

CASIMIRUS PRINCEPS
 GUILLIAMI AUGUSTI
 DUX COMITATUS

HOMERI ILIAS

H. Homer.
GRÆCE ET LATINE.

ANNOTATIONES IN USUM
SERENISSIMI PRINCIPIS
GULIELMI AUGUSTI,
DUCIS DE CUMBERLAND, &c.

REGIO JUSSU

SCRIPSIT ATQUE EDIDIT

SAMUEL CLARKE, S.T.P.

VOL. I.

EDITIO SECUNDA.

Ὅμηρος — λέξει ἡ Ἀγνοία πάντας ὑπερβέβληκε.

Aristot. de Poëtic. Cap. 24.

*Hic Omnes sine dubio, & in omni genere eloquentiæ, procul
a se reliquit.*

Quintilian. Lib. X, Cap. 1.

LONDINI,

Impensis JACOBI, JOHANNIS & PAULI KNAPTON.

MDCCXXXV;

CELSISSIMO PRINCIPI
GULIELMO AUGUSTO

DUCI DE CUMBERLAND, &c.

NOVAM HANC HOMERI EDITIONEM

VOTIS OMINIBUSQUE FAUSTISSIMIS

DAT DICAT DEDICAT

S. CLARKE.

P R Æ F A T I O.

UT operis instituti ratio uno aspectu aperiat-
tur, Lectorem hæc paucis in antecessum
monitum velim.

Primò, Iliada hîc *græcè* quàm emendatissimam e-
mitti: Et, si quibus in locis, paucis quidem illis,
sed quibuscunque in locis a Vulgatis discessum sit; in
Annotationibus, quâ id ratione factum sit, singulatim
essè expositum.

In *græcis latinè reddendis*, (quam quidem interpre-
tationem maximâ ex parte correctam, parte aliquâ
jam denuò compositam dedimus,) latinitatem adhibi-
tam, non elegantem utique & venustam, sed ita Ro-
manam, ut verbis verba, quoad ejus fieri posset, sin-
gulis singula ex ordine responderent, *græcis latina*.
Quin & *Explementa* quæ vulgò existimantur *Verjuum*,
quam in *Sententiâ explendâ* vim habeant, propriam
quæque & suam, in permultis ut nequeat non sentire
Lector, diligenter effectum.

In *Annotationibus* ea ferè adjecta, quæ vel ad Poëtæ
artem aperiendam, vel ad orationis *ornamenta* particu-
latim *commonstranda*, vel ad *sententiam illustrandam*
præsertim facere viderentur. Quanquam hæc quidem
postremâ in parte haud multum erat ponendum operis,
cùm *Homericæ eloquentiæ* & perpetua & singularis
virtus

P R Æ F A T I O.

virtus sit *perspicuitas* in carminibus ornatissimis tanta, quantam nè in soluto quidem scribendi genere unquam assequutus est quisquam.

Cui a rebus magnis feriisque minus est otii, ex locis innumeris ea, quæ sequuntur, consulere poterit.

De *vi* elegantissimâ *vocularum* quarundam, quæ vulgò *Versum*, non *Sententiam*, *explere* sunt creditæ: lib. α', ver. 6, 56, 308. β', 1, 158. é, 249, 273, 287, 303. ζ', 323, 418. θ', 53, 558. κ', 204, 509.

De *Temporum ratione*, quam in linguâ *Romanâ* paucissimi, in *Græcâ* nescio an quisquam satis accuratè tradiderit: α', 37. γ', 141. δ', 492. é, 587. ζ', 124. θ', 322. κ', 186.

De *prosodiâ*, & *licentiâ* (quam appellant) *Poeticâ*, vulgò minùs intellectâ: α', 20, 51, 67, 140, 265, 314, 338. β', 43, 314, 537, 811. γ', 151, 260, 385. δ', 42. é, 61, 117, 487, 708. ζ', 434. ι, 378.

De *usu* elegantiori *Verborum* quorundam rariùs observato: α', 528, 593. β', 269. é, 769, 778. η, 161, 216. θ', 156, 520. κ', 560.

De numeri *Dualis* usu & ratione perperam à Grammaticis fictâ: α', 566, 567. β', 288. é, 487, 778. ι, 67, 182.

De loquendi ratione eâ, quæ ineptè *Antiptosis* dici solet: β', 353, 681. γ', 211. ζ', 396, 510. κ', 224, 437.

De

PRÆFATIO.

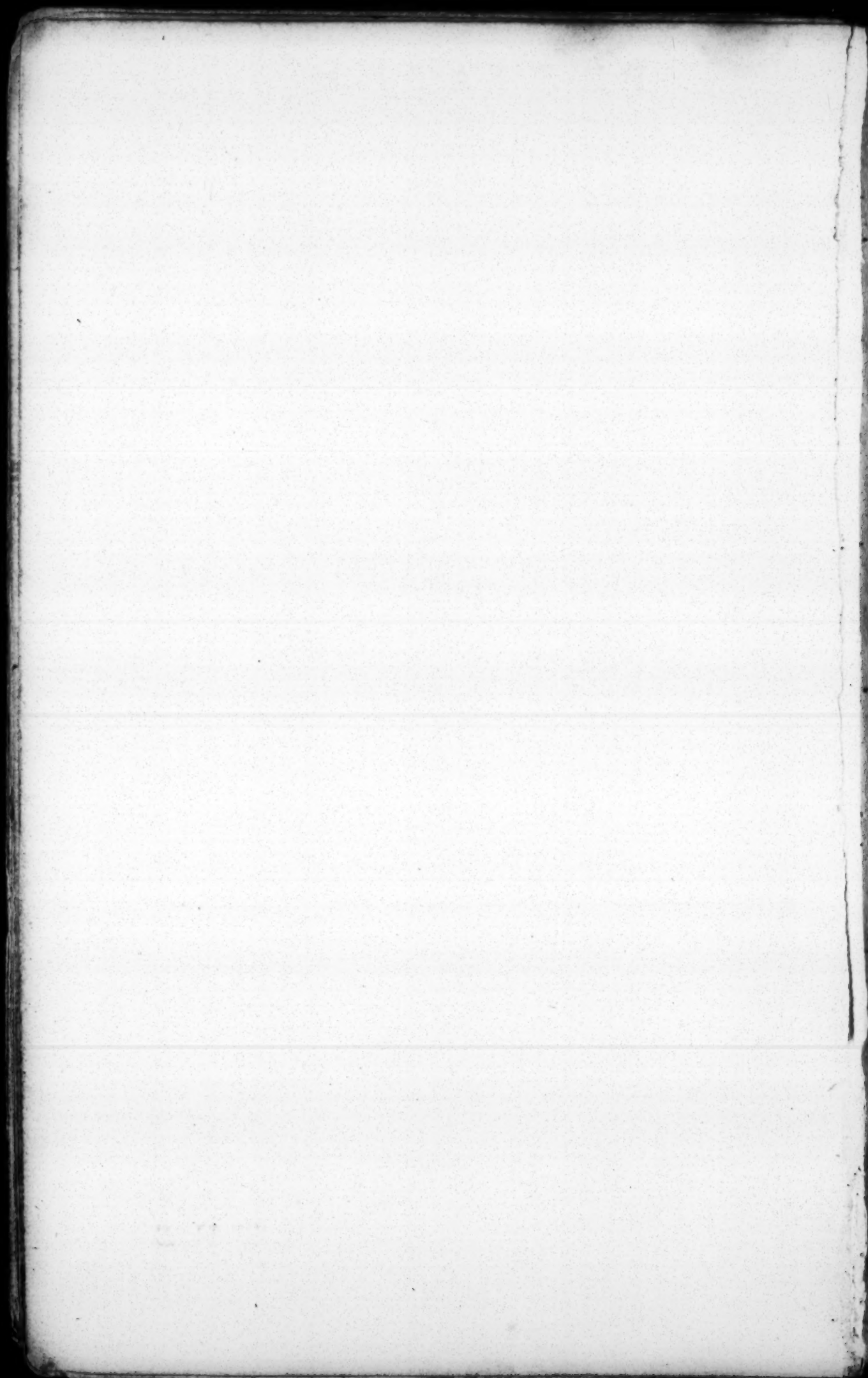
De locis quibusdam *emendandis*: α , 20, 340, 395, 566. β , 426. γ , 39. δ , 42, 242. ϵ , 487. κ , 268, 299. λ , 732.

De versûs *Numeris* rem *ipsam* depingentibus, & orationibus *personam* mirè condecentibus: α , 436. β , 102. γ , 357, 363. ζ , 510. η , 157. ι , 210, 551. λ , 687, 697, 766.

De *Accentuum* ratione quâdam, rariùs observatâ: β , 267, 314.

Levia quidem hæc, & parvi fortè, si per se spectentur, momenti. Sed ex elementis constant, ex principiis oriuntur, omnia: Et ex iudicii consuetudine in rebus *minutis* adhibitâ, pendet sæpissimè etiam in *maximis* vera atque accurata Scientia.

Τ Η Σ

ΟΜΗΡΟΥ ΙΛΙΑΔΟΣ

ΡΑΨΩΔΙΑ, ἢ ΓΡΑΜΜΑ, Α΄.

Υπόθεσις τῆς Α΄. ΟΜΗΡΟΥ ῥαψωδίας.

Α Πειθὼν ὁ Ἀλέξανδρος εἰς Σπάρτην, ξενίζεται ὧς Μενελάω· καὶ ἀεπάσας πρὸς Ἑλένην, ἀπῆλθεν εἰς Τροίαν. Τῷτο μαθύντες οἱ Ἕλληνες, ἔσειλαν πρέσβεις, ὡς Πείλαμον, τὸν τε Μενέλαον, καὶ Ὀδυσσεύα, καὶ Διομήδην, καὶ τὸν τῷ Θησέως Ἀχάμαντα· οὓς οἱ Τρῶες παρ' ὀλίγον ἀνείλον, εἰ μὴ Ἀντήνωρ ξενίσας ἀπέπεμψεν αὐτοὺς τῆς Τροίας. Ὑποσρέψαντες ὅ οἱ πρέσβεις ἀνήγγειλαν τοῖς Ἕλλησι περὶ γυρόμενα. Τότε συναγαγὼν ἅπαν τὸ πῶν Ἑλλήνων γυρόμενον Ἀγαμέμνων ὁ ἀναξ, ἐξέτάδουσεν ἐπὶ τὸν τῆς Ἰλίου χώρον ἐνναετὴ ὃ χρόνον πολιορκῶντες αὐτήν, τῷ δεκάτῳ ἔτι συνέβη ἡ τῷ Ἀχιλλεύῳ Μῆνις, ἐξ αἰτίας τοιαύτης. Χρύτης ἱερεὺς τῷ Ἀπόλλωνι παραγίνεται ἐπὶ τὸν ναύσταθμον τῶν Ἑλλήνων, βερόμενος λυτρώσασθαι πρὸς θυγατέρα αὐτῆς Χρυσήδα· ὅς κ' ἀπαλαβὼν δέ, ἀλλὰ καὶ μετ' ὕβριος ἀποδωχθεὶς ὑπὸ Ἀγαμέμνονι, ἤνυατο τῷ Ἀπόλλωνι κατὰ πῶν Ἑλλήνων. Λοίμῃ δὲ γυρόμενος, καὶ

Ραψωδία.] *Homeri Poëmata ex Asia in Græciam primum transvexisse Lycurgum refert Plutarchus in vitâ Lycurgi, sub initio; & Elianus, l. 13. c. 14. In Græciâ diu circumferebantur, non, uti nunc habemus, in duos libros disposita; sed tanquam cantilenæ quædam disjunctæ. Τα Ὀμήρου ἐπὶ (inquit Elianus, l. 13. c. 14.) προπαλαί δινηρομένα ἦδον οἱ παλαιοὶ οἷον ἔλεγον, “τὴν ἐπὶ ναυσὶ μάχην” καὶ “Δελανίαν” τινὰ, καὶ “ἀριστίαν Ἀγαμέμνονος,” καὶ “νῆαν” “Κατάλογον,” καὶ πρὸς “Πατρόκλειαν,” &c. Libellos istos primus ordine disposuit, contexit, & quasi confuit, [ἑρραψωδισε] Pisisstratus. “Qui primus Homeri libros, confusos “anteâ, sic disposuisse dicitur, ut nunc habemus:” Cic. de Orat. l. 3. §. 34. Πεισίστρατος ἐπὶ τὰ Ὀμήρου διασπασμένα ἠδρῶξετο Pausan. Achaic. l. 7. c. 26. Ταῦτα δὲ ποιήματα, σποράδην πρότερον ἀδόμενα, Πεισίστρατος Ἀθηναῖος συνέταξε. Anonym. de genere Homeri; edit. a Leone Allatio.*

Fuerunt qui Homerum ipsum libros hosce non perpetuos, sed cantilenas sparsim & singulatim compositas, edidisse crediderint. Ἐγραψε τὴν Ἰλιάδα (inquit Suidas) ἔχοντα, εἰς κατὰ τὸ συνεχές, κατὰ ἀπερὸς γυρομένην, αὐτὸς μὲν ἐκάστην ραψωδίαν γράψας, καὶ ἐπιδίδας τῷ περὶ τοῦ πᾶτος τρεφῆς ἑκάστην, ἀπέλιπεν. Quam in sententiam concessisse videtur etiam Vir longè omnium Doctissimus, Philelutherus Lipsiensis, in epistola quâdam sermone Anglico conscriptâ ad F. H. pag. 18. In eandem porro sententiam Scriptor Gallicus Rapin, in Comparatione quam instituit Virgilii cum Homero, licet ipse aliter sentiens, Elianum tamen citat, & ipsum Doctiores adducentem: “Elian pretend que “l’opinion des Savans de son temps estoit “qu’Homere n’avoit composé l’Iliade, & l’ “Odyssée que par morceaux, sans unité de “dessin, &c.”

Verum neque Elianus, ejus verba jam supra adduxi, quicquam ejusmodi asserit; &

πολλῶν, ὡς υἱὸς, Διὶ φειρομένον, ἐκκλησίαν Ἀχιλλεύς συνήγαγε. Κάλχαντ' ὃ
 Διὶ σαφίσαντ' τὴν ἀληθῆ αἰτίαν, ἔκλειψαντ' Ἀχιλλέως ἐξιλάσκειν τὸν θεόν,
 Ἀγαμέμνων ὀργισθεὶς διηέχθη πρὸς τὸν Ἀχιλλέα, καὶ αὐτοῦ τὸ γέρας ἀπίσπασε,
 τὴν Βρισηίδα. Ὁ δὲ ὀργίζεται τοῖς Ἑλλήσι. Θέτις ὃ, τοῦ υἱοῦ δεηθέντ', εἰς
 Ὀλύμπου ἀνελθοῦσα, ἤτήσατο παρὰ τοῦ Διὸς, ὅπως τὰς Τρῶας ἐπικρατεσέας τῶν
 Ἑλλήνων ποιήσῃ. Ἦρα ὃ γνοῦσα τοῦτο, διηέχθη πρὸς τὸν Δία, ἕως αἰτοῦς διέ-
 λυσεν Ἥφαιστ', ἀνοχοήσας ἐν ἐκπώματι χρυσῷ. οἱ ὃ, τὸ λοιπὸν τῆς ἡμέρας εὐω-
 χηθέντες, εἰς ὕπνου τρέπονται.

res ipsa vehementer reclamant. Nam in
 utroque Poëmate, a capite ad calcem, tam
 sunt apta & connexa omnia; in *Odysseâ*,
 aded una ubique est et perpetua narratio;
 in *Iliadē*, singulis in libris, singulis ferè in
 paginis, quæcunque pugnetur pugna, quæcun-
 que res narretur, tam singulari tamen arti-
 ificio interferitur & ubique spectatur *Achilles*;
 ut planè nullo modo fieri possit, quin uno

consilio totum conscriptum fuerit Poëma.
 Ἐν μὲν τι σῶμα, ut rectè *Eustathius*, συνεχῶς
 διέλεσ καὶ ἐνάρμοσεν, ἢ τῆς Ἰλιάδος ποιήσεως.
 Itaque cantilenas istas, non ab *Homero* spar-
 sim & singulatim conscriptas, sed ex *Ho-*
meri Poëmatis olim excerptas & (ut loqui-
 tur *Pausanias*) διεσπασμένας, primus in unum
 doctè recollegit, & sic, ut nunc habemus,
 disposuit *Pisistratus*.

Τ Η Σ

ΟΜΗΡΟΥ ΙΛΙΑΔΟΣ

ΡΑΨΩΔΙΑ, ἢ ΓΡΑΜΜΑ, Α΄.

I

Ἐπιγραφαί.

Λοιμὸς ἔ Μῆνης.

Ἄλλως.

Ἄλφα, λιπὲς Χρῦς, λοιμὸν στρατοῦ, ἔχθρ' ἀνάκτων.

ΜΗΝΙΝ ἄειδε, Θεὰ, Πηληϊάδεω Ἀχιλῆϊ
 Οὐλομένῳ, ἢ μυεῖ Ἀχαιοῖς ἄλγε' ἔθηκε·

IRAM cane, Dea, Pelidæ Achillis
 Perniciosam, quæ plurimos Achivis dolores fecit.

Ver. 1. ΜΗΝΙΝ, &c.] Rectè *Homerum* laudant Veteres, quod non ab ipsis Belli initio Poëma suum exordiat, sed statim in medias res Auditorem suum rapiat, &c, quæ præcesserint, aptis deinceps locis intertexat. Hic καὶ ταῦτα διεσπείσας ἂν φανῇ Ὁμηρος παρὰ τὰς ἄλλας, τῷ μὲν τὸν πόλεμον, καὶ περ ἔχοντα ἀρχὴν καὶ τέλος, ἐπιχειρῆσαι ποιῆν ἔλεον—νῦν δ' ἐν μέρος ἀπολαβάν, ἐπεισοδίοις ἀνέχεται αὐτὰν πολλοῖς. *Aristot. Poët. c. 23.* "Αὐτὴ γὰρ ἀρετὴ ποιήσεως, τὰ ἀπὸ τῶν μεσῶν ἀρξασθαι, προϊόντα δὲ καὶ τὴν ἀρχὴν ἀνέχεσθαι κατὰ μέρος." *Schol. Similitèr Horatius:*

Nec sic incipies; ———

"Fortunam Priami cantabo, & nobile Bellum."

Quanto rectius Hic, qui nil molitur ineptè? ———

Nec gemino bellum Trojanum orditur ab ovo:

Semper ad eventum festinat; & in medias res,

Non secus ac notas, auditorem rapit —.

De Arte Poët.

Hoc porrò est, quod ait *Cicero de Oratore*; "Principia verecunda, non elatis intensa verbis." Et *Quintilianus*: "Age verò, nonne in utriusque sui operis ingressu paucissimis versibus legem *Proemiorum* non

"dico servavit [*Homerus*], sed constituit?" *lib. 10. c. 1.*

Ibid.—Πηληϊάδεω Ἀχιλῆος.] *Plutarchus* de hoc versu; Ὁμηρος δὲ (inquit) τὸν πρῶτον εἰσενέχθη τῶν στίχων "ἀμετρον" ἐξενεγκάων τοσέτον περιὴν αὐτῷ φρονήματος εἰς τὰ λοιπὰ τὴν δύναμιν. *Lib. de Profect. Virtut. sentiend.* De voce, Ἀχιλῆος, cum simplici λ, nescio equidem an sit hic locutus *Plutarchus*. Quam enim de voce, Πηληϊάδεω, litteræ in unam brevem contraherent: Quam absurdè! Alii vocales in unam longam coegerunt: Sed & hoc ipsum minus scitè. Homo verè doctus, *Joach. Cameraarius*; "In hoc versu (inquit,) in dimensione numerorum, in Πηληϊάδεω, unâ syllabâ, ut diphthongus impropria esse videatur, pronuntiabimus." Vidit tamen & ipse postea, quod erat utique manifestissimum; ex analogiâ usitatissimâ quæ vox scribi solita est Πηληϊάδεω, eam enimitiari scilicet Πηληϊάδω.

Ver. 2. Οὐλομένῳ.] Exhibet *Herodem* suum Poëta, non qualis esse debuerit, sed qualem famâ accepisset.

- Πολλὰς δ' ἰφθίμους ψυχὰς αἶδι προΐαφεν
 Ἡρώων, αὐτὰς δ' ἑλώρια τεύχε κύνεσσιν,
 5 Οἰωνοῖσι τε πᾶσι (Διὸς δ' ἐτελείετο βολή·)
 Ἐξ ἧ δὴ τὰ πρῶτα διασῆτ' ἑλίσσαντε
 Ἀτρεΐδης τε, ἀναξ ἀνδρῶν, καὶ δῖος Ἀχιλλεύς.

Multasque fortes animas orco prænaturè misit.

Heroium, ipsosque prædam discerpendam fecit canibus,

- 5 Alitibusque omnibus: Jovis autem perficiebatur consilium:

Ex quo utique præmum disjuncti sunt litigantes

Atridesque, rex virorum, & nobilis Achilles.

Οὐ γὰρ τι γλυκύθυμος ἀνὴρ ἦν, ὅδ' ἀγα-
 γέρον.

Ἀλλὰ μὲν ἐμμεμαώς.—Υ', ver. 467.

Erat nimirum Achilles,

Impiger, iracundus, inexorabilis, acer;

Jura negat sibi nata, nihil non arrogat armis.
 Ut planè inepti sint, qui Homero id vitio
 vertant, quod Achillem non finxerit virtuti-
 bus exornatum omnibus, vitis omnibus im-
 munem.

Ibid.—μὲν Ἀνατολῆς ἀλγὴ ἰθὺς.] Nam
 ante, quam secessisset Achilles.

Οὐδ' ὅτε Τρώες πρὸ Πηλεΐδαν Δαΐδαν ἔχουσιν

Ὀρχισκὸν κινῶν γὰρ ἐδίδισαν ὀφείμην ἔγχε.

E', ver. 789.

Ver. 3. Πολλὰς—αἶδι προΐαφεν.] Euripi-
 des dixit,

Ψυχὰς δὲ πολλὰς καὶ γὰρ αἰσώσας ἀπώλεσας Ἀν-
 δρῶν. v. 611. Virgilius;

—demiserit orco:

Æn. IX, 527.

—juvenum tot miserit Orco: ibid. 785.

—multa virum demittit corpora morti.

Æn. X, 662.

Quæ omnia emphasim vocis illius [προΐαφεν,
 prænaturè misit,] minùs attigerunt.

Ver. 4.—Ἀλτὶς.] Corpora ipsorum. Sic Pa-
 linuri Umbra apud Virgilium;

Nunc ME fluctus habet, versantque in
 litore venti. Æn. VI. 362.

Ibid.—δ' ἑλώρια.] Alii scribunt, δ' ἑλώρια.

Alii, δ' ἑλώρια. Sed perindè est. Nam
 in hujusmodi vocabulorum syllabis non me-
 diis facili fieri potuit (quod & in omnibus
 linguis interdum usu venit, ut quod scriptum
 fuerit ἑλώρια, vulgò tamen pronuntiaretur
 ἑλώρια. Vide ad ver. 51.

Ibid.—κύνεσσιν. Οἰωνοῖσι τε πᾶσι.]

—canibus data præda Latinis,

Alitibusque jaces.

Æn. IX. 485.

Ver. 5. Οἰωνοῖσι τε πᾶσι.] O Zuvēdotos,
 (inquit Athenæus, lib. I. c. 10.) ἐν τῇ κατ'
 αὐτὸν ἐκδύσει, γράφει, "Οἰωνοῖσι τε Δαΐτα"
 ἀγνοῶν ταύτης τῆς φωνῆς δύναμιν, nempe
 Δαΐτα de Alitibus dici non posse.

Ibid.—Διὸς δ' ἐτελείετο βολή.]

—nam sæva Jovis sic numina poscunt:

Æn. XI. 901.

Disputat Plutarchus, utrùm Poëta τὸν θεὸν
 αὐτὸν hic dicat, an τὴν ἐμπαρμένην. Lib. de

audiendis Poëtis; iterumque in lib. de Stoico-
 rum repugnantibus. Sed nihil opus. Non
 enim hic philosophatur Homerus: Sed hoc
 tantum ait; Mala & plura multò & majora,
 quam prævideri potuerint, ex hac Impera-
 torum contentione orta.

Ver. 6. Ἐξ ἧ δὴ τὰ πρῶτα] Conjicit Po-
 pins, proœmium in præcedenti voce, βολή,
 definire; istasque ἐξ ἧ δὴ, interrogationem
 intelligi posse. Ἐξ ἧ δὴ — διασῆτ' ἑλίσσαντε
 Ἀτρεΐδης — καὶ — Ἀχιλλεύς; "Unde
 "est orta inter Atridem & Achillem conten-
 "tio?" Verum ut pronomen istud, ἧ, in-
 terrogativè accipiat; & ut de Atride non
 ante memorato inferatur istiusmodi quæstio;
 id verò nullo modo fert aut lingua Græca,
 aut Sententia ipsius ratio.

Alii igitur istud, ἐξ ἧ δὴ, rectè accipien-
 tes, "ex quo tempore;" proœmium autem
 nihilominus in voce præcedenti, βολή, defi-
 nere existimantes; verba hæc, ἐξ ἧ δὴ, cum
 sequentibus, τίς τ' ἀρ σφάει, connexas volue-
 runt. Ut aded sententia sit: "Ex quo orta
 "est inter Atridem & Achillem contentio,
 "quisnam eos, ut contenderent, commisit?"
 Verum neque hoc ferri potest. Nam ne-
 que particula, δὴ, istâ ratione, rectè se ha-
 bet; & vocula, τ' ἀρ, in mediâ sententiâ,
 pessimè erunt inertiæ; & repetitio ista [quum
 CONTENDERENT, quisnam eos ut
 CONTENDERENT commisit?] inveni-
 nusta est valdè, & importuna.

Itaque Proœmium omninò non in voce
 βολή, sed in voce Ἀχιλλεύς tandem, versu
 septimo, definit. Et à verbis, τίς τ' ἀρ
 σφάει, rectè inchoatur nova periodus. Et
 illud, ἐξ ἧ δὴ, non cum sequentibus, sed cum
 præcedentibus, aptè est connexum. "Dic,
 "Musa, iram Achillis; qua Achivis dolores
 "sexcentos intulit, ex quo nique ei cum A-
 "gamemnone intercesserat contentio."

Malè igitur hic scriptor Gallicus, Rapin,
 in Comparatione quam instituit Virgilii cum
 Homero. "Il seroit difficile de dire où finit
 "cette Invocation.—Elle se confond avec la
 "narration, quand on y regarde de près."
 Nempe, ex lingua Græcæ inscitia orta est
 hæc omnis ambiguitas. De prosodiâ vocis
 ἑλίσσαντε, vide infra, ver. 140.

Ver.

- Τίς τ' ἄρ σφῶε θεῶν ἐρίδι ξυνέηκε μάχεσθ' ;
 Λητῆς ἢ Διὸς υἱός· ὁ γὰρ βασιλῆϊ χολωθεὶς
 10 Νῆσον ἀνὰ σρατὸν ὤρσε κακίῳ· ὀλέκοντο ᾗ λαοί·
 Οὔνεκα τὸν Χρύσιῳ ἠτίμησ' ἀρητῆρα
 Ἀτρεΐδης· ὁ γὰρ ἦλθε θοὰς ἐπὶ νῆας Ἀχαιῶν,
 Λυσόμενός τε Δύγατρα, φέρων τ' ἀπερείσι' ἀποινα,
 Στέμματ' ἔχων ἐν χερσὶν ἐκηβόλῃ Ἀπόλλωνος,
 15 Χρυσῶ ἀνὰ σκήπτρῳ· ἢ ἐλίσσεται πάντας Ἀχαιῆς,
 Ἀτρεΐδαι ᾗ μάλισα, δύω κοσμήτορε λαῶν·
 Ἀτρεΐδαι τε, ἢ ἄλλοι εὐκνήμιδες Ἀχαιοί,

Et quisnam igitur eos Deorum, contentione commisit, ut pugnarent?

Latonæ & Jovis filius: Hic enim regi iratus

- 10 Morbum per exercitum excitavit pestiferum: peribant autem populi:

Quoniam Chrysen contumeliâ-affecerat sacerdotem

Atrides: hic enim venerat celeres ad naves Achivorum,

Redempturûsque filiam, ferensque infinitum pretium-liberationis,

Infulam habens in manibus longè-jaculantis Apollinis.

- 15 Aureo cum scepro; & supplex-oravit omnes Achivos,

Atridas verò imprimis, duos duces populorum:

"Atridaeque, & alii bene ocreati Achivi,

Ver. 8. Τίς τ' ἄρ σφῶε θεῶν]

—Quo numine læso,

Quidve dolens—*Æn. I. 12.*

Ver. 11.—Ἀρητῆρα] De hac voce, *Aristoteles*; Πεποιημένον δὲ (inquit) ἐστίν, ὃ, ὅλας μὴ καλέμενον ὑπὸ τιναν, αὐτὸς τίθεται ὁ ποιητής· δοκεῖ γὰρ ἕνα εἶναι ποιητὰ· οἶον, τὸν ἱέρα, "ἀρητῆρα." De *Poëtico. c. 21.*

Ver. 13. Λυσόμενός τε Δύγατρα.] Vide infra, ver. 366, &c.

Ver. 14. Στέμματ' ἔχων ἐν χερσίν.]

Præferimus manibus vittas ac verba precantum. *Æn. VII. 237.*

Velati ramis oleæ, veniamque rogantes.

Æn. XI. 101.

Vir doctissimus *H. Stephanus* (quem secuti sunt Recentiores) primus contendit, scribendum hic omnino *σέμμα τ'* numero singulari; tum quòd infra, ver. 28. legatur *σέμμα θεῶν*; tum quòd *seriem orationis omnino copulativam particulam postulare* existimaret. Sed fallitur Vir eruditus. Nam quòd postea usurpetur *σέμμα*, hoc planè nihili est; cum & in Græco Sermonè & Latino plurima sint istiusmodi vocabula, quæ sive numero singulari efferas, sive plurali, perindè erit. Utique *velamina, ferta, vitta, & similia*; idem sonare possunt, ac *velamen, sertum, vitta*. Quippe ex vittis *vitta*, ex fertis *sertum*, ex velaminibus constat *velamen*. Quin & illud ipsum *Agamemnonis σέμμα θεῶν*, versum eum ipsum 28οντι παραφράζων *Plato*, τὰ τῷ θεῷ σέμματα nuncupat. De *Republ. lib. 3. p. 393. Edit. Serrani*. Quòd autem *seriem orationis omnino hic particulam copulativam (τὰ) postulare* existimet, in eo verò multò etiam graviùs errat Vir eru-

ditus. Non enim *trimembris* est sententia, sed *bimembris* tantum. Non utique & redempturus filiam, & pretium maximum ferens, & coronam habens in manibus venerat Chryses. Sed hoc ait Poëta; redempturûmque sibi filiam, idque maximo pretio facturum venisse Chrysen, coronam in manibus habentem. Vide hac de re *Acta E-ruditorum Lipsiens. ad Mens. Febr. 1712.*

Ver. 15. Χρυσῶ ἀνὰ σκήπτρῳ.] *Præpositionis, ἀνὰ*, ea (ni fallor) hic vis est, ut dicatur Chryses scepro, quod in manibus gestabat, coronam indidisse. Caterùm quod scriptum est *Χρυσῶ*, enuntiabatur *Χρυσῶ*, quomodo & scribi quoque deinceps cæptum est. Vide infra ad β, 811.

Ibid.—καὶ ἐλίσσεται—· "Ἀτρεΐδαι τε &c." Quantum in eo sit artificium, quòd Poëta alienam plerumque induat personam, & ex suâ ipsius personâ parcius loquatur; notat *Aristoteles, de Poëtico. c. 24.* Ὁμοίως δὲ ἀλλὰ τε πολλὰ ἀξίως ἐπαίνισθαι, καὶ δὲ καὶ ὅτι μόνος τῶν ποιητῶν οὐκ ἀγνοεῖ ὁ θεὸς ποιεῖν αὐτόν. Αὐτόν γὰρ δεῖ τὸν ποιητὴν ἐλάχιστα λέγειν. Οὐ γὰρ ἐστὶ κατὰ ταῦτα μιμητής. Οἱ μὲν ἐν ἄλλοις, αὐτοὶ μὲν δι' ὅλας ἀγανίζονται—· Ὁ δὲ ὀλίγα φρονησάμενος, ἐὶς δις εἰσάγει ἄνδρα ἢ γυναῖκα, ἢ ἄλλο τι ἥθος· καὶ εἰδὲν ἄνδρας, ἀλλ' ἔχον ἥθος. Verùm istud, de *Homericâ ratione Poëseos in universum*. De hac Chryse oratione, totâque hoc in loco τῇ διὰ μιμήσεως διηγήσει, ut vocat *Plato*, quàm sit pulchra & ornata; vide *Plat. de Republ. lib. 3*; Item *Dionys. Halicarn. περὶ τῆς Ὁμήρου ποιήσεως, cap. 20.*

Ver. 17. Ἀτρεΐδαι τε καὶ ἄλλοι—· "Τμὴν μὲν &c." "Quàm breviter," (inquit *Camerarius*)

Ἵμῖν μὲν θεοὶ δοῖεν, ὀλύμπια δώματ' ἔχοντες,
 Ἐκπέρσαι Πριάμοιο πόλιν, εὖ δ' οἴκαδ' ἰκέσθαι.
 20 Παῖδα δέ μοι λύσαιτε φίλιον, τὰ δ' ἄποινα δέχεσθε,
 Ἀζόμενοι Διὸς υἱὸν ἐκηβόλον Ἀπόλλωνα.
 Ἐνθ' ἄλλοι μὲν πάντες ἐπιδέφημῃσαν Ἀχαιοί,
 Αἰδεῖσθαι θ' ἱερῆα, καὶ ἀγλαὰ δέχθαι ἄποινα.
 Ἄλλ' ἔκ' Ἀτρεΐδῃ Ἀγαμέμνονι ἦνδανε θυμῷ.

“ Vobis quidem dii dent, cœlestes domos habitantes,

“ Excindere Priami urbem, felicitérque domum reverti.

20 “ Filiam autem mihi liberate dilectam, & pretium-liberationis accipite,

“ Reveriti Jovis filium longè-jaculantem Apollinem.

Tunc alii quidem omnes comprobârunt Achivi,

Reverendūmque effe sacerdotem, & splendidum accipiendum pretium :

At non Atridæ Agamemnoni placuit animo ;

varius) “ quàm artificiosè benevolentiam
 “ capiat!” Immo verò quàm breviter,
 quinque versibus, Imperatores binos, exercitum
 universum, blandiloquentiâ, religionem, lucro,
 terrore, commovit!

Ver. 18. Ἵμῖν μὲν δοῖ. Pronuntiabatur
 contractè, Ἵμῖν μὲν δοῖ. Id quod omnibus
 in linguis interdum usu venit. Sic apud So-
 phoclem;

Ἀγόντ' ἀπαρχὰς δέσσει τοῖς ἐγχωρίοις. *Trachin.* 186. Vide infra ad β' 268 & 811.

Ver. 19. — πόλιν, εὖ] Quâ ratione, πόλιν,
 syllabam hîc posteriorem producat, vide in-
 fra ad ver. 51.

Ver. 20. Παῖδα δέ μοι] Scribunt viri qui-
 dam docti, non inficere, Παῖδα δ' ἐμοί. Ut
 sit ἐμοί emphaticum scilicet, & referatur ad
 Ἵμῖν quod præcesserat. Vide *Bibliothèque*
Choisie, Tom. XI. p. 351. Et, *Acta Erudito-*
rum Lipsiens. ad Mens. Febr. 1712.

Ibid. — λύσαιτε φίλον.] Scriptum est in ple-
 risque, λύσατε. Quod omnino ferri non po-
 test. Nam, λύσατε, secundam necessariò
 corripit. Neque id ullo modo fanari potest.
 Quam enim Poëticam appellant licentiam,
 ea verò in hujusmodi syllabis mediis, ex
 quibus *Temporum* pendet *Casuū*ve *Analo-*
gia, planè est nulla. Utique, hæc siqua esset,
 periisset omnis Profodia. Quod igitur ait
 vir doctissimus *Phil. Labbe*, *Profod.* p. 42;
 “ Λύσατε, *Iliad.* α', 20. singulare est,” tan-
 tundem est, ac si dixisset, *corruptum est*.

Alli igitur legerunt, λύσαι τε φίλον, τὰ
 δ' ἄποινα δέχεσθαι. Verùm hæc cum se-
 quente, Ἀζόμενοι, minùs rectè conveniunt.

Phil. Labbe, *Thesaur. Profod.* p. 113. con-
 jicit legendum, λύσασθε. Atque ita qui-
 dem fidentèr edidit *Barneſius*, istâmq; lec-
 tionem confirmari existimat ex ver. 13,
λυσόμενός τε θυγάτρα. Sed non animad-
 vertit, (id quod rectè notavit Auctor qui-
 dam eruditissimus, in *Actis Erudit. Lipsiens.*
ad Mens. Febr. 1712.) verbum hoc apud
Homerum in voce mediâ de eo solere usur-

pari, qui dato pretio redimit captivos; in *acti-*
onibus autem de eo, qui pretio accepto reddit re-
demptos. De eo qui redimit captivos, ver. 13
 & 372 hujus libri *λυσόμενός τε θυγάτρα.*
 Item α', 502, *λυσόμενος παρά σείο.* Et *ibid.*
 ver. 175, *λύσασθαί σ' ἐκέλευσεν.* De eo au-
 tem qui reddit redemptos, ver. 29 *hujus*
libri, τὴν δ' ἐγὼ εἰ λύσω. Item α', 137.
 Ἄλλ' ἄγε δὴ λύσον. Et *ibid.* 567, *νοῖά δ' ἐκ αὐ-*
τὸς ἔκλερὰ τοὶ λύσαι.

Quod addit *Barneſius*, λύσασθε benè con-
 gruere cum sequenti *δέχεσθε*; id verò nihili
 est. Nam *δέχεσθαι*, *activam* vocem non ha-
 bet. Et in loco illo jam citato, (α', 137,) ubi
 utrumque horum Verborum itidem in
 eodem versu usurpat Poëta, (Ἄλλ' ἄγε δὴ
λύσον, *νικητὸς δ' ἐδέξαι ἄποινα*,) non utique
λύσαι dixit, sed *λύσον*.

Denique; cum ex eo, porrò, λύσασθε
 scribendum colligat Vir eruditus, quòd
 “ *MS Barocc. Oxon. παραφράζει, Λυτρώσασ-*
 “ *θε.*” & hoc quoque nullius est momenti.
 Nam analogia illa quâ is, qui filiam redemp-
 tam accipit, eam λύσασθαι dicitur; qui au-
 tem dimittit, λύσαι; ex ipso petita est *Ho-*
mero. Quid in aliis vocabulis *Recentiores*
 fecerint Scriptores, parùm refert.

Itaque ea demum vera & certissima est
 Lectio, quam exhibent *Scholia Moschopuli*
edita à Scherpezaelio; quamque *Lipsiensis* vir
 doctus suprà citatus ex iisdem Scholiis MSS
 antè citaverat, Λύσαιτε (inquit iste Scho-
 liaſtes) ἀντὶ τῆς λύσατε τὸ δὲ ἐκκλητικόν, ἀντὶ
 τῆς προσακτικῆς. Legebat igitur ille, in tex-
 tu suo *Homerico*, λύσαιτε, sive λύσατε. Quod
 & optimè congruit cum præcedente, δέξιν.
 Quin & in MSS *Vatican.* & *Florentin.* λύ-
 σαιτε scriptum repperit Vir eruditus *The-*
Bentleius.

Ver. 22. — πάντες ἐπιυφήμῃσαν Ἀχαιοί.]

—unoque omnes eadem ore fremebant.

Æn. XI. 132.

Ver. 24. — Ἀτρεΐδῃ Ἀγαμέμνονι ἦνδανε
 θυμῷ.] Legendum conjicit *Dna. Dacier*,
 Ἀτρεΐδῃ

- 25 Ἀλλὰ κακῶς ἀφίει, κρατερὸν δ' ἐπὶ μῦθον ἔτελλε·
 Μὴ σε, γέρον, καίλησιν ἐγὼ παρὰ νηυσὶ κιχέω,
 ἥ νῦν δηδύνοντ', ἢ ὕπερον αὐτὶς ἰόντα,
 Μὴ νύ τοι ἢ χρεΐσμη σκῆπτρον, ἢ σέμμα θεοῖο.
 Τὴν δ' ἐγὼ ἔλυσω, πρὶν μιν ἢ γῆρας ἔπεισιν,
 30 Ἡμετέρῳ ἐνὶ οἴκῳ, ἐν Ἀργεῖ, τηλόθι πάτρης,
 Ἴσὸν ἐποιχομένῳ, ἢ ἐμὸν λέχος ἀντιόωσαν·
 Ἀλλ' ἴθι, μή μ' ἐρέδιζε· σωτέρῃ ὥς κε νέηαι.
 Ὡς ἔφατ'· ἔδδισεν δ' ὁ γέρον, ἢ ἐπαίδετο μῦθῳ·
 Βῆ δ' ἀκέων παρὰ θῖνα πολυφλοίσβοιο θαλάσσης,
 35 Πολλὰ δ' ἔπειτ' ἀπάνδρε κιὼν ἤρξατο ὁ γεραιὸς
 Ἀπόλλωνι ἀνακλῖ, τὸν ἠύκομ' τέκε Λητώ·
 Κλυθί μοι, Ἀργυρόποξ', ὃς Χρυσίῳ ἀμφιβέβηκας,

- 25 Sed contumeliosè dimisit, minacemque sermonem addidit;
 "Nè te, senex, cavas ego apud naves offendam.
 "Vel nunc commorantem, vel posthàc reversum;
 "Nè fortè tibi non proffit sceptrum & infula Dei.
 "Hanc autem ego non liberabo, antequàm ipsam & senectus invadat,
 30 "Nostrâ in domo, Argis, procul à patriâ suâ,
 "Telam percurrentem, & meum lectum participantem.
 "Verùm abi, nè me irrites; salvus ut redeas.
 Sic dixit; timuit autem senex, & paruit mandato:
 Ibâtque tacitus juxta littus multum-strepentis maris,
 35 Et multum deindè seorsum iens precabatur senex
 Apollinem regem, quem pulchricoma peperit Latona:
 "Audi me, splendidum-arcum-gerens, qui Chrysan tueris,

*Ατρεΐδῃς Ἀγαμέμνονος ἠνδανε θυμῷ. Minus rectè. Nam alibi priore loquendi modo utitur Poëta. Lib. 6, ver. 674, — Αἰάντι μεγαλήτορι ἠνδανε θυμῷ. Et, quamvis altera illa loquendi ratio usurpari queat, ut *Odys.* 4, 373; elegantius tamen dicitur, *alicui animo placere*, quàm, *alicujus animo placere*. Porro, quod nonnulli hîc, θυμῷ, "pro ira," verant; id mihi minus græcè dictum videtur.

Ver. 25.—κακῶς ἀφίει.] Τετέστιν, ἀργίως καὶ ἀνδραδῶς καὶ παρὰ τὸ προσήκον. *Platarch. de audiend. Poëtis.*

Ver. 29. Τὴν δ' ἐγὼ ἔλυσω.] Nonnulli legendum existimant, Τὴν δ' ἐγὼ ἔλυσω. Quod præfractius quiddam sonat, (omissâ particulâ, *autem*;) & irato non prorsus disconvenit. Rectius tamen, ut opinor, scribitur Τὴν δ' ἐγὼ.

Ver. 31. Ἴσὸν ἐποιχομένῳ.]

Arguto tenues percurrens pectine telas. *Æn.* VII. 14.

Ibid.—καὶ ἐμὸν λέχος ἀντιόωσαι.] Vide *ven.* 112, 113, &c.

Ver. 34. Βῆ δ' ἀκέων παρὰ θῖνα.] Rectè hic observarunt rei poetica studiosi, *Chrysa* dolorem silentio aptius & vehementius, quàm ullo sermone fieri potuerit, expressum. Quin & ipsam in hoc versu dispositionem num rorum, cogitatione defixum quodammodo depingere.

Ver. 37.—ἀμφιβέβηκας.] *Tempus* hoc non est, ut vulgò vocant Grammatici, *præteritum perfectum*, sed *præsens perfectum*: "Qui tueris, qui circumstas, qui circumdatus es." Quod ut clariùs & distinctiùs intelligatur, notandum est *Tempus* esse omne divisum in partes Tres; *præteritum*, *præsens*, & *futurum*. Quorum unumquodque porro *duplicitèr* intelligi potest, pro eo, ut de re *perfectâ* sermo sit, aut de *imperfectâ*. Itaque *Tempora* in omni Verbo, *primaria* & *derivativa*, sunt *Sex*. Exempli causâ:

Tempus Præteritum	{	rei imperfectæ.	abibat. he was going. Il s'en alloit.
		cœnabat. he was at supper. Il étoit à souper.	
		ædificabatur. It was in building. On bâtittoit.	
	{	rei perfectæ.	abierat. he was gone. Il s'en étoit allé.
		cœnaverat. he had supped. Il avoit soupé.	
		ædificatum erat. It was built. On avoit bâti.	

Κίλλαν τε ζαθέλω, Τενέδοιό τε ἴφι ἀνάσσεις,

“Cillanque eximiam, Tenedoque fortiter imperas,

Tempus Præsens	rei imperfectæ.	abibit. he is going. Il s' en va. cœnat. he is at supper. Il est à souper. ædificatur. It is in building. On bâtit.
	rei perfectæ.	abibit. he is gone. Il s' en est allé. cœnavit. he has suppt. Il a soupé. ædificatum est. It is built. On a bâti.
Tempus Futurum	rei imperfectæ.	sabibit. he will be going. Il s' en ira. cœnabit. he will be at supper. Il sera à souper. ædificabitur. It will be in building. On bâtit.
	rei perfectæ.	sabierit. he will be gone. Il s' en sera allé. cœnaverit. he will have suppt. Il aura soupé. ædificatum erit. It will be built. On aura bâti.

Ex hæc Temporum primariorum verâ & secundum rerum naturam dispositione, observare est;

Imò. Vocabula ista, “ædificatum est, cœnavit, abibit, periit, ἀμυψάνει,” & similia, tam Præsens exhibere tempus rei perfectæ; quàm illa, “ædificatur, cœnat, abit, perit, ἀμυψάνει,” & similia, Præsens exhibent tempus rei imperfectæ. Quod cum plerisque Grammaticorum fugerit; hinc viros etiam non ineruditos sæpè in fraudem inductos, ut vel mendum aliquod, vel enallagen nescio quam, (quæ Grammaticam omnem penitus evertit,) vel necessitatem quandam metri, (quæ apud Principes Poëtas nequaquam huiusmodi est,) ibi suspicarentur, ubi Temporum ratio rectè atque etiam optimè jam constaret. Exempli causâ: In eo, quod est apud Virgilium, *Æn.* II, 12; “Quamquam animus meminisse horret, luctuque refugit;” [et similiter *Æn.* X, 726.] rectè constat Temporum ratio; quoniam is qui animum refugisse dicat, tam de præsentis tempore loquitur, quàm qui refugere dixerit: Eodem modo ac qui, “periit,” dicat; quod apud Angios effertur, “I am undone;” æquè rem præsentem dicat, ac qui dixerit, “perco, I am perishing.” Id quod non animadvertens Vir doctus Rad. Wintertonius, *Notis in Hesiodi Theogon. ver.* 819, Enallagen, quam excogitarunt alii, rectè quidem rejicit; ipse tamen, quod peius est, Virgilium per Systolen metri, in ultimo pede, & in voce utique trisyllabâ, deficiente tempore, timorem expressisse fingit. Simili errore, de eo quod est apud Ovidium, *Metam.* V, 677, Pieridum in Picas metamorphosin referentem, (Nunc quoque in alitibus facundia prisca remansit;) “Scribe” (inquit nuperus Auctor non indoctus: “TUNC quoque —. Si enim retineas Nunc; dicendum est, remanet, non remansit.” Ma-

lo admodum augurio. Nam omnino hoc ait Ovidius, etiam nunc iis insedisse atque infixam esse antiquam garrulitatem. De Grotili errore simili, vide infra ad d', 434.

2do. Ex hæc naturali Temporum dispositione apparet, quàm malè multarint linguam Romanam vulgares rei Grammaticæ Scriptores, qui Futura ista perfectæ, [“legero, lectus ero,” & similia,] quæ sunt æquè indicativa, ac Futura illa imperfectæ, [“legam, legar;”] è Modo Indicativo expunxerunt; & inepissimo Solæcismo, istud [“lectus ero”] & similia, quæ Subjunctiva nullo modo esse possunt, in Modum Subjunctivum relegarunt.

3tio. Præter Sex ista Tempora Primaria & διαπορούμενα, sunt & alia quædam ex his diversè Composita: Ut videre est in Græcorum Aoristis atque Futuris duplicibus, & recentiorum linguarum duplicibus (ut vocant) præteritis perfectis; quorum alterum respondet Græcorum Aoristo. Quæ quidem tempora vim suam varè fortuntur, partim ex præsentibus, partim ex præteritis & futuris, interdum etiam ex Thematis ipsius naturâ. Quamobrem hæc quidem, neque in diversis linguis singula singulis respondent, neque in ejusdem lingue Verbis omnibus; & interdum una eademque vox, pro diverso orationis contextu, diversum habet significatum: Non utique promiscuè & ὁλόγως, sed semper certâ quâdam & definitâ ratione. Quæ omnia cum sint intellectu multò, quàm explicatu, faciliora; quæque cujusque vocabuli præfinitò vis sit, sæpè admodum difficile sit dictu; diligenti porro lectione sunt observanda. Hæc quò pertineant, paucis exemplis subiectis, apparebit.

Qui græcè ait, ὡς ἐλθούσας; id ait διαπορούσας, quod latinè dicitur, “Quoniam hic advenisti:” Qui autem, ὡς ἐλθόν; is id ait ἀφίστας, quod latinè dicitur, “Cum hic adveneris;”

Σμινθεῦ· εἴποτε τοι χαρέντ' ἐπὶ νηὸν ἔρεψα,
 40 Ἥ εἰ δὴ ποτέ τοι καὶ πίονα μηρ' ἔκηα.
 Ταύρων ἢ δ' αἰγῶν, τόδε μοι κρήλων ἐέλδωρ.

"Smintheu: si quando tibi venustum templum coronavi,

40 "Vel si quando tibi pingues coxas cremavi

"Taurorum & caprarum, hoc mihi perfice votum:

adveneris," tam de futuro, quàm praterito. Quod longè aliud est.

Quod apud Sophoclem legitur de Achille; —ὅς, μετὰ ζώντων ὄτ' ἦν, "Ἦκα' ἀρίστα—, perpetuam eum habuisse Laudem indicat. Quod si, Ἦκα' ἀρίστα, scriptum fuisset; jam utique semel tantum, aut saepius, eum laudatum dixisset. Similiter apud Homerum β', 221; Τὼ γὰρ νεμῆσθε, "His perpetuò solebat convitiari."

Quod Latine dicitur, "abiit;" (quoniam lingua Romana *Aoristi* caret;) aequè id sonat, quod διαρριπνέας dicimus, "He is gone, Il s' en est allé;" atque id, quod dicimus ἀρίστω, "He went away, Il s' en alla." Græcum autem, λέειν, horum duorum Temporum prius solummodò exprimit; (uti videre est, *Iliad.* α', 37, 451. β', 134. ζ', 355. δ', 90. π', 66, 69. ψ', 481. *Odyss.* δ', 541. μ', 74.) Posterius semper exprimitur voce λέειν, ἔβη, & similibus: *Iliad.* α', 221, ἢ δ' ἐλυμπνέει βεβήκει. Et π', 751, ὅς εἰπὼν—λέειν. Aliisque innumeris in locis. Quibus in locis si, λέειν, dixisset; jam non constitisset Temporum ratio. Simile enim fuisset, ac si quis Anglicè diceret, "When he had said This, he Is gone away;" Vel, "After he had done This, he Has Supped." Quod & aliis omnibus in Verbis notandum est.

410. Hinc videre est, Temporum in sermonis contextu rationem in universum tum constare, cum inter se respondeant Tempora, non quæ iisdem fortè nominibus sint a Grammaticis definita, sed quæ apto connexu, & appositè ad scribentis mentem expromendam, cohereant. Exemplis res clara fiet.

Aequè constabit Temporum ratio, sive dicas, ὅς εἰπὼν ἀποβέβαιναι, ἀπέρχεται. "Hæc loquutus, abiit;" quæ quidem loquendi ratio ea est, quæ stylo historico rem præteritam, tanquam præsentem, depingit: "As soon as he had said This, away he goes." Sive dicas, ὅς εἰπὼν ἀπέρχεται, ἀπέρχεται. "Hæc loquutus, abibat;" Atque hæc quidem loquendi ratio. Motum abeuntis exprimit Tardiorē: "As soon as he had said This, he began to go away." Sive dicas, ὅς εἰπὼν ἀπέρχεται, ἀπέρχεται. "Hæc loquutus, abiit;" Atque hæc loquendi ratio generalior est; neque Motum abeuntis, tardus sit celerve, designat: "As soon as he had said This,

"he went away." Sive dicas denique, ὅς εἰπὼν ἀποβέβαιναι, ἀπέρχεται. "Hæc loquutus, abierat;" Atque hæc quidem loquendi ratio, Motum abeuntis exprimit Celerimum: "As soon as he had said This, he was gone."

Porro; Quoniam Tempus illud præsens perfectum, ["occisus est," "constitutum est," & similia,] semper vim aliquam necessariò habet mutuam ex præterito: ut adeò quicquid jam factum sit, necessariò indicet id, quod fiebat, utique jam esse præteritum; & quicquid unquam factum fuerit, exinde necessariò efficiatur, ut illud jam sit utique factum: Ideo perindè est, sive de Eo qui hoc ipso temporis momento interierit, sive de Eo qui ante mille annos perierit, interfecit "est," dicas.

Similiter: Quod ait Cicero de temporibus præteritis, "CONSTITUTUM EST Legibus, ut—liceret;" aequè de præsentē dici potuit, "CONSTITUTUM EST Legibus, ut—liceat."

Quod ait Terentius; "Nisi me lastâsses amantem, & vanâ spe produceres;" non metri causâ dictum, sed re ipsâ multò amplius est, quam si dixisset, "produxisses." Indicat enim se non modò vanâ spe productum fuisse, sed & etiamnum produci.

Quod itidem Horatius: "Parturiunt Montes, nascetur ridiculus mus:" non utique versùs gratiâ dictum est; sed idèò, nè non constaret Temporum ratio. Quod enim parturit; eo ipso, quod parturiat, futurum est utique ut pariat.

In eo denique, quod apud Virgilium legitur: "Illa vel intacta segetis per summa volaret Gramina, nec teneras cursu læsisset aristas;" optimè constat temporum ratio: Quia perindè est, sive illam tum, quum gramina pervolaret, quas percurreret aristas non ledere dicas; sive, quas percurrisset interea, non læsisset.

Ver. 39.—εἴποτε τοι χαρέντ'.

Siqua tuis unquam pro me pater Hyrtacus aris

Dona tulit —. *Æn.* IX. 406.

—colui vestros si semper honores.

Æn. XII. 778.

Ver. 40.—πίονα μηρ' ἔκηα.]

—εὖ ἐνὶ πτόνι νεφ. β', 549.

—Pingues aras: *Æn.* IV. 62.

—Pinguis—ara Dianæ: *Æn.* VII. 764.

Ver.

Τίσειαν Δαναοὶ ἐμὰ δάκρυα σοῖσι βέλεσσιν.

Ὡς ἔφατ' εὐχόμενος· τῷ δ' ἔκλυε Φοῖβος Ἀπόλλων·

Ἐν δ' αὖ κατ' ἐλύμποιο καρήνων χωόμενος κῆρ,

Τὸ δ' ἔφατο 45· Τὰ μοῖσιν ἔχων, ἀμφηρεφέα τε φάρετρεν·

Ἐπὶ δ' ἔσαν δ' αἶψ' οἷοι ἐπ' ὤμων χωομένοιο,

Ἄυτ' ἐκινῆθεν· ὁ δ' ἦτε νυκτὶ ἑοικώς·

Ἐξέτ' ἔπειτ' ἀπάνοδον νεῶν, μετὰ δ' ἰὸν ἔηκε·

Δεινὴ δ' κλαγγὴ γένετ' ἀργυρέοιο βιοῖο.

50 Οὐρῆας μὲν πρῶτον ἐπώχετο, ἣ κύνας ἀργεῖς·

Αὐτὰρ ἔπειτ' αὐτοῖσι βέλ' ἐχεπτοκῆς ἐφίεις,

"Pendant-pœnas Danaï ob meas lachrymas tuis sagittis!

Sic dixit orans; eum autem audivit Phœbus Apollo:

Descenditque ex cœli verticibus iratus animo,

45 Arcum humeris gestans, & undique tectam pharetram:

Clangorem autem dederunt sagittæ in humeris irati,

Ipso moto: ipse verò ibat nocti similis;

Sedit deindè seorsum à navibus, & sagittam emisit:

Terribilis autem clangor edebatur splendidi arcus.

50 Mulos quidem primùm invasit, & canes veloces:

Sed postea à ipsis [hominibus] sagittam mortiferam immittens,

Ver. 43. Ὡς ἔφατ' εὐχόμενος· τῷ δ' ἔκλυε.]

Dixit: opemque Dei non cassâ in vota vocavit. *Æn.* XII. 780.

Ibid.—Φοῖβος Ἀπόλλων.] Ἐπίθετα οἰκίαις καὶ προσωνύμια τοῖς ὑποκειμένοις ἡρμοσμένα, δύναμιν ἰσὺν ἔχει τοῖς κυρίοις ὀνόμασιν· ὥστε τῶν θεῶν ἕκαστος ἰδίαν τινὰ προσσηγορίαν προσέτιθη· τὸν Δία, μητίετην καὶ ὑψιβερέμετην· καὶ τὸν Ἥλιον, ὑπερίονα· καὶ τὸν Ἀπόλλωνα, φοῖβον καλῶν. *Dionys. Halic. περὶ τῆς Ὁμήρου ποιήσεως* c. 6. Sic cùm *Apollinem* ἐκείρην & ἐκνήβειον & χρυσόερον & ἀργεῖον appellat Poëta, appositè ad naturam rei è *Solis radiis* deductum est Epitheton. Vide infra ad ver. 75, & 477, & 528.

Ver. 45.—ἀμφηρεφέα τε.] Quâ ratione, ἀμφηρεφέα, syllabam hîc postremam producat, vide infra ad ver. 51.

Ver. 46. Ἐκλαγγάν—ἐπ' ὤμων.]

Tela sonant humeris,— *Æn.* IV. 149.

—pharetramque fugâ sensere sonantem. *Æn.* IX. 660.

Aureus ex humero sonat arcus,—

Æn. XI. 652.

Venustior in eo *Homeri* hîc quàm *Virgillii* elocutio, quòd *IRATI* describitur Incessus, paulò utrique inaequalior.

Ver. 47.—νυκτὶ ἑοικώς.] *Causa* nimirum pestis, qualis sit, incertum.

Ver. 48.—μετὰ δ' ἰὸν ἔηκε.] Scholiastes explicat, μετὰ ταῦτα. Unde Interpretum nonnulli, deindè. Quod est languidius. Ego ita intelligendum existimo, ut sit, ἰὸν μετὰ νῆας ἔηκε.

Ver. 49. Δεινὴ δὲ κλαγγή.] Pestis scilicet ingruentis primus Rumor, terribilis.

α

Ver. 50. Οὐρῆας μὲν πρῶτον.] Ἰσως ἂν τὰς ἡμίονους λέγει, ἀλλὰ τὰς φυλάκας. *Aristot. de Poetic.* c. 25. Malé; Cùm κύνας ἀργεῖς statim deinceps addat Poëta.

Ver. 51.—ἐέλος ἐχεπτοκῆς ἐφίεις.] *Al. ἀρτίς.* Quod perindè est: Ex arcu scilicet emisit, in populum immisit. Verùm quâ ratione vocabulum hoc, ἐέλος, & similia, syllabam posteriorem producant, ne perpetuò dicendum sit, semel hîc diligentius exponam.

Primò igitur, syllaba producta dicitur, quæ tempore duplici effertur, ac brevîs; sive quæ duarum brevium tempus pronuntiando explet. Itaque ἦ, quoniam valet ἠ; & ὦ, quoniam valet ο; (quod & de ᾧ, ῖ, ῦ, similiter intelligendum est, ubi naturâ sunt longæ, ut in vocibus δευτέρᾳ, τίμη, νύκτ, φύχ, ὁμῶμι, ἔμῶ, ἑρῶ, δαῖν, & similibus,) semper necessariò producuntur; nisi quum, propter Vocalem sequentem, altera ex componentibus (ut ita dicam) Vocalibus elidatur; adeoque τείχη, exempli gratiâ, τείχε' efferatur; & χρυσῶ ita pronuntietur, ac si χρυσό' scriptum esset.

2. Quemadmodum duplici Vocali, ἦ, ὦ, ᾧ, ῖ, ῦ; sic & duplici itidem Consonante fit syllaba necessariò longa; ut ἐλαφ, quod est, φλέβς; & φλεξ, quod est φλέγς; & σάφξ, quod est σάφγς.

3. Syllaba naturâ brevis, ut κῆς, in Consonantem definens, sequente aliâ Consonante, sive in eodem vocabulo, sive in alio; fit itidem, positione istâ, necessariò longa. Ut, Κόσμος γάρ—.

4. Syllaba naturâ brevis, in Vocalem brevem definens, sequentibus in eadem voce Consonantibus anabus, ut τί-κρον, ἐνέ-κτες, ἀ-κνός,

ἀ-κνός,

Βάλλ' αἰεὶ ἢ πυραὶ νεκύων καίωντο θαμναί.
Ἐννῆμαρ μὲν ἀνὰ στρατὸν ὦχετο κῆλα θεοῖο.

Feriebat: perpetuò autem rogi cadaverum ardebant frequentes.
Novem dies quidem per exercitum ibant sagittæ Dei:

ἄντι-κτος, (quæ in oratione solutâ, ut ex Scrip-
torum Tragicorum & Comicorum Jambis
constat, semper corripitur;) in heroico car-
mine, propter positionem istam, (sicuti in
Latinis vocabulis, tenebræ, volucris, & simi-
libus,) produci potest.

5. Syllaba naturâ brevis, in Vocalem bre-
vem delinens, ut τὲ; vocabulo proximè sequen-
ti, à duabus Consonantibus incipiente; prop-
ter istam positionem itidem produci potest.
Ut, —τὰς τε τρεῖς ἐσθύνετες περ.

6. Ultima cujusque versûs syllaba, qualif-
cunque ea sit naturâ, & à qualicunque inci-
piat Versûs sequens; non (ut Grammatici
loquuntur) communis, sed semper necessariò
longa est, propter Pausam istam, quâ, in
fine versûs, syllabæ ultimæ pronuntiatio ne-
cessariò producitur. Atque hinc (ut id obi-
tèr moneam) apparet, quamobrem in solo
versu Anapaestico syllaba ultima, vel Vocali
longâ vel Consonantium concursu, producatur
neceffe sit. Pes nimirum Anapaestus, qui a
syllabis brevibus incipiens in longam defi-
nit, graviolem in ultimâ syllabâ, quàm Pe-
dum alius quivis, pronuntiandi ictum exci-
pit. Quam ob causam pausa ista, quâ omnis
in universum versûs finitur, in hoc uno ver-
sûs genere minor æquo fuerit, nisi vel ulti-
ma syllaba sit etiam aliàs longa, vel senten-
tia ipsa simul cum versu finiatur. Hanc
versûs Anapaestici proprietatem Primus &
solus Recentiorum observavit longè omnium
Doctissimus Rich. Bentleius. Videtur tamen
hoc non ignorâsse Scholiastes in Æschylum;
Qui ad versum istum, Pers. 591, [ἀρξὺναι,
βασιλίσια.] Τὰ τοιαῦτα πάντα κιντικά (in-
quit) μακρὸν ἔχει τὸ α̃. Quod isto in loco no-
tari ab eo non potuit, qui ultimam cujusque
versûs syllabam communem crederet.

7. Non modò in fine Versûs aut Senten-
tiæ, sed etiam in fine Vocis, propter Pau-
sam quâ vox finitur, syllaba aliqui brevis
produci potest. Ut, βέλεις ἐχέπτευες—.
Quod scilicet ita ferè pronuntiabatur, ac si
scriptum fuisset, belofs. Etenim Græci ple-
niùs & productiori spiritu, quàm Romani,
syllabas singulas efferebant. Id quod ex eo
liquet, quòd Græci Vocales etiam breves, in
diversis vocabulis concurrentes, sapiens non
elidant; cum Romani non breves modò, sed
& longas semper omnes, & Consonantem in-
super m, & olim s. quoque eliderent.

8. Fit hoc præcipuè in Casurâ, quia ma-
jor eò incidit pronuntiationis ictus. Fieri
tamen potest etiam extra Casuram, si Con-
sonans sit naturâ durior, & duplicari solita;

vel Vocalis sequatur aspirata. Ut, *Αὐτὰρ οἱ
Πρῆτοι—. Nam,

9. Et propter Consonantem asperiorem,
quæ quasi duplex efferri solita sit, syllaba alio-
qui brevis, etiam non in fine vocis, produci
potest. Ut; Ἄπες, Ἄπες, Βροτολογε—.
Est enim litera p, pronuntiata asperrima, &
facillimè duplicatur: Ut πεσ. ἔρπον.

10. Et propter Vocalem Aspiratam in
voce proximâ sequentem, ultima præce-
dentis produci potest. Spiritus enim asper
sæpè tanquam Consonans pronuntiabatur, vel
tanquam Æolicum Digamma. Ut, —φιλέ
ἔκρυε, δεινός τε. Legebatur ferè, tanquam si
scriptum fuisset, φιλέφφ ἔκρυε δεινός τε.

11. Quin & Diphthongi quædam, etiam
sine spiritu aspero, ferè tanquam duplices Con-
sonantes efferebantur. Ut Πρὸς οἶκον Πηλεῖος—.
Videntur enim οἶκος, οἶνος, pronuntiata fuisse,
Wicus, Winus; unde Latinæ, Vicus, Vinum:
Et ex οἱ, facta est Latina, sui. De ἀδύνα-
τος, Περικλίδης, & similibus, primam pro-
ducentibus; vide propriis in locis. Et si qua
sint adhuc rariùs occurrentia, de his etiam
suis in locis dicetur.

12. Quam itaque Poeticam vulgò appellant
Licentiam, ea omnis in hoc uno consistit,
(non ut syllabarum Quantitates confundan-
tur promiscuè atque οἰσῶντες; quod est per-
absurdum; sed) ut Syllabæ naturâ Breves,
certâ quâdam Positione, fiant productæ. Non
utique hæc quidem Omnes, neque Omni in
Positu, sed certâ quâdam ac constanti ra-
tione; sicuti supra est expositum. Aliàs e-
nim Syllabæ Breves, & maximè quæ in
Nominibus sint Casuum, in Verbis utique Tem-
porum Personarumque characteristica; (ut
ἀρμάτος, λυσάτης, ὀμνύμεν, ζευγνύμεν, ὀμνύμαι,
ζευγνύμαι, κῦρεῖν, κρῖνεις, κρῖνέμαι, μαρτύρη-
μαι, μαρτύρησομαι; horumque Derivata,
κρίσις, κρίτης, μαρτύρης, & similia;) produci
omninò non possunt. Quæ autem Syllabæ
naturâ sunt Longæ, in his omnibus Licen-
tia apud Principes Poëtas nunquam prorsus
est nulla. Nam ut ἴκκ. τίμη, ψυχή, χρῆσός, ho-
rùmque Derivata & Composita omnia; item,
ut ὀμνύμαι, ζευγνύμαι, ὀμνύ, ζευγνύ, & similia;
vel ut κῦρω, κύριος, κρῖνω, κρῖνομαι, ἐκρῖνόμεν,
μαρτύρομαι, ἐμαρτύρόμεν, & similia, in præ-
sentibus & imperfectis, (vide infra ad ver.
338;) ut hæc, inquam, & hujusmodi corri-
perentur, nullâ unquam licuit Licentiâ.

13. Nam quòd apud Doricos Scriptores
legamus τὰς αὐτὰς, τὰς ἀνδραποῖς, τὰς βελὰς;
& apud Scriptores tum Doricos, tum Atti-
cos, καλῶς, καλούς, & similia, qualia apud
Homericum

Τῇ δεκάτῃ δ' ἀγορὴνδε καλέσατο λαὸν Ἀχιλλεύς·
 55 Τῷ γὰρ ὅππῃ Φρεσὶ θῆκε θεὰ λευκώλενος Ἥρη·
 Κήδετο γὰρ Δαναῶν, ὅτι ῥὰ θνήσκοντες ὄρατο.
 Οἱ δ' ἐπεὶ ἔν ἤγεθ' ἔν, ὀμνηγερέες τ' ἐγένοντο,
 Τοῖσι δ' ἀνισάμενος μετέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς·
 Ἀτρεΐδῃ, νῦν ἄμμε παλιμπλαχθέντας ὁτῷ
 60 Ἀψ' ὀπνοσήσιν, εἰ κεν θάνατόν γε φύγοιμεν.
 Εἰ δὴ ὁμᾶ πόλεμος τε δαμᾶ ἢ λοιμός Ἀχαιῆς.
 Ἀλλ' ἄγε δὴ τίνα μάντιν ἐρείοιμεν, ἢ ἱερεῖα,

Decimo autem ad concionem vocavit populum Achilles;

55 Huic enim in animo posuit Dea candidas-ulnas habens Juno;
 Curam enim gerebat Danaorum, quia scilicet morientes videbat.
 Hi itaque postquam congregati sunt, in unumque convenerant,
 Inter eos surgens locutus est pedibus velox Achilles;

"Atride, nunc nos iterum-errantes puto

60 "Retrocessuros, si modò mortem effugerimus;

"Siquidem simul bellumque domat & pestis Achivos.

"Verum age quæso, aliquem vatem consulamus, vel sacerdotem,

Homero nusquam reperitur; (vide infra ad β, ver. 43;) hoc utique non *Licentia* est Poetica, sed *alià* nimirum *linguâ* loqui.

Ver. 54.—ἀγορὴνδε καλέσατο λαὸν Ἀχιλλεύς· Τῷ γὰρ ἐπὶ φρεσὶ —.] Rectè Scholiastes: Ἀχιλλεύς γὰρ Χείρωνος ὦν μαθητὴς, καὶ τὴν ἱατρικὴν σάφως ἐπιστάμενος, — ἐπεὶ, Τίνος ἔνεκεν Νέστωρ, ἢ Ὀδυσσεύς, ἢ Μενέλαος, ἔδεντο ἑλαπίον τῶν Ἑλλήνων φρονιμώτερος, & ζητῶσι τὸ αἴτιον τῆς νέας.

Ver. 55. Τῷ γὰρ ἐπὶ φρεσὶ θῆκε θεὰ.]

Hic mentem Æneæ genetrix pulcherrima misit. *Æn.* XII. 554.

Ver. 56.—ὅτι ῥὰ θνήσκοντες ὄρατο.] Qui istud ῥὰ omiserit, vel alio quovis expletivo mutaverit; sentiet is demum, Tempori isti imperfecto, ὄρατο, nescio quid ex voculâ illâ accrevisse *diuturnitatis*. "Cur hoste" (inquit *Quintilianus*, l. IX. c. 4. quum voculâ illâ quodam in loco aptè usus esset *Cicero*.) "potius quàm hos?—Rationem fortassè non reddam; sentiam esse melius.—Ita ut audio, hoc Animus accipit, *plenum* sine hac "geminatio non esse." Vide infra ad β, 158. Sed & istud ῥὰ, quoniam deductum est scilicet (non ex ῥα, sed) ex ἀρα, vim habet porro in sententiâ cum eo quod præcessit (πυρραὶ νεκρῶν καὶ ὄρατο θάμνηται) connectendâ: ὅτι ῥὰ (ἔτ' ἀρα) θνήσκοντες ὄρατο, "quoniam utique morientes videbat." Vide infra ad ε, 858; & ad θ, 558.

Ver. 57.—ἐπεὶ ἔν ἤγεθ' ἔν.] Τοῖς βασιλεῦσι σελευτήριον ἦν ἐκ τῶν κρατίστων—καὶ ἐχ, ὥσπερ ἐν τοῖς κατ' ἡμᾶς χρόνοις, ἀνδράδες καὶ μονογυνοίμονες ἦσαν αἱ τῶν ἀρχαίων βασιλείων δυναστεῖαι. *Dion. Halic. Antiq. Rom. lib. 2. p. 86.* Vide infra ad ver. 238.

Ibid. Οἱ δ' ἐπεὶ ἔν—, Τοῖσι δ'—,] *H. Stephanius*, quem hic secutus est *Barnesius*;

"Scribere (inquit) non dubitem τοῖσιν con-junctim, quum significet τέτοις, id est "τοῖσδε, non τέτοις δέ." Sed errat, ut opinor, Vir doctissimus. Est enim alterum illud δ', repetitio prioris non inelegans. Quomodo & *Latine* rectè dicitur; "Cum autem—, tum vero—," Vide infra ad γ, 200; & ad θ, 160.

Ver. 58.—πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς.] Epitheta hujusmodi, ex *singulari* aliquâ corporis animive dote desumpta, sunt quasi *Agnomina* personarum propria. Quamobrem ineptiunt plane, qui *Achillem* tam in concilio quàm in campo πόδας ὠκὺν appellatum, vitio vertant Poëta. *Euripides*, etiam in *Tragœdiâ*, ubi elocutio *Sermoni* proprior est, eodem utitur Epitheto;

Ἀπώλεσ' ἐκ σὲ παῖδα τὸν ταχὺν πόδας,

Ἀχιλλεῖα—, *Andromach. ver. 1236.*

Ver. 59. Ἀτρεΐδῃ, νῦν.] Totum hujus & sequentis Orationis artificium elegantèr & particulatim detexuit *Dionys. Halicarn. in libro qui inscribitur Τέχνη*, c. 9. ἰδωμεν ἐν τῷ ἐκατέρῳ λόγῳ, πῶς ἔχουσιν δι' ἀλλήλων, καὶ πῶς τὸ ἐμπρεπὲς ἔχουσιν, οἱ μὲν τὸ Ἀχιλλεὺς ἐν βαδύτυττι ζητήσεως, οἱ δὲ τὸ μάντιος, ἀσφαλὲς πρὸ τῆς ἀποκρίσεως. "Ἀτρεΐδῃ, νῦν ἄμμε, θρ." Totus locus lectu est dignissimus.

Ibid.—ἄμμε παλιμπλαχθέντας.] Si ἄμμε hic, ut plerique arbitrantur, *duale* sit; tum hoc ait Achilles, "utrumque nostrum cum "exercitibus &c." Vide infra ad ver. 566. Verum ego quidem existimo, quâ analogiâ ex ἡμῶν sit ἄμμε, eadem ex ἡμῶς & ἡμᾶς fieri ἄμμε in *plurali*. Ut rectè Scholiastes; Ἀμμε, ἡμᾶς, Αἰολικῶς.

Ver. 62.—ἄγε δὴ τίνα μάντιν ἐρείοιμεν,—Ὅς κ' ἔπει, ὅ, τι τόσον ἐχώσατο.]

*Η καὶ ὄνειροπόλον, (καὶ γὰρ τ' ὄναρ ἐκ Διὸς ἐστίν·)

*Ὅς κ' εἴποι, ὅ, τι πάσσον ἐχώσατο Φοῖβος Ἀπόλλων·

65 Εἴ τ' ἄρ' ὄγ' εὐχολῆς ὀπμιέμεφεται, εἴθ' ἐκατόμβης·

Αἱ κέν πως ἀρνῶν κνίσσης αἰγῶν τε τελείων

Βέλεται ἀντιάσας, ἡμῖν ὑπὸ λοιγὸν ἀμῦναι.

*Ἦτοι ὄγ' ὡς εἰπὼν, κατ' ἄρ' ἔξετο· τοῖσι δ' ἀνέστη

Κάλχας Θεσορίδης οἰωνοπέλων ὄχ' ἀεῖς,

70 *Ὅς ἦδη τά τ' ἐόντα, τά τ' ἐσσόμενα, πρό τ' ἐόντα,

Καὶ νῆας ἡγήσατ' Ἀχαιῶν Ἴλιον εἴσω,

*Ἦν Δὲ μανθισύνει, τίω οἱ πόρε Φοῖβος Ἀπόλλων·

*Ὅς σφιν εὐφρονέων ἀγορήσατο, καὶ μετέειπεν·

“Vel & somniorum-interpretem, (etenim somnium quoque ab Jove est:)

“Qui dicat, cur tantoperè iratus sit Phœbus Apollo;

65 “Sive is nos ob vota-non-reddita incusat, sive ob hecatomben:

“Si fortè agnorum nidorem caprarumque lestarum

“Vult affecutus, à nobis pestem depellere.

Ille quidem sic locutus refedit: his autem surrexit

Calchas Thestorides, augurum longè optimus,

70 Qui noverat & præsentia, & futura, & præterita,

Et navibus dux fuerat Achivorum Ilium usque,

Suam propter vaticinandi artem, quam ei dedit Phœbus Apollo:

Qui ipsis cordatus concionatus est, & dixit;

—ad oraculum Ortygiæ Phæbumque—;

Quem fessis finem rebus ferat, unde laborum

Tentare auxilium jubeat. *Æn.* III. 143.

Cæterùm de vi voculæ δῆ, vide infra ad 6, 158.

Ver. 63.—καὶ γὰρ τ' ὄναρ.] “Γάρ τε, pro “γάρ, (inquit *H. Stephanus*), passim alibi “invenitur.” Sed non vacat istud, τί. Nam, καὶ γὰρ τ' ὄναρ, id est quod latine dicitur, nam & Somnium quoque.

Ver. 64.—ἦτοι, ὅ, τι πάσσον.] Ita omninò legendum; uti rectè scriptum est in editione *Scherpezeelii* cum *Scholiis Moschopuli*. *Al.* ὅτι τόσσον.

Ver. 66. Αἱ κέν πως] Turpissimè hæc vertit *Barneſius*, “AUT si fortè” &c. Ac si trimembriſſet sententia, εἴτ' ἄρ' —, εἴθ' —, αἱ κέν πως. Atqui hoc ἔστι Achilles; “Si fortè (postquam intellexerimus “utrum ob —, an ob —, iratus sit,) velle —, &c.

Ver. 67. Βέλεται ἀντιάσας.] Qui *Profodia* student, observare poterunt; ἀντιάσας, hoc in loco, non ab ἀντιάω esse posse, sed ab ἀντιάω. Quæ enim in αω purum definunt, vel in ραω purum impurumve; ea omnia (ni fallor) penultimam istam & in aoristo & in futuro semper producant. Ut ἀραομαι, βραομαι, γαομαι, δραομαι, [undè non modò δραομαι & δεδρακα, δεδραμαι, &c. *Arist.* *Met.* *lib.* *ver.* 13; & *Pace*, *ver.* 1039.] εἰαώ [de qua vide ad Δ, *ver.* 42;] ἐγγαο-

μαι, θεαομαι, θηραομαι, ἰδομαι, ξυραομαι, ῥαομαι, πειραομαι, φθιραομαι, φυραομαι, φωραομαι, χραομαι, ψωραομαι, &c similia. Κεράσας, est à κεράννυμι, similiter ut πετάσας à πετάννυμι. Ἠράσαμην, est ab ἔραμαι vel ἐράζομαι. Περᾶση videtur esse à πιπράσκω, vendo; unde πέπρακα, πρᾶσω, πρᾶση, περᾶσω, περᾶση, πρᾶσας. Nam quæ deducta sunt a περάω, transco; ut περᾶσω, quod est Ionicum περήσω; &c ἐπιπρᾶσαν, quod est Ionicum ἐπέρησαν; hæc etiam in Tragicis Comicisque Scriptoribus, (ubi elocutio *Sermoni* propior est, & nec dialectorum varietas nec Poëtica illa literarum geminatio, ἐπιπρᾶσαν, περᾶσας, multum licita est,) penultimam producant.

*Γάρτε, πεταμὲ σώμα, διεπέρᾶσαν. *Chærem.* Tragicus apud *Athenæum*. *lib.* 2.

p. 43. Et,

Κνήμην τε διεπέρᾶσεν Ἀργεῖον δόρυ.

Eurip. *Phæniss.* 1403.

Quæ in αω definunt nec puto, nec præcedente ρ, eorum nonnulla (quanquam pauca) aliam sequuntur analogiam; ut γαῖαω, γελαῖαω, ἐγγελαῖαω, σπᾶίω, σπᾶίω, ἐσπᾶίω. Vide infra ad ζ, 434.

Ver. 70. *Ὅς ἦδη τά τ' ἐόντα.]

—Novit namque omnia vates,

Quæ sint, quæ fuerint, quæ mox ventura trahantur. *Virg.* *Georg.* IV. 392.

Simplicior paullo & venustior hic *Homeri* elocutio: Nam istud, ventura trahantur, minùs facile est quàm, τὰ ἐσσόμενα. Cæterùm de productâ syllabâ, ὅς; item Δι', *ver.*

- Ω Ἀχιλεῦ, κέλεαί με, Διὶ Φίλε, μυθήσασθαι,
 75 Μῆνιν Ἀπόλλωνος, ἐκατηβέλεταο ἀνακλῆ.
 Τοιγὰρ ἐγὼν ἐρέω· σὺ ᾗ σύνθεο, καὶ μοι ὁμοσον,
 ἥ μὲν μοι πρόφρων ἔπεςιν ἢ χερσὶν ἀρήξειν.
 ἥ γὰρ ὅτομαι ἄνδρα χολωσέμεν, ὃς μέγα πάντων
 Ἀργείων κρατее, καὶ οἱ πείθονται Ἀχαιοί.
 80 Κρείσσων γὰρ βασιλεύς, ὅτε χώσεται ἀνδρὶ χεῖρῃ.
 Εἴπερ γὰρ τε χόλον γε ἢ αὐτῆμαρ καταπέψῃ,
 ἄλλὰ γε ἢ μετέπιθεν ἔχει κόπον, ὃφρα τελέσῃ,
 Ἐν σήθεασιν ἐοῖσι· σὺ ᾗ φράσαι, εἴ με σαώσεις.
 Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς·
 85 Θαρσύνεαι μάλα, εἰπὲ θεοπρόπιον, ὃ, τι οἶσθα.

“ O Achilles, jubes me, Jovi care, eloqui

75 “ Iram Apollinis longe-jaculantis regis.

“ Igitur ego dicam : tu autem paciscere, & mihi jura,

“ Omnino te mihi propensum verbis, & manibus opem laturum.

“ Profecto enim suspicor virum iratum fore, qui latè omnium

“ Argivorum imperium habet, & ei obediunt Achivi.

80 “ Potentior enim rex, quando irascatur viro inferiori;

“ Et enim si forte iram quidem eodem die decoxerit,

“ Tamen & postea retinet simultatem, donec perfecerit,

“ In pectoribus suis : tu itaque dic, an me sis servaturus.

Hunc autem respondens alocutus est pedibus velox Achilles;

“ Confusus valde, dic vaticinium, quodcumque scis :

74; & Ἀπόλλωνος, ver. 75; & θεοπρόπιον, ver. 85; vide supra ad ver. 51.

Ver. 74.—κέλεαί με—ἀνακτος.] “ Ma-
 lim (inquit Henr. Stephanns) post, ἀνα-
 κτος, notam Interrogationis.” Judicet
 Lector.

Ver. 75.—ἐκατηβέλεταο ἀνακτος.] Apollo, five Sol, “ inde (inquit Macrobius) ἐκβεβη-
 “ & ἐκατηβόλος dictus, ἐκαθεν τὰς ἀκτῖνας
 “ βάλαν, è longissimo altissimoque radios
 “ in terram usque demittens.” lib. I. c. 17.
 “ Ut per Sagittas, intelligatur vis emissā
 “ radorum.” ibid. Vide supra ad ver. 43.

Ver. 82. Ἄλλὰ γε καὶ μετέπιθεν ἔχει κό-
 πον.] Aristoteles hunc versum citans, Rhe-
 toric. l. II, c. 2; ἀνανακτῶσι γὰρ, inquit, διὰ
 τὴν ὑπεροχὴν. Similiter Euripides, Med. ver.
 119;

Δεινὰ τυράννων λήμματα, καὶ πῶς
 Ὀλίγ' ἀρχόμενοι, πολλὰ κρατύντες,
 Χαλεπῶς ὀργὰς μεταβάλλουσι.

Hoc est : “ Terribiles sunt Regum animi;
 “ quippe rarè admodum cedere, plerumque do-
 “ minari soliti, difficultè iras deponunt.”
 Quod ideò hîc assero, quia in Latinis quas
 viderim Versionibus, sententiam hujus loci,
 voce ἀρχόμενοι malè intellectu, penitus tur-
 batam observârim : Quanquam Græcum
 Scholiasten non videtur ex toto fugisse. Et

quoniam loci hujusce incidit mentio, lubet
 hîc in transcurfu turpissimam mendam in
 præcedente, ver. 106. notare,

Δῆλον δ' ἐξ ἀρχῆς ἐξαιρόμενον.

“ Videtur legendum, αἰρόμενον;” inquit
 doctissimus Canterus. Rationem autem e-
 mendationis non adjecit. Recentiores Eu-
 ripidis Editores neglectâ istâ emendatione,
 retinuerunt ἐξαιρόμενον : Scilicet quia rectè
 & Græcè dicitur, ἐξαιρόμενον ἐξ ἀρχῆς. At
 verò ideò necesse est αἰρόμενον legatur, non
 quòd ad constructionem Grammaticam, sed
 quòd ad Versum nimia sit ista syllaba ἐξ,
 metrumque jugulet. Est enim Versus ana-
 pæsticus ex quatuor pedibus,

Δῆλον δ' ἐξ ἀρχῆς αἰρόμενον.

Ver. 83.—φράσαι] Vide infra ad ver. 140.

Ver. 84. Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος] Quod
 Martialis de Homero jocosè ad Epigramma-
 tis facetias, id nuperus Scriptor Gallicus Ra-
 pin feridè annotavit. “ Les Transitions, qui
 “ doivent par leur caractère être fort variées,
 “ pour desennuyer le Lecteur ; sont toutes
 “ semblables dans la plus grande partie de son
 “ ouvrage.” La Compar. d'Homere & de
 Virg. ch. 10. At verò erant hæc omnino
 simplicissimè & sine ornatu dicenda, ut rap-
 tim ac velut in transitu legendi percurrerentur.

Ver.

- Οὐ μὰ γὰρ Ἀπόλλωνα, Διὶ φίλον, ὥτε σὺ, Κάλχαν,
 Εὐχόμενῳ Δαναοῖσι θεοπροπίας ἀναφαίνεις,
 Οὐτίς, ἐμεῦ ζῶντ' ἢ ὑπὶ χθονὶ δευκομένοιο,
 Σοὶ κοίλῃς παρὰ νηυσὶ βαρείας χεῖρας ἐποίσει,
 90 Συμπάντων Δαναῶν· ἔδ' ἦν Ἀγαμέμνονα εἴπης,
 "Ὅς νῦν πολλὸν αἶψα ἐνὶ στρατῷ εὐχεται εἶναι.
 Καὶ τότε δὴ θάρσῃσε, ἢ ἥνδα μάντις ἀμύμων·
 Οὐτ' ἄρ' ὅγ' εὐχολῆς ὑπὲρ μέμφεται, ἔθ' ἐκατόμβης·
 Ἀλλ' ἐνὲκ ἀρετῆς, ὃν ἠτίμησ' Ἀγαμέμνων,
 95 Οὐδ' ἀπέλυσε θυγάτηρ, ἢ ἔκ ἀπεδέξατ' ἄποινα.
 Τῶν κ' ἄρ' ἄλγε' ἔδωκεν Ἐκηβόλῳ, ἡδ' ἔτι δώσει·
 Οὐδ' ὅγε πρὶν λοιμοῖο βαρείας χεῖρας ἀφέξει,
 Πρὶν γὰρ ἀπὸ πατρὸς φίλῳ δόμῳ ἐλικώπιδα κέρει
 Ἀπειάτῳ, ἀνάποινον, ἄγειν θ' ἱερὴν ἐκατόμβην
 100 Ἐς Χρυσίην· τότε κέν μιν ἱλασάμενοι πεπύθοιμεν.
 "Ἦτοι ὅγ' ὥς εἰπὼν κατ' ἄρ' ἔζετο· τοῖσι δ' ἀνέστη
 "Ἡρως Ἀτρείδης εὐρυκρείων Ἀγαμέμνων
 Ἀχνύμενῳ μένε· ἦ μέγα φρένες ἀμφιμέλαιναε
 Πίμπλαντ', ὅσσε ἦ οἱ πυρὶ λαμπετόωνι εἴκλιν·

" Non enim, per Apollinem Jovi carum, cui tu, Calcha,

" Vota-faciens Danais vaticinia ostendis,

" Non ullus, me vivo & in terrâ vidente,

" Tibi cavas apud naves graves manus inferet,

90 " Cunctorum Danorum: ne quidem si Agamemnona dixeris,

" Qui nunc longè potentissimum in exercitu gloriatur se esse.

Et tum quidem cepit animum, & dixit vates præcellens;

" Neque hic [nos] ob vota non reddita inculcat, neque ob hecatomben;

" Sed causâ sacerdotis, quem contumeliâ-affecit Agamemnon,

95 " Neque liberavit filiam, & non accepit pretium-liberationis.

" Idcirco dolores dedit Longè-jaculans [Apollo,] & adhuc dabit:

" Neque hic prius à peste graves manus abstinebit,

" Quàm patri dilecto reddat [Agamemnon] nigris-oculis puellam

" Inemptam, sine pretio; & ducat [mittat] sacram hecatombam

100 " In Chrysam: tunc ipsum [Apollinem] fortè placatum flexerimus.

Ille quidem ita loquutus confedit: his autem surrexit

Heros Atrides late-dominans Agamemnon

Turbatus; irâque valdè præcordia circumfusa-caligine

Plena erant, oculique ipsi igni lucenti similes erant:

Ver. 86. Οὐ μὰ γὰρ.] Non hic παπλέωνας τὸ " γὰρ," ut ait Scholias; sed significanter admodum, & maximâ cum vi, iteratur. Οὐ γὰρ, μὰ τὸν Ἀπόλλωνα, ἢ τις—

Ibid.—ὥτε σὺ, Κάλχαν.] Rectè in Vocativo, Κάλχαν. Est enim Nominativus, plenius Notis exaratus, Κάλχαν; quanquam in hoc nomine, & in similibus, respuit istud in linguæ græcæ ratio; semperque scribitur, Κάλχας.

Ver. 90.—ἔδ' ἦν Ἀγαμέμνονα.] Quàm ferociter hoc, & personæ Achillis convenienter!

Ver. 91. "Ὅς νῦν—εὐχεται.] Et istud νῦν, &

εὐχεται, aptissime ad minuendam Agamemnonis auctoritatem.

Ver. 92.—τότε δὴ θάρσῃσε, καὶ ἥνδα.]

Ille hæc, depositâ tandem formidine, factur. En. II. 76.

Ver. 102.—εὐρυκρείων.] " Latè tyrannum:"

Horat. " Latè Regem:" Virg. En. I. 25.

Ver. 103.—φρένες ἀμφιμέλαιναε.] Hoc est, quod aiunt Latini; atrâ bile percitus.

Ver. 104.—ὅσσε δὲ οἱ πυρὶ λαμπετόωνι εἴκλιν.]

Stant lumina flammâ. En. VI. 300.

—τοτοque ardentis ab ore

Scintillæ abfistunt; oculis micat a ribus ignis. En. XII. 102.

Ver.

- 105 Κάλχαν' ἰα πρώτιστα κακ' ὀσομένῳ προσέειπε·
 Μάντι κακῶν, & πώποτε μοι τὸ κρήγυνον εἶπας·
 Αἰεὶ τοι τὰ κακ' ἐσι φίλα φρεσὶ μαντεύεσθ'·
 Ἑσθλὸν δ' εἰδὲ τί πω εἶπας ἐπ' αὖ, εἰδ' ἐτέλεσας·
 Καὶ νῦν ἐν Δαναοῖσι θεοπροπέων ἀγορεύεις,
 110 Ὡς δὴ τῷδ' ἐνεκά σφιν Ἐκηβόλῳ ἀλγεα τούχῃ,
 Οὐνέκ' ἐγὼ κέρης Χρυσήϊδ' ἀγλὰ ἄποινα
 Οὐκ ἔθελον δέξασθ'· ἐπεὶ πολὺ βέλομαι αὐτῷ
 Οἴκοι ἔχειν· ἢ γὰρ ῥά Κλυταιμνήστρης προβέβηλα,
 Κερειδῆς ἀλόχῃ· ἐπεὶ & ἔθεν ἐς χερσίων,
 115 Οὐδέμας, εἰδὲ Φυλῷ, ἔτ' ἄρ' Φρένας, ἔτε τι ἔργα.
 Ἀλλὰ ἢ ὥς ἐθέλω δόμῳ παλιν, εἰ τόγ' ἄμεινον·
 Βέλομ' ἐγὼ λαὸν σόον ἐμμεναι, ἢ ἄπολέσθ'·
 Αὐτὰρ ἐμοὶ γέρας αὐτίχ' ἐτοιμάσατ', ὄφρα μὴ οἴῳ
 Ἀργείων ἀγέρας· ἔω· ἐπεὶ εἰδὲ ἔοικε.

- 105 Calchanta primū intuens alloquutus est;
 "Vates malorum, nunquam mihi gratum dixisti:
 "Semper animo tuo jucundum est mala vaticinari:
 "Bonum autem nondum aliquod dixisti verbum, neque perfecisti:
 "Et nunc inter Danaos vaticinans concionaris,
 110 Quasi idcirco ipsis Longè-jaculans [*Apollo*] dolores struat,
 "Quoniam ego puellæ Chryseidis splendidum liberationis pretium
 "Nolui accipere, quandoquidem longè malo illam
 "Domi habere; etenim ipsi Clytemnestræ præfero,
 "Quam Virginem duxi, Uxori; quoniam non ipsa inferior est,
 115 "Neque corpore, neque oris habitu, neque mente, neque omnino operibus.
 "Sed & sic volo reddere, si hoc est melius:
 "Malo equidem populum saluum esse, quàm perire.
 "Sed mihi præmium statim præparate; ut non solus
 "Argivorum præmio caream: quippe id non decet.

Ver. 105.—ἀνέστη.—Κάλχαν'—προσέειπε.]
 Constructio hæc Asyndetos, irā ex-
 candescentem significanter indicat.

Ibid.—κακ' ὀσομένος προσέειπε.]

Surgit, & his onerat dictis, atque aggerat iras.

Æn. XI. 342.

Cæterum de voce κακοσόμενος, ita Porphyrius: Οὐ κακῶς ὑποβλεψάμενος—ἀλλὰ—
 ἐστὶν Ὅσσα, ἢ θεῖα φήμην—“μετὰ δὲ σφισιν
 “ὅσσα θεοὶ, Ὀτρύνειν ἔναι, Διὸς ἀγγεῖες.”
 [Il. β, 93.]—Ἀπὸ τῆς Ὀσσης ἀποποιῖται τὸ
 Κακοσόμενος, ἢ τοι ὡς κακίμην αὐτὸν ὀνει-
 δίξαν.—“Οὐ μὲν γὰρ τοι ἐγὼ κακὸν ὀσο-
 “μένη τίδ' ἰκάνω,” [Il. α, 172.]—τετέστιν,
 & κακὸν κληδονίζομένη. *Quest. Homeric.* 16.

Ver. 106. Μάντι κακῶν.] “Infelix vates—.”

Æn. III. 246.

Ibid.—τὸ κρήγυνον.] Ἀντιθέτως, & τῷ φέ-
 ρει, ἀλλὰ τῷ κακῷ, τὸ κρήγυνον.—Ἐστὶ δὲ
 κρήγυνον, τῷ κέαρ ἡδὺ καὶ προσπνέειν ὁ τὰν-
 τὸν τῷ θυμῷ. *Porphyr. Quest. Homeric.*
 16.

Ver. 106, 107, 108.—& πώποτε μοι τὸ κρή-

γυνον.—Αἰεὶ τοι τὰ κακ'—“Ἑσθλὸν
 δ' εἰδὲ τί πω.”] Rectè hic observatum, Poë-
 tam optimè personā fuisse, dum irā vehe-
 menter commotus rem eandem hoc modo
 ter repetat. Cæterum quā ratione vox εἶ-
 πας, in ver. 108, ultimam producat; vide
 supra ad ver. 51.

Ver. 114. Κερειδῆς ἀλόχῃ]

Cui pater intactam dederat, primisque ju-
 gârat

Ominibus—.

Æn. I. 349.

Ver. 117. Βέλομ' ἐγὼ λαὸν σόον ἐμμεναι ἢ
 ἀπολέσθαι.] “Οὐκ ἔχει ὑψηλὸν τι καὶ σιμὸν ὁ
 λόγος—.” Τινες δὲ ἔτω διαπραύξασθαι τὸ
 νόημα· Βέλομαι σόον εἶναι τὸν λαόν· ἢ εἰ μὴ
 τὸτο γέννηται, ἀπολέσθαι αὐτὸν βεβαίως αὐτός.
Enstathius in locum. Similiter & Scholiastes.
 Mihi tamen magis arridet simplicior illa &
 vulgaris expositio: cupio equidem populum
 omni ratione saluum esse, & nequaquam Mæ-
 causā perire.

Ver. 118.—ἐτοιμάσατ'] Vide infra ad ver.
 140.

Ver.

- 120 Δάσσετε ᾧ πάγε πάντες, ὃ μοι γέρας ἔρχεται ἄλλη.
 Τὸν δ' ἡμείβετ' ἔπειτα ποδάρκης δῖος Ἀχιλλεύς·
 Ἀτρείδη κύδιζε, φιλοκλεανώτατε πάντων,
 Πῶς γάρ τοι δώσσι γέρας μεγάθυμοι Ἀχαιοί;
 Οὐδέ τί πω ἰδμῶν ξυνήϊα κείμενα πολλά·
- 125 Ἀλλὰ τὰ μὲν πολίων ἐξεπράδομην, τὰ δέδασαι,
 Λαὸς δ' ἔκ ἐπέοικε παλίλλογα ταῦτ' ἐπαγείρειν.
 Ἀλλὰ σὺ μὲν νυῦ τιώδε θεῷ πρόες· αὐτὰρ Ἀχαιοὶ
 Τριπλῇ τετραπλῇ τ' ὑποτίσομεν, αἶ κέ ποθι Ζεὺς
 Δῶσι πόλιν Τροίην εὐτείχεον ἐξαλαπάξαι.
- 130 Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη κρείων Ἀγαμέμνων·
 Μηδ' ἔτως, ἀγαθός περ ἐὼν, θεοείκελ' Ἀχιλλεῦ,
 Κλέπτε νόω· ἐπεὶ ἔπαρελδύσεαι, ἔδέ με πείσεις.
 Ἥ ἐθέλεις, ὃφρ' αὐτὸς ἔχης γέρας, αὐτὰρ ἐμὶ αὐτῶς
 Ἥοδ' δδύομνον; κέλεαι δέ με τιώδ' ὑποδῆναι;
- 135 Ἀλλ' εἰ μὲν δώσσι γέρας μεγάθυμοι Ἀχαιοί,
 Ἀρσανίτες κ' Ὀδυσῶν, ὅπως ἀνιάξιον ἔσαι·

- 120 "Videtis enim hoc omnes, quod mihi præmium abit aliò.
 Huic autem respondit postea pedibus-præstans nobilis Achilles;
 "Attride gloriosissime, avarissime omnium;
 "Quinam verò tibi dabunt præmium magnanimi Achivi?
 "Non utique scimus communia ullibi reposita multa:
 125 "Sed quæ quidem exurbibus deprædati sumus, ea divisa sunt;
 "Populos autem nostri decet iterum-collecta hæc congregare.
 "Sed tu quidem nunc hanc Deo præmitte: at Achivi
 "Tripliciter quadrupliciterque compensabimus; si quando Jupiter
 "Det urbem Trojam bene-munitam diripere.
- 130 Hunc autem respondens allocutus est rex Agamemnon;
 "Nè sic quidem, quamvis sis fortis, Deo similis Achille,
 "Falle mente: quoniam non antevertes astutiâ, neque mihi persuadebis.
 "Nunquid vis, ut ipse habeas præmium, ac me frustra
 "Sedere indigentem? jubésque me hanc reddere?
- 135 "Atqui si dabunt præmium magnanimi Achivi,
 "Satisfacientes animo meo, ut æquale sit valore; bene est:

Ver. 120.—ὃ μοι] Vide infra ad ver. 537.

Ver. 121. Τὸν δ' ἡμείβετ'] Malè hîc & in similibus, alieno in loco, edidit Barnesius Τένδε, pro Τὸν δέ. Quod semel atque iterum monuisse satis sit.

Ver. 123. Πῶς γάρ τοι] "Iniquè præmium postulas: Quî ENIM fieri potest, ut &c.?" Vide infra ad i, 22.

Ver. 124. Οὐδέ τί πω] Scribi potest vel, ἔδέ τί πω, vel ἔδ' ἔτι πω.

Ver. 126.—παλίλλογα ταῦτ' ἐπαγείρειν.] Omnia iterum in unum conferre, ut aliâ de-
 nuo portione dispartiantur.

Ver. 128.—αἶ κέ ποθι Ζεὺς Δῶσι] Si verò capere Italiam, sceptrisque potiri Contigerit victori, & prædæ ducere for-
 tem. *Æn.* IX. 267.

De hoc loco Plutarchus: Ὁ Ἀχιλλεύς, ἄλ-

λαος μὲν (inquit) ὑφίετο τῷ Δίῳ τῆς δόξης, καὶ μέτρος ἦν λέγων, "Αἶ κέ ποθι Ζεὺς Δῶσι &c." *Lib. de Sui laude.* Vide infra ad β, 228.

Ver. 131.—θεοείκελ'] Τὸ φύσει δίκαιον καὶ καλὸν καὶ σωφρον, —δ δὴ καὶ Ὀμηρος ἐκάλεισεν ἐν τοῖς ἀνδράποισι ἐγγίστονον, Θεοειδές τε καὶ Θεοεικελόν. *Plato de Republ. lib. 6.* Liqueet tamen apud Poëtam, Θεοεικελός, αἰμύμων, & similia, non virtutibus exornatum omnibus, sed unâ quâvis sive Animi sive Corporis dote præcellentem, perpetuò significare.

Ver. 133. Ἥ ἐθέλεις] *Al.* Ἥ θέλεις.

Ver. 135.—137. Ἀλλ' εἰ μὲν —. Εἰ δέ —] "Si dabunt, bene est; Sin minis, &c." Ea scilicet est Græcæ linguæ ratio, ut, in huiusmodi sententiis, membri prioris Apodosis, (καλῶς ἔχου,) semper forè reticeatur; idque elegantissimè,

Εἰ δέ κε μὴ δώωσιν, ἐγὼ δέ κεν αὐτὸς ἔλωμαι
 ἢ Τεόν, ἢ Αἴαντα, ἢ Ἰών γέρας, ἢ Ὀδυσῆα
 ἢ Ἀξὼ ἐλὼν· ὃ δέ κεν κεχολώσεται, ὃν κεν ἴκωμαι.

- 140 Ἄλλ' ἤτοι μὲν ταῦτα μεταφρασόμεθα ἢ αὐτῖς·
 Νῦν δ' ἄγε, νῆα μέλαιναν ἐρύσομεν εἰς ἄλα δῖαν,
 Ἔς δ' ἐρέτας ὀπιτηδὲς ἀγείρομεν, ἔς δ' ἐκατόμβην
 Θείομεν, ἂν δ' αὐτῷ Χρυσίδα καλλιπάρηον
 Βήσομεν· εἰς δέ τις ἀρχὸς ἀνὴρ βασιλόφρων ἔσω,
 145 ἢ Ἀἴας, ἢ Ἰδομενίδης, ἢ δῖος Ὀδυσσεύς·
 Ἡὲ σὺ, Πηλεΐδη, πάντων ἐκπαγλότατ' ἀνδρῶν,
 Ὅφρ' ἡμῖν ἑκάεργον ἰλάσσαι ἱερὰ ῥέξας.
 Τὸν δ' ἄρ' ὑπὸ δρεχὶ δῶν πρὸς ἑφὶ πόδας ὠκύς Ἀχιλλεύς·

“ Sin autem non dederint, ego certè ipse auferam
 “ Vel tuum, vel Ajacis, veniens, præmium, vel Ulyssis
 “ Abducam ablatum: ille autem commotus reddetur, ad quem ivero.
 140 “ Verùm enim verò de his post consultabimus etiam aliàs:
 “ Nunc verò age, navem nigram deducamus in mare vastum,
 “ Intusque remiges idoneos congregemus, intus & hecatomben
 “ Ponamus, ipsamque Chryseida pulchram-genas
 “ Conscendere-faciamus: Urus autem aliquis præfectus ex proceribus sit,
 145 “ Vel Ajax, vel Idomeneus, vel nobilis Ulysses;
 “ Vel tu, Pelide, omnium terribilissime virorum;
 “ Ut nobis Longe-jaculantem [*Apollinem*] places sacris factis.
 Hunc autem torvè intuitus alloquutus est pedibus velox Achilles;

elegantissimè. *Aristoph. Plut.* ver. 468, καὶ μὲν ἀποποιῶν, —. Εἰ δέ μιν, —. Alia exempla plurima, ex iis qui tum *asticta* tum *soluta* oratione scripserunt, videas apud *Henr. Stephanum* in *Annotatis ad Xenophontem*, p. 39; & *Krsterum*, in locum citatum *Aristophanis*; & *Enstathium* in hunc locum *Homeri*. Vide & infra ad ver. 340.

Ver. 137. Εἰ δέ —, ἐγὼ δέ] Vide supra ad ver. 57.

Ver. 139. Ἀξὼ ἐλὼν ὃ δέ κεν κεχολώσεται, ὃν κεν ἴκωμαι.] Fuerunt apud Veteres, qui totum hunc versum *Suppositum* existimarent. Et possit quidem, licet non inelegans, sine sententiæ dispendio abesse. *Dna Dacier*, hoc modo interfinguit:

Εἰ δέ κε μὴ δώωσιν, ἐγὼ δέ κεν αὐτὸς ἔλωμαι.

ἢ Τεόν, ἢ Αἴαντος, ἢ Ἰών γέρας, ἢ Ὀδυσῆος, Ἀξὼ ἐλὼν ὃ δέ κεν κεχολώσεται, ὃν κεν ἴκωμαι.

Sed & Vulgati rectè se habent.

Ver. 140. — μεταφρασόμεθα καὶ αὐτῖς.] Quid sibi velint Græcæ Grammaticæ scriptores plerique, prorsus nescio; qui hanc commentum sunt regulam; “ *Penultima Futuri primi SEMPER Longa, nisi in Quartâ conjugatione,*” (quam Alii “ *Quintam*” appellant;) in quâ scilicet ultima circumflectitur, ut τιμῶ, κρινῶ, & similia. Et tamen innumera sunt voces, aliâ conjugatione,

scilicet in ἄξω & ἰξω deficientes, quarum è contrario (n. scio an non omnium polysyllabiarum, nisi quæ *duplicem* habent formam rationem, ut πειράζω & πειράω, πειράσω; ἀνιάζω & ἀνιῶω ἀνιῶσω;) penultima illa tam *Futuri primi* quàm *Aoristi*, SEMPER corrumpitur. Ut φράζω, ἀρπάζω, γενάζομαι, εργαζομαι, ἀκονίζω, ὀπλίζω, &c.

Κεῖθεν δ' αὐτὲς ἐγὼ φράσομαι —

Iliad. 6, 234.

Βοσκομένης ἀγέλης βῶν ἀρπάσῃ — ῥ. 62.

Καὶ μιν γενάζομαι — α, 427.

— καὶ κένισσι δρεὶ φαεινῶ. δ, 496.

Δόρπονδ' ὀπλισόμεσθα — *Odyss.* μ, 292.

Μεῖζονι θυμῷ τί ποτ' ἐργάσεται;

Enrip. Medea, 108.

Ἀπαντα ταῦτα συντεμνὼν ἐγὼ φράσω.

Hecuba, 1180.

Sed exempla in singulis Poëtarum omnium paginis occurrunt. Vide infra ad ζ, 434.

Ver. 141. — ἄλα δῖαν] *Mare magnum*. Quicquid enim quâvis de causâ eximium est, δῖον appellatur.

— “ per *Mare Magnum*.” *Æn.* V, 628. Sic *Odyss.* γ, 153, quod est, ἄλα δῖαν; ibidem, ver. 158, dicitur μεγαλήτεα πένιον. Similiter, *Odyss.* ε, λακιδάιμονα δῖαν; explicat Scholiastes, μεγάλην.

Ver. 142. — ἐρέτας ὀπιτηδὲς] *Remigum* quod sufficiat.

Ver,

- "Ω μοι, ἀναιδείῳ ὀπαιμένε, καρδαλέοφρον,
 150 Πῶς τίς τοι πρόφρων ἔπεσιν πείθεται Ἀχαιῶν,
 ἥ ὁδὸν ἐλθέμεναι, ἢ ἀνδράσιν ἴφι μάχεσθαι;
 Οὐ γὰρ ἐγὼ Τρώων ἔνεκ' ἤλυθον αἰχμητῶν
 Δεῦρο μαχισόμην· ἔπει δ' ἔτι μοι αἵτιοί εἰσιν.
 Οὐ γὰρ πώποτ' ἐμὰς βῆς ἤλασαν, εἰδὲ μὲν ἵππους,
 155 Οὐδέ ποτ' ἐν Φθίῃ ἐρβώλακι βωτιανείρῃ
 Καρπὸν ἐδηλήσαντ'. ἐπεὶ μάλ' ἀπολλὰ μεταξὺ
 Οὐρεά τε σκιοένια, θάλασγά τε ἡχέεσσαν.
 Ἀλλὰ σοι, ὦ μεγ' ἀναιδὲς, ἄμ' ἐσπόμεθ', ὄφρα σὺ χαίρης,
 Τιμὴν ἀρνύμενοι Μενελάῳ, σοί τε, κυνῶπα,
 160 Πρὸς Τρώων· τῶν ἔτι μετατρέπη, εἰδ' ἀλεγίζεις.
 Καὶ δὴ μοι γέρας αὐτὸς ἀφαιρήσεσθαι ἀπειλεῖς,
 ὅτ' ἐπὶ πόλλ' ἐμόγησα, δόσαν δέ μοι ὕιες Ἀχαιῶν.
 Οὐ μὲν σοί ποτε ἴσον ἔχω γέρας, ὅππότε Ἀχαιοὶ
 Τρώων ἐκπέρσωσ' εὐναιόμηνον Πριόλιδρον.
 165 Ἀλλὰ τὸ μὲν πλεῖον πολυάϊκον πολέμοιο
 Χεῖρες ἐμαὶ διέπρασ'· ἀτὰρ ἦν ποτε δασμὸς ἵκηται,

"Heu! impudentiâ indute, lucri-studiose, [vel dolose,]

- 150 "Quomodo aliquis tibi promptus mandatis obsequatur inter Achivos,
 "Vel ut expeditionem aliquam faciat, vel adversus viros fortiter pugnet?
 "Non enim ego Trojanorum gratiâ veni bellicosorum
 "Huc pugnaturus; quippè qui culpâ in me carent.
 "Non enim unquam meas boves abegerunt, neque equos;
 155 "Neque unquam in Phthiâ glebosâ, populosâ,
 "Fructum læserunt: quoniam valdè multi inter jacent
 "Montesque umbrosi, marèque resonans.
 "Sed te, ô valde impudens, unâ securi sumus, ut tu gauderes,
 "Honorem petentes Menelao tibi, canino-vir-aspectu,
 160 "A Trojanis: quæ beneficia neque revereris, neque curas:
 "Quin & mihi præmium ipse te ablaturum minaris,
 "Super quo multum laboravi, dederuntque mihi filii Achivorum,
 "Non equidem tibi unquam æquale habeo præmium, quandò Achivi
 "Trojanorum exciderint benè-habitatam urbem,
 165 "Verùm quidem majorem partem impetuosi belli
 "Manus meæ ministrant; at si quando divisio venerit,

Ver. 151. "Ἡ ὁδὸν ἐλθέμεναι] Exponunt
 plerique, *insidias locare*. Quia nimirum *Demosthenes*
 dixerit, ἐν ὁδῷ καθελῶν. Verùm
 ex eo quodd, ἐν ὁδῷ καθελῶν, *insidias* indicet,
 ex vi scilicet verbi καθελῶν; non utique effi-
 citur ut, ὁδὸν ἐλθέμεναι, itidem indicet *insidias*.
 Rectè igitur *Eustathius*, Δύναται δὲ
 καὶ ἄλλως "ὁδὸς" πλατυκώτερον λέγεσθαι,
 &c.

Ver. 152. Οὐ γὰρ ἐγὼ.] "Quomodo quis-
 "quam tibi *lucens obsequatur*; cum eos tam
 "malè accipias, qui *Tui solius* causâ bellum
 "gerant? Non ENIM ego Trojanorum
 "&c." Vide infra ad v. 22.

Ver. 153. —μαχισόμηνος ἐπὶ] Quâ rati-

one, *μαχισόμενος*, hîc ultimam producat;
 vide suprâ ad ver. 51.

Ver. 157. —μάλ' ἀπολλὰ μεταξὺ Οὐρεά τε]
 Longa procul longis via dividit invia ter-
 ris. *En. III. 383.*

Innumeri Montes inter me teque, viæque,
 Fluminaq; & Campi, nec freta pauca,
 jacent. *Ovid. Trist. lib. 4. Eleg. 7.*

Ver. 163. Οὐ μὲν σοί ποτε ἴσον] "Nun-
 "quam ego præmium tuo æquale habeo; ne-
 "que tui mihi æquale dandum postulo, cūm
 "excisa erit Troja." Quare nihil opus ut,
 Τρώων Πριόλιδρον, reddatur, "Trojanorum
 "urbs aliqua;" quomodo verterunt *Barnes-*
sus & Dna. Dacier.

- Σοὶ τὸ γέρας πολὺ μᾶλλον, ἐγὼ δ' ὀλίγον τε φίλον τε
 Ἔρχομαι ἔχων ὅππῃ νῆας, ἐπὶ κεκάμω πολεμίζων.
 Νῦν δ' εἰμι Φθίῳδ'· ἐπεὶ πολὺ φέρτερόν ἐστιν,
 170 Οἴκαδ' ἱμῶ σὺν νηυσὶ κορωνίσιν· ἔδ' σ' ὅτῳ,
 Ἐνθάδ' ἄτιμος ἐὼν, ἄφενος ἢ πλῆτον ἀφύξειν.
 Τὸν δ' ἡμέτερος ἔπειτα ἀναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων·
 Φεῦγε μάλ', εἴ τοι θυμὸς ἐπέστυται· ἔδ' σ' ἐγὼ γε
 Λίσσομαι, εἵνεκ' ἐμῷ μένειν· πᾶρ' ἐμοίγε ἢ ἄλλοι,
 175 Οἳ κέ με τιμήσῃσι μάλισσά τ' ἢ μητίετα Ζεὺς.
 Ἐχθρὸς δέ μοι ἐστὶ διοτρεφέων βασιλῆων,
 Αἰεὶ γὰρ τοι ἔρις τε φίλη, πόλεμοί τε, μάχαι τέ.
 Εἰ μάλα καρτερός ἐσσι, θεὸς παρ σοὶ τόγ' ἔδωκεν.

“ Tibi præmium multo majus; ego verò modicumque gratumque quid

“ Venio possidens ad naves, postquàm defessus sim pugnando.

“ Nunc itaque abeo in Phthiam: quoniam multo melius est,

170 “ Domum ire cum navibus recurvis: neque te puto,

“ Hic inhonoratus quum sim, divitias & opes collecturum.

Huic autem respondit postea rex virorum Agamemnon;

“ Fuge omnino, si tibi animus appetit; neque te ego

“ Rogo, gratiâ mei manere: apud me & alii sunt,

175 “ Qui me honorabunt; præcipue verò providus Jupiter.

“ Invisissimus verò mihi es, à-Jove-nutritorum regum;

“ Semper enim tibi contentiôque grata, bellâque, pugnaque.

“ Si valde fortis es, Deus certe tibi hoc dedit.

Ver. 167.—ἐγὼ δ' ὀλίγον τε φίλον τε] Parvum quidem; at quod ægerrimè tamen feram, ut mihi vi abripiatur. Parvum appellat, non quòd ipse Briseïda parvi faceret, sed quòd Agamemnoni semper obtingeret amplior & uberior præda. Quare insulsus planè est Ter-rassonus, qui hoc appellat “ me épithète ri-“ dicule.” Dissertat. sur l' Iliade, Part IV. Chap. 3.

Ver. 170.—ἔδ' σ' ὅτῳ Ἐνθάδ' ἄτιμος—αφύξειν.] Sunt qui, ἄτιμος, non ad ipsum Achillem, sed ad Agamemnonem, hîc referant. Quod si fiat; erit constructio dura admodum, & ἀνακόλυθος. Ac si dicas; “ neque te puto—divitias hîc inhonoratus assequaris.” Quod etsi Linguæ Latinæ ratio haud ferat, reperitur tamèn interdum apud Græcos constructio non ita multum absumilis. Suprà, ver. 77; Quod latinè dicas, “ Jura “ te mihi lubentem opitulaturum;” græcè est, & constructione quidem non inusitatâ, ὁμοσ-σὶν μοι παύσσειν ἀρῆξιν. Similiter, infra, ver. 397; Quod latinè dicas, “ Aiebas solam te “ avertisse perniciem;” græcè est, ἐξήσθα Οἷον λογὸν ἀμύναι. Rarius est, quod occurrit, β, 350—353; κρονίωνα—Ἀσράπτων ἐπι-δύει. Quem locum vide. Sed satis hîc constat sententia, si constructione simplicissimâ, ἄτιμος, jam ad ipsum Achillem referatur: “ Neque te puto, hîc inhonoratus quum sim,

“ divitias & opes collecturum.” Fuerunt ta-men qui & hoc modo verterent: “ Neque “ Tibi [Tui causâ] volo hîc, inhonoratus quum “ sim, divitias opesque meas profundere.” Sed simplicior est interpretatio prior: Et ἀφύξειν, multò aptius significat, exhaustire arripiendo, quàm profundendo.

Ver. 173. Φεῦγε μάλ'] Rectè hîc Eusta-thius. Ἀχιλλέως εἰπόντος, “ ἀπειμι Φθίνδ'.” ὁ Ἀγαμέμνων ἀσείως ἀντιλέγων φησὶ “ φεῦγε μάλ'.” &c.

Ver. 174.—πᾶρ' ἐμοίγε καὶ ἄλλοι, Οἳ κέ με τιμήσῃσι]

Non erit auxilio nobis Ætolus, & Arpi? At Messapus erit, felixque Tolumnius, & quos

Tot populi misère duces; nec parva se-quetur

Gloria delectos Latio. —Æn. XI. 428.

Ver. 175.—μητίετα Ζεὺς] Μητίετα, non Vocativus pro Nominativo; quod est absur-dum: (Quorsum enim, obsecro, aliud dixisse Scriptorem accuratissimum, aliud voluisse?) Sed reverà Nominativus est, ex linguâ Æo-licâ & Booticâ, vel (ut alii existimant) Ma-cedonicâ. Unde deinceps Latinè factum est, Poëta, Cometa, Athleta, & similia.

Ver. 178. Εἰ μάλα—. Οἴκαδ' ἰών,] Vide suprà ad ver. 105.

- Οἶκαδ' ἰὼν, σὺν νηυσὶ τε σῆς, καὶ σοῖς ἐτάροισι,
 180 Μυρμιδόνεσσιν ἀνασσε· σέθεν δ' ἐγὼ κ' ἀλεγίζω,
 Οὐδ' ὄθομαι κοτέοντι· ἀπειλήσω δέ τοι ὦδε·
 Ὡς ἐμ' ἀφαιρεῖται Χρυσήϊδα Φοῖβος Ἀπόλλων,
 Τὴν μὲν ἐγὼ σὺν νηὶ τ' ἐμῇ καὶ ἐμοῖς ἐτάροισι
 Πέμψω· ἐγὼ δέ κ' ἄγω Βελισήϊδα καλλιπάρηον
 185 Αὐτὸς ἰὼν κλισίηνδε, τὸ σὸν νεμεσ· ὄφρ' εὖ εἰδῆς,
 Ὅσον φέρτερός εἰμι σέθεν, καὶ καὶ ἄλλῳ
 Ἴσον ἐμοὶ φάσθαι, καὶ ὁμοιωθῆναι ἀνίλω.
 Ὡς φάτο· Πηλεΐωνι δ' ἄχος γένετ'· ἐν δέ οἱ ἦτορ
 Στήθεσσι λασίοισι διάνδιχα μεμύριζεν,
 190 Ἥ ὅγε φάσγανον ὀξὺ ἐρυσαμένοιο παρὰ μηρῶ,
 Τὸς μὲν ἀναστήσειεν, ὃ δ' Ἀτρεΐδην ἐναρίξοι,
 Ἥε χόλον παύσειεν, ἐρητύσειέ τε θυμόν.
 Ἔως ὃ ταῦθ' ὤρμαινε καὶ φρένα καὶ καὶ θυμόν,
 Ἐλκετο δ' ἐκ κολεοῖο μέγα ξίφος, ἦλθε δ' Ἀθήνη

- “ Quin domum reversus cum navibusque tuis, & tuis focis,
 180 “ Myrmidonibus impera: te vero ego non moror,
 “ Neque quicquam te aestimo iratum: minabor autem tibi sic;
 “ Quoniam à me aufert Chryseida Phœbus Apollo,
 “ Hanc quidem ego cum navique meâ, & meis focis
 “ Mittam: ego autem abducam Briseïda pulchram-genas,
 185 “ Ipse profectus ad tentorium, tuum præmium: ut benè intelligas,
 “ Quanto potentior sim te: timeat verò & alius
 “ Æqualem se mihi dicere, & comparari contrâ.
 Sic dixit: Pelidæ autem dolor ortus est; & ipsi cor
 In pectore furibundo bifariam deliberavit,
 190 Utrum ipsemet, ense acuto stricto à femore,
 Hos quidem dimoveret, ipse autem Attrim interficeret;
 An iram sedaret, compelleretque furorem.
 Dum ille hæc agitabat mente & animo,
 Trahebat utique è vaginâ magnum ensẽ; venit autem Pallas

Ver. 180. Μυρμιδόνεσσιν ἀνασσε.] Simili-
 ter Virgilius:

— Illâ se jactet in aulâ

Æolus, & clauso ventorum carcere reg-
 ner. *Æn.* I. 144.

Ver. 184. — Βρισηίδα, — τὸ σὸν γέρας.] Vide
 infra, ver. 366; & β', ver. 690.

Ver. 185. Αὐτὸς ἰὼν] Satis ineptum est &
 puerile, quod de hoc versu annotat Plutarchus;
 omnes orationis partes, utique nomen, pro-
 nomen, verbum, &c. in hoc uno versu con-
 tineri. *Quæstiones Platonica sub finem.*

Ver. 188. Ὡς φάτο· Πηλεΐωνι δ' ἄχος γένετ'.]
 Talibus Alecto dictis exarfit in iras,

Æn. VII. 445.

Talibus exarfit dictis violentia Turni.

Æn. XI. 376.

Ver. 189. Στήθεσσι λασίοισι διάνδιχα μεμύ-
 ριζεν.]

Atque animum nunc huc celerem, nunc
 dividit illuc,

In partesque rapit varias.—*Æn.* IV. 285.
 Nunc huc ingentes, nunc illuc pectore
 curas

Mutabat versans.—*Æn.* V. 701.
 Cæterum duo MSS. à Barnesio citati, le-
 gunt μεμύριζεν. Plutarchus etiam, in Co-
 violano, citat μεμύριζεν. Quæ fortè verior
 Lectio.

Ver. 191.—ἐναρίξοι] *Al.* ἐναρίζοι.

Ver. 193. Ἔως ὃ] Pronuntiabatur raptim
 legentibus, ac si scriptum fuisset ὥς αὖτε vel
 ὥς αὖτε.

Ibid.—κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμόν.]

—mentem animumque. *Æn.* VI. 11.

Ver. 194. Ἐλκετο δ' ἐκ — ἦλθε δ']

Vide supra, ad ver. 57.

Ibid.—ἦλθε δ' Ἀθήνη Οὐρανέθιν.] Ἡ φρό-
 νησις, Consilium prudentius; “ potior sen-
 tentia,” *Æn.* IV. 287.—“ ἐπράσθης, καί τας
 “ θεὸς ἐμβαλε θυμῷ,” *Odys.* ψ', 260.—

C 3

“ ἐν

- 195 Οὐρανόθεν· πρὸ γὰρ ἦκε Θεὰ Λακώλεν· Ἥρη,
 Ἄμφω ὁμῶς θυμῷ φιλέσά τε, κηδομένη τε·
 Στῇ δ' ἐπιθεν, ξανθῆς ᾗ κόμης ἔλε Πηλείωνα,
 Οἷω φαινομένη, τῶν δ' ἄλλων ἕτις ὄρετο.
 Θάμβησεν δ' Ἀχιλλεύς, μετὰ δ' ἐτράπετ', αὐτίκα δ' ἔγνω
 200 Παλλάδ' Ἀθηναίῳ, δεινὴ δέ οἱ ὅσπερ φάανθεν·
 Καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
 Τίπ' αὖτ', Αἰγίοχοιο Διὸς τέκν', εἰλήλυσθαι;
 Ἥ, ἵνα ὕβριν ἴδῃς Ἀγαμέμνον' Ἀτρεΐδαο;
 Ἄλλ' ἐκ τοι ἐρέω, τὸ δ' ἣ τέτελέσθ' ὄτω,
 205 ἥς ὑπεροπλήσι τάχ' ἂν ποτε θυμὸν ὀλέσῃ.
 Τὸν δ' αὖτε προσέειπε Θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
 Ἥλθον ἐγὼ παύσασα τεὸν μὲν, αἶ κε πίθῃαι,
 Οὐρανόθεν· πρὸ δέ μ' ἦκε Θεὰ Λακώλεν· Ἥρη,
 Ἄμφω ὁμῶς θυμῷ φιλέσά τε, κηδομένη τε.

- 195 Coelitus: praeferat enim Dea ulnis-candida Juno,
 Ambos simul ex animo amantique, curantique.
 Stetit autem à tergo, & flavâ comâ prehendit Pelidem,
 Soli apparens, aliorum verò nullus videbat.
 Expavit autem Achilles & retrò conversus est, statimque agnovit
 200 Palladem Minervam; terribilisque ei oculi visi sunt.
 Et ipsam compellans, verbis alatis allocutus est;
 "Cur huc, Aegicchi Jovis progenies, venisti?
 "An ut injuriam videas Agamemnonis Atridae?
 "Sed tibi edico, quod & perfectum iri puto;
 205 "Suis superbiis citò tandem animum perdet.
 Hunc autem rursus alloquuta est Dea castis-oculis Minerva;
 "Veni ego sedatura tuam iram (si modò parueris)
 "Coelitus; praeferat autem me Dea candidis-ulnis Juno,
 "Ambos simul ex animo diligensque curantique.

"ἐνὶ φρεσὶν ἐμβαλε Δαίμαν," Odyss. τ', 10.
 Ἐπιγνὼς δ' εἰς οἶον κακὸν προκλισθῆναι παρὰ
 μικρὸν ἐμελλεν, αἷς ἰνίσχον ἐυλαβήθη τὸν ἐρεσῶ-
 τα Νῆσ. Heraclid. Pontic. Ἐπὶ μὲν τῇ
 Ἀχιλλεύς τὸν λογισμὸν τοῦ θυμῷ μαχόμενον,
 καὶ ἐν τῇ αὐτῇ φρεσὶ διανοόμενον, — τὴν φρέ-
 νου ἐπικρατῆσαν πεποίηκε τῆτο γὰρ αὐτῷ ἡ
 ἐπιφάνεια τῆς Ἀθηνᾶς βέλεται. Dionys. Ha-
 licarn. περὶ τῆς Ὀμήρου ποιήσεως. c. 15. Vide
 infra ad β', 169; & ad δ', 92; & ad η', 29.

Ver. 197.—κομῆς ἔλε Πηλείωνα]

—refutit

Alma parens, confessa Deam; dextrâque
 prehensum

Continuit — — — — — En. II. 590.

Ver. 198. Οἷω φαινομένη, τῶν δ' ἄλλων ἕ-
 τισ ὄρετο]

—Ὀδυσσεὺς φανείσα,

Οὐ δ' ἄρα τιλέμα; χρεῖ δ' ἐν ἀνίστην, εἰ δ' ἐνίστην,

Odyss. π', 160.

Ver. 199.—μετὰ δ' ἐτράπετ'] Notandus
 hic maximè proprius vocis Mediæ usus;

Retrò se convertit. Vide infra ad γ', 141.

Ver. 201.—ἔπεα πτερόεντα]

—verbis

Quae tuò tibi magna volant — — —

En. XI. 580.

Ver. 202.—αἰγίοχοιο Διὸς] Aegidem habentis Jovis. Sunt qui vertant, à caprà nutriti. Vide Scherpezealli Notae editas cum Moschopuli Scholiis in lib. Iliad. α' & β'. Meminit itidem & Eusebius. Vera autem prior Interpretatio: Vide infra, δ', 167; & ε', 736. &c.

Ibid. —εἰλήλυσθαι] Vide supra ad α', 37.

Ver. 203.—ἴδῃς] Al. ἴδῃ. Quod perinde est.

Ver. 206.—γλαυκῶπις Ἀθήνη.] Οὐχ, ὥσπερ ἐνίοι τῶν ἐλλήνων ὑπέλαβον, ἀπὸ τῆς τῆς ὀφθαλμοῦς ἔχειν γλαυκῆς· τῆτο μὲν γὰρ εὐκλεῖς ὑπάρχει· ἀλλ' ἀπὸ τῆς τὸν αἶρα τὴν πρόσοφιν ἔχειν ἀγλαυκόν. [Editor Rhodomanus conjicit legendum, ἔγγλαυκον: Ego γλαυκόν malim.] Diodor. Sicul. Lib. I. p. 12.

Ver. 207. τὸν μίνος] Al. τὸ σὸν μίνος.

Ver.

- 210 Ἄλλ' ἄγε, λῆγ' ἔριδ' ὅ, μὴδ' ἐξίφ' ἔλκεο χεῖρι.
 Ἄλλ' ἦτοι ἔπεςιν μὲν ὀνείδισον, ὡς ἔσεται περ.
 ὦδε γ' ἐξερέω, τὸ δ' ἢ ἢ τετελεσμένον ἔσαι.
 Καί ποτέ τοι τρεῖς πόσ' ἀπαρέσεται ἀγλαὰ δῶρα,
 ὕβρι' εἵνεκα τῆσδε· σὺ δ' ἴχαιο, πείθεο δ' ἡμῖν.
- 215 Τὼ δ' ἀπαμειβόμεν' ὅ, προσέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς·
 Χρὴ μὲν σφωίτερόν γε, θεᾶ, ἐπ' εἰρύσαο,
 Καὶ μάλα περ θυμῷ κεχολωμένον ὡς γ' ἄμεινον.
 Ὅσ' κε θεοῖς ὀπιπείδεται, μάλα τ' ἐκλυον αὐτῶ.
- Ἦ, ἢ ἐπ' ἀργυρῇ κώπῃ χέει χεῖρα βαρύναν·
- 220 Ἀψ' δ' ἐς κελὸν ὥς μέγα ξίφος, εἰδ' ἀπίθουσε·
 Μύθῳ Ἀθηναίης· ἢ δ' ἔλυμπόνδε βεβήκει,
 Δώματ' ἐς αἰγιόχοιο Διὸς, μετὰ δαίμονας ἄλλας.
 Πηλείδης δ' ἐξαῦτις ἀταρτηροῖς ἐπέεσσιν
 Ἀτρεΐδῳ προσέειπε, ἢ ἔπω λῆγε χόλοιο·
- 225 Οἰνοβαρές, κυνὸς ὄμματ' ἔχων, κραδίῳ δ' ἐλάφοιο·
 Οὔτε ποτ' ἐς πόλεμον ἄμα λαῶν θωρηχθῆναι,

210 "Sed age, quiesce à contentione, neque ensem trahe manu:

"At verbis quidem convitiator, sicut acciderit.

"Sic enim edico, quod & perfectum erit.

"Et aliquandò tibi ter tot aderunt splendida dona,

"Injuriae causâ hujus: tu autem cohibe te, obtemperaue nobis.

215 Hanc autem respondens allocutus est pedibus velox Achilles;

"Oportet quidem vestrum, Dea, verbum observare,

"Quantumvis sim animo iratus: sic enim melius.

"Quisquis utique Diis obtemperaverit, magis & illi exaudiunt ipsum.

Dixit, & in argenteo manubrio repressit manum gravem;

220 Retróque in vaginam condidit magnum ensem, neque fuit inobediens

Verbo Minervæ; hæc autem ad cælum abiit,

In domos Ægiuchi Jovis, ad deos alios.

Pelides autem iterum asperis verbis

Atridem alloquutus est, & nondum cessabat ab irâ;

225 "Vinolente, canis oculos habens, cor verò cervi;

"Neque unquam in bellum unâ cum populo armari,

Ver. 211.—ὀνείδισον.] Vide suprà ad ver.

140.

Ver. 214.—πείθεο δ' ἡμῖν.]

—Tu nequa Parentis

Jussu time, neu præceptis parere recusa.

Æn. II. 606.

Ver. 216. Χρὴ μὲν.]

Cedamus Phæbo, & moniti meliora sequamur.

Æn. III. 188.

Ver. 220.—ἄσ' μέγα ξίφος.] Ἄλλ' αἱ κοινὰ τῶν λέξεων, παρ' αὐτῶν σώζουσι τὸ σεμνόν.

Dion. Halicarn.

Ibid.—εἰδ' ἀπίθουσε Μύθῳ Ἀθηναίης.] Ὅπως πάλιν καὶ καλῶς ὅτι, τὸν θυμὸν ἐκκόψει παντάπασι μὴ δυναθεῖς, ὅμως, πρὶν ἀνήκεσθαι τι δράσαι, μετίσσει καὶ κατέσχεν, εὐπειθὴ τῷ λογισμῷ γενόμενον. Plutarch. de audientiâ. Poëtiis. Vide suprà ad ver. 194.

Ver. 221.—ἢ δ' ἔλυμπόνδε βεβήκει.] Sic π',

751, "Ὡς εἰπὼν—βεβήκει." Si βεβήκειν dixisset, jam non constitisset Temporum ratio. Simile enim fuisset, ac si quis Anglicè dicat, is gone away, pro eo quod est, was gone away. Vide suprà ad ver. 37.

Ver. 225. Οἰνοβαρές, κυνὸς ὄμματ' ἔχων.] Τί δὲ τὰ τοιαῦτα; ἀρα καλῶς;—εἰ καλῶς. Plato de Republ. lib. 3. Sed vide suprà, ad ver. 2.

Ver. 226. Οὔτε ποτ' ἐς πόλεμον ἄμα]

—An tibi Mavors Ventosâ in linguâ pedibusque fugacibus istis Semper erit?—Æn. XI. 390.

Cæterum quâ ratione, πόλεμον, hic ultimam producat; item ἐπὶ, infra, ver. 233; vide suprà ad ver. 51.

- Οὔτε λόχονδ' ἵεναι σὺν ἀριστήεσσιν Ἀχαιῶν,
 Τέτληκας θυμῷ· τὸ δέ τοι κῆρ εἶδεται εἶναι.
 Ἡ πολὺ λωϊὸν ἐσι, καὶ σκεπὸν εὐρὺν Ἀχαιῶν
 230 Δῶρ' ὀλοαυρεῖσθαι, ὅσις σέθεν ἀντίον εἴποι·
 Δημοβόρῳ βασιλῆϊ, ἐπεὶ ἔτιδανοῖσιν ἀνάσσεις·
 Ἡ γὰρ αὖν, Ἀτρεΐδῃ, νῦν ὕστατα λωθήσαιο.
 Ἀλλ' ἐκ τοι ἐρέω, καὶ ἔτι μέγαν ὄρκον ὀμῆμαι,
 Ναὶ μὰ τὸδε σκῆπτρον, τὸ μὲν ἔποτε φύλλα καὶ ὄζυς
 235 Φύσει, ἐπειδὴ πρῶτα τομῇ ἐν ὄρεσσι λέλοιπεν,
 Οὐδ' ἀναθελήσει· περὶ γάρ ῥά ἐχαικὸς ἔλεψε
 Φύλλα τε καὶ φλοῖον· νῦν αὖτέ μιν ἦες Ἀχαιῶν
 Ἐν παλάμῃς φορέεσι δικαστοῖοι, οἵτε Θέμισας

“ Neque ad insidias ire cum primoribus Achivorum,

“ Ausus es animo: hoc utique tibi mors videtur esse.

“ Certè multò melius est, per exercitum latum Achivorum,

230 “ Dona auferre illius, quicumque tibi contradixerit:

“ Populi-vorator Rex, quoniam hominibus nullius pretii imperas:

“ Certè enim, Atreida, nunc postremò contumeliam fecisses.

“ Verùm tibi edico, atque insuper magnum juramentum juro,

“ Næ per hoc sceptrum, quod quidem nunquam folia & ramos

235 “ Producet, postquam semel truncum in montibus reliquit.

“ Neque repullulabit; circum enim ei ferrum delibravit

“ Foliâque & corticem; nunc autem ipsum filii Achivorum

“ In manibus portant iudices, qui utique leges

Ver. 228. Τέτληκας θυμῷ,] *Audes animo.*
 Respondet enim sequentibus, εἶδεται, & ἐσι.
 Vide suprâ ad ver. 37.

Ibid.—τὸ δέ τοι κῆρ.] Scholiastes videtur
 legisse (nec quidem hoc in loco malè) τὸδε
 τοι κῆρ. Nam Δεικνύκωτερον (inquit) καὶ ἀνα-
 φαικνύκωτερον.

Ver. 229, 231, 232. Ἡ πολὺ ———.
 Δημοβόρος βασιλῆϊς ———. Ἡ γὰρ αὖν ———.
 Iratum & ferocientem mirè decet prætracta
 hæc & interrupta oratio. Vide suprâ, ver.
 178.

Ver. 233.—καὶ ἐπὶ μέγαν ὄρκον ὀμῆμαι.]
 Καὶ ἐπὶ, mihi vertendum videtur; non, at-
 que aded, (quod habent Vulgati;) sed, atque
 insuper.

Ver. 234. Ναὶ μὰ τὸδε σκῆπτρον]
 Ut sceptrum hoc (dextrâ sceptrum nam
 fortè gerebat)

Nunquam fronde levi fundet virgulta nec
 umbras,

Cum semel in sylvis imo de stirpe re-
 cisum

Matre caret, posuitque comas & brachia
 ferro:

Olim arbos, nunc artificis manus ære de-
 coro

Inclusit, patribusque dedit gestare Latinis.
 Æn. XII. 206.

Rectè mihi videtur adversus Recentiores

quosdam hîc annotâsse *Popius*, locum hunc
 Antiquis nullo modo tædium attulisse, cum
 eum adeò amplè transcripserit *Virgilius*. Rectè
 porrò adjicit, adversus *Scaligerum*; vim hoc
 in loco & ingenium *Homeri*, ipsum vix asse-
 cutum *Virgilium*.

Ibid.—τὸ μὲν ἔποτε φύλλα καὶ ὄζυς] Vi-
 detur mihi hoc, non (ut *Enstathio* & Re-
 centioribus visum est) eò pertinere, ut *Achil-*
lis *Agamemnonisque* *Dissensio* ac *Diseessus*,
 quem utique *Achilles* hîc *perpetuum* futurum
 miniretur, cum ligni de stirpe recisi & nuh-
 quam repullaturi *Disjunctione* ab arbore con-
 feratur; Est enim hoc paullò languidius: Sed
 consimile esse, ac si dixisset; *Quemadmodum*
hoc lignum nunquam repullulabit, ita & Ego
penitus dispeream, nisi, &c. Vel: *Quàm certò*
hoc lignum nunquam repullulabit, tam certò
ingens Mei desiderium Achivos Hællori post-
hæc succumbentes afficiet, neque Tu eis opitu-
lari vasesbis. Vel: *Citius erit, ut repullulet*
hoc lignum, quàm ut Achivi in posterum non
indigeant Mei.

Ver. 235.—τομὴν ἐν ὄρεσσι λέλοιπεν.] Fue-
 runt qui legerint, κόμην ἐν ὄρεσσι λέλοιπεν.
 Nimirum ex loco *Virgilii* jam citato, (“po-
 suitque comas & brachia ferro:”) Ut
 rectè conjecit *Fulvius Ursinus*.

Ver. 238.—δικαστοῖοι, οἵτε Θέμισας.] Κατ'
 ἀρχὰς μὲν γὰρ ἀπασα πόλις Ἑλλὰς ἔβασι-
 λυντο.

Πρὸς Διὸς εἰρύαται· ὁ δὲ τοι μέγας ἔσεται ὄρκος·
240 Ἥ ποτ' Ἀχιλλῆος ποθὴ ἵξεται ἦας Ἀχαιῶν
Εὐμπαλίας· τοῖς δ' ἔτι δυνήσεαι, ἀχνυμένοσ περ,
Χραιομεῖν, εὖτ' ἂν πολλοὶ ὑφ' Ἑκτορος ἀνδροφόνοιο
Θνήσκοντες πίπλωσι· σὺ δ' ἐνδοθὶ θυμὸν ἀμύξεις
Χωόμενος, ὅτ' ἄριστον Ἀχαιῶν εἴδεν ἔτισας.
245 Ὡς φάτο Πηλεΐδης· ποτὶ δ' ἐκὼν πῆρον βάλε γαίῃ
Χρυσείοις ἥλοισι πεπαρμένον· ἔζετο δ' αὐτός.
Ἀτρεΐδης δ' ἐτέρωθεν ἐμήνιε· τοῖσι δ' Νέστωρ
Ἠδυεπὴς ἀνόρεσε, λιγύς Πυλίων ἀγορευτὴς,
Τῷ κ' ἀπὸ γλώσσης μέλιτ' ὀλκίων ῥέεν αὐδή.
250 Τῷ δ' ἤδη δύο μὲν ἡγεαὶ μερόπων ἀνθρώπων
Ἐφθίαθ', οἳ οἱ πρόσθεν ἅμα τρέφεον ἠδ' ἐγένοντο
Ἐν Πύλῳ ἡγαθέη, μετὰ δ' ἐτρεψάτοισιν ἀνασεν·
Ὅς σφιν εὐφρονέων ἀγορήσατο, κ' μετέειπεν·

“ A Jove tuentur; hoc autem tibi erit magnum juramentum :
240 “ Certè aliquandò Achillis desiderium invadet filios Achivorum
“ Univerfos : his autem non poteris, dolens licèt,
“ Prodesse; quandò multi ab Hectore homicidà
“ Morientes cadent : tu autem intùs animum lacerabis
“ Iratus, quòd fortissimum Achivorum non honoràris.
245 Sic dixit Pelides; sceptrumque projecit in terram
Aureis clavis distinctum : confedit autem ipse.
Atrides verò ex alterâ parte irascebatur : His igitur Nestor
Suaviloquus surrexit, argutus Pyliorum orator,
Cujus etiam à linguâ melle dulcior fluebat sermo.
250 Ei jam duæ quidem ætates articulatâ-voce-loquentium hominum
Defecerant, qui cum ipso antea simul nutriti sunt & vixerunt
In Pylo eximiâ, inter tertios autem jam regnabat.
Qui illis prudens concionatus est, & dixit;

αὐτό· πλὴν ἐχ', ὥσπερ τὰ βάρβαρα ἔθνη, δε-
σποτικῶς· ἀλλὰ κατὰ νόμους τε καὶ ἐθισμὸς
πατρίδος. Καὶ κράτιστος ἦν βασιλεὺς, ὁ δικαιο-
τατός τε καὶ νομιμώτατος. — δηλοῖ δὲ καὶ
Ὅμηρος, δικαστοὺς τε καλῶν τῶν βασιλείων,
καὶ δεμιοπόλους. Dion. Halicarn. Antiq.
Roman. lib. 5. Vide suprâ ad ver. 57.
Ver. 242.— Ἑκτορος] Mirè admodum Plato
in Cratylō; καὶ τῷ Ἑκτορι αὐτὸς ἔθετο τὸ ὄνο-
μα Ὅμηρος, — παραπλησίον τῷ Ἀστυνάχῃ.—
Ὁ γὰρ Ἀναξ καὶ ὁ Ἑκτωρ σχεδόν τι ταύτων ση-
μαίνει. — Οὐ γὰρ ἂν τις Ἀναξ ᾖ, καὶ Ἑκτωρ
ᾖ, ὅτε ἐστὶ τῆς, δηλον γὰρ ὅτι κρατὶς τε αὐτῆς,
καὶ κέλῃται, καὶ ἔχει αὐτό. Vide infrâ ad
ζ', 402; & ad χ', 508.
Ibid.— ἀνδροφόνος] Homicidam Hectorem
dixit Horatius, Epod. 17. At vim Græcæ vo-
cis vix affectus videtur sermo Romanus.
Vide Mureti. Var. Lect. lib. 3. c. 19. Porro,
rectè ad hunc locum Scholiastes: τὸν Ἑκτο-
ρα ἀνδροφόνον προσσηγόρευσε, καὶ ὁ χαλκοκορυσην
ἡ ἱπποδάμων, — πρὸς καταπληξιν τῶν ἀ-

κόντων. Εἶπε δὲ τηρεῖν τὰ ἐπιθέτα εὐσέχως.
Ver. 244. Χωόμενος, ὅτ'] Quâ ratione χω-
όμενος, hîc ultimam producat; vide suprâ ad
ver. 51.
Ver. 247.— ἐμήνιε.] Pronuntiabatur (credo)
ἐμήνι. Nam μηνίω, secundam producit.
Ver. 248.— ἀνόρεσι] “ Ut in te magnâ &
“ periculosa, non placidè assurgentem facit,
“ sed prorumpentem Senem quoque.” Ut
observavit Camerarius.
Ver. 249. Τῷ καὶ ἀπὸ γλώσσης] “ Vide-
tisne ut apud Homerum sapissimè Nestor de
“ virtutibus suis prædicet? tertiam enim
“ jam ætatem hominum vivebat: nec erat
“ ei verendum nè vera de se prædicans,
“ nimis videretur aut insolens aut loquax.
“ Etenim, ut ait Homerus, ex ejus linguâ
“ melle dulcior fluebat oratio.” Cic. de Se-
nectute. Vide infrâ ad ver. 260, & ad β',
372.
Ver. 252.— μετὰ δὲ τρεψάτοισιν ἀνασ-
σιν.] Nonagenarius circiter existens.

Ver.

- ᾧ πόποι, ἣ μέγα πένθος Ἀχαιῖδα γαῖαν ἱάνει.
 255 Ἡ κεν γηθήσαι Πρίαμος, Πριάμοιό τε παῖδες,
 Ἄλλοι τε Τρῶες μέγα κεν κεχαροῖατο θυμῷ,
 Εἰ σφῶιν τάδε πάντα πυθοῖατο μαρναμένοισιν,
 Οἳ περὶ μὲν βελῇ Δαναῶν, περὶ δ' ἐς ἐμάχεσθαι.
 Ἀλλὰ τίθεσθ' ἄμφω ἧ νεωτέρῳ ἐσὸν ἐμεῖο.
 260 Ἦδη γάρ ποτ' ἐγὼ ἢ ἀρείοσιν ἤεπερ ὑμῖν,
 Ἀνδράσιν ὠμίλησα, ἢ ἔ ποτέ μ' οἶγ' ἀδέριζον.
 Οὐ γάρ πω τοῖς ἴδον ἀνέρας, εἰδὲ ἴδωμαι,
 Οἷον Πηριφθόον τε, Δρύαντιά τε, ποιμένα λαῶν,
 Καινέα τ', Ἐξάδιόν τε, ἢ ἀντίθεον Πολύφημον,
 265 Θησέα τ' Αἰγείδην, ὅππτεκελον ἀθανάτοισι.

- “ O Dii, certè magnus luctus Achivam terram invadit.
 255 “ Certè lætabitur Priamus, Priami que filii,
 “ Cæterique Trojani valdè gaudebunt animo,
 “ Si de vobis hæc omnia audiverint decertantibus,
 “ Qui quidem consilio Danaïs antecellit, & pugnando.
 “ Sed persuadeamini: ambo nempe juniores estis me.
 260 “ Jam enim aliquandò ego & cum fortioribus, quàm vobis,
 “ Viris consuetudinem habui, & nunquam me ipsi parvi-penderunt.
 “ Non enim unquam tales vidi viros, neque videbo,
 “ Qualem Pirithoumque, Dryantemque, ducem populorum,
 “ Caneumque, Exadiumque, & divinum Polyphemum,
 265 “ Theseumque Ægidem, similem immortalibus.

Ver. 255. Ἡ κεν γηθήσαι Πρίαμος.] Sic Virgilius;

Hæc Ithacus velit, & magno mercetur Atridæ. Æn. II. 104.

Ver. 259. Ἀλλὰ τίθεσθ' ἄμφω δὲ νεωτέρῳ ἐσὸν ἐμεῖο.]

Tu major; tibi me est æquum parere, Menalca. Virg. Ecl. V. 4.

Sententia eadem: sed apud Homerum convenientior Persona.

Ver. 260. Ἦδη γάρ ποτ' ἐγὼ — Ἀνδράσιν ὠμίλησα —, Οὐ γάρ πω, &c.] Mirè Seneca decet jactantia hæc & longitudo orationis. At Scaliger: “ Nestor, inquit, in primo Iliados, loquax; in septimo, non “ minùs; in quarto, odiosus; in undecimo “ obtundit; in penultimo, etiam nugatur.” Poetic. lib. 5. Alièr sensit Cicero, loco supra citato, ad ver. 249; & infra, ad 372. Alièr etiam Plutarchus: Οὐ μὲν ἀλύπτος καὶ ἀνεπιφθόνως, ἀλλὰ καὶ χρησίμως καὶ ἀεελίμως —. “ Ὅρα πρῶτον εἰ προτροπῆς ἕνεκα καὶ ζήλῃ καὶ φιλοτιμίας τῶν ἀκρόντων, αὐτὸν ἂν τις ἐπαινεῖσιν ὥσπερ ὁ Νέστωρ τὰς αὐτῆς διηγούμενος ἀριστείας καὶ μάχας. — Οὐ μὲν ἀλλὰ καὶ καταπλήξεως — ἕνεκα, καὶ τῆ ταπεινώσεως — τὸν αὐθάδη —, καθάπερ αὐτὸς πάλιν ὁ Νέστωρ. “ Ἦδη γάρ ποτ' ἐγὼ καὶ “ ἀρείοισιν” &c. Lib. de Sui laude.

Ibid. — ἤεπερ ὑμῖν.] Eustathius, ἡμῖν, præfert, ut καλλόν, — καὶ ἀνεπαχθέστερον, διὰ

τὸ κοινότερον. ἔστι γὰρ πᾶσι τὸ “ ἡμῖν.” ὅρα τῶ, “ εἰ νῦν βροτοὶ ἐσμεν.” Sed Nestor personam magis decet istud, ὑμῖν.

Ver. 264. — Πολύφημον] Non utique Cyclorem illum, sed Lapitharum Ducem quendam.

Ver. 265. Θησέα τ'.] Qui rei profodiace student, meritò hîc quærere poterunt, siue hic pes [Θησεία] dactylus, an potius contractè spondæus, ac si scriptum fuisset Θησά. Nam istud α, in accusativis Atticis (quod hand adverterunt Grammatici) semper prædicatur.

Τὸν Πηλέως τιν' οἶσθ' Ἀχιλλεῖα γόνον.

Enrip. Helen. 79.

Εὐδαιμονεῖν με Θησεία τε παῖδ' ἐμόν.

Id. Supplic. 3.

Κήρυξ πρὸς ἄστυ δαῖρο Θησεία καλῶν. Ib. 37.

Τὸν μὲν Διὸς πληγέντα Καπανεῖα πυρὶ.

Ibid. 934.

Μενοιτιά σὲ πατὴρ αὐτεπώνυμον.

Id. Phaniff. 776.

Ἐτεακλεία τ' αὖ νῦν πόλεως υπερμαχέει.

Ibid. 1258.

Σίτοις καπλήν, Ὀρεῖα τ' ἀνακτ' ἔχων.

Id. Hippol. 953.

Ποῖ γῆς ἀνακτα τῆς δὲ Θησεία μάχῃ.

Ibid. 1153.

Καὶ μὲν δίδορκα τόνδε Πηλεῖα πέλας.

Id. Androm. 545.

Ἀχιλλεῖα τοκῆσα πρῶτον Ἑλλάδος.

Ibid. 1237.

Δαλαμμένη

Ver.

- Ἄλλ' ὄγε φέρτερός ἐστιν, ἐπεὶ πλεόναςιν ἀνάσσει.
 Ἀτρείδῃ, σὺ δ' αὖτε τεὸν μὲν αὐτὰρ ἔγωγε
 Λίασμι' Ἀχιλλῇ μεθέμην χόλον, ὃς μέγα πᾶσιν
 ἔρχεται Ἀχαιοῖσιν πέλεται πολέμοιο κακοῖο.
 285 Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη κρείων Ἀγαμέμνων·
 Ναὶ δὴ ταῦτά γε πάντα, γέρον, καὶ μοῖραν ἔειπες·
 Ἄλλ' ὃδ' ἀνὴρ ἐθέλει πρὸ πάντων ἐμμεῖναι ἄλλων,
 Πάντων μὲν κρατέειν ἐθέλει, πάντας δ' ἀνάσσειν,
 Πᾶσι δ' σημαίνειν ἅτιν' ἔπεισεσθ' οὔτω.
 290 Εἰ δέ μιν αἰχμητῶ ἐθεσαν θεοὶ αἰὲν ἐόντες,
 Τῶν καὶ οἱ προθέσιν ὀνείδεα μυθήσασθαι;
 Τὸν δ' ἄρ' ὑποβλήδην ἠμείβετο δῖος Ἀχιλλεύς·
 Ἥ γάρ κεν δειλὸς τε καὶ ἔτιδανός καλεοίμην,
 Εἰ δὴ σοὶ πᾶν ἔργον ὑπέξομαι, ὃ, τί κεν εἴποις;
 295 Ἄλλοισιν δὴ ταῦτ' ὀπιτέλλεο, μὴ γὰρ ἐμοί γε
 Σήμαιν' ἔγῳ ἔτι σοὶ πείσεσθ' οὔτω.
 Ἄλλο δέ τοι ἐρέω, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῆσι·

“ At hic potentior est, quia pluribus imperat.

“ Atride, tu autem compesce tuam iram : verum ego

“ Precabor Achillem deponere iram, qui magnum omnibus

“ Propugnaculum Achivis est belli mali.

285 Hunc autem vicissim-allocutus est rex Agamemnon ;

“ Sanè hæc omnia, senex, convenienter dixisti :

“ Verum hic vir vult supra omnes esse alios ;

“ In omnes dominari vult, omnibusque imperare,

“ Et omnibus præesse : quæ minimè persuasurum puto.

290 “ Quod si ipsum bellicosum fecerunt Dii semper existentes,

“ An propterea ipsi permittunt contumelias loqui ?

“ Huic autem interpellato-sermone respondit nobilis Achilles ;

“ Certè timidusque & nullius pretii vocari debeam,

“ Si utique tibi in omni re cessero, quamcunque dixeris.

295 “ Aliis sanè hæc impera ; nec enim mihi

“ Præcipias ; non enim ego amplius te tibi obtemperaturum puto.

“ Aliud autem tibi dicam, tu verò in præcordiis tuis conde :

Ver. 283.—Ἀχιλλῇ μεθέμην] Quâ ratione, Ἀχιλλῇ, hic ultimam producat ; vide supra ad ver. 51.

Ibid.—ὃς μέγα πᾶσιν ἔρχεται Ἀχαιοῖσιν]

—pugnæ nodumque moramque.

Æn. X, 428.

Simplicior & facilior Homeri elocutio, nec tamen minorem habet Vim.

Ver. 286.—ἔειπες.] Al. ἔειπας, Quod idem est.

Ver. 291. Τῶν καὶ οἱ προθέσιν ὀνείδεα μυθήσασθαι ;] Eustathius interpretatur, “ Ideòne sermonem ejus etiam prævertunt contumelias ?” Alii, προθέσιν, αἰτιᾶς accipiunt : Ut sit, “ Ideòne ei [προτρέψουσιν] permittunt, [vel, ideòne eum impellunt,] ut contumelias effundat ;” Reddi tamen potest,

etiam simplicissimè ; “ Ideòne ei [æquum est ut] effundantur contumelias inter loquentem ?”

Ver. 296. Σήμαιν' ἔγῳ γάρ] Fuerunt olim qui (post vocem, ἐμοί γε, distinguentes) totum hunc versum expungerent. Quod etiam ferri potest, nihil tamen opus videtur.

Ver. 297.—σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῆσι.]

Sensibus hæc imis, res est non parva, reponas. Virg. Eclog. III, 54.

Accipite ergo animis, atque hæc mea bigite dicta. Æn. III, 250.

—Tu condita mente teneto.

—Simul hæc animo hauri. ibid. 388.

—Simul hæc animo hauri. Æn. XII, 26.

Ver.

- Χερσὶ μὲν ἔτι ἔγωγε μαχήσομαι, εἵνεκα κέρης,
 Οὔτε σοί, ἔτε τῷ ἄλλῳ, ἐπεὶ μὲν ἀφέλεσθαι γε δύνῃς.
 300 Τῶν δ' ἄλλων, ἃ μοι ἐστὶ θοῇ πρὸς νηὶ μελαίνῃ,
 Τῶν ἔκ ἄν τι φέροις ἀνεκλῶν, ἀέκοντά μ' ἐμείο.
 Εἰ δ' ἄγε μὲν, πείρησαι, ἵνα γνῶσι καὶ οἶδε·
 Αἴψά τοι αἶμα κελευνὸν ἐρωήσῃ περὶ δαρεί.
 Ὡς τὼ γ' ἀντιβίοισι μαχεσασμένῳ ἐπέεσσιν
 305 Ἀνστήτω· λῦσαν δ' ἀγορεύει πρὸς νηυσὶν Ἀχαιῶν·
 Πηλεΐδης μὲν ὅππῃ κλισίας καὶ νῆας εἶσας
 ἦϊε, σιῶ τε Μενoitιάδῃ καὶ οἷς ἐτάροισιν·
 Ἀτρεΐδης δ' ἄρα νῆα θοῶν ἄλαδε προέρυσεν,
 Ἔς δ' ἐρέτας ἔκρινεν εἴκοσιν, ἐς δ' ἐκατόμβην
 310 Βῆσε Θεῶν· ἀνὰ δ' ἤ Χρυσήϊδα καλλιπάρηον
 Εἶσεν ἄγων· ἐν δ' ἀρχὸς ἔβη πολύμητις Ὀδυσσεύς.
 Οἱ μὲν ἐπειτ' ἀναβάντες ἐπέπλεον ὑγρὰ κέλευθα.
 Λαῶς δ' Ἀτρεΐδης δορυμαίνεσσι ἀνώγει.
 Οἱ δ' ἀπελυμαίνοντο, καὶ εἰς ἄλλα λύματ' ἐβαλλον·

- “ Manibus quidem non ego pugnabo causâ puellæ,
 “ Neque tecum, neque cum alio quovis, quum à me aufertis quod dedistis :
 300 “ Aliarum autem rerum, quæ mihi sunt velocem apud navem nigram,
 “ Harum utique nihil auferes abripiens, invito me.
 “ Quin age, fac periculum ; ut cognoscant & isti :
 “ Statim tibi sanguis niger fluet circa lanceam.
 Sic hi contrariis contendentes verbis
 305 Surrexerunt ; solveruntque concionem apud naves Achivorum.
 Pelides quidem ad tentoria & naves æquales
 Abiit, cumque Menœtiadæ & suis focis :
 Atrides autem navem velocem in mare deduxit,
 Et in eam remiges elegit viginti, inque eam hecatomben
 310 Imposuit Deo : insuper verò Chryseïdem pulchras genas habentem
 Collocavit ducens : dux autem inscendit sapiens Ulysses.
 Hi quidem deindè, cùm conscendissent innavigabant humidas vias.
 Exercitum autem Atrides lustrari iussit.
 Illi igitur lustrabantur, & in mare sordes projiciebant ;

Ver. 298. — ἔτι ἔγωγε μαχήσομαι εἵνεκα κέρης.] Perstringere hic Achillem Græcos, existimat Poppius, Helena causâ bellum gerentes. At verò aliud est, bellum gerere *exoris rapta* gratiâ ; aliud, *captivæ* causâ, vel forte vel consensu *data*. Οὔτι ἔγωγε μαχήσομαι εἵνεκα κέρης, — ἐπεὶ μὲν ἀφέλεσθαι γε δύνῃς.

Ver. 302. Εἰ δ' ἄγε μὲν,] “ Sin autem — ; age ” &c.

Ver. 304. Ὡς τὼ γ' ἀντιβίοισι] Illi hæc inter se dubiis de rebus agebant, Certantes. — *Æn.* XI, 445.

Ver. 306. — νῆας εἶσας] *Ἰσοτοίχους*. Schol. πορευτικὰς καὶ ταχίας, παρὰ τὸ ἵεναι *Enstath.*

Ver. 308. Ἀτρεΐδης δ' ἄρα νῆα] Vocula *ἄρα*, nequaquam superflua est ; sed

vim habet in connectendâ sententiâ cum eo quod præcessit, ver. 141 ; Nûn δ' ἄγε, νῆα μελαίναν. &c.

Ver. 309. Ἔς δ' ἐρέτας ἔκρινεν εἴκοσιν.] Κρίνω non habet priorem *ἀντίρπτον* : Sed quam habet analogiam, φαίνω, ἔφαινον, ἔφηναι, φάνω, φάσσις ; eandem sequitur & κρίνω, ἔκρινον, ἐκρίνα, κρίνω, κρίσις. Aliaque similiter verba innumera. Vide infra ad ver. 314, & 338.

Ver. 311. — ἐν δ' ἀρχὸς ἔβη.] *Al.* ἀν δ' ἀρχὸς ἔβη.

Ver. 312. — ἐπέπλεον ὑγρὰ κέλευθα.] — qui per maria humida. — *Æn.* V, 594.

Ver. 313. — ἀνώγει.] Non ex ἀνωγα, sed ex aoristo ἀνώγει. Vide supra ad ver. 37 ; & infra ad 3, 322.

Ver. 314. — λύματ' ἐβαλλον.] “ Quid causa affertur rebus, cum — i immo (quod mirum est magis)

[æquum
er loquitur

ant olim
entes) to
Quod et
tur.

σῆσι.]

arva, re

g. III, 54

e mea b

III, 250.

eto.

ibid. 388.

i.

XII, 26.

361

- 315 Ἐρδον δ' Ἀπόλλωνι τελεέσας ἑκατόμβας
 Ταύρων ἢ δ' αἰγῶν, πῶρ' θιν' αἶλὸς ἀτρυγέτοιο·
 Κνίσσῃ δ' ἔρχνον ἵκεν ἐλισσομένη πρὸς καπνῶ.
 Ὡς οἱ μὲν τὰ πένοντο καὶ σφατόν· ἔδ' Ἀγαμέμνων
 Λῆγ' ἐλδο, τὴν πρῶτον ἐπηπείλησ' Ἀχιλλῆϊ.
 320 Ἀλλ' ὅγε Ταλθύβιον τε καὶ Εὐρυβάτῳ προσέειπε,
 Τῷ οἱ ἔσαν κήρυκε καὶ ὀτρυνὼ θρασυκλονίε·
 Ἐρχεσθον κλισίῳ Πηληϊάδεω Ἀχιλλῆϊ,
 Χειρὸς ἐλόνι' ἀγέμεν Βελσινίδα καλλιπάρηον·
 Εἰ δέ κε μὴ δώῃσιν, ἐγὼ δέ κεν αὐτὸς ἔλωμαι,
 325 Ἐλθὼν σὺν πλεόνεσσι· τό οἱ καὶ ῥίγιον ἔσαι.
 Ὡς εἰπὼν, πρότερον δ' ὅππῃ μῦθον ἔτελλε.
 Τῷ δ' ἀέκοντε βάτῳ πῶρ' θιν' αἶλὸς ἀτρυγέτοιο·
 Μυρμιδόνων δ' ὅππῃ τε κλισίας καὶ νῆας ἰκέσθῳ.
 Τὸν δ' εὖρον πῶρ' τε κλισίῃ καὶ νηὶ μελαίνῃ
 330 Ἥμῃον· ἔδ' ἄρα τῷγε ἰδὼν γήθησεν Ἀχιλλεύς.

- 315 Sacrificabantque Apollini perfectas hecatombas
 Taurorum & caprarum, juxta litus maris infructuosi:
 Nidor autem ad coelum ibat circumfusus fumo.
 Sic hi quidem hæc operabantur per exercitum: neque Agamemnon
 Sedabat à contentione, quam primum minatus fuerat Achilli.
 320 Sed is Talthybiūmque & Eurybatem affatus est,
 Qui ipsi erant præcones & seduli ministri;
 " Abite ad tentorium Pelidæ Achillis,
 " Manu prehensam adducite Briseida pulchris-genis.
 " Quod si non dederit, ego ipse auferam,
 325 Veniens cum pluribus: quod illi & acerbius erit.
 Sic dicens, præmisit; asperum autem sermonem addidit in mandatis.
 Hi itaque iverunt juxta litus maris infructuosi:
 Myrmidonum verò ad tentoriâque & naves pervenerunt.
 Illum autem invenerunt apudque tentorium & navem nigram
 330 Sedentem: neque sanè hos intuitus lætatus est Achilles.

" magis) cum λυτὸς, λύσις, — breviuntur; produ-
 cantur verò λυτῶρ, λυτήρ, λῦμα; — cum ta-
 men ab eadem origine dimanent omnia? Fa-
 ter me in his Labyrinthis filium Ariadnes
 " aliquod sæpè desiderasse." Phil. Labbe Pro-
 sod. p. 65.

Nullus tamen reverâ hîc Labyrinthus.
 Utique Verba innumera, non ἀλόγως, sed
 certâ quâdam ac constanti ratione, in qui-
 busdam Temporibus vocalem penultimæ sem-
 per corripunt, in aliis Temporibus semper
 producant. Indèque Derivata, pro eo, à quâ
 parte fluant, penultimam similiter vel per-
 petuò corripunt vel perpetuò producant. La-
 tini habent, lēgo, lēgi, quasi contractum ex
 lēlēgi. Similiter sēdeo, sēdi; indèque sēdes,
 sēdile. Item, mōveo, mōvi; indèque mō-
 tus, mōmentum, mōbilis. Confimili quâdam
 ratione, apud Græcos fit; φαίνω, φάνω, ἔρα-
 νον, & inde φᾶσις, φᾶνερὸς. Κρίνομαι, κρίνω-

μαι, κέρριμαι, κέρρισαι, κρίσις, κρίτης, κρίτος.
 Κλινόμαι, κλίνεμαι, κέκλιμαι, κλίσσις. Δίδωμι
 δῶσω, indeque δωτήρ. Δέδομαι, δέδοσαι, &
 inde δέσις. Λύω, λύσω, indeque λυτῶρ, λυτήρ,
 λῦμα. Λέλυμαι, λέλυσαι, & inde λύσις, λύ-
 τος, &c. Vide suprâ ad ver. 265, 309; &
 infrâ ad ver. 338; & ad ζ', ver. 434.

Ver. 316. — ἀτρυγέτοιο] Ἀκαταπρόντης,
 πολλῆς ἢ, ὡς ἐνιοὶ φασί, τῆς ἀκάρπης. Schol.

Ver. 322. — Πηληϊάδεω Ἀχιλλεύς] Vide su-
 præ ad ver. 1.

Ver. 324. — ἐγὼ δέ κεν αὐτὸς ἔλωμαι,
 Ἐλθὼν σὺν πλεόνεσσι.] Ipse illam, cum
 exercitu veniens, auferam. Scholiastes legit;
 ἐγὼ δέ κεν αὐτὸς ἔλωμαι Ἐλθὼν, σὺν πλεό-
 νεσσι Ipse veniens, & illam auferam, & alia
 plura. Prior lectio & simplicior multò est,
 & Iniqui minorem habet speciem.

Ver. 330. — ἔδ' ἄρα τῷγε ἰδὼν γήθησεν Ἀ-
 χιλλεύς]

τὼ μὲν τερθέσαντε, ἢ αἰδομένῳ βασιλῆα,
 Στήτιν, ἔδ' ἐτι μὴν προσεφώνεον, ἔδ' ἐρέοντο.
 Αὐτὰρ ὁ ἔβω ἤσιν ἐνὶ φρεσὶ, φώνησέν τε·

Χαίρετε, κήρυκες, Διὸς ἄγγελοι, ἡδὲ ἢ ἀνδρῶν·

335 Ἄσπον ἴτ'· ἔτι μοι ὕμμες ἐπαίτιοι, ἀλλ' Ἀγαμέμνων,

Ὅς σφῶϊ πρότε Βελιστῆδ' εἵνεκα κέρης.

Ἄλλ' ἄγε, διοχρῆς Πατρόκλεις, ἔξαγε κέρην,

Καὶ σφῶϊν δὲς ἄγειν· τὼ δ' αὐτὼ μάρτυροι ἔσων

Hi quidem perterriti, & reverentes Regem
 Strabant, neque ipsum alloquebantur, nec interrogabant.

Sed is cognovit suis in mentibus, dixitque;

“Salvete præcones, Jovis nuncii, atque etiam hominum:

335 “Propius accedite; nihil mihi vos culpandi, sed Agamemnon,

“Qui vos misit Briseïdis causâ puellæ.

“Verum age, generose Patrocle, educ puellam,

“Et ipsis trade, ut abducant: ipsi autem testes sint

Nec verò Alciden me sum latatus euntem

Accepisse. — *Æn.* VI. 392.

Ἡ ἀπόρασις τῇ καταφάσει ποτὶ μὴν τὸ ἴσον
 δύναται, ποτὶ δὲ τὸ πλέον. — Ὅταν λέγῃ,
 [“ἐπεὶ ἔμιν ἀσπυρότατος βάλ' Ἀχαιῶν,”]
 μᾶλλον ἢ ἀπόρασις δηλοῖ τῆς καταφάσεως τὸν
 γὰρ πᾶν ἰσχυρὸν δεῖξαι θέλει. Ὁμοίως δὲ
 ἔχει καὶ τὸ, [“ἔδ' ἄρα τῶγε ἰδὼν γήθησεν
 “Ἀχιλλεύς.”] Τὸ γὰρ λίαν λυπεῖσθαι, τῇ ἀ-
 ποφάσει δεδήλωκεν. *Hermogenes περὶ μεθόδου*
δυνάμειος, c. 37.

Ver. 332. — ἔδ' ἐτι μὴν προσεφώνεον.] *Silen-*
tio isto significantius, quàm ullo sermone po-
 tuissent, & *Agamemnonis* honori, & *Achil-*
lis; & sua etiam *ipsorum* salutis, consulunt.
 Ut rectè hic annotavit *Popins*; & *Domina*
Dacier.

Ver. 334. — Διὸς ἄγγελοι.] *Jure* gen-
 tium Sacrosancti & inviolati.

Ver. 338. — τὼ δ' αὐτὼ μάρτυροι ἔσων.] *Ipsi*
autem testes sint. Plerique vertunt; *Vos*
autem ipsi testes estote; nec tamen agnoscunt,
 quod in uno MS reperit *Barnesius*, ἔσων.

Cæterum, cum μάρτυροι & μάρτυρες sem-
 per corripiantur; mirati sunt *Profodia* Scrip-
 tores, quæ factum sit ut μαρτύρομαι secun-
 dam producat. “*Ipsum quoque επιμαρτύ-*
ρομαι, quod fortè *Mirum* videbitur, produ-
 cit u.” *Phil. Labbe Profod.* p. 45. Nec
 tamen hæc in re quidquam miri, cum sit ex
Analogiâ generali. Verba nimirum innu-
 mera sunt, quæ in præsentibus & imperfectis
 omnibus, & in *Aoristis* primis activis &
 mediis, semper producantur; in futuris au-
 tem & *Aoristis* secundis omnibus, semper
 corripiantur. Φαίνομαι, ἔφαινον, ἔφηναι; φάτω, ἐφά-
 νον, ἐφάνοντο, ἐφάνοντο, φάμενος, &c.
 Κρίνω, ἐκρίνον, ἐκρίνα, ἐκρίνω, ἐκρίνεαι, &c.
 Κρίνω, ἐκρίνον, ἐκρίνα, ἐκρίνω, ἐκρίνεαι, &c.
 Πράττω, ἐπράττον, ἐπράττοντο, ἐπράττοντο, &c.
 Πράττω, ἐπράττον, ἐπράττοντο, ἐπράττοντο, &c.

Ἐχει περᾶνας, εἴπερ ἐργασαι τάδε.

Sophoc. Aj. 22.

Καὶ συμπερᾶναι φροντίς ἢ φειξέμεθα,

Ænir. Med. 341;

Secundum eandem igitur analogiam, μαρ-
 τύρομαι, ἐμαρτύρομαι, ἐμαρτύραμαι, necessariò
 semper producantur:

Πῶς μὲν γὰρ καὶ θεὸς μαρτύρεται.

Ænir. Med. 22.

Ἄλλ' ἐν ἐγὼ μὲν δαίμονας μαρτύρομαι.

Ibid. 619.

Μαρτύρομαι δαίμονας ὡς μοι. *Ibid.* 1410.

Μαρτύρομαι· ἐνθάδε μὲν αὐτὸς τὸ σῶμα.

Aristoph. Acharn. 926.

Μαρτύρομαι δὲ Ζηνὸς ἐπὶ χύτρας.

Id. Danaid.

Κάπιτ' ἐπισχὰν ὀλίγον, ἐπιμαρτύρομαι.

Id. Nub. 495.

Μαρτύρομαι τυπτόμενος, ὡς ἐπισκοπῶς.

Id. Avib. 1032.

Futurum autem, μαρτύρομαι, semper corri-
 pitur; indeque deductum Verbum μαρτύ-
 ρέω, in omnibus ubique temporibus semper
 corripiatur:

Ἔσαι τὸ λοιπὸν· ἔδαμ' δὲ μαρτύρεῖν.

Aristoph. Ecclef. 557.

Οὐ μαρτύρησαι ταῦθ' ὁ κατθανὼν νέκυς.

Sophoc. Antigon. 525.

Legentibus, perpetuò occurrent exempla.
 Atque hinc μάρτυρες, μάρτυροι, & similia.
 In quibus universis, istud ὅ νυσquam repe-
 ritur commune.

Simili analogiâ, κύρω, primam producit;
 & inde, κύρω. Futurum autem κύρω, cor-
 ripitur; & inde Verbum κύρω, per omnia
 omninò tempora semper corripiatur. Simi-
 liter φιλομαι, φιλοσθαί, primâ productâ,
 [ἐ', 61 & 117; &c', 280; & ὕ, 304;] in-
 déque φιλέομαι, quod primam per omnia
 tempora necessariò corripiat. Item πορεύω,
 πορεύω;

- Πρὸς τε θεῶν μακάρων, πρὸς τε θνητῶν ἀνθρώπων,
 340 Καὶ πρὸς τῷ βασιλῇ αἰπλῶέ. Εἶποτε δ' αὖτε
 Χρεῖῳ ἐμεῖο γήνηται αἰκία λοιγὸν ἀμύναι
 Τοῖς ἄλλοις.—ἢ γὰρ ὅγ' ὀλοῇσι φρεσὶ θύει,
 Οὐδέ τι οἶδε νοῆσαι ἅμα πρόσσω καὶ ὀπίσσω,
 "Οππως οἱ παρὰ νηυσὶ σοοὶ μαχέοιντο Ἀχαιοί.
 345 "Ως φάτο· Πάτροκλ' ἢ φίλῳ ἐπεπέθεθ' ἐταίρῳ,
 Ἐκ δ' ἄγαγε κλισίης Βελιστήδα καλλιπάρημον,
 Δῶκε δ' ἄγειν τῷ δ' αὖτις ἴτλω παρὰ νῆας Ἀχαιῶν.
 Ἡ δ' αἴεχσ' ἅμα τοῖσι γυνὴ κίεν· αὐτὰρ Ἀχιλλεύς
 Δακρύσας, ἐτάρων ἄφαρ ἔζετο νόσφ' ἱαοθαίς,

- " Coram Diis beatis, coramque mortalibus hominibus,
 340 " Et coram rege immiti. Sin verò unquam posthac
 " Opus me fuerit ad indignam pestem arcendam
 " Ab aliis:—Certè enim ille perniciosi consiliis furit,
 " Neque omninò potest circumspicere simul præsentia & futura,
 " Ut sibi apud naves salvi pugnent Achivi.
 345 Sic dixit: Patroclus autem caro paruit sodali,
 Eduxitque tentorio Briseida pulchris-genis,
 Et tradidit abducendam: illi autem redibant ad naves Achivorum;
 Atque invita unà cum his mulier ibat. Sed Achilles
 Lachrymans, à fociis statim sedit seorsum separatus,

πορφυρῶ; & inde πορφυρεός. Vide suprâ, ad
 ver. 265, 309, 314; & infrâ, ad ζ', 434.

Ver. 340. —Εἶποτε δ' αὖτε

Χρεῖῳ ἐμεῖο γήνηται] Editi, & quas vide-
 rim Versiones, hæc cum superioribus ita
 connectunt, ut istud (δὲ) prorsus supervacua-
 neum sit. Μάρτυροι ἔσαν πρὸς τὴν βασιλῆος
 ἀπηνέως, εἶποτε δ' αὖτε &c. Quod valdè du-
 rum est. Distingue post vocem ἀπηνέως;
 Eritque illud Εἶποτε δ' αὖτε Χρεῖῳ ἐμεῖο γήνη-
 ται αἰκία λοιγὸν ἀμύναι τοῖς ἄλλοις, —,
 minatio acerba cum elegantissimâ ἀποσιω-
 πήσει. Vide suprâ ad ver. 135. In Aliis
 itidem Scriptoribus, istiusmodi Apopsiopes
 non observata, viros etiam doctissimos non
 nunquam in fraudem induxit. In indicibus
 ad optimas Terentii editiones, vox
 " Nisi" posita dicitur pro " Sed." Eu-
 nuch. Act. 3. Sc. 4. lin. ult. " Nisi quic-
 quid est," &c. Equidem non credide-
 rim. Neque ullus dubito, quin legendum
 sit cum Apopsiopi; " Nisi—. Quicquid est,"
 &c. Similiter, Adelph. Act. 1. Sc. 2. lin.
 penult.

Ver. 342. —ἢ γὰρ ὅγ'] Quâ ratione, γὰρ,
 hic producat, vide suprâ ad ver. 51.

Ibid. —ὅγ' ὀλοῇσι φρεσὶ θύει.] Cum ver-
 sus hic λαγαρός sit, τις (inquit Eustathius)
 ἐτόλμησαν γράφαι, Ὀλοῇσι. Atque ita edi-
 dit Barnesius. Quod tamen non factum
 oportuit, ex merâ conjecturâ. Alii scripse-
 runt, ὀλοῇσι. Sed neque hoc satis firmo
 nititur fundamento. Orthographiâ non mu-

tatâ, pronuntiabatur fortassè ὀλεῇσι, vel
 ολονυῇσι; quo ferè modò ἄνους pronuntiaba-
 tur Winos. Notatu dignum quod scribit A-
 thenæus, lib. II. c. 5: Οἱ Ἀχαιοὶ [forte Ἀγ-
 χαιοὶ] τῷ ὃ ἀπεχράντο, ἢ μόνον ἐφ' ἧς νῦν
 τὰν τεταται δυνάμει, ἀλλὰ καὶ ὅτε τὴν διεθο-
 ρον διασημαίνε, διὰ τὴν ὃ μόνον γράφουσι.
 Sed & in hoc eodem vocabulo versum λαγα-
 ρὸν alibi effecit Poëta: χ', 5, "Ευτορα δ'
 αὖτ' ἐμείναι ὀλοῇ Μοῖρ' ἐπέδυσσε." Ut fortè
 consultò factum sit, ad vehementissimum
 affectum exprimendum. Simili ferè ratione,
 ac, λ', 36, Τῇ δ' ἐπὶ μὲν Γοργῶ βλοσυρῶπις
 ἐσεφάνετο; ἔτ, μ' 208, Τρῶες δ' ἐπὶ γήρην
 ὅπως ἔδον αἰόλον ὄρν. Quo utroque in loco
 versus ipse videtur quasi dirignisse. Non sine
 magno artificio; cum utique facillimè di-
 cere potuisset, ὅπως ὄρν αἰόλον εἶδον. Vide
 infrâ ad λ', 36; & ad μ', 208.

Ver. 344. "Οππως οἱ παρὰ νηυσὶ σοοὶ μα-
 χέοιντο Ἀχαιοί.] Al. μαχέοιαν' Ἀχαιί. Ca-
 terum magno hoc cum affectu dictum:
 Hand secum animo praecepit Agamemnon,
 quâ ratione Trojanos classem ipsam Achivo-
 rum, simul atque Ego abiero, oppugnaturus
 repellat.

Ver. 348. —γυνὴ κίεν.] "Ορα τὸ, " γυνή,"
 ἐμφασιν ἔχον διαδέσεως, ἢν πᾶσχοι ἂν ἀλσος
 ἀποσπασμένη φίλος ἀνδρός. Eustathius.

Ver. 349. —ἔζετο νόσφ' ἱαοθαίς.] Sedit seor-
 sum. Editiones pleraque Versionum, &
 hoc in loco & passim, scribunt ineptè ad-
 modum, seorsim. Seorsim, est se versum;
 eadem

- 350 Θῖν' ἔφ' αἰλὸς πολιῆς, ὀρώων ὅππ' οἶνοπα πόντον.
 Πολλὰ δ' ἤ μιν φιλῇ ἠρήσατο, χεῖρας ὀρεῖνύς·
 Μῆτερ, ἐπεὶ μὲν ἔτεκές γε μινυθάδιόν περ εὐνία,
 Τιμὴν πέρ μοι ὄφελλεν Ὀλύμπι' ἐγλυαλίζαι,
 Ζῶς ὑψιβρεμέτης· νῦν δ' ἔδέ με τυτθὸν ἔτισεν.
- 355 Ἦ γάρ μ' Ἀτρεΐδης εὐρυκρείων Ἀγαμέμνων
 ἠτίμησεν· ἐλὼν γὰρ ἔχει γέρας, αὐτὸς ἀπέρχας.
 Ὡς φάτο δακρυχέων· Τῷ δ' ἔκλυε πότνια μήτηρ,
 Ἥμένη ἐν βένθεσιν αἰλὸς παρὰ πατρὶ γέροντι·
 Καρπαλίμως δ' ἀνέδυ πολιῆς αἰλὸς, ἥϊ' ὁμίχλη·
- 360 Καὶ ῥα πάροιθ' αὐτοῖο καθέζετο δακρυχέοντι,
 Χεῖρί τε μιν κατέρεξεν, ἔπ' τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζε·
 Τέκνον, τί κλαίεις; τί δέ σε φρένας ἵκετο πένθος;
 Ἐξαύδα, μὴ κεῖθε νόω, ἵνα εἰδομένη ἄμφοι.
 Τίω δ' βαρυσενάχων προσέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς·
- 365 Οἶσθα· τίη τοι ταῦτ' εἰδυῖη πάντ' ἀγορεύω;

- 350 Littus ad maris canī, inspicieus nigrum pontum.
 Multa autem matri dilectæ supplicavit, manus porrigens;
 "Mater, quandoquidem me peperisti brevis ævixistentem,
 "Honorem saltem mihi debebat Olympius tribuere.
 "Jupiter altitonans; nunc autem neque me tantillum quidem honoravit:
 355 "Certè enim me Atrides latè-dominans Agamemnon
 "Contumeliâ affecit:prehendens enim habet præmium, ipse cùm abstulerit.
 Sic dixit lachrymas fundens. Hunc autem audivit veneranda mater,
 Sedens in profunditatibus maris apud patrem senem:
 Raptimque emerfit è cano mari, velut nebula;
 360 Et ante ipsum sedit lachrymas-fundentem,
 Manūque ipsum demulsit, & verba fecit, & compellavit;
 "Fili, quid fles? Quis verò tibi mentem invasit mœror?
 "Dic; ne celes animo; ut sciamus ambo.
 Hanc autem graviter suspirans allocutus est pedibus velox Achilles;
 365 Nōsti: cur tibi hæc scienti omnia dicam?

eādē analogiā, ac sursūm, deorsūm, dextrorsūm, sinistrorsūm, prorsūm, retrorsūm, quorsūm, eō versūm. quoquoversūm; & similia.

Ver. 350. Θῖν' ἔφ' αἰλὸς πολιῆς, — Πολλὰ δ' ἤ μιν φιλῇ — Μῆτερ, ἐπεὶ μὲν ἔτεκές γε] Tristis ad extremi sacrum caput afflitit amnis,
 Multa querens, atque hanc affatus voce parentem;
 Mater Cyrene, mater, quæ gurgitis hujus Ima tenes; quid me præclarā stirpe Deorum? &c. Georgic. IV. 319.

Ver. 352. — μινυθάδιόν περ εὐνία, Τιμὴν πέρ μοι ὄφελλεν Ὀλύμπιος.] Vide infra, i, 412. Εἰ μὲν κ' αὖτις μένων, &c.

Ver. 356. ἠτίμησεν.] Οἱ νέοι καὶ οἱ πλεονεξοῖ, ὁ βρεῖσαι ὑπὲρ ἑαυτῶν γὰρ ὄνται, ὑβρίζοντες. Τβρεῖσαι δὲ ἀτιμία· Ὁ δὲ ἀτιμάζων, ἐλιγερῆς. — Διὸ λέγει ὀργιζόμενος ὁ Ἀχιλλεύς, "ἠτί-

μησεν" &c. Aristot. Rhetoric. lib. 2. c. 2.

Ver. 357. Ὡς φάτο δακρυχέων.]

Constitit; & lachrymans,—inquit.

Æn. I. 463.

Multa gemens; largoque humectat flumine vultum. ibid. 469.

Sic fatur lachrymans—Æn. VI. 1.

Ver. 361. Χεῖρί τε μιν κατέρεξεν.—

Τέκνον, τί κλαίεις; τί δέ σε φρένας ἵκετο πένθος;]

—dextrâque prehensum

Continuit, roseoque hæc insuper addidit ore:
 Nate, quis indomitas tantus dolor excitat iras? Æn. II. 592.

Ver. 364. Τὴν δὲ βαρυσενάχων προσέφη]

—Quærenti, talibus ille

Suspirans imoque trahens à pectore vocem. Æn. I. 374.

Ver. 365. Οἶσθα· τίη τοι ταῦτ' —;]

Scis, Proteu, scis ipse. — Georgic. IV. 447.

D

Ver.

- ὦ χόμεθ' ἐς Θήβην ἱερὴν πόλιν Ἡετίων^Θ,
 Τίω ᾧ διεπράδομέν τε, ἢ ἡγομένη ἐνθάδε πάντα.
 Καὶ τὰ μὲν εὖ δάσσαντο μετὰ σφίσιν ἦες Ἀχαιῶν,
 Ἐκ δ' ἔλκον Ἀτρεΐδην Χρυσήϊδαν καλλιπάρηγον.
 370 Χρύσης δ' αὖθ' ἱερὸς ἐκατηβόλος Ἀπόλλων^Θ,
 Ἦλθε θοὰς ὀπὶ νῆας Ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων,
 Λυσόμενός τε θυγάτρε, φέρων τ' ἀπερείσι' ἄποινα,
 Στέμματ' ἔχων ἐν χερσὶν ἐκηβόλος Ἀπόλλων^Θ,
 Χρυσέω ἀνὰ σκήπτρῳ ἢ ἐλίσσεται πάντας Ἀχαιῆς,
 375 Ἀτρεΐδαν ᾧ μάλισσα, δύω κοσμήτορε λαῶν.
 Ἐνθ' ἄλλοι μὲν πάντες ἐπὶ φήμησαν Ἀχαιοί,
 Αἰδεΐσθαι θ' ἱερῆα, ἢ ἀγλαὰ δέχθαι ἄποινα.
 Ἀλλ' ἔκ' Ἀτρεΐδην Ἀγαμέμνονι ἦνδανε θυμῷ.
 Ἀλλὰ κακῶς ἀφίει, κρατερὸν δ' ὀπὶ μῦθον ἔτελλε.
 380 Χωόμεν^Θ δ' ὁ γέρον πάλιν ὤχετο τοῖο δ' Ἀπόλλων
 Εὐξαμένους ἤκεσεν, ἐπεὶ μάλα οἱ φίλ^Θ ἦεν.
 Ἦκέ δ' ἐπ' Ἀργείοισι κακὸν βέλ^Θ· οἱ δέ νυ λαοὶ
 Θνησκον ἐπασσύτεροι· τὰ δ' ἐπ' ὤχετο κῆλα θεοῖο
 Πάνη ἀνὰ σελτὸν εὐρυὴν Ἀχαιῶν· ἄμμι ᾧ μάνις
 385 Εὖ εἰδὼς ἀγόρευε θεοπροπίας Ἐκάττιο.
 Αὐτίκ' ἐγὼ πρῶτ^Θ κελόμην Θεὸν ἰλάσκεσθαι.

“ Ivis in Theben sacram urbem Eetionis.

“ Hancque diripuimus, & adduximus huc omnia :

“ Et hæc quidem benè diviserunt inter se filii Achivorum,

“ Elegerunt autem Atridæ Chryseïda pulchris-genis :

370 “ Chryses verò postea sacerdos longè-jaculantis Apollinis

“ Venit ad veloces naves Achivorum ære-loricatorum,

“ Redempturûsque filiam, ferensque infinitum pretium-liberationis,

“ Infulam habens in manibus longè-jaculantis Apollinis,

“ Aureo cum sceptro ; & supplex oravit omnes Achivos,

375 “ Atridas verò imprimis, duos duces populorum.

“ Tunc alii quidem omnes comprobârunt Achivi,

“ Reverendumque esse sacerdotem, & splendidum accipiendum pretium :

“ At non Atridæ Agamemnoni placuit animo ;

“ Sed contumeliosè dimisit, & minacem sermonem addebat.

380 “ Iratus itaque senex retro abivit : hunc autem Apollo

“ Precantem exâudivit, quoniam valdè illi carus erat :

“ Misit itaque in Argivos malam sagittam ; populi verò

“ Moriebantur alii super alios : ibantque spicula Dei

“ Quoquo versus per exercitum laturum Achivorum : nobis autem vates

385 “ Peritus in concione narrabat vaticinia Apollinis.

“ Tum statim ego primus hortabar Deum placare.

Ver. 372. Λυσόμενός τε θυγάτρε,] Vide
suprà, ver. 13, &c.

Ver. 380. — τοῖο δ' Ἀπόλλων Εὐξαμένους
ἤκεσεν.]

Audit illa Deus, ———— *Æn.* X. 424.

Ver. 382. — οἱ δέ νυ λαοί.] Non superva-
caneum est istud, vñ. Eam enim ferè vim

habet, ac si Latinè dicas, “ *Milites verò
statim*” &c. Ortum habet scilicet, ex vo-
cabulo νῦν.

Ver. 386. — κελόμην Θεὸν ἰλάσκεσθαι.]

——— orandaque Divæ

Numina conclamant. ———— *Æn.* II. 232.

Ver.

- Ἀτρεΐωνα δ' ἔπειτα χόλῳ λάβεν αἶψα δ' ἀνασᾶς
 Ἠπείλησεν μῦθον, ὃ δὴ τετελεσμένῳ ἐστὶ.
 Τῶ μὲν γὰρ σὺν νηὶ θοῇ ἐλίκωπες Ἀχαιοὶ
 390 Ἐς Χρύσιον πέμπουσιν, ἄγχι δ' ὤρεσσι ἀνακλῖ·
 Τῶ δ' ἑὸν νέον κλισίῃθεν ἔβαν κήρυκες ἄγοντες
 Κέρῳ Βερσηῖ, τῶ μοι δόσαν ἦες Ἀχαιῶν.
 Ἀλλὰ σὺ, εἰ διωασαί γε, πείθεο παῖδός ἐη.
 Ἐλθῆς ἑλυμπόνδε Δία λίσαι, εἰ ποτε δή τι
 395 Ἥ ἔπει ὠνησας κραδίῳ Διὸς, ἥε δ' ἔργω.
 Πολλάκι γὰρ σέο, πατὴρ ἐνὶ μεγάροισιν, ἄκυσσά
 Εὐχομένης, ὅτ' ἔφηθα κελαινεφέϊ Κρονίωνι
 Οἷη ἐν ἀθανάτοισιν αἰεκέα λοιγὸν ἀμῦναι,
 Ὅππότε μιν ξυωδῆσαι ὀλύμπιοι ἤθελον ἄλλοι,

"Atridem verò deinde ira cepit; statimque exurgens

"Minatus est verbum, quod utique & perfectum est,

"Illam quidem enim cum navi veloci nigris-oculis Achivi

390 "Ad Chrysen deducunt, feruntque donaria Deo:

"At mihi jam nuper è tentorio ivērunt praecones abducentes

"Puellam Brisei, quam mihi dederant filii Achivorum.

"Sed tu, siquidem potes, auxiliare filio tuo.

"Profecta ad cælum Jovem precare, si unquam utique aliquid

395 "Vel verbo juvisti cor Jovis, vel etiam facto.

"Sapè enim te patris in adibus audi.

"Gloriantem, quum dicebas, ab atra-nubes-cogente Saturnio

"Solam te inter immortales indignam perniciem avertisse,

"Quando ipsum colligare cœlestes voluerunt alii,

Ver. 393. —παῖδες ἦος.] Τῆ σδ' οἱ δὲ, ἀ-
 γαθῶ. Schol.

Ver. 394. —Δία λίσαι.] Quâ ratione vox,
 Δία, hic ultimam producat, vide supra ad
 ver. 51.

Ver. 395. Ἥ ἔπει, — — ἥε καὶ ἔργω.] Sug-
 gerere mihi videntur hæc verba, versum il-
 lum Sophoclis in Trachiniis, 1066:

Ὡ πολλὰ δὴ καὶ θερμὰ καὶ λόγῳ κακὰ
 hoc modo emendari posse,

Ὡ πολλὰ δὴτ' ἔργῳ τε καὶ λόγῳ κακὰ,
 quem & Cicero hoc modo vertit,

O multa dictu gravia, perpassu aspera!

Ver. 396. Πολλάκι γὰρ σέο,] Καὶ δεικνυσιν
 ἡμῖν ὁ ποιητής, τίς μὲν ἀνὴρ ἀτέχνῃς ἀπαιτή-
 σιας τρόπος, τίς δὲ ἐντέχνῃς. Ὁ Ἀχιλλεύς τῇ
 μνητοὶ λέγει, "Πολλάκι γὰρ σέο, &c." Dion.
 Halicarn. libr. qui inscribitur Τέχνη, cap. 9.
 Quem vide.

Ibid. —πατὴρ ἐνὶ μεγάροισιν,] In adibus
 Patris Mei. "Hoc enim ita solet ferè in-
 telligi, cum Pater aut Mater tantum dici-
 tur." Ut rectè Camerarius. Ἐν τοῖς τᾷ
 πατὴρ ΜΟΥ Πηλέως οἴκοις ἐν θαλάσῃ γὰρ
 Πηλεὺς κατοικεῖν ἐκ ἡδύνατο. Schol.

Ver. 397. —κελαινεφέϊ Κρονίωνι,
 ὅτε μὲν μακρὸν ἔχει τὸ 1, διὰ τῆς ὁ μικρῆς
 κλίνεται ὡς Μαχάονος, ὅτε δὲ βραχὺ,

διὰ τῆς ὦ μεγάλης, ὡς Εὐρυπύκτου. Moscho-
 puli Schol. ad hujus libri ver. 502. Quod
 quidem quâ analogiâ fiat, vide supra ad
 ver. 265.

Ver. 398. Οἷη ἐν ἀθανάτοισιν] In vocum
 quarundam plusquam trisyllabarum pede pri-
 ori apud Græcos, præsertim cum syllabæ pri-
 mæ Vocalis sit ὦ vel ἑ, aded parum in pro-
 nuntiando tribrachyn inter dactylumque in-
 terest, ut uterque potuerit legitime usurpari.
 Scilicet in voce, ἀθανάτος ἀκάματος, ἀπο-
 νέεσθαι, ἀγοράσθαι, ἀποδιδωμαι, Πειριμίδης,
 &c similibus.

Ver. 399. Ὅππότε μιν ξυωδῆσαι] Veri si-
 millimum est hæc non ab Homero conficta,
 sed ab antiquis fuisse desumpta Philosophis,
 qui elementorum mutationes, rerumque na-
 turalium formandarum rationem, sub hujus-
 modi fabulis soliti sunt docere. Quarum
 tamen fabularum subtilior & enucleatior
 explicatio, ad Poëtici Ornatûs intelligen-
 tiam parum facit. Ἐκ μὲντοι δὲ ἀληθῆς
 ἀνάπλεον καινὴν τερατολογίαν, ἐκ Ὀμηρικόν.—
 Τὸ δὲ πάντα πλάττειν,—ὅδ' Ὀμηρικόν. Stra-
 bo. lib. 1. pag. 38. & 45. Al. 20. & 25.

Ibid. —Ὀλύμπιοι ἤθελον ἄλλοι.] Schol.
 Οἱ Τιτάνες καὶ γὰρ ἐν ἄλλοις φησι.

—Μάλα γὰρ καὶ μάχης ἐπύθοντο καὶ ἄλλοι;
 D 2

Ὅππότε

- 400 Ἥρη τ', ἥδ' Ἐ Ποσειδάων, ἣ Παλλὰς Ἀθήνη·
 Ἀλλὰ σὺ τὸν γ' ἐλθῆσα, θεὰ, ὑπελύσας δεσμῶν,
 ὦχ' Ἐκατόχειρον καλέσας ἐς μακρὸν Ὀλυμπον,
 ὃν Βριάρεων καλέσσι θεοί, ἄνδρες δέ τε πάντες
 Αἰγαίων· ὃ γὰρ αὐτὲ βίη εἰ πατρὸς ἀμείνων.
 405 Ὅς ῥα παρὰ Κρονίωνι καθέζετο, κύδει γαίων·
 Τὸν ἣ ὑπέδδισαν μάκαρες θεοί, ἔδ' ἔτ' ἔδησαν.
 Τῶν νῦν μιν μνήσασα παρέξεο, καὶ λάβε γένων,
 Αἳ κέν πως ἐθέλῃσιν ὅππῃ Τρώεσσι ἀρῆξαι,
 Τὸς ᾗ καὶ πρύμνας τε καὶ ἄμφ' ἄλλα ἔλσαι Ἀχαιῶς
 410 Κτεινομένους, ἵνα πάντες ἐπαύρωνται βασιλῆες,
 Γυνῶ ᾗ καὶ Ἀτρεΐδης εὐρυκρείων Ἀγαμέμνων
 Ἦν ἄτλω, ὅτ' ἄριστον Ἀχαιῶν ἔδ' ἐν ἔτισε.
 Τὸν δ' ἡμίβητ' ἔπειτα Θέτις, καὶ δάκρυ χέουσα·

- 400 "Junoque & Neptunus, & Pallas Minerva:
 "Sed tu eum, quum venisses, Dea, liberasti à vinculis,
 "Statim Centimanum vocans in excelsum Olympum,
 "Quem Briareum vocant Dii, homines autem omnes
 "Ægeonem: is enim viribus suo patre præstantior.
 405 "Qui porro apud Saturnium sedebat, gloriæ letus.
 "Hunc utique exhorruerunt immortales Dii, neque Jovem amplius ligaverunt.
 "His nunc illi in memoriam revocatis asside, & prehende genua.
 "Si quo modo velit Trojanis auxiliari,
 "Ad puppes verò usque & ad mare concludere Achivos
 410 "Cæfos, ut omnes fruantur rege;
 "Sentiat autem & Atrides latè-dominans Agamemnon
 "Suam culpam; quòd fortissimum Achivorum nihil honorârit.
 Huic autem respondit deinde Thetis, lachrymas-effundens;

Οἵπερ νέρτεροί εἰσι θεοί, Κρόνον ἄμφω ἰόντες.
 ὁ, 224.

Ver. 400. Ἥρη τ', ἥδ' Ἐ Ποσειδάων, καὶ Παλ-
 λὰς Ἀθήνη,] *Al.* καὶ Φαίλος Ἀπέλλων. Cæ-
 terum optimo artificio Jovi hîc ii memo-
 rantur fuisse inimici, qui a partibus jam
 stabant *Achivorum*, qui ut plectantur ora-
 tum mittitur Thetis.

Ver. 402. ὦχ' Ἐκατόχειρον]

Et centum-geminus Briareus.——

Æn. VI, 287.

Ægeon qualis, centum cui brachia dicunt,
 Centenâque manus.——*Æn.* X. 567.

Ver. 403. Ὅν Βριάρεων.] Pronuntiabatur
 Βριάρεων. Vide infra ad β', 811.

Ibid. —Βριάρεων καλέσσι θεοί, ἄνδρες δέ τε
 πάντες Αἰγαίων.] Similis loquendi ratio;
 β', 813. ὁ, 74. ζ', 291. item *Odys.* κ', 305.
 Quâ de re, lepidè admodum *Dio Chrysost.*
Orat. II. Οὐ μόνον ἐξόν Ὀμήρῳ τὰς ἄλλας
 γλώττας μιγνύειν τὰς τῶν Ἑλλήνων, καὶ ποτὲ
 μὲν Αἰολίζειν, ποτὲ δὲ Δαρίξειν, ποτὲ δὲ Ἰάξειν,
 ἀλλὰ καὶ Διασί διαλέγεσθαι. Cæterum de
 hâc loquendi ratione, *Eustathius* sic; Τὸ
 μὲν ὅλος Κρεῖττον τῶν ὀνομάτων, θεοῖς δίδωσιν
 ἢ ποίησις, ὡς θυώτερον. *Scholias*tes autem sic;

Τῶν διωνύμων, τὸ μὲν προγενέστερον ὄνομα εἰς
 θεοὺς ἀνατίθει οὗ Ποικίλης, τὸ δὲ μεταγενέστερον
 εἰς ἀνδράπεις. *Camerarius* similiter: "Quod
 "ad Deorum appellationem nomen refertur,
 "antiquius putandum; recentius autem,
 "quod ad Hominum." Mihi sic videtur;
 quæ *Eruditioribus* usitata fuerint nomina,
 Diis tributa; quæ *Vulgo* magis trita, *Homini-*
nibus. Vide infra ad ζ', 402.

Ver. 404. —ὃ γὰρ αὐτὲ βίη εἰ πατρὸς ἀμεί-
 νων.] Patre suo Neptuno fortior. Cæterum
 hunc locum olim ita legerunt nonnulli;—
 ὃ γὰρ αὐτὲ βίη πολὺ κρείτερος ἢ πάντων. αἱ
 ναῖες ὑπὸ Τάρταρον εὐράνεια. Vide *Eustath.*
 & *Henr. Stephanum*.

Ver. 405. —παρὰ Κρονίωνι.] De analogiâ
 τῆς Κρονίονος ἢ Κρονίωνος, vide supra ad ver.
 397; & infra ad β', 818.

Ver. 406. —ἔδ' ἔτ' ἔδησαν.] Neque ad Jo-
 vem ligandum amplius aggressi sunt. *Al.*
 ἔδ' ἔτ' ἔδησαν. Quod eodem redit.

Ver. 410. —ἵνα πάντες ἐπαύρωνται βασιλῆες.]
 —τῶ κέν μιν ἐπαυρήσεσθαι οἶω. ζ', 353.
 —εἰ αὐτὲ κακοῦρα φῆς ἀλεγεινῆς
 Πρώτῃ ἐπαύρηται.——6, 16.

Ver.

- ὦ μοι, τέκνον ἐμὸν, τί νύ σ' ἔτρεφον αἰνὰ τεκῆσα;
 415 Αἰθ' ὄφελες παρθὲν νηυσὶν ἀδάκρυτον ἢ ἀπῆμων
 Ἥδ'· ἐπεὶ νύ τοι αἴσα μίνυνδά περ, ἔτι μάλα δαΐ.
 Νυῦ δ' ἄμα τ' ὠκύμορον ἢ οἰζυρὸς πρὸ πάντων
 Ἐπλεοῖ τῷ σε κακῇ αἴσῃ τέκον ἐν μεγάροισι.
 Τῷ δέ τοι ἔρεσσα ἔπ' Διὶ Τερπικεραύνῳ
 420 Εἴμ' αὐτὴ πρὸς Ὀλυμπὸν ἀγάννιφον, αἶ κε πίθεται·
 Ἀλλὰ σὺ μὲν νυῦ, νηυσὶ παρήμῳ ὠκυπόροισι,
 Μῆνι' Ἀχαιοῖσιν, πολέμῳ δ' ἀποπαύεο πάμπαν.
 Ζεὺς γὰρ ἐπ' Ὀκεανὸν μετ' ἀμύμονας Αἰθιοπῆας
 Χθιζὸς ἔβη μῆ δαΐτα· Θεοὶ δ' ἄμα πάντες ἔποντο.
 425 Δωδεκάτῃ δέ τοι αὖθις ἐλδύσεται Οὐλύμπόνδε·
 Καὶ τότε ἔπειτά τοι εἴμι Διὸς ποτὶ χαλκοβατὲς δῶ,

- “Heu! fili mi, cur te enutrivì, quem malo fato peperì?
 415 “O utinam apud naves sine lachrymis & illæsus
 “Sederes; quoniam tibi ævum breve, neque valdè diuturnum!
 “Nunc autem simul & citò-moriturus, & ærumnosus supra omnes
 “Es: idcirco te malo fato peperì in ædibus.
 “Hoc tamen dictura verbum Jovi gaudenti-fulmine
 420 “Vado ipsa in Olympum valde-nivosum, si persuadebitur.
 “Sed tu quidem nunc, navibus affidens velocibus
 “Irascere Achivis, bello autem abstine omnino.
 “Jupiter enim in Oceanum ad inculpato Aethiopas
 “Hæsternus abiit ad convivium; Diique simul omnes sequuti sunt,
 425 “Duodecimâ autem rursus veniet in cælum:
 “Et tunc postea vadam Jovis ad ære-fundatam domum,

Ver. 416. — ἔτι μάλα δαΐ.] Quâ ratione
 μάλα hîc ultimam producat; item ἐπὶ, ver.
 437; vide suprâ ad ver. 51.

Ver. 422. — πολέμῳ δ' ἀποπαύεο πάμπαν.]

Cætera parce, puer, bello. —

Æn. IX. 656.

Ver. 423. Ζεὺς γὰρ ἐπ' Ὀκεανὸν μετ' ἀμύμονας Αἰθιοπῆας.]

Ἀλλ' ὁ μὲν Αἰθιοπῆας μετεκίαδε τηλόδ' ἔοντας,

Αἰθιοπῆας, τοὶ δὲ γὰρ δεδαίεταί, ἔσχατοι ἀνδρῶν.

Odyss. α', 22. Oceani finem juxta, Solemque cadentem,

Ultimus Aethiopum locus est. —

Æn. IV. 480.

Oceanum hîc intelligit Strabo, τὸ ὠκεανὸν τὸν κατ' ὅλον τὸ μεσημβρινὸν κλίμα τεταγμένον· lib. I. Scholiastes autem, ὁ δὲ Ὀκεανός, inquit, ποταμός ἐστι, κατ' Ὀμηρον. Item Diosdorus Siculus: Τὴν εἰς Αἰθιοπίαν ἐκδημίαν ἐκείθεν [ἐκ τῶν Αἰγυπτίων Θηβῶν] αὐτὸν μετεκίανεν· κατ' ἐνιαυτὸν γὰρ παρὰ τοῖς Αἰγυπτίοις τὸν νεῶν τῷ Διὶ περαιεῖσθαι τὸν ποταμὸν εἰς τὴν Λιβύην, καὶ μεθ' ἡμέρας τινὰς πάλιν ἐπιστρέφειν, αἷς ἐξ Αἰθιοπίας τῷ θεῷ παρόντος. lib. I, sub finem. Et paullò superiùs: Τὸς

Αἰγυπτίους κατὰ τὴν ἰδίαν διάλεκτον Ὀκεανὸν λέγειν τὸν Νεῖλον. p. 86. & 88. Cæterùm ἀμύμονας, hîc pios significat, & vivendi ratione simplices. Quanquam alii, ut testatur Eustathius, legunt κατὰ Μέμονας Αἰθιοπῆας.

Ver. 425. Δωδεκάτῃ δέ τοι αὖθις.] Macrobinus, Jovis appellatione Solem intelligens, ad Horarum hoc numerum refert, quæ Hemisphærii superioris exortum metiuntur; vel ad duodecim Signa. Lib. I. c. 23. Sed multò satius est, Festum hoc aliquod intelligi Aethiopum, per duodecim dies celebratum. Quod quidem Festum si, quâ parte anni inciderit, ex antiquâ aliquâ historiâ colligi posset; ut aded quâ parte anni, quæ in Iliade narratur, contigerint, certò ac præfinitò posset exponi; inde Lucis fortè plurimum, ad hujus Poëmatiss partes quasdam illustrandas, afferri posse arbitratur Poppius. De toto certè liquet, & in universum, tempore verno hæc omnia narrari gesta. Liber enim decimus quartus, ver. 153 — 348, Veris omninò intelligenda est descriptio.

Ver. 426. — χαλκοβατὲς δῶ.] Stabilem utique, non solidam: Ut rectè annotavit Dominus Dacier. Quanquam & solidum credebant Veteres cælum.

- Καί μιν γενάσσομαι, καί μιν πείσεσθ' ὅτω.
 Ὡς ἄρα φωνήσας ἀπεβήσατο· τὸν δ' ἔλιπ' αὐτῷ
 Χωόμενον καὶ θυμὸν, εὐζώνοιο γυναικὸς,
 430 Τὼν ῥα βίη ἀέκοντο ἀπὸ νῆρων· αὐτὰρ Ὀδυσσεὺς
 Ἔς Χρύσειον ἵκανε, ἄγων ἱερὴν ἑκατόμβην.
 Οἱ δ' ὅτε δὴ λιμέντι πολυβενθέϊ ἐντὸς ἵκοντο,
 Ἰσία μὲν σείλαντο, θέσαν δ' ἐν νηὶ μελαίνῃ·
 Ἴσον δ' ἰσοδόκη πέλασαν, προτόνοισιν ὑφέντες
 435 Καρπαλίμως· τὼ δ' εἰς ὄρμον προέρυσαν ἐρετμοῖς·
 Ἐκ δ' εὐνάς ἔβαλον, καὶ δὲ πρυμνήσι ἔδησαν·
 Ἐκ δ' αὖτε αὐτοὶ βαῖνον ὅππῃ ῥηγμῖνι θαλάσσης·
 Ἐκ δ' ἑκατόμβην βῆσαν ἐκηβόλῳ Ἀπόλλωνι.
 Ἐκ δ' ἤ Χρυσήϊς νηὸς βῆ ποντοπόροιο.
 440 Τὼ μὲν ἔπειτ' ὅππῃ βωμὸν ἄγων πολύμητις Ὀδυσσεὺς,
 Πατρὶ φίλῳ ἐν χερσὶ τίθει, καί μιν προσέειπεν·
 ὦ Χρῦση, πρό μ' ἐπεμψεν ἀναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων,
 Παῖδά τέ σοι ἀγέμεν, Φοῖβω δ' ἱερὴν ἑκατόμβην

- “ Et ipsius genibus advolvar, & eum persuasum iri puto,
 Sic utique locuta abiit: illum autem reliquit ibi
 Iratum in animo, propter mulierem elegantè-cinctam,
 430 Quam utique vi ab invito abstulerant. Sed Ulysses
 In Chrysen pervenit, ducens sacram hecatomben.
 Hi autem quando portum valdè profundum intraverant,
 Vela quidem legerunt, posueruntque in navi nigrâ;
 Malum autem receptaculo suo adinoverunt, rudentibus demissum
 435 Statim; ipsamque in stationem protraxerunt remis,
 Anchorâque jecerunt, ac retinacula alligaverunt:
 Et ipsi autem exierunt in litus maris;
 Et hecatomben exposuerunt longè-jaculanti Apollini.
 Dein & Chryseis navi exivit pontigradâ.
 440 Hanc quidem postea ad altare ducens sapiens Ulysses,
 Patri charo in manibus posuit, & ipsum allocutus est;
 “ O Chryse, protinus misit me rex virorum Agamemnon,
 “ Filiamque tibi ut ducerem, Phœbôque sacram hecatomben

Ver. 427. Καί μιν γενάσσομαι.] Vide suprâ
 ad ver. 140.

Ver. 428. Ὡς ἄρα φωνήσας ἀπεβήσατο.]

— Sic fatus, nocti se immiscuit atra.

Æn. IV. 570.

Ver. 434. —πέλασαν] Vide suprâ ad ver.
 140.

Ver. 435. —τὸν δ' εἰς ὄρμον.] ὄρμος. non
 rectè vertitur Portus, sed statio in Portu.
 Nam & jampridem, ver. 432, erat navis in
 Portu; λιμένος ἐνός.

Ver. 436. Ἐκ δ' εὐνάς ἔβαλον, κατὰ δὲ
 πρυμνήσι ἔδησαν.]

Anchora de prorâ jacitur, stant Littore
 puppes.

Æn. III. 277.

Ver. 430—439. Ἐκ δ' εὐνάς ἔβαλον —,

Ἐκ δὲ καὶ αὐτοὶ —.

Ἐκ δ' ἑκατόμβην —.

Ἐκ δὲ Χρυσῆος —.]

Mirando admodum artificio Poëta, in rebus
 minutis narrandis, & hic & alias, senten-
 tias singulas singulis versibus absolvit. Quod
 semper in narratione sublimiori longè aliter
 fit. Vide infrâ ad β', 102; & ad ι', 210,
 589.

Ver. 439. Ἐκ δὲ Χρυσῆος νηὸς βῆ ποντοπό-
 ροιο.] Et in hoc versu numeri ipsi mulierem
 tardè cautèque incedentem depingunt.

Ver. 442. —πρό μ' ἐπεμψεν.] Istud πρό,
 non est nihili. Respondet propè Latind,
 protinus.

Ver.

- ῥέξαι ὑπὲρ Δαναῶν, ὃφρ' ἱλασώμεν' ἀνακτα,
 445 Ὃς νῦν Ἀργείοισι πολύσωνα κήδ' ἐφῆκεν.
 ὧς εἰπὼν, ἐν χερσὶ τίθει· ὁ δ' ἐδέξατο χαίρων
 Παιῖδα φίλῳ· τοὶ δ' ὤκα Θεῷ κλειτῶ ἐκατόμβῳ
 Ἐξείης ἔστησαν εὐδμητον παρὶ βωμόν.
 Χερνίβαντο δ' ἔπειτα, καὶ ἔλοχύτας ἀνέλοντο.
 450 Τοῖσιν ᾧ Χρύσης μεγάλ' ἐνχετο, χεῖρας ἀνασχών·
 Κλυθὶ μὲν, Ἀργυρότοξ', ὃς Χρύσῳ ἀμφιέβηκας,
 Κίλλαν τε Ζαθέλῳ, Τενέδοιό τε Ἴφι ἀνάσσης.
 Ἦδη μὲν ποτ' ἐμεῦ πάρος ἔκλυες ἐυξαμένοιο·
 Τίμησας μὲν ἐμὲ, μέγα δ' ἵψαο λαὸν Ἀχαιῶν·
 455 Ἦδ' ἔτι ἢ νῦν μοι τόδ' Ὀπικρήλων ἐέλδωρ,
 Ἦδη νῦν Δαναοῖσιν αἰκέα λοιγὸν ἄμυνον.
 ὧς ἔφατ' ἐυχόμενος· τῷ δ' ἔκλυε Φοῖβος Ἀπόλλων.
 Αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἐυξαντο, ἢ ἔλοχύτας προβάλοντο,
 Αὖ ἔρυσαν μὲν πρῶτα, ἢ ἔσφαξαν, ἢ ἔδειραν,

- “Sacrificarem pro Danais; ut placemus Deum,
 445 “Qui modò Argivis acerbissimos dolores immisit.
 Sic locutus, in manibus posuit. Ille autem accepit gaudens
 Filiam dilectam: hi verò confestim Deo splendidam hecatombam
 Ordine statuerunt ritè-ædificatum circa altare.
 Manusque deinde lavârunt, & molas sustulerunt.
 450 His autem Chryses altâ voce precabatur, manibus sublati,
 “Audi me, argenteum-arcum-habens, qui Chrysen tueris,
 “Cillamque eximiam, Tenedóque potenter imperas:
 “Jam quidem aliquando me antea exaudísti precantem;
 “Honorásti quidem me, valde autem læsísti populum Achivorum:
 455 “Iidem & nunc mihi hoc perface votum,
 “Jam nunc à Danais indignam pestem remove.
 Sic dixit orans; hunc verò exaudivit Phœbus Apollo.
 Cæterum postquam precati sunt, & molas projecerunt,
 Cervicem retrò egerunt quidem primum, & jugulârunt, & excoriârunt,

Ver. 444. ῥέξαι ὑπὲρ Δαναῶν.] Sic Virgilius:

Cùm faciam vitulâ pro frugibus—

Eclog. III. 77.

“Cùm faciam” nimirum, est, cùm Sacra faciam. Ut planè ineptissimi sint, qui voces, facere & ποιῆν, sacrificiales esse contendunt etiam tùm, cùm & aliud habent sibi conjunctum Accusativum; ut Τέτο ποιῆτε, Hoc facite, & similia.

Ver. 449. Χερνίβαντο δ' ἔπειτα, &c.] Ταῦτα δὲ Ῥωμαῖς ἔτι καὶ εἰς ἐμὲ πράττοντας ἐπὶ ταῖς θυσίαις ἰδὼν ἐπίσταμαι· καὶ μὴ πῖστι τῷδε ἀρκέμενος. ὁ βαρβάρως ἐπίσθην εἶναι τὰς οικισίας τῆς Ῥώμης, ἀλλ' ἐκ πολλῶν τόπων συνεκλυθότας Ἕλληνας. Dion. Hal. Antiq. Roman. lib. 7.

Ibid. —ἐλοχύτας] Molâ falsâ. Horat. Serm. lib. 2. Ecl. 3.

Ver. 450. —μεγάλ' ἐνχετο, χεῖρας ἀνασχών.]

—duplices tendens ad sidera palmas,

Æn. I. 97.

Et duplices cum voce manus ad sidera tendit.

Æn. X. 667.

Ver. 451. —ἀμφιέβηκας.] Vide supra ad ver. 37.

Ver. 454. —ἐμὲ, μέγα.] Quâ ratione ἐμὲ ultimam hîc producat, vide supra ad ver. 51.

Ver. 458. —καὶ ἔλοχύτας προβάλοντο.] Al. ἔλοχύτας ἀνέλοντο, ex ver. 449, supra.

Ver. 459. Αὖ ἔρυσαν] Resurpiciunt. Vide infra, §, 325. Εἰς τ' ἐπίτω ἀνεκλασαν τὸν τράχηλον. Schol. Brev. Ἀνέστειλαν τὸν τράχηλον τῷ ἱερῷ, ἵνα ἡ κεφαλὴ ἀνωαφρῇ. Schol. Moschoronli.

Ἄνω τρέπαν ἔσφαζεν. — Sophoc

Ibid. —καὶ ἔσφαζαν καὶ ἔδειραν.]

Illi se prædæ accingunt, dapibusq; futuris: Tergora diripiunt costis, & viscera nudant:

D 4

22

- 460 Μηρὲς τ' ἐξέταμον, καὶ τε κνίαση ἐκάλυψαν,
 Δίπλυχα ποιήσαντες, ἐπ' αὐτῶν δ' ὠμοθέτησαν.
 Καῖε δ' ὅππῃ χρίζης ὁ γέρων, ὅππῃ δ' αἶθοπα οἶνον
 Λεῖβε· νέοι δ' παρ' αὐτῶν ἔχον πεμπώβολα χερσίν.
 Αὐτὰρ ἐπεὶ καὶ μῆρ' ἐκάνη, καὶ σπλάγχν' ἐπάσαντο,
 465 Μίσυλλόν τ' ἄρα τ' ἄλλα, καὶ αἶμφ' ὀβελοῖσιν ἐπειραν,
 Ὡπλησάν τε περὶ φρεσὶ δέως, ἐρύσαντό τε πάντα.
 Αὐτὰρ ἐπεὶ παύσαντο πόνα, τετύκοντό τε δαῖτα,
 Δαίνυντ'· ἔδ' ἐ τι θυμὸς ἐδίδετο δαιτὸς εἴσης.
 Αὐτὰρ ἐπεὶ πόσι καὶ ἐδητύοι ἐξ ἔρον ἔνιο,

- 460 Femorâque exsecuerunt, adipeque cooperuerunt,
 Postquam duplicaverant; super ipsis autem frustra cruda posuerunt.
 Adolebat autem in lignis fissis fenex, & insuper nigrum vinum
 Libabat: juvenesque fecus illum, tenebant verua in 5 mucrones fissa manibus.
 Tum postquam femora exusta erant, & viscera gustârunt,
 465 Minutatim dein secuerunt cætera, & verubus transfixerunt,
 Absâruntque scitè, detraxeruntque omnia.
 Atque ubi cessârunt ab opere, apparâruntque convivium,
 Convivati sunt: neque quicquam animus indiguit cibo æquali.
 Porro postquam potus & cibi desiderium exemerant,

Pars in frustra fecant, verubusque tremen-
 tia figunt.

Littore ahena locant alii, flammæque mi-
 nistrant.

Tum victu revocant vires. — c. En. I. 214.

Ver. 460. Μηρὲς τ' ἐξέταμον] *Prosecue-
 runt.* Unde *Prosecta*; vox sacrificialis.

Ver. 461. — ὠμοθέτησαν.] Ἐκοψαν μικρὸν
 ἀπὸ παντὸς μέρους, καὶ ἐπέθηκαν ἐπὶ τὰ μη-
 ρία. Schol.

Ver. 462. — αἶθοπα οἶνον.] “*Conjellare
 me, vinum, quod semina quadam Caloris
 in sese haberet, essetque natura ignitius; ob
 eam rem dictum esse ab Homero αἶθοπα
 οἶνον; non, ut alii putarent, propter Colo-
 rem.*” Gell. lib. 17. c. 8. “*Num quia
 Vinum semina quadam in se Caloris habet,
 & ob eam rem Homerus dixit αἶθοπα οἶνον;
 non, ut quidam putant, propter Colorem?*”
 Macrobi. lib. 7. c. 12. *Generosum Vinum.*

Ver. 463. — πεμπώβολα] Schol. Πέντε ὀβ-
 ολούς ἔχοντα ἐκ μιᾶς λαβῆς κραταμένους προαι-
 νοῦσας. *Quincuplex veru, craticula simile.*

Ver. 464. Αὐτὰρ ἐπεὶ] Αὐτὰρ, quod est,
 αὐτ' ἄρ, eandem ferè vim habet, ac Latinum
 “*autem,*” seu “*tum deinceps:*” Et
 proinde longè aliud est quàm ἀλλά. Nempe
 αὐτὰρ, ordine disposita atque sequentia con-
 necit; ἀλλά, inter se opposita disjungit.
 Quod cùm non intelligeret *Barnesius*; sen-
 tentiam infra, §, 101, penitus jugulavit,
 inferciendo αὐτὰρ pro ἀλλά. Vide ad lo-
 cum.

Ver. 465. Μίσυλλόν τ' ἄρα τ' ἄλλα] Haud
 cito facilius sit magis, an ridiculus, quem

hinc arripuit *Martialis* jocum:

Si tibi *Misyllus* coquus, *Æmiliane*, vo-
 catur;

Dicetur quare non *Taratalla* mihi?

Lib. I, 51.

Ver. 466. Ὡπλησάν τε.] Καὶ παρ' Ὀμήρου
 τὰ γε ταῦτα μαῖται ἀντις. Οἶσθα γὰρ ὅτι
 ἐπὶ στρατίας ἐν ταῖς τῶν κρεῶν ἐξίασι, οὐτε
 ἰχθύων αὐτοῖς ἐστὶ, καὶ ταῦτα ἐπὶ θαλάτῃ
 ἐν Ἑλλησπόντῳ ὄντας, οὐτε ἐρδοῖς κρέαςιν,
 ἀλλὰ μένον ὀπλίῃ. — Οὐδὲ μὲν ἡδυσμάταν,
 ὡς ἐγώ μαι, Ὀμήρος πάποτε ἐμνήσθη. *Plat. de
 Republ. l. 3.*

Ver. 468. — ὡδ' ἐ τι θυμὸς ἐδίδετο] Nec
 non abundè erant contenti. *Henr. Stepha-
 nus* legendum contendit, οὐδ' ἐτι. Cui ta-
 men non assentior.

Ibid. — δαιτὸς εἴσης.] Ἰσομοίρην καὶ μερίσιν.
 Schol. Brev. Τῆς ἐν κομῇ τραπέζῃ αὐτῇ γὰρ
 κυρίας τὸ ἴσον, πᾶσιν ἐμοῦ προκειμένη ἰσοτι-
 μίας. Schol. *Moschoruli.* Καὶ τῶν κρεῶν δὲ
 μοῖραι ἐνέμεντο ὅθεν εἶπας ἐπὶ τὰς δαῖτας,
 αὐτὸ τῆς ἰσότητος. — Ἐπίσθην δὲ Ζηνόδοτος,
 δαῖτα εἶσιν, τὴν ἀγαθὴν λέγεσθαι. *Athenæus,
 lib. I. c. 10.*

Ver. 469. Αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ
 ἔρον ἔντο]

Postquam exempta fames epulis, men-
 sæque remotæ. *Æn. I. 220.*

Postquam prima quies epulis, mensæque
 remotæ. *ibid. 727.*

Postquam exempta fames, & amor com-
 pressus edendi. *Æn. VIII. 184.*

— dapes, & plenæ pocula mensæ.

Æn. XI. 738.

Ver.

- 470 Κῆροι μὲν κρητῆρας ἐπέσέφαντο ποτοῖο·
 Νώμῃσαν δ' ἄρα πᾶσιν, ἐπαρξάμενοι δεπάρεσσιν·
 Οἱ δ' ὃ πανημέριοι μολπῇ Θεὸν ἰλάσκοντο,
 Κκλὸν αἰδόντες παιήονα, κῆροι Ἀχαιῶν,
 Μέλποντες ἑκάεργον· ὃ δ' ὃ Φρένα τέρπετ' ἀκέων.
 475 Ἡμῶ δ' ἥελις κατέδυ, καὶ ὅππιν κνέφας ἦλθε,
 Δὴ τότε κοιμήσαντο παρὰ πρυμνήσια νηός.
 Ἡμῶ δ' ἡελίγεια φάνη ῥοδοδάκτυλος Ἥως,
 Καὶ τότε ἐπεὶ ἀνάγοντο μὴ σφατὸν ἐνὶ ῥῶν Ἀχαιῶν.
 Τοῖσιν δ' ἱκμήμον ἔρον ἰεὶ ἐκάεργον Ἀπόλλων.

470 Pueri quidem crateras coronabant vino;
 Distribuebantque omnibus, auspicantes poculis.
 Illi igitur totum diem cantu Deum placabant,
 Lætum canentes pæana, juvenes Achivorum,
 Cantu celebrantes longè-jaculantem *Apollinem*: ille autem animo delectabatur
 audiens.

475 Quando verò sol occidit, & tenebræ supervenerunt,
 Utique tunc dormiverunt juxta retinacula navis.
 Quando autem mane-genita apparuit rosea-digitos Aurora,
 Tunc deinde revehebantur ad amplum exercitum Achivorum.
 His porro secundum ventum misit longè-jaculans Apollo:

Ver. 470. Κῆροι μὲν κρητῆρας ἐπέσέφαντο ποτοῖο.]

— & Socii cratera coronant.

Georgic. II. 528.

Crateras magnos statuunt, & vina coronant.

Æn. I. 728.

Ἐπιστρέφονται δὲ ποτοῖο οἱ κρατῆρες, ὡς οἱ ὑπὸ
 χεῖρας οἱ κρατῆρες ποιοῦνται, ἅς διὰ τοῦ πο-
 τοῦ [leg. ποτοῦ] ἐπιστρέφονται. *Athenæus*,
lib. I. c. 11. Τὸ δὲ σέφειν, πλήρωσιν τινα
 σημαίνει. *Id. lib. 15. c. 5.* Sunt tamen qui
 hoc aliter interpretentur;

— συνάφας καρπίμοις κισσοῦ κλάδοις

Ἑσέφα. — *Alexis Poëta* apud *Athenæum*.
lib. 11. c. 6; de cratere *Thericleo*. Sed hoc
 recentius.

Ver. 471. Νώμῃσαν δ' ἄρα πᾶσιν, ἐπαρ-
 ξάμενοι δεπάρεσσιν.] Vide *Odys.* ἡ, 183. σ',
 417. φ', 263. Τὸ "πᾶσιν," ἐν τοῖς ποτη-
 ρίοις, ἀλλὰ τοῖς ἀνδράσιν. *Athenæus*, *lib. I.*
c. 11.

Ver. 472. Οἱ δὲ πανημέριοι μολπῇ Θεὸν
 ἰλάσκοντο.] Θαλήταν τὸν κρητῆρα φασί — διὰ
 μουσικῆς ἰλάσθαι, ἀπαλλάξαι τὴν κατα-
 σχόντος λοιμοῦ, τὴν Σπάρτην. — Ἀλλὰ καὶ
 Ὅμηρος τὸν κατασχόντα λοιμὸν τοὺς Ἕλληνας
 παύσθαι λέγει διὰ μουσικῆς, — ἐπεὶ φθάσας
 οὐ τὴν μουσικὴν δύναμιν διὰ τούτων ["Οἱ δὲ
 πανημέριοι—"] προσηύδατο ἡμῖν. *Plutarch.*
de Musica, sub finem.

Ver. 473. Καλὸν αἰδόντες.] Vide infra ad
 β', 43.

Ibid. — αἰδόντες παιήονα]

— lætum pæana secuti. *Æn. X. 738.*

Ver. 474. Μέλποντες ἑκάεργον.] Vide su-
 præ ad ver. 51.

Ver. 476. — παρὰ πρυμνήσια.] Juxta Pa-
 lum, quem Romani *Tonsillam* appellant.

Ver. 477. Ἡμῶ δ' ἡελίγεια φάνη ῥοδοδάκ-
 τυλος Ἥως.]

Postera Phæbeâ lustrabat lampade terras,
 Humentemque aurora polo dimoverat
 umbram. *Æn. IV. 6.*

Oceanum interea surgens Aurora relin-
 quit:

It portis jubare exorto — *ibid.* 129.
 Et jam prima novo spargebat lumine
 terras

Tithoni croceum linquens Aurora cubile.

ibid. 584.

Jamque rubescebat radiis mare, & æthere
 ab alto

Aurora in roseis fulgebat lutea bigis.

Æn. VII. 25.

Aurora interea miseris mortalibus almam
 Extulerat lucem, referens opera atque
 labores. *Æn. XI. 182.*

— cum primùm crastina cælo

Punicis invecata rotis Aurora *rubebit.*

Æn. XII. 76.

Pulcherrima hæc; nec tamen vocis, ῥοδοδάκ-
 τυλος. *Vim* attingunt, Ἀπὸ τοῦ σχήματος τῶν
 τῆς χειρὸς δακτύλων, παρίσσι τὸ τῶν Ἀκτί-
 νων σχῆμα. *Schol.* Ἑστὶ γὰρ ἄλλο ἄλλο κυ-
 ριότερον, καὶ ὁμοιωμένον μάλλον, καὶ οἰκειότε-
 ρον, τῷ ποιεῖν τὸ πρᾶγμα πρὸ ὀμμάτων —
 Διὰ τὴν δ' ἐπὶ τῶν ὀφθαλμῶν, ῥοδοδάκτυλος Ἥως, μάλ-
 λον ἢ φοινικεδάκτυλος, ἢ ἔτι φαυλότερον, ἐρυθρο-
 δάκτυλος. *Aristot. Rhetoric. lib. 3. c. 1.* Vide
 supra ad ver. 43, & infra ad ver. 528.

Ver. 479. Τοῖσιν δ' ἱκμήμον ἔρον ἰεὶ.]

Prosequitur

- 480 Οἱ δ' ἰσὺν σήσαντ', αἰνὰ θ' ἰσὶα λαοὶ καὶ πέτασσαν.
 Ἐν δ' ἄνεμος πρῆσεν μέσον ἰσίων, ἀμφὶ δ' κῦμα
 Στεῖρη πορφύρεον μεγάλ' ἴαχε, νηὸς ἰσῆς.
 Ἡ δ' ἔθεν κ' κῦμα διαπρήσσεια κέλαια.
 Αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἰκόντο κ' σφατὸν ἐνυῶν Ἀχαιῶν,
 485 Νῆα μὲν οἴγε μέλαιναν ἐπ' ἠπείροιο ἔρυσαν.
 Ὑψὲ δ' ἐπὶ φαιμάθοις, ὑπὸ δ' ἔρματα μακρὰ τάνυσαν.
 Αὐτοὶ δ' ἐσκίδναντο κ' κλισίας τε νέας τέ.
 Αὐτὰρ ὁ μῆνιε, νηυσὶ παρήμην ὠκυπόροισι,
 Διοχάρης Πηλέως υἱὸς πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς,
 490 Οὔτε ποτ' εἰς ἀγορῇ πωλέσκετο κυδιάνειρα,
 Οὔτε ποτ' ἐς πόλεμόν γ' ἀλλὰ φθινύθεσκε φίλον κῆρ,
 Αὔθι μένων, ποθέεσκε δ' αὐτὶν τε πόλεμόν τε.
 Ἄλλ' ὅτε δὴ ῥ' ἐκ τοῖο δωδεκάτη γῆρετ' ἦώς,

- 480 Illi verò malum erexerunt, velâque alba panderunt:
 Ventus autem flatu-implevit medium velum, circumque fluctus
 Carinam ater valdè refonabat, navi eunte:
 Hæc itaque currebat per fluctum conficiens vias.
 Ac postquam venerunt ad exercitum latum Achivorum,
 485 Navem quidem hi nigram in continentem subduxerunt,
 Altè super arenas, palangasque longas subtenderunt:
 Ipsi autem sparsi sunt per tentoriâque navésque.
 Verùm iram fovit, navibus affidens velocibus,
 Generosus Pelei filius pedibus velox Achilles,
 490 Neque unquam in concione versabatur illustres-viros-habente,
 Neque unquam in prælio; sed macerabat suum cor,
 Illic manens; desiderabat autem clamorémque pugnamque.
 At quando jam ex illo duodecimus erat dies,

Prosequitur surgens à puppi ventus euntes.

Æn. III. 130.

Vide infra ad *Odys.* λ', 6.

Ver. 480. Οἱ δ' ἰσὺν σήσαντ'] *Al.* σῆσαντ'.

Ver. 481. Ἐν δ' ἄνεμος πρῆσεν μέσον ἰσίων.]

& auræ

Vela vocant, tumidoque inflatur carbasus
 Austro. *Æn.* III. 357.

Vela facit ramen, & plenīs subit ostia
 velis. *Æn.* V. 281.

Ver. 482. —κῦμα—πορφύρεον.]

—mare purpureum—*Georgic.* IV. 373.

Cæterùm, quâ analogiâ à πορφύρεω deducatur πορφύρεος; à φαινω, φάνηρος; à κρινω, κρίτης; à κλῖνω, κλίτης; à μαρτύρομαι, μαρτύρος; & similia; Vide suprâ ad ver. 309, 314, 338. *Barnesius* hic legendum velit, πορφυρόν; sed nihil opus.

Ver. 483. Ἡ δ' ἔθεν κατὰ κῦμα διαπρήσσεια κέλαια.]

—maris æquor arandum. *Æn.* II. 780.

—vastumque cavâ trabe currimus
 æquor. *Æn.* III. 191.

Currit iter tutum non seciùs æquore classis.

Æn. V. 862.

Odys. β', 429, scriptum est, διαπρήσσεια κέλαια. Quod auribus magis placet.

Ver. 484. —κατὰ σφατὸν] *Al.* μετὰ σφατὸν.

Ver. 486. —ἐπὶ φαιμάθοις] *Al.* ἐπὶ φαιμάθοις.

Ver. 488. Αὐτὰρ ὁ μῆνιε, νηυσὶ] Quoniam μνηῖω secundam producit, verisimillimum est (licet id non necessariò sequatur,) pronuntiatum fuisse contractè, Αὐτὰρ ὁ μῆνιε, νηυσὶ—. Vide β', 769, 772.

Ver. 489. Διοχάρης Πηλέως υἱὸς] Pronuntiabatur Πηλῆς. Alii scribunt, Πηλέος: Quod ferri quoque potest, & pronuntiabatur Πηλῆς. *Barnesius* edidit Πηλῆος: Et ipsum quoque non malè; cùm υἱὸς priorem & aliàs corripiat, & Πηλῆος præsertim sit dictio Ionica.

Ver. 491. —φθινύθεσκε.] καὶ ἔτερε τὴν σχολὴν, ἀλλὰ "φθινύθεσκε" &c. *Plutarch.* in *Pyrrho*. Ἐκεῖνον ἔδεν ἤρεσκε τῶν μαλθακῶν, ἀλλὰ "φθινύθεσκε" &c. Id. in *Agide & Cleomene*. Ἐνὶς δὲ καὶ μὴ πράττειν, αὐτὸ πολλάκις εἰς ἀθυρίαν κατὰ τὴν οἰκίαν αἰς— "ἀλλὰ φθινύθεσκε" &c. Id. de *Tranquill. animi*; sub initio. Cæterùm de hujus vocis prosodiâ, vide infra ad β', 43.

Ζεῦ πάτερ, εἴ ποτε δὴ σε μετ' ἀθανάτοισιν ὄησα,
 Ἥ ἔπει, ἧ ἔργω, πόδε μοι κρήλων ἐέλδωρ.
 505 Τίμησόν μοι υἱόν, ὃς ὠκυμορώταίῃ ἄλλων
 Ἐπλετ'· αἰτάρ μιν νυῖ γε ἀναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων
 ἠτίμησεν· ἐλὼν γὰρ ἔχει γέρας, αὐτὸς δαπούρας.
 Ἀλλὰ σύ περ μιν τίσον, Ὀλύμπιε, μητίετα Ζεῦ.
 Τόφρα δ' ὑπὶ Τρώεσσι τίθει κείτος, ὄφρ' ἂν Ἀχαιοί
 510 Ἵϊόν ἐμὸν τίσωσιν, ὀφέλλωσιν τέ εἰ τιμῇ.
 Ὡς φάτο· τίω δ' ἔτι προσέφη νεφεληγερέτα Ζεὺς,

Tum utrique ad Olympum ibant Dii semper existentes
 495 Omnes simul, Jupiterque præibat: Thetis autem non oblita est mandatorum
 Filii sui, sed emerfit ex undâ maris,
 Matutinâque conscendit in magnum cœlum Olympûmque:
 Invenit autem latè-sonantem Saturnium seorsum sedentem ab aliis
 500 In summo vertice multa-cacumina-habentis Olympi.
 Et ante ipsum sedit, & prehendit genua
 Sinistrâ; dextrâque mento prehenso,
 Supplicans allocuta est Jovem Saturnium regem:
 " Jupiter pater, si unquam reverà te inter immortales juvi,
 " Vel verbo, vel opere; hoc mihi perface votum:
 505 " Honora mihi filium, qui brevissimæ vitæ præ cæteris
 " Est: sed ipsum nunc rex virorum Agamemnon
 " Contumeliâ-affecit: Ereptum enim habet præmium, ipse abripiens.
 " At tu ipsum honora, Olympie, sapientissime Jupiter;
 " Tamdiu autem Trojanis adjice victoriam, donec Achivi
 510 " Filium meum honorent, augeântque eum honore.
 Sic dixit. Hanc autem nihil allocutus est nubes-cogens Jupiter,

Ver. 503. — ἢ ποτε δὴ σε μετ' ἀθανάτοι-
σιν οἶντα,
'Η ἔπει, ἢ ἔργω.] Vide supra, ver. 395,
398, 399, &c. Τὸ μὲν οὐκ εἰδίζκειν ἀφ' ἧται το δὲ
στοιμηνιστικὴν ἐπιμελὴς παραματεύεται. Τὸ
μὲν ἔργον οὐκ εἶπε, (vide ver. 399, &c.) τὴν

Ver. 510. — ὁρέλλωσιν τίς ἐ τιμῇ.] *Al.*
ὁρέλλωσιν τίς ἐ τιμήν.

Ver.

- Ἄλλ' ἀκέων δ' ἰὼ ἦτο· Θέτις δ', ὡς ἤφατο γένων,
 ὧς ἔχει' ἐμπεφυῖα, ἣ ἦρετο δ' αὐτέρων αὐδ'·
 Νημερτὲς μὲν δὴ μοι ὑπόχρεο, ἣ κατάνδρον,
 515 Ἡ δ' ὑπείπ'· ἐπεὶ ἔ' τοι ἐπὶ δέῃ· ὄφρ' εὖ εἰδῶ,
 Ὅσσον ἐγὼ μὲν πᾶσιν ἀτιμωτάτῃ Θεός εἰμι.
 Πλὴν ὃ μέγ' ὀχθήσας προσέφη νεφεληγερέτα Ζεὺς·
 Ἡ δὲ λοίγια ἔργ', ὅτ' ἐμ' ἐχθοδοπήσας ἐφήσεις
 Ἥρῃ, ὅταν μ' ἐρέθῃσιν ὀνειδείοις ἐπέεσσιν.
 520 Ἡ δ' ἣ αὐτὸς μ' αἰεὶ ἐν ἀθανάτοισι Θεοῖσι
 Νεικεῖ, καὶ τέ με φησὶ μάχῃ Τρώεσσι ἀρήγειν·
 Ἀλλὰ σὺ μὲν νῦν αὐδ' ὑπόσιχε, μή σε νοήσῃ
 Ἥρῃ· ἐμοὶ δέ κε ταῦτα μελήσεται, ὄφρα τελέσσω.
 Εἰ δ' ἄγε, τοὶ κεφαλῇ κατανέυσομαι, ὄφρα πεποιθήσῃ.
 525 Τῷτο γ' ἐξ ἐμέθεν γε μετ' ἀθανάτοισι μέγιστον
 Τέκμωρ'· ἔ' γ' ἐμὸν παλινάγρετον, ἔδ' ἀπατηλὸν,
 Οὐδ' ἀτελεύτητόν γ', ὅ, τι κεν κεφαλῇ κατανέύσω.
 Ἡ, ἣ κυανέῃσιν ἐπ' ὄφρυσιν νεῦσε Κρονίων·

Sed tacitus diu sedit. Thetis verò, ità ut apprehenderat genua,
 Sic tenebat inhærens, & rogabat secundò iterum;

- 515 " Vel abnue; quoniam non tibi inest timor: ut benè sciam,
 " Quanto ego inter omnes inhonoratissima Dea sum.
 Hanc autem graviter suspirans allocutus est nubes-cogens Jupiter;
 " Sanè perniciosum facinus, quum me in offensionem impellis
 " Junonis, quando me irriter contumeliosis verbis.
 520 " Hæc autem & temerè mecum semper inter immortales Deos
 " Contendit; atque me dicit in pugna Trojanis auxiliari.
 " Sed tu quidem nunc recede, ne te videat
 " Juno: mihi autem hæc erunt curæ, ut perficiam.
 " Verùm age, jam tibi capite annuam, ut fidem habeas.
 525 " Hoc enim à me inter immortales maximum
 " Signum: non enim *Promissum* meum revocabile, neque fallax,
 " Neque infectum, quodcunque capite annuero.
 Dixit, & nigris superciliis annuit Saturnius:

Ver. 514. Νημερτὲς μὲν δὴ μοι] Verè jam
 mihi, queso, etc. Non enim hîc vacat
 istud, δὲ.

Ver. 515. — ἐπὶ δέῃ] Vide suprà ad
 ver. 51.

Ver. 517. — νεφεληγερέτα] Vide suprà
 ad ver. 175.

Ver. 518. Ἡ δὲ λοίγια ἔργ'] Al. Ἡδὲ
 λοίγια ἔργ'.

Ver. 519. — ὀνειδείοις ἐπέεσσιν.] Al. ὀνει-
 δοῖς ἐπέεσσιν. Magis arridet, ὀνειδείοις: quia
 ὀνειδισσὶν penultimam corrigit.

Ver. 520. — ἀθανάτοισι] Vide suprà
 ad ver. 398.

Ver. 522. Ἀλλὰ σὺ μὲν νῦν αὐδ' ὑπόσιχε, —
 — ἐμοὶ δέ κε ταῦτα μελήσεται.]

Cede locis; ego, siqua super —,
 Ipsa regam. — — — — — En. VII. 559.

Ver. 524. Εἰ δ', ἄγε.] Sin dubitas; ius,
 &c.

Ver. 526. — ἔ' γὰρ ἐμὸν παλινάγρετον, ἔδ'
 ἀπατηλόν,

Οὐδ' ἀτελεύτητόν.] Promissum meum,
 neque per levitatem, neque per fraudem,
 neque per impotentiam irritum erit. Ut
 rectè observavit Eustathius, alique.

Ver. 528. — κυανέῃσιν ἐπ' ὄφρυσιν] Quia
 Celi nimirum color cæruleus. Simili de
 causâ Neptunus itidem, κυανοχαίτης. Vide
 suprà ad ver. 43 & 477.

Ibid. — ἐπ' ὄφρυσιν νεῦσε Κρονίων,
 Ἀμβροσίαι δ' ἄρα χεῖται ἐπεφράσαντο

ἀνακτος,
 Κρατὲς ἀπ' ἀθανάτου· μέγαν δ' ἐλέλιξεν

Ὀλύμπου.]
 Ambrosiaque comæ. — — — — — En. I. 407.

Annuit,

- Ἀμβρόσια δ' ἄρα χαῖται ἐπερρώσαντο ἀνακλῶ,
 530 Κροτὸς ἅπ' ἀθανάτοιο· μέγαν δ' ἐλέλιξεν Ὀλυμπον.
 Τῷ γ' ὥς βλαδύσαντε διέτμαρχο· ἡ μὲν ἔπειτα
 εἰς ἄλλα ἄλτο βαθεῖαν, ἀπ' αἰγλήεντος Ὀλύμπου,
 Ζῶς ᾗ εὖν πρὸς δῶμα. Θεοὶ δ' ἅμα πάντες ἀνέσαν
 Ἐξ ἐδέων, σφῶ πατρὸς ἐναντίον· ἔδ' εἰς τίς ἔτλη
 535 Μῆναι ἐπερχόμενον, ἀλλ' ἀντίοι ἔσαν ἅπαντες.

Ambrosiæ verò comæ concussæ sunt regis

- 530 A capite immortalis; ac magnum tremefecit Olympum.
 Illi utique re sic deliberati discesserunt: hæc quidem deinde
 In mare defiliit profundum è splendido Olympo;
 Jupiter autem rediit in suum domum. Dii verò simul omnes assurrexerunt
 Ex sedibus, sui patris in occursum: neque quisquam sustinuit
 535 Expectare venientem, sed obvii steterunt omnes.

Annuît, & totum nutu tremefecit Olym-
 pum. *Æn. X. 115.*

Terrificam capitis concussit terque qua-
 terque

Cæsariem; cum quâ terram, mare sidera
 movit. *Ovid. Metam. I. 179.*

Ἀπομνημονεύσει δὲ τῆ Φιδίας. διότι πρὸς τὸν
 Πόλεμον εἰπε συνθανόμενον. πρὸς τὴν παράδειγ-
 μα μέλλει ποιῆσαι τὴν εἰκόνα τῆ Διὸς, ὅτι
 πρὸς τὴν Ὀμήρου, δὲ ἑπὶ τὴν ἐκτεθεισὴν τῶν
 "Ὡ, καὶ κτανέουσιν" &c. εἰρησθαι γὰρ μάλα
 δυνάμει καλῶς. *Strabo lib. 8. p. 543. Edit.*
Amst. 1707. "Phidias, cum Jovem O-
 lympium fingeret, interrogatus de quo
 exemplo divinam mutaretur effigiem,
 respondit, archetypum Jovis in his se
 tribus Homeri versibus invenisse." *Ma-
 crob. lib. 5. c. 13.*

Porro, libet hic obiter annotare, quàm
 sædè corruerit linguam Romanum Sanc-
 tius; qui [de causis linguæ latinæ. lib. 4.
 cap. 6.] ex loco Ovidii jam citato, & simi-
 libus quibusdam, arreptâ occasione; ablati-
 vum (quem appellant) Instrumenti, cum præ-
 positione [Cum] conjungi posse contendit:
 cum, è contrario, ex plurimis manifestum
 sit exemplis, præpositionem, à quâ (plerum-
 que suppressâ) pender iste Ablativus, utique
 non esse, cum; sed, ab. Citat ipse ex Ovi-
 dio: "Pectora — trajectus ab ense," hoc
 est, ense trajectus: "Defendar ab armis,"
 hoc est, armis defendar: "Fallere ab arte
 viros," hoc est, arte fallere: Quibus adde,
 "Tunicâque amicitur ab albâ," hoc est, albâ
 tunicâ amicitur. Quæ in alteram partem ex-
 empla adduxit Sanctius, inseruitve deinceps
 Scioppius, vel in Notis suis tandem addidit
 Perizonius; eorum omnium exemplorum,
 nè unum quidem rem attingit. "Cesa-
 riem cum quâ terram movit;" non est,
 quâ terram movit; sed, simul cum quâ ter-
 ram movit. "Ipse dedit letho cum quibus
 ante feras;" non de instrumento dictum

est, sed de sociis. "Verrebat rarè cum
 pectine pratum," &c, "cirri cum quibus
 venantur;" utrumque & ipse agnoscit
 aliter esse scriptum; &c, vera si sit ista lectio,
 possit tamen utrobique Ablativus iste non
 instrumenti esse, sed Adjuncti. "Imperator
 cum sagittâ sauciatus;" non est, sagittâ
 sauciatus; sed, Imperator cum sagittâ infixâ.
 "Gladium quicum se percusserat;" nuperi
 est Auctoris, non Latini. "Sufficit fruges
 cum vomere tellus;" est, tellus cum agri-
 culturâ. "Cum armis configere;" non
 est, armis configere, sed, armatos configere.
 "Istâ cum linguâ lingere;" non est, lin-
 guâ lingere; sed sarcasticè, Tu cum istâ
 linguâ, &c. "Pacem cum precibus petere:"
 "Cum maximo labore expugnare:" "Fa-
 cere cum tantis minis:" "Investigare
 cum animo:" "Juvare cum fide:"
 "Benevolentia cum singulari:" "Vestro
 cum Beneficio:" non utique Instrumen-
 tum denotant, sed Adjunctum. "Instructus
 cum conjuratorum manu:" "Vexavi
 cum omnibus meis copiis:" Quibus cum
 [scilicet quorum operâ] filiam inveni:
 itaque non instrumentum significant, sed
 socios. Denique, "aggrediuntur cum funi-
 bus;" non est, funibus aggrediuntur; sed,
 manibus aggrediuntur, funibus armati. Et,
 "Macedonum animos sibi conciliavit cum He-
 raclide," (eo quod Heraclidem scilicet in
 vincula conjecerat;) non utique Ablativus
 est Instrumenti, sed Adjuncti.

Ver. 531. — διέτμαρχον.] ΑΙ. διέτμαρχον.

Ver. 533. — Θεοὶ δ' ἅμα πάντες ἀνέσαν]
 — viro Phæbi chorus assurrexerit omnis.

Virg. Eclog. VI. 66.

Ver. 535. — ἐπερχόμενον· ἀλλ'] Quâ ratione
 hic ἐπερχόμενον, & τέτληκα, infra ver.
 543, ultimam producant; vide suprâ ad
 ver. 51.

Ibid. — ἔσαν ἅπαντες.] ἔσαν, ultimâ bre-
 vi, ex ἔστησαν vel ἔστασαν· simili analogiâ,
 ac

- “Ὡς ὁ μὲν ἔνθα καθέζετ’ ὑπὶ θρόνον· κ’ δέ μιν Ἥρη
 ἠγνοίησεν ἰδῶσ’, ὅτι οἱ συμφράσσαστο βελάς
 Ἀργυρόπεζα Θέτις. θυγάτηρ αἰλίοιο γέρονι Θ·
 Αὐτίκα κερτομίοισι Δία Κρονίωνα προσήνυδα·
 540 Τίς δ’ αὖ τοι, δολομήτα, Θεῶν συμφράσσαστο βελάς;
 Αἰεὶ τοι φίλον ἐστὶν ἐμεῦ ἅπῃ νόσφιν ἑόντα,
 Κρυπλάδια φρονέοντα δικαζέμεν· κ’ δέ τι πῶ μοι
 Πρόφρων τέτληκας εἰπεῖν ἐπ’ ὅ, τί νοήσεις.
 Τίω δ’ ἡμείβετ’ ἔπειτα πατὴρ ἀνδρῶν τε Θεῶν τε·
 545 Ἥρη, μὴ δὴ πάντας ἐμὲς ὑπὲλπεο μύθους
 Εἰδήσειν· χαλεποί τοι ἔσοντ’, αἰλόχῳ περ ἐσση.
 Ἄλλ’ ὃν μὲν κ’ ὑπαικὲς αἰχμήνῃ, ἕτις ἔπειτα
 Οὔτε Θεῶν πρότερον τόνγ’ εἴσεται, ἔτ’ ἀνθρώπων·
 “Ὅν δ’ ἂν ἐγὼν ἀπάνδρθε Θεῶν ἐθέλοιμι νοῆσαι,
 550 Μῆτι σὺ ταῦτα ἔκασα διείρεο, μηδὲ μετάλλα.
 Τὸν δ’ ἡμείβετ’ ἔπειτα βοῶπις πότνια Ἥρη·
 Αἰνότεατε Κρονίδη, ποῖον τ’ μῦθον ἔειπας;

Sic hic quidem illic refedit in folio; neque ipsum Juno
 Ignoravit, conspicata, quod contulerat cum eo consilia
 Argenteos-pedes-habens Thetis, filia marini senis:

- 540 “ Quis verò tecum, dolose, Deorum, contulit consilia?
 “ Semper tibi gratum est, à me seorsum existenti,
 “ Clandestina consilia ineuntem statuere: neque unquam mihi quicquam
 “ Lubens sustines dicere verbum, quod cogitaveris.
 Huic autem respondit deinde pater hominumque Deorumque;
 545 “ Juno, ne (quaeso) omnia mea sperato consilia
 “ Te scituras: difficilia tibi erunt uxor quamvis mea sis:
 “ Sed quod quidem par fuerit audire, nullus utique
 “ Neque Deorum prior hoc sciet, neque hominum:
 “ Quod autem ego seorsum à Diis voluero animo concipere,
 550 “ Nè tu hæc singula interroga, neque perscrutare.
 Huic autem respondit postea magnos oculos habens veneranda Juno:
 “ Severissime Saturnie, quale verbum dixisti?

ac τύπην, τρέφειν, & similia, ex ἐτύπισαν, ἐτρέψαν, &c.

Ver. 536. — κ’ δέ μιν Ἥρη ἠγνοίησεν,]

Nec latuere doli fratrem —. *Æn.* I. 134.

Ver. 537. — ἰδῶσ’ ὅτι.] Quamvis “ neque
 “ ignoravit quod contulerat,” vel, “ conspi-
 “ cata quod contulerat,” non dicatur latinè;
 quod est utique, “ conspicata conferentem,”
 aut, *sentiens contulisse;* tamen, nè verbum
 verbo non responderet, versionem hîc non
 mutavi. Sunt qui legant, ἰδῶσ’ ὅτε.

Ver. 538. Ἀργυρόπεζα Θέτις.] Vide supra
 ad ver. 43, 477. & 528.

Ver. 539. Αὐτίκα — προσήνυδα.] De hu-
 jusmodi *Afyndero*, vide supra ad ver. 105.

Ver. 542. — κ’ δέ τι πῶ μοι Πρόφρων τέτλη-
 κας εἰπεῖν.] Nunquam mihi lubens dicis. Con-
 junctum est enim τέτληκας, cum præce-

dente, φίλον ἐστὶν, tempore *presenti*. Vide
 supra ad ver. 37.

Ver. 543. — ὅττι νοήσεις.] *Al.* ὅττι νοήσης.

Ver. 544. — πατὴρ ἀνδρῶν τε Θεῶν τε.]

— Divum pater atque hominum Rex.

Æn. I. 69.

— hominum sator atque Deorum.

Æn. XI. 725.

Ver. 549. “Ὅν δ’ ἂν ἐγὼν ἀπάνδρθε Θεῶν ἐθέλοιμι νοῆσαι,”] *Al.* “Ὅν δέ κ’ ἐγὼν.

Ver. 551. — βοῶπις πότνια Ἥρη.] Oris
 majestatem indicat. Vide supra ad ver. 43,

38, 477, & 528. “Ὀμηρος ἐνδείξασθαι βελο-
 μινος, ὡς εἶπεν ὀρθαλμοὶ τῇ Ἥρᾳ καλοὶ τε
 μεγάλοι τε, “βοῶπιν” αὐτὴν ἐκάλεσε. *Liban.*
Progygn. Vide *Moschoruli* Scholia; & *Gra-*
vinum ad *Hesiodi* *Θεογονίαν*, ver. 355.

Ver.

- Καὶ λίω σε πάρεθ' γ' ἔτ' ἔρομαι, ἔτε μεταλλῶ.
 Ἀλλὰ μάλ' εὐκηλὺ τὰ φράζεαι, ἅσ' ἐθέληθα.
 555 Νιῶ δ' αἰνῶς δείδοικα καὶ φρένα, μὴ σε παρείπῃ
 Ἀργυρόπεζα Θέτις, θυγάτηρ αἰλίοιο γέροντος.
 Ἥερ' ἡ γὰρ σοὶ γε παρέζετο, καὶ λάβε γένων.
 Τῇ σ' οἶω κατανεῦσαι ἐτήτυμον, ὥς Ἀχιλλῆα
 Τιμήσης, ὀλέσης ᾧ πολέας ᾧ νηυσὶν Ἀχαιῶν.
 560 Τίω δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη νεφεληγερέτα Ζεὺς·
 Δαιμονίη, αἰεὶ μὲν ὅτεαι, καὶ δὲ σε λήθω.
 Πρῆξαι δ' ἐμῶς ἔτι δυνήσεαι, ἀλλ' ἄπο θυμῷ
 Μᾶλλον ἐμοὶ ἔσεαι, τὸ δέ τοι καὶ ρίγιον ἔσαι.
 Εἰ δ' ἔτω τῷτ' ἐστίν, ἐμοὶ μέλλει φίλον εἶναι.
 565 Ἀλλ' ἀκέσσα κάθησο, ἐμῷ δ' ὀππείθεο μύθῳ.
 Μὴ νύ τοι εἰ χραίσμωσιν, ὅσοι θεοὶ εἰσὶν ἐν Ὀλύμπῳ,

“ Et omnino te antea neque interrogavi, neque perscrutor.”

“ Sed valde quietus ea confutas, quaecumque vis.”

555 “ Nunc autem valde timeo animo, ne te seduxerit

“ Argenteos-pedes-habens Thetis, filia marini senis.

“ Matutina enim tibi assedit, & prehendit genua.

“ Cui te suspicor annuisse certè, fore ut Achillem

“ Honores, perdas autem multos ad naves Achivorum.

560 Huic autem respondens dixit nubes-cogens Jupiter;

“ Improba, semper quidem suspicaris, nec te lateo:

“ Proficere tamen nihil poteris, sed animo ingrata

“ Magis eris meo: hoc autem tibi acerbius erit.

“ Si verò ita hoc est, mihi gratum erit.

565 “ Verum tacita fede, meoque obedi verbo;

“ Ne tibi non depellant, quotquot Dii sunt in Olympo,

Ver. 555. — μὴ σε παρείπῃ.] Ne te blandi-
 tils persuaserit.

Ver. 559. — ὀλέσης δὲ πολέας] Enuntia-
 batur ac si scriptum fuisset πολέας. Vide in-
 frà ad β', 811.

Ver. 560. — νεφεληγερέτα] Vide infrà ad
 ver. 175.

Ver. 565. Ἀλλ' ἀκέσσα κάθησο.] Τὸ [Κά-
 θισον] τὸ [Κάθησο] διαφέρειν φημί.— τῷ, τὸ
 μὲν πρὸς τὸν ἐσῶτα λέγεσθαι, τὸ Κάθισον τὸ
 δὲ πρὸς τὸν καθεζόμενον. Ἦσο, — ἀντὶ τῷ, Μίνε
 καθεζόμενος. Lucian. Pseudolog. sub finem.

Vide infrà ad β', 191.

Ver. 566. Μὴ νύ τοι εἰ χραίσμωσιν ὅσοι θεοὶ
 εἰσὶν ἐν Ὀλύμπῳ.

“ Ἄσπον ἰόνθ', ὅτε κέν τοι ἀάπτῃς χεῖρας ἐρείδῃ.]

Editores quos viderim omnes, ἄσπον ἰόνθ',

intelligunt ἄσπον ἰόντε, proprijs accedentes.

Quod mihi quidem ferri non posse videtur.

Quamvis enim verum sit, quod ait Eusta-
 thius, pag. 35. ἰσίων, ὅτι ἔθος Ὁμήρῳ ἀδιαφο-
 ρῆν ἐν τοῖς Δυϊκοῖς καὶ τοῖς Πληθυντικοῖς καὶ

ποτὲ μὲν Πληθυντικὰ τὰ Δυϊκὰ. ποτὲ δὲ Δυϊκὰ

τὰ Πληθυντικὰ. at Utinamque tamen ita esse ve-
 rum existimo, si de Duobus sit sermo.

Omni nimirum Substantivo duali, rectè ad-
 jungi potest Adjectivum plurale; quia omne
 Duale, est necessariò Plurale. Substantivo
 itidem plurali, rectè adungi potest Adjec-
 tivum duale; non quidem omni, sed ita si
 de Duobus sermo sit. Nam Plurale non
 utique omne, est Duale; sed tum, quum
 sermo sit de Duobus. Quare istud, ἄσπον
 ἰόνθ', cum illo, ὅσοι θεοὶ εἰσὶν ἐν Ὀλύμπῳ.
 malè mihi videtur coherere. Vide infrà
 ad β', 288; & ad ε', 487. De Enallage
 (quam vocant) numeri, personæ, temporis,
 five (quæ Antiptosis dicitur) casuum; equi-
 dem hoc Portenti quid sibi velit, minimè
 intelligo. Nam siquis usquam gentium, in
 linguâ suâ vernaculâ, simile quid unquam
 tentaverit; quam sit id planè absurdum,
 statim sentiet. Meliùs igitur Eustathius, de
 hoc loco: δύναται (inquit) καὶ κυρίως εἶναι
 δυϊκόν, διὰ τὸ διγενέσθαι τὰν τε θαρινῶν καὶ τὰν
 ἐν αὐταῖς ἀρρέων. Quod tamen & ipsum in
 huiusmodi sententijs nihil vi-
 detur interesse, satis est. Siquid
 cavere ausum, legerem equum nullo modo:

- Ἄσπον ἰόνθ', ὅτε κέν τοι ἀάπτῃς χεῖρας ἐφείω.
 "Ὡς ἔφατ'· ἔδδεισεν ᾗ βῶπις πότνια "Ηρῃ·
 Καί ῥ' ἀκέεσσα καθῆσο, ἔπι γνάμψασα φίλον κῆρ.
 570 "Ὡχθησαν δ' ἀνὰ δῶμα Διὸς Θεοὶ ἔρρανίονες.
 Τοῖσιν δ' "Ηφαιστῷ κλυτοτέχνης ἦρχ' ἀγορεύειν,
 Μητὲρ φίλῃ ἔπιήρξῃ φέρων λευκωλένῳ "Ηρῃ·
 "Ἡ δὲ λοίγια ἔργα τὰδ' ἔσεται, ἔδ' ἐτ' ἀνεκλὰ,
 Εἰ δὲ σφῶ' ἐνεκα θνητῶν ἐρδαινέτοιν ὦδε,
 575 "Ὡς Θεοῖσι κολῶν ἐλαύνετον· ἔδέ τι δαιτὸς
 "Ἐδθλῆς ἔσεται ἡδῶ, ἔπει τὰ χερσίονα νικᾷ.
 Μητὲρ δ' ἐγὼ παρῄφημι, καὶ αὐτῇ περ νοεῶσῃ,
 Πατρὲρ φίλῳ ἔπιήρξῃ φέρειν Διὶ, ὅφρα μὴ αὐτὴ
 Νεικείῃσι πατήρ, σὺ δ' ἡμῖν δαῖτα παρέξῃ.
 580 Εἵπερ γὰρ καὶ ἐδέλυσιν Ὀλύμπῳ ἀστεροπητῆς,

" Propè accedentem, quando tibi invictas manus injiciam.
 Sic dixit: timuit autem magnis-oculis veneranda Juno;
 Et tacita fedit, inflexo suo corde.

- 570 Ingemuerunt autem, per domum Jovis, Dii caelicolæ.
 Hisce autem Vulcanus inclytus-artifex incepit concionari,
 Matri dilectæ gratificans, candidas-ulnas habenti Junonî;
 " Certè pestifera facta hæc erunt, nec amplius tolerabilia,
 " Si quidem vos gratiâ mortalium contenditis hoc modo,
 575 " Interque Deos tumultum excitatis: neque ulla convivii
 " Boni erit voluptas, quoniam pejora vincunt.
 " Matrem autem ego admoneo, & ipsam licet intelligentem,
 " Patri caro obsequium præstare Jovi; nè iterum
 " Jurget pater, & nobis convivium conturbet.
 580 " Si enim vult Olympius fulminator,

Μὴ νύ τοι εἰ χραίσμωσιν ὅσσι θεοὶ εἰσ' ἐν
 Ὀλύμπῳ,
 Ἄσπον ἰὼν ὅτι κέν τοι ἀάπτῃς χεῖρας ἐφείω.
 Quin &, sine ullâ mutatione, istud ἰόνθ',
 (scilicet ἰόντα,) ad Jovem ipsum quominus
 referri possit, nihil video. Ut adeò senten-
 tia sit: " Nè te nihil juvent quotquot in celo
 " sunt Dii, adversus Me propius accedentem,
 " quando tibi invictas manus injiciam." *Judicet*
 Leâor eruditus. Certè aliis in lo-
 cis, & istud ἄσπον ἰὼν, minitantis est; &
 illud χραίσμωσιν, similem sibi adjunctum
 habet *Accusativum*:

" Ἡ ἔτι μιν μέμαμιν καταπαυσίμην ἄσπον
 ἰόντες. ὁ, 105.
 " Ἀλλ' ὅγε μίμν' Ἀχιλλῆα πελώριον, ἄσπον
 ἰόντα. χ', 92.
 Τὸν μὲν ἐγὼ βέλευσα κατὰ μεγαλήτορα
 θυμόν,
 Ἄσπον ἰὼν, ξίφος ἔχ' ἐρυσσάμηνος παρὰ
 μηρῶν.
 Οὐτάμηναι πρὸς σῆθος. — *Odys.* ι', 300.
 — ὅθ' ἄρ' οὐ κορύνη οἱ ὀλεθρον
 χραίσμει σιδηρεῖν. — *Iliad.* ἡ, 144.
 " Ὡς ἄρα τοῖς οὕτως δύνάτο χραίσμωσιν ὀλε-
 σθρον. λ', 120.

Νήπιος, οὐδέ τί οἱ χραίσμωσιν λυγρὸν ἐπὶ
 θρον.
 Ver. 568. — βῶπις] Vide supra ad
 ver. 551.
 Ver. 569. — ἐπιγνάμψασα φίλον κῆρ.]
 Iram suam invitè cohibens ac sedans.
 Ver. 572. — λευκωλένῳ "Ηρῃ.] Vide su-
 pra ad ver. 43, 58, 477, 528, & 551.
 Ver. 573. — οὐδ' ἐτ' ἀνεκτὰ] *Al.* οὐδ'
 τ' ἀνεκτὰ.
 Ver. 576. — ἐπεὶ τὰ χερσίονα νικᾷ.]
 — ἡλέξα γὰρ τις, ὡς τὰ χεῖρα.
 Πλείω βροτοῖσιν ἐστὶ τῶν ἀμεινόνων.

Enrip. Suppl. 196.

Ver. 580. Εἵπερ γὰρ καὶ ἐδέλυσιν —
 " Ἐξ ἑδῶν συφελέσαι.] Si συφελέσαι *Modi*
Infinitivi hîc intelligatur, elegans erit Ἀπο-
 σιόπητις: Si vult *Jupiter* ἐ sedibus *Omnes*
deturbare; — poterit sanè: Vide supra ad
 ver. 135. Sin συφελέσαι *Modi Optativi* ac-
 cipiatur, tum sententia erit plena: Si velit
Jupiter, utique *Omnes* ἐ sedibus suis detur-
 baverit. Prior ratio placuit *Eustathio*, poste-
 rior *Henrico Stephano* in *Annotat. ad Xenophontem*, pag. 59.

Ver.

Ἐξ ἐδέων συφελίξαι· ὃ γὰρ πολὺ φέρτατός ἐστιν.

Ἀλλὰ σὺ πόνυ' ἐπέεσσιν κατὰ πλεῖσθ' μαλακοῖσιν·

αὐτίκ' ἐπειθ' ἱλασθ' Ὀλύμπῳ ἔσεται ἡμῖν.

Ὡς ἄρ' ἔφη, καὶ ἀναΐξας, δέπας ἀμφικύπελλον

585 Μητρὶ φίλῃ ἐν χερσὶ τίθει, καὶ μιν προσέειπε·

Τέτλαθι, μήτερ ἐμή, καὶ ἀνάχρεο, κηδομένη περ,

Μή σε, φίλῳ περ ἔσσαν, ἐν ὀφθαλμοῖσιν ἴδωμαι

Θεινομένην· τότε δ' ἔτι διωήσομαι, ἀχνυμένης περ,

Χρησμεῖν ἀργαλέῳ γὰρ Ὀλύμπῳ ἀντιφέρεισθαι.

590 Ἦδη γάρ με καὶ ἄλλοι' ἀλεξέμεναι μεμαῶτα,

ῥίψε, ποδὸς τεταγών, ὑπὸ βηλᾷ θεσπεσίοιο·

Πᾶν δ' ἡμᾶρ φερόμεν, ἅμα δ' ἡελίῳ καταδιώτε

Κάππεσον ἐν Λήμνῳ· ὀλίγῳ δ' ἔτι θυμὸς ἐνῆεν·

Ἐνθά με Σίντιες ἄνδρες ἄφαρ κομίσαντο πεσόντα.

595 Ὡς φάτο· μείδησεν ἣ θεὰ Λυκώλεν Ἥρη·

Μειδήσασα δέ, παιδὸς ἐδέξατο χερσὶ κύπελλον.

“ Ex sedibus omnia deturbare, —. Is enim longè potentissimus est.

“ At tu hunc verbis demulceto mollibus:

“ Statim deinde placidus Olympius erit nobis.

Sic dixit: & surgens, poculum duplex rotundum

585 Matri dilectæ in manibus posuit; & ipsam allocutus est;

“ Toleræ, mater mea, & sustine, mœsta quamvis sis;

“ Nè te, tam charam mihi existentem, his oculis videam

“ Verberatam: tunc utique non potero, quantumvis dolens,

“ Juvare: difficilis enim Olympius, cui resistatur.

590 “ Jam enim me & aliàs adjuvare studentem

“ Dejecit, pede prehensum, de limine divino:

“ Totam autem diem ferebār; unaque cum sole occidente

“ Decidi in Lemno; parùm autem jam animæ inerat:

“ Ibi me Sinties viri statim exceperunt cadentem.

595 Sic dixit: risit autem Dea candidas-ulnas-habens Juno:

Subridensque à filio accepit manu poculum.

Ver. 584. — δέπας ἀμφικύπελλον.] Schol. ἀμφοτέρωθεν κοῖλον. P. Victorius, Variar. Lib. lib. 34, c. 22, eruditè ex Aristotele ostendit, poculum hoc esse duplex; fundo in mediâ sui parte, quod sit utrique poculo, & erecto & inverso, commune. Quod & notavit Eustathius. Alii poculum utrinque ansatum intelligunt.

Ver. 586. Τέτλαθι.] Τέτλας, καὶ (κατὰ μεταπλάσμιον) Τέτλαθι, ὡς Δίδυμι. Εἰ γὰρ ἀπὸ τοῦ Τλῆθι ἐγένετο κατ' ἀναδιπλασιασμόν, εἶχεν ἂν τὴν παραλήγουσαν μακράν. Schol. Moschopoli.

Ver. 587. Μή σε, φίλῳ περ ἔσσαν, ἐν ὀφθαλμοῖσιν ἴδωμαι Θεινομένην.] Vis particulæ περ hoc in loco ea est, ut sententia sit: “ Nè te, quam omnium maxime amo, cogar videre “ vapulantem.”

Ver. 590. — μεμαῶτα.] Vide infra ad β', 818.

Ver. 591. — ποδὸς τεταγών,] pede pre-

hensum & circumrotatum.

Ver. 593. Καππίσον ἐν Λήμνῳ.] In insulâ nimirum sulphurosâ, & igne subterraneo refertâ. Cæterum, decidere aliquo in loco, vel aliquem in locum, non unum idemque est. Nimirum qui erat in Lemno tum, cum in Lemnum deciderat; æquè rectè dicitur is, sive in Lemno decidisse, sive in Lemnum. At qui in lapillum deciderit, non utique & is itidem rectè dicitur decidisse in lapillo. Similitèr, qui humi sedet, æquè rectè dicitur sive in terram confedisse, sive in terrâ: At qui in flosculum confederit, non item rectè dicitur confedisse in flosculo. Qui in his & similibus loquendi rationibus, vocabulum alterum esse contendunt pro altero positum; planè ineptiunt. Vide quæ Nos hæc de re ad Casaris Commentar. de Bello Gallico, lib. 4. §. 9. Item infra, ad β', 156.

Ver. 594. — κομίσαντο πεσόντα.] Vide supra ad ver. 140.

E

Ver.

- Αὐτὰρ ὁ τοῖς ἄλλοις Θεοῖς ἐνδέξια πᾶσιν
 Ὀνοχοί, γλυκὺ νέκταρ ἄπο κρητῆρος ἀφύσων.
 Ἄσβεστος δ' ἄρ' ἐνώρητο γέλωτος μακάρεσσι Θεοῖσιν,
 600 ὧς ἴδον Ἥφαιστον Διὶ δώματα πομπυόοντα.
 ὧς τότε μὲν πρόπαν ἡμᾶρ ἐς ἥλιον καταδιώτας
 Δαίνωτ'· ἔδ' ἐ τι θυμὸς ἐδίδετο δαιτὸς εἴσης,
 Οὐ μὲν φόρμιγγ' ὦρεκαλλέει, ἣν ἔχ' Ἀπόλλων,
 Μουσάων θ', αἰ ἀείδον, ἀμειβόμεναι ὅππῃ καλῇ.
 605 Αὐτὰρ ἐπεὶ κατέδυ λαμπρὸν φάος ἡελίοιο,
 Οἱ μὲν κακκείοντες ἔβαν οἰκόνδε ἑκάστος,
 Ἥχι ἐκάστω δῶμα ὦρεκλυτὸς ἀμφιγυήεις
 Ἥφαιστος ποίησ' εἰδυῖνσι περὶ πίδασι.
 Ζῶς ἣ πρὸς ὃν λέχεται ἢ Ὀλύμπῳ ἄστροπητῆς,
 610 Ἐνθα πάρος κοιμᾶτο, ὅτε μιν γλυκὺς ὕπνῳ ἱκάνοι·
 Ἐνθα καθεῖδ' ἀναβᾶς παρὰ ἣ, χρυσόθρονον Ἥρη.

At ille cæteris Diis à dextrâ-exorsus omnibus
 Fundebat dulcè nectar ab cratere hauriens.

- 600 Immenſus autem excitatus eſt riſus beatis Diis,
 Ut viderunt Vulcanum per ædes miniſtrantem.
 Sic tunc totum diem uſque ad ſolem occidentem
 Convivabantur; neque quicquam animus indiguit dapibus æqualibus,
 Nec citharâ perpulchrâ, quam tenebat Apollo,
 Muſiſque, quæ canebant, alternantes voce pulchrâ.
 605 Cæterum poſtquam occidit ſplendida lux ſolis,
 Hi quidem decubaturi abierunt domum unusquiſque,
 Ubi ſingulis domum inclytus utroque-pede-claudus
 Vulcanus fecerat ſolertibus præcordiis:
 Jupiter autem ad ſuum lectum abiit Olympius fulgurator,
 610 Ubi antea dormiebat, quando ipſum dulcis ſomnus invaderet:
 Illic dormivit cum aſcendiſſet; juxtaque, aureum-ſolium-habens Juno.

Ver. 599. Ἄσβεστος δ' ἄρ' ἐνώρητο γέλωτος.]
 Vituperat hic Plato, non locutionem Poëti-
 cam, quæ eſt pulcherrima; ſed Rem ipſam.
 Ἄλλα μὲν οὐδὲ φιλογέλωτος γε δεῖ εἶναι.—
 Ὅτι ἀρὰ ἀνθρώπος αἰεὶς λόγῳ, κραταμύνει
 ὑπὸ γέλωτος ἂν τις ποῖν, ἀποδεικνύον· πολλὸ δὲ
 ἥττον, εἰάν τις οὖς.— Οὐκοῦν Ὀμήρῳ οὐδὲ τὰ
 τοιαῦτα ἀπεδείχμεθα περὶ Θεῶν, “ Ἄσβεστος
 “ δ' ἄρ' ἐνώρητο γέλωτος.” De Republ. lib. 3.

Ver. 600. — πομπυόοντα.] Pincernam a-
 gentem, ſed & claudē. Mirifici ſunt hujus
 verſus numeri, ad rem ipſam quaſi depin-
 gendam. Vide infrà ad γ', 363.

Ver. 602. — οὐδὲ τι θυμὸς.] Al. οὐδ'
 εἶτι θυμὸς.

Ibid. — δαιτὶς εἴσης.] Vide ſuprà ad
 ver. 468.

Ver. 604. — καλῇ.] Vide infrà ad β', 43.

Ver. 606. — ἔβαν οἰκόνδε.] Quâ ratione,
 ἔβαν, hic ultimam producat; vide ſuprà,
 ad ver. 51; & infrà ad θ', 229.

Ver. 608. — ποίησ' εἰδυῖνσι περὶ πίδασι.
 Eufſtathius teſtatur, Antiquos hoc modo
 ſcripiſſe: — ποίησεν ἰδυῖνσι περὶ πίδασι.

Ver. 611. Ἐνθα καθεῖδ'.] Eufſtathius &
 Scholiaſtes ſcribunt, Ἐνθα καθεῖδ'. Nè ſci-
 licet, Modi eſſe Imperatīvum videretur. Quod
 ſanè nihil opus.

Ibid.] Notat Scholiaſtes, Poëtam in toto
 hoc primo libro nè unam quidem inferuiſſe
 Similitudinem. Quod itidem doctiſſima Do-
 mina Dacier, & de primo Odyſſæa libro ob-
 ſervavit. Narrationem nimirum inchoan-
 tem, paullo ſimplicior decuit & minùs ſub-
 limis oratio.

Τ Η Σ

ΟΜΗΡΟΥ ΙΛΙΑΔΟΣ

ΡΑΨΩΔΙΑ, ἢ ΓΡΑΜΜΑ, Β΄.

Ὑπόθεσις τῆς Β΄ ΟΜΗΡΟΥ Ῥαψωδίας.

ΖΕΥ΄Σ Ὀνείρον ἐπιπέμψας Ἀγαμέμνονι, παρακαλεῖται τὰς Ἑλλήνας ἐξάγειν ἐπὶ τὸν πόλεμον. ὃ ἔ, ὡς ἄλλοι μὴ τῶν ἀρίστων συνέδριον συνηγάγῃ· ἔπειτα ἔ ἐκκλησίαν ποιησάμεν, ἀποπειρᾶται αὐτῶν, παρακαλεσάμεν φεύγειν εἰς τὰς πατρίδας. Κατέχει ἔ αὐτὰς Ὀδυσσεὺς Ἀθηναῖς προνοῖα, καὶ Νέστωρ βεβαίοι δημηγορήσας. Εἶτα τροφὴν ἀνελόμενοι, ἐξοπλίζονται αὐτοὶ τε, καὶ οἱ ἡγεμόνες ὁμοίως ἔ καὶ οἱ Τρῶες, Ἰριδὼ αὐτοῖς ἀπαγχευιάσης. Κατάλογον ἔ ὁ Ποιητὴς ἐποίησε τῶν στρατευμάτων, καὶ τῶν νεῶν.

Α Λ Λ Ω Σ.

ΖΕΥ΄Σ, ἐμύνητο ἥ τῆς Θέτιδος ἱκεσίας, τῶν ἄλλων Θεῶν τε καὶ ἀνθρώπων ὑπὲρ χολαζόντων, ὡς ὀφθαλμῶν ποικίλμεν τιμῆσαι τὸν τῆ Πηλέως, Ὀνείρον Ἀγαμέμνονι πέμπει, κελεύων αὐτῷ ἐκβάλλειν πάντας τὰς Ἑλλήνας εἰς τὴν μάχην, συμβαλεῶν αὐτῷ δηλαδὴ καὶ τὸν Ἀχιλλεῖα παρακαλεῖσαι. ὃ ἔ, καὶ συνίης τὸ ὄναρ, τοῖς ἀριεῦσιν αὐτὸ διηγείται καὶ μετὰ τῆτο εἰς ἐκκλησίαν ἀφροῖσας πάντας Ἑλλήνας, ὑπόπῳως ὡς αὐτὰς ἀφαιρέμεν, ἀφ' ὃ τοῦ ἡγεῖσθαι τὸν Ἀχιλλεῖα, ἐπιτιθέμενον αὐτῇ τῇ ἀρχῇ, προσοικειῶσθαι τὸ πᾶν πλῆθος, πειράζων, φεύγειν αὐτὰς εἰς τὰς πατρίδας κελύει· οἱ ἔ καὶ συνίεντες, ἐπὶ τὸ καθελεῖν τὰς νεῦς, καὶ εἰς τὰς πατρίδας ἀπαλλάττεσθαι χωρῆσιν. Ὀδυσσεὺς ἔ, ὑποδεχόμενος αὐτῷ Ἀθηναῖς, τὰς μὴ ἀρίστας πειθοῖ κατέχει, τῶν ἔ στρατιωτῶν πικρῶς κατάπτεται· παύει ἔ καὶ Θερσίπῳ, ἀμύσως ὡς τὸν βασιλέα εἰσιστάζοντα· καὶ τὰς Ἑλλήνας μῦσαι, καὶ τὸν Ἰλιον ἐλεῖν προτρέπει. Συμβαλεῖσάν τε ἔ καὶ Νέστορ· τὰ αὐτὰς Ἀγαμέμνωνος θύσας τῷ Διὶ τὰς γέροντας ἐσιᾶ· καὶ προτρεψάμεν τὰς Ἑλλήνας, ἐπὶ τὸν πόλεμον ἐξάγει πάντας. Ἐξῆς ἐστὶν ὁ κατάλογος τῶν νεῶν, ἐφ' ὧν ἦλθον οἱ Ἑλλήνες, καὶ τῶν ἡγεμόνων αὐτῶν, καὶ τῶν Τρώων, καὶ τῶν ἐπικέρων.

Ε 2

Ἐπιγραφαί.

Ἐπιγρ. Φαί.

Ὀνειρ, ἔ Κατάλογ, ἢ Βοιωτία.

Ἄλλως.

Βῆτα δὲ Ὀνειρον ἔχει, ἀγορὴν, ἔ νῆας ἀειδιμῆι.

ἌΛΛΟΙ μὲν ῥα Θεοί τε καὶ ἀνέρες ἰπποκορυσαὶ
 Εὐδον παννύχιοι· Δία δ' ἔκ ἔχε νήδυμ' ὕπν',
 Ἄλλ' ὅγε μερμήριζε καὶ Φρένα, ὡς Ἀχιλλῆα
 Τιμήσῃ, ὀλέσῃ ἢ πολέας ὅπῃ νηυσὶν Ἀχαιῶν.
 5 Ἦδε δέ οἱ καὶ θυμὸν ἀρίστη φαίνετο βελή,
 Πέμψαι ἐπ' Ἀτρεΐδῃ Ἀγαμέμνονι ἔλлон Ὀνειρον·
 Καί μιν φωνήσας, ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
 Βάσκ' ἴθι, ἔλε Ὀνειρε, δοῶς ὅπῃ νῆας Ἀχαιῶν·

Cæteri quidem Diique & homines bellatores equestres
 Dormiebant totam noctem; Jovem autem non tenebat dulcis somnus,
 Verum is anxie cogitabat animo, ut Achillem
 Honoraret, perderetque multos ad naves Achivorum.
 5 Hoc autem ei in animo optimum visum est consilium,
 Mittere ad Attidem Agamemnonem perniciosum Somnium:
 Et id compellans, verbis alatis allocutus est;
 "Vade, age, perniciosum Somnium, celeres ad naves Achivorum:

Ver. 1. ἌΛΛΟΙ μὲν ῥα.] Zenodotus legit, Ἄλλοι· Quod est, Οἱ ἄλλοι. Istud autem, ῥα, vim habet in connectendâ sententiâ cum eo quod præcessit, α, 606, Οἱ μὲν κακκείοντες ἔβαν.

Ibid. — ἰπποκορυσαί.] Γελοῖας ὁ Ἀπίων ἰπποκορυσῆς ἀπέδωκε, τοὺς κόρυθας ἔχοντας ἰππέαις θριξὶ κεκοσμημένους. Εἰ γὰρ παρὰ τὴν κόρυν συνέκειτο, ἰπποκόρυθος ἀν' ἐλέγετο. Νῦν δὲ σημαίνει τὸν ἑφιππὸν ὑπλίτην κορυσῆς γὰρ ἀπὸ μέρους ὁ ὑπλίτης καὶ μαχητής· — "Ἀνδρα κορυσὴν." Porphy. *Question Homeric.* §. 15.

Ver. 2. Εὐδον παννύχιοι· Δία δ' οὐκ ἔχε νήδυμος ὕπνος.]

— Somno positæ sub nocte silenti

Lenibant curas, & corda oblita laborum:
 At non infelix animi Phænissa; neque unquam

Solvitur in somnos, oculifve aut pectore noctem

Accipit. — — — — — *Æn.* IV. 527.

Fuerunt inter Veteres, teste *Eustathio*, qui hic legerent, ἔχεν ἡδυμος ὕπνος, Fuerunt porro, qui hoc, Δία δ' οὐκ ἔχε νήδυμος ὕπνος, cum isto, ἔνθα καθεὺς ἀναβῆς, in fine præcedentis libri, *pugnare* existimarent. Ineptè admodum. Nam & illic (quod observavit *Eustathius*) καθεύδων rectè dicitur is,

qui ad somnum captandum decumbit; & hic (quod annotavit *Scholias*) de eo qui parùm admodum dormierit, non minùs rectè dicitur, Δία δ' οὐκ ἔχε νήδυμος ὕπνος.

Ver. 3. Ἄλλ' ὅγε μερμήριζε κατὰ φρένα.] — animum nunc huc celerem, nunc dividit illuc;

In partesque rapit varias, perque omnia versat. *Æn.* IV. 285.

Ver. 4. — ὀλέσῃ δὲ πολέας.] Enuntiabatur, ac si scriptum fuisset πολέας. Vide infra ad ver. 811.

Ver. 5. Ἦδε δέ οἱ κατὰ θυμὸν ἀρίστη φαίνετο βελή.]

Hæc alternanti potior sententia visa est.

Æn. IV. 287.

Ver. 6. Πέμψαι ἐπ' Ἀτρεΐδῃ Ἀγαμέμνονι ἔλлон Ὀνειρόν.] *Al.* ἐπ' Ἀτρεΐδῃ Ἀγαμέμνονα. Porro & hic vituperat *Homerum* *Plato*: Δεῖ περὶ θεῶν καὶ λόγων καὶ ποιεῖν, ὡς μήτε αὐτὰς γόντας τῷ μεταβάλλειν ἑαυτὰς, μήτε ἡμᾶς ψεύδεισι παραγαῖν ἐν λόγῳ ἢ ἔργῳ. — Πολλὰ ἄρα Ὀμήρῳ ἐπαινῶντες ἄλλα, τοῦτο καὶ ἐπαινεσόμεθα. τὴν τῇ ἐνυπνίᾳ πομπὴν ὑπὸ Διὶ τῷ Ἀγαμέμνονι. *De Republ. lib. 2. sub finem.* Sed vide infra, ad ver. 12.

Ver. 8. Βάσκ' ἴθι.]

Vade, age, nate; — — — — — *Æn.* IV. 223.

— Cæterum, quis tam obtuso ingenio est,

— quin

Ἐλθὼν εἰς κλισίῳ Ἀγαμέμνονι Ἀτρείδαο,
10 Πάντα μάλ' ἀτρεκέως ἀγορεύεμεν, ὡς Ἰππitéλλω.
Θωρήξαι ἐκέλευε καρηκομόωντας Ἀχαιῶς
Πανσυδίη· νῦν γάρ κεν ἔλοι πόλιν εὐρυάγυιαν
Τρώων· ἃ δ' ἔτ' ἀμφὶς Ὀλύμπια δώματ' ἔχοντες
Ἀθάνατοι φερίζονται· ἐπέλναμψεν δ' Ἀπανίας
15 Ἥρη λιασομένη Τρώεσσι ἣ κήδε' ἐφῆπται.
Ὡς φάτο· βῆ δ' ἄρ' Ὀνειρ, ἐπεὶ τ' μῦθον ἄκσε·
Καρπαλίμως δ' ἵκανε θοᾶς ὅππῃ νῆας Ἀχαιῶν.
Βῆ δ' ἄρ' ἐπ' Ἀτρείδῳ Ἀγαμέμνονα· τ' δ' ἐκίχανεν
Εὐδοντ' ἐν κλισίῃ, πρὶ δ' ἀμβρόσιον κέχυθ' ὕπνῳ,
20 Στῆ δ' ἄρ' ὕπὲρ κεφαλῆς, Νηληϊῶ ἦϊ ἐοικώς,
Νέστορι, πρὶν ῥα μάλισα γερόντων τῷ Ἀγαμέμνων.
Τῷ μιν εἰσαήμεν ὡς προσεφώνεε θεῖον Ὀνειρ.

“ Ingressum in tentorium Agamemnonis Atridae,
10 “ Omnia valde accuratè nuncia, sicut mando :
“ Armare ipsum jube comatos Achivos
“ Cum omnibus copiis : Nunc enim capiat urbem latas-vias habentem
“ Trojanorum ; non enim amplius diversè cœlestes domos habentes
“ Immortales sentiunt : inflexit enim omnes
25 “ Juno supplicans : Trojanis autem mala impendent.
Sic dixit : ivit autem Somnium, postquam sermonem audivit :
Protinusque pervenit celeres ad naves Achivorum :
Ivit utique ad Atridem Agamemnonem : hunc verò deprehendit
Dormientem in tentorio ; circumque dulcis fufus erat somnus.
20 Stetit autem suprâ caput, Neleio filio similis,
Nestori, quem maximè senum honorabat Agamemnon.
Huic se cum assimilavisset, eum ita alloquebatur divinum Somnium ;

“ quin intelligat, βάσκη, ἔστι, verba duo idem
“ significantia, non frustra posita esse ἐκ πα-
“ ραλλήλων, ut quidam putant ; sed horta-
“ mentum esse acre imperatæ celeritatis ? ”
Gell. lib. 13. cap. 23.
Ver. 10. — ἀτρεκέως ἀγορεύεμεν,] Verè ;
non ad narrationis sententiam, sed ad ver-
borum narrationem : Ut rectè annotavit
Spondanus. Quare melius latinè vertitur,
accuratè, quàm verè.
Ver. 11. — καρηκομόωντας] Crinitos.
— Crinitus Iopas. Æn. I. 744.
Ver. 12. Πανσυδίη νῦν γάρ κεν ἔλοι πόλιν]
Al. πασσυδίη. Cæterum quas hîc minu-
tias Macrobius (in Somn. Scip. l. 1, c. 7.)
aliique commenti sunt, quo minùs in erro-
rem necessariò inductus fuerit hoc somnio
Agamemnon ; meræ sunt nugæ. Tota hæc
Poëtica machinatio, id unum narrat ; Aga-
memnonem, postquam discessisset Achilles,
sibi tamen assentatum, sibi somniâsse, sibi
temerè finxisse ; urbem se Trojam, illo ab-
sente, posse nihilominus expugnare. Infra
ver. 37. Φῆ γάρ οἱ· αἰρήσειν Πριάμην πόλιν
ἡματι κείνῳ, Νηπίος.

Ver. 13. — ἃ γὰρ ἔτ' ἀμφὶς] “ Quid
“ est quod dicit, consensisse in excidium
“ Trojæ omnes Deos, precibus motos Ju-
“ nonis ? quod sequens historia manifestè
“ refellit : Hoc igitur satis liquidè & planè
“ falsum & fictum est.” Ita Vir Doctissi-
mus, Camerarius. Verùm, quàm supervaca-
nea sit hæc Annotatio, vide suprâ ad ver.
12.
Ver. 15. — Τρώεσσι δὲ κήδε' ἐφῆπται,]
Hemistichium hoc desumptum videtur ex
sequente ver. 32. Olim hoc in loco lege-
batur, δίδομεν δὲ οἱ εὖχος ἀρίσθαι. vel, ut alii
maluerunt, δίδόμεν δὲ οἱ εὖχος ἀρίσθαι. Ari-
stot. Poët. c. 23. & alibi. Cæterum, qui-
bus de causis factæ fuerint hæ mutationes,
meræ sunt ineptiæ : Vide suprâ, ad ver. 12.
Ver. 20. Στῆ δ' ἄρ' ὕπὲρ κεφαλῆς.]
Devolat, & supra caput astitit. —
Æn. IV. 702.
Ibid. — Νηληϊῶς οἷον ἐοικώς.]
Omnia Mercurio similis, vocemque colo-
remque. Æn. IV. 558.
Ver. 22. Τῷ μιν εἰσαήμενος.] Vide infra
ad γ', 389.
E 3

- Εὐδεις, Ἀτρέε' υἱέ, δαΐφρονε, ἰπποδάμοιο ;
 Οὐ χρεὶ παννύχιον εὐδεν βεληφόρον ἄνδρα,
 25 ὦ λαοί τ' ὅπι τετραφάται, ἢ τόσσα μέμνη.
 Νῦν δ' ἐμέθεν ξύνες ὦκα· Διὸς δέ τοι ἄγγελός εἰμι,
 Ὃς σε, ἀνδρὸν ἐὼν, μέγα κήδεταί, ἡδ' ἐλεαίρει·
 Θωρήξαι σε κέλδσε καρηκομόωντας Ἀχαιῆς
 Πανσυδίη· νῦν γάρ κεν ἔλοις πόλιν εὐρυάγχιαν
 30 Τρώων· ἢ γὰρ ἔτ' ἀμφὶς Ὀλύμπια δώματ' ἔχοντες
 Ἀθάνατοι φρεσὶ νόηαι· ἐπέλναμψεν γὰρ ἅπαντας
 Ἥρη λισσομένη· Τρώεσσι δ' ἐκ κήδε' ἐφῆπται
 Ἐκ Διὸς· ἀλλὰ σὺ σῆσιν ἔχε φρεσὶ, μηδέ σε λήθῃ
 Αἰρεΐτω· εὖτ' ἂν σε μελίφρων ὕπνῳ ἀνήῃ.
 35 Ὡς ἄρα φωνήσας ἀπεβήσατο· τὸ δ' ἔλιπ' αὐτῆ
 Τὰ φρονέοντ' ἀνὰ θυμὸν, ἃ ῥ' ἔτελέεσθ' ἐμελλε.
 Φῆ γὰρ ὅγ' αἰρήσειν Περίαν πόλιν ἡματι κείνῳ,
 Νήπιον· ἔδδ' ἐπὶ τὰ ἤδη ἅρα Ζεὺς μῆδετο ἔργα.
 Θήσειν γὰρ ἔτ' ἐμελλεν ἐπ' ἄλγεά τε σόναχάς τε
 40 Τρωσὶ τε καὶ Δαναοῖσι Διὶ κατ' ἑταίρους ὕσμινας.

- " Dormis, Atrei fili bellicosi, equum-domitoris?
 " Non oportet per totam noctem dormire consiliarium virum,
 25 " Qui populique sunt commissi, & tanta cura sunt.
 " Nunc verò mihi mentem adhibe ocyus; Jovis enim tibi nuncius sum,
 " Qui de te, quamquam distans, valde sollicitus est, & miseratur:
 " Armare te jussit comantes Achivos
 " Cum omnibus copiis, nunc enim capias urbem latas-vias-habentem
 30 " Trojanorum: non enim amplius diversè cœlestes domos habentes
 " Imitantes sentiunt: inflexit enim omnes
 " Juno supplicans: Trojanis autem mala impendent
 " A Jove. Sed tu tuo tene animo, neque te oblivio
 " Capiat, quando te dulcis somnus dimiserit.
 35 Sic quum dixisset, abiit; illumque reliquit ibi
 Ea cogitantem animo, quæ non perfecta erant futura:
 Putavit enim capturum se Priami urbem die illo,
 Stultus; neque ea sciebat, quæ Jupiter scilicet moliebatur opera,
 Erat enim insuper impositurus dolorisque suspiriaque
 40 Trojanisque & Danaïs per acres pugnās.

Ver. 23. "Εὐδεις, Ἀτρέος υἱέ,]

— potes hoc sub casu ducere somnos?

Æn. IV. 560.

Ibid. — ἰπποδάμοιο.]

Picus, equum domitor, — Æn. VII. 189.

Lausus, equum domitor, — 651.

At Messapus equum domitor, — 691.

Ver. 24. Οὐ χρεὶ παννύχιον εὐδεν] Quæ ratione, παννύχιον, hic ultimam producat; item γάρ, ver. 39; vide supra ad α', 51.

Ver. 25. — ἐπιτετράφεται. — μέμνη] Vide supra ad α', 37.

Ver. 27. Ὃς σε, ἀνδρὸν ἐὼν, μέγα κήδεταί, ἡδ' ἐλεαίρει.]

Imperio Jovis huc venio, qui —

— cœlo tandem miseratus ab alto est.

Æn. V. 726.

Ver. 29. Πανσυδίη] Al. Πασσυδίη.

Ver. 35. — ἀπεβήσατο.] Sic infra, ver. 48, προσβήσατο. Editi hic plurimi habent, ἀπεβήσατο; A verbo ficto, βήσομαι. Vide infra ad ε', 109.

Ibid. Ὡς ἄρα φωνήσας ἀπεβήσατο.]

— Sic fatus, nocti se immiscuit atræ.

Æn. IV. 570.

Ver. 37. Φῆ γὰρ ὅγ'] Vide supra ad ver. 12.

Ver. 38. Νήπιος.]

Demens qui — Æn. IX. 728: Et alibi.

Ibid. — ἅρα Ζεὺς] Vide supra ad α', ver. 56.

Ver.

Ἐγρετο δ' ἐξ ὕπνου· θείη δέ μιν ἀμφέχοντο ὁμή·
Ἐξετο δ' ὀρθωθείς· μαλακὸν δ' ἔνδυσε χιτῶνα,
Καλὸν, νηγάτεον· περὶ δ' αὖ μέγα βάλλετο φάρδιον·

Experrectus igitur est ex somno; divinæque ei adhuc circumfusa erat vox:
Sedit autem arrectus, mollémque induit tunicam,
Pulchram, novam: circaque magnum sibi jecit pallium:

Ver. 41. Ἐγρετο δ' ἐξ ὕπνου.]

Tum verò Æneas—

Corripit è somno corpus—Æn. IV. 571.

Ibid. — θείη δέ μιν ἀμφέχοντο ὁμή.]

Qui hoc in alium sermonem convertere vollet, is demum, quæ sit horum vocabulorum Vis & ἐνέργεια, sentiet. Domina Dacæ non malè: “ Il lui sembla que la voix divine “ réperandit tout autour de lui, rétentissoit “ encore à ses oreilles.”

Ver. 42. Ἐξετο δ' ὀρθωθείς· μαλακὸν δ' ἔνδυσε χιτῶνα.]

Consurgit senior, tunicâque inducitur artus.

Æn. VIII. 457.

Ver. 43. Καλὸν, νηγάτεον.] Occurrit hæc vox, καλός, in Iliadè & Odyssæâ, ampliùs ducenties & septuagies: Et his omnibus in locis priorem semper producit. Unde sequentes mihi videor Observationes colligere, à nemine, quod sciam, occupatas.

Primò; Poëticam, quam appellant, Licentiam, non utique eam esse, quæ vulgò existimatur. Nam casu & fortuitò evenire omninò non potuit, ut vox toties usurpata, syllabam priorem nè SEMEL quidem corripere. Vide suprà ad α, ver. 51. Paucæ admodum, immò paucissima sunt vocabula, quæ penultimam habent ancipitem; ut ὕδαρ, &c.

Secundò; Homerum non Dialectis omnibus promiscuè & ἀλόγως, sed eâ solummodo usum esse, quæ inter Suos erat Ionico-Poëtica: Ex variis quidem illa Dialectis existens, non communiter & universè, sed certâ quâdam & constanti ratione, Poëtis Ionicis (ut credere æquum est) usitatâ. In Sermonè Attico, vox καλός, Sophocli, Euripidi & Aristophani, innumeris in locis (nescio annon in Omnibus) corripitur. Atque hæc quidem loquendi ratio, ignota erat Homero; Quem admodum ista Ionico-Poëtica, καλῶν, ἐμμεναι, ἀγορεύμεν, & similia, scriptoribus Atticis, Tragicis Comicisque non erant licita. In linguâ Doricâ, vox καλός itidem corripitur: Ideoque apud Theocritum, qui dialecto Ionicâ & Doricâ promiscuè usus est, sæpè legitur correpta, sæpè producta; nonnunquam etiam uno eodemque in versu; ut, — ὦ Πολύταρμι, τὰ μὴ καλὰ κατὰ πέρας τας. Quâ licentiâ Homerus nusquam est usus; sicuti nec τὰς, αὐτὰς, βέλαις, μοῦσας, & similibus.

Tertiò; Hinc mihi videor colligere, Hym-

num istum in Venerem, & Epigrammata quædam, Homero vulgò ascripta; non utique Homeri esse, sed recentioris cujusdam Poëtæ. Legitur nimirum, Hymn. in Venerem, ver. 29;

Τῷδε πατὴρ Ζεὺς δῶκε ΚΑΛΟΝ γέρας, ἀνὴρ γάρ μοι. Et ver. 262, Καί τε μοι ἀθανάτοισι ΚΑΛΟΝ χέρον ἐρίσσαντο. (Licet posterior iste versus sanari quidem possit, si legas, ἀθανάτοισι.) Similiter, Epigramm. 47. ver. 4;

Φρυγῆναί τε ΚΑΛΩΣ, καὶ τινας ὄνον ἀρέσθαι. Certè hæc ab Homero profecta nemo crediderit, qui vocem istam in Iliadè & Odyssæâ propè trecenties productam legerit, correptam nè SEMEL quidem.

Quartò; Hinc mihi novo argumento confirmari videtur, Hesiodum non æqualem fuisse Homeri, (nisi fortè per longa regionum intervalla linguis loquebantur planè diversis,) sed recentiore multò: (Quod & aliundè censuit Cicero; “ Homerus, inquit, multis, “ ut mihi videtur, antè sæculis fuit.” lib. de Senectute.) Hesiodus nimirum, ut priorem in voce καλός, sæpè producit, [Ἐγρ. καὶ ἡμῖν. lib. 1. ver. 196; Theogon. ver. 8, 17, 22, & alibi;] ita eandem sæpè quoque corripit; [Ἐγρ. καὶ ἡμῖν. lib. 1. ver. 63. Theogon. ver. 585, & 903.] Neque hoc solum; verum etiam, more Dorico, ultimam in vocibus τροπὰς, δεινὰς, κέραι, Ἀρπυΐαις, μεταναΐτας, βουλὰς, (quinetiam & λαγός in accusativo plurali) corripuit: [Ἐγρ. καὶ ἡμῖν. lib. 2, ver. 182, 281, 293. Ἀσπίς Ἡρακλ. ver. 302. Theogon. ver. 60, 267, 401, 534, 654:] Cujusmodi Exempla apud Homerum neutiquam occurrunt. Similiter vocem ἐπαρινγες, cujus penultimam Homerus semper producit, Hesiodus recentiore pronuntiandi more corripuit: Ἐγρ. καὶ ἡμῖν. lib. 2, ver. 33.

Quintò. Itaque rem minùs attigerunt Prosodiarum Scriptores, qui vocem καλός, priorem habere communem universè docent. “ Καλός primam habet ancipitem, sicque passim occurrit.” Phil. Labbe, Thesaur. Prosod. pag. 81. Similem & in aliis vocibus errorem errarunt. Τίτω apud Homerum, linguâ Ionicâ scilicet, priorem producit: Hinc idem vir doctus; “ Τίτω inquit primam producere debet, quamvis Euripides alicubi videatur corripuisse: Prosod. pag. 127. Immo verò non videtur corripuisse, sed (Attico videlicet ore proloquens) manifestò corripuit;

- Μοσὶ δ' ὑπαὶ λιπαροῖσιν ἐδήσατο καλά πέδιλα·
 45 Ἀμφὶ δ' ἄρ' ὤμοισιν βάλετο ξίφος ἀργυρόηλον·
 Εἶλετο ᾗ σκῆπτρον παλῶιον ἄφθιτον αἰεὶ,
 Σὺν τῷ ἔβη κ' νῆας Ἀχαιῶν χαλκοχιτῶνων.
 Ἡὼς μὲν ῥα θεὰ προσεβήσατο μακρὸν Ὀλυμπον,
 Ζηνὶ φῶως ἐρέεσσα ἢ ἄλλοις ἀθανάτοισιν·
 50 Αὐτὰρ ὁ κηρύκεας λιγυφθόγγοισι κέλδαι,
 Κηρύσσειν ἀγορήνδε καρηκομῶντας Ἀχαιῆς·
 Οἱ μὲν ἐκήρυκτον, τοὶ δ' ἠγείροντο μάλ' ὤκα.
 Βαλὺν ᾗ πρῶτον μεγαθύμων ἴξε γερόντων,
 Νεσορέη πατρὶ νηὶ Πυληγῆρ' βασιλῆα·
 55 Τὸς ὄγε συγκαλέσας, πυκινῷ ἠετύνετο βαλὺν·
 Κλυτε, φίλοι, θεῖός μοι ἐνύπνιον ἦλθεν Ὀνειρ',
 Ἀμβροσίῳ Διὶ νύκτα· μάλισσ' ᾗ Νέστορι Δίω,
 Εἰδός τε, μέγεθός τε, φυλὴν τ', αἴχισα ἐώκει.

- Pedibus item sub nitidis ligavit pulchra calceamenta :
 45 Circūmque humeros suspendit ensē argenteis-clavis :
 Accepit autem sceptrum paternum incorruptum semper,
 Cum quo ivit ad naves Achivorum ære-loricatorum.
 Aurora quidem Dea conscendit magnum Olympum,
 Jovi lumen nunciatura & aliis immortalibus :
 50 Sed is præcones argutis-vocibus jussit,
 Convocare ad concilium comantes Achivos :
 Hi quidem convocârunt, illi autem frequentes affuerunt valdè celeritèr.
 Consultationem verò primū magnanimorum sedere jussit Senatorum,
 Nestoream apud navem Pylo-nati regis :
 55 Quos ille cum coëgisset, prudentem iſtuebat consultationem ;
 " Audite, amici, divinum mihi in somnis venit Somnium,
 " Dulcem per noctem : maximè verò Nestori nobili,
 " Formæque, staturæque corporisq̃ue habitu, simillimus erat.

Δίκας τέτυκτα τις ἐν Αὐλίδι σταγῆς. *Iphig.*
in Taur. ver. 339 : & alibi. Similiter ἐθί-
 νω, φθάνω, & similia quædam, apud *Home-*
rum semper producuntur ; quæ Tragici Scrip-
 tores *Ainai* corripuerunt :

Νέων φθίνοντων, μέζον ἀρνυμαι κλέος.

Eurip. Alcest. ver. 56.

Ζητῶν φθίνει γὰρ καὶ μαραινέται νόσος.

Ibid. 201.

Τοὶ γὰρ φυτῶν παῖδας ἐκ ἔτ' ἀν φθάνουσιν.

Ibid. 662.

Χαρεὶ τρέμουσα κῶλα, καὶ μέλις φθάνει.

Medea, 1169.

Nihilò tamen minus, & apud *Homerum*, in
 linguâ utique *Ionica*, semper corripuntur,
 [φθίνω] ἀφθίτος, ἐθνήσκω ἀφθίνω ; ἐθάμενος,
 & ἐθάνω ; & similia : Eadem nimirum ana-
 logiâ, quæ ex φαίνω deducitur ἐσάνων φαίνερος,
 φαίνερόμαι ; ex μαρτύρομαι μαρτῦρόμαι ;
 ex κρύω, κρύεω : ex κρῖνω, κρίτος, ἀκρίτος &c.
 Vide suprà ad α', 309, 314 & 338 ; & infra
 ad ζ', 434.

Ver. 44. Προσὶ δ' ὑπαὶ λιπαροῖσιν ἐδήσατο
 καλά πέδιλα.

Ἀμφὶ δ' ἄρ' ὤμοισιν βάλετο ξίφος ἀργυρό-
 ηλον.]

Et Tyrrhena pedum circumdat vincula
 plantis :

Tum lateri atque humeris Tegeæum sub-
 ligat ensē. *Æn. VIII. 458.*

Ver. 48. Ἡὼς μὲν ῥα θεὰ] Vide suprà ad
 α', 477.

Ver. 49. — ἀθανάτοισιν] Vide suprà ad
 α', 398.

Ver. 51. Κηρύσσειν ἀγορήνδε —, ἠγείροντο
 μάλ' ὤκα.]

Ergo concilium magnum, primosque suo-
 rum

Imperio accitos, alta intra limina cogit.
 Olli convenère, fluuntque ad regia plenis

Testa viis. — *Æn. XI. 234.*

Ver. 53. Βαλὺν — ἴξε] Veterum non-
 nulli legebant ; Βαλὺν — ἴξε.

Ver. 57. — μάλισσ' ᾗ Νέστορι Δίω,
 Εἰδός τε μέγεθός τε.] De isto, τί, Vide
 ad α', 51.

Στῇ δ' ἄρ' ὑπὲρ κεφαλῆς, καί με πρὸς μῦθον ἔειπεν·
60 Εὐδεις, Ἀτρέε' υἱέ, δαΐφρον', ἰσποδάμοιο;
Οὐ χρεὶ παννύχιον εὐδεν βαλεφόρον ἄνδρα,
ἧ λαοὶ τ' ὑπὲρ τεύχεσσι, καὶ πόσα μέμνηται.
Νηὶ δ' ἐμέθεν ξύνες ὦκα· Διὸς δέ τοι ἄγγελός εἰμι,
Ὅς σθ', ἀνδρῶν ἐὼν, μέγα κήδεαι, ἡδ' ἐλεαίρει.
65 Θωρήξαι σε κέλαισε καρηκομόωντας Ἀχαιοὺς
Πανσυδίη· νηὶ γάρ κεν ἔλοις πόλιν εὐρυάγυιαν
Τρώων· ἢ γὰρ ἔτ' ἀμφὶς Ὀλύμπια δώματ' ἔχοντες
Ἀθάνατοι φρεσίνονται· ἐπέγναμψεν γὰρ ἅπαντας
Ἥρη λιασομένη· Τρώεσσι δ' κήδε' ἐφῆπται
70 Ἐκ Διός· ἀλλὰ σὺ σῆσιν ἔχε φρεσίν. Ὡς ὁ μὲν εἰπὼν
ῥηκετ' ὑποπλάμην· ἐμὲ δ' ἡ γλυκὺς ὕπνῳ ἀνῆκεν.
Ἀλλ' ἄγετ', αἵ κέν πως Θωρήξομεν ἡμᾶς Ἀχαιῶν·
Πρῶτα δ' ἐγὼν ἔπεσιν πειρήσομαι, ἢ θέμις ἐστὶ,
καὶ φεύγειν σιωπῇ νηυσὶ πολυκλήϊσι κελύσω.
75 Ὑμεῖς δ' ἄλλοθεν ἄλλῳ ἐρητύειν ἐπέεσσιν.
Ἦτοι ὄγ' ὥς εἰπὼν, κατ' ἄρ' ἔζετο τοῖσι δ' ἀνέστη
Νέστωρ, ὃς ῥα Πύλοιο ἀναξ ἦν ἡμαθρόεντι,

60 " Stetit autem supra caput, & ad me verba fecit;
" Dormis, Atrei filii, bellicosi, equum-domitoris?
" Non oportet totam noctem dormire consiliarium virum;
" Cui populiq[ue] commissi sunt, & tanta curæ sunt.
" Nunc verò mihi mentem adhibe ocyùs; Jovis enim tibi nuncius sum,
" Qui de te, *quantquam* distans, valdè sollicitus est, & misetur.
65 " Armare te jussit comantes Achivos
" Cum omnibus copiis; nunc enim capias urbem latas-vias-habentem
" Trojanorum: non enim ampliùs diversè cœlestes domos habentes
" Immortales sentiunt; inflexit enim omnes
" Juno supplicans: Trojanis verò mala impendent
70 " Ab Jove. Sed tu tuo tene animo. Sic illud loquutum
" Abiit avolans; meque jucundus somnus reliquit.
" Verùm agite, si quo modo armemus filios Achivorum.
" Primùm autem ego verbis tentabo, quatenus fas est,
" Et fugere cum navibus multorum-transstrorum jubebo:
75 " Vos autem aliunde alius cohibete verbis.
Ille quidem sic loquutus, confedit. His autem surrexit
Nestor, qui Pyli rex erat arenosæ,

Omnia Mercurio similis, vocemque colo-
remque,
Et crines flavos, & membra decora ju-
ventæ. *Æn. IV. 557.*
Omnia longævo similis, vocemque colo-
remque,
Et crines albos, & sæva sonoribus arma. *Æn. IX. 650.*
Ver. 65—70. Θωρήξαι σε κέλαισε &c. —
Ὡς ὁ μὲν εἰπὼν.] Zenodotus, teste Eustathio,
ad evitandam ταυτολογίαν, versus hocce (id
est) quod Veteres tamen non approbârunt) hoc
modo contraxit:

Ἠναιέει σε πατὴρ ὑψίζυγος, αἰθίοροι ναίων,
Τρώεσσι μαχέσασθαι προτὶ Ἴλιον· Ὡς ὁ μὲν
εἰπὼν, &c.
Ver. 66. Πανσυδίη.] Al. Πανσυδίη.
Ver. 71. — ἀποπλάμην· ἐμὲ δὲ.] Vide
suprà ad α, ver. 51.
Ver. 73. Πρῶτα δ' ἐγὼν ἐπιείσομαι πειρήσομαι.]
Ἰνα πειραν τῆς ἐρμῆς αὐτῶν λάβῃ, καὶ μὴ
ἐπαχθῇς ἢ, πολεμεῖν ἀναγκάζων ὑπὲρ ἑαυτῆς.
Dion. Hal. περὶ τῆς Ὀμήρου ποιήσεως, cap. 20.
Veritus nimirum ne, discessu Achillis, mi-
litum à se voluntates alienasset. Vide infra
ad ver. 110.

Ver.

Omnia

- Ὅς σφιν εὐφρονέων ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν
 ὦ φίλοι, Ἀργείων ἡγήτορες ἠδὲ μέδοντες,
 80 Εἰ μὲν τις τ' ὄνειρον Ἀχαιῶν ἄλλῃ ἐνίσπε,
 Ψεῦδός κεν φαῖμην, ἢ νοσφιζοίμεθα μᾶλλον·
 Νῦν δ' ἴδεν, ὅς μὲν ἄριστος ἐνὶ στρατῷ ἐυχεται εἶναι.
 Ἀλλ' ἄγετ', αἱ κέν πως θωρήξομεν ἡμᾶς Ἀχαιῶν.
 ὣς ἄρ' εὖ φωνήσας, βελῆς ἐξήρχε νέεσθαι.
 85 Οἱ δ' ἐπ' ἀνέστησαν, πείθοντό τε ποιμένι λαῶν,
 Σκηπτῆχοι βασιλῆες· ἐπεσδύοντο δὲ λαοί.
 Ἡύτε ἔθνεα εἴσι μελισσῶν ἀδινάων,
 Πέτρης ἐκ γλαφυρῆς αἰεὶ νέον ἐρχομένηων,
 Βοτρυδὸν δὲ πέτονται ἐπ' ἄνθεσιν εἰαρηνοῖσιν,
 90 Αἱ μὲν τ' ἐνθα ἄλῃς πεποτήσονται, αἱ δέ τε ἐνθα
 ὣς τῶν ἔθνεα πολλὰ νεῶν ἄπο ἢ κλισιάων
 Ἡῖόν τε προπάροιθε βαθεῖης ἐσιχάωντο

Qui ipsis prudens concionatus est, & dixit;

“O amici, Argivorum ductores & principes,

80 “Siquidem aliquis somnium Achivorum alius dixisset,

“Mendacium diceremus, & averfaremur magis:

“Nunc autem vidit is, qui se longè præstantissimum in exercitu gloriatur esse,

“Verùm agite, si quo modo armemus filios Achivorum.

Sic loquutus, concilio incepit excedere.

85 Hi autem surrexerunt, parueruntque pastori populorum,

Sceptrigeri reges: accurrebant autem interea populi.

Sicut gentes eunt apum confectarum,

E petrâ cavâ semper recens venientium,

In modum racemi autem volant super floribus vermis,

90 Et aliæ hæc affatim volant, aliæ illæ:

Sic horum gentes multæ à navibus & tentoriis

Littus ante immensum procedebant ordine

Ver. 87—93. Ἡύτε ἔθνεα εἴσι μελισσῶν.—Ὡς τῶν ἔθνεα—ἰλαδὸν εἰς ἀγορὴν.]

Qualis apes æstate novâ per florea rura
 Exercet sub sole labor, cùm gentis adul-
 tos

Educunt foetus, aut cùm liquentia mella
 Stipant, & dulci distendunt nectare cellas,
 Aut onera accipiunt venientum, aut ag-
 mine facto

Ignavum fucos pecus à præsepibus arcent;
 Fervet opus, redolentque thymo fragran-
 tia mella. *Æn.* I. 433.

Ac veluti in pratis, ubi apes æstate serenâ
 Floribus infidunt variis, & candida cir-
 cum

Liliâ funduntur; strepit omnis murmure
 campus. *Æn.* VI. 707.

In hâc Similitudine, suam habet Pulchritu-
 dinem sua utriusque Poëtæ loquendi ratio.
 Τὸν ἀθροισμὸν, καὶ τὴν πολυπλήθειαν μετ' ἐν-
 ταξίας ἀπείκασε μελίσσαις. *Dionys. Halic.*
περὶ τῆς Ὀμήρου ποιήσεως. cap. 10. Atque eâ
 quidem tenus, comparatio Utrique commu-

nis. *Macrobius* (lib. 5. c. 11.) *Virgilium*

hoc in loco præfert: “*Vides descriptas apes*

“à Virgilio *Opifices*, ab Homero *vagas*

“*alter discursum, & solam volatus varietatem,*

“*tem, alter exprimit nativæ Artis officium.*

Pulcherrimè quidem hoc *Virgilius*, & appo-
 sitè ad rem: Etenim *Apum* comparisonem

cum *Operariis* instituebat, urbem condentibus.

At *Homero* alia res agebatur. Exer-
 citum nimirum è navibus atque tentoriis

egredientem describit. Atque hanc quidem

rem pulcherrimè depingit illud, ἀδινάων; &

ἐκ πέτρης γλαφυρῆς; &, αἰεὶ νέον ἐρχομένηων;

& βοτρυδὸν; &, αἱ μὲν τ' ἐνθα, αἱ δέ τε ἐνθα.

Ut mirè admodum cæcutierit *Spondanius*

(rehtë notante *Porpio*;) qui totam hujus com-
 parationis ἀπόδοσιν in solâ voce, ἰλαδὸν, con-

sistere existimavit.

Ver. 89. Βοτρυδὸν δὲ πέτονται.]
 —jamque arbore summâ

Confluere & lentis novam demittere ramis.

Georgic. IV. 557.

Ver. 90. —πεποτήσονται.] Vide suprâ ad α', 37.

Ver

- Ἰλαδὸν εἰς ἀγορεύ· μὴ δὲ σφισιν Ὅσσα δεδήει,
 Ὅτρυνεσ' ἰέναι, Διὸς ἄγγελος· οἱ δ' ἀγέροντο·
 95 Τετρήχει δ' ἀγορῇ, ὑπὸ δ' ἐσυναχίζετο γαῖα,
 Λαῶν ἰζόνων, ὁμαδοῦ δ' ἦν· ἐννέα δὲ σφεας
 Κήρυκες βοόωντες ἐρήτυον, εἶποτ' αὐτῆς
 Σχοιάτ', ἀκῆσαιαν ᾗ διοτρεφέων βασιλῆων.
 Σπυδοῇ δ' ἔζετο λαὸς, ἐρήτυθεν ᾗ κατ' ἐδρας,
 100 Πανσάμφοι κλαγγῆς· ἀνά δ' ᾗ κρείων Ἀγαμέμνων
 Ἔση, σκῆπτρον ἔχων· τὸ μὲν Ἥφαιστος κάμε τρύχων·
 Ἥφαιστος μὲν δῶκε Διὶ Κρονίῳ ἀνακτι·
 Αὐτὰρ ἄρα Ζεὺς δῶκε Νηκεύῳ Ἀργειφόντῃ·
 Ἑρμείας δ' ἀναξ δῶκεν Πέλοπι πληξίππῳ·
 105 Αὐτὰρ ὁ αὐτὲ Πέλοψ δῶκε Ἀτρεΐ, ποιμένι λαῶν·
 Ἀτρεὺς δ' ᾗ θνήσκων ἔλιπε πολύαρνι Θυέστῃ·
 Αὐτὰρ ὁ αὐτὲ Θυέσ' Ἀγαμέμνονι λείπε· Φορῶναι,

Turmatim ad concionem; interque ipsos. Fama accendebatur,
 Incitans ire, Jovis nuncia: Hi itaque congregati erant:

- 95 Tumultuabatur autem concio, subitusque gemebat terra,
 Populis sedentibus; clamorque inconditus erat: novem autem ipsos
 Praecones vociferantes cohibebant, si quando à clamore
 Desisterent, & Jovis alumnos reges audirent.
 Vix tandem resedit populus, tenebantque sedes,
 100 Cessantes à clamore: quum rex Agamemnon
 Surrexit, sceptrum tenens; quod Vulcanus labore-fabricaverat.
 Vulcanus quidem dedit Jovi Saturnio Regi:
 Sed Jupiter dedit internuntio Argicidae:
 Mercurius autem rex dedit Pelopi equiti:
 105 Ac rursus Pelops dedit Atreo pastori populorum:
 Atreusque moriens reliquit diviti-pecorum Thyestae:
 Ac rursus Thyestes Agamemnoni reliquit gestandum,

Virgilius
 ptas apud
 vagari
 varietas
 officium
 & appo-
 rationem
 condenti-
 . Exer-
 tentoria
 e quidem
 inān; &
 ομογενείας
 τε ἰσθα-
 pendαντες
 jus com-
 δόν, com-

Ver. 93. — μετὰ δὲ σφισιν Ὅσσα δεδήει.
 Ὅτρυνεσ' ἰέναι, Διὸς ἄγγελος.] Mirā cum
 sublimitate atque ἐνεργείᾳ exhibet ista Imago,
 quā celeriter, quāque ardenti studio, per
 universum Exercitum delata fuerint Impe-
 ratoris mandata. Cæterum de voce, δεδήει,
 hoc in loco; & τετρήχει, ver. 95; obser-
 vandum, si δέδωκεν & τέτρηχεν dixisset, jam
 non utique constitisse Temporum rationem.
 Simile enim est, ac si quis Anglicè dicat, is
 in a Commotion, pro eo quod est, was
 in a Commotion. Vide suprā ad α, 37.

Ver. 95. — ὑπὸ δ' ἐσυναχίζετο γαῖα.]
 — pulsuque pedum tremit excita tellus.

Æn. VII. 722.
 Al. ὑπὸ δὲ συναχίζετο. Quod & auribus
 magis placet, & aliis in locis ita scriptum
 occurrit.

Ver. 97. Κήρυκες βοόωντες] De Sono vocis
 istius, βοόωντες, rectè Scholia Moschorpili:
 Ἐνταῦθα τὴν ἐπὶ πολλῷ παρατάσσει τῆς βοῆς
 φαίνεται βέλτεται.

Ver. 101. — σκῆπτρον ἔχων, τὸ μὲν Ἥφαι-

στος] Ὁ ποιητὴς, ἵπταιν ἐθέλων τῆς τῶν Πε-
 λοπιδῶν οἰκίας τὴν ἀρχαιότητα, καὶ τὸ μέγε-
 θος ἡγεμονίας ἐνδείξασθαι, — Αὐτῇ σοι τῆς
 Πελοπιδῶν οἰκίας ἡ γενεαλογία, εἰς τορεῖς ἔδδ
 ὅλας μείνασα γενεάς. Τὰ γε μὴν τῆς ἡμετέ-
 ρας, &c. Juliani Orat. 3.

Ver. 102. Ἥφαιστος μὲν δῶκε] Aptè ad-
 modum & ad rem congruenter Poëta, in
 his quinque versibus, Agamemnonis stemma
 describens, singulis versibus sententias sin-
 gulas absolvit. “ Homernum nemo in magnis
 “ sublimitate, in parvis proprietate superave-
 “ rit.” Quintilian. lib. 10. cap. 1. Vide
 suprā ad α, 436.

Ver. 106. — ἔλιπε πολύαρνι] Quā ratione,
 ἔλιπε, hīc ultimam producat; item ἐραιτά-
 μινος, ver. 109; & υπερμένει, ver. 116; vide
 suprā ad α, 51.

Ver. 107. Αὐτὰρ ὁ αὐτὲ Θυέσ'] Θυέσ',
 Nominativus; non Vocativus pro Nomina-
 tivo; quod est ineptissimum. Vide suprā ad
 α, 175.

Ver.

- Πολλῇσι νήσοισι καὶ Ἀργεῖ παντὶ ἀνάσσειν·
 Τῷ δ' ἔρεσάμην, ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
 110 ὦ φίλοι, ἦρωες Δαναοὶ, θεράποντες Ἀρη, 125
 Ζεὺς με μέγα Κρονίδης αἴτῃ ἐνέδθησε βαρεῖν·
 Σχέτλι, ὅς περ μὲν μοι ὑπέχετο καὶ κατένευσεν,
 Ἴλιον ἐκπέρσαντ' εὐτείχεον Ἀπνέεσθ.
 Νῦν δ' κακῶ ἀπάτιν βεβούσατο, καὶ με κελόει 130
 115 Δυσκλέα, Ἀργεῖ ἰκέσθ, ἐπεὶ πολὺν ὤλεσα λαόν·
 Οὕτω παρ Διὶ μέλλει ὑπερμῆνεί φίλον εἶναι,
 ὅς δ' ἡ πολλῶν πολίων κατέλυσε κάρηνα,
 Ἥδ' ἔτι καὶ λύσει τῷ κατ' ἐσὶ μέγιστον.
 Αἰχρὸν γὰρ τόδε γ' ἐστὶ καὶ ἑσσομένοις πυθέσθ,
 120 Μὰ ψῆτ' ὅτ' ὅσονδε πτόνδε τε λαὸν Ἀχαιῶν
 Ἀπρηλὸν πόλεμον πολεμίζειν, ἡδὲ μάχεσθ
 Ἀνδράσι παυροτέροισι τέλος δ' ἔπω τ' ἐφάνηαι.
 Εἴπερ γὰρ καὶ ἐθέλοιμην Ἀχαιοὶ τε Τρῶές τε,

Ut multis insulis & Argo omni imperaret;
 Hoc ille nixus, verba alata dixit;

- 110 "O amici heroës Danai, famuli Martis, "
 "Jupiter me valde Saturnius detrimento irretivit gravi:
 "Durus, qui antea quidem mihi promissit & annuit,
 "Ilio exciso bene munito, me rediturum:
 "Nunc vero malam fraudem struxit, & me jubet
 115 "Ingloriam, Argos redire; postquam multum perdidit populum.
 "Ita scilicet Jovi erit prapotentis placitum,
 "Qui jam multarum urbium demolitus est vertices,
 "Et adhuc etiam demolietur: ejus enim potentia est maxima.
 "Turpe enim hoc est etiam posteris auditu,
 120 "In cassum aded talem tantumque populum Achivorum
 "Irritum bellum gerere, & pugnare
 "Cum viris paucioribus: exitus autem nondum ullus apparuit.
 "Si enim velimus Achivique Trojanique,

Ver. 108. Πολλῇσι νήσοισι.] Quidam, πολλῶσιν. Sed nihil opus. Vide infra ad ver. 612.

Ver. 109. — ἔπεα πτερόεντα προσηύδα.] Al. ἐπὶ Ἀργείοισι μετῴδῃ.

Ver. 110. ὦ φίλοι, ἦρωες.] Totum hujus orationis artificium, in quâ aliud dicit Agamemnon, aliud reverà persuadere cupit; pulchrè & fusè enarrat Dionys. Halicarn. lib. qui inscribitur τέχνη, cap. 8; & 9. Ἐπάγει τὴν τέχνην, ἐν τῇ δημηγορίᾳ ἀσθενεὺς προτάσεις προτείνει· τὸ δὲ ἐφεξῆς, θαυμαστικῶς εὐφρομένον ἐστίν. "Αἰσχρὸν γὰρ τόδε" &c. — τὸ δὲ τέλος τῶν λόγων, ἰσχυρῶς ἐναντία βεβούσμενα ἐστίν, οἷς λέγει "Φευγαμέν," &c.

Ver. 111. Ζεὺς με μέγα.] Ἐπιπροσθεὶ ὁ τύφος, "ὦ μάκαρ Ἀτρεΐδην." — Αἱ δὲ τῶν παθῶν φωναί, πρὸς τὴν κενὴν δέξαν Ἐνδοθεν ἀντιμαρτυροῦσι, "Ζεὺς με μέγα κρονίδης αἴτῃ" &c. Plutarch. de Animi Tranquillitate.

Ibid. — αἴτῃ ἐνέδθησε βαρεῖν.] Hinc apud

Antoninum, lib. X. §. 28. Ὁ οἰμώζων—τὸ Ἐνδοσιν ἡμῶν, "deplorans vitâ hujus miserie, & quasi Illigationem."

Ver. 113. — ἀπονέεσθαι.] Vide supra ad α, 398.

Ver. 115. Δυσκλέα, Ἀργεῖ ἰκέσθαι,] — patriam remeabo inglorius urbem.

Ver. 118. Ἥδ' ἔτι καὶ λύσει.] Barnesius legendum existimat, καλλύσει; quod est, καταλύσει. Sed nihil opus.

Ibid. — τῷ γὰρ πρῶτος ἐστὶ μέγιστον.] — rerum cui summa potestas,

En. X. 100.

Ver. 122. Ἀνδράσι παυροτέροισι.] Vix hostem, alterni si congregiamur, habemus.

Ver. 123. Εἴπερ γὰρ καὶ ἐθέλοιμην, — Ὁρῶντας πρὸς ταμῶντες, ἀριθμηθῆναι ἀμφοτέρω, Τρῶας μὲν λέξασθαι,]

Τὸ "Ἀριθμηθῆναι," δ' πρὸς τὸ, "Ἐθέλοιμην,"

- “Ορκία πῖσά ταμόντες, ἀρθημηθήμεναι ἄμφω
 125 Τρῶας μὲν λέξασθαι, ἐφέσιοι ὅσοι ἔασιν.
 Ἡμεῖς δ’ ἐς δεκάδας διακοσμηθεῖμεν Ἀχαιοί,
 Τρώων δ’ ἄνδρες ἕκασον ἐλοίμεθα οἰνοχοοῖεν,
 Πολλαὶ κεν δεκάδες δαοίατο οἰνοχοοιο.
 Τόσον ἐγὼ φημι πλέας ἔμμεναι ἦας Ἀχαιῶν
 130 Τρώων, οἳ ναῖσι καὶ πόλιν· ἀλλ’ ὀπίκροι
 Πολλέων ἐν πολίων ἐγχεσπαλοι ἄνδρες ἔασιν,
 Οἳ με μέγα πλάττῃσι, καὶ ἐκ εἰῶσ’ ἐθέλοντα
 Ἰλὶς ἐκπέρσαι εὐναιόμηνον πολίεθρον.
 Ἐννέα δὴ βεβᾶσι Διὸς μεγάλας ἐνιαυτοί,
 135 Καὶ δὴ δῆρα σέσηπε νεῶν, καὶ σπάρτα λέλυνται.
 Αἱ δὲ πᾶς ἡμέτερά τ’ ἄλοχοι, καὶ νήπια τέκνα,
 Εἵαται ἐν μεγάροις ποτιδέγμεναι ἄμμι ὃ ἔργον
 Αὐτῶς ἀκράνλον, καὶ εἵνεκα δεῦρ’ ἰκόμεσθα.”

- “ Fœderibus fidelibus percussis, numerari utrique;
 125 “ Trojanos quidem legere, cives quotquot sunt;
 “ Nos autem in decurias disponamur Achivi,
 “ Trojanorumque viros singulos accipiamus, qui vinum fundant;
 “ Multæ utique decuriæ indigerent pocillatore.
 “ In tantum ego ajo plures esse filios Achivorum
 130 “ Trojanis, qui habitant in urbe. Sed auxiliares
 “ Multis ex civitatibus hastas-vibrantes viri sunt,
 “ Qui me valdè impediunt, & non sinunt volentem
 “ Trojæ expugnare benè habitatum oppidum.
 “ Novem utique præterierunt Jovis magni anni,
 135 “ Et jam ligna computruerunt navium, & funes dissoluti sunt:
 “ Et nostræ utique uxores, & infantes liberi,
 “ Sedent in ædibus expectantes: nobis autem opus
 “ Frustrâ infectum, cujus gratiâ huc venimus:

“ μὲν,” ἀποδίδεται ἀλλὰ πρὸς τὸ, “Ορκία
 “ πῖσά,”—Τὸ δὲ, “ἐθέλομεν,” πρὸς τὸ,
 “ Τρῶας μὲν λέξασθαι,”—Καὶ ἔχει ὁ λόγος
 [nempe constitutio ista, “ ἐθέλομεν Τρῶας
 “ μὲν λέξασθαι, ἡμεῖς δὲ διακοσμηθεῖμεν,”]
 μὲν τῶ, (ἀ, 133.) “Ἡ ἐθέλεις ὅφρ’ αὐτὸς
 “ ἔχῃς γέρας, αὐτὰρ ἔμ’ αὐτῶς ἥσθαι δυνά-
 “ μινον;” Schol. Moschoruli. Eodem tamen
 redit, si Ἀριθμηθήμεναι referatur ad Ἐθέλοι-
 μιν; & istud, λέξασθαι, accipiat ἑλλειπ-
 τικῶς.

Ver. 124. “Ορκία πῖσά ταμόντες.]

—Fœdusque ferit. —Æn. X. 154.

Ver. 125. Τρῶας μὲν] Alii legunt, Τρῶες
 μὲν ut respondeat τῶ, Ἡμεῖς δὲ, in sequenti
 versu. Sed perinde est.

Ver. 129. Τόσον ἐγὼ φημι πλέας] Mirè
 hic erravit Scholiastes. Οἱ μὲν Τρῶες, χωρὶς
 τῶν ἐπικέρων, ἦσαν ἀριθμῶ μυριάδες πέντε.
 Schol. ad ver. 122. Recensentur quidem
 (δ, 562, 563.) Trojanorum myriades quin-
 que: At non, isto in loco, “ sine Aux-
 “ illis.” Rectè enim (ad δ, 562.) annu-

tavit Eustathius; τίς τις [πεντακισμυρίας]
 μὴ τις ἐφεσίς εἶναι μόνως Τρῶας, κατὰ τινὰς,
 αἷς τῶν ἐπικέρων καθευδόντων—ἀλλὰ πάν-
 τας, ἦσαν τὸς τε αὐτόχθονας Τρῶας, τὸς τε
 ἐπικέρους.

Ver. 131. Πολλέων] Pronuntiabatur, Πολ-
 λῶν.

Ver. 135. Καὶ σπάρτα λέλυνται.] “ Non
 “ rudentes, sed funiculi vel lora, quibus na-
 “ ves consuebantur: τὰ ῥάμματα τῶν νεῶν.”
 Salmas. “ Liburni pleræque naves loris sue-
 “ bant; Græci magis canthabos & σπῆρά κα-
 “ terisque sativis rebus, à quibus σπάρτα
 “ appellabant.” Varro apud Gellium, lib.
 17. c. 3.

Ver. 137. Εἵαται ἐν μεγάροις ποτιδέγμε-
 ναι] Al. Εἵατ’ ἐν μεγάροις. Quod & ip-
 sum scilicet ἔαται, non ἔατο, intelligendum
 est: Conjunctum est enim cum præceden-
 tibus, βεβᾶσι, σέσηπε, λέλυνται, quæ omnia
 de præsentī dicta sunt tempore: Vide suprâ
 ad δ, 37.

Veri

- Ἄλλ' ἄγεθ', ὡς ἂν ἐγὼν εἴπω, πειθώμεθα πάντες.
 140 Φόβωμαι σὺν νηυσὶ φίλῳ ἐς πατρίδα γαῖαν.
 Οὐ γὰρ ἔτι Τροίῳ αἰρήσομαι ἐνρυάγυιαν.
 Ὡς φάτο· τοῖσι δ' ἑυμὸν ἐνὶ στήθεσιν ὄρινε,
 Πᾶσι μὲν πληθύνῃ, ὅσοι δ' ἐβλήης ἐπάκχσαν.
 Κινήθη δ' ἀγορῇ, ὡς κύματα μακρὰ θαλάσσης
 145 Πόντε· Ἰκαρίοιο, τὰ μὲν τ' Εὐρὸς τε Νότος τε
 Ὠρεῶν, ἐπαΐξας πατρὸς Διὸς ἐκ νεφελῶν.
 Ὡς δ' ὅτε κινήσει Ζέφυρος βαθὺ λήϊον, ἐλθὼν
 Λάβρ' ἐπαιγίζων, ὅππ' ἵμῃσι ἀσαχύνειν·
 Ὡς τῶν πᾶσ' ἀγορῇ κινήθη· τοὶ δ' αἰαλητῶ
 150 Νῆας ἐπεσβύοντο· ποδῶν δ' ὑπένερχε κονίη
 Ἰσατ' αἰερομένη· τοὶ δ' ἀλλήλοισι κέλδον,
 Ἀπτεδὲ νηῶν, ἡδ' ἐλκέμεν εἰς ἄλλα δῖαν,
 Οὐρὰς τ' ἐξεκάραιρον· αὐτὴ δ' ἔρπον ἵκεν
 Οἴκαδε ἱεμένων, ὑπὸ δ' ἤρεον ἔρματα νηῶν.
 155 Ἐνθα κεν Ἀργείοισιν ὑπέρμορξα νόστος ἐτύχθη,
 Εἰ μὴ Ἀθηναίῳ Ἦρῃ πρὸς μῦθον εἶπεν·

“ Sed agite, ut ego dixero, pareamus omnes:

- 140 “ Fugiamus cum navibus dilectam in patriam terram:
 “ Non enim jam Trojam capiemus latas-vias-habentem.
 Sic dixit: His autem animum in pectoribus commovit,
 Omnibus inter multitudinem, quicunque non consilium audiverant.
 Mota est verò concio, ut fluctus ingentes maris
 145 Pelagi Icarii, quos quidem Eurýsque Notúsque
 Commovit, cum irruerit patris Jovis ex nubibus.
 Sicutque quum moverit Zephyrus ingentem segetum campum, veniens,
 Rapidus supernè ingruens, & incumbens-inclinat spicas;
 Sic horum tota concio mota est: hi autem fremitu-militari
 150 Ad naves ruebant: a pedibus verò subter pulvis
 Stabat excitatus: Alii autem alios adhortabantur,
 Ut prehenderent naves, & traherent in mare vastum;
 Alveosque expurgabant. Clamor autem in cælum ivit
 Domum properantium; subtrahebantque palangas navibus.
 155 Tunc fanè Argivis præter fatum reditus contigisset,
 Nisi Minervam Juno sermone affata fuisset;

Ver. 139. — ὡς ἂν ἐγὼν εἴπω, πειθώμεθα πάντες.]

Ne qua meis esto dictis mora —.

Æn. XII. 565.

Ver. 144. Κινήθη δ' ἀγορῇ, ὡς κύματα]

— variusque per ora cucurrit

Aufonidum turbata fremor; ceu, saxa morantur

Cum rapidos amnes; clauso fit gurgite murmur,

Vicinæque fremunt ripæ crepitantibus undis. Æn. XI. 296.

Ver. 150. — ποδῶν δ' ὑπένερχε κονίη

Ἰσατ' αἰερομένη.]

— jam pulvere cælum

2

Stare vident. — Æn. XII. 407.

Ver. 153. Οὐρὰς.] Ταφροειδὴ ὀρύγματα, δι' ὧν αἱ νῆες καθέλκονται εἰς τὴν θάλασσαν. Schol.

Ver. 155. — ὑπέρμορξα] Quicquid inopinatum, præter expectationem; quicquid violentum, præter naturam; quicquid ex stultitia natum, præter rationem; ea omnia ὑπὲρ μόρον γενέσθαι dicuntur:

Μὴ καὶ ὑπὲρ μόρον δόμον Ἄϊδος εἰσαφίκηαι. ὕ, 336.

Σφῆσιν ἀτασθαλίῃσιν ὑπὲρ μόρον ἄλγε' ἔχουσιν. Odys. α', 34.

— nec Fato, meritâ nec morte peribat, Sed misera ante dictum. — Æn. IV. 696.

Ver.

ὦ πόποι, αἰγιόχοιο Διὸς τέκος ἄτρυτάνη,
 Οὕτω δὴ οἰκόνδε, φίλῳ ἐς πατρίδα γαῖαν,
 Ἀργεῖοι φέρονται ἐπ' εὐρέα νῶτα θαλάσσης;
 160 Καδδὲ κεν ἐυχωλῶ Πελάμῳ, ἣ Τρωσὶ λίποιεν
 Ἀργεῖῳ Ἑλένῳ, ἧς εἵνεκα πολλοὶ Ἀχαιῶν
 Ἐν Τροίῃ δ' ὀλοήσαντο, φίλης δ' ἀπὸ πατρίδος αἰῆς;
 Ἀλλ' ἴθι νῦν μὲν λαὸν Ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων,
 Σοῖς δ' ἀγανοῖς ἐπέεσσιν ἐρήτυε φῶτα ἑκάστον,
 165 Μηδὲ ἕα νῆας ἀλλὰδ' ἐλκέμεν ἀμφιελίσσας.
 Ὡς ἔφατ'· ἔδ' ἀπίθῃσε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
 Βῆ δ' κατ' Οὐλύμποιο καρλῶν αἵξασα.
 Καρπαλίμως δ' ἵκανε θοᾶς ὅππῃ νῆας Ἀχαιῶν·
 Εὖρεν ἔπειτ' Ὀδυσῆα, Διὶ μῆτιν ἀτάλαντον,
 170 Ἑσαότ'· ἔδ' ὄγε νηὸς εὐσέλμοιο μελαίνης

“ Papæ, Ægiochi Jovis filia indomita,
 “ Siccine verò domum, dilectam in patriam terram,
 “ Argivi fugient super lata dorfa maris?
 160 “ Gloriam autem Priamo, & Trojanis reliquerint
 “ Argivam Helenam; cujus gratiâ multi Achivorum,
 “ Ad Trojam perierunt, dilectâ procul à patriâ terrâ?
 “ Verùm abi nunc ad populum Achivorum ære-loricatorum,
 “ Tuisque lenibus verbis cohibe virum quemque,
 165 “ Nec sine naves in mare trahere, quæ hinc & inde impelluntur remis.
 Sic dixit: nec non paruit Dea cæcis-oculis Minerva.
 Descendit itaque ab Olympi verticibus concitata,
 Raptimque venit veloces ad naves Achivorum:
 Invenit deinde Ulyssēm Jovi consilio parem,
 170 Stantem: neque hic navem bonis-transstris-instructam nigram

Ver. 157. — ἀτρυτάνη.] Ἀκαταπόντος, ἀποπίας, ἀτρυτος ἐν μάχῃ. Hesych. λέγεται δὲ Ἀτρυτάνη, ὡσανεὶ ἐ τριβομένη ὑπ' ἑδενός πόντος. Phlegonius de naturâ Deor. cap. 20.

Ver. 158. Οὕτω δὴ οἰκόνδε] Τοῖς παραπληρωματικοῖς συνδέσμοις χρῆσθαι, οὐχ ὡς προσθήκαις κεναῖς, — ὥσπερ τινὲς τῷ “ Δὴ ” χρῶνται πρὸς ἑδέν — ἀλλ' ἐὰν συμβαλλωνταὶ τι τῷ μεγέθει τῷ λόγῳ. Καθάπερ παρὰ Πλάτωνα. “ Ὁ μὲν δὴ μέγας ἡγεμὼν ἐν ἑρανῶ “ Ζεὺς. ” Καὶ παρ' Ὀμήρῳ, “ Ἀλλ' ὅτε δὴ “ ἔσ. ” Demetr. Phaler. περὶ Ἑρμηνείας, §. 55, 56. Λαμβάνεται δὲ καὶ ἐν παθητικοῖς πολλάκις ὁ σύνδεσμος ἕτος· ὥσπερ, —

“ Οὕτω δὴ οἰκόνδε ” —; Εἰ γὰρ τὸν σύνδεσμον ἐξέλαις, συνεξαίρησις καὶ τὸ πάθος. Ibid. §. 57. Vide suprâ ad α, 56.

Ver. 165. Μηδὲ ἕα νῆας ἀλλὰδ' ἐλκέμεν] Quâ ratione, νῆας, hîc & ver. 181, ultimam producat; & similiter Διὶ & μῆτιν, ver. 169; & ὅς, ver. 184; & κακόν, ver. 190; vide suprâ ad α, 51.

Ver. 166. — γλαυκῶπις] Vide suprâ ad α, 206.

Ver. 167. Βῆ δὲ κατ' Οὐλύμποιο καρλῶν αἵξασα.]

Illa viam celerans ———
 Nulli visa cito decurrit tramite virgo.

Æn. V. 609.

Ver. 168.] Fuerunt apud Antiquos, qui hunc versum expungerent; At nullâ idoneâ de causâ,

Ver. 169. Εὖρεν ἔπειτ' Ὀδυσῆα,] Ὀδυσσεὶ παρέστηκεν ἐν ἄλλῃ τις ἀληθείᾳ ἢ Φρόντισι. Heraclid. Pontic. Vide suprâ ad α, 194. Cæterùm quæri potest, quidnam hîc extiterit Sapientiæ singularis; cùm nihil aliud hâc in re egerit Ulysses, quàm quod priùs, in concilio Seniorum, communi fuerat consensu constitutum, ver. 53, 73, 75, 77, &c. Mihi quidem videtur totâ hâc machinatione id indicare Poëtam, utique concilio isti Seniorum, ut Duces & βασιλῆας alios, ver. 188, 194, ita & ipsum quoque Ulyssēm non interfuisse; sed suâ sapientiâ intellexisse, quid proposuisset sibi haberet Agamemnon. Συνέκασθαι ὅππῃ φωνισάσθης — οἷος νῆος Ἀτρεΐδου — οἷον ἔειπε· ver. 182, 192, 194. Judicet tamen Lector eruditus. Neque enim à quoquam hoc, quod meminerim, observatum reperi: Ex alterâ parte stare videtur, quòd infrâ, ver. 407, inter septem γέροντας ἀνίσταται

407. τα, δι σσαν.

ἀπορί- d vîo- fultia u-

ἵκηται. 336. ἔχσ- 34. τibat, 696. Ver.

542

- "Απλετ', ἐπεὶ μιν ἄχθ' καρδίῳ κ' θυμὸν ἴκτανεν.
 Ἄλχ' δ' ἰσαμένη προσέφη γλαυκῶπις Ἀθήνη·
 Διοχρὲς Λαερτιάδῃ, πολυμήχαν' Ὀδυσσεῦ,
 Οὕτω δὴ οἰκόνδε, φίλῳ ἐς πατρίδα γαῖαν,
 175 Φόβξεοθ', ἐν νήεσσι πολυκλήϊσι πρὸντες;
 Καδδὲ κεν εὐχολῶ Πριάμῳ κ' Τρῶσι λίποιτε
 Ἀργείῳ Ἑλένῳ, ἧς εἵνεκα πολλοὶ Ἀχαιῶν
 Ἐν Τροίῃ ἄπολοντο, φίλης ἄπο πατρίδ' αἴης;
 Ἀλλ' ἴθι νῦν μὲν λαὸν Ἀχαιῶν, μηδὲ τ' ἐρώει·
 180 Σοῖς δ' ἀγανοῖς ἐπέεσσιν ἐρήτυε φῶτα ἕκασον,
 Μηδὲ ἕα νῆας ἅλαδ' ἐλκέμεν ἀμφιελάσας.
 "Ὡς φάθ'· ὃ ᾗ ξυνέηκε θεῶς ὅπα φωνησάσης·
 Βῆ ᾗ θέειν, ἄπο ᾗ χλαῖναν βάλε· τὼ δ' ἐνόμισσε
 Κήρυξ Εὐρυβάτης Ἰθακῆσιθ', ὅς οἱ ὀπῆδει.
 185 Αὐτὸς δ' Ἀτρεΐδῳ Ἀγαμέμνονι ἀντίθ' ἐλθὼν,
 Δέξατό οἱ σκῆπτρον πατρώϊον ἄφθιτον αἰεὶ·
 Σιῶ τῷ ἔβη κ' νῆας Ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων.
 "Ὀνίνα μὲν βασιλῆα κ' ἐξοχὸν ἄνδρα κιχείη,
 Τόνδ' ἀγανοῖς ἐπέεσσιν ἐρητύσασκε παρσυστάς·
 190 Δαιμόνι', ὃ σε ἔοικε, κακὸν ὥς, δευδίασεοθ'·
 Ἀλλ' αὐτὸς τε κἀθήσο κ' ἄλλος ἴδρυσε λαός.

Tangebatur, quia ipsam dolor corde & animo invaserat.

Prope igitur stans alloquuta est caesis-oculis Minerva;

"Generose Laertiade, solertissime Ulysse,

"Siccine verò domum, dilectam in patriam terram,

175 "Fugietis, naves multa transtra habentes ingressi?

"Gloriam autem Priamo & Trojanis reliqueritis,

"Argivam Helenam, cujus gratiā multi Achivorum

"Ad Trojam perierunt, dilectā procul à patriā terrā?

"Verum abi nunc ad populum Achivorum, neque cesses;

180 "Tuisque blandis verbis cohibe virum quemque,

"Neque finas naves in mare trahere, quæ-utrinque-impelluntur-remis.

Sic dixit: hic autem intellexit Deæ vocem loquentis;

Tendebaturque currere, lænāmque abiecit: illam verò sustulit

Præco Eurybates Ithacensis, qui eum sequebatur.

185 Ipse autem Atridæ Agamemnoni obviū veniens,

Accipit ab eo sceptrum paternum incorruptum semper:

Cum quo ivit per naves Achivorum ære-loricatorum.

Quemcunque quidem, seu regem, seu primarium virum inveniret,

Hunc blandis verbis detinebat astans;

190 "Vir optime, non te decet, timidum uti, trepidare;

"Quin ipse & sede, & alios sedere fac populos.

της παναχαιῶν, Ulysses nomine appelletur.

Ver. 182. — ὃ δ' ἐξυνέηκε θεῶς ὅπα φωνη-
σάσης.]

"Ὁ φθέγγ' Ἀθάνας φιλότατης ἐμοὶ θεῶν·

"Ὡς ευμαθὲς σε, καὶ ἀποπλος ἦς, ἐμῶς

φώνημ' ἀκούω, καὶ ξυναρπάζω φρενί.

Sophocli. Aj. v. 16.

Ver. 183. — τὴν δ' ἐνόμισσε.] Rectè.

Ναὶ κομίσω, ἐνόμισα, περὶ τὴν αἰσθη-
σιν.

prius. Vide suprà ad α', 140.

Ver. 188. "Ὀνίνα μὲν βασιλῆα.] Vide su-
prà ad α', 265.

Ver. 190. Δαιμόνι'] Habet hæc vox apud
Homero semper aliquam Inceptionis signifi-
cationem, sed non semper acerbam. Cam-
erarius.

Ver. 191. Ἀλλ' αὐτὸς τε κἀθήσο,] Quid

- Οὐ γὰρ πω σάφα οἶσθ', οἷον νόον Ἀτρεΐδαο.
 Νῦν μὲν περὶεται, τάχα δ' ἵφεται ἦας Ἀχαιῶν.
 Ἐν βελῇ δ' ἢ πάντες ἀκέσασιν, οἷον ἔειπε
 195 Μῆτι χολωσάμεν ῥέξῃ κακὸν ἦας Ἀχαιῶν.
 Θυμὸς γ' μέγας ἐστὶ διοτρεφέων βασιλῆων.
 Τιμὴ δ' ἐκ Διὸς ἐστὶ, Φιλεῖ δέ ἐστι μῆτις Ζεὺς.
 Ὀν δ' αὖ δῆμα τ' ἄνδρα ἴδοι, βοῶντά τ' ἐφύροι,
 Τὸν σκήπτρῳ ἐλάσασκεν, ὁμοκλήσασκε τε μῦθῳ.
 200 Δαιμόνι, ἀτρέμας ἦσο, καὶ ἄλλων μῦθον ἄκκε,
 Οἱ σέο φέρετοί εἰσι· σὺ δ' ἀπὸ λῆμ' καὶ ἀναλκῆς,
 Οὔτε ποτ' ἐν πολέμῳ ἐναρτίμην, ἔτ' ἐνὶ βελῇ.
 Οὐ μὲν πῶς πάντες βασιλεύσομεν ἐνθάδ' Ἀχαιοί·
 Οὐκ ἀγαθὸν πολυκοιρανίῃ· εἰς κοίραν ἔσω,
 205 Εἰς βασιλῆα, ᾧ ἔδωκε Κρόνος παῖς αἰκυλομήτεω

" Nondum enim certò scis, quis animus Atreidae :

" Nunc quidem tentat, mox autem poenâ afficiet filios Achivorum.

" In concilio enim non omnes audivimus quid dixerit :

195 " Cavendum igitur, nè iratus afficiat aliquo malo filios Achivorum.

" Ira enim magna est, Jovis-alumni regis :

" Honor autem ab Jove est, diligitque ipsum providus Jupiter.

Quemcunque verò plebeium virum videret, vociferantemque offenderet,

Hunc sceptro percutiebat, increpitabatque voce ;

200 " Improbe, quietè sede, & aliorum verba audi,

" Qui te præstantiores sunt : tu autem imbellis & invalidus,

" Neque unquam in bello æstimatus, neque in concilio.

" Non quidem ullo pacto omnes regnabimus hîc Achivi :

" Non bonum, multorum principatus. unus princeps esto,

205 " Unus rex, cui dedit filius Saturni versuti

ἐν τῷ ἰσθ' inter καθίσιν & καθισθὸν interfut, vide
 supra ad α, 565. Mihi tamen ita potius
 distinguendum videtur, ut vox καθισθόν, Ho-
 meri utique temporibus, ejus fuerit, qui sim-
 pliciter ut sedeat aliquis, aliosve sedere faciat,
 jubet; ἦσο autem, vel αἶσο, ejus qui, sive
 stantem, sive sedentem alloquatur, & sedere
 & quietum permanere jubeat.

Ver. 196. Θυμὸς δὲ μέγας ἐστὶ] Apud A-
 ristotelem, Rhetor. lib. 2, c. 2, legitur; Θυ-
 μὸς δὲ. Quod & in uno MS repperit Bar-
 nesius. Sed vera lectio est, δὲ. Vide supra
 ad α, 51.

Ver. 197. — μῆτις Ζεὺς.] Vide supra
 ad α, 175.

Ver. 200. Δαιμόνι, ἀτρέμας ἦσο.] Accu-
 satum narrat Socratem Xenophon, quod, hos
 versus sæpius repetendo, ad Ignaviam sci-
 licet hortatus sit plebem. Τὸ δὲ Ὀμήρῳ,
 ἔστι ὁ κατήγορος; πολλὰ αὐτὸν λέγειν, &c.
 Ἀπομνημον. lib. 1.

Ver. 203. Οὐ μὲν πῶς πάντες βασιλεύσο-
 μεν] Artificium & εὐπρέπειαν harum dua-
 rum orationum rectè explicat Dionys. Halic-
 arnassensis; in quibus Ulysses, dum Plebem
 alloquitur, Duces increpat; dum Duces, Ple-

bem. Quod enim ad Duces ait, Οὐ γὰρ πῶς
 σάφα οἶσθ', & νῦν μὲν περὶεται, &c, ἐν βελῇ
 δ' ἢ πάντες ἀκέσασιν, in hoc Milites sci-
 licet objurgat: Quod autem ad Milites ait,
 Οὐ μὲν πῶς πάντες βασιλεύσομεν, &c, ἐκ ἀγα-
 θὸν πολυκοιρανίῃ, hoc verò Ducibus esse re-
 prehensioni voluit. Ἀγαθὸν ἐβέλτετο καθάπερ
 εἶπε τῶν βασιλέων, τῷ δῆμῳ διελέγετο. α δ'
 ἐβέλτετο ἐπιτιμῆσαι τῷ δῆμῳ, τοῖς βασιλεύσιν
 διελέγετο. Lib. qui inscribitur Τέχνη, c. 9.

Ver. 204. Οὐκ ἀγαθὸν πολυκοιρανίῃ.] A-
 liud hoc, quàm si dixisset, ἐκ ἀγαθὸν &c.
 Sic Virgilius;

Triste lupus stabulis :

Dulce satis humor : — Eclog. III; 80, 82.

Ver. 205. — ᾧ ἔδωκε Κρόνος παῖς αἰκυ-
 λομήτεω

Σκῆπτ' ὅν τ' ἰδὲ θέμιστας, ἵνα σφίσιν ἐμβα-
 σιλεύῃ.]

Πάνυ καλῶς Ὀμήρῳ, ἐμοὶ δοκεῖν, καὶ τῷτοῖον,
 ὡς ἐκ ἀπάντας παρὰ τῷ Διὶ ἔχοντας τὸ σκῆπ-
 τρον καὶ τὴν ἀρχὴν ταύτην, ἀλλὰ μόνους τοὺς
 ἀγαθοὺς. Dio. Chrysost. Orat. 1. Cæterùm
 totus hic versus 206, (teste Spondano) pro
 spurco est annotatus in codice Didymi, ubi ad
 marginem scribitur νόθος. Et in Scholiis quæ
 appellantur

Σκῆπτρόν τ' ἡδὲ θέμισας, ἵνα σφίσιν ἐμβασιλεύῃ.

Ὡς ὅγε κοιρανέων δέεπε σρατὸν· οἱ δ' ἀγορεύει
Αὐτὶς ἐπεσδύοντο, νεῶν ἀπο καὶ κλισιάων,

Ἦχῃ· ὥς ὅτε κύμα πολυφλοίσβοιο θαλάσσης

210 Αἰγιαλῷ μεγάλῳ βρέμεται, σμαραγεῖ δέ τε πόντος.

Ἄλλοι μὲν ῥ' ἐζόντο, ἐρήτυθεν ᾗ κατέδρας.

Θερσίτης δ' ἔτι μὲν αἰμετροεπὴς ἐκολώα,

Ὅς ῥ' ἐπεα φρεσὶν ἦσιν ἄκοσμά τε πολλά τε ἦδη,
Μαῖψ, ἀτὰρ ἔκ' ἑὸν κόσμον ἐλξέμεναι βασιλεῦσιν,

215 Ἄλλ', ὅ, τι οἱ εἶσατο γελοῖον Ἀργείοισιν

Ἐμμεναι· αἰχίς ᾗ ἀνὴρ ὑπὸ Ἴλιον ἦλθε·

Φολκὸς ἔλω, χωλὸς δ' ἕτερον πόδα· τῷ δέ οἱ ὤμω

“ Sceptrumque & jura, ut ipsis dominetur.

Sic ille imperatorem-agens dirigebat exercitum. Illi autem ad conciliū
Rursus ruebant, à navibus & tentoriis,

Cum tumultu : sicut cum fluvius multum-strepentis maris

210 Littore magno fremit, resonatque pontus.

Ac ceteri quidem sedebant; tenebantque sedes.

Thersites autem adhuc solus blaterans tumultuabatur,

Qui verbis animo suo & scurrilibus & multis nōrat,

Temerè, ac non prout decebat, contendere regibus;

215 Verūm quodcunque ei videretur ridiculum Argivis

Fore: Turpissimus autem vir ad Ilium venit:

Strabo erat, claudūsq; altero pede; & ipsius humeri

appellantur *Didymi*, nulla ejus fit mentio. Quin & in *Mori* MS (teste *Barnesio*) deest iste versus. Et sine sententiæ detrimento (quantumvis eum *necessarium* existimet *Barnesius*) posset sanè abesse. Rectè enim explicat *Enstathius*: ὃ ἔδρακε (τὸ βασιλεύειν δηλαδὴ) κατὰ παῖς ἀγκυλομήτης: Ut aded verum istum 206 nec *Enstathius* videatur agnovisse. Porro vox ista, *οἶσιν*, hoc in loco, vix habet quod referatur: Nam in libro *πονο*, ubi versus similis legitur, (Σκῆπτρον τ' ἡδὲ θέμισας, ἵνα σφίσι βασιλεύσθαι,) vox *οἶσιν* rectè refertur ad præcedentem, λαῶν. Denique cum versus iste *ambius*, antè editus fuisset, — ἵνα σφίσιν βασιλεύῃ; *Barnesius* ex *Dione Chrysostomo*, & ex uno MS, non malè edidit, — ἵνα σφίσιν ἐμβασιλεύῃ: Nam alioqui scribendum esset *οἶσιν*, quod est valdè durum.

Ver. 210. Αἰγιαλῷ μεγάλῳ βρέμεται, σμαραγεῖ δέ τε πόντος. Citat hunc versum *Dionys. Halicarn.* ad demonstrandum quædam esse οἰκία καὶ ὀνόματα τῶν ὑποκειμένων τὰ ὀνόματα, καὶ — μικτικώτατα τῶν πραγμάτων. Περὶ συνθesis, §. 16. De cujusmodi vocabulis *Demetr. Phalereus*, Τα δὲ πιστωμένα ὀνόματα (inquit) — ποιεῖ μάλιστα μεγαλοπρέπειαν. διὰ τὸ οἶον φέροις εὐκείναι. Περὶ Ἑρμηνείας, §. 94, 95. Vide infra ad γ', 363; & δ', 455.

Ver. 212. — αἰμετροεπὴς ἐκολώα.] “ *Ver-*

ba illius multa & ἄκοσμα, strepitum
“ sine modo Graculorum similia.” *Gell.*
lib. 1, c. 15.

Ver. 215. Ἄλλ', ὅ, τι οἱ εἶσατο.] Fuerunt inter Veteres qui hoc ita acciperent, ut fuerit illud ridiculum ab Achivis existimatum, quodcunque dixisset *Thersites*. Atque hoc modo explicat *Scholias*. Mihi multò simplicius aptiusque videtur, tum ad *verbosum* tum ad *sententiæ* constructionem; ut *Thersites* ad contentionem ea sit locutus, quæcunque Achivis risum movere possent arbitraretur. Quomodo plerique hodiè interpretantur.

Ver. 216. — αἰσχίς δὲ ἀνὴρ] Pulcherrima hæc viri, & ad deformitatem animi & ad corporis pravitatem insignis, descriptio. Γεγραμμένον — Θερσίτου πρόσσωπον ἰδὼν τις ἡδύμειδα καὶ θαυμάζομεν, οὐχ αἰς καλὴν ἀλλ' αἰς ὀμίον. — ἢ δὲ μίμναις, ἂν τε περ φαῦλον, ἂν τε περὶ χρυσὸν ἐρίκται τῆς ὀμίας τῆς, ἐπαινεῖται. *Plutarch. de audiend. Poëtis*. Porro, lepide admodum de hæc descriptione *Lucianus*: Ἦν τις γραφὴ κατ' αὐτὸν [καθ' Ὀμήρου] ἀπειρημένη ὕβρεως ὑπὸ Θερσίτου, ἐν οἷς αὐτὸν ἐν τῇ ποίσει ἔσκαλ' καὶ ἐρίκται Ὀμηρος, Ὀδυσσεὺς σινηγοροῦντα. *Var. Histor. lib. 2.* Nec denique, ad artificium Poëmatum, nihili est, quod hîc annotarunt nonnulli; utique unum omnium formosissimum *Nirca*, itidemque omnium max-

- Κυρτῶ, θῆπὶ σῆθ' στυοχωκότε· αὐτὰρ ὕπερθε
 Φοξὸς ἔλω κεφαλῶν, ψεδνὴ δ' ἐπενήνοθε λάχνη.
 220 Ἐχθὺς δ' Ἀχιλῆϊ μάλις ἦν, ἡδ' Ὀδυσῆϊ.
 Τῷ γδ νεκείεσκε. Τότ' αὖ Ἀγαμέμνονι δῖω
 Ὀξέα κεκληγῶς λέγ' ὀνείδεα· τῷ δ' ἄρ' Ἀχαιοὶ
 Ἐκπαύλως κοτέοντο, νεμέσθηδέν τ' ἐνὶ θυμῷ.
 Αὐτὰρ ὁ μακρὰ βοῶν, Ἀγαμέμνονα νείκεε μύθῳ.
 225 Ἀτρείδῃ, τέο δ' αὐτ' ὀπιμέμφεαι, ἡδὲ χατίζεις;
 Πλεῖαι τοι χαλκῆ κλισίαι, πολλαὶ δ' ὀ γυναιῖκες
 Εἰσὶν ἐνὶ κλισίῃς ἐξαίρετοι, ἄς τοι Ἀχαιοὶ
 Πρωτίσῳ δίδομεν, εὐτ' ἂν πολέιεθρον ἔλωμεν.
 Ἦ ἔτι καὶ χρυσὸν ὀπιδόμεαι, ὃν κέ τις οἴσῃ
 230 Τρώων ἵπποδάμων ἐξ Ἰλίου, ἢ ἄποινα,
 Ὅν κεν ἐγὼ δῆσας ἀγάγω, ἢ ἄλλ' Ἀχαιῶν;
 Ἦ δὲ γυναιῖκα νέλω, ἵνα μίσγεαι ἐν φιλότῃ,

Gibbi, in pectus contracti: at supernè

Acutus erat capite, rarum verò suprà sparsum erat capillamentum.

220 Inimicissimus autem Achilli maximè erat, & Ulyssi;

His enim præcipuè convitari solebat. Tum verò Agamemnoni nobili

Stridulè clamans dicebat probra: huic itaque Achivi

Vehementer irati erant, & indignabantur animo:

At hic altè vociferans, Agamemnonem increpabat sermone;

225 "Atreida, quam ob rem quereris, aut quid te indiges?

"Plena tibi ære tentoria, multæ & mulieres

"Sunt in tentoriis selectæ, quas tibi Achivi

"Omnium primo damus, cùm urbem ceperimus:

"An adhuc & auro indiges, quod quis afferat

230 "Trojanorum equum-domitorum ex Ilio, pro filio redemptionis-pretium,

"Quem ego vinctum duxero, vel alius Achivorum?

"Aut mulierem juvenem, cui misceris amore,

imè deformem *Thersiten*, semel depictos,
 nunquam deinceps in toto Poëmæte memo-
 ratos.

Ver. 19. — ἐπενήνοθε] Non, ut Lexico-
 graphi, ex præterito ἐπενήνοθα: sed ex aoristo
 ἐπενήνοθον. Aliàs enim non constaret Tem-
 porum ratio. Vide suprà ad α', 37; & in-
 frà ad δ', 492.

Ver. 220. Ἐχθὺς δ' Ἀχιλῆϊ]

—semperque odiis & crimine Drances

Inferus juveni Turno. — *Æn.* XI. 122.

Ἦ δὲ τὸ ἦθος μοχθηρὰν συννομήματα καὶ δι-
 ῆς ἔφρασιν. "Ἐχθὺς δ' Ἀχιλῆϊ μάλις" ἦν,
 ἢ Ὀδυσῆϊ. "ὑπερβολὴ γὰρ τις φαυλότη-
 τος, τὸ τοῖς κρατίστοις ἐχθρὸν εἶναι. *Plutarch.*
 πρὸς φθόνον καὶ μίσος, sub initio.

Ver. 221. Τῷ γὰρ νεκείεσκε] Convitari
 solitus erat. De vi hujus temporis imperfecti,
 vide suprà ad α', 37.

Ver. 222. Ὀξέα κεκληγῶς.] Ἀκλόζω, κε-
 κληγῶς; eadem analogiâ, atque à φαίνω,
 φαίνομαι; à κράζω, κέκραγα; & similia. Vide
 suprà ad ver. 314.

Ver. 228. Πρωτίσῳ δίδομεν. — πολέιεθρον
 ἔλωμεν. — Ὅν κεν ἐγὼ δῆσας ἀγάγω.] Pul-
 cherrimè hic *Persona* servit Poëta, dum vi-
 rum omnium ignavissimum gloriosius de se
 inducit jactantem, quàm ipsum *Achillem* om-
 nium fortissimum, etiam ferocientem insu-
 per illum & iratum. Vide infrà ad δ', 401.
 Ἄς [πράξεις] ὁ ποιητὴς ἐκατέρω [προσωπῶν]
 προσωπώντως ἀποδίδωσιν. Οἷον ὁ Ἀχιλλεὺς
 πρὸς τὸν Ἀγαμέμνονα λέγει, καὶ πρὸς τὸν
 μετ' ὀργῆς

Οὐ γὰρ σοὶ ποτὶ ἴσον ἔχω γέρας, ἐπὶ πότῃ
 Ἀχαιοὶ

Τρώων ἐκπύρωσ' εὐναιόμενοι πολέιεθρον·
 ὁ δὲ Θεορίτης τῷ αὐτῷ λοιδόρήμενος λέγει,

— ἄς τοι Ἀχαιοὶ

Πρωτίσῳ δίδομεν, εὐτ' ἂν πολέιεθρον ἔλωμεν,
 καὶ πάλιν ὁ Ἀχιλλεὺς,

— αἱ κέ ποθι Ζεὺς

Δώσι πόλιν Τροίην εὐταίχῃον ἐξαλαπάξαι·
 ὁ δὲ Θεορίτης,

"Ὅν κεν ἐγὼ δῆσας ἀγάγω —. *Plutarchi*
de audiend. Poëtis.

- "Ὡς τ' αὐτὸς ἄπο νόσφι κατίχθαι; Οὐ μὲν ἔοικεν
 Ἀρχὸν ἐόντα, κακῶν ὀπιθασκέμεν ἡς Ἀχαιῶν;
 235 Ὡς πέπονες, καὶ ἐλέγχέ, Ἀχαιῖδες, ἔκ' ἔτ' Ἀχαιοί,
 Οἴκαδ' ἐπερ σὺ νηυσὶ νεώμεθα· τόνδε δ' ἑῷμην
 Αὐτῷ ἐνὶ Τροίῃ γέρεα πεσέμεν, ὄφρα ἴδῃται
 Ἥ ῥά τι οἱ χ' ἡμεῖς προσαμύνομεν, ἢ ἢ ἐκί·
 Ὃς ἢ νῦν Ἀχιλλῆα, ἔο μέγ' ἀμείνονα Φῶτα,
 240 Ἠτίμησεν· ἐλὼν γὰρ ἔχει γέρεα αὐτὸς ἀπέρχας.
 Ἀλλὰ μάλ' ἔκ' Ἀχιλλῆϊ χόλῳ φρεσὶν, ἀλλὰ μεθήρων
 Ἥ γὰρ ἄν, Ἀτρεΐδῃ, νῦν ὕστατα λωθήσαιο.
 Ὡς Φάτο, νεκείων Ἀγαμέμνονα, ποιμένα λαῶν,
 Θερότης· τῷ δ' ὦκα παρῆσατο δῖος Ὀδυσσεύς,
 245 Καί μιν ὑπὸ δρεῖα ἰδὼν χαλεπῷ ἠνίπαπε μύθῳ·
 Θερότ' ἀκριτόμυθε, λιγύς περ ἐὼν ἀγορητής,
 Ἴαχεο, μηδ' ἔθελ' οἷον ἐλζέμεναι βασιλεῦσιν·
 Οὐ γὰρ ἐγὼ σέο φημι χειρότερον βροτὸν ἄλλον
 Ἐμμεναι, ὅσσοι ἄμ' Ἀτρεΐδῃσ' ὑπὸ Ἴλιον ἦλθον·

- "Quamque ipse seorsum detineas? Minimè quidem decet
 "Principem existentem, in mala inducere filios Achivorum.
 235 "O imbelles, ignava probra, Achæides, non amplius Achivi,
 "Domum cum navibus redeamus: hunc verò sinamus
 "Isthic ad Trojam præmia concoquere; ut sciat,
 "An in aliquo ei & nos adjumento sumus, an non:
 "Qui etiam nunc Achillem, se multò fortiolem virum,
 240 "Contumeliâ affectit: Ereptum enim habet ejus præmium, quod ipse vi abstulit.
 "Veruntamen non Achilli bilis est in præcordiis, verùm socors est;
 "Alioqui enim, Attrida, nunc postremum injurius fuisses.
 Sic dixit, convitiâs Agamemnoni, pastori populorum,
 Therfites: huic autem citò astitit nobilis Ulysses,
 245 Et ipsum torvè intuitus duro increpavit sermone;
 "Thersite loquacissime, vocalis quanquam sis concionator,
 "Define, neque velis solus contendere cum regibus:
 "Non enim ego, quàm tu sis, censeo pejorem mortalem alium
 "Esse, quotquot cum Attridis ad Ilium venerunt.

Ver. 233. "Ὡς τ' αὐτὸς ἄπο] Quâ ratione
 hîc αὐτὸς; & δίδωμεν, suprà ver. 288; & ο,
 infrà ver. 239, ultimam producat; vide su-
 prà ad α, 51. Barnesius hîc legi posse au-
 guratur, "Ὡς αὐτὸς τ' ἄπο, longe melius:"
 Immo verò, ad vim particulæ τὲ longe
 rejus.

Ver. 235. Ὡς πέπονες, — Ἀχαιῖδες, ἔκ'
 ἔτ' Ἀχαιοί.]

O verè Phrygiæ, neque enim Phryges!

Æn. IX. 617.

Ver. 238. Ἥ ῥά τι οἱ χ' ἡμεῖς προσαμύνο-
 μεν.] Vide suprà ad ver. 228.

Ver. 239. Ὃς καὶ νῦν Ἀχιλλῆα] Τῷτο καὶ
 ἡ Ὀμήρου τέχνη. Ἐπειδὴ γὰρ ἑώρα τὸ στρατό-
 πედον ἀγανακτῆσαι ὑπὲρ Ἀχιλλῆως πρὸς Ἀ-
 γαμέμνονα, — ἀνέστη δὲ αὐτῷ συνήγορον

ἐπίβρονον, γέλοϊον, ἢ ἐν τῇ τῷ συνήγορῳ κακίᾳ
 ἀφανισθὴν τὸ δίκαιον τῷ παράγματος. — Εἰ
 μὴ γέλοῖος καὶ ἄξιος μίσους ἦν, ἰσχυρὰ τὰ δι-
 γόμενα ὑπὲρ Ἀχιλλῆως. Διὰ τῷτο καὶ γέλας
 τοῖς Ἕλλησι γίνεται, καὶ ἐκ τῷ γέλωτος διά-
 λυστις τῆς σπυδῆς τῆς εἰς τὰς πατρίδας. Dion.
 Halic. Τέχνη, c. 12. Tantum utique interest,
 quis quid dicat.

Ver. 246. Θερότ' ἀκριτόμυθε] Pulcherrima
 super hâc re Plutarchi observatio. Ὁ
 Θερότης ὑπὸ τῷ Ὀδυσσεύς, ἢ χαλῶς, ἢ φα-
 λακρῶς, ἢ κυρτῶς, ἀλλ' ἀκριτόμυθος λοιδορεῖται.
 Τὸν δ' ἠφαισιν ἡ τεκῶσα καὶ φιλοφρονεῖται
 προσήγορον αὐτὸς τῆς χαλότητος, "Ὁρῶ
 "Κυλλοπιδίον, ἐμὸν τέκος." — De an-
 dicend. Poëtis.

- 250 Τῷ ἔκ ἂν βασιλῆας ἀνὰ τόμῳ ἔχων ἀγορεύοις,
 Καί σφιν ὀνειδέα τε προφέροισ, νόσον τε φυλάσσοις.
 Οὐδέ τί πω σάφα ἴδμεν, ὅπως ἔσαι τὰδε ἔργα·
 ἢ εὔ, ἢ κακῶς, νοσήσομεν ἤες Ἀχαιῶν.
 Τῷ, νιῷ Ἀτρείδῃ Ἀγαμέμνονι, ποιμένι λαῶν,
 255 Ἦσαι ὀνειδίζων, ὅτι οἱ μάλα πολλὰ διδῶσιν
 Ἦρωες Δαναοί· σὺ ᾗ κερτομέων ἀγορεύεις.
 Ἀλλ' ἔκ τοι ἔρέω, τὸ ᾗ καὶ τετελεσμένον ἔσαι·
 Εἴ κ' ἔτι σ' ἀφραϊνόντα κιχήσομαι, ὥς νύ περ ὦδε,
 Μηκέτ' ἔπειτ' Ὀδυσῆϊ κάρη ὤμοισιν ἐπέειη,
 260 Μηδ' ἔτι Τηλεμάχοιο πατὴρ πεκλημένῳ εἶλω,
 Εἰ μὴ ἐγὼ σε λαβὼν, ὅπῃ μὲν φίλα εἴματα δύσω,
 Χλαῖνάν τ' ἠδὲ χιτῶνα, τὰ τ' αἰδῶ ἀμφικαλύπτει,
 Αὐτὸν ᾗ κλαίοντα θοὰς ὀπί νῆας ἀφήςω,
 Πεπληγὼς ἀγορήθην αἰεκέαςι πηγῆσιν.
 265 Ὡς ἄρ' ἔφη σκήπτρῳ ᾗ μεταφρένον, ἠδὲ καὶ ὦμῳ
 Πλῆξεν· ὁ ἰδνώθη· θαλερὸν δὲ οἱ ἐκπесε δάκρυ.
 Σμῶδιξ δ' αἵματόεσσα μεταφρένας ἐξυπανέσθη,

- 250 " Quare nē reges in ore habens concioneris,
 " Neu ipſis probra objicias, & reditionem obſerves.
 " Nondum planē ſcimus quomodo futura ſint hæc facta;
 " Utrum benē, an malē, redituri ſimus filii Achivorum,
 " Propterea nunc Atridæ Agamemnoni, paſtori populorum,
 255 " Sedes jaciens convicia; quia ei valde multa dant
 " Heroēs Danaī: tu verō maledictis irritans concionaris.
 " Sed tibi edico, quod & perfectum erit:
 " Sicubi iterum te infanientem deprehendero, ſicut jam hīc;
 " Ne ampliùs deinceps Ulyſſi caput ſuper humeros ſit,
 260 " Neque poſthac Telemachi pater vocer,
 " Si non ego, te comprehenſo, tuas quidem veſtes exuero,
 " Lænāque & tunicā, quæque pudēda contegunt;
 " Ipſum autem flentem velocēs ad naves demifero
 " Cæſum ē concione duris verberibus.
 265 Sic dixit: ſceptroque tergum atque humeros
 Percuſſit; ille verō intorquebat ſe; uberes autem ei exciderunt lachrymæ;
 Vibexque cruenta in dorſo exorta eſt,

Ver. 257. — τὸ δὲ καὶ τετελεσμένον ἔσαι]
 Vir doctiſſimus Henr. Stephanus legendum
 conjecit, quomodo & Barnesius deinceps
 edidit, τόδε καί. Sed, ut opinor, minùs
 rectè.

Ver. 262. — τὰ τ' αἰδῶ ἀμφικαλύπτει.]
 Subligaculum, faſcias femorales.

Ver. 267. Σμῶδιξ] Hoc in vocabulo,
 quaſtio exiſtit duplex; ad orthographiā al-
 tera, altera ad Accentum.

De orthographiā; contendit Barnesius,
 " legendum omninō σμῶδιξ, Homeri ipſius
 " auctoritate, ψ, 716, Πυκναὶ δὲ σμῶδιγγες."
 Et eādē ſanē analogiā ſcribi poteſt σμῶ-
 διγγ, quā φάλαγγ, &c. Attamen γ' iſtud

jamdudum habemus, in literā ζ inclufum.
 Eſt nimirum σμῶδιξ, (& ante inventum
 ζ, verifiſimillimum eſt ſcriptum fuiſſe, σμῶ-
 διγς, vix autem σμῶδιγγς) quod haud ad-
 vertit Barnesius. Similiter φλεψ, quod eſt
 φλεβς; & φλεξ, quod eſt φλέγς; & ſαρε,
 quod eſt ſάρκς: Et ſimilia. Quā tamen de
 re, vide & Athenæum aliter diſputantem,
 (lib. 9, c. 10. ſub finem,) propoſitā quaſtione
 de vocibus ὀρτυξ, ὀρτυγς; ὄνξ, ὄνυγς; κή-
 ρυξ, κήρυκος; &c. Similiter & duplex iſta
 litera ζ, in principia ſua non uno modo
 reſolvitur. Vox φράζω, enuntiabatur (&
 ante inventam ζ, verifiſimile eſt exarata
 fuiſſe) φράδω; unde ἐφραδον, πῆφραδο, &c
 (in

Σκήπτρ' ὑπο χρυσέ'· ὁ δ' ἄρ' ἔζετο, τάρβησέν τε
Ἀλγίσας δ', ἀχρεῖον ἰδὼν, ἀπεμόρξατο δάκρυ.

Sceptro ab aureo: ipse autem sedit, timuitque:
Dolensque vultu fædo, absterfit lachrymas.

(in linguâ Doricâ) φράσδω. At κράζω, ἀρ-
πάζω, τρύζω, τρίζω; cūm & in linguâ Do-
ricâ literam ζ servant, & in Aoristo ac præ-
terito medio non utique δ, sed γ assumant;
in his verisimile est ipsam ζ sonum com-
positum habuisse, qui ad γs vel κs propius
quàm ad δs accederet. Item λείψαι, æquè
est λείβω ex λείβω, ac λείπω ex λείπω.

De *Accenti* ratione qui scripserunt, re-
gulam uno ore hanc tradunt; ubi *Ultima*
fit longa, (diphthongis nimirum οἰ & αἰ, pro
brevibus semper habitis,) *penultimam* cir-
cumflecti non posse. Excipiunt tamen αὐτὰρ,
χοῖνις, καὶ αὐρις, & similia. At verò *Ex-*
cipi hæc omnino non debent. Nam, ra-
tione accentuum, syllaba longa est ea, quæ
naturâ, (Vocali nimirum longâ existente,) non
utique quæ *positione* solâ producitur.
Nam οἶκον μὲν εἶδον σὺ. & similia, semper
circumflectunt. Pari igitur ratione, cir-
cumflecti itidem debent αὐτὰρ, χοῖνις, κα-
λαύροψ; ut quæ ultimam, Vocali *brevi* con-
stantem, *positione* solâ producant. De voce,
καλαύροψ, res per se manifesta est: Ex ge-
nitivis αὐτῆκος, χοῖνικος aliquo modo colligi
videtur, αὐτὰρ & χοῖνις vocalem *brevem* in
ultimâ habere, ideòque circumflecti debere.
Ex genitivis γήρῆκος, φοινίκος. [nam quæ
Homero scripta sunt φοινικισσαὶ & φοινικισ-
σαν enuntiabantur φοινικῆσσα. & φοινικῆσαν,
quomodo & scribi deinceps cœpta sunt;]
veri admodum simile est κῆρυξ & φοινίξ vo-
calem *longam* in ultimâ habere, ideòque
circumflecti omnino non debere. Κατα-
λίσσα, quâ parte versûs apud Aristophanem
usurpatur, penultimâ mēne corripiat, non li-
quet; nec proinde scribendū mēne fit κατα-
λίσψ, an καταλίσψ. Κατατίτῃς, in obliquis ca-
sibus nusquam mihi occurrit. Denique σμῶ-
διγγος vocalem *ī*, brevemne habeat an lon-
gam, quandoquidem ē vivis jam olim pe-
riit linguæ Græcæ pronuntiatio, sciri nullo
modo potest; nec proinde scribendū mēne
fit σμῶδιξ an σμῶδιξ. Levicula forte hæc.
Semel tamen annotare non piguit, cūm
vulgò observata non fuerint; & *Analogia*
nunquam sit nihili.

Ver. 268. Σκήπτρ' ὑπο χρυσέ'.] Pronun-
ciabatur χρυσέ, quomodò & scribi postea
cœptum est. Nam prima necessariò pro-
ducitur; neque in his ulla est licentia. Sic
apud Virgilium,

“Aurea composuit spondâ,”

Æn. I. 702.

“Aureâ percussum virgâ”

Æn. VII. 190.

“Uno eodemque igni”

Eclog. VIII. 2.

“Unâ eâdemque viâ”

Æn. X. 487.

Vide infra ad ver. 811. Porro σκήπτρ'ον
χρυσέον non semper est *sceptrum aureum*, sed
clavis aureis distinctum, χρυσείοις ἡλίοις πε-
παρμένον lib. 4, ver. 246.

Ver. 269. Ἀλγίσας δ', ἀχρεῖον ἰδὼν, ἀπε-
μόρξατο δάκρυ.] Moschopolus in Scholiis le-
gendum contendit, ἀπομόρξατο: Quod per-
inde est: Scribitur enim, teste Eustathio, &
μόρξνυμι & ἀπομόρξνυμι. Idem Moschopolus
vocem, ἀχρεῖον, refert ad δάκρυ: Sed hoc
min' rectè. Nam ἀχρεῖον ἰδὼν, elegan-
tissimè dictum est, & tam significanter, ut
nil possit suprà. Latine dicas, *inutile tuus*,
sicuti, *torvum intuens*, & similia.

acerba tuens, Æn. IX, 794.

Ἀχρεῖον δ' ἐγέλασσε, Odyss. σ, 162.

βλέπων ὑπὸ τριμμά.

Aristoph. Eccles. 291.

Κάβλεψε νάπτω, Equit. 628.

Καὶ βλέποντ' ὀρίζανον. Ran. 616.

Idem in Vespis, Ὁ μίσις οὗτος, ὡς δὲ καὶ
κλεπτόν βλέπει. Et alibi, βλέπει γὰρ τοὺς
μανικὸν καὶ τραγικόν. Observandum au-
tem ἀχρεῖος apud Græcos, (quum de homine
malo dicitur,) non utique eum exhibere qui
simpliciter sit *non utilis*, sed qui sit *maximè*
nequam. Sic apud Euripidem, Med. ver.
296, ἀργία significat, non *ignaviam* (ut vul-
gò vertunt,) sed quicquid *maximè* est detri-
mentosum. Similiter apud optimos linguæ
Romanæ Auctores *Augusti* temporibus; *in-*
utile legitur id, non quod *non utile* modò,
sed quicquid *utili* maximè est *contrarium*.
Nempe *Exemplum inutile* est id, non quod
non utile, sed quod *perniciosum* est: & *Ser-*
vus inutilis is, non qui *non utilis*, sed qui
omnium nequissimus. “*Seditiosum & IN-*
UTILEM civem,” Cic. de Offic. lib.
2. “*Hæc tot*” [viz. fallax, malitiosus,
&c.] “*& alia plura, nonne INUTILE*”
[viz. calamitosissimum] “*est, vitiorum sub-*
ire nomina?” Id. ibid. lib. 3. — “*Per*
ignem Excoquitur vitium, atque exundat
INUTILIS” [id est, noxius] “*hu-*
mor,” Virg. Georg. I. 88. — “*So-*
lertior isto, Sed sibi INUTILIOR.”
[sibi nimirum perniciem afferens;] Ovid.
Metam. lib. 13. ver. 37. — “*Aurum &*
INUTILE, Summi materiem mali.”
Horat. Carm. lib. 3; Od. 24, v. 48. Sic apud
Hirtium, “*multa Romæ male & INUTILI-*
TER” [hoc est, perniciosè] “*administrari.*”

270 Οἱ δὲ, καὶ ἀχνύμενοί περ, ἐπ' αὐτῷ ἡδὺ γέλασαν.

ᾧδε δὲ τις εἶπεσκεν ἰδὼν ἐς πλεσίον ἄλλον·

ᾧ πόποι, ἦ δὴ μυρὶ Ὀδυσσέως ἐοδλὰ ἔοργε,

Βυλάς τ' ἐξάρχων ἀγαθὰς, πόλεμόν τε κορύσσαν·

Νῦν δὲ τὸ δὴ μέγ' ἄριστον ἐν Ἀργείοισιν ἔρεξεν,

275 Ὃς τὸν λωβητῆρα ἐπεσβόλον ἔχ' ἀγορεύων.

Οὐ θλώ μιν πάλιν αὖτις ἀνήσει θυμὸς ἀγῆνωρ

Νεικέειν βασιλῆας ὀνειδείους ἐπέεσσιν.

ᾧς φάσαν ἡ πλεθρὺς ἀνὰ δ' ὁ πολίπορθος Ὀδυσσεύς·

270 Illi autem, quamvis mœsti, super ipso suaviter riserunt.

Sic autem aliquis dicebat, intuens propinquum alium;

“Dii boni, certè plurima Ulysses bona fecit,

“Consiliaque inchoans bona, bellumque adornans:

“Nunc verò hoc sanè multò optimum inter Argivos fecit,

275 “Qui hunc conviciatorem contumeliosum coercuit à garrulitate.

“Nequaquam certè ipsum iterum stimulat animus præferox

“Objurgare reges contumeliosis verbis.

Sic dixerunt multitudo. Sed urbium vastator Ulysses

Et apud Livium, lib. 3, 33. “privatis inutilis,”

id est, perniciosus. Et lib. 5, c. 5. “Videte

“quot res quam inutiles (i. e. perniciosæ) se-

“quantur illam viam consilii.” Et apud Ovi-

dium, l. 2. Pont. ep. 8; “inutile fatum,” id

est, detrimentosum. Simili ratione, impi-

ger, improbus, inimicus, immittis, impius, ini-

gnus, infamis, infelix, infestus, imprudens,

&c. non eum exhibent, qui sit solummodò

non piger, non probus, non amicus, non mitis,

&c. sed qui sit quicquid pigro, quicquid pro-

bo, quicquid amico, quicquid miti, &c. om-

nium maximè sit contrarium. Errârunt ita-

que Grammatici isti à Gellio memorati, qui,

de verbis quasi incuriosè & abieciè positis

disputantes, istud Virgilii reprehenderunt,

“Aut illaudati nescit Busridis aras?” il-

laudati, parùm idoneum esse verbum dicentes;

neque id satis esse, ad faciendum scelerati ho-

minis detestationem. Nam, ut rectè respon-

det Gellius; “qui omni in re, atque omni

“tempore, laude omni vacat, is illaudatus

“est; isque omnium pessimus, deterrimusque

“est.—Inculpatus, instar est absolute vir-

“tutis: Illaudatus igitur quoque finis est ex-

“tremæ malitiæ.—Eâdem ratione idem

“Virgilius inamabilem dixit Stygiam palu-

“dem.” Gell. lib. 2. c. 6. Eadem repe-

rias, & penè eisdem verbis, apud Macro-

bium, lib. 6. c. 7. Quod hæc de re affert

Baylius, (in voce, Busris,) planè Stultissi-

um est: “Je ne trouverois pas un fort

“grand inconvenient à supposer que cet en-

“droit de Virgile” [Aut illaudati nescit

Busridis aras,] “est un de ces vers, où la

“nécessité des syllabes breves & longues en-

“gage les Poètes à se servir de paroles inutiles,

“ou même prejudiciables au sens. La quan-

“tité des syllabes demande bien des sacrifices

“Et

“aux Poètes dans les langues mortes, comme

“la rime leur en demande beaucoup dans les

“vivantes.” Quasi verò non satis esset ver-

borum, ut execrandus, detestandus, & simi-

lia innumera, quibus Versus (si Diis placet)

consecrari potuisset.

Ver. 270. Οἱ δὲ καὶ ἀχνύμενοί περ.] Theon

Sophista ambiguum ait, tristisne quia Ther-

siten cædi viderint, an quia naves cuperent

deduci: Annotante Cephario. Sed ineptè

admodum Sophista. Quòd enim Thersten

cæsum viderint, ob id verò ut dolerent tan-

tum abfuit, ut è contrario statim dixerint,

ver. 274. Νῦν δὲ τὸ δὴ μέγ' ἄριστον ἐν Ἀρ-

γείοισιν ἔρεξεν.

Ver. 271. ᾧδε δὲ τις εἶπεσκεν.] Vide su-

prà ad α, 51.

Ver. 273. Βυλάς τ' ἐξάρχων ἀγαθὰς, πόλε-

μόν τε κορύσσαν.]

Sive fide, seu quis bello est expertus &

armis. Æn. VII. 235.

Ver. 274. Νῦν δὲ τὸ δὴ μέγ' ἄριστον] Al.

Νῦν δὲ τοδ' αὖ μέγ' ἄριστον.

Ver. 277. —ὀνειδείους ἐπέεσσιν] Vide su-

prà ad α, 519.

Ver. 278. —ὁ δὲ πολίπορθος Ὀδυσσεύς.]

Quamquam & Achillem appellat Homerus

πολίπορθον, Iliad. 9, 372; & φ', 550; U-

lyssi tamen plerumque & κατ' ἐξοχὴν tribui-

tur hoc epitheton, οτι διὰ τῆς αὐτοῦ μηχανῆς

ἐάλω τὸ Ἴλιον. Moschopol. Schol.

Σὴ δ' ἦλω βελῆ Πριάμω πόλιν εὐρυάγνια,

Odyss. X. 230.

Pergama tum vici, cùm vinci possit coëgi.

Ovid. Metam. lib. 13, ver. 349.

“Qui M. Antonium oppresserit, est bellum

“confecerit: Itaque Homerus non Ajacem,

“nec Achillem, sed Ulysssem appellavit πολί-

“πορθον.” Cic. epist. ad Famil. lib. 10. ep. 13.

F 4

Ter.

- Ἔση σκῆπτρον ἔχων· ὧρά δ' ἤ, γλαυκῶπις Ἀθήνη,
 280 Εἰδομένη κήρυκι, σιωπᾶν λαὸν ἀνώγει·
 Ὡς ἅμα θ' οἱ πρῶτοί τε καὶ ὕστατοι ἦες Ἀχαιῶν
 Μῦθον ἀκρόσειαν, καὶ ὑπὸ φροσσαίᾳ το βελίῳ.
 Ὅς σφιν εὐφρονέων ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν·
 Ἀτρεΐδῃ, νυῦ δὴ σε, ἀνάξ, ἐθέλῃσιν Ἀχαιοί
 285 Πᾶσιν ἐλέγχισον θέμῃαι μερόπεσσι βροτοῖσιν·
 Οὐδέ τοι ἐκτελέσιν ὑπὸ χερσίν, ἥνπερ ὑπέσαν,
 Ἐνθάδε τοι σείχοντες ἀπ' Ἀργεῶν ἵπποβοότιο,
 Ἴλιον ἐκπέρσαντ' ἐντεῖχρον ὀπρονέεσθ.
 Ὡσε γὰρ ἡ παῖδες νεαροί. χῆραί τε γυναικες,
 290 Ἀλλήλοισιν ὀδύρονται οἰκόνδε νέεσθ.
 Ἥ μὲν καὶ πόντος ἐστὶν ἀνιθθέντα νέεσθ.

- Surrexit sceptrum tenens: (juxtaque caesis oculis Minerva,
 280 Allimulata praconi, filere populum jussit;
 Ut simul primique & postremi filii Achivorum
 Sermonem audirent, & expenderent consilium:)
 Qui ipsis prudens concionatus est, & dixit;
 "Atrida, nunc te, rex, volunt Achivi
 285 "Omnibus probrosissimum facere articulatè-loquentibus mortalibus:
 Neque tibi perficiunt promissionem, quam polliciti sunt,
 "Huc venientes ex Argo equis-apto,
 "Ilio exciso benè munito te redituro.
 "Tanquam enim vel pueri tenelli, viduaeve mulieres,
 290 "Inter se comploratione factâ desiderant domum redire:
 "Enimverò certè durum est, afflictum & re infectâ aliquem redire:

Ver. 279. — πῶρά δ' ἤ, γλαυκῶπις Ἀθήνη.]
 Vide supra ad α, 194.

Ver. 282. — καὶ ἐπιφροσσαίᾳ το βελίῳ.]
 Ità omnino scribendum cum duplici σ; ut
 rectè Barnesius. Vide supra ad α, 140.

Ver. 284. Ἀτρεΐδῃ, νῦν δὴ σε.] "Admi-
 "rabilijs oratio Ulyssis, & omni virtute elo-
 "quentiae perfecta." Camerarius. "Nonne
 "vel dictae in secundo libro sententiae, omnes
 "litium ac consiliorum explicant artes?
 "Affectus quidem vel illos mites, vel hos
 "concitato, nemo erit tam indoctus, qui
 "non in sua potestate hunc autorem ha-
 "buisset fateatur." Quintilian. lib. X. cap. 1.
 Vide supra ad ver. 203. Dionys. Halicarn.
 hic legit; Ἀτρεΐδῃ, μάλα δὴ σε.

Ver. 287. Ἐνθάδε τοι σείχοντες.] Al. Ἐν-
 θάδ' ἐστὶ σείχοντες. Al. Ἐνθάδ' ἐπιφροσ-
 σοντες.

Ver. 288. Ἴλιον ἐκπέρσαντ' ἐντεῖχρον ἀπο-
 νέεσθαι.] Fefellit quos viderim Editores ver-
 sionum, loci hujus Syntaxis; ac si Poëta
 constructione prorsus inexplicabili id ἐκπέρ-
 σαντες dixisset, quod erat dicendum ἐκπέρ-
 σαντας. Barnesius; Διὸς, inquit, ἀντὶ πλη-
 θυντικοῦ. Ac si, quoniam omne Duale est
 Plurale, idèd & Omne Plurale posset iti-
 dem esse Duale: Quà de re, vide supra ad

α, 566. Etiam doctissimus Camerarius hoc
 in loco ad Enallagen numeri confugit. At
 quæ (malum) ista Enallage? quæ, siqua erit,
 omnem omnis linguæ rationem penitus
 everterit; quamque in linguâ suâ vernaculâ
 siquis usquam gentium experiri velit, nun-
 quam eam non sentiet absurdissimam.
 Quorsum igitur hic nodum in scirpo quaerere?
 Utique ἐκπέρσαντ' non hoc in loco ἐκπέρ-
 σαντες est, sed ἐκπέρσαντας. Quid evidentius?
 Sposponderunt nimirum Achivi, Agamem-
 nonem Trojam ἐκπέρσαντας, domum cum
 gloriâ redituro. Quin &, quo magis mi-
 rere, tribus aliis in locis repetitur idem iste
 versiculus; quorum in duobus vox ista ἐκ-
 πέρσαντ' necessariò ad unum Agamemnonem
 refertur, in tertio ad Menelaum; β, 113;
 ε, 716; & ι, 20.

Ibid. — ἀπονέεσθαι.] Vide supra ad
 α, 398.

Ver. 291. — ἀνιθθέντα νέεσθαι.] Post din-
 τυγnum laborem, re infectâ redire. — δὴρὸν
 τε μένειν, κενὸν τε νέεσθαι, ver. 298. Ut mi-
 rum sit doctissimam Dominam Dacier de
 hoc versu dixisse, "le vers Grec est assez
 "difficile." Sunt qui hic legendum conjici-
 ant, πόθος ἐστὶν ἀνιθθέντα νέεσθαι.

- Καὶ γὰρ τίς θ' ἓνα μῆνα μένων ὑπὸ ἧς ἀλόχοιο
 Ἀχαλαία, πρὸ νηὶ πολυζύγῳ, ἤνπερ ἄελλαι
 Χειμέραι εἰλέωσιν, ὀρνομένη τε θάλασσα·
 295 Ἡμῖν δ' εἵνατός ἐστι πῦρτροπέων ἐνιαυτός
 Ἐνθάδε μιμνόνεσσι τῷ ἔννεσίζομι Ἀχαιῶς
 Ἀχαλαίαν πρὸ νηυσὶ κορωνίσιν· ἀλλὰ ἣ ἔμπης
 Αἰσχρόν τοι δηρόν τε μένειν, κενεόν τε νέεσθαι.
 Τλῆτε, φίλοι, ἣ μέναιτ' ὅππῃ χρόνον, ὅφρα δαῶμεν
 300 Εἰ ἐτεὸν Κάλχας μαντεύεται, ἥ ἢ ἢ ἐκί.
 Εὖ γὰρ δὴ τόγε ἴδμεν ἐνὶ φρεσίν, ἐς ἃ πάντες

- “ Etenim quispiam vel unum mensem manens *procul* à suâ uxore,
 “ Ægrè fert, apud navem multa-transstra-habentem, quam procellæ
 “ Hybernæ detinent, commotumque mare :
 295 “ Nobis verò nonus est, qui circumvolvitur, annus
 “ Hic manentibus : quâ de causâ non succenseo, Achivos
 “ Ægrè ferre apud naves recurvas : Veruntamen
 “ Turpe, diûque manere, inanemque redire.
 “ Tolerate, amici, & manete aliquandiù ; ut sciamus,
 300 “ An verum Calchas vaticinetur, an & non.
 “ Probè enim hoc scimus animo ; estis autem omnes

Ver. 294. Χειμέραι εἰλέωσιν.] Enuntiabat-
 tur, χειμέραι εἰλῶσιν. Quidam habent,
 Χειμέριοι.

Ver. 298. Αἰσχρόν τοι δηρόν τε μένειν, κενεόν τε νέεσθαι.]

Quidve domum fertis decimo nisi dedecus anno? Ovid. Metam. l. 13.

Ver. 299. Τλῆτε, φίλοι.] Cicero, de Divinat. lib. 2, locum hunc ita vertit, numeris non admodum Poëticis.

Ferte viri, & duros animo tolerare labores;

Auguris ut nostri Chalcantis fata queamus

Scire, ratosne habeant, an vanos pectoris orsus.

Namque omnes memori portentum mente retentant,

Qui non funestis liquerunt lumina fati.

Argolicis primùm ut vestita est classibus Aulis

Quæ Priamo cladem, & Trojæ, pestemque ferebant;

Nos circum latices gelidos, fumantibus aris,

Aurigeris Divùm placantes numina tauris, Sub platano umbriferâ, fons unde emanat aquæ,

Vidimus immani specie tortuque draconem

Terribilem, Jovis ut pulsu * penetrabat ab arâ :

Qui platani in ramo foliorum tegmine sepro

Conripuit pullos : Quos quum consumeret octo,

Nona super tremulo genitrix clangore volabat :

Cui ferus inmani laniavit viscera morsu.

Hunc, ubi † jam teneros volucres matremque peremit,

Qui luci ediderat genitor Saturnius idem Abdidit, & * duro formavit tegmina saxo.

Nos autem timidi stantes mirabile monstrum

Vidimus in mediis Divùm vorfarier aris.

Tum Calchas hæc est fidenti voce locutus :

Quidnam torpentes subitò obstupuistis, Achivi?

Nobis hæc portenta Deùm dedit ipse creator,

Tarda & fera nimis, sed famâ ac laude perenni.

Nam quot aves tetro maciatas dente videtis,

Tot nos ad Trojam belli exantlabimus annos,

Quæ decimo cadet & pœnâ satiabit Achivos.

Edidit hæc Calchas ; quæ jam matura videtis.

Ver. 301. — τόγῃ] Al. τίδῃ.

* Ita Davifus ex MSi & editis vetustioribus. Al. penetraret. Neutrum male.

† Ita Davifus : Al. tam teneros.

‡ Ita Davifus : Al. duro formavit tegmine saxi. Al. duro firmavit tegmina saxo.

- Μάρτυροι, ἔς μὴ κῆρες ἔβαν θανάτοιο φέρεσαι
 Χθιζά τε καὶ πρώϊζ', ὅτ' ἐς Αὐλίδα νῆες Ἀχαιῶν
 Ἦγερέθοντο, κακὰ Περιάμῳ καὶ Τρωσὶ φέρεσαι
 305 Ἡμεῖς δ' αἰμφι πῶϊ κρήνῳ, ἱερὺς καὶ βωμῆς
 Ἐρδομῇ ἀθανάτοισι τελεέσας ἐκατόμβας,
 Καλῇ ὑπὸ πλατανίσῳ, ὅθεν ῥέειν ἀγλαὸν ὕδωρ,
 Ἐνθ' ἐφάνη μέγα σῆμα δρεκῶν ἐπὶ νῶτα δαφνοῖνός,
 Σμερδαλέῃ, τὸν ῥ' αὐτὸς Ὀλύμπι' ἦκε φώωσδε,
 310 Βωμῇ ὑπαίξας πρὸς ῥα πλατάνισον ὄρσεν·
 Ἐνθα δ' ἔσαν σκευδοῖο νεοασοί, νήπια τέκνα,
 Ὄζω ἐπ' ἀκροτάτῳ, πετάλοισι ὑποπεπληῶτες,
 Ὀκλῶ· ἀτὰρ μήτηρ ἐνάτη ἦν, ἣ τέκε τέκνα·
 Ἐνθ' ὄχε τὲς ἐλεεινὰ κατήσθιε τετραγῶτας·

“ Testes, quos non Parcae inceserunt mortis, auferentes; [quos mors non eripuit]

“ Herique & nudius tertius, quando in Aulidem naves Achivorum

“ Congregabantur, mala Priamo & Trojanis ferentes:

305 “ Nos autem circumjēcti circa fontem, sacris in altaribus

“ Faciebamus immortalibus perfectas hecatombas,

“ Pulchrā sub platano; unde fluebat limpida aqua:

“ Illic apparuit magnum signum: Draco rubris maculis dorso distinctus,

“ Horribilis, quem ipse Olympius misit in lucem,

310 “ Ex imo altari prolapsus, ad platanum concitatus perrexit:

“ Ibi erant passeris pulli, pufilli nati,

“ Ramum super summum, sub foliis latentes,

“ Oſto; verum mater nona erat, quæ pepererat natos:

“ Ibi ille hos miserabiliter voravit stridentes:

Ver. 302. Μάρτυροι] Vide suprā ad α, 338.

Ibid. — ἔς μὴ κῆρες ἔβαν θανάτοιο φέρεσαι.] Ὅσως μὴ προκαθαρπάσας ὁ θάνατος ἀπῆλθεν. Schol. Similiter apud Virgilium: — postquam te fata iulerunt. Eclog. V. 34.

Ver. 303. Χθιζά τε καὶ πρώϊζ'] Recte hic Scholiaſtes: Κατεσμίκρυνε τὴν ἐνάτην χρόνον, ἵνα μὴ, διὰ τῆς ἀναμνησεως, πλεον ποιῆται ἀγανίσαι τὰς Ἑλλήνας.

Ver. 307. Καλῇ] Vide suprā ad ver. 43.

Ibid. — ὅθεν] Al. ὅδι.

Ver. 308. — δρεκῶν ἐπὶ νῶτα δαφνοῖνός, Σμερδαλέος.]

— adytis cūm lubricus anguis ab imis: Cæruleæ cui terga notæ, maculosus & auro

Squamam incendebat fulgor; —

Æn. V. 84.

Ver. 310. — πρὸς ῥα πλατάνισον] Potuisset dicere, πρὸς τὴν πλατάνισον· sed languidiūs. Vide suprā ad α, 56.

Ver. 311. Ἐνθα δ'] Al. Ἐνθάδ'.

Ver. 314. — κατήσθιε τετραγῶτας.] Notandum hic (quod Grammatici vix observarunt) Præterita Media non unam habere φωνὴν formandi rationem. Alia enim Ae-

risti secundū sequuntur analogiam; ut τύπτω, ἐτύπον, τέτυπα; λέγω, ἔλεγον, λέλοχα; ἔρω, ἔεραδον, πέεραδα. Alia autem vel aoristo primo, vel ex Præſenti, retinent vel diphthongum, ut φαίνα, ἔφينا, ἔφανον, πέφηναι, πειθω, ἐπίθον, πίπειθα; σάω, ἔσῳρον, σίσσω, φεύγω, ἐρύγων, πέφυγα; vel syllabam repetitione longam, ut δρέκω, ἔδρεκον, δέδρεκα, πέρδω, ἐπέρθεν, πέπερθα; vel Vocalem longam, ut τρίζω, ἐτρίγων, τέτριγα; ῥιζέω, ἔριζον, ἔρριγα; κρίζω, ἐκρίγον, κέκριγα; βέβριθον, βέβριθα; μύκω, ἐμύκον, μέμυκα, πράττω, ἐπράζον, πεπράγα; (unde non modo πρᾶζος, sed & πρᾶγμα, πρᾶξαι, πρᾶξαι circumflectuntur, id quod syllabis positum solā longis nullo modo convenit; itemque α istud Ionibus in ἥ migrat, πρῆγμα, πρῆξις, πρηνής, id quod in α brevi non itemdem locum habet;) κράζω, ἐκράζον, κένκρυγα; κλάζω, ἐκλάζον, κέκλυγα; φρίττω, ἐφρίκον, πέφρικα; &c.

Ὡς εὐτυχισθῆναι, ὡς μακαρίως πεπράγαται.

Aristoph. Plut. ver. 629.

Ὁ δισπότης πέπραγεν εὐτυχέστατα.

Id. ibid. 633.

Πέρναισι καὶ βαλακῷσι διακεκράχεναι.

Equit. 1400.

- 315 Μήτηρ δ' ἀμφεποτάτο ὀδυρομένη φίλα τέκνα·
 Τῷ δ' ἐλελιζάμην· πῆρυγ' ἔλαβεν ἀμφιαχῆαν·
 Αὐτὰρ ἐπεὶ κ' τέκν' ἔφαγε σρεθοῖο, ἣ αὐτῷ,
 Τὸν μὲν αἰρίζηλον θῆκεν θεός, ὅσπερ ἔφλωε·
 Λᾶν γὰρ μιν ἔθηκε Κρόνῳ παῖς αἰκυλομήτεω·
 320 Ἡμεῖς δ' ἐσαότες θαυμάζομεν, οἷον ἐτύχθη.
 Ὄς ἔν δεινὰ πέλωρα θεῶν εἰσῆλθ' ἐκατόμβας.
 Κάλχας δ' αὐτίκ' ἔπειτα θεοπροπέων ἀγόρευε·
 Τίπ' ἄνεω ἐχλύεσθε, καρηκομόωντες Ἀχαιοί;
 Ἡμῖν μὲν τὸδ' ἔφηνε τέρας μέγα μητίετα Ζεὺς,
 325 Ὀψιμον, ὀψιτέλεσον, ὅς κλέ' ἔποτ' ὀλεῖται,
 Ὄς ἔτ' κ' τέκν' ἔφαγε σρεθοῖο, ἣ αὐτῷ,
 Ὀκλῶ, αἰτὰρ μήτηρ ἐνάτη λῷ, ἣ τέκε τέκνα·
 Ὄς ἡμεῖς πρὸς αὐτ' ἔτεα πολεμίζομεν αὔθι,
 Τῷ δεκάτῳ ᾧ πόλιν αἰρήσομεν εὐρυάγυιαν.
 330 Κεῖνός θ' ὥς ἀγόρευε· τὰ δὲ νῦν πάντα τελεῖται.
 Ἀλλ' ἄγε, μίμνετε πάντες, εὐκνήμιδες Ἀχαιοί,
 Αὐτῶ, εἰσέσκειν ἄστυ μέγα Πελάμοιο ἔλωμεν.
 Ὄς ἔφατ'· Ἀργεῖοι δ' ἐμὲν ἴαχον, (ἀμφὶ δ' ἡ νῆες
 Σμερδαλέον κονάβησαν, αὖσάντων ἔσσι' Ἀχαιῶν,)
 335 Μῦθον ἐπαυνήσαντες Ὀδυσῆ' ἐείπεο.

- 315 " Mater verò circumvolabat lugens dilectos natos:
 " Hanc autem implicans alāprehendit valdè clamitantem.
 " Verùm postquam natos devoraverat passeris, & ipsam,
 " Hunc quidem mirabilem fecit Deus, qui ostenderat:
 " Lapidem enim ipsum fecit Saturni filius versuti:
 320 " Nos autem stantes admirabamur, quale factum esset.
 " Sic igitur terribilia portenta Deorum subière hecatombas:
 " Calchas verò statim deinde vaticinans *hoc modo* concionabatur:
 " Cur muti facti estis, comantes Achivi?
 " Nobis quidem hoc ostendit signum magnum providus Jupiter,
 325 " Serum, feri exitus; cuius gloria nunquam peribit.
 " Utique, ut hic natos devoravit passeris, & ipsam,
 " Octo, ac mater nona erat, quæ pepererat natos:
 " Sic nos tot annos bellabimus ibi;
 " Decimo autem urbem capiemus latas-vias habentem.
 330 " Et ille *quidem* sic concionatus est: quæ utique nunc omnia complentur.
 " Verùm age, manete omnes, bene-ocreati Achivi,
 " Hic, quousque urbem magnam Priami ceperimus.
 " Sic dixit: Argivi verò altum clamabant (circumcircæque naves
 " Terribiliter sonitum reddebant, clamantibus Achivis.)
 335 Sermonem collaudantes Ulyssis divini.

Ὄς ἐγὼ βίσκεω κερῶγώς καὶ δίκαια κᾶδικα.

Id. Ibid. 256.

Πινῶντες ὥσπερ Ἰλλύριοι κερῶγότες.

Id. Avid. 1524.

Reliqua apud ipsum Homerum occurrunt.

Ver. 321, 322. Ὄς ἐν—ἐκατόμβας· Κάλχας δ' αὐτίκ'] Αἰ, Ὄς ἐν—ἐκατόμβας, Κάλχας αὐτίκ'.

Ver. 324. —μητίετα Ζεὺς.] Er'sum'iter infra, ver. 336, ἰσπτότα Νέστωρ. Vide supra ad d, 175.

Ver. 329. —πόλιν αἰρήσομεν] Vide supra ad d, 51.

Ver. 330. —τὰ δὲ νῦν πάντα τελεῖται.] Cic. "quæ jam matura videtis:" Quæ jam propè est ut perficiantur.

Τοῖσι δὲ καὶ μετέειπε Γερήνιος ἰσώπῳτα Νέστωρ·

ὦ πόποι, ἦ δὴ παῖσιν εἰκότες ἀγορεύαοι
Νηπιάχοις, οἷς ἔτι μέλει πολεμῆϊα ἔργα.

Πῶ δὲ σπυγθεῖσαι τε καὶ ὄρκια βήσεται ἡμῖν;

340 Ἐν πυρὶ δὲ βυλαί τε γηνοῖατο, μήδεά τ' ἀνδρῶν,
Σπονδαί τ' ἀκρητοί, καὶ δεξιαί, ἧς ἐπέπιθον.

Αὐτὼς γάρ ῥ' ἐπέεσσ' ἐρδαινόμεν, ἔδὲ τι μῆχῃ

Εὐρέμεναι διωάμεσθα, πολλὴν χρόνον ἐνθάδ' ἐόντες.

Ἄτρεΐδῃ, σὺ δ' ἔθ', ὥς περὶν, ἔχων ἀσεμφέα βυλῶν,

345 Ἄρχῳ Ἀργείοισι καὶ κρατερῶς ὕσμιναι·

Τῆςδε δ' ἕα φθινύθην, ἓνα καὶ δύο, ποῖκεν Ἀχαιῶν

Νόσφιν βυλῶσ', (ἄνυσσις δ' ἐκ ἔσσεται αὐτῶν,)

Περὶν Ἀργοσὶ ἱέναι, περὶν καὶ Διὸς αἰγιόχοιο

Inter hos autem dein dixit Gerenius eques Nestor;

"Dii boni, reverâ pueris similes loquimini

"Parvis, quibus non sunt curæ bellica opera.

"Quò, obsecro, pactaque & juramenta ibunt nobis?

340 "In ignem nempe consiliaque abierint, curaque virorum,

"Fœderaque vini-libatione-sancita, & dextræ, quibus confisi sumus:

"Frustrâ enim verbis contendimus, neque ullam rationem

"Invenire possumus, etsi multum tempus hîc moremur.

"Attrida, tu verò etiamnum, sicut prius, habens firmum consilium,

345 "Impera Argivis in duris præliis:

"Hos autem sine tabescere, unum & alterum, qui ab Achivis

"Seorsum consultant, (perfectio autem non erit ipsorum propositi,)

"Ut prius Argos redeamus, quàm & Jovis Ægiocchi

Ver. 337. ὦ πόποι] In hac oratione,
"omnia (inquit Camerarius) facta & com-
"posita sunt præclaro artificio, & ratione
"rhetoricâ." Vide infra ad ver. 344.

Ibid. — ἀγορεύαοι.] Ἐπὶ παρατακτικῷ
λέγεται· εἰ γὰρ ἢ ἐπὶ ἐνέσῳτος, εἶχεν ἂν τὸ ἀ-
βραχύ. (Nec tamen hoc necessarium; vide
suprà ad α, 398.) — Ἰστέον δὲ, ὅτι τὸ ἀ-
ειμεταβλητὸν μὲν ἐπὶ τῶν παρακληθότων ἐστὶ
παρ' Ἰωσὺ· ἐκείτῃ δ' ἀναυχῆτον μένει. εἰ βραχύ
ἐπὶ τῷ ἐνέσῳτος ἐστὶ. Schol. Moschopoli.

Ver. 339. Πῶ δὲ] Al. Πῶ δὲ.

Ver. 341. — καὶ δεξιαί.]

Jungimus hospitio dexteras, —

Æn. III, 83.

— en dextra fidesque.

Æn. IV, 597.

Ver. 342. Αὐτὼς γάρ ῥ' ἐπέεσσ' ἐρδαινόμεν.]
Solerter admodum & occultè Agamemnonem
ipsum hîc perstringit, λεαίνων τὴν τρα-
χύτητα. (ut rectè annotat Eustathius) πλη-
θυντικῶ καὶ κοινῷ σχήματι.

Ver. 344. — ἔχων ἀσεμφέα βυλῶν, Ἄρχῳ
Ἀργείοισι] Hujus orationis artificium pul-
chrè enarrat Dionys. Halicarn. Τόδε ἦν ἄρα
τέχνη· — Ὁ μὲν Ὀδυσσεὺς κατασχεῖν βύλε-
ται τῶς Ἑλλήνας ἀρμημένους ἀπείναι· ὁ δὲ
Νέστωρ, κατασχισμένους ὑπὸ τῷ Ὀδυσσεὺς καὶ

μένοντας, ἐκστρατεύσαι βέλεται, &c. Lib. qui
inscribitur Τέχνη, cap. 8 & 9. Cæterum
vocem, ἄρχῃ, plerique ita scribunt, ut sit
scilicet ἄρχῃ. Henr. Stephanus autem ex-
istimat scribendum esse ἄρχῃ: quâ ratione
infra dictum est, ἰ 200, Ἀρχαίῃν Τράισσι
κατὰ κρατερὰς ὕσμιναι.

Ver. 346. Τῆςδε δ' ἕα φθινύθην.] Ità rectè
edidit Barnesius hoc in loco, licet aliàs in
eodem vocabulo sæpius peccaverit. Al. τῆς
δε δ' ἕα: Quod erat valdè inficetum. De
voce, φθινύθην, priorem corripiente, vide
suprà ad ver. 43.

Ibid. — ἓνα καὶ δύο.] Videtur hîc soler-
ter, ut apud milites Agamemnonem in gra-
tiam ponat, Achillem perstringere. Ἀπι-
θῆντας (inquit Eustathius) ἱκευτελίζει διὰ τὴν
τῆς ὀλιγοπντίας, καὶ μηδὲ ὀνομαζέων αὐτῶν·
Ἔστι δὲ εἰς μὲν ὁ Θεοσίτης· δεύτερος δὲ, ἢ ἑ-
δεις, — ἢ καὶ ἑτέρος τις, ὃν ὁ ποιητὴς ἐσιώπη-
σεν. — Καὶ μὲν τινες περὶ τῷ Ἀχιλλέως νοῦσι
τὸ, δύο: Quanquam ipse aliter sentit.

Ver. 348. Πρὶν Ἀργος δ' ἱέναι.] Possit hoc
vel ad βυλῶσι referri, ut adeo Parenthesi
includatur ἄνυσσις δ' ἐκ ἔσσεται αὐτῶν· vel,
demptâ Parenthesi, possit "πρὶν Ἀργοσὶ"
ἐέναι" referri ad ἄνυσσις δ' ἐκ ἔσσεται. Prior
constructio aptior. Quod autem vertit Bar-
nesius

- Γνώμῃμαι, εἴτε ψεύδῃ ὑπόχεσις, ἢ ἐκί.
 350 Φημί γὰρ ἔν κατανεῦσαι ὑπερμύθεα Κρονίωνα
 "Ηματι τῷ, ὅτε νηυσὶν ἐπ' ὠκυπόροισιν ἔβαινον
 "Αργεῖοι, Τρώεσσι φόνον ἢ κῆρα φέροντες·
 "Ασράπτων ὀπιδέξι, ἐναΐσιμα σήματα φαίνων.
 Τῷ, μή τις περὶν ἐπειγέσθω οἰκόνδε νέεσθ,
 355 Περὶν τινα παρ Τρώων ἀλόχῳ κατακοιμηθῆναι,
 Τίσασθ δ' Ἑλένης ὀρμήματά τε σοναχὰς τε.
 Εἰ δέ τις ἐκπαύλως ἐθέλει οἰκόνδε νέεσθ,
 "Απλέσθω ἥς νηὸς εὐασέλμοιο μελαίνης,
 "Οφρα πρόσθ' ἄλλων θάνατον ἢ πότμον ὀπίσπῃ.
 360 "Αλλὰ, ἀναξ, αὐτὸς τ' εὖ μῆδεο, πείθεό τ' ἄλλω·
 Οὔτοι λυγρόβλητον ἐπ' ἔσεται, ὃ, τίς κεν εἴπω.
 Κεῖν' ἀνδρας κτ' Φῦλα, κτ' φρήτρας, Ἀγάμεμνον,
 "Ως φρήτρη φρήτρηφιν ἀρήγῃ, Φῦλα δὲ Φύλοις·

- " Cognoscamus, an falsa sit promissio, an & non.
 350 " Dico enim annuisse præpotentem Saturnium
 " Die illo, quandò naves citas conscenderunt
 " Argivi, Trojanis cædem ac fatum ferentes;
 " Quum fulgurabat ad dextram, fausta signa ostendens.
 " Quare, nemo priùs festinet domum redire,
 355 " Quàm quisque apud Trojanorum uxorem dormiverit,
 " Ultriusque fuerit Helenæ raptum gemitusque.
 " Sin autem quis vehementer volet domum redire,
 " Tangat suam navem, habentem-bona-transitra nigram :
 " Ut ante alios mortem & fatum assequatur.
 360 " Sed, rex, tuque ipse bene consulto, & ausculta alteri :
 " Non rejectaneum consilium erit, quod dixero.
 " Secerne viros per Tribus, per curias, Agamemnon,
 " Ut curiæ curiis opem ferant, & Tribus Tribubus.

nefius, " PRIUSQUAM Argos redea-
 mus;" planè absurdissimum est.

Ver. 353. "Ασράπτων ἐπιδέξι, ἐναΐσιμα σή-
 ματα φαίνων.]

Prospera Jupiter his, dextris fulgoribus,
 edit. Cic. de Divinat. 2.

Cæterum de Syntaxi in hac sententiâ ἀνα-
 κολῶ, rectè Ensiathius: "Ὡς ἀπ' ἄλλης ἀρχῆς
 ἀσυνδέτως ἀρχόμενος φησὶν, "Ασράπτων—"·
 ἢ λέγει, ὅτι "Ασράπτων ἦν. —Καὶ ὅρα ὅπως
 —τὸ καινοπρεπὲς τῆτο σχῆμα εἰς δέον τέθει-
 κεν ὁ ποιητής· ἢ ἵνα, ὡς περὶ τὸ νόημα, ἔστω καὶ
 τὸ σχῆμα ξένισον τὸν ἀκροατὴν.—ἢ καὶ μι-
 μέμενος ῥήτορα ἐναγωνίον, νοήμασιν ἑαυτὸν ἀ-
 πασχολῶν, καὶ τὰ καταλλήλα τῆς συντάξεως
 μὴ διόλκῃ φροντίσαντα, καὶ διὰ τῆτο κινδυνεύ-
 σαντα εἰπεῖν τι καὶ σολοικοφανέστερον ἢ μὴν σο-
 λοικίσαντα· ὅτι μὴδὲ ἄκων περιπέπτωκε τῇ
 κακότητι τῆς συντάξεως, ἀλλ' ἐπίτηδες ἐτεχνά-
 σατο. Vide infra ad ver. 681. Item ad γ',
 211; & ad ζ', 510; & ad κ', 224; & ad
 Οδυσσ. μ', 73.

Ver. 356. —Ἑλένης ὀρμήματά τι σονα-

χὰς τι.] Helena Profectionem, vel Ἀρπαγὴν:
 vel etiam Nostros labores, Helena causâ.

Ver. 361. —ἀπόβλητον ἔπος.] Quâ ra-
 tione vox, ἀπόβλητον, ultimam hîc produ-
 cat; item πρὶν, ver. 348; vide suprâ ad
 α', 51.

Ver. 362. Κεῖν' ἀνδρας κατὰ φύλα.] Qua-
 renti quî factum sit, ut consilium hoc uti-
 lissimum non antea dederit Nestor; rectè
 responder Scholiastes, vel, ante ultimum
 istum annum, Græcos Trojanosque nun-
 quam acie directâ pugnam conseruisse, sed
 incursionibus solummodò dimicasse; vel,
 ante Achillis secessionem, res Græcorum in
 angustias nunquam fuisse adductas.

Ver. 363. "Ὡς φρήτρη φρήτρηφιν ἀρήγῃ.] Καὶ
 Παμμενὲς ἀπονημονεύεται τι μετὰ παιδείας
 εἰρημένον· ἢ γὰρ ἔφη τακτικὸν εἶναι τὸν Ὀμήρου
 Νέστορα. κελεύοντα κατὰ φύλα καὶ φρήτρας
 συλλογίζεσθαι τοὺς Ἕλληνας, —δέον ἐρα-
 σὴν παρ' ἐρώμενον τάττειν. Plutarch. in Pe-
 lopidâ. Δοκεῖ γάρ μοι καὶ τὸν Ὀμήρον οὐκ ἀ-
 δίως ὁ Θηβαῖος αἰτιάσασθαι Παμμενῆς, ὡς
 τῶν

- Εἰ δέ κεν ὥς ἔρξης, καὶ τοι πείθωνται Ἀχαιοί,
 365 Γνώσῃ ἔπειθ', ὅς θ' ἡγεμόνων κακός, ὅς τέ νυ λαῶν,
 Ἥδ' ὅσῃ ἐοδλὸς ἔησι καὶ σφέας γδ μαχέσονται.
 Γνώσεαι δ' εἰ καὶ θεσπεσίῃ πόλιν ἐκ ἀλαπάξεις,
 Ἦ ἀνδρῶν κακότητι, καὶ ἀφραδίῃ πολέμοιο.
 Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη κρείων Ἀγαμέμνων·
 370 Ἦ μὰν αὐτ' ἀγορῇ νικᾷς, γέρον, ἦας Ἀχαιῶν·
 Αἱ γδ, Ζεῦ τε πάτερ, καὶ Ἀθίωάῃ, καὶ Ἀπολλόν,
 Τοῖστοι δέκα μοι συμφραδμόνες εἶεν Ἀχαιῶν·
 Τῷ κε τάχ' ἡμύσειε πόλις Πελάμοιο ἀνακλῖθ',
 Χερσὶν ὕφ' ἡμετέρῃσιν ἀλῆσά τε περδομένη τε.
 375 Ἀλλὰ μοι αἰγίοχ' Κρονίδης Ζεὺς ἄλγε' ἔδωκεν,
 Ὅς με μετ' ἀπρήκλις ἐλδὰς καὶ νείκεα βάλλει.
 Καὶ γδ ἐγὼν Ἀχιλῆος τε μαχεσάμεθ', εἵνεκα κέρης,

- “ Quod si sic feceris, & tibi paruerint Achivi,
 365 “ Cognosces dehinc, quique Ducum ignavus, quique militum,
 “ Et quis fortis fuerit; per seiplos enim pugnabunt:
 “ Cognosces etiam utrum Diis obstantibus urbem non sis expugnaturus,
 “ An virorum ignaviâ, & imperitiâ belli.
 Hunc autem respondens allocutus est rex Agamemnon;
 370 “ Revera concione vincis, o senex, filios Achivorum:
 “ Utinam enim, Jupiterque pater, & Pallas, & Apollo,
 “ Tales decem mihi consultores essent Achivorum!
 “ Sic citò caderet urbs Priami regis,
 “ Manibus nostris captaque excisique.
 375 “ Sed mihi Ægiochus Saturnius Jupiter dolores dedit,
 “ Qui me in vanas lites & contentiones conjicit.
 “ Etenim ego Achillêsq̃ certavimus gratiâ puellæ,

τῶν ἑρωτικῶν ἀπειρον, ὅτι φύλα φύλοις συνέταξε, καὶ φρατρίαις φρατρίαις συνέμιξε· δέον ἔρασθαι μετα ἑρωμένῃ παραμειβάλλειν, ἵνα ἡ σύμπνευσις ἡ φάλαγγς, δι' ὅλης ἐμφυχον ἔχουσα δεσμόν. *Id. Sympos. lib. 1. Probl. 2.* Atque hîc lautius admodum est *Spondanius*; qui adversus istud μετὰ παιδίας εἰρημένον, *Homerum* seriò scilicet defendit: Utique “*TEMERE d* “*Pammene reprehensum Nestorem,*” & “*Nestoris institutum suâ ETIAM ratione non carere.*”

Ver. 366. — κατὰ σφίας γὰρ μαχέσονται.] Vide suprà ad α, 271.

Ver. 367. Γνώσῃσι δ' εἰ] Contendit *Barneſius*, legendum γνώσῃσι εἰ. vel γνώσῃ δ' εἰ. Quod posterius, idem planè est ac quod habent *Vulgati*. Nam γνώσῃσι δ' εἰ, enuntiabatur primùm, (quomoddò deinceps & scribi cœptum est,) γνώσῃ δ' εἰ.

Ver. 370. Ἦ μὰν αὐτ'] Vide infrà ad *ver. 377.*

Ver. 372. Τοῖστοι δέκα μοι συμφραδμόνες] “*Nullis corporis viribus: Et tamen ille dux Græcia nunquam optat ut Ajacis* “*similes decem habeat, at ut Nestoris. Quod*

“*si acciderit, non dubitat quin brevi Troia sit peritura.*” *Cic. de Senectute.* Vide suprà ad α, 249 & 260.

Ver. 375. — αἰγίοχος] Vide suprà ad α, 202.

Ver. 377. Καὶ γὰρ ἐγὼν Ἀχιλῆος τε] De hujus orationis artificio, ità *Dionys. Halicarn.* “*Εὐδα δὴ καὶ παραμυθούμενος τοὺς ἑλλήνας ὑπὲρ Ἀχιλλέως ἀναγκάσας, ὁμοῦ γλῶσσαν ἡδὴ ποιεῖται τοῦ ἀμαρτήματος, ἐπαγαγὼν τὰς τὰ ἐπὶ, “Καὶ γὰρ ἐγὼν Ἀχιλῆος πῶς ἐστὶ. Lib. qui inscribitur Τέχνη, cap. 8. Παραμυθῆται τὴν ὀργὴν αὐτῶν ὁ Ἀγαμέμνων ὁμολογῶν ἡμαρτηκέναι, καὶ μέμνηται τοῦ Ἀχιλλέως, ἵνα μαλαξῇ αὐτῶν τὸν θυμὸν ἐπ' αὐτῷ. — Ἐπεὶ οὖν αὐτοὺς οἰκτεῖται, εἰ ὁμολογῶν τὸ ἀμάρτημα, καὶ ἀπτεπλήρωσιν αὐτῶν τὸν θυμὸν. εἴτα — ἐπὶ τὸ οἰκιστάτοσ' ἔρχεται, ἵνα τὸν βασιλέα — ἐπάγῃ καὶ τὴν ἀπειλήν, — (ver. 391.) “ὃν δὲ καὶ ἐγὼν ἀπάνευθε μάχῃ” — Παραμυθῆται τὸν θυμὸν, ὁμολογῶν ἡμαρτηκέναι εἴτα κελύει καὶ ἀπειλεῖ βασιλικῶς. Αὕτη ἐν ἡ τέχνη τίς ἐστι; — Ταύτην τὴν τέχνην τίς ἐμιμήσατο, καὶ τίς ἐγένησατο; *Ibid. cap. 9.**

- Ἀνιβίοις ἐπέεσσιν· ἐγὼ δ' ἤρχον χαλεπαίνων.
 Εἰ δέ ποτ' ἔς γε μίαν βελλύσομαι, ἢ κ' ἐτ' ἐπειτα
 380 Τρῶσιν ἀνάβλησις κακῆ ἔσσεται, ἔδ' ἡβαιόν.
 Νῦν δ' ἔρχεο δ' ὅππῃ δεῖπνον, ἵνα ξυνάγωμην ἄρηα·
 Εὖ μὲν τις δόρυ θηξάοιτο, εὖ δ' ἀσπίδα θέοιτο,
 Εὖ δέ τις ἴσσοισιν δεῖπνον δότω ὠκυπόδεσσιν,
 Εὖ δέ τις ἄρμαλ' ἀμφὶς ἰδὼν, πολέμοιο μεδέοιτο·
 385 Ὡς κε πανημέριοι συγερωὶ κρινώμεθ' ἄρηι.
 Οὐ γὰρ παυσωλή γε μετέσσεται, ἔδ' ἡβαιόν,
 Εἰ μὴ νύξ ἐλθῶσα Διφκρινέει μὲν ἄνδρῶν.
 Ἰδρώσει μὲν τὸν τελαμῶν ἀμφὶ σήθεσσι
 Ἀσπίδ' ἀμφιβρότης, πῆϊ δ' ἔλχει χεῖρα καμῖται·
 390 Ἰδρώσει δέ τ' ἴσπος, εὖξοον ἄρμα τιταίνων.
 Ὅν δέ κ' ἐγὼν ἀπάνευθε μάχης ἐθέλοντα νόησω
 Μιμνάζειν ὡς νηυσὶ κορωνίσιν, ἃ οἱ ἔπειτα

“ Inter se adversantibus verbis: ego autem primus coepi esse infensus.

“ Sin autem unquam in unum consultabimus, non amplius postea

380 “ Trojanis dilatio mali erit, ne tantillum quidem.

“ Nunc autem abite pransum, ut conferamus pugnam:

“ Benè quidem quisque hastam acuat, benè & scutum paret,

“ Benè verò quisque equis prandium det veloces-pedes-habentibus,

“ Benè verò quisque currum undique explorans, bellum meditetur:

385 “ Ut per totum diem horrendo cernamus Marte.

“ Nulla enim cessatio postea erit, ne tantillum quidem:

“ Nisi nox veniens diremerit ardorem virorum.

“ Sudabit quidem cuiusque lorum circum pectora

“ Scuti circumtegentis hominem, circum autem lanceam quisq; manum fatigabitur:

390 “ Sudabit & cuiusque equus, politum currum trahens.

“ Quem autem ego seorsum à pugna volentem videro

“ Manere apud naves recurvas, non ei postea

Ver. 381. Νῦν δ' ἔρχεο· ἐπὶ δεῖπνον, ἵνα
 Quod superest, lati benè gestis corpora

rebus
 Procurate, viri; & pugnam sperate parati.

Æn. IX, 157.

“ Brevius & expressius Homerus;” Ut

notè annotavit Macrobius, lib. 7. c. 1.

Ver. 385. — κρινώμεθ' ἄρηι.] De syllabâ

hîc productâ, infra autem ver. 387 cor-

ruptâ; vide supra ad α', 309.

Ver. 386. Οὐ γὰρ παυσωλή—. Εἰ μὴ

ἐλθούσα]

Continuo pugnas ineant, & prælia ten-

tent,

Ni roseus fessos jam gurgite Phœbus I-

bero

Tingat equos, noctemque die labente re-

ducatur. Æn. XI. 912.

Ver. 388. Ἰδρώσει μὲν τοῦ τελαμῶν ἀμφὶ

θισσιν.] Numeris ipsis depingitur homo

ondere laborans. Vide infra ad γ', 363.

Ver. 391. Ὅν δέ κ' ἐγὼν ἀπάνευθε μάχης]

Leguntur apud Aristotelem hî versus, isto
 modo. Ἀναγκάζει γὰρ, inquit, οἱ κύριοι·

ὥσπερ ὁ ἑκτωρ,

Ὅν δέ κ' ἐγὼν ἀπάνευθε μάχης πλώσσοντα
 νόησω,

Οὐ οἱ ἄριστον ἔσσεϊται φυγεῖν κύνας.—

Ethic. lib. 3. c. 11.

Creditur memoriâ lapsum Aristotelem; Hec-

tori hæc, quæ sunt Agamemnonis, tribuisse.

Fortè tamen Aristoteles non hunc, sed alte-

rum illum locum, quæ reverâ Hectoris sunt

verba, citaverit; Iliad. ó, 348, “Ὅν δ' ἄν

ἐγὼν ἀπάνευθε, &c. quæque deinceps sequun-

tur verba, à Librariis minùs peritis è loco

alieno fuerint descripta. Aliàs enim Ari-

stoteles hos versus rectè, ut Agamemnonis,

adducit: “Ὅ γὰρ Ἀγαμέμνων, κακῶς μὲν ἀ-

κούων, ἠνέχετο ἐν ταῖς ἐκκλησίαις· ἐξελθόντα δ'

δὲ, καὶ κτεῖναι κύριος ἦν. Λέγει γὰρ,

Ὅν δέ κ' ἐγὼν ἀπάνευθε μάχης—, οὐ οἱ

ἄριστον ἔσσεϊται φυγεῖν κύνας ἢ δ' οἰωνούς·

Πάρ γὰρ ἐμοὶ θάνατος.—

De Republ. lib. 3. c. 14.

Ver.

* Ἀρκιον ἐσσεῖται Φυγέειν κύνας ἢ δ' οἰωνός.

- Ὡς ἔφατ'· Ἀργεῖοι δ' ἐμὲν ἰάχον, ὥς ὅτε κύμα
 395 Ἀκτὴ ἔφ' ὑψηλῇ, ὅτε κινήσει Νότος ἐλθὼν
 Προβλήτι σκοπέλω· τ' δ' ἔποτε κύματα λείπει,
 Παντοίων ἀνέμων, ὅταν ἐνθ' ἢ ἐνθα γήυνῃαι.
 Ἀνσάντες δ' ὀρέοντο, κεδαιόεντες κτ' νῆας,
 Κάπνισσάν τε κτ' κλισίας, καὶ δεῖπνον ἔλοντο.
 400 Ἄλλος δ' ἄλλω ἔρεζε θεῶν αἰεττωτάων.
 Εὐχόμενος θάνατόν γε Φυγέειν καὶ μῶλον ἄρης.
 Αὐτὰρ ὁ βῆν ἱέρδσεν ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων
 Πίονα, πενταέτηρον, ὑπερμυξεί Κρονίων.
 Κίκλησκεν δ' ἐγέρωντας ἀριστῆας παναχαιῶν.
 405 Νέστορα μὲν πρῶτις, καὶ Ἰδομενεὺς ἀνακτα,
 Αὐτὰρ ἔπειτ' Αἴαντε δύω, καὶ Τυδεὸς υἱόν.
 Ἐκλον δ' αὐτ' Ὀδυσῆα, Διὶ μῆτιν ἀτάλαντον.
 Αὐτόματος δέ οἱ ἦλθε βολὴ ἀγαθὸς Μενέλαος.

“ Possibile erit fugere canes alitesque.

- Sic dixit: Argivi verò altum clamabant, sicut quando fluctus
 395 Ad litus altum, cum eum admoverit Notus ingruens
 Procurrenti scopulo; quem nunquam fluctus relinquunt,
 Quibusvis ventis flantibus, quando hinc vel illinc oriantur.
 Surgentes autem ruebant, sparsi per naves,
 Fumumque excitabant per tentoria, & prandium fumebant.
 400 Alius autem alii sacrificabat deorum semper-existentium,
 Orans ut mortem fugeret, & discrimen belli.
 Atque ipse bovem sacrificavit rex virorum Agamemnon
 Pinguem, quinquennem, præpotenti Saturnio:
 Vocavitque Senes optimates omnium-Grecorum:
 405 Nestorem quidem primum, & Idomeneum regem,
 Ac deinde Ajaces duos, & Tydei filium;
 Sextum autem Ulysses, Jovi consilio æqualem,
 Spontaneus verò ei venit bello strenuus Menelaus:

Ver. 396. Προβλήτι σκοπέλω.]

—projectaque saxa Pachyni.

Æn. III. 699.

Cæterum pulcherrimus totus est hic locus, & insigne exemplum τῆς ἐν τῷ διηγεῖσθαι ἐξηργασίας. Videas eum fusè & enucleatè enarratum à Dionys. Halicarn. περὶ τῆς Ὀμήρου ποιήσεως, c. 10.

Ver. 399. Κάπνισσάν τε] Ità rectè omninò edidit Barnesius. Nam ἐκάπνισαν penultimam corripit. Vulgg. malè, Κάπνισάν τε. Vide suprà ad α', 140.

Ver. 400. —ἔρεζε] Al. ἔρεξε. Vide suprà ad α', 444.

Ver. 401. —θάνατόν γε] Al. θάνατόν τε.

Ver. 403. —Κρονίωνι.] De profodiâ vocis, κρονίωνος & κρονίωνος, vide suprà ad α', 397 & 265.

Ver. 407. —Διὶ μῆτιν ἀτάλαντον] Quæ ratione & Διὶ, & μῆτιν, hic ultimam præducant; vide suprà ad α', 51.

Ver. 408. Αὐτόματος δέ οἱ ἦλθε] Ineptè hic mihi videntur viri aliàs doctissimi, cum molestè quærant, rectène an secùs fecerit Menelaus, quod ad cœnam venerit non vocatus. Poëta certè amicitiam inter fratres fraternam, hoc modo depingere voluit.

Ibid. —βοὴν ἀγαθὸς Μενέλαος.] Homerus viros fortissimos hoc epitheto insignitum solitum, docet Athenæus; καλούντων τὸν παλαιῶν τὸν ἀπόλεμον, βοήν. Indèque Platonem reprehendit, quòd, citato hoc ipso versu, τὸν Μενέλαον μάλα δακὸν αἰχμητὴν, [imbellem pugnatorem.] ἀκλιτον ἐλθόντα representaverit. Confer Platon. Conviv. sub initio; & Athenæi lib. 4. c. 26, 27.

ἦδεε γὰρ κτ' θυμὸν ἀδελφεόν, ὡς ἐπονείτο.

410 Βῆν δὲ φεισθήσαντο, καὶ ἐλοχύτας ἀνέλοντο.

Τοῖσι δ' ἐπαχόμην μετέφη κρείων Ἀγαμέμνων·

Ζεῦ κύδιζε, μέγιστε, κελαινεφές, αἰθέρι ναίων,

Μὴ πρὶν ἐπ' ἥλιον διῦναι, καὶ ὅππῃ κνέφας ἔλθῃν,

Πρὶν με κτ' πρηνὲς βαλέειν Πελάμοιο μέλαθρον

415 Αἰθαλόεν, πρῆσαι ᾧ πυρὸς δῆτοιο θύρετρα·

Ἐκτόρεον ᾧ χιτῶνα φεῖ σήθεας δαΐξαι,

Χαλκῷ ῥωγαλέον· πόλεές δ' ἀμφ' αὐτὸν ἐταῖροι

Πρῶτες ἐν κονίῃσιν ὁδὰξ λαζοίατο γαῖαν.

Ὡς ἔφατ'· ἔδ' ἄρα πῶ οἱ ἐπεκράϊνε Κρονίων·

420 Ἀλλ' ὅγε δέκτο μὲν ἰεῖα, πόνον δ' ἀμέγαρτον ὄφελλεν.

Αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' εὗξαντο, καὶ ἐλοχύτας προβάλοντο,

Αὖ ἔρυσαν μὲν πρῶτα, καὶ ἔσφαξαν καὶ ἔδειραν,

Μηρὲς τ' ἐξέταμον, κτ' τε κνίσσῃ ἐκάλυψαν,

Δίπλυχα ποιήσαντες· ἐπ' αὐτῶν δ' ὠμοθέτησαν·

425 Καὶ τὰ μὲν ἄρ' ῥίψισιν ἀφύλλοισιν κατέκαιον·

Σπλάγχνα δ' ἄρ' ἐμπείραντες, ὑπείρεχον ἡφαίστοιο.

Nōrat enim in animo fratrem, quomodo laboraret.

410 Bovem itaque circumsteterunt, & molas sustulerunt.

Inter hos autem orans dixit rex Agamemnon;

“Jupiter gloriosissime, maxime, atras-nubes-cogens, in aethere habitans,

“Nē prius sol occidat, & tenebrae adveniant,

“Quām ego pronum dejecero Priami palatium

415 “Ardens, exussitque igni infesto portas:

“Hecloream verò lorica circa pectora discidero,

“Ferro ruptam; multique circa ipsum socii

“Proni in pulveribus mordicū prehendant terram.

Sic dixit; nec dum ei annuebat Saturnius.

420 Verū hic accepit quidem sacrificia, laborem verò magnum augebat.

Ceterū postquam peccati sunt, & molas projecerunt,

Cervicem retrò egerunt quidem primū, & jugulārent, & excoriārent,

Femoraque excucuerunt, adipeque cooperuerunt,

Postquam duplicaverant; super ipsis autem frustra cruda posuerunt.

425 Et haec quidem lignis fissis sine foliis adurebant:

Viscera autem *vernibus* fixa tenebant super ignem.

Ver. 409. ἦδεε γὰρ κατὰ θυμὸν ἀδελφεόν, ὡς ἐπονείτο.] Sunt qui hunc Versum *suppositum* existiment; sed rationibus, ut mihi quidem videtur, min⁹ firmis: Neque enim *μικρολόγος* est, sed *apertus* & *simplex*. Porro; alii voces istas, κατὰ θυμὸν, cum ἐπονείτο conjungunt, ut dicatur scilicet Agamemnon *animo cruciari*. Alii autem κατὰ θυμὸν cum ἦδεε conjungunt, ut dicatur Menelaus *animo intelligere* scilicet, quomodo Agamemnon *laboraret*, τὰτίσιν ἐνέργει (ut ait Eustathius) περὶ θυσίαν. Quod & rectius videtur. Sic enim infrā, ver. 430, — ἐπεὶ παύσαντο Πόνε.

Ver. 414. Πρὶν με κατὰ πρηνὲς βαλέειν]

Quām ego *funditus* evertero.

Ver. 418. Πρηνὲς ἐν κονίῃσιν ὁδὰξ λαζοίατο γαῖαν.]

Corruit in vulnus ———,

Et terram hostilem moriens petit ore cruento. *Æn. X, 488.*

Procubuit moriens, & humum semel ore momordit. *Æn. XI, 418.*

————— cruentam

Mandit humum, moriensque suo se in vulnere versat. *Ibid. 669.*

Ver. 422, &c.] Vide suprā ad d, 459, &c.

Ver. 426. — ἐμπείραντες.] Legebant Veterum nonnulli, ἀμπείραντες.

Ibid. — ὑπείρεχον] Ex Ioniis istis, ὑπείρεχον, *βέρον*.

- Αὐτὰρ ἐπεὶ κτ' μῆρ' ἐπ' ἀνὰ, ἢ σπλάγχν' ἐπάσαντο,
 Μίσυλλόν τ' ἄρα τ' ἄλλα, ἢ ἀμφ' ὀβελοῖσιν ἐπειραν,
 "Ωπλήσαν τε περὶ φραδέως, ἐρύσαντό τε πάντας.
 430 Αὐτὰρ ἐπεὶ παύσαντο πόνον, τετύκοντό τε δαῖτα,
 Δαίνυσθ', ἔδ' ἐτι θυμὸς ἐδύετο δαιτὸς εἴσης.
 Αὐτὰρ ἐπεὶ πόσι' ἢ ἐδ' ἐτι θυμὸς ἐδύετο δαῖτα,
 Τοῖς ἄρα μύθων ἤρχε Γερῖνός τ' ἰσώπота Νέστωρ.
 Ἀτρεΐδῃ κύδισε, ἀναξ ἀνδρῶν, Ἀγαμέμνων,
 435 Μηκέτι νῦν δὴθ' αὖθι λεγώμεθα, μηδέ τι δηρὸν
 Ἀμβαλλώμεθα ἔργον, ὃ δὴ θεὸς ἐγγυαλίζει.
 Ἀλλ' ἄγε, κήρυκες μὲν Ἀχαιῶν χαλκοχιτῶνων
 Λαὸν κηρύσσοντες ἀγειρένων κτ' νῆας.
 Ἡμεῖς δ' ἀθρόοι ὦδε κτ' εἰσπὼν εὐρυὴν Ἀχαιῶν
 440 Ἰομῆν, ὄφρα κε θάσσον ἐγείρομεν ὅξω Ἀρηα.
 Ὡς ἔφατ'· ἔδ' ἀπίθησεν ἀναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων.
 Αὐτίκα κηρύκεσσι λιγυφθόγγοισι κέλδουσε,
 Κηρύσσειν πόλεμόνδε κερηκομόωντας Ἀχαιῆς.
 Οἱ μὲν ἐκήρυκον, τοὶ δ' ἠγείροντο μάλ' ὦκα.
 445 Οἱ δ' ἀμφ' Ἀτρείωνα διοτρεφέες βασιλῆες
 Θυῶν κείνοντες· μὲν δ', γλαυκῶπις Ἀθήνη,

Tum postquam femora exusta erant, & viscera gustarant,
 In frustra parva utique conciderunt cætera, & verubus transfixerunt,
 Assaveruntque scitè, detraxeruntque omnia.

- 430 Atque ubi cessarant ab opere, apparaverantque convivium,
 Epulati sunt, nec quicquam animus indiguit epuli æqualis.
 Porro, postquam potus & cibi appetentiam exemerant,
 His loqui incipiebat Gerenius eques Nestor;
 "Atrida gloriosissime, rex virorum, Agamemnon,
 435 "Nè nunc diutius hîc tempus teramus, neque diù
 "Differamus opus, quod deus in manus dabit.
 "Sed age, præcones quidem Achivorum areas-loricas-habentium
 "Populum præconio congregent ad naves:
 "Nos autem conferti ita per exercitum amplum Achivorum
 440 "Eamus, ut ocyus cieamus acrem Martem.
 Sic dixit: neque renuit rex virorum Agamemnon:
 Statim præconibus argutis imperavit,
 Convocare ad pugnam comantes Achivos.
 Hi quidem convocarunt, illi autem congregati sunt valdè celeriter.
 445 Qui porro circum Atridem erant reges Jovis alumni,
 Properabant ordines distinguentes: inter eos vero, cæcis oculis Minerva,

ρεχον, ὑπεύροχος, & similibus, Homero usitatis;
 irrepsit in Sophoclem dialecto alienâ, & ver-
 su etiam contrucidato, vox ὑπεύροχος. Tra-
 chin. vers. 1103,

Θηρῶν, ὑβριστῶν, ἀνομον, ὑπεύροχον βίαν.
 Legendum necessariò, ὑπεύροχον. (Quod &
 ipsum ore celerrimo pronuntiandum, ferè
 ac si scriptum fuisset ὑπεύροχον.) Anapæstus
 enim in pede quarto locum non habet, &
 apud Tragicos Scriptores licentia haud ferè

est ulla. Vide autem infra ad ver. 811.

Ver. 433. — ἰσώπота Νέστωρ.] Vide su-
pra ad α', 175.

Ver. 434. — Ἀγαμέμνων.] Al. Ἀγα-
μέμνον.

Ver. 435. — λεγώμεθα.] Tempus collo-
quendo teramus: Alii vertunt, hîc accubemus.
Vide infra ad ver. 515.

Ver. 446. — κείνοντες.] Vide supra ad
α', 309.

- Αἰγίδ' ἔχουσ' ἐρίτιμον, ἀγήραον, ἀθανάτῳ τε
 τῆς ἑκατὸν θύσανοι παλχρύσειοι ἠερέθοντο,
 Πάντες εὐπλεκέες· ἑκατόμβοι Ⓞ ἢ ἑκάς Ⓞ.
 450 Σὺν τῇ παμφάσασσα διέστυτο λαὸν Ἀχαιῶν,
 Ὀτρυνέουσ' ἵεναι ἐν ᾗ σθένος ὤρσεν ἑκάστω
 Καρδίῃ, ἀλλήλων πολεμίζειν ἠδὲ μάχεσθαι.
 Τοῖσι δ' ἄφαρ πόλεμος γλυκίων γνέτ', ἢ ἐνέεσθαι
 Ἐν νηυσὶ γλαφυρῇσι, φίλῳ ἐς πατρίδα γαῖαν.
 455 Ἦύτε πῦρ αἰθέριον ὀπιφλέγει ἄπαιτον ὕλῃ,
 Οὔρεσιν ἐν κρυφῇ· ἑκάθεν δέ τε φαίνεται αὐγή·
 Ὡς τῶν ἐρχομένων, σὺν χαλκῷ θεσπεσίῳ

Ægidem habens valde pretiosam, senii expertem, immortalēque:

Ex quā centum fimbriæ totæ-aureæ suspensæ erant,

Omnes bene contextæ, centum-boum ἡμιπονημ unaquæque:

450 *Cum hæc impetum faciens percurrerebat populum Achivorum,*

Concitans ad eundem: robur autem excitavit uniuscujusque

In corde, ut indefinenter bellarent & pugnarent.

His itaque statim bellum dulcius factum est, quam redire

In navibus cavis, dilectam in patriam terram.

455 *Velut ignis edax comburit immensam sylvam,*

Montis in verticibus; proculque apparet splendor:

Sic his gradientibus, ab ære admirando

Ver. 447. — ἀθανάτῳ τε.] Vide supra ad α', 398.

Ver. 448. τῆς ἑκατὸν θύσανοι.] Δοκεῖ δὲ μὲν καὶ Ὀμηρὸς ἔχει ἀπλῶς ἐπὶ ἀργῶς ἐν τοῖς ποταμοῖς τὴν ἑκατονταθύσανον αἰγίδα τῷ Διὶ περιέναι, ἀλλὰ τινι κρείττονι καὶ ἀπορρήτω λόγῳ τὸ αἰνίσσεται λέγων, &c. Julian. epist. ad Sarration. sub finem.

Ibid. — ἠερέθοντο.] Al. ἠερέθοντο. Atque utrovīs modo, hoc quidem in loco, constat temporum ratio.

Ver. 449. — εὐπλεκέες· ἑκατόμβοις.] Vide supra ad α', 51.

Ver. 451. Ὀτρυνέουσ' ἵεναι ἐν δὲ σθένος.]

— animum viresque Latinis

Addidit, & stimulos acres sub pectore verit.

Æn. IX, 717.

— in prælia sæva

Suscitat, & stimulis haud mollibus incitat iras.

Æn. XI, 727.

Ver. 453. — ἄφαρ πόλεμος γλυκίων

Qui sibi jam requiem pugnae, rebusque salutem

Sperabant; nunc arma volunt.

Æn. XII, 241.

Ver. 455. Ἦύτε πῦρ αἰθέριον]

— ignis,

Qui furtim pingui primum sub cortice

reclusus

Robora comprehendit, frondesque elapsus

in altæ

Ingentem cælo sonitum dedit; inde secutus

Per ramos victor, perque alta cacumina regnat,

Et totum involvit flammis nemus, & ruit atram

Ad cælum piceâ crassius caligine nubem.

Georgic. II, 304.

In segetem veluti cùm flamma furentibus Austris

Incidit. — — — — — Æn. II, 304.

Collucet flammis. — — — — — Æn. V, 4.

Porro, rectè hic annotat Domina Dacier, Poëtam hoc in loco, interea dum tantus exercitus in ordinem collocatur, satis sibi spatii habere, ut quinque continuis Similitudinibus neque lectorem obruat, neque ullam ei molestiam creet. Pulchrè igitur & summo cum judicio, Ignis similitudine, (quod & notavit Eustathius,) armorum depingit Fulgorem, ver. 455: Anserum Gruumve huc illuc gregatim convolantium motu, militum undique convenientium Incessus, ver. 459. Foliorum Florumque multitudine, militum Numerum, ver. 468: Muscarum circumvolitantium murmure, militum ardorem & aviditatem pugnandi, ver. 469: Pastorumque in gregibus suis dispersiendis scientiâ, militum exercitationem, ordinem, ac disciplinam. ver. 474.

Ibid. — ὕλην.] Vide infra ad γ', 151.

Αἴγλη παμφανόωσα δι' αἰθέρος ἔρξανόν ἴκε.

- Τῶν δ', ὡς ὀρνίθων πετελιῶν ἔθνεα πολλὰ,
 460 Χλωῶν, ἢ γεράνων, ἢ κύκνων δαλιχοδείρων,
 Ἀσίῳ ἐν λειμῶνι, Καῦσις ἀμφὶ ῥέεθρο,
 Ἐνθα καὶ ἔνθα ποτῶνται ἀγαλλόμεναι πτερυγέαςι,
 Κλαυγῆδ' προκατιζόντων, σμαραγῆ δέ τε λειμών.
 Ὡς ἔθνεα πολλὰ νεῶν ἀπο καλισιάων
 465 Ἐς πεδίον προχέεντο Σκαμάνδριον αὐτὰρ ὑπὸ χθών
 Σμερδαλέον κονάβιζε ποδῶν αὐτῶν τε καὶ ἵππων.
 Ἔσαν δ' ἐν λειμῶνι Σκαμάνδριῳ ἀνθεμόεντι
 Μυρίοι, ὅσα τε φύλλα καὶ ἄνθεα γίνεταί ὥρη.

- Fulgor undique collucens per aërem cœlum ascendit.
 Horum porro, sicut avium volatiliū gentes multæ,
 460 Anserum, vel gruum, vel cygnorum longa-colla-habentium,
 Asia in prato, Caystri circa fluenta,
 Huc & illuc volitant exultantes alis,
 Cum clangore aliorum ante alios confidentium, resonat autem & pratum:
 Sic horum gentes multæ à navibus & tentoriis
 465 In planitiem profundebantur Scamandriam: ac terra
 Terribiliter resonabat sub pedibus ipsorumque & equorum.
 Stererunt autem in prato Scamandrio florido
 Infiniti, quot folia & flores nascuntur tempore-verno.

Ver. 459. — πετελιῶν ἔθνεα πολλὰ,
 Χλωῶν ἢ γεράνων, ἢ κύκνων δαλιχοδείρων
 Ἀσίῳ ἐν λειμῶνι, Καῦσις ἀμφὶ ῥέεθρο.]
 Jam varias pelagi volucres, & quæ Asia
 circum

Dulcibus in stagnis rimantur prata Caystri.

Georgic. I, 383.

Ceu quondam nivei liquida inter nubila
 cycni

Cum sese è pastu referunt, & longo cano-
 noros

Dant per colla modos; sonat amnis, &
 Asia longè

Pulsa palus. — *Æn.* VII, 699.

Ver. 461. Ἀσίῳ ἐν λειμῶνι] Sive scribatur

Ἀσίῳ, ut sit nomen Adjectivum; sive Ἀσίῳ,
 ut sit genitivus Substantivi; perinde est.
 Pratum certè dicit *Homerus* non *Asiaticum*,
 sed *Asium*, sive *Asii*. Quod ignorâsse *Vir-
 giliū*, nescio quo errore adducta credidit
 doctissima *Dominæ Dacier*: Contrà planè,
 quàm res ipsa clamat. Nam in utroque lo-
 corum è *Virgilio* jam citatorum, vox [*Asius*,]
 ut rectè annotavit *Popius*, priorem producit;
 eum *Asia*, quæ est Terræ pars quarta, apud
 eundem corripitur. Nec quicquam video,
 quominus id *Asium pratum* dicere potuerit
Virgilius; quod à rege scilicet *Asio*, vel
Asia, nomen fuisset adeptum.

Ver. 462. — ἀγαλλόμεναι] *Al.* ἀγαλ-
 λόμενα. Quod perinde est.

Ver. 464. — νεῶν ἀπο καὶ κλισιάων.]

Rectè hîc reprehendit *Popius Scaligerus*,
 qui in hac similitudine *Homero* id vitio ve-
 terat, quod exercitum in ordinem collocatum,
 cum avibus huc illuc nullo ordine cum
 volitantibus minùs aptè comparâsse. At enim
 milites in ordinem collocatos, aliâ jam
 deinceps similitudine, ver. 474, 475, 476,
 describit. Hoc certè in loco milites adhuc
 incompositos, è navibus tentoriisque effusos,
 atque accurrentes depingit.

Ver. 465. — αὐτὰρ ὑπὸ χθών
 Σμερδαλέον κονάβιζε ποδῶν αὐτῶν τε καὶ
 ἵππων.]

Mirificâ hîc ὀνομαστικῶς rem ipsam auribus
 exhibere videtur verborum sonitus. Idem
 præstitit *Virgilius* in isto versu, *Æn.* VIII,
 596,

Quadrupedante putrem sonitu quatit ungula
 campum.

Vide infra ad γ', 363.

Ver. 468. Μυρίοι, ὅσα τε φύλλα καὶ ἄνθεα
 γίνεταί ὥρη.]

Quàm multa in sylvis Autumnni frigoris
 primo

Lapsa cadunt folia. — *Æn.* VI, 309
Barnesius ex *Luciano* citat, — γίνεταί
 Quod est interpretamentum. *G. J. Vossius*
Institut. Poetic. lib. 3, c. 3, citat ex *Tzetze*
 vocabulo μυρίοι omisso,

Ὅσα τε φύλλα καὶ ἄνθεα γίνεταί ὥρη.

Qui est versus valdè infictus.

- Ἦύτε μυιάων ἀδινάων ἔθνεα πολλὰ,
 470 Αἶτε κ' ἑσθμὸν ποιμνήϊον ἡλάσκεισιν,
 Ὡρῇ ἐν εἰαρινῇ, ὅτε τε γλάγ' ἄγγεα δόβει·
 Τόσσοι δ' ἔπι Τρώεσσι καρηχομόωντες Ἀχαιοί
 Ἐν πεδίῳ ἴσαντο, Διφραῖσαι μεμαῶτες.
 Τῆς δ', ὥς' αἰπόλια πλατέ' αἰγῶν αἰπόλοισι ἄνδρες
 475 Ρεῖα Διακρινέωσιν, ἐπεὶ κε νομῶ μιγέωσιν·
 Ὡς τὰς ἡγεμόνες διεκόσμεον ἔνθα ἢ ἔνθα,
 Ὑσμίνῳ δ' ἰέναι· μὲν γὰρ κρείων Ἀγαμέμνων,
 Ὀρματα ἢ κεφαλῇ ἵκελ' Διὶ τερπικεραύνῳ,
 Ἀρεὶ γὰρ ζῶντι, σέρνον γὰρ Ποσειδάωνι.
 480 Ἦύτε βῆς ἀγέληφι μίγ' ἔσοχ' ἔπλετο πάντων
 Ταῦρος· ὁ γάρ τε βόεσσι μεταπρέπει ἀγρομένησι·
 Τοῖον ἄρ' Ἀτρείδῳ θῆκε Ζεὺς ἡματι κείνῳ,
 Ἐκπρεπέ' ἐν πολλοῖσι ἢ ἔσοχον ἡρώεσιν.

- Veluti muscarum frequentium gentes multæ,
 470 Quæ per caulam pastoralem errant,
 Tempore verno, quando lac vasa rigat:
 Tot contra Trojanos comantes Achivi
 In campo stabant, perdere eos vehementer cupientes.
 Hos autem, ut greges magnos caprarum caprarii
 475 Facile distinguunt, postquam in pascuis commixti sunt:
 Sic hos ductores sui in ordines redigebant huc & illuc,
 Ut ad prælium irent: inter eos autem rex Agamemnon,
 Oculis & capite similis Jovi gaudenti-fulmine,
 Marti autem balteo, pectore autem Neptuno.
 480 Velut bos in armento longè eximius existit inter omnes
 Taurus; (hic enim boves inter excellit congregatas;)
 Talem Attidem fecit Jupiter die illo,
 Insignem inter multos; & eximium heroas.

Ver. 475. Ρεῖα διακρινέωσιν] Pronuntiatur διακρινέωσιν, siquidem de Præsenti accipitur. Nam syllaba κρι in Præsenti corripitur non potest. Vide supra ad α, 309.

Ver. 478. Ὀρματα καὶ κεφαλὴν &c.] Sublimem hanc descriptionem omnino sine causâ elevat Plutarchus: Ὀμηρος μὲν γὰρ ἐπὶ πρῶτοντος εἰδὲ πιθανῶς τὸ Ἀγαμέμνονος κάλλος ἐκ τριῶν συνήρμοσεν εἰκότων. — Ἀρεὶ ἢ ἂν εἴποιμεν [Ἀλέξανδρον] ἔχειν φρόνημα μὲν τὸ Κύριον, σωφροσύνην δὲ τὴν Ἀγνοσίαν, συνέσιν δὲ τὴν Θεμιστοκλέους, ἐμπειρίαν δὲ τὴν Φιλίππου; &c. Περὶ τῆς Ἀλεξάνδρου ἀρετῆς, λόγ. β.

Ver. 479. Ἀρεὶ δὲ ζῶντι.] Τὸ δὲ ἐνδύει τὰ ὅπλα, ἐκάλουν οἱ παλαιοὶ Ζώσασθαι. Καὶ δὲ Ὀμηρον Ἀρεὶ τὸν Ἀγαμέμνονα ποιήσαντα εἰκότως τὴν Ζῶντι, τῶν Ὀπλων τὴν σκευὴν φασιν εἰκάζειν. Pausan. lib. 9. c. 17. Sic infra, Iliad. λ', ver. 15;

Ἀτρείδης δ' ἐβόησεν, ἰδὲ Ζῶνυσθαι ἀνωγεν.
 Ver. 480. Ἦύτε βῆς] Ineptiunt planè,

qui Poëtæ hîc illud vitio vertunt, quod, ordine minùs apto, humiliter ac demissè Agamemnonem, postquam Jovi ac Marti & Neptuno contulisset, cum Bove deinceps statim compareret. Etenim priori similitudine Virum ipsum depingit, consilio & virtute eximium: Posteriori, actionem solummodò atque eminentiam præsentis exercitui Ducitoris.

Ibid. — μίγ' ἔσοχος ἔπλετο πάντων Ταῦρος.]

Viribus editior cædebat, ut in grege Taurus.

Horat. Sermon. lib. 1. Eclog. 3. ver. 110.
 — & toto vertice supra est.

Æn. VII, 784.

Ver. 481. — ἀγρομένησι.] MS Barocc. Oxon. ἀγρομένισσι. "Rectè (inquit Barne-
 "sius) ut patet ex præcedenti versu." At-
 qui nihil impedit istud πάντων, quominùs ἀγρομένησι vera sit Lectio.

- Ἔσπετε νῦν μοι, Μῆσαι, ὀλύμπια δώματ' ἔχουσαι·
 485 Ἵμεῖς γὰρ θεαί ἐστε, πάρεσέ τε, ἴσε τε πάντα,
 Ἡμεῖς δ' ἢ κλέε' οἷον ἀκρόμεν, ἔδ' ἐ τι ἴδμεν.
 Οἵτινες ἡγεμόνες Δαναῶν ἢ κοίρανοι ἦσαν·
 Πληθύν δ' ἢ κ' ἂν ἐγὼ μυθήσομαι, ἔδ' ὀνομήνω,
 Οὐδ' εἴ μοι δέκα μὲν γλῶσσαι, δέκα δ' ἢ στόματ' εἴεν,
 490 Φωνὴ δ' ἄρρηκτο, χάλκεον δέ μοι ἦτορ ἐνείη.
 Εἰ μὴ Ὀλυμπιάδες Μῆσαι, Διὸς αἰγιόχοιο
 Θυγατέρες, μνησαίαθ' ὅσοι ἔσσι' Ἴλιον ἦλθον·
 Ἀρχὴς αὖ νηῶν ἐρέω, νῆάς τε προπάσας.

- Βοιωτῶν μὲν Πηνέλεως ἢ Λήϊτο' ἦρχον,
 495 Ἀρκεσίλαός τε, Προθοήνωρ τε, Κλονί' τε·

- Dicite nunc mihi, Musæ, cælestes domos tenentes,
 485 (Vos enim dæe estis, adestisque, scitisque omnia;
 Nos verò famam solum audimus, neque quicquam scimus :)
 Qui duces Danaorum & Principes fuerint.
 Multitudinem autem militum non ego dixero, neque nominavero,
 Nè si mihi decem quidem linguæ, decemque ora sint,
 490 Vox autem frangi-nescia, æreumque mihi cor infit;
 Nisi cælestes Musæ, Jovis Ægiochi
 Filiae, commemorent quot sub Ilium venerint.
 Principes utique navium dicam, navisque universas.

- Βοεῶτις quidem Peneleus & Leitus imperabant,
 495 Arcefilausque, Prothoenorque, Cloniusque :

Ver. 484. &c. Ἔσπετε νῦν μοι, Μῆσαι.
 — ἔδ' ἐ τι ἴδμεν]

Pandite nunc Heliconæ, Dææ, cantusque,
 movete :

Qui bello exciti reges, quæ quemque se-
 curæ

Complerint campos acies. —

Et meministis enim, Divæ, & memo-
 rare potestis :

Ad nos vix tenuis famæ perlabitur aura.

Æn. VII, 641.

Pulcherrima utriusque Poëtæ in utroque Ser-
 mone elocutio. Scaliger, Poët. lib. 5. c. 3,
 multò magnificentiorẽ toto hoc in loco esse
 Virgilium contendit : Macrobius è contrario,
 in isto versu,

Ἵμεῖς γὰρ θεαί ἐστε, πάρεσέ τε, ἴσε τε
 πάντα,

Et meministis enim, Divæ, & memorare
 potestis,

multò et aciliorẽ Homero Virgilium existi-
 mat, lib. 5. cap. 13.

Ver. 488. Πληθύν δ' ἢ κ' ἂν ἐγὼ μυθήσομαι,
 ἔδ' ὀνομήνω,

Οὐδ' εἴ μοι δέκα μὲν γλῶσσαι, δέκα δ' ἢ
 στόματ' εἴεν,

Φωνὴ δ' ἄρρηκτος, χάλκεον δέ μοι ἦτορ
 ἐνείη.]

“ Ferream vocem illam ” (inquit Scaliger,
 Poët. lib. 5. c. 3.) “ noluit Virgilius in

“ suo Catalogo optare, sed ad rem potius a-
 “ trocem transfudit, de tartareis suppliciis : ”

Non, mihi si linguæ centum sint, oraque
 centum,

Ferrea vox, omnes scelerum compren-
 dere formas,

Omnia poenarum percurrere nomina pos-
 sum. Æn. VI, 625.

Atque hæc equidem in parte cum Scaligero
 censeo, summo cum judicio id a Virgilio fac-
 tum, ut sublimem istam dicendi rationem
 alio transfulerit; ad rem videlicet, quæ &
 ad numeros esset major, & ad dicendum ali-
 quid haberet atrocitatis. Alibi tamen &
 ipse, etiam in re tenuiori, eadem fere lo-
 quendi utitur ratione :

Non ego cuncta meis amplecti versibus
 opto ;

Non, mihi si linguæ centum sint, oraque
 centum,

Ferrea vox. — — — — — Georgic. II, 42.
 Ver. 490. — χάλκεον δέ μοι ἦτορ ἐνείη.]

Enuntiabatur χαλκῆν ; quomodo & scribi
 deinceps coëptum est.

Ver. 492. Θυγατέρες.] Vide suprâ ad d, 398.

Ver. 494. Βοιωτῶν μὲν, &c.]

Οἱ δ' Ὀϊκὶν ἐνέμοντο, καὶ Αὐλίδᾳ πετρήεσσιν,
 Σχοῖνόν τε, Σκῳλόν τε, πολύκνημόν τ' Ἐτεωνόν,
 Θέσπιαν, Γραμῖάν τε, καὶ εὐρύχορον Μυκαλησόν.
 Οἳ τ' ἀμφ' Ἀρμὶν ἐνέμοντο, καὶ Εἰλέσιον, καὶ Ἐρυθρὰς,
 500 Οἳ τ' Ἐλεῶν εἶχον, καὶ Ἰλίου, καὶ Πελεῶνα,

Quique Hyrien colebant, & Aulidem petrosam,
 Schœnûmque, Scolûmque, jugosamque Eteonum,
 Thespîam, Grammîque, & spatiosam Mycalessum:
 Quique circum Harma habitabant, & Ilesum, & Erythras,
 500 Quique Eleona tenebant, & Hylene, & Peteona,

In hoc Catalogo, seculorum id omnium laudem in primis meruit, quod *seriem Geographicam*, ab ipso etiam *Virgilio* neglectam, sequutus sit *Homerus*. Τὸ δ' ὅλον ἐκ εὐ, τὸ τῶν Ὀμήρου ποιῶν εἰς ἐν συνάγειν καὶ τὴν τῶν ἄλλων ποιητῶν, εἰς τε τὰ ἄλλα, καὶ εἰς—τὰ τῆς Γεωγραφίας, καὶ μηδὲν αὐτῶν παρεσσεῖον ἀπομένειν. Καὶ γὰρ—παραβαλόντα τὴν Ὀμήρου περὶ τὰ τοιαῦτα ἐπιμέλειαν, ῥάδιον εἶναι εἶσθαι—τὴν διαφορὰν. Ὅπως γὰρ χρὴ τῶν, ὧν μέμνηται τόπων, φυλάττει τὴν τάξιν, ὁμοίως μὲν τῶν Ἑλληνικῶν, ὁμοίως δὲ τῶν Ἀσσυρίων. Καὶ ἐν τῷ Καταλόγῳ, τὰς μὲν πόλεις καὶ ἐρεξῆς λέγει· καὶ γὰρ ἀναγκασίον τὰ δὲ ἔθνη ἐρεξῆς. Καὶ τοῖς κλίμασι δὲ, καὶ τοῖς ἀνέμοις διαφαίνει τὸ πολυμαθὲς τὸ περὶ τὴν Γεωγραφίαν Ὀμήρου. Strab. Geograph. lib. I. "Ubi vero enumerantur auxilia, quem Græci *Catalogum* vocant, — *Homerus* prætermisiss *Athenis* ac *Lacedæmone*, vel ipsius *Myçenis*, unde erat *Reclor* exercitus; *Bœotiam* in catalogi sui capite locavit, non ob loci aliquam dignitatem, sed notissimum promontorium ad exordium sibi enumerationis elegit. Unde progrediens, modò mediterranea, modò maritima, junctâ describit. Inde rursus ad utrumque situm cohærentium locorum, disciplina describentis, velut iter agentis, accedit. Nec ullo saltu cohærentiam regionum in libro suo hiare permittit: Sed obviandi more procedens, redit unde digressus est; & ita finitur quicquid enumerationis ejus amplectitur. Contrâ *Virgilius* nullum in commemorandis regionibus ordinem servat, sed locorum *seriem* saltibus lacerat.—Sed nec in catalogo auxiliorum *Turni*, si velis situm locorum mente percurrere, invenies illum continentiam regionum secutum," *Macrob.* Lib. 5, cap. 15.

Deinde; *Homerus Omnes*, quos in catalogo numerat, etiam *pugnantes* vel *prospersâ* vel *sinistrâ* sorte commemorat. Et cum vult dicere occisos, quos catalogo non inferuit; non *Hominis*, sed *Multi-* tudinis nomen inducit; — nulli certum nomen faciliè extra catalogum vel

"addens in acie, vel detrahens. Sed *Mars* noster, anxietatem hujus observationis omisit. Nam & in catalogo nominatos præterit in Bello, & alios nominat ante non dictos." *Ibid.*

Denique; cum (quod *Homero* plerique vitio verterunt,) istud, μέλαιναί νῆες ἔποντο, in hoc catalogo totidem verbis *sepius repetitum* legatur: Quamvis *Virgilio* majori quidem in laude posita sit incredibilis illa sententiarum varietas, quâ res vel maximè vulgares etiam ornate distinxerit; suo tamen in loco neque hac ipsa repetitio arte caret, neque enumerationis simplicitatem in narrando dedecuit. Est enim hoc ex eorum genere, quæ idèò simplicissimè & sine ornatu dici convenit, ut raptim ac velut in transitu legendi percurrantur. Vide suprà ad α, 84. Quamobrem, ut rectè observavit *Macrobius*, "merita nomina relaturus, non incurravit se, neque minutè torfit deducendo stylum per singulorum varietates; sed stat in consuetudine percententium, tanquam per aciem dispositos enumerans." *Lib. 5. cap. 15.*

Ver. 496. Οἱ δ' Ὀϊκὶν ἐνέμοντο.] Εἰς τὸν Ὀϊκὸν ἐνέμοντο τῶν Ποιητῶν ἢ ῥητόρων, τίνα σημνότητα ἢ καλλιλογίαν ταῦτα ἔχει τὰ ὀνόματα, ἃ ταῖς Βοιωτικαῖς κῆται πόλεσιν, Ἰλίου καὶ Μυκαλησός, καὶ τὰ ἄλλα ἐξῆς, ὧν ὁ ποιητὴς μέμνηται· ὅστις ἂν εἰπῇν ὅδ' ἠντινῶν εἶχον. Ἀλλ' ὥτως αὐτὰ καλῶς Ἐκείνος συνύφανεν, καὶ παραπληρώμασιν εὐδαίνοις διέλιπεν, ὥστε μεγαλοπρεπέστατα φαίνεσθαι τέτων ὀνόματα. *Dionys. Halicarn. περὶ συνθέσεως, §. 16.*

Ver. 497. Σχοῖνόν τε, Σκῳλόν τε.] Πολλὰ καὶ μέντοι τεθέντες πως ἐφεξῆς σύνδεσμοι, καὶ τὰ μικρὰ μεγάλα ποιῶσιν. Ὡς παρ' Ὀμήρῳ τῶν Βοιωτικῶν πόλεων τὰ ὀνόματα εὐτελεῖ ὄντα καὶ μικρὰ, ὅγκον τίνα ἔχει καὶ μέγεθος διὰ τῆς Συνδέσμων ἐφεξῆς τοσούτους τεθέντας. Οἷον ἐν τῷ, "Σχοῖνόν τε, Σκῳλόν τε," —. *Demetr. Phaler. περὶ ἑρμηνείας, §. 54.*

Ver. 500. Οἱ τ' Ἐλεῶν εἶχον, καὶ Ἰλίου.] Quâ ratione vox εἶχον hîc ultimam producat; & similiter εἶχον, ver. 504; & παλυσάφυλον, ver. 507; vide suprà ad α, 51.

- Ὀκαλέω, Medeῶνά τ', εὐκλίμενον πολίεθρον,
 Κώπας, Εὐτρησίν τε, πολυτρήρωνά τε Θίσβην.
 Οἳ τε Κορώνειαν, ἢ ποιήενθ' Ἀλίαρτον,
 Οἳ τε Πλάταιαν ἔχον, ἢ οἳ Γλίσσαντ' ἐνέμοντο,
 505 Οἳ δ' Ὑποθήβας εἶχον, εὐκλίμενον πολίεθρον,
 Ὀρχησόν δ', ἱερὸν Ποσιδηῖον, ἀγλαὸν ἄλσθ'.
 Οἳ τε πολυτάφυλον Ἀρνίην ἔχον, οἳ τε Μίδειαν,
 Νίσσαν τε Ζαθέην, Ἀνθηδόνα τ' ἐξατόωσαν.
 Τῶν μὲν πενήκοντα νέες κίον· ἐν δ' ἑκάστῃ
 510 Κῆροι Βοιωτῶν ἑκατὸν ἢ εἴκοσι βαῖνον.
 Οἳ δ' Ἀσπληδόνα ναῖον, ἰδ' Ὀρχομήνον Μινύειον.
 Τῶν ἥρχ' Ἀσκάλαφθ' ἢ Ἰάλμηνθ', ἦες Ἀρηθ',
 Οὓς τέκεν Ἀσυόχη, δόμῳ Ἀκτορθ' Ἀζείδαο,
 Παρθένθ' αἰδοίῃ, ὑπερώϊον εἰσαναβᾶσα,
 515 Ἀρηὶ κρατερῶ· ὁ δέ οἱ παρελέξατο λάβρην.
 Τῶν δ' ἑκατὸν γλαφυρὰ νέες ἐσιχόωντο.
 Αὐτὰρ Φωκίων Σχεδίθ' ἢ Ἐπίστροφθ' ἥρχον,
 Υἱέες Ἰφίτη μεγαθύμῃ Ναυβολίδαο.

Ocaleam, Medeonaque benè ædificatam urbem,
 Copas, Eutresinque, columbisque abundantem Thisben :
 Quique Coroneam, & herbosam Haliartum,
 Quique Platæam tenebant, & qui Glifstant incolebant,
 505 Quique Hypothebas habitabant, bene-ædificatam urbem,
 Onchestumque, sacrum Neptunium, pulchrum lucum ;
 Quique uvis abundantem Arnen habitabant, quique Mideam,
 Nissamque eximiam, Anthedonâque ultimam ;
 Horum quidem quinquaginta naves ibant, in quarum unamquamque
 510 Juvenes Bœotii centum & viginti conscenderant.
 Qui verò Aspledona habitabant, & Orchomenum Minyeum,
 His imperabat Ascalaphus & Ialmenus, filii Martis,
 Quos peperit Aftyoeche, in domo Aëtoris Azidæ,
 Virgo verecunda, superiorem partem domûs cum ascendisset,
 515 Marti forti : hic autem ipsi accubuit furtim.
 Horum autem triginta cavæ naves ibant ordine.
 Porro, Phocensibus Schedius & Epistrophus imperabant,
 Filii Iphiti magnanimi Naubolidæ :

Ver. 506. — ἱερὸν Ποσιδηῖον.] Ita edidit
 Barnesius. Vulgò, Ποσιδηῖον. Quod ferri
 non potest. Vir doctissimus Henr. Stephā-
 nus, nimis modestè; " Vix ansim (inquit)
 " ποσιδηῖον scribere." Vide Odysf. ζ', 266;
 ubi vulgati habent, Ποσιδηῖον.

Ver. 513. Οὓς τέκεν Ἀσυόχη, — λάβρην.]
 Ita Virgilius :

— Quem Rhea sacerdos

Furtivum partu sub luminis edidit auras.

En. VII, 659.

Mæonio regi quem serva Lycimnîa fur-

tim

Sustulerat. — — — — — En. IX, 546.

Ver. 515. — παρελέξατο.] Cum istud

παρελέξατο possit ex æquo esse vel παρελέ-
 σατο, vel παρελέκσατο, vel παρελέχσατο;
 (vide suprâ ad ver. 267 :) equidem vix me
 contineo, quin, quâ analogiâ factum sit λέ-
 γας, λέλογα, ex λέγομαι; eâdem factum cre-
 dam λέχος, λόχος. λέλοχα, non ex λέγομαι,
 sed ex *innsitato* λέχομαι. Judicet Lectus
 eruditus.

Ver. 518. Υἱέες Ἰφίτη μεγαθύμου.] Ἰφίτη
 alibi secundam corripit, μεγαθύμου Ἰφίτη
 υἱόν, Iliad. ε', 306. Item, Ἰφίτος Εὐρυπιδὸς
 — Odysf. φ', 14 & 37. Et, Ἰφίτος αὐτὸς
 ἱπποῦς — ibid. ver. 22. Utrum igitur hoc
 nomen, diversis in urbibus, diversam habe-
 ret pronuntiandi rationem ; an hoc in loco

- Οἱ Κυπάρισσον ἔχον, Πυθῶνά τε πετρήεσαν,
 520 Κρίσσαν τε Ζαθέλω, ἢ Δαυλίδα, ἢ Πανοπῆα,
 Οἱ τ' Ἀνεμώρειαν, ἢ Τάμπολιν ἀμφενέμονιο,
 Οἱ τ' ἄρα παρ ποταμὸν Κηφισσὸν δῖον ἔναιον,
 Οἱ τε Λίλαιαν ἔχον, πηγῆς ἐπὶ Κηφισσοῖο.
 Τοῖς δ' ἅμα τεσσαρῆκοντα μέλαινα νῆες ἔποντο.
 525 Οἱ μὲν Φωκῆων εἵχας ἔσασαν ἀμφιέποντες,
 Βοιωτῶν δ' ἐμπλήν ἐπ' ἀριστερῇ θωρήσσοντο.
 Λοκρῶν δ' ἡγεμόνδ' ἐν Οἰλῇ ταχὺς Αἴας,
 Μείων, ὅτι πῶς γε, ὅσ' Τελαμῶνι Αἴας,
 Ἀλλὰ πολὺ μείων· ὀλίγ' μὲν ἔλω, λινοθώρηξ,
 530 Ἐχέη δ' ἐκέκασο πανέλλινας ἢ Ἀχαιῆς.
 Οἱ Κιῶν τ' ἐνέμονι, Ὀπείνιά τε, Καλλιάρῶν τε.
 Βῆσσαν τε, Σκάρφίω τε, ἢ Αὐγιάς ἐρατεινάς,

- Qui Cyparissum tenebant, Pythonaque petrosam,
 520 Crissamque eximiam, & Daulida, & Panopea,
 Quique Anemoriam, & Hyampolin circumhabitabant,
 Quique apud fluvium Cephissum nobilem habitabant,
 Quique Lilæam tenebant, fontem ad Cephissi:
 Hos autem simul quadraginta nigræ naves sequebantur.
 525 Hi quidem Phocensium ordines constituebant circumeuntes;
 Boeotios autem prope, ad lavam armabantur.
 Locrensis autem erat dux, Oilei filius, velox Ajax,
 (Minor, nequaquam tantus, quantus Telamonius Ajax,
 Sed multo minor: Parvus quidem erat, lineum thoracem gestans,
 530 Hastæ autem peritiâ eximius erat inter omnes Græcos & Achivos.)
 Qui Cynumque colebant, Opoentæque, Calliarumque,
 Bessanque, Scarphenque, & Augias amœnas,

ita legeretur, ac si scriptum esset Ἰρίττε, non constat. Nam de Profodia in nominibus propriis analogiâ iudicium ferre, difficillimum est. Certè quod affert *Eustathius*, [τὸ Ἰρίττος ἐνταῦθα, διὰ Μέτρον, ἐξαιτεῖται τὴν μέγεθος συλλαβῆν,] planè nihil est. Facillimè enim innumeris modis ita variari potuit versus, ut vox [Ἰρίττε] secundam corriperet.

Ver. 525. — ἔσασαν] Vide infra ad 5, 55.

Ver. 528, 529, 530. Μείων, — Ἀχαιῆς.] Veterum nonnulli tres istos versus repudiaverunt. Primò, inquit Scholiastes, ὅτι ἐκ τῶν μικρότερος ὁ Οἰλίας Αἴας τῶν Τελαμῶντος φησὶ ἄρ' ἐν ἑτέροις τῆς ποιήσεως — ἴσον θυμὸν ἔχοντες. Secundo, ὅτι ἐκ οὐδὲν λινοῖς θωρήξει χρωμένους τοὺς Ἕλληνας ὁ ποιητής. Tertio, φησὶ καὶ τὸ, Ἐχέη δ' ἐκέκασο πανέλλινας. Verùm hæc omnes rationes, admodum sunt futiles. Primò enim, istud, ἴσον θυμὸν ἔχοντες, nihil impedit quominus Statim fuerit Alter Altero minor. Secundo; Quamvis Græcos in universum appelleret Poëta χαλκοχίτωνας, tamen nihil intercedit quominus Ajax iste fuerit λινοθώρηξ, quemad-

modum *Adrastus* & *Amphius* inter Trojanos, infra, ver. 830. Præcipuè cum &c, notante Scholiaste, οἱ τοῦτοι λινοῖς θωράκας φοροῦσιν. Tertiò; Istud, Ἐχέη δ' ἐκέκασο πανέλλινας, non necessariò indicat, hunc planè &c omnino Omnibus superiorem fuisse, sed Hastæ mittendæ peritiâ inter Omnes eximium: Certè Scholiastes in *Thucydidem*, lib. 1. sub initio, videtur legisse, — ἐκέκασο ἀν' Ἕλληνας καὶ Ἀχαιοὺς. Multo majoris momenti est, quod ex *Zenodoto* affert *Eustathius*: Οὐ λέγει, φησὶν, Ἕλληνας ὁ Ποιητής· ἀλλ' Ἀργεῖους, Δαναοὺς, Ἀχαιοὺς· διότι οὐδ' Ἕλλάδα φησὶν τὴν οἰκουμένην ὑπὸ Ἕλλήνων χάραν, ἀλλὰ μίαν τινὰ πόλιν Θετταλικὴν, καὶ τοὺς ἐντεῦθεν Ἕλληνας. Et ex *Thucydide* *Barnesius*: Ὁμηρος οὐδαμοῦ τοὺς ξυμπαντας ὠνόμασεν Ἕλληνας, οὐδ' ἄλλους ἢ τοὺς μετ' Ἀχιλλέως ἐκ τῆς Φθιώτιδος, οἵπερ καὶ πρῶτοι Ἕλληνες ἦσαν. Δαναοὺς δ' ἐν τοῖς ἔπεισι, καὶ Ἀργεῖους, καὶ Ἀχαιοὺς ἀνακαλεῖ. Lib. 1. sub initio. Hæc quantum habeant ponderis, iudicet Lector eruditus.

Ver. 529. Ἀλλὰ πολὺ μείων.] Vide supra ad 4, 51.

Τάρφῳ τε, Θρόνιον τε, Βοαγρίαι ἀμφὶ ῥέεθρον
 Τῷ δ' ἄμα τεσσαράκοντα μέλαινα νῆες ἔποντο
 535 Λοκρῶν, οἳ ναῖσισι πᾶσι ἱερῆς Εὐβοίης.

Οἳ δ' Εὐβοίαν ἔχον μένεα πνείοντες Ἀβάντες,
 Χαλκίδα τ', Εἰρέτρίαν τε, πολυσάφυλον δ' Ἰσθίαν,

Tarphénque, Throniumque, Boagrii circa fluenta:
 Hunc autem simul quadriginta nigræ naves sequebantur
 535 Locrensum, qui habitant ultra sacram Eubœam.
 Qui autem Eubœam tenebant, robur spirantes Abantes,
 Chalcidaque, Eretriamque, abundantemque uvis Histiam,

Ver. 537. — πολυσάφυλον δ' Ἰσθίαν.]
 Fuerunt qui legerent, Ἰσθίαν. Sed nihil opus.
 Nihil enim usitatus, quam syllabam Vocali
 brevi constantem, sequentibus duabus con-
 sonantibus à quibus syllaba inchoari possit,
 corripit. Ut Αἰγυπτίας, Ἠλέκτρον, ἀτρε-
 τυλίδες, ἀγρύπνος, ῥυθμός, πύκναι, τρέχ-
 ον, δάφνιν, ἀριθμητοί, μάστιγας, καπνοὺς,
 δάκναι, ἴχνος, τέκνον, τέκμαρ, δυσέκμαρτον,
 κύνος, ἰκνοῦμαι, εἰς θῶρος, προσπίνω, δρά-
 μῃ, ἄκμῃ, ἐρετμός, τέχνη, πότμος, ὕπνος,
 λῦχνος, λέκτρον, &c. *Iliad.* i, 382. *Odys.*
 δ', 83, 127, 229; ε', 263, 286. *Hesiod.*
 Ἀσπ. 3, 16, 35, 82, 86. *Theocrit.* 4, 52,
 24, 104, 26, 23, 22, 126, 10, 37, 24, 35,
 1, 113, 14, 48. *Euripid.* *Phaniss.* 419.
Hippolyt. 954. *Sophocl.* *Philoctet.* 1351. Et
 passim. Notandum tamen, in Poëmæ E-
 pico, ubi oratio grandis & sublimis esse de-
 bet, & à sermone vulgari quàm maximè
 distare; hujusmodi syllabas multò rariùs
 correptas occurrere, quàm apud alios Poëtas.

Similiter apud Latinos, *Quintiliannus* do-
 cet, “*Agrèstem*,” syllabam mediam corri-
 pere, nisi quatenus propter positionem pro-
 duci potest. *Lib.* 4. c. 2. Item *Gellius*, vo-
 cem “*distito*” primam corripere; &, “*qui-*
esto,” apud nonnullos, corripere secun-
 dam. *Lib.* 9, c. 6; & *Lib.* 6, c. 15. Quin
 & apud *Comicos* scriptores, (qui celerem lo-
 quendi rationem vulgò in sermonis con-
 suetudine usitatam exhibent;) “*istè*, *istuc*,”
 “*istuc*,” & similia, syllabam priorem per-
 sæpè corripunt.

Quinimò &c, quod magis mirandum, vo-
 calem brevem observârunt veteres, sequenti-
 bus etiam istiusmodi consonantibus duabus,
 à quibus syllaba inchoari non possit; tamen
 raptim enuntiari, & (ut ex scriptoribus *Co-*
mici liquet) nonnunquam syllabam efficere
 correptam. “*Indoctus*” dicimus, brevi pri-
 mæ literæ; “*infanus*” productæ; “*inhu-*
manus” brevi, “*infelix*” longâ. Et, nè
 multis: Quibus in verbis ea prima litera sunt,
 quæ in “*Sapiente*” atque “*Felice*,” pro-
 ductè dicuntur; in cæteris verd omnibus bre-
 viter. *Cicero* apud *Gellium*, *lib.* 2. cap. 17.

Cæterùm hæc omnia (ut dixi) ita sunt

intelligenda, si Vocalis sit brevis. Nam
 bus in syllabis Vocalis naturâ sit Longa, (et
 si fortè *Comicorum* excipiendæ erunt festi-
 tates nonnullæ, quæ non sunt hujus loci,
 hæc ut corriperebuntur syllabæ, si vel una
 quatur Consonans, (ut *arare*, *simulare*; &
μη, *νικη*, *ψυχη*; *μαρτυρομαι*, *κρονομαι*, &
presentibus scilicet & *imperfectis*;) magis
 si binæ sequantur Consonantes, (ut
arâtrum, *simulâchrum*, *ιάτρος*, *διάτρεν*, &
similia;) Hæ, inquam, syllabæ ut corripere-
 tur, nullâ inquam licuit Licentiâ.

Pessimè igitur Vir doctissimus, *Phil. Lab-*
bens, (*Dialect. Ling. Græc.* cap. 9, §. 2.)
 “*Vocales LONGÆ* (inquit) corripit possunt
 “*in Carmine*, per solam *Systolam* putantur
 “*Licentiam*; cum palam & aperte *LONGÆ*
 “*GA* breviantur; ut secunda in *λιγύφθογος*.”
 Pessimè (inquam) hallucinatus est Vir do-
 ctissimus. Non enim Longa est Vocalis ista
 sed Brevis; ut liquet in vocibus, *λιγύς*, &
λιγύφθογος, *Odys.* γ', 176; *Iliad.* τ', 350. Et
 quod *λιγύφθογος* secundam nonnunquam
 producat, positioni soli debetur; sicuti *τεν-*
ebra, *volucris*, & similia, apud Latinos.

Denique hinc intelligi potest, quâ ratione
 de sententiâ istâ *Demosthenis*, [Τέτο το ψή-
 φισμα τὸν τότε τῇ πόλει περισσάντα κίνδυνον
 παρελθεῖν ἐποίησεν ὥσπερ νερός,] dixerit *Lo-*
ginus, §. 38, “*Ὅλον τε γὰρ ἐπὶ τῶν δακτύλων*
κῶν εἴρηται ῥυθμῶν. Rectè enim dispersis
 syllabis, [Τέτο το | ψήφισμα | τὸν τότε | τῇ
 πόλει | περισσάν | τα κίνδυνον | νον παρελ | θεῖν
 ἐτόι | σεν ὥς | περ νερός,] liquet totam sen-
 tentiam ex *Dactylis* constare septem, *Ana-*
passtis (qui & ipsi sunt ῥυθμοὶ dactylici) *Dac-*
tus & *Cretico* (qui & ipse generis est dacty-
 lici,) uno tantum. Nempe ψήφισμα dactylus
 est, ut liquet ex futuro ἵστασα. Τῇ πόλει
 pro dactylo haberi potest; quia diphthongus
 ei ex Vocalibus brevibus composita, quâ
 Positione solâ (quæ in oratione prosaica rap-
 tim pronuntianti quodammodò evanescit)
 producit. Τὰ κίνδυνον, *Anapæstus* est: Nam
 syllaba δυ producit, & νιν (positione tan-
 tum longa) pronuntiabatur correpta. —
 Nov παρελ, *Dactylus* est, quomodo supra est
 explicatum. Et, θεῖν ἐπεί, *Dactylus* est prop-

- Κήληνθόν τ' ἔφαλον, Δίς τ' αἰπὺ πολίεθρον,
Οἱ τε Κάρυσον ἔχον, ἡδ' οἱ Στύρα ναιετάασκον·
540 Τῶνδ' αὖθ' ἡγεμόνδ' Ἐλεφίνωρ, ὃς ἄρ' Ἀρηῶ,
Χαλκωδονιάδης, μεγαθύμων ἀρχὸς Ἀβάντων·
Τῷ δ' αἶμα' Ἀβάντες ἔποντο θοοί, ὅπιθεν κομώωντες,
Αἰχμηταί, μεμαῶτες ὀρεκτῆσι μελήσι
Θάρηκας ῥήξιν δῆτων ἀμφὶ σήθεσι·
545 Τῷ δ' αἶμα τεσσαρῆκοντα μέλαινα νῆες ἔποντο.
Οἱ δ' ἄρ' Ἀθλῶας ἔχον, εὐκλίμενον πολίεθρον,
Δῆμον Ἐρεχθῆος, μεγαλήτορος, ὃν ποτ' Ἀθλῶη,
Θρέψε, Διὸς θυγάτηρ, τέκε δ' Ἰζίδωρος Ἀρεῶ,
Κάδ' δ' ἐν Ἀθλῶῃσ' εἶσεν ἑὼ ἐνὶ πόνει νηῶ·
550 Ἐνθάδε μιν ταύροις καὶ ἀρνείοις ἰλάονται

Cerinthumque maritimam, Diique altam urbem,
Quique Carystum tenebant, & qui Styra habitabant:
540 Horum utique dux erat Elephenor, ramus Martis,
Chalcodontiades, magnanimorum princeps Abantum:
Hunc autem simul Abantes sequebantur veloces, occipite comantes,
Bellatores, docti porrectis hastis fraxineis
Thoraces disrumpere hostium circa pectora:
545 Hunc autem simul quadraginta nigrae naves sequebantur.
Qui porro Athenas tenebant, bene-aedificatam urbem,
Civitatem Erechthei magnanimi, quem olim Minerva
Nutravit, Jovis filia, (peperit verò alma Tellus,)
Et Athenis collocavit, suo in pingui templo:
550 Illic ipsam tauris & agnis placant

ter sequentem Vocale. Et, πειν ἄς, *Unitas* est *Creticus* sive *Amphimacer*.

Ver. 539. — ναιετάασκον.] Non à verbo ναιετάασκω; quod nullum est, ut rectè annotavit Scholiastes: Sed à ναιετάω.

Ver. 543. — μεμαῶτες ὀρεκτῆσι μελήσι.] Οἱ μὲν τηλεβόλοις χρεῶνται, καθάπερ οἱ τοξόται καὶ οἱ σφενδονῆται, καὶ ἀκοντισαί· οἱ δ' αἰχμηταί, καθάπερ οἱ ξίφει καὶ δόρατι τῷ ὀρεκτῇ χρεῶμενοι. Διττὴ γὰρ ἡ τῶν δόρατων χρῆσις. — καὶ γὰρ συσάδην χρεῶμεθα, καὶ κωντοβολῶντες. — Οἱ δ' Εὐβοεῖς ἀγαθοὶ ὑπῆρχον πρὸς μάχην τὴν σαδῖαν, ἢ καὶ συσάδην λέγεται, καὶ ἐκ χειρός. Δόρασι δὲ χρεῶνται τοῖς ὀρεκτοῖς, ὡς φησὶν ὁ ποιητής, “ Αἰχμηταί μεμαῶτες ὀρεκτῇσι μελήσι.” *Strab. lib. 10.* Alii legunt ὀρεκτῇσιν. Sed perinde est: Vide supra ad α', 51. De voce, μεμαῶτες, vide infra ad ver. 818.

Ver. 544. — δῆτων] Veteres, ut testatur *Eusebius*, legebant δῆων.

Ver. 545. — μέλαινα νῆες ἔποντο.] Vide supra ad ver. 494.

Ver. 546. Οἱ δ' ἄρ' Ἀθῆνας ἔχον, εὐκλίμενον πολίεθρον.] Quam absurdi sint, qui Ἀθῆνας hīc in genitivo, semidoricè scilicet, ab Homero positum esse posse existimārint; videas in *Actis Erudit. Lipsiens. ad Jun. 1712. pag. 311.*

Ver. 547. Δῆμον Ἐρεχθῆος.] Δῆμος, hoc in loco, idem ferè est quod latinè *Civitas*. Quo de vocabulo *Gellius*, ex *Verrio Flacco*; (lib. 18. c. 7.) “ civitatem dici & pro loco, “ & pro oppido, & pro jure quoque omnium, “ & pro hominum multitudine.” Inter Recentiores itidem Vir doctissimus *Joan. Davissius*, in *Crisis secundis ad Caesaris lib. 3. 13, de Bello Civili, pag. 474*, (citatis verbis istis ex lib. 3. 20. [al. 21.] *de Bello Gallico*; “ *Tolosā, Carcasone, & Narbone, quae sunt Civitates Galliae Provinciae finitimae;*”) *Per Civitates*, inquit, *necessariò denotantur Urbes*. Reprehenditque quae nos alicubi de vocabulorum istorum usu *Casareano* annotamus; Atqui *Tolosa, Carcaso, & Narbo*, quidni tam & *civitates* esse potuerant, quàm *Urbes*? Certè, quod & è lib. 1. c. 22, [al. 21.] *de Bello civili* affert, “ *ex civitate expulso;*” significat, non ex *Urbe* modò, sed & ex *civitate* expulsos. Quodque ibidem lib. 1. c. 1, dicitur, *Referunt Consules de Rep. “ in Civitate;*” & ipse a *Librario* arbitratu insertum.

Ver. 548. — τέκε δὲ Ἰζίδωρος Ἀρεῶ.] Erat nimirum αὐτόχθων, non *Advena*.

Ver. 549. — ἐνὶ πόνει νηῶ.] Vide supra ad α', 40.

Ver. 550. Ἐνθάδε μιν — ἰλάονται.] Αὐτοὶ,

- Κῆροι Ἀθλωαίων, περὶ τελλομένων ἐνιαυτῶν.
 Τῶν αὖτ' ἡγεμόνδ', ὑὸς Πεπεῶο, Μενεσθεύς.
 Τῷ δ' ἔπως τις ὁμοῖοι ἐπιχθονίων χυετ' ἀνὴρ,
 Κοσμήσαι ἴππους τε καὶ ἀνέρας ἀσπίδιώτας.
 555 Νέστωρ οἱοῖτο ἔριζεν· ὃ γὰρ προχλύεσσετο ἦεν.
 Τῷ δ' ἄμα πεντήκοντα μέλαινα νῆες ἔποντο.
 Αἴας δ' ἐκ Σαλαμῖνός τ' ἄλκιυ δουκαίδεκα νῆας,
 Στήσε δ' ἄγων, ἵν' Ἀθλωαίων ἴσαντο φάλαγες.
 Οἱ δ' Ἀργείοι τ' εἶχον, Τίρωθ' αὖτε τειχιόεσσαν,
 560 Ἑρμιόνῳ, Ἀσίνῳ τε, βαθυὴν κ' ἐκ κόλπον ἐχέσας,

Filii Atheniensium, circumvolutis annis:

His utique præerat filius Petei Menestheus.

Huic haud quicquam similis inter terrestres fuit vir,

In instruendis equis & viris scutatis:

555 Nestor solus contendebat; hic enim ætate grandior erat:

Hunc autem simul quinquaginta nigræ naves sequebantur.

Ajax autem ex Salamine ducebat duodecim naves,

Constituitque ducens, ubi Atheniensium stabant phalanges.

Qui autem Argosque tenebant, Tirynthaque bene-munitam,

560 Hermionem, Asinémque, profundum sinum habentes,

Αὐτὸν, τὸν Ἑρεχθέα· Schol. Quod est mirum
 valde. Eustathius, τὴν Ἀθηνᾶν ἰδασκονίαι.
 Cæterum Alii hîc, pro ἐνθάδε, legunt ἐνθα
 δέ.

Ver. 551. — περὶ τελλομένων ἐνιαυτῶν]
 Κατὰ ἀνταρκτηρίδην. Eustath.

— volventibus annis. — En. I, 238.

Ver. 553. Τῷ δ' ἔπως τις ὁμοῖος ἐπιχθον-
 νίων γένητ' ἀνὴρ.]

— quo non præstantior alter,

Ære ciere viros. — En. VI, 164.

Cæterum Alii hîc legunt, ἔπω. Item Alii,
 ἐπιχθονίων γένητ' ἀνδρῶν, &c, ἐπιχθόνιος γένητ'
 ἀνὴρ. Quæ omnia eodem redeunt.

Ver. 556. — μέλαινα νῆες ἔποντο.] Vide
 suprâ ad ver. 494.

Ver. 558. Στήσε δ' ἄγων, ἵν' Ἀθηνᾶων
 ἴσαντο φάλαγες.] Refert Demosthenes, cùm
 Salamis ab Atheniensibus descivisset, Solo-
 nem, compositis (etiam cum capitis sui pe-
 riculo) elegiacis versibus, populares suos com-
 movisse vehementer, &c, ut provincia ista
 reciperetur, effecisset. Ἐκείνος μὲν γε, ἀφει-
 κνίας Σαλαμῖνος Ἀθηναίων, καὶ θάνατον ζη-
 μίαν ψηφισάμεναν, ἀντίς εἶπεν κομίζεσθαι τὸν
 ἴδιον κίνδυνον ὑποδείξας, ἐλαγεία ποιήσας ἥδε· καὶ
 τὴν μὲν χαίραν ἔσωσε τῇ πόλει, τὴν δ' ὑπάρ-
 χουσαν αἰσχύνην ἀπὸ τῆς ἀπώλειας. De falsâ lega-
 tione, pag. 332. edit. Francfurt. 1604. Alii
 Scriptores ferè omnes, Homeri insuper
 auctoritate usum Solonem testantur; citatis
 duobus hisce versibus, Αἴας δ' ἐκ &c.

Ἀθηναῖοι Ὀμήρῳ μάρτυρι ἐχρίσαντο περὶ
 Σαλαμῖνος.

Aristot. Rhetor. lib. I, cap. ult.

Ἐνιοὶ δὲ φασὶ καὶ ἐγγράφαι αὐτὸν [Σόλων-
 215.

να] εἰς τὸν κατάλογον τῶ Ὀμήρου (μετὰ τὸν
 “ Αἴας δ' ἐκ Σαλαμῖνος ἄγειν δουκαίδεκα νῆας ”
 Στήσε δ' ἄγων ἵν' Ἀθηναίων ἴσαντο φάλαγες ”
 Laërt. in vitâ Solonis. Quem locum Lati-
 nus Interpres, quoniam παρενθισίας ἔστι
 adjec̃ta non essent, minimè intellexit. Ver-
 ba Laërtii aliter emendant Is. Casaubonus
 & Menagius, ex conjecturâ: Sed sententia
 eadem est.

Καὶ νῦν μὲν ἔχουσιν Ἀθηναῖοι τὴν νῆσον. Το-
 δὲ παλαιὸν πρὸς Μεγαρέας ὑπῆρξεν αὐτοῖς ἐπὶ
 περὶ αὐτῆς· καὶ φασὶν οἱ μὲν Πισίστρατον· αὐ-
 τὸν δὲ Σόλωνα παραγράφαιτα ἐν τῷ νειῶν κατα-
 λόγῳ. — Στήσε δ' ἄγων, &c. Strabo, lib. 9.
 Addit idem Scriptor, Megareos ἐκ contrari-
 versus Homeri isto modo legisse;

Αἴας δ' ἐκ Σαλαμῖνος ἄγειν νῆας, ἐκ τῆς
 Πολύχνης,

Ἐκ τῆς Αἰγείρας, Νισαῖος τε, Τριπόδαο τε
 ἃ ἐστὶ χωρία Μεγαρικά. Ibid.

“ Neque est ignobile exemplum, Mega-
 reos ab Atheniensibus, cùm de Salamina
 “ contenderent, victos Homeri versu; quod
 “ tamen ipse non in omni editione repe-
 “ ritur, significans Ajaxem naves suas Athe-
 “ niensibus junxisse.” Quintilian. lib. 5. c. 11.

Οἱ μὲν ἔν πολλοὶ τῷ Σόλωνι συναγωνισάμε-
 νος λέγουσι τὸν Ὀμήρου δὲ ξανὸν ἐμβάλλοντα γὰρ αὐ-
 τὸν ἔπος εἰς νειῶν κατάλογον, &c. — Αὐτὸν
 δ' Ἀθηναῖοι ταῦτα μὲν οἰοῦνται φλυαρίαν εἶ-
 ῶν. Plutarch. in vitâ Solonis.

Eadem videas apud Ulpianum, in Enar-
 ratione Orationis Demosthenis de falsâ Lega-
 tione: Et apud Eustathium, pag. 199, &c.
 215.

- Τροιζίῳ, Ἡϊόνας τε, ἢ ἀμπελόεντ' Ἐπίδauρον,
 Οἳ τ' ἔχον Αἴγιναν, Μάσητά τε, κῆροι Ἀχαιῶν
 Τῶνδ' αὖθ' ἠγεμίνδε βολὴ ἀγαθὸς Διομήδης,
 Καὶ Σθέnelος, Καπανηῖος ἀγακλειτὴ φίλος υἱός·
 565 Τοῖσι δ' ἄμ' Εὐρύαλλος τρίτατος κίεν ισόθεος Φῶς,
 Μηκισέως υἱὸς Ταλαϊονίδαο ἀνακλῆτος.
 Συμπάντων δ' ἠγείτο βολὴ ἀγαθὸς Διομήδης·
 Τοῖσι δ' ἄμ' ὀγδώνοντα μέλαινα νῆες ἔποντο.
 Οἳ ᾗ Μυκλήας εἶχον, εὐκλιμένον πολίεθρον,
 570 Ἀφνειὸν τε Κόρινθον, εὐκλιμένας τε Κλεωναίς,
 Ὀρνεῖάς τ' ἐνέμοντο, Ἀρχιθυρέῳ τ' ἐσχατεινῷ,
 Καὶ Σικυῶν, ὃθ' ἄρ' Ἀδρηςος παρῶν ἐμβασίλδυν·
 Οἳ δ' Ὑπερησίῳ τε ἢ αἰπεινῷ Γονόεσσαν,
 Πελλήνῳ τ' εἶχον, ἠδ' Αἴγιον ἀμφενέμοντο,
 575 Αἰγιάλόν τ' ἀνὰ πᾶντα, ἢ ἀμφ' Ἐλίκῳ εὐρεῖαν·
 Τῶν ἑκατὸν νηῶν ἦρχε κρείων Ἀγαμέμνων,
 Ἀτρεΐδης· ἅμα τῷ γε πολὺ πλεῖστοι ἢ ἄριστοι
 Λαοὶ ἔποντο· ἐν δ' αὐτὸς ἐδύσατο νώροπα χαλκόν,

Troezena, Eionásque, & vitibus-confitam Epidaurum,
 Quae tenebant Aeginam, Mafetáque, juvenes Achivorum:
 His porro praerat bello strenuus Diomedes,
 Et Sthenelus, Capanei inclyti dilectus filius:

565 Cum his verò simul Euryalus tertius ibat similis deo vir,
 Mecistei filius Talaionidae regis:

Universis autem praerat bello strenuus Diomedes:
 Hosque simul octoginta nigrae naves sequebantur.
 Qui autem Mycenae tenebant, bene-aedificatam urbem,

570 Opulentamque Corinthum, benèque structas Cleonae,
 Orniaeque colebant, Arathyreamque amœnam,
 Et Sicyona, ubi Adrastus primùm regnavit;
 Quae Hyperesiamque & excelsum Gonoëssam,
 Pellenamque tenebant, & Aegium incolebant,

575 Et per omnem oram maritimam, & circa Helicen spatiosam:
 Horum centum navibus imperabat rex Agamemnon,
 Atreides: simul hunc longè plurimae & praestantissimae
 Copiae sequebantur; atque ipse induebat splendidum aë,

Ver. 561. — Ἡϊόνας τε] *Al.* Ἡϊόνην τε,
 ὃ, Ἡϊόνα τε.

Ver. 562. Οἳ τ' ἔχον Αἴγιναν.] Γράφουσιν
 Νισόν τ' Αἴγιναν. *Strabo*, lib. 8.

Ver. 568. — μέλαινα νῆες ἔποντο.] Vide
 suprâ ad ver. 494.

Ver. 573. — Γονόεσσαν.] *Pausanias*, lib.
 7. c. 26, scribit Δονόεσσαν. Ipse tamen ali-
 bi habet, Γονέσσης & Γονούσης; lib. 2. cap. 4.
 Et lib. 5, cap. 18.

Ver. 574. — εἶχον, ἠδ'.] Vide ad
 α. 51.

Ver. 578. — ἐδύσατο.] *Al.* ἐδύσσατο.
 Sed nihil opus. Nam ἐδύσατο anteprehensi-
 vam naturâ producit.

Ibid. — νώροπα χαλκόν.] Mira sunt,
 (nè dicam planè ridicula, ad *Homertum* qui-
 dem explicandum,) quae hîc affert *Plutar-
 chus*, *Symposiac. lib. 3, sub finem.* Καὶ τοὺς
 γε διατρέχοντας ἐν τοῖς χαλκουργείοις ἰσχυροῦσιν
 ἀφ' αἰσθῆταί τὰ ὄμματα, ὅς. Quae Latine
 sic vertit *Macrobius*; " Qui in Metallo æ-
 ris morantur, semper oculorum sanitate
 " pollent; & quibus antè palpebrae nudatae
 " fuerant, illic convestiuntur. Aura enim
 " quae ex ære procedit, in oculos incidens,
 " haurit & exsiccat quod malè influit.
 " Unde & *Homerus* modò εὐννορα, modò
 " νώροπα χαλκόν, has causas secutus appel-
 " lat. *Lib. 7, cap. 16.*

Ver.

- Κυδίοων, ὅτι πᾶσι μετέπρεπεν ἡρώεσιν·
 580 Οὐνεκ' ἄριστον ἔλιν, πολὺν δὲ πλείους ἄγε λαῖς.
 Οἱ δ' εἶχον κοίλιν Λακεδαιμόνα κητώεσαν,
 Φάρῳ τε, Σπάρτῳ τε, πολυτρήρωνά τε Μείσῳ,
 Βρυσηῖά τ' ἐνέμοντο, καὶ Αὐγείας ἐρχτεινάς,
 Οἳ τ' ἄρ' Ἀμύκλας εἶχον, Ἐλθ' τ' ἔφαλλον πολίεθρον,
 585 Οἳ τε Λάαν εἶχον, ἡδ' Οἴτυλον ἀμφενέμοντο.
 Τῶν οἱ ἀδελφεὸς ἦρχε βολῷ ἀγαθὸς Μενέλαος
 Ἐξήκοντα νεῶν, ἀπότερθε δὲ θυρήασοντο.
 Ἐν δ' αὐτὸς κίεν ἥσι προθυμίῃσι πεποιθώς,
 Ὅτρευών πόλεμόνδε· μάλισα δὲ ἴετο θυμῷ
 590 Τίσαδ' Ἑλένης ὀρμήματά τε σοναχὰς τε.
 Οἱ δὲ Πύλον τ' ἐνέμοντο, καὶ Ἀρλίῳ ἐρχτεινῷ,
 Καὶ Θρύον Ἀλφειοῖο πόρον, καὶ εὐκλίτον Αἴπῳ,
 Καὶ Κυπαρισσηνίᾳ, καὶ Ἀμφιγύειαν ἔναιον,
 Καὶ Πτελεὸν, καὶ Ἐλθ', καὶ Δώριον· ἔνθα τε Μῆσαι
 595 Ἀντόμηναι Θάμυριν τ' Ὀρήϊκα παῦσαν αἰοιδῆς,
 Οἰχαλίηθεν ἰόντα, παρ' Εὐρύτου Οἰχαλιῆος.
 Στεῦπε γὰρ εὐχόμενος νικησέμεν, εἶπερ ἂν αὐταὶ

- Gloriâ exultans, quod omnes inter elucebat heroas:
 580 Quoniam maximus erat, longéque plurimas ducebat copias.
 Qui autem tenebant montibus clausam Lacedæmona magnam,
 Phareamque, Spartamque, abundantemque columbis Messiam,
 Brysiasque habitabant, & Augias amænas,
 Quique Amyclas tenebant, Helosque maritimam urbem,
 585 Quique Laan tenebant, & Oetylum circumhabitabant:
 Horum ejus frater præerat prælio strenuus Menelaus
 Sexaginta navibus; seorsum verò armabantur:
 Inter eos & ipse ibat suâ animosâ virtute fretus,
 Adhortans ad bellum; maximè verò cupiebat animo
 590 Ulcisci Helenæ raptumque gemitusque.
 Qui autem Pylumque colebant, & Arenen amœnam,
 Et Thryum Alphæi vadum, & bene-ædificatum Æpy,
 Et Cyparisseia, & Amphigeniam habitabant,
 Et Pteleum, & Helos, & Dorion: ubi etiam Musæ
 595 Occurrentes Thamyrim Threïcium spoliârunt cantu,
 Ex Oechaliâ venientem, ab Euryto Oechalienfi:
 Afferebat enim gloriabundus se relaturum-victoriam, si vel ipsæ

Ver. 581. — Λακεδαιμόνα κητώεσαν.]
 Γραφόντων δὲ τῶν μὲν, Λακεδαιμόνα κητώεσαν·
 τῶν δὲ, καητώεσαν· ζητεῖσι τὴν κητώεσαν τινα
 δέχισθαι χρόν, εἴτε ἀπὸ τῶν κητῶν, εἴτε μεγά-
 λην, ὅπερ δοκεῖ πιθανότερον εἶναι. Τὴν τε καη-
 τώεσαν, οἱ μὲν καλαμινθῶδι δέχονται, οἱ δὲ
 ὅτι οἱ ἀπὸ τῶν σισμῶν ῥαχμοὶ καητοὶ λέγονται.
 Καὶ Καιάδας [Al. ὁ Καίετας] τὸ διασωτήριον
 ἐντεῦθεν, τὸ παρὰ Λακεδαιμονίοις σπήλαιόν τι.
 Strabo. lib. 8.

Ver. 585. — εἶχον, ἡδ'] Vide suprâ ad
 α, 51.

Ver. 586. — βολῷ ἀγαθῷ.] Vide su-
 præ ad ver. 408.

Ver. 587. — ἀπότερθε.] Vide suprâ ad
 α, 349.

Ver. 589. — μάλισα δὲ ἴετο θυμῷ.]
 Ipse enim Sui, cæteri Ipsius causâ bellum
 inferebant.

Ver. 590. — Ἑλένης ὀρμήματα.] Vide
 suprâ ad ver. 356.

Ver. 597. Στεῦπε γὰρ εὐχόμενος.]
 Non me carminibus vincet, nec Thra-
 cius Orpheus,

Nec Linus. —

Pan etiam, Arcadiâ mecum si judice
 certet;

- Μῆσαι αἰδοῖεν, κῆραι Διὸς αἰγίοχοιο·
 Αἱ δὲ χολωσάμεναι πηρόν θῆσαν· αὐτὰρ αἰοιδῶ
 600 Θεωπεσίῳ ἀφελόνῳ, ἣ ἐκλέλαθον κιθαρισιῷ.
 Τῶν αὖθ' ἡγεμόνδ' εἰ Γερῶνι· ἰππότε Νέστωρ,
 Τῷ δ' ἐνενήκοντα γλαφυρεῖ νέες ἐσιχόωντο.
 Οἳ δ' ἔχον Ἀρκαδίῳ, ὑπὸ Κυλλινῆς ὄρεσσι αἰπύ,
 Αἰπύτιον ἄλδ' αὖ τύμβον, ἵν' ἀνέρες ἀλχιμαχηταί·
 605 Οἳ Φένεόν τ' ἐνέμοντο ἣ Ὀρχομενὸν πολύμηλον,
 Ῥίπῳ τε, Στρατιῳ τε, ἣ ἡνεμόεσσαν Ἐνίπῳ,
 Καὶ Τεγέῳ εἶχον, ἣ Μαντίνεῳ ἐρατεινῷ,
 Στύμφηλόν τ' εἶχον, ἣ Παρράσιῳ ἐνέμοντο,
 Τῶν ἤρχ' Ἀγκαίοιο πᾶσις κρείων Ἀγαπῆνωρ
 610 Ἐξήκοντα νεῶν· πολέες δ' ἐν νηὶ ἐκάσῃ
 Ἀρκαῖδες ἄνδρες ἔβαινον ἑπιστάμενοι πολέμοιο.
 Αὐτὸς γὰρ σφιν δῶκεν ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων
 Νῆας εὐσέλμους, περὶ δ' ὅππ' οἶνοπα πόντον,
 Ἀτρεΐδης· ἐπεὶ δ' σφι θαλάσσια ἔργα μεμήλει.

Musæ canerent, filia Jovis Ægiuchi:

At illæ iratæ cæcum fecerunt, sed & cantum

600 Divinum ademerunt, & oblivisci-fecerunt artem-pulsandi-citharam.

His porro præerat Gerenius eques Nestor;

Cum eo autem nonaginta cavæ naves ordine proficiscebantur.

Qui autem tenebant Arcadiam, sub Cyllenes montem altum,

Æpytium prope monumentum, ubi viri cominus-pugnantes:

605 Qui Pheneumque incolebant, & Orchomenum pecorosum.

Ripénque, Stratiénque, & ventosam Enispen,

Et Tegeam tenebant, & Mantineam amœnam,

Stymphalumque tenebant, & Parrasien colebant,

Horum imperabat Ancæi filius rex Agapenor

610 Sexaginta navibus: multi autem in navem unumquamque

Arcades viri conscenderant, periti rei-militaris.

Ipse enim eis dederat Rex virorum Agamemnon

Naves bene-transstratas, ut transfretarent super nigrum pontum,

Atrides: quoniam non ipsis marina opera erant curæ.

Pan etiam, Arcadiâ dicat se iudice victum.

Eclog. IV, 55.

— cavâ dum personat æquora conchâ

Demens, & cantu vocat in certamina

Divos. Æn. VI. 172.

super ad

θυμῶ.]

bellum

] Vide

c Thra-

judice

pas

Uterque [Homerus & Virgilius] in Cata-

logo suo, post difficultum rerum vel nomi-

num narrationem, infert fabulam cum

versibus amœnioribus, ut Lectoris animus

recreetur. Homerus, inter enumeranda

regionum & urbium nomina, facit locum

fabulis quæ horrorem satietatis excludant.

— ἐνθα τε Μοῦσαι Ἀντόμεναι Θάμυ-

ριν τὸν Θρήϊκα παῦσαν αἰοιδῆς. — Στεῦτο

γὰρ εὐχόμενος νικήσαμεν. — & reliqua

quibus protraxit jucunditatem. Virgilius

in hoc secutus auctorem; — & sic amœ-

“ nitas intertexta, fastidio narrationum me-

“ detur.” Lib. 5. cap. 16.

Ver. 601. — ἰππότε Νέστωρ.] Et ver.

628, ἰππότε Φυλῆς. Vide suprâ ad 175.

Ver. 611. — ἐπιστάμενοι πολέμοιο.]

Al. ἐπιστάμενοι πολεμίζειν.

Ver. 612. Αὐτὸς γὰρ σφιν δῶκεν —

Νῆας.] Ἀγαμέμνων — ναυτικῶ — ἐπὶ

πλέον τῶν ἄλλων ἰσχύσας, τὴν στρατιάν —

ἐναγαγών. — Φαίνεται γὰρ ναυσί τε πλεί-

σταις αὐτὸς ἀφικόμενος, καὶ Ἀρκάσι προσπα-

ρασχῶν. ὡς Ὅμηρος τοῦτο διδῆλωκεν. Καὶ ἐν

τοῦ σκήπτρου ἅμα τῇ παραδόσει, εἰρηκεν αὐτὸν

“ Πολλῇσι νήσισι καὶ Ἀργεὶ παντὶ ἀνάσσειν.”

Οὐκ ἂν οὖν νήσων, ἔξω τῶν περιουκίδων (αὐταὶ

δὲ οὐκ ἂν πολλὰ εἶσαν,) ἡπειρώτης ὢν, ἐκράτει,

εἰ μή τι καὶ ναυτικὸν εἶχεν. Thucyd. lib. 1. p. 7.

Ver. 614. — ἐπὶ οὗ σφι θαλάσσια ἔργα

μμήλει.]

- 615 Οἳ δ' ἄρα Βυπράσιόν τε ἢ Ἡλίδα δ' ἄν' ἔναιον,
 "Οσσον ἔφ' Ὑρμίνῃ ἢ Μύρσινῳ ἐξαπώσασα,
 Πέτρῃ τ' Ὀλενίῃ, ἢ Ἀλείσιον ἐντὸς ἔεργει,
 Τῶν αὖ τέσσαρες ἄρχοι ἔσαν, δέκα δ' ἄνδρες ἐκάστω
 Νῆες ἐποντο θοαί, πολέες δ' ἐμβαινον Ἐπειοί.
 620 Τῶν μὲν ἄρ' Ἀμφίμαχῳ ἢ Θάλπιδι ἡγήσασθ' ἴτω,
 ὕϊες, ὁ μὲν Κτεάτης, ὁ δ' Εὐρύτης Ἀκτορίωνῳ.
 Τῶν δ' Ἀμαρυγκείδης ἦρχε κροτερὸς Διώρης.
 Τῶν δ' τετάρτων ἦρχε Πολύξενῳ Θεοειδῆς,
 ὕϊος Ἀγαθένης Ἀυγηιάδαο ἀνακτὶ.
 625 Οἳ δ' ἐκ Δυλίου, Ἐχινάων δ' ἱερῶν
 Νήσων, αἱ ναῖσι πέρην ἁλὸς Ἡλιδὸς ἄν' ἴα,
 Τῶν αὖθ' ἡγεμόνδ' ἐμεγας, ἀτάλαντος Ἀρηί,
 Φυλείδης, ὃν τίττε Διὶ φίλος ἰσώπ' ὅτα Φυλῶς,
 "Ὅς ποτὲ Δυλίχιδ' ἀπενάσαστο πατρὶ χολῶθ' ἑίς."

- 615 Qui autem Buprasiumque & Elida nobilem habitabant,
 Quantum *agri* Hyrmine & Myrsinus extrema,
 Petraque Olenia, & Alifium intus continet,
 Horum utique quatuor duces erant, decem verò virum unumquemque
 Naves sequebantur veloces, multique eas considerant Epei.
 620 His quidem Amphimachus & Thalpius præerant,
 Filii, alter quidem Cteati, alter autem Euryti Actonionis:
 Istis verò Amaryncides imperabat fortis Dioreus:
 Quartisque præerat Polyxenus deo similis,
 Filius Agasthenis, Augeiadæ regis.
 625 Qui autem venerunt ex Dulichio, Echinadibusque sacris
 Insulis, quæ sitæ sunt trans mare, Elidis è regione;
 His utique præerat Meges, æqualis Marti,
 Phylides, quem genuit Jovi dilectus eques Phyleus,
 Qui olim in Dulichium migraverat patri invisus:

μεμῆλκε.] Livius, lib. 35, c. 26, de Philo-
 ramene: "Prætor Achæorum, sicut terre-
 strium certaminum arte quævis clarorum
 "Imperatorum vel usu vel ingenio æquabat,
 "ita rudis in re navali erat: Arcas, medi-
 "terraneus homo, &c." Similiter Pausa-
 nias: Ο Φιλοστράτην, — ἀπὲς ἐς ἅπαν
 ἀπείρας θαλάσσης ἔχων, τριήρης ἑλάθεν ἐπιβάς
 ῥεούσης. "Ὡς καὶ ἐστὶν ῥα Παρμαίης —
 μνήμη τῶν ἐπ' αὐτῶν, ἃν ἐν Καταλήγῳ ἀποποιήκειν
 Ὀμήρης ἐπὶ τῇ Ἀρκάδων ἀμαθίᾳ τῇ ἐς θα-
 λασσαν. Lib. 8. cap. 50.

Ibid. — μεμῆλκε.] Si, μέμνηε, dixisset;
 jam non constitisset Temporum ratio. Si-
 mile enim esset, ac si quis Anglicè diceret
 "They have no skill; pro eo quod dicitur
 "They had no skill. Vide supra ad 37.

Ver. 621. — ὁ μὲν Κτεάτης, ὁ δ' Εὐρύ-
 του.] Simplicissima videtur hæc emendatio.
 Vulg. ὁ μὲν Κτεάτου, ὁ δ' Εὐρύτου: Quæ est
 Licentia Homero non usitata. Barnesius
 edidit, ex conjecturâ, neque id quidem

malè, ὁ μὲν Κτεάτοιο, ὁ δ' Εὐρύτου.

Ver. 623. — Θεοειδῆς.] Ἀποβλέποντες
 τε τὸ φύσει δίκαιον καὶ καλὸν καὶ εὖ
 καὶ πάντα τὰ τοιαῦτα, καὶ πρὸς ἐκεῖνον αἰ-
 ἐν τοῖς ἀνθρώποις ἐμποιεῖν, ζυμμιγνύμενοι
 καὶ κεραυνόντες ἐν τῶν ἐπιτιδυμάτων,
 "Ἀνδρείκελον" ἀπ' ἐκείνου τιμωρῶμεθα,
 δὴ καὶ Ὀμηρος ἐκάλεισεν, ἐν τοῖς ἀνθρώποις
 γηγνόμενον, "Θεοειδῆς" τε καὶ "Θεοειδῆς"
 Plato de Republ. lib. 6.

Ver. 626. Νήσων, αἱ ναῖουσι.] Ita Sophocles
 in Ajace, ver. 602;

"Ὡ κλεινὰ Σαλαμῖς, σὺ μὲν ποῦ
 Ναίεις ἀλύπταλτος εὐδαίμων,
 Πᾶσιν περιφαντος αἰεὶ.

Ver. 627. — ἀτάλαντος Ἀρηί.] —
 σὺ πατὴρ ἐτίττανε Τάλαντα, δ', ver. 628.
 — Ἰσάζουσα [τάλαντα.] — μ', ver. 629.
 Ἀτάλαντος οὖν, ὁ ἴσος, καὶ μὴ ταλαπῆ-
 Porphyr. Question. Homeric. 25.

Ver. 628. — ἐν τίττε Διὶ φίλος.] Barnesius,
 cum in γ', ver. 449, (nè Cæsura
 licet interiret, & inficere admodum hinc
 verba

- 630 τῷ δ' ἅμα τεσσαρσέκοντα μέλαινα νῆες ἔποντο.
 Αὐτὰρ Ὀδυσσεύς ἦγε Κεφαλλῆνας μεγαθύμους,
 Οἳ ῥ' Ἰθάκῃ εἶχον ἢ Νήριτον εἰνοσίφυλλον,
 Καὶ Κροκύλει' ἐνέμοντο, ἢ Αἰγίλιπα τρηχεῖαν.
 Οἳ τε Ζάκυνθον ἔχον, ἢ δ' οἳ Σάμον ἀμφενέμοντο,
 635 Οἳ τ' Ἠπείρου ἔχον, ἢ δ' ἀντιπέραν ἐνέμοντο.
 Τῶν μὲν Ὀδυσσεύς ἦρχε, Διὶ μῆτιν ἀτάλαντο.
 τῷ δ' ἅμα νῆες ἔποντο δωδέκα μιλτοπάριοι.
 Αἰτωλῶν δ' ἠγεῖτο Θόας, Ἀνδραίμωνος υἱός.
 Οἳ Πλευρῶν ἐνέμοντο, ἢ Ὀλεον, ἢ δὲ Πυλῆνιν,
 640 Χαλκίδα τ' αἰχίαλον, Καλυδῶνά τε πετρήεσαν.
 Οὐ γὰρ ἔτ' Οἰνῆος μεγαλήτορος υἱέες ἦσαν,
 Οὐδ' ἄρ' ἔτ' αὐτὸς ἔλω, θάνε γ' ξανθὸς Μελέαγρος.
 τῷ δ' ὅππ' πάντ' ἐτέταλτο ἀνασέμψαι Αἰτωλοῖσι.
 τῷ δ' ἅμα τεσσαρσέκοντα μέλαινα νῆες ἔποντο.
 645 Κρητῶν δ' Ἰδομενεὺς δερκικλυτὸς ἠγεμόνδεν,
 Οἳ Κνωσὸν τ' εἶχον, Γόρτιωά τε τειχιόεσαν,
 Λύκον, Μίλητόν τε, ἢ ἀργινόεντα Λύκαον,

- 630 Hunc autem simul quadraginta nigræ naves sequebantur.
 Porro Ulysses ducebat Cephallenenses magnanimos,
 Qui Ithacam tenebant, & Neritum frondosum,
 Et Crocylæa colebant, & Ægilipa asperam,
 Quique Zacynthum tenebant, & qui Samum incolebant,
 635 Quique Epirum [vel continentem] tenebant, & objacentia incolebant;
 His quidem Ulysses imperabat, Jovi consilio par;
 Hunc autem simul naves sequebantur duodecim proras-rubras-habentes.
 Ætolis autem imperabat Thoas, Andræmonis filius;
 Qui Pleurona colebant, & Olenum, & Pylenen,
 640 Chalcidaque maritimam, Calydonaque petrosam.
 Non enim amplius Oenei magnanimi filii supererant,
 Neque item amplius ipse supererat, mortuus autem erat flavus Meleager.
 Huic igitur summa rerum erat commissâ, ut imperaret Ætolis:
 Et hunc simul quadraginta nigræ naves sequebantur.
 645 Crætensisbus autem Idomeneus hastâ clarus præerat,
 Qui Cnossumque tenebant, Gortynaque bene-cinctam-mœnibus,
 Lycum, Miletumque, & albicantem Lycæum,

versus.) rectè emendâssset ἰφίτα, quod antè scriptum fuerat φοῖτα; & hîc similiter ἐτικί, pro τιτικε, scribendum contendit: Minus rectè, cùm utrumque sit æquè "rotundum." Ceterùm quâ ratione hîc, Διὶ, ultimam producat; & similiter, ver. 636, Διὶ μῆτιν ἀτάλαντος; item Ἀγασθένης, ver. 624; & ἔχον, ver. 634, 635; vide suprâ ad d, 51.

Ver. 630, 644, & 652. — μέλαινα νῆες ποντο.] Vide suprâ ad ver. 494.

Ver. 632. — εἰνοσίφυλλον.] Virgilio, nepotolum.

Ver. 633. — τρηχεῖαν.] Malè Vir doctifimus H. Stephanus: "Τρηχεῖα est apud Homerum, metri causâ." Loc. a Cicerone

interpretati, p. 190. Quasi verò aliter potuit scriptor Ionicus: aut quasi ipsa scilicet τρηχεῖα, priorem non produceret necessitas. Nunquam enim α, nisi quæ naturâ producta sit, enuntiabatur η. Vide ad ver. 314.

Ver. 637. — μιλτοπαριοι.]

— pictasque innare carinas.

Æn. VIII, 93.
 Ver. 640. — Καλυδῶνά τε.] Cùm Ætoli & Æoles de Calydonæ contenderent, cessit ea Ætolis, quia Homerus hoc in loco mentionem ejus fecerat in Ætolorum catalogo. Vide Eustathium, p. 199, lin. 36. Vide & suprâ ad ver. 558.

- Φαιζόν τε, ῥύτιόν τε, πόλεις εὖ ναιεταώσας,
 ἄλλοι θ', οἱ Κρήτιν ἑκατόμπολιν ἀμφενέμονιο.
 650 Τῶν μὲν ἄρ' Ἰδομενίδος δρεκλυτὸς ἡγεμόνδ' εἰς,
 Μηριόνης τ' αἰτάλανθ' ἐνναλίῳ ἀνδρείφοντι.
 Τοῖσι δ' αἶψ' ὀγδώνοντα μέλαινα νῆες ἔποντο.
 Τληπόλεμος δ' Ἡρακλείδης, ἧς τε μέγας τε
 Ἐκ Ῥόδου ἐννέα νῆας ἄλλω Ῥοδίων ἀγερώχων.
 655 Οἱ Ῥόδον ἀμφενέμονιο θάλατταν κοσμηθέντες,
 Λίνδον, Ἰηλυσσὸν τε, καὶ ἀργινόεντα Κάμειρον.
 Τῶν μὲν Τληπόλεμος δρεκλυτὸς ἡγεμόνδ' εἰς,
 ὃν τέκεν Ἀστυόχεια βίη Ἡρακλεΐη,
 Τὴν ἄγει ἐξ Ἐφύρης ποταμῷ ὑπὸ Σελλήεντος,
 660 Πέρσας ἄσσα πολλὰ διοτρεφῶν αἰζηῶν.
 Τληπόλεμος δ', ἐπεὶ δὲ τρέφῃ ἐν μεγάρῳ εὐπῆκῳ,
 Αὐτίκα πατρὸς ἐοῖο φίλον μήτρωα κατέκταν
 Ἦδη γηροσκονία Λικύμνιον, ὅζον Ἄρης.

Phæstumque Rhytiumque, urbes bene-habitas,
 Cæterique, qui Cretam centum-urbium incolebant.

- 650 His utique Idomeneus hastâ-clarus præerat,
 Merionesque par Marti homicidæ:
 Hos autem simul octoginta nigræ naves sequebantur.
 Tlepolemus autem Heraclides, fortisque magnusque,
 655 Ex Rhodo novem naves ducebat Rhodiorum magnanimorum,
 Qui Rhodum incolebant trifariam instructi,
 Lindum, Ialyssumque, & albicantem Camirum:
 Horum quidem Tlepolemus hastâ-clarus dux-erat,
 Quem peperit Astyochea fortitudini Herculeæ;
 Quam uxorem duxerat [Hercules] ex Ephyrâ, fluvio à Sellente,
 660 Depopularus urbes multas Jovis-alumnorum juvenum
 Tlepolemus autem, postquam utique nutritus fuerat in domo bene-extructâ
 Illic patris sui dilectum avunculum interfecit
 Jam senescentem Licymnium, ramum Martis:

Ver. 648. — εὖ ναιεταώσας] Bene sitas.
 Ità apud Sophoclem, loco jam suprâ citato:

Ὡ κλεινὰ Σαλαμίς, σὺ μὲν πρὸς
 Ναιίς ἀνίστασθαι, εὐδαίμων,
 Πᾶσιν περιφάντος αἰεὶ. *Aj. 601.*

Ver. 649. — Κρήτιν ἑκατόμπολιν]
 Centum urbes habitant magnas, —

Æn. III, 106.

Aliter *Odys. τ', 174.* — καὶ ἐννέκοντα πό-
 λεις. Quâ de re vide *Scholia*; & *Strabo-*
nem, lib. 10. pag. 735, al. 479.

Ver. 651. — αἰτάλαντος ἐνναλίῳ ἀνδρεί-
 φοντι.] “Notandum” (inquit *Barnesius*)
 “duas posteriores syllabas per συνίησιν co-
 “alefcere; ut, (αἰ, 15,) Χρυσίῳ ἀνὰ σκήπ-
 “τρῳ.” Sed aliud est —έῳ, aliud —ίῳ.
 Mihi rectius videntur ὕα (αἰ brevi in ὕ pro-
 ductam absorptâ) in unam coalescere. Cæ-
 terum, si cui displicet istud, u; cùm *Εὐβα-*

thius (ad ἡ, 166,) scribat ἀνδρείφοντι; poterit
 is legere, ἀνδρείφοντι. Quamquam ἀνδρείφοντι
 non multum abludit ab analogiâ τῷ, Ἄ-
 γειφόντι.

Ver. 658, (& infra 666) — Βίη Ἡρα-
 κλεΐη.] Simili planè loquendi ratione, ac
 in linguis Recentioribus, regia majestas ipse
 scilicet Rex est, & divinitas ipse Deus.

Ver. 659. Τὴν ἄγει ἐξ] Vide suprâ ad
 ver. 597. Laudatur enim à *Macrobio* & hoc
 ἐπιστάδιον, in loco ibi citato.

Ver. 661. — τρέφῃ ἐν] Ita edidit
Barnesius ex conjecturâ. Olim τρέφῃ ἐν
 Quod est durum, nec *Homero* usitatum. Rep-
 perit Idem in duobus MSS, τρέφῃ ἐν, &
 τρέφῃ ἐν.

Ver. 662. Αὐτίκα — κατέκταν.] *Casus*
 fortis occidit, si *Historiæ* fides.

- Αἴψα δ' ἡ νῆας ἔπηξε· πολλὰ δ' ὄγε λαὸν ἀγείρας,
 665 Βῆ φεύγων ὅππ' ὀνόν· ἀπέλυσαν γάρ οἱ ἄλλοι
 Ὑῖες, ὕωνοί τε βίης Ἡρακλεείης.
 Αὐτὰρ ὄγ' ἐς Ῥόδον ἵξεν ἀλώμενος, ἄλγεα πάχων.
 Τελχθὰ δ' ὣκηθεν καταφυλαδὸν, ἥδ' ἐφίληθεν
 Ἐκ Διὸς, ὅσε θεοῖσι κ' ἀνθρώποισιν ἀνάσσει·
 670 Καί σφιν θεσπέσιον πλῆτον κατέχουε Κρονίων.
 Νιρῶς δ' αὖ Σύμηθεν ἄλγυ τρεῖς νῆας εἶσας,
 Νιρῶς Ἀγλαΐης δ' ὕος, Χαρόποιό τ' ἀνακλός·
 Νιρῶς, ὃς κάλλιστος ἀνὴρ ὑπὸ Ἴλιον ἦλθε,

Statim autem naves compegit: multasque copias cūm coëgisset,

- 665 Abiit fugiens per mare; minati enim ei fuerant alii
 Filii, nepotesque fortitudinis Herculeæ.

Atque hic Rhodum venit errans, ærumnas perpeffus.

Trifariam autem *dispositi* habitant tributim, & dilecti fuerunt

A Jove, qui diis & hominibus imperat;

- 670 Et ipsis ingentes divitias impluerat Saturnius.

Nireus porro ex Symâ ducebat tres naves æquales;

Nireus, Aglaïæque filius, Charopique regis;

Nireus, qui formosissimus vir ad Ilium venit,

Ver. 664. — ὄγε] Vide infra ad γ',

409. Ver. 669. — ὅσε θεοῖσι καὶ ἀνθρώποι-
 σιν ἀνάσσει.]

— hominum Divūmque æterna po-
 testas. *Æn.* X, 18.

Ver. 670. Καί σφιν θεσπέσιον πλῆτον κα-
 τέχουε Κρονίων.] *Al.* Καί σφισι. Cæterum
 vox, κατέχουε, singularem hîc vim habet:

— ἐνθα ποτὲ
 βέβηκε θεῶν βασιλεὺς ὁ μέγας
 χρυσαῖς νηφάδεσσι πόλιν.

Pindar. Olymp. Ode 7.

Et paullo infra, — κείνοισι μὲν ξαν-
 τὰν ἀγχαῖαν νηφέλαν,
 ποτὲν ὅσε χρυσόν.

Ad quorum locorum priorem, *Scholias*
 huic versum Homeri, εἶχον ἀθιγόμενον ap-
 pellat.

Ver. 671. Νιρῶς δ' αὖ Σύμηθεν —

Νιρῶς Ἀγλαΐης —

Νιρῶς δὲ κάλλιστος ἀνὴρ —

Miro artificio Poëta virum nullius pretii, &
 nunquam alias memoratum, (vide supra ad
 ver. 216,) ad memoriam tamen *mero ora-*
tionis Schemate nescio quomodo notabilem
 effecit. Quoniam enim quod est reverà
 præclarum, dignissimum est quod sæpiùs re-
 peratur; hinc utique & *ter repetitum*, quod
 reverà nullius est pretii, διὰ τὸν παραλογισ-
 μὸν videtur quodammodo præclarum. Περὶ
 ὧν πολλὰ εἴρηται, ἀνέβη καὶ πολλὰκις εἰρησθαι
 εἰ ἐν καὶ πολλάκις, καὶ πολλὰ δοκεῖ ὥστε πῶς
 αἰετ' ἀπαξ μνησθεὶς διὰ τὸν παραλογισμὸν, καὶ
 μνημὸν πεποιήκειν, ἔδραμ' ὕψιστον αὐτῷ [Νιρῶς]

λόγον ποιησάμενος. *Aristot. Rhetoric. lib. 3.*
 cap. 12. Τὸν δὲ Νιρῶα, αὐτὸν τε ἄντα μικρόν,
 καὶ τὰ πράγματα αὐτῷ μικρότερα, τρεῖς ναῦς
 καὶ ὀλίγους ἀνδρας, μέγαν καὶ μεγάλα ἐποίησεν
 αὐτ' ὀλίγων, τῷ Σήματι. *Demetr. Phaler.*
 περὶ Ἑρμηνείας, §. 61.

Ibid. — νῆας εἶσας] Vide supra ad α',
 306.

Ver. 673. — ἐς κάλλιστος ἀνὴρ ὑπὸ Ἴλιον
 ἦλθε,

Τῶν ἄλλων Δαναῶν, μετ' ἀμύμονα Πη-
 λείωνα.]

— quo pulchrior alter

Non fuit, excepto Laurentis corpore
 Turni *Æn.* VII, 649.

Monendum hîc *primò*, quanto cum artificio,
 ut Poëma unum sit à capite ad calcem, ubi-
 que spectetur & inferatur Achilles. Obser-
 vandum deinde, vocem ἀμύμονα non utique
 omni laude ornatum virum denotare, (ὅ γ' ἄρ-
 τι γλυκύθυμος ἀνὴρ ἦν, ἔδ' ἀγανόφρων,) sed
 Unà quâvis animi corporisve dote eximium;
 ut, hoc in loco, *Specie ac Formâ Corporis.*
 Denique, notandum hîc *Amplificationis* ge-
 nus id, quod a *Quintiliano* appellatum est
Incrementum: Quod “est potentissimum, cūm
 “ magna videntur etiam quæ Inferiora sunt.
 “ — Per id venit non modò ad summum
 “ sed interim quodammodo supra summum,
 “ — Ut, Quo pulchrior alter Non fuit,
 “ excepto Laurentis corpore Turni. Sum-
 “ mum est enim, quo pulchrior alter non fuit;
 “ huic deinde aliquid supra positum est.”
 Lib. 8. cap. 4.

- Τῶν ἄλλων Δαναῶν, μετ' ἀμύμονα Πηλεΐωνα·
 675 Ἀλλ' ἀλαπαδνὸς ἔλω, παῦρ^Θ δέ οἱ εἶπετο λαός.
 Οἱ δ' ἄρα Νίσυρόν τ' εἶχον, Κράπαθόν τε, Κάσον τε,
 Καὶ Κῶν Εὐρυπύλσιο πόλιν, νήσους τε Καλύδνας,
 Τῶν αὖ Φείδιππός τε καὶ Ἀντιφ^Θ ἡγησάσθην,
 Θεσσαλῆ ἦε δύω, Ἡερκλείδαο ἀνακλ^Θ.
 680 Τῶν δ' ἐπὶ τρήκοντα γλαφυραὶ νέες ἐσιχόωντο.
 Νῦν δ' αὖ τὰς, ὅσσοι τὸ Πελασγικὸν Ἀργ^Θ ἔναιον,
 Οἱ τ' Ἄλον, οἱ τ' Ἀλόπλιν, οἱ τε Τρηχινὴν ἐνέμοντο,
 Οἱ τ' εἶχον Φθίλιν, ἥδ' Ἑλλάδα καλλιγυνάικα,
 Μυρμιδόνες δ' ἐκαλειῶτο, καὶ Ἑλλήνες, καὶ Ἀχαιοί.
 685 Τῶν αὖ πενήκοντα νεῶν ἦν ἀρχὸς Ἀχιλλεύς.
 Ἀλλ' οἷγ' εἰ πολέμοιο δυσισχέ^Θ ἐμνώοντο.
 Οὐ γὰρ ἔλω, ὅσις σφὶν ἔπ' ἐσίχας ἡγήσατο.
 Κεῖτο γὰρ ἐν νήεσσι ποδάρκης δῖ^Θ Ἀχιλλεύς,
 Κέρης χωόμεν^Θ Βεισσίδ^Θ ἡυκόμοιο,
 690 Τλὼν ἐκ Λυρνησσὶ ἐξείλετο πολλὰ μογήσας,
 Λυρνησσὸν Ἀπαρσθήςας, καὶ τείχεα Θήβης.

Cæterorum Danaorum, post laudatissimum Pelidem :

- 675 Sed imbellis erat, paucæque eum sequebantur copiæ.
 Qui verò Nisyrumque tenebant, Crapathumque, Casumque,
 Et Coon, Eurypyli urbem, insulasque Calydnas,
 His Phidippusque, & Antiphus præerant,
 Thessali filii duo, Herculis-filii regis :
 680 Horum autem triginta cavæ naves ordine ibant.
 Nunc vero istos, quotquot Pelasgicum Argos habitabant,
 Quique Alon, quique Alopen, quique Trachina colebant,
 Quique tenebant Phthiam, & Hellada pulchras-mulieres-habentem,
 Myrmidones autem vocabantur, & Hellenes, & Achæi :
 685 Horum utique quinquaginta navibus erat Dux Achilles.
 Verùm hi non belli horrifoni recordabantur :
 Non enim erat, qui ipsos in ordines duceret ;
 Jacebat enim ad naves pedibus-velox nobilis Achilles,
 Ob puellam iratus Briseida bene-comatam,
 690 Quam ex Lyrnesso ceperat multos perpeffus labores,
 Lyrnessum depopulatus, & muros Thebarum :

Ver. 681. Νῦν δ' αὖ τὰς, — τῶν ἦν ἀρχὸς Ἀχιλλεύς.] Species hæc constructionis ἀνακλόουτος, quâ sententia, ab alio inchoata exordio, mutatâ derepente loquendi ratione, in aliam quasi inopinatâ syntaxin definit ; optimis Auctoribus tum Græcis, tum Latinis, non est inusitata. Vide suprà ad ver. 353 ; & infrâ ad γ', 211 ; & ad ζ', 510 ; & ad κ', 224, 437 ; & ad Odyss. μ', 73. Verùm hoc in loco peculiaris id artificii inest, ut, de Achille dicturus, (vide infrâ ad ε', 788,) quod attentiores sibi Lectorem faciat, nescio quid *sublime præfari* videatur Poëta ; &, exordio tanquam ex novâ re de-

sumpto, iterum Νῦν δ' αὖ τὰς — eodem ferè modo hîc dicat, quomodo suprà dixerat, "Εσπιτε νῦν μοι Μῆσαι, ver. 484. Neque dissimulandum, hanc observationem a doctissimâ Domina Dacier prius occupatam. Porro, olim " *latebat hîc error* " (inquit doctissimus Henr. Stephanus) " *à nemine* " *antea, quod sciam, deprehensus ;* αὐτὰς, pro " αὖ τὰς. "

Ver. 684. — καλεῖντο] *Al. καλεῖντο.*

Ibid. — καὶ Ἑλλήνες] Vide locum suprà ex Thucydide allatum, ad ver. 528, 529, 530.

- Καδδὲ Μωῦντ' ἔβαλεν ἢ Ἐπίστροφον ἐλχεσιμώρως,
 'Τιέας Εὐήνοιο, Σεληπιάδαο ἀνακτος·
 Τῆς ὄγε κείτ' ἀχέων, τάχα δ' ἀνστήσεσθ' ἔμελλεν.
 695 Οἱ δ' εἶχον Φυλάκῳ, ἢ Πύρρασον ἀνθεμόεντα,
 Δήμητρον τέμῳ, Ἰτωνά τε μητέρεα μήλων,
 Ἀρχιάλόν τ' Ἀντρῶν, ἡδὲ Πτελεὸν λεχεποίῳ.
 Τῶν αὖ Πρωτεσίλαον ἀρήϊον ἡγεμόνδε,
 Ζωὸς ἐών· τότε δ' ἡδὴ ἔχεν καὶ γαῖα μέλαινα.
 700 Τῇ δ' ἢ ἀμφιδρυφῆς ἄλοχος Φυλάκη ἐλέλειπτο,
 Καὶ δόμος ἡμιτελής· τὴ δ' ἔκτανε Δάρδανος ἀνὴρ,
 Νηὸς ἄποθρῶσκόνηα πολὺ πρῶτισον Ἀχαιῶν.
 Οὐδὲ μὲν ἔδ' οἱ ἀναρχοὶ ἔσαν, πόθεόν γε μὲν ἀρχόν,
 Ἀλλὰ σφέας κόσμησε Ποδάρχης, ὅζος Ἀρης,
 705 Ἰφίκλη υἱὸς πολυμήλες Φυλακίδαο,
 Αὐτοκασίηντος μεγαθύμου Πρωτεσίλαου,
 Ὀπλότερος χρεῖ· ὁ δ' ἄρα πρότερος ἢ ἀρείων,
 Ἦρω Πρωτεσίλαος ἀρήϊος· ἔδέ τι λαοὶ
 Δδύνθ' ἡγεμόνος, πόθεον δέ μιν ἐοθλὸν ἐόντα·
 710 Τῷ δ' ἅμα τεσσαρσκόνηα μέλαινα νῆες ἔποντο.
 Οἱ δ' ἢ Φερὰς ἐνέμοντο παρὰ Βοιηίδα λίμνῳ,

Quin & Myneta dejecit & Epistrophum bellicosos,
 Filios Eueni, Selepiadae regis:

Ob istam is jacebat mœrens, citò autem surrecturus erat,

- 695 Quique tenebant Phylacen, & Pyrrhafum floridam,
 Cereris sacrum-locum, Itonaque matrem ovium,
 Maritimamque Antrona, & Pteleum herbosam:
 Horum utique Protefilaus bellicosus dux-erat,
 Dum viveret: tunc verò jam detinebat eum terra nigra.

- 700 Ejus autem ambas-lacerata-genas uxor in Phylace relicta erat,
 Et domus semiperfecta: eum enim interfecit Dardanus vir,
 De navi defilientem longe primum Achivorum.
 Et tamen ne isti quidem sine duce erant, desiderabant tamen ducem *suum*,
 Sed ipsos ordinabat Podarces, ramus Martis,

- 705 Iphicli filius divitis-pecore Phylacidae,
 Frater germanus magnanimi Protefilai,
 Minor natus: erat utique major & præstantior,
 Heros Protefilaus bellicosus: at ne utiquam copiam ejus
 Indigebant duce, desiderabant tamen ipsum strenuum existentem:

- 710 Hunc autem simul quadraginta nigrae naves sequebantur.
 Qui verò Pheras colebant apud Bœbeïda lacum,

Ver. 696. — τέμνος, Ἰτωνά τε] Quâ
 ratione τέμνος hic ultimam producat; vide
 suprâ ad α, 51.

Ver. 701. Καὶ δόμος ἡμιτελής,] Ἦτοι ἀτεκ-
 νος, — ἢ ἀτελείωτος. — Βέλτιον δὲ,
 εἰρησθαι ἡμιτελή, διὰ τὸ μὴ γεγεννηκότα παῖ-
 δας πλεῖσαι. Schol.

Ibid. — ἔκτανε Δάρδανος ἀνὴρ.] Quoniam
 Euphorbus infrâ, π', 807, appellatur Δάρδα-

νος ἀνὴρ, ideò & hic, Δάρδανος ἀνὴρ. Eusta-
 thio intelligitur Euphorbus. Satis incertè.

Ver. 704. Ἀλλὰ σφέας] Primus hujus ver-
 ficuli pes, non dactylus, sed spondens. Vox
 enim σφέας, ut ex multis locis liquet, pro-
 nuntiabatur μονοσύλλαβος.

Ver. 710. — μέλαινα νῆες ἔποντο.]
 Vide suprâ ad ver. 494.

- Βοίβλω, ἢ Γλαφυράς, ἢ εὐκλιμένω Ἰαωλκόν,
 Τῶν ἦρχ' Ἀδμήτοιο φίλος παῖς ἑνδεκα νηῶν
 Εὐμηλος, τ' ἔστω Ἀδμήτω τέκε δῖα γυναικῶν
 715 Ἀλκίσις, Πελῖας θυγατρῶν εἶδος ἀρίστη.
 Οἱ δ' ἄρα Μηδάνω ἢ Θαυμακίω ἐνέμοντο,
 Καὶ Μελίβοιαν ἔχον, ἢ Ὀλιζῶνα τρηχεῖαν,
 Τῶνδε Φιλοκλήτης ἦρχεν, πόξων εὖ εἰδώς,
 Ἐπὶ νεῶν ἐρέται δ' ἐν ἐκάσῃ πενήκοντα
 720 Ἐμβέβασαν, πόξων εὖ εἰδότες Ἴφι μάχεσθαι.
 Ἀλλ' ὁ μὲν ἐν νήσῳ κείτῳ κρατέρ' ἀλγεα πάχων,
 Δήμῳ ἐν ἡγαθέῃ, ὅθι μιν λίπον ἦες Ἀχαιῶν,
 Ἐλκεῖ μοχθίζοντα κακῷ ἐλοσφρονος ὕδρῳ.
 Ἐνθ' ὄγε κείτ' ἀχέων τάχα τ' μνήσεσθαι ἔμελλον
 725 Ἀργεῖοι παρὰ νηυσὶ Φιλοκλήταο ἀνακτος.
 Οὐδὲ μὲν ἔδ' οἱ ἀναρχοὶ ἔσαν, πόθεν γέ μιν ἀρχόν,
 Ἀλλὰ Μέδων κόσμησεν, Οἴλῃος νόθος υἱός,
 Τόν ῥ' ἔτεκεν Ῥιών ἔστω Οἴλῃι πολυπόρθῳ.
 Οἱ δ' εἶχον Τρίκλῳ, ἢ Ἰθώμῳ κλωμακόςσαν,
 730 Οἱ τ' ἔχον Οἰχαλίῳ, πόλιν Εὐρύτη Οἰχαλιῆος,
 Τῶν αὖθ' ἡγείσθῳ Ἀσκληπιῷ δύο παῖδες,
 Ἰκτῆρ' ἀγαθὸν, Ποδαλείριος ἠδὲ Μαχάων.
 Τοῖς τ' τελέκοντα γλαφυραὶ νέες ἐσιχόωντο.
 Οἱ τ' ἔχον Ὀρμένιον, οἱ τε κρήνῳ Ὑπέρειαν,

- Bœben, & Glaphyras, & bene-aedificatam Iacolcum;
 Horum imperabat Admeti dilectus filius undecim navibus
 Eumelus, quem ex Admeto peperit præstantissima mulierum
 715 Alcestis, Peliaæ filiarum formâ præstantissima.
 Qui autem Methonem & Thaumaciam colebant,
 Et Melibœam tenebant, & Olizona asperam,
 Horum Philoctetes præerat, arcu peritus,
 Septem navibus; remigesque in unamquamque quinquaginta
 720 Conscenderant, arcu periti ad fortiter pugnandum.
 Cæterum ille in insulâ jacebat ingentes dolores perferens,
 Lemno in divinâ, ubi ipsum reliquerant filii Achivorum,
 Ulcere laborantem tetro perniciosi colubri.
 Ibi ille jacebat mœrens: citò autem recordaturi erant
 725 Argivi apud naves Philoctetæ regis.
 Et tamen ne isti quidem sine duce erant, desiderabant tamen ducem *sunt*,
 Sed Medon ordinabat, Oilei spurius filius,
 Quem peperit Rhena ex Oileo urbium-everfore.
 Qui autem tenebant Triccam, & Ithomen montosam,
 730 Quique tenebant Oechaliam, urbem Euryti Oechalienfis:
 Horum duces erant Æsculapii duo filii,
 Medici boni, Podalirius & Machaon:
 Cum his autem triginta cavæ naves ordine ibant.
 Qui verò tenebant Ormenium, quique fontem Hypeream,

Ver. 718. — πόξων εὖ εἰδώς.]
 Insignis jaculo, & longe fallente sagittâ.

Æπ. X, 754.

Ver. 723. — κακῷ] *Al.* κακῷ.

Ver. 734. — Ὀρμένιον, οἱ] Quâ ratione hic,
 Ὀρμένιον; & infra, ver. 736. Εὐρύπυλος; &
 ver. 745, εἶς, ultimam producant: Vide su-
 præ ad α, 51.

Ver.

- 735 Οἳ τ' ἔχον Ἀσέριον, Τιτάνιοιό τε λῶκα κάρηνα,
 τῶν ἦρχ' Εὐρύπυλος, Εὐαίμονος ἀγλαὸς υἱός·
 τῷ δ' ἄμα τεσσαρῶν κόνια μέλαινα νῆες ἔποντο.
 Οἳ δ' Ἀργισσαν ἔχον, ἣ Γυρτώνῳ ἐνέμοντο,
 Ὀρθίῳ, Ἠλώνῳ τε, πόλιν τ' Ὀλοοσσόνα λῶκῳ.
 740 τῶν αὖθ' ἡγεμόνδε μινεπτόλεμος Πολυποίτης,
 γιὸς Πειριθόοιο, τ' αἰθάνατος τέκετο Ζεύς·
 τὸν ῥ' ὑπὸ Πειριθόῳ τέκετο κλυτὸς Ἴπποδάμεια,
 ἡματι τῷ, ὅτε Φῆρας ἐτίσατο λαχνηένιας·
 τῆς δ' ἐν Πηλίδι ὤσε, ἣ Αἰθίκεσσι πέλαισεν·
 745 οὐκ οἷος ἄμα τῷγε Λεοντίδης, ὅζος Ἀρης,
 γιὸς ὑπερβύμοιο Κορώνης Κανειίδαο·
 τοῖς δ' ἄμα τεσσαρῶν κόνια μέλαινα νῆες ἔποντο.
 Γουῶδης δ' ἐν Κύφῃ ἦγε δύω ἣ εἴκοσι νῆας·
 τῷ δ' Ἐνιῶες ἔποντο, μινεπτόλεμοί τε Περαιβοί,
 750 οἳ περὶ Δωδώνῳ δουχέμερον οἰκί' ἔθεντο,
 οἳ τ' ἄμφ' ἱμερτὸν Τιταρήσιον ἔργ' ἐνέμοντο,
 ὅς ῥ' ἐς Πλωϊὸν προῖε καλλιῖρρον ὕδωρ,

- 735 Et qui tenebant Asterium, Titanique albos vertices,
 Horum dux erat Eurypylus, Euæmonis præclarus filius:
 Hunc autem simul quadraginta nigræ naves sequebantur.
 Qui verò Argistam tenebant, & Gyrtonen colebant,
 Orthen, Elonemque, urbemque Oloossona albam:
 740 His itidem præerat firmus bellator Polypætes,
 Filius Pirithoi, quem immortalis genuit Jupiter:
 Hunc utique ex Pirithoo peperit incluta Hippodamia
 Eo die, quo centauros ultus est hispidos;
 Eosque ex Pelio pepulit, & ad Æthicas usque abegit:
 745 Non solus; unâ cum eo Leonteus, ramus Martis,
 Filius magnanimi Coroni Canidæ:
 Hos autem simul quadraginta nigræ naves sequebantur.
 Guneus verò ex Cypho ducebat duas & viginti naves:
 Hunc autem Enieues sequebantur, firmique bellatores Peræbi,
 750 Qui circa Dodonam valde frigidam domicilia posuerant,
 Quique circa amœnum Titaresium arva colebant,
 Qui in Penæum immittit pulchre-fluentem aquam,

Ver. 737 & 747. — μέλαινα νῆες ἔποντες.] Vide suprâ ad ver. 494.

Ver. 741. — αἰθάνατος.] Vide suprâ ad α, 398.

Ver. 742. — κλυτὸς Ἴπποδάμεια.] Συνήδης ἢν τοῖς παλαοῖς, χρῆσθαι τοῖς ἀρσενικοῖς καὶ ἀντὶ τῶν θηλυκῶν, ὡς κρείττοις καὶ δυνατοτέροις· ἐκ ἀμέτρως μέντοι, εἰδ' αἰόλως· ἀλλ' ὅταν δὲ χρῆσθαι οἰόματι ἐπιθέτω ἐκλὸς ὄντι τῷ σώματι. — Ἐκεῖνο μὲν γὰρ ἐστὶ περὶ τὸ Σῶμα, “ὁ Μέγας, ἡ Μεγάλη, ὁ Καλός, ἡ Καλή,” καὶ τὰ τοιαῦτα· ἐκλὸς δὲ, οἷον “Εὐδοξος, Εὐτυχής,” &c. Dionys. Halicarn. περὶ τῆς Ὀμήρου ποιήσεως, §. 8. Notandum autem hoc in versu particulam, ῥα, nequa-

quam supervacaneam esse; sed vim habere in connectendâ sententiâ elegantem: Τὸν ῥα, Hunc utique.

Ver. 751. Οἳ τ' ἄμφ' ἱμερτὸν Τιταρήσιον.] Cum hunc amnem ex aquâ Stygiâ derivatum dicat Poëta; quam aquam Strabo, lib. 8, sub finem, ὕδωρ ὀλέθριον appellat; quærit hic Doctissima Domina Dacier, quâ ratione idem amnis appellari possit ἱμερτής. Respondetque, religiosè id fieri, & per timorem; eodem ferè modo, ac Furia olim appellabatur Εὐμενίδες. Mihi id potius sibi voluisse videtur Homerus, ut Titaresium, non ad aquarum salubritatem, sed ad amœnitatem loci, diceret ἱμερτὸν.

- Οὐδ' ὄγε Πλωϊῷ συμμίσγεται ἀργυροδίνη,
 Ἀλλὰ τέ μιν καθύπερθεν ὀτρύνει, ἥ τ' ἔλαιον·
 755 Ὅρκῳ γὰρ δεινῷ Στυγὸς ὕδατος ἐσιν ἀπορρώξ.
 Μαλ' ἡνέτων δ' ἦρχε Πρόθοος, Τενθρεδόνος υἱός,
 οἱ περὶ Πλωϊὸν καὶ Πήλιον εἰνοσίφυλλον
 Ναίεσκον· τῶν μὲν Πρόθοος θοὸς ἡγεμίνδε·
 Τῷ δ' ἄμα τεσσαρσκόνηα μέλαινα νῆες ἔποντο.
 760 Οὔτοι ἄρ' ἡγεμόνες Δαναῶν καὶ κοίρανοι ἦσαν.
 Τίς τ' ἄρ' τῶν ὅχ' ἄριστος ἔλω, σύ μοι ἐννεπε, Μῆσα,
 Αὐτῶν, ἡδ' ἵππων, οἱ ἄμ' Ἀτρεΐδῃσιν ἔποντο;
 Ἴπποι μὲν μέγ' ἀριστοὶ ἔσαν Φηρητιάδαο,
 Τὰς Εὐμηλὸς ἔλαυνε, ποδάκτας, ὄρνιθας ὡς,
 765 Ὀτρεΐχας, οἰέτεας, σαφύλη δ' ἔπ' ἰππων εἴσας·
 Τὰς ἐν Πιερίῃ θρέψ' ἀργυρότοξος Ἀπόλλων,
 Ἀμφω θηλείας, φόβον ἄρ' ἡσος φορέσας.
 Ἀνδρῶν δ' αὖ μέγ' ἄριστος ἔλω Τελαμῶνιός Αἴας,

- Nec ille Peneo commiscetur argenteos-vortices-habenti,
 Sed ipsum in summo supernatat, veluti oleum:
 755 Juramenti enim gravis Stygis aquæ est rivus.
 Magnetibus verò præerat Prothous Tentaredonis filius,
 Qui circa Peneum & Pelion frondosum
 Habitabant; his quidem Prothous velox dux-erat;
 Hunc autem simul quadraginta nigræ naves sequebantur.
 760 Hi utique duces Danaorum & principes erant.
 Quis jam horum præstantissimus fuerit, tu mihi dic, Musa,
 Ipsorum, & equorum, qui simul Atridas sequebantur?
 Equæ quidem multo præstantissimæ erant Pheretiadæ,
 Quas Eumelus agitabat, pedibus veloces, aves veluti,
 765 Ejusdem pili, ejusdem ætatis, quasi ad perpendicularum dorso pares:
 Quas in Pieriâ aluit argenteum-arcum-geſtans Apollo,
 Ambas fœminas, terrorem belli ferentes.
 Virorum autem longè præstantissimus erat Telamonius Ajax,

Ver. 753. Οὐδ' ὄγε Πλωϊῷ συμμίσγεται.] Sic tibi, cum fluctus subterlabere Sicanos, Doris amara suam non intermiscet undam.

Virg. Eclog. X. 4. Similem ex Plinio citat historiam Barnesus: "Accipit amnem Euroton Peneus, nec recipit tamen; sed, Olis modo, supernatantem (ut dictum est Homero) brevi spatio portatum abdicat; pœnales aquas, Dirisque genitas, argenteis suis misceri recusans." lib. 4, c. 8.

Ver. 755. — Στυγὸς ὕδατος.] Vide infra ad v. 369.

Ver. 759. — μέλαινα νῆες ἔποντο.] Vide supra ad ver. 494.

Ver. 763. — Φηρητιάδαο.] Admeti.

Ver. 764. Τὰς Εὐμηλὸς ἔλαυνε, ποδάκτας, ὄρνιθας ὡς.] De ultima vocis, ὄρνιθας; vide supra ad v. 51. Possisset dicere, ὡς ὄρνιθας. Sed multo majorem habet Vim, altera illa

verborum positio. Quin & in toto hoc versu Numeri ipsi, equi currentis motum in propinquo velocissimum, è longinquo deinceps sensim & placide quasi aquabiliorem visum exhibet. Vide infra ad v. 363.

Ver. 766. Τὰς ἐν Πιερίῃ — Ἀπόλλων.] "Sol pascit omnia, quæ Terra progenerat: Unde non unius generis, sed omnium pecorum Pastor canitur. Ut apud Homerum, — Τὸς ἐν Πιερίῃ, &c." Macrob. Saturnal. lib. 1. cap. 17. Caterum pro Πιερίῃ, Veterum nonnulli hîc legerunt Πηρηίῃ, & Περύ.

Ver. 767. — φόβον Ἀρῆος φορέσας.] Productio primæ in Ἀρῆος, ut quasi geminatâ & forus durior terrorem specie augeat, omnino arte non caret.

Ver. 768. — ἀριστος ἐν Τελαμῶνιός Αἴας, Ὀτρύνει τὸς μὲν νῆας.]

Miro artificio Achillem ubique ob oculos ponit;

- 770 Ὅφρ' Ἀχιλλεύς μιλῶεν, ὃ γὰρ πολὺ φέρτατ' ἦεν,
 Ἴπποι δ', οἱ φορέεσκον ἀμύμονα Πηλεΐωνα.
 Ἀλλ' ὁ μὲν ἐν νῆαςι κορωνίσιν ποντοπόροις
 Κεῖτ', ἀπομηνίσας Ἀγαμέμνονι, ποιμένι λαῶν,
 Ἀτρείδῃ· λαοὶ δ' ἠρώγμινι θαλάσσης
 Δίσκοισιν τέρποντο καὶ αἰγανέησιν ἰέντες,
 775 Τόξοισιν δ', ἵπποι δ' παρ' ἄρμασιν οἷσιν ἕκαστ'
 Λωτὸν ἐρεπτόμενοι, ἐλεόθρεπτόν τε σέλινον,
 Ἔσασαν ἄρματα δ' εὖ πεπυκασμένα κείτο ἀνάκλων
 Ἐν κλισίῃς· οἱ δ' ἀρχὸν ἀρήτφιλον ποθέοντες
 Φοίτων ἔνθα καὶ ἔνθα καὶ σφατὸν, ἔδ' ἐμάχοντο.
 780 Οἱ δ' ἄρ' ἴσαν, ὥσεί τε πυρὶ χθὼν πᾶσα νέμοιτο·
 Γαῖα δ' ὑπεσονάχιζε, Διὶ ὡς τερπικεραύνῳ
 Χωομένῳ, ὅτε τ' ἀμφὶ Τυφώϊ γαῖαν ἱμάσῃ

- Tamdiu dum Achilles in odio permanebat : is enim multo fortissimus erat,
 770 Et equi, qui ferebant laudatissimum Pelidem.
 Sed hic quidem in navibus recurvis per-pontum-transseuntibus
 Jacebat, iram fovens adversus Agamemnonem, pastorem populorum,
 Atridam : copiae verò ad litus maris
 Discis delectabantur & hastilibus jaculantes,
 775 Arcubusque : equi vero apud currus suos singuli
 Lotum depascentes, palustreque apium,
 Stabant : currus autem bene-recti jacebant dominorum
 In tentoriis ; illi verò ducem bellicosum desiderantes
 Vagabantur huc & illuc per castra, neque pugnabant,
 780 Hi verò ibant, veluti si igni terra tota depasceretur :
 Terra autem subtus gemiscebatur, Jove sicuti fulminibus-gaudente
 Irato, quando circa Typhoea terram verberat

ponit ; in quo omnia, (non quidem quæ ad
 Mores, sed ad Pulchritudinem aut Fortitu-
 dinem quæcunque spectant,) incomparabilia
 erant ad præstantiam. Vide suprâ ad ver.
 673 & 681. Sophocles similiter de Ajace :

Ἐν ἀνδρῶν ἰδίῳ ἀριστῶν Ἀργείων ἔσοι
 Τρίαν ἀνικόμισθα, πλὴν Ἀχιλλέως.

Ajac. ver. 1358.

Ver. 769. — ὁ γὰρ πολὺ φέρτατος ἦεν.]
 Hæc verba Parenthesi pessimè inclusit doctis-
 simus H. Stephanns, aliique. Quod senten-
 tiam planè enecat.

Ver. 772. Κεῖτ' ἀπομηνίσας] Producitur
 penultima, quoniam a Præsente est μινῶ,
 ver. 769 ; non μινῖζε. Vide suprâ ad α',
 140.

Ver. 773. — παρὰ ῥηγμῖνι θαλάσσης]
 Quâ ratione vox, παρὰ, hîc ultimam pro-
 ducat ; item, δίσκοισι, quemadmodum a
 quibusdam scripta est, ver. 774 ; & ἴσαν,
 ver. 780 ; & Διὶ, ver. 781 ; & ομηγερέες ver.
 789 ; Vide suprâ ad α', 51.

Ver. 776. — σέλινον.] Οὐκ ἀλόγως, ἀλλ'
 ἐπιβεβαιῶσαι μὲν οἱ σχολάζοντες ἀντιόχως ἵπ-
 πους τὸς πίδακας ἔσι δὲ τέτε μάλα καὶ ἱμάς τὸ

Σέλινον. "Αλλοις γὰρ ἐκ τῶν εὐροις παραβαλ-
 λόμενον ἵπποις ἐν Ἰλιάδι σέλινον — ἀλλ'
 ἱατρὸς τῶν Ἀχιλλεύς, &c. Plutarch. Sympos.
 lib. 5. Prob. 4.

Ver. 777. Ἔσασαν] Vide infrâ ad μ', 55.

Ver. 778. — οἱ δ'] Οἱ ἀνάκτες, non οἱ
 λαοί. Ut rectè annotavit Domina Dacier,
 (contra Eustathium, ut Ipsa ait ; mihi autem
 neque ipse Eustathius videtur aliter sensisse.)
 Porro, summâ hîc cum venustate & conde-
 centiâ, (uti Eadem observavit,) dum Milites
 lufibus se militaribus oblectarent, Duces
 Myrmidonum, ut qui Gloriæ magis stude-
 rent, mœstè obambulantes, & Imperatoris
 sui discessum è bello dolentes, depinguntur.

Ver. 780. Οἱ δ' ἄρ' ἴσαν.] Exercitus Græ-
 corum universus, excepto Achille cum suis.
 Nam eò jam revertitur Poëta, unde, ad co-
 piarum enumerationem faciendam, digres-
 sus erat, ver. 484.

Ibid. — ὥσεί τε πυρὶ χθὼν πᾶσα νέμοιτο.]
 Ignis similitudine, simul armorum splendor,
 militumque ingruentium terror, vis, & ra-
 piditas, pulcherrimè ob oculos ponitur.

Ver. 781. — ὑπεσονάχιζε] Al. ὑπεσονάχιζε.

Ver.

- Εἰν Ἀρίμοις, ὅθι φασὶ Τυφωέῃ ἐμμεναι εὐνάς·
 Ὡς ἄρα τῶν ὑπὸ ποσσὶ μέγα σοναχίζετο γαῖα
 785 Ἐρχομένων· μάλα δ' ὤκα διέπρησσον πεδίοιο.
 Τρωσὶν δ' ἀγγελῷ ἦλθε ποδῶν ἐμῷ ὠκέα Ἴρις,
 Πὰρ Διὸς αἰγιόχοιο, σὺν ἀγγελίῃ ἀλεγεινῇ.
 Οἱ δ' ἀγορεύς ἀγόρευον ἔπ' Πριάμοιο θυρήσι
 Πάντες ὀμηγερέες, ἡμὲν νέοι, ἡδὲ γέροντες·
 790 Ἀγχι δ' ἱσταμένη προσέφη πόδας ὠκέα Ἴρις,
 Εἷσατο ᾧ φθογγῇ ἢ Πριάμοιο Πολίτῃ,
 Ὃς Τρώων σκοπὸς ἴζε, ποδωκείησι πεποιθώς,
 Τύμβω ἐπ' ἀκροτάτῳ Αἰσυνήταο γέροντος,
 Δέγμῃος ὅππότε ναῦφιν ἀφορμηθεῖεν Ἀχαιοί·
 795 Τῷ μιν ἱεσαμένη μετέφη πόδας ὠκέα Ἴρις·
 ὦ γέρον, αἰεὶ τοι μῦθοι φίλοι ἀχρετοὶ εἰσιν,

In Arimis, ubi dicunt Typhoei esse cubilia:

Sic utique horum sub pedibus multum gemiscebant terra

785 Gradientium: valde vero velociter pertransibant campum.

Trojanis autem nuncia venit pedibus-ventos-aquans velox Iris,

A Jove Aegiocho, cum nuncio tristi.

Illi verò conciones habebant in Priami vestibulis

Omnes simul congregati, tam juvenes, quam senes:

790 Prope autem stans allocuta est pedibus velox Iris,

Assimulavit autem se voce filio Priami Politæ,

Qui Trojanorum speculator sedebat, pedum velocitate fretus,

Tumulo in summo Aesyetæ senis,

Observans quando à navibus impetum facerent Achivi:

795 Huic se cum assimilasset, alloquuta est pedibus-velox Iris;

"O senex, semper tibi Sermones placent multi,

Ver. 783. Εἰν Ἀρίμοις, ὅθι φασὶ Τυφωέῃ ἐμμεναι εὐνάς.]

durumque cubile

Inarime Jovis imperiis imposita Typhoeo.

Æn. IX, 716.

Mirè torfit hic locus viros eruditos. Fulvius Ursinus: "Cur (inquit) Virgilius, & cum secuti, Ovidius, Lucanus, Valerius Flaccus, Statius, Silius, Claudianus, & Plinius, de εἰν Ἀρίμοις. fecerint Inarimen: "ego certè fateor me nescire." Quicquid sit, omnino in istiusmodi re errare non potuit Virgilius. Adrian. Turnebus, Adversarior. lib. 20, cap. 8, Virgilium eo defendit, quod Typhœem non in Ciliciâ, ut Homerus, sed in insulâ Pithecusâ cubilia habere dicat, quæ appellatur Inarime. At Strabo, & Ciliciam, & Syriam, & Pithecusas, & Sardes, & Mysiam memorans; his diversis in locis a diversis Auctoribus positos, uno tamen semper nomine appellat, τὰς Ἀρίμους: Et adjectum a nonnullis testatur versiculum istum, Χαίρω ἐν δρυῖντι, Τὰς ἐν πτόνι δρυῖντι. Strab. lib. 13 p. 929. Equidem, siquid ego iudico, vix dubitaverim quin, quocumque id casu

eveniret, qui locus Homeri temporibus Ἀρίμοις (ut Strabo,) vel τὰ Ἀρίμια (ut Scholiastes effert) vocaretur, is Virgilii temporibus, usu & sermone vulgari, (quem per arbitrium est & vis & norma loquendi) appellatus sit Inarime. Necnon fieri potest ut ex hoc ipso fortè Homeri versu, in quo Omnium versato, orta sit ista nominis mutatio. Accidit, haud ferè dissimili ratione in voce καὶ εἰς, ut Romani, conjunctione ipsum nomen penitus absorptâ, "caeteri" dicerent.

Ver. 784. — ὑπὸ ποσσὶ μέγα σοναχίζετο γαῖα.

— pulsuque pedum tremit excita tellus.

Æn. VII, 722. XII, 448.

Ver. 791. — ὢ Πριάμοιο Πολίτῃ.]

Polites,

Unus natorum Priami, — Æn. II, 526.

Ver. 794. — ἀφορμηθεῖεν] Al. ἐρημνίσαν.

Ver. 795. Τῷ μιν ἱεσαμένη] Vide infra ad γ', 389.

Ver. 796. — αἰεὶ τοι μῦθοι φίλοι ἀχρετοὶ εἰσιν,

- Ὡς πότε' ἐπ' εἰρήνης πόλεμος δ' ἀλίας ὄρωρεν.
 Ἡ μὲν δὴ μάλα πολλὰ μάχας εἰσήλυθον ἀνδρῶν,
 Ἄλλ' ἔγωγε τοῖόνδε ποσόνδε τε λαὸν ὅπωπα;
 800 Δίω γὰρ φύλλοισιν ἐοικότες, ἢ ψαμάθοισιν,
 Ἐρχοῖναι πεδίοιο, μαχησόμενοι περὶ ἄστυ.
 Ἐκτορ, σοὶ γ' ἴσ' ἄλκις ὅππτελλομαι ὧδέ γε ῥέξαι·
 Πολλοὶ γὰρ καὶ ἄστυ μέγα Πελάμης ὀπίκεροι,
 Ἄλλη δ' ἄλλων γλῶσσα πολυπαρέων ἀνδρώπων·
 805 Τοῖσιν ἕκαστος ἀνὴρ σημαίνεται, οἷσί περ ἄρχει·
 Τῶν δ' ἐξηγείσθω, κοσμησάμεν πολίτας.
 Ὡς ἔφαθ'· Ἐκτορ δ' ἔτι θεῶς ἐπεὶ ἠβουόησεν,
 Αἴψα δ' ἔλυσ' ἀγορήν· ὅππ' τείχεα δ' ἐσείοντο.
 Πᾶσαι δ' ὠτὶ γυνῶν πόλιν, ἐκ δ' ἔαυτο λαὸς,
 810 Πεζοὶ δ', ἱππῆες τε πολὺς δ' ὀρυμαγδὸς ὀρώρει.
 Ἔσι δέ τις προπάρειθι πόλεως αἰπεῖα κολώνη,

“ Sicut olim, quum pax esset: bellum autem *nunc* inevitabile ortum est.

“ Equidem persæpe præliis interfui virorum,

“ Sed numquam tales tantæque copias vidi:

800 “ Prorsus enim foliis similes, vel arenis,

“ Gradiuntur per campum, præliaturi circa urbem.

“ Hector, tibi verò potissimum mando hoc modo facere:

“ (Multi enim per urbem magnam Priami auxiliares *sunt*,

“ Aliaque aliorum lingua late-disperforum hominum:)

805 “ His unusquisque vir imperet, quibus princeps est;

“ Eorumque dux sit, ordinans suos cives.

Sic dixit: Hector autem minimè deæ orationem ignoravit,

Statimque dimisit concionem; ad arma vero ruebant.

Totæ autem aperiebantur portæ, & foras ruebant copię,

810 Pedestres pariter, & equestres: multusque tumultus coortus est.

Est vero quidam ante urbem collis editus,

Ὡς πότε' ἐπ' εἰρήνης πόλεμος δ' ἀλίας ὄρωρεν.]

Larga quidem, Drance, tibi semper copia fandi,

Tunc cum bella manus poscunt. —

Æn. XI, 378.

Ver. 799. — ὅπωπα.] Vide infra ad ζ, 124.

Ver. 800. Δίω γὰρ φύλλοισιν ἐοικότες, ἢ ψαμάθοισιν.]

Est numerus, — — — ;

Quem qui scire velit, Libyci velit æquor-
 ris idem

Discere quàm multæ Zephyro turbentur
 arenæ:

Aut ubi navigiis violentior incidit Eurus,
 Nosse quot Ionii veniant ad littora fluctus.

Georgic. II, 105.

Quàm multa in sylvis Autumni frigore
 primo

Lapsa cadunt folia. — Æn. VI, 309.

Ver. 802. Ἐκτορ.] Vide supra ad α, 242.

Ver. 803. Πολλοὶ γὰρ.] Refertur istud γὰρ,

id quod elegantius reticetur. “ Cave ne

“ quæ oriatur confusio; N A M multi &c.”

Vide infra ad ε, 22.

Ver. 808. Αἴψα δ' ἔλυσ' ἀγορήν· ἐπὶ τεύχεα
 δ' ἐσείοντο.]

Illicet in muros totâ discurritur urbe;

Concilium ipse pater & magna incepta
 Latinus

Deferit. — Æn. XI, 468.

Ver. 810. — ὀρώρει] Quamvis hoc in
 loco vox ὀρώρει, &c, ver. 797, vox ὀρώρε, La-
 tinè uno eodemque vocabulo, [*ortum est*,]
 rectè verti possint; ipsæ tamen inter se quo-
 modo significatione differant, & promiscuè
 usurpari nequeant, vide supra ad α, 37. Si-
 cubi vox ὀρώρε occurrat, de re non *Præsenti*;
 non erit utique à *Præterito* (ut vulgò appel-
 lant) ὀρώρε, sed ab *Aoristo* ὀρώρεν. Vide in-
 fra ad δ, 110.

Ver. 811. Ἔσι δέ τις προπάρειθι πόλεως]
 Αἰ. πόλιος, vel πόλιος, vel πόλεως. Quæ
 omnia eodem redgunt; Non utique ut *A-*
naparsinus positus sit pro *Dactylo*, vel *Amphi-*
macer pro *Spondæo*; Sed ita nimirum enun-
 tiabatur,

Ἐν πεδίῳ ἀπάνδρε, πείδρομῳ ἔνθα ἢ ἔνθα·
 Τῶν ἦτοι ἄνδρες Βατίειαν κικλήσκουσιν,
 Ἀθάνατοι δὲ τε σῆμα πολυσκάρθμοιο Μυρίνης·
 815 Ἐνθα τότε Τρῶές τε διέκλειθεν ἡδ' Ὀπῆκροι.
 Τρῶσι μὲν ἡγεμόνδε μέγας κορυθαίολος Ἑκτώρ

In planicie seorsum, circumvius undequaque:

Quem quidem homines Batiëam vocant,

Immortales autem sepulchrum agillimæ Myrinnæ:

815 Illic tunc Trojanique in ordines distincti sunt, & auxiliares.

Trojanis quidem dux erat magnus expeditè-pugnam-ciens Hector

tiabatur, ac si scriptum fuisset πόλεως, πόλεως,
 vel πόλεως. Ufatariffima hujusmodi con-
 tractio. Sic supra, ver. 268,

Σκήπτρα ὑπο χρυσῆ·

enuntiabatur χρυσῆ: Prima enim corripere
 non potest. Similiter, ver. 96,

— ἰνέα δὲ σφίρας,

& persæpe in isto vocabulo. Sed & in hac
 ipsa voce, πόλεως, φ', 567,

Εἰ δὲ κέν οἱ ἀποπαρεῖθε πόλεως [Al. πό-
 λιος] κατεναντίον ἔλθω.

Similiter apud Virgilium,

Uno eodemque igni — Eclog. VIII, 80.

Unâ eâdemque viâ. — Æn. X, 487.

— à flumine rejice capellas.

Eclog. III, 96.

Enripides item, Phœniss. ver. 1258,

Ἐπιπλέα δ' αὖ, νῦν πόλεως ὑπὲρμαχίς.

ubi πόλεως necessariò pronuntiatur δισύλλα-
 βος, quia in Iambico Tragico, ubi licentia
 haud ferè est ulla, anapaestum non recipit
 pes quartus. Similiter apud Scriptores Tra-
 gicos, σέω & σέωιν ferè semper monosyl-
 labæ sunt: Ut legentibus passim apparebit.
 Sed in Nominibus propriis multò omnium
 sæpissimè, celerrimè nimirum pronuntiari
 solitis, fit hujusmodi contractio.

Γάμος τ' ἀδελφῆς Ἀντιγόνης, παῖδες τε σῶ.

Enrip. Phœniss. 764.

Μενέλαος ἀγαθὸν Ἑρμῖον Σπαρτίας ἀπο.

Orest. 65, & passim.

Ἡ σπαρτιάτις Ἑρμῖον, τιλερὰ γαρ.

Androm. 889.

Τριβέντα πύργων Ἀσυνάκλ' ἀπ' ὀρῆων.

Ibid. 10.

Φρέδος, μὲν αὐτῶ τ' Ἀνδρομάχῃ πολλὰν

ἔμει. Troad. 1130.

Αὐτὸς δ' ἀνῆκεται Νεοπτόλεμος, καὶ νῆες τινες.

Ibid. 1126.

Τῷ νηϊάτῃ Νεοπτόλεμῳ δὲ ῥὲς γέρας.

Androm. 14.

Quibus omnibus in locis, cùm Iambicus tra-
 gicus in quarto pede Anapaestum, uti dixi, ut-
 pote Daδύλῳ aut Sponδύῳ ἰσχύονεν, non re-
 cipiat; sed Iambum solummodò, vel (ei
 æqualem) Trybrachyn; manifestum est No-
 mina ista propria, hoc ferè modo fuisse

enuntiata: Ἀντιγόνη, Ἑρμῖον, Ἀσυνάκλ', Ἀν-
 δρομάχῃ, Νεπτόλεμος.

Atque ex hoc raptim Vocales breves pro-
 nuntiandi modo, ut id in transcurso ma-
 neam, videor mihi colligere; quoties Scrip-
 tores Comici (qui Vulgi celerrimam exhibere
 solent pronuntiandi rationem,) vocabula
 quorum prior syllaba brevis est & posterior
 naturâ longa, (ut "Bonos, Malos, Sedens,
 "Boves,") ita usurpabant, ut voces illas
 dissyllabæ (sequente insuper & Consonante)
 locum syllabarum vel binarum brevium vel
 longarum singularum in versu occuparent:
 hoc utique ita esse intelligendum, non ut
 syllaba, quæ & Vocali constaret naturâ lon-
 gâ, & positione insuper producta esset, con-
 riperetur; legereturque "Bonos, Malos,
 "Sedens, Boves;" sed ut Brevis potius con-
 raderetur Vocalis, legereturque compendia-
 "bnos, mlos, sdens, Bœs bæfs." Similiter
 que, cùm ["res est,"] contraheretur in
 monosyllabam ["res — 'st;"] factum ut
 utique, non quòd ex vocabulorum istorum
 præore Vocalis longa extrita esset, sed quòd
 ex posteriori Brevis. Quin & in vocibus
 polysyllabis, ut "optimè, servitutem, neut-
 quam, senectutem, voluntatem, verentur,
 "tur," & similibus, parem fuisse, apud
 eosdem Scriptores, contrahendi rationem
 crediderim; lectumque potius "optimè,
 "servitutem, neutquam, senectutem, volun-
 "tatem, verentur;" quàm ὀπτιμῆ, ser-
 vitutem, neūtiquam, senēctutem, volūnta-
 tem, verērentur." Item cùm, "sive ipsa
 "uxor sit," διπλόδιον constituat; pronun-
 tiatum fuisse potius, "siv' 'st' uxor sit,"
 quàm, "siv' 'st' uxor sit." Et similiter in
 similibus.

Ver. 813. — ἄνδρες Βατίειαν κικλήσκουσιν.
 Ἀθάνατοι δ.] Vide supra ad d, 403; &
 infra ad ζ, 402.

Ver. 816. — μέγας — Ἑκτώρ.]

Æneæ magni — Æn. X, 835.

Ibid. — κορυθαίολος] Τε, αἰὲς αἰὲς,
 οὐδ' ὅθεν τῶν Γραμματικῶν τινες ἐπὶ τῷ Περ-
 κλῆς παρ' Ὀμήρῳ ἀκύνειν ἀξιοῦσιν — Οὐκ ἐστὶ
 δὲ, ἀλλὰ σημαίνει τὸν Τάχυν γενόμενον ἀπὸ

Πριαμίδης· ἅμα τῷ γε πολὺ πλεῖστοι καὶ ἄριστοι
Λαοὶ Θωρήσσοντο, μεμαότες ἐλχεῖσι.

Δαρδανίων αὐτ' ἦρχεν, εὖς παῖς Ἀγχίσαιος,

820 Αἰνείας· τ' ὑπ' Ἀγχίσῃ τέκε δὴ Ἀφροδίτη,

Ἰδης ἐν κνημοῖσι, θεὰ βροτῶ εὐνηθεῖσα·

Οὐκ οἶθ' ἅμα τῷ γε δύνω Ἀντήνορος υἱέ,

Ἀρχιλόχος τ', Ἀκάμας τε, μάχης εὖ εἰδότε πάσης.

Οἱ δ' Ζέλειαν ἔναϊον ὑπαὶ πόδα νείαπον Ἰδης,

825 Ἀφνειοὶ, πίνοντες ὕδωρ μέλαν Αἰσήποιο,

Τρῶες, τ' αὐτ' ἦρχε Λυκάονος ἀγλαὸς υἱός,

Πάνδαρος, ᾧ καὶ τόξον Ἀπόλλων αὐτὸς ἔδωκεν.

Οἱ δ' Ἀδρήσειάν τ' εἶχον καὶ δῆμον Ἀπαισῶ,

Καὶ Πιτυέαν ἔχον, καὶ Τηρεῖς ὄρος αἰπὺ,

830 τῶν ἦρχ' Ἀδρησῶς τε καὶ Ἀμφίος λινοθώρηξ,

Τῆε δύνω Μέρωπος Περκωσίη, ὅς περ πάντων

ἦδεε μανιόσυϊας, εἰδὲ ἔς παῖδας ἔασκε

Priamides: cum hoc quàm plurimæ & fortissimæ

Copiæ armabantur, promptæ hastis.

Dardaniis porro imperabat, strenuus filius Anchisæ,

820 Æneas; quem ex Anchisæ peperit diva Venus,

Idæ in jugis, dea cum mortali cubans:

Non solus; cum eo duo Antenoris filii,

Archilochusque, Acamāsque, pugnae periti omnigenæ.

Qui verò Zeliām habitabant sub pedem imum Idæ,

825 Divites, bibentes aquam profundam Æsepi,

Trojani; his porro præerat Lycaonis clarus filius,

Pandarus, cui etiam arcum Apollo ipse dederat.

Qui autem Adrasteāmque tenebant & civitatem Apæsi,

Et Pityeām tenebant, & Teræ montem altum;

830 His imperabat Adrastusque & Amphius lineum-thoracem-geftans,

Filii duo Meropis Percolii, qui supra omnes

Noverat vaticinia, neque suos filios sinebat

τῆς Ἀλλης, ἥτις ἀπὸ τῆς Ἄεν καὶ Εἰλαῖν προ-
παίεται. — Κορυθαίολος ἔν, ὁ συνιχῶς κινῶν
τὴν κούρην. Porphyrii Quæst. Homeric. 3.
— διὰ τὰς ἐν πολέμῳ συνεχεῖς καὶ σφοδράς
ἐπιγυῖας. Schol.

Ver. 817. Πριαμίδης.] Vide suprā ad α',
398.

Ver. 818. — μεμαότες ἐλχεῖσι.] Non
pro μεμαῶτες, antepenultima producta, &
penultima corrupta, Metri causā; ut in-
terpre admodum Barnesius: Sed è contra-
rio, quā analogiā factum est, ex βασιλῆος,
βασιλῆως; ex βασιλῆᾶ, βασιλῆᾷ, ex τεθνεῶ-
τος, τεθνεῶτες; ex προνέωνος, προνέωνος; ex με-
τῆρος, μετῆρος; ex λαός, λαός; eadem fac-
tum est, ex μεμαῶτες, μεμαῶτες. Vide su-
prā ad α', 265.

Ver. 820. Αἰνείας· τὸν ὑπ' Ἀγχίσῃ τέκε δὴ
Ἀφροδίτη,

Ἰδης ἐν κνημοῖσι.]

— Æneas, quem Dardanio Anchisæ

Alma Venus Phrygiæ genuit Simoëntis ad-
undam. Æn. I, 621.

Porro rectè hic restituit Barnesius, τὸν ὑπ',
ex MS Barocæ. cum olim malè editum fu-
isset, τὸν δ' ὑπ'.

Ver. 822. Οὐκ οἶθ' ἅμα.] Quā ratione,
οἶος, hic ultimam producat; & similiter,
εἰδὲ, ver. 832; & Ἀδρίσαν, ver. 841; vide
suprā ad α', 51.

Ver. 827. — ᾧ καὶ τόξον Ἀπόλλων αὐτὸς
ἔδωκεν.]

Ipse suas artes, sua munera latus Apollo
— dabat, celeresque sagittas.

Æn. XII, 393.

Τόξον, inquit Scholiastes, τὴν τοξικὴν ἐμπει-
ρίαν: Rectè. Rationem verò ineptissimam
adjungit; τὸ ΓΑΡ τόξον αὐτὸς κατεσκεύασε.
Quasi id scilicet Poëtam fugisset: aut, Lec-
torem nē fugeret, periculum esset.

Ver. 832. ἦδεε μαντοσύνας, εἰδὲ ἔς παῖδας
ἔασκε

Στείχεν

Στείχεν ἐς πόλεμον φθισήνορα· τὼ δὲ οἱ ἔτι
Πειθέοτλῳ· κῆρες γὰρ ἄγον μέλανθ' ὀϊνότοιο.

- 835 Οἱ δ' ἄρα Περκώτλῳ καὶ Πράκλιον ἀμφενέμοντο,
καὶ Σησὸν καὶ Ἀβυδὸν ἔχον, καὶ δῖαν Ἀρίσβλῳ,
τῶν αὖτ' Ὑρτακίδης ἦρχ' Ἀσιθ', ὄρχαμθ' ἀνδρῶν,
Ἀσιθ' Ὑρτακίδης, ὃν Ἀρίσβηθεν φέρον ἰπποῖ
Αἰθῶνες, μεγάλοι, ποταμῷ δ' ἀπὸ Σελλήνεθ'.

- 840 Ἰππόθοθ' δ' ἄγε Φύλα Πελασγῶν ἐλχεσιμῶρων,
τῶν, οἱ Λάεσσας ἐμβάλακα ναιετάασκον·
τῶν ἦρχ' Ἰσπώθοός τε, Πύλαιός τ', ὅςθ' Ἀρηθ',
τῷ δ' ὡς Λήθοιο Πελασγῷ Τάταμίδαο.

- 845 Αὐτὰρ Θρηίκας ἦγ' Ἀκάμας, καὶ Πείρως ἥρωες,
Ὅσας Ἑλλάσπονθ' ἀγάρροθ' ἐντὸς ἔεργει.

Εὐφημος δ' ἄρχος Κικόνων ἦν αἰχμητῶν,
τίος Τροίζιόιο διοτρεφέος Κεάδαο.

Αὐτὰρ Πυρραίχμης ἄγε Παίονας ἀγκυλοτόξας,
Τηλόθεν ἐξ Ἀμυδῶνος, ἀπ' Ἀξιῷ εὐρὺ ρέοντος,

Proficisci in bellum homines-perdens: ipsi verò ei non
Paruerunt: Fata enim eos agebant atræ mortis.

- 835 Qui verò Percoten & Præctium incolebant,
Et Sestum & Abydum tenebant, & nobilem Arisben,
His porro Hyrtacides præfectus erat Afus, princeps virorum,
Afus Hyrtacides, quem ex Arisbâ ferebant equi
Splendidi, magni, fluvio à Selliente.

- 840 Hippothous verò ducebat gentes Pelasgorum hastis-exercitatorum,
Eorum qui Larissam glebosam habitabant:

His præerat Hippothousque, Pylæusque, ramus Martis,
Filii duo Lethi Pelasgi Teutamidæ.

- 845 Quotquot Hellepontus æstuosus intus continet,
Euphemus verò dux Ciconum erat bellicosorum,

Filius Træzeni Jovis alumni Ceadæ. [i. e. Cææ filii.]

Porro Pyrachmes ducebat Pæonas curvis-arcubus-utentes,
Procul ex Amydone, ab Axio latè fluente,

Στείχεν ἐς πόλεμον· —————

————— κῆρες ἄγον μέλανθ' ὀϊνότοιο.]

Fata canens sylvis genitor celarat ———.

Injecere manum Parcæ. —————

Æn. X, 417, 419.

Cæterum de vocibus ὁδὲ ἔς, vide infra ad
λ', 330; item γ', 172.

Ver. 833. — ἐς πόλεμον φθισήνορα.] *Al.*
φθισήνορα. Sed nihil opus. Syllaba enim
φθι, non ex φθισι desumpta est, sed ex
φθι. Quæ, apud Homerum, etiam & in
Futuris φθισειν & φθισεσθαι, semper produ-
citur. At φθισις, φθιτός, & similia, sunt ex
Aoristo φθίνον. Vide supra ad ver. 43; &
ad α', ver. 309, 314, 338.

Ver. 836. καὶ Σησὸν καὶ Ἀβυδὸν ἔχον]
Ἀβυδῶνοι Σησὶν παρ' Ἀθηναίων ἐκομίσαντο,
διὰ τὸ τοῦ ἔπος. *Enstath. pag. 199.*

Ver. 843. τῷ δ' ὡς Λήθοιο] *Edit. H. Ste-
phani & Wetsten. aliique; Λήθοιο. Male.*
Quippe, ut rectè annotavit *Barnesius*, in
ῥ', ver. 288, habent & iidem Editi, Λήθοιο.

Ver. 844. — Πείρως ἥρωες.] *Al. Πείρως
ἥρωες.*

Ver. 848. — Παίονας ἀγκυλοτόξας,
Εἶδες ἀκοντίς, ἢ ἀρχίλ'. *Enstath.* “ Qui se
“ servant de dards attachez à une courroie.
“ C'est ce que signifie proprement le mot
“ ἀγκυλοτόξαι. Les Latins l'ont appelle
“ *amentatum jaculum*; On le lançoit, &
“ on le retiroit avec la courroie, qu' on ne
“ lâchoit jamais de la main.” *Dacier.* Fue-
runt qui, post hunc versum, adderent; *Pe-
legrinos* δ' *vide* περιδῆιος Ἀστροπαῖος. *Mal-*
Nam ut rectè annotavit *Barnesius* ex
156; nondum venerat *Asteropæus*.

850 Ἀξιῶ, ἧ κάλλισον ὕδωρ ἐπικίδνεται αἶψα.

Παφλαγόνων δ' ἠγεῖτο Πυλαμμένος λάσιον κῆρ,

Ἐξ Ἐνετῶν, ὅθεν ἡμιόνων γῆος ἀγροτεράων,

Οἳ ῥα Κύτωρον ἔχον, ἢ Σήσαμον ἀμφενέμοντο,

Ἀμφί τε Παρθένιον ποταμὸν κλυτὰ δώματ' ἔναιον,

855 Κρῶμιναν τ', Αἰγιάλον τε, ἢ ὑψηλὸς Ἐρυθίνος.

Αὐτὰρ Ἀλιζώνων Ὀδῖος ἢ Ἐπίστροφος ἦρχον,

Τηλόθεν ἐξ Ἀλύβης, ὅθεν ἀργύρεα ἐστὶ γενέθλη.

Μυσῶν δ' Χρόμις ἦρχε, ἢ Ἐννομος οἰωνιστής.

Ἀλλ' ἐκ οἰωνοῖσιν ἐρύσσατο κῆρ μέλαιναν,

860 Ἀλλ' ἐδάμνη ὑπὸ χερσὶ ποδώκεος Αἰακίδαο,

Ἐν ποταμῷ, ὅθι περ Τρῶας κερθεῖζε ἢ ἄλλας.

Φόρκυς αὖ Φρύγας ἦγε ἢ Ἀσκανῖος Θεοειδής,

Τῇλ' ἐξ Ἀσκανίης μέμασαν δ' ὕμνιν μάχεσθαι.

Μήοσιν αὖ Μείδλης τε ἢ Ἀντίφος ἠγησάσθην,

865 Τῇ Πυλαμμένος, τῷ Γυγαίῃ τέκε λίμνη,

850 Axio, cujus limpidissima aqua diffunditur super terram.

Paphlagonibus verò præerat Pylæmenis animosum cor,

Ex Enetis, unde mularum genus agrestium,

Qui Cytorum tenebant, & Sefamum incolebant,

Circæque Parthenium fluvium inclytas domos habitabant,

855 Cromniamque, Ægialumque, & excelsos Erythinos.

At Halizonibus Hodius & Epistrophus imperabant,

Procul ex Alybe, unde argenti est origo.

Myfis vero Chromis præerat, & Ennomus augur:

Sed non auguriis effugit mortem nigram,

860 Verùm stratus est sub manibus velocis Æacidæ

In fluvio, ubi quidem Trojanos contrucidabat & alios.

Phoreys porrò Phrygios ducebat & Ascanius Deo similis,

Procul ex Ascaniâ: ardebant verò prælio pugnare.

Mæoniis porrò Mesthlésque & Antiphus duces erant,

865 Filii Pylæmenis, quos Gygæa peperit palus;

Ver. 850. Ἀξιῶ, ἧ κάλλισον ὕδωρ ἐπικίδνεται αἶψα.] *Al.* αἶαν. Cæterùm cùm *Axiî*

αἶαν. *Strabon*is temporibus, limpidæ non

essent; in propinquo autem ex *Amydone*

lons quidam aquas limpidissimas in *Axiûm*

turbidum emitteret; hinc nonnulli versum

Homeri isto modo emendabant: Ἀξιῶ, ᾧ

κάλλισον ὕδωρ ἐπικίδνεται Αἶψα, vel Αἶψα. In-

feliciter tamen; ut rectè annotavit *Barne-*

sus: Quippe & alibi *Homerus*, φ', 158, Ἀξιῶ

ἧ κάλλισον ὕδωρ ἐπὶ γαίαν ἵπσιν. Fortalsè

tempestate quadâm pluviosâ Notam & Co-

lorem hujus fluvii acceperit *Strabo*.

Ver. 854. Ἀμφί τε Παρθένιον ποταμὸν κλυ-

τὰ δώματ' ἔναιον, Κρῶμιναν τ' Αἰγιάλον τε.] *Al.* Κρῶμιναν,

Κρῶμιναν τ', Αἰγιάλον τε, καὶ ὑψηλὸς Ἐ-

ρυθίνος. Καύκανας αὖτ' ἦγε Πολυκλῆς υἱὸς ἀμύμων,

[*Al.* Ἀμμιβος.]

Οἱ περὶ Παρθένιον ποταμὸν κλυτὰ δώματ' ἔναιον.

(*Al.* κλυτὰ δώματ' αἶαν. *Al.* κατὰ δώ-

ματ' ἔναιον.) *Strabo*, lib. 12, p. 817.

Ver. 856. Αὐτὰρ Ἀλιζώνων Ὀδῖος καὶ Ἐπ-

ίστροφος ἦρχον, Τηλόθεν ἐξ Ἀλύβης, ὅθεν ἀργύρεα ἐστὶ γενέθλη.]

Al. Ἀλύβων, Καλύβων, Καλύβης.

Al. Αὐτὰρ Ἀμαζώνων Ὀδῖος καὶ Ἐπίστρο-

φος ἦρχον, Ἐλθόντ' ἐξ Ἀλῆπης, ἔδ' Ἀμαζονίδων γένος ἐστὶ.

Sed lectionem istam appellat *Strabo*, παρὰ

τὴν τῶν ἀντιγράφων τῶν ἀρχαίων πίσιν, καινο-

τομημένην, *Lib.* 12. p. 827. Porro in *E-*

ditt. H. Stephani & Wetsten. aliisque, scrip-

tum est ὁ Δῖος: Perperam: Nam, ut rectè

annotavit *Barnesius*, occurrit idem Nomen

iterum, ἐ, ver. 39. Ἀρχὸν Ἀλιζώνων Ὀδῖον—

Ver. 858. —οἰωνιστής

Ἀλλ' ἐκ οἰωνοῖσιν ἐρύσσατο κῆρ μέλαιναν.]

—augur,

Οἱ καὶ Μήονας ἦγον ὑπὸ Τρωῶν γεγαῶτας.

- Νάσης αὖ Καρῶν ἠγήσατο βαρβαροφώνων,
Οἱ Μίλητον ἔχον, Φθειρῶν τ' ὄρος ἀκροφύλλον,
Μαιάνδρεα τε ροὰς, Μυκάλης τ' αἰπεινὰ κάρηνα·
870 τῶν μὲν ἄρ' Ἀμφίμαχος καὶ Νάσης ἠγησάδην,
Νάσης, Ἀμφίμαχος τε, Νομίονος ἀγλαὰ τέκνα,
Ὅς καὶ χρυσὸν ἔχων πολεμόνδ' ἱέν, ἥύτε κέρη,
Νήπιος, ἐδὲ τί οἱ πῶγ' ἐπήγεσε λυγρὸν ὄλεθρον·
Ἄλλ' ἐδάμην ὑπὸ χερσὶ ποδώκεος Αἰακίδαο
875 Ἐν ποταμῷ· χρυσὸν δ' Ἀχιλλεύς ἐκόμιζε δαΐφρων.
Σαρπηδὼν δ' ἦρχεν Λυκίων, καὶ Γλαῦκος ἀμυμῶν,
Τηλόθεν ἐκ Λυκίης, Ξάνθος ἀπὸ δινῆεντος.

Qui etiam Mæonios ducebant sub Tmolō natos.
Nastes porrò Caribus præerat barbarè-loquentibus,
Qui Miletum tenebant, Phthirorūque montem frondosum,
Mæandrique fluentia, Mycalèque alta cacumina.

- 870 His utique Amphimachus & Nastes præerant,
Nastes, Amphimachūque, Nomionis clari filii,
Qui & aurum gestans ad bellum ibat, velut puella,
Stultus: neque omnino ipsi hoc depulit acerbum interitum;
Sed stratus est sub manibus velocis Æacidae
875 In fluvio: aurum verò Achilles abstulit belli peritus.
Sarpedon autem præerat Lyciis, & Glaucus laudatissimus,
Procul ex Lyciā, Xantho à vorticofo.

—augur,
Sed non augurio potuit depellere pestem.

Æn. IX, 327.

Ver. 866. Οἱ καὶ Μήονας ἦγον ὑπὸ Τρωῶν γεγαῶτας.] Fuerunt qui hic adderent; Τρωῶν ὑπὸ νικῶντι, ὅπως ἐν πτόνι δῆμα. Strab. lib. 13. & Eustath.

Ver. 867. —Καρῶν ἠγήσατο βαρβαροφώνων] Negat Thucydides gentes non Græcas, universo nomine Barbaras, uti postea factum est, ab Homero appellatas. Ὅμοιος—ἐδάμην τὸς ζυμπαντας [Ἕλληνας] ἀνόμεσιν. —Οὐ μὲν ἔδω βαρβάρους εἰρηκε, διὰ τὸ μὴ εἶναι Ἕλληνας πῶ (ὡς ἐμοὶ δοκεῖ) ἀντίπαλον εἰς ἐν ὄνομα ἀπονεκρῆσθαι. Thucyd. lib. 1, sub. initio. Quam sententiam Thucydidis, “hic ipse locus” (inquit Barnesius) “refut. it.” Atqui eam nullo modo refutat. Non enim ait Homerus Cares, “Barbarorum more,” sed barbarè, locutos: Quod verum esse potuit, etsi nondum a Græcis Barbarorum nomine appellatæ essent reliquæ gentes universæ. Strabo, qui & ipse cum Thucydide non sensit, hanc tamen rem rectè explicat. Οἶμαι δὲ τὸ βαρβαρον κατ’ ἀρχὰς ἐκπερὶνῆσθαι ἕτας κατ’ ὀνοματοποιίαν, ἐπὶ τῶν δυ-

σικτῆρας καὶ σικτῆρας καὶ τραχέας καὶ αἰπεινὰς τὸ βαρβαρίζειν καὶ τραυλίζειν καὶ αἰπεινὰς. —Ἄλλη δὲ τις ἐν τῇ ἡμετέρᾳ διακρίσει ἀνεφάνη κακοσομία, καὶ οἷον βαρβαρισμὸς, ὅστις ἐλλενίζων μὴ κατορθοῖται. —Τὸ μάλιστα συνέβη τοῖς Καρίσι. —Ἀπὸ δὲ τῶν αὐτῶν αἰτίας, καὶ τὸ βαρβαρίζειν λέγεται καὶ γὰρ τὸ εἶπε τῶν κακῶν Ἕλληνίζοντων εἶπε μὲν λέγειν, καὶ ἐπὶ τῶν Καρίσι λαλοῦντων. Οὕτως καὶ τὸ βαρβαροφώνειν, καὶ τὰς βαρβαροφώνους δευτέρον, τὰς κακὰς Ἕλληνισσας. Ἀπὸ δὲ τῶν Καρίων, καὶ τὸ βαρβαρίζειν καὶ τὸν Ἕλληνα εἰς τὰς περὶ Ἕλληνισμὸς τέχνας καὶ τὸ Σολομίζειν, εἴτ’ ἀπὸ Σόλων, εἴτ’ ἀπὸ τῶν ὀνόματες τὰς πειπλασμένους. Strab. lib. 1, p. 977, 978.

Ver. 869. —Μυκάλης τ’ αἰπεινὰ κάρηνα, Μιλησίαις δὲ πρὸς Πριηνεῖς ὑπὲρ Μυκάλης διφερομένοις, εἰς νίκην ἐπήγεσε τὰ ἐπὶ ταῖς Εὐστάθ. p. 199.

Ver. 872. Ὅς καὶ χρυσὸν ἔχων πόλεμον ἦν.] Περιεῖρα μόνον ἐκόμισε τὸν Ἀγαμέμνονα, καὶ τὸν Ὀδυσσεῖα δὲ μετὰ χλαῖνῃ τῇ αὐτῇ. —Τὸν γὰρ Κῆρα τὸν χρυσὸν καλῶς πιζόμενον εἰς τὸν πόλεμον, μάλα ὑβριστικῶς ἐκιδέφρυσεν. Dion. Orat. 2.

Τ Η Σ

ΟΜΗΡΟΥ ΙΛΙΑΔΟΣ

ΡΑΨΩΔΙΑ, ἢ ΓΡΑΜΜΑ, Γ'.

ὑπόθεσις τῆς Γ'. ΟΜΗΡΟΥ Ῥαψωδίας.

Ἀλέξανδρος προκαλεσάμενος Μενέλαον εἰς μονομαχίαν ἐπὶ τῇ τῶν ὅλων ἀλαλούσει, ὅρκοι γίνονται· ἐφ' ᾧ, τὸν νικήσαντα τὴν Ἑλένην λαβεῖν, καὶ τὰ χρήματα αὐτῆς. Ἡττηθέντα δὲ Ἀλέξανδρον Ἀφροδίτη ἀρπάζει, καὶ εἰς τὸν Ἰδλον θάλαμον ἀπαγαγῶσα, μετακαλεῖται ἀπὸ τῆς τείχους τὴν Ἑλένην. Οἱ δὲ συνομιλήσαντες, εἰς ὕπνον τρέπονται.

Α Λ Λ Η.

Τῶν ἡρώων σὺν ἰδίᾳ μόνον ἐκείσε τὸ ἔθνος, ἀλλὰ ἔ κοινῇ, παρίστανει ἡμῖν ὁ Ποιητὴς ἐν τε τοῖς ἄλλοις πᾶσι, ἔ ἐπὶ ταύτης δὲ μάλιστα τῆς ραψωδίας. Εἰκάζει γὰρ τὴν μὲν Τρῶας τοῖς θορυβωδεστάτοις ζῳοῖς γεράνοις, ἄκοσμον φύσει εἰς τὸν πόλεμον αὐτῶν προσδοκῶν ἀφηγούμενος· τὴν δὲ Ἑλληνες μετὰ σιωπῆς πᾶς πρῶτος ποιῶν, ἐ λόγοις τὴν πρὸς ἀλλήλους εὐνοίαν ἐπιδεικνυμένας. Καὶ ἡνίκα μὲν προῆλθον ἐπὶ τὸν πόλεμον, τὸν Ἀλέξανδρον προάγει τῶν Τρῶων προμαχόντα, καὶ γαῦρον ὁράμενον, ἐπειδὴ εἶδε τὸν πολέμιον, εἰς τὸ τῶν ἱταίρων πλῆθος ἀταχρῶντα· Αἰτιώμενον δὲ αὐτὸν Ἑκτορα, καὶ ἐπιπλήσσοντα αὐτῷ, τὸν δὲ ὑποχρῶμενον μαχέσασθαι τῷ Μενέλαῳ, περὶ τῆς Ἑλένης καὶ τῶν κτημάτων· ἐφ' ᾧ τὸν πόλεμον ἐν τῇ τῷ δύο σωμάτων μάχῃ τέλει λαβεῖν. Δηλώσαντος δὲ ταῦτα ἀμφοτέροις τοῖς στρατεύμασιν Ἑκτορῶν, ὑφίσταται καὶ ὁ Μενέλαος. Μεταπεισάμενοι δὲ Πείραμον, ὅρκους ἔ εὐχὰς ποιοῦνται. Καὶ ἡ Ἑλένη Πριάμῳ, ἔ τοῖς περὶ Ἀντήνορα δημοσίευσιν, περὶ ἐνὸς ἐκείσε τῶν παρὰ τοῖς Ἕλλησιν ἀρίστων διηγέται. Μαχεσάμενον δὲ αὐτῶν, καὶ ἡττηθέντα Ἀλέξανδρον ἐξαρπάσασα Ἀφροδίτη, εἰς τὸν θάλαμον ἄγει, ἔ μικρὸν ὕστερον καὶ τὴν Ἑλένην. Ἡ δὲ ἀναστροφήν οὐκ εὖ τῷ Ἀλεξάνδρῳ. Καὶ οἱ μὲν ἐπὶ τὴν κοίτην τρέπονται. Ἀγαμέμνων δὲ, κατὰ τὴν ὁρμήν, ἀπαιτεῖ τὴν Ἑλένην, καὶ τὰ ἅμα αὐτῇ ἀρπαχθέντα χρήματα· σὺν αὐτῇ δὲ τὴν ὑπὲρ τῆς ἀδικήματός τιμωρίαν.

I

Ἐπιγραφαί.

Ἐπὶ γρηγορίας.

Ἵπποι· Τειχοσκοπία· Μονομαχία Ἀλεξάνδρου ἔ· Μενέλαου.

Ἄλλως.

Τάμνα δ' ἄρ' ἀμφ' Ἑλένης οἷσις μέθ' ἐπὶ ἀκοίταις.

Αὐτὰρ ἐπεὶ κόσμηθεν ἅμ' ἡγεμόνεσσιν ἑκάστοι,
 Τρῶες μὲν κλαγγὴν τ', ἐνοπὴν τ' ἴσαν, ὄρνιθες ὡς·
 Ἡῦτε περ κλαγγὴν γεράνων πέλει θέρωνόφι περὶ,
 Αἰτ' ἐπεὶ ἔν χειμῶνα φύγον ἢ ἀθέσφατον ὄμβρον,
 5 Κλαγγῇ ταίγε πέτονται ἐπ' Ὀκεανοῖο ῥοάων,
 Ἀνδράσι Πυγμαίοισι φόνον ἢ κῆρα φέρονται·
 Ἡέριαι δ' ἄρα ταίγε κακῶν ἔρδα πρὸς φέρονται.
 Οἱ δ' ἄρ' ἴσαν σιγῇ μένεα πνείοντες Ἀχαιοί,
 Ἐν θυμῷ μεμαῶτες ἀλεξέμεν ἀλλήλοισιν.

Αὐτὸς postquam instructi fuerunt una cum ducibus quique;
 Trojani quidem cum clangoréque, clamoréque incedebant, aves veluti:
 Sicut clangor gruum est in aëre,
 Quæ postquam scilicet hyemem effugerunt & immensum imbrem,
 5 Cum clangore eadem volant supra Oceani fluentia,
 Hominibus Pygmæis eadem & mortem ferentes:
 Aeris quippe ex noxium conflictum adferunt.
 At proficiscebantur cum silentio robur spirantes Achivi,
 In animo gestientes opem ferre sibi invicem.

Ver. 2. Τρῶες μὲν κλαγγῇ.]

Οὐ γὰρ πάντων τῶν ὁμοῦ θρέες, οὐδ' ἔα γῆρας.

Ἄλλα γῆρας ἐμέμικτο, πολέκωντες δ' ἔσαν ἄνδρες. Δ, 437.

Vide infra ad ver. 8; & ad δ', 431.

Ibid. — ὄρνιθες αἰς] Potuisset & hîc & alibi dicere, αἰς ὄρνιθες. Sed altera illa verborum positio maiorem habet emphasin: Vide δ', 482. Cæterum quâ ratione ὄρνιθες hîc ultimam producat; itemque κέραι, ver. 24; & ἀνδραστήν, ver. 35; vide supra ad δ', 51.

Ver. 3. Ἡῦτε περ κλαγγὴν γεράνων] Φωναὶ παμμυγῆ. Dionys. Halicarn. περὶ τῆς Ὀμήρου ποίσεως. §. 10.

Quales sub nubibus atris Strymoniae dant signa grues, atque æthera tranant

Cum sonitu, fugiuntque Notos clamore secundo. Æn. X, 264.

Ver. 4. — ἐπεὶ ἔν χειμῶνα φύγον]

aves, ubi frigidus annus

Trans pontum fugat, & terris immittit apricis. Æn. VI, 311.

Ver. 5. — πέτονται ἐπ' Ὀκεανοῖο ῥοάων]

Al. ποτάνται.

— Oceani — amnes,

Georgic. IV, 237.

Ver. 6. Ἀνδράσι Πυγμαίοισι φόνον καὶ κῆρα φέρονται.] Ἐστὶ δὲ ἔθνος γιγασκόντων, ἀνθρώπων μικρῶν, κατοικοῦντων εἰς τὰ ἀνατολικά μέρη τῆς Αἰγυπτιακῆς γῆς, πλησίον τοῦ Ὀκεανοῦ, ὅτι πολέμει ταῖς γεράνοις (φασὶ) βλαπτούσαις αὐτῶν τὰ σπέρματα, καὶ ἡμῶν πνέουσιν τῇ χάρᾳ. Schol.

Ver. 8. Οἱ δ' ἄρ' ἴσαν σιγῇ] “ Sed enim “ Achaos Homerus pugnam indipisci ait, “ non fidicularum tibiærumque concentu, “ sed mentium animorumque conspirata cito nitibundos: Οἱ δ' ἄρ' ἴσαν σιγῇ μῆτις “ πνέοντες Ἀχαιοί, Ἐν θυμῷ μεμαῶτες “ &c.” Gell. lib. 1, cap. 11. Ubi videtur Gellius istud, ἐν θυμῷ, ita intellexisse, ut idem ferè significaret, ac σιγῇ; opponeturque videlicet τῇ, κλαγγῇ τ' ἐνοπῇ τῇ ver. 2. Vide infra ad δ', 431.

Ver. 9. — μεμαῶτες] Vide supra ad β', 818.

Ver.

- 10 Εὐτ' ὄρετο κορυφῇσι Νότος κατέχθ' ὀμίχλιν,
 Ποιμέσιν ἔτι φίλιν, κλέπη δέ τε νυκτὸς ἀμείνω,
 Τόσσον τίς τ' ὀπιλδύσει, ὅσον τ' ὀπὶ λαῶν ἴησιν.
 "Ὡς ἄρα τῶν ὑπὸ πρᾶσι κονίσαλ' ὤρνυτ' ἀελλῆς
 Ἐρχομένων· μάλα δ' ὤκα διέπρησσαν πεδίοιο.
- 15 Οἱ δ' ὅτε δὴ χερδὸν ἦσαν ἐπ' ἀλλήλοισιν ἰόντες,
 Τρωσὶν μὲν προμάχιζεν Ἀλέξανδρος θεοειδής,
 Παρδαλέω ὤμοισιν ἔχων ἢ καμπύλα τέξαι,
 Καὶ ξίφος αὐτὰρ ὃ δῖρε δῶα κεκορυμμένα χαλκῷ
 Πάλλων, Ἀργείων προκαλίζετο πάντας ἀρίστους,
- 20 Ἀντίβιον μαχέσασθ' ἐν αἰνῇ δηϊοίητι.
 Τὸν δ' ὥς ἔν ἐνόησεν ἀρήϊφίλ' Μενέλαος
 Ἐρχόμενον προπαρόισεν ὀμίλῃ, μακρὰ βιβῶντα,
 "Ὡς εἰ λέων ἐχάρη μεγάλῳ ὀπὶ σώματι κύρσας,
 Εὐρὼν ἢ ἔλαφον κεραὸν, ἢ ἄγρον αἶγα,
 25 Πενάων· μάλα γάρ τε κατεδίει, εἴπερ ἂν αὐτὸν

- 10 Quemadmodum montis verticibus Notus offudit nebulam,
 Pastoribus nequaquam gratam, furi autem etiam nocte commodiorem,
 Et eousque quis tum prospicit, quousque lapidem jacet:
 Sic horum sub pedibus pulvis excitabatur turbidus
 Euntium; valde enim celeriter pertransibant campum.
- 15 Hi verò quum jam prope erant se invicem invasuri,
 Trojanis quidem in prima acie erat Alexander divinâ formâ præditus,
 Pardi pellem humeris gestans & incurvos arcus,
 Et ensem: is verò hastilia duo præfixa ære
 Vibrans, Græcorum provocabat quosque fortissimos,
- 20 Ut contra se dimicarent in seivâ pugnâ.
 Hunc autem postquam animadvertit bellicosus Menelaus
 Incedentem ante azmen, magnis passibus gradientem;
 Sicut leo gavifus est, qui magnum in corpus inciderit,
 Nactus aut cervum cornutum, aut agrestem capram,
 25 Esuriens; avidè enim devorat, etiam si ipsum

Ver. 11. — κλέπη δέ τε νυκτὸς ἀμείνω.]
 Ovis scilicet prædatoribus nebula, quam
 ipse nox, commodior.

Ver. 16. — θεοειδής.] Specie ac pul-
 chritudine Corporis, non virtutibus, insignis.

Ver. 18. — δῖρε δῶα κεκορυμμένα
 χαλκῷ.]

— duo fortè gerebat

— præfixa hastilia ferro.

Æn. XII, 488.

Ver. 19. — προκαλίζετο πάντας ἀρίστους.]
 Pulcherrimè describit Poëta virum non
 prius ignavum, nec tamen fortem satis;
 nequitia sibi consciùm; cujus Solius tamen
 causâ bellum esse susceptum; fortissimos
 statim, etiam prius quàm Hector se osten-
 deret, provocantem ad certamen; ferocien-
 tem, jactabundum, μακρὰ βιβῶντα, ver. 22;
 simul autem primùm ut Hostis, cui injuriam
 intulisset, contrà incederet, retrò sedentem,
 ver. 32.

Ver. 22. — μακρὰ βιβῶντα.] Pessimè
 hæc verba vertit Barnesius, "longe gradien-
 tem." Quæ verba apud Virgilium, Æn.
 X, 572, non magnis incedentem passibus, sed
 è longinquo venientem significant.

Ver. 23. — ὥς εἰ λέων ἐχάρη &c.]

Impastus stabula alta Leo ceu sæpè pera-
 grans,
 (Suadet enim vesana fames,) si fortè fu-
 gacem

Conspexit capream, aut surgentem in cor-
 nua cervum,
 Gaudet hians immane, comasque arrexisset,
 & hæret

Visceribus super accumbens; lavit im-
 proba teter

Ora cruor. — Æn. X, 723.

Ver. 23, 24, 25. — κύρσας, Εὐρὼν —,
 Πενάων.] Non sine artificio ἀσυνδέτως po-
 nuntur tria hæc Participia, (præterquam
 quod pedibus dactylicis versus iste, ὥς εἰ λέων
 ἐχάρη

- Σδύνῃλαι ταχέες τε κύνες, θαλεροί τ' αἰζηοί.
 Ὡς ἐχάρη Μενέλαος Ἀλέξανδρον θεοειδέα
 Ὀφθαλμοῖσιν ἰδὼν· φάτο γ' ὅτις αὖθις ἀλείττω.
 Αὐτίκα δ' ἐξ ὀχέων σὺν τούχεσιν ἄλτο χαμᾶζε.
 30 Τὸν δ' ὥς ἔν ἐνόησεν Ἀλέξανδρος θεοειδής
 Ἐν προμάχοισι φανένῃα, κατεπλήγη φίλον ἥτορ.
 Ἀψ δ' ἐτάρων εἰς ἔθνη ἐχάζετο κῆρ' ἀλεείνων.
 Ὡς δ' ὅτε τίς τε δρεκονία ἰδὼν παλίνορος ἀπέσῃ
 Οὔρεσ' ἐν βήσῃ, ὑπὸ τε τρόμῳ ἔλλαβε γῆα,
 35 Ἀψ τ' ἀνεχώρησεν, ὥχρος τέ μιν εἶλε παρειάς.
 Ὡς αὖθις καθ' ὁμίλον ἔδυν Τρώων ἀγερῶχων
 Δείσας Ἀτρέος υἱὸν Ἀλέξανδρος θεοειδής.
 Τὸν δ' ἑκτορ νείκεσεν ἰδὼν, αἰχροῖς ἐπέεσσιν·
 Δύσπαρι, εἶδ' ἄρ' ἔσσε, γυναιμανές, ἡπεροπύτῃ,

Insequantur velocésque canes, florentésque juvenes:

Sic gavisus est Menelaus Alexandrum divinâ-formâ-præditum
 Oculis conspicatus; cogitabat enim ultimum se virum sceleratum:
 Statim itaque de curru cum armis defiliit humi.

- 30 Illum autem postquam animadvertit Alexander divinâ-formâ-præditus
 In primâ-acie apparentem, percussus est suo corde;

Retrôque sociorum in agmen recessit, mortem evitans.
 Ut scilicet cum quis draconem conspicatus resiliens fugit
 Montis in saltibus, subitúsque tremor occupavit artus,

- 35 Retrôque recessit, pallorque ejus cepit genas:

Sic retrò in agmen subrepit Trojanorum superbiorum
 Metuens Atrei filium Alexander divinâ-formâ-præditus.
 Hunc autem Hector objurgavit conspicatus, probrosis verbis;
 "Infelix Pari, formâ præstantissime, mulierose, deceptor,

ἐχάρη μὲν ἄλλω ἐπὶ σώματι κῦρσαι, totus in-
 cedit; συνπιπτόντες οἷον τοῦ παικτοῦ, τῇ
 σπινθὴ τοῦ λέοντος" ut, ex Eustathio, pag. 289,
 lin. 4, rectè annotavit Barnesius.

Ver. 27. — θεοειδέα] Pronuntiabatur.
 Σιωπῇ. Quomodo & scribi deinceps cœp-
 tum est.

Ver. 28. — τίσασθαι.] "Malim τίσει-
 "σθαι," inquit Vir doctissimus H. Stepha-
 nus: "Fateor tamen τίσασθαι: haberi hîc
 "in meo etiam codice vetustissimo; & eo-
 "dem modo legi, *Odys.* υ', 121, — φάτο
 "γὰρ τίσασθαι ἀλείττω. Sed his oppono
 "locum illum hujus tertii libri, ver. 366,
 "Ἦτ' ἐράμην τίσασθαι Ἀλέξανδρον κακότη-
 "τος. Nam ibi meus ille codex, τίσασθαι
 "habet." Quàm eruditè & modestè!

Ver. 29. Αὐτίκα δ' ἐξ ὀχέων σὺν τούχεσιν
 ἄλτο χαμᾶζε.]

Sistit equos bijuges, & curru defilit. —

Æn. XII, 355.

— & è curru saltum dedit ocyus arvis.

Ibid. 681.

Simplicius dictum est χαμᾶζε, quàm arvis;
 & illud, σὺν τούχεσιν, vim habet insuper sin-
 gularem.

Ver. 31. — κατεπλήγη] Singulare ferè
 huic verbo est, quod in linguâ Ionicâ An-
 risti secundâ penultimam producat. Hinc &
 in linguâ Doricâ apud Theocritum, *Idyll.*
 22, 105, — αὐτὰρ ὁ πλάγεις. In lin-
 guâ Atticâ autem dicitur πλάγεις.

Ἐρπτι θυμὸν ἐκπλαγείς Ἰάσονος.

Ænripid. Med. ver. 8.

Ver. 33. Ὡς δ' ὅτε τίς τε δρεκονία] Pul-
 cherrimè Virgilius:

Improvisum aspris veluti qui sentibus an-
 guem

Pressit humi nitens, trepidusque repenti
 refugit

Attollentem iras, & cæcula colla tumen-
 tem:

Haud secus Androgeos visu tremefacta
 abibat. *Æn.* II, 379.

Ver. 39. Δύσπαρι.] Euripides similiter de
 σελίναν dixit Helenam; Orest. ver. 1391.
 Porro, hinc istud Ovidii, in epistola La-
 damie ad Protefilam, ver. 43.

Dux Pari, Priamide, damno formosè
 tuorum;

pulcherrimè emendavit Nic. Heinsius:

Dyspari

- 40 Αἰὲς ὄφελές τ' ἄγονός τ' ἔμμεναι, ἄγαμός τ' ἀπολέσθαι.
 Καί κε τὸ βελοῖμιν, καί κεν πολὺ κέρδιον ἦεν,
 ἥ ἔτ' ὧ λώβλιον τ' ἔμμεναι ἢ ἐπόφιον ἄλλων.
 Ἦπ' ἄρ' ἀχαιῶσι καρηκομόωντες Ἀχαιοί,
 Φάντες ἀρετῇα πρόμον ἔμμεναι, ἔνεκα καλὸν
 45 Εἶδ' ἐπ' ἄλλ' ἔτι βίη φρεσίν, ἔδ' ἐτις ἀλκή.
 Ἦ πῶς δ' ἐὼν, ἐν ποντεπόροισι νέεσσι
 Πόντον ἐπιπλώσας, ἐτάρας ἐρίηρας ἀγείρας,
 Μιχθεὶς ἄλλοδαποῖσι, γυναικ' εὐειδὲ ἀνῆγες
 Ἐξ Ἀπίης γαίης, νυὸν ἀνδρῶν αἰχμητῶν;
 50 Πατρί τε σῶ μέγα πῆμα, πόλιν τε, πάντ' τε δῆμω,
 Δυσμνήσιν μὲν χάρμα, κατηφείλω δέ σοι αὐτῷ;

- 40 " Utinam non natus fuisses, aut nuptiarum-expers periisses.
 " Sanè illud mallet, & quidem multo utilius esset,
 " Quàm sic dedecus esse & turpi spectaculo omnibus.
 " Certè cachinnantur comantes Achivi,
 " Suspicati egregium propugnatorem esse, quoniam venusta
 45 " Species tibi inest: sed non est vis animo, neque ullum robur.
 " Num talis existens, in pontum-transseuntibus navibus
 " Mare emensus, fociis charis coactis,
 " Permissus alienigenis, mulierem formosam abduxisti
 " Ex Apiâ terrâ, sponsam virorum bellicoforum?
 50 " Patrique tuo magnum detrimentum, civitatique, totique populo,
 " Inimicis quidem gaudium, dedecus autem tibi ipsi?

Dyspari Priamidae, damno formosæ tuo-
 rum.

Et quoniam *Ovidii epistolarum* incidit men-
 tio, lubet hîc emendationem quandam ap-
 ponere, quæ *Nobis* olim in hæc materiâ lu-
 dentibus in mentem venit. In epistolâ *A-*
contii ad Cydippen; versus 227, 228, hujus-
 modi sunt:

Appeteres talem vel non jurata mari-
 tum;

Jurata, vel non, talis habendus erat.
 Quam enervis sit hæc sententia, & ταυτο-
 λως, nemo non videt. *Nic. Heinsius* le-
 gendum conjecit,—" talis emendus erat:"
 Nullo profectu. Distingue solummodò, quâ
 distinctum oportet; jamque rectè procedet
 sententia, nec sine magno acumine:

Appeteres Talem vel non jurata mari-
 tum;

Jurata, vel non Talis habendus erat.

Simili ratione & alium ejusdem Auctoris
 locum, *Metamorphos. lib. 4, ver. 60, de*
Pyramo & Thisbe;

— tedæ quoque jure coissent,

Sed vetuere patres quod non potuere ve-
 tare;

Ex æquo captis ardebant mentibus
 ambo;

mutatâ solummodò distinctione, nitore suo
 restituit Amicus quidam noster:

— Tedæ quoque jure coissent,
 Sed vetuere patres. Quod non potuere
 vetare,
 Ex æquo captis ardebant mentibus
 ambo.

Ver. 40. Αἰὲς ὄφελές τ' ἄγονός τ' ἔμμεναι,
 ἄγαμός τ' ἀπολέσθαι.] *Barnesius* in *MS*
Barocc. Oxon. repperit, Αἰὲς ὄφελος ἄγονός
 τ' ἔμμεναι. Quam & veram fortè Lectio-
 nem esse suspicatus fuero. Nam & *Eus-*
thathium ita legisse, licet in Textu aliter
 jam editum sit, liquet ex Commentario.
 Quem autem hîc a *Dionysio quodam* inser-
 tum Versum narrat *Eustathius*, (*Μὴ δὲ τι*
ζούσασιν εἶσιν ἐφίσσασθαι φίλον υἱὸν Δαρδανόν,)
 sine dubio suppositus est.

Ver. 41. Καί κε τὸ βελοῖμιν.] Sanè ego,
 istic si essem, mallet id & ipse, &c.

Ver. 42. — ἐπόφιον.] *Al.* ὑπόφιον.

Ver. 44. — καλόν.] Vide suprà ad
 β', 43.

Ver. 46, &c. — ἐὼν, — ἐπιπλώσας,
 — ἀγείρας, — μιχθεὶς.] Ὅρα τὸ ἀσύνδε-
 τον σχῆμα, Συμῶ καὶ ἀγωνία πρέπον, καὶ πά-
 νυ σφοδρόν. — τέσσαρας γὰρ ἀσυνδέτως ἐστὶ
 [legendum fortè, ἔδ' ἐτι] μετοχάς, γοργῶς τὸν
 λόγον μεταχειρισάμενος. *Eustath.*

Ver. 47. — ἐτάρας ἐρίηρας.] Ἀγαν εὐαρ-
 μίσεις, ἢ ἐπιδάσεις φίλης, τατίς, αὐτῶ ὁμοίους
 φίλης, καὶ ἀπ' αὐτῶν. *Schol.*

- Οὐκ ἂν δὴ μείνεις ἀρήϊφίλον Μενέλαον ;
 Γνοίης χ', οἷς Φωτὸς ἔχεις θαλερῶ παῖδάκοιτιν.
 Οὐκ ἂν τι χραίσμη κίθαρις, τὰ τε δῶρ' Ἀφροδίτης,
 55 Ἡ τε κόμη, τό, τε εἶδ' ὅτ' ἐν κονίῃσι μιγείης.
 Ἀλλὰ μάλα Τρῶες δειδήμονες· ἦ τέ κεν ἤδη
 Λαῖνον ἔσσο χιτῶνα, κακῶν ἔνεχ', ὅσα ἔοργας.
 Τὸν δ' αὖτε προσέειπεν Ἀλέξανδρ' ὁ Θεοειδής·
 Ἔκτορ, ἐπεὶ με κατ' αἶσαν ἐνέειπας, εἰδ' ὑπὲρ αἶσαν·
 60 Αἰεὶ τι κραδίη, πέλεκος ὡς, ἐστὶν ἀτειρής,
 Ὅς' εἰσιν διὰ δακρύς, ὑπ' ἀνέρος, ὅς' ῥά τε τέχνη
 Νήϊον ἐκλάμνησιν, ὀφέλλει δ' ἀνδρὸς ἐρωλή·
 Ὡς τοι ἐνὶ στήθεσιν ἀτάρβητ' ὀνότ' ἐστί.
 Μὴ μοι δῶρ' ἐρχτὰ πρόφερε χρυσέης Ἀφροδίτης.
 65 Οὐτοὶ ἀπὸ βλήτ' ἐστὶ θεῶν ἐρικυδέα δῶρα,
 Ὅσα κεν αὐτοὶ δῶσιν, ἐκὼν δ' ἔκ' ἂν τις ἔλοιτο.
 Νῦν δ' αὖτ', εἴ μ' ἐθέλεις πολεμίζειν ἠδὲ μάχεσθαι,
 Ἄλλης μὲν κάθισον Τρῶας ἢ πάντας Ἀχαιούς,

“ Nonne verò sustinueris bellicosum Menelaum ?

“ Nōsses utique qualis viri teneas florentem uxorem.

“ Non tibi profuerit cithara, & dona Veneris,

55 “ Et coma & species ; cum in pulveribus immixtus fueris !

“ Sed valdè Trojani sunt timidi : aliis certè jam

“ Lapideam indutus fuisses tunicam, tot malorum gratiâ, quæ patrâst. Hunc autem vicissim alloquutus est Alexander divinâ formâ præditus ;

“ Hector, quoniam me jure increpâsti, non injuriâ :

60 “ (Semper tibi cor, securis veluti, est indomitum,

“ Quæ penetrat lignum, à viro acta, qui arte

“ Lignum navale excindat, augētque viri impetum :

“ Sic tibi in præcordiis intrepidus animus est.)

“ Nè mihi dona amabilia exprobra aureæ Veneris :

65 “ Neutiquam rejicienda sunt deorum præclara dona,

“ Quæcumque ipsi dederint : suo arbitrio autem non quivis ceperit.

“ Nunc verò, si me vis bellare & pugnare,

“ Cæteros quidem sedere-facias Trojanos & omnes Achivos,

Ver. 52. Οὐκ ἂν δὴ μείνεις] Καὶ συχνὰ
 τὰ πολλὰ δὲ καὶ κατὰ κόμμα μεταβαίνει
 ἀπὸ νοήματος ἄλλο εἰς ἄλλο, διὰ τε ὅρην, καὶ
 ὅτι εἰς ἔχει καιρὸν ἀποταῖσθαι λατύνει. —
 σφοδρὸν. κατὰ τε τὰς ἐννοίας καὶ τὰ κομμα-
 τικὰ σχήματα, καὶ τὸν τῆς ἐρωτήσεως ἐλεγχον.
 Enstath.

Ver. 54. Οὐκ ἂν τοι χραίσμη κίθαρις. —
 Ἡ τε κόμη. — ὅτ' ἐν κονίῃσι μιγείης.]

Nequicquam Veneris præsidio ferox
 Pestes cæsariem, grataque sæminis
 Imbelli citharâ carmina divides :

adulteros

Crines pulvere collines. Horat. Carm. I, 15.

Ibid. — τὰ τε δῶρ' Ἀφροδίτης.]

— Veneris præmia. —. Æn. IV, 33.

Ver. 57. Ἀδινὸν ἔσσο χιτῶνα] Lapidatus,

lapidibus obrutus fuisses ; vel fortè, simpli-
 citer, sepultus.

Ver. 64. — χρυσέης Ἀφροδίτης.]

Venus aurea. —. Æn. X, 16.

Pronuntiabatur autem, χρυσῆς. Vide supra
 ad β, 268, & 811.

Ver. 66. — ἐκὼν δ' ἔκ' ἂν τις ἔλοιτο.]

Vox, ἐκὼν, hoc in loco, non significat, vo-
 lens aut lubens ; sed, quod Latine dicitur,
 suo arbitrio.

Ver. 67. Νῦν δ' αὖτ' εἴ μ' ἐθέλεις]

Quod si Me solum Teucrî in certamina
 poscunt.

Idque placet ; —. —. Æn. XI, 434.

Ver. 68. Ἄλλης μὲν κάθισον. — Αὐτὰρ ἐμὴ
 ἐν μίσσῃ.]

— Teucrûm arma quiescant,

- Αὐτὰρ ἔμ' ἐν μέσῳ ἢ ἀρηΐφιλον Μενέλαον
 70 Συμβάλετ' ἀμφ' Ἑλένη ἢ κλήμασι πᾶσι μάχεσθ'.
 Ὅπποτέρῃ δέ κε νικήσῃ, κρείσσων τε γήνηται,
 Κτήμαθ' ἐλών εὖ πάντῃα, γυναῖκά τε, οἴκαδ' ἀγέσθω.
 Οἱ δ' ἄλλοι, Φιλότητα ἢ ὄρκια πιστὰ ταμόντες,
 Ναίοιτε Τροίῳ ἐρβώλακα· τοὶ ᾗ νεέσθων
 75 Ἄργ' ἐς ἰππόβοτον ἢ Ἀχαιίδα καλλιγυνάικα.
 Ὡς ἔφαθ'. Ἐκλῶρ δ' αὖτ' ἐχάρη μέγα, μῦθον ἀκέσας.
 Καί ῥ' ἐς μέσον ἰὼν, Τρώων ἀνέεργε Φάλαγγας,
 Μέσῃ δὲρὸς ἐλών· τοὶ δ' ἰδρυῖσθαισιν ἅπαντες.
 Τῷ δ' ἐπετοξάζοντο καρηκομῶντες Ἀχαιοί,
 80 Ἰοῖσιν τε τιτυσκόμῃσι λάεσσι τ' ἐβαλλον.
 Αὐτὰρ ὁ μακρὸν αὔσεν ἀναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων·
 Ἰαχεσθ', Ἀργεῖοι, μὴ βάλλετε, κῆροι Ἀχαιῶν·
 Στεῦται γὰρ τι ἔπ' ἐρέειν κορυθαίολ' Ἐκλῶρ.
 Ὡς ἔφαθ'· οἱ δ' ἔχοντο μάχης, ἀνέῳ τ' ἐγώνοντο
 85 Ἐαυμένως· Ἐκλῶρ δέ μετ' ἀμφοτέροισιν ἔειπε·
 Κέκλυτέ μιν, Τρῶες, ἢ εὐκνήμιδες Ἀχαιοί,
 Μῦθον Ἀλεξάνδροιο, τῷ εἵνεκα νείκε' ὄρωρεν.

" Sed me in medio & bellicosum Menelaum

70 " Committite de Helenâ & opibus omnibus pugnatos:

" Uter autem vicerit, superiorque fuerit,

" Opes acceptas penitus omnes, mulieremque, domum abducatur:

" Vos autem ceteri, amicitia & foederibus firmis percussis,

" Habitetis Trojam glebosam: Illi verò redeant

75 " Ad Argos equis aptum, & Achaiam pulchras-mulieres-habentem.

Sic dixit: Hector verò gavius est valde, sermone audito:

Et in medium progressus, Trojanorum cohibuit phalanges,

Mediâ hastâ prehensâ: illi autem refederunt omnes.

In hunc autem sagittas dirigebant comantes Achivi,

80 Missilibusque collineantes lapidibusque petebant.

Sed altè clamavit Rex virorum Agamemnon;

" Continete vos, Argivi, ne jaculemini, filii Achivorum:

" Pollicetur enim se aliquid dicturum expeditè-pugnam-ciens Hector.

Sic dixit. Illi verò abstinerunt à pugna, tacitique facti sunt

85 Confestim: Hector verò inter utrosque locutus est;

" Audite ex me, Trojani, & bene-ocreati Achivi,

" Sermonem Alexandri, cujus causâ bellum ortum est.

Et Rutulûm: Nostro dirimatur sanguine bellum. *Æn.* XII, 78.

Ceterum de voce καθίσσον, vide suprâ ad α', 565; & ad β', 191.

Ver. 70. Συμβάλετ' ἀμφ' Ἑλένη] Edidit *Barnesius*, Σύμβαλε τ' ἀμφ' Ἑλένη. Minus rectè. Oporteret enim istud τε aliter possum; σύμβαλε ἀμφί τ' Ἑλένη καὶ ὅς.

Ver. 73. — ὄρκια πιστὰ ταμόντες.]

— fœdusque ferit. — *Æn.* X, 154.

Ver. 81. — μακρὸν αὔσεν. — Ἰαχεσθ' Ἀργεῖοι, μὴ βάλλετε.]

Significatque manu, & magno simul incipit ore:

Parcite jam, Rutuli; & vos, tela inhibete, Latini. *Æn.* XII, 692.

Ver. 83. — ἔπος ἐρέειν] Quâ ratione hic, ἔπος; & infrâ, *ver.* 103, λευκὸν ultimam producant; Vide suprâ ad α', 51.

Ibid. — κορυθαίολος] Vide suprâ ad β', 816.

Ver. 86. Κέκλυτέ μιν. —.] Post hunc versum ex MSS quibusdam, inserit *Barnesius*,

"Ὅσσ' εἶπω τὰ με θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι κελεύει·
 auditoribus non satis idoneis.

Ver. 87. — ἔρωρεν.] Vide suprâ ad α', 37; & infrâ ad δ', 110.

- Ἄλλης μὲν κέλεται Τρῶας ἢ πάντας Ἀχαιῶς
 Τόλχεα κάλ' ὑποθέσθ' ὑπὶ χθονὶ πελυβοτείρῃ·
 90 Αὐτὸν δ' ἐν μέσῳ ἢ ἀρηΐφιλον Μενέλαον,
 Οἷος ἀμφ' Ἑλένη ἢ κλήμασι πᾶσι μάχεσθ'·
 Ὅπως ἄν' ὅς κε νικήσῃ, κρείσσων τε γήνηται,
 Κτήμαθ' ἐλὼν εὖ πάντα, γυναικά τε, οἴκαδ' ἀγέσθω·
 Οἱ δ' ἄλλοι φιλότητα ἢ ὄρκια πῖσά τ' ἀμώμῳ.
 95 Ὡς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκλῶ ἐγρόντο σιωπῇ.
 Τοῖσι δ' ἢ μετέειπε βολῶν ἀγαθὸς Μενέλαος·
 Κέκλυτε νῦν ἢ ἐμεῖο· μάλιστ' ἢ ἄλγος ἰκάνει
 Θυμὸν ἐμὸν, φρονέω δ' Ἀφαιηνθήμηναι ἥδη
 Ἀργεῖος ἢ Τρῶας, ἐπεὶ κακὰ πολλὰ πέποσθε
 100 Εἵνεκ' ἐμῆς ἔλδοθ', ἢ Ἀλεξάνδρου ἔνεκ' ἀρχῆς·
 Ἡμέων δ' ὑπποτέρῳ θάνατος ἢ μοῖρα τέτυκται,
 Τελωνίη· ἄλλοι δ' Ἀφαιηνθεῖτε τάχιστα.
 Οἴσετε δ' ἄρ' ἕτερον λευκὸν, ἕτερον δ' ἢ μέλαιναν,
 Γῇ τε, ἢ Ἑλίῳ· Διὶ δ' ἡμεῖς οἴσομεν ἄλλον.
 105 Ἀξέτε δ' Πριάμοιο βίβω, ὅφρ' ὄρκια τάμνη
 Αὐτὸς, ἐπεὶ οἱ παῖδες ὑπερφίαλοι ἢ ἀπίστοι·

“Cæteros quidem jubet Trojanos & omnes Achivos

“Arma pulchra deponere super terram aliam :

90 “Se verò in medio & bellicosum Menelaum,

“Solos de Helenâ & opibus omnibus pugnare :

“Uter autem vicerit, superiorque fuerit,

“Opes acceptas penitus omnes, mulieremque domum abducat ;

“Cæteri autem amicitiam & fœdera firma feriamus.

95 Sic dixit ; illi autem omnes taciti facti sunt silentio.
 Inter illos verò itidem locutus est bello strenuus Menelaus ;

“Audite nunc & me : maximè enim hæc molestia incescit

“Animum meum, cenfeo autem diremptum-iri jam

“Argivos & Trojanos ; quoniam mala multa passi estis,

100 “Propter meam contentionem, & Alexandri propter incœptum ;

“Nostrium verò utri mors & fatum paratum est,

“Moriatur : cæteri autem dirimamini citissimè.

“Adferre verò agnos, alterum album, alteram verò nigram,

“Terræque, & Soli : Jovique nos adferemus alium.

105 “Adducite autem Præmi vim, [Priamum,] ut fœdus feriat

“Ipse, quoniam ei filii fœdifragi sunt & infidi ;

Ver. 89. — κάλ'] Vide suprâ ad β', 43.

Ver. 95. Ὡς ἔφαθ' : οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκλῶ ἐγρόντο σιωπῇ.]

Dixerat Æneas ; omnes obstupuerunt silentes, Converterunt oculos inter se atque ora tenebant. *Æn.* XI, 120.

Ver. 96. — μετέειπε βολῶν ἀγαθὸς Μενέλαος.] Aptissima hæc oratio personæ Menelai, qui

— ἐπιτροχάδην ἀγόρευε.

Παῖδες μὲν, ἀλλὰ μάλα θυγέρως ἐπὶ τ' ἀπολύμενος,

Οἷος ἀφαιηνθεῖτε. — — — — — Ver. 214.

Ver. 100. — Ἀλεξάνδρου ἔνεκ' ἀρχῆς.] Præcipuè id hîc significat vox ἀρχῆς, quod Latine dicitur *Capitum*, *Inceptum*, vel *Incipitum*.

Ver. 103. — ἕτερον λευκὸν, ἕτερον δ' ἢ μέλαιναν.]

Nigram Hyemi pecudem, Zephyris felicibus albam. *Æn.* III, 120.

Ver. 105 — Πριάμοιο βίβω.] Vide suprâ ad β', 658,

- Μή τις ὑπερβασίῃ Διὸς ὄρκια δηλήσῃ.
 Αἰεὶ δ' ὀπλοτέρων ἀνδρῶν φρένες ἡερέθον.
 Οἷς δ' ὁ γέρων μετέησιν, αἶμα πρόσσω καὶ ὀπίσσω
 110 Λάσσει, ὅπως ὅχ' ἄρῃσα μετ' ἀμφοτέροισι γῆν.
 Ὡς ἔφαθ'· οἱ δ' ἐχάρησαν Ἀχαιοὶ τε Τρῳεῖς τε,
 Ἑλπόμενοι παύσεσθαι οἰζυρὴν πολέμοιο.
 Καί ῥ' ἴσως μὲν ἔρυσαν ὅππῃ σίχας, ἐν δ' ἔβαν αὐτοί,
 Τόχέα τ' ἐξεδύοντο, τὰ μὲν κατέθεντ' ὅππῃ γαίῃ
 115 Πλησίον ἀλλήλων· ὀλίγη δ' ἦν ἀμφὶς ἄρσρα.
 Ἐκλῶρ δ' ἐπὶ πρὸτ' αἴσιν δύο κήρυκας ἔπεμπε
 Καρπαλίμως, ἄρνας τε φέρειν, Πριάμῳ τε καλέσσαι·
 Αὐτὰρ ὁ Ταλθύβιον προΐει κρείων Ἀγαμέμνων,
 Νῆας ἐπὶ γλαφυρῶς ἰέναι, καὶ ἄρ' ἐκείλθεν
 120 Οἰσέμεναι· ὁ δ' ἄρ' ἐκ ἀπίθης Ἀγαμέμνονι δίω.
 Ἴεῖς δ' αὖθ' Ἑλένη Λαοκλένῳ ἀγγελῶν ἦλθεν,
 Εἰδομένη γαλόω, Ἀνθηνορίδῳ δάμαρτι,
 Τίω Ἀνθηνορίδῃς εἶχε κρείων Ἑλικίων,
 Λαοδίκῳ, Πριάμοιο θυγατρῶν εἰδῶν ἀείδων.
 125 Τίω δ' εὖρ' ἐν μεγάρῳ· ἡ δ' ἐν μέγαν ἰσὺν ὕφαινε,
 Δίπλωκα, μαρμαρέῳ· πολέας δ' ἐνέπασσεν ἀέθλης
 Τρῶων δ' ἵπποδάμων, καὶ Ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων,

“ Ne quis transgressionem, Jovis foedera violet.

“ Semper utique juniorum virorum animi instabiles sunt:

“ Quibus vero senex interfuerit, simul praeterita & futura

110 “ Prospicit; ut quam optime inter utrosque transigatur.

Sic dixit: at gavisus sunt Achivique Trojanique

Sperantes se finem facturos arumque belli.

Et equos quidem coercuerunt in ordines, descenderunt autem ipsi,

Armæque exuerunt, quæ quidem deposuerunt in terrâ

115 Propè se invicem: exiguum autem erat hinc inde terræ spatium.

Hector vero ad urbem duos praefatos misit

Festinanter, qui agnosque adferrent, Priamumque vocarent.

At Talthybius misit Rex Agamemnon,

Naves ad cavae ut iret, & agnum jussit

120 Adferre: ille vero haud immorigerus fuit Agamemnoni nobili.

Iris autem Helenæ candidas ulnas habenti nuncia venit,

Affimilata glori, Antenoridæ uxori,

Quam Antenorides habebat Rex Helicaon,

Laodice, Priami filiarum formæ præstantissimam.

125 Eamque invenit in domo: ea vero magnam telam texebat,

Duplicem, splendidam: multosque intexebat labores

Trojanorumque equum-domitorum & Achivorum ære-loricatorum,

Ver. 112. Ἑλπόμενοι παύσεσθαι.]

Qui sibi jam requiem pugnae, rebusque salutem

Sperabant: ————— *Æn.* XII, 241.

Ver. 113. ————— ἐκ δ' ἔβαν αὐτοί.] *E* cap-

itis descendunt, & in medium exibant.

Sit autem ex ἔβαν, ἔβαν· simili analogiâ

ex ἔβαν, ἔβαν·

Ver. 115. ————— ὀλίγη δ' ἦν ἀμφὶς ἄρσρα.]

Discessere omnes medii, spatiumque dedere. *Æn.* XII, 696.

De voce ἄρσρα, vide infra ad ζ', 142.

Ver. 125. ————— ἡ δ' ἐν μέγαν ἰσὺν ὕφαινε.]

Quâ ratione vox, δέ, hîc producat; item

ἰσὺν, infra, ver. 154; vide supra ad α', 51.

Ver. 126. ————— μαρμαρέῳ.] *Al.* πορφυρέῳ.

126

- Οὓς ἔθεν εἶνεκ' ἑπαχον ἰὼν Ἀρηῶν παλαμάων.
 Ἀγχι δ' ἰσαμένη προσέφη πόδας ὠκεία Ἴρις·
 130 Δούρ' ἴθι, νύμφα φίλη, ἵνα θέσκελα ἔργα ἴδῃαι
 Τρώων θ' ἰπποδάμων, ἢ Ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων·
 Οἱ περὶν ἐπ' ἀλλήλοισι φέρον πολύδακρυον Ἀρηῶν
 Ἐν πεδίῳ, ὅλοστο λιλαιόμηνον πολέμοιο·
 Οἱ δὲ νῦν ἔαται σιγῇ, πόλεμος δὲ πέπαιται,
 135 Ἀσπίσι κεκλιμένοι, παρὰ δ' ἔγχεα μακρὰ πέπηγον·
 Αὐτὰρ Ἀλέξανδρος ἢ Ἀρήφιλος Μενέλαος
 Μακρῆς ἐγχείησι μαχήσονται περὶ σῆο·
 Τῷ δὲ κε νικήσαντι φίλην κεκλήσῃ ἄκοιτις.
 Ὡς εἰπῶσα θεὰ, γλυκύν ἡμερον ἔμβαλε θυμῷ
 140 Ἀνδρὸς τε προτέρου, ἢ ἄστεος, ἡδὲ τοκῆων.
 Αὐτίκα δ' ἀργυρῇσι καλυψαμένη ὀδόνῃσιν,
 Ὠρμαῖτ' ἐν θαλάμοιο, τέρεν κτ' δάκρυ χέουσα·
 Οὐκ οἷη, ἅμα τῇγε ἢ ἀμφίπολοι δὺ' ἑπώντο,

Quos sui causâ sustinebant a Martis manibus.

Propè autem stans allocuta est pedibus velox Iris;

- 130 "Huc veni, nympha cara, ut admiranda facta spectes
 "Trojanorumque equum-domitorum & Achivorum ære-loricatorum:
 "Qui prius sibi invicem inferebant lachrymosum bellum
 "In campo, perniciosæ cupidi pugnae:
 "Jam verò sedent taciti, (bellumque cessat.)
 135 "Scutis innixi, juxtaque hastæ longæ fixæ sunt:
 "At Alexander & bellicosus Menelaus
 "Longis hastis pugnabunt de te:
 "Ei verò, qui vicerit, chara vocaberis uxor.
 Sic locuta dea, dulce desiderium iniecit animo
 140 Virique prioris, & urbis, atque parentum.
 Protinus autem candidis operata velis,
 Properavit ex gynæceo, teneram lachrymam effundens:
 Non sola, simul eam & famulæ duæ sequebantur,

Ver. 132. — πολύδακρυον Ἀρηῶν.]

— lachrymabile bellum.

Æn. VII, 604.

Ver. 134. — πέπαιται, — πέπηγον.]

Vide suprâ ad α', 37.

Ver. 135. Ἀσπίσι κεκλιμένοι, παρὰ δ' ἔγχεα μακρὰ πέπηγον.]

Stant terrâ defixæ hastæ:—

Æn. VI, 652.

Stant longis adnixi hastis, & scuta tenentes.

Æn. IX, 229.

Defigunt tellure hastas, & scuta reclinant.

Æn. XII, 130.

Aristophanes ad hunc locum alludens,

ἔτι τὸν θυμὸν κατὰ θῆ, κίψας

Περὶ τὴν ὀργὴν, ὥσπερ ὀπλίτης. Av. 401.

Ceterum de voce κεκλιμένοι, vide suprâ ad α', 309, 314, & 338.

Ver. 141. — καλυψαμένη ὀδόνῃσιν.]

Notandus hic primigenius Vocis Mediæ Usus: Καλυψαμένη, cum seipsam cooperuisset. Sic

rursùm, *Iliad.* ζ', 184, κρυπόμενα δ' ἐφ' ὤπῃ
 καλύφατο δια θεῶν. Et *Odys.* ε', 491, ὅ
 Ὀδυσσεὺς φύλλοισι καλύφατο. Et *Iliad.* ζ',
 199, Σείσατο δ' εἰσι θεῶν, commovit se in
 folio. Similiter, κείρειν, propriè est, tondere;
 κείρεσθαι, tonderi; κείρασθαι, se tondere. Item,
 τιμήσομαι, honorabilem me præstabo; μετὰ
 μαι, odiosum me reddam; κορομαι, cadam
 me ipse, id est, plangam seu lamentaber.
 Primigenius, inquam, hic Vocis mediæ Usus.
 Paulatim autem, vulgari loquendi consuetu-
 dine, cœpta sunt alia hujus vocis Temporis
 significati activo usurpari, alia passivo. Nec
 tamen hoc ipsum sine ullo delectu: Quod
 quidem explicatu difficillimum, attentè au-
 tem legentibus observatum persæpè est facil-
 limum. Exempli gratiâ: Ὁ διακονέμενος
 idem est ac ὁ διάκονος, Minister, Famulus;
 ὁ διακονῶν autem, is qui jam tum, eo ipsâ
 temporis articulo, ministrat.

- Αἴθρη Πιτθῆς θυγάτηρ, Κλυμένη τε βοῶπις.
 145 Αἴψα δ' ἐπειθ' ἵκανον, ὅθι Σκαυαὶ πύλαι ἦσαν.
 Οἱ δ' ἀμφὶ Πρίαμον καὶ Πάνθοον, ἠδὲ Θυμοίτιν,
 Λάμπον τε, Κλυτίον δ', Ἰκετάονά τ', ὅζον Ἀρηθ',
 Οὐκαλέγων τε καὶ Ἀντήνωρ, πεπνυμένω ἄμφω,
 Εἶατο δημογέροντες ὅππῃ Σκαυῇσι πύλῃσι,
 150 Γῆραι δὲ πολέμοιο πεπαυμένοι· ἀλλ' ἀγορηταὶ
 Ἑσθλοί, τετλίγεασιν εἰκότες, οἵτε καθ' ὕλῃν
 Δενδρέω ἐφεζόμενοι ὅπα λαιρόεσσαν ἱῇσι·
 Τοιοῖ ἀρετῇ Τρώων ἡγήτορες ἦν' ὅππῃ πύργῳ.
 Οἱ δ' ὥς ἔν εἶδον Ἑλένην ὅππῃ πύργῳ ἴδσαν,
 155 Ἦκα πρὸς ἀλλήλους ἔπεα πτερόεν' ἀγόρευον·
 Οὐ νέμεσις, Τρῶας καὶ εὐκνήμιδας Ἀχαιῆς

Æthra Pitthei filia, Clymenéque magnis oculis.

- 145 Confestim deinde pervenerunt, ubi Scævæ portæ erant.
 At Priamus & Panthous & Thymætes,
 Lampusque, Clytiufque, Hicetaónque, ramus Martis,
 Ucalegónque & Antenor, prudentes ambo,
 Sedebant populi-seniores in Scæis portis,
 150 Ob senectutem scilicet à bello cessantes; sed erant concionatores
 Boni, cicadis similes, quæ in sylva
 Arbori insidentes vocem suavem emittunt:
 Tales utique Trojanorum proceres sedebant in turri.
 Hi autem ut viderunt Helenam ad turrim venientem,
 155 Submissè inter se verbis alatis dixerunt;
 “Non est indignè ferendum, Trojanos & bene-ocreatos Achivos

Ver. 144. Αἴψα Πιτθῆος θυγάτηρ.] Οἱ δὲ
 καὶ αὐτοὶ τὸ ἔπος διαβάλλουσι. *Plutarch. in
 Thæso, sub finem.*

Ibid. — βοῶπις] Vide suprâ ad α', 551.
 Ver. 146. Οἱ δ' ἀμφὶ Πρίαμον] Quemad-
 modum Πρίαμοιο βῆν, est Priamus ipse; vide
 suprâ ad ver. 105; & ad β', ver. 658: Ita
 αὐτοῖσι Πρίαμον, Priami affecle & pedissequi,
 Priami comitatus, idem sonat ac ipse Pria-
 mus.

Ver. 147. Λάμπον τε, Κλυτίον δ'] Vide
 suprâ ad β', 497.

Ver. 151. — οἵ τε καθ' ὕλῃν] Ex græ-
 co, ὕλη, ortum est Latinum, *silva*; & Poë-
 tus trisyllabum, *silva*. Quo de vocabulo,
 Eruditissimus Bentleius: “*Silvia, inquit,*
etiam per diæresin in tres syllabas disso-
luta, primam tamen longam retinebit; si-
quidem certum est a Græco ὕλην, vel per
digamma Æolicum ὕλην, latinum silva
profluxisse. Nam ὕλην quidem apud Græ-
cos syllabam primam semper productam
habet. — Sed ed tantum hac nota-
mus, ut acuatuseruditorum judicia; non
ut Poëtam [Horatium, qui primam in si-
lva corripuit,] culpæ infimulemus, qui sine
dubio ex usu Sermonis & Eruditorum
consuetudine scire melius faciliusque hac

“potuit, quàm quivis hodiè mortalium ex
 “incertis Analogiæ rationibus tanto post
 “intervallo hariolari.” *Not. ad Horat.
 Carm. lib. I, 23.* Si quis, post *Ingentis E-*
ruditionis Virum, conjecturæ locus sit; cre-
 diderim equidem Vocalium brevium dua-
 rum, ex unius longæ dissolutione natarum,
 alterâ transpositâ, ab ὕλη naturaliter oriri
syla, sýlla, sýlla. Lectoris judicium esto.

Ver. 152. Δενδρέω ἐφεζόμενοι] Vide suprâ
 ad β', 268 & 811.

Ibid. — ὅπα λαιρόεσσαν.] Vocem sua-
 vem; vel, ut alii, *gracilem*. Οἱ δὲ γέροντες,
 τέττιξιν εἰκότες, ζωῶσι ὀξύφωνοις ἰσάζοντα.
Dionys. Halicarn. περὶ τῆς Ὀμήρου ποιήσεως.
 §. 18.

Ver. 155. Ἦκα] *Al. Ὦκα.*

Ver. 156. Οὐ νέμεσις — Τοιῷδ' ἀμφὶ γυ-
 ναικί] “Illud quoque est ex relatione ad
 “aliquid, quod non ejus rei gratiâ dictum
 “videtur, *Amplificationis* genus. Non pu-
 “tant indignum Trojani principes, Graios
 “Trojanosque propter Helenæ speciem tot
 “mala tanto temporis spatio sustinere:
 “Quenam igitur illa Forma credenda est?
 “Non enim hoc dicit *Paris*, qui rapuit;
 “non aliquis *Juvenis*; non unus & *Vulgo*;
 “sed *Senes*, & prudentissimi, & Priamo assi-
 “dentes.

- Τοιῷδ' ἀμφὶ γυναικὶ πολὺν χρόνον ἄλγεα πάχεν·
 Αἰνῶς ἀθανάτησι θεῆς εἰς ὧπα ἔοικεν.
 Ἀλλὰ καὶ ὥς, τοίη περ ἔσθ', ἐν νηυσὶ νεέεσθω,
 160 Μηδ' ἡμῖν τεκέεσσι τ' ὀπίσω πῆμα λίποιτο.
 Ὡς ἄρ' ἔφαν· Πριάμῳ δ' Ἑλένῃ ἐκαλέσατο Φωνή·
 Δεῦρο πάροιθ' ἐλθῆσα, φίλον τέκν', ἵζου ἐμεῖο,
 Ὅφρα ἴδῃς πρότερόν τε πόσιν, πῆλός τε, φίλος τε·
 Οὔτι μοι αἰτή ἐστὶ, θεοὶ νύ μοι αἰτιοὶ εἰσιν,
 165 Οἱ μοι ἐφώρμησαν πόλεμον πολύδακρυον Ἀχαιῶν.
 Ὡς μοι καὶ τόνδ' ἄνδρα πελώριον ἐξονομήνης,
 Ὅσις ὅδ' ἐστὶν Ἀχαιὸς ἀνὴρ ἡὺς τε μέγας τε.
 Ἦ τοι μὲν κεφαλῇ καὶ μείζονες ἄλλοι ἔασιν·
 Καλὸν δ' ἔγωγ' ἔγωγ' ἔγωγ' ἴδον ὀφθαλμοῖσιν,
 170 Οὐδ' ἔγωγ' ἔγωγ' βασιλῆϊ γὰρ ἀνδρὶ ἔοικε.
 Τὸν δ' Ἑλένη μύθοισιν ἀμείβετο, δῖα γυναικῶν·
 Αἰδοῖός τέ μοι ἐσσι, φίλε ἐκυρὲ, δεινός τε·

“ Tali de muliere longum tempus dolores pati :

“ Omnino immortalibus deabus ad vultum similis est.

“ Sed & sic, talis quamvis sit, in navibus redeat,

160 “ Neque nobis liberisque in posterum detrimentum relinquatur.

Sic dixerunt : Priamus autem Helenam vocavit voce ;

“ Huc coram veniens, cara filia, affide mihi,

“ Ut videas priorémque maritum, affinéque, amicóique :

(“ Non mihi tu in causâ es ; dii utique mihi in causâ sunt,

165 “ Qui mihi immiserunt bellum lachrymosum Achivorum :)

“ Ut mihi & istum virum ingentem nomines,

“ Quisnam iste sit Achivus vir ampliusque magnusque.

“ Certè quidem capite etiam altiores alii sunt :

“ Pulchrum autem aded ego nondum vidi oculis,

170 “ Nec aded venerabilem : regi enim viro similis est.

Huic autem Helena verbis respondit, nobilissima mulierum ;

“ Reverendusque mihi es, dilecte focer, timendusque :

“ dentes. Verùm & ipse Rex, decenni

“ bello exhaustus, amissis tot liberis, im-

“ minente summo discrimine ; cui faciem

“ illam, ex quâ tot lachrymarum origo

“ fluxisset, invisam atque abominandam

“ esse oportebat ; & audit hæc, & eam Fi-

“ liam appellans juxta se locat, & excusat

“ etiam, atque sibi esse malorum causam

“ negat.” Quintilian. lib. 8, c. 4.

Ver. 160. — λίποιτο] *Al.* λίπεται.

Ver. 163. — ἴδῃς] *Al.* ἴδῃ. Quod per-

inde est.

Ver. 164. Οὔτι μοι αἰτή ἐστὶ, θεοὶ νύ μοι

αἰτιοὶ εἰσιν.]

Non tibi Tyndaridis facies invisâ La-

cænx,

Culpativum Paris ; verùm inclementia Di-

uvum

Has evertit opes, sternitque à culmine

Trojam. *Æn.* II, 601.

Vide suprâ ad ver. 156.

Ver. 166. Ὡς μοι καὶ τόνδ' ἄνδρα πολὺν
 ἐξονομήνης

Ὅσις ὅδ' ἐστὶν.] Ἐζητήται δὲ, πῶς ὁ Πρία-
 μος τῷ δεκάτῳ εἰπε πυνθάνεται περὶ τῶν ἀν-
 δρῶν ; λέγουσιν οἱ παλαιοὶ, Ἐπειδὴ πρῶτον
 περὶ τὰς ἀσυγμάτους πύλεις ἐπλανώτο αἰσῶν
 καὶ ὁ Ποιητὴς φησι, “ Πιλάζμενοι κατὰ γὰρ
 “ ἔπη ἀρξέμεν Ἀχιλλεύς.” νῦν δὲ προσκαθίσταται
 τῇ Ἰλίῳ. — Πρότερον δὲ ἂν ἐτεβήατο πρὸς
 πάντας ἀόπλους (ver. 114.) ὡς νῦν. *Schib.*
 ad ver. 170.

Ver. 169. Καλὸν] Vide suprâ ad β', 43.

Ibid. — ἔγωγ' ἔγωγ' ἔγωγ'] *Al.* ἔγωγ' ἔγωγ'
 ἔγωγ'.

Ver. 172. Αἰδοῖός τέ μοι ἐσσι, φίλε ἐκυρὲ,
 δεινός τε.] Οἱ δειλότατοι πρὸς τὰς νόμους, δει-
 λωτάτατοι πρὸς τοὺς πολεμίους εἰσὶ. — ἴδῃ
 καὶ καλῶς — Ὅμηρος, “ Αἰδοῖός τέ μοι ἐσσι,
 “ φίλε ἐκυρὲ, δεινός τε.” *Plutarch. in Agid. &*

Cleomene. Cæterùm de prosodiâ vocabulo-

rum, φίλε ἐκυρὲ, vide suprâ ad α', 51.

- ὧς ὄφελεν θάνατός μοι ἄδειν κακός, ὅππότε δεῦρο
 τίει σῶ ἐπόμην, θάλαμον γνωτὸς τε λιπῆσα,
 175 Παῖδά τε τηλυγέτιν, ἢ ὀμηλικίην ἐρχτεινίην.
 Ἀλλὰ τά γ' ἐκ ἐγγύοντο· τὸ ἢ κλαίεσσα τέτηκα.
 Τῷ δέ μοι ἐρέω, ὃ μ' ἀνείρεαι, ἡδὲ μεταλλάς·
 Οὐτὶς γ', Ἀτρείδης εὐρυκρείων Ἀγαμέμνων,
 Ἀμφότερον βασιλεύς τ' ἀγαθός, κρατερός τ' αἰχμητής·
 180 Δαῖς αὐτ' ἐμὸς ἔσκε κυνώπιδος, εἴ ποτ' ἔλω γε.
 ὧς φάτο· τὸν δ' ὁ γέρων ἠγάσσατο, Φώνησέν τε·
 ὦ μάκαρ Ἀτρείδην, μοιρηγνὺς, ὀλβιόδαιμον,
 ἦ ῥα νῦν τοι πολλοὶ δεδμήατο κῆροι Ἀχαιῶν.

“ Utinam mors mihi placuisset mala, quando huc

“ Filium tuum secuta sum, thalamo fratribusque relictis,

175 “ Filiâque charissimâ, & coetu æqualium amabili.

“ Sed hæc non facta sunt: quamobrem & lachrymis liquefco.

“ Illud autem tibi dicam, quod ex me quaeris atque percontaris:

“ Hic quidem, Atrides est latè imperans Agamemnon;

“ Utrunque, Rexque bonus, fortisque bellator.

180 “ Levir utique meus erat inverecundæ, siquidem fuit.

Sic dixit: hunc verò senex admiratus est, dixitque;

“ O beate Attrida, læto-fato-nate, fortunate,

“ Certè tibi multi sub imperio sunt juvenes Achivorum.

Ver. 173. ὧς ὄφελεν θάνατός μοι] Pulcherrimè, & singulari planè cum condescenditiâ, atque ad personam convenientissimè, dedecus suum hîc in exordio orationis præstatur Helena; ὡς ὄφελεν θάνατός μοι &c. &c. eodem tandem definit, — ἐμὸς ἔσκε κυνώπιδος, εἴ ποτ' ἔλω γε.

Ver. 176. Ἀλλὰ τά γ' ἐκ ἐγγύοντο] Quod præterierim, quodque factum oportebat; non evenit.

Ibid. — τέτηκα.] Vide suprâ ad α', 37.

Ver. 179. Ἀμφότερον βασιλεύς τ' ἀγαθός, κρατερός τ' αἰχμητής.]

Ἐπὶ τῷ γένει τῶν Ὀμήρου σύγκρισις ἐπῶν ἐν ταῖς διηγησίαις, ἢ παρὰ τὰ συμπόσια, ἄλλον ὅδε σίχον προκρίνοντος, αὐτὸς [Ἀλέξανδρος] ἐκ διαφέροντα πάντων ἐνέκρινε τῶν, “ Ἀμφότερον βασιλεύς τ' ἀγαθός, κρατερός τ' αἰχμητής.” Plutarch. de Alexandri Magni fortunâ sive virtute, orat. 1. Ἀραγε ὅτι αἰχμητής τε καὶ κρατερός αὐτὸς εἴη, ἐκ εἰ μόνος αὐτὸς εὐ ἀγωνίζοιτο πρὸς τὰς πολεμίας, ἀλλ' ὅτι καὶ παντὶ τῷ στρατοῦ τῷ τε αὐτὸς εἴη; καὶ βασιλεὺς ἀγαθός, ἐκ εἰ μόνον τῷ ἑαυτοῦ καλῶς προσέσκηται, ἀλλ' εἰ καὶ ὧν βασιλεὺς, τῶν αὐτῶν ἐν δυνάμει αὐτὸς εἴη. Xenoph. Ἀπομνημονεύμ. lib. 3.

Ver. 180. — εἴ ποτ' ἔλω γε.] Siquidem id meminisse fas sit: Si unquam digna eram, que isto nomine memorarer. Vide suprâ ad α', 37.

Ver. 173. Eustathius hæc ita explicat: Τὸ

δὲ, εἴ ποτ' ἔην γε, πρῶτον τὸν ἐπὶ τῇ μυσίᾳ τῶ ἀνδρὸς λυπημένον ἴσας κατ' αὐτῆς οἰονεὶ λέγεσθαι, ὡς ἔ νῦν ἐστίν, ἀλλὰ ποτὶ ἦν. Domina Dacier hoc modo vertit; “ Il étoit mon beau-frere: Helas! malheureux puis je vivre, & penser que je ne puis plus lui donner ce nom?”

Ver. 182. ὦ μάκαρ Ἀτρείδην, μοιρηγνὺς, ὀλβιόδαιμον.] Ἐξωθεν ἔτος ὁ μακαρισμός, ὅπλων καὶ ἵππων καὶ στρατίας περιεχυμένους αἱ δὲ τῶν πατρῶν φωναὶ πρὸς τὴν κενὴν δόξαν ἐνδοθεν ἀντιμαρτυροῦσι, “ Ζεὺς με μέγα Κρονίᾳ δὲ αὐτῇ ἐνέδωκε βασιλῆα,” Plutarch. de Animi Tranquillitate. Quod autem annotat Eustathius, laudatum hunc versum eo, quod vocem monosyllabam dissyllaba, deinceps trisyllaba, quadrisyllaba, & quinquessyllaba, ordine & κλιμακῶν excipiant; meræ sunt ineptiæ.

Ver. 183. — δεδμήατο κῆροι Ἀχαιῶν.] Scholiastes legit δεδμήαται; rectèque explicat, ὑποτιτταμένους εἶσιν. At δεδμήαται hoc in versu locum habere non potest; nisi cum Barnesio, pro κῆροι, legas ἄις Ἀχαιῶν, contra Codicum fidem. Eustathius, (ut ex commentario ejus colligo, pag. 303, lin. 49.) legit δεδμήνται. Atque hanc equidem veram esse Lectionem existimo: Exigit enim Temporum ratio, ut δεδμήνται potius, quàm δεδμήατο, legatur. Vide suprâ ad α', 37.

Ver.

- Ἦδη καὶ Φρυγίῳ εἰσέλυθον ἀμπελόεσσιν,
 185 Ἐνθα ἴδον πλείστας Φρύγας, ἀνέρας αἰολοπώλεις,
 Λαῶς Ὀτρεῖ καὶ Μυγδονὶ ἀνιθέοιο,
 Οἳ ῥα τότε ἐσεσπύοντο παρ' ὄχθας Σαγγαρίοιο.
 Καὶ γὰρ ἐγὼν ὀπίκερ ἐὼν μετ' αἰσὶν ἐλέχθην
 Ἥματι τῷ, ὅτε ἦλθον Ἀμαζόνες ἀνιάνειραι.
 190 Ἀλλ' ἔδ' οἳ πόσοι ἦσαν, ὅσοι ἐλίκωπες Ἀχαιοί.
 Δαΐτερον αὖτ', Ὀδυσῆα ἰδὼν, ἐρέειν ὁ γεραίος·
 Εἴπ' ἄγε μοι καὶ τόνδε, φίλον τέκος, ὅσις ὅδ' ἐστὶ
 Μείων μὲν κεφαλῇ Ἀγαμέμνονα Ἀτρεΐδαο,
 Εὐρύτερον δ' ὅμοισιν, ἰδὲ σέρνοισιν ἰδέσθαι.
 195 Τεύχεα μὲν οἳ κεῖται ὀπὶ χθονὶ παλαιοτέρῃ,
 Αὐτὸς γὰρ, κίλινος ὡς, ὀπιπωλεῖται σίχας ἀνδρῶν.
 Ἀρνεῖσθαι μιν ἐγώ γε εἴσκω πηγεσιμαῖλλω,
 Ὅς οἶον μέγα πῶϊ διέρχεσθαι ἀργυρινῶν.
 Τὸν δ' ἡμείβετ' ἐπειθ' Ἑλένη, Διὸς ἐκγεγαυῖα·
 200 Οὐτ' ἔδ' αὖ, Λαερτιάδης πολύμητις Ὀδυσσεύς,

- “Olim etiam Phrygiam ingressus sum vitiferam,
 185 “Ubi vidi plurimos Phrygas, viros equos-agitandi peritos,
 “Copias Otrei & Mygdonis deo-similis,
 “Qui quidem tunc castra-habebant apud ripas Sangarii.
 “Etenim ego auxiliaris existens cum illis numerabar
 “Die illo, quando venerunt Amazones viragines.
 190 “Sed neque isti tot erant, quot nigris oculis Achivi.
 “Secundò dein, Ulyssē conspicatus, interrogavit senex;
 “Dic age mihi & istum, dilecta filia, quisnam is sit:
 “Minor quidem capite Agamemnone Atreidā,
 “Lator verò humeris & pectoribus visū.
 195 “Arma quidem ei jacent super terram aliam;
 “Ipse verò, aries veluti, obit ordines virosum:
 “Arieti ipsum ego assimilo densi velleris,
 “Qui ovium magnum gregem oberrat candidarum.
 “Huic autem respondit deinde Helena Jove nata;
 200 “Iste porro, est Laertiades solers Ulysses,

Ver. 184. Ἦδη καὶ Φρυγίῳ εἰσέλυθον]
 Nam memini Hefiones visentem regna
 fororis
 Laomedontiadem Priamum.

Æn. VIII, 157.

Ver. 185. Ἐνθα ἴδον πλείστας] Narratio,
 senibus ferè perpetua, etiam in hac brevi
 oratione mirè condecet.

Ibid. — αἰολοπώλεις.] Vide suprā ad β',
 316.

Ver. 187. — παρ' ὄχθας] Al. παρ'
 ὄχθαις.

Ver. 188. — ἐγὼν ὀπίκερ ἐὼν.] Ἐπί-
 κεροι λέγονται, οἱ τοὺς πολεμικένοις βοηθῶντες·
 σύμμαχοι δὲ, οἱ τῶν πολεμούντων. Schol.

Ver. 191. Δεύτερον αὖτ' Ὀδυσῆα ἰδὼν,
 ἐρέειν ὁ γεραίος.] Πᾶς οὐκ ἔγνω αὐτὸν ὁ Πριά-
 μος, ὡς πρότεροι ἄμα Μενέλαος εἰς Τροίαν ἔλθον-
 2

λυθεῖ; Ἀπαξ μόνον ἐντυχῶν, καὶ μετὰ δευτέ-
 ρῃ χρόνον, εὐλόγως ὁ γεραίος ἀπὸ μνήμης εἶπεν·
 Ἰσως μὲν, οὐκ ἐξυβλέπων, διὰ τὸ βαθυγχεῖν
 τυχὸν δὲ, καὶ ἐξελάθετο· ἢ οὐδὲ τότε ἠνέκαστα-
 το. Schol. apud Barnesium, & Enstath.
 Ceterum Δεύτερον hīc intelligendum το δεύ-
 τερον, sicut (infra, ver. 225,) τὸ τρίτον.

Ver. 195. Τεύχεα μὲν οἳ] Quā ratione,
 μὲν, hīc producatur; item μάλα, ver. 214;
 & τε, ver. 221; & ἐπεα, ver. 222; Vide
 suprā ad α', 51.

Ver. 200. Οὐτὸς δ' αὖ] Pessimè hīc Scho-
 liafles interpolatus; καὶ Οὐτόσδε λέγεται,
 καθάπερ Τεῖδοσδε. Quem malo omine secu-
 tus est Barnesius, & hīc, & ver. 229, &
 alibi. Vide infrā ad θ', 160.

Ibid. — πολύμητις Ὀδυσσεύς]
 — pellacis Ulyssēi, Æn. II, 90.

Ver.

ὅς τ' ἐφ' ἑνὶ δῆμῳ Ἰθάκῃς, κραναῆς περ ἐσθης,
Εἰδὼς παντοίους τε δόλους καὶ μῆδεα πυκνά.

Τὼ δ' αὖτ' Ἀντήνωρ πεπνυμένῳ ἀντίον ἦυδα·

ὦ γυναι, ἥ μάλα τῷτο ἐπ' οὖν νημερτὲς εἶπες.

205 Ἦδη γὰρ καὶ δευρὸ ποτ' ἤλυθε δῖος Ὀδυσσεύς,

Σεῦ ἔνεκ' ἀγγελίης, σὺν ἀρηϊφίλῳ Μενελάῳ·

Τὲς δ' ἐγὼ ἐξείνισσα, καὶ ἐν μεγάροισι φίλησα·

Ἀμφοτέρων δ' οὖλῳ ἰδάλῳ καὶ μῆδεα πυκνά·

Ἀλλ' ὅτε δὴ Τρώεσσιν ἀγειρομένοισιν ἐμιχθεν,

210 Στάντων μὲν, Μενέλαος ὑπαίρκεν εὐρέας ὤμους,

Ἀμφω δ' ἐζομένῳ, γεραώτερος ἦεν Ὀδυσσεύς.

Ἀλλ' ὅτε δὴ μύθους καὶ μῆδεα πᾶσιν ὕφαινον,

Ἦτοι μὲν Μενέλαος ὀπιτροχάδῳ ἀγόρευε,

“ Qui nutritus est in populo Ithacæ, asperæ licet existentis,

“ Sciens omnimodosque dolos & consilia prudentia.

Hanc autem Antenor prudens contra locutus est;

“ O mulier, profectò valdè hoc verbum verum es locuta;

205 “ Jam enim & huc olim venit nobilis Ulysses,

“ Tui causâ legatus, cum bellicoso Menelao :

“ Hos autem ego hospitio-accepi, & in ædibus humaniter-tractavi :

“ Amborum verò indolem perspexi & consilia prudentia :

“ At cùm jam Trojanis congregatis misti essent,

210 “ Stantibus quidem, Menelaus eminebat latis humeris ;

“ Ambobus autem sedentibus, augustior erat Ulysses.

“ Sed cum jam verba & consilia omnibus texebant,

“ Certe quidem Menelaus succinctè concionabatur,

Ver. 201. — Ἰθάκῃς, κραναῆς περ ἐσθης.]

Scopulos Ithacæ, Laërtia regna.

Æn. III, 272.

“ Ithacam illam in asperissimis saxulis tan-

“ quam nihilum affixam.” C. de Orat. I.

Atque hinc liquet istud χαμαλὴν, Odys. i,

25, ab Interpretibus minùs rectè fuisse ac-

ceptum. Insula enim Ithaca, non erat hu-

milis ac depressa : Sed hoc (ut opinor) ibi

ait Poëta, non modò montem istum, ver.

21, sed totam insulam, etiam χαμαλὴν,

etiam quibus in partibus depressior esset,

comparatè tamen cum circumjacentibus in-

sulis, πανπερτάτην εἰν ἀλὶ κεῖσθαι.

Ver. 203. — ἀντίον ἦυδα.]

Solus hæc contrà : — Æn. I, 80.

Æneas contrà cui talia reddit.

Æn. X, 530.

Ver. 204. — εἶπες.] Al. εἶπας. Quod

perinde est.

Ver. 205. — ποτ' ἤλυθε] Postulat tem-

porum ratio, ut sit ἤλυθε ab Aoristo ἤλυθον,

non a Præterito (ut vocant) ἤλυθα. Vide

suprà ad α', 37.

Ver. 206. Σεῦ ἔνεκ' ἀγγελίης.] Vertunt

Recentiores, “ Tui causâ Legatus.” At En-

statius : “ Ἐνεκ' ἀγγελίης τῆς κατὰ τὴν Ἑλένην.

Ibid. — σὺν ἀρηϊφίλῳ Μενελάῳ.] Cùm

Menelaus, & vir Princeps, & singulare cer-
tamen jam initurus, nequaquam hoc in loco
prætereundus esset ; nec tamen de ejus cha-
racterē Helenam verba facere deceret ; pul-
cherrimo artificio (ut rectè notavit Popius)
Antenorem inducit Poëta, formam atque in-
genium Menelai hîc describentem.

Ver. 207. — ἐξείνισσα.] Rectè cum
duplici σ. Vide suprà ad α', 140.

Ver. 209. — Τρώεσσιν ἀγειρομένοισιν.]
Al. Τρώεσσιν ἐν ἀγειρομένοισιν.

Ver. 210. — ὑπαίρκεν.] Vide suprà ad
β', 426.

Ver. 211. “ Ἀμφω δ' ἐζομένῳ, γεραώτερος
ἦεν Ὀδυσσεύς.” Convenit in hunc locum,
quod de Odys. μ', ver. 73. observavit De-
metrius Phalereus περὶ ἑρμηνείας, §. 60. Τῷ
Μεγαλοπρεπῶ μὲν — τὴν ἀνθυπαλλαγὴν, ὡς
Ὁμηρος. “ Οἱ δὲ δύο σκοπέλοι, ὁ μὲν ἔρα-
“ νόν — ” Πολὺ γὰρ ἔτω μεγαλειότερον,
ἐναλλαχέως πλώστας, ἢ ἑπὲρ ἑταρ ἐφ', “ Τῶν
δὲ δύο σκοπέλων, ὁ μὲν οὐρανόν — ” Cæterùm
de hujusmodi Syntaxeos ratione, (cui nihil
est commune cum absurdâ illâ, quam vo-
cant, Antiptosi;) vide suprà ad β', 353 &
681 ; Item infrà ad ζ', 510 ; & κ', 224 ; &
Odys. μ', 73.

Ver. 213 — 224. Ἦτοι μὲν Μενέλαος —
Ἀλλ'.

- Παῦρε μὲν, ἀλλὰ μάλα λιγέως, ἐπεὶ ἔ' πολύμυθος,
 215 Οὐδ' ἀφαρμαρτοεπῆς, εἰ ἢ γῆει ὕστερος ἦεν.
 Ἄλλ' ὅτε δὴ πολύμητις ἀναίξειεν Ὀδυσσῶς,
 Σταόσκειν, ὥπαι ᾗ ἴδεσκε κτ' χθονὸς ὄμματα πῆξας.
 Σκῆπτρον δ' ἔτ' ὀπίσω, ἔτε προσωρηνές, ἐνώμα,
 Ἄλλ' ἄζεμφές ἔχεσκεν αἶδρει φωτὶ εἰσικός.
 220 Φαίης κεν ζάκοτόν τινα ἔμμεναι, ἀφρονά θ' αὖτως.
 Ἄλλ' ὅτε δὴ ῥ' ὅπα τε μεγάλῳ ἐκ σήθεος ἴει,
 Καὶ ἔπεα νηφάδεσσιν εἰκότα χειμερέησιν,
 Οὐκ ἂν ἔπειτ' Ὀδυσῆϊ γ' ἐρίσσειε βροτὸς ἄλλος.
 Οὐ τότε γ' ὦδ' Ὀδυσῆος ἀγασσάμεθ' εἶδος ἰδόντες.
 225 Τὸ τέλειον αὖτ' Αἴαντα ἰδὼν ἐρέειν ὁ γερεῖός.

- "Pauca quidem, sed valde arguté: quoniam non multiloquus erat,
 215 "Neque verbis-errans, quamvis ætate posterior erat.
 "Sed cum jam solers surrexisset Ulysses,
 "Stabat, deorsumque despiciebat in terram oculis defixis,
 "Sceptrum verò neque retrorsum, neque in anteriorem-partem movebat,
 "Sed immotum tenebat, imperito viro similis:
 220 "Dixisset iracundum aliquem esse, stultumque itidem.
 "At cum jam vocemque magnam ex pectore mitteret,
 "Et verba imbribus nivalibus similia hybernis;
 "Non deinde cum Ulyssæ contendisset mortalis alius:
 "Non autem tunc adeo Ulyssis mirabamur speciem intuentes.
 225 Tertiò rursus Ajacem conspiciatus, interrogabat senex;

Ἄλλ' ὅτε δὴ———Ὀδυσσεύς———.] *Menelaus* concionabatur ἐπιτροχάδην, συντόμας, ἐσπισμένως. Παῖρα μὲν *Ulysses* verò, πολλὰ καὶ πυκνὰ. *Schol.* Οὐκ ἠμάλῃσι δὲ, οὐδὲ χαρὰ κηρίσαι τοὺς ῥήτορας. Τὸν μὲν γὰρ *Nestora*, ἡδὺν καὶ προσνῆι τοῖς ἀκούουσιν εἰσάγει· τὸν δὲ *Μενέλαον*. βραχυλόγον καὶ εὐχαριν, καὶ τοῦ προκειμένου τυχεύοντα· τὸν δὲ Ὀδυσσεύς, πολλὴ καὶ πυκνὴ τῇ δεινότητι τῶν λόγων κεχηρμένον. *Dionys. Halicarn.* περὶ τῆς Ὀμήρου ποιήσεως, §. 20.

"Menelaum ipsum, dulcem illum quidem tradit *Homerus*; sed pauca loquentem." *Cic. de clar. Orat.*

"Itaque oratio illa [*Ulyssis*] apud *Homerum* concitata, & sine intermissione in motem niviis superveniens, oratori data est." *Senec. Epist.* 40.

"Homerus brevem quidem cum animi jucunditate, & propriam, (id enim est, non errare verbis,) & carentem supervacuis eloquentiam, *Menelao* dedit; quæ sunt virtutes generis illius primi. Et ex ore *Nestoris* dixit dulciorem melle profluere sermonem; quæ certè delectatione, nihil fingi majus potest. Sed summam aggressus, ut in *Ulyssæ*, facundiam; magnitudinem illi junxit; cui orationem *Nivibus hybernis*, & copiâ verborum, atque impetu, parem tribuit. Cum hoc igitur, nemo mortalium contenderet." *Quintilian. lib.* 12, cap. 10.

"Sed ea ipsa genera dicendi, jam antiquitus tradita ab *Homero* sunt tria in tribus: Magnificum in *Ulyssæ*, & ubertum, Subtile in *Menelao*, & cohibitum; modicum moderatumque, in *Nestore*." *Quintilian. lib.* 7. cap. 14.

Ver. 217. Σταόσκειν, ὥπαι δὲ ἴδεσκε κατὰ χθονὸς ὄμματα πῆξας, Σκῆπτρον δ' οὕτ' ἔπασσε———.]

————defixa Latinus
 Obtutu tenet ora, foloque immobilis hæret

Intentos volvens oculos:—*Æn.* VII, 249.

"Mirè auditorum dicturi cura delectat—

"Hoc præcipit *Homerus*, *Ulyssis* exemplo

"quem stetit oculis in terram defixis, im-

"motoque sceptro, priusquam illam eloquenti-

"æ procellam effunderet, dicit." *Quintilian. lib.* XI, cap. 3. Ludum facit hunc cum *Aristophanes*, *Nub.* ver. 187 & 191.

Ἀτὰρ τί ποτ' ἐκ τῆν γῆν βλέπεις οὐτοῦ;

Τί γὰρ εἶδε δρώσιν, οἱ σφόδρ'· Ἐλευκρόντι.

Ver. 219. —αἶδρει] *At.* αἶδρι.

Ver. 220. —ζάκοτόν τινα ἔμμεναι.] *At.*

ζάκοτόν τε τιν' ἔμμεναι.

Ver. 222. —ἔπεα νηφάδεσσιν ἐσικότα.

Vide suprâ ad ver. 213.

Ver. 223. —ἐρίσσει] Itâ edidit *Barneſius*, ex tribus MSS. Restituit. *Al.*

malè; ἐρίσει. Quod secundam necessitatem

corripit. *Al.* ver. 6, —διαστήτη ἐρίσσει.

Vide suprâ ad *Al.* 140.

- Τίς τ' ἄρ' ὅδ' ἄλλ' Ἀχαιὸς ἀνὴρ ἧς τε μέγας τε,
 Ἐξοχ' Ἀργείων κεφαλῇ ἢ εὐρέας ὤμους;
 Τὸν δ' Ἑλένη τανύπεπλ' αἰμείβετο, δῖα γυναικῶν
 Οὗτ' δ' Αἴας ἐς πελώρι'. ἔρχ' Ἀχαιῶν
 230 Ἰδομένης δ' ἐτέρωθεν ἐνὶ Κρήτει, θεὸς ὥς,
 Ἔσθ'· ἀμφὶ δέ μιν Κρητῶν ἀγοὶ ἠγερέθοντο.
 Πολλάκι μιν ξείνισσεν ἀρήφιλ' Μενέλαος
 Οἴκῳ ἐν ἡμετέρῳ, ὅπῳτε Κρήτηθεν ἴκοιτο.
 Νῦν δ' ἄλλες μὲν πάντας ὁρῶ ἐλίκωπας Ἀχαιῆς,
 235 Οὐς κεν εὖ γνοίην, ἢ τῆνομα μυθήσάμιμ'.
 Δοιῶ δ' ἔδιδυαμαι ἰδέειν κοσμήτορε λαῶν,
 Κάσσε' ὃ' ἰπποδάμον, ἢ πύξ ἀγαθὸν Πελυδῆκεα,
 Αὐτοκασσινήτῳ, τῷ μοι μία γείνατο μήτηρ.
 Ἥ ἔχ' ἐπαρόθι' Λακεδαιμόνος ἐξ ἐρχεμένης;
 240 Ἥ δὲ ῥο μὲν ἔποντο νέεσσ' ἐνὶ ποντοπόροις,

- “ Quisnam item iste alius Achivus vir, latúsque magnúsque,
 “ Proceríffimus Argivorum *tum* capite *tum* latis humeris?
 Huic autem Helena sinuoso-peplo-induta respondit, nobilíffima mulierum;
 “ Hic verò, Ajax est ingens, propugnaculum Achivorum:
 230 “ Idomeneus autem illinc inter Cretenses, deus veluti,
 “ Stat: circum verò ipsum Cretensium duces congregati sunt.
 “ Sæpe eum hospitio excepit bellicosus Menelaus
 “ Domo in nostrâ, quum ex Cretâ venisset.
 “ Nunc verò alios quidem omnes video nigris oculis Achivos,
 235 “ Quos facile cognoverim, noménque proferrem:
 “ Duos vero non possum conspiceré principes populorum,
 “ Castorémque equórum domitorem, & pugilatu strenuum Pollucem,
 “ Germanos-fratres, quos mihi una peperit mater.
 “ An non secuti sunt Lacedæmone ex amœnâ?
 240 “ An huc *illi* quidem secuti sunt navibus in pontigradis;

Ver. 226. — ἀνὴρ ἧς τε μέγας τε, Ἐξο-
 χ' Ἀργείων κεφαλῇ ἢ εὐρέας ὤμους;]

—latos humeros — *En.* XI, 679.

—sed cunctis altior ibat

Anchises — *En.* VIII, 162.

Ipse inter primos præstanti corpore Tur-
 nus

Vertitur, arma tenens, & toto vertice
 supra est. *En.* VII, 783.

Museum ante omnes: medium nam plu-
 rima turba

Hunc habet, atque humeris extrantem sus-
 picit altis. *En.* VI, 667.

Ubi notandum, *Museum*, non *Homœum*,
 inter omnes tum eminere visum; quod *Ho-*
mœus, quo tempore quæ ibi narrantur gesta
 sunt, nondum natus esset.

Ver. 230. — θεὸς ὥς.] Quâ ratione,

θεὸς, hîc ultimam producat; item δῦρο,
 ver. 240; & Ἰδαῖος, ver. 248; & παρὶς-
 τας, ver. 249; Vide supra ad α', 51.

Ver. 231. — ἠγερέθοντο.] Edidit Bar-
 nesius, & legendum contendit, ἠγέρεθοντο.

Nimirum, non vidit temporum rationem
 isto modo non constare: “ Stat, & cir-
 cum ipsâ Duces congregabantur.” Vide
 supra ad α', 37; & ad γ', 183; & infra ad
 δ', 434. Omnino aut retinendum, ἠγέρε-
 θονται; aut legendum ἠγέρονται, ut infra,
 κ', 127.

Ver. 232. — ξείνισσεν.] Rectè, cum
 duplici σ. Vide supra ad α', 140.

Ver. 235. Οὐς κεν εὖ γνοίην.] Ita Editi.
 Nec tamen opus: Cùm, οὐς κεν εὖ γνοίην,
 rectè dici posset. Vide supra ad α', 51.

Ver. 237. Κάσσε' ὃ' ἰπποδάμον.]
 Picus, equum domitor; *En.* VII, 189.

Ibid. — πύξ ἀγαθόν.]
 Seu crudo fudit pugnam committere cestu.

En. V, 69.

Ver. 240. — δῦρο μὲν.] Mallet Barne-
 sius, “ δῦρ' οἱ μὲν, ob Emphasin, siqua fa-
 verent exemplaria:” Vide ad ver. 409.

Sed & δῦρο, ferri potest: Vide supra ad
 α', 51.

- Νῦν δ' αὖτ' ἐκ ἐθέλῃσι μάχῃ καταδύμῃαι ἀνδρῶν,
 Αἴγρεα δειδιότες ἢ ἐνείδεα πόλλ', ἃ μοι ἐσίν;
 ὣς φάτο· τὸς δ' ἤδη κατέχεν φυσίζου αἶα
 Ἐν Λακεδαιμόνι αὖθι, Φίλῃ ἐν πατρίδι γαίῃ.
 245 Κήρυκες δ' ἀνὰ ἄστρ', θεῶν φέρον ὄρεκ' αἰσά,
 Ἄρνε δύω, ἢ οἶνον εὐφρονα, καρπὸν ἀρέρης,
 Ἀσκῶ ἐν αἰγείῳ· φέρε ᾗ κρητῆρα φαεινόν
 Κήρυξ Ἰδαῖος, ἥδ' ἐχρύσεια κύπελλα·
 Ὡτρυνεν ᾗ γέροντα παρυσάμενος ἐπέεσσιν.
 250 Ὅρσεο, Λαομεδοντιάδῃ· καλέεσιν ἄριστοι
 Τρώων θ' ἵπποδάμων ἢ Ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων,
 Ἐς πεδίον καταβῆναι, ἵν' ὄρεκ' αἰσά τάρμηται·
 Αὐτὰρ Ἀλέξανδρος ἢ ἀρήφιλος Μενέλαος
 Μακρῆς ἐχρήσει μαχίσοντ' ἀμφὶ γυναικί.
 255 Τῷ δέ κε νικήσαντι γυνή ἢ κλήμαθ' ἔποιτο·
 Οἱ δ' ἄλλοι, φιλότῃα ἢ ὄρεκ' αἰσά ταμόνιες,
 Ναίοισιν Τροίῃ ἐρεβώλακα· τοὶ δ' ἐνέωνται
 Ἄργος ἐς ἰωπόροισιν ἢ Ἀχαιῶν καλλιγυνάικα.
 ὣς φάτο· ῥίγησεν δ' ὁ γέρον, ἐκέλευσε δ' ἐταίρους
 260 Ἴππους ζευγνύμεναι· τοὶ δ' ὀτρυνόμενοι ἤπιθοντο.

"Nunc verò nolunt pugnam inire virorum,
 "Dedecora veriti & probra multa, quæ mihi sunt?
 Sic dixit: hos autem jam continebat alma tellus
 In Lacedæmone istic, dilectâ in patriâ terrâ.

- 245 Pracones autem per urbem, deorum ferebant fœdera firma,
 Agnos duos, & vinum latum, fructum telluris,
 Utre in caprino: ferebat etiam cratera splendidum
 Præco Idæus, & aurea pocula:
 Excitabatque senem astans, his verbis;

- 250 "Surge, Laomedontiade: vocant optimates
 "Trojanorumque equum-domitorum, & Achivorum ære-loricatorum,
 "In campum descendere, ut fœdera firma feriantur:
 "Quippe Alexander & bellicosus Menelaus
 Longis hastis dimicabunt de muliere:

- 255 "Victorem autem mulier & opes sequentur:
 "Cæteri verò, amicitia & fœderibus firmis percussis,
 "Incolemus nos Trojam glebosam; illi autem revertentur
 "In Argos aptum-equis & in Achaiam pulchras mulieres habentem.
 Sic dixit: cohorrui autem senex; iussitque socios

- 260 Equos jungere; Illi verò impigrè paruerunt.

Ver. 241. — μάχην] *Al.* πόνον.

Ver. 242. — ἐνείδεα πόλλ', ἃ μοι ἐσίν.]

Vide suprà ad ver. 173. Pulchrè admodum, unde primùm exorta est, eodè infelix definit.

Ver. 246. — καρπὸν ἀρέρης] Vide infra ad ζ, 142.

Ver. 247. — κρητῆρα φαεινόν] *Cratera argenteum.*

Ver. 248. Κήρυξ Ἰδαῖος, ἥδ'] Vide suprà

ad α, 51. Nam licèt "αἰῶς legi possit, "Ἰδαῖος κήρυξ," ut conjecit *Barnesius*; ac languidum id valdè fuisset, & invenustum.

Ver. 252. — τάρμηται] *Al.* τάρμαται.

Ver. 259. — ῥίγησιν δ' ὁ γέρον.] Cohorrui, præ metu & de filio dimicaturus, & de rerum summâ.

Ver. 260. Ἴππους ζευγνύμεναι.] Quâ analogiâ sit δίδωμι, δίδως, δίδωσι, δίδωμεν, δίδωμι, δίδας, δίδαναι, δέμεναι; eadè sit ζευγνύμι,

- Ἄν δ' ἄρ' ἔβη Πρίαμος, καὶ δ' ἠνία τένεν ὀπίσσω·
 Παρ δέ οἱ Ἀντήνωρ περικαλλέα βήσατο δίφρον.
 Τῷ δ' Ἀχαιῶν πεδίοι' ἔχον ὠκείας ἵππους.
 Ἀλλ' ὅτε δὴ ῥ' ἴκοντο μὲν Τρώας καὶ Ἀχαιούς,
 265 Ἐξ ἵππων ἀποβάντες ἐπὶ χθόνα περὶ πύργου,
 Ἐς μέσον Τρώων καὶ Ἀχαιῶν ἐσιχόωντο.
 Ὄρυντο δ' αὐτὶς ἔπειτα ἀναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων,
 Ἄν δ' Ὀδυσσεὺς πολέμητις· ἀτὰρ κήρυκες ἀγαοί
 Ὀρχια πῖσά τε θεῶν σῶαγον, κρητῆρα δ' οἶνον
 270 Μίσγον· ἀτὰρ βασιλεύσιν ὕδωρ ἐπὶ χεῖρας ἔχουσαν·
 Ἀτρεΐδης δ' ἐρυσαμένην χεῖρας μάχαιραν,
 Ἥ οἱ παρ' ἔριφός μιν μέγα κελὸν αἰὲν ἄορτο,
 Ἀργῶν ἐκ κεφαλῶν τάμνε τρίχας· αὐτὰρ ἔπειτα
 Κήρυκες Τρώων καὶ Ἀχαιῶν νεῖμαν ἀρίστοις·
 275 Τοῖσιν δ' Ἀτρεΐδης μεγάλ' εὐχετο, χεῖρας ἀναχών·
 Ζεῦ πάτερ, Ἰδὴθεν μεδέων, κύδιζε, μέγιστε,
 Ἥελίος δ', ὅς πάντ' ἐφορᾷ, καὶ πάντ' ἐπακκῆς,

Ascendit itaque Priamus, ac lora traxit retrorsum;
 Juxtaque eum Antenor perpulchrum ascendit currum.
 Illi utique per Scæas portas in campum dirigebant veloces equos.
 At ubi jam venerunt ad Trojanos & Achivos;
 265 Ex equis descendentes in terram almam,
 In medium Trojanorum & Achivorum procefferunt.
 Surrexit autem statim deinde rex virorum Agamemnon,
 Surrexit etiam Ulysses solers: at præcones conspici
 Res necessarias ad fœdera fida Deorum cogeant, cratere autem vinum
 270 Miscebant: ac regibus aquam supra manus fuderunt.
 Attrides vero, districto manibus cultro,
 Qui ei ad ensis magnam vaginam semper pendebat,
 Agnorum ex capitibus abscidit pilos: at eos postea
 Præcones Trojanorum & Achivorum distribuerunt principibus.
 275 Inter eos vero Attrides altâ-voce precabatur, manibus sublatis,
 " Jupiter Pater, qui ab Idâ imperas, augustissime, maxime,
 " Solque, qui omnia adspicis, & omnia audis,

Ζευῆμι, Ζευγῆς, Ζευγῆσι, Ζευγῆμεν, Ζευ-
 γῆμαι, Ζευγῆναι, Ζευγῆμεναι. Et si-
 militer in Verbis, istius formæ, omnibus:
 Ut Poëtas attentè legentibus faciliè appare-
 bit. Neque in His licentiæ locus est ullus.
 Vide infra ad 1, 70.

Ver. 261. Ἄν δ' ἄρ' ἔβη Πρίαμος, κατὰ δ'
 ἠνία τένεν ὀπίσσω.]

Interea Reges, ingenti mole Latinus
 Quadrijugo vehitur curru: —

Æn. XII, 161.

Ver. 272. — ἄορτο.] Ἀλ. ἄορτο.

Ver. 273. Ἀργῶν ἐκ κεφαλῶν τάμνε τρίχας.]
 Et summus carpens media inter cornua
 setas. Æn. VI, 245.

— & tempora ferro

Summa notant pecudum. —

Æn. XII, 173.

Ver. 276. Ζεῦ πάτερ, Ἰδὴθεν μεδέων, κύ-
 διζε, μέγιστε.] Heraclides Ponticus citat:
 Ζεῦ κύδιζε, μέγιστε, κελαίνοφες, αἰθέρι ναίων.

Ver. 277 — 284. — Ἥελίος δ', — καὶ
 Ποταμοί, καὶ Γαῖα —. Ὅτι μάρτυροί
 εἰσι, —. Εἰ μὲν κεν Μινέλαον —. Εἰ δ'
 καὶ Ἀλέξανδρον —.]

Sol, qui terrarum flammis operâ omnia
 lustras;

— Et Diræ ultrices. — Æn. IV, 607.

Esto nunc Sol testis, & hæc mihi Terra
 precanti,

— Et Pater Omnipotens, & tu Satur-
 nia Juno.

— Fontesque Fluviosque voco. —

Cesserit Aufonio si fors victoria Turno,
 Convenit Evandri victos discedere ad
 urbem:

K 2

Cedet

- Καὶ Ποταμοὶ, καὶ Γαῖα, καὶ οἱ ὑπὲρθε καμόντας
 Ἀνθρώπους τίνυσσθον, ὃς τίς κ' ὀπίρκεον ὁμόσῃ,
 280 Ὑμεῖς μάρτυροί ἐσε, φυλάσσετε δ' ὄρκια πιστά·
 Εἰ μὲν κεν Μενέλαον Ἀλέξανδρος καταπέφνη,
 Αὐτὸς ἔπειθ' Ἑλένῃ ἐχέτω καὶ κλήματα πάντα,
 Ἡμεῖς δ' ἐν νήεσσι νεώμεθα ποντοπόροισιν·
 Εἰ δέ κ' Ἀλέξανδρον κλέινῃ ξανθὸς Μενέλαος,
 285 Τρῶας ἔπειθ' Ἑλένῃ καὶ κλήματα πάντα ὑποδῆναι,
 Τιμῇ δ' Ἀργείοις ὑποτινέμεν, ἥντιν' εἴοικεν,
 Ἥ τε καὶ ἐσσομένοισι μετ' ἀνθρώποισι πέλην].
 Εἰ δ' ἂν ἐμοὶ τιμῇ Πρίαμος Πριάμοιο τέ παῖδες
 Τίηνεν ἔκ ἐθέλωσιν, Ἀλεξάνδροιο πεσόντι,
 290 Αὐτὰρ ἐγὼ καὶ ἔπειτα μαχέασμαι, εἵνεκα ποινῆς,
 Αὖθι μένων, εἰὼς κε τέλῃ πολέμοιο κηχέω.
 Ἥ, καὶ ὑπὸ σομάχῃς ἀρνῶν τάμε νηλεὲς χαλκῷ·
 Καὶ τὸς μὲν κατέθηκεν ὅππῃ χθονὸς ἀσπαύροντας,

“ Et Flumina, & Tellus, & qui sub terra mortuos

“ Homines punitis quicunque perjurium juraverit,

280 “ Vos testes ficitis, conservate verò fœdera fida:

“ Si quidem Menelaum Alexander interfecerit,

“ Ipse deinceps Helenam retineat, & opes omnes;

“ Nos verò in navibus redeamus pontum-transseuntibus:

“ Sin autem Alexandrum interfecerit flavus Menelaus,

285 “ Trojani exinde Helenam & opes omnes reddunto,

“ Multam verò Argivis pendunto, quam convenit,

“ Quaque etiam posteros inter homines sit memorata.

“ Sin autem mihi multam Priamus Priamique filii

“ Pendere noluerint, Alexandro prostrato;

290 “ Tum ego etiam deinde pugnabo, gratiâ multæ,

“ Hic manens, usque dum finem belli invenero.

Dixit, & fauces agnorum abscecidit sævo ferro:

Et hos quidem deposuit super terram palpitantes,

Cedet Iulus agris; nec post arma ulla
 rebelles

Æneadæ referent, ferròve hæc regna la-
 cessent.

Sin nostrum annuerit nobis victoria mar-
 tem,

—paribus se legibus ambæ

Invictæ gentes æterna in fœdera mittant.

Æn. XII, 176, &c.

Ver. 278. —καμόντας] Optimè & sig-
 nificanter exprimit id hæc vox, quod La-
 tinè dicitur, vitâ functos; pari ratione ac,
 Officio functos, Honore functos, Labore func-
 tos; & similia siqua sunt.

Ver. 279. —τίνυσσθον.] Si scribatur,
 τίνυσσθον, perinde erit. Nam τίνω, (unde
 τίνυμι,) in linguâ Ionicâ priorem producit;
 licet in linguâ Atticâ corripiatur: Vide su-
 præ ad β, 43. Διὶ καὶ δὲ ἀριθμῷ κηχρηται,
 εἰπων, τίνυσσθον· ἐστὶ γὰρ ὁ λόγος πρὸς Πλού-
 ταν καὶ Περσεφόνην. Schol.

Ver. 280. —μάρτυρες] Vide supra ad
 α, 338.

Ver. 282. —ἐχέτω.] ἀγέτω, Plutarch.
 Symposiac. lib. 9.

Ver. 286. —ἀποτινέμεν] Vide supra ad
 ver. 279; & ad β, 43.

Ver. 287. Ἥτε καὶ ἐσσομένοισι μετ' ἀνθρώ-
 ποισι πέληται.] Malè hæc reddidit doctissi-
 ma Dacier; “ payeront aux Grecs & à leurs
 “ descendants à jamais un tribut.” Ut rectè
 observavit Popius.

Ver. 289. Τίην] Vide supra ad ver. 279;
 & ad β, 43.

Ver. 292. Ἥ, καὶ ὑπὸ σομάχῃς ἀρνῶν τάμε.]
 Talibus inter se firmabant fœdera dictis,
 Conspectu in medio procerum; tum ritè
 sacratas

In flammam jugulant pecudes.—

Æn. XII, 212.

Ver. 293. —ἐπὶ χθονὸς ἀσπαύροντας, Θυ-
 μοῦ θυομένους.]

—exani-

- Θυμῷ δδωμένους· ἀπὸ γὰρ μὲνΘ εἴλετο χαλκός·
 295 Οἶνον δ' ἐκ κρητῆρΘ ἀφυσάμενοι δεπάεσσιν
 ἔκχεον, ἡδ' εὐχοντο θεοῖς αἰενφρέτησιν·
 ὣδε δὲ τις εἶπεσκεν Ἀχαιῶν τε Τρώων τε·
 Ζεὺς κύδιζε, μέγιστε, καὶ ἀθάνατοι θεοὶ ἄλλοι,
 Ὅσπ' ἔτεροι πρότεροι ὑπὲρ ὄρκια πημῆναιαν,
 300 ὣδὲ σφ' ἐκέφαλΘ χαμάδις ῥέοι, ὡς ὅδε οἶνΘ,
 αὐτῶν, καὶ τεκῶν· ἄλοχοι δ' ἄλλοισι μιγῆεν.
 ὣς ἔφ' ἄν· ἔδ' ἄρ' ὦ σφιν ἐπεκράαινε Κρονίων.
 Τοῖσι γὰρ Δαρδανίδης ΠριάμΘ μὲ μῦθον ἔειπε·
 Κέκλυτέ μοι, Τρῶες, καὶ εὐκνήμιδες Ἀχαιοί·
 305 ἦτοι ἐγὼν εἶμι πρὸτ' Ἴλιον ἠνεμόεσσαν
 ἄψ, ἐπεὶ ἔπως τλήσομ' ἐν ὀφθαλμοῖσιν ἐρεῖδ'·
 Μαρνάμενον φίλον υἱὸν ἀρήϊφίλῳ Μενελάῳ.
 Ζῶς μὲν πᾶς τόγε οἶδε καὶ ἀθάνατοι θεοὶ ἄλλοι,
 Ὅσπ' ὀτέρῳ θανάτῳ τέλΘ πεπωμένον ἐσίν.
 310 ἦ ῥα, καὶ ἐς δίφρον ἄρνας θέτο ἰσόθεΘ φῶς·
 ἄν δ' ἄρ' ἔβαιν' αὐτὸς, καὶ δ' ἠνία τένιν ὀπίσσω·
 Πὰρ δὲ οἱ Ἀντήνωρ περικαλλέα βήσατο δίφρον·
 Τῷ μὲν ἄρ' ἀψόρροι πρὸτ' Ἴλιον ἀπονέοντο.

Animâ carentes: nam vires ademerat ferrum.

- 295 Vinum insuper ex cratere haustum poculis
 Effundebant, & vota faciebant diis immortalibus.
 Sic autem aliquis dicebat Achivorumque Trojanorumque;
 "Jupiter augustissime, maxime, & immortales dii ceteri;
 "Utri priores præter fœdera offenderint,
 300 "Sic ipsis cerebrum humi fluat, sicut hoc vinum,
 "Ipforum, & liberorum: uxores verò aliis cedant.
 Sic dicebant; necdum ipsis votum ratum faciebat Saturnius.
 Inter eos autem Dardanides Priamus verba fecit;
 "Audite me, Trojani, & bene-ocreati Achivi:
 305 "Equidem ego abeo ad Ilium ventosum
 "Retrò; quia nullo modo sustinebo oculis videre
 "Pugnantem dilectum filium cum bellicoso Menelao.
 "Jupiter nimirum hoc scit & immortales dii reliqui,
 "Utri mortis finis fato-destinatus sit.
 310 Dixit, & in currum agnos posuit diis par vir;
 Et ascendit ipse, ac lora traxit retrorsum;
 Juxtaque eum Antenor perpulchrum ascendit currum:
 Hi quidem itaque reversi, ad Ilium abibant.

— exanimisque tremens procumbit
 humi— *Æn.* V, 481.

Ver. 297. ὣδὲ δὲ τις εἶπεσκεν] Quâ ratione, τις, hoc in loco producat, & infra, *ver.* 319; item δίφρον, *ver.* 310; & Ἀλέξανδρος, *ver.* 329; vide suprâ ad *α*, 51.

Ver. 298. —ἀθάνατοι] Vide suprâ ad *α*, 398.

Ver. 302. —Κρονίων] De profundia vocis Κρονίων, Κρονίωνος, vide suprâ ad *α*, 397 & 265.

Ver. 303. Τοῖσι δὲ] Malè hîc & aliàs edidit *Barneſius*, Τοῖσιν. Quod est hiulcum. Utiq, si quid opus, scribendum ei fuisset non Τοῖσιν, sed Τοῖσδε δὲ.

Ver. 306. —ἐπεὶ οὕτως τλήσομ' ἐν ὀφθαλμοῖσιν ἐρεῖσθαι.]

Non pugnam aspicere hanc oculis, non fœdera possum. *Æn.* XII, 151.

Ver. 313. Τῷ μὲν ἄρ' ἀψόρροι πρὸτ' Ἴλιον ἀπονέοντο.] De ἀπονέοντο, vide suprâ ad *α*, 398.

- Ἐκλῶρ ᾧ Περίαμοιο παῖς ἢ δῖος Ὀδυσσεύς
 315 Χῶρον μὲν πρῶτον διεμέτρεον, αὐτὰρ ἔπειτα
 Κλήρης ἐν κινέῃ χαλκήρεϊ πᾶλλον ἐλόντες,
 Ὀππότερος δὴ πρόσθεν ἀφείη χάλκεον ἔγχος.
 Λαοὶ δ' ἤρῃσαντο, θεοῖσι δ' ἡεῖρας ἀνέχον.
 Ὡδε δὲ τις εἶπεν Ἀχαιῶν τε Τρῶων τε.
 320 Ζεῦ πάτερ, Ἰδὴθεν μεδέων, κύδιζε, μέγιστε·
 Ὀππότερος τάδε ἔργα μετ' ἀμφοτέροισιν ἔθηκε,
 Τὸν δὸς ὑποφθίμῳ διῶαι δόμον Ἀϊδος εἶσω,
 Ἡμῖν δ' αὖ φιλότητα ἢ ὄρκια πῖσα λυγρέει.
 Ὡς ἄρ' ἔφην· πᾶλλον δ' ὁ μέγας κορυθαίολος Ἐκλῶρ,
 325 Ἀψ' ὁρώων· Πάριος δ' ὅσως ἐν κλήρης ὄρκεσεν.
 Οἱ μὲν ἔπειθ' ἵζοντο καὶ εἶχας, ἦχι ἐκᾶστω
 Ἴπποι ἀερίποδες, ἢ ποικίλα τόλχε' ἔκειτο.
 Αὐτὰρ ὅγ' ἀμφ' ὤμοισιν ἐδύσατο τόλχεα καλά
 Δῖος Ἀλέξανδρος, Ἐλένης πόσις ἠὲ κόμοιο.
 330 Κνημῖδας μὲν πρῶτα περὶ κνήμησιν ἔθηκε
 Καλὰς, ἀργυρέοισιν ὀπισφυρείοις ἀσχερῆας·
 Δεύτερον αὖ, θώρηκα περὶ στήθεσσιν ἔδωκεν

Hector videt Priami filius & nobilis Ulysses

- 315 Locum quidem primum dimensi sunt: ac deinde
 Sortes in galeâ areâ quatiebant prehensas,
 Uter prior emitteret aream hastam.
 Populi interim supplicabant, diisque manus elevabant;
 Sic autem aliquis dicebat Achivorumque, Trojanorumque;
 320 "Jupiter pater, qui ab Idâ imperas, augustissime, maxime:
 "Uter horum facinorum inter utroque author fuerit,
 "Hunc da interemptum subire domum Orci;
 "Nobis verò rursus amicitiam & foedera rata fieri.
 Sic quidem dixerunt: concutiebatur verò ingens, expeditè-pugnam-ciens Hector,
 325 Retrò aspiciens: Paridis autem illico fors exiliit.
 Illi deinde confederant secundum ordines, ubi unicuique
 Equi veloces, & varia arma jacebant.
 At circa humeros induit arma pulchra
 Nobilis Alexander, Helenæ maritus pulchras-comas-habentis.
 330 Ocreas quidem primum circa tibias posuit
 Pulchras, argenteis fibulis aptè-junctas:
 Tum postea thoracem circa pectora induebat

398. Caterùm ineptè admodùm nodum
 hic in scirpo quærit Scholiastes: Διατὶ χω-
 ρίζεται ὁ Πρίαμος; καὶ οἱ μὲν φασιν, ὅτι ἵνα
 αὐτὸς ἴψος κρείσσον θεωρήσῃ ἀπὸ τῆς πόλεως τὴν
 μονομαχίαν. Οἱ δὲ, ἵνα φυλάξῃ τὰ τεῖχη·
 Ἄλλοι δὲ τὴν Ὀμηρικὴν λύσιν παρίσχονται τὸ,
 "Οὕτως τλήσομεν ἐν ὀφθαλμοῖσιν ὁρᾶσθαι."
 Ὅπερ ἀμείνον.

Ver. 315. Χῶρον μὲν πρῶτον διεμέτρεον.]

Campum ad certamen, magnæ sub mœ-
 nibus urbis,

Dimensi Rutulique viri Teucrique para-
 bant.

Ver. 316, Κλήρης ἐν κινέῃ χαλκήρεϊ.]

Convenere viri, dejectamque area sortem

Accepit galea, ———— *Æn.* V, 490.

Ver. 318. Λαοὶ δ' ἤρῃσαντο, θεοῖσι δὲ ἡε-
 ρας ἀνέχον.] *Al.* Λαοὶ δ' ἤρῃσαντο θεοῖς, ἰδὲ
 χεῖρας ἀνέχον.

Ver. 322. — ἀποφθίμῳ.] De syllabâ
 φθι correptâ, vide suprâ ad β', 43; & ad
 α', 309 & 314.

Ver. 324. — κορυθαίολος.] Vide suprâ ad
 β', 816.

Ver. 328, 331. — καλὰ — καλὰς.]
 Vide suprâ ad β', 43.

Ver. 330, Κνημῖδας μὲν πρῶτα &c.]

— Rutulum

- Οὗ κασιγνήτιο Λυκάονος· ἤρμοσε δ' αὐτῷ.
 Ἀμφὶ δ' ἄρ' ὤμοισιν βάλετο ξίφος ἀργυρόηλον,
 335 Χάλκεον· αὐτὰρ ἔπειτα σάκος μέγα τε στιβαρόν τε·
 Κρατὶ δ' ἐπ' ἰφθίμῳ κυνέῳ εὐτυχτὸν ἔθηκεν,
 Ἰσπαρχῶν δεινὸν ᾧ λόφος καθύπερθεν ἐνδύεν.
 Εἴλετο δ' ἄλκιμον ἔγχος, ὃ οἱ παλάμηφιν ἀρήρει.
 Ὡς δ' αὖτως Μενέλαος ἀρήϊον ἐνὶ ἔδωκεν.
 340 Οἱ δ' ἐπεὶ ἔν ἐκάτερθεν ἐμίλῃ θωρήχθησαν,
 Ἔς μέσσον Τρώων ἢ Ἀχαιῶν ἐσιχόωντο,
 Δεινὸν δερκόμηνος· θάμβος δ' ἔχεν εἰσαρόωντας
 Τρῶας δ' ἵπποδάμους, ἢ εὐκνήμιδας Ἀχαιούς.
 Καὶ ῥ' ἐγλῆς σήτεω, Δαρμετρητῶ ἐνὶ χώρῳ,
 345 Σείοντ' ἐλχέας, ἀλλήλοισιν κοτέοντες.
 Πρόσθε δ' Ἀλέξανδρος· προΐει δολιχόσκιον ἔγχος,
 Καὶ βάλεν Ἀτρεΐδαο καὶ Ἀσπίδα πάντοσε ἴστω,
 Οὐδ' ἔρρηξεν χαλκόν, ἀνεϊνάμφθη δέ οἱ αἰχμὴ
 Ἀσπίδι ἐν κρατερῇ· ὃ ᾧ δούτερος ὤρνετο χαλκῷ.

Sui fratris Lycaonis; habilis enim erat ipse:

Circa autem humeros suspendit ensē argenteis-clavis-distinctum,

335 Æreum; ac postea scutum magnumque solidumque:

Capiti verò forti galeam affabre-factam imposuit,

Setis equinis comantem; terribiliter verò crista desuper nutabat:

Summisque robustam hastam, quæ ipsius manibus apta erat.

Pari autem modo & Menelaus Mavortius arma induebat.

340 Hi postquam igitur ex utrâque acie armati erant,

In medium Trojanorum & Achivorum processerunt,

Torvum intuentes: stupor autem occupabat aspicientes

Trojanosque equorum-domitores, & bene-ocreatos Achivos.

At hi propius steterunt dimenso in loco,

345 Quassantes hastas, sibi invicem irati.

Prior autem Alexander emisit longam hastam,

Et ferit Atridæ scutum undique æquale,

Neque perrupit as, inflexa est enim ei cuspis

Scuto in valido: At secundus impetum fecit ferro

— Rutulum thoraca indutus ahenis
 Horrebat squamis, surasque incluserat auro;
 — laterique accinxerat ensē.]

Æn. XI, 487.

Ver. 333. — ἤρμοσε δ' αὐτῷ.]

— habilis lateri clypeus, loricaque tergo
 est. Æn. XII, 432.

Ver. 334. — βάλετο.] Vide suprâ ad ver.

141.

Ver. 337. Ἰσπαρχῶν δεινὸν δὲ λόφος.]

Ære caput fulgens, cristaque hirsutus e-
 quinâ. Æn. X, 869.

Ver. 338. — ἄλκιμον ἔγχος.]

— validam hastam. Æn. X, 401.

Ver. 345. Σείοντ' ἐλχέας.] Legendum ex-
 istimat H. Stephanus, Σείοντ' ἐλχέας. Sed
 perinde est, tum ad sententiam, tum ad
 Syntaxin. Nam quod locum hîc minùs ap-

tum habere arbitratur τὸ αὐνόμενον, in eo
 verò mirè fallitur Vir doctissimus. Non e-
 nim rectius, sed omninò pessimè, & lan-
 guidè admodum diceretur, σείοντε καὶ κο-
 τείοντε.

Ibid. — κοτέοντε.] Al. κοτέοντες. Quod,
 hoc quidem in loco, non utique omni in
 loco, idem est. Vide suprâ ad α, 566; &
 β, 288.

Ver. 347. Καὶ βάλεν Ἀτρεΐδαο καὶ Ἀσπί-
 δα, — Οὐδ' ἔρρηξεν χαλκόν,]

— raucò quod protinus ære repulsum,
 Et summo clypei nequicquam umbone pe-
 pendit. Æn. II, 545.

Ver. 348. Οὐδ' ἔρρηξεν χαλκόν.] Al. Οὐδ'
 ἔρρηξεν χαλκός.

Ver. 349. Ἀσπίδι ἐν κρατερῇ.] Al. Ἀσπίδι
 ἐνὶ κρατερῇ.

K 4

Ver.

- 350 Ἀτρείδης Μενέλαος, ἐπὶ ξάμῳ Διὶ πατρὶ·
 Ζεὺς ἄνα, δὸς τίσαοθι, ὃ με πρότερος κακ' ἔοργε,
 Δῖον Ἀλέξανδρον, ἣ ἐμῆς ὑπὸ χερσὶ δάμασσαν·
 Ὅφρα τις ἐρρίγησι ἣ ὀψιγόνων ἀνθρώπων,
 Ξεινοδόκον κακὰ ρέξαι, ὃ κεν Φιλότητα ᾤξασκε.
 355 Ἡ ῥα, ἣ ἀμπεπαλὼν πρόει δολιχόσκιον ἔλχ·
 Καὶ βάλε Πελαμίδαο κατ' ἀσπίδα πάντοσε ἴσω.
 Διὰ μὲν ἀσπίδ' ἦλθε φαεινῆς ὀμβριμον ἔλχ·,
 Καὶ Διὰ θώρηκα πολυδαίδαλα ἠρήρεισο·
 Ἀνικρὺ δ' ᾤξασκε λαπαρῶν Δάμνησε χιτῶνα
 360 Ἐλχ· ὃ δ' ἐκλίνθη, ἣ ἀλδίατο κῆρα μέλαιναν·
 Ἀτρείδης δ' ἐρυγάμῳ ξίφ' ἀργυρόηλον,
 Πλήξεν ἀναχόμῳ κόρυθος φάλλον· ἀμφὶ δ' ἄρ' αὐτῷ
 Τειχθαί τε ἣ τετραχθαΐ διατρυφὲν ἔκπεσε χειρός.

- 350 Atrides Menelaus, precatus Jovem patrem;
 "Jupiter rex, da ulcisci, qui me prior injuriâ affecit,
 "Scelestum Alexandrum, & meis sub manibus doma;
 "Ut quisque horrescat etiam posterorum hominum,
 "Hospitem injuriâ afficere, qui benignitatem exhibuerit.
 355 Dixit, & vibratam emisit longam hastam,
 Et ferit Priamidæ scutum undique æquale.
 Per scutum sanè penetravit fulgidum rapida hasta,
 Et per thoracem affabrè-factum infixa est:
 E regione autem juxta ile discidit tunicam
 360 Hasta: ille verò inclinatus est, & evitavit mortem atram.
 Atrides autem educto ense argenteis-clavis-distincto,
 Percussit attollens galeæ conum: super eo verò
 In triâque & quatuor frustra disruptus excidit manu.

Ver. 352. Δῖον Ἀλέξανδρον.] Cùm vox, δῖος, propriè id denoter, quòd Latine dicitur, *insignis*; vulgò hîc vertunt, δῖον Ἀλέξανδρον, *scelestum Alexandrum*, nequitia scilicet *insignem*. Eustathius tamen & hîc bonam in partem accipit; παιδείοντος Ὀμήρου, δῖον τὸν σπουδαῖον ἄνδρα, εὐλογητὸν εἶναι ὡς τὰ πολλὰ, καὶ μὴ σκοπτικὸν ἐν οἷς ἔχρη.

Ver. 353. —ἐρρίγησι] Vide suprâ ad β', 314.

Ver. 355. —πρόει δολιχόσκιον ἔλχ· —
 Διὰ μὲν ἀσπίδος ἦλθε, — καὶ διὰ θώρηκος.]

—hastam jacit: illa per orbem
 Ære cavum triplici, per linea terga, tribusque

Transiit intextum tauris opus —.

Æn. X, 783.

Ver. 356. —Πριαμίδαο.] Vide suprâ ad α', 398.

Ver. 357. Διὰ μὲν ἀσπίδος ἦλθε] Rapidissimum hastæ Transitum pulcherrimè & ζωγραφικῶς depingit Versus, a brevibus statim exorsus syllabis tribus. Quod cùm Barnesium non fugeret; idem tamen eodem in loco vocem, *διὰ*, syllabam priorem

ex "Necessitate," si Diis placet, producere comminiscitur. Quo nihil fingi potuit ineptius. Nam in quibusdam quidem vocabulis, ubi *breves syllabæ Tres* concurrent; nec in iis tamen omnibus, (vide suprâ ad α', 398;) conceditur istiusmodi ex *necessitate* licentia. Atqui ut a voce *διὰ*, è *duobus* syllabis brevibus constante, inchoetur versus; quæ (malum) ista demùm *Necessitas*! Vide infrâ ad ver. 363.

Ibid. —ὀμβριμον] *Al.* ὀβριμον.

Ver. 359. Ἀνικρὺ δ' ᾤξασκε.] Vide suprâ ad α', 51.

Ver. 363. Τειχθαί τε καὶ τετραχθαΐ διατρυφὲν ἔκπεσε χειρός.]

—Perfidus ensis

Frangitur, in medioque ardentem deserit ictu.

—mucro, glacies seu futilis, ictu
 Diffiluit; fulvâ resplendent fragmina arenâ.

Æn. XII; 731, 740.

Non assequutus est, hoc in loco, *Homeri* artem *Virgilius*. Nam, ut ait *Eustathius*, in hoc versu εἰποῖς ἂν σιδήρεα θραυομένους ἀκύν· τοῖστέν γάρ τινα ἦχον ἢ τῶν λέξεων ὑπὸ τρυφῆς, ἐπιτιθεὶς ἔτω φράζοντας τῷ ποιῶντι.

365 Ἀτρεΐδης δ' ὤμωξεν, ἰδὼν εἰς ἔρχον ἐυρυῶ.
Ζεῦ πάτερ, ἔτις σέο θεῶν ὀλοώτερος ἄλλος,
ἦ τ' ἐφάμην τίσεσθ' Ἀλέξανδρον κακότητος.
Νῦν δέ μοι ἐν χεῖρας ἑάγη ξίφος· ἐκ δέ μοι ἔλχος

Atrides autem ejulavit, suspiciens in latum cœlum;

365 "Jupiter pater, nullus te deorum perniciosior alius;

"Certè speraveram me ulturum Alexandrum de injuriâ:

"Nunc autem mihi in manibus fractus est ensis; mihiq̃ue hasta

τῶν, ἰνυματοποιίας τρόπον. Sunt qui hoc in versu, pro διατρυφέν, legant διατρυφέν. Cæterum innumeris in locis Poëtam versum sui Numeros, verborumque ipsorum Sonum (vide jam supra ad ver. 357,) ad rei dicendæ naturam quasi ζωγραφικῶς ἐκτετυπωμένην exegisse, notissimum est.

Hominis omnibus nervis connitentis, lapidemque ingentem adversus montis devexitatem sublevantis labor, quàm pulchrè depictus & quasi ob oculos positus est, *Odys.* x, 594;

—σκηρπιδόμενος χερσὶν τε, ποσὶν τε,

ἄαν ἀνω ὤθεσκε,

Contrario, lapidis pondere suo de monte devoluti impetus, ver. 596;

—τὴν ἀποστέφασκε κραταίῃς

ἁγίαις, ἐπιπτα πέδονδε κυλίνδετο λάας ἀ-
ναιδής.

Similiter apud *Virgilium* pulcherrimè exhibetur Temporis prætereuntis celeritas, pedibus dactylicis;

"Sed fugit intereà, fugit irreparabile Tempus."
Georgic. III, 284.

Item Equi cursus;

"Quadrupedante putrem sonitu quatit ungula campum." *Æn.* VIII, 596.

Junonis dignitas, pedibus spondaïcis;

"—quæ Divum incedo regina." —
Æn. I, 50.

Deorum majestas, Spondeo in quinto pede;

"—penatibus, & Magnis Diis."
Æn. VIII, 679.

"—magnum Jovis incrementum."
Ecl. IV, 49.

Similiter, cauta prudentia & circumspectio;

"—oculis Phrygia agmina circumspexit."
Æn. II, 68.

Et a tergo longè sequentis distantia;

"—longo sed proximus intervallo."
Æn. V, 320.

Maxi cadentis Motus ab initio tardior, deinde acceleratus;

"—jamjam lapsura, cadentique Imminet assimilis." —*Æn.* VI, 602.

Motus Senilis, labascens & impeditus;

"—Sed tarda trementi Genua labant," —*Æn.* V, 432.

Actus validi, & in numerum, incude accepti;

"Illi inter sese multâ vi brachia tollunt

"In numerum." —*Æn.* VIII, 452.

Sonus continuus & productior, Vocalium longarum non elisarum hiatu;

"—gemituque & famineo ululatu."

Æn. IV, 667.

"Et longum, formosè, vale, vale, in-

"quit, Iola." *Eclog.* III, 79.

Item ingens nifus & molimen;

"Ter sunt conati imponere Pelio Of-

"fam." *Georg.* I, 281.

Prærupti siquid dicendum sit, versu in μονο-
σύλλαβον definente;

"—insequitur cumulo præruptus aquæ mons." *Æn.* I, 109.

"—procumbit humi bos." *Æn.* V, 481.

Vel, minutuli siquid & contemnendi;

"—Sæpe exiguus mus." *Georg.* I, 181.

Et è contrario nonnunquam, siquid singulartiter emineat;

"—Divum Pater, atque hominum

"Rex." *Æn.* I, 69.

Portenti amplificatio, verborum asperitate;

"Monstrum horrendum informe in-

"gens," — *Æn.* III, 658.

Belli civilis horror, consultâ verborum κακοφωνία;

"Neu patriæ validas in viscera vertite

"vires." *Æn.* VI, 833.

Terror repentinus, insolitâ vocis profundâ;

"—steteruntque comæ, & vox faucibus hæsit." *Æn.* II, 774.

Deliquium animi, inusitatâ casuræ dispositione;

"Et cùm frigida mors anima seduxerit

"artus." *Æn.* IV, 385.

Fulcimenti mollitudo, pede quinto a syllabâ brevi inchoante;

"—molli fultus hyacintho." *Eclog.* VI, 53.

Liquor inter ferverefaciendum exuperans atque effluens, syllabâ ad finem versum exuberante;

"Aut dulcis musti Vulcano decoquit hu-

"morem." *Georgic.* I, 295.

Ver. 366. —τίσεσθαι.] *Al.* τίσασθαι.

Ex versu 28vo, ut videtur; φάτο γὰρ τίσασθαι ἀλέκτριν.

Ver. 367. —ἐν χεῖρας ἑάγη.] *Plutarch.*

Symposiac. lib. 9, Prob. 13, & MSS nonnulli; ἐν χεῖραςσιν ἄγῃ.

Ver.

- Ἠΐχθη παλάμῃφιν ἐτώσιον, ἔδ' ἔβαλόν μιν.
 Ἡ, ἢ ἐπαΐξας, κόρυθος λάβεν ἰπποδοσείης,
 370 Ἐλκε δ' ὀπιστρέφας μετ' εὐκνήμιδας Ἀχαιῆς.
 Ἀγχε δέ μιν πολύκεσος ἱμάς ἀπαλλῶ ὑπὸ δειρῶ,
 Ὅς οἱ ὑπ' ἀνδρεῶνος ὀχδὺς τέτατο τρυφαλείης.
 Καί νύ κεν εἵρουσέν τε, ἢ ἄσπετον ἦρατο κῦδος,
 Εἰ μὴ ἄρ' ὄξυ νόησε Διὸς θυγάτηρ Ἀφροδίτη,
 375 Ἡ οἱ ῥῆξεν ἱμάντα βοὸς Ἴφι κλαμένοιο.
 Κενὴν δ' ἢ τρυφάλεια ἄμ' ἔσπετο χεὶρὶ παχείῃ.
 Τίω μὲν ἐπειθ' ἦρως μετ' εὐκνήμιδας Ἀχαιῆς
 ῥίψ' ὀπιδινήσας, κόμισαν δ' ἐρήρες ἐταῖροι.
 Αὐτὰρ ὁ ἄψ' ἐπόρυσσε κατακλάρμυλαι μῆναιῶν
 380 Ἐλχεῖ χαλκείῳ· τὸν δ' ἐξήρπαξ' Ἀφροδίτη
 ῥεῖα μάλ', ὥς τε θεός· ἐκάλυψε δ' ἄρ' ἠέρι πολλῇ.
 Καδ' δ' εἶς ἐν θαλάμῳ εὐώδεϊ, κηῶντι.
 Αὐτὴ δ' αὖθ' ἑλένῳ καλέεσ' ἔε· τίω δ' ἐκίχανε
 Πύργῳ ἔφ' ὑψηλῷ· περὶ δ' Τρῳαὶ ἄλγος ἦσαν.

- “ Emissa est manibus irrita, neque sum affectus ipsum.
 Dixit, & irruens galeâ eumprehendit fetis-equinis-densâ,
 370 Trahebâtque conversus ad benè-ocreatos Achivos:
 Præfocabat autem eum acupictum ligamen tenero sub jugulo,
 Quod ipsi sub mento retinaculum adstrictum erat galeæ.
 Et pertraxisset utique, & immensam tulisset gloriam,
 Nisi cito sensisset Jovis filia Venus,
 375 Quæ ipsi rupit lorum bovis vi occisi:
 Inanis autem galea simul sequebatur manum robustam.
 Eam quidem tum heros ad bene-ocreatos Achivos
 Projecit contorquens, sustuleruntque dilecti socii.
 At ille iterum irruiat interficere cupiens
 380 Hastâ æreâ: hunc autem eripuit Venus
 Facile valdè, utpote dea: cooperuitque caligine multâ;
 Collocavitque in thalamo suaveolenti, fragrantè suffimentis.
 Ipsa autem Helenam vocatura abiit: hanc autem invenit
 Turri in altâ; circumque Troâdes abunde erant:

Ver. 369. — κόρυθος λάβεν] Quærit hic ineptissimè Scholiastes, quare *Ensem* potiùs non arripuerit *Paridis*. Quasi verò, inter pugnandum, omnia essent æquè factu facilia.

Ver. 370. — πολύκεσος ἱμάς ἀπαλλῶ ὑπὸ δειρῶν.] Ad personam quàm convenientissimè!

Ver. 371. Ὅς οἱ] Quâ ratione, ἔς, hic producat; item βοὸς, infra, ver. 375; & θεός, ver. 381; & μεν, ver. 386; Vide supra ad α', 51.

Ver. 375. — ἱμάντα βοὸς Ἴφι κλαμένοιο.] Τῶν γὰρ μὴ ἰσσοῦ μὲν γῆρας διαλυμένων, ἀλλ' ὑπὸ σφαγῆς, εὐτόνον τὸ δέρμα καὶ σφιγνὴν [fortè σιφρὸν] γίνεσθαι· τὰ δὲ ὑπὸ θηρίων θηγμένα, — καὶ τοῖς δερμασι φλισθῶν

καὶ σακῶσθαι. Plutarch. Symposiac. lib. II. Probl. 9.

Ver. 378. — κόμισαν] Vide supra ad α', 140.

Ver. 380. Ἐλχεῖ χαλκείῳ] Ὅτι δὲ ἐπὶ τῶν ἡρώων τὰ ὅπλα ὁμοίως χαλκὰ ἦν πάντα, καὶ τυρεῖ μοι καὶ Ὀμήρῳ —. Βεβαίως καὶ ἄλλως μοι τὸν λόγον, ἐν Φασηλίδι ἀναγενομένον, ἐν Ἀθηνᾶς ἱερῷ, τὸ δόρυ Ἀχιλλέως καὶ Νικομηδεύσιν, Ἀσκληπιδί τῷ, μάχαιρα ἡ Νηλεΐωνος. Καὶ τῶ μὲν ἢ τε αἰχμὴ καὶ ὁ σφυρὸς ἢ μάχαιρα δὲ καὶ διὰ πάσης, χαλκῶς πηλοῦται. Ταῦτα μὲν δὴ ἴσμεν ἔχοντα ἑσώ. Pausan. Laconic. lib. 3. c. 3.

Ibid. — τὸν δ' ἐξήρπαξ' Ἀφροδίτην.] Itaque fœdus deinceps fractum eo prætexit, quod evaserit scilicet, nec interfectus fuerit Paris.

- 385 Χειρὶ δ' νεκτάρει ἐανῶ ἐτίναξε λαβῶσα
Γρηΐ δέ μιν εἰκῆα παλαιγυρεῖ προσέειπεν
Εἰρακόμω, ἣ οἱ Λακεδαιμόνι ναιεταώσῃ
Ἦσκειν εἶελα καλὰ, μάλισα δέ μιν φιλέεσκε·
Τῇ μιν εἰσαμένην προσεφώνεε δὴ· Ἀφροδίτη·
390 Δεῦρ' ἴθ'· Ἀλέξανδρός σε καλεῖ οἰκόνδε νέεσθ'·
Κείνος ὅγ' ἐν θαλάμῳ ἢ δινωτοῖσι λέχεσσι,
Κάλλει τε σίλβων ἢ εἵμασιν, ἔδε κε φαίης
Ἀνδρὶ μαχεσάμενον πόνγ' ἐλθεῖν, ἀλλὰ χορόνδε
Ἔρχεσθ', ἢ ἐ χοροῖο νέον λήγοντα καθίζειν.
395 Ὡς φάτο· τῇ δ' ἄρα θυμὸν ἐνὶ στήθεσιν ὄρνε·

- 385 Manu verò, odorâ veste concussit prehensam :
Anui autem eam similis facta grandævæ allocuta est
Lanificæ, quæ ipsi Lacedæmone habitanti
Carpebat lanas pulchras, maximèque ipsam diligebat :
Huic se cum assimilâssset, allocuta est Diva Venus ;
390 " Huc veni : Alexander te vocat domum redire :
" Ille ipse in thalamo & tornatis lectis,
" Tum pulchritudine splendens, tum vestibus : neque dixeris
" Cum viro congressum-armis illum rediisse, sed ad choream
" Ire, vel a choreâ modò cessantem federe.
395 Sic dixit : huic autem animum in pectoribus commovit :

Ver. 385. — νεκτάρει ἐανῶ.] " Ἐανὸς
" *Perlim*, " (inquit vir doctissimus *Phil.*
Labbe), " *mediam* habet *Ancipitem* ; quod,
" ut pleraque alia, omiserunt observare
" vulgares Profodiographi. Corripitur, *Iliad.*
" γ', ver. 419 : Producitur verò, *Iliad.* ψ,
" ver. 254, & alibi." *Theaur. Profod.* pag.
A. At, siquid ego judico, totâ viâ erra-
vit Vir doctissimus. Qui enim loca omnia,
in quibus hæc vox occurrit, contulerit ; viz.
Iliad. γ', 385, 419 ; ε', 734 ; δ', 385 ; ε',
178 ; π', 9 ; σ', 352, 612 ; φ', 507 ; & ψ,
34 ; inveniet, (id quod a nemine occu-
rum memini) nomen substantivum, ἐανὸς
Perlim, quod est a verbo ἐννυμι, *mediam*
Semper corripere ; at nomen adjectivum, ἐανὸς
utilis, quod equidem ab aliâ esse origine
recederim, *mediam* *Semper producere*. At-
que hinc iterum in transcurso, (quod ex pro-
diâ vocis, καλός, suprâ observaveram, ad
ver. 43.) videor mihi colligere, Hym-
num illum in *Venerem*, (ubi Adjectivum
per *mediam* corripit, ver. 63,) non utique
meri esse, sed Scriptoris cujusdam longè
recentioris. Induxit autem, ut opinor, in
notorem virum doctissimum *Phil. Labbeum*
notio quorundam latina ; qui in versu isto,
Iliad. ψ, 254, (nomen id Adjectivum arbi-
trati, quod erat Substantivum ; & Substan-
tivum contrâ, quod erat Adjectivum ;) vo-
cabulum ἐανῶ, quod erat vertendum [*Tenni*,]
[*Peplio*] reddiderunt ; & Ἀντί quod erat
[*Inteo*] vertendum, id contrâ [*Subtili*]
interpretantur,

Ver. 388. — καλὰ,] Vide suprâ ad
β', 43.

Ver. 389. Τῇ μιν εἰσαμένην προσεφώνεε.]
Cum vocula μιν, duriusculè hic referatur ad
προσεφώνεε ; (quanquam similis fere verborum
collocatio jam suprâ occurrit, ver. 386 ;)
itemque alibi, ut β', 795, præter εἰσαμένην,
quò referatur, nihil habeat : verbum autem,
εἰσαμένην, in *Voce Mediâ*, jam plenè id ex-
primat, quod latinè dicitur, " *quint* SE
" *assimilasset*," (vide suprâ ad γ', 141 ;)
ut supervacanea adeò videri possit vocula
ista, μιν : propè fuit ut crederem, Poë-
tam scripsisse, τῇ Μὲν εἰσαμένην. Verunta-
men, quoniam pluribus in locis eadem
occurrit loquendi ratio, istisque in locis om-
nibus scriptum sit μιν ; nihil ausim mu-
tare.

Ver. 390. Δεῦρ' ἴθ'.] Ita restituit *Barne-*
sins. Rectè, ut mihi quidem videtur. *H.*
Stephanus aliique ediderant, Δεῦρ' ἴτ'.

Ver. 391. Κείνος ὅγ' —, κάλλει τε σίλβων
καὶ εἵμασιν,]

Et nunc ille Paris —

Mæoniâ mentum mitrâ crinemque ma-
dentem

Subnexus. — — — — — *Æn.* IV, 215.

Ibid. — καὶ δινωτοῖσι λέχεσσι] *Al.* καὶ
δινωτοῖς λέχεσσι.

Ver. 392. Κάλλει τε σίλβων] *Athenæus* in-
terpretatur, Μύροις ἀλειφόμενος. *Lib.* I, cap.
15.

Ver.

- Καί ῥ' ὡς ἔν ἐνόησε θεᾶς περικαλλέα δειρῶν,
 Στήθεά θ' ἰμερόεντα, ἢ ὄμματα μαρμαίροντα,
 Θάμβησέν τ' ἄρ' ἐπεῖτα, ἔπος τ' ἐφαί' ἐκ τ' ὀνόμαζε·
 Δαιμονίη, τί με ταῦτα λιλαίεαι ἠπεροπύειν;
 400 Ἦ πη με προτέρω πολίων εὖ ναιομηνύων
 Ἄξεις, ἢ Φρυγίης, ἢ Μηονίης ἐρχτεινῆς,
 Εἴ τις τοὶ ἢ κείθι φίλος μερόπων ἀνθρώπων;
 Οὔνεκα δὴ νῦν δῖον Ἀλέξανδρον Μενέλαος
 Νικήσας ἐθέλει συγερῶν ἐμὲ οἴκαδ' ἄγεοθι,
 405 Τῶνεκα δὴ νῦν δούρο δολοφρονέουσα παρέσης;
 Ἦσο παρ' αὐτὸν ἴσσα· θεῶν δ' ἀπώπει κελεύθερος·
 Μηδ' ἔτι σοῖσι πόδεσσιν ὑποσρέψαις Ὀλυμπον,
 Ἄλλ' αἰεὶ πρὶν κείνον οὔζυε, καὶ ἐφύλασσε,
 Εἰσόκε σ' ἢ ἄλοχον ποιήσῃ, ἢ ὄγε δέλλω.

Atque ut vidit dæx perpulchrum collum,
 Pectorâque desiderabilia, & oculos vibranti-spendore-coruscantes,
 Exravavit inde, verbaque fecit, dixitque;

- 400 "Improba, quid me his cupis decipere?
 "An in aliquam me ulterius urbium bene-habitatarum
 "Abduces, vel Phrygiæ, vel Mæoniæ amœnæ,
 "Si quis tibi & illic amicus, articulatè-loquentium hominum?
 "Num, quia nunc nobili Alexandro Menelaus
 "Victo, vult odiosam me, domum abducere;
 405 "Ideo jam nunc huc dolos-struens advenisti?
 "Sede apud ipsum profecta; deorum vero abrenuncia vias:
 "Neque unquam tuis pedibus revertaris in Cœlum,
 "Sed semper juxta illum æumnas-perfer, & ipsum serva,
 "Donec te vel uxorem fecerit, vel ille ancillam.

Ver. 396. — θεᾶς περικαλλέα δειρῶν,]
 —avertens, roseâ cervice refulsit.

Æn. I, 406.

Ver. 398. — ἐκ τ' ὀνόμαζε.]

—nomine clamat. Æn. IV, 674.

Ver. 400. Ἦ πη με] Vulgg. Ἦ πῆ με.
 Minus rectè. Non enim interrogativum
 est istud πη, sed Ἦ.

Ver. 403. Οὔνεκα δὴ νῦν —;] Verti
 hunc versum, Num quia &c. non, ut vulgò,
 An quia &c. nè in Versione appareret Dis-
 junctio (ver. 400 & 403,) quæ in ipsis Poë-
 tæ verbis Nulla est.

Ver. 404. — συγερῶν ἐμὲ] Optimo arti-
 ficio Helenam semper inducit dedecus suum
 profitentem.

Ver. 405. — δολοφρονέουσα]

—simulatâ mente locutam.

Æn. IV, 105.

Ver. 407. Μηδ' ἔτι] Ita H. Stephanus
 rectè legendum existimavit. Vulgg. Μηδ' τι.

Ver. 409. Εἰσόκε σ' ἢ ἄλοχον ποιήσεται, ἢ
 ὄγε δέλλω.] Vox, ὄγε, nequaquam hîc super-
 vacanea est, sed elegantissimam tum in
 Græco tum in Latino sermone emphasin

habet, quam Linguae Recentiores pronè
 ignorant. Odyss. β', 326,

Ἦ τινὰς ἐκ Πύλου ἄξει ἀμύντορας ἡμῶν
 εντος,

Ἦ ὄγε καὶ Σπάρτηθεν.

Item Hesiodus, Ἔργ. καὶ Ἡμερ. I, 244;

Ἦ τῶν γε στρατὸν εὐρὺν ἀπαύλεσεν, ἢ ὄγε
 χεῖς.

& 320, Εἰ γὰρ τις καὶ χερσὶ βίη μίγαι
 βον ἔλκεται,

Ἦ ὄγ' ἀπὸ γλαῖσσης λήϊσεται.

Similiter Virgilius:

Præcipitemque Daren ardens agit æquæ
 toto,

Nunc dextrâ ingeminans iæctus, nunc
 sinistrâ. Æn. V, 450

Item Horatius:

—nec dulces amores

Sperne puer, neque Tu choreas.

Carm. lib. I. Od.

Et Seneca:

—five me altorem vocas,

Seu Tu parentem. — Herc. Fur. ver. 124

Non hæc versûs gratiâ intrusa; sed singula
 rem habent & in Græcâ linguâ, & in Ro-
 manâ, elegantiam,

- 10 Κεῖσε δ' ἐγὼν ἔκ εἰμι, νεμεσσητὸν δέ κεν εἴη,
 Κεῖνε πορσυνέσσα λέχος· Τρωαὶ δέ μ' ὀπίσσω
 Πᾶσαι μωμήσονται· ἔχω δ' ἄχε' ἄκερτα θυμῷ.
 Τίω ἣ χολωσαμένη προσεφώνεε δῖ' Ἀφροδίτη·
 Μὴ μ' ἔρεθε, χετλίη· μὴ χωσαμένη σε μεθείω,
 415 Τῷς δέ σ' ἀπεχθῆρῳ, ὡς νυῖ ἐκπαγλ' ἐφίλησα·
 Μέσσω δ' ἀμφοτέρων μητίσσομαι ἔχθεα λυγρὰ
 Τρώων ἢ Δαναῶν· σὺ δέ κεν κακὸν οἶτον ὄληαι.
 Ὡς ἔφαλ'· ἔδδεισεν δ' Ἑλένη Διὸς ἐκγεγαυῖα.
 Βῆ ἣ καταχομένη ἐανῶ ἀργῇτι φαεινῶ,
 420 Σιγῇ· πάσας ἣ Τρωὰς λάθεν· ἦρχε ἣ δαίμων.
 Αἱ δ' ὅτ' Ἀλεξάνδροιο δόμον περικαλλέ' ἵκοντο,
 Ἀμφίπολοι μὲν ἔπειτα θοῶς ὅππ' ἔργα τρέποντο,
 Ἡ δ' εἰς ὑπόροφον θάλαμον κίε διὰ γυναικῶν·
 Τῇ δ' ἄρα δίφρον ἐλῶσα φιλομειδῆς Ἀφροδίτη,
 425 Ἀντί' Ἀλεξάνδροιο θεὰ κατέθηκε φέρεσσα·
 Ἐνθα κάθιζ' Ἑλένη, κέρη Διὸς αἰγιόχοιο,
 Ὅσσε πάλιν κλίνασα· πόσιν δ' ἠνίπαπε μύθῳ·
 Ἥλυθες ἐκ πολέμου· ὡς ὤφελος αὐτόθ' ὀλέσθαι,
 Ἀνδρὶ δαμῆς κρεττέρῳ, ὃς ἐμὸς πρότερος πόσις ἦεν.
 430 Ἡ μὲν δὴ πρὶν γ' εὖχε' ἀρηϊφίλῃ Μενελάῳ,
 Σῇ τε βίῃ, ἢ χερσὶ, ἢ ἔχει, φέρτερος εἶναι·

- 410 " Illuc autem ego non ibo, reprehensu dignum utique esset,
 " Illius ornatura lectum : Troades sanè me postea
 " Omnes vituperabunt : sustineo verò dolores immensos animo.
 Hanc autem irata allocuta est diva Venus ;
 " Ne me irrites, misera ; nè irata te deferam,
 415 " Tantumque te odio habeam, quantum jam mirifice amavi :
 " In medio autem utrorumque struam odia perniciofa
 " Trojanorum & Danaorum : tu verò malo fato pereas.
 Sic dixit : timuit verò Helena Jove prognata ;
 Ivitque cooperta peplo candido splendido,
 420 Tacite ; omnesque Troadas latuit : præibat autem Dea.
 Hæ verò ubi in Alexandri domum pulchram venerunt,
 Ancillæ quidem deindè velocitèr ad munera sua convertebantur,
 Ipsa autem in altum thalamum ascendit nobilissima mulierum ;
 Ei autem fellam prehensam amans-risum Venus,
 425 Ex adverso Alexandri dea deposuit ferens :
 Ibi sedit Helena, filia Jovis Ægiocchi,
 Oculis averfis ; virumque objurgavit hæc oratione :
 " Venisti ex bello : utinam illic periissès,
 " A viro interfectus forti, qui meus prior maritus erat.
 430 " Certè quidem antea gloriabaris, bellicoso Menelao,
 " Tuisque viribus & manibus, & hastâ, te præstantiorem esse :

Ver. 411. Κεῖνε πορσυνέουσα] De hujus
 cis & similitum prosodiâ, vide suprâ ad
 309, 314, 338 ; & infrâ ad ζ', 434.

Ver. 419. —ἐανῶ] Vide suprâ ad ver.

Ver. 422. —τρέποντο.] Vide suprâ ad

α', 199 ; & ad γ', 141.

Ver. 427. —πάλιν κλίνασα] Vide suprà
 ad α', 309.

Ver. 429. —πρότερος] Al. πρότερον.
 Quod perinde est.

Ver.

- 'Αλλ' ἴθι νῦν προκαλέσσαι ἀρηϊφίλον Μενέλαον
 Ἐξαῦτις μαχέσασθ' ἐναντίον· ἀλλά σ' ἔγωγε
 Παύσασθ' κέλομαι, μηδὲ ξανθῶ Μενελάω
 435 Ἀντίβιον πόλεμον πολεμίζειν, ἥδ' ἐμὰ χεῖρας
 Ἀφραδέως, μήπως τάχ' ἴπῳ αὐτῷ δαμῆης.
 Τῶν δ' Παρις μύθοισιν ἀμειβόμενος προσέειπε·
 Μὴ με, γυναι, χαλεποῖσιν ὀνείδεσι θυμὸν ἐνιπτε.
 Νῦν μὲν γὰρ Μενέλαος ἐνίκησεν σιωπῇ Ἀθηνῶν.
 440 Κεῖνον δ' αὖτις ἐγώ· πῶρ' αὖ γὰρ θεοὶ εἰσι καὶ ἡμῖν.
 Ἀλλ' ἄγε δὴ φιλότῃ τρωπείῳ εὐνήστειλε·
 Οὐ γὰρ πῶ ποτέ μ' ὥδε ἔρως φρένας ἀμφεκάλυψεν,
 Οὐδ' ὅτε σε πρότερον Λακεδαιμόνος ἐξ ἔραταινῃς
 Ἐπλεον ἀρπάξας ἐν ποντοπόροισι νέεσσι,
 445 Νήσω δ' ἐν Κρανίῃ ἐμίγλῃ φιλότῃ καὶ εὐνῇ.
 Ὡς σέο νῦν ἔρμαι, καί με γλυκὺς ἴμερος αἰρεῖ.
 Ἡ ῥα, καὶ ἄρχε λέχουσά κίων, ἅμα δ' εἶπετ' ἀκοιτίς·
 Τὼ μὲν ἄρ' ἐν τρητοῖσι κατδύνασθ' ἐλεχέσσιν.
 Ἀτρεΐδης δ' ἀν' ὄμιλον ἐφοίτα, θηρὶ ἐοικώς,

“ Sed vade nunc provoca bellicosum Menelaum

“ Rursus pugnare contra: At te ego

“ Cessare moneo, neque flavum Menelaum

435 “ Contra, bellum bellare, & pugnare

“ Temere; nè forte ab ipso hastâ interficiaris.

Hanc autem Paris verbis respondens est allocutus;

“ Nè mihi, mulier, acerbis opprobriis animum incessas.

“ Nunc quidem enim Menelaus vicit cum Minervâ:

440 “ Illum vicissim ego fortè aliàs vincam; nam Dii adsunt & nobis.

“ Sed age in gratiam redeamus concumbentes;

“ Non enim unquam me sic amor mentem complexus est,

“ Nè tunc quidem, quando te pridem Lacedæmone ex amœnâ

“ Navigabam raptâ in transeuntibus-pontum navibus;

445 “ Infulâ vero in Cranaë junctus sum amore & concubitu;

“ Sicut te nunc amo, & me dulce desiderium capit.

Dixit, & præibat in lectum ascendens, simulque sequebatur uxor:

Hi quidem igitur in perforatis cubuerunt lectis.

Atrides verò [Menelaus] per turbam vagabatur, feræ similis,

Ver. 432. — ἴθι νῦν προκαλέσσαι.] Sic apud Martialem;

I, fuge: sed poteris tutior esse domi.

Ver. 433. — ἀλλά σ' ἔγωγε Παύσασθαι] Προσποιεῖται δὲ καὶ κηδεσθαι αὐτῷ. κολακω-
 τικώτερον διὰ φόβον δηλαδὴ, ἐν οἷς φησιν,
 “ Ἀλλὰ σε κέλομαι παύσασθαι,” inquit En-
 stathius. Videtur tamen hoc mihi, non af-
 sentandi, sed ignaviam exprobrandi causâ
 dictum. Hoc enim est quod respondet Pa-
 ris, ver. 438, Μὴ με χαλεποῖσιν ὀνείδεσι θυ-
 μὸν ἐνιπτε,

Ver. 434. Παύσασθαι κέλομαι, μηδὲ —
 πολεμίζειν.]

— desiste manum committere Teucris.

Æn. XII, 60.

Ver. 438. — ἐνιπτε.] Al. ἐνισπτε. En-
 stathius in textu. Sed ex commentariis
 liquet eum legisse, ἐνιπτε.

Ver. 439. — ἐνίκησεν σὺν Ἀθηνῶν.] Al.
 ἐνίκησε ζῶν Ἀθηνῶν.

Ver. 442. — ἔρως φρένας ἀμφεκάλυψεν.]
 Veterum nonnulli legebant; φρένας ἔρος ἀ-
 μφεκάλυψεν· voce, φρένας, in cæsura ultimâ
 producente.

Ver. 443. — πρότερον] Al. πρῶτον.

Ver. 447. — ἀρχε] Edidit Barnesium
 ἔρχε· Ex conjecturâ. Quod tamen nihil
 quicquam immutat.

Ver. 449. Ἀτρεΐδης δ' ἀν' ὄμιλον ἐφοίτα
 θηρὶ ἐοικώς.] Itâ primus edidit Barnesium
 ex Enstathio & Scholiis, & MSS, & ex

- 450 Εἴ πως ἐσαθρήσειεν Ἀλέξανδρον Θεοειδέα.
 Ἀλλ' ἔτις διώατο Τρώων κλειτῶν τ' Ὀπικέων
 Δεῖξαι Ἀλέξανδρον τότε ἀρηϊφίλῳ Μενελάῳ.
 Οὐ μὲν γὰρ Φιλότῃ γ' ἐκδύθανον, εἴ τις ἴδοιτο.
 Ἴσον γὰρ σφιν πᾶσιν ἀπήχθετο κηρὶ μελαίνῃ.
 455 Τοῖσι δ' ἡ μετέειπεν ἀναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων.
 Κέκλυτέ μδ', Τρῶες, ἡ Δάρδανοι, ἡδ' Ὀπικροί.
 Νίκη μὲν δὴ φαίνεται ἀρηϊφίλῃ Μενελάῳ.
 Ὑμεῖς δ' Ἀργείῳ Ἑλένῃ ἡ κλήμαθ' ἅμ' αὐτῇ
 Ἐκδοτε, ἡ τιμῇ ἀποτινέμεν, ἥνιν ἔοικεν,
 460 Ἡ τε ἡ ἐσσομένοισι μετ' ἀνθρώποισι πέληται.
 Ὡς ἔφατ' Ἀτρείδης, ὅπῃ δ' ἦνεον ἄλλοι Ἀχαιοί.

- 450 Sicubi conspiceretur Alexandrum divinâ-formâ-præditum.
 Verum nullus poterat Trojanorum inclytorumque auxiliorum
 Ostendere Alexandrum tunc bellicoso Menelao:
 Nec enim propter amicitiam abscondissent, si quis vidisset.
 Æque enim ipsis omnibus odio erat, atque mors atra.
 455 Inter hos autem locutus est rex virorum Agamemnon;
 "Audite me, Trojani, & Dardani, & auxiliares;
 "Victoria quidem manifesta est bellicosi Menelai:
 "Vos igitur Argivam Helenam & opes cum ipsâ
 "Reddite, & multam persolvite, quam oportet,
 460 "Quæque & posteris hominibus memoretur.
 Sic dixit Atrides: comprobabant autem cæteri Achivi.

ver. 528. Alii legunt, ἀν' ὅμιλον φοί-
 Quod est hiulcum. Attamen, cum per-
 turbationem hic Menelai maximam, mo-
 turbum valdè, inconditumque ac
 turbarum, describat Poëta; aiatque En-
 turbus, συντομοτάτη δὲ ἐπιτηδὲς καὶ Ἀνε-
 turbas καὶ αὐτὴ ἡ παραβολὴ, συνήρχάζον-
 turbas τὴν ποιητικὴν λόγῳ τῷ Μενελάῳ ἰχνυλα-
 turbas τὸν φυγάδα Πάριον καὶ σπυῖδοντι· subit
 turbas nonnihil quidem dubitationis, annon
 turbas illud, ἀν' ὅμιλον φοίτα, & legerit

Enstathius, & consultò fortasse scripserit Ho-
 merus.

Ver. 450. Εἴ πως ἐσαθρήσειεν]

—solum densâ in caligine Turnum

Vestigat lustrans, solum in certamina
 poscit. *En.* XII, 466.

Ibid. —Ἀλέξανδρον Θεοειδέα.] Pronun-
 tiabatur Θεοειδῆ. Quomodo & postea scribi
 ceptum est.

Ver. 459. —ἀποτινέμεν.] Vide suprâ
 ad β', 43.

Τ Η Σ

ΟΜΗΡΟΥ ΙΛΙΑΔΟΣ

ΡΑΨΩΔΙΑ, ἢ ΓΡΑΜΜΑ, Δ΄.

ὑπόθεσις τῆς Δ' ΟΜΗΡΟΥ ῥαψωδίας.

Ἐδοξε τοῖς θεοῖς τὴν Ἰλίον αἰλῶναι. Διὸ Ἀθηναῖ μὲν Μενέλαον τοξευθῆναι ἵνα Πανδάρον παρσκευάσει. Καὶ ἔτω συγχυθέντων τῶν ὄρκων, Μαχάων μὲν ἔσται Μενέλαον· Ἀγαμέμνων δὲ ἀπελθὼν, τὴν στρατιάν παρορμᾷ εἰς τὴν πόλιν. Συμβολῆς δὲ γυρομένης, πολλοὶ ἐκατέρωθεν ἀναιρῶνται.

Α Λ Λ Η.

ΤΟῦ Ἀλεξάνδρου ἡγήθηντο, ὃς τῷ Ἀγαμέμνονι ἀπαιτῆσιν κατὰ τὰς πύλας τῆς πόλεως τὴν τε Ἑλένην, καὶ τὰ σὺν αὐτῇ ἀρπαγνύοντα κτήνη, καὶ τὴν ἑαυτοῦ ἀδίκηματι τιμωρίαν, ἐν Διὶ οἱ θεοὶ βεβλῦνται. ὧς τὸ Ἰλίον. Καὶ Ζεὺς προτραπείς ὑπὸ τῷ Ἡρακλῆϊ, ἀποστέλλει τὴν Ἀθηναίαν εἰς τὸ τῶν Τρώων στρατόπεδον, ἵνα χύσιν τῶν ὄρκων ἐργασομένην. Ἡ δὲ παραγυρομένη, πείθει Πάανδρον τὸν Ζεὺς τοξεύσας τὸν Μενέλαον. Καὶ βληθέντος αὐτοῦ, Ἀγαμέμνων ὀδύρεται, καὶ Μαχάων τὸν ἰατρὸν μεταπέμπεται. Καὶ ἔτι ὧς τὴν θεραπείαν Μενελάου ἀχολογούμενος, ἀρίστων, ἐπίασιν οἱ Τρῶες σὺν ὅπλοις. Ἀγαμέμνων δὲ ἐπὶ τὸν στρατόπεδον, τὸ μὲν ἤδη παρατασσομένης παρακαλεῖ καὶ ἐπαίνει· τοῖς δὲ ἀφύπνισεν τὴν ἔφοδον τῶν Τρώων ἐπιπλήσσει· καὶ ἔστω, συμπεσόντων αὐτῶν εἰς τὴν μάχην, ἐκατέρωθεν πῶν πολλοί.

Ἐπιγραφαί.

Ὅρκων σύγχυσις. Ἐπιπώλησις Ἀγαμέμνονος.

Ἄλλως.

* Ἐπιπώλησις.

* Vide ver. 237
8c 250.

Ἄλλως.

Διότι, θεῶν ἀγορῇ, ὄρκων χύσις, ἀρεῶν ἀρχή.

Οἱ δὲ θεοὶ παρὶ Ζηνὶ καθήμενοι ἡγορώοντο
Χρυσέῳ ἐν δαπέδῳ, μὲν δὲ σφισι πότνια Ἥβη

II interim apud Jovem sedentes consultabant
Aureo in pavimento; interque hos veneranda Hebe

Ver. 1. Οἱ δὲ θεοὶ παρὶ Ζηνὶ]
Panditur interea domus Omnipotentis
Olympi

Conciliumque vocat Divum Patrem
hominum Rex
Sedeam in sedem. —————

- Νέκταρ ἔωνοχόει· τοὶ δ' χρυσεόισι δεπᾶεας
 Δεδέχατ' ἀλλήλας, Τρώων πόλιν εἰσορόωντες.
 5 Αὐτίκ' ἐπεισέτο Κρονίδης ἐρεθίζεμεν Ἥρην,
 Κερτομίοις ἐπέεσσιν ἀπαβλήδην ἀγορεύων.
 Δοισαὶ μὲν Μενελάω ἀρηγόνες εἰσι θεάων,
 Ἥρῃ τ' Ἀργείῃ, καὶ ἀλαλκομένης Ἀθηνῆ.
 Ἀλλ' ἦτοι καὶ νόσφι καθήμεναι εἰσορόωσαι
 10 Τέρπειθον· τῷ δ' αὖτε Φιλομμείδης Ἀφροδίτῃ
 Αἰεὶ παρμέμβλωκε, καὶ αὐτὴ κῆρας ἀμύνει.
 Καὶ νῦν ἐξεσάωσεν οἰόμηνον Θανέεσθ.
 Ἀλλ' ἦτοι νίκη μὲν, ἀρηϊφίλῃ Μενελάῳ.
 Ἡμεῖς δ' ὀφραζώμεθ', ὅπως ἔσαι τάδε ἔργα·
 15 Ἥ ῥ' αὖτις πόλεμόν τε κακὸν καὶ φύλοπιν αἰνῶ

Nectar ministrabat; illi autem aureis poculis
 Excipiebant alter alterum, Trojanorum urbem aspicientes.

- 5 Tum continuè conabatur Saturnius irritare Junonem,
 Mordacibus verbis subdole & per comparisonem loquens:
 "Dux quidem Menelao adjutrices sunt dearum,
 "Junoque Argiva, & auxiliatrix-potens Minerva:
 "At enim ipsæ seorsum sedentes, aspicientes
 10 "Oblectantur; huic verò [Paridi] risum-amans Venus
 "Semper adest, & ab ipso fata repellit:
 "Et nunc conservavit putantem se moriturum.
 "Sed victoria quidem, bellicosi Menelai:
 "Nos igitur consulemus, quem exitum habituræ sint hæ res:
 15 "Utrum rursus bellumque perniciosum & certamen grave

Ver. 3. — τοὶ δὲ χρυσεόισι] Pronuntiabat
 χρυσεῖς. Prima enim corripitur non potest.
 Vide supra ad β', 268.

Ver. 4. Δεδέχατ' ἀλλήλας] Ἦτοι ἐδεξίνοντο
 προσκρίνοντες ἑαυτοῖς ταῖς δεξιαῖς. — τῇ
 ἡρᾷ δίδας τὸ ποτήριον. *Athenæus*, lib. 1,
 cap. 11. Προσπίνον δ' ἀλλήλοις ἔχ' ὥσπερ ἡμεῖς,
 πρὸ γὰρ προσκρίνειν ἔστιν, ἀλλὰ μετὸν τὸν
 αἶνον. "Πλησάμενος δ' οἶνοιο δέπας δίδου
 "Ἀχιλλῆα." *Id.* lib. 5, cap. 4. Κυρίως ἐστὶ
 αἶνον, [προσπίνειν,] τὸ ἐτέρῳ ἀπὸ ἑαυτοῦ δίδειν
 αἶνον. — "Πλησάμενος δ' οἶνοιο δέπας δίδου
 "Ἀχιλλῆα." Πληρῶντες γὰρ προσπίνον
 ἀλλήλους, μετὰ προσαγωγῆς. *Id.* lib. 11,
 cap. 14.

Primaque libato, summo tenus attigit
 ore;

Tum Bitæ dedit; — ille impiger hausit
 Spumantem pateram. — *Æn.* I, 741.

Ver. 6. Κερτομίοις ἐπέεσσιν ἀπαβλήδην.]
 Ὁρᾶς προῖπεν, ὅτι ἐρεθιστικὸς ὁ λόγος ἔσαι καὶ
 ῥησαστικὸς, καὶ ἀπαβλητικὸς. Et paullo
 superius: Οὐκ ἔστιν ἀπλᾶς ἀπαβλήδην καὶ ἀν-
 ῥησαστικὸς, ἀλλ' ἔτι καὶ ἐρεθιστικὸς καὶ κέρτομος,
 ὡς προῖπεν. Δύο μὲν Μενελάω, μία δ' Ἀλεξ-
 ἀνδρῆ. Καὶ ἡ μὲν Ἥρῃ, ὡς Ἀργείᾳ, τῷ Μενε-
 λάῳ ἐπαρκεῖν ὀφείλκεται· ἡ δὲ Ἀθηνᾷ, ὡς Ἀλαλ-
 κομένης. Ἡ δὲ Ἀφροδίτῃ, φιλομμείδῃ, καὶ ἔτι

ἀπ' Ἰλίου. Καὶ ὅμως αἱ μὲν νόσφι τῇ Μενελάῳ
 καθίσθαι· ἡ δὲ αἰεὶ παρμέμβλωκε. Καὶ αἱ μὲν,
 θεωραὶ εἰς τέρψιν τῶν ἀγώνων, ἡ δὲ αὐτὴ "κῆ-
 "ρας ἀμύνει" συμπαραμένοντα, "καὶ νῦν
 "ἐξεσάωσιν." *Porphyrus Quest. Homeric.* 16.
Aristophanes voce, διαβάλλεται, (*Anibus*,
 ver. 1647,) in eandem ferè sententiam uti-
 tur, (si Scholiastæ in *Aristophanem* fides sit,) ac
Homerus hoc in loco voce παραβλήδην;
 siquidem παραβλήδην subdole, sive ἀπατητι-
 κάως, interpreteris. Denique, quidni παρα-
 βλήδην ita accipiat, quomodo Latini di-
 cunt, *limis oculis intuens?*

Ver. 8. — ἀλαλκομένης] Quoniam præ-
 cessit Ἥρῃ τ' Ἀργείῃ, in eam sententiam pro-
 pendeo, ut legatur Ἀλαλκομένης Ἀθηνῆ, ad
 conservandam analogiam. Ἡ ἐν Ἀλαλκο-
 μαναῖς, πόλιν τῆς Βοιωτίας, τιμαμένη. *Schol.*

Ver. 10. Τέρπειθον.] *Porphyrus*, loco jam
 citato, videtur hanc vocem in secundâ per-
 sonâ accepisse; ut sit, *Oblectamini*; Αἱ μὲν
 νόσφι τῇ Μενελάῳ καθίσθαι.

Ibid. — φιλομμείδῃς Ἀφροδίτῃ]

— Venus, (nec te sententia fallit.)

Trojanas sustentat opes. — *Æn.* X, 608.

Ver. 12. Καὶ νῦν ἐξεσάωσιν.] Itaque fœdus
 deinceps fractum eo prætextu, quod *evaserit*
 scilicet, nec *interfectus fuerit Paris*.

L

Ver.

- "Ορσομην, ἢ φιλότητα μετ' ἀμφοτέροισι βάλωμην.
 Εἰ δ' αὖτως τόδε πᾶσι φίλον ἢ ἡδὺ γήροιτο, . .
 "Ἦτοι μὲν οἰκέοιτο πόλις Περιάμοιο ἀνακλῖθ',
 Αὖτις δ' Ἀργεῖῳ Ἑλένῳ Μενέλαο αἶγοιτο.
 20 "Ὡς ἔφαθ'· αἱ δ' ἐπέμυξαν Ἀθῆναιή, τε ἢ Ἥρη
 Πλησίαι αἶγ' ἡδύνω, κακὰ δ' Τρώεσσι μεδέσθω.
 "Ἦτοι Ἀθῆναιή ἀκέων ἦν, εἰδὲ τι εἶπε,
 Σκυζομένη Διὶ πατρὶ, χόλῳ δέ μιν ἄγει ἥρει·
 "Ἥρη δ' ἔκ' ἔχαδε σῆθ' ὀχλόν, ἀλλὰ προσηύδα·
 25 Αἰνότατε Κρονίδη, ποῖον τὸν μῦθον εἶπες;
 Πῶς ἐθέλεις ἄλιον θῆναι πόνον, ἢ δ' ἀτέλεσον
 Ἰδρῶθ', ὃν ἰδρῶσα μόγῳ, καμέτῳ δ' μοι ἴσσοι
 Λαὸν αἰγείρῃ, Περίμῳ κακὰ, πῶς τε παῖσιν.
 "Ἐρδ'· ἀτὰρ ἔπει πάντες ἐπαινέομην θεοὶ ἄλλοι.
 30 Τῶ δ' ἐμὲ γ' ὀχθήσας προσέφη νεφεληγερέτα Ζεὺς·
 Δαιμονίη, τί νύ σε Πριάμῳ Περιάμοιο τε παῖδας
 Τόσσα κακὰ ῥέζουσιν, ὅτ' ἀσπερχές μενεαίνεις
 Ἰλῖς ἐξαλαπάξαι εὐκλίμῳ πτολίεθρον;
 Εἰ δ' σύ γ', εἰσελθῶσα πύλας ἢ τείχεα μακρὰ

"Excitemus, an amicitiam inter utroque conciliemus.

"Quod si ita hoc omnibus gratum & jucundum sit,

"Omnino utique habitetur urbs Priami Regis,

"Retrò autem Argivam Helenam Menelaus abducatur.

- 20 Sic dixit: Compreflis verò labris gemebant Minervaque & Juno:
 Propinque hæc utique sedebant, malaque Trojanis cogitabant.

At Minerva quidem tacita erat, neque quicquam dixit,

Irata Jovi patri, ira enim ipsam sæva tenebat:

Juno verò non continuit in pectore iram, sed respondit;

- 25 "Gravissime Saturnie, quale verbum dixisti?

"Quomodo vis vanum reddere laborem, & sine fructu

"Sudorem, quem sudavi præ labore? defatigati sunt mihi & equi

"Copias cogenti, Priamo mala, ejusque filii.

"Fac; at nequaquam omnes comprobamus dii cæteri.

- 30 Huic autem valde indignatus respondit nubes-cogens Jupiter;

"Improba, quæ tibi Priamus Priamique filii

"Tanta mala faciunt, quod indefinenter cupis

"Illi evertere benè-ædificatam urbem?

"Quod si tu, ingressa portas & muros altos,

Ver. 18. "Ἦτοι μὲν οἰκέοιτο] Pronuntia-
 batur, οἰκέοιτο. Cæterum Barnesius hic edidit,
 μὴν. Quod tamen nihil opus: Vide ad α, 51.
 51. Optimèque respondet μὲν, sequenti isti δ'.

Ver. 21. Πλησίαι αἶγ' ἡδύνω] Qui istud γὰρ
 omiserit, sentiet tandem quàm ad sententiam
 planè non sit supervacaneum.

Ver. 24. "Ἦρη δ' ἔκ' ἔχαδε]

— Tum regia Juno

Acta furore gravi; Quid me alta silentia

cogis

Rumpere? ————— Æg. X, 62.

Alii hîc legunt, "Ἦρη δ' ἔκ' ἔχαδε. Quod
 perinde est.

Ver. 27. Ἰδρῶθ' ὃν ἰδρῶσα] Quæ ratione
 ὃν, hîc producat; vide suprâ ad α, 51.

Ver. 30. — νεφεληγερέτα] Vide suprâ
 ad α, 175.

Ver. 31. Δαιμονίη.] Vide suprâ ad β,
 190.

Ibid. — τί νύ σε Πριάμος]

Quid meus Æneas in te committere tan-

tum,

Quid Troës potuere? ————— Æn. I, 238

- 35 Ὡμὸν βεβρώθοις Πείαμον Πειάμοιό τε παῖδας,
 Ἀλλ' ὅπως ἐθέλεις, τότε κεν χόλον ἐξακέσαιο.
 Ἐρξον, ὅπως ἐθέλεις, μὴ τὸ γέ νεικῶ ὀπίσσω
 Σοὶ καὶ ἐμοὶ μεγ' ἔρισμα μετ' ἀμφοτέροισι γῆνι.
 Ἀλλο δέ τοι ἔρέω, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῆσιν.
 40 Ὅππότε κεν καὶ ἐγὼ μεμαῶς, πόλιν ἐξαλαπάξαι
 Τίω ἐθέλω, ὅθι τοὶ φίλοι ἀνέρες ἐκγεγάασιν,
 Μήτι Διὰ τρέψιν πὺν ἐμὸν χόλον, ἀλλὰ μ' ἐᾶσαι.

- 35 "Crudum voraveris Priamum Priamique filios,
 "Caeterosque Trojanos; tunc fortasse iram saturaveris.
 "Fac, quomodo vis; nē hac contentio posthac
 "Tibi & mihi magna concertatio inter utrosque sit.
 "Aliud autem tibi dicam, tu verò in praeconiis repone tuis;
 40 "Si quando & ego ardens, urbem excindere
 "Aliquam voluero ubi tibi dilecti homines nati sunt,
 "Nē remoreris meam iram, sed me permittas:

Ver. 35. Ὡμὸν βεβρώθοις] Hinc apud Xenophontem: Τάττες, ἢν πως δυνάμεθα, καὶ ὧ-
 μας δεῖ καταργεῖν. Κύρις Ἀναβάσ. lib. 4,
 sub finem. Et, — τὸ μὴ εἶναι ἡδέως ἀν καὶ
 αἰμῶν ἐσθίειν αὐτῶν. Ἑλληνικ. lib. 3.

Ver. 39. — σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῆσιν.]
 Vide supra ad 4, 297.

Ver. 41. Τὴν ἐθέλω] Videntur mihi hoc
 minus recte accepisse ii, qui vertunt: Quam
 volo. Constructio enim hujusmodi est: Si
 quando & ego vehementer urbem excindere
 istam (scil. aliquam istarum) voluero, &c.

Ibid. — ἐκγεγάασιν] Al. ἐγγεγάσιν.

Ver. 42. — διατρέψιν] Vide supra ad
 4, 309.

Ibid. — ἀλλὰ μ' ἐᾶσαι.] Fœdissime in
 hoc vocabulo Homerum permultis in locis
 deturpavit Barnesius, scribendo ἐᾶσαι, ἐᾶ-
 σαι, & similia; quæ erant omnino scriben-
 da, ἐᾶσαι, ἐᾶσω, &c. Ignoravit nimirum
 Vir eruditus, vocem ἐᾶω, (aliasque item
 omnes in αὐο rymum desinentes,) secundam
 & in Futuro & in Aoristo primo Semper
 producere. Liqueat hoc ex Scriptoribus sceni-
 cis, quorum elocutio Sermoni propior est, &
 quibus proinde poetica illa literarum gemi-
 natio rarius est licita.

Οὐ φησ' ἐᾶσιν τόνδε τὸν νεκρὸν ταχῆς.

Sophocl. Ajax. v. 1344.

Οὐκ ἐᾶσεις ἐδ' ὑπ' εὐζήμης βοῆς.

Id. Electr. v. 631.

Οὐκ ἐᾶσιν τὴνδε γῆν οἰκεῖν ἔτι.

Eurip. Phœniss. v. 1583.

Ἀκίλας ἐᾶσας μάντιων Διοπίσματα.

Ibid. v. 978.

Μίαν με μεῖναι τήνδε ἐᾶσον ἡμέραν.

Id. Medea, v. 340.

Καὶ μ' ἐκ ἀπαίδ' ἔθηκεν, ἐδ' ἐᾶσε σὺ.

Id. Alcest. v. 621.

Σαμαί μ' ἐᾶσον αὐτὰ ταῦτ' ἐκκορντίσαι.

Aristoph. Nub. v. 697.

Τὰ δ' ἄλλ' ἐᾶσαι, ταῦτα καὶ πείθομαι μοι.

Id. Ἑκκλησιαζ. v. 239.

Οἶνον δὲ πίνειν ἐκ ἐᾶσω Πράμνιον.

Id. apud Athenæum. lib. 1, c. 23.

Quæ Virum doctum hîc in errorem in-
 duxerunt, hujusmodi sunt:

1mo. "Certissimum, inquit, τὸ ἐᾶσω, me-
 "dian corrigere, vel ex unico hoc loco," O-
 dys. φ', 233.

Οὐκ ἐᾶσιν ἐμοὶ δόμενος βίον ἡδὲ φαρέτην.
 At non advertit Vir eruditus, syllabas ἐα
 hîc in unam coalescere; & pronuntiatum
 fuisse, Οὐκ ἐᾶσιν ἐμοὶ: Eâdem ratione sci-
 licet, ac in sequentibus:

Ἀντίον εἴμ' αὐτῶν τρεῖν μ' ἐκ ἐᾶ Παλλὰς
 Ἀθήνη.

Iliad. ε', 256.

Ἀλλ' ἐᾶμέν μιν πρῶτα παρῆλθεν πιδόσις.

Ib. κ', 344.

Ἀψ Δαναῶν ἐς ὅμιλον, ἐπεὶ χ' ἐᾶμεν πολέ-
 μοιο.

Ibid. τ', 402.

Similiter apud Latinos,

Uno eodemque igni, —

Virgil. Eclog. VIII, 81.

Unâ eâdemque viâ, —

Æn. X, 487.

Uno eodemque tulit partu, —

Æn. XII, 847.

2da. Quâ ratione Vir eruditus supra, in
 γ', ver. 223, recte edidit ἐρίσεις, quod olim
 scriptum fuerat ἐρίσεις; eâdem ratione & hîc
 ἐᾶσαι restituendum existimavit, quod olim
 scriptum fuerat ἐᾶσαι. At horum duorum
 vocabulorum longè diversa est ratio. Nam
 innumera sunt verba in ἔω & ἄζω, quæ
 penultimam & Futuri & Aoristi primi sem-
 per corripunt; nonnulla etiam in αὐο im-
 puryum desinentia, ut γελᾶω γελᾶσω. At
 quæ in αὐο rymum desinunt, ut ἐᾶω, βοᾶω,
 ἰδομαι, δεῖδομαι; ea omnia & Futurum &
 Aoristum semper producunt. Vide supra ad
 4, 67.

- Καὶ γὰρ ἐγὼ σοὶ δῶκα ἐκὼν ἀέκοντί γε θυμῷ.
 Αἶ γὰρ ἔω ἡελίῳ τε καὶ ἔρηνῳ ἀσερόεντι,
 45 Ναιετάσσι πόλῃς Ὀπυχθονίων ἀνθρώπων,
 Τάων μοι πῆρ κῆρ τίεσκετο Ἴλιθ' ἰρή,
 Καὶ Περίαμθ', καὶ λαὸς εὐμμελίῳ Πελάμοιο.
 Οὐ γάρ μοι ποτὲ βωμὸς ἐδίδετο δαιτὸς εἴσης,
 Λοιβῆς τε, κνίσης τε· τὸ γὰρ λάχομην γέρας ἡμεῖς.
 50 Τὸν δ' ἡμέμβετ' ἔπειτα βοῶπις πότνια Ἥρη·
 Ἦ τοι ἐμοὶ τρεῖς μὲν πολὺ φίλταταί εἰσι πόλῃς,
 Ἄργθ' τε, Σπάρτη τε, καὶ εὐρυάγχα Μυκλήν·
 Τὰς διαπέρσαι, ὅταν τοι ἀπέχθων) πρὸ κῆρ
 Τάων ἔτι ἐγὼ πρόοθ' ἴσασμαι, ἔδὲ μεγαίρω.

- “ Etenim ego tibi urbem hanc dedi volens invito animo.
 “ Quæ enim sub soleque & cælo stellifero
 45 “ Habitantur urbes terrestrium hominum,
 “ Harum à me maximè ex animo honorabatur Ilium sacrum,
 “ Et Priamus, & populus hastæ-fraxineæ-periti Priami.
 “ Non enim mihi unquam ara carebat epulis convenientibus,
 “ Libationeque, nidoreque: hunc enim sortiti sumus honorem nos.
 50 Huic autem respondit deinde magnis-oculis veneranda Juno;
 “ Certè mihi tres quidem multò dilectissimæ sunt urbes,
 “ Argôque, Spartaque, & latas-vias-habens Mycene:
 “ Has excinde, quando tibi invisa fuerint animo.
 “ Has non ego propugno, nec invideo tibi.

3to. Fraudem (ut opinor) viro erudito fecit vermiculus iste, *Iliad.* κ', 299;

Οὐδὲ μὲν ἔδὲ Τρώας ἀγῆνορας εἶασεν Ἐκλῶρ·
 ubi, ex suprâ dictis, manifestò legendum,

Οὐδὲ μὲν ἔδὲ Τρώας ἀγῆνορας εἶασ' Ἐκλῶρ.
 Similis error irrepsit, ex ignoratâ profundâ, *Odyss.* λ', 303;

Τεθναῖσιν, τιμὴν δὲ λελόσχασι ἴτα θεοῖσι·
 quo in loco ipse *Barnesius* rectè restituit,

— τιμὴν δὲ λελόσχα' ἴτα θεοῖσι.
 Denique similis error etiamnum insedit, *Iliad.* α', 124;

— καὶ ἐντύνοντο ἄρισον·

& *Odyss.* π', 2;

Ἐντύνοντο ἄρισον αἶμ' ἡοῖ·

quibus in locis necessariò legendum est,

— καὶ ἐντύνοντο ἄρισον. Et,

Ἐντύνοντο ἄρισον αἶμ' ἡοῖ.

Nam ἄρισον, *prandium*, primam producit:

“ Ὄρε ὅμως κ' εἰς οἶκον ἀνέριστος Δουλείδας.

Theocrit. *Idyll.* XV, 146.

* Καὶ πρὸς τῷ τοῖς ἀρισώσῃ τὸν Πειραῖα προ-
 σιμαῖεν. *Aristoph.* *Equit.* 812.

— ἵππ' ἄρισον παραθήσει. *Id.* *Vesp.* 611.

Ἐπὶ τοῖσδε τὰς πρέσβεις ἐπ' ἄρισον καλῶ.

Id. *Avib.* 1601.

Ἄρισον προτίθεντο καὶ αἶθ' ἡδίστα μάσασθαι.

Id. *Pace.* 1280.

Δρᾶ ταῦτ' ἢ ἄρισά τι·

Id. Ἐκκλησιαζ. 468.

Et apud *Athenæum*, lib. I, c. 9, rectè scrip-
 tus occurrit Versus ipse *Homericus*,

Ἐντύνοντο ἄρισον — *Odyss.* π', 2.

Ver. 43. — δῶκα ἐκὼν ἀέκοντί γε θυμῷ]

Δοκί' δὲ πᾶσι ἐναντίον εἶναι τὸ ἐκὼν, τῇ ἀ-
 κοντί γε θυμῷ· inquit Scholiastes. Διὰ κα-
 λῶς [immo verò ineptissimè] ὁ Τρύφων, συνα-
 λείψας καὶ ἀποσρέφας τὸ α' ἐν τῷ “ δῶκα,”
 συναπτει τὸ ἀέκον. ἢ ἢ, “ δῶκ' ἀέκον ἀ-
 κοντί γε θυμῷ.”

Ver. 44. — ἔρηνῳ ἀσερόεντι.]

— stellantis regia cœli. *Æn.* VII, 210.

— cœlum stellis fulgentibus aptum.

Æn. XI, 202.

Ver. 45. Ναιετάσσι] Vide suprâ ad β', 648.

Ver. 48. Οὐ γάρ μοι ποτὲ]

— evertere gentem

Immeritam visum superis. — *Æn.* III, 2.

Ibid. — δαιτὸς εἴσης] Vide suprâ ad α', 468.

Ver. 53. Τὰς διαπέρσαι] Verbum, διαπε-
 ρσαι, in hoc versu; & επιτεῖλαι, infra in
 versu 64; infinitivum accipiunt, loco im-
 perativi. Ἀπαρέμρατον, inquit in utroque
 loco Scholiastes, ἀντὶ προσαντικῆ. Equidem,
 quare utrobique non legatur imperativum,
 διαπέρσαι & επιτεῖλαι, nihil video.

* Vide infrâ ad ζ', 146.

Ver.

- 55 Εἶπερ γὰρ φθονέω τε, καὶ ἐκ εἰῶ ἀπαρῆσαι,
 Οὐκ ἀνύω φθονέσθ'. ἐπειὴ πολὺ φέρτερός εἰμι.
 Ἀλλὰ χρὴ καὶ ἐμὸν θέμειαι πόνου ἐκ ἀτέλεσον.
 Καὶ γὰρ ἐγὼ θεός εἰμι, γῆϑ' δέ μοι ἔνθεν, ὅθεν σοί.
 Καὶ με πρεσβυτάτῳ τέκετο Κρόνῳ ἀκυλομήτης,
 60 Ἀμφότερον, γλυκὴ τε, καὶ ἔνεκα σὴ παρῆκοις
 Κέκλημαι· σὺ δ' ὅτ' ἅσι μετ' ἀθανάτοισιν ἀνάσσεις.
 Ἀλλ' ἦτοι μὲν ταῦθ' ὑποείχομεν ἀλλήλοισι,
 Σοὶ μὲν ἐγὼ, σὺ δ' ἐμοί· ὅππ' δ' ἔφονται θεοὶ ἄλλοι
 Ἀθάνατοι· σὺ δ' ὅτ' ἄσασον Ἀθηναίῃ ὀπιτεῖλαι,
 65 Ἐλθεῖν ἐς Τρώων καὶ Ἀχαιῶν φύλοπιν αἰνῶ,
 Πειρᾶν θ', ὥς κεν Τρῶες ὑπερκύδαντας Ἀχαιῆς
 Ἀρξῶσι πρότεροι ὑπὲρ ὄρκια δηλήσασθαι.
 Ὡς ἔφατ'· ἐδ' ἀπίθησε πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε
 Αὐτίκ' Ἀθηναίῳ ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
 70 Αἶψα μάλ' ἐς στρατὸν ἔλθε μῆ Τρῶας καὶ Ἀχαιῆς,
 Πειρᾶν δ', ὥς κεν Τρῶες ὑπερκύδαντας Ἀχαιῆς
 Ἀρξῶσι πρότεροι ὑπὲρ ὄρκια δηλήσασθαι.
 Ὡς εἰπὼν, ὥτρυνε πάρος μεμαῖαν Ἀθηνῆν.
 Βῆ δ' κατ' ἐλύμποιο καρλίων ἀίξασα.
 75 Οἷον δ' αἰεὶρα ἦκε Κρόνῳ παῖς ἀκυλομήτεω,

- 55 "Quamvis enim inviderem & non finerem exscindere,
 "Nihil profecerim invidendo: quoniam multò potentior es.
 "Sed oportet & meum facere laborem non irritum:
 "Nam & ego dea sum, genus autem mihi inde, unde tibi:
 "Et me maximè-venerandam genuit Saturnus versutus,
 60 "Utrumque, tum quod ad genus, tum quod tua conjunx
 "Vocor: tu autem omnes inter immortales regnas.
 "Verùm enimvero in his quidem concedemus nos inter nos,
 "Tibi quidem ego, tu autem mihi: sequentur autem dii cæteri
 "Immortales: Tu verò ocyùs Minervæ manda,
 65 "Ire in Trojanorum & Achivorum pugnam gravem,
 "Conarique, ut Trojani gloriâ-elatos Achivos
 "Incipiant priores præter fœdera lædere.
 Sic dixit; neque non paruit pater hominumque & deorum:
 Protinùs Minervam verbis alatis allocutus est;
 70 "Cito admodum ad exercitum vade, ad Trojanos & Achivos,
 "Et conare, ut Trojani gloriâ-elatos Achivos
 "Incipiant priores præter fœdera lædere.
 Sic fatus, instigavit antea propensam Minervam:
 Descendit verò ea ab Olympi verticibus festinans.
 75 Qualem autem stellam mittit Saturni filius versuti,

Ver. 61. Κέκλημαι.] Vide suprà ad α', 37.

Ver. 66. Πειρᾶν θ', ὥς κεν]

Aut tu bella cie, conceptumque excute fœdus.

Æn. XII, 158.

Ver. 68. —ἐδ' ἀπίθησε πατὴρ] Vituperat hoc Plato, de Republ. lib. 2. Vide autem suprà ad ver. 12; & ad γ', 380.

Ver. 69. —ἔπεα πτερόεντα] Vide suprà ad α', 201.

Ver. 74. —αἶξασα]

Illa viam celerans—

—cito decurrit tramite virgo.

Æn. V, 609.

Ver. 75. Οἷον δ' αἰεὶρα] Non τὸν λεγόμενον Κομήτην, ut Scholiaſtes malè; ſed Stellæ trajectionem,

Quæ ſi non cecidit, potuit cecidiſſe videri.

L 3

Porro,

- Ἡ ναύτησι τέρας, ἥε στρατῷ εὐρέει λαῶν,
 Λαμπρόν· τῷ δέ τε πολλοὶ ὑπὸ πινυθήρες ἰένῃ.
 Τῷ εἰκὴ ἤϊξεν ὅππῃ χθόνα Παλλὰς Ἀθηνῆ.
 Καὶ δ' ἔθορ' ἐς μέσον· θάμβῳ δ' ἔχεν εἰσορόωντας,
 80 Τρώας θ' ἰσποδάμους, καὶ εὐκνήμιδας Ἀχαιῆς.
 Ὡδε δέ τις εἶπεσκεν ἰδὼν ἐς πηλῆϊόν ἄλλον·
 Ἡ ῥ' αὖτις πόλεμός τε κακὸς καὶ φύλοπις αἰνὴ
 Ἔσσεῖ, ἥ φιλότητα μετ' ἀμφοτέροισι τίθησι
 Ζῶς, ὅς' ἀνθρώπων ταμίης πολέμοιο τέτυκ'.
 85 Ὡς ἄρα τις εἶπεσκεν Ἀχαιῶν τε Τρώων τε.
 Ἡ δ' ἀνδρὶ ἱκέλῃ Τρώων κατεδύσαθ' ὄμιλον,
 Λαοδόκῳ Ἀντινόρῳ, κρατερῷ αἰχμητῇ,
 Πάνδαρον ἀντίθεον διζήμενῃ, εἴ πως ἐφόροι·
 Εὖρε Λυκάονα υἱὸν ἀμύμονά τε, κρατερόν τε,
 90 Ἐσαότ'· ἀμφὶ δέ μιν κρατερὰί σίχες ἀπαισῶν,
 Λαῶν, οἳ οἳ ἐπὺν ἄπ' Αἰσίοιο ῥοάων·

Aut nautis portentum, aut exercitui lato populorum,
 Splendidam; ex ea autem multæ scintillæ emittuntur:
 Huic similis impetu-ferebatur in terram Pallas Minerva,
 Defiliitque in medium: stupor autem tenebat aspicientes,
 80 Trojanosque equorum domitores, & benè ocreatos Achivos.
 Sic verò aliquis loquebatur intuitus in propinquum alium;
 "Sanè rursus bellumque perniciosum & pugna gravis
 "Erit, vel amicitiam inter utrosque statuit
 "Jupiter, qui inter homines arbiter belli est.
 85 Sic utique aliquis dicebat Achivorumque Trojanorumque.
 Illa verò viro similis Trojanorum subiit multitudinem,
 Laodoco Antenoridæ, forti bellatori,
 Pandarum deo similem quærens, sicubi inveniret:
 Invenit Lycaonis filium laudatūque fortémque,
 90 Stantem: circaque ipsum fortes ordines clypeatorum
 Militum, qui ipsum secuti fuerant ab Æsepi fluentis:

Porro, ridiculus planè hoc in loco Scriptor Gallicus Terrasson: "Voilà, *inquit*, un Phe-
 "nomene absolument inconnu sous le Nom
 "d' *Asire*, tel que le donne Homère; mais
 "je veux qu'il ait parù quelquefois comme
 "Meteore, quoique je n' en aye aucune
 "connoissance." *Dissert. Critiq. sur l' Iliade.*
Part 4, chap. 5.

Ver. 78. Τῷ εἰκὴ] Legit Scholiastes, Τῷ
 ἱκέλῃ. Ex versu 86, ut videtur.

Ver. 81. Ὡδε δέ τις εἶπεσκεν] Quâ ratione
 vox, τις, hîc producat; & infra, *ver. 85*;
 itemque ultima, in voce ἀνδρὶ, *ver. 86*; vide
 supra ad *α'*, 51.

Ver. 82. — φύλοπις αἰνὴ Ἔσσεῖ, ἥ φι-
 λότητα] "Un presage ridicule, cet astre,
 "qui promet la guerre ou la paix; car il
 "vaudroit autant, qu'il n' eût point parù."
Terrasson. Dissertat. Critiq. sur l' Iliade. Part.
4, chap. 6. Sed erravit hîc ingenium nimis
 acutum. Hoc enim aiunt philites; rem non

amplius in incerto fore; quippe signum dedisse
 Jovem, aliquid jam apud se statutum atque
 decretum; statim intellecturos, Paxne futura
 sit an bellum.

Ver. 84. — ἀνθρώπων] Conjicit Do-
 mina Dacier, scribendum ἀνθρώποις. De
 τέτυκται, vide ad *α'*, 37.

Ver. 86. Ἡ δ' ἀνδρὶ ἱκέλῃ]
 —formam assimulata Camerti,
 In medias dat sese acies.

En. XII, 224.
Ibid. — κατεδύσαθ'] Sic infra *κ'*, 517.
 Alii κατεδύσεθ' & κατεδύσεθ'. A verbo
 δύσμαι: Quod & alibi usurpatur.

Ver. 88. Πάνδαρον ἀντίθεον, — ἀμύμονά
 τε] Non, omni virtute præcellentem; erat e-
 nim perfidus: sed τοξικῆς scientiâ singulari
 peritum.

Ver. 89. Εὖρε.] Orationis τὸ ἀσυνέπαιστον
 celeritatem indicat Minervæ,

Ἀλχῆ δ' ἰσαμένη ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·

Ἡ ῥά νύ μοί τι πίθοιο, Λυκάου θυγέρη δαΐφρον;
τλαίης κεν Μενελάω ὀπιπροέμεν ταχυν ἰόν·

95 Πᾶσι δέ κε Τρώεσσι χάριν ἢ κῦδ' ἄροιο,

Ἐκ πάντων ἧ μάλισα Ἀλεξάνδρῳ βασιλῆϊ·

τῷ κεν δὴ πάμπρωτα πᾶρ' ἀγλαὰ δῶρα φέροιο,

Αἷ κεν ἴδῃ Μενέλαου ἀρήϊον, Ἀτρέϊ θυγόν,

Σὼ βέλει δμυθέντα, πυρῆς ὀπιβάν' ἀλεγεινῆς.

100 Ἀλλ' ἄγ' οἷσ' ὅσσου Μενελάω κυδαλίμοιο·

Εὐχεο δ' Ἀπόλλωνι Λυκηγεῖ, κλυτοτόξῳ,

Ἀργῶν προτογόνων ῥέξιν κλειτῷ ἐκατόμβῳ,

Οἴκαδ' εὖ νοσήσας ἱερῆς εἰς ἄστυ Ζελεῖης.

Ὡς φάτ' Ἀθηνᾶν τῷ ἧ φρένας ἄφρονι πεῖθεν.

105 Αὐτίκ' ἐσύλα τόξον εὐξοον, ἱξάλας αἰγὸς

Propè autem stans, verbis alatis allocuta est;

“Nunquid mihi parueris, Lycaonis fili bellicose?”

“Auderis sanè Menelao immittere velocem sagittam?”

95 “Ab omnibus utique Trojanis gratiam & gloriam reportares,

“Inter omnes verò maximè ab Alexandro rege?”

“A quo profectò imprimis luculenta dona ferres,

“Si viderit Menelaum Mavortium, Atrei filium,

“Tuo telo domitum, rogem conscendentem tristem.”

100 “Quin age, sagittâ-pete Menelaum gloriâ-sublimem?”

“Vove autem Apollini in-Lyciâ-genito, arcu-inclyto,

“Agnorum primogenitorum te sacrificaturum inclytam hecatomben,

“Domum reversum sacræ in urbem Zelexæ.”

Sic dixit Minerva, huic autem animum dementi flecebat.

105 Statim eduxit arcum perpolitum, *sagittam ex* falaci capro

Ver. 92. Ἀλχῆ δ' ἰσαμένη — προσεύδα.]

Non malè hic Scholiastes: Ἀθηνᾶν δὲ νῦν ὑπελαπτόμενον τὸν λογισμὸν αὐτῆς Πανδάρου. Αὐτὸς γὰρ πρὸς αὐτὸν ταῦτα διαλογίζεται· ἀπίστος γὰρ Λυκάου, ὡς καὶ Ἀριστοτέλης μαρτυρεῖ. Vide suprâ ad α', 194. Rectè itaque & Plutarchus: Ἡ γὰρ ἐχ' ὁρᾶς — τὴν Ἀθηνᾶν, ὅτι πῶς βέλεται τὰς Ἀχαιῶν, τὸν Ὀδυσσεῖα παρακαλῶσαν; ὅτι συγγένη τὰ ἔρκα, τὸν Πάριον ζητῶσαν; ὅτι τρέφασθαι τὰς Τρῶας, ἐπὶ τὸν Διομήδην βαδίζουσαν; Ὁ μὲν γὰρ, εὐρυς καὶ μάχιμος· ὁ δὲ, τοξικός, καὶ ἀνώνυμος· ὁ δὲ, δεινὸς ἐπτεῖν, καὶ φρόνιμος. De Pythiæ Oraculis.

Ver. 94. τλαίης κεν] Nonnulli hoc ita accipiunt, ut sit interrogatio: Nec malè. Vir doctissimus Henric. Stephanus, sine interrogatione legere malit. Quòd rectè fieri poterit, nec tamen quicquam opus sit ut in præcedenti versu scribatur, Εἰ ῥά νύ μοι &c.

Ver. 101. — Ἀπόλλωνι Λυκηγεῖ. Τὸν γὰρ θεὸν τῶτον τεχνῆναι φασὶ τῆς Λυκίας μεταβλήσεως τὸ εἶδος εἰς λυκαίαν. — Ταῦτη τοι καὶ ἐν Δελφοῖς ἀνακεῖσθαι λυκὸν πέπυσμαι χαλκῶν, τὴν τῆς Λυκίας ὁδὸν αἰνιττόμενον.

Ælian. de Animalib. lib. X, cap. 26. Alii deductum existimant a λυκῇ: Heraclic. Pontic. de Homeri Allegor. §. 6. “Prisci Græcorum, primam lucem, quæ præcedit Solis exortus, λυκὴν appellaverunt: — ἐμ-“ φιλυκὴ νύξ &c. — Ἀπόλλωνι λυκηγεῖ,” “quod significat τῷ γεννῶντι τὴν λυκὴν.” Macrob. Saturnal. lib. 1, cap. 17.

Ibid. — κλυτοτόξῳ.] Arcitenens. Æn. III, 75.

Ver. 102. — ῥέξιν] Vide suprâ ad α', 444.

Ver. 104. — τῷ δὲ φρένας ἄφρονι πεῖθεν.] Pandare, qui quondam, iussus confundere fœdus,

In medios telum torfisti primus Achivos. Æn. V, 496.

Vide suprâ ad ver. 92, & ad ver. 12.

Ibid. — ἄροιο.] Εὐ δὲ καὶ ταῖς ἐπιρρήσεσι χρῆται Ὅμηρος, καθάπερ τινὰ ψῆρον ἰδίαν ἐπιτίθει τῶν παρατιτομένων ἢ λεγομένων. — “τῷ δὲ φρένας ἄφρονι πεῖθεν.” Plutarch. de audiend. Poëtis.

Ver. 105. — ἐσύλα.] Eduxit è thecâ; quæ appellabatur γωρετὶς, Odys. β', 54.

L 4

Ver.

- Ἀγρίῳ, οὐ ρά ποτ' αὐτὸς, ὑπὸ σέρνοιο τυχήσας,
 Πέτρης ἐκβαίνοντα δεδεγμένος ἐν προδοκῇσι,
 Βεβλήκει πρὸς σῆθος· ὁ δ' ὕπλιος ἔμπεσε πέτρῃ.
 Τῇ κέρει ἐκ κεφαλῆς ἐκκαϊδεκάδωρα πεφύκει·
- 110 Καὶ τὰ μὲν ἀσκήσας κεραοξόος ἤραρε τέκτων,
 Πᾶν δ' εὖ λειήνας, χρυσέῳ ἐπέθηκε κορώνῳ.
 Καὶ τὸ μὲν εὖ κατέθηκε τανυσάμμος, ποτὶ γαίῃ
 Ἀγκλῖνας· πρόσθεν ᾗ, σάκεα χεῖρον ἰοθλοὶ ἑταῖροι,
 Μὴ περὶ ἀναΐξειαν ἀρήϊοι ἦες Ἀχαιῶν,
- 115 Περὶ βληῶδ' Μενέλαον ἀρήϊον, ἀρχὸν Ἀχαιῶν.
 Αὐτὰρ ὁ σύλα πῶμα Φαρέτρης· ἐκ δ' ἔλετ' ἰὸν
 Ἀβλήτα, πτερόεντα, μελαινῶν ἔρμ' ὀδυνάων·
 Αἴψα δ' ὅππ' ὑδρῇ κατεκόσμη πικρὸν οἶσόν,
 Εὐχετο δ' Ἀπόλλωνι Λυκηγεῖ, κλυτοπέζῳ,
- 120 Ἀρνῶν πρωτογόνων ῥέξειν κλητῶ ἑκατόμβῳ,
 Οἴκαδε νοσήσας ἱερῆς εἰς ἄστυ Ζελεΐης·

Agresti, quem quondam ipse, sub pectore consecutus,
 E rup. exeuntem excipiens in infidiis,
 Percusserat in pectus: hic autem supinus cecidit in petram.
 Hujus cornua ex capite sexdecim-palmarum nata erant:

- 110 Atque hac quidem elaborans cornuum-politor aptaverat faber,
 Totumque cum rectè levigasset, aureum imposuit apicem:
 Et hunc quidem arcum Pandarus scitè disposuit, cum tetendisset, ad terram
 Inclinans; ante autem scuta tenebant strenui socii,
 Ne prius confurgerent in eum Mavortii filii Achivorum,

- 115 Quàm percussus esset Menelaus Mavortius, propugnator Achivorum.
 Porro ille detraxit operculum pharetræ, exemitque sagittam, [rum:
 Nondum-in-quenquam-conjectam, pennatam, profundorum causam validam dole-
 Statimque ad nervum aptavit acerbam sagittam,
 Vovitque Apollini in-Lycia-genito, arcu-inclyto,

- 120 Agnorum primogenitorum se sacrificaturum inclytam hecatomben,
 Domum reversum sacræ in urbem Zeleæ.

Ver. 107. Πέτρης ἐκβαίνοντα]
 Ecce feræ faxi dejectæ vertice capræ.

Æn. IV, 152.

Ver. 109. — ἐκκαϊδεκάδωρα] Contendit
 Porius, binorum hîc, non singulorum cor-
 num, longitudinem denotari. Ne scilicet
 longior esset Arcus, quàm qui manibus trac-
 tari posset. At quid opus, obsecro, ut cor-
 nu ipsum, quàm esset longum, longitudine
 adæquaret Arcus?

Ver. 110. — ἤραρε] Non a præterito
 medio ἤραρα, sed ab aoristo ἤραρον. Vide
 suprâ ad α, 37; & ad β', 810.

Ver. 111. — χρυσέῳ] Pronuntiabatur
 χρυσῶν. Vide suprâ ad β', 268.

Ver. 112. Καὶ τὸ μὲν] τίξον.

Ibid. — ποτὶ γαίῃ] Αἰ. ποτὶ γαίῃ.

Ver. 113. Ἀγκλῖνας] Vide suprâ ad α, 309.

Ibid. — πρόσθεν δὲ σάκεα] Αἰ. σάκκ.
 Quod pronuntiatu idem est. At σάκεα vi-
 detur antiquior esse scriptio.

Ver. 116. Αὐτὰρ ὁ σύλα πῶμα Φαρέτρης]
 — auratâ volucrem Threissâ sagittam
 Deprompsit pharetrâ, cornuque intensa te-
 tendit. Æn. XI, 858.

Ver. 117. — μελαινῶν ἔρμ' ὀδυνάων.]
 Barnesius novè edidit, μελαινέων. Sed scri-
 bendum existimo, μελαινῶν. Quod enim
 olim scriptum erat, μελαινέων, vix ac ne
 vix quidem ullâ cum analogiâ (absorptâ &
 longâ) poterat enuntiari μελαινῶν.

Ver. 118. Αἴψα δ' ἐπὶ νευρῇ] Quâ ratione
 vox, ἐπὶ, hîc ultimam producat; item βίῃς,
 ver. 129; Vide suprâ ad α, 51.

Ver. 119. Εὐχετο δ' — Ἀρνῶν πρωτογόνων]
 — Audacibus annue cœptis:

Ipse tibi ad tua templa feram solemnîa
 dona,
 Et statuam ante aras auratâ fronte juven-
 cum. Æn. IX, 625.

Ibid. — Λυκηγεῖ] Vide suprâ ad ver.
 101.

- ἔλκε δ' ὁμῶς γλυφίδας τε λαβῶν, ἢ νόσθ' ὀφθαλμοῖς
 Νόσθ' ὀφθαλμοῖς μὲν μαζῶν πέλασεν, τόξω δ' ἢ σίδηρον.
 Αὐτὰρ ἐπειδὴ κυκλοτερὲς μέγα τόξον ἔτεινε,
 125 Λίγξε βιός, νόσθ' ὀφθαλμοῖς μὲν ἴαχεν, ἄλτο δ' οἰσὸς
 Ὀξυβελῆς, κατ' ὁμίλου Ἰππιδέος μενεαίνων.
 Οὐδὲ σέθεν, Μενέλαε, θεοὶ μάκαρες λελάθοντο
 Ἀθάνατοι, πρῶτῃ δ' Διὸς θυγάτηρ Ἀγελείη,
 ἢ πρῶθεν εἶσα, βέλ' ἔχεπτο κῆρ ἄμυνεν.
 130 ἢ δ' ὅσον μὲν ἔργον ἀπὸ χροῦς, ὡς ὅτε μήτηρ
 Παιδὸς ἔργει μῦαν, ὅθ' ἠδ' ἔλξατο ὕπνω.
 Αὐτὴ δ' αὖτ' ἴδμεν, ὅθ' ἔλξατο ὕπνω.

Traxit autem simul crenasque sagittæ prehensas, & nervos bubulos:
 Nervum quidem mammae admovit, arcui autem ferrum.
 Porro postquam rotundum magnum arcum tetenderat,
 125 Striduit arcus, nervus autem valde sonuit, salitque sagitta
 Acutam-habens-cuspidem, in turbam advolare cupiens.
 Neque tui, Menelaë, dii beati oblitī sunt
 Immortales, prima autem Jovis filia prædatrix,
 Quæ ante te stans, sagittam mortiferam depulit.
 130 Hæc verò tantum inhibuit à corpore, ut cum mater
 A filio arcet muscam, quandò dulci sopitus est somno.
 Ipsa verò eo direxit, ubi baltei annuli

Ver. 122. ἔλκε δ' ὁμῶς γλυφίδας.]

—nervoque obversus equino

Contendit telum; diversaque brachia du-

cens

Constitit ————— *Æn.* IX, 622.

Et duxit longè; donec curvata coirent

Inter se capita, & manibus jam tangeret

æquis

Lævâ aciem ferri, dextrâ nervoque pa-

pillam. *Æn.* XI, 860.

Ver. 123. Νευρὸν μὲν μαζῶν πέλασεν, τόξω

σίδηρον.] *Macrobius* versum hunc cum

versibus tribus jam novissimè à *Virgilio* cita-

tis comparans; “totam, inquit, rem quanto

compendio lingua ditior explicavit! vestier,

“licet periodo usus, idem tamen dixit.” lib.

1. cap. 3. Cæterum de prosodiâ vocis πει-

σεν, vide suprâ ad α, 140.

Ibid. —σίδηρον] *Virgilio*, acies ferri;

Livio, aculeus sagittæ.

Ver. 124. Αὐτὰρ ἐπειδὴ] Vel, Αὐτὰρ ἐπει-

δὴ ad numeros, rotundiūs.

Ver. 125. Λίγξε βιός. Νευρὸν δὲ μέγ' ἴαχεν]

—sonat unâ letifer arcus,

Et fugit horrendum stridens elapsa sagitta.

Æn. IX, 631.

Extemplo teli stridorem, aurasque so-

nantes

Audiit unâ. ————— *Æn.* XI, 863.

Cæterum de voce istâ, λίγξε, quàm singu-

larem habeat vim, ita *Quintilianus*: “Mi-

nimè, inquit, Nobis concessa est ὀνοματο-

ποιία; Quis enim ferat, siquid simile illis

“meritò laudatis, λίγξε βιός, & σίξει ὀφθαλ-

“μός, fingere andeamus?” Lib. I, cap. 5.

Vide infrâ ad ver. 455.

Ver. 126. —μενεαίνων.] De hæc voce.

Aristoteles: Κέχρηται Ὀμηρὸς πολλὰ τῶν τῶν

ἄφουχα ἔμφουχα λέγειν, διὰ τῆς μεταφορῆς. Ἐν

πᾶσι δὲ, τὸ Ἑνέργειαν ποιεῖν, εὐδοκίμει· αἰὼν

ἐν τοῖσδε, —“ἐπιπτεῖσθαι μενεαίνων.”

Ἐν πᾶσι γὰρ τέτοις, διὰ τὸ ἔμφουχα εἶναι,

Ἑνέργειαν φαίνεται, *Rhetoric. lib.* 3, cap. 11.

Indèque *Demetrius Phalerens*: Ἀριστὶ δὲ δο-

κεῖ μεταφορὰ τῶν Ἀριστοτέλει, ἢ κατ' ἐνέργειαν

καλεμένην, ὅταν τὰ ἄφουχα ἐνέργειαν εἰσάγῃ-

ται καθάπερ ἔμφουχα· ὡς τὸ ἐπὶ βέλους, —“ἐ-

“πιπτεῖσθαι μενεαίνων.” —Πάντα γὰρ ταῦτα

—ζωτικαῖς ἐνέργειαις ἔοικεν. *Περὶ Ἑρμηνείας,*

§ 81. Vide infrâ ad λ', 573.

Ver. 127. Οὐδὲ σέθεν —λελάθοντο.]

Non tamen Euryali, non ille oblitus a-

morum. *Æn.* V, 334.

Ver. 128. —ἀγελείη] Ita restituit *Bar-*

nesius ex *Eustathio* & *Scholiis* & MSS. *Vulg.*

ἀγελαιή.

Ver. 130. Ἡ δὲ ὅσον μὲν ἔργον ἀπὸ χροῦς]

—deflexit partim stringentia corpus

Alma Venus. ————— *Æn.* X, 331.

Ver. 131. —λέξατο] *Al.* λέζεται. Vide

autem suprâ ad β', 515.

Ver. 132. —ὅθ' ἔλξατο ὕπνω]

—teritur quâ futilis alvo

Balæus, & laterum juncturas fibula mor-

det. *Æn.* XII, 273.

Ver.

- Χρῦσειοι σῶέχον, ἢ διπλόῃ ἦντετο θώρηξ·
 'Εν δ' ἔπεσε ζωστῆρα ἀρηρότι πικρὸς οἶσος.
 135 Διὰ μὲν ἄρ' ζωστῆρα ἐλήλατο δαιδαλέοιο,
 Καὶ Διὰ θώρηκα πολυδαίδαλα ἠρήρεισο,
 Μίτρης θ', ἣν ἐφόρει, ἔρυμα χρῶς, ἔρκ' ἀκόντων,
 'Η οἱ πλείστον ἔρυτο, Διὰ πρὸ ᾧ εἶσατο ἢ τῆς·
 'Ακρότατον δ' ἄρ' οἶσος ἐπέγραψε χροά φωτός·
 140 Αὐτίκα δ' ἔρρεν αἷμα κελαϊνεφές ἐξ ὠτειλῆς.
 'Ὡς δ' ὅτε τίς τ' ἐλέφαντα γυνὴ φοίνικι μιῶν
 Μιονίς, ἢ Κείρα, παρήϊον ἔμμελαι ἰώπων·
 Κεῖ δ' ἐν θαλάμῳ, πολέες τέ μιν ἠρήσαντο
 'Ιωπῆες φορέειν βασιλῆϊ ᾧ κεῖ ἀγαλμα,
 145 'Αμφότερον, κόσμῳ θ' ἰώπῳ, ἐλατῆρα τε κῦδ'·
 Τοιοῖ τοι, Μενέλαε, μιάνθ' αἵματι μηροί

Aurei constringebant id, & duplex obtendebatur thorax :

Incidit itaque in balteum benè-aptatum acerba sagitta :

- 135 Et per balteum quidem adacta est affabrè-factum,
 Et per thoracem artificiosè-factum infixam est,
 Laminamque, quam portabat tutamen corporis, septum telorum,
 Quæ ipsum plurimum juxta, perforavit tamen & ipsam ;
 Summamque sagitta perstrinxit cutem viri :

- 140 Statim autem fluxit sanguis purpureus ex vulnere.
 Ac veluti quando aliqua ebur mulier purpurâ tinxerit
 Maxonia, vel Caria, maxillare ut sit equorum :
 Jacet autem in thalamo, multique ipsum optârunt
 Equites gestare ; Regi verò est repositum ornamento,

- 145 Utrunque, ornatuque equo, equitique gloria :

Talia tibi, Menelaë, fœdata sunt cruore femora

Ver. 135. Διὰ μὲν ἄρ' ζωστῆρα — ἠρήρεισο] Pulcherrimè Motum Sagittæ describunt hi duo versiculi ; in quibus sententia a pede tribrachii & dactylicis pluribus inchoata, in duplicem demum Spondæum definit. Vide suprâ ad γ', 357.

Ver. 136. Καὶ διὰ θώρηκος — ἐπέγραψε χροά φωτός.]

Illa volans, humeris surgunt quæ tegmina summa,

Incidit ; atque viam clypei molita per oras,

Tandem etiam magno strinxit de corpore Turni.

— rumpitque infixam bilicem

Loricam, & summum degustat vulnere corpus.

Ver. 137. Μίτρης] Μίτρα δὲ ἐλήλατο τὸ ἐσώτερον τῆς λαγόνος εἶδημα ἐρεβν, χαλκῷ ἐξωθεν περιεπιλημένον. Schol.

Ver. 139. — ἐπέγραψε.] Catullo, conscribilla vit.

Ver. 141. 'Ὡς δ' ὅτε τίς τ' ἐλέφαντα]

Indum sanguineo veluti violaverit ostro Siquis ebur : —

Æn. XII, 67.

Quem locum Macrobius inter eos recenset in quibus Poëtarum " par penè splendor armorum est." lib. 5, cap. 12. Lucianus

cosè, Piciorum hinc optimum nuncupat Homerum :

Μᾶλλον δὲ τὸν ἄριστον τῶν ἱερῶν Ὀμηρον, παρόντος Εὐφροάνου καὶ Ἀπελλῆ, δὲ

δὲ γράμματα. Οἷον γὰρ τι τοῖς Μενελάου μηροῖς τὸ χρῶμα ἐκείνος ἐπέβαλλεν, ἐλέφαντι εἰκόσας

εἶμα περιεπιλημένῳ, &c. Dialog. qui appellatur Εἰκόνες. Notatu dignius est, quod ait Pausanias :

'Ελέφαντα, σὺς μὲν ἐς ἔργα καὶ ἀνδρῶν χεῖρας, εἰσὶν ἐκ παλαιῶν δῆλοι πάντες εἰδότες :

αὐτὰ δὲ τὰ θηρία πρὶν ἢ διαβῆναι Μακρόντας ἐπὶ τὴν Ἀσίαν, εἰδὲ ἐσώκεσαν ἀρχὴν

πλὴν Ἰνδοῦν, καὶ Λιβύων, καὶ οἱ πλεονέχοντες τῆς

κλίνης μὲν καὶ οἰκίας τοῖς εὐδαιμονεστέροις αὐτῶν, ἐλέφαντι ἐποίησε κεκοσμημένας, θηρίων

ἐλέφαντος μνήμην εἰδὲ μίαν ἐποίησατο. Attilii lib. I, cap. 12.

Ver. 146. — μηροῖ Εὐφύες, κνήμαί τε ἡδὲ σφυρὰ καλὰ ὑπένεσθε.] Pulcherrimè sanguinis lentè delabentis tramitem quasi ob oculos ponunt hæc verba.

Ibid. — καλὰ] Vide suprâ ad β', 43.

150

155

160

165

150

155

160

165

Ver.

Ver.

Ver.

Ver.

Ver.

Ver.

- Εὐφύες, κνήμαί τ', ἠδὲ σφυρὰ κάλ' ὑπ' ἐνερθε.
 Ῥίγησεν δ' ἄρ' ἔπειτα ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων,
 ὧς εἶδεν μέλαν αἷμα καταρρέον ἐξ ὤτειλῆς.
 150 Ῥίγησεν ᾧ καὶ αὐτὸς ἀρηΐφιλος Μενέλαος.
 ὧς δ' εἶδεν νόστρον τε καὶ ὄϊκας ἐκτὸς ἐόντας,
 "Αφορρόν οἱ θυμὸς ἐνὶ στήθεσιν ἀγέεσθι.
 τοῖς ᾧ βαρυσθενάχων μετέφη κρείων Ἀγαμέμνων,
 Χερσὶ ἔχων Μενέλαον ἐπεσθενάχοντο δ' ἑταῖροι.
 155 Φίλε κασίγνητε, θάνατόν νύ τοι ὄρκει ἑταμνον,
 οἷον προσήσας πρὸ Ἀχαιῶν Τρῳσὶ μάχεσθαι.
 ὧς σ' ἔβαλον Τρῶες, καὶ δ' ὄρκια πῖσά πατήσαν.
 οὐ μὲν πως ἄλιον πέλει ὄρκιον, αἷμά τε ἀρνῶν,
 Σπονδαὶ τ' ἄκρητοι, καὶ δεξιαί, ἧς ἐπέπιθμην.
 160 Εἶπερ γάρ τε καὶ αὐτὴν Ὀλύμπῳ ἔκ ἐτέλεσεν,
 Ἐκ τε καὶ ὁψὲ τελεῖ· σὺν τε μεγάλῳ ἀπέτισαν,
 Σὺν σφῆσι κεφαλῇσι, γυναιξὶ τε, καὶ τεκέεσσιν.
 Εὖ γὰρ ἐγὼ τόδε οἶδα καὶ φρένα καὶ καὶ θυμόν,
 "Εσσεῖν ἡμᾶρ, ὅταν ποτ' ὀλώλῃ Ἴλιος ἱρή,
 165 καὶ Περίαμῳ, καὶ λαὸς εὐμμελίῳ Περιάμοιο.
 Ζῶς δέ σφιν Κρονίδης, ὑψίζυγος, αἰδέει ναιῶν,

Formosa, furæque, & malleoli pulchri inferiūs.

Cohorruit autem deinde rex virorum Agamemnon,
 Ut vidit atrum sanguinem defluentem ex vulnere:

150 Cohorruit autem & ipse bellicosus Menelaus.

Quum verò vidit nervumque & sagittæ hamos extra existentes,
 Iterum ei animus in pectoribus collectus est.

Inter hos autem graviter suspirans locutus est rex Agamemnon,
 Manu tenens Menelaum; adgemebantque socii:

155 "Chare frater, in mortem ergo tibi fœdera percussi,

"Solum cum objecì pro Achivis cum Trojanis pugnare:

"Quandoquidem ita te vulneriunt Trojani, & fœdera firma conculcârunt.

"Non tamen ullo modo irritum erit fœdus sanguisque agnorum,

"Libaminâque mero-facta, & dextræ, quibus fûi fumus.

160 "Etiam si enim protinus Olympius non perfecit,

"Attamen tandem aliquando perficiet; & magno luerint,

"Cum propriis capitibus, uxoribusque & liberis.

"Benè enim ego hoc scio mente & animo;

"Erit dies, quando pereat Ilium sacrum,

165 "Et Priamus, & populus hastæ-fraxineæ-periti Priami.

"Jupiter utique iplis Saturnius, in excelsò sedens, in æthere habitans,

Ver. 151. — ἐκτὸς ἐόντας.] *Carni non*

fixos.

Ver. 152. "Αφορρόν οἱ θυμὸς] Quâ ratione,

hîc ultimam producat; itemque κα-

ρῖντε, ver. 155; & τε, ver. 161; & σφῆσι,

ver. 162; vide suprà ad α, 51.

Ver. 155. Φίλε] Vide infrà ad ε, 61.

Ver. 161. — ἀπέτισαν.] Ità edidit Bar-

sius; Rectè, ut mihi quidem videtur,

vulg. ἀπέτισαν.

Ver. 163. Εὖ γὰρ ἐγὼ τόδε οἶδα] Vide ζ,

447: Εὖ μὲν γὰρ τόδε οἶδα &c.

Ver. 164. "Εσσεῖται ἡμᾶρ, ὅταν]

Scilicet & tempus veniet, cum —.

Georgic. I, 493.

— tempus erit, magno cum optaverit

emprium

Inactum Pallanta, — *Æn.* X, 503.

Ver. 166. — ὑψίζυγος]

— ἐπὶ ζυγοῖς

Καθίζετ' ἀρχῆς. — *Eurip. Phœniss.* ver. 74.

Ver.

- Αὐτὸς ὅπασσῃσιν ἐρεμνῶ Αἰγίδα πᾶσι,
 Τῆσδ' ἀπάτης κοτέων· τὰ μὲν ἔασε) ἔκ ἀτέλεσα·
 Ἀλλὰ μοι αἶνόν ἄχθ' σέθεν ἔασε), ὦ Μενέλαε,
 170 Αἶ κε θάνης, ἢ μοῖραν ἀναπλήσης βιότοιο·
 Καί κεν ἐλέχθης) πολυδίφιον Ἄργθ' ἰκοίμην.
 Αὐτίκα γ' μνήσον) Ἀχαιοὶ πατερίδθ' αἴης,
 Κὰδ' δέ κεν εὐχολῶ Πηλέω ἢ Τρωσὶ λίποιμην,
 Ἀργεῖν' Ἑλένῳ· σέο δ' ὄσέα πύσει ἄρρεα
 175 Κεῖμένεσ' ἐν Τροίῃ, ἀτελευτήτω ὀπὶ ἔργω.
 Καί κέ τις ὦδ' ἐρέει Τρώων ὑπερλωρεόντων,
 Τύμβω ὀπθρῶσκων Μενελάεσ' κυδαλίμοιο·
 Αἶθ' ἔτως ὀπὶ πᾶσι χόλου τελέσει Ἀγαμέμνων,
 Ὡς ἢ νῦν ἄλιον στρατὸν ἤγαγν' ἐνθάδ' Ἀχαιῶν·
 180 Καὶ δὴ ἔβη οἰκόνδε φίλῳ ἐς πατερίδα γαῖαν,
 Σὺν κεινῇσιν νηυσὶ, λιπὼν ἀγαθὸν Μενέλαον·
 Ὡς ποτὲ τις ἐρέει· τότε μοι χάνοι εὐρεῖα χθάν.
 Τὸν δ' ὀπθαρσιῶν προσέφη ξανθὸς Μενέλαος)
 Θάσσει, μηδὲ τί πω δεϊδίασεο λαὸν Ἀχαιῶν·

- “ Ipse incutiet terrificam Aegida omnibus,
 “ Ob hanc fraudem iratus : Hæc sanè erunt non irrita :
 “ Sed mihi gravis dolor tuæ causæ erit, O Menelae,
 170 “ Si moriaris, & fatum adimpleveris vitæ :
 “ Utique summâ tum ignominiâ notatus charum Argos repetam.
 “ Statim enim recordabuntur Achivi patriæ terræ,
 “ Gloriam verò Priamo & Trojanis relinquemus,
 “ Argivam Helenam : tuæ autem ossa putrefaciet terra
 175 “ Jacentis in Trojâ, non-ad-finem-perducto super bello.
 “ Et aliquis sic dicet Trojanorum ferocientium,
 “ Sepulchro insultans Menelai gloriosi ;
 “ Utinam sic in omnibus iram expleat Agamemnon,
 “ Sicut & nunc incassum exercitum duxit huc Achivorum :
 180 “ Ac scilicet rediit domum, dilectam in patriam terram,
 “ Cum vacuis navibus, relicto strenuo Menelao :
 “ Sic aliquando aliquis dicet ; tunc mihi dehiscat lata terra.
 Hunc autem confirmans allocutus est flavus Menelaus :
 “ Bono sis animo, neque quicquam terrefacias copias Achivorum :

Ver. 167. Αὐτὸς ἐπισσεῖνσιν ἐρεμνὴν Αἰ-
γίδα]

— ipsum
 Credunt se vidisse Jovem, cum sæpè ni-
 grantem
 Aegida concuteret dextrâ. —

Ver. 171. — πολυδίφιον Ἄργος] Πολυ-
 πύκνον, Athenæus, lib. 10, cap. 9 ; & Strab.
 lib. 8. Ubi & πολυδίφιον & πολὺ δ' ἔστιν a
 nonnullis scriptum memorat.

Ver. 174. — πύσει.] Nonnulli, minùs
 rectè, πύσει.

Ver. 178. — τελέσει] Ita edidit Bay-
 nefius ; Rectè, ut mihi quidem videtur.

Scholiaſtes itidem, τελέσει. Vult.

Ver. 181. Σὺν κεινῇσιν νηυσὶ] Tam
 Helenâ & spoliis, quàm sine Menelao.

Ver. 182. Ὡς ποτὲ τις ἐρέει.] Quâ rati-
 ο, hic producatur ; item ultima in
 μινος, ver. 203 ; & in πάλιν, ver. 214 ;
 suprâ ad d, 51.

Ibid. — τότε μοι χάνοι εὐρεῖα χθάν.]
 ita accipit Scholiaſtes, ut vertendum sit,
 tum mihi dehiscat lata terra ; sed, tum
 dehiscat lata terra.

Sed mihi vel tellus optem priùs ima-
 hiscat.

En. IV

- 185 Οὐκ ἐν καίρῳ ὁξὺ πάγῃ βέλῃ, ἀλλὰ πάροιθεν
 Εἰρύσατο ζωστῆρ τε παναίολος, ἡδ' ὑπένερθεν
 Ζῶμά τε, ἢ μήτηρ, τλὴ χαλκῆς κάμον ἄνδρες.
 Τὸν δ' ἀπαμειβόμενον προσέφη κρείων Ἀγαμέμνων·
 Αἰ γὰρ δὴ ἔτως εἴη, φίλος ὦ Μενέλαε·
 190 Ἐλκος δ' ἰητῆρ ὀπιμάσσει, ἡδ' ὀπιθήσει
 Φάρμαχ', ἃ κεν παύσῃσι μελαινάων ὀδυνάων.
 Ἢ, ἢ Ταλθύβιον, θεῖον κήρυκα, προσηύδα·
 Ταλθύβι, ὅτι τάχιστα Μαχάονα δῶρο κάλεσσον,
 Φῶτ', Ἀσκληπιῶ ἡνὸν ἀμύμονος ἰητῆρος,
 195 Ὅφρα ἴδῃ Μενέλαον ἀρήϊον, ἀρχὸν Ἀχαιῶν,
 Ὅν τις οἴσθυσας ἔβαλεν, τόξων εὖ εἰδώς,
 Τρώων, ἢ Λυκίων· τῷ μὲν κλέος, ἄμμι δ' ὀνείδος.
 Ὡς ἔφατ'· ἔδ' ἄρα οἱ κήρυξ ἀπὶθήσεν ἀκέσας·
 Ἐν δ' ἰέναι κτ' λαὸν Ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων,
 200 Παπταίνων ἥρωα Μαχάονα· τὸν δ' ἐνόησεν
 Ἐσαότ'· ἀμφὶ δέ μιν κρατερῇ σίχες ἀσπισάων,
 Λαῶν, οἳ οἱ ἔποντο Τρῆκῃς ἐξ ἵπποβότοιο.

- 185 " Non in lethali loco acuta fixa est sagitta, sed antè
 " Tutatus est balteusque varius, & subtus
 " Cinctusque, & lamina, quam ærarii cuderant fabri.
 Hunc autem respondens allocutus est rex Agamemnon;
 " Utinam sanè ita sit, dilecte ô Menelae:
 190 " Vulcanus autem medicus tractabit, & adhibebit
 " Medicamina, quæ sedent retros dolores.
 Dixit; & Talthybius, divinum præconem, allocutus est;
 " Talthybi, quàm citissimè Machaonem huc accerse
 " Virum, Æsculapii filium laudatissimi medici,
 195 " Ut videat Menelaum mavortium, ducem Achivorum,
 " Quem aliquis misâ-sagittâ vulneravit, arcum peritus,
 " E Trojanis, vel Lyciis; quod illi quidem gloria, nobis verò luctus.
 Sic dixit; neque ei præco immorigerus fuit, quum audivisset:
 Perrexit autem ire per copias Achivorum ære-loricatorum,
 200 Circumspiciendo-quærens herœm Machaonem: illum verò vidit
 Stantem; circumque ipsum fortes ordines clypeatorum
 Militum, qui ipsum secuti sunt Tricçâ ex equorum-altrice.

185. — πάγῃ] Ex hoc aoristo fit
 collis. Unde *Areopagus*, penultimâ
 186. — παναίολος] *Mobilis*, Por-
 tio. Vide suprâ ad β', 816.
 192. — θεῖον κήρυκα] Vide suprâ
 334.
 194. Φῶτ', Ἀσκληπιῶ ἡνὸν] Vox, φῶ-
 non hîc παρέλκει; Quod est ridiculum,
 195. — ὅτι τάχιστα] *omnino indignum*: Sed aut vi-
 200. — ἀσπισάων] *denotat*, aut (quod ait *Pausa-*
 lib. 2, cap. 26.) " φῶτ', Ἀσκληπιῶ
 202. — οἳ οἱ ἔποντο Τρῆκῃς ἐξ.] Cum

hoc nomen alibi scriptum sit, Τρῆκῃ; &
 verbo ἔπον utatur Homerus, λ', 483, Τρῶες
 ἔπον πολλοί; edidit hoc in loco *Barnesius*,
 & omnino legendum contendit, οἳ οἱ ἔπον
 Τρῆκῃς ἐξ. Sed eruditè respondet Auctor
 Anonymus, in his rebus apprimè sagax, in-
 terque paucos (ut opinor) facilè dignoscen-
 dus, (in *Actis Eruditor. Lipsiens. ad Februar.*
 1712:) " Pessimè posuit *Barnesius* ἔπον,
 " ut, *secuti sunt*, significet; pro, ἔποντο.
 " Semper Græcis, ἐπεσθαι sequi, non ἐ-
 " πειν. Fallitur etiam vehementer, dum
 " hanc suam scriptionem defendit ex I-
 " liad. λ', 483, Τρῶες ἔπον πολλοί. Nam
 " ibi ἔπον divulgum est ab ἀμφί; ut fit
 ἀμείστον,

- Ἀγχι δ' ἰσάμεν' ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
 "Ὀρσ', Ἀσπληπιάδῃ· καλέει κρείων Ἀγαμέμνων,
 205 "Ὅφρα ἴδῃς Μενέλαον ἀρήϊον, Ἀτρέε' υἱόν,
 "Ὀν τις οἰσδύσας ἔβαλεν, τόξων εὖ εἰδώς,
 Τρώων, ἢ Λυκίων· τῷ μὲν κλέε', ἄμμι ᾗ πένθε' ἔσται.
 "Ὡς φάτο· τῷ δ' ἄρα θυμὸν ἐνὶ στήθεσιν ὄρανε·
 Βᾶν δ' ἰέναι κατ' ὄμιλον ἀνὰ στρατὸν εὐρυὸν Ἀχαιῶν.
 210 Ἀλλ' ὅτε δὴ ῥ' ἴκανον, ὅθι ξανθὸς Μενέλαος
 Βλήμεν' ἦν, πρὶ δ' αὐτὸν ἀγνέρεθ', ὅσοι ἄριστοι,
 Κυκλός, ὁ δ' ἐν μέσσοισι παρῖστατο ἰσόθε' Φῶς·
 Αὐτίκα δ' ἐκ ζωστῆρος ἀρηρότ' εἵλκεν οἰζόν·
 Τῷ δ' ἐξελκομένοιο, πάλιν ἄγχι ὀξέες ὄϊκοι
 215 Λῦσε δέ οἱ ζωστῆρα παναίολον, ἠδ' ὑπένερχε
 Ζῶμά τε, καὶ μίτριν, τλὴ χαλκῆς κάμον ἄνδρες.
 Αὐτὰρ ἐπεὶ ἴδεν ἔλκε', ὅθ' ἔμπεσε πικρὸς οἶσος,
 Αἶμ' ἐκμυζήσας, ἐπ' ἄρ' ἦπια φάρμακα εἰδὼς
 Πάσσε, τὰ οἱ ποτὲ πατρὶ φίλα φρονέων πόρε Χείρων.
 220 "Ὅφρα τοὶ ἀμφεπένοντο βολῶν ἀγαθὸν Μενέλαον,

Propè autem stans, verbis alatis allocutus est;

- "Veni *ocys*, Æsculapiade; vocat rex Agamemnon,
 205 "Ut videas Menelaum mavortium, Atrei filium,
 "Quem aliquis sagittâ-missâ vulneravit, arcuum peritus,
 "E Trojanis, vel Lyciis: quod illi quidem gloria, nobis autem luctus.
 Sic dixit; huic verò animum in pectoribus commovit:
 Perrexerunt autem ire per turbam, per exercitum latum Achivorum.
 210 Ac quum jam pervenissent, ubi flavus Menelaus
 Vulneratus fuerat, circumque ipsum congregati erant quique præstantissimi,
 Coronâ-factâ, ille verò in mediis stabat divinus vir;
 Protinus utique è balteo benè-aptato extraxit sagittam:
 Ea verò dum extraheretur, retrò curvati sunt acuti hami:
 215 Solvit porrò ipsi balteum variegatum, & subtus
 Cinctumque, & laminam, quam ærarii cuderant fabri.
 Atque ubi inspexerat vulnus, quò inciderat acerba sagitta;
 Sanguine exucto, lenia medicamenta peritus
 Insperfit, quæ ejus quondam patri amicus præbuit Chiron.
 220 Dum hi occupati erant circa bello strenuum Menelaum,

"ἀμφίπτον, (ut rectè *Enstathius*,) id est,
 "περιπίπτον, ut minora Scholia exponunt.
 "Ἀμφέπειν autem & περιπίπτον, longè aliud
 "significant quàm ἐπισθαι. Respondent
 "illis latina verba, excipere, tractare, &
 "habere. — Nec est ut putet, in præsentia
 "etiam loco, ἐπὶ referri debere ad ἀμφί,
 "quod hîc itidem est in versu antecedente:
 "Nam hîc ad ἀμφί, adsciscendum ἀπὸ κοι-
 "νῆς est εἰσήκουσαν: ut sit, — τὸν δ' ἐνόησεν
 "Ἐσαίον· ἀμφὶ δὲ μιν κρατερὰί σίχες (εἰσή-
 "κουσαν) ἀσπίδας Λαῶν, οἱ οἱ ἔποντο Τρῳῆς
 "ἔξ. Potest etiam tantum subaudiri ἦσαν.
 Hæc ille. Planè, si Τρῳῆν scribi nequivisset,
 facillime posuisset dicere Ποῖτα,

Λαῶν οἱ οἱ ἔποντ' ἐκ Τρῳῆς ἰπποβότου.
 Ver. 210, 213. Ἀλλ' ὅτε δὴ —, Αὐτίκα
 ἐκ] De isto δὲ, (& similiter τόφρα δ', ut
 201,) vide suprâ ad α', 57.
 Ver. 211. — περὶ δ' αὐτὸν ἀγνέρεθ' ἴ-
 σοι ἄριστοι.]
 Stant lecti circum juvenes; ipse æger —.
 Ver. 215. — παναίολον] Vide suprâ ad
 β', 816.
 Ver. 218. — ἦπια φάρμακα εἰδὼς Πάσι.]
 Scire potestates herbarum, usumque me-
 dendi. *Æn.* XII, 396.
 Ver. 220. — βοὴν ἀγαθὴν Μενέλαον.]
 Vide suprâ ad β', 408.

- Τόφρα δ' ὅππ' Τρώων σίχες ἤλυθον ἀπαισάνων.
 Οἱ δ' αὖτις κ' ἔτ' ἔδω, μνήσαντο δ' ἡ χάρμης.
 "Ενθ' ἐκ ἂν βρίζοντα ἴδοις Ἀγαμέμνονα δῖον,
 Οὐδὲ καταπλώσσον', ἐδ' ἐκ ἐθέλοντα μάχεσθ'.
 225 Ἀλλὰ μάλα σπύδοντα μάχῃ εἰς κυδῖάνειραν.
 Ἰσπῶς μὲν γ' ἔασε ἢ ἄρματα ποικίλα χαλκῷ.
 Καὶ τὲς μὲν θεράπων ἀπάνδρ' ἔχε Φυσιόωντας
 Εὐρυμέδων, υἱὸς Πτολεμαΐς Πειραΐδαο.
 Τῷ μάλα πόλλ' ἐπέτελλε παρὰ χεῖρ', ὅππότε κέν μιν
 230 Γῆα λάβῃ κάματ', πολέας Δακκοισθενέοντα.
 Αὐτὰρ ὁ πεζὸς ἐὼν ἐπεπωλεῖτο σίχας ἀνδρῶν.
 Καί ῥ' ἐς μὲν σπύδοντας ἴδοι Δαναῶν ταχυπόλων,
 Τὲς μάλα θαρσύνεσκε παρὰ χεῖρ' ἐπέεσσιν.
 Ἀργεῖοι, μήπω τι μεδίετε θέρειδ' ἀλκῆς.
 235 Οὐ γ' ὅππ' ὑπὲρ ψεύδεσσιν πατήρ Ζεὺς ἔσσει ἀρωγός.
 Ἀλλ' οἵπερ πρότεροι ὑπὲρ ὄρκια δηλήσαντο,
 Τῶν ἦτοι αὐτῶν τέρενα χροῶ γῦπες ἔδον'.
 Ἡμεῖς δ' αὖτ' ἀλόχες τε Φίλας, ἢ νήπια τέκνα
 Ἀξομῷ ἐν νήεσσιν, ἐπὶ πτολίεθρον ἔλωμ' ἡ.
 240 Οὕσιν αὖ μεθιέντας ἴδοι συγερῶ πολέμοιο,

Interim Trojanorum ordines admovebantur clypeatorum :

Atque hi rursus arma induerunt, & recordati sunt pugnae.

Tunc non dormitantem vidisses Agamemnona nobilem,

Neque trepidantem, neque detrectantem pugnare ;

225 Sed valde properantem pugnam in gloriolam.

Equos quidem enim dimisit, & currus varios ære :

Et hos quidem minister seorsum tenebat anhelantes

Eurymedon, filius Ptolemæi Piraïdæ :

Huic plurimum mandavit prope se *cuius* tenere, si quando ipsum

230 Per membra occuparet defatigatio, multos *obcuntem* & imperitantem :

At ipse pedester existens [*pedes*] obibat *instrans* ordines virorum :

Et quos quidem properantes videret Danaorum velocium-equitum,

His magis operè animum addebat astans verbis ;

" Argivi, ne quid remittatis de acri fortitudine :

235 " Non enim mendaciis pater Jupiter erit auxiliator :

" Sed qui priores præter fœdera injuriam-intulerunt,

" Horum certè ipsorum tenera corpora vultures vorabunt :

" Nos verò uxoresque dilectas, & infantes liberos,

" Abducemus in navibus, postquam urbem ceperimus.

240 Quos autem è contrario detrectantes videret triste bellum,

Ver. 223. "Ενθ' ἐκ ἂν βρίζοντα ἴδοις]

Tum verò Teucris incumbunt, —.

Migrantes cernas, —.

Æn. IV, 397, 401.

Ver. 226. — ἔασε] Vide supra ad ver. 42.

Ver. 229. — παρὰ χεῖρ'] Al. περισχέ-

μιν, & παρὰ χεῖρ'.

Ver. 231. — ἐπεπωλεῖτο] Hinc inscrip-

tus hic liber, "Επιτάλῃσι" ut rectè notavit

Boetius.

Ver. 233. — παρὰ χεῖρ' ἐπέεσσιν] Quâ
ratione, παρὰ χεῖρ' hic ultimam producat ;
item χαλκῷ, ver. 241 ; & δὲ, ver. 274 ;
vide supra ad α', 51.

Ver. 235. — ἐπὶ ψεύδεσσιν] Ambiguum
est, scripseritne Homerus, ἐπὶ ψεύδεσσιν : ut
dicat, interprete Eustathio, ὅτι ἡ ψεύδεται
τὴν βοήθειαν an, ἐπὶ ψεύδεσσιν : ut dicat, ὅτι
ἐκ ἑσθ' αἰ βοήθης τοῖς ψεύδεσσιν Τρώων.

- Τὸς μάλα νεικέεσκε χολωτοῖσιν ἐπέεσσιν·
 Ἀργεῖοι, ἰώμαροι, ἐλεγχέες, ἔνυ σέβεσθε;
 Τίφθ' ἔτ' ὅς τις ἔσθε τεθνηπότες, ἤνυτε νεβροί;
 Αἱ τ' ἐπεὶ ἔν' ἔκαμον, πόλεος πεδίῳ θύεσσαι,
 245 Ἑσάσ', ἔδ' ἄρα τίς σφι μὲν φρεσὶ γίγνετ' ἀλκή.
 Ὡς ὑμεῖς ἔσθε τεθνηπότες, ἔδ' ἐμάχεσθε.
 Ἡ μένετε Τρῶας χερδὸν ἐλθέμεν, ἐνθα τε νῆες
 Εἰρύατ' εὐπρυμνοί, πολίης ὅπῃ θινὶ θαλάσσης,
 Ὅφρα ἴδῃτ' αἰὲν ὑμῖν ὑπέρβλην χεῖρα Κρονίων;
 250 Ὡς ῥ' ὅγε κοιρανέων ἐπεπωλῆτο σίχας ἀνδρῶν.
 Ἥλθε δ' ὅπῃ Κρήτεσι, κίων ἀνὰ ἑλαμὸν ἀνδρῶν.
 Οἱ δ' ἀμφ' Ἰδομενῆα δαίφρονα θωρήσαντο.
 Ἰδομενῆος μὲν ἐνὶ προμάχοις σὺν εἰκελὸς ἀλκῇ,
 Μηριόνης δ' ἄρα οἱ πυμάτας ὠτρυνε Φάλαγγας.
 255 Τὸς ὃ ἰδὼν γήθησεν ἀναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων,
 Αὐτίκα δ' Ἰδομενῆα προσήδα μελιχίοισιν.
 Ἰδομενῆς, πέρι μὲν σε τίω Δαναῶν ταχυπάλων,
 Ἡμὲν ἐνὶ πολέμῳ, ἢ δ' ἀλλοίῳ ὅπῃ ἔργῳ,

Eos valdè objurgabat iracundis verbis;

“ Argivi, sagittis addicti, probro digni, nonne vos pudet?

“ Curnam sic statis stupidi, sicut hinnuli?

“ Qui utique postquam fessi sunt, per magnum campum currentes,

245 Stant, nec ullum ipsis in praeordiis est robur:

“ Sic vos statis stupidi, neque pugnat.

“ Anne expectatis Trojanos dum propius veniant, ubi naves

“ Subductae sunt pulchras-puppae habentes, cani in littore maris,

“ Ut cognoscatis, an vos protegat manu Saturnius?

250 Sic is imperitans obibat ordines virorum:

Venitque ad Cretenses, iens per catervas virorum.

Hi autem circum Idomeneum bellicosum armabantur.

Idomeneus quidem in primâ acie erat apud similes robore;

Meriones autem ei extremas incitabat phalanges.

255 Hos ergo conspicatus, latatus est rex virorum Agamemnon,

Protinusque Idomeneum allocutus est blandis verbis;

“ Idomeneu, equidem te honoro prae Danais pernicibus-equitibus,

“ Tum in bello, tum alio quolibet in opere,

Ver. 242. — ἰώμαροι] Vulgò explicant, οἱ περὶ ἰδὸς μεμνημένοι. Sic uti ἐλχεσίμαροι, & similia. Quod si verum est; nec ab aliâ, jam fortè ignotâ, deducta sunt hæc origine; videbitur istud μῶροι, contractum ex prioribus syllabis τῶ, μέμορα vel μεμώρημαι; simili ferè ratione ac, apud Latinos, lēgi, sēdi, & similia, ex inusitatis lēlēri, sēsēdi, &c.

Ibid. — ἔνυ σέβεσθε;] Verbum, σέβεσθαι, propriè *Hominum* est; *Reum*, non nisi κατὰ χρησικῶς. Unde in transcurso emendandus apud Euripidem, *Electra* versus 1273;

Σεμνὸν βροτοῖσιν εὐσεβὲς χρηστῆριον.

Ubi, primò, vox εὐσεβὲς, cum χρηστῆριον conjuncta, nihili est. Deinde istud σεμνὸν εὐ-

σεβὲς, quàm hiulcum & inconcinnum! Legendum,

Σεμνὸν βροτοῖσιν εὐσεβέσι χρηστῆριον.

Videturque ex rythmo, ita pronuntiatum fuisse, ac si scriptum esset εὐσεβεῖσι. Quod & in similibus locum habet.

Ver. 249. — κρονίων] De prosodiâ vocis κρονίων, κρονίωνος, κροῖανος, vide suprâ ad 397 & 265.

Ver. 253. — εἰκελὸς ἀλκῇ] Ita Barnesius ex MS. Al. ἱκελὸς.

Ver. 257. — περὶ μὲν σε τίω] Ineptè modum hîc annotat Barnesius: “ vel hîc patet, priorem τῶ τίω communem.” Nam in τίω, τίσασθαι, & similibus, ubi dux

- Ἦδ' ἐν δαίθ', ὅτε πέρ τε γερύσιον αἶθοπα οἶνον
 260 Ἀργείων οἱ ἄριστοι ἐνὶ κρητῆρσι κέρων·
 Εἵπερ γάρ τ' ἄλλοι γε καρηκομόωντες Ἀχαιοὶ
 Δαιτρὸν πίνωσιν, σὸν δ' πλεῖον δέπας αἰεὶ
 Ἔσυχ', ὥσπερ ἐμοί, πῖεῖν, ὅτε θυμός ἀνώγει.
 Ἀλλ' ὄρσθι πόλεμόνδ', οἷος πάρος εὖχεο εἶναι.
 265 Τὸν δ' αὖ Ἰδομενεύς, Κρητῶν ἀγός, ἀνλῖον ηὔδα·
 Ἀτρεΐδῃ, μάλα μὲν τοι ἐγὼν ἐρίησθ' ἐταῖρος
 Ἔσομαι, ὡς πωρῶτον ὑπέρβω κατένδυσσά·
 Ἀλλ' ἄλλος ὅτρωε καρηκομόωντας Ἀχαιῆς,
 Ὅφρα τάχιστα μαχώμεθ'· ἐπεὶ σὺ γ' ὄρκι ἔχουσιν
 270 Τρῶες· ποῖσιν δ' αὖ θάνατος ἢ κήδε' ὀπίσσω
 Ἔσεται, ἐπεὶ πρότεροι ὑπὲρ ὄρκια δηλήσαντο.
 Ὡς ἔφατ'· Ἀτρεΐδης δ' παρώχετο, γηθόσιμος κῆρ·
 Ἦλθε δ' ἐπ' Αἰάνεσσι, κιὼν ἀνὰ ἔλαμόν ἀνδρῶν·
 Τὼ δ' κορυσσιόθλιν· ἅμα δ' νέφος εἶπετο πεζῶν.
 275 Ὡς δ' ὅτ' ἀπὸ σκοπιῆς εἶδεν νέφος αἰπόλος ἀνὴρ,

- “ Tum etiam in convivio, quando honorarium nigrum vinum
 260 Argivorum proceres in crateribus miscunt.
 “ Et si enim ceteri comantes Achivi
 “ Portionibus-certis bibunt, tuum fanè plenum poculum semper
 “ Stat, sicut mihi meum; ut bibas, quando animus jussit.
 “ Sed propera in bellum, qualis antea gloriaberis esse.
 265 Hunc autem Idomeneus, Cretensium dux, contrà sic est allocutus;
 “ Atrida, valdè quidem tibi ego concors socius
 “ Ero, sicut primùm promisi & annui:
 “ Verùm alios hortare comantes Achivos;
 “ Ut quamprimùm pugnemus: quoniam fœdera confuderunt
 270 “ Trojani; his utique mors & dolores postmodum
 “ Erunt, quoniam priores contra fœdera injuriam-intulerunt.
 Sic dixit; Atrides verò præteribat lætus corde:
 Venitque ad Ajaces iens per catervas virorum:
 Hi verò armabantur; simulque nimbus sequebatur peditum.
 275 Sicut autem quando a speculâ vidit nubem pastor vir [pastor aliquis]

cales non concurrunt, prior Homero nunquam corripitur.

Ver. 259. — αἶθοπα οἶνον] Vide suprâ ad 4, 462.

Ver. 262. — σὸν δ' πλεῖον δέπας αἰεὶ.]
 Οἱ κρατῆρες αὐτοῖς, ὥσπερ ἐχει καὶ πένονμα, κε-
 κρυμένοι παρῆσαν· ἐξ αὖ οἱ κῆροι διακονή-
 μιστοι, τοῖς μὲν ἐντιμοτάτοις αἰεὶ πλήρες παρεῖ-
 ραν τὸ ποτήριον· τοῖς δ' ἄλλοις ἐξ ἰσὺ δένεμον·
 Ο γὰρ Ἀγαμέμνων πρὸς τὸν Ἰδομενεῖα φησὶ,
 “ Σὸν δ' πλεῖον δέπας αἰεὶ.” *Athenæus, lib.*

cap. 4. Vide suprâ ad ver. 4.

Ver. 272. — παρώχετο γηθόσιμος κῆρ.]

— gaudens incedit. *Æn. I, 694.*

Ver. 274. — ἅμα δ' νέφος εἶπετο πεζῶν.]

Insequitur nimbus peditum. —

Æn. VII, 793.

Ver. 275. Ὡς δ' ὅτ' ἀπὸ σκοπιῆς]

— campoque atrum rapit agmen apertæ.
 Qualis ubi ad terras abrupto sidere nim-
 bus

It mare per medium; miseris heu præ-
 scia longè

Horrescunt corda agricolis; dabit ille rui-
 nas

Arboribus stragemque fati, ruet omnia
 latè:

Antevolant, sonitumque ferunt ad littora
 venti:

Talis in adversos ductor Rhæteius hostes
 Agmen agit; densi cuneis se quisque co-
 actis

Agglomerant. — *Æn. XII, 450.*

Ibid. — εἶδεν] Notat *Hent. Stephani,*

Porphyrionem legisse *εἶδεν*.

- Ἐρχόμενον κτ' πόντον ὑπὸ Ζεφύροιο ἰωῆς,
 Τῷ δέ τ', ἀνέθεν έόντι, μελάντερον, ἤυτε πίασα,
 Φαίνεται ἰὸν κτ' πόντον, ἄγει δέ τε λαίλαπα πολλήν.
 Ῥίγησέν τε ἰδὼν, ὑπὸ τε σπέε' ἤλασε μῆλα.
 280 Τοῖαι ἄμ' Αἰάντεσσιν ἀρηϊθόων αἰζήων
 Δήϊον ἐς πόλεμον πυκινὰ κίνυτο Φάλαγγες
 Κυάνεαι, σάκεσιν τε καὶ ἔχρεσι πεφρικῆαι.
 Καὶ τὲς μὲν γήθησεν ἰδὼν κρείων Ἀγαμέμνων,
 Καὶ σφεας φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
 285 Αἴαν', Ἀργείων ἡγήτορε χαλκοχιτάνων,
 Σφῶϊ μὲν, ὃ γ' εἰκ', ὀτρυνέμεν ἔτι κελδύ·
 Αὐτῷ γ' μάλα λαὸν ἀνώγετον ἴφι μάχεσθι.
 Αἰ γ', Ζεῦ τε πάτερ, καὶ Ἀθηναίη, καὶ Ἀπολλων,
 Τοῖσ' πᾶσιν θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι γένοιτο.
 290 Τῷ κε τάχ' ἡμύσειε πόλις Πελάμοιο ἀνακτος,
 Χερσὶν ὕφ' ἡμετέρησιν ἀλῆσά τε, περφομένη τε.
 Ὡς εἰπὼν, τὲς μὲν λίπεν αὐτῶ, βῆ δ' μετ' ἄλλης.
 Ἐνθ' ὄγε Νέστορ' ἔτετμε, λιγυὴ Πυλίων ἀγορητῷ,
 Οὐς ἐτάρεος σέλλοντα, καὶ ὀτρυνόντα μάχεσθι,
 295 Ἀμφὶ μέγαν Πελάγοντα, Ἀλάστορά τε, Χρόμιόν τε,

Venientem per mare à Zephyri flatu;
 Eique, procul stanti, nigra, ceu pix,
 Apparet veniens per mare, ducitque turbinem multum;
 Cohorrétque videns, subque speluncam cogit pecudes:

- 280 Tales simul cum Ajacibus velocium-in-bello juvenum
 Hostile in prælium densæ movebantur phalanges
 Fuscæ, scutisque & hastis horrentes.
 Et his quidem lætatus est visis rex Agamemnon,
 Et ipsos compellans verbis alatis est allocutus;
 285 " Ajaces, Argivorum duces ære-loricatorum,
 " Vobis equidem, nec enim convenit, milites incitare non præcipio:
 " Vos enim ipsi valde populum instigatis ad fortiter pugnandum.
 " Utinam enim, ô Jupiterque pater, & Minerva, & Apollo,
 " Talis omnibus animus in pectoribus esset:
 290 " Sic citò caderet urbs Priami regis,
 " Manibus nostris captâque, excisâque.

Sic fatus, hos quidem reliquit illic, ivit autem ad alios;
 Ubi is Nestorem invenit, argutum Pylorum oratorem,
 Suos socios ordinantem, & hortantem ad pugnandum;

- 295 Circa magnum [Nempe magnum] Pelagonta, Alastoraque, Chromiumque,

Ver. 277. — ἀνέθεν] Notat idem Henr. Stephanus, Porphyrium hîc legisse, ἀνωθεν.

Ibid. — έόντι] Al. ἰόντι. Sed malè;
 Propter id quod sequenti versu legitur, φαί-
 νεται ἰόν.

Ver. 280. — Αἰάντεσσιν ἀρηϊθόων] Al.
 Αἰάντεσσι διοτρεφέων.

Ver. 282. Κυάνεαι, — πεφρικῆαι.] Ὁ ἐκ
 τῶν κατὰ φύσιν ὀνομάτων ἐκ ἂν ἐποίησε, τῶ-
 το διὰ τῶν μεταφορικῶν σημαυνομένων ἐνήρη-
 σε.

Τὸ, τε γάρ Μέλαν, — τό, τε τῆς Φρί-
 κης ὄνομα, διὰ τὸ φοβερόν, τὴν ἐν τῷ πολέμῳ
 διαδραμεύουσαν ἀγωνίαν. Aristid. Quintil. de
 Musicâ, lib. II, p. 82. Cæterum de prolo-
 diâ vocis, πεφρικῶς, & similibus; vide su-
 præ ad β', 314.

Ver. 290. — ἡμύσει] Al. ἡμύσσει· Mi-
 nûs rectè: Uti notavit Barnesius.

Ver. 295. — Πελάγοντα,] Al. Πελάγον-
 τά τ'. Nec malè.

- Αἴμονά τε κρείοντα, Βιάντιά τε, ποιμένα λαῶν.
 Ἰωπῆας μὲν πρῶτα σὺν ἰπποισιν ἢ ὄχεσφι,
 Πεζῆς δ' ἐξόπιθεν σῆσεν πολέας τε ἢ ἐοδῆς,
 Ἐρκ' ἐμὴν πολέμοιο· κακῆς δ' ἐς μέσσον ἔλασεν,
 300 Ὀφρα ἢ ἐκ ἐθέλων τις ἀναγκαίῃ πολεμίζῃ.
 Ἰωπῶσιν μὲν πρῶτ' ἐπετέλλετο· τῆς γ' ἀνώγει
 Σφῆς ἵππας ἐχέμεν, μηδὲ κλονέεσθ' ὁμίλῳ.
 Μηδὲ τις ἵπποσιυῇ τε ἢ ἡνορέῃσι πεποιθὼς,
 Οἷ' πρόθ' ἄλλων μεμάτω Τρώεσσι μάχεσθ',
 305 Μηδ' ἀναχωρεῖτω· ἀλαπαδνότεροι γ' ἔσεσθε.
 Ὃς δὲ κ' ἀνὴρ σπὸν ὧν ὀχέων ἕτερ' ἄρμαθ' ἵκη),
 Ἐλχει ἐρεξάσθω· ἐπειὴ πολὺ φέρτερον ἔστω.

Hæmonaque principem, Biantémque pastorem populorum.

Equites quidem primum cum equis & curribus,

Pedites autem à tergo constituit multosque & strenuos,

Vallum ut essent belli: ignavos verò in medium coëgit,

300 Ut etiam non volens quis necessitate pugnaret.

Equitibus quidem primum mandata dabat: hos enim iussit
 Suos equos continere, neque turbatis ordinibus versari in turbâ.

"Néve quis equitandi-peritiâque & robore fretus,

"Solus ante alios sit nimis cupidus cum Trojanis pugnandi,

305 "Neque retrocedat: imbecilliores enim eritis.

"Quicumque autem vir à suo curru ad alium currum venerit,

"Hastam porrectam extendat: quoniam multo melius sic.

Ver. 297. Ἰππῆας μὲν πρῶτα]

Messapus primas acies, postrema coercet
 Tyrrheidæ juvenes, medio dux agmine
 Turnus. *Æn.* IX, 27.

Pulchrior *Homericæ* dispositio. Ad quam
 faceret alludens *Quintilianus*; "Quæsitum,
 "inquit, potentissima argumenta primòne
 "ponenda sint loco, — an summo, —
 "an partita primo summòque, ut *Home-*
 "rica dispositione in medio fiat infirma."

Lib. V, cap. 12.

Ver. 303. Μηδὲ τις] De hujusmodi Tran-
 sitione, (cujus & aliud occurrit exemplum,
Ilad. 6, 348,) ita *Dion. Halicarn.* Ἀπὸ τῆς
 διηγηματικῆς μετέβαλεν εἰς τὸ μνηστικόν· —
 καὶ δὲ μνηστικῶς κινεῖ καὶ ἀγεί τον ἀκρωμένον.
 Περὶ τῆς Ὀμήρου Ποιήσεως. §. 8. Et *Longinus*:
 Ἐπὶ γὰρ μὴν ἔσθ' ὅτι περὶ προσώπων διηγούμενος,
 — ἐξαιὼντος παρενχθεῖς, εἰς τὸ αὐτὸ πρόσω-
 πον ἀντιμεθίσταται· καὶ ἐπὶ τὸ τοῖστον εἶδος,
 μεταβαλεῖ τις πᾶντος. — Ἐφεύχεται γὰρ, εἰ πα-
 ρεπτεῖται, "Ἐλεγε δὲ τοιά τινα." — Νυνὶ
 εἰ ἐοδακὲν ἀφνω τὸν μεταβαλόντα, ἢ τῆς λόγ-
 οῦ μεταβάσεως. Διὸ καὶ ἡ πρόσχρησις τῆς σχήμα-
 τος τότε, ἡνίκα ὁρῶς ὁ καιρὸς ὢν, διαμέλλειν
 [Ἀλ. διαμένειν] τῶ γράφοντι μὴ διδῶν, ἀλλ'
 ὁρῶς ἐπαναλαμβάνει μεταβαίνειν ἐκ προσώπων
 εἰς πρόσωπα. §. 27. "Hæc schemata —
 & convertunt in se auditorem, nec lan-
 guere patiuntur, subinde aliquā notabili
 figurâ excitatum." *Quintil. lib.* 9, cap.

3. Imitatus est hoc Schema *Virgilius*, *Æn.*
 IX, 634:

— & cava tempora ferro

Trajicit: I, verbis virtutem illude superbis.
 Ubi (ut rectè notavit *Tollius*) si, quod reti-
 cetur, " & subicit," adjeceris; totus ille
 indignantis animi impetus, velut injectis
 pedicis retinebitur infringeturque, omnisque
 decor sententiæ corrumpetur.

Ver. 307. Ἐλχει ἐρεξάσθω.] Sententia hæc
 (notante *Eustathio*) quadruplici modo diver-
 sa accipi potest:

1mo. Ut jubeat *Nestor*, siquis currum ho-
 stilem bello ceperit, nè tempus in eo terat,
 ut quod ceperit spoliū abducatur; sed hostes
 pergat oppugnare. *Vel*

2do. Siquis, de curru suo fortè excussus,
 commilitonum alicujus currum conscende-
 rit; equos ibi alienos sibi minùs cogni-
 tos regere nè velit, sed hastâ pugnet. *Vel*

3to. Ut jubeat, siquis de curru suo fortè
 excussus, commilitonum alicujus currum
 conscendere velit; commilitonem istum
 hastâ eum porrectâ excipere, & ad conscen-
 dendum adjuvare. *Vel* denique

4to. Ut jubeat è contrario, siquis de cur-
 ru suo fortè excussus, commilitonum alicu-
 jus currum conscendere velit; commilito-
 nem istum hastâ eum porrectâ depellere nè
 conscendat, nève ipse ad eum ad pugnandum
 impediatur.

M 2

Atque

- ᾽Ωδε ἢ οἱ πρότεροι πόλιος ἢ τείχε' ἐπόρθεν,
 Τόνδε νόον ἢ θυμὸν ἐνὶ στήθεσιν ἔχοντες.
- 310 ᾽Ως ὁ γέρον ὠτρυνε, πάλαι πολέμων εὖ εἰδώς·
 Καὶ τὸν μὲν γήθησεν ἰδὼν κρείων Ἀγαμέμνων,
 Καί μιν Φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
 ᾽Ω γέρον, εἴθ', ὥς θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι φίλοισιν,
 ᾽Ως τοι γέναθ' ἔποιτο, βίη δέ τοι ἔμπεδ' εἴη.
- 315 Ἀλλὰ σε γῆρας τέρει ὁμοῖον· ὥς ὄφελέν τις
 Ἀνδρῶν ἄλλ' ἔχειν, σὺ δ' ἢ κροτέροισι μετεῖναι.
 Τὸν δ' ἡμίβετ' ἔπειτα Γερήνι' ἰππότα Νέστωρ
 Ἀτρείδῃ, μάλα μὲν κεν ἐγὼν ἐθέλοισι ἢ αὐτὸς

“ Sic & veteres, urbes & muros evertebant,

“ Hanc mentem & animum in pectoribus habentes.

- 310 Ita senex adhortabatur, dudum rei militaris benè peritus :
 Et eum quidem, lætatus est cùm vidisset rex Agamemnon ;
 Et ipsum compellans verbis alatis est allocutus ;

“ O senex, utinam, sicut animus est in pectoribus tuis,

“ Sic te genua sequerentur, roburque tibi firmum esset.

- 315 “ Verùm te senectus atterit omnibus-æque-molesta : utinam quis

“ Virorum alius eam haberet, tuque in numero juvenum esses.

Huic autem respondit deinde Gerenius eques Nestor ;

“ Attrida, valde quidem ego vellem & ipse

Atque hanc quidem ambiguitatem, tanquam exquisitam, laudi dat *Homero Eustathius*, eumque secuta *Domina Dacier*. Ego cum *Popio* potius sentio, ambiguitatem istam omnem non *Poëtæ*, sed *Nobis* jam græcè minùs scientibus omninò tribuendam. Et enim *Homerica* eloquentiæ & perpetua & singularis virtus est *perspicuitas* in carminibus ornatissimis tanta, quantam nè in soluto quidem scribendi genere unquam assequutus est quisquam.

Primam igitur horum duorum versuum explicandi rationem, quominùs probem, facit, tum quòd e curru non ὀρεκτῆσι μελήσει, quòd erat utique συσάδων congregientium, sed telis *missilibus* κοντοβολέοντες pugnare soliti essent ; tum quòd ratio ista, nè *tempus* in eo terat, ut quòd ceperit spoliū abducatur, omninò tam perspicuo Scriptori non erat reticenda.

Secunda explicandi ratio, (quam secuti sunt plerique ;) & eandem ob causam mihi minùs placet, quòd ὀρεκτῆσι μελήσει ἐ curru non pugnarent ; itemque quòd ratio ista, e- quos ibi alienos sibi minùs cognitos regere nè velit, reticeri omninò non debuisset ; & præterea, quòd istud [ἐπειὴ πολὺ φέρτερον ἔσται,] ad hanc sententiam parum aptè congruat.

Tertiam quominùs amplectar, facit, tum quòd istud [ἐπειὴ πολὺ φέρτερον ἔσται,] ad eam sententiam adhuc minùs congruat ; tum quòd ἔγχε ὀρεξασθαι, non *Amici* est, sed *Hostis* :

Ἰπποθὲν Ἀρης ὀρέξασθ' — ἔγχε χαλκίῳ,
Il. ε', 851.

— μεμαχῶτες ὀρεκτῆσι μελήσει.

Iliad. ε', 543.

Citat hunc locum *Eustathius*, p. 362, lin. 27 : ὀρεκτῆς ἐφ' ἐν τῇ βιωτῇ (legendum *βιωτῇ*, hoc est *Catalogo*,) μελήσει. Similiter, *Iliad. π', 314 :*

Ἐβη ὀρεξάμενος πρυμνὸν σκέλος —. Et,

Ἐβη ὀρεξάμενος πρὶν ἑτάσαι, —

Ibid. 322. Et,

Ὀππότερ' ἐκ φθίσιν ὀρεξάμενος χροὶ καὶ χροὶ, 805.

Quare, si cum *Amico* res fuisset, dixisset utique, non ἔγχει, sed χροὶ ὀρεξάσθαι, vel χροὶ ὀρεξάσθαι.

In eam itaque partem propendeo, ut *Quarta* demum vera explicandi sit ratio. ἔγχε ὀρεξάσθαι, *hastâ porrectâ repellat*. Hoc nimirum & propriè est, ἔγχει ὀρεξάσθαι ; Et ad disciplinam militarem, optimè cum hoc congruit id, quòd sequitur, ἐπειὴ πολὺ φέρτερον ἔσται. Satiùs est ut pereat, qui de curru suo excussus fuerit ; quàm ut committatur in pugnando interturbetur. Judicet *Lector* eruditus.

Ver. 310. — πολέμων εὖ εἰδώς.] *Scientia pugnæ.* Horat. Carmin. I, 15 ; ver. 24.

Ver. 315. — ὁμοῖον.] Ἰστέον, ὅτι ὁ Πάρις τὸ πανταχού τὸ ὁμοῖον ἐπὶ τοῦ φαύλου λαοῦ βάνει· ὅν, — γῆρας ὁμοῖον, — δαίμων ὁμοῖον, &c. Schol.

Ver. 317. — ἰππότα Νέστωρ.] Vide supra ad α', 175.

- ὧς ἔμην, ὡς ὅτε δῖον Ἐρεθθαλίωνα κατέκταν·
 320 Ἀλλ' ἔπως ἅμα πάντα θεοὶ δόσαν ἀνθρώποισιν;
 Εἰ τότε κῆρ' ἔα, νυῦ αὐτὲ με γῆρας ἱκάνει·
 Ἀλλὰ ἢ ὥς ἱππῶσι μετέασομαι, ἡδὲ κελύσω
 Βελῆ ἢ μύθοισι· τὸ γὰρ, γέρας ἐστὶ γερόντων.
 Αἰχμᾶς δ' αἰχμάσσει νεώτεροι, οἵ περ ἐμῖο
 325 Ὀπλότεροι γεγάασι, πεπείθασιν τε βίηφιν.
 ὧς ἔφατ'· Ἀτρεΐδης ᾧ παρώχετο, γηθόσω κῆρ.
 Εὐρ' υἱὸν Πετεῶο, Μενεσθεῖα πλῆξιππον,
 Ἐσαότ'· ἀμφὶ δ' Ἀθῶναιοὶ μῆσσορες αὐτῆς·
 Αὐτὰρ ὁ πλεσίον εἰσήκει πολύμητις Ὀδυσσεύς·
 330 Πὰρ δ' Κεφαλλήνων ἀμφὶ σίχες ἔκ ἀλαπαδναὶ
 Ἐσασαν· ἔ γάρ πω σφιν ἀκκέτο λαὸς αὐτῆς,
 Ἀλλὰ νέον σιωρηνόμηναι κίνυντο φάλαγγες
 Τρώων δ' ἱπποδάμων ἢ Ἀχαιῶν· οἱ δὲ μένοντες
 Ἐσασαν, ὅππότε πύργῳ Ἀχαιῶν ἄλλ' ἐπελθῶν,
 335 Τρώων ὀρμήσειε, ἢ ἄρξειαν πολέμοιο.
 Τῆς δ' ἰδὼν νείκεσεν ἀναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων,
 Καὶ σφεας φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
 ὦ υἱὲ Πετεῶο, διοτρεφέῳ βασιλῆϊ,
 Καὶ σὺ, κακοῖσι δόλοισι κεκασμένε, κερδαλέοφρον,

“ Sic esse, ut quando nobilem Ereuthalionem interfeci :

320 “ Verum nunquam simul omnia dii dederunt hominibus :

“ Si tunc juvenis eram, nunc vice-versa me senectus invadit.

“ Veruntamen & sic equitibus interero, & adhortabor

“ Consilio & verbis : hoc enim munus est senum.

“ Hastas autem vibrabunt juniores, qui me

325 “ Minores nati sunt, confiduntque robore.

Sic dixit : Attrides verò præteribat, latus corde.

Invenit deinceps filium Petei Menestheum equitandi-peritum

Stantem ; circumque erant Athenienses, periti belli :

Cæterum propè stabat solers Ulysses ;

330 Juxtaque, Cephallenum circum ordines non imbecilli

Stabant : nondum enim horum audierant copiarum clamorem belli,

Sed recens concitata movebantur phalanges

Trojanorumque equum-domitorum, & Achivorum : hi vero expectantes

Stabant, quando phalanx Achivorum alia invadens,

335 In Trojanos impetum faceret, & inciperent prælium.

Hos itaque conspicatus objurgavit rex virorum Agamemnon,

Et ipsos compellans verbis allatis est allocutus ;

“ O fili Petei, Jovis-alumni regis ;

“ Et tu, malis dolis instructe, astute ;

Ver. 329. — εἰσήκει.] Si ἔσηκεν dixisset, jam non constitisset Temporum ratio. Vide infra ad ver. 434.

Ver. 331, 334. Ἐσασαν.] Vide infra ad μ', 55.

Ver. 338. ὦ υἱὲ Πετεῶο] Vide supra ad α', 51. Edidit Barnesius, ὦ υἱὸς Πετεῶο. Sed mutato nihil opus.

- 340 Τίπτε καταπλώσσοντες ἀφέεσθε, μῖνυτε δ' ἄλλης ;
 Σφῶν μὲν τ' ἐπέοικε μὲν πρῶτοισιν ἐόντας
 Ἑσάμεν, ἡδὲ μάχης καυσερῆς ἀντιβολῆσαι.
 Πρῶτω γὰρ ἡ δαιτὸς ἀκκάζεσθον ἐμεῖο,
 Ὅππότε δαῖτα γέρεσιν ἐφοπλίζοιμην Ἀχαιοί.
 345 Ἐνθα φίλ', ὀπταλέα κρέα ἐδμήναι, ἡδὲ κύπελλα
 Οἶνα πινέμεναι μελιηδέει, ὅφρ' ἐθέλητον.
 Νῦν ὃ φίλως χ' ὀρώωτε, ἡ εἰ δέκα πύργοι Ἀχαιῶν
 Ὑμείων προπάρσιθε μαχοίεσθον νηλεῖ χαλκῷ.
 Τὸν δ' αἶψ' ἐπιδόξα ἰδὼν προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
 350 Ἀτρεΐδῃ, ποῖόν σε ἐπὶ φύγῃ ἔρχῃ ὀδόντων ;
 Πῶς δὴ φῆς πολέμοιο μεδίεμν ; Ὅππότε Ἀχαιοὶ
 Τρῶσιν ἐφ' ἵπποδάμοισιν ἐγείρομεν ὄξυν ἄρῃα,
 Ὅφρ' αἶψα, ἢν ἐθέλησθαι, ἡ αἶψα τοι τὰ μεμήλη,
 Τηλεμάχοιο φίλον πατέρα προμάχοισι μιγνύτα
 355 Τρῶων ἵπποδάμων· σὺ ὃ ταῦτ' ἀνεμῶλια βάσεις.
 Τὸν δ' ὀπμειδῆσας προσέφη κρείων Ἀγαμέμνων,
 Ὡς γυνῶ χωμένοιο· πάλιν δ' ὄγε λάξετο μῦθον·
 Διοχρῆς, Λαερτιάδῃ, πολυμήχαν' Ὀδυσσεύ,

- 340 “ Cur trepidantes absistitis, expectatisque alios?
 “ Vos quidem conveniebat inter primos existentes
 “ Consistere, & pugnae ardenti occurrere.
 “ Primi enim & ad convivium vocamini à me,
 “ Quando convivium proceribus instruimus Achivi.
 345 “ Ibi juvat assatas carnes edere, & pocula
 “ Vini bibere suavis, quoad usque placuerit:
 “ Nunc verò libenter videretis, etiam si decem phalanges Achivorum
 “ Vos ante pugnarent saxo ferro.
 Hunc autem torvè intuitus allocutus est solers Ulysses;
 350 “ Atrida, quale tibi verbum fugit ex septo dentium?
 “ Quomodo verò dicis in bello remissos nos esse? Quando Achivi
 “ In Trojanos equorum domitores cicamus acre praelium,
 “ Videbis, si volueris, sique tibi hæc curæ fuerint,
 “ Telemachi dilectum patrem antesignanis immixtum
 355 “ Trojanorum equum-domitorum; tu autem hæc vana dicis.
 Hunc verò subridens allocutus est rex Agamemnon,
 Ut sensit iratum; contrariòque sumpsit sermonem;
 “ Generose Laertiade, solertissime Ulysse,

Ver. 340. Τίπτε καταπλώσσοντες ἀφέεσθε]

Quis merus, ὁ —————

—quæ tanta animis ignavia venit?

Æn. XI, 732.

Ver. 341. — ἐόντας.] Enstathius, ἐσσι, æquè scribi potuisse existimat. Malè, ut mihi quidem videtur. Non enim æquè rectè refertur ad præcedentem Σφῶν, ac ad sequentem Ἑσάμεν. Quippe aliud est, Vos inter primos quum essetis, stare decuit; Aliud, Vos inter primos existere atque stare decuit.

Ver. 351. Πῶς δὲ φῆς πολέμοιο μεδίεμν;

Ὅππότε ——— ἐγείρομεν ὄξυν ἄρῃα, Ὅφρ' αἶψα.] Interrogationis notam, quæ olim vocī ἀρῃα subjuncta erat, apposuit Barnesius vocī μεδίεμν. Rectè, ut opinor. Istud enim, Ὅππότε Ἀχαιοὶ ἐγείρομεν ὄξυν ἄρῃα, & bene conjunctum est cum Ὅφρ' αἶψα —; optimèque cum eo congruit, quod erat antè dictum, ver. 333, — αἱ δὲ μένοντες Ἑσάμεν, ὁππότε πύργος Ἀχαιῶν ἄλλος ἐπελθὼν, Τρῶων ἐρμήσει, καὶ ἄρξιναν πολέμοιο.

Ver 357. — ἔγῃ.] Vide suprà ad γ', 409.

Οὔτε σε νεικίῳ παρώσιον, ἔτε κελύω.

- 360 Οἶδα γὰρ, ὥς τοι θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι φίλοισιν
Ἦπια δινύεα οἶδε· τὰ γὰρ φρονέεις, ἃ τ' ἐγώ περ.
Ἀλλ' ἴθι· ταῦτά δ' ὅππῃθεν ἀρεσσόμεθ', εἴ τι κακὸν νυνὶ
Εἴρη· τὰ δ' ὅτι πάντα θεοὶ μεταμώλια θεῖεν.

Ὡς εἰπὼν, τὸς μὲν λίπεν αὐτῆς, βῆ δ' ἔπειτα ἄλλας.

- 365 Εὖρε δ' Τυδέῃ υἱὸν ὑπὲρ θυμὸν Διομήδεα,
Ἐσαότ' ἐν θ' ἵπποισι καὶ ἄρμασι κολλητοῖσι·
Πὰρ δέ οἱ ἐσέκει Σθένης, Καπανηΐ υἱός.
Καὶ μὲν τὸν νείκεσσαν ἰδὼν κρείων Ἀγαμέμνων,
Καὶ μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·

- 370 ὦ μοι, Τυδέῃ υἱὲ δαΐφρονι ἵπποδάμοιο,
τί πλώσσεις, τί δ' ὅππῃ δέεις πολέμοιο γεφύρας;
Οὐ μὲν Τυδεΐ γ' ὥδε φίλον πτωκαζέμεν ἦεν,
Ἀλλὰ πολὺ πρὸ φίλων ἐτάρων δήτοισι μάχεσθαι.
Ὡς φάσαν, οἳ μιν ἰδὼντο πονέμενον· ἔ γὰρ ἐγώ γε

- 375 ἦν τῆς, εἰδὲ ἰδὼν πέρι δ' ἄλλων φασὶ γινέσθαι.
Ἦ τοι μὲν γὰρ ἄτερ πολέμου εἰσῆλθε Μυκλήας

“ Neque te objurgo temerè, neque hortor.

- 360 “ Scio enim, quòd tibi animus in pectoribus tuis
“ Benigna consilia novit: eadem enim sentis, quæ & ego.
“ Quin age: hæc autem in posterum componemus, si quid malè nunc
“ Dictum est: hæc autem omnia dii irrita faciant.
Sic locutus, hos quidem reliquit illic, ivitque ad alios.
365 Invenit verò Tydei filium magnanimum Diomedem,
Stantem interque equos & currus bene-compactos;
Juxtaque ipsum stabat Sthenelus, Capanei filius.
Et hunc quoque objurgavit conspicatus rex Agamemnon,
Et ipsum compellans verbis alatis allocutus est;
370 “ Eheu, Tydei filii bellicòsi equum-domitoris,
“ Cur trepidas? cur & circumspicis belli semitas?
“ Non utique Tydeo ita solitum trepidare erat,
“ Sed longe ante dilectos socios cum hostibus dimicare:
“ Sicut dixerunt, qui eum viderunt laborantem; non enim ego
375 “ Interfui, neque vidi: verùm aliis eum dicunt præstitisse.
“ Certè enim sine bello [*sine copiis*] intravit Mycenas

Ver. 359. Οὔτε σε νεικίῳ] Festinantem, & vehementer commotum, pulcherrimè exhibet & superior temeraria objurgatio, suique hæc instituta statim deinceps defensio.

Ver. 360. Οἶδα γὰρ, ὥς] Vide suprà ad 337.

Ver. 365. — Διομήδεα] Pronuntiabatur Διομήδης.

Ver. 367. — ἐσέκει] Si ἐστικεν dixisset, jam non constitisset Temporum ratio: Vide infrà ad ver. 434.

Ver. 368. Καὶ μὲν τὸν] Edidit Barnesius, Καὶ τὸν μὲν quia nimirum suprà scriptum est, ver. 283, Καὶ τοὺς μὲν· & ver. 311, Καὶ τὸν μὲν· & ver. 336, Τοὺς δέ. Verùm hu-

jus loci alia est ratio. Nam illic, Καὶ τοὺς μὲν γινέσθαι ἰδὼν, &c., Τοὺς δὲ ἰδὼν νείκεσσαν, sunt inter se opposita. At hoc in loco, Καὶ μὲν τὸν νείκεσσαν, illud est quod dicimus, ὅτι quidem Hunc itidem, sicuti suprà Ulysses, objurgavit. Quare, etsi utraque lectio ferri possit, vulgarem tamen retineo.

Ver. 371. — πολέμοιο γεφύρας.] Scholiasti, τὰς διεξόδους τοῦ πολέμου. Spondano, *Ordinum intervalla*. Virgilio, *Belli Oras*, Æn. IX, 528. Vide infrà ad 378.

Ver. 376. — ἄτερ πολέμου] Schol. χωρὶς πολεμικῆς παρατάξεως. Non stipatus. Μου-
τος ἰδὼν, ver. 388.

Ibid. Ἦτοι μὲν γὰρ] Longior videri possit
M 4 hæc

Οἶδα γὰρ
voci mi-
enim,
& bene
optimè
ntè dic-
Εἰσάσαν,
v, Τρώων
γ', 409
v.

- Ξῖν' ὦ, ἅμ' ἀνιθέω Πολυνείκει, λαὸν ἀγέειραν,
 Οἳ ῥα τότ' ἐσχατῶνθ' ἱερὰ πρὸς τείχεα Θήβης,
 Καί ῥα μάλα λίσσοντο δόμῳ κλειτὸς Ὀδυσσεύς.
 380 Οἳ δ' ἔθελον δόμῳ, καὶ ἐπήνεον, ὡς ἐκέλευον
 Ἀλλὰ Ζεὺς ἔτρεψε, παρθέσια σήματα φαίνων.
 Οἳ δ' ἐπεὶ ἔν' ὥχοντο, ἰδὲ πρὸ ὁδῷ ἐλθόντο,
 Ἀσωπόνδ' ἱκόντο βαθύχοιρον, λεχεποῖλον.
 Ἐνθ' αὖτ' ἀγγεῖλλον ὅτι Τυδῆ σείλαν Ἀχαιοί.
 385 Αὐτὰρ ὁ βῆ, πολέας τε κινήσατο Καδμείωνας
 Δαιτυμένους καὶ δῶμα βίης Ἐτεοκληΐης.
 Ἐνθ' ἔδε, ξείνός περ ἐὼν, ἱππηλάτα Τυδῆος
 Τάρβει, μὲν ὦν πολέσιν καὶ Καδμείοισιν.
 Ἀλλ' ὅγ' ἀεθλαδέν προκαλίζετο· πάντα δ' ἐνίκῃ
 390 Ῥηϊδίῳ· τοίη οἱ ὀπίρροθ' ἦεν Ἀθιυῇ.
 Οἳ ἧ χολωσάμενοι Κάδμειοι, κέντρος ἵππων,
 Ἀψ οἱ ἀνερχομένῳ πυκινὸν λόχον εἶσαν ἄγοντες,
 Κέρως πεντήκοντα· δύο δ' ἡγήτορες ἦσαν,

“ Hospes, cum deo-pari Polynice, copias colligens,

“ Qui tunc bellum admovebant sacra ad moenia Thebas;

“ Et valde supplicabant, ut darent inclytos auxiliares.

380 “ Atque illi quidem volebant dare, & probabant, sicut hortabantur:

“ Verum Jupiter avertit, sinistra prodigia ostendens.

“ Hi autem postquam abierant, & in viâ progressi fuerant,

“ Ad Asopum venerunt juncosum, herbosum:

“ Tum utique legatum (Thebas) Tydeum miserunt Achivi;

385 “ Atque ille abiit, multosque invenit Cadmeos

“ Convivantes in domo fortitudinis Eteocleæ. [Eteoclis].

“ Tunc non, hospes licet esset, agitator-equum Tydeus

“ Pavebat, solus existens multos inter Cadmeos:

“ Quin ad certandum provocabat; in omnibus autem vincebat

390 “ Facile: talis ei auxiliatrix erat Minerva.

“ Verum irati Cadmei, stimulatōres equorum,

“ Ei revertenti densas infidias locaverunt ducentes,

“ Juvenes quinquaginta; duo autem ductores erant,

hæc oratio, quàm festinantis, & vehementer commoti, ordinesque singulos obeuntis esse oporteret. Sed observandum, in hæc Ἐπιπώλῃσι, *Ultimum* esse omnium, ad quos *Agamemnon* pervenerit, *Diomedem*.

Ver. 379. — μάλα λίσσοντο] Vide ad α', 51.

Ver. 380. — ἐκέλευον] Tydeus & Polynices. *Al.* ἐκέλευεν *scil.* Tydeus.

Ver. 382. — ὥχοντο, ἰδὲ] Legit Scholiastes. ὥχοντ', ἰδὲ.

Ver. 383. Ἀσωπόνδ' ἱκόντο.] Quod in MS repperit *Barneſius*, Ἀσωπόνδ' ἱκόντο, non minùs rectè coheret. Tum enim sententia erit hæc; ἐπεὶ ὥχοντο, — Ἀσωπόνδ' ἱκόντο. — ἐνθ' αὖτ' &c.

Ver. 384. — ἀγγεῖλλον ὅτι Τυδῆ σείλαν.] Τυδῆ ἀγγεῖλιν ἐπέσειλαν, *Tydeæ legatum* (Thebas) miserunt. Vel, ἀγγεῖλιν hic tam

intelligi potest *legatio*, quam ἀγγεῖλιν, *legatus*: Ut aded legendum sit, ἀγγεῖλιν ἐπὶ Τυδῆ σείλαν. Quod eodem redit.

Ver. 385. — πολέας τε κινήσατο Κάδμειωνας.] Infra ad ε', 803;

— ὅτε τ' ἄλυσεν νόσφι Ἀχαιῶν
 Ἀγγελος εἰς Θήβας, πολέας μετὰ Κάδμειωνας.

Ver. 386. Δαιτυμένους] Vide supra ad γ', 260.

Ibid. — βίης Ἐτεοκληΐης] Vide supra ad β', 658.

Ver. 387. — ἱππηλάτα] Vide supra ad α', 175.

Ver. 392. Ἀψ οἱ ἀνερχομένῳ] Ità restituit *Barneſius*. Optimè, ut mihi quidem videtur. *Vulg.* Ἀψ ἀνερχομένῳ. Quod nullà sanè ratione, nullà licentiâ Poeticâ, excusari potest.

Ver.

- Μαίων Αἰμονίδης, ὅππείκελ' ἀθανάτοισιν,
 395 Τίος τ' Αὐτοφόνοιο, μῆνεπτόλεμ' Λυκοφόνῃς.
 Τυδῶς μὲν κ' τοῖσιν αἰκέα πότμον ἔφῃκε·
 Πάντας ἔπεφν', ἓνα δ' οἶον ἱεὶ οἶκονδε νέεσθαι.
 Μαῖον ἄρα προέηκε, θεῶν τεράεσσι πιθήσας.
 Τοῖ' ἔλω Τυδῶς Αἰτώλι'· ἀλλὰ τὸν υἱὸν
 400 Γέννατο, εἶο χέρεια μάχη, ἀγορῇ δέ τ' αἰμείνω.
 "Ὡς φάτο· τὸν δ' ἔτι προσέφη κρητερὸς Διομήδης,
 Αἰδεσθεὶς βασιλῆ' ἐνὶ πύλῃ αἰδοίοιο.
 Τὸν δ' υἱὸς Καπανῆ' ἀμείψατο κυδαλίμοιο·
 Ἀτρείδῃ, μὴ ψεύδε', ὅππια μῆν' σάφα εἰπεῖν·
 405 Ἡμεῖς τοι πατέρων μέγ' αἰμείνονες εὐχόμεθ' εἶναι·
 Ἡμεῖς κ' Θήβης ἔδ' εἰλομῆν ἐπὶ πᾶσιν ἔσσοιο,
 Παυρότερον λαὸν ἀγαγόνθ' ὑπὸ τείχε' Ἀρείων,

- 395 " Mæon Hæmonides, similis immortalibus,
 " Filiusque Autophoni, in-pugnâ-stabilis Lycophontes.
 " Tydeus tamen & his duram mortem intulit:
 " Omnes scilicet interfecit, unumque solum dimisit domum redire:
 " Mæonem utique dimisit, Deorum signis parens.
 " Talis erat Tydeus Ætolus: sed filium
 400 " Genuit, se ipso inferioriorem pugnâ, facundiâ autem præstantiorem.
 Sic dixit: huic verò nihil respondit fortis Diomedes,
 Reveritus regis increpationem venerandi.
 Huic autem filius Capanei respondit inclyti;
 " Atrida, nè mentiaris, sciens verè loqui:
 405 " Nos sanè patribus longè fortiores gloriamur esse:
 " Nos etiam Thebes sedem cepimus septem-portas-habentis,
 " Paucioribus copiis ductis sub murum Marti-sacrum,

Ver. 394. — ἀθανάτοισι] Vide suprâ ad α, 398.

Ver. 400. — χέρεια] ΑΙ. χέρεια. & χερῖα.

Ver. 401. — οὐτι προσέφη κρατερὸς Διομήδης, — Τὸν δ' υἱὸς Καπανῆς ἀμείψατο.] Ἀς (τοῦ Τυδίδου) ὁ Παιωνίης ἐκατέρω (προσώπων) προσήκοντος ἀποδίδασιν· (vide suprâ ad β, 228:) Οἶον, — τοῦ Ἀγαμέμνονος ἐν τῇ ἐπιπαύσει τὸν Διομήδην λοιδορήσαντος; ὁ μὲν οὐδὲν ἀντίειπεν, " Αἰδεσθεὶς βασιλῆος. — " ὁ δὲ Σθένελος, οὐ μὴδὲς λόγος, " Ἀτρείδῃ (φησὶ) " μὴ ψεύδε', — Ἡμεῖς τοι πατέρων μέγ' αἰμείνονες. — Χρησιμὸν δὲ καὶ τὸ τοῦ Ἀγαμέμνονος καταναεῖν ἐνταῦθα. Τὸν μὲν γὰρ Σθένελον ἀπροσάειπτον παρήλατο· τοῦ δὲ Ὀδυσσεὺς οὐκ ἠμέλησεν δηθέντος, ἀλλ' ἡμείψατο. (ver. 357.) — " Ὡς γινώσκοντες ὅτι πάντες οὐκ ἔλαττο μῦθον. — Ἀριστὰ δὲ ὁ Διομήδης, ἐν μὲν τῇ μάχῃ σιαπᾶ, κακῶς ἀκούων ὑπὸ τοῦ βασιλέως· μετὰ δὲ τὴν μάχην, παρρησία χρῆται πρὸς αὐτόν· (Iliad. i, 34.) " Ἀλλὰ μὲν μοι πρῶτον οὐκ εἰδὼς ἐν Δαναοῖσιν. " Plutarch. de audiend. Poëtis. Πολλὰ δὲ τῶν εἰσαγομένων ὑπ' αὐτοῦ προσώπων λέγοντα ποιεῖν. — ἐκαστῷ τὸ πρέπον εἶδος τῶν λόγων ἀποδίδωσιν. — Ὁ μὲν Διομήδης,

ατε τὸ ἐκ τῆς νεότητος θράσος καὶ τὴν ἐκ τῆς ἀριστείας παρρησίαν ἔχων, πρὸ τοῦ ἐπιδείξασθαι τὴν ἀνδραγαθίαν, σιαπῆς ἀξιώσας τὸ παρὰ τοῦ βασιλέως οὐκ εἶδον, τότε [postea nimirum, quàm præclare se gessisset, Iliad. i, 32,] ἐπιπλήσσει τῷ Ἀγαμέμνονι. Dion. Halic. περὶ τῆς Ὀμήρου ποιήσεως. § 20.

Ver. 405. Ἡμεῖς τοι πατέρων μέγ' αἰμείνονες] Οὐδὲ τοῦ Ὀμηρικοῦ Σθένελος παντάπασιν αἰτιατικόν, τὸ, " Ἡμεῖς τοι πατέρων μέγ' αἰμείνονες εὐχόμεθ' εἶναι " μεμνημένους τοῦ, " Ὡς μοι Τυδῆος υἱὸς διαίτητος ἵπποδάμοιο, τίς πλώσεις; τίς δ' ὀπιπτεύεις πολέμοιο χερύρας; (ver. 370.) " Οὐδὲ γὰρ αὐτὸς ἀκούσας κακῶς, ἀλλ' ὑπὲρ τοῦ φίλου λοιδορηθέντος ἠμύνετο, τῇ περιαυτολογίᾳ παρρησίαν συγχωρόμενα τῆς αἰτίας διδούσης. Plutarch. de sui laude.

Ver. 406. Ἡμεῖς καὶ Θήβης.] Quod in-cæptum Patribus nostris, Tydeo & Capaneo, (qui erant ex Septem illis ad Thebas,) in-fauste cecidit; id nos, eorum Ἐπίγονοι, feliciter peregitimus.

Ver. 407. — λαὸν ἀγαγόνθ'] Ἀγαγόντες, Ego & Diomedes. Vide suprâ ad α, 566; & β, 288. Cæterum quâ ratione vox, λαὸν, ultimam

Πειθόμενοι τερφέσσι θεῶν ἢ Ζητὸς ἀρωγῇ·
Κεῖνοι δ' ὅ σφετέρησιν αἰαοθαλίησιν ὄλοντο.

410 Τῷ μή μοι πατέρας ποδ' ὁμοίῃ ἐνθεο τιμῇ.

Τὸν δ' ἄρ' ὑπὸ δρεῖ ἰδὼν προσέφη κρατερός Διομήδης·
Τέτλα, σιωπῇ ἦσο, ἐμῷ δ' ὀπιπείθεο μύθῳ.
Οὐ γὰρ ἐγὼ νεμεσῶ Ἀγαμέμνονι, ποιμένι λαῶν,
'Οτρυνόντι μάχεσθ' ἐϋκνήμιδας Ἀχαιῆς·

415 Τῷ μὲν γὰρ κῦδ' ἄμ' ἔφευ, εἴ κεν Ἀχαιοὶ
Τρῶας δηώσωσιν, ἔλωσί τε Ἴλιον ἱελῶ.

Τῷ δ' αὖ μέγα πένθ' ἔσται, Ἀχαιῶν δηωθέντων.
'Αλλ' ἄγε δὴ, ἢ νῶϊ μεδώμεθα θέρειδ' ἀλκῆς.

420 Δεινὸν δ' ἔβραχε χαλκὸς ἐπὶ σῆθεσσι νῆακ' ἔειλεν.
'Οτρυνόμενος ὑπὸ κεν ταλασίφρονά περ δέῃ ἔειλεν.
'Ὡς δ' ὅτ' ἐν αἰγιαλῷ πολυηχεῖ κῦμα θαλάσσης

“ Freti signis deorum & Jovis auxilio:

“ Illi autem suâ vecordiâ perierunt.

410 “ Quare nè mihi patres unquam in simili ponas honore.
Hunc autem torvè intuitus allocutus est fortis Diomedes;

“ O mi Sthenele, tacitus sede, meoque pare sermoni;

“ Non enim ego succenseo Agamemnoni, pastori populorum,

“ Cohortanti ad pugnandum benè-ocreatos Achivos:

415 “ Hunc enim gloria simul sequetur, si quidem Achivi

“ Trojanos debellârint, ceperintque Ilium sacrum;

“ Huic verò contrâ ingens luctus, Achivis cæsis.

“ Verùm age quæso, & nos cogitemus de impetuosa fortitudine.

Dixit, & de cursu cum armis defiliit in terram;

420 Terribiliter autem sonuit æs circa pectora regis,

Qui concitus ferebatur: utique vel fortissimum virum metus corripuisset.

Ut vero quandò in littore sonoro fluctus maris

ultimam hîc producat; itemque, ἔρις, ver.
440; vide suprâ ad α, 51.

Ver. 409. Κεῖνοι δ' ὅ σφετέρησιν αἰαοθαλίησιν ὄλοντο.] Ambiguum hoc, dictumne sit de Septem illis ad Thebas in primâ expeditione, an de Thebanis ipsis in secundâ. Enstathius; ἢ μάλιστα λέγει, ὅτι οἱ Θεβαῖοι ἔσται. Ego in priorem sententiam potius propendeo; tum propter sequentem, Τῷ μή μοι πατέρας: tum ut & precedenti, Πειθόμενοι τερφέσσι, aptius hoc ex adverso respondeat.

Ver. 412. Τέτλα.] Προσφώνησις ἐστὶ φιλεταιρική. — Τινὲς δὲ σχετλιαστικὸν νοοῦσι τὸ, Τέτλα, [fortè, Τέτλα,] ἀποκοπὴν ἐκ τῆς, Τέτλαδι. Enstath.

Ver. 415. — ἔφευ] Αἰ. ἔσονται.

Ver. 419. — σὺν τιύχῃσιν ἄλτο χαμᾶζε.] Vide suprâ ad γ, 29.

Ver. 420. Δεινὸν δ' ἔβραχε χαλκὸς]

— & arma

Horrendum sonuere. — Æn. IX, 731. Cæterum de voce, ἔβραχε, & similibus; vide suprâ ad ver. 125, & infrâ ad ver. 455.

Ver. 421. — ὑπὸ κεν ταλασίφρονά περ δέῃ ἔειλεν.] Vox, ὑπὸ, non id sonat, quod ait Scholiastes, ὑφ' & ἂν ἦχος; sed quod latine dicas, *genua timore subitis intremiscentem*. Nimirum refertur, ὑπὸ, non ad Sonum tremefacientem, sed ad hominem metu succussam.

Ver. 422. Ὡς δ' ὅτ' ἐν αἰγιαλῷ πολυηχεῖ κῦμα θαλάσσης]

Fluctus ut in medio cœpit cùm albescente ponto

Longius, ex altoque finem trahit; utq; volutus

Ad terras, immane sonat per saxa, nunc ipso

Monte minor procumbit; at ima extinguitur unda

Vorticibus, nigramque altè subiecat arenam. Georgic. III, 27

Fluctus uti primo cœpit cùm albescente vento,

Paullatim sese tollit mare, & altiùs unda erigit, inde imo confurgit ad æthera fundens.

Æn. VII, 522

Macrobius

*Ορνυτ' ἐπασσύτερον, Ζεφύρῳ ὑποκινήσαντι.

Πόντῳ μὲν τὰ πρῶτα κορύσσει, αὐτὰρ ἔπειτα

425 Χέρσῳ ῥηγνύμενον μεγάλα βρέμει, ἀμφὶ δὲ τ' ἄκρας

Κυρτὸν ἐὼν κορυφῷ, ἀποπύει δ' ἀλὸς ἄχνυ.

Ὡς τότε ἐπασσύτεροι Δαναῶν κίνυτο φάλαγγες

Νωλεμέως πόλεμόνδε· κέλθει ἢ οἷσιν ἕκαστος

Ἠγεμόνων· οἱ δ' ἄλλοι ἄκλῳ ἴσαν, (ἔδε κε Φαίης

430 Τόσσον λαὸν ἔπεσθ' ἔχοντ' ἐν σήθεσιν αὐδῶν,)

Σιγῇ δειδιότες σημάντορας· ἀμφὶ ἢ πᾶσι

Τάχιστα ποικίλ' ἔλαμπε, τὰ εἰμένοι ἐσιχάωντο.

Τρῶες δ', ὥς οἷες πολυπάμμοντος ἀνδρὸς ἐν αὐλῇ

Μυεῖαι ἐσήκασιν ἀμελγόμεναι γάλα λευκόν,

Concitur confertim, Zephyro submovente;

In alto quidem primum attollitur, sed postea

425 Terræ allisus vehementer fremit, & circa promontoria

Tumidus existens fastigiatur, expuitque maris spumam:

Sic tunc confertæ Danaorum movebantur phalanges

Indefinenter ad pugnam: imperabat autem suis unusquisque

Ducum: cæteri verò taciti ibant, (neque dixisses

430 Tantas copias sequi habentes in pectoribus vocem,)

Silentio reveriti ductores: circum autem omnes

Arma varia splendebant, quibus induti procedebant ordine.

Trojani autem, perinde ac oves locupletis viri in caulâ

Innumerae flant, dum mulgentur lac album,

Macrobius hunc locum inter eos citat, in quibus Virgilius Homericæ carminis majestatem non æquat. "Homerus, cum marino motu, & littoreos fluctus ab initio describit; Hoc ille prætervolat. Deinde; quod ait ille, Πόντῳ μὲν τὰ πρῶτα κορύσσεται, Maro ad hoc vertit, Paullatim sese tollit mare. Ille fluctus incremento suo ait in sublime curvatos littoribus illidi, & asperginem collectæ fordīs exspuere; quod nulla expressius pictura signaret: Vester, mare a fundo ad æthera usque perducit." lib. V, cap. 13.

Ver. 423. Ζεφύρῳ ὑποκινήσαντος.] Et tum fluctus, & motum ab initio tardiores, argunt hi numeri.

Ver. 425. Χέρσῳ ῥηγνύμενον] De profodiâ acis, ῥηγνύμενον, istiusque ὀρνυται, ver. 423; de suprâ ad γ', 260.

Ver. 426. Κυρτὸν] Latine dicitur, tumidus, curvatus, gibbus. Nam convexus, quod recentiores concavo opponunt, Romanis semper sonabat, quod concavus; nisi si recte, in Sphærâ, convexa dicta sit Hemisphæri Superioris potius, quàm Inferioris, facies Interior; ut cùm cæli convexa, nemo convexa, cavam cæli convexitatem, & similia, dicerent. Qui, ex linguarum recentiorum usu, convexum concavo opponunt, Romanis scriptoribus miras tenebras offundunt.

Ver. 428. —κέλευε δὲ οἷσιν ἕκαστος]

—aratasque acies in proelia cogit

Quisque suas. —Æn. IX, 463.

Ver. 431. Σιγῇ δειδιότες σημάντορας] Οἱ μὲν Τρῶες ἐπίασι, μετὰ κραυγῆς καὶ θράσους οἱ δ' Ἀχαιοὶ, σιγῇ δειδιότες σημάντορας. Τὸ γὰρ, ἐν χερσὶ τῶν πολεμίων ὄντων, φοβεῖσθαι τὸς ἀρχόντας, ἀνδρείας ἄρα καὶ πυθαρχίας σημεῖον. Plutarch. de audiend. Poëtis. καὶ τὴν ἀνδρείαν δὲ μοι δοκῶσιν, ἢ ἀφοβίαν, ἀλλὰ φόβον φέρει, καὶ δέος ἀδοξίας, οἱ παλαιοὶ νομίζουσιν. Οἱ γὰρ δειλότατοι πρὸς τὰς νόμους, παρβαλόμενοι πρὸς τὰς πολεμικεῖς καὶ τὸ παρθεῖν ἥμισυ δειδίσκουσιν, οἱ μάλιστα φοβέμενοι τὸ κακῶς αἰεῖσθαι. Διὸ καὶ καλῶς Ὀμηρος, — "Σιγῇ δειδιότες σημάντορας." Id. in Agid. & Cleomene. Vide quoque suprâ ad γ', ver. 2, & 8.

Ver. 433. Τρῶες δ' — Τρώων ἀλλήλοισι.] De hujusmodi Syntaxi ἀνακολουτοῦ, quæ directâ constructione & elegantior est nonnunquam, atque etiam simplicior; vide suprâ ad β', 353, 681; & ad γ', 211.

Ver. 434. —ἐσηκασιν.] Stant. Vide suprâ ad δ', 37. Miro errore de hac voce doctissimus Grotius, (ad Rom. 5, 2;) "Est, inquit, præteritum pro præsentē, more Hebræo." Quasi verò Græcum, ἐσηκασιν, non semper responderet Latino, stant.

Ver.

- 435 Ἀζηχῆς μεμακῆαι, ἀκῆσασαι ὅπα ἀγνῶν.
 Ὡς Τρώων ἀλαλητὸς ἀνὰ στρατὸν εὐρυὸν ὀρώρει.
 Οὐ γὰρ πάντων ἦεν ὁμὸς θρόνος, εἴδ' ἰὰ γῆρυς,
 Ἀλλὰ γλῶσσο' ἐμέμικτο, πολὺκλητοὶ δ' ἔσαν ἄνδρες.
 Ὡρσε ᾧ τῶς μὲν Ἀρης, τῶς ᾧ γλαυκῶπις Ἀθηνῆ,
 440 Δεῖμός τ', ἠδὲ Φόβος, καὶ Ἐρις ἄμοτον μεμαυῖα,
 Ἀρεὶ ἀνδροφόνιοι κασιγνήτη, ἐτάρη τε,
 Ἡ τ' ὀλίγη μὲν πρῶτα κορύσσει, αὐτὰρ ἔπειτα
 Οὐρανῷ ἐσήειξε κάρη, καὶ ὅππ' ἔχθονι βαίνει.
 Ἡ σφιν καὶ τότε νεῖκε ὁμοῖον ἐμβαλε μέσσω,
 445 Ἐρχομένη κατ' ὁμίλον, ὀφέλλασα ζόνον ἀνδρῶν.
 Οἱ δ', ὅτε δὴ ῥ' ἐς χῶρον ἓνα ξυιόντες ἴκοντο,
 Σὺν ῥ' ἐβαλου ῥινῆς, σὺν δ' ἔλχεα, καὶ μὲν ἄνδρῶν
 Χαλκεοθωρήκων· ἀτὰρ ἀσπίδες ὀμφαλόεσσαι
 Ἐπλήντ' ἀλλήλησι, πολὺς δ' ὀρυμαγδὸς ὀρώρει.
 450 Ἐνθάδ' αἰμὶ οἰμωγὴ τε καὶ εὐχολὴ πέλεν ἀνδρῶν,

435 Affiduè balantes, auditâ voce agnorum:

Sic Trojanorum fremitus per exercitum latum est excitatus.

Nec enim omnium erat una vociferatio, nec una vox,
 Sed lingua mista erat, è multis quippe locis convocati fuerant homines.

440 Terrorque & Fuga, & Discordia infatigabiliter furens,

Martis homicidæ soror, fociaque,

Quæ parva quidem primum attollitur, sed postea

Cælo condit caput, & solo ingreditur.

Quæ ipsis & tunc litem utrinque perniciosam injecit in medium,

445 Gradiens per turbam, augens gemitum virorum.

Hi verò quandò jam in locum unum coeuntes venerant,

Commitebant scuta, unâque hastas, & robora virorum

Æreis-thoracibus-indutorum: atque clypei umbones-habentes

Appropinquabant invicem, multusque tumultus coortus est.

450 Tum verò simul ejulatusque & jactantia erat virorum,

Ver. 439. — τοῖς μὲν Ἀρης, τοὺς δὲ —
 Ἀθηνῆ, Δεῖμός τ'] *Trojanos Mars, Græcos*
Minerva, utrosque Terror, &c.

Ver. 442. Ἡ τ' ὀλίγη μὲν πρῶτα] Ἀρεῖ-
 μὲν ἀπὸ λιτῆς αἰτίας, — πρὸς μέγα δὴ τι
 κακοῦ διοικῶνται. *Heraclid. Ponticus.*

Parva metu primò, mox sese attollit in
 auras,

Ingrediturque solo, & caput inter nubila
 condit. *Æn. IV, 176.*

Quod *Homerus* hîc de *Contentione* dixit, *Ma-*
ronem de *Famâ* postea minùs congruè dixisse,
 contendit *Macrobius, lib. 5, cap. 13.* Mag-
 nifica tamen, & elegantissima, *Utriusque*
descriptio. Longinus, § 9, καὶ τοῦτ' ἀν, in-
quît, εἴποι τις οὐ μάλλον τῆς Ἐριδος, ἢ Ὀμή-
ρου μέτρον. Ridiculus planè hoc in loco *Scal-*
iger; qui in hâc *Comparatione* non vidit,
 Rem utique in immensum succrescentem,
 non *Gigantis* molem atque *Effigiem* descrip-

tam; cælumque hîc, non utique de *Conten-*
tionis Sede, (quanquam & hoc quoque Pos-
 itæ licitum,) sed de *Magnitudine* dictum.
Poëtic. lib. 5, cap. 3.

Ver. 446. Οἱ δ' ὅτε δὴ ῥ' ἐς χῶρον ἓνα]

Jamque intra jactum teli progressus e-

terque

Substiterat; subito erumpunt clamore, fu-

mentesque

Exhortantur equos; fundunt simul und-

que tela

Crebra, nivis ritu; cælumque obtexunt

umbrâ. *Æn. XI, 60.*

Ver. 450. Ἐνθάδ' αἰμὶ οἰμωγὴ τε]

Tum verò & gemitus morientum,

sanguine in alto

Armaque, corporaque, & permisti cæl-

virorum

Semianimes volvuntur equi. —

Æn. XI, 63.

Ὀλλυμένων τε, ἢ ὀλλυμένων· ῥέε δ' αἵματι γαῖα.
 Ὡς δ' ὅτε χεῖμαρροι ποταμοί, κατ' ὄρεσφι ῥέοντες,
 Ἐς μισγαλκίαν συμβάλλετον ὄβριμον ὕδωρ,
 Κρηῶν ἐν μεγάλων, κοίλης ἔνποθε χαράδρης,
 455 τῶν δέ τε τηλόσε δῖπον ἐν ἔρεσιν ἐκλυε ποιμνύ.
 Ὡς τῶν μισγομένων γένετο ἰαχή τε φόβος τε.
 Πρῶτος δ' Ἀντίλοχος Τρώων ἔλεν ἄνδρα κορυσίῳ,
 Ἐσθλὸν ἐνὶ προμάχοισι, Θαλυσιάδῳ Ἐχέπωλον,
 Τὸν ῥ' ἔβαλε πρῶτος κόρυθος φάλον ἰπποδάσειης·

Perdentiumque & pereuntium : fluebatque sanguine terra.
 Ut verò quando duo torrentes fluvii, de montibus fluentes,
 In convallem conferunt rapidas aquas,
 Scatebris ex magnis, concavum intra alveum voraginis;
 455 Horumque procul fragorem in montibus audit pastor :
 Sic hisce commistis oriebatur clamorque timorque.
 Primus autem Antilochus Trojanorum interfecit virum bellatorem,
 Strenuum in primâ acie, Thalyfiadem Echepolum,
 Quem utique percussit primus galeæ in conum feris-equinis-densæ ;

Ver. 451. — ὀλλυμένων] Vide suprâ ad 260.

Ibid. — ῥέε δ' αἵματι γαῖα.]

atro tepesfacta cruore

Terra torique madent. — *Æn.* IX, 333.

Ver. 452. Ὡς δ' ὅτε χεῖμαρροι ποταμοί]

— aut rapidus montano flumine torrens
 Sternit agros, sternit fata læta boumque labores,

Præcipientesque trahit sylvas : stupet infcius alto

Accipiens sonitum faxi de vertice pastor.

Æn. II, 305.

Aut ubi decursu rapido de montibus altis
 Dant sonitum spumosi amnes, & in æ-
 quora currunt

Quisque suum populatus iter. —

Æn. XII, 523.

ποταμῶν δέ γε σύρρυσιν εἰς χωρίον ἐν, καὶ πά-
 ρην ὑδάτων ἀναμισγομένων ἐκμιμήσασθαι
 ἢ καὶ βαλόμενος, ἐκέτι λείας συλλαβάς, ἀλλ'
 ῥυμας καὶ ἀντιτύπας θήσει. “ Ὡς δ' ὅτε
 χεῖμαρροι ποταμοί κατ' ὄρεσφι ῥέοντες, Ἐς
 μισγαλκίαν συμβάλλετον ὄβριμον ὕδωρ.”
Hes. *Halic.* περὶ Συνθέσεως. § 16. Ubi, in
 anfitu, notandæ variae lectiones parvi mo-
 menti.

Ver. 455. τῶν δέ τε τηλόσε δῖπον.] Καὶ
 ὅτε ἐποίησέ τινα ὀνόματα, ἐκ ὄντα ἀπρότερον,
 οἷος τὰ σημαίνοντα τυπώσας· οἷον, τὸν Δῖ-
 πον, καὶ τὸν Ἀραβὸν, καὶ τὸν Βόμβρον, καὶ τὸ
 ἔχον, καὶ τὸ Ἀγέβρυχε, καὶ τὸ Σίξε, καὶ τὰ
 αὐτὰ· ὧν οὐκ ἂν εὖρο τις εὐσημότερα. *Dion.*
Halic. περὶ τῆς Ὀμήρου ποιήσεως, § 6. Καὶ
 αὐτὰ τε δὴ κατασκευάζουσιν οἱ ποιηταί, —
 οἷος χρήμα ὁρᾶντες, οἰκεία καὶ δηλωτικά τῶν
 περιλαμβανόμενων τῶν ὀνόματα. — Μεγάλη τούτων
 ἰαχὴ καὶ διδάσκαλος ἢ φύσις, ἢ ποιῶσα μι-
 κροῦς ἡμᾶς καὶ δετικὸς τῶν ὀνομάτων, οἷος

δηλοῦται τὰ πράγματα, κατὰ τινὰς εὐλόγως
 καὶ κινητικὰς [τῆς] διανοίας ὁμοιότητας· ὑφ'
 ὧν ἐδιδάχθημεν ταύρων τε μυκήματα λέγειν,
 καὶ χρεμετισμοὺς ἵππων, καὶ φρυαγμοὺς τρα-
 γῶν, &c. *Id.* περὶ συνθέσεως, § 16. Τὰ δὲ
 πιποτημένα ὀνόματα — ποιεῖ μάλιστα μι-
 γαλοπρέπειαν, διὰ τὸ οἷον φόβος εἰκέναι. *De-*
metr. *Phaler.* § 94, 95. Καναχὰς τε, καὶ
 Βόμβρος, καὶ Κτύπον, καὶ Δοῦπον, καὶ Ἀραβὸν,
 πρῶτος ἐξευράν. *Dio. Orat.* XII. Vide su-
 prâ ad ver. 125.

Ver. 456. — γένετο ἰαχή τε] Productâ
 ultimâ syllabâ vocis, γένετο, atque etiam hia-
 tu isto interjecto, id efficit Poëta, (quod &
Barneesium non fugit,) ut quasi auribus acci-
 piatur clamor intentus, sonusque continuus
 & productior. Consilio id factum, offen-
 dit similis alibi vocis jisdem, ἰάχων, dispo-
 sitio :

Σμερδαλέα ἰάχων. *Iliad.* εἰ, 302. π', 785.

τ', 41. υ', 285, 382, 443. *Odyss.* χ', 81.

Ἡ δὲ μέγα ἰάχεσσα. *Iliad.* εἰ, 343. *Odyss.*
 κ', 323.

Οἱ δὲ μέγα ἰάχοντες. *Iliad.* ζ', 421.

Βῆ ῥα μέγα ἰάχων. *Iliad.* ρ', 213.

— γένετο ἰαχή τε φόβος τε. *Iliad.* μ', 144.
 ο', 396.

— μεγάλα ἰάχοντα. *Odyss.* ι, 392.

Virgilius, paullo minus audacter :

— longumque vale, vale, inquit, Iola.

Eclog. III, 79.

— & fæmineo ululatu. *Æn.* IV, 677.

Ver. 457. Πρῶτος δ' Ἀντίλοχος] Πῶς οὐκ
 Αἴας, ἢ Διομήδης, ἀριστοὶ πρῶτος ; Καὶ φασι,
 ὅτι Πύλοι πρῶτον συνέροσαν. — Ἐμοὶ δὲ δο-
 κεῖ, ἀπ' ἐλάσσονος ἵρχθαι τὸν ποιητὴν, τὸ τῆς
 συχρὸς αἰνισσόμενον κρᾶτος. *Schol.* Quidni re-
 verâ hoc asserunt memorîâ tradat Poëta ?

Ver. 459. Τὸν ῥ' ἔβαλε πρῶτος] Non vacat
 hic

- 460 Ἐν δὲ μετώπῳ πῆξε, πέρησε δ' ἄρ' ὅς εἰον εἶσω
 Αἰχμὴ χαλκείῃ τὸν δὲ σκότῳ ὅσ' ἐκάλυψεν.
 Ἦελεπε δ', ὡς ὅτε πύργῳ, ἐνὶ κρητερῇ ὑσμίνῃ.
 Τὸν δὲ πεσόντα ποδῶν ἔλαβε κρείων Ἐλεφίνωρ
 Χαλκωδονιάδης, μεγαθύμων ἀρχὸς Ἀβάντων.
- 465 Ἐλκε δ' ὑπὸ ἐκ βελέων λελημένος, ὄφρα τάχιστα
 Τόχρεα συλήσειε· μίνυθα δέ οἱ γῆε' ὀρμή.
 Νεκρὸν γάρ ῥ' ἐρύοντα ἰδὼν μεγάθυμος Ἀγλιῶρ,
 Πλευρὰ, τὰ οἱ κύφαντι παρ' αἰσπίδος ἐξεφάνθη,
 Οὔτῃσε ξυστῶ χαλκῆρεϊ, λῦσε δὲ γῆα.
- 470 Ὡς τὸν μὲν λίπε θυμός· ἐπ' αὐτῷ δ' ἔργον ἐτύχθη
 Ἀργαλέον Τρώων ἢ Ἀχαιῶν· οἱ δὲ, λύκοι ὡς,
 Ἀλλήλοις ἐπόρυσαν, ἀνὴρ δ' ἀνδρ' ἐδνοπάλιζεν.
 Ἐνθ' ἔβαλ' Ἀνθεμίωνος υἱὸν Τελαμώνιος Αἴας
 Ἠΐθεον, θαλερόν, Σιμοείσιον· ὃν ποτε μήτηρ
- 475 Ἰδὴθεν κατιῆσα, παρ' ὀχθήσιν Σιμοῖντι
 Γεῖνατ', ἐπεὶ ῥα πεδύσιν αἶμ' ἔσπετο, μῆλα ἰδέσθαι.
 Τῶν καὶ μιν κάλεον Σιμοείσιον· εἰ δὲ πεκεῦσι

- 460 Inque frontem fixit; penetravit autem os intra
 Cuspis area; eum verò tenebrae oculos operuerunt;
 Ceciditque, sicut quando turris, in forti pugna.
 Hunc autem prostratum pedibusprehendit rex Elephenor
 Chalcodontiades, magnanimorum princeps Abantum:
- 465 Subtrahebatque extra tela cupidus, ut quamprimum
 Arma prædaretur: brevis verò ei fuit iste conatus.
 Cadaver enim trahentem conspicatus magnanimus Agenor,
 Latera, quæ ei inclinato à clypeo denudata erant,
 Vulneravit hastili ærato, solvitque membra.
- 470 Itaque eum quidem reliquit animus; super eum verò pugna coorta est
 Ardua Trojanorum & Achivorum: hi autem, lupi sicut,
 Invicem irruerant; virque virum manu occidebat.
 Tunc percussit Anthemionis filium Telamonius Ajax
 Juvenem, florentem, Simoïsum: quem olim mater
- 475 Ab Idâ descendens, ad ripas Simoëntis
 Peperit, cum parentes simul sequeretur, pecus ut videret:
 Propterea ipsum vocabant Simoïsum: neque parentibus

hic particula, ῥα; sed idem ferè hoc in loco
 sonat, ac vox latina, *utique*. Vide suprà ad
 α', 56; & β', 158.

Ver. 460. Ἐν δὲ μετώπῳ πῆξε]

— ille securi

Adversus frontem mediam mentumque
 reducit

Disjicit, & sparso latè rigat arma cerebro.

Æn. XII, 306.

Ibid. — πέρησε] Vide suprà ad α', 67.

Ver. 461. — τὸν δὲ σκότος ὅσ' ἐκάλυψεν.]

Immolat, ingentique umbrâ tegit. —

Æn. X, 541.

Olli dura quies oculos & ferreus urget
 Somnus, in æternam clauduntur lumina
 noctem. Æn. XII, 309.

Ver. 465. Ἐλκε δ' ὑπὸ ἐκ βελέων.] Non
 supervacaneum est istud, ὑπὸ. Nempe
 telorum desuper cadentium nimbo, mor-
 tum subtrahabat.

Ver. 468. Πλευρὰ, τὰ — ἐξεφάνθη. Οὔτῃσε

— dum texit Imaona Halesus,

Arcadio infelix telo dat pectus inermum

Æn. X, 42

Ver. 469. Οὔτῃσε.] Ex οὐτάω. Nam
 οὐτάω fit οὐτάσει, penultimâ correptâ.

Ver. 472. Ἀλλήλοις ἐπόρυσαν, ἀνὴρ δ' ἀνδρ'
 ἐδνοπάλιζεν.]

— congressi in prælia, totas

Implicuere inter se acies, legitque virum

vir.

Æn. XI, 63

Ver.

- Θρέπερα φίλοις ἀπέδωκε, μινυθάδιος δέ οἱ αἰὼν
 ἔπλεθ', ὥς Αἴαντος μεγαθύμου δαυρὶ δαμέντι.
 480 Πρῶτον γάρ νιν ἰόντα βάλε σῆθος, πῶθ' αὖ μαζὸν
 Δεξιόν· ἀντικρὺ δ' ἐπ' ὤμῳ χάλκεον ἔγχος
 ἦλθεν· ὁ δ' ἐν κονίῃσι χαμαὶ πέσεν, αἵγυις ὥς,
 ἥ ῥά τ' ἐν εἰαμνῇ ἔλεος μεγάλοιο πεφύκει,
 Λαίη· ἀτὰρ τέ οἱ ὄζοι ἐπ' ἀκροτάτῃ πεφύασι.
 485 Τῷ μὲν δ' ἀρματοπηγὸς ἀνὴρ αἰθωνίῳ σιδήρῳ
 ἔξεταμ', ὄφρα ἵτω κάμψῃ περικαλλεῖ δίφρῳ,
 ἥ μὲν τ' ἀζομένη κείῳ ποταμοῖο παρ' ὄχθας·
 Τοῖον ἄρ' Ἀνθεμίδῳ Σιμοείσιον ἐξενάριξεν
 Αἴας Διοφύης· τῷ δ' Ἀνίφορ αἰολοθώρηξ
 490 Πριάμίδης καθ' ὄμιλον ἀκόντισεν ὀξείῃ δαυρὶ.

Nutritia caris reddidit, brevis autem ei ætas

Fuit, ab Ajace magnanimo lanceâ interfecto.

480 Primum enim ipsum venientem percussit in pectore, ad mammam

Dexteram: ex adverso autem per humerum ærea hasta

Ivit: hic autem in pulvere humi decedit, populus ceu,

Quæ in irriguo-loco paludis magnæ nata est

Lævis; atque ei ramî in summo vertice creverunt:

485 Quam quidem curruum fabricator micanti ferro

Excidit, ut curvaturam rotæ flectat ad pulchrum currum,

Quæ quidem & ærescens jacet fluvii ad ripas:

Talem sanè Anthemidem Simoisiū interfectum spoliavit

Ajax generosus: In hunc autem Antiphus indutus-varium-thoracem

490 Priamides per turbam jaculatus est acutâ hastâ:

Ver. 478. Θρέπερα] *Al.* Θρέπια.

Ver. 481. —ἀντικρὺ δ' ἐπ' ὤμῳ.] Quâ

lance, ἀντικρὺ, hîc ultimam producat; item,

ὄζοι, ver. 482; &c, ὅς, ver. 500; vide

suprà ad α', 51.

Ver. 482. —χαμαὶ πέσιν, αἵγυις ὥς.]

Vide suprà ad γ', 2; &c β', 764.

Ac veluti summis antiquam in montibus

ornum

Cum ferro accisam crebrisque bipennibus

instant

Eruiere agricolæ certatim; illa usque mi-

natur,

Et tremefacta comam concusso vertice

nutat:

Vulneribus donec paullatim evicta, supre-

mum

Congemuit, traxitque jugis avulsa ruinam.

Æn. II, 626.

od de *Iliad.* v, ver. 389, (Ἥριπε δ' ὥς

ἥριπε δ' ὥς ἥριπεν.) observavit *Macrobius*;

tempe "nullo negotio *Homericam arborem*

abscidi," cum *Virgilius* "magno Cultu

difficultatem abscidende arboreæ molis ex-

presserit," (*Macrob. lib. 5, cap. 11*;) &

quoque pariter locum habet, si utique lo-

qu omnino haberet. At revera (ut ex

observo notavit *Porpius*) ineptè est omnis

horum duorum locorum inter se instituta

comparatio. Quippe *Homerus* & *Virgilius*,

cum res longè inter se diversas describe-

rent; hic Urbem ingentem in ignes paulla-

tim confidentem, ille hominem uno ictu

occisum atque humi extensum; suam uter-

que materiam suo colore ac specie ornavit,

suam uterque pulcherrimâ aptissimâque simi-

litudine explicavit.

Ver. 488. —Ἀνθεμίδην] Ab Ἀνθεμίων

(ut ex *Eustathio* rectè notavit *Barnesius*) fit

Ἀνθεμίωνίδης, & inde contractum Ἀνθεμί-

δης; quemadmodum à Δευκαλίων Δευκαλιων-

ίδης, indèque contractum Δευκαλίδης, *Iliad.*

μ', 117; itemque à Μολίων, Μολιονίων, indè-

que contractum Μολίων, *Iliad.* λ', 708.

Ver. 489. —αἰολοθώρηξ.] *Porphyrio*,

thoracem (corpus suum thorace indutum) agi-

liter motans. *Quæst. Homeric.* 3. Vide su-

prà ad β', 816.

Ver. 490. Πριάμίδης] Vide suprà ad α',

398.

Ibid. —ἀκόντισεν ὀξείῃ δαυρὶ. Τοῦ μὲν ἄ-

μαρβ' ὁ δὲ Λεῦκον—βεβλήκει.]

—stridentemque eminens hastam

Jecit; at illa volans clypeo ex excussa,

proculque

Egregium

- Τῷ μὲν ἄμαρβ'· ὁ δ' Ἰ Λαῶκον, Ὀδυσσεύς· ἐοθλὸν ἐταῖρον,
 Βεβλήκει βεβῶνα, νέκυν ἐτέρωσ' ἐρύοντα·
 Ἥελπε δ' ἄμφ' αὐτῷ, νεκρὸς δέ οἱ ἐκπεσε χεῖρ'·
 Τῷ δ' Ὀδυσσεὺς μάλα θυμὸν ἀποκλαμένοιο χολώθη·
 495 Βῆ δ' Ἀχαιῶν προμάχων κεκορυθμένῳ αἰδοπι χαλκῷ·
 Στῆ δ' ἰμαλ' ἐγγὺς ἰών, ἣ ἀκόντισε δαεὶ φαεινῷ,
 Ἀμφί ἐ παπλήνας· ὑπὸ δ' Τρώες κεκάδοντο,
 Ἄνδρες ἀκοντίσσαντες· ὁ δ' ἐχ' ἄλιον βέλῳ ἦκεν,
 Ἄλλ' ἦν Περσέμοιο νότον βάλε Δημοκόωντα,
 500 Ὃς οἱ Ἀβυδὸθεν ἦλθε, παρ' ἵππων ὠκειάων·
 Τὸν ῥ' Ὀδυσσεὺς, ἐτάροιο χολωσάμενῳ, βάλε δαεὶ
 Κόρσιω· ἣ δ' ἐτέροιο Ἀχαιῶν κροτάφοιο πέρησεν
 Αἰχμὴ χαλκείῃ· τὸν δ' σκότῳ ὅσ' ἐκάλυψε·
 Δέπησεν δ' πεσὼν, ἀράβησε δ' τόχ' ἐπ' αὐτῷ·
 505 Χώρησαν δ' ὑπὸ τε πρόμαχοι, ἣ Φαίδιμῳ· Ἐκλῶρ.

A quo quidem aberravit; at Leucum, Ulyssis fidum socium,
 Percussit in inguine, cadaver aliorum trahentem :
 Cecidit itaque juxta ipsum, cadaver autem ei excidit manu.

- Ob hunc verò Ulysses valde animo interfecum iratus est :
 495 Prodiit autem per primos pugnatores armatus corusco are :
 Stetit valde propè cum accesserat, & jaculatus est hasta splendens,
 Circa se oculis conversis : at Trojani retrocesserunt,
 Viro jaculante : ille verò non irritum telum misit,
 Sed filium Priami nothum percussit Democoonta,
 500 Qui ei ex Abydo venerat, ab equabus velocibus :
 Hunc utique Ulysses ob socium iratus, percussit hasta
 In tempore : atque alterum per tempus penetravit
 Cuspis area : illum autem tenebræ oculos cooperuerunt :
 Fragorem verò edidit cadens, sonitumque dedere arma super ipsum :
 505 Recesseruntque & primi pugnatores, & illustris Hector.

Egregium Anthorem latus inter & ilia
 figit. ———

Sternitur infelix alieno vulnere ———.

Æn. X, 776.

Ver. 492. Βεβλήκει.] Equè rectè dicitur
 βεβλήκει, ac ἐβλε. Sin βέβληκε dixisset, jam
 non constitisset temporum ratio. Simile
 enim esset, ac si quis Anglicè dicat, *has*
wounded, pro eo quod est, *bid wound*.
 Vide suprâ ad α', 37.

Ver. 498. Ἄνδρες ἀκοντίσσαντες] Ità edidit
 Barnesius : Rectè, ut mihi quidem videtur.
 Nam, ἀκόντισσι, penultimam corripit, ver.
 490 & 496 : Ut, ex analogiâ, omninò oportet.
 Vide suprâ ad α', 140.

Ver. 500. — παρ' ἵππων ὠκειάων.] Ἐξ
 ἐκείνων τοῦ τύπου, ἐν ᾧ ἵπποι ἐγεννῶντο ταχέως.
 Εἶπε δὲ, ὅτι ἐκείν' ἐτρέφοντο καὶ οἱ ἵπποι τοῦ
 Πριάμου. Schol.

Ver. 501. Τὸν ῥ' Ὀδυσσεύς] Non vacat hîc
 particula ῥά. Id enim sonat, quod La-
 tinè dicitur, *Hunc utique Ulysses* &c. Vide
 suprâ ad α', 56 ; & ad β', 158.

Ver. 502. Κόρσιω· ἣ δ' ἐτέροιο δία]

—— it hasta Tago per tempus utrumque
 Stridens, trajectoque hæsit tepefacta cen-
 tro. Æn. IX, 41.

—— mediam ferro gemina inter tempora
 frontem

Dividit. ——— Ibid. ver. 79.

Ibid. — πέρησεν.] Vide suprâ ad α', 61.

Ver. 503. — τὸν δὲ σκότος ὅσ' ἐκάλυψε.
 Σολοικισμός, inquit Scholiastes, παρὰ τὰς ἑ-
 σσεις· εἶδει γὰρ εἰπεῖν, “ τοῦ δὲ σκότους
 ἐκάλυψε.” Ineptissimè planè. Vide & suprâ
 ad ver. 461.

Ver. 504. Δούπησεν δὲ] Vide suprâ ad
 455.

—— collapsa ruunt immania membra ;
 Dat tellus gemitum, & clypeum super
 tonat ingens. Æn. IX, 7.

Corruit in vulnus ; sonitum super
 dedere. Æn. X, 4.

Ver. 505. Χώρησαν δ' ὑπὸ τε πρόμαχοι
 Diffugiunt verò trepidâ formidine Tro-
 Æn. IX, 7.

Ἀργεῖοι δὲ μέγα ἰαχον, ἐρύσαντο δὲ νεκρούς.

Ἰθυσαν δὲ πολὺ προτέρω· νεμέσησε δ' Ἀπόλλων;

Περγᾶμιν ἐκκατιδὼν· Τρώεσσι δὲ κέκλει' αὖσας·

Ὅρνυθ', ἱππόδαμοι Τρῶες, μηδ' εἴχετε χάρμης

510 Ἀργείοις· ἐπεὶ ἔσφι λίθος χρώς, ἔδδ' εἰσίδηρος,

Χαλκὸν ἀναχέει ταμείχροα βαλλομένοισιν.

Οὐ μὰν ἔδ' Ἀχιλλεύς, Θέτιδος παῖς ἠΰκόμοιο,

Μάρναθ', ἀλλ' ὅππῃ νηυσὶ χόλον θυμαλγέα πῶσαι.

Ὡς φάτ' ἄπο πόλιος δεινὸς θεός· αὐτὰρ Ἀχαιεύς

515 ὦρσε Διὸς θυγάτηρ κυδίστη Τειτοχρῆεια,

Ἐρχομένη κατ' ὄμιλον, ὅθι μεθιέντας ἴδοιτο.

Ἐνθ' Ἀμαρυγκείδῃ Διῶρεα μοῖρ' ἐπέδησε·

Χερμαδίῃ γὰρ βλήτο παρὰ σφυρὸν ὀκρυόεντι,

Κνήμῃ δ' ἐξίτερῳ· βάλε δὲ Θρηκῶν ἀγὸς ἀνδρῶν

520 Πείρως Ἰμβρασιδῆς, ὃς ἄρ' Αἰνόθεν εἰληλῆσθαι

Ἀμφοτέρω δὲ τένοντι καὶ ὅσέα λᾶας ἀναιδῆς

Ἀχλὺς ἀπηλοίησεν· ὃ δ' ὕπλιος ἐν κονίῃσι

Κάππεσεν, ἄμφω χεῖρε φίλοις ἐτάροισι πετάσας,

Θυμὸν ἄποπνείων· ὃ δ' ἐπέδραμ' ὅς ῥ' ἐβαλέν περ,

525 Πείρως· ἔτα δὲ δρεὶ παρ' ὀμφαλόν· ἐκ δ' ἄρα πᾶσαι

Argivi autem altum clamabant, trahebantque cadavera;

Rectaque proruperunt multo longius: indignatus est autem Apollo;

Ex Pergamo despiciens; Trojanisque adhortatus est inclamans;

“Irruite, equum-domitores Trojani, neque cedite pugnâ

510 “Argivis; quoniam non illis lapis est corpus, neque ferrum,

“Ut æs sustineat acutum percussis.

“Sed neque Achilles, Thetidis filius pulchras-comas-habentis;

“Pugnât, verum ad naves iram cruciantem coquit.

Sic dixit ab urbe terribilis Deus: Sed Achivos

515 Excitavit Jovis filia gloriosissima Tritonia,

Gradiens per turbam, ubi remittentes praelium videret.

Tunc Amaryncidem Diorem fatum implicavit:

Pugillari enim saxo percussus est ad malleolum aspero

In tibiâ dextrâ: percussit utique Thracum dux virorum

520 Pirus Imbrasides, qui ex Æno venerat.

Ambos autem nervos & ossa lapis improbus

Prorsus confregit: ille verò supinus in pulvere

Decidit, ambas manus charos ad socios pandens,

Animam expirans; ille autem accurrit, qui percusserat,

525 Pirus: vulneravitque hastâ ad umbilicum; atque omnia

Ver. 506. Ἀργεῖοι δὲ μέγα ἰαχον, ἐρύσαν-

το δὲ νεκρούς.] Ità Barnesius: Optimè, uti

mibi quidem videtur: Vide suprâ ad ver.

506. Vulgg. corruptè, Ἀργεῖοι δὲ μέγ' ἰαχον,

ἐρύσαντο δὲ νεκρούς.

Ver. 508. Περγᾶμιν ἐκκατιδὼν· Τρώεσσι δὲ

ἰαχούσιν.] Priami civiumque vox & senten-

tia intelligitur, ad exercitum ex urbe de-

gredientem, vel à Ducibus ex ipsâ re desumpta &

excogitata.

Ver. 510. —ἐπεὶ οὐ σφι λίθος χρώς,—

χαλκὸν—ταμείχροα.]

Et nos tela, pater, ferrumque haud debile

dextrâ.

Spargimus, & nostro sequitur de vulnere

sanguis. Æn. XII, 50;

Ver. 512. Οὐ μὰν οὐδ' Ἀχιλλεύς.] Miro arti-

ficio, ut Poëma unum sit à capite ad calcem,

ubique spectatur & interferitur Achilles.

Ver. 516. —ὅθι μεθιέντας.] Quâ ratione

vox, ὅθι, hîc ultimam producat; itemque μέ-

γα & ἰαχον, ver. 506; vide suprâ ad α, 51.

Ver. 520. —εἰληλῆσθαι.] Si, εἰληλῆσθαι,

dixisset; jam non constitisset Temporum

ratio. Vide suprâ ad α, 37.

Ver. 525. —ὅτα δὲ δρεὶ.] Rectè obser-

vârunt Grammatici, vocabulum ὅτα nullo

N

taodē

Χιῡτο χαμαὶ χολάδες· τὸν δὲ σκότος ὅσ' ἐκάλυψε.

- Τὸν δὲ Θόας Αἰτωλὸς ἐπεσσύμενον βάλε δρεὶ
 Στέρνον ὑπὲρ μαζοῖο, πάγῃ δ' ἐν πνύμονι χαλκός·
 Ἀλχίμολον δέ οἱ ἦλθε Θόας, ἐκ δ' ὄμβριμον ἔλχος
 530 Ἐπάσαστο σέρνοιο· ἐρύσαστο δὲ ξίφος ὀξύ,
 Τῷ ὄγε γαστέρε' ὑψέ μέσσω, ἐκ δ' αἶνυτο θυμόν.
 Τάχιστα δ' ἐκ ἀπέδυσε· πείσθησαν γὰρ ἑταῖροι,
 Θρήϊκες ἀκρόκομοι, δολίχ' ἔλχεα χερσὶν ἔχοντες,
 Οἳ ἐμέγαν περ ἐόντα, καὶ ἴφθιμον, καὶ ἀγαυόν,
 535 Ὡσαν ὑπὸ σφείων· ὃ δὲ χασσάμενον πελεμήχθη.
 Ὡς τῷ γ' ἐν κονίησι παρ' ἀλλήλοισι τετάσθην,
 Ἦ τοι ὁ μὲν Θρηκῶν, ὃ δ' Ἐπειῶν χαλκοχιτώνων,
 Ἠγεμόνες πολλοὶ δὲ περικλείοντο καὶ ἄλλοι.
 Ἐνθα κεν ἔκετι ἔργον ἀνὴρ ὀνόσαιο μετελθὼν,
 540 Ὅσιν ἐτ' ἀβλήτῃ καὶ ἀνέτατ' ὀξείῃ χαλκῷ
 Δινούοι καὶ μέσσω, ἄγοι δέ ἐ Παλλὰς Ἀθηνῆ
 Χειρὸς ἐλθόν, αὐτὰρ βελέων ἀπερύκοι ἐρωῖ.
 Πολλοὶ γὰρ Τρώων καὶ Ἀχαιῶν ἡματι κείνῳ
 Πρωῖές ἐν κονίησι παρ' ἀλλήλοισι τέταντο.

Effusa sunt humi intestina: illumque tenebrae oculos cooperuere.

Istum verò Thoas Aetolus irruentem percussit hastâ

In pectore super mammam, fixum est autem in pulmone æs:

Prope autem ad illum accessit Thoas, & validam hastam

- 530 Extraxit pectore; strinxit autem ensẽm acutum,

Et quæ is ventrem percussit medium, abstulitque animum.

Arma verò non exiit: circumstabant enim socii,

Thracæ vertice-summo-comantes, longas hastas manibus tenentes,

Qui ipsum, magnum licet existentem, & fortem, & præclarum,

- 535 Propulsarunt a se: is verò recedens, vi repulsus est.

Sic hi duo in pulvere prope invicem extensũ sunt;

Hic quidem Thracum, ille verò Epeorum ære-loricatorum,

Duces; multi autem circum interfecti sunt & alii.

Tum verò non pugnam quisquam reprehendisset interveniens,

- 540 Qui adhuc illæsus & invulneratus acuto ære

Verfaretur in medio, duceretque ipsum Pallas Minerva,

Manu prehensâ, ac telorum averteret impetum.

Multi enim Trojanorum & Achivorum die illo

Proni in pulvere propè inter se prostrati sunt.

modo ex οὐτάων deduci posse, (inde enim fit οὐτα penultimâ necessariò productâ;) sed ex οὐτάζω, οὐτάσω, οὐτά. Unde & οὐτημι, οὐτάμαι, οὐτάμενος, &c. Porro, de hujus vocis significatione; Οἱ νωῖτεροι οὐκ ἴσασι τὴν διαφορὰν τοῦ "οὐτάσαι" καὶ "βαλεῖν." Ομηρος δὲ "οὐτάσαι" μὲν τὸ ἐκ χειρὸς καὶ ἐκ τοῦ συνεγγυὲς τρῶσαι, "βαλεῖν" δὲ τὸ πῦρῳ θιν. Schol. ad Eurip. Hipp. 684.

Ver. 526. Χιῡτο χαμαὶ χολάδες.] Rem tuncrem consultâ verborum κακοφωνία depingit. Ità Virgilius, belli civilis horrorem;

Neu patriæ validas in viscera vertite vires.

Æn. VI, 833.

Ibid. —τὸν δὲ σκότος] Vide suprâ ad ver. 461 & 503.

Ver. 527. —ἐπισσύμενον] Scholiastes legit, ἀπισσύμενον, ἀπερχόμενον.

Ver. 528. —πάγῃ] Vide suprâ ad ver. 185.

Ver. 539. —ἔκετι ἔργον ἀνὴρ ὀνόσαιο μετελθὼν.] Τριούτος δ' ἀνὴρ εἰν διατῆς, ὁ τοῦ Παιῖτος ἀκροατῆς. Eustath.

Ver. 540. —ἀβλήτης καὶ ἀνούτατος] Rectè Scholiastes: Ὁ μήτε ἀπὸ διασῆματος τρωῶν δέρατι ἢ αἰσῶ, μήτε δὲ ἐκ τοῦ ἡγῆξαι. Neque enim neque cominus valuerat. Vide & suprâ ad ver. 525.

TH

Τ Η Σ

ΟΜΗΡΟΥ ΙΛΙΑΔΟΣ

ΡΑΨΩΔΙΑ, ἢ ΓΡΑΜΜΑ, Ε΄.

Ἰπόθεσις τῆς Ε΄ ΟΜΗΡΟΥ Ῥαψωδίας.

Διομήδης, Ἀθηᾶς αὐτῷ συλλαμβανομένης, ἀριστεύει, ἔ πολλὰς ἀναιρεῖ τῶν πολεμίων. Τιτρώσκει ἃ Ἀφροδίτην κατὰ τῆς χειρὸς, ἔ Ἀρια κατὰ τῆς κεφαλῆς. Αἰνείαν ἃ πληγύτα ὑπ' αὐτῆς λίδω, Ἀπόλλων Διφωάζει. Τληπόλεμον ἃ ὑπὸ Σαρπηδὸν ἀναιρεῖται. Τῷ ἃ Ἀρει Ζεὺς ἐπιπλήττει. Ἰάται ἃ αὐτὸν Παιήων ἢ τῶν θεῶν ἰατρός.

Α Λ Λ Η.

Ἀ Παγαζὼν τὸν ἔ Πηλέως ὁ Ποιητὴς πρόμαχον ἕτερον τῶν Ἑλλήων προσῆσαι θελήσας, ἔ παρὰδοξον ἀριστείαν ἐρμηνεύσαι, τὸν Τυδείως ἔσησι. ἔ διότι ἐχθρὸς τε ἦν ἐπίσης ἐκείνῳ τὰς πολεμίας φοβεῖν, φησὶν αὐτὸν ὑπὸ τῇ Ἀθηᾶς βοηθείᾳ, ἔ ἔξαι. ἔτα τιμῇ τιμηθεῖσθαι. Ὁρᾷ γὰρ ὑπὲρ τῶν ὅμων αὐτοῦ φοβερὸν πῦρ καίον, ὡς τὰς Τρώας καταπληγύτας ἐπὶ τῇ παρὰ τῶν θεῶν βοηθείᾳ καταφυγεῖν, φοβερώτερον αὐτὸν ἔ Ἀχιλλέως νομίζοντας. Λέγει οὖν, “ Οὐδ' Ἀχιλλῆα πέθ' ὠδὴ γ' ἐδεῖδ' ἰδμεν, ὄρχαμον ἀνδρῶν, Ὅν περ Φασὶ θεῶς ἐξέμμεναι· ἀλλ' ὅδε λίην Μαίνε' ”, “ ἔδε τις ἰ δύναται μὲν ἔ ἰσοφαιεῖν. ” Τούτοις τὸν τρόπον Διομήδης ὑπὸ τῆς Ἀθηᾶς βοηθοῦμεν, πολλὰς τῶν Τρώων ἀναιρεῖ, ἔ Πάριον τὸν παρασπονδήσαντα. Τιτρώσκει ἃ καὶ Ἀφροδίτην συλλαμβανομένην τῷ παιδὶ Αἰνείᾳ· ὁμοίως ἃ καὶ Ἀρια. Τὸν μὲν οὖν Ἀφροδίτην ἢ μήτηρ Διώνη παραμυθεῖται· τὸν ἃ Ἀρια ἰάται Παιήων, τὸν Διὸς ἀσθετέρον αὐτῷ ἐπιπλήξαντ.

Ἐπιγραφαί.

Διομήδης ἀριτεία.

Ἄλλως.

Εἴ, βάλλει Κυθήριαν, Ἀρηά τε, Τυδίῃ υἱός.

ΕΝΘ' αὖ Τυδείδῃ Διομήδεϊ Παλλὰς Ἀθηνῆ
Δῶκε μέν' ἢ θάρσ', ἵν' ἐκδηλ' μὲν πάσῃ

TUM verò Tydidæ Diomedei Pallas Minerva
Dedit robur & audaciam; ut conspicuus inter omnes

Γεν. 2. Δῶκε μῖνος.] Καὶ περὶ τὰς μάχας ἐμποιοῦν φησι τοῖς ἀνδράποισι, — καθάπερ δρῆμα τῷ λογισμῷ καὶ ὄχημα τὸ πάθος προσιδέντας. Πρωτὰ τῆ. de Virtute metal. sub si-
N 2 nem.

Ἄργείοισι γύοιτο, ἰδὲ κλέϑ' ἐοθλὸν ἄρειτο.
 Δαΐε οἱ ἐκ κόρυθος τε καὶ ἀσπίδ' ἀκάματον πῦρ,
 5 Ἄσερ' ὀπωρινῷ ἐναλίγκιον, ὅσε μάλισα
 Λαμπρὸν παμφαίνῃσι λελαχμέν' Ὀκεανοῖο.

Argivos fieret, & famam insignem auferret.

Accendebat utique ei ex galeaque & clypeo indefessum ignem,

5 Stellæ autumnali similem, quæ maximè
 Splendidè collucet lota in Oceano :

nem. Vide autem suprâ ad α', 194; & β', 169; & δ', 92.

Ver. 4. Δαΐε οἱ ἐκ κόρυθος] *Al.* Δαΐε δ' οἱ. *Virgilius* hanc loquendi rationem sæpè est imitatus :

— galea alta chimæram
 Sustinet, Ætneus efflantem faucibus ignes.

Æn. VII, 785.

— geminas cui tempora flammæ
 Lætæ vomunt, patriumque aperitur vertice
 fidus.

Æn. VIII, 680.

— tremunt in vertice cristæ
 Sanguineæ, clypeoque micantia fulgura
 mittit.

Æn. IX, 732.

Terribilem cristis galeam, flammæque
 vomentem.

Æn. VIII, 620.

Ardet apex capiti, cristisque a vertice
 flamma

Funditur, & vastos umbo vomit aureus
 ignes;

Non secûs ac liquidâ siquando nocte co-
 metæ

Sanguinei lugubre rubent, aut Sirius ardor;
 Ille sitim morbosque ferens mortalibus
 ægris

Nascitur, & lævo contristat lumine cœlum.

Æn. X, 270.

Quò ultimo in loco inferiorem Homero Virgilium existimavit *Macrobins*, eo quòd "Mi-
 "nerva Diomedis suo, pugnantis duntaxat,
 "flammarum addat ardorem." Quod idem
 a Virgilio "importunè positum," cum "nec-
 "dum pugnaret Æneas, sed tantùm in navi
 "veniens appareret." lib. 5, cap. 13. Ex
 alterâ parte, *Homero Virgilium* in eo Superiorem annotavit *Popius*, quòd *Homero* in hac
 Similitudine Splendor solummodò scribatur
 Sideris; *Virgilio*, significantius & lugubris
 Cometarum rubor, sitisque & morbi quos Si-
 rius ardor portendit, memorentur. Cæte-
 rum id hîc præcipuè observandum; summo
 cum ornatu atque splendore orationis dixisse
 utrumque Poëtam, quantum terrorem Herôis
 ad pugnam expediti incuteret ASPECTUS.
 Nec minùs audaci figurâ etiâ auram RU-
 MORIS, cum ad concionem iret exercitus,
 expressit Poëta:

— μετα δὲ σείσιν Ὅσσα δέδνει,
 Ὀτρύνει ἵνασι, διέσ' ἀγγελοῖ — *Iliad.* β', 93.

Quin & *Achillis* ad pugnam redituri FAMA
 atque ipsa EXPECTATIO, simili verborum
 atque Imaginum magnificentiâ depingitur;

Ἀμφὶ δὲ οἱ κεφαλῇ νέφος ἔσειε δὴα Διὶ
 Χρύσειον, ἐκ δ' αὐτὰ δαΐε φλόγα παμφαν-
 σαν.

Ὡς δ' ὅτε καπνὸς ἰὼν ἐξ ἄστ' αἰθέρ' ἵκηται,
 ὕψ' αὖθις δ' αὖθις

Γίγνεται αἰσσοσα,

Ὡς αὖτ' Ἀχιλλῆος κεφαλῇ σέλας αἰθέρ' ἵκηται,

Στῆ δ' ἐπὶ τάσθρον ἰὼν,

Ἐνθα σὰς ἦυσ' ἀπάτερθε δὲ Παλλὰς Ἀθήνη
 Φθέγγ' αὖτ' ἀτὰρ Τρώεσσιν ἐν ἄσπετον ἄρσι
 κυδοιμόν.

Οἱ δ' αἶψ' αὖθις ὅπα χάλκεον Αἰακίδα,

Πᾶσιν ὀρίνη θυμὸς αὖτ' ἀλλοτρίων ἵππων

Ἀφ' ὅχου τρέπειν, ὅσσοντο γὰρ ἄλγιστα θυμῷ

Ἠνίοχοι δ' ἐκπληγαν, ἐπὶ ἰδὼν ἀκάματον πῦρ

Δεινὸν ἱπὲρ κεφαλῇ μεγαθύμῃ Πηλεΐδης

Δαδόμενον· τὸ δ' ἔδαιε δὴα γλαυκῶπις Ἀθήνη.

Τρὶς μὲν ἱπὲρ τάφρου μεγάλ' ἵαχε δῖος Ἀχιλ-
 λεύς·

Τρὶς δ' ἐκυκλήθησαν Τρῶες κλειτοὶ τ' ἐπὶ κρη-

Iliad. σ', 205 — 229.

Hæc cum de *Achillis* solummodò adven-
 tantis RUMORE summâ cum laude dicta
 sint, non satis justâ de causâ videtur *Ma-
 crobins Virgilio* id vitio venisse, quod *Æ-
 neam*, loco suprâ citato, "necdum pugnan-
 "tem, sed tantùm in Navi venientem," si-
 mili verborum splendore grandiloquo de-
 scripserit.

Ibid. — ἀκάματον πῦρ] Vide suprâ ad
 α', 398.

— incendia vires

Indomitas. — *Æn.* V, 680.

Ver. 5. Ἄσερ' ὀπωρινῷ ἐναλίγκιον] "Ne-

"tandum, ὀπωρινός, ab Homero fuisse produ-

"tum, sed licenter; nam longè melius corri-

"pietur;" *Phil. Labbe* Prolog. p. 54. At

quî, obsecrò, longè melius? Certè non li-

center produxit *Homerus*, quia ubique pro-

duxit. At *Hesiodus* quidem licenter, quî

(ut alia multa) & corripuit & produxit

"*Erp.* II; ver. 33, 292, 295: Vide suprâ ad

β', 43. Porro ἱαρινός, χειμερινός, θερινός, pe-

multimam quidem corripiunt; quippe ex

ἔαρ, χεῖμα, θέρος, deducta. At ὀπωρινός, ab

ὀπάρη, penultimam habere videtur ex istâ

partim contractam, atque exinde produc-

tam.

Ver. 6. Λαμπρὸν παμφαίνῃσι λελαχμένον

Ὀκεανοῖο] Quod *Homerus* de *Siria*, Virgi-

lius similiter de stellâ *Veneris*:

Qualis

Effug

- Τοῖον οἱ πῦρ δαΐεν ἀπὸ κρατὸς τε καὶ ὤμων·
 ὦρσε δὲ μιν καὶ μέσσον, ὅθι πλεῖστοι κλονέοντο.
 Ἦν δέ τις ἐν Τρώεσσι Δάρης, ἀφνειὸς, ἀμύμων,
 10 Ἰρῶς ἠφαιόιο· δῶν δέ οἱ υἱέες ἦσαν,
 Φηγεὺς, Ἰδαῖός τε, μάχης εὖ εἰδότε πάσης·
 τῷ οἱ, ἀποκλεινθέντε, ἐναντίῳ ὀρμηθήτην.
 τῷ μὲν ἀφ' ἵπποισιν, ὁ δ' ἀπὸ χθονὸς ὤρνυτο πεζός.
 οἱ δ' ὅτε δὴ χερδὸν ἦσαν ἐπ' ἀλλήλοισιν ἰόντες,
 15 Φηγεὺς ῥα προτέρῃ προῖται δολιχόσκιον εἶχε,
 Τυδείδῃ δ' ὑπὲρ ὤμων ἀριστερὸν ἤλυθ' ἀκκῇ
 ἔλχετο, καὶ ἔβαλ' αὐτόν· ὁ δ' ὕστερ' ὤρνυτο χαλκῷ
 Τυδείδῃ· τῷ δ' ἔχ' ἄλιον βέλος ἐκφυγε χεῖρὸς,
 ἄλλ' ἔβαλε σῆθ' ἀμεταμάζιον, ὥς δ' ἀφ' ἵππων.
 20 Ἰδαῖος δ' ἀπὸρσε, λιπὼν περικαλλέα δίφρον,
 οὐδ' ἔτλη πειβλιῶναι ἀδελφεῖ κλαμένοιο·
 οὐδὲ γὰρ καὶ αὐτὸς ἐκφυγε κῆρ μέλαιναν·

Talem ei ignem accendebat à capiteque & humeris;
 Impulitque eum in medium, ubi plurimi tumultuabantur.
 Erat autem quidem inter Trojanos Dares, locuples, inculpatus,

- 10 Sacerdos Vulcani; duoque ei filii erant,
 Phegeus, Idæusque, pugnae benè periti omnis;
 Hi ei [*Diomedes*] semoti à suis, obvii proruerunt;
 Hi quidem ab equis, ille verò a terrâ pugnam ciebat pedester,
 Hi itaque quum jam propè erant in se mutuo vadentes,
 15 Phegeus quidem prior emisit longam hastam,
 Tydidæ verò super humerum sinistrum venit cuspis
 Hastæ, nec percussit ipsum: posterior verò irruit hastâ
 Tydides, hujus autem non irritum telum fugit è manu;
 Sed percussit pectus inter mammas, deturbavitque de equis [*de curru.*]
 20 Idæus autem defiliit, relicto perpulchro curru,
 Neque ausus est protegere fratrem interfectum:
 Nam nec ipse quidem effugisset mortem atram;

Qualis ubi Oceani perfusus Lucifer undâ,
 Quem Venus ante alios astrorum diligit ignes,

Extulit os sacrum cælo, tenebrasque res-
 solvit. *Æn.* VIII, 589.

Ver. 7. Τοῖον οἱ πῦρ] Vide suprâ ad γ', 51.

Ver. 9. Ἦν δέ τις — ἀμύμων, Ἰρῶς]
 Forte sacer Cybele Chloereus, olimque sa-
 cerdos,

Insignis longè — *Æn.* XI, 768.

Ver. 12. — ἐναντίῳ] *Al.* ἐναντίον.

Ver. 13. — ἀφ' ἵπποισιν] 'Αφ' ἄρματος
 ut rectè Scholiastes.

Ibid. — ὤρνυτο] Vide suprâ ad γ', 260.

Ver. 16. — ἤλυθ'] Vide suprâ ad γ',
 205; & ad α', 37.

Ver. 18. — τῷ δ' ἔχ' ἄλιον βέλος]

At non hoc telum, mea quod vi dextera
 versat,

Effugies. — *Æn.* IX, 747.

Ver. 20. — ἀπὸρσε, λιπὼν περικαλλέα
 δίφρον.] *Pedibus* idèò fugit, ut in turbâ pos-
 set meliùs latere. Ità *Barnesius*, rectè. Alii
 alias commentis sunt causas, minùs idoneas,

Ver. 22. Οὐδὲ γάρ] Istud, γάρ, non
 refertur ad id quod proximè præcessit,
 nempe fugisse *Idæum*; sed ad id quod ele-
 ganter reticetur, fugisse scilicet *Nequicquam*;
NAM neque sic quidem futurum fuisse ut
 Effugisset, nisi &c. *Virgilius* similiter:

— cadit & *Ripheus*, justissimus unus

Qui fuit in *Teucris*, & servantissimus æqui;
 Diis aliter visum. — *Æn.* II, 426.

ubi istud, aliter, non refertur ad id quod
 proximè præcessit, nempe *justissimum* fuisse
Ripheum; sed ad id quod elegantissimè re-
 ticetur, factum utique oportuisse, vulgi iudi-
 cio, ut qui *justissimus* fuerat, simul cum cete-
 ris non interfisset.

- Ἄλλ' Ἥφαιστος ἔρυτο, σάωσε δὲ νυκτὶ καλύψας,
 ὣς δὴ οἱ μὴ πᾶσιν γέρον ἀκαχημένον εἶη.
 25 Ἴππας δ' ἐξελάσας μεγαθύμος Τυδέος υἱός,
 Δῶκεν ἐταίροισιν κατὰ γαίην κοίλας ἔπει νῆας.
 Τρῶες δὲ μεγάθυμοι, ἐπεὶ ἴδον ἦε Δάρητον,
 Τὸν μὲν, ἀλδράμηνον, τὸν δὲ, κλέμηνον παρ' ὄχεσφιν,
 Πᾶσιν ὀρίνθη θυμός· ἀτὰρ γλαυκῶπις Ἀθήνη
 30 Χειρὸς ἔλθ'· ἐπέεσσι προσηύδα θῆρον Ἀρηα·
 Ἄρες, Ἄρες βροτολοιγὲ, μαιφόνε, τευχισπλήτα,
 Οὐκ αὖ δὴ Τρῶας μὲν εἰσάσαιμι καὶ Ἀχαιῶς
 Μάρνασθ', ὅπποτέροισι πατήρ Ζεὺς κῦδ' ὀρέξῃ,
 Νῶϊ δὲ χαζώμεσθαι, Διὸς δ' ἀλεώμεσθαι μῆνιν;
 35 ὣς εἰπῶσα, μάχης ἐξήγαγε θῆρον Ἀρηα·
 Τὸν μὲν ἔπειτα καθῆσεν ἐπ' ἡϊόεντι Σκαμάνδρῳ.
 Τρῶας δ' ἐκλιναν Δαναοί· ἔλε δ' ἄνδρα ἕκαστον
 Ἠγεμόνων· πρῶτον δὲ ἄναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων
 Ἀρχὸν Ἀλκίονων Ὀδίων μέγαν ἐκβαλε δίοφρον·
 40 Πρῶτον γὰρ σρεφθέντι μεταφρένω ἐν δόρυ πῆξεν
 Ὀμῶν μεσσηγύς, Ἄφ' ἧς σῆθεσφιν ἔλασσε·

Verum Vulcanus eripuit, servavitque caligine tectum,
 Ne scilicet ei penitus senex tristis esset.

- 35 Equos autem abductos magnanimi Tydei filius
 Dedit sociis ut deducerent cavas ad naves.
 Trojani vero magnanimi, ut viderunt filios Daretis,
 Alterum quidem fugientem, alterum vero interfectum apud currus,
 Omnibus perturbatus est animus: Ceterum caesis-oculis Minerva
 30 Manu prehensum, verbis allocuta est impetuosum Martem;
 "Mars, Mars, pernicies hominum, inquinate-cæde, murorum-everfor,
 "An non jam Trojanos quidem sinemus & Achivos
 "Eugnare, utris pater Jupiter gloriam præbeat;
 "Nos autem cedamus, Jovisque evitemus iram?
 35 Sic fata, proelio eduxit impetuosum Martem:
 Hunc quidem postea sedere fecit in herboso Scamandro.
 Trojanos autem in fugam verterunt Danaï; interfecitque virum quilibet
 Ducum Halizonum Hodium magnum dejecit e curru:
 40 Primo enim ei verso-in-fugam in tergum hastam infixit
 Humeros inter, perque pectora trajecit:

Ver. 27. Τρῶες δὲ μεγάθυμοι] Vide suprā ad α', 51.

Ver. 31. Ἄρες, Ἀρες.] Ridiculum planè est, quod hic affert Eustathius; vocem, Ἀρες, duplicem habere etymologiam; aliam, quum primam producat; aliam, quum corripiat. Quà ratione hujusmodi syllabæ breves nonnunquam producuntur, vide suprā ad α', 51. Ceterum hoc in loco & παθητικῶς, majori cum emphasi, ita fortè pronuntiari debuerit, ac si geminatam haberet literam ρ; vel etiam ita ferè, ac si scriptum fuisset, Ὀμῶς, Ἀρες.

Ibid. — τευχισπλήτα.] Al. τευχισπλήτα.

Ver. 32. — εἰσάσαιμι] Pessimè Barnesius, εἰσάσαιμι. Vide suprā ad δ', 42.

Ver. 35. — μάχης ἐξήγαγε θῆρον Ἀρηα.] Recedebat nimirum Trojanorum exercitus, Scamandrum versús.

Ver. 37. — ἐκλιναν.] Vide suprā ad α', 309.

Ver. 40. — σρεφθέντι μεταφρένω ἐν δόρυ πῆξεν]

Tum Pallas bijugis fugientem Rhætea præ-

ter

Trajecit — — — — — Ἄν. X, 399.

Vm

Δέπησεν ἡ πεσὼν, ἀρῶβησε ἡ τέρχ' ἐπ' αὐτῷ.

Ἰδομένης δ' ἄρα Φαῖσον ἐνήρατο, Μήονθ' υἱὸν
Βῶρα, ὃς ἐκ Τάρνης ἐρλώλακ' εἰληλάθει.

45 Τὸν μὲν ἄρ' Ἰδομένης δεικλυτὸς ἔχει μακρῷ

Νύξ', ἵππων ὀπιβησόμενον, καὶ δεξιὸν ὦμον.

Ἦειπε δ' ἐξ ὀχέων, συγερὸς δ' ἄρα μιν σκότ' εἶλε.

Τὸν μὲν ἄρ' Ἰδομένης ἐσύλθον θεράπυες.

Τῖον ἡ Στροφίοιο Σκαμάνδρου, αἶμονα θήρης,

50 Ἀτρείδης Μενέλαος ἔλ' ἔχει ὀξυόεντι,

Ἐθλὸν θηρητῆρα· δίδαξε γὰρ Ἀρτεμις αὐτὴ
βάλλειν ἄγρια πάντα, τὰ τε τρέφει θρεσιν ὕλη.

Ἄλλ' ἢ οἱ τότε γε χερσὶν Ἀρτεμις ἰοχέαιρα,
οὐδ' ἐκβολία, ἧσιν τὸ πρὶν γ' ἐκέκασο.

55 Ἀλλὰ μιν Ἀτρείδης δεικλειτὸς Μενέλαος

πρόθεν ἔθεν φύγοντα, μετάφρενον ἔτασε δεξιᾷ,

ὦμων μεσσηγὺς, διὰ ἡ σήθεσφι ἐλασεν.

Ἦειπε ἡ πρῶτης, ἀρῶβησε ἡ τέρχ' ἐπ' αὐτῷ.

Fragorem verò edidit cadens, sonitumque dedere arma super ipso.

Idomeneus autem Phæstum interfecit, Mæonis filium

Bori, qui ex Tarne glebosâ venerat:

45 Hunc utique Idomeneus hastâ-inclytus longâ hastâ

Vulneravit, currum conscendentem, ad dextrum humerum:

Decidit autem de curru, horrendâque ipsum caligo invasit.

Hunc quidem inde Idomenei spoliârunt famuli.

Filium autem Strophii Scamandrium, peritum venationis,

50 Atrides Menelaus interfecit hastâ acutâ,

Bonum venatorem: docuit enim Diana ipsa

Jaculari ferarum omne genus, quas utique nutrit in montibus sylva.

Verùm non ei tunc profuit Diana sagittis-gaudens.

Neque peritiam-jaculandi-eminens, quâ antea instructus erat:

55 Sed ipsum Atrides, hastâ-inclytus Menelaus

Ante se fugientem, in dorso vulneravit hastâ,

Humeros inter, perque pectora trajecit.

Cecidit autem pronus, sonitumque dederunt arma super ipso.

Ver. 42. Δέπησεν δὲ] Vide suprâ ad δ',
455, & 504.

Ver. 43. —Μήονος υἱόν.] Strabo legit,
τίκτονος υἱόν, lib. IX, pag. 633. Ex sequente,
ver. 59, ut videtur.

Ver. 44. —ἐκ Τάρνης] Al. ἐκ τῆς Ἀρνης.
Vide Strab. lib. IX, pag. 633; & Pausan.
lib. IX, cap. 40.

Ibid. —εἰληλάθει] Si, εἰληλάθει, dixisset;
utique non constitisset Temporum ratio. Si-
mile enim esset, ac si quis Anglicè dicat,
Who is come; pro eo quod est, Who
Came. Vide suprâ ad α', 37.

Ver. 50. —ὀξυόεντι.] Ἐξ ὀξυόεντα, ἔξ
ὀξυὸς τῶ δένδρου ὡς καὶ Ἀρχιλόχος, “ὀξυὸς πο-
“ τῶτο” ἀλλ' ἢ, τὰ ὀξία, ὡς οἱ Γραμματι-
κοὶ ἀποδεδώκασι. Porphyry. Quaest. Hom-
eric. II. Similiter & apud Euripidem legitur,
Heraclic. ver. 727;

—χειρὶ δ' ἐνθεος ὀξύν. Al. ὀξύν.

Ver. 51. Ἐθλὸν θηρητῆρα]

—debellatorque ferarum.

Æn. VII, 651.

Ver. 52. —ὕλη] Vide suprâ ad γ', 151.

Ver. 53. Ἄλλ' ἢ οἱ τότε]

—nihil illos Herculis arma,

Nil validæ juvere manus.

Æn. X, 319.

Ver. 55. —δεικλειτὸς] Vulgg. δεικλυ-
τὸς. At Barnesius edidit δεικλειτὸς. Rectè,
ut mihi quidem videtur. Sic enim & Vul-
gati, Odyss. 6, 52. Similique analogiâ sapè
apud Homerum legitur & ἀγακλειτὸς & ἀγα-
κλειτὸς. Neque nihili est, quod hunc ves-
tum non memoret Athenæus inter λαγάρους,
τὸς ἐν μέσῳ χωλότητα ἔχοντας, lib. XIV, cap. 8.

Ver. 56. —ἔτασε δεξιᾷ.] Vide suprâ ad
δ', 525; & ad α', 140.

N 4

Ver.

- Μηριόνης ὃ Φέρεκλον ἐνήρατο, τέκνον ὦν
 60 Ἀρμονίδεω, ὃς χερσὶν ὀπίσσω δαίδαλα πάντα
 Τόχην· ἔθοχα γάρ μιν ἐφίλατο Πάλλας Ἀθηνῆ·
 Ὃς καὶ Ἀλεξάνδρῳ τεκλήνατο νῆας ἑτάσας,
 Ἀρχεκάκῃς, αἱ πᾶσι κακὸν Τρώεσσι γήμονοι,
 Οἳ τ' αὐτῶ· ἐπεὶ ἔτι θεῶν ἐκθέσφατα ἦδη·
 65 Τὸν μὲν Μηριόνης, ὅτε δὴ κατέμαρπτε διώκων,
 Βεβλήκει γλατὸν καὶ δεξιόν· ἡ δὲ Διὶ πρὸ
 Ἀντικρὺ καὶ κύσιν ἰπὸ ὀσέον ἤλυθ' ἀκωκή·
 Γυνὺς δ' ἔριπ' οἰμώξας, θάνατον δὲ μιν ἀμφεκάλυψε.
 Πηδαῖον δ' ἄρ' ἐπεφνε Μέγης, Ἀντήνορος ὦν,
 70 Ὃς ῥα νόθος μὲν ἔλω, πύκα δ' ἔτρεφε δια Θεανῶ,
 Ἴσα φίλοισι τέκεσι, χαριζομένη πόσει ὦ.
 Τὸν μὲν Φυλείδης δακρυκλυτὸς, ἐγλύθεν ἐλθὼν,
 Βεβλήκει κεφαλῆς καὶ ἰνίον ὀξεί δαεί·
 Ἀντικρὺ δ' ἀν' ὀδόντας ἰπὸ γλῶσσαν τάμε χαλκός·
 75 Ἦλπε δ' ἐν κονίῃ, ψυχρὸν δ' ἔλε χαλκὸν ὀδῶσιν.

Meriones verò Phereclum interfecit, fabri filium

- 60 Harmonidæ, qui manibus sciebat artificiosa omnia
 Fabricari, egregiè enim ipsum diligebat Pallas Minerva;
 Qui etiam Alexandro fabricatus fuerat naves æquales,
 Exordia malorum, quæ omnibus exitium Trojanis fuerunt,
 Sibi quæ ipsi; quoniam non deorum oracula intellexerat:
 65 Hunc utique Meriones, cum scilicet affecutus esset insequens,
 Feriit clunem ad dextram: at penitus
 E regione juxta vesicam sub ossè exiit cuspis:
 In genua itaque cecidit ejulans, morsque ipsum circumtexit.
 Pedæum verò interfeci Meges, Antenor's filium,
 70 Qui nothus quidem erat, studiosè tamen cum educavit nobilis Theano,
 Æquè cum dilectis liberis, gratificans marito suo;
 Hunc utique Phylides hastâ-inclytus, prope cum venisset,
 Feriit capitis ad occipitium acutâ hastâ;
 E regione verò per dentes linguam subsecuit æs;
 75 Ceciditque in pulvere, frigidumque prehensit æs dentibus [morâcis.]

Ver. 61. — μιν ἐφίλατο Πάλλας Ἀθηνῆ.]
 Eustathius ἐφίλατο deducit ex φίλημι: Alii
 contractum existimant ex ἐφιλήσατο. Pes-
 simè utrumque: Corripit enim omninò de-
 buisset syllaba φι. Reverà, quâ analogiâ di-
 citur μαρτύρομαι, ἐμαρτύρομαι, ἐμαρτύρα-
 μιν, in futuro autem μαρτύρεμαι, indeque
 μαρτῦρέμεναι, quod per omnes Modos ac
 Tempora ὅς semper corripit; (vide suprâ ad
 α', 338:) eadem analogiâ ex φιλομαι deduxit
 Homerus ἐφίλατο, & in imperativo φίλει:
 Ex quo Futurum deducetur φίλημαι; inde-
 que φίλειω, quod per omnes Modos & Tem-
 pora ὅς semper corripit. Vide κ', ver. 280;
 & ὅ, ver. 304.

Ver. 62. — νῆας ἑτάσας.] Vide suprâ ad
 ε', 306.

Ver. 63. Ἀρχεκάκῃς]

— Primus leti, primusque malorum
 Causa fuit. — Æn. IV, 169.

— Quæ prima malorum

Causa fuit. — Æn. VII. 481.

Ver. 66. Βεβλήκει γλατὸν.] Similiter, ver.
 73, βεβλήκει κεφαλῆς. Vide suprâ ad δ', 492;
 & ad α', 37.

Ver. 67. — ἤλυθ'.] Vide suprâ ad γ',
 205.

Ver. 71. — πόσει α'.] Quâ ratione, πό-
 σει, hîc ultimam producat; & ἀντικρὺ, ver.
 67, 74 & 100; itemque Εὐρύπυλος, ver. 79;
 vide suprâ ad α', 51.

Ver. 72. — Φυλείδης.] Meges, Phylei
 filius; ver. 69.

- Εὐρύπυλος δ' Εὐαίμονιδος Ὑψήνορα δῖον,
 Τῖόν ὑπερθύμῃ Δολοπίονος, ὃς ῥα Σκαμάνδρῃ
 Ἀρητὴρ ἐτέτυκτο, θεὸς δ' ὡς τίετο δῆμῳ.
 Τὸν μὲν ἄρ' Εὐρύπυλῳ, Εὐαίμονῳ ἀγλαὸς υἱὸς,
 80 Πρόσθεν ἔθεν Φύγονίᾳ, μεταδρομάδῳ ἔλασ' ὦμον,
 Φασγάνῳ αἰτῆας· ὅπῳ δ' ἔξεσε χεῖρα βαρεῖαν·
 Αἱματτέουσα ἣ χεὶρ πεδίῳ πῶσε· τὸν ἣ κατ' ὄσσε
 Ἑλλαβε πορφύρεῳ θάνατῳ ἢ μοῖρα κροταυή.
 Ὡς οἱ μὲν πονέοντο καὶ κροταυερῶν ὑσμίνῃ.
 85 Τυδείδῳ δ' ἔκ' ἂν γνοίης, ποτέροισι μετείη,
 Ἢ μὴ Τρώεσσιν ὀμιλέοι, ἢ μετ' Ἀχαιοῖς.
 Θῶε γὰρ ἀμπεδίον, ποταμῷ πλήθοντι ἰοικώς,
 Χειμάρρῳ, ὃς ὦκα ῥέων ἐκέδασε γεφύρας·
 Τὸν δ' ἔτ' ἄρ' τε γέφυρα ἐργυμέναι ἰχανόωσιν,

Eurypylus verò Euæmonides Hypsenora nobilem,
 Filium magnanimi Dolopionis, qui Scamandri
 Sacerdos fuerat, deque instar honorabatur à populo;
 Hunc utique Eurypylus, Euæmonis præclarus filius,
 80 Ante se fugientem, in cursu percussit in humero,
 Ense impetu facto; absciditque manum gravem;
 Sanguinolenta verò manus in campo cecidit: hunc autem oculos
 Occupavit purpurea mors & fatum violentum.
 Sic hi quidem laborabant per acre prælium.
 85 Tydidem autem non dignòsses, utris interesset,
 Utrum cum Trojanis versaretur, an cum Achivis:
 Furibundus enim ferebatur per campum, fluvio inundanti similis,
 Torrenti, qui velociter fluens dissipat pontes:
 Quem utique neque pontes muniti coërcent,

Ver. 81. — ἀπὸ δ' ἔξεσε χεῖρα βαρεῖαν.]
 Te decisa suum, Laride, dextera quatit;
 Semianimesque micant digiti, ferrumque
 retractant. *Æn. X, 395.*

Ver. 83. — πορφύρεος θάνατος.] Homero
 πορφύρεος θάνατος, non est purpurea mors,
 quâ ratione Virgilius dixit, de eo qui san-
 guinem ense trajectus vomeret, "Purpu-
 ream vomit illè animam;" sed, ut rectè
 interpretatur Scholiastes, Atræ mors. Sic
 infra,

— θανάτῳ δὲ μέλαν νέφος ἀμφεκάλυψε.
 π', 350.

— πορφυρὴν νεφέλην πυκνόσασα ἐαυτήν.
 ε', 551.

Porro, quâ analogiâ πορφύρεος è πορφυρῶν de-
 ducatur; vide suprâ ad α', 338 & 482.

Ver. 84. — Ὡς οἱ μὲν πονέοντο]
 Atque ea per campos — dum Marte ge-
 runtur. *Æn. VII, 540.*

Ver. 87. — ποταμῷ πλήθοντι ἰοικώς,]
 Montibus ex altis magnus decursus aquarū,
 Fragmina conjiciens sylvarum, arbuſta-
 que tota;

Nec validi possunt pontes venientis a-
 quarū

Vim subitam tolerare; ita magno turbi-
 dus imbri

Molibus incurrit validis cum viribus am-
 nis;

Dat sonitu magno stragem, volvitque sub
 undis

Grandia saxa; ruit, quâ quidquam flucti-
 bus obstat. *Lucret. lib. I, 284.*

— Torrentis aquarū, vel turbinis attri-
 More furens. — *Æn. X, 693.*

Non sic, aggeribus ruptis cūm spumeus
 amnis

Exiit, oppositasque evicit gurgite moles;
 Fertur in arva furens cumulo, camposque
 per omnes

Cum stabulis armenta trahit —.
Æn. II, 496.

— Aut rapidus montano flumine tor-
 rens

Sternit agros, sternit fata læta boumque
 labores.

Præcipitesque trahit sylvas, —.
ibid. ver. 305.

Pulcherrimè uterque Poëta: Macrobius ta-
 men Virgilium hoc in loco dignitatem Homeri

non assecutum censet: *Lib. V, cap. 13.*

Ver,

- 90 Οὐτ' ἄρα ἔρκεα ἴχει ἀλωάων ἐριθιλέων,
 Ἐλθόντ' ἐξαπίνης, ὅτ' ἤπιβρίση Διὸς ὄμβροϑ·
 Πολλὰ δ' ὑπὸ αὐτῷ ἔργα κατήριπε καλ' αἰζηῶν·
 Ὡς ὑπὸ Τυδείδῃ πυκινὰ κλονέοντο Φάλαγγες
 Τρώων, ἐδ' ἄρα μιν μίμνον, πολέες περ ἑόντες.
- 95 Τὸν δ' ὡς ἔν νόησε Λυκάονϑ ἀγλαὸς υἱὸς
 Θύνοντ' ἀμπεδίον, πρὸ ἔθεν κλονέοντα Φάλαγγας,
 Αἰψ' ἤπι Τυδείδῃ ἐτιταίνετο καμπύλα τόξα,
 Καὶ βάλ' ἐπαΐσσοντα, τυχὼν καὶ δεξιὸν ὤμον
 Θώρηκϑ γυάλον· Διὰ δ' ἐπίατο πικρὸς οἷσος,
- 100 Ἀνίκερὺν δ' διέχε· παλάσσετο δ' αἵματι θώρηξ·
 Τῷ δ' ἤπι μακρὸν αὔσε Λυκάονϑ ἀγλαὸς υἱὸς·
 Ὅρνυθε, Τρῶες μεγάθυμοι, κέντρος ἴππων·
 Βέβλην γὰρ ἄρα ϑ· Ἀχαιῶν· ἐδὲ ἐ φημι
 Δῆθ' ἀναγήσεσθ' κρεττόν βέλϑ, εἰ ἐτεόν με
- 105 Ὄρσεν ἀναξ, Διὸς υἱὸς, ἀπορνύμενον Λυκίηθεν.
 Ὡς ἔφατ' εὐχόμενϑ· πὸν δ' ἐ βέλϑ ὠκὺ δάμασεν,
 Ἀλλ' ἀναχωρήσας, πρόθ' ἴπποιον καὶ ὄχεσφιν
 Ἔση, καὶ Σθέnelον προσέφη, Καπανηΐον υἱόν·
 Ὅρσο, πέπον Καπανηϊάδῃ, καταβήσῃο δίφρου,

- 90 Neque septa retinent camporum perquam-virentium,
 Venientem derepentè, quandò ingruerit Jovis imber;
 Multæ autem ab ipso segetes dejectæ sunt lætæ juvenum :
 Sic à Tydide densæ turbabantur phalanges
 Trojanorum ; nec ipsum sustinebant, multi licèt existentes.
- 95 Hunc autem postquam vidit Lycaonis præclarus filius
 Furibundè ruentem per campum, ante se turbantem phalangas,
 Illico contra Tydidem intendebat incurvos arcus,
 Et percussit irruentem, affectus ad dextrum humerum
 Thoracis cavitatem : pervolavit autem acerba sagitta,
- 100 Atque in oppositam partem perrupit; fœdabaturque sanguine thorax :
 Super hoc autem altum clamavit Lycaonis clarus filius ;
 " Ingruite, Trojani magnanimi, stimulatōres equorum :
 " Vulneratus est enim fortissimus Achivorum : nec ipsum autumo
 " Diù toleraturum acrem sagittam, si verè me
- 105 " Impulit rex, Jovis filius, proficiscentem ex-Lyciâ.
 Sic dixit jactabundus : Hunc verò non sagitta velox interfecit ;
 Sed relato pede ante equos, & currus
 Stetit, & Sthenelum allocutus est, Capaneium filium ;
 " Propera, suavissime Capaneïade, descende de curru ;

Ver. 90. — ἐριθιλέων] Pronuntiabatur ἐριθιλέων.

Ver. 91. — ἠπιβρίση.] Vide infra ad ὁ, 343.

Ver. 92. — καλ'] Vide supra ad β', 43.

Ver. 93. — Ὡς ὑπὸ Τυδείδῃ]

Sic Turno, quacunque viam secatur, agmina cedunt ;

Conversæque ruunt acies. — *Æn.* XII, 369.

Ver. 95. — Λυκάονος ἀγλαὸς υἱός] Pandarus.

Ver. 103. Βέβληται γὰρ ἄριστος] Vide supra ad ὁ, 37.

Pars bella haud temnenda, viri, jacet obitus Oroles :

Conclamant socii — *Æn.* X, 737.

Ver. 105. — ἀπορνύμενον] Vide supra ad γ', 260.

Ver. 109. Ὅρσο, πέπον.] Ita Barnesius et Codd. Vett. & MSS. Rectè, ut opinor.

Al. ὄρσο : Quod erat, ὄρσο.

Ibid. — καταβήσῃο] Videtur mihi Imperativus ex Futuro deductus, (vide infra

- 110 Ὀφρα μοι ἐξ ὤμοιο ἐρύσσης πικρὸν οἶσόν.
 Ὡς ἄρ' ἔφη Σθένης· ἢ κατ' ἵππων ἄλτο χαμᾶζε·
 Πάρ ἢ σᾶς, βέλος ὠκὺ Δαμπερὲς ἐξέρυσ' ὤμῳ.
 Αἶμα δ' ἀνηκόνιζε Δαΐ σρεπλοῖο χιτῶνος.
 Δὴ τότε ἔπειτ' ἤρξατο βολῇ ἀγαθὸς Διομήδης·
 115 Κλυθί μοι, αἰγίοχοιο Διὸς τέκῳ, ἀτρυτώνη·
 Εἴ ποτέ μοι καὶ πατρὶ φίλα φρονέουσα παρέσσης
 Διὶ ἐν πολέμῳ, νῦν αὖτ' ἐμὲ φίλαι, Ἀθλίῃ·
 Δὸς δέ τέ μ' ἀνδρα ἐλεῖν, καὶ ἐς ὄρμην ἔλχεος ἐλθεῖν,
 Ὃς μ' ἔβαλε φθάμηνος, καὶ ἐπδύχετο, καὶ με φησὶ
 120 Διὸν ἔτ' ὄψεσθαι λαμπρὸν Φάος ἡελίοιο.
 Ὡς ἔφατ' εὐχόμενος· τῷ δ' ἔκλυε Παλλὰς Ἀθλίῃ,
 Γῆα δ' ἔθηκεν ἐλαφρὰ, πόδας, καὶ χεῖρας ὑπερθεῖν·
 Ἀλχῆ δ' ἰσαμένη ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
 Θαρσῶν νῦν, Διόμηδες, ὅππῃ Τρώεσσι μάχεσθαι.
 125 Ἐν γὰρ τοι σῆθεσσι μένος πατρῴιον ἦκα
 Ἀτρεμόν, οἷον ἔχεσκε σακέσπαλος ἱππότης Τυδίδης.

- 110 " Ut mihi ex humero trahas acerbam sagittam.
 Sic dixit; Sthenelus autem de curru defiliit in terram;
 Et adstans, sagittam velocem penitus-trajecit humero:
 Sanguis autem ejaculabatur se per tortilem annulis tunicam,
 Tum verò vota concepit pugnā strenuus Diomedes;
 115 " Audi me, Ægiochi Jovis filia, indomita:
 " Si unquam mihi & patri favens astitisti
 " Ardenti in pugnā, nunc rursus mihi fave, Minerva:
 " Atque da me virum ipsum interficere, & eum intra impetum hastæ venire,
 " Qui me percussit præveniens, & gloriatur, neque me dicit
 120 " Diū ampliùs visurum splendidum lumen Solis.
 Sic dixit precans; eum verò exaudivit Pallas Minerva,
 Ac membra fecit levia, pedes, & manus desuper:
 Et propè stans verbis alatis est allocuta;
 " Confidens jam, ô Diomedes, contra Trojanos pugna:
 125 " Nam tibi in pectoribus robur paternum immisi
 " Intrepidum, quale habuit vibrator-scuti eques Tydeus.

1, 613,) licet id non agnoscant Gram-
 matici; errareque eos, qui verbum hîc in
 presenti fingunt καταβήσομαι. (Vide supra
 2, 35.) Quamquam, analogiâ non diffi-
 cili, persæpe usurpare visus est Homerus,
 verbum δύσομαι, δύσειο, ἐδύσειτο, &c.

Ver. 110. — ἐρύσσης] Ita Barnesius, ex
 MSS. Rectè. Al. ἐρύσης: Quod penultimam
 accipit. — Δαμπερὲς ἐξέρυσ' ὤμῳ, ver. 112.
 Ver. 113. Δὴ τότε ἔπειτ' ἤρξατο]

— Sic voce precatur:
 Tu Dea, tu præsens nostro succurre labori.

Æn. IX, 403.
 Ver. 115. Κλυθί μοι.] Al. Κλυθί μου:
 & alibi. Quod perinde est.

— αἰγίοχοιο] Vide supra ad α', 202.
 — ἀτρυτώνη] Vide supra ad β', 157.

Ver. 117. — νῦν αὖτ' ἐμὲ φίλαι, Ἀθλίῃ.]

Ita omninò legendum: Non, ut plerique,
 νῦν αὖτ' ἐμὲ φίλε' Ἀθλίῃ. Nam φιλεῖν, pri-
 mam necessariò corripit; φίλασθαι, eandem
 necessariò producit. Vide supra ad ver. 61;
 & ad α', 338.

Ver. 118. Δὸς δέ τέ μ' ἀνδρα ἐλεῖν, καὶ ἐς
 ὄρμην ἔλχεος ἐλθεῖν.]

Hunc sine me turbare globum, & rege
 tela per auras. Æn. IX, 409.

Scholiastes ἐλεῖν interpretatur, ἐν χερσιν ἔχειν·
 ἐπιφέρει γὰρ, εἰς ὄρμην ἔλχεος ἐλθεῖν. Sed ni-
 hil impedit quominus & hoc in loco, ἐλεῖν.
 sit interficere. Nam, hasta sua patere, & in-
 terfieri, uno eodemque æstimat Diomedes.
 " Da mihi, ut virum ipsum interficiam; da
 " utique, ut intra hasta mea jactum accedat."

Ver. 126. — ἱππότης Τυδίδης.] Vide su-
 præ ad α', 175.

- Ἀχλὺν δ' αὖ ποί ἀπ' ὀφθαλμῶν ἔλον, ἣ πρὶν ἐπῆεν,
 Ὅφρ' εὖ γινώσκῃς ἡμὲν θεόν, ἥδ' ἢ ἄνδρα.
 Τῷ νῦν, αἶ κε θεὸς περὶ ὠμῶν ἐνθάδ' ἵκη,]
 130 Μήτι σύγ' ἀθανάτοισι θεοῖς ἀνίκητ' μάχεσθαι
 τοῖς ἄλλοις· ἀτὰρ εἴ κε Διὸς θυγάτηρ Ἀφροδίτη
 ἔλθῃσ' ἐς πόλεμον, τλήγ' ἐτάμεν ὀξεί χαλκῷ.
 Ἡ μὲν ἄρ' ὥς εἰπῶσ' ἀπέβη γλαυκῶπις Ἀθηνῆ.
 Τυδείδης δ' ἐξαῦτις ἰὼν προμάχοισιν ἐμίχθη.
 135 Καί, πρὶν περ θυμῷ μεμαῶς Τρώεσσι μάχεσθαι,
 Δὴ τότε μιν τρεῖς πῶσον ἔλεν μένος, ὥς τε λέοντα,
 Ὅν ῥά τε ποιμὴν ἄγρῳ ἐπ' εἰροπόκοις ὄτεσι
 Χρᾶσθαι μὲν τ' αὐλῆς ὑπερβάλμενον, ἔδ' ἐδαμάσθαι.
 Τῷ μὲν τε θένος ὤρσεν· ἔπειτα δέ τ' ἐπ' ὑποσάμνῳ,
 140 Ἀλλ' ἤν' ἐσθλὸς δύνει, τὰ δ' ἐρήμα φοβεῖ].
 Αἱ μὲν τ' ἀλγιστῆναι ἐπ' ἀλλήλησι κέχυνται,
 Αὐτὰρ ὁ ἐμμεμαῶς βαθέης ἐξάλλεται αὐλῆς·

- “ Caliginem verò tibi ab oculis abstuli, quæ priùs inerat,
 “ Ut bene dignoscas tum deum, tum etiam hominem.
 “ Itaque nunc si quis Deus tentans te huc venerit,
 130 “ Nequaquam tu immortales deos contra pugna
 “ Alios: Verùm si Jovis filia Venus
 “ Venerit in pugnam, hanc vulnera acuto ære.
 Sic quidem locuta discessit cæcis-oculis Minerva:
 Tydides verò reversus primis pugnatoribus mixtus est.
 135 Et licet antea quoque animo promptus erat adversus Trojanos pugnare,
 At tunc tamen illum ter tantum occupavit robur, instar leonis,
 Quem opilio in-agro apud lanigeras oves
 Perfrinxerit quidem caulam transilientem, nec tamen interfecerit:
 Hujus quidem vim irritavit; postea verò non ampliùs repellit,
 140 Sed stabula subit, ovesque desertæ fugantur;
 Atque hæc quidem confertæ aliæ super alias sternuntur,
 At ille alacer ex alto exilit ovili:

Ver. 127. Ἀχλὺν δ' αὖ ποί]

—namque omnem, quæ nunc obducta
 tuenti

Mortales hebetat visus tibi, & humida
 circum

Caligat, nubem eripiam. —

Æn. II, 604.

Ver. 128. Ὅφρ' εὖ γινώσκῃς.] Queritur;
 Quis ergo Glaucum deinceps ignoravit, (ζ,
 123, 128.) homōne esset, an deus? Καί γε
 μὲν, ὅτι πρὸς καιρὸν ἀφύρῃται τὴν ἀχλὺν ὑπὸ
 τῆς Ἀθηνᾶς, ἵνα τρώσῃ τὴν Ἀφροδίτην καὶ
 Ἀρεά. Schol.

Ver. 130. —ἀθανάτοισι] Vide suprà ad
 α', 398.

Ver. 132. —τὴνγ' ἐτάμεν ὀξεί χαλκῷ.]
 Vide infrà ad ver. 336.

Ver. 140. Ἀλλὰ κατὰ ἐσθλὸς δύνει.]
 Σταθμοί, inquit Eustathius, τὰ ἐν τοῖς ἀγροῖς
 ζωοδόσια, αἱ ἐπαύσεις· καὶ ὅπως κατοικίαι α-

γοτικάι. Alii igitur hoc ita accipiunt,
 dicatur Pastor se in adibus abscondere;
 autem a Pastore deserta sint, loca omnia
 tore repleta; ovesque in stabulis confertæ
 sterni. Alii Leonem intelligunt stabula
 ire dictum, ad oves diripiendas. Porro illud
 τὰ δ' ἐρήμα φοβεῖται, quod Eustathius
 ποιμένα refert, Scholiastes a Barnese citat
 ita accipit, ut scilicet Pastor dicatur τὴν
 μίαν φοβεῖσθαι. Quæ quidem, ad sententiam
 eodẽm redeunt omnia.

Ibid. —ἐρήμα.] Ità Veteres, teste Eustathio. Al. ἐρημα. Sed hoc, leviculum.

Ver. 141. —ἀλγιστῆναι] Al. ἀλγιστῆναι.

Ver. 142. —βαθέης ἐξάλλεται αὐλῆς.]
 “ Exilit EX ovili;” vel in agros, po-
 quam oves diripuit; vel in stabula interea
 ut oves eò jam præ metu confertas diripi-
 Quod enim affert Scholiastes apud Barnesem,
 finit, (βαθέης Ἐξάλλεται αὐλῆς, αὐλὴ τῆς
 στάβου)

ὧς μεμαῶς Τρώεσσι μίγῃ κρῆτερὸς Διομήδης.

Ἐνθ' ἔλεν Ἀστυῶσιν ἢ Ἵπείνορα, ποιμένα λαῶν

145 Τὸν μὲν ὑπὲρ μαζοῖο βαλὼν χαλκίῃ δαυρὶ.
Τὸν δ' ἕτερον ξίφει μεγάλῳ κληῖδα παρ' ὤμων
Πληξ'. ἄπο δ' αὐχένος ὤμων ἐέργαθεν, ἡδ' ἄπο νώτης.
Τὸς μὲν ἑασ', ὁ δ' Ἀβανία μετώχετο, ἢ Πολύιδον,
Τίεας Εὐρυδάμαντα, ὄνειροπόλοιο γέροντα.

150 Τοῖς ἂν ἐρχομένοις ὁ γέρων ἐκρίνατ' ὀνείρες,
Ἀλλὰ σφεας κρῆτερὸς Διομήδης ἐξενάριξε.
Βῆ ἢ μὲν Ξάνθον τε, Θόωνά τε, Φαίνοπα ἢ,
Ἀμφω τηλυγέτω· ὁ δ' ἐτείρετο γήραϊ λυγρῷ,
Τὸν δ' ἔτεκετ' ἄλλον, ὅππῃ κτεάτεσσι λιπέαδ'.

155 Ἐνθ' ὅγε τὸς ἐνάριξε, φίλον δ' ἐξαίνυτο θυμὸν
Ἀμφοτέροιν πατέρι ἢ γόον ἢ κήδεα λυγρὰ

Sic alacer Trojanis mixtus est fortis Diomedes.

Tunc interfecit Astynoum, & Hypenora, pastorem populorum;

145 Altero quidem super mammam percussio æratâ hastâ;

Alterum autem ense magno, in jugulo ad humerum

Percussit: ab cervice verò humerum abscidit, & à dorso.

Atque hos quidem omisit: Abantem verò petebat, & Polyidum,

Filios Eurydamantis, somniorum-interpretis senis:

150 Quibus non, ad bellum proficiscentibus, senex interpretatus est somnia,

Verum ipsos fortis Diomedes interfectos-spoliavit.

Perrexit autem *deinceps* ad Xanthum Thoónaque, Phænopis filios,

Ambos provectâ-ætate-genitos: ipse verò conficiebatur senectâ tristis,

Filium verò non susceperat alium, quem hæredem relinqueret.

155 Tum ille hos interfecit, eorumque eripuit animam

Amborum, patri verò luctum & curas tristes

ἔλκεται εἰς τὴν βαθύτην ἐπαυλιν ἐνδόν,) planè
absurdissimum. Quodque ait Εὐστάθιος,
ἔξω, ἔξω, ἀπὸ τοῦ ἐνδον, ἢ μόνον τὴν ἔξω δηλοῖ
ἐπὶ τῇ, ἀλλὰ καὶ ὕψωμα πολλάκις σημαίνει·
καὶ ἐν τῷ, ἔξω, καὶ ἐν τῷ, ἔκνομί-
) neque verum est in istis ipsis, quæ affert,
abulicis; neque, si in istis verum esset,
sed id ullo modo locum habere in *Verbis*
significantiis; ut aded ἐξάλλεσθαι,
ampli causâ, τὴν ἔξω σχέσιν non exprime-
neque ab, ὑπεράλλεσθαι, quicquam dif-
feret.

Ver. 143. ὧς μεμαῶς]

—Panorum qualis in arvis

—Aucius ille gravi venantum vulnere pectus

Tum demum movet arma leo, —

—& fremit ore cruento:

Haud secus accenso gliscit violentia Turno.

Æn. XII, 4.

Ver. 146. —ξίφει μεγάλῳ] Quâ ratione,

hic ultimam producat; itemque, πα-

ver. 156; vide supra ad α, 51.

Ver. 148. Τὸς μὲν ἑασ'] Vide supra ad

42.

Ver. 150. Τοῖς ἂν ἐρχομένοις ὁ γέρων ἐκρί-

νατ' ὀνείρες.] Vel; Quibus nequicquam, cū
ad bellum proficiscentur, interpretatus est
somnia: (vide infra, ver. 198:) Vel; Quibus,
nunquam reversuris, interpretatus est somnia:
Vel; Quibus non amplius interpretaturus erat
somnia reversis. Ab Εὐστάθιο laudatur hæc
ambiguitas. Mihi videtur, non utique Poë-
ta, sed Nobis jam Græcè minùs scientibus
omnino tribuenda. Alio adhuc modo in-
terpretatur Popius: nempè senem, quoniam
filii ejus non reverterentur, Somniis interpre-
tandis, quid tandem de iis actum esset, que-
situm isse. At verò cur, ante confectum
bellum, ut filii reverterentur, omnino ex-
pectaret senex; equidem nihil video. Porro,
de *Prosoidia* vocis ἐκρίνατο, vide supra ad α,
309.

Ver. 151. Ἀλλὰ σφίεας.] Credo pronun-
tium fuisse, Ἀλλὰ σφίεας ut alibi.

Ver. 155. —ἐνάριξε.] *Al.* ἐνάριξε ut su-
pra ver. 151.

Ibid. —φίλον δ' ἐξαίνυτο θυμὸν Ἀμφοτέροιν]

—morere, & nē fratrem desere frater.

Æn. X, 600.

Vide autem infra ad ι, 478.

Ver.

- Λεῖπ', ἐπεὶ ὃ ζώντε μάχης ἐκνοσήσαντε
 Δέξατο· χηρῶσαι ᾗ Διὶ κλῆσιν δατέοντο.
 Ἐνθ' ὕψος Περίαμοιο δ'ὡς λάβε Δαρδανίδαο
 160 Εἰν ἐνὶ δίφρῳ ἐόντας, Ἐχήμενά τε, Χρόμιόν τε.
 Ὡς ᾗ λέων ἐν βροτοῖσι θορῶν ἐξ αὐχένα ἄξει
 Πόρτι, ἢ βροτοῖσι, ξύλοχον καταβοσκομηνάων·
 Ὡς τὸς ἀμφοτέρους ἐξ ἵππων Τυδέου ὕψος
 Βῆσε κακῶς ἀέκοντας, ἔπειτα ᾗ τούχῃ ἐσύλα·
 165 Ἴππους δ' οἷς ἐτάροισι δίδυμῃ νῆας ἐλαύνειν.
 Τὸν δ' ἰδὲν Αἰνείας ἀλαπάζοντα σίχας ἀνδρῶν,
 Βῆ δ' ἱμῶν ἄν τε μάχῃ καὶ ἀνὰ κλόνον ἐλχειάων,
 Πάνδαρον ἀντίθεον διζήμενον, εἴ πως ἐφύροι.
 Εὖρε Λυκάονα ὃν ἀμύμονά τε, κρατερόν τε·
 170 Στῆ ᾗ πρόθε' αὐτοῖο, ἔπειτα τέ μιν ἀντίον ἦνθα·
 Πάνδαρε, πῶς τοι τόξον, ἰδὲ πτερόεντες οἷοι,
 Καὶ κλέος; ᾧ ἄ τις τοι ἐρίζῃ ἐνθάδε γ' ἀνὴρ,
 Οὐδέ τις ἐν Λυκίῃ σέο γ' εὖχε' εἶναι ἀμείνων·
 Ἀλλ' ἄγε, τῷδ' ἔφες ἀνδρὶ βέλτε, Διὶ χεῖρας ἀναχών,

Reliquit, quoniam non vivos ex pugna revertsos
 Accepit; curatores verò hæreditatem partiti sunt.
 Tunc filios Priami duos corripuit Dardanidæ

- 160 In uno curru existentes, Echemonaque, Chromiūmque.
 Ut vero leo inter boves infiliens cervicem fregit
 Juvenæ, vel bovis, fruticetum depascentium;
 Sic hos ambos de curru Tydei filius

- Deturbavit sæviter invitos, posteaque armis spoliavit:
 165 Equos verò suis fociis dedit ad naves agendos.
 Hunc autem vidit Æneas dissipantem ordines virorum,
 Cœpitque ire perque pugnam & per strepitum hastarum,
 Pandarum deo-parem quærens, sicubi inveniret.
 Invenit utique Lycaonis filium laudatūmque, fortémque:

- 170 Stetitque ante ipsum, verbūmque eum contra locutus est;
 "Pandare, ubi tibi arcus & volucres sagittæ,
 "Et gloria? quā nullus tecum contendit hic quidem vir,
 "Neque quisquam in Lyciā te gloriatur esse præstantior:
 "Sed age, huic immitte viro sagittam, Jovi manibus sublati,

Ver. 161. — αὐχένα ἄξει.] Al. αὐχέν' ἄξει.

Ver. 166. Τὸν δ' ἰδὲν Αἰνείας, ἀλαπάζοντα σίχας ἀνδρῶν.]

Hunc ubi miscentem longè media agmina
 vidit.] *Æn.* X, 721.

Ver. 171. Πάνδαρε, πῶς τοι τόξον;]

—heroūm quondam fortissime frustra,
 Tantane tam patiens nullo certamine tolli
 Dona fines? Ubi nunc nobis Deus ille,
 magister

Nequicquam memoratus Eryx? ubi fama
 per omnem

Trinacriam? — *Æn.* V, 389.

Ibid. — πτερόεντες οἷοι.]

—volatile ferrum. *Æn.* IV, 71.

Ver. 172. — ᾧ ἄ τις τοι ἐρίζεται ἐνθάδε γ' ἀνὴρ.] Ἐπεὶ δὲ — ἔτ' ἐμπαιβῶν παρρησίαν ἀναδέχεται καὶ νεθεσίαν ἀκρατοῦ, τοῖς χρησιμοτάτοις ἐς τῶν βοηθημάτων ἰσορραμίζνυμένος ἐλαφρὸς ἔπαινος ὥσπερ ἐν ταῖς — "Πῶς τοι τόξον, — ᾧ ἄ τις τοι ἐρίζεται ἐνθάδε γ' ἀνὴρ;" *Plutarch. Quomodo. A. lator ab Amic. internoſc. sub finem.*

Ver. 174. — τῷδ' ἔφες ἀνδρὶ, — ὅδε κρατεῖ.]

Unus homo

—tantas strages impunè per urbem

Ediderit? juvenum primos tot mille

Orco?

Æn. IX, 78

- 175 Ὅσῃς ὁδε κρεττέει, ἢ δὴ κακὰ πολλὰ ἔοργε
 Τρωῶας· ἐπεὶ πολλῶν τε ἢ ἐθλῶν γένεατ' ἔλυσεν.
 Εἰ μὴ τις θεὸς ἐστὶ, κοτεασάμην· Τρώεσσιν,
 Ἰρῶν μιλῖσας· χαλεπὴ δ' ἐστὶ θεῶ ἐπιμήνις.
 Τὸν δ' αὖτε προσέειπε Λυκάοχος ἀγλαὸς υἱός·
 180 Αἰνεία, Τρωῶν βασιλφεύρε χαλκοχιτώνων,
 Τυδείδῃ μιν ἔγωγε δαΐφρονι πάντῃα εἶσκω,
 Ἀσπίδι γιγνώσκων, αὐλώπιδί τε τρυφαλείῃ,
 Ἴππῃς τ' εἰσορόων· σάφα δ' ἔκ οἱ δ', εἰ θεὸς ἐστίν.
 Εἰ δ' ὄγ' ἀνὴρ, ὃν φημι, δαΐφρων Τυδέος υἱός,
 185 Οὐχ ὄγ' ἀνέσθῃς θεῶ τάδε μαινέει, ἀλλὰ τις ἄρχι
 Ἔσθῃ· ἀθανάτων, νεφέλῃ ἐλυμένῃ ὥμῃς,
 Ὃς τέττε βέλῃ· ὥκῃ κηχήμενον ἔτρεπεν ἄλλῃ·
 Ἦδη γάρ οἱ ἐφῆκα βέλῃ, ἢ μιν βάλλον ὥμον
 Δεξιὸν, ἀνιερὺ Διὶ θώρηκα γυάλοιο·
 190 Καὶ μιν ἔγωγ' ἐφάμην Αἰδωνῇ προΐαψεν,
 Ἐμπῆς δ' ἔκ ἐδάμασσα· θεὸς νῦν τις ἐστὶ κοτήεις.
 Ἴπποι δ' ἔπαρέασι, ἢ ἄρματα, τῶν κ' ἐπιβάταιν·
 Ἀλλὰ πᾶς ἐν μεγάροισι Λυκάονος ἔνδεκα δῖφροι

- 175 " Quisquis is *sit*, qui vincit, & sanè malis multis affecit.
 " Trojanos: quoniam multorumque & fortium genua solvit.
 " Nisi quis deus est, iratus Trojanis,
 " Ob sacrificia succensens: Difficilis autem dei est ira.
 Huic autem respondit Lycaonis clarus filius;
 180 " Aeneas, Trojanorum princeps ære-loricatorum,
 " Tydidæ eum ego bellicoso in omnibus assimilo,
 " Clypeo agnoscens, oblongaque galeâ,
 " Equoque insipiens: planè verò haud scio, an deus sit.
 " Quòd si hic homo, quem dico, bellicosus *sit* Tydei filius,
 185 " Non hic sine deo ista furens facit, sed aliquis propè
 " Stat immortalium, nebulâ involutus humeros,
 " Qui ab isto sagittam velociter involantem avertit aliò:
 " Jam enim ei immisi telum, & ipsum percussi in humero
 " Dextro, penitus per thoracis cavitatem;
 190 " Et ipsum ego putavi ad Plutonem demissum iri,
 " Attamen non occidi: Deus sane aliquis est iratus.
 " Equi autem non adsunt, & currus, quos consendam:
 " Sed alicubi in ædibus Lycaonis undecim *sunt* currus

Ver. 178. — *μνίσας*] Secundam *produn-*
quippe à *μννίσω*, deducta. Nam quæ in
delinunt, penultimam in Futuris & Ao-
is *corripiunt*.

ibid. — ἐπι μῆνις.] *Al.* ἐπι μῆνις.

er. 185. Οὐχ ὅγ' ἀνευθις διεξέ.] Similiter,
1;

— Παλλὰς Ἀθήνη

ἄλλοι μῆνος καὶ θάρσος. —
 Apollo, — ἔμπνευσε μῆνος μίγα ποι-
 μένι λαῶν. ὁ, 262.

— ἐκ ἂν τις ἐρυκᾶκος ἀντιβολήσας,
Νόσφι θεῶν. ————— μ'.

Non hæc fine numine Divum

Eveniunt. ————— *En.* II, 777.

Ver. 186. Ἑσπὴ ἀθανάτων.] Vide supra
ad α', 398; & ad δ', 434.

Ibid. — νεφέλῃ εἰλυμένος ὤμους.]

Nube candentes humeros amictus.

Horat. Carm. I, 2; ver. 31.

Ver. 187. — ἔτραπεν ἄλλῃ.]

———— septenaque rela ————
Irrita, deflexit partim stringentia corpus.

En. X, 329.

Ver. 189. — ἀνίσχυς] Quâ ratione, ἀνίσχυς, hîc ultimam producat; itemque, γὰρ, versu præcedente; vide suprà ad α', 51.

Ver.

- Καλοί, πρωτοπαγεῖς, νεοτοχέες· ἀμφὶ δὲ πέπλοι
 195 Πέπλαντο· ὧρα δὲ σφιν ἐκάστω δίζυγες ἵπποι
 Ἑσῶσιν, καὶ λούκον ἐρεπτόμενοι καὶ οὐλύρας.
 Ἡ μὲν μοι μάλα πολλὰ γέρων αἰχμητὰ Λυκάων
 Ἐρχομένῳ ἐπέτελλε δόμοις ἐνὶ ποιητοῖσιν·
 Ἴπποισὶν μὲν ἐκέλευε καὶ ἄρμασιν ἐμβεβαῶτα
 200 Ἀρχαίνει Τρώεσσι καὶ κρατερῆς ὕμνους·
 Ἀλλ' ἐγὼ δ' ἐπιτόμιω, ἥ τ' ἂν πολὺ κέρδιον ἦεν,
 Ἴππων φειδόμενος, μή μοι δοοίατο φορβῆς,
 Ἀνδρῶν εἰλομένων, εἰωθότες ἐδμεναι ἄδδην.
 Ὡς λίπον· αὐτὰρ πεζὸς ἐς Ἴλιον εἰλήλεθα,
 205 Τόξοισιν πίσυνος· τὰ δέ μ' ἐκ ἄρ' ἐμελλον ὀνήσειν.
 Ἦδη γὰρ δοιοῖσιν ἀρστήεσσιν ἐφῆκα,
 Τυδείδῃ τε, καὶ Ἀτρεΐδῃ· ἐκ δ' ἀμφοτέροισιν
 Ἀτρεκὲς αἶμα ἕσθια βαλὼν· ἤγερα δὲ μάλλον.
 Τῷ ῥα κακῇ αἴσῃ ἅπτο πάσασιν αἰκύλα τόξα
 210 Ἦματι τῷ ἐλόμιω, ὅτε Ἴλιον εἰς ἐρχαίνω
 Ἠγεόμιω Τρώεσσι, φέρων χάριν Ἐκτορι δῖῳ.

- “ Pulchri, novi, recens-facti; circumque vela
 195 “ Expanfa sunt: apudque eorum unumquémque bijuges equi
 “ Adstant, hordeum album comedentes, & avenas.
 “ Atqui mihi valde multa fenex bellator Lycaon
 “ Proficifcenti mandata dabat in ædibus affabrè-factis:
 “ Equis me jubebat & curribus vectum
 200 “ Præfse Trojanis in acribus pugnis:
 “ Sed ego non parui, (profectò multo fatius fuisset,)
 “ Equis parcens; nè mihi indigerunt pabulo,
 “ Viris in urbe inclusis, soliti pasci largitèr.
 “ Sic eos reliqui; ac pedes ad Ilium veni,
 205 “ Arcubus fretus: qui tamen mihi non erant profuturi.
 “ Jam enim duobus principibus sagittam immisi,
 “ Tydidæque & Attidæ; atque ex ambobus
 “ Verum sanguinem elicui percussis: irritavi autem magis.
 “ Idèd malo fato de paxillo curvos arcus
 210 “ Die illo detraxi, cùm Ilium ad amœnum
 “ Dux fui Trojanis, gratificans Hæctori nobili

Ver. 194. Καλοί] Vide suprâ ad β', 43.

Ver. 195. — δίζυγες ἵπποι] Equi bijuges.

Virgil. Georgic. III, 91.

Ver. 197. Ἡ μὲν μοι μάλα πολλὰ] Pulcherrimè hæc omnia, & ad personam convenientissimè.

Ibid. — αἰχμητὰ Λυκάων] Vide suprâ ad α', 175.

Ver. 199. — ἐμβεβαῶτα] Ità edidit Barnesius ex MSS & Edit. Vett. Stephanus aliique, ἐμμεβαῶτα. Vide autem suprâ ad β', 818.

Ver. 202. Ἴππων φειδόμενος, μή μοι δοοίατο φορβῆς.] Veritus nè, in urbe obsessâ, non esset unde equis pabulum suppeditaretur.

Eustathius aliter: Διὰ φειδωλίαν, ὥς αἱ δαπανὰ πολλὰ εἰς αὐτὸς. — ἔτασ, τὸ δεινὸν, ἀνελεύθερος. — ἀναλωμάτων φιλῶς συμπερονοῦς ἀμειλί. Quod quidem videretur dixisse Poëta. Hominem enim scribit, non tam pecuniæ parcam, quàm filii improvidum.

Ver. 203. — ἄδδην.] Al. ἄδην & ἄδ.

Ver. 204. — εἰλήλεθα.] Hoc est, quod aiunt Galli, Je suis venu. Vide suprâ α', 37.

Ver. 208. Ἀτρεκὲς αἶμα] Sanguinem rubrum, manifestum, atque in armis etiam colore rubro interlitis conspicuum. Ut testatur Porcius.

- Εἰ δέ κε νοσήσω, ἢ ἐσόφομαι ὀφθαλμοῖσι
 Πατρίδ' ἐμὴν, ἄλοχόν τε, ἢ ὑπερφές μέγα δῶμα,
 αὐτίκ' ἐπεὶ ἀπ' ἐμεῖο κάρη τάμοι ἀλλότρη φῶς,
 215 Εἰ μὴ ἐγὼ τάδε τόξα φαεινῶ ἐν πυρὶ θείω,
 Χερσὶ Διαικλάσας· ἀνεμῶλια γάρ μοι ὀπηδεῖ.
 Τὸν δ' αὖτ' Αἰνείας, Τρώων ἀγός, ἀνλῖον ἦυδα·
 Μηδ' ἔτως ἀγόρευε· πάρ' ὃ δ' ἐκ ἔασε· ἄλλως,
 Πρὶν γ' ὅππ' ἐπὶ νῶ τῷδ' ἀνδρὶ, σιωπῇ ἵπποισιν ἢ ὄχεσφιν,
 220 Ἀντιβίην ἐλθάιντε, σιωπῇ ἐνλεσι, πειρηθῆναι.
 Ἀλλ' ἄγ', ἐμῶν ὀχέων ὀπιθήσο, ὄφρα ἴδῃαι
 Οἷοι Τρώϊοι ἵπποι, ὀπιτάμηντοι πεδίοιο,
 Κρασιπνὰ μάλ' ἐνθα ἢ ἐνθα διωκόμεν, ἡδὲ Φέβεσθι.
 Τῷ ἢ νῶϊ πόλινδε σαώσεται, εἴπερ ἂν αὖτε
 225 Ζεὺς ὅππ' Τυδείδῃ Διομήδεϊ κῦδος ὀρέξῃ.
 Ἀλλ' ἄγε, νυῦ μάσιγα ἢ ἡνία σιγαλόεντα
 Δέξαι, ἐγὼ δ' ἵππων ἀποθήσομαι, ὄφρα μάχωμαι.

“ Quòd si rediero, & adspexero oculis

“ Patriam meam, uxoremque, & altam magnam domum;

“ Illico post mihi caput abscidat hostilis vir,

215 “ Si non ego hos arcus lucido in igne posuero,

“ Manibus confractos: inutiles enim mihi sunt-comites.

Hunc autem vicissim Æneas, Trojanorum dux, contra allocutus est;

“ Nè sic loquere: prius verò non erit aliter,

“ Quam nos ambo adversus hunc virum, cum equis & curribus,

220 “ Obviam inveci, cum armis, experti fuerimus.

“ Verùm age, meos currus conscende; ut videas

“ Quales sint Troiæ equi, periti per campum

“ Rapidè valdè huc & illuc insequi, & fugere:

“ Qui & nos ad urbem salvos perducent, si denuò

225 “ Jupiter Tydidæ Diomedæ gloriam præbuerit.

“ Verùm age, nunc scuticam, & habenas miro-artificio-factas

“ Accipe, ego verò de equis decedam, ut pugnem.

Ver. 212. Εἰ δέ κε νοσήσω. καὶ ἐσόφομαι]

—patriis ut redditus oris,

Conjugium optatum & pulchram Caly-
 dona viderem. *Æn.* XI, 269.

Ver. 213. —ὑπερφές] *Al.* ὑπερφές.

Ver. 214. —ἀπ' ἐμεῖο κάρη τάμοι.]

ἄπ' ἐμεῖο κάρη τάμοι ἀπ' ἐμεῖο sed, κάρη ἐμεῖο
 τάμοι.

Ver. 215. —φαεινῶ ἐν πυρὶ θείῳ.] Ὁρ-

μήθεα καὶ πολέμους, καὶ φίλους, καὶ τέκνους,

καὶ γονεῖς, καὶ θεοὺς νῆ Δία, καὶ θεοὺς, καὶ

καὶ χερσὶ Διαικλάσας. Ὁ δὲ Πάριος καὶ τῇ

κατὰ τὴν σίγησιν καὶ πολλὰς ἐνέβαλλε.

Ver. 219. —ἐπὶ νῶ τῷδ' ἀνδρὶ—ἐλ-

πί.] Non utique, νῶ ἐπὶ τῷδ' ἀνδρὶ, (nam

ratione inficetè admodum transposita esset

καὶ νῶ) sed, ἐπιβήντε νῶ τῷδ' ἀνδρὶ.

Ibid.—ἵπποισιν καὶ ὄχεσφιν] *Al.* ἵπποισι
 καὶ ὄχεσφιν. Quod perinde est. Vide ad 2, 51.

Ver. 221. —ἐπιθήσο] Vide suprâ ad
 ver. 109; & ad 2, 35.

Ver. 222. Οἷοι Τρώϊοι ἵπποι.] Ἐνταῦθα
 ἔχ' ἀπλῶς οἱ Τρώϊοι ἢ γὰρ ἔχοντι τι ἑκατέρω

οἱ τῆς Τροίας ἵπποι· ἀλλ' οἱ τῆς Τροίας βασι-

λέως οἱ καὶ ἀδύνατοι ἐλέγχοντο. *Schol.* à *Bur-*

nesio citat. Vide infrâ ver. 265.

Ver. 225. Ζεὺς ἐπὶ Τυδείδῃ Διομήδεϊ κῦδος
 ὀρέξῃ.] Mirè admodum *Scholias*tes: Ἐάν

ἡμεῖν ὁ Ζεὺς δοῖεν παράτῃ ἐπὶ τῷ Τυδείδῃ

παιδί, Διομήδεϊ. Contrâ planè, quàm ait

Poëta. Quò enim istud σαώσεται; quò &

istud αὐτῇ; si de Æneæ scilicet victoriâ ac-

cipi possent hæc verba?

Ver. 227. —ἐγὼ δ' ἵππων ἀποθήσομαι]

Non, in terram è curru descendam; sed,

nam in equos regis, Ego stans in curru pug-

nabo. Ut rectè *Eustathius*: Τὸ πικρῶς τῇ

ἀρμάτι, ἵππων ἀποθῆναι λέγει.

Ver.

Ἦε σὺ τόνδε δέδεξο, μελήσῃσιν δ' ἐμοὶ ἵπποι.

Τὸν δ' αὖτε προσέειπε Λυκάον^Θ ἀγλαὸς υἱός·

230 Αἰνεΐα, σὺ μὲν αὐτὸς ἔχ' ἡνία καὶ τεῶ ἵππῳ
Μᾶλλον ὑφ' ἡϊόχῳ εἰωθότι καμπύλον ἄρμα
Οἴσετον, εἴπερ ἂν αὖτε Φεβώμεθα Τυδέ^Θ υἱόν.
Μὴ τῷ μὲν δείσαντε ματήσετον, εἴδ' ἐθέλητον
Ἐκφερέμεν πολέμοιο, τεὸν Φθόγγον ποθέοντε·

235 Νῶϊ δ' ἐπαΐξας μεγαθύμῃς Τυδέ^Θ υἱός,
Αὐτῷ τε κλείνῃ, καὶ ἐλάσῃ μώνυχας ἵππους.
Ἀλλὰ σὺ γ' αὐτὸς ἔλαυνε τέ ἄρματα καὶ τεῶ ἵππῳ,
Τόνδε δ' ἐγὼν ὀπίοντα δεδέξομαι ὅξεϊ δακρύ.

Ὡς ἄρα φωνήσαντες, εἰς ἄρματα ποικίλα βάντες,

240 Ἐμμεμαῶτ' ὀπί Τυδείδῃ ἔχον ὠκέας ἵππους·
Τῆς δ' ἴδε Σθέnel^Θ, Καπανηΐ^Θ ἀγλαὸς υἱός·
Αἶψα δ' Τυδείδῳ ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·

Τυδείδῃ Διόμηδες, ἐμῷ κεχαρισμένε θυμῷ,
Ἄνδρ' ὁρώ κρεττέρῳ ὀπί σοὶ μεμαῶτε μάχεσθ'.

245 Ἴν' ἀπέλεθρον ἔχοντας· ὁ μὲν, τόξων εὖ εἰδώς,
Πάνδαρος, υἱὸς δ' αὖτε Λυκάονος εὐχε^Θ εἶναι·
Αἰνεΐας δ' υἱὸς μεγαλήτορος Ἀλχίσαιο
Εὐχε^Θ ἐκγεγάμην, μήτηρ δέ οἱ ἔς' Ἀφροδίτη.

“ Vel tu Hunc excipe, curæ autem erunt mihi equi.

Hunc autem vicissim allocutus est Lycaonis clarus filius;

230 “ Ænea, tu quidem ipse tene habenas & tuos equos:

“ Melius sub aurigâ consueto curvum currum

“ Ferent, si retrò fugerimus Tydei filium.

“ Nè hi, si expaverint, temerè vagentur, neque velint

“ Efferre prælio, tuam vocem desiderantes,

235 “ Nos autem cum-impetu-insecutus magnanimi Tydei filius,

“ Ipsosque interficiat, & abigat solidos ungulis equos.

“ Sed tu ipse age tuos currus & tuos equos,

“ Hunc autem ego irruentem excipiam acutâ hastâ.

Sic locuti, curribus variatis conscensis,

240 Impetu concitati contra Tydidem dirigebat veloces equos.

Hos autem vidit Sthenelus, Capaneius præclarus filius;

Confestimque Tydidem verbis alatis allocutus est;

“ Tydide Diomedes, meo carissime animo,

“ Duos viros video fortes contra te paratos pugnare,

245 “ Vires immensas habentes: alter quidem, arcuum peritus,

“ Est Pandarus, filius verò Lycaonis gloriatur esse:

“ Æneas autem filius magnanimi Anchisæ

“ Gloriatur natus esse, materque ipsi est Venus.

Ver. 228. — δ' ἐμοί.] *Al.* δ' μοι.

Ver. 236. — μώνυχας ἵππους.]

— solido — ungula cornu.

Georgic. III, 88.

Ver. 240. Ἐμμεμαῶτ'] Similiter, ver.

244, μεμαῶτε. Vide supra ad β', 818.

Ver. 243. — ἐμῷ κεχαρισμένε θυμῷ.]

— animo gratissima nostro.

Æn. XII, 142.

Ver. 247. Αἰνεΐας δ' υἱός.] *Barnesius* edendū voluit, Αἰνεΐας δ' υἱός. Minus recte.

Ibid. — μεγαλήτορος] *Al.* μὲν ἀμύμονος.

Ver.

- Ἄλλ' ἄγε δὴ χαζώμεθ' ἐφ' ἵππων· μηδὲ μοι ἔτω
 250 Θυῶε Διὶ προμάχων, μήπως Φίλον ἦτορ ὀλέσσης.
 Τὸν δ' ἄρ' ὑπὸ δρεῖ ἰδὼν προσέφη κρατερὸς Διομήδης·
 Μήτι Φόβονδ' ἀγόρευ', ἐπεὶ ἔδέ σε πεισέμεν οἶω·
 Οὐ γάρ μοι γῆναῖον ἀλυσκάζοντι μάχεσθαι,
 Οὐδὲ καταπλώσσειν· ἔτι μοι μένος ἔμπεδόν ἐστιν.
 255 Ὀκνεῖω δ' ἵππων ὀπιβαινέμεν· ἀλλὰ ἢ αὐτως
 Ἀηλίου εἴμι αὐτῶν· τρεῖν μὲν ἔκ ἐξ Παλλὰς Ἀθηνῆ.
 Τῷ δ' ἔτι πάλιν αὐτὶς ἀποτίσεται ὠκείας ἵπποι
 Ἀμφω ἀφ' ἡμείων, εἰ γὰρ ἕτερός γε φύγησιν.
 Ἄλλο δέ τοι ἐρέω, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῆσιν·
 260 Αἶχεν μοι πολυέχλος Ἀθηνῆ κῦδος ὀρέξῃ
 Ἀμφοτέρω κτεῖναι, σὺ δ' ἢ τίσθῃ μὲν ὠκείας ἵππους
 Αὐτῷ ἐρυκακτεῖν, ἐξ ἀνθυγος ἡνία τέινας·
 Αἰνείαο δ' ἐπαύξει μεμνημένος ἵππων,
 Ἐκ δ' ἐλάσσει Τρώων μετ' εὐκνήμιδας Ἀχαιῆς·
 265 Τῆς γάρ τοι γυνῆς, ἧς Τρωῖ περ εὐρύοπα Ζεὺς
 Δῶχ', ὅς ποινὴν Γανυμήδεος· ἔνεκ' ἀελοῖ

- “ Verum age quæso retrocedamus conscenso curru, neque mihi sic
 250 “ Discurrito furens per primos pugnatores, nè fortè dulcem vitam perdas.
 Hunc autem torvè intuens allocutus est fortis Diomedes;
 “ Nequaquam ad-fugam hortare, quoniam non te persuasurum puto:
 “ Non enim mihi decorum est fugitantem pugnare,
 “ Neque pavitare: adhuc mihi vires integræ sunt.
 255 “ Piget autem equos conscendere; quin & sic
 “ Obviam ibo iphis: trepidare me non finit Pallas Minerva:
 “ Hos autem non iterum retrò auferent veloces equi
 “ Ambos à nobis, si vel alter quidem effugerit.
 “ Aliud verò tibi dicam, tu autem in animo reconde tuo:
 260 “ Si mihi consultissima Minerva gloriam præbuerit
 “ Ambos interficiendi, tum verò tu hosce quidem veloces equos
 “ Hic detine, ex orbili-ad-fellam-fixo habenis suspensis;
 “ In Æneæ verò irrue memor equos,
 “ Abigéque à Trojanis ad benè-ocreptos Achivos.
 265 “ Ejus enim stirpis sunt, è quâ Troï latè-sonans Jupiter
 “ Dedit pro filio pretium Ganymede: quoniam optimi sunt

Ver. 249. — ἄγε δὴ.] *Age quæso.* Vide
 suprà ad β', 158;

Ver. 253. — ἀλυσκάζοντι.] *Al.* ἀλυσκά-
 ζοντα.

Ver. 255. — αὐτως.] *Al.* ἔτως.

Ver. 256. — τρεῖν μὲν ἔκ ἐξ Παλλὰς Ἀ-
 θηνῆ.] Syllabæ ἐξ hîc in unam coalescunt.
 Sic & alibi:

Ἄλλ' ἐῷ μέν μιν πρῶτα παρὰ ξελθεῖν πεδίοιο.

Ilia. κ', 344.

Ἀψ Δαναῶν ἐς ὄμιλον, ἐπὶ χ' ἐῷ μιν πολί-
 μοιο.

Ibid. τ', 402.

Οὐκ ἐάσεις ἐμοὶ δύναιαι βιὸν ἠδὲ φάρεττον.

Odyss. φ', 233.

ubi omninò pronuntiabatur, Οὐκ ἀσπασιν ἰ-

μοί· vide suprà ad δ', 42. Cæterum hoc
 in loco, Veterum nonnulli (ut docet *Eu-
 statius*) legebant, ἔα: ut esset scilicet, non
 contractum, sed ἀποκοπὴν, ex ἔα.

Ver. 259. — σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῆσιν.]
 Vide suprà ad α', 297.

Ver. 261. — τίσθῃ.] *Nostros hosce.*

Ver. 265. Τῆς γὰρ τοι γυνῆς.]

Semine ab æthereo

Illorum de gente, patri quos Dardala Circe
 Supposita de matre nothos furata creavit.
Æn. VII, 281.

Ibid. — εὐρύοπα Ζεὺς.] Vide suprà ad α',
 175 & 498.

- Ἴππων, ὅσσοι ἔασιν ὑπὸ ἡῷ τ', ἡελιόν τε
 Τῆς γλῆνης ἐκλεψεν ἄναξ ἀνδρῶν Ἀλκίσις,
 Λάτρη Λαομέδοντος ὑπάρχων Θήλεας ἵππους·
 270 Τῶν οἱ ἔξ ἐγμόνιο ἐνὶ μεγάροισι γνέθλης·
 Τῆς μὲν τέσσαρας αὐτὸς ἔχων ἀτίταλλ' ὅππ' φάτῃ,
 Τῷ δ' ὅδ' Αἰνεία δῶκεν, μῆσ' ὥρε φόβοιο·
 Εἰ τέτω κε λάβοιμεν, ἀροίμεθα καὶ κλέῃ ἐοθλόν.
 ὧς οἱ μὲν ποιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον·
 275 Τῷ δ' ὅτ' ἀχ' ἐγλύθεν ἦλθον, ἐλαύνοντ' ὠκέας ἵππους.
 Τὸν πρότερον προσέειπε Λυκάον' ἀγλαὸς υἱός·
 Καρτερόθυμε, δαΐφρον, αἰγανῷ Τυδέῃ υἱέ,
 Ἥ μάλα σ' εἰ βέλῃ ὥκ' ἀμαράσαστο, πικρὸς οἷσός·
 Νυῦ αὐτ' ἐλχέῃ πειρήσομαι, αἶκε τύχοιμι.
 280 Ἥ ῥα, καὶ ἀμπεπαλὼν προΐει δολιχόσκιον ἔλχον,
 Καὶ βάλε Τυδείδαο κατ' ἀσπίδα· τῷ δ' Ἀφ' ὧς
 Αἰχμὴ χαλκείη πλαμένη θώρηκι πελάσθη.
 Τῷ δ' ὅππ' μακρὸν αὔσε Λυκάον' ἀγλαὸς υἱός·
 Βέβληαι κενεῶνα Ἀχαιεὺς, εἰ δέ σ' οὔτω
 285 Διὸς ἔτ' ἀνὰ χεῖρας ἐμοὶ δ' ἐμὲ γ' εὖχον ἔδωκας.
 Τὸν δ' εἰ ταρβήσας προσέφη κρατερὸς Διομήδης·

“ Equorum, quicumque sunt sub Aurorâque, Solêque.

“ Ex hac stirpe furatus est rex virorum Anchises,

“ Clam Laomedonte, submissis fœminis equabus:

270 “ Horum ei sex nati sunt in ædibus ex stirpe;

“ Quatuor quidem ipse retinens saginavit ad præseppe,

“ Duos autem Æneæ dedit, aptos bello:

“ Si hos ceperimus, retulerimus sanè gloriam magnam.

Sic hi quidem talia inter se dicebant:

275 Illi verò citò propè accesserunt, incitantes veloces equos.

Hunc prior allocutus est Lycaonis præclarus filius;

“ Pertinax, bellicose, illustris Tydei fili,

“ Profectò te non telum velox interfecit, acerba sagitta:

“ Nunc rursus hastâ experiar, an assequi valeam.

280 Dixit, & vibratam emisit longam hastam,

Et feriit Tydidæ clypeum: per eum autem penitus

Cuspis ærea volans thoraci admota est.

Tum verò altùm clamavit Lycaonis præclarus filius;

“ Vulneratus es ad ile penitus, neque te puto

285 “ Diù amplius toleraturum: mihi autem magnam gloriam dedisti.

Hunc autem non expavescens allocutus est fortis Diomedes;

Ver. 269. — Θήλεας ἵππους] Nonnulli, annotante Eustathio, scribunt Θηλέας, pro Θηλείας. Quod ferri omninò non potest. Nam Accusativum istum pluralem primæ (quam vocant) Declinationis, qui in linguâ Doricâ syllabam æs corripit, ignoravit planè Homerus. Vide suprâ ad β, 43.

Ver. 270. — γνέθλης] Al. γνέθλη.

Ver. 273. Εἰ τέτω κε λάβοιμεν.] Non supervacaneum est istud, καὶ; sed eam ferè vim

habet, quam, apud Latinos, Quid si hos ceperimus; vel, Quid si hos porro ceperimus.

Ibid. — κέν] Al. κεν.

Ver. 276. Τὸν πρότερος προσέειπε] Constructio Afyndetos, hoc in loco, loquentis atque irruentis impetum rectè exprimit.

Ver. 284. Βέβληαι] Vide suprâ ad α, 37.

Ver. 286. — εἰ ταρβήσας]

— neque territus heros. Æn. V, 457.

ἡμιβροτες, εἰδ' ἔτυχες· ἀτὰρ εἰ μὲν σφῶϊ γ' οἶω
Πρὶν γ' ἀποπαύσεσθαι, πρὶν γ' ἢ ἕτερόν γε πεσόντα
Αἵματι ἄσαι Ἄρηα ταλαύρηνον πολέμισιν.

- 290 Ὡς φάμεν προέηκε, βέλῳ δ' ἵθιγεν Ἀθηνῶν
ῥῖνα παρ' ὀφθαλμόν, λείκας δ' ἐπέρυσεν ὀδόντας.
Τῷ δ' ὑπὸ μὲν γλῶσσαν πρυμνίῳ τάμε χαλκὸς ἀτεργής,
Αἰχμὴ δ' ἐξεχύθη παρὰ νείατον ἀνδρεῶνα.
Ἦρπε δ' ἐξ ὀχέων, ἀρξάθησε ὅ τ' ὅλχε' ἐπ' αὐτῷ
295 Αἰόλα, παμφανόωντα· παρέτρεσαν δέ οἱ ἵπποι
Ὠκύποδες· τῷ δ' αὖθις λύθη ψυχὴ τε, μὲν ῥα τε.
Αἰνείας δ' ἐπόρυσσε σινὲ ἀσπίδι δαυρὶ τε μακρῷ,
Δήσας, μήπως οἱ ἐρυσαίετο νεκρὸν Ἀχαιοί.
Ἀμφὶ δ' ἄρ' αὐτῷ βαῖνε, λέων ὥς, ἀλκὴ πεποιθώς·
300 Πρόσθε δέ οἱ δόρυ τ' ἔχε, καὶ ἀσπίδα πάντοσε ἴστω,

“Errâsti, nec es affecutus: at non equidem vos puto

“Antè cessaturos, quàm saltem alter-*vestrū* stratus

“Sanguine fatiârît Martem invictum bellatorem.

- 290 Sic fatus jaculatus est, telumque direxit Minerva
In nasum ad oculum; albos autem trajecit dentes.

Ejusque linguam extremam abscidit æs rigidum,

Cuspis verò exiit ad extremum mentum.

Cecidit autem de curru, sonitumque dedere arma super ipso

- 295 Varia, collucentia; tremefacti verò resistabant ejus equi

Pedibus-celeres: ejusque ibi soluta est anima, roburque.

Æneas verò *tum* irruit, cum clypeo hastâque longâ;

Veritus, nè quâ sibi traherent cadaver Achivi.

Circumiens autem *propugnabat*, tanquam leo, robori confusus:

- 300 Præteritque ipsi hastamque, & clypeum undique æqualem,

Ver. 287. — εἰδ' ἔτυχες ἀτὰρ] Vide supra ad α, 51.

Ibid. — εἰ μὲν σφῶϊ γ' οἶω

Πρὶν γ' ἀποπαύεσθαι, πρὶν γ' ἢ ἕτερόν γε πεσόντα.] *Barnesius* particulam γ', ad *Memoriam* utique non necessariam, post vocem πρὶν bis hic omittendam existimat. At nihil opus. Habet enim *faceti* aliquid particula ista in hujusmodi παθητικοῖς sæpius repetita. Εἰ γὰρ τὸν σύνδεσμον ἐξέλοις, συνεζαίρηται καὶ τὸ πάθος. *Demetr. Phaler.* περὶ ἡμετέρας, § 57. Vide supra ad α, 56; & ad β, 158. Porro, in ultimo isto loco, ἕτερόν γε πεσόντα, maximam habet vim particula γ'; eam nimirum, quam habet vox Romana, *saltem*.

Ver. 290. — βέλῳ δ' ἵθιγεν Ἀθηνῶν.]

— directi tela manusque

Corpus in *Æacidæ*. — *Æn.* VI, 57.

Ver. 291. — ἐπέρυσεν] Vide supra ad α, 67.

Ver. 292. — ὑπὸ μὲν γλῶσσαν πρυμνὴν τήν.] Διὰ τὸ ἐπισημειῖν κατὰ τῆς γλῶττης. *Athenæus*, lib. VI, cap. 8.

Ver. 293. — ἐξεχύθη] *Al.* ἐξετύθη & ἐχέθη.

Ibid. — παρὰ νείατον ἀνδρεῶνα.] Nempe incidit ei telum tum, cum fortè caput *demitteret*.

Ver. 295. Αἰόλα] Vide supra ad β, 816.

Ibid. — παμφανόωντα.]

— fulgentiaque arma.

Æn. VI, 490. XI, 6.

— & versicoloribus armis. *Æn.* X, 181.

Ver. 297. — ἐπόρυσσε] *Schol.* ἀπόρυσσε. ἀπεπύδα τὸ ἄρματος. Quod eodem redit.

Ver. 298. — μήπως α] Qui istud, α, ad se, latinè vertunt; ad sententiam quidem nihil malè, sed ad *syntaxin* minùs rectè accipiunt. Non enim hoc dicitur; “*veritus*, “ nè ad se,” ad *Achivos* scilicet, pertraheretur cadaver; sed, “*veritus*, nè sibi,” nè *Ænea* scilicet, eriperetur. Id quod ad sententiam minimè, ad *grammaticam* certè permultum interest.

Ver. 299. — ἀλκὴ] Rectè Scholiaſtes, ut & *Ascalonites* apud *Eusebium*; ἀλκται ἀπὸ τῆς ὀρθῆς τῆς Ἀλξ' ὡς πρὶν αἰ, ἀπὸ τῆς Πλάξ. *Al.* ἀλκὴ pro ἀλκή. Quod ineptum est.

- Τὸν κλάμψαι μεμαῶς, ὅσις τῷ γ' ἀντίον ἔλθοι·
 Σμερδαλέα ἰάχων· ὃ ᾧ χερμάδιον λάβε χεῖρ
 Τυδείδης, μέγα ἔργον, ὃ ἔ' δύο γ' ἄνδρε φέροιεν,
 Οἷοι νῦν βροτοί εἰσ'· ὃ δέ μιν ῥέα πάλλε κ' οἶϑ·
 305 Τῷ βάλεν Αἰνείας κατ' ἰχίου, ἔνθα τε μηρὸς
 Ἰχίῳ ἐνσέφεϑ· κοτύλῳ δέ τέ μιν καλέεσι·
 Θλάσσε δέ οἱ κοτύλῳ, πρὸς δ' ἄμφω ῥῆξε τένοντε·
 ὦσε δ' ἀπὸ ῥινὸν τρηχὺς λίϑϑ· αὐτὰρ ὅγ' ἦρως
 Ἔση γνῦξ ἐρπῶν, κ' ἐρείσαστο χεῖρὶ παχείῃ
 310 Γαίης· ἀμφὶ ᾧ ὄσσε κελαινὴ νύξ ἐκάλυψε.
 Καί νύ κεν ἐνθ' ἀπόλοιο ἄναξ ἀνδρῶν Αἰνείας,
 Εἰ μὴ ἄρ' ὄξυ νόησε Διὸς θυγάτηρ Ἀφροδίτη,
 Μήτηρ, ἣ μιν ἔω' Ἀλχίσῃ τέκε βακχολέοντι·
 Ἀμφὶ δ' ἐὼν φίλον υἱὸν ἐχθράτο πῆχσε λεικῶ·
 315 Πρὸςθε δέ οἱ πέπλοιο φαεινῷ πύγῃ ἐκάλυψεν,
 Ἐρκεῖ ἔμψυ βελέων, μή τις Δαναῶν ταχυπάλων
 Χαλκὸν ἐνὶ στήθεσσι βαλὼν, ἀπὸ θυμὸν ἔλοιτο.

Illum interficere paratus, quicumque huic obuius veniret;
 Horribiliter vociferans: At saxumprehendit manu
 Tydides, magni ponderis, quod non duo utique viri ferrent,
 Quales nunc homines sunt: hic verò ipsum facile vibrabat etiam solus.
 305 Eo percussit Æneæ coxendicem, ubi scilicet femur
 In coxâ vertitur; acetabulumque ipsum vocant:
 Confregit autem ipsi acetabulum, & insuper ambos dirupit nervos;
 Detraxitque cutem asper lapis: Tum verò heros
 Constitit in genua lapsus, & sustentabat se nixus manu robustâ
 310 In terram; oculos verò nigra nox cooperuit.
 Atque adeò ibi perisisset rex virorum Æneas,
 Nisi citò animadvertisset Jovis filia Venus,
 Mater, quæ ipsum ex Anchisâ peperit boves-pascente:
 Circum autem suum dilectum filium fudit lacertos candidos:
 315 Atque ipsum pep̄li nitidi plicaturam obtendit,
 Septum ut esset telorum; nè quis Danaorum celerum-equitum,
 Ære in pectora coniecto, animam eriperet.

Ver. 302. Σμερδαλέα ἰάχων.] Vide suprâ ad δ', 456.

Ver. 303. — ὃ ἔ' δύο γ' ἄνδρε φέροιεν.] Particula γ', eam hîc vim habet, quam Latina, *utique*.

Saxum antiquum, ingens, campo quod fortè jacebat

Limes agro positus, litem ut discerneret arvis:

Vix illud lecti bis sex cervice subirent, Qualia nunc hominum producit corpora tellus:

Ille manu raptum trepidâ torquebat in hostem

Altior insurgens, & cursu concitus heros. *Æn. XII, 897.*

Vix illam famuli Phegeus Sagarisque ferebant

Multiplicem, connixi humeris; ipductus at olim

Demoleus, cursu palantes Troas agebat. *Æn. V, 263.*

Ver. 308. — τρηχὺς] Mirè admodum Vir doctissimus, *Henr. Stephanus*, (de verbis Græcis quæ interpretatus est Cicero;) "τρηχὺς est apud Homerum, Metri causa." Quasi verò aut non omnibus in locis τρηχὺς Homero diceretur, aut etiam τρηχὺς primari non produceret. De ἀπὸ, vide ad α, 51.

Ver. 310. — ἀμφὶ δέ ὄσσε.] *Al. ἀμφὶ δ' οἶσσε.*

Ver. 315. Πρὸςθε δέ οἱ πέπλοιο] Tu potes Æneam manibus subducere Graiûm, Proque virò nebulam & ventos obtendere inanes. *Æn. X, 84.*

Ver. 316. Ἐρκεος ἔμψυ βελέων.] Nimirum τῇ ἀφρασίᾳ infirmitas, ver. 345.

- Ἡ μὲν ἐὼν φίλον υἱὸν ὑπεξέφερεν πολέμοιο·
 Οὐδ' υἱὸς Καπανῆος ἐλήθετο σωθεσίου
 320 Τάων, ἃς ἐπέτελλε βολῶ ἀγαθὸς Διομήδης.
 Ἀλλ' ὅγε τὸς μὲν εἰς ἡρύκακε μώνυχας ἵππους
 Νίσσφιν ὧπ' φλοίσβῃ, ἐξ ἀνίσχυ' ἡνία τείνας·
 Αἰνείαο δ', ἐπαΐξας, καλλιτέρχας ἵππους
 Ἐξέλασε Τρώων, μετ' εὐκνήμιδας Ἀχαιῆς·
 325 Δῶκε δ' Δηϊπύλῳ, ἐτάρω Φίλῳ, ὃν πέρα πάσης
 Τίεν ὀμηλικίης, ὅτι οἱ φρεσὶν ἄρτια ἦδη,
 Νηυσὶν ὅπ' γλαφυρῇσιν ἐλαυνέμεν· αὐτὰρ ὅγ' ἦρως
 ὦν ἵππων ὅπιβας ἔλαβ' ἡνία σιγαλόεντα·
 Αἶψα δ' Τυδείδῳ μέθεπε κρατερώνυχας ἵππους,
 330 Ἐμμεμαῖς· ὃ δ' Κύπρην ἐπώχετο νηλεὲς χαλκῷ,
 Γινώσκων ὅτ' ἀναλκίς ἔλω θεὸς, εἰδὲ θεάων
 Τάων, αἵτ' ἀνδρῶν πόλεμον κατακοιρανέουσιν,
 Οὐτ' ἄρ' Ἀθηναίη, ἔτε πολίπορθ' Ἐνυώ.
 Ἀλλ' ὅτε δὴ ῥ' ἐκίχανε πολλὴ κατ' ὄμιλον ὀπάζων,
 335 Ἐνθ' ἐπορεξάμεν' μεγαθύμῃ Τυδέϊ υἱὸς,
 Ἀκρίῳ ἔτασε χεῖρα μετάλμ' ὀξεί χαλκῷ

Illa quidem igitur suum dilectum filium subducebat è prælio :

Neque verò filius Capanei oblitus est mandatorum

320 Eorum, quæ dederat pugna strenuus Diomedes :

Sed hic suos quidem inhibuit solidos-ungulis equos

Seorsum à strepitu bellico, ex orbili-ad-fellam-fixo habenis suspensis ;

Aeneæ verò, irruens, júbis-pulchris-comantes equos

Abegit à Trojanis, ad bene-ocreatos Achivos :

325 Deditque Deïpylo, socio dilecto, quem supra omnem

Honorabat æqualium-cæctum, quòd sibi mente consentaneâ erat ;

Naves ad civas ut ageret : at ipse heros,

Suo curru conscenso, sumpsit habenas miro-artificio-factas :

Statimque post Tydidem egit validos-ungulis equos,

330 Alacer : Is verò Venerem persequabatur crudeli are,

Gnarus quòd imbellis esset dea, neque dearum

Earum, quæ virorum bellum imperio-administrant,

Neque Minerva, neque urbium-vastatrix Bellona.

At cum jam affectus esset, frequentem per turbam persequens,

335 Tum protensâ hasta magnanimi Tydei filius,

Summam vulnèravit manum infiliens acuto are

Ver. 320. — [βελὸν ἀγαθὸς] Vide suprâ
 ad β, 408.

Ver. 322. Νίσσφιν] Vide suprâ ad α, 349.

Ver. 326. — [ὅτι οἱ φρεσὶν ἄρτια ἦδη.]

Non hoc utique dicitur, aut ad sapientiam

fuisse pares ; id quod Alii existimârunt : aut

ad virtutem, ut Aliis visum est : sed, cum

meritis & naturâ Stheneli congruum fuisse

Deïpylum.

Ver. 331. Γινώσκων ὅτι] Vide suprâ ad

α, 537.

Ver. 336. Ἀκρίῳ ἔτασε χεῖρα.] Vide suprâ

ad δ, 525 ; & ad α, 140.

——— Venus aurea contrâ ;

——— Ætolis surgit ab Arpis

Tydides ; equidem credo, mea vulnera
 restant. *Æn. X, 28.*

——— Ferro cœlestia corpora demens

Appetii, & Veneris violavi vulnere dex-
 tram. *Æn. XI, 276.*

Caterum hoc, ut opinor, ait *Homerus* ; *Di-*

medem, πολλὴν κατ' ὄμιλον ὀπάζοντα, ver. 334,

per multis Trojanorum fufis atque casis, (πο-

λὴν συνιστάμενων, ut rectè Heracleides Ponticus)

magnam Helenæ rapiendæ auctoribus ac pro-

pugnatoribus Notam infamia eo die inussisse.

- 'Αβληχρῶ· εἶθαρ ἧ δόρυ χροὸς ἀνλετόρησεν,
 'Αμβροσίῃς ἄρ' επέπλε, ὃν οἱ Χάριτες κάμον αὐταί,
 Πρυμνὸν ὑπὲρ θέναν· ῥέε δ' ἀμβροτον αἷμα θεοῖο,
 340 Ἰχῶρ, οἷός περ τε ῥέει μακάρεσσι θεοῖσιν·
 Οὐ γὰρ σῖτον ἐδασ', ἔ' πίνουσ' αἴθοπα οἶνον,
 Τῶν κ' ἀναίμονές εἰσι, καὶ ἀθάνατοι καλέον·
 Ἡ δὲ μέγα ἰάχουσα ὑπὸ ἔο κάββαλεν ὕον·
 Καὶ τὸν μὲν μῆ χερσὶν ἐρύσσατο Φοῖβος· Ἀπόλλων
 345 Κυανέῃ νεφέλῃ, μή τις Δαναῶν ταχυπώλων
 Χαλκὸν ἐνὶ στήθεσσι βαλὼν, ἐκ θυμὸν ἔλη·
 Τῇ δ' ὕπὶ μακρὸν αὔσε βολῶ ἀγαθὸς Διομήδης·
 Εἶκε, Διὸς θυγάτηρ, πολέμῃ καὶ δηϊοτήτῃ·
 Ἡ δ' ἔχ' ἄλῃς, ὅττι γυναικῆς ἀνάλκιδας ἠπεροπύεις·
 350 Εἰ δὲ σύ γ' ἐς πόλεμον πωλήσῃς, ἥτε σ' ὅτω
 Ῥιγῇσιν πόλεμόν γε, καὶ εἰ χ' ἐτέρωθι πύθῃαι.
 Ὡς ἔφαθ'· ἡ δ' ἀλύσ' ἀπεβῆσατο· τείρετο δ' αἰνῶς,
 Τλῶ μὲν ἄρ' Ἴρις ἐλῶσα ποδῶν ἔξαγ' ὁμίλῃ,

Imbecillam : statim verò hasta cutem perfodit,
 Divinum per pepulum, quem ei Charites elaborarant ipsæ,
 Extremam supra volam : Fluebat autem immortalis sanguis deæ,

- 340 Ichor, qualis nempe fluit beatis diis.
 Non enim panem edunt, neque bibunt nigrum vinum ;
 Ideò exangues sunt, & immortales appellantur.
 Illa verò altum clamans, abs se dejecit filium :
 Et hunc quidem manibus eripuit Phœbus Apollo
 345 Obscurâ nebulâ, ne quis Danaorum celerum-equitum,
 Ære in pectora conjecto, animam eriperet.
 Illam verò altum inclamavit pugnâ strenuus Diomedes ;
 “ Cede, Jovis filia, bello & pugnâ :
 “ An non fatis, quòd mulieres imbelles decipis ?
 350 “ Sin autem tu in bello versabere, certè te puto
 “ Reformidaturam bellum, etiam si vel alibi nomen ejus audieris.
 Sic dixit : illa verò mente-turbatâ abiit ; affligebatur enim graviter.
 Eam verò Iris prehensam pernix duxit extra turbam,

Ver. 341. — αἴθοπα οἶνον] Vide suprâ
 ad α', 402.

Ver. 342. — ἀθάνατοι] Vide suprâ ad
 α' 398.

Ver. 343. Ἡ δὲ μέγα ἰάχουσα] Ità optimè
 restituit Barnesius : Vide suprâ ad δ', 456.
 Vulg. corruptissimè, Ἡ δὲ μέγ' ἰάχουσα.

Ibid. — ἀπο ἔο] Vide suprâ ad α', 51.

Ver. 344. — ἐρύσσατο] Ità & hîc quoque
 rectè edidit Barnesius. Quod enim in Aliis
 legitur, ἐρύσας, antepenultimam necessariò
 corripit.

Ver. 345. Κυανέῃ νεφέλῃ.] Τῇ ἀορασίῃ, ut
 rectè scholiastes. Per multitudinem scilicet
 Æneâs elapsus, se subduxit. Vide suprâ ad
 ver. 315.

Ver. 349. Ἡ δ' ἔχ' ἄλῃς] Istud ἡ δ' ἔχ', in in-
 terrogationibus, in unam syllabam coalescit,

non licentiâ aliquâ Poëticiâ, sed quia vulgò
 etiam in solutâ (ut opinor) oratione in
 pronuntiabatur. Non enim id semel ve-
 rumve, sed perpetuò ferè, & consultò fecit
 Poëta. Pronuntiabatur nimirum, ἡ δ' ἔχ' αἰ-
 ῶς. Sic, in vulgato isto versu,

Ἡ δὲ δικαιοσύνη συλλήβδην πᾶς ἀρετὴ ἐστίν.
 Similiter, apud Philemonem in fragmentis,
 Ἀνὴρ δίκαιός ἐστιν, ἔχ' ὁ μὴ ἀδίκων.

Legebatur scilicet,
 Ἀνὴρ δίκαιός ἐστιν, ἔχ' ὁ μὴ δίκων.

Item, apud Sophoclem,
 Τῶν ἐγὼ καὶ ἐμελλον, ἀνδρὲς ἐδενόν.
 Antig. ver. 468.

Pronuntiabatur videlicet,
 Τῶν ἐγὼ καὶ ἐμελλον, ἀνδρὲς ἐδενόν.

Et apud Platonem perpetuò, ἐγὼ οἶμαι, τι-
 ferebatur ἢ οἶμαι, indèque scriptum ἢ οἶμαι.
 Ver. 358.

- Ἀχθομένῳ δ' ὀδῶσι· μελάνετο δ' ἤ χροῖα καλόν.
 355 Εὖρεν ἔπειτα μάχης ἐπ' ἀεστερὶ θῆρον Ἀρηῶν
 Ἥμῃον· ἥεῖ δ' ἔχθ' ἐκέκλιτο, ἢ ταχέ' ἴππῳ·
 Ἢ δ', γνύξ' ἐρπύσσα, κασιγνήτοιο φίλοιο,
 Πολλὰ λισσομένη, χρυσάμπυκας ἤτεεν ἵππους·
 Φίλε κασίγνητ', ἐκκόμισαί τέ με, δὸς δέ μοι ἵππους·
 360 Ὅφρ' ἐς Ὀλυμπον ἵκωμαι, ἵν' ἀθανάτων ἔδῃ ἐσί.
 Δίῳ ἄχθομαι ἔλκῃ, ὃ με βροτὸς ἔτασεν ἀνὴρ
 Τυδείδης, ὃς νῦν γε ἢ ἂν Διὶ πατρὶ μάχοιτο.
 Ὡς φάτο· τῇ δ' Ἀρης δῶκε χρυσάμπυκας ἵππους·
 Ἢ δ' ἐς δίφρον ἔβαινε, ἀκηχεμένη φίλον ἦτορ·
 365 Πάρ δέ οἱ Ἴρις ἔβαινε, ἢ ἠνία λάζετο χερσὶ·
 Μάστιξεν δ' ἐλάαν, τῷ δ' ἐκ ἄκοντε πετέοθι.
 Αἶψα δ' ἔπειθ' ἵκοντο θεῶν ἔδῃ, αἰπῶν Ὀλυμπον·
 Ἐνθ' ἵππους ἔθηκε ποδῶν ἐμῇ ὠκέα Ἴρις,
 Λύσας· ἐξ ὀχέων· ὧσθ' δ' ἀμβρόσιον βάλεν εἶδαρ.
 370 Ἢ δ' ἐν γένασι πίπτε Διώνης δ' Ἀφροδίτη,
 Μητρὸς ἧς· ἢ δ' αἰκὰς ἐλάζετο θυγατέρα ἰὼ,
 Χερσὶ τέ μιν κατέρεξεν, ἐπ' τ' ἔφατ', ἐκ τ' ὀνόμαζε·

Oppressam doloribus: vivebat verò cutem pulchram.

- 355 Invenit deinde pugnae ad sinistram impetuosum Martem
 Sedentem: caligine autem hasta erat abdita, & veloces equi:
 Illa verò ad genua procidens, fratris chari,
 Multum supplicans, aureis-phaleris-insignes petebat equos;
 "Dilecte frater, curamque mei gere, desque mihi equos,
 360 "Ut ad Olympum perveniam, ubi immortalium sedes est.
 "Valdè doleo vulnere, quo me mortalis vulneravit homo
 "Tydides, qui jam & adversus Jovem patrem pugnaverit.
 Sic dixit: ei autem Mars dedit aureis-frænis-ornatos equos;
 Eaque in currum conscendit, mœrens suo corde:
 365 Juxtaque ipsam Iris conscendit, & habenas cepit manibus:
 Flagellavitque, ut irent; illi verò non inviti volabant:
 Statim autem deinde pervenerunt ad deorum sedem, excelsum Olympum:
 Ibi equos sistebat pedibus pernix velox Iris,
 Solutos ex curru; atque immortale apposuit pabulum.
 370 Ad genua verò cecidit Diones diva Venus,
 Matris suæ: hæc autem ulnis complectebatur filiam suam,
 Manuque ipsam demulcebat, verbaque fecit, dixitque;

Ver. 357. — γνύξ' ἐρπύσσα] Εὐατην πρὸς
 αὐτὴν τοῖς ἑαυτὴν γένασιν· ut rectè Eustathius.
 Sic infra, ver. 370, ἐν γένασι πίπτε
 — Μητρὸς ἧς.

Ver. 358. Πολλὰ λισσομένη.] Vox πολλὰ
 est ultimam, etiam extra cæsuras, mihi
 videtur eadem de causâ consultò producere,
 vox μέγα, in μέγα ἰσχύσα, & similibus.
 Vide supra ad d', 456. Barnesius conjicit le-
 gendum, πολλά ἐλισσομένη. Sed nihil opus.

Ver. 359. Φίλε] Vide supra ad ver. 61.

Ibid. — ἐκκόμισαι] Vide supra ad α', 140.

Ver. 360. — ἀθανάτων] Vide supra ad

Ver. 361. — ἔτασεν] Vide supra ad d',
 525; & ad α', 140.

Ver. 362. — ὃς νῦν γε καὶ α' Διὶ]

— idem certet Phœbum superare.

Virg. Eclog. V, 9.

Ver. 371. — αἰκὰς ἐλάζετο.] Fuerunt in-
 ter Grammaticos, qui αἰκὰς ita acciperent,
 ac si Accusativus esset ab αἰκαί. Quod nullo
 modo ferri potest. Vide supra ad ver. 269;
 & ad β', 43.

Ibid. — θυγατέρα ἰὼ.] Vide supra ad
 α', 51 & 398.

Ver.

- Τίς νύ σε ποιάδ' ἔρεξε, φίλον τέκνον, Οὐρανίωνων
 Μαυσιδίως, ὡς εἴ τι κακὸν ῥέζουσιν ἐνωπῇ ;
 375 Τὼ δ' ἡμείβετ' ἔπειτα Φιλομμείδης Ἀφροδίτη·
 Οὐτά με Τυδέος υἱός, ὑπέρθυμος Διομήδης,
 Οὐνεκ' ἐγὼ φίλον υἱὸν ὑπεξέφερον πολέμοιο,
 Αἰνείαν, ὃς ἐμοὶ πάντων πολὺ φίλτατός ἐστιν.
 Οὐ γὰρ ἔτι Τρώων ἢ Ἀχαιῶν φύλοπις αἰνῇ,
 380 Ἄλλ' ἤδη Δαναοὶ γε ἢ ἀθανάτοισι μάχωνται.
 Τὼ δ' ἡμείβετ' ἔπειτα Διώνη, δῖα θεῶν·
 Τέτλαθι, τέκνον ἐμὸν, ἢ ἀνάγχεο, κηδομένη περ.
 Πολλοὶ γὰρ δὴ τλήμην Ὀλύμπια δώματ' ἔχοντες
 Ἐξ ἀνδρῶν, χαλέπ' ἄλγ' ἐπ' ἀλλήλοισι τιθέντες.
 385 Τλῆ μὲν Ἄρης, ὅτε μιν ὦντο, κρατερός τ' Ἐφιάλτης,
 Παῖδες Ἀλκίονος, δῆσαν κρατερῶν ἐν δεσμῶν.
 Χαλκίῳ δ' ἐν κερῶν δέδετο τρισκαίδεκα μῆνας·
 Καὶ νῦν κεν ἐνθά' ἀπόλοιτο Ἄρης, ἄτος πολέμοιο,
 Εἰ μὴ μητρὸς, περικαλλὲς Ἡερίβοια,
 390 Ἑρμῆα ἐξηγήσειεν· ὃ δ' ἐξέκλεψεν Ἄρηα

- “ Quisnam tibi talia fecit, dilecta filia, Cœlicolarum
 “ Temerè; ac si quid flagitii patrâsles palam?
 375 Huic autem respondit deinde risum-amans Venus;
 “ Vulneravit me Tydei filius, superbus Diomedes,
 “ Eò quòd ego dilectum filium subducerem è prælio,
 “ Æneam, qui mihi omnium longè dilectissimus est.
 “ Non enim jam Trojanorum & Achivorum pugna gravis est,
 380 “ Sed nunc Danaï etiam cum immortalibus pugnant.
 Huic respondit deinde Dione, eximia inter Deas;
 “ Perfer, filia mea, & tolera, mœsta licet:
 “ Multi enim jam multa pertulimus cœlicolæ
 “ Ab hominibus, graves dolores invicem inferentes.
 385 “ Pertulit quidem Mars, quandò ipsum Otus, fortisque Ephialtes,
 “ Filii Aloëi, ligaverunt duris vinculis:
 “ Æreo autem in carcere victus erat tredecim menses:
 “ Et fortassis ibi periisset Mars, infatigabilis belli,
 “ Nisi noverca, perpulchra Eribœa,
 390 “ Mercurio indicâsset: ille verò furtim subduxit Martem

- Ver. 376. Οὐτά με] Vide suprâ ad δ', 525. πολέμοιο. Ut rectè Scholiastes, & Hesiodus Ponticus.
 Ver. 380. — ἀθανάτοισι] Vide suprâ ad α', 398. Aspera tum positæ mitescent secula belli.
 Ver. 381. — δῖα θεῶν.] Ennio, sancta Deorum. Jura dabunt: diræ ferro & compage arctis.
 — sancte Deorum. *Æn.* IV, 576. Claudentur belli portæ: Furor impius intus.
 Ver. 385. Τλῆ μὲν Ἄρης, ὅτε μιν] Non videtur hæc & similia finxisse Homerus, sed veteres enarrare historias more antiquo fabulis involutas. Vide suprâ ad α', 399. Sæva sedens super arma, & centum circum ahenis.
 Ibid. — ὅτε μιν ὦντο.] Vide suprâ ad α', 51. Post tergum nodis, fremet horridus ex cruento. *Æn.* I, 29.
 Ver. 386. — δῆσαν κρατερῶν ἐν δεσμῶν.] Ver. 387. Χαλκίῳ δ'] Pronuntiabatur Neptuni. Vide suprâ ad β', 811.

- Ἦδη τειρέμενον· χαλεπὸς δὲ ἐ δεσμός ἐδάμνα.
 Τλῆ δ' Ἦρη, ὅτε μιν κρεττέρους παῖς Ἀμφιτρύωνος,
 Δεξιτερὸν κτ' μαζόν, οἷσ' ὤ τευ γλώχινι
 Βεβλήκει· τότε κέν μιν ἀνήκεσον λάβεν ἄλγος.
 395 Τλῆ δ' Ἀΐδης ἐν τοῖσι πελώριος ὠκίῳ οἷσόν,
 Εὐτέ μιν ὡπτεῖς ἀνῆρ, υἱὸς Διὸς αἰγιόχοιο,
 Ἐν πύλῳ ἐν νεκύεσσι βαλὼν, ὀδυνῆσιν ἔδωκεν·
 (Αὐτὰρ ὁ βῆ πρὸς δῶμα Διὸς ἢ μακρὸν Ὀλυμπον,
 Κῆρ ἀχέων, ὀδυνῆσι πεπαρμένους· αὐτὰρ οἷσός
 400 Ὡμῳ ἐνὶ σίβαρ' ἠλήλατο, κῆδε δ' Ἰ θυμόν·
 Τῷ δ' Ἰπὶ Παιήων ὀδυνήφαιτα φάρμακα πείσων,
 Ἠκίστα· ὃ μὲν γάρ τι καταθνητός γ' ἐτέτυκτο.)
 Σχέτλιος, ὀβριμοεργός, ὃς ἐκ ὄθετ' αἴσυλα ῥέζων,
 Ὅς τόξοισιν ἔκιδε θεὸς, οἱ Ὀλυμπον ἔχουσι.
 405 Σοὶ δ' ἔπι τῷτον ἀνῆκε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθηνῆ·
 Νήπιος, ὃδὲ τὸ οἶδε κτ' φρένα Τυδέος υἱός,
 Ὅτι μάλ' ὃ δῖωαιός, ὃς ἀθανάτοισι μάχοιτο,
 Οὐδέ τί μιν παῖδες ποτὶ γένασι παππαῖσιν,
 Ἐλθόντ' ἐκ πολέμοιο ἢ αἰνῆς δηϊότητος.
 410 Τῷ νῦν Τυδείδης, εἰ ἢ μάλα κρεττός ἐστι,

“ Jam confectum : dura enim ipsum vincula affligerant.

“ Pertulit etiam Juno, quando illam fortis filius Amphitryonis,

“ Dextram ad mammam sagittâ tricuspide

“ Percussit : tunc ipsam gravissimus occupavit dolor.

395 “ Pertulit & Pluto inter hos ingens velocem sagittam,

“ Quando ipsum idem vir, filius Jovis Ægiochi,

“ Ad portam apud inferos vulneratum doloribus affecit :

“ (Verum is ivit ad domum Jovis & excelsum Olympum,

“ Corde dolens, doloribus confixus ; nempe sagitta

400 “ Humerum in crassum adacta erat, torquebatque animum :

“ Hunc autem Pæon, dolores-pellentia pharmaca inspergens,

“ Sanavit : non enim omnino mortalis erat.)

“ Audax ! facinorosus ! qui pro nihilo duxit nefaria patrare,

“ Qui arcu violabat deos qui Olympum habitant.

405 “ In te autem hunc concitavit dea cæcis oculis Minerva :

“ Demens, neque hoc scit animo Tydei filius,

“ Quod omnino non longævus sit is, qui cum immortalibus pugnaverit ;

“ Neque omnino ipsum filii ad genua pappâ-vocant,

“ Reversum ex bello & gravi prælio.

410 “ Itaque nunc Tydides, etsi valdè fortis est,

& Hera-
ecula bell-
cum tra-

comp-
pius

imp-
entum

corridus

En. I, 29

abatur

Ver. 394. Βεβλήκει.] Vide suprâ ad δ',

Ver. 396. — υἱὸς Διὸς.] Apud Pansa-
am, lib. VI, cap. 25, legitur Διὸς υἱός.

Ver. 400. — κῆδε δ' Ἰ θυμόν.] Barnesius
didit, κῆδε δ' Ἰ θυμόν. Quod eodem redit.

Ver. 403. Σχέτλιος, ὀβριμοεργός.] Hæc,

est de Hercule dicta, mihi tamen non vi-

detur, quæ est hujus Poëtæ ubique perspi-

uas, cum præcedentibus αὐτὸς ἀνὴρ con-

strui, sed a principio sententiam denuò ex-
ordiri : eî ferè admirandi ratione, quî dixit
Virgilius,

Demens ! qui nimbos & non imitabile
fulmen, &c.

Ver. 407. — ἀθανάτοισι] Vide suprâ ad
α', 398.

Ver. 408. Οἶδ' ἐ τί μιν] Nunquam videli-
cet domum revertetur incolumis.

Ver.

- Φραζέσθω, μή τις οἱ ἀμείνων σείο μάχη]·
 Μὴ δὴ Αἰγιάλεια, πείφρων Ἀδρησίην,
 Ἐξ ὕπνῃ γούσῃ φίλῃς οἰκῆας ἐγείρῃ,
 Κερκίδιον ποθέσῃ πόσιν, πὸν ἄριστον Ἀχαιῶν,
 415 Ἰφθίμῃ ἄλοχος Διομήδεος ἵπποδάμοιο.
 Ἦ ῥα, ἢ ἀμφοτέρῃσιν ἀπ' ἰχῶρ χειρὸς ὁμόρῃ·
 Ἄλθετο χεῖρ, ὁδῶναι ᾗ κατηπιόωντο βαρεῖαι.
 Αἱ δ' αὐτ' εἰσορόωσαι Ἀθλιῶν τε καὶ Ἡρῃ,
 Κερτομίῳ ἐπέεσσιν Δία Κρονίδην ἐρέδιζον·
 420 Τοῖσι δ' ἢ μύθων ἦρχε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθλιῶν.
 Ζεῦ πάτερ, ἦ ῥα τί μοι κεχολώσῃαι, ὅ, τί κεν εἴπω;
 Ἦ μάλα δὴ τινα Κύπρις Ἀχαιῶν ἀνιῆσα
 Τρωσὶν ἅμ' ἐσπέσθῃ, τὴν νύτ' ἐκπαγλ' ἐφίλησε,
 Τῶν τινα κάρρ' ἐξέσῃαι Ἀχαιῶν εὐπέπλων,
 425 Πρὸς χρυσῇ περόνῃ καταμύξατο χεῖρ ἀρχαῖν.
 Ὡς φάτο· μείδῃσεν δ' πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε,
 Καί ῥα καλεσάμενος προσέφη χρυσέῳ Ἀφροδίτῃ·

“ Cogitet, ne quis secum fortior te pugnet:

“ Nè aliquando Aegialea, cordata Adraasti-filia,

“ Ex somno, lugens, suos domesticos excitet,

“ Eum-qui-se-virginem-duxit, desiderans maritum, fortissimum Achivorum,

415 “ Generosa uxor Diomedis equum-domitoris.

Dixit, & ambabus ichora à manu abstergebat:

Sanata est manus, doloresque mitigati sunt graves.

Tum verò intuentes Minerva & Juno,

Mordacibus verbis Jovem Saturnium irritabant:

420 Inter hos autem sermonem orsa est Dea caecis-oculis Minerva;

“ Jupiter pater, num quid mihi succensebis ob id, quod dixerō?

“ Certe jam aliquam Venus Achivarum stimulas,

“ Trojanos ut simul sequeretur, quos nunc vehementer diligit,

“ Utique aliquam demulcens Achivarum pulchris-peplis-indutarum,

425 “ Ad auream fibulam perstrinxit manum teneram.

Sic dixit; subruit verò pater hominumque deorumque,

Et advocatam allocutus est auream Venerem;

Ver. 411. — μή τις οἱ ἀμείνων] Vide supra ad 4, 51.

Ver. 416. — ἀμφοτέρῃσιν ἀπ' ἰχῶρ χειρὸς ὁμόρῃ.] Editi plerique habent, ἰχῶρ χειρὸς. Quod, ut mihi quidem videtur, ferri non potest, διὰ τὴν κακότητα (ut ait Enslathius) τῆς ἀποκοπῆς. Scholiastes legisse videtur, ἀμφοτέρῃσιν ἀπὸ χειρὸς ἰχῶρα ὁμόρῃ: Sed ἰχῶρ primam producit. Melius igitur Barnesius ex conjecturâ, ἀμφοτέρῃσιν ἰχῶρ ἀπὸ χειρὸς ὁμόρῃ: Sed Codices non favent. Veteres, apud Enslathium, quâ ratione dictum sit, ἰδρῶτα ἰδρῶ, Ἀπόλλωνα Ἀπόλλω, κικεύνα κικεύω· eadem ratione & ἰχῶρα ἰχῶ dictum existimârunt; ἀμφοτέρῃσιν ἀπ' ἰχῶ χειρὸς ὁμόρῃ: Quæ quidem analogia minime est

contemnenda. Mihi tamen facillimum omnium videtur, ut quod Recentiores ἰχῶρα appellârunt, Homerus id & in masculino genere ἰχῶρα, & in neutro dixerit ἰχῶρ.] dicent eruditi.

Ver. 422. — ἀνιῆσα Τρωσὶν ἅμ' ἐσπέσθῃ. Itâ videlicet, quomodo antea Helenam. At hîc legunt, ἀμὰ σπείσθαι. Quod peritum est.

Ver. 425. Πρὸς χρυσῇ περόνῃ.] Pronuntiabatur, Πρὸς χρυσῇ & similiter, per. 42. Nam χρυσῆος primam corripere nullo modo potest. Vide supra ad 4, 268.

Ver. 426. — μείδῃσεν δὲ πατὴρ] Olli subridens hominum fator atque Deorum.
 En. l. 5.

- Οὐ τοι, τέκνον ἐμὸν, δέδοκ' πολεμῆϊα ἔργα·
 Ἄλλὰ σύ γ' ἱμερόεντα μετέρχεο ἔργα γάμοιο,
 430 ταῦτα δ' Ἀρηι Θωῶ κ' Ἀθηνῇ πάντα μελήσει.
 Ὡς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον.
 Αἰνεία δ' ἐπὶ ὄρσσε βολῶ ἀγαθὸς Διομήδης,
 Γινώσκων ὃ οἱ αὐτὸς ὑπείρεχε χεῖρας Ἀπόλλων·
 Ἄλλ' ὅγ' ἄρ' ἔδ'ε θεὸν μέγαν ἄζετο· ἴετο δ' αἰεὶ
 435 Αἰνείαν κτεῖναι, κ' ὑπὸ κλυτὰ τεύχεα δῦσαι.
 Τρὺς μὲν ἔπειτ' ἐπὶ ὄρσσε, κατακλῆμαί μιν μεαίνων,
 Τρὺς δέ οἱ ἐσυφέλιξε Φαιενλὼ ἀσπίδ' Ἀπόλλων·
 Ἄλλ' ὅτε δὴ τὸ τέταρτον ἐπέστυτο, δαίμονι ἴσος,
 Δινα δ' ὁμοκλήσας προσέφη ἐκάεργος Ἀπόλλων·
 440 Φράζεο, Τυδείδῃ κ' χάζεο, μηδὲ θεοῖσιν
 Ἴσ' ἔθελε φρονέειν· ἐπεὶ ἔποτε Φῦλον ὁμοῖον
 Ἀθανάτων τε θεῶν, χαμαὶ ἐρχομένων τ' ἀνθρώπων.
 Ὡς φάτο· Τυδείδης δ' ἀνεχάζετο τυτθὸν ὀπίσσω,
 Μῆνιν ἀλκυάμενος ἐκατηβόλῃ Ἀπόλλωνος·
 445 Αἰνείαν δ' ἀπάτερθεν ὁμίλῃ θῆκεν Ἀπόλλων,
 Περγᾶμω εἰν ἱερῇ, ὅθι οἱ νηὸς γ' ἐτέτυκτο·
 Ἥτοι τὸν Λητώ τε, κ' Ἀρτεμις ἰοχέαιρα,

“ Non tibi, filia mea, commissa sunt bellica opera :

“ Quin tu desiderabilia obī munera nuptiarum ;

430 “ Hæc verò Marti veloci & Minervæ omnia curæ-erunt.

Sic isti quidem talia inter se colloquebantur.

In Æneam autem irruit pugnâ strenuus Diomedes,

Gnarus quodd eum ipse tegeret manibus Apollo :

Sed hic nè deum quidem magnum reverebatur ; cupiebat autem semper

435 Æneam interficere, & inclytis armis exuere.

Ter quidem dehinc irruit, interficere cupiens ;

Ter autem illi incussit fulgentem clypeum Apollo :

Sed cum jam quartum impetum-faceret, deo par,

Minaciter tum verò increpitans allocutus est longè-jaculans Apollo ;

440 “ Perpende, Tydide, & recede, neque diis

“ Paria velis meditari : quoniam nequaquam genus simile

“ Immortaliumque deorum, humi incedentiumque hominum.

Sic dixit : Tydides autem recessit paululum retrò ;

Itum evitans è-longinquo-ferientis Apollinis.

445 Æneam verò seorsum à turbâ posuit Apollo,

Pergamo in sacrâ, ubi ipsi templum erat :

Utique illum Latonâque & Diana sagittis-gaudens,

Ver. 428. Οὐ τοι, τέκνον ἐμὸν.] *Apud Ciceronem ad Attic. lib. XIV, epist. 13, scriptum est ; Τέκνον ἐμὸν : ὃ τοι. Quæ lectio vim debet non minorem.*

Cura tibi, Divûm effigies & templa tueri :
 Bella viri Pacemque gerant, quæ bella gerenda.

Ver. 432. —βοὴν ἀγαθὸς] Vide supra ad 408.

Ver. 433. Γινώσκων] *Gnarus. Quod valde vertunt, cognoscens, longè aliud est.*

Ibid. —ὃ οἱ] Vide supra ad α, 537.

Ibid. —ὑπείρεχε] Vide supra ad β, 426.

Ver. 439. Δινα δ'] Ἐπ' αὐτὰ τὸ, “ δέ, ” παρ' ἑλκεὶ φανερώς, inquit *Barnesius*. Malé. Vide supra ad α, 57.

Ver. 442. Ἀθανάτοι] Vide supra ad α, 398.

Ver. 444. —ἀλευάμενος ἐνατηβόλῃ] Quæ ratione vox, ἀλευάμενος, hîc ultimam producat ; itémque εἰδόμενος, ver. 462 ; vide supra ad α, 51.

- Ἐν μεγάλῳ ἀδύτῳ ἀκείοντό τε, κύδαινόν τε.
 Αὐτὰρ ὁ εἰδῶλον τόϋξ' ἀργυρότοχος Ἀπόλλων,
 450 Αὐτῷ τ' Αἰνεία ἵκελον ἢ τόχχεσι τοῖον·
 Ἀμφὶ δ' ἄρ' εἰδῶλῳ Τρῶες ἢ δῖοι Ἀχαιοὶ
 Δήσιω ἀλλήλων ἀμφὶ σήθεασι βοείας
 Ἀσπίδας εὐκύκλους, λαισηϊά τε περὶρένια.
 Δὴ τότε Θῆρον Ἄρηα πρῶσθῆδα φοῖβε' Ἀπόλλων·
 455 Ἄρες, Ἄρες, βροτολοιγὲ, μαιφόνε, τειχεσιπλῆτα,
 Οὐκ ἂν δὴ τόνδ' ἄνδρα μάχης ἐρύσαιο μετελθὼν
 Τυδείδῳ, ὅς νῦν γε ἢ ἂν Διὶ πατρὶ μάχοιτο;
 Κύπριδα μὲν πρῶτον χεδὸν ἔτασε χεῖρ' ἔπι καρπῷ,
 Αὐτὰρ ἔπειτ' αὐτῷ μοι ἐπέασυτο, δαίμονι ἴσθι.
 460 Ὡς εἰπὼν, αὐτὸς μὲν ἐφέζετο Περγὰμῳ ἄκρῃ·
 Τρώων ᾗ σίχας ἔλθ' Ἄρης ὠτρυνε μετελθὼν,
 Εἰδόμην Ἀκάμαντι, θοῶ ἡγήτορι Θρηκῶν·
 Τιάσι δὲ Πελάμοιο διοτρεφέεσσι κέλαιεν·
 Ὡς ἦϊς Πελάμοιο, διοτρεφέῃ βασιλῆϊ,

- In magno adyto curabantque, gloriâque decorabant.
 At imaginem fabricavit argenteum-arcum-gerens Apollo;
 450 Ipsique Æneæ similem, & armis talem:
 Circumque imaginem Trojani & nobiles Achivi
 Cædebant invicem circa pectora bubulos
 Clypeos pulchrè orbiculatos, parmulasquæ leves.
 Tum porro impetuosum Martem allocutus est Phœbus Apollo;
 455 "Mars, Mars, hominum-perniciēs, inquinate-cæde, murorum-everfor,
 "Nonne jam istum virum prælio subduxeris, aggrediens
 "Tydidem, qui jamjam vel Jovi patri pugnaverit?
 "Venerem quidem primùm cominūs vulneravit manū ad carpum:
 "At postea in meipsum irruit, deo par.
 460 Sic locutus, ipse quidem resedit in Pergamo excelsâ:
 Trojanorum verò ordines perniciosus Mars concitavit obeundo,
 Assimulatus Acamanti, strenuo ductori Thracum:
 Filios autem Priami Jovis-alumnos adhortatus est;
 "O filii Priami, Jovis-alumni regis,

Ver. 448. — κύδαινόν τε.] Cum hîc non de Æneæ gloriâ atque honore agatur; conjicit Domina Dacier scripsisse *Homerum*, κήδαινόν τε. Sed κήδαινα, vox est *Homero* ignota. Siquid mutatum deberet, scribendum erat κήδισαίν τε. Sed nihil opus. Κύδαινον enim id est, quod latinè dicas, *honorificè excipiebant*. Quod quidem non ad *gloriam Æneæ*, sed ad *pietatem* referendum.

Ver. 449. Αὐτὰρ ὁ εἰδῶλον]

Tum Dea nube cavâ tenuem sine viribus umbram

In faciem Æneæ (visu mirabile monstrum)

Dardaniis ornat telis, clypeumque jubasque

Divini assimulat capitis, dat inania verba, Dat sine mente sonum, gressusque effingit euntis:

Morte obitâ quales fama est volitare guras,

Aut quæ sopitos deludunt somnia sensus. At primas læta ante acies exultat imago. Irritatque virum telis, & voce tacessit.

Ver. 451. Ἀμφὶ δ' ἄρ' εἰδῶλῳ.] Hoc mirum ait Poëta, ut rectè observavit *Popinot* utique nescisse Achivos, *Æneam*, postquam humi cecidisset, per multitudinem elapsam in urbem evasisse.

Ver. 455. Ἄρες, Ἄρες.] Vide suprâ, ver. 31.

Ver. 458. Κύπριδα μὲν πρῶτον] Vide suprâ ad ver. 336.

Ibid. — ἔτασε] Vide suprâ ad δ', 528 & ad ε', 140.

- 65 Ἐς τί ἐτι κλέινεσθ' ἐάσετε λαὸν Ἀχαιοῖς;
 Ἥ εἰσόκεν ἀμφὶ πύλῃσ' εὖ ποιητῆσι μάχων;
 Κεῖν' ἀνὴρ, ὃν τ' ἴσον ἐτίομεν Ἑκτορι δῖω,
 Αἰνείας, ἧὸς μεγαλήτορ' Ἀλχίσαο.
 Ἄλλ' ἄγετ', ἐκ Φλοίσβοιο σαώσομεν ἑοῦλόν ἐταῖρον.
 70 Ὡς εἰπὼν, ὥτρυνε μὲν' ἢ θυμὸν ἐκάσσε.
 Ἐνθ' αὖ Σαρπηδὼν μάλα νείκεσεν Ἑκτορα δῖον·
 Ἑκτορ, πῇ δὴ τοι μὲν' οἴχεῃ, ὃ πρὶν ἔχεσκες;
 Φῆς πᾶς ἄτερ λαῶν πόλιν ἐξέμελν, ἡδ' Ὀπικέων,
 Οἴῃ, σὺν γαμβροῖσι, κασιγνήτοισί τε σοῖσι.
 75 Τῶν νῦν ἔ τιν' ἐγὼ ἰδέειν διώαμι, ἔδ' νοῆσαι,
 Ἀλλὰ καταπλώσσεσι, κύνες ὡς ἀμφὶ λέοντα.
 Ἡμεῖς δ' αὖ μαχόμεσθ', οἵπερ τ' Ὀπικῆροι ἐνειμεν.
 Καὶ γὰρ ἐγὼν, Ὀπικῆρ' ἐὼν μάλα τηλόθεν ἤκω·
 Τηλᾶ γὰρ Λυκίῃ, Ξάνθῳ ἐπὶ δινήμενι,
 80 Ἐνθ' ἄλοχόν τε φίλῳ ἔλιπον ἢ νήπιον υἱόν,
 Καὶ δὲ κλήματα πολλὰ, τὰ τ' ἔλδε' ὅσκι' Ὀπιδάης.
 Ἀλλὰ ἢ ὥς, Λυκίης ὀτρυνώω, ἢ μέμον' αὐτὸς

- 465 "Quousque tandem interfici finetis populum ab Achivis?
 "An donec circa portas benè structas pugnent?
 "Jacet vir, quem etiam equaliter honorabamus Hectori nobili,
 "Aeneas, filius magnanimi Anchisæ:
 "Verùm agite, ex tumultu eripiamus strenuum socium.
 470 Sic locutus, excitavit robur & animum uniuscujusque.
 Tunc verò Sarpedon valdè objurgavit Hectora nobilem;
 "Hector, quo jam tibi robur abiit, quod priùs habebas?
 "Dixisti quondam sine copiis urbem defensurum, & auxiliis,
 "Solum, cum affinibus, fratribusque tuis:
 475 "Horum nunc nullum ego videre possum, neque animadvertere;
 "Sed trepidant, canes tanquam circa leonem:
 "Nos vero pugnamus, qui focii adsumus.
 "Etenim ego, auxiliator existens, admodùm è longinquo venio:
 "Procul enim est Lycia, Xanthum ad vorticofum;
 480 "Ubi uxoremque dilectam reliqui & infantem filium,
 "Et possessiones multas, quas cupit, quicunque pauper:
 "Attamen etiam sic, Lycios adhortor, & promptus sum ipse

olitare

ia sensu

cat imagi

taceffit.

X, 63

] Hoc

vit Popin

postquam

n elapsu

suprà,

Vide

d', 52

f

Ver. 465. Ἐς τί ἐτι] *Barnesius* hīc inter
 ias Lectiones reponit, ἔς τι, pro, ἕως τι
 furdissimè. Quasi scilicet Vocalis longa
 ter in brevem absorberi.
 Ibid. — ἐάσεις.] Vide suprà ad δ', 42.
 Ver. 466. Ἥ εἰσόκεν ἀμφὶ πύλῃσ']
 Excludine domos, id rebus defuit unum,
 Perpetiar? — *En.* XII, 643.
 Syllabis ἡ εἰς, in unam contrahendis, vide
 ad ver. 349.
 Ver. 467. Κεῖνται ἀνὴρ, ὃν]
 Nam quid ago? aut quæ jam spondet for-
 tuna salutem?
 Vidi oculos ante ipse meos, —
 Murranum, quo non superat mihi cha-
 rior alter,
 Perpetere ingentem. — *En.* XII, 637.

Ibid. — ὃν τ' ἴσον ἐτίομεν Ἑκτορι δῖω,
 Αἰνείας.]
 Hectoris Aeneæque manu victoria Graiūm
 Hæsit: —
 Ambo animis, ambo insignes præstanti-
 bus armis. *En.* XI, 289.
 Ver. 407. — ὥτρυνε μῆνος καὶ θυμὸν
 ἐκάσσε.] Vide suprà ad β', 451.
 Ver. 475. — ἐγὼ ἰδέειν] *Al.* ἐγὼν ἰδέειν.
 Ver. 476. — κύνες ὡς] Quæ ratione,
 κύνες, hīc ultimam producat; itemque ἔσπ-
 κας, ver. 485; vide suprà ad δ', 51.
 Ver. 481. — τὰ τ' ἔλδεται, ὅσα' ἐπι-
 δαύης.] Quæ satis sint ad cuiusvis arimum
 explendum, nè amplius in dubiam belli
 aleam eat.

Ver.

- Ἄνδρ' μαχέσασθ'· αἰτάρ ἔτι μοι ἐνθάδε τοῖαν,
 Οἷόν κ' ἢ φέροιεν Ἀχαιοί, ἢ κεν ἄγοιεν.
 485 Τῷ δ' ἔσηκας· αἰτάρ ἰδ' ἄλλοισι κελεύεις
 Λαοῖσιν μνήμεν, ἢ ἀμυνέμεναι ἄρεαςι.
 Μήπως, ὡς ἀψῖσι λίνα [πρ] αἰλόντε παυάγρε,
 Ἄνδράσι δυσμνέεσσιν ἔλωρ ἢ κύρμα γήνοθε·
 Οἱ δὲ τάχ' ἐκπέρεσσ' εὖ ναιομένω πάλιν ὑμῶν.
 490 Σοὶ ᾗ καὶ τάδε πάντα μέλει νύκτας τε ἢ ἡμαρ,
 Ἄρχῃς λισσομένω τηλεκλήτων γ' Ὀπικέρων,
 Νωλεμέως ἐχέμεν, κρατερῶν δ' ὀποθέεθ' ἐνὶ πῶν.
 Ὡς φάτο Σαρπηδῶν· δάκε δ' ὀφρέας Ἐκτορα μῦθον·
 Αὐτίκα δ' ἐξ ὀχέων σὺν τείχεσιν ἄλτο χαμαῖζε·

- “ Cum viro isto pugnare: tamen nihil mihi hic tale,
 “ Quale vel auferant Achivi, vel abducant.
 485 “ Tu vero stas; ac ne alias quidem horraris
 “ Copias sustinere hostem, & opem-ferre uxoribus.
 “ Cave, ne fortè veluti nexibus lini capti omnia-trahentis,
 “ Hostibus captura & præda fitis:
 “ Illi verò citò excident benè-habitatam urbem vestram.
 490 “ Tibi autem convenit hæc omnia curæ esse, noctesque diésque,
 “ Principibus supplicanti longè-vocatorum sociorum,
 “ Ut incessantèr hosti obsistant, asperamque deponant increpationem.
 Sic dixit Sarpedon: momordit autem præcordia Hæctori sermo:
 Statimque de curru cum armis defiliit ad terram;

Ver. 483. Ἄνδρ' μαχέσασθαι] Cum viro pugnare, vertit *Barnesius*. Mihi potius videtur, cum viro isto, viz. *Diomede*.

Ver. 484. — ἢ φέροιεν Ἀχαιοί, ἢ κεν ἄγοιεν.] Mihi (inquit) hoc in loco neque opes sunt, quas diripiunt Achivi; neque uxor atque liberi, quos in servitutem abducant. Ut rectè *Enstathius*: λέγεται, ὡς ἐπὶ πολλῷ, ἄρεσθαι μὲν τὰ ἐμφυχὰ καὶ βασιλικά· φέρεσθαι δὲ, τὰ βασιλικά. *Plato* similiter; τῶν ἀλλοτρίων μὲν εἰρην, μὲν δὲ ἄγον.

Ver. 485. — ἔσηκας] Vide suprā ad α', 37; & ad δ', 434.

Ver. 486. Λαοῖσιν μνήμεν.] *Enstathius*, Λαοῖσι μνήμεν. Quæ fortè verior lectio. Vide suprā ad α', 51.

Ver. 487. — αἰλόντε] *Tuque ipse* scilicet, & *populus tuus*: Ut versu superiore, τῶν & λαοὶ ἄλλοι. Quod enim hic ait *Barnesius*, alique; “ *Dualis pro Plurali*; — “ *Enallage numeri Dualis pro Plurali*;” planè est absurdissimum. Utique *Enallage*, quam vocant, siqua reverà esset; omnem omnis linguæ rationem jam penitus everteret. Vide suprā ad α', 566; & ad β', 288. Quæcunque sive istius *Enallages*, sive *Antiptosis*, sive *cynismique* istiusmodi *Solecismi* exempla afferunt Grammatici; ea verò omnia, si modò attentius perpenderis, aliena esse senties, & rem minimè attingere. Porro, quam

ἀνακλῶδον appellant Constructionem, quæ ab optimis Auctoribus elegantissimè nonnunquam usurpatur; longè aliam & illa habet explicandi rationem. Vide suprā ad β', 353, 681; & ad γ', 211. Nequid tamen dissimulem; incidit mihi suspicio, mendicasse quid irrepsisse; cùm vox αἰλόντε, quæ primam hic in Vulgatis producit, eandem aliàs semper corripit; *Iliad.* β', 374; δ', 291; ε', 588; λ', 405; μ', 172; ν', 816; ζ', 81; ε', 506; φ', 281, 495; *Odys.* ε', 312; ζ', 183; ε', 299; σ', 264; & α', 34. Fortè igitur hic legendum, *Μήπως*, ὡς ἀψῖσι λίνα πᾶσι αἰλόντε, vel potius *Μήπως*, ὡς ἀψῖσι λίνα πᾶσι αἰλόντε, vel, ὡς ἀψῖσι λίνα πᾶσι αἰλόντε, quod est, ὡς ἀψῖσι αἰλόντε: vel aliquid simile. E contrario, notandum vocem ἀνακλῶδον (quam proinde non, ut Lexicographi, ex αἰλόντε, sed ex aliâ omnino origine esse credam), secundam ubique producere; ἀνακλῶδον, ἀνακλῶδον, ἀνακλῶδον, &c.

Ver. 489. — ἐκπέρεσσ'] *Barnesius*, inter varias Lectiones, ἐκπέρεσσ'. Nec male.

Ver. 492. — ὀποθέεθ' ἐνὶ πῶν.] *Barnesius* hoc minus rectè ad præcedentem referret, ut de *Hæctoris* scilicet intelligitur; quod alii cum isto ἀρχῇ λισσομένω constructentes, de auxiliariis ducibus accipiunt.

Ver. 494. Αὐτίκα δ' ἐξ ὀχέων] Vide suprā ad γ', 29.

- 495 Πάλλων δ' ὄξεια δ' ἔρρε, καὶ σφατὴν ὥχετο πάντη,
 Ὀτρίων μαχέσασθαι· ἔγειρε δ' φύλοπιν αἰνῶν.
 Οἱ δ' ἐλελίχθησαν, καὶ ἐναντίοι ἔσαν Ἀχαιῶν.
 Ἀργεῖοι δ' ἐπ' ἐμείναν ἀολλῆες, ἔδ' ἐφόβηθεν.
 Ὡς δ' ἄνεμος ἄχνας φορέει ἱερὰς κατ' αἰκῶας,
 500 Ἀνδρῶν λιγυρῶν, ὅτε τε ξανθὴ Δημήτηρ
 Κρίνει ἐπειγομένων ἀνέμων καρπὸν τε, καὶ ἄχνας·
 Αἱ δ' ὑπολακαίνοντο ἀχυρμαί· ὥς τότε Ἀχαιοὶ
 Λόκοι ὑπερθε γόνυ κοινιασάτω, ὃν ῥα δι' αὐτῶν
 Οὐρανὸν ἐς πολύχαλκον ἐπέπληγον πόδες ἵππων,
 505 Ἀφ' ὀπμισγομένων· ὑπὸ δ' ἔσρεφον ἡνιοχῆες.
 Οἱ δ' ἐμὲν χερῶν ἰδυὺς φέρον· ἀμφὶ δ' οὐκ
 ὄξρετο Ἀρης ἐκάλυψε μάχη, Τρώεσσιν ἀρήγων,
 Πάντοσ' ἐποιχόμενος, τῷ δ' ἐκραινεν ἐφετμάς
 Φοῖβε Ἀπόλλωνος χρυσάορος, ὅς μιν ἀνώγει
 510 Τρωσὶν θυμὸν ἐγείρει, ἐπεὶ ἶδε Παλλάδ' Ἀθηνῶν
 Οἰχομένην· ἡ γάρ ῥα πέλεν Δαναοῖσιν ἀρηγῶν.
 Αὐτὸς δ' Αἰνείαν μάλα πῖον ἐξ ἀδύτοιο
 ἦκε, καὶ ἐν σήθεσσι μὲν βάλε ποιμένι λαῶν.

- 495 Vibransque acutas hastas, per exercitum ibat undique,
 Adhortans ad-pugnandum; excitavitque pugnam gravem:
 Illi verò conversi sunt à fugâ: & adversi steterunt Achivis.
 Argivi autem sustinebant conferti, neque in-fugam-versi-sunt.
 Sicut autem ventus paleas differt sacras per areas,
 500 Viris ventilantibus, quandò utique flava Ceres
 Secernit urgentibus ventis fructumque & paleas;
 Et subalbicant palearum receptacula: sic tunc Achivi
 Albi supernè facti sunt pulvere, quem inter ipsos.
 Cœlum ad usque solidum excitabant pedes equorum,
 505 Conversâ-acie configentium: steterant nempe equos aurigæ.
 Ipsi verò robur manuum rectâ tulerunt; circum autem caliginem
 Impetuosus Mars offudit praelio, Trojanis opem ferens,
 Omnem aciem obiens: effectaque dabat mandata
 Phœbi Apollinis aureum-ensem-gestantis, qui ipsum jussêrat
 510 Trojanis animum excitare, postquam vidit Pallada Minervam
 Abeuntem; hæc enim erat Danaïs auxiliatrix.
 Ipse autem Æneam valdè pingui ex adyto
 Emisit; & pectoribus robur indidit pastori populorum.

Ver. 496. — ἔγειρε δὲ φύλοπιν αἰνῶν.]
 — pugna aspera surgit. *Æn.* XI, 667.

Ver. 497. Οἱ δ' ἐλελίχθησαν.]

— densi cuneis se quisque coactis
 Agglomerant. — *Æn.* XII, 457.

Ver. 499. Ὡς δ' ἄνεμος ἄχνας] *Barnesius*
 edidit, Ὡς δ' ἄχνας ἀνέμος. Sed nihil opus.

Vide suprâ ad α, 51.

Ver. 500. — ξανθὴ Δημήτηρ.]

Flava Ceres — *Georgic.* I, 96.

Ver. 501. Κρίνει] Vide suprâ ad α, 309.

Al. κρίνει.

Ver. 504. — ἐπέπληγον] Vide suprâ ad
 α, 31.

Ver. 506. — οὐκτα]

— nigro glomerari pulvere nubem.

Æn. IX, 33.

Ver. 507. — Ἀρης — Τρώεσσιν ἀρήγων.]

Hic Mars armipotens animum viresque
 Latinis

Addidit, & stimulos acres sub pectore
 vertit. *Æn.* IX, 717.

Ver. 509. Φοῖβε Ἀπόλλωνος χρυσάορος] Vide
 suprâ ad α, 43.

Armatumque auro — *Æn.* III, 517.

Ver. 510. — ἐγείρει.] *Al.* ἀγείρει.

- Αἰνείας δ' ἐτάροισι μεθίσατο· τοὶ δ' ἐχάρησαν,
 515 Ὡς εἶδον ζῶν τε καὶ ἀρτεμέα προσιόντα,
 Καὶ μὲν ὄφθλόν ἔχοντα· μετάλλησάν γε μὲν ἔτοι·
 Οὐ γὰρ ἔα πόντον ἄλλῃ, ὃν Ἀργυρότοξ' ἐγείρεν,
 Ἄρης τε βροτολοιγὸς, Ἑρὸς τ' ἄμοτον μεμαῖα.
 Τῆς δ' Αἴαντε δύω, καὶ Ὀδυσσεύς, καὶ Διομήδης,
 520 Ὡτρυνον Δαναὸς πολεμιζέμεν· οἱ γὰρ καὶ αὐτοὶ
 Οὔτε βίας Τρώων ὑπεδείδισαν, ἔτε ἰωκῆς·
 Ἀλλ' ἐμῆον, νεφέλῃσιν ἐοικότες· ἄς τε Κρονίων,
 Νηημέιης, ἔσησεν ἐπ' ἀκροπόλοισιν ὄρεσθιν,
 Ἀτρεΐδας, ὃφρ' εὐδῇσι μένος Βορέας, καὶ ἄλλων
 525 Ζαχρεῖων ἀνέμων, οἵτε νέφεα σκιάοντα
 Πνοιῇσιν λιγυρῇσι Μυρμιδονῶσιν αἴετες·
 Ὡς Δαναοὶ Τρώας μένου ἔμπεδον, ἔδ' ἐφέβοιο.
 Ἀτρεΐδης δ' ἀν' ὁμίλον ἐφοίτα, πολλὰ κελεύων·
 ὦ φίλοι, ἀνέρες ἐσέ, καὶ ἀλκιμον ἦτορ ἔλεοθε,
 530 Ἀλλήλους τ' αἰδεῖσθε μὴ κρατερῆς ὑσμίνης·
 Αἰδομένων τ' ἀνδρῶν πλέονες σόοι, ἢ ἐπέφαν'·
 Φθιγόντων δ' ἔτ' ἄρ' κλέος ὄρνυ', ἔτε τις ἀλκή.
 Ἢ, καὶ ἀκόντισε δακρὺ θοῶς· βάλε γὰρ πρόμον ἄνδρα,
 Αἰνείεω ἔταρον μεγαθύμῃ, Δηϊκόωντα
 535 Περγασίδην, ὃν Τρῶες ὁμῶς Πελάμοιο τέκεσσι

- Æneas itaque inter focios stetit : hi verò gavisi sunt,
 515 Ut viderunt vivumque & incolumem advenientem,
 Et vires integras habentem ; percontati sunt tamen nihil :
 Non enim sinebat labor alius, quem argenteum-arcum-gerens excitabat,
 Marsque hominum perniciēs, Discordiaque insatiabiliter furens.
 At Ajaces duo & Ulyssēs & Diomedes
 520 Concitabant Danaos ad pugnandum : ii verò etiam per se
 Neque vires Trojanorum timebant, neque clamores ;
 Sed expectabant *corum impetum*, nubibus similes, quas Saturnius,
 Tranquillitatis-tempore, sistit in summis montibus,
 Quietē, quandò dormit vis Boreæ, & aliorum
 525 Impetuosorum ventorum, qui nubes opacas
 Flatibus stridulis dissipant flantes :
 Sic Danaï Trojanos expectabant stabiliter, neque fugiebant.
 Atrides autem per turbam discurrebat, multa mandans ;
 “ O amici, Viri estote, & fortem animum sumite,
 530 “ Et alius alium verecundantes observate per acres pugnas :
 “ Verecundantium utique virorum plures salvī, quam interfecti sunt :
 “ Fugientium verò neque gloria exurgit, nec ullum auxilium.
 Dixit, & jaculatus est hastā impigrè ; percussitque principem virum,
 Æneæ focium magnanimi, Deicòontem
 535 Pergasidem, quem Trojani æquè ac Priami filios

Ver. 516. — ἔτοι.] Schol. ἔτι.

Ver. 526. Προῖσιν λιγυρῇσι.] Apud En-
stathium, Πνοιῇσι. Quæ fortè & verior Lec-
 tio : Syllabâ σι productâ, quâ ratione & τε

in præcedenti versu producitur. Vide suprà
 ad α', 51.

Ver. 532. — ὄρνυται.] Vide suprà ad γ'
 260.

Ver.

- Τὸν, ἐπεὶ θεὸς ἔσκε μὲν πρῶτοις μάχεσθαι.
 Τὸν ῥα κατ' ἀσπίδα δεξιὴν βάλε κρείων Ἀγαμέμνων.
 Ἡ δ' ἔκ ἑλχ' ἔρυτο, διὰ πρὸς ᾧ ἔστατο ἢ τῆς.
 Νειαίρῃ δ' ἐν γαστρὶ διὰ ζωστῆρος ἔλασσε.
 540 Δέπησεν ᾧ πεσὼν, ἀρξέθηκε ᾧ τούχῃ ἐπ' αὐτῷ.
 "Ενθ' αὖτ' Αἰνείας Δαναῶν ἔλεν ἀνδρὸς ἀρίστους,
 Ἷε Διοκλῆα, Κρήθωνα τε, Ορσίλοχόν τε.
 Τῶν ῥα πατὴρ μὲν ἔναυεν ἐκλιμένην ἐνὶ Φηρῇ,
 Ἀφνειὸς βίότοιο· γλῶσθ' δ' ἦν ἐν ποταμοῖο
 545 Ἀλφειῷ, ὅς' εὐρὺ ῥέει Πυλίων διὰ γαίης.
 "Ὅς τέκετ' Ορσίλοχον πολέεσσ' ἀνδρῶσιν ἀνακλῖα.
 Ορσίλοχ' δ' ἄρ' ἔτικτε Διοκλῆα μεγάθυμον.
 Ἐκ ᾧ Διοκλῆα διδυμάονε παῖδε γνέσθην,
 Κρήθων, Ορσίλοχός τε, μάχης εὖ εἰδότε πάσης.
 550 Τὼ μὲν ἄρ' ἠβήσαντε, μελαιναίων δ' ἐπὶ νηῶν
 Ἴλιον εἰς εὐπωλον ἄμ' Ἀργείοισιν ἐπέσθην,
 Τιμῶν Ἀτρείδης, Ἀγαμέμνονι ἢ Μενελάω,
 Ἀρνυμένω τῷ δ' αὖθι τέλ' ἔθανάτοιο κάλυψεν.
 Οἷω τῶγε λέοντε δύω ὄρεσθαι κορυφῇσιν
 555 Ἐτρεφέτῳ ὑπὸ μητρὶ, βαθείης τάρφεσιν ὕλης·

Honorabant; quoniam impiger erat inter primos pugnare:
 Hunc utique in scutum hastâ percussit rex Agamemnon;
 Illud verò non hastam inhibuit, transiit autem penitus etiam per ipsum;
 Imumque in ventrem per balteum trajecit:

- 540 Fragorem autem edidit cadens, & sonitum dedere arma super ipso.
 Tum verò Æneas Danaorum interfecit viros *hospite* fortissimos,
 Filios Dioclis, Crethonaque, Orfilochumque:
 Horum pater quidem habitabat benè-ædificatâ in Pherâ,
 Dives opum; genus autem erat à fluviio
 545 Alpheo, qui latè fluit Pyliorum per terram:
 Qui utique genuit Orfilochum multis viris imperatorem:
 Orfilochus autem genuit Dioclem magnanimum:
 Ex Diocle autem gemini filii nati sunt,
 Crethon, Orfilochusque, pugnae benè scientes omnigenæ.
 550 Ac hi quidem puberes-jam-facti, nigris in navibus
 Ilium ad generosis-equis-fœcundum simul Argivos secuti sunt,
 Honorem Atridis, Agamemnoni & Menelao,
 Expetentes: eos verò ibi finis mortis obtexit.
 Quales leones duo montis in verticibus
 555 Nutriti sunt sub matre, profundæ in densis-recessibus sylvæ:

Ver. 537. Τὸν ῥα.] " *Istum utique.* " Ad-
 eò ut non supervacanea sit vocula, ῥα. Vide
 suprâ ad α', 56; & ad β', 158.

Ver. 538. Ἡ δ' ἔκ ἑλχ' ἔρυτο, διὰ πρὸς δὲ
 ἔστατο]

— clypeum, tot ferri terga, tot æris,
 Cùm pellis toties obeat circumdata tauri,
 Vibranti cuspis medium transverberat iñtu.
 En. X, 482.

Ibid. — καὶ τῆς] *Al. χαλκός.*

Ver. 540. Δέπησεν δὲ πεσὼν.] Vide suprâ
 ad δ', 455 & 504.

Ver. 543. Τῶν ῥα] Vide suprâ, ad ver. 537.

Ver. 547. — Διοκλῆα μεγάθυμον.] Quâ
 ratione vox, Διοκλῆα, hîc ultimam naturâ
 brevem producat; itemque, ἄρα, ver. 574;
 & Πυλαιμένηα, ver. 576; vide suprâ ad α',
 51. Cæterum, quæ vocis, βασιλεία, formam
 sequuntur; eâ ultimam naturâ semper pro-
 ducunt. Vide suprâ ad α', 265.

- Τὼ μὲν ἄρ' ἀρπάζοντε βόας ἢ ἵφια μῆλα
 Σταθμὰς ἀνθρώπων κεραΐζετον, ὅφρα ἢ αὐτῷ
 Ἄνδρῶν ἐν παλάμῃσι κατέκταθεν ὅξει χαλκῷ.
 Τοίῳ τῷ χεῖρεσσιν ἔπ' Αἰνείας δαμέντε
 560 Καππεσέτιν, ἐλάτῃσιν ἐοικότες ὑψηλῇσι.
 Τὼ δ' πεσόντ' ἐλέησε βολῷ ἀγαθὸς Μενέλαος.
 Βῆ δ' Ἀχαιῶν προμάχων, κεκορυθμένῳ αἶθοπι χαλκῷ,
 Σείων ἐχέειν· τῷ δ' ὠτρυνεν μένῳ Ἄρης,
 Τὰ φρονέων, ἵνα χερσὶν ἔπ' Αἰνείας δαμείη.
 565 Τὸν δ' ἶδεν Ἀντίλοχος μεγαθύμος Νέστορος υἱός·
 Βῆ δ' Ἀχαιῶν προμάχων· πρὶν γὰρ διέ ποιεμένη λαῶν,
 Μὴ τι πάθῃ, μέγα δέ σφας ἀποσφύλλειε πόνοιο.
 Τὼ μὲν δὴ χεῖρας τε, ἢ ἔλχεα ὀξύεντα,
 Ἄλίου ἀλλήλων ἐχέτιν, μεμαῶτε μάχεσθαι.
 570 Ἀντίλοχος δ' ἢ μάλ' ἄλχι παρῖσατο ποιεμένη λαῶν.
 Αἰνείας δ' ἔμεινε, θεὸς περ ἐὼν πολεμιστῆς,
 Ὡς εἶδεν δύο φῶτε παρ' ἀλλήλοισι μένοντες.
 Οἱ δ' ἐπεὶ ἔν νεκρὰς ἔρυσαν μὴ λαὸν Ἀχαιῶν,

Qui quidem rapientes boves & pingues oves,
 Stabula hominum vastant, donec tandem & ipsi
 Virorum manibus interfecti sint acuto aere:
 Tales hi manibus sub Aeneæ domiti

- 560 Deciderunt, abietibus similes proceris.
 Horum verò prostratorum misertus est pugnâ strenuus Menelaus:
 Processit itaque per primos-pugnatores, armatus corusco aere,
 Quassans hastam; ejusque excitabat animum Mars,
 Ea cogitans, ut manibus sub Aeneæ domaretur.
 565 Hunc autem vidit Antilochus magnanimi Nestoris filius;
 Processitque per primos pugnatores: valde enim timebat pastori populorum,
 Nè quid pateretur humanitatis, graviterque ipsos frustraret laboris.
 Illi quidem jam manusque, & hastas acutas,
 Contra se invicem tenebant, parati pugnare.
 570 Antilochus autem valde propè astitit pastori populorum.
 Aeneas verò non sustinuit, impiger licet existens bellator,
 Ut vidit duos viros propè inter se stantes.
 Illi igitur postquam mortuos traxerant ad populum Achivorum,

Ver. 560. Καππεσέτην, ἐλάτῃσιν ἐοικότες ὑψη-
 λῇσι.]

Concidit; ut quondam cava concidit, aut
 Erymantho,

Aut Idā in magnâ, radicibus eruta pinus.

Æn. V, 448.

Ver. 561. Τὼ δὲ πεσόντ' ἐλέησε]

— ut vultum vidit morientis, &
 ora;

Ingemuit miserans graviter.—

Æn. X, 821.

Ibid. — βολῷ ἀγαθῷ.] Vide suprâ ad β,
 408. Cæterùm alii hîc legunt, ἐλέησεν ἀνι-
 φίλος Μενέλαος.

Ver. 567. — μέγα δὲ σφας ἀποσφύλλει]

Ita edidit Barnesius ex Eustathio; Rectè
 Stephanus, aliique, δὲ σφας. Quod profu-
 diam perimit.

Ver. 568. Τὼ μὲν δὴ] Menelaus & Ἀ-
 ρης.

Ibid. — ὀξύεντα] Vide suprâ ad α,
 50.

Ver. 569. — μεμαῶτε] Vide suprâ ad
 β, 818.

Ver. 572. Ὡς εἶδεν δύο φῶτε παρ' ἀλλήλοισι
 μένοντες.] “Post hunc Versum, tale quid”
 (inquit Barnesius) “desse videtur; Ἄντι-
 λος ἐὼν αὐτῶν, ἐν αὐτῇ δυνάμει.” Ridiculè
 admodum: Quasi id scilicet non elegantius
 multò reticeatur.

- Τῷ μὲν ἄρα δειλῷ βαλέτιω ἐν χερσὶν ἑταίρων·
 575 Αὐτῷ δ' ἔσφραθύνε, μὲν πρῶτοισι μαχέσθην.
 "Ενθα Πυλαιμένεα ἐλέτιω, ἀτάλαντον Ἀρηί,
 Ἀρχὸν Παφλαγόνων μεγαθύμων ἀσπισίων.
 Τὸν μὲν ἄρ' Ἀτρεΐδης δαρικλειτὸς Μενέλαος
 Ἐσαότ' ἔλχεϊ νύξε, καὶ κληῖδα τυχήσας.
 580 Ἀντίλοχος δ' ἢ Μύδωνα βάλλ' ἠνίοχον θεράποντα,
 Ἐθλὸν Ἀτυμπιάδην, (ὃ δ' ὑπέρσφερε μώνυχας ἵππους)
 Χερμαδίῳ αἰκῶνα τυχῶν μέσον· ἐν δ' ἄρα χειρῶν
 Ἠνία λούκ' ἐλέφαντι χαμαὶ πέσον ἐν κονίῃσιν.
 Ἀντίλοχος δ' ἄρ' ἐπαΐξας ἕξει ἤλασε κόρσιν.
 585 Αὐτὰρ ὃ γ' αὐθιμαίνων εὐεργέτης ἔκπεσε δίφρου,
 Κύμβαχος ἐν κονίῃσιν ὅππ'ι βρεχμὸν τε καὶ ὦμους.
 Δητὰ μάλ' εἰσῆκει, τύχε γὰρ φάμαθοιο βαθείης,
 Ὅφρ' ἵππῳ πλῆξαιτε χαμαὶ βάλλον ἐν κονίῃσι.
 Τὸς δ' ἵμας Ἀντίλοχος, μὲν δ' ἔσφατον ἤλας Ἀχαιῶν.

Eos quidem miseros posuerunt in manibus sociorum :

- 575 Ipsi verò conversi, inter primos pugnabant.
 Tunc Pylæmenem interfecerunt parem Marti,
 Principem Paphlagonum magnanimorum clypeatorum.
 Hunc utique Atrides hastâ-inclytus Menelaus
 Stantem hastâ vulneravit, ad jugulum affecutus.
 580 Antilochus verò Mydona percussit aurigam ejus famulum,
 Fortem Atympiadem, (ille autem avertebat solidos-ungulis equos.)
 Saxo cubitum affecutus medium : atque ex manibus
 Fræna candida ebore humi ceciderunt in pulvere.
 Antilochus autem irruens ense percussit tempus :
 585 Atque is anhelans affabrè-facto excidit curru,
 Præceps in pulvere, in siniciputque & humeros.
 Diu valde fixus stetit, inciderat enim in arenam profundam ;
 Donec equi percussum humi dejecerunt in pulverem :
 Illos autem scuticâ-agitabat Antilochus, & ad exercitum egit Achivorum.

Ver. 576. "Ενθα Πυλαιμένεα] Ὡς μὲν
 αἰετίζονται Πυλαιμένους Παφλαγόνων ἀρχούς. —
 ἡ δὲ ἐν τοῖς ἐξῆς (v. 643, 658;) ζῶν Πυλαι-
 μένης, ὁμώνυμός ἐστι τῆς. Eustath. Fortè
 hujus Pater, ut Barnesius non malé. No-
 mina enim heroïum non confinxit Homerus,
 sed ex historiâ memoravit.

Ibid. — ἀτάλαντον] Vide suprâ ad β', 627.

Ver. 578. — δαρικλειτὸς] Ità Barnesius ;
 rectè, ut mihi quidem videtur. Al. δαρικλειτός.

Ver. 581. — ὃ δ' ὑπέρσφερε μώνυχας ἵπ-
 πους.] Interea, dum averteret equos, percus-
 sus est. Rectè igitur Parenthesi inclusa sunt
 hæc verba.

Ver. 583. — λούκ' ἐλέφαντι.] Non, λευ-
 κὰ αἶς ἐλέφαντος, ut Scholiastes ; sed, ebore or-
 nata & distincta.

— ἐνσὲμ collo suspendit eburnum.

Æn. XI, 11.

— κώπη δ' ἐλέφαντος ἐπ' ἔην. Odyss. ε', 7.
 Vide suprâ ad δ', 141.

Ver. 584. — ἐπαΐξας ἕξει.]

— at fervidus advolat hastâ.

Æn. XII, 293.

Ver. 586. Κύμβαχος — ἐπὶ βρεχμὸν τε καὶ
 ὦμους.]

— involvitur —

In caput atque humeros —. ibid. v. 292.

Ver. 587. — εἰσῆκει] Vox, εἰσῆκει, acci-
 pitur ἀορίσως, similiter ut ἔστ'. Quod si εἰσῆ-
 κεν dixisset, jam non constitisset Temporum
 ratio. Erat enim hoc utique διαρισμένως di-
 cere, Mydona jam tum, cum hac scriberet
 Poëta, in caput diu stetisse. Vide suprâ ad
 δ', 492 ; & ad α', 37.

Ibid. — φάμαθοιο.] Eustathius in com-
 mentario, ῥ' ἀμάθοιο βαθείης. Quæ & ver-
 lectio, si Scholiastes rectè ; ἀμάθος, ἡ κατὰ
 τὸ πιδόν ἄμμος· φάμμος δ' ἡ κατὰ τὴν δά-
 λασσαν κόνις.

- 590 Τὰς δ' Ἑκλῶρ ἐνόησε κτ' εἴχας, ὥρτο δ' ἐπ' αὐτὰς
 Κεκληγώς· ἅμα ᾗ Τρώων εἰποντο Φάλαγγες
 Καρτεραί· ἦρχε δ' ἄρ' αὖ σφιν Ἄρης, ἣ πότνι' Ἐνυώ.
 Ἡ μὲν, ἔχουσα Κυδοιμὸν ἀναιδέα δηϊοτῆτη·
 Ἄρης δ' ἐν παλάμῃσι πελώριον ἔχου ἐνώμα·
 595 Φοίτα δ' ἄλλοτε μὲν πρόοθ' ἔκτορ, ἄλλοτ' ὀπίσθεν.
 Τὸν ᾗ ἰδὼν ῥίγησε βολῷ ἀγαθὸς Διομήδης.
 Ὡς δ' ὅτ' ἀνὴρ ἀπάλαμνεν, ἰὼν πολέος πεδίοιο,
 Στήῃ ἐπ' ὠκυρόω ποταμῷ ἄλαδ' ἐπ' ἑσπέρῃ,
 Ἀφρῷ μορμύρονα ἰδὼν, ἀνά τ' ἔδραμ' ὀπίσσω·
 600 Ὡς τότε Τυδείδης ἀνεχάζετο, εἶπέ τε λαῷ.
 ὦ φίλοι, οἷον δὴ θαυμάζομεν ἔκτορα δῖον,
 Αἰχμητὶν τ' ἔμμεναι, ἣ θαρσαλέον πολεμιστὴν.
 Τῷ δ' αἰεὶ πάρος εἰς γε θεῶν, ὅς τοι γόν' ἀμυῖαι·
 Καὶ νῦν οἱ πάρος κείνος Ἄρης, βροτῶν ἀνδρῶν εἰσικός.
 605 Ἀλλὰ πρὸς Τρώας τετραχμμένοι αἰὲν ὀπίσσω
 Εἴκετε, μὴδ' ἐπεὶ θεοῖς μνηστῆρες ἴφι μάχεσθαι.
 Ὡς ἄρ' ἔφη· Τρῶες ᾗ μάλα χεδὸν ἤλυθον αὐτῶν.
 Ἐνθ' Ἑκλῶρ δύο φῶτε κατέκτανεν, εἰδότε χάρις,
 Εἷν ἐν δῖφρῳ ἐόντι, Μενέσθῳ, Ἀγχιάλῳ τε.
 610 Τῷ ᾗ πεσόντι ἐλέησε μέγας Τελαμώνιος Αἴας·

- 590 Hos autem Hector animadvertit inter ordines, irruitque in ipsos
 Vociferans; unâque Trojanorum sequebantur phalanges
 Fortes: dux autem erat ipsis Mars, & veneranda Bellona;
 Illa quidem, ferens Tumultum immanem pugnae:
 Mars verò in manibus ingentem hastam quassabat;
 595 Itabatque modò quidem ante Hectorem, modò post.
 Hunc autem conspiciens cohorruiit pugna strenuus Diomedes.
 Ut verò cum homo rerum-imperitus, emensus ingentem campum,
 Confliterit ad rapidum fluvium in-mare profluentem,
 Spumâ frementem conspiciens, continuoque recurrit retrorsum:
 600 Sic tunc Tydides recessit, dixitque populo;
 "O amici, quàm nos fanè admiramur Hectora nobilem,
 "Hastâque fortem esse, & audacem bellatorem!
 "Huic autem semper astat unus aliquis deorum, qui mortem arceat:
 "Et nunc ei astat ille Mars: mortali viro similis.
 605 "Sed ad Trojanos adversâ-fronte semper, retrò
 "Cedite, neque contra deos velitis fortiter pugnare.
 Sic dixit: Trojanî verò admodum propè venerunt ad ipsos.
 Tunc Hector duos viros interfecit, peritos pugna,
 In uno curru existentes, Menesthem, Anchialumque.
 610 Horum verò prostratorum misertus est magnus Telamonius Ajax:

Ver. 590. Τὰς δ' Ἑκτῶρ.] Menelaum sci-
 licet, & Antilochum.

Ver. 591. Κεκληγώς.] Vide suprâ ad β',
 314.

Ver. 595. Φοίτα δ' ἄλλοτε μὲν] Pulcher-
 rima fortitudinis Hectorea imago.

Ver. 596. — βόην ἀγαθὴς] Vide suprâ
 ad ε', 408.

Ver. 499. — μορμύροντα.] De hujus-

modi ὀνομασποιῶν, vide suprâ ad δ', 455.
 Producit autem penultimam μορμύρον, simili
 analogiâ ac πορφυρεῖν, μαρτύρεσθαι, κτερεῖν,
 &c. Vide suprâ ad α', 338.

Ver. 603. — εἰς γε θεῶν.] "Deorum
 "certè aliquis unus saltem." Ut adeò istud,
 γε, nequaquam sit supervacuum.

Ver. 608. — κατέκτανεν, εἰδότες] Al. κα-
 τέκταν' εἰ εἰδότες.

Ver.

- Στῇ ᾗ μάλ' ἐγὺς ἰὼν, ἢ ἀκόντισε δαυρὶ φαεινῷ,
 Καὶ βάλεν Ἀμφιον Σελάγῃ υἱόν, ὅς ῥ' ἐνὶ Παισῶ
 Ναῖε πολυκλήμων, πολυλήϊος· ἀλλὰ ἔ μοῖρα
 Ἦγ' ὅππικρῆσοντα μὲν Πείαμόν τε καὶ ἦας·
 615 Τόν ῥα καὶ ζῶσθ' ἔβαλεν Τελαμῶνιός Αἴας,
 Νειαίῃ δ' ἐν γαστρὶ πάγῃ δολιχόσκιον ἔχου·
 Δάπησεν ᾗ πεσών· ὁ δ' ἐπέδραμε φαίδιμος Αἴας,
 Τόλχεα συλήσων· Τρῶες δ' ὅππ' ἴδ' ἔχουσαν
 Ὀξέα, παμφανόωντα· σάκ' δ' ἀνεδέξατο πολλά.
 620 Αὐτὰρ ὁ λαῖξ προσβάς ἐκ νεκρῷ χάλκεον ἔχου
 Ἐσπάσατ'· ἔδ' ἄρ' ἔτ' ἄλλα διωήσατο τόλχεα καλὰ
 Ὀμοῖον ἀφελέσθ'· ἐπείγετο γὰρ βελέεσσι·
 Δεῖσε δ' ὄγ' ἀμφίβασιν κρατερῶν Τρώων ἀγερώχων,
 Οἱ πολλοὶ τε καὶ ἐοῖλοι ἐφέσασαν ἔχ' ἐχοντες,
 625 Οἱ ἔ, μέγαν περ ἐόντα, καὶ ἴφθιμον, καὶ ἀγανόν,
 Ὄσαν ὑπὸ σφείων· ὁ δ' ἡχασάμηνος πελεμίσχθη·
 Ὄς οἱ μὲν πονέοντο καὶ κρατερῶν ὑσμίνῃ.
 Τληπόλεμον δ' Ἡρακλείδῃ ἡνὺν τε, μέγαν τε,
 Ὄρσεν ἐπ' ἀνιθέω Σαρπηδόφι μοῖρα κραταίῃ.

Stetitque admodum prope cum-acceffisset, & jaculatus est hastâ fulgenti,

Ac percussit Amphium Selagi filium, qui in Pæso

Habitabat prædives, locuples; sed eum fatum

Duxit auxiliaturum, ad Priamumque & filios:

615 Hunc ad balteum percussit Telamonius Ajax,

Imòque in ventre defixa est longa hasta:

Fragorem verò edidit cadens; accurrebat autem illustris Ajax

Arma detractus: Trojani verò in eum hastas conjecerunt

Acutas, collucens; scutumque ejus excepit multas.

620 At ille calce impressâ ex cadavere æream hastam

Evulsit: non tamen & alia potuit arma pulchra

Ab humeris auferre; premebatur enim telis:

Timuit itaque circuitionem potentem Trojanorum fortium,

Qui multique & strenui instabant hastas tenentes,

625 Qui ipsum, magnum licet existentem, & fortem, & præclarum,

Propulsârunt à se: ille verò recedens, vi-repulsus-est.

Sic hi quidem laborabant per acrem pugnam.

Tlepolemum verò Heraclidem, fortemque, magnumque,

Incitavit in deo-parem Sarpedonem fatum violentum.

Ver. 612. — ἐνὶ Παισῶ.] *Al.* ἐν Ἀπαισῶ.

Ver. 613. — πολυκλήμων, πολυλήϊος.]

— Aufoniis olim ditissimus arvis:

Quinque greges illi balantum, quina redibant

Armenta, & terram centum vertebat aratris. *Æn.* VII, 537.

Ver. 614. Ἦγ' ὅππικρῆσοντα μετὰ Πριάμον]

— illis ad Trojam fortè diebus

Venerat, —

— auxilium Priamo Phrygibusque ferrebat

Infelix, — *Æn.* II, 342.

Ver. 615. Τόν ῥα] *Hunc utique.*

Ver. 618. — Τρῶες δ' ἐπὶ δέρεσ' ἔχουσαν.]

— telorum effundere contrà

Omne genus Teucris. — *Æn.* IX, 509.

Ver. 621. — καλὰ] *Vide suprâ ad β', 43.*

Ver. 622. Ὀμοῖον ἀφελέσθαι.] *Vide suprâ*

ad α', 51.

Ver. 623. — ἀμφίβασιν] *Vide infrâ ad ζ', 434.*

Ver. 627. Ὄς οἱ μὲν πονέοντο.]

Atque ea per campos æquo dum Marte geruntur. *Æn.* VII, 540.

Ver.

P 4

- 630 Οἱ δ' ὅτε δὴ χερδὸν ἦσαν ἐπ' ἀλλήλοισιν ἰόντες,
 Τῖός θ', ἡνιός τε, Διὸς νεφεληγερέταο,
 Τὸν ἢ Τληπόλεμος πρότερος πρὸς μῦθον ἔειπε·
 Σαρπηδὸν, Λυκίων βεληφόρε, τίς τοι ἀνάνκη
 Πτώσσειν ἐνθάδ' ἐόντι μάχης αἰδαήμονι φωτί ;
 635 Ὑψιδόμοιοι δέ σε φασὶ Διὸς γόνον αἰγιόχοιο
 Εἶναι, ἐπεὶ πολλὸν κείνων ἔπιδόεαι ἀνδρῶν,
 Οἱ Διὸς ἐξεγρόντο ὑπὶ προτέρων ἀνθρώπων·
 Ἄλλ' οἷόν τινα φασὶ βίβω Ἡρακλεῖϊ
 Εἶναι, ἐμὸν πατέρα θρασυμένονα, θυμολέοντα ;
 640 Ὃς πτε δῶρ' ἐλθὼν, ἔνεχ' ἵππων Λαομέδοντος,
 Ἐξ οἷος σὺ νηυσὶ ἢ ἀνδράσι παυροτέροισιν,
 Ἴλις ἐξαλάπαξε πόλιν, χήρωσε δ' αἰγυῖας.
 Σοὶ ᾗ κακὸς μὲν θυμὸς, ἀποφθινύθῃσι ᾗ λαοί·
 Οὐδέ τέ σε τρώεασιν ὀτομαὶ ἄλκαρ ἔσεσθαι,
 645 Ἐλθόντ' ἐκ Λυκίης, ὅδ' εἰ μάλα καρτερός ἐσσι,
 Ἄλλ' ἔγωγε ἐμῷ δμηθέντ' αὖτις αἶδαο περήσειν.
 Τὸν δ' αὖ Σαρπηδὼν, Λυκίων ἀγὼς, ἀντίον ηὔδα·
 Τληπόλεμ', ἦτοι κείνος ἀπώλεσεν Ἴλιον ἱρῶν,
 Ἀνέρος ἀφραδίῃσιν ἀγανῶ Λαομέδοντος,
 650 Ὃς ῥά μιν εὖ ἐρξάντ' αὖτις ἠνίπαπε μῦθον,
 Οὐδ' ἀπέδωχ' ἵππους, ὧν εἵνεκα τηλόθεν ἦλθε.

- 630 Hi autem cum jam proximè essent in se invicem vadentes,
 Filiusque neposque Jovis nubes-cogentis,
 Hunc utique Tlepolemus prior verbis allocutus est ;
 " Sarpedon, Lyciorum princeps, quæ tibi necessitas
 " Trepidare hîc existenti pugnae imperito viro ?
 635 " Mentientes autem te dicunt Jovis sobolem Ægiochi
 " Esse ; cùm longè illis inferior sis viris,
 " Qui Jove prognati sunt temporibus priscorum hominum :
 " At qualem aiunt vim Herculeam [Herculem]
 " Fuisse, meum patrem animosum, spiritum-leonis-habentem
 640 " Qui quondam huc profectus, causâ equorum Laomedontis,
 " Sex solis cum navibus & viris paucioribus,
 " Ilii vastavit urbem, desolavitque compita.
 " Tibi autem ignavus quidem animus, intereunt verò copiae :
 " Neque te Trojanis credo auxilio fore,
 645 " Profectum ex Lyciâ, nè quidem si perquam fortis sis,
 " Sed à me interfectum ad portas orci descensurum.
 Hunc verò Sarpedon, Lyciorum dux, contrà allocutus est :
 " Tlepoleme, sanè ille evertit Ilium sacram,
 " Viri pro recordiâ præclari Laomedontis,
 650 " Qui ipsum benè meritum malò objurgavit sermone,
 " Neque dedit equos, quorum gratiâ è longinquo venerat.

Ver. 633. — βεληφόρε, — μάχης αἰδαή-
 μονι.] Domi, quàm militiæ, melior.

Ver. 638. — βίβω Ἡρακλεῖϊν] Vide su-
 præ ad β', 658. Similiter apud Virgilium,
 — violentia Turni. Æn. XI, 376.

Ver. 643. — ἀποφθινύθῃσι] Vide supra
 ad β', 43.

Ver. 644. Οὐδέ τε] Al. Οὐδέ τι.

Ver. 646. — περήσειν.] Vide supra ad
 α', 67.

- Σοὶ δ' ἐγὼ ἐνθάδε φημι φόνον ἢ κῆρυ μέλαιναν
 Ἐξ ἐμέθεν τούξεσθαι, ἐμῷ δ' ὑπὸ δαυρὶ δαμένῃα
 Εὖχος ἐμοὶ δώσιν, ψυχῇ δ' αἰδοὶ κλυτοπόλῳ.
 655 Ὡς φάτο Σαρπηδὼν· ὃ δ' ἀνέχετο μέλινον ἔγχος
 Τληπόλεμος, ἢ τῶν μὲν ὁμαρτῇ δέρετα μακρὰ
 Ἐκ χειρῶν ἦϊζαν· ὃ μὲν βάλεν αὐχένα μέσσον
 Σαρπηδὼν, αἰχμὴ δ' Ἀμφιπερὲς ἦλθ' ἀλεγεινή·
 Τὸν δ' κατ' ὀφθαλμῶν ἐρεβεννὴ νύξ ἐκάλυψε.
 660 Τληπόλεμος δ' ἄρα μηρὸν αἰσπερὸν ἔγχεϊ μακρῷ
 Βεβλήκει· αἰχμὴ δ' διέσσυτο μαιμώσῃα,
 Ὅσέω ἔγχευμφθεῖσα, πατὴρ δέ τι λοιγὸν ἄμυνεν.
 Οἱ μὲν ἄρ' ἀνίπθεον Σαρπηδόνα δῖοι ἑταῖροι
 Ἐξέφερον πολέμοιο· βάρυσε δέ μιν δόρυ μακρὸν
 665 Ἐλκόμηνον· τὸ μὲν ἔτις ἐπεφράσατ', ἔδ' ἐνόησε,
 Μηρὲς ἐξερύσαι δόρυ μέλινον, ὄφρ' ὀπιβαίῃ,
 Σπιδόντων· τοῖον γὰρ ἔχον πόνον ἀμφιέποντες.
 Τληπόλεμον δ' ἐτέρωθεν εὐκνήμιδες Ἀχαιοὶ
 Ἐξέφερον πολέμοιο· νόησε δ' ὅτις Ὀδυσσεύς,

“ Tibi autem ego hic edico caedem & mortem atram

“ A me futuram, meâque te hastâ domitum

“ Gloriam mihi daturum, animam verò Plutoni insigni-equis.

655 Sic dixit Sarpedon : at sustulit fraxineam hastam

Tlepolemus ; & horum quidem eodem-tempore hastæ longæ

E manibus evolârunt : ac quidem percussit cervicem mediam

Sarpedon, cuspisque penitus transtulit acerba ;

Eumque circum oculos caliginosa nox operuit.

660 Tlepolemus autem femur sinistrum hastâ longâ

Percussit ; cuspisque pertransiit rapido impetu acta,

Ad os appulsâ : pater verò *Jupiter* mortem avertit.

Tum quidem deo-parem Sarpedonem nobiles focii

Ferebant è prælio : gravi autem dolore afficiebat eum hasta longa

665 Tracta *in* ; quam quidem nemo notabat, neque advertebat

Femore extrahere hastam fraxineam, ut incederet, [*vel*, currum conscenderet ;]

Festinantium *utique* : tantum enim habebant studium, qui-circumsistentes-curabant.

Tlepolemum autem ex-alterâ-parte bene-ocreati Achivi

Efferebant prælio : animadvertit autem nobilis Ulysses,

Ver. 656. — ὁμαρτῇ] *Al.* αἰμαρτῇ.

Ver. 661. — μαιμώσῃα.] Ἀρίστη δὲ δο-
 μεταφορὰ τῇ Ἀρίστῃ τέλει, ὅτι. Vide su-
 ad δ', 126.

Ver. 662. — πατὴρ δέ τι λοιγὸν ἄμυνεν.]

dicat istud τι, propè admodum fuisse, ut
 eriret. Alii legunt, πατὴρ δ' ἐτι.

Ver. 663. — Σαρπηδόνα δῖοι ἑταῖροι· Ἐξέ-
 πολέμοιο.]

Interea Æneam Mnestheus & fidus A-
 chates,

Ascaniusque comes, castris statuere cru-
 entum,

Alternos longâ nitentem cuspide gressus.
Æn. XII, 384.

Ver. 664. — βάρυσε δέ μιν δόρυ μακρὸν

Ἐλκόμηνον.]

Ille pedem referens, & inutilis, inque li-
 gatus

Cedebat, clypeoque inimicum hostile tra-
 hebat. *Æn.* X, 794.

Ver. 665. — ἐπεφράσατ'] Vide suprâ ad
 α, 140.

Ver. 668. Τληπόλεμον δ' ἐτέρωθεν]

At Laufum focii exanimum super arma
 ferebant

Flentes, ingentem atque ingenti vulnere
 victum. *Æn.* X, 841.

Ver.

- 670 Τλήμονα θυμὸν ἔχων· μαίμησε δέ οἱ φίλον ἦτορ.
 Μερμήριξε δ' ἔπειτα κτ' φρένα, κῆ κτ' θυμὸν,
 ἥ προτέρω Διὸς υἱὸν ἐρηγέσσοιο διώκοι,
 ἥ ὅγε τῶν πλεόνων Λυκίων ἀπὸ θυμὸν ἔλοιτο.
 Οὐδ' ἄρ' Ὀδυσῆϊ μεγαλήτορι μόρσιμον ἦεν,
 675 Ἴφθιμον Διὸς υἱὸν ἀποκτάμεν ὀξείῃ χαλκῷ.
 Τῷ ῥα κτ' πλεθρῷ Λυκίων τέρεπε θυμὸν Ἀθλῶν.
 Ἐνθ' ὅγε Κάϊονον εἶλεν, Ἀλάστορά τε, Χρόμιόν τε,
 Ἀλκανδρόν θ', Ἀλίον τε, Νοήμονά τε, Πρύτανίν τε.
 Καί νύ κ' ἔτι πλέονας Λυκίων κλάνε δῖος Ὀδυσσεύς,
 680 Εἰ μὴ ἄρ' ὀξὺ νόησε μέγας κορυθαίολος Ἑκλῶρ.
 Βῆ δ' Ἀχαιῶν προμάχων κεκορυθμένον αἶδοπι χαλκῷ,
 Δεῖμα φέρων Δαναοῖσι· χάρη δ' ἄρα οἱ προσιόντι
 Σαρπηδῶν, Διὸς υἱός, ἔπειθ' ὀλοφυνδὸν εἶπε·
 Πειραμίδη, μὴ δὴ με ἔλωρ Δαναοῖσιν ἑάσης
 685 Κεῖθε· ἀλλ' ἐπάμυνον, ἔπειτά με κῆ λίποι αἰὼν
 Ἐν πόλει ὑμετέρῃ· ἐπεὶ ἔκ αἶψ' ἐμελλον ἔγωγε,
 Νοστήσας οἰκόνδε, Φίλιω ἐς πατερὶδα γαῖαν,
 Εὐφραδέειν ἄλοχόν τε Φίλιω κῆ νήπιον υἱόν.

- 670 Fortem animum habens; commotumque est ei suum cor.
 Anxiè verò cogitabat deinde mente & animo,
 Utrum ulterius Jovis filium magnū-sonantis insequeretur,
 An ipse plurium Lyciorum animam eriperet.
 Non utique Ulyssii magnanimo in fato erat,
 675 Fortem Jovis filium interficere acuto ære.
 Itaque ad multitudinem Lyciorum vertit ejus animum Minerva:
 Tunc ille Cæranum interfecit, Alastoraque, Chromiumque,
 Alcandrumque, Haliumque, Noëmonaque, Prytanimque.
 Et quidem adhuc plures Lyciorum interfecisset nobilis Ulysses,
 680 Nisi statim animadvertisset ingens expedite-pugnā ciens Hector.
 Proceffit itaque per primos pugnatores armatus corusco ære,
 Terrorem inferens Danaïs: gavisus est autem eo accedente
 Sarpedon, Jovis filius, sermonemque lugubrem dixit;
 "Priamide, nè quæso me prædam Danaïs sinas
 685 "Jacere: sed auxiliare; deinde me vel deferat vita
 "In urbe vestrà: quoniam non eram ego,
 "(Reversus domum, dilectam in patriam terram.)
 "Oblestaturus uxoremque dilectam & infantem filium.

Ver. 673. ἥ ὅγε τῶν.] Vocabulum istud, ἔγωγε, quàm non versùs gratiâ intrusum sit, sed singularem habeat elegantiam; vide suprà ad γ', 409.

Ver. 674. — Ὀδυσῆϊ μεγαλήτορι.] Quà ratione, Ὀδυσῆϊ, hic ultimam producat; itemque, ἔρ, ver. 695; vide suprà ad δ', 51.

Ver. 676. — τέρεπε θυμὸν Ἀθλῶν.] Vide suprà ad δ', 194.

Ver. 678. Ἀλκανδρόν θ']

Alcandrumque Haliumque Noëmonaque, Prytanimque. *Æn.* IX, 767.

Ver. 680 & 689. — κορυθαίολος.] Vide suprà ad β', 816.

Ver. 684. Πειραμίδη.] Vide suprà ad 398.

Ibid. — μὴ δὴ με.] Vide suprà ad 158.

Ibid. — ἑάσης.] Vide suprà ad δ', 4.

Ver. 686. — ἔκ αἶψ' ἐμελλον.]

Invidisse deos, patriis ut redditus oris Conjugium optatum & pulchram Cædonem viderem. *Æn.* XI, 25.

690 Ἀλ

ἥ ὅγε

οἱ

Εἰς

Ἐκ

695 ἴα

Τ

Αἰ

Ζ

700 Ο

Ο

Χ

Ἐ

705 Ἀ

Τ

Ο

Ἐ

*Ὡς φάτο· ἔτι προσέφη κορυθαίοιο· Ἐκλῶρ,
 690 Ἄλλὰ παρήϊζεν, λελημμένῳ, ὃφρα τάχιστα
 *Ὡσαύτ' Ἀργείους, πολέων δ' ἅπ' οὖρον ἔλοιτο.
 Οἱ μὲν ἄρ' ἀντίθεον Σαρπηδόνα δῖοι ἑταῖροι
 Εἶσαν ὑπ' αἰγίοχοιο Διὸς περικαλλεῖ φηγῶ·
 Ἐκ δ' ἄρα οἱ μηρὶ δόρυ μέλινον ὥσε θυράζε
 695 Ἰφθίμῳ Πελάγων, ὃς οἱ φίλος ἦεν ἑταῖρος·
 Τὸν δ' ἔλιπε ψυχὴ, καὶ δ' ὀφθαλμῶν κέχυτ' ἀχλὺς·
 Αὐτὶς δ' ἀμπνύνθη, πρὶν ἢ πνοιή Βορέας
 Ζάγρει δ' ἠπνείσσεια κακῶς κεκαφηότα θυμόν.
 Ἀργεῖοι δ' ὑπ' Ἀρηΐ κ' Ἐκλῶρι χαλκοκορυσῇ
 700 Οὔτε ποτὲ προτρέποντο μελαινάων ἐπὶ νηῶν,
 Οὔτε ποτ' ἀντεφένοντο μάχῃ· ἀλλ' αἶεν ὀπίσσω
 Χάζοντο, ὡς ἐπύθοντο μὲν Τρώεσσιν Ἀρηα.
 Ἐνθα τῖνα πρῶτον, τῖνα δ' ὕστατον ἐξενέριξεν
 Ἐκλῶρ τε Πελάμοιο πάϊς κ' χάλκεος Ἀρης·
 705 Ἀντίθεον Τάδεσθ' ἔπειν ἢ πλῆξιππον Ὀρέσιω,
 Τρῆχόν τ' αἰχμητὴν Αἰτάλιον, Οἰνόμαόν τε,
 Οἰνοπίδην δ' Ἐλενον, κ' Ὀρέσειον αἰολομίτρην,
 Ὃς ῥ' ἐν Τλῇ ναίεσκε, μέγα πλῆστοιο μεμνηλὺς,

Sic dixit; huic autem nil respondit expeditè-pugnam-ciens Hector,
 690 Sed prætervolavit, ardens cupidine, ut quam citissimè
 Repelleret Argivos, multorumque vitam eriperet.
 Itaque deo-parem Sarpedonem nobiles socii
 Collocârunt sub Ægiochi Jovis perpulchrâ fago:
 Ex ejus autem femore hastam fraxineam extraxit foràs
 695 Fortis Pelagon, qui ei dilectus erat socius.
 Hunc autem deferuit anima, circumque oculos offusa est caligo:
 Rursus tamen spiritum recepit, ac circum aura Boreæ
 Recreabat aspirans ægrè spirantem animam.
 Argivi verò propter Martem & Hectorem ære-armatum
 700 Nec unquam versis-tergis-fugiebant nigras ad naves,
 Nec unquam contra-ferebantur in pugnam: sed semper retrò
 Cedebant, postquam audierant apud Trojanos Martem esse.
 Tum quem primum, quémque ultimum interfecit
 Hectorque Priami filius & æreus Mars?
 705 Deo-purem Teuthranta, & insuper equum-agitatore Orestem,
 Trechumque hastatum Etolum, Oenomaumque,
 Oenopidémque Helenum, & Oresbium mitram-habentem-variam,
 Qui in Hylâ habitabat, valde divitiis intentus,

Ver. 689. — τὸν δ' ἔτι προσέφη.] Vide
 præ ad α, 332.
 Ver. 693. Εἶσαν ὑπ' — φηγῶ.]
 — corpusque levabat
 Arberis acclinis trunco. — cEn. X, 834.
 Ver. 699. — χαλκοκορυσῇ.] Vide suprâ
 β, 1.
 Ver. 703. Ἐνθα τῖνα πρῶτον, τῖνα δ' ὕ-
 705]
 Quem telo primum, quem postremum af-
 pera virgo

Dejicis? aut quot humi morientia corpo-
 ra fundis? cEn. XI, 664.
 Ver. 707. — αἰολομίτρην] Vide suprâ ad
 β, 816.
 Ver. 708. Ὃς ῥ' ἐν Τλῇ] De h'c urbe
 Strabo, lib. IX, pag. 625, [al. pag. 407:]
 Πόλις, inquit, ἣν καλεσιν Τλας, ὡς λυγας καὶ
 θυρας· & τὴν Τλικὴν, τῇ προσωδία ὡς λυ-
 ρικῇ· nempe, priori syllabâ correptâ; con-
 trâ, quam sit in voce, λη, syllaba. Quod
 cam

- Λίμνη κεκλιμένῃ Κηφισίδι· πᾶρ δέ οἱ ἄλλοι
 710 Νᾶϊον Βοιωτοί, μάλα πύονα δῆμον ἔχοντες.
 Τὸς δ' ὥς ἔν ἐνόησε θεὰ Λοκώλενος Ἥρη
 Ἀργεῖς ὀλέκοντας ἐν κρητερῇ ὕσμνῃ,
 Αὐτίκ' Ἀθιωαῖω ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
 ὦ πόποι, αἰγιόχοιο Διὸς τέκν' Ἀτρυτώνη,
 715 ἦ ῥ' ἄλιον τὸν μῦθον ἑωρέςημεν Μενελάω,
 Ἴλιον ἐκπέρσαν' εὐτείχεον Διπνέεσθ',
 Εἰ ἔτῳ μαίνεσθ' ἐάσομεν ἔλιν Ἀρηα.
 Ἀλλ' ἄγε δὴ καὶ νῶϊ μεδώμεθα θέρειδ' αἰλκῆς.
 Ὡς ἔφατ'· ἔδ' ἀπίθησε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθηνῆ.
 720 Ἡ μὲν ἐποικομένη χρυσάμπυκας ἔντυεν ἵππους
 Ἥρη, πρέσβη θεὰ, θυγάτηρ μέγαλοιο Κρόνιοιο.
 Ἡβὴ δ' ἄμφ' ὀχέεσσι θοῶς βάλε καμπύλα κύκλα,
 Χάλκεα, ὀκλύκνημα, σιδηρέω ἄξονι ἄμφις·
 Τῶν ἦτοι χρυσῆν ἵτυς ἄφθιτ', αὐτὰρ ὑπερθεῖν

- Lacui vicinus Cephissidi: juxtaque ipsum alii
 710 Habitabant Boeoti, valdè opulentum populum habentes.
 Hos quum igitur animadvertit dea candida-ulas Juno
 Argivos interimentes in acri pugna,
 Illicò Minervam verbis alatis allocuta est;
 " Papæ, Ægiochi Jovis filia indomita,
 715 " Certè vanum hoc promissum fecimus Menelaq,
 " Ilio exciso bene-munito enim rediturum;
 " Si sic furere sinamus perniciosum Martem.
 " Sed age jam & nos cogitemus de strenuo auxilio ferendo.
 Sic dixit: neque non obsecuta est dea cæcis-oculis Minerva.
 720 Ac quidem discurrens aureis frænis-ornatos instruebat equos
 Juno, veneranda dea, filia magni Saturni:
 Hebe autem ad curruş velociter posuit curvos orbes rotarum,
 Æreos, octo-radios-habentes, ferreum ad axem utrinque:
 Quorum utique aurea curvatura perennis; ac desuper

αἰνὴν non intelligeret vir doctissimus *Jf. Casaubonus*, ad verba *Strabonis* hæc annotat;
 " Notetur locus ubi προσοδίαν vocat, quod
 " alii Analogiam: Ait enim ab ὅλῃ fieri
 " ὅλῃ, eadem προσοδίᾳ quā ἀ λύρα fit
 " λυρικῇ: Alius dixisset, eadem Analogiā.
 Nempe, de verborum formandi ratione accep-
 pit vir eruditus id, quod erat a *Strabone* ac-
 curatè & præfinitò dictum de *Προσοδίᾳ*. Quod
 si, ὅλῃ, ὅλῃ, syllabam priorem utrobique
 προάκκισset; tamen analogiam adhuc eandem
 planè haberet, ac λύρα, λυρικῇ προσοδίᾳ
 non utique eandem.

Ver. 709. — κεκλιμένος] Vide suprā ad
 α', 309 & 314.

Ver. 711. Τὸς δ'] *Hectorem* & *Martem*.
 Quod non advertens *Spondanus*, vocem hanc
 ad Ἀργεῖς in sequenti versu refert; &
 Ἀργεῖς ὀλέκοντας, *Argivos pereuntes*, ver-
 tit. Quin & in editione *Weissenianâ* Inter-
 pres, licet ὀλέκοντας rectè vertat, *interimen-*

tes; non tamen videtur hujus vocis, τὸς
 vim rectè cepisse.

Ver. 714. — Ἀτρυτώνη] Vide suprā
 β', 157.

Ver. 716. — ἀπονέεσθαι] Vide suprā
 α', 398.

Ver. 717. — ἐάσομεν] Vide suprā
 δ', 42.

Ver. 720. — ἔντυεν ἵππους.] Ficta
 talsè vox, ἔντυεν, ab iis qui, quoniam ἔν-
 τυνον, & imperfectum ἔντυον & Aoristus ἔν-
 τυον penultimam producant, (vide infrā ad
 203,) nescirent aoristum ἔντυον corripi.
 apud *Moschum*,

— καὶ οἱ λέχος ἔντυον ὄρεται.
Idyll. II,

Ver. 724. Τῶν ἦτοι χρυσῆν.] Pronunti-
 tur χρυσῆν. Similiter, ver. 727, Δίερος δὲ
 σέοισι, pronuntiabatur χρυσέοισι. Vide
 ad β', 268.

- 75 Χάλκε' ὀπίσσω, προσαρηρότα, θαῦμα ἰδέσθ'.
 Πλήμναι δ' ἀργύρεα εἰσι πείδρομοι ἀμφοτέρωθεν.
 Δίφρε' ἣ χρυσεόισι ἢ ἀργυρέοισιν ἱμάσιν
 ἔντετα. δοιαί ἣ πείδρομοι ἀντιγές εἰσι.
 Τῶ δ' ἐξ ἀργύρε' ῥυμός πελὸν. αὐτὰρ ἐπ' ἄκρῳ
 80 Δῆσε χρύσειον καλὸν ζυγόν, ἐν ἣ λέπαδνα
 κάλ' ἔβαλε, χρύσει'. ὑπὸ ἣ ζυγὸν ἤγαλ' Ἥρη
 ἱππας ὠκύποδας, μεμαῖ' ἐλιδ' ἢ αὐτῆς.
 Αὐτὰρ Ἀθιυαίη, κέρη Διὸς αἰγιόχοιο,
 Πέπλον μὲν κατέχευεν ἑανὸν πατρὸς ἐπ' ἔδει
 85 Ποικίλον, ὃν ῥ' αὐτὴ ποιήσατο ἢ κάμε χερσίν.
 Ἢ ἣ, χιτῶν' ἐνδύσα Διὸς νεφεληγερέταο,
 τείχεσιν ἐς πόλεμον θωρήσαστο δακρυόεντα.
 Ἀμφὶ δ' ἄρ' ὤμοισιν βάλετ' αἰγίδα θυσανόεσσαν,
 Δεινὴν, ἣν περ μὲν πάντῃ φόβ' ἐσεφάνωτο.
 90 Ἐν δ' Ἔρις, ἐν δ' Ἀλκῇ, ἐν ἣ κρύόεσσα Ἰωνή.
 Ἐν δέ τε Γοργεῖη κεφαλὴ δεινοῖο πελώρου,
 Δεινὴ τε, σμερδνὴ τε, Διὸς τέρας αἰγιόχοιο.

- 75 Ereæ laminæ-rotam-munientes, adaptatæ, mirabile visu:
 Modioli autem ex argento erant rotundi utrinque:
 Sella verò aureis & argenteis funibus
 Exposita erat; duoque semicirculi, unde-habent-suspenduntur, erant:
 Ex hac porrò argenteis temo procurrebat; ad cujus extremitatem
 80 Ligavit aureum pulchrum jugum, & lora-jugalia
 Pulchra innexuit, aurea: sub jugum verò duxit Juno
 Equos pedibus-celeres, cupida contentionis & prælii.
 Cæterum Minerva, filia Jovis Ægiochi,
 Pèplum quidem laxatum defluere-sivit pulchrum, patris super pavimento,
 85 Varium, quod ipsa fecerat & elaborârat manibus:
 Ipsa autem, lorica inducta Jovis nubes-cogentis,
 Armis ad bellum armabatur lacrymosum.
 Circum autem humeros posuit ægidem fimbriatam,
 Horribilem, cui quidem undique Timor circumdatus erat:
 90 In eâ Contentio, in eâ Fortitudo, in eâ atrox Infestatio:
 In eâ & Gorgonium caput diri monstri,
 Dirumque, horrendumque, Jovis portentum Ægiochi.

Ver. 728. Ἐντέταται] Ut constet scilicet
 armorum ratio, cum precedente & se-
 quente, v. 730. Vide supra ad 4, 37.

Ver. 730. —καλὸν] Vide supra ad
 43.

Ibid. —ζυγόν] Mirè admodum Spon-
 sor: "Per hoc jugum, Equos (inquit) in-
 telligit; UT statim subjicit, ὑπὸ δὲ ζυγόν
 ἤγαλ' ἱππας."

Ver. 734. —κατέχευεν ἑανόν] Vide su-
 pra ad 2, 385.

Ver. 735. Ποικίλον, ὃν ῥ' αὐτὴ ποιήσατο]
 —quas illi læta laborum

ipsa suis quondam manibus Sidonia Dido
 fecerat, & tenui telas disceverat auro.
 Æn. XI, 73.

Ver. 738. —αἰγίδα θυσανόεσσαν Δεινὴν.]
 Ægidaque horrificam, turbatæ Palladis ar-
 ma. Æn. VIII, 435.

Ver. 740. Ἐν δ' Ἔρις, ἐν δ' Ἀλκῇ.]
 —tristesque ex æthere Diræ,

Et scissâ gaudens vadit Discordia pallâ;
 Quam cum sanguineo sequitur Bellona fla-
 gello. Æn. VIII, 701.

In quibus faciliè videre est, Virgilium Homeri
 majestatem non assecutum.

Ibid. —δὲ κρύόεσσα.] Al. δ' ἀκρυόεσσα.

Ver. 741. Ἐν δέ τε Γοργεῖη κεφαλὴ]
 —ipsamque in pectore Divæ

Gorgona, defesto vertentem lumina collo.
 Æn. VIII, 437.

Ver.

- Κρατὶ δ' ἐπ' ἀμφίφαλον κυνέῳ θέτο τετραφάλῃσιν,
 Χρυσείῳ, ἑκατὸν πόλεων πρυλέας ἀραρυῖαν.
- 745 Ἐς δ' ὄχεα φλόγεα ποσὶ βήσατο· λάζετο δ' εἶχ' ὅ
 Βελύ, μέγα, σιβαρὸν, τῷ δάμνησι σίχας ἀνδρῶν
 Ἠρώων, ποῖσιν τε κοτέασε) ὀβριμοπάτρῃ.
- Ἦρῃ ᾗ μάστιγι θοῶς ἐπεμαίετ' ἄρ' ἵππας.
 Αὐτόματ' ᾗ πύλαι μύκον ἔσαν, ἃς ἔχον Ὀρεαι,
- 750 Τῆς δ' ἡπιτέτραπ' ᾗ μέγας ἔσανος, Οὐλύμπός τε,
 Ἦμὲν ἀνακλῖναι πυκινὸν νέφ' ὅ, ἢ δ' ἡπιθεῖναι.
 Τῇ ῥα δι' αὐτῶν κεντρηνεκέας ἔχον ἵππας·
 Εὐρον ᾗ Κρονίωνα, θεῶν ἄτερ ἡμῶν ἄλλων,
 Ἀκροτάτῃ κορυφῇ πολυδειράδ' ὅ Οὐλύμποιο.
- 755 Ἐνδ' ἵππας σήσασα θεὰ λυκώλεν ὅ Ἦρῃ
 Ζῴῳ ὕπατον Κρονίδῳ ἐξήρετο, καὶ προσέειπε·
 Ζῶ πάτερ, καὶ νεμεσίζῃ Ἄρει τάδε καρτερεῖ ἔργα,
 Ὅσάτιόν τε καὶ οἷον ἀπώλεσε λαὸν Ἀχαιῶν
 Μάψ, ἀτὰρ καὶ κατὰ κόσμον; ἐμοὶ δ' ἄχ' ὅ οἱ ᾗ ἐκῆλοι
- 760 Τέρπον' ᾗ Κύπρις τε καὶ ἀργυρότοξ' ὅ Ἀπόλλων,
 Ἀφρονα τῶτον ἀνένιες, ὅς ᾗ τινα οἶδε θέμις.

Capiti verò clavis-undique-ornatam galeam imposuit quatuor-conos-habentem, Auream, centum urbium peditibus sufficientem.

- 745 Inque currum fulgidum pedibus conscendit; sumpsitque hastam Gravem, magnam, validam, quā domat ordines virorum Herōum, quibusunque irascitur praeputenti-patre-nata. Juno autem scuticā velociter urgebat equos. Sponte suā autem portae crepuerunt caeli, quas custodiebant Horae,
- 750 Quibus commissum est magnum caelum Olympusque, Ut & aperiant densam nubem & claudant. Hāc utique viā, per eas, stimulo-parentes dirigebant equos: Invenērunt autem Saturnium, à diis seorsum sedentem aliis, Summo vertice multa-cacumina-habentis Olympi.
- 755 Ibi equos sistens dea candidas-ulnas-habens Juno Jovem supremum Saturnium interrogavit, & allocuta est; “ Jupiter pater, annon succenses Marti ob hanc atrociam facta, “ Eò-quòd-tantaque & tales perdiderit copias Achivorum “ Temerè, nec ut decuerat? Mihi sane dolor: at verò quieti
- 760 “ Delectantur Venusque & argenteo-arcu-decorus Apollo, “ Dementem hunc quum extimulārint, qui nulla novit jura.

Ver. 743. — ἀμφίφαλον κυνέην]
 — galeam — cristisque decoram.

Æn. IX, 365.

Ver. 744. — ἑκατὸν πόλεων πρυλέας ἀραρυῖαν.] Vel, quòd τοσούτων πόλεων ὀπλί-
 τας καλύπτειν καὶ σκέπειν ἡδύνατο· Vel, ὅτι
 ἑκατὸν πόλεων ὀπλίτας εἶχεν ἐντετυπωμένους ἐαυ-
 τῇ. Enstath.

Ver. 745. — βήσατο] Al. βήσετο. Vide
 suprā ad ver. 109; & ad β', 35.

Ver. 747. — ὀβριμοπάτρῃ.] Vide suprā
 ad α', 43.

Ver. 748. Ἦρῃ δὲ μάστιγι] Quā ratione,
 δ', hic producat; & similiter, φλόγεα,

ver. 745; itemque κεντρηνεκέας, ver. 750
 vide suprā ad α', 51.

Ibid. — ἐπεμαίετ' ἄρ' ἵππας.] Vide
 Enstathius legisse, ἐπεμαίετο ἵππας. Q
 fortè non pejor lectio. Quanquam & id
 ἄρ', non malè hæc cum præcedente ver.
 connectit.

Ver. 749. Αὐτόματα] Al. Αὐτόματα

Ibid. — μύκον] Vide suprā ad β', 35.

Ver. 751. — ἀνακλῖναι] Vide suprā
 α', 309.

Ver. 752. Τῇ ῥα] Vide suprā ad α', 56.

Ver. 756. — ἐξήρετο] Al. ἐξήρετο.

Ζεῦ πάτερ, ἥ ῥά τι μοι κεχολώσεται, αἶκεν Ἀρηα
 Λυγρῶς πεπληγῆα μάχης ἑξαποδίωμαι;
 Τὼ δ' ἀπαμειβόμεν προσέφη νεφεληγερέτα Ζεὺς·
 765 Ἀγρεὶ μάν οἱ ἔπορσον Ἀθιναίῳ ἀγελείῳ,
 ἥ εἰ μάλις εἴωθε κακῆς ὀδυώσῃ πελάζειν.
 ὣς ἔφατ'· ἔδ' ἀπὶ θῆσε θεὰ λολυκάλην Ἥρη·
 Μάστιξεν δ' ἵππους· τὼ δ' ἐκ ἀκόντε πετέοντι
 μεσσηγὺς γαίης τε καὶ ἔρανος ἀστερόεντι.
 770 Ὅσον δ' ἥρωες ἀνὴρ ἴδεν ὀφθαλμοῖσιν,
 ἦλκ' ἐν σκοπιῇ, λείαν ὅππ' οἶνοπα πόντον,
 τόσον ὅππ' ἰδρῶσιν θεῶν ὑψηλῆς ἵπποι.
 Ἀλλ' ὅτε δὴ Τροίῳ ἴξον, ποταμῷ τε ῥέοντι,

“ Jupiter pater, nunquid mihi irascaris, si Martem
 “ Graviter percussum pugnâ exegerim?
 Hanc autem respondens allocutus est nubes-cogens Jupiter;
 765 “ Agedum, adversus ipsum incita Minervam prædatricem,
 “ Quæ ipsum maximè solita-est in graves dolores conjicere.
 Sic dixit; nec non obsecuta est dea candida-ulnas Juno;
 Sed scuticâ verberavit equos: hi autem non inviti volabant
 Per medium terræque & cœli stellati.
 770 Quantum verò æris-per-horizontem-extensi-spacium homo vidit oculis,
 Sedens in speculâ, prospectans in nigricantem pontum;
 Tantum saltu-conficiunt deorum altisoni equi.
 At quando jam Trojam pervenissent, fluviosque labentes,

Ver. 763. — ἑξαποδίωμαι] Vide suprâ
 398.

Ver. 764. — νεφεληγερέτα] Vide suprâ
 175.

Ver. 765. — ἀγελείῳ] Al. ἀγελῆν.
 Vide suprâ ad d', 128.

Ver. 766. ἥ εἰ μάλις εἴωθε] Vide infrâ
 ver. 841.

Ver. 769. μεσσηγὺς γαίης τε καὶ ἔρανος.]
 — terras inter cœlumque volabat,
 litus arenosum Lybiæ ventosque secabat.
 Æn. IV, 256.

cum sententia planè sit nulla, (quid
 est litus secare?) emendavit hoc modo
 eorum longè longèque omnium Prin-
 Richardus Bentleius;

— terras inter cœlumque, legebat
 litus arenosum Libyæ, ventosque seca-
 bat.

sanè emendatione nihil unquam exco-
 mum venustius, nihil certius. Cæterùm
 vocem, μεσσηγὺς, non abs re erit hoc in
 annotare, quàm singulari loquendi ra-
 e Scriptores Romani vocis istius vim in-
 am expresserint.

— inter
 echora Priamiden, animosum atque in-
 ter Achillem,

ta fuit capitalis. — Horat. Serm. I, 7.

— Nestor componere lites

Inter Peliden festinat, & inter Atriden.

Epist. I, 2.

Quæ ad loca Vir ingens jam memoratus;
 “ Vitiosum sanè, inquit, loquendi genus, &
 “ ιδιωτικόν; quodque magni emerim, nun-
 “ quam ab Horatio prolatum.” Similem
 tamen loquendi rationem ex Livio, lib. 22,
 35, adduxit Gatakerus; “ inter cives Ro-
 “ manos & inter peregrinos.” Et ex Cicer.
 Paradox. I, Marcilius; “ nihil inter te at-
 “ que inter quadrupedem putes interesse.”
 Quorum in priori locorum, posterius illud
 inter, codicum meliorum jussu; in poste-
 riori, codicum omnium consensu, ejicien-
 dum contendit (in Addendis ad Notas suas)
 Bentleius. Verùm casu occurrit mihi nuper
 alius ex Cicerone locus, qui medelâ istâ, si-
 quidem jam sanus non sit, sanari vultu-
 non potest. De amicis. § 25: “ Quid in-
 “ ter sit inter popularem, id est, assentato-
 “ rem, & levem virum; & inter constan-
 “ tem, severum, & gravem.”

Ibid. — ἀστερόεντος.] Vide suprâ ad
 d', 44.

Ver. 770. Ὅσον δ' ἥρωες —, Τόσ-
 σον — ἵπποι.] Ὅ δὲ, πῶς μεγέθυσι τὰ
 δαιμόνια; — τὴν ὁρμὴν αὐτῶν κοσμικῶ
 διαστήματι καταμετρεῖ. Longinus, § 9.

Ver. 772. — ὑψηλῆς] Al. ὑψαλίνης.

Ver.

- Ἦχι ῥοὰς Σιμόεις συμβάλλετον ἠδὲ Σκάμανδρῳ,
 775 Ἐνθ' ἵππας ἔσησε θεὰ λευκώλεων Ἥρη,
 Λύσας ἐξ ὀχέων· πρὶ δ' ἠέρε παλῶν ἔχουε.
 Τοῖσιν δ' ἀμβροσίῳ Σιμόεις ἀνέτειλε νέμεσθι.
 Αἱ δὲ βᾶτ' ἰλῳ τρήρωσι πελειάσιν Ἰθμαθ' ὁμοῖαι,
 Ἀνδράσιν Ἀργείοισιν ἀλεξέμεναι μεμαῖαι.
 780 Ἀλλ' ὅτε δὴ ῥ' ἵκανον, ὅθι πλεῖστοι κ' αἶετο

Quâ fluente Simois commiscunt & Scamander;

- 775 Ibi equos stetit dea candida-ulnas Juno,
 Solutos curru; circumque caliginem multam fudit.
 Illis verò ambrosiam Simois summisit ad-depascendum.
 Hæ autem iverunt pavidis columbis incessu similes,
 Viris Argivis auxiliari properantes.
 780 Sed quandò jam venerant, ubi plurimi & fortissimi

Ver. 778. Αἱ δὲ βᾶτ' ἰλῳ.] Rectè se habet ista Syntaxis: Vide suprâ ad d, 566. Non omittendum tamen, *Scholiam Sophoclis ad Electr. ver. 980*, itemque *Euripidis ad Alcest. ver. 902*, legisse hoc in loco, τῶ δὲ βᾶτ' ἰλῳ. Quæ quidem Syntaxis, & ipsa quoque rectè se habet; licet de *Feminis* sermo sit. Non quòd τῶ “*per omnia genera dicatur*,” ut *Barnesius*; nedum quòd γυναικί sit *masculinum* in numero *duali*, ut Grammatici *stultissimè* commenti sunt; sed quòd unusquisque [*la personne*,] sive sit *Hominum*, sive *Deorum*, seu quicunque sit, sive *mas*, sive *femina*, quoties *ad sententiam* nihil interest quo quis *sexu* sit, propriè efferatur genere *masculino*. Scilicet non ad *Sexum*, sed (ut rectè alicubi *Dionys. Halicarnassensis*) πρὸς τὸ πρῶτον ἀποτείνεται ὁ λόγος. Exempla apud optimos *Auctores* occurrunt innumera. Apud *Homerum*, de *Junone & Minervâ*;

— πληγέντε κεραυνῷ. *Iliad. 9, 455.*

De iisdem *deabus*, in quibusdam codicibus,

— προφανέντε ἀνὰ πολέμοιο γαυράς.

ibid. ver. 378.

De *feminis* duabus, apud *Pausaniam*;

— τέτ' ὅς φασι &c. *Lib. II, cap. 21.*

Apud *Sophoclem*, de *feminis* itidem duabus;

Ἰδεσθε ταῦδε τῶ κασιγνήτῳ, φίλοι,

Ὡ τὸν πατρῶον οἶκον ἐξεσωσάτην·

Ὡ τοῖσιν ἐχθροῖς —

Ψυχῆς ἀφιδύσαντε· —

Τέτ' ὅς φιλεῖν χερὶ, τῶδε χερὶ πάντας σέβειν·

Τῶδ' ἐν θ' ἐορταῖς —

Electr. ver. 980, &c.

Apud *Euripidem*, de *Viro & Uxore* suâ;

Δυεῖν γὰρ ὄντοιν, ἔχ' ὁ μὲν τλήμων, ὁ δ' ἔ.

Helen. 652.

Δύο — ψυχὰς — λίμαναν διαβάντε.

Alcest. 900.

Item *Hecuba*, de *seipsâ & filia*;

— ἐκ' ὅς ὡς θαναμένεας

Μετῆλθε ἡμᾶς. — *Hecub. 511.*

Creüsa, de *seipsâ*;

Ἡμεῖς ἐν ὀρφνῇ σπαργανῶσαντες πέπλῳ.

Ion. 955.

Et *Pythia*, de *seipsâ*;

Ἡμεῖς δὲ θνητῶν ἄτις ἀνθρώπων τὰδ'

ἔχοντας ἡμᾶς — *ibid. 1361.*

Apud eundem, de *muliere* mortuâ;

Θάπτειν τιν' ἐν τῇδ' ἡμέρᾳ μέλλαν νεκρῇ.

Alcest. 511.

Νέκυν μὲν ἦδη πάντ' ἔχοντα. — *ibid. 601.*

— Καὶ παρὶς ἄλλῳ θανεῖν

Νέκυ γέρον ὦν, τόνδ' ἀποιμάζει νεκρῇ.

ibid. 601.

Ἄλλ' ἔ σὺ νεκρὸν ἀντὶ σὲ τόνδ' ἐκφύει.

ibid. 711.

Ἀπελθε, καὶ με τόνδ' ἔα θάψαι νεκρῷ.

ibid. 711.

Apud *Aristophanem*, de *feminâ* quâdam;

— ἔτερον ἂν —

— καὶ τὴ φράζοντος ἀκούσαι.

Ecclesiast. Scen.

Apud *Plantum* itidem, de *muliere*;

Quis ea est? *Mil. Glorios. Act. 1.*

Quicum ibat. *Epidic. Scen.*

Sed quis ea est mulier? *ibid. Scen.*

Hæc est? Quis? *Cistell. Act. IV, Scen.*

Quis es?

Quisquis es, quæ &c.

Rud. Act. IV, Scen.

Apud *Virgilium*, de *Venere*;

— ducente Deo — *Æn. II, 6.*

Ex quibus omnibus abundè apparet, ut

que loquendi rationem, & Αἱ δὲ βᾶτ' ἰλῳ

τῶ δὲ βᾶτ' ἰλῳ, rectè se habere.

Ibid. — πελειάσιν Ἰθμαθ' ὁμοῖαι.]

tum indicat æquum & placidum:

Qualis speluncâ subitò commota

lumba —

— Fertur in arva volans, —

— mox aëre lapsa quieto

Radit iter liquidum, celeres neque co-

moyet alas.

Æn. V, 2.

Ἔασαν, ἀμφὶ βίβην Διομήδεος ἵπποδάμοιο

Εἰλόμφοι, λείψιν ἐοικότες ὠμοφάγοισιν,

Ἡ συστὴν κἀπρεῖσιν, τῶν τε θένος ἐκ ἀλαπαδνόν·

Ἐνθα γὰρ ἦυσε θεὰ Λοκώλενος Ἥρη,

785 Στέντορα εἰσαμένη μεγαλήτορα χαλκεοφώνω,

Ὅς τόσον αὐδήσαρχ', ὅσον ἄλλοι πενήκοντα·

Αἰδώς, Ἀργεῖοι, καὶ ἐλέγχεα, εἶδος ἀγῆτοί·

Ὅφρα μὲν ἐς πόλεμον πωλέσκετο δῖος Ἀχιλλεύς,

Οὐδέποτε Τρῶες πρὸ πυλάων Δαρδανιάων

790 Οἴχνεσκον· κείνῃ γὰρ ἐδείδισαν ὄβριμον ἔλχος·

Νῦν δ' ἔκαθεν πόλιος κοίτης ὑπὲρ νηυσὶ μάχοντο·

Ὡς εἶπερ, ὠτρυνε μένος κὶ θυμὸν ἐκάσκη.

Τυδείδῃ δ' ἐπόρκεσε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·

Εὖρε δὲ τὴν γε ἀνακλῖα παρ' ἵπποισιν κὶ ὄχεσφιν

795 Ἐλκος ἀναψύχοντα, τὸ μιν βάλε Πάνδαρος ἰὼ·

Ἰδρῶς γὰρ μιν ἔτειρεν ὑπὸ πλατέος τελαμῶνος

Ἀσπίδος εὐκύκλῃ· τῷ τείρετο, κάμνε δὲ χεῖρα·

Ἀν δ' ἴχων τελαμῶνα, κελαινεφές αἶμα' ἀπεμόρβιν·

Stabant, circum vim Diomedis equum-domitoris [circum Diomedem]

Conferti, leonibus fimiles cruda-vorantibus,

Vel suis apris, quorum robur non imbelles:

Ibi stans clamavit dea candida-ulnas Juno,

795 Stentori assimilata magnanimo aëream-vocem-habenti,

Qui tantum vociferabatur, quantum alii quinquaginta:

"Proh pudor, Argivi, turpia probra, formâ tantum admirabiles!

"Quamdiu quidem in bello versabatur nobilis Achilles,

"Nunquam Trojani ante portas Dardanias

790 "Progrediebantur; illius enim timebant validam hastam:

"Nunc verò procul ab urbe cavas apud naves pugnant.

Sic fata, commovit robur & animum uniuscujusque.

Tydidæ autem supervenit dea cæcis-oculis Minerva;

Reperitque hunc regem apud equos & currus

795 Vulnus refrigerantem, quod ei inflixerat Pandarus sagittâ:

Sudor enim ipsum affligebat sub lato loro

Clypei pulchrè-orbiculari; quo utique adfligebatur, laborabatque manu:

Ac elevans lorum, nigrum sanguinem abstergebat:

Ver. 781. — βίβιν Διομήδεος] Vide suprâ
658.

Ver. 784. — ἦυσε θεά.] Ducum indicat
totum exercitum ad commovendos mi-
les cohortationem.

Ver. 785. Στέντορα εἰσαμένη] Vide suprâ
141.

Ἰβ. — μεγαλήτορα] Vox, μεγαλήτορα,
hîc fortē aut magnanimum significat;
ut rectè monet Scholiastes, ἔδ' ἐν ἑδ' α-
πὸ τῆς διεξήλθεν ἔργον ποιηκός·)
ut Eustathius explicat, χαλκέντερον κατ'
ἔλκος, "Χάλκεον δὲ μοι ἦτορ ἐνείν."

Ver. 788. Ὅφρα μὲν ἐς πόλεμον — Ἀχιλ-
λέως] Ὁ ποιητὴς ἀπὸ τῆς ἐννάτης ἔτις ἤρξατο,
τὰ πρὸ τῆς Ἀχιλλέως μνήδος ἢν ἀγορεύει.

ρα, καὶ Πράξεις ἐκ ἔχοντα μακρὰς εἰδὲ ἑπαλ-
λίλκας. Συμμαχῶντος γὰρ Ἑλλήσιν Ἀχιλ-
λέως.

Οὐδέποτε Τρῶες πρὸ πυλάων Δαρδανιάων
Οἴχνεσκον, κείνῃ γὰρ ἐδείδισαν ὄβριμον ἔλχος.
Θαρσύναντες δὲ, τότε ἀποσάντος, προήλθον
καὶ τῆς μάχης γενομένης, πολυπροσώποι τε
καὶ συνεχεῖς τῶν ἡρώων ἀριστεῖαι κατέσπσαν.
Plutarch. de vitâ Homeri, in fine. Notan-
dum hîc porro, quanto cum artificio, ut
Poëma sit unum a capite ad calcem, nun-
quam non spectetur & inseratur Achilles.

Ver. 792. — ὠτρυνε μένος καὶ θυμὸν ἐκά-
σκη.] Vide suprâ ad β', 451.

Ver. 794. — παρ' ἵπποισιν καὶ ὄχεσφι.]
Vide suprâ ad ver. 219,

Q

Ver.

- Ἰωπεῖς ἧ θεὰ ζυγὰ ἤψατο, φώνησέν τε·
 800 Ἡ ὀλίγον οἱ παῖδα εἰκότα γέναιτο Τυδῆος.
 Τυδῆος τοι μικρὸς μὲν ἔβη δέμας, ἀλλὰ μαχητὴς.
 Καί ῥ' ὅτε πέρ μιν ἐγὼ πολεμίζην ἐκ εἵασκον,
 Οὐδ' ἐμπαιφάσεν, ὅτε τ' ἤλυθε νόσφιν Ἀχαιῶν
 Ἀγέλας ἐς Θήβας, πολέας μὲν Καδμείωνας·
 805 Δαίνυσθαι μιν ἄνωγον ἐνὶ μεγάροισιν ἔκηλον.
 Αὐτὰρ ὁ θυμὸν ἔχων ἐν καρτερὸν, ὥς τὸ πάρος περ,
 Κέρκας Καδμείων προκαλίζετο· πάντῃ δ' ἐνίκη
 Ῥηϊδίῳ· τίη οἱ ἐγὼν ὀπιτάρροθ' ἦα.
 Σοὶ δ' ἦτοι μὲν ἐγὼ πῶς δ' ἴσαμαι ἡδὲ φυλάσσω,
 810 Καί σε προφρονέως κέλομαι Τρώεσσι μάχεσθαι.
 Ἀλλὰ σὺ ἢ κάματο πολυαῖξ γυῖα δέδυκεν,
 Ἡ γὰρ σὲ πρὶν δέξαι ἴχει ἀκέραιον· ἔσθ' ὅτ' ἔπειτα
 Τυδῆος ἔκλονός ἐστι, δαΐφρονος Οἰνείδαο.

- Equinum autem dea jugum attigit, dixitque;
 800 "Profecto parum sibi filium similem genuit Tydeus.
 "Tydeus utique parvus quidem erat corpore, sed pugnator.
 "Ac quando ipsum ego pugnare non sinebam,
 "Neque furenter irruere, quando scilicet venit seorsum ab Achivis
 "Legatus ad Thebas, plures ad Cadmeios;
 805 "Convivari ipsum jussi in aedibus quietum:
 "Sed is animum retinens suum fortem, sicuti prius,
 "Juvenes Cadmeiorum provocabat; in omnibus autem vincebat
 "Facile: talis illi ego adjutrix eram.
 "Tibi verò equidem ego assistoque, & te servo,
 810 "Et te prompto animo hortor adversus Trojanos pugnare:
 "Sed tibi vel defatigatio ex multo labore membra subit,
 "Vel te certè aliquo-modo timor tenet exanimans: Non sanè tu posthac
 "Tydei soboles es reputandus, rei-militaris-periti Oenidæ.

Ver. 800. Ἡ ὀλίγον οἱ παῖδα εἰκότα.] Ὑπομνηστέον δὲ καὶ πατέρων ἀγαθῶν ἔνθε, ὅταν ἐξαμαρτάνωνται. "Ομηρος, "Ἡ ὀλίγον οἱ παῖδα εἰκότα γέναιτο Τυδῆος." Plutarch. πολιτικά παραγγέλμ. Idem, in libro de Adulatore ab Amico dignoscendo, haud longè a fine; versum hunc Agamemnoni attribuit; vel memoriâ lapsus, eò quòd simili argumentousus sit Agamemnon ἐν τῇ Ἐπιστολῇ, supra in præcedente libro δ'; vel quòd hoc in loco Minervam intellexerit, Agamemnonis utique cohortationem prudentem.

Ibid. — ὀλίγον οἱ παῖδα,] Quâ ratione, ὀλίγον, hîc ultimam producat; itemque, με, ver. 817; vide supra ad α, 51. Cæterum si quis transposuerit in hoc & sequenti versu voces ὀλίγος & μικρός, utrobique τὸ ἀρμόττειν εὖ διατίθεται ἐπὶ τῶν ἐπαὶν, διατίθεται τὸ μὲν φαίνεται καλόν, τὸ δὲ εὐτελές. Ut rectè observavit Aristoteles, Poët. cap. 22, de versu isto, Odys. i, 515.

Ver. 801. Τυδῆος τοι μικρὸς μὲν] Interim confert admirationi multum etiam infirmitas;

ut cum Homerus Tydeam parvum, sed bellatorem dicit fuisse. Quintilian. lib. III. cap. 7. Ingentes animos angusto pectore versant. Virgil. Georgic. IV. 83. Ingenio pugnax, corpore parvus erat.

— Sed non & viribus infirmus Tydeam fert animus; totosque infusa per artus

Major in exiguo regnabat corpore virtus.

Stat. Theb. lib. 1.

Ver. 803. — ἤλυθε] Vide supra ad γ, 205.

Ibid. — νόσφιν] Vide supra ad α, 349.

Ver. 808. — τοῖν οἱ ἐγὼν] Ita edidit Barnesius ex MS. Rectè, ut mihi quidem videtur. Vulgg. τοῖν τοι ἐγὼν ex veris, ut verisimile est, 828 infra. Quanquam & τοι, etiam hoc in loco, ferri possit; si modò particula τοι, explementum utique accipiamus sicuti in φ, 110, Ἀλλ' ἐπὶ τοι καί μοι Σάλατος, &c.

- Τὼ δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη κρατερὸς Διομήδης·
 815 Γινώσκω σε, θεὰ, θυγάτηρ Διὸς αἰγιόχοιο,
 τῷ τοι προφρονέως ἔρέω ἔπος, ἔδ' ὀπκώσω·
 οὔτε τί με δέος ἴχει ἀκήριον, ἔτε τις ὄκνος·
 ἄλλ' ἔτι σῶν μέμνημαι ἐφετμέων, ἃς ἐπέτειλας.
 οὐ μ' εἰας μακάρεσσι θεοῖς ἀνίκητὸ μοίχεοθ'·
 820 τοῖς ἄλλοις· αἰτὰρ εἴ κε, Διὸς θυγάτηρ, Ἀφροδίτη
 ἔλθῃς ἐς πόλεμον, τὼ γ' ἑτάμην ὀξείῃ χαλκῷ.
 τῆνεκα νῦν αὐτὸς τ' ἀναχάζομαι, ἥδε ἢ ἄλλης
 Ἀργεῖς ἐκέλευσα ἀλῆμναι ἐνθάδε πάντας·
 Γινώσκω γ' Ἀρηὰ μάχῃ ἀνακοιρανέοντα.
 825 τὸν δ' ἡμείβετ' ἔπειτα θεὰ γλαυκῶπις Ἀθηνῆ·
 τυδείδῃ Διόμηδες, ἐμῷ κεχαρισμένε θυμῷ,
 μήτε σύ γ' Ἀρεὰ τένδε τι δίδιδι, μήτε τιν' ἄλλον
 Ἀθανάτων· ποίη τοι ἐγὼν ὀπτιάρροθός εἰμι.
 ἄλλ' ἀγ' ἐπ' Ἀρηί πρῶτῳ ἔχε μώνυχας ἵππους·
 830 τύψον ᾧ χεδίλῳ, μηδ' ἄζωο θῆρον Ἀρηὰ
 τῆτον μαινόμενον, τυκτὲν κακὸν, ἄλλοπρόσαλλον·
 ὅς πρῶτῳ μὲν ἐμοί τε ἢ Ἡρῇ σῶτ' ἀγορῶν,
 Τρῶσι μαχήσεοθ', αἰτὰρ Ἀργείοισιν ἀρήξεν·

Hanc autem respondens allocutus est fortis Diomedes,

- 815 "Agnosco te, dea, filia Jovis Aegiochi,
 "Ideò tibi lubentèr dicam verbum, neque celabo.
 "Neque aliquis me timor tenet exanimis, nec ulla ignavia;
 "Sed adhuc tuorum recordeo mandatorum, quæ mandasti.
 "Non me finebas cum beatis diis ex-adverso pugnare
 820 "Cæteris; sed si, Jovis filia, Venus
 "Veniret in prælium, hanc vulnerare acuto ære.
 "Quare nunc & ipse recedo, atque etiam cæteros
 "Argivos jussi congregari hîc omnes:
 "Agnosco enim Martem prælium obeuntem & administrantem.
 825 Huic autem respondit deinde dea cæcis-oculis Minerva;
 "Tydide Diomedes, meo charissime animo,
 "Neque tu Martem hunc ullatenus time, neque quemquam alium
 "Immortalium; talis tibi ego adjutrix sum.
 "Verùm age, in Martem primum dirige solidos-ungulis equos:
 830 "Ferique eum cominùs, neque reverere impetuosum Martem
 "Hunc infanientem, præter-naturam-ascitum malum, inconstantem;
 "Qui non-ita-pridem mihique & Junoni promissit dicens,
 "Adversum Trojanos se pugnaturum, atque Argivis auxiliaturum;

Ver. 815. Γινώσκω σε, θεὰ.]

Et nunc nequicquam fallis Dea, —

Æn. XII, 634.

Ver. 818. — ἐφετμέων.] Pronuntiabat,

ἐφετμῶν. Vide suprâ ad β', 811.

Ver. 824. — ἀνακοιρανέοντα.] Schol. δια-

τάσσοντα, διέποντα. Αἱ προβέσεις ἀντιλαμ-

βανόμεναι ἀλλήλων, τὰς οἰκείας τόπους τηρεῖσι.

Al. ἀνὰ κοιρανέοντα.

Ver. 827. Μήτε σύ γ' Ἀρεὰ τένδε τι δίδιδι-

ν.] Itâ rectè, ut opinor, edidit Barnesius.

Al. Μήτε σύ γ' Ἀρεὰ τόνδε ἔτι δίδιδι. Quod perinde est. Al. Μήτε σύ γ' Ἀρηὰ τόνδε δίδιδι. &c. Μήτε σύ γ' Ἀρηὰ τότε δίδιδι. Quarum lectionum prior versum, posterior sententiam jugulat.

Ver. 828. Ἀθανάτων.] Vide suprâ ad δ, 398.

Ver. 831. — τυκτὸν κακὸν.] Eustathio, "præter naturam ascitum malum." Aliis, "naturâ improbum." Neutrum malè, licèt diversâ ratione.

Q 2

Ver.

- Νῦν ᾧ μὲν Τρώεσσιν ὁμιλεῖ, ᾧ δὲ λέλασαι.
 835 Ὡς φασμένη, Σθένελον μὲν ἄφ' ἵππων ὥσε χαμαῖζε,
 Χερὶ πάλιν ἐρύσας· ὁ δ' ἄρ' ἐμπαπείως ἀπὸρρεσε.
 Ἡ δ' ἐς δίφρον ἔβαινε παρὰ Διομήδεα δῖον
 Ἐμμεμαῖα θεά· μέγα δ' ἔβραχε Φήγιος ἄξων
 Βελτοσιῶν· δεινὴ γὰρ ἄρ' αὖ θεόν, ἄνδρα τ' ἄριστον.
 840 Λάξετο ᾧ μάστιγα ἢ ἡνία Παλλὰς Ἀθηνῆ·
 Αὐτίκ' ἐπ' Ἀρηὶ πρῶτον ἔχε μώνυχας ἵππους.
 Ἦτοι ὁ μὲν Περὶφάντα πελώριον ἐξανάριξεν,
 Αἰτωλῶν ὃχ' ἄριστον, Ὀχνησίς ἀγλαὸν υἱόν·
 Τὸν μὲν Ἀρης ἐνάριξε μαιφόνος· αὐτὰρ Ἀθηνῆ
 845 Διῶν Ἀϊδὸς κινέειν, μή μιν ἴδοι ὄβριμος Ἀρης.
 Ὡς ᾧ ἴδε βροτολογὸς Ἀρης Διομήδεα δῖον,
 Ἦτοι ὁ μὲν Περὶφάντα πελώριον αὐτόθ' ἔασε
 Κεῖθε, ὅθι πρῶτον κλέων ἐξαίνυτο θυμόν·
 Αὐτὰρ ὁ βῆ ῥ' ἰθὺς Διομήδεα ἱπποδάμοιο.
 850 Οἱ δ' ὅτε δὴ χερδὸν ἦσαν ἐπ' ἀλλήλοισιν ἰόντες,

“ Nunc verò cum Trojanis versatur, horumque est oblitus.

- 835 Sic locuta, Sthenelum quidem è curru depulit humi,
 Manu retrorsum trahens; ille autem disio-citiùs defiliit:
 Ipsaque in currum conscendit juxta Diomedem nobilem
 Irâ-concitata dea: valdè autem gemuit faginus axis
 Sub pondere; gravem enim vehebât deam, virumque fortissimum.
 840 Corripuit autem scuticam & habenas Pallas Minerva;
 Ac statim in Martem primum dirigebat solidos-ungulis equos.
 Ille quidem Periphantem ingentem occiderat,
 Aetolorum longè fortissimum, Ochesii præclarum filium:
 Hunc utique Mars occidebat cæde-inquinatus: sed Minerva
 845 Induit Orci galeam, nè ipsam videret impetuofus Mars.
 Postquam verò vidit hominum-perniciēs Mars Diomedem nobilem,
 Is quidem Periphantem ingentem illic sivit
 Jacere, ubi primum interficiens abstulerat animam;
 Atque ivit rectà in Diomedem equum-domitorem.
 850 Hi verò quum jam propè erant, alter in alterum vadentes,

Ver. 835. — Σθένελον μὲν ἄφ' ἵππων ὥσε χαμαῖζε — Ἡ δ' ἐς δίφρον ἔβαινε.]

Aurigam Turni media inter lora Metiscum

Excudit, & longè lapsum temone relinquit;

Ipsi subit, manibusque undantes flecît habenas,

Cuncta gerens, vocemque & corpus & arma Metisci. *Æn.* XII, 469.

Ver. 836. — πάλιν ἐρύσας.] Quâ ratione, πάλιν, hîc ultimam producat; item, δὲ, ver. 840; & μιν, ver. 845; & ὁλοφύριμνος, ver. 871; vide suprâ ad α', 51.

Ver. 838. — μέγα δ' ἔβραχε Φήγιος ἄξων.] Οἱ παλαιοί, ἀντὶ τῆς Φήγιος, πῆδος γὰρ ἔχουσιν· εἰπόντες ὅτι πῆδος, εἶδος ξύλου. *Εὐσταθ.*

Post valido nitens sub pondere faginus axis

Instrepat. — *Georgic.* III, 17.

— Gemuit sub pondere cymba.

Æn. VI, 413.

Ver. 840, 841. Λάξετο —, Αὐτίκ' — ἔχε.] Oratio hæc *asyndetos*, impetum & vehementiam *Festinantis* significanter indicat.

Vide suprâ ad α', 105.

Ver. 841. Αὐτίκ' ἐπ' Ἀρηὶ (Παλλὰς) ἔχε μώνυχας ἵππους.] Nempe, Trojanorum cum superavit Græcorum disciplina & scientia militaris. Id quod fieri scilicet *εἶπε* ver. 766.

Ver. 842. — ὁ μὲν (Ἀρης) Περὶφάντα ἐξανάριξεν.] Eo, ut opinor, quod in prælio cecidisset *Periphantas*, nec à quo occisus esset appareret; a *Marte* dicitur interfecisse. Cæterum legendum hîc crediderim, ἐξανάριξε· sicuti infrâ, ver. 844.

Ver. 847. — ἔασε.] Vide suprâ ad δ', 44.

- Πρόθεν Ἄρης ὠρέξαθ' ὑπὲρ ζυγόν, ἥνία θ' ἴππων,
 Ἐχέει χαλκείῳ, μεμαῶς ὑπὸ θυμὸν ὀλέσσαι
 Καὶ τό γε χεὶρ λαβῶσα θεὰ γλαυκῶπις Ἀθηνῆ
 Ὦσεν ὑπ' ἐν δίφρῳ ἰώσιον αἰχθῆναι.
 855 Δώτερος αὖθ' ὠρμάτο βολῶν ἀγαθὸς Διομήδης
 Ἐχέει χαλκείῳ· ἐπέεισε ἧ Παλλὰς Ἀθηνῆ
 Νείατον ἐς κενεῶνα, ὅθι ζωννύσκετο μίτριον.
 Τῇ ῥά μιν ἔτα τυχών, Ἀφ' ἧ χροῶ καλὸν ἔδαψεν.
 Ἐκ ἧ δόρυ σπᾶσεν αὐτῖς· ὁ δ' ἔβραχε χάλκεος Ἄρης,
 860 Ὅσον τ' ἐννεάχιλοι ὀπίσθον, ἢ δεκάχιλοι
 Ἀνέρες ἐν πολέμῳ, ἔριδα ξυνάγοντες Ἄρη.
 Τὸς δ' ἄρ' ὑπὸ τρόμῳ εἶλεν Ἀχαιοὺς τε, Τρῳάας τε,
 Δείσαντας· πόσον ἔβραχ' Ἄρης, ἅτ' πολέμοιο.
 Οἷη δ' ἐν νεφέων ἐρεβεννῇ φαίνετ' αἶψα,
 865 Καύμαλ' ἐξ ἀνέμοιο δυσαιέτ' ὀρνυμένοιο.
 Τοῦ Τυδείδῃ Διομήδεϊ χάλκε' Ἄρης
 Φαίνετ', ὅμῃ νεφέεσσιν ἰὼν εἰς ἔσθλόν ἐύρω.

Prius Mars protentâ-manu-jaculatus est super jugum, habenâsque equorum,
 Hastâ areâ, cupiens animam eripere:

Et verò hanc manu prehensam dea castis-oculis Minerva
 Summovit à curru, ut incassum præterfugeret.

855 Secundus tum impetum fecit pugna strenuus Diomedes

Hastâ areâ: infixit autem connixa Pallas Minerva
 Imum in ile, ubi cingebatur cinctu.

Eâ utique parte ipsum vulneravit affectus, cutemque pulchram dilaceravit;

Atque hastam extraxit rursus: Tum verò boabat areus Mars,

860 Quantum scilicet novies-mille clamant, vel decies-mille

Viri in bello, certamen committentes Martis.

Tum verò tremor occupavit Achivosque Trojanosque

Territos: adeo boabat Mars, insatiabilis belli.

Qualis autem ex nubibus nigra apparet caligo,

865 Ab æstu vento graviter-spirante excitato:

Talis Tydidæ Diomedæ æreus Mars

Apparebat, cum nubibus iens in cælum latum.

Ver. 855. — βολὴν ἀγαθὸς] Vide suprâ
 ad 2, 408.

Ver. 857. Νείατον ἐς κενεῶνα.] Hoc ait
 Poëta, ni fallor; militibus inferiorum ordi-
 num interfectis permultis, fufos Trojanos
 tantam cladem accepisse, ut eo die, quâ
 pugnaret Diomedes, penè confectum
 videretur. Διομήδης ἐπὶ τὰ κενὰ τῆς
 περὶ τὸν φρεσμένης ἀντιπάλων τάξεως παρ-
 ὤντων, εὐμαρῶς ἐτρέφετο τὸς βαρβάρους. He-
 rasilid. Pontic.

Ver. 858. Τῇ ῥα] “Eâ utique parte.”
 Non igitur supervacaneum est istud, ῥα; sed
 vim habet in connectendâ sententiâ per-
 spicam elegantem. Vide quoque suprâ ad α',
 15; & ad β', 158.

Ibid. — ἔτα] Vide suprâ ad δ', 525.

Ibid. — καλόν] Vide suprâ ad β', 43.

Ver. 859. — ἔβραχε χάλκεος Ἄρης, Ὅ-
 σον τ' ἐννεάχιλοι] Clamorem exhibet aciei
 disjectæ, & in fugam conversæ.

Ver 864. — ἐρεβεννῇ φαίνεται αἶψα, Καύ-
 ματος ἐξ ἀνέμοιο δυσαιέτ' ὀρνυμένοιο.] Non-
 nulli distinguunt; Καύματος ἐξ ἀνέμοιο ὄρε.
 Ac proinde diversè accipi potest hæc sen-
 tentia: Ut dicat nimirum Poëta, caligino-
 sum aerem vel ex æstu oriri ac vento a me-
 ridie, vel æstum ipsum ex vento a meridie
 exorto, vel ventum denique ex æstu. Quæ
 quidem ambiguitas, non utique Poëtæ, sed
 nobis græcè jam minùs scientibus omnino
 est tribuenda.

Ver. 865. — ὀρνυμένοιο.] Vide suprâ ad
 γ', 260.

Ver. 867. — ὅμῃ νεφέεσσιν] Pulvere in-
 genti scilicet excitato.

- Καρπαλίμως δ' ἴκανε θεῶν ἔδῃ αἰπυῷ Ὀλυμπον·
 Πὰρ δ' αὖτε Κρονίῳ κατέζετο, θυμὸν ἀχλύν,
 870 Δεῖξεν δ' ἄμβροτον αἶμα, καταρρέον ἐξ ὤτειλῆς,
 Καί ῥ' ἰλοφυρόμενῃ ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
 Ζεῦ πάτερ, εἰ νεμεσίζῃ, ὁρῶν τάδε καρτεροῦ ἔργα;
 Αἰεὶ τοι ῥίγισα θεοὶ τετληότες εἰμὲν,
 Ἀλλήλων ἰότητι, χάριν δ' ἀνδρεσσὶ φέροντες.
 875 Σοὶ πάντες μαχόμεσθα· σὺ γὰρ τέκες ἄφρονα κέρλῳ
 Οὐλομένῳ, ἦ τ' αἰὲν αἰήσυλα ἔργα μέμηλεν.
 Ἄλλοι μὲν γὰρ πάντες, ὅσοι θεοὶ εἰσὶ ἐν Ὀλύμπῳ,
 Σοὶ τ' ὀπιπείθον, ἢ δεδμημέσθαι ἕκαστῃ.
 Ταῦτί μ' εἴτ' ἔπει προτιβάλλεαι, εἴτε τι ἔργῳ,
 880 Ἄλλ' ἀνίεις, ἐπεὶ αὐτὸς ἐγείναο παῖδ' αἰδήλον·
 Ἦ νῦν Τυδεὸς υἱὸν ὑπέρθυμον Διομήδεα
 Μαργαίνειν ἀνέηκεν ἐπ' ἀθανάτοισι θεοῖσι.
 Κύπριδα μὲν πρῶτον χερδὸν ἔτασε χεῖρ' ὅππῃ καρπῷ·
 Αὐτὰρ ἔπειτ' αὐτῷ μοι ἐπέσσυτο, δαίμονι ἴσθι·
 885 Ἀλλὰ μὲν ὑπὸ νεικῶν ταχέες πόδες· ἦ τέ κε δηρὸν

Statim verò venit deorum in sedem excelsum Olympum :

Propterque Jovem Saturnium sedit, animo mœrens,

- 870 Ostenditque immortalem sanguinem defluentem ex vulnere,
 Et lamentans verbis alatis allocutus est ;

“ Jupiter pater, nonne indignaris, videns hæc violenta facinora ?

“ Semper sanè acerbissima dii passi sumus,

“ Mutuo consilio, gratificantes nempe hominibus.

- 875 “ Atqui tui causâ omnes pugnamus : tu enim peperisti dementem filiam

“ Perniciosam, cui semper iniqua opéra curæ sunt.

“ Alii enim quidem omnes, quotquot dii sunt in Olympo,

“ Tibique obediunt, & subiecti sumus unusquisque :

“ Hanc autem neque verbo coërces, neque quaquam facto,

- 880 “ Sed indulges, quoniam ipse genuisti filiam pestiferam ;

“ Quæ nunc Tydei filium insolentem Diomedem

“ Furere extimulavit in immortales deos.

“ Venerem quidem primùm cominus vulneravit manu ad carpum :

“ Ac postea in me ipsum irruit, deo se æquans :

- 885 “ At me subduxerunt veloces pedes : profectò aliqui diu

Ver. 869. — Κρονίῳ:] De Analogiâ τῶ
 κρονίῳ & κρονίῳ, vide suprâ ad α', 397 ;
 & β', 818.

Ver. 870. Δεῖξεν δ' ἄμβροτον αἶμα] Ad
 has voces, Heur. Stephanus : “ In Flor.
 “ (inquit,) & Ald. & aliquot aliis, δεῖξε,
 “ miror quomodo stante versu ; in aliis, δεῖ-
 “ ξαι, miror quomodo stante sententiâ.” Cre-
 do equidem istos, δεῖξε δὲ ἄμβροτον hos,
 δεῖξας ἄμβροτον, dicere voluisse.

Ver. 872. Ζεῦ πάτερ] Equidem continere
 me nequeo, quin vocem Romanam, Jupi-
 ter, multò potius Ζεὺς πατὴρ esse credam,
 quam Juvans pater.

Ver. 874. — χάριν δ' ἀνδρεσσὶ φέροντες.]
 Videtur Enstatius, quantum ex commen-

tario conjicere est, legisse, χάριν ἀνδρεσσὶ
 φέροντες. Quod æquè ferri potest, ac ὁμο-
 ῥόμενος ἔπειτα, jam suprâ, ver. 871. Vide ad
 α', 51.

Ver. 881. — Διομήδεα] Pronuntiaba-
 tur Διομήδην. Quomodo & scribi tandem
 cœptum.

Ver. 882. — ἀθανάτοισι [Vide suprâ ad
 α', 398.

Ver. 883. Κύπριδα μὲν πρῶτον. —
 Αὐτὰρ ἔπειτ' αὐτῷ μοι] Vide suprâ ad ver.
 336 & 857.

Ibid. — ἔτασε] Vide suprâ ad δ', 525 ;
 & ad α', 140.

Ver. 885. Ἀλλὰ μὲν ὑπὸ νεικῶν ταχέως πο-
 δὲς.]

Αὐτῷ πῆματ' ἔπαχον ἐν αἰνῆσιν νεκάδεσσιν,

Ἥ κεν ζῶς ἀμφυλώδης ἔα χαλκοῖο τυπῆσι.

Τὸν δ' ἄρ' ὑπὸ δαίμονος ἰδὼν προσέφη νεφεληγερέτα Ζεὺς·

Μῆτι μοι, Ἀλλοπρόσαλλε, παρεζόμενος μινύειζε·

890 Ἐχθιστος δέ μοι ἐστί θεῶν, οἳ Ὀλυμπον ἔχουσιν.

Αἰεὶ γάρ τοι ἔρις τε Φίλη, πολέμοι τε, μάχαι τε.

Μητρός τοι μένος ἐστὶν ἀνάχετον, ἔκ Ὀππικλόν,

Ἥρης· τίω μὲν ἐγὼ σπαρδῇ δάμνημ' ἐπέεσσιν,

Τῷ σ' οἶω κείνης τάδε πάσχειν ἐννεσίησιν.

895 Ἀλλ' ἔ μάν σ' ἐτι θερὸν ἀνέξομαι ἄλγ' ἔχοντα·

Ἐκ γὰρ ἐμοῦ γένος ἐσσι, ἐμοὶ δὲ σε γείνατο μήτηρ·

Εἰ δὲ τόλ' ἐξ ἄλλης γε θεῶν γένεσσι ὣδ' αἰδέησας,

Καὶ κεν δὴ πάλαι ἦσθα ἐνέρτερος Οὐρανίωνων.

Ὡς Φάτο, ἢ Παιήων ἀνώγει ἰήσαοθ'.

900 Τῷ δ' ὅππ' Παιήων ὀδυρήματα φάρμακα πάστων,

Ἠκέστατ' ἔ μὲν γάρ τι κατάβνητός γ' ἐτέτυκτο.

Ὡς δ' ὅτ' ὅπως γάλα λελκὸν ἐπειγόμενος συνέπηξεν,

Τγρὸν ἐόν, μάλα δ' ὦκα περὶ σφ' ἐκκυκλώωντι.

“ Ibi dolores passus fuisset inter horrendas cadaverum-strages,

“ Aut vivus viribus-fractus fuisset aris ictibus.

Eum autem torvè intuitus allocutus est nubes-cogens Jupiter;

“ Nequid mihi, ὦ tu inconstans, assidens quiriteris:

890 “ Invisissimus utique mihi es deorum, qui Olympum tenent;

“ Semper enim tibi contentioque grata, bellaque, pugnaeque:

“ Matris tibi ingenium est intolerandum, cedere nescium,

“ Junonis; quam quidem ego vix reprimo verbis:

“ Idcirco te puto illius hæc pati consiliis.

895 “ Attamen non te amplius diù patiar dolores sustinere:

“ Nam è me genitus es, mihi que te peperit mater.

“ Quòd si aliquo ex alio deorum natus esses ita improbus,

“ Sanè jam pridem fuisses inferior Urani-filiis, [Titanibus.]

Sic dixit, & Pæonem jussit mederi:

900 Huic autem Pæon dolorem-pellentia medicamina inspergens,

Sanavit; nequaquam enim mortalis erat.

Sicut autem quando fici-succus lac album festino-motu in-coagulum-cogit,

Liquidum quod erat; valdeque velociter concretescens circumagitur à miscente:

Ni fuga subsidio subeat. *Æn.* XII, 733.

Ver. 888. — νεφεληγερέτα Ζεὺς.] Vide

suprà ad α', 175.

Ver. 891. Αἰεὶ γάρ τοι ἔρις τε φίλη.]

— cui tristia bella,

Iræque, insidiæque, & crimina noxia cordi.

Odit & ipse pater. — *Æn.* VII, 325.

Ver. 899. — ἀνάγει.] *Al.* ἀνώγει μιν.

Ver. 900. — φάρμακα πάστων.] *Alii*

legunt, φάρμακ' ἔπασεν· & versum sequentem omittunt.

Ver. 902. — ἐπειγόμενος.] *Al.* ἐπιγόμενος. Quod eodem redit.

Ver. 903. — περιτρέφεται] Ἡραδανὸς (inquit *Enstathius*) “ περιτρέφεται” γράφει, πα-
νυ ὁρῶς. — ἢ γὰρ λέξει, [τροφαλίας,
casens] ἰρηται παρὰ τὸ τροφίσθαι, ὃ ἐστὶ πύ-
νυθαι. Firmatur *Herodiani* lectio, *Odyss.* ζ',
476;

— αὐτὰρ ὑπερθε χιῶν γίνεται, ἢ τε
πάχυν,
Ψυχρῇ, καὶ σαρκεσσι περιτρέφεται κρύσταλ-
λος.

Quin & τροφαλίδας, caseos, ex *Antiphane*
& *Aristophane* memorat *Athenæus*, lib. X,
c. 21; & lib. XIV, c. 22.

ὣς ἄρ' αἶψα καρπαλίμως ἰήσατο Θῆρον Ἄρηα.

905 τὸν δ' Ἥβη λῆσεν, χαρίεντα δ' εἵματα ἔασε·

Πὰρ δ' αὖτε Κρονίωνι καθέζετο κύδει γαίων.

Αἱ δ' αὖτις πρὸς δῶμα Διὸς μεγάλοιο νέοντο
Ἥρη τ' Ἀργεῖη καὶ ἀλαλκομένης Ἀθηνῆς,
Παύσασαι βροτολογὸν Ἄρην ἀνδροκλασιάν.

Sic utique is celeritèr sanavit impetuofum Martem.

905 Hunc autem Hebe lavit, elegantèsq; vestes induit;

Juxtàque Jovem Saturnium fedit glorià exultans.

Tum verò rursus ad domum Jovis magni redierunt,

Junóque Argiva, & potens-auxiliatrix Minerva,

Postquam repressissent hominum-perniciem Martem à virorum-cædibus.

Ver. 908. — ἀλαλκομένης Ἀθηνῆς.] Vide suprà ad δ', 8.

Τ Η Σ

ΟΜΗΡΟΥ ΙΛΙΑΔΟΣ

ΡΑΨΩΔΙΑ, ἢ ΓΡΑΜΜΑ, Ζ΄.

Ἰπόθεσις τῆς Ζ' ΟΜΗΡΟΥ Ῥαψωδίας.

ΤΩΝ θιῶν ἀπεινῶν τῆς μάχης, οἱ Ἕλληνες πολλὰς ἀναιρῶσι τῶν Τρώων. Ἐλένη δὲ συμβεβηκυῖσάντῃ, Ἐκτωρ εἰς τὴν πόλιν ἄνεισι, καὶ τῇ μητρὶ Ἐκάβῃ καλεῖται εὐχάσθαι τῇ Ἀθηνᾷ, καὶ ὑποχέσθαι αὐτῇ δώδεκα βοῶν θυσίαν, ὅπως τὸν Διομήδεα ἀποστήσει τῆς μάχης. Τίως δὲ ὄντων αὐτῶν ἐν τῷ πεδίῳ, Γλαῦκος καὶ Διομήδης ἀναγνωρίζονται † φιλίαν πατρικὴν, ἀλλάσσειν τε ὅπλα ἀλλήλοις. Ἐκτωρ δὲ ἀφ' ἑλκεδὺς τῇ μητρὶ Ἐκάβῃ, καὶ τῇ γυναικὶ Ἀνδρομάχῃ, σὺν τῷ ἀδελφῷ Ἀλεξάνδρῳ εἰς τὸν πόλεμον ἔξεισιν.

* Ἀποστήσει. MS. Morì.

† πατρῶαν φιλίαν. id.

Ἀ Λ Λ Η.

ἈΝΑ' μέσον Ξάνθου καὶ Σιμόεντος, τῶν ποταμῶν, θάνατον Ἀχαιῶν. Ἀτὰρ ὁραχὲς καὶ Γλαῦκος σύσασιν, καὶ ἀναγνωρίσμεν, ἔ' ἀμοιβὴ τῶν ὅπλων αὐτῶν καὶ Διομήδης. καὶ ἄνοδον Ἐκτορ εἰς Ἴλιον πρὸς τὴν μητέρα, Ἐκάβην. ἔτα σπῶν Ἀλεξάνδρον καὶ Ἐλένην. ἔτα σπῶν Ἀνδρομάχην, τὴν γυναῖκα. Ἐκτι-
 ρῶν δὲ ἐπὶ τὸν πόλεμον σὺν Ἀλεξάνδρῳ τῷ ἀδελφῷ.

Ἐπιγραφαί.

Ἐκτορ καὶ Ἀνδρομάχης ὁμιλία.

Ἄλλως.

Ζῆτα, θεῶς Ἐκάβῃ ἐπὶ γυνάσσει πέπλον ἔθηκεν.

Ἄλλως.

Ζῆτα δὲ ἄρ' Ἀνδρομάχης καὶ Ἐκτορ εἰς ὁαριζύς.

ΤΡΩΩΝ δ' οἰώθη καὶ Ἀχαιῶν φύλοπις αἰνή.
 Πολλὰ δ' ἄρ' ἐνθά καὶ ἐνθά ἴθυσσε μάχῃ πεδίοιο,
 Ἀλλήλων ἰθιυομένων χαλκήρεα δῶρα,
 Μεσσηγύς Σιμόεντι, ἰδὲ Ξάνθοιο ῥοάων.

Τ Rojanorum porrò destituta est & Achivorum pugna gravis Deorum praesentia :
 Saepè autem huc & illuc propendebat impetus praelii per campum,
 Corpiis in se invicem dirigentibus aratas hastas,
 Inter Simoëntis & Xanthi fluentia.

Veri.

- 5 Αἴας ὃ πρῶτ' Τελαμῶνι, ἔρχ' Ἀχαιῶν,
 Τρώων ῥῆξε φάλαγγα, Φόως δ' ἐτάροισιν ἔθηκεν,
 Ἄνδρα βαλὼν, ὃς ἄριστος ἐν Θρηκεσσι τέτυκτο,
 Τιδὼν Εὐσῶρα, Ἀκάμανι, ἧν τε μέγαν τε.
 Τὸν ῥ' ἔβαλε πρῶτ' κόρυθ' Φάλον ἱπποδαμείης·
 10 Ἐν ὃ μετώπῳ πῆξε, πέρησε δ' ἄρ' ὅς εἰον εἶσω
 Αἰχμὴ χαλκείῃ· τὸν δ' σκότος ὅσ' ἐκάλυψεν.
 Ἄξυλον δ' ἄρ' ἔπεφνε βολῇ ἀγαθὸς Διομήδης,
 Τευθρανίδην, ὃς ἔναιεν ἐὺκλιμένη ἐν Ἀρίσβῃ,
 Ἀφνειὸς βιότοιο, φίλ' δ' ἦν ἀνθρώποισι·
 15 Πάλλας γὰρ φιλέεσκεν, ὁδῶ ἐπὶ οἰκίᾳ νείων.
 Ἀλλὰ οἱ ἔτις τῶν γε πῶτ' ἤρκεσε λυγρὸν ὄλεθρον,
 Πρόθεν ὑπ' ἀνιήσας· ἀλλ' ἄμφω θυμὸν ἀπήνερα,
 Αὐτὸν καὶ θεράποντα Καλήσιον, ὃς ῥα πῶτ' ἴσπων
 Ἔσκεν ὑφ' ὠϊόχ'· τῷ δ' ἄμφω γαῖαν ἐδύτλη.
 20 Δρεῖσιν δ' Εὐρύαλ' καὶ Ὀφέλτιον ἐξενάριξε·
 Βῆ δ' μετ' Αἴσηπον καὶ Πήδασον, ἔς ποτε νύμφη

5 Ajax autem primus Telamonius, murus Achivorum,
 Trojanorum rupit phalangem, spemque sociis attulit,
 Virum percutiens, qui fortissimus inter Thracas erat,
 Filium Eüffori, Acamantem, strenuūque, magnūque.
 Hunc percussit primus in galeæ cono setis-equinis-dentæ.

10 Inque fronte fixit; penetravitque os intra
 Cuspis area: eum verò tenebræ oculos cooperuerunt.
 Axylum porro interfecit pugnâ strenuus Diomedes,
 Teuthranidem, qui habitabat bene-structâ in Arisbâ,
 Dives opum, benignusque [vel dilectus] erat hominibus:

15 Omnes enim excipiebat-comitèr, ad viam sitas ædes habitans.
 Sed ab eo nullus horum tunc arcuit tristem interitum,
 Antè subveniens: sed ambos animâ privavit Diomedes,
 Ipsum & famulum Calesium, qui tunc equorum
 Erat auriga: hique ambo terram subierunt.

20 Dresum autem Euryalus & Opheltium interfecit:
 Perrexit porro ad Æsepum & Pedasum, quos quondam nympha

Ver. 5. — πρῶτος.] Nempe, post Juno-
 nis & Minervæ discessum.

Ver. 6. — φόως δ' ἐτάροισιν ἔθηκεν.]
 Rectè Scholiastes, φῶς, χαρὰν, σωτηρίαν.
 Mirè autem hoc accipit Porcius; *perrupit &
 disjunctâ Trojanorum acie, Lucem utique im-*
missam. Quod, nequid ampliùs dicam, cum
 verbo ἔθηκε nequaquam congruit.

Ver. 9. Τὸν ῥ'] Hunc nūque. Hunc scilicet.
 Vide suprâ ad ε', 858.

Ver. 10. — πέρησε] Vide suprâ ad α', 67.

Ver. 11. — τὸν δ' σκότος ὅσ' ἐκάλυψεν.]
 Vide suprâ ad δ', 461 & 503.

Ver. 12. — βολῇ ἀγαθῇ] Vide suprâ ad
 ε', 408.

Ver. 15. Πάλλας γὰρ φιλέεσκεν, —
 Ἀλλὰ οἱ ἔτις] Ridiculi planè fuerunt, qui
 Poëtam hoc in loco hospitalitatem Axyl' in

universos, vitio ei vertere existimarent. Re-
 verà de Axylō, hominum omnium hospita-
 lissimo atque optimo, idem planè hic ait
 Homerus, ac de Ripheo omnium justissimo
 Virgilius;

— cadit & Ripheus, justissimus unus
 Qui fuit in Teucris, & servantissimus z-
 qui:

Diis aliter visum — *Æn.* II, 426.

Ver. 17. — ὑπαντιάσας.] Vide suprâ ad
 α', 67.

Ibid. — ἀπήνερα] Diomedes.

Ver. 18. Αὐτὸν καὶ θεράποντα]

— premit aurigamque sub ipsis
 Nactus equis, ferroque secat pendentia
 colla:

Tum caput ipsi aufert domino. —

Æn. IX, 330.
 Ver.

- Νῆϊς Ἀβάρβαρην τέκ' αἰμύμονι Βυκολίῳ·
 Βυκολίων δ' ἦν υἱὸς ἀγαυῷ Λαομέδοντι·
 Πρεσβύτατος γάρ ἦν, σκότιον δὲ ἐ γείνατο μήτηρ·
 25 Ποιμαίνων δ' ἐπ' ὅεσσι μίγῃ φιλότῃ κ' εὐνῇ·
 Ἥ δ' ὑπεκυσσαμένη διδυμάονε γείνατο παῖδε.
 Καὶ μὲν τῶν ὑπέλυσσε μένος κ' φαίδιμα γῆα
 Μηκιστιάδης, κ' ἀπ' ὤμων τόλχ' ἐσύλα.
 Ἀσύαλου δ' ἄρ' ἔπεφνε μνηπτόλεμος Πολυποίτης.
 30 Πιδύτῳ δ' Ὀδυσσεὺς Περκώσιον ἐξενάρειεν
 Ἐλχεὶ χαλκείῳ· Τόλχος δ' Ἀρετάονα δῖον.
 Ἀντίλοχος δ' Ἀβληρον ἐνήρατο δακρὺ φαεινῷ
 Νεσσερίδης· Ἐλατον ᾗ ἀναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων·
 Ναῖε ᾗ, Σατνιόεντος εὐρρέϊταο παρ' ὄχθας,
 35 Πήδασον αἰπεινῷ· Φύλακον δ' ἔλε Λήϊτος ἥρως
 Φόγγυ· Εὐρύπυλος ᾗ Μελάνθιον ἐξενάρειεν.
 Ἀδρησον δ' ἄρ' ἔπειτα βολῷ ἀγαθὸς Μενέλαος·
 Ζῶν ἔλ'· ἵππῳ γάρ οἱ ἀτυζομένῳ πεδίῳ,
 Ὄζῳ ἐνὶ βλαφθέντε μυρκίνῳ, αἰκύλον ἄρμα
 40 Ἀξάντ' ἐν πρώτῳ ῥυμῷ, αὐτὸ μὲν ἐβήτῳ
 Πρὸς πόλιν, ἥπερ οἱ ἄλλοι ἀτυζόμενοι φοβέοντο·

Nais Abarbarea peperit insigni Bucolioni :

Bucolion autem erat filius clari Laomedontis,

Maximus natus, clandestinum verò ipsum peperit mater :

25 Pastor autem quum *Bucolion* esset, inter oves ei mixtus est amore & cubili :

Ea verò gravida-facta gemellos peperit filios.

Et quidem horum solvit robur & pulchra membra

Mecisteiades *Euryalus*, & ab humeris arma detraxit.

Attyalum item occidit bellicosus Polycetes.

30 Pidytem verò Ulysses Percolium interfecit

Hastâ areâ : Teucerque Aretaonem nobilem.

Antilochus autem Ablerum interemit hastâ splendenti

Nestorides : Elatum verò rex virorum Agamemnon ;

Habitabat autem, Satnioëntis pulchre-fluentis apud ripas,

35 Pedasum altam. Phylacum porrò interfecit Leitus heros,

Fugientem : Eurypylus item Melanthium interfecit.

Adrastum verò deinde pugnâ strenuus Menelaus

Vivum cepit : equi enim ei pavore-attoniti-fugientes per-campum,

Ramo impediti myricino, curvum currum

40 Cùm fregissent ad extremitatem temonis, ipsi quidem contenderunt

Ad urbem, quò alii pavore-attoniti fugiebant :

Ver. 23. — Λαομέδοντος, Πρεσβύτατος
 γὰρ, σκότιον δ' ἐ γείνατο μήτηρ.]

—primævus Helenor,
 Maxonio regi quem serva Lycimnia fur-
 tim

Sustulerat, vetitisque ad Trojam miserat
 armis. *Æn.* IX, 545.

Quæ loca *Macrobius* in eis recenser, in qui-
 bus Poëtarum “ *par penè splendor attribuitur*

“ *est.*” lib. V, cap. 12,

Ver. 25. Ποιμαίνων δ'] *Bucolion.*

Ver. 28. Μηκιστιάδης] *Euryalus* ; ver.

20.

Ver. 31. Ἐλχεὶ χαλκείῳ.] Vide suprâ ad
 γ', 380.

Ibid. — Ἀρετάονα] *Al.* ἄρ' Ἐτάονα.

Ver. 38. — ἵππῳ γάρ οἱ] Quâ ra-
 tione γάρ, hîc producatûr ; vide suprâ ad
 α', 51.

Ver.

- Αὐτὸς δ' ἐκ δίφροιο πῶδ' ἐκ τροχὸν ἐξεκυλίσθη,
 Πριωὺς ἐν κονίῃσιν ὅππ' ἰόμα· πὰρ δέ οἱ ἔση
 Ἀτρεΐδης Μενέλαος, ἔχων δολιχόσκιον ἔγχος·
 45 Ἀδρηστος δ' ἄρ' ἔπειτα λαβὼν ἐλλίσσεται γένων·
 Ζώγρει, Ἀτρεὺς υἱέ, σὺ δ' ἄξια δέξαι ἄποινα·
 Πολλὰ δ' ἐν ἀφνειῷ πατρὸς κειμήλια κείῳ,
 Χαλκός τε, χρυσός τε, πολύκημτος τε σίδηρος·
 Τῶν κέν τοι χαρίσαιο πατὴρ ἀπερείσι ἄποινα,
 50 Αἴκεν ἐμὲ ζῶν πεπύθοιτ' ὅππ' ἵησιν Ἀχαιῶν.
 Ὡς φάτο· τῷ δ' ἄρα θυμὸν ἐνὶ στήθεσσιν ἔπειθε.
 Καὶ δὴ μιν τάχ' ἐμελλε θοὰς ὅππ' ἵησιν Ἀχαιῶν
 Δάσειν ὧ θεράποντι καταξέμεν· ἀλλ' Ἀγαμέμνων
 Ἀντίος ἦλθε θέων, καὶ ὁμοκλήσας, ἔπος ἠύδα·
 55 ὦ πέπον, ὦ Μενέλαε, τίη ἢ σὺ κήδεαι αὐτῶς
 Ἀνδρῶν; ἢ σοι ἄρ' ἔσα πεποίηῖ καὶ οἶκον,
 Πρὸς Τρώων· τῶν μήτις ὑπεκφύγοι αἰπιῶν ὄλεθρον,
 Χεῖρας δ' ἡμετέρας μηδ' ὄντινα γαστέρι μήτηρ

Ipse autem de curru juxta rotam devolutus est,
 Pronus in pulveribus in os: propè autem ipsum stetit
 Attrides Menelaus, tenens longam hastam:

- 45 Adrastus verò deindè complexus supplex-orabat genua;
 " Vivum-cape, Atrei fili, tuque dignum accipe liberationis-premium:
 " Multæ utique in divitis patris domo res-pret osæ-reconditæ jacent,
 " Æsque, aurumque, varioque-artificio-elaboratum ferrum:
 " Ex quibus certè tibi largietur pater infinita dona liberationis-ergo,
 50 " Si me vivum esse audiverit ad naves Achivorum.
 Sic-dixit: huic autem animum in pectoribus flecebat;
 Ac fanè ipsum mox erat veloces ad naves Achivorum,
 Daturus suo famulo deducendum: verùm Agamemnon
 Obvius venit currens, & minaciter-clamans verba fecit;
 55 " O mollis, O Menelæ, cur nam verò tu sollicitus es ità de servandis
 " Hominibus? Certè tibi optimè res gesta est domi,
 " Per Trojanos: Quorum nullus effugiat grave exitium,
 " Manusque nostras: ne quidem quem in sinu mater

Ver. 42. Αὐτὸς δ' ἐκ δίφροιο]

Fertur equis, curruque hæret resupinus
 inani,

Lora tenens tamen; huic cervixque co-
 mæque trahuntur

Per terram, & versâ pulvis inscribitur
 hastâ. *Æn. I, 480.*

Ver. 45. — λαβὼν ἐλλίσσεται γένων· Ζώ-
 γρει, Ἀτρεὺς υἱέ, σὺ δ' ἄξια δέξαι ἄποινα.]

Et genua amplectens effatur talia sup-
 plex:—

Te precor, hanc animam serves.—

Est domus alta; jacent penitus defossa
 talenta

Cælati argenti; sunt auri pondera facti

Infectique mihi. — *Æn. X, 523.*

Vocem, ἐλλίσσεται, restituit *Barnesius*. Alii

scribunt, ἐλίσσεται. Quod & ipsum ferri
 potest; eadem utique analogiâ, ac ἐλασμα.

Vide suprâ ad α, 4. Ἐλλίσσεται tamen rec-
 tius videtur; non modò propter similia,
 ἔλλαβε, ἐλλιτάνει, ἀπὸ λήξε, quæ observa-
 vit *Barnesius*; sed maxime propter eandem
 ipsam vocem, ἐλλισάμεν, *Odyss. λ', 35;* &
 ν, 273; ubi Exemplaria conveniunt.

Ver. 51. — ἔπειθε.] *Al. ὀργισ.*

Et jam jamque magis cunctantem flectere
 fermo

Cæperat. — *Æn. XII, 940.*

Ver. 53. Δάσειν ὧ θεράποντι.] Ita restituit
Barnesius, ex MSS & Editt. Vett. Rectè,
 ut mihi quidem videtur. *Al. τῷ θερά-*

ποντι. Ver. 55. — αὐτῶς] *Al. ὅπως.*

Ver.

Κῆρον ἐόντα φέροι, μηδ' ὅς φύγοι· ἀλλ' ἅμα πάντες
60 Ἰλίου ἐξαπολοίατ', ἀκήδεσσι καὶ ἄφανοι.

Ὡς εἰπὼν ἔτρεψεν ἀδελφεὶς φρένας ἥρωες,
αἰσίμα παρειπών· ὁ δ' ὑπὸ ἔθεν ὥσατο χεῖρ
ἥρω' Ἀδρησον· τὸν δ' κρείων Ἀγαμέμνων
οὔτα καὶ λαπαρίω· ὁ δ' ἀνετράπετ'· Ἀτρείδης δὲ
65 Λάξ ἐν σήθεσι βᾶς ἐξέσπασε μείλινον ἔγχος.

Νέστωρ δ' Ἀργείοισιν ἐκέκλετο, μακρὸν αὔσας·
ὦ φίλοι, ἥρωες Δαναοί, θεράποντες Ἄρης,
μή τις νηὶ ἐνάρων ὑπὸ βαλλόμενος, μετόπισθε
μιμνέτω, ὥς κεν πλεῖστα φέρων ὑπὲρ νῆας ἴκηται·
70 ἄλλ' ἀνδρες κλείωμ'· ἔπειτα δ' καὶ τὰ ἔκηλοι
νεκρὰς ἀμπεδίον συλήσετε τεθνηῶτας.

Ὡς εἰπὼν, ὠτρυνε μένος καὶ θυμὸν ἐκάσκει·
ἔνθα κεν αὐτὲ Τρῶες ἀρηϊφίλων ἰπὼ' Ἀχαιῶν
Ἴλιον εἰσανέβησαν, ἀναλκείησι δαμέντες,
75 εἰ μὴ ἄρ' Αἰνείας τε καὶ Ἑκτορὶ εἶπε παρθεσῶς
Πριαμίδης Ἑλένος, οἰωνοπόλων ὅχ' ἄριστος·

“Infantem existentem gestet, ne is quidem effugiat: sed simul omnes

60 “Ex Illo funditus pereant, inhumati & prorsus dispersi.

Sic locutus immutavit fratris mentem heros,

Recta admonens: ille autem à se depulit-manu

Heroem Adrastum: hunc verò rex Agamemnon

Vulneravit ad ile; ille verò resupinatus est: Atrides autem

65 Pede pectoribus imposito extraxit fraxineam hastam.

Nestor autem Argivos hortabatur, altum clamans;

“O amici, heroes Danai, famuli Martis,

“Nè quis nunc exuviarum cupidus ponè

“Maneat, ut plurima ferens ad naves redeat;

70 “Sed viros interficiamus, postea verò & his otiosi

“Corpora per campum spoliabitis mortua.

Sic fatus, concitavit ardorem & animum uniuscujusque.

Ac tum sanè Trojani bellicosus ab Achivis

In Ilium se recepissent, præ ignaviâ suâ domiti;

75 Nisi Æneæque & Hectori dixisset adstans

Priamides Helenus, augurum longè præstantissimus;

Ver. 62. Αἰσίμα παρειπών· ὁ δ' ἀπὸ ἔθεν.]
Παριπών, cum sit vox composita, priorem
producit eadem ratione, ac γάρ, suprà ver.
38. Sed & vox, ἀπὸ, ultimam quâ rati-
one hic producat, vide suprà ad á, 51. Sunt
tamen qui scribant, ἀπαί ἔθεν.

Ver. 64. Οὔτα κατὰ λαπαρίην.] Vide su-
prà ad δ', 525; & ad á, 140. Αἰ. ὥστα
κατὰ λαπαρίην.

Ver. 70. — κλείωμ' — συλήσετε.]
Pulcherrimè hic Senex, & ad personam
convenientissimè, seipsum etiam adhuc eum
exhibet, qui praelio utique committendo,
non item prædæ diripiendæ interfit. Ut
etiam Eusebiius: “Ορα ἔπος θαυμασίως ὁ

γέρον, τὸ μὲν καμάτε συνφάπτεσθαι καὶ αὐ-
τὸς θέλει, ὡς δηλοῖ τὸ Κτείνωμιν.—Τὸ δὲ κέρ-
δος, ἰδίον ποιῆται τῶν στρατιωτῶν· ὃ γὰρ συ-
λήσομ' ἐφισιν, ἀλλὰ συλήσετε.

Ver. 71. — τεθνηῶτας.] Vide suprà ad
β', 818.

Ver. 72. — ὠτρυνε μένος.] Vide suprà ad
β', 451.

Ver. 76. Πριαμίδης.] Vide suprà ad á,
398.

Ibid. — Ἑλένος, οἰωνοπόλων.] Quâ rati-
one, Ἑλένος, hic ultimam producat; item,
κατὰ, ver. 64; & πρὶν, ver. 81; vide suprà
ad á, 51.

Ver.

- Αἰνεία τε, καὶ Ἑκτορ, ἐπεὶ πόντο ὕμμι μάλιχα
 Τρώων καὶ Λυκίων ἐκέκλιτο, ἔνεκ' ἄριστοι
 Πᾶσαν ἐπ' ἰδυῖ ἐσέ, μάχεσθαι τε φρονέειν τε·
 80 Στῆτ' αὐτῷ, καὶ λαὸν ἐρυκάκετε πρὸ πυλάων,
 Πάνη ἐποιχόμενοι, πρὶν αὐτ' ἐν χερσὶ γυναικῶν
 Φάγοντας πεσεῖν, δήτοισι δ' ἄρμα χυέσθαι.
 Αὐτὰρ ἐπεὶ κε Φάλαγγας ἐποτρύνητον ἀπάσας,
 Ἡμεῖς μὲν Δαναοῖσι μαχησόμεθ' αὖθι μένοντες,
 85 Καὶ μάλα τειρόμενοί περ' ἀναλκαιῇ γὰρ ἐπείγει·
 Ἑκτορ, αἰτὰρ σὺ πόλινδε μετέρχεο, εἰπέ δ' ἔπειτα
 Μητέρι σὴ καὶ ἐμῇ ἢ δ' ξυνάγασα γεραιὰς
 Νηὸν Ἀθηναίης γλαυκῶπιδ' ὅ, ἐν πόλει ἄκρῃ,
 Οἷξασα κληῖδι θυρῶν ἱεροῖο δόμοιο,
 90 Πέπλον, ὅς οἱ δοκέει χαρμέσασθαι ἠδὲ μέγισθον
 εἶναι ἐνὶ μεγάροισι, καὶ οἱ πολὺ φίλτατος αὐτῇ,
 Θῆναι Ἀθηναίης ὅππ' ἔγνασιν ἠὲ κόμοιο·
 Καὶ οἱ ὑποχέσθαι δυοκαίδεκα βῆς ἐνὶ νηῷ,
 Ἥνις, ἠέσας ἱερὸν σέμεν, αἶκ' ἐλεήσει
 95 Ἄστυ τε, καὶ Τρώων αἰλόχες, καὶ νήπια τέκνα·

“Aeneaque, & Hector, quoniam labor vobis maximè

“Trojanorum & Lyciorum incumbit, quia præstantissimi

“Omnem ad conatum estis, ad pugnandumque & ad consulendum;

80 “Stare istic, & copias continete ante portas,

“Quoquoeversum discurrentes; prius quam in complexu uxorum

“Fugientes cadant, hostibusque gaudium fiant.

“Ac postquam phalanges cohortati fueritis omnes,

“Nos quidem adversus Danaos pugnabimus hîc manentes,

85 “Quamvis valdè pressi: necessitas enim urget:

“Hector, at tu urbem adi; dicitóque demum

“Matrî tuæ & meæ; eaque congregans honoratas matronas

“In templum Minervæ oculos-cæciliæ, in arce summâ,

“Apertis clave valvis sacræ ædis,

90 “Peplum, quod sibi videtur elegantissimum & maximum

“Esse in ædibus, & sibi longè charissimum ipsi,

“Ponat Minervæ ad genua pulchræ-comas:

“Et ei voveat se duodecim boves in templo

“Anniculas, jugum-non-passas, sacrificaturam, si miserata fuerit

95 “Urbemque, & Trojanorum uxores, & infantes liberos;

Ver. 77. Αἰνεία τε καὶ Ἑκτορ.] Vide suprâ ad ε, 467; — ὅν τ' ἴσον ἐτίομεν Ἑκτορι δίδω, Αἰνείας.

Ver. 78. — ἐκίκελται.] Vide suprâ ad α, 309 & 314.

Ver. 86. — μετέρχεο.] Al. μετοίχεο.

Ver. 87. — ἢ δὲ ξυνάγασα γεραιὰς Νηὸν Ἀθηναίης.]

Necnon ad templum summæque ad Palladis arces

Subvehitur magnâ matrum regina cætervâ,

Dona ferens. — — — — — An. XI, 477.

Ver. 89. — θυρῶν ἱεροῖο δόμοιο, Πέπλον.]

— ad templum non æquæ Palladis ibant,

— peplumque ferebant. An. I, 489.

Ver. 91. — μεγάροις.] Al. μεγάροι.

Ver. 92. — ἐπὶ γένασιν.] Ad genua, vel in genibus, pro eo ut Minervæ statua videretur stantis erat, vel Sedentis.

Ver. 93. — ὑποχέσθαι δυοκαίδεκα αἶκ' ἐλεήσει]

— siqua est Heleno prudentia vati,

— primum prece numen adora:

— dominamque potentem

Supplicibus supera donis. — — — — — An. III, 431.

Ver. 9
mdum
e infer
capite
Ver. I
ide sup
Ver. I
prâ ad
Ver. I
[ai]

- Αἶκεν Τυδέε⁹⁹ υἱὸν ὑπὸ γῆ Ἰλίου ἱεῖς,
 ἄγρον αἰχμητῶν, κρατερὸν μήσωρα φόβοιο.
 Ὀν δὲ ἐγὼ κάρτισον Ἀχαιῶν φημι γυῖος.
 Οὐδ' Ἀχιλλῆά ποθ' ὦδ' γ' ἐδείδιμν, ὄρχαμον ἀνδρῶν,
 100 ὄνπερ φασὶ θεῶς ἐξέμμεναι· ἀλλ' ὅδε λίλυ
 Μαινέ⁹⁹, εἰδὲ τίς οἱ διώ⁹⁹ μέν⁹⁹ ἰσοφαιρίζει.
 ὧς ἔφαθ'· Ἐκλῶρ δ' ἔτι κασιγνήτῳ ἀπίθησεν.
 Αὐτίκα δ' ἐξ ὀχέων σὺν τούχεσιν ἄλτο χαμαῖζε·
 Πάλλων δ' ὀξέα δόρυ, καὶ σφατὸν ὥχετο πάντῃ,
 105 Ὀτρυνῶν μαχέσασθαι· ἔγειρε ἣ φύλοπιν αἰνῶ.
 Οἱ δ' ἐλελίχθησαν, καὶ ἐναντίοι ἔσαν Ἀχαιῶν.
 Ἀργεῖοι δ' ὑπεχώρησαν, λῆξαν ἣ φόνοιο.
 Φάν δ' ἐτιν' ἀθανάτων ἐξ ἔραν⁹⁹ ἀστερόεντι⁹⁹
 Τρῶσιν ἀλεξήσου⁹⁹ κατελθέμεν, ὡς ἐλέλιχθεν.
 110 Ἐκλῶρ ἣ Τρῶεσσιν ἐκέκλετο, μακρὸν αὖσας·
 Τρῶες ὑπέρθυμοι, τηλέκλειτοί τ' ὀπίκροισι,
 Ἀνέρες ἔσσι, φίλοι, μνήσασθε ἣ θέρειδ⁹⁹ ἀλκῆς,
 Ὅφρ' ἂν ἐγὼ βεῖω προτὶ Ἴλιον, ἡδὲ γέρεσιν
 Εἴπω βελότῃσι, καὶ ἡμετέρης ἀλόχοισι,
 115 Δαίμοσιν ἀρήσασθαι, ὑποχέει⁹⁹ δ' ἐκατόμβας.

“ Si utique Tydei filium averterit ab Ilio sacrâ,

“ Ferocem bellatorem, violentum artificem-fugandi-hoffes

“ Quem sanè ego fortissimum Achivorum arbitror esse:

“ Nec Achillem quidem unquam sic timuimus, ducem virorum,

100 “ Quem aiunt è deâ natum esse: sed hic valdè

“ Furit, neque quisquam ei potest viribus par esse.

Sic dixit: Hector verò nequaquam fratri non-obsecutus est:

Statim verò de curru cum armis defiliit in terram;

Vibransque acutas hastas, per exercitum ibat quoquoersum,

105 Concitans ad pugnandum; fuscitavitque prælium grave.

Illi itaque conversi-sunt-à-fugâ, & adversi steterunt Achivis.

Argivi autem pedem-retulerunt, deseruntque à cæde:

Existimabant utique aliquem immortalium de cælo stellato

Trojanis auxiliaturum descendisse, eò quòd ita conversi essent.

110 Hector autem Trojanos hortabatur, altum inclamans;

“ Trojani animosi, & è longinquo-vocati focii,

“ Viri estote, amici, revocate autem strenuam fortitudinem,

“ Tantisper dum ego ivero ad Ilium, & senibus

“ Dixero consiliariis, & nostris uxoribus,

115 “ Deos ut precentur, voveântque hecatombas.

Talibus accensî firmantur, & agmine
denso

Constitunt. ————— *En. IX, 788.*

Ver. 108. — ἀθανάτων.] Et rursùm,

ver. 128 & 140. Vide supra ad 2, 398.

Ibid. — ἔραν⁹⁹ ἀστερόεντος.]

—————stellantis regia cœli.

En. VII, 210.

—————cælum stellis fulgentibus aptum.

En. XI, 202.

Ver.

Ver. 99. Οὐδ' Ἀχιλλῆά ποθ' ὦδ' γ'] No-
ndum quanto cum artificio & hîc & ubi-
inferatur Achilles, ut Poëma unum sit
capite ad calcem.

Ver. 103. — σὺν τούχεσιν ἄλτο χαμαῖζε]
vide supra ad γ', 29.

Ver. 105. Ὀτρυνῶν μαχέσασθαι.] Vide
supra ad β', 451.

Ver. 106. Οἱ δ' ἐλελίχθησαν, καὶ ἐναντίοι
ἐσαν]

- Ὡς ἄρα φωνήσας ἀπέβη κορυθαίολος Ἑκτωρ.
 Ἀμφὶ δέ μιν σφυρὰ τύπτε καὶ αὐχένα δέρμα κελαινόν,
 Ἀνὺξ, ἣ πυμάτη θένεν ἀσπίδος ὀμφαλοέσσης.
 Γλαῦκος δ' Ἰππολόχοιο παῖς καὶ Τυδεὸς υἱός
 120 Ἔς μέσον ἀμφοτέρων σιωίτῳ μεμαῶτε μάχεσθαι.
 Οἱ δ' ὅτε δὴ χερδὸν ἦσαν ἐπ' ἀλλήλοισιν ἰόντες,
 Τὸν πρότερος προσέειπε βολὴν ἀγαθὸς Διομήδης·
 Τίς ᾗ σὺ ἐσσι, φέριστε, καταθνητῶν ἀνθρώπων;
 Οὐ μὲν γὰρ ποτ' ὅππῃ μάχῃ ἐνὶ κυδανείῃ
 125 Τὸ πρὶν αἰτάρ μὲν νυῦγε πολὺ προβέβηκας ἀπάντων
 Σῶ θάρσει, ὅτ' ἐμὸν δολιχόσκιον ἔγχος ἔμεινας.
 Δυσήνων δέ τε παῖδες ἐμῷ μένει ἀντιόωσιν.
 Εἰ δέ τις ἀθανάτων γε κατ' ἔρανος εἰλήλυσθας,
 Οὐκ αὖ ἔγωγε θεοῖσιν ἐπερσάνοισι μαχοίμην.
 130 Οὐδὲ γὰρ εἴδὲ Δρύαντος υἱὸς κρεττέρους Λυκόοργος
 Διὶ λῶ, ὃς ῥα θεοῖσιν ἐπερσάνοισιν ἔριζεν.
 Ὅς ποτε μαινομένοιο Διωνύσοιο τιθίνας
 Σῶε κατ' ἡγάθεον Νυασήϊον· αἱ δ' ἅμα πᾶσαι
 Θύοθλα χαμαὶ κατέχθον, ὑπ' ἀνδροφόνοιο Λυκέρους

Sic utique locutus, abiit expeditè-pugnam-ciens Hector;
 Circum autem ipsi malleolos pulsabat, & cervicem corium nigrum,
 Ora, quæ extrema ambiebat scutum umbonem habens.

- Glaucus autem Hippolochi natus & Tydei filius
 120 In medium utriusque aciei congregiebantur, animis-prompti ad pugnandum.
 Hi verò cum jam propè essent, se invicem invadentes,
 Illum prior allocutus est pugna strenuus Diomedes;
 "Quisnam tu es, fortissime, mortalium hominum?
 "Non enim unquam vidi te pugna in gloriosâ
 125 "Antehac: atqui nunc longè antecessisti cunctos
 "Tuâ confidentiâ, quandoquidem meam longam hastam expectasti.
 "Infeliciū sanè filii meo robori occurrunt.
 "Sin aliquis immortalium de cælo venisti,
 "Non equidem ego cum diis cœlestibus pugnavero.
 130 "Non enim, nè Dryantis quidem filius fortis Lycurgus,
 "Diu vixit, qui cum diis cœlestibus contendeat:
 "Qui utique furentis Bacchi nutrices
 "Persequebatur per sacrum Nyssæum: illæ verò simul omnes
 "Thyrōs humi projecerunt, ab homicidâ Lycurgo

Ver. 116. — κορυθαίολος] Vide suprâ ad β', 816.

Ver. 117. Ἀμφὶ δέ μιν σφυρὰ τύπτε καὶ αὐχένα.] Hectorem *incedentem* ita depingunt hi duo vericuli, ut tanquam ob oculos ponant.

Ver. 120. — μεμαῶτε] Vide suprâ ad β', 818.

Ver. 122. — βολὴν ἀγαθὸς] Vide suprâ ad β', 408.

Ver. 123. Τίς δὲ σὺ ἐσσι, φέριστε.] Longior hæc Glauci & Diomedis collocutio, non medio est interstita prælio; sed, ut rectè notavit Eustathius, τὸν ἄγρην αἰχμητὴν Ἑκτορα

τῆς μάχης ἀποστήσας—ὁ ποιητής, ἀνίστη τὸν πολέμῳ ἀκμαῖον, καὶ ἀναπαύει τὸν αἰσρατὴν.

Ver. 124. Οὐ μὲν γὰρ ποτ' ὅππῃ.] Differunt inter se, & ποτ' εἶδον, & εἰ ποτ' ὅππῃ πα, eodem modo atque apud Anglos, I have never seen, Quorum nempe prius ἀορίσως de præteritis QUOVIS spatio temporis rectè dici possit, posterius non nisi διαρισμένως de temporis omni ad usque PRÆSENTEM diem. Quam aptissimè hîc conjunctum est ὅππῃ πα, cum sequentibus προβέβηκας & εἰλήλυσθας. Vide suprâ ad α', 37.

- 135 Θεινόμηναι βεπλήγι· Διώνυσος ὃ φοβηθεὶς
 Δύσεθ' αἶλός κ' ἢ κῦμα· Θέτις δ' ὑπεδέξατο κόλπῳ
 Δειδιότα· κρητερὸς γὰρ ἔχε τρόμος ἀνδρὸς ὁμοκλή.
 Τῷ μὲν ἔπειτ' ὁδύσαντο θεοὶ ρεῖα ζῶντες,
 Καὶ μιν τυφλὸν ἔθηκε Κρόνος παῖς· ἔδ' ἄρ' ἔτι δ' αὖ
 140 Ἦν, ἐπεὶ ἀθανάτοισιν ἀπήχθετο παῖσι θεοῖσιν.
 Οὐδ' ἂν ἐγὼ μακάρεσσιν θεοῖς ἐθέλοιμι μάχεσθαι.
 Εἰ δέ τις ἐσσι βροτῶν, οἱ ἀρκέης καρπὸν ἔδουσιν,
 Ἄσπον ἴθ', ὥς κεν θᾶσσον ὀλέθρου πείραθ' ἴκηαι.
 Τὸν δ' αὖθ' Ἰππολόχοιο προσηύδα φαίδιμος υἱός·
 145 Τυδείδη μεγάθυμε, τίη γ' ἡμεῖς ἐρεεῖνεις;
 Οἷη περ φύλλων γ' ἡμεῖς, τειχέδε καὶ ἀνδρῶν.

- 135 "Percussæ stimulo-boario; Bacchus verò fugatus
 "Subiit maris undam; Thetisque excepit sinu
 "Timentem: vehemens enim occupaverat tremor ob viri comminationem:
 "Huic quidem postea irati sunt dii tranquille viventes,
 "Et ipsum cæcum fecit Saturni filius; nec amplius diu
 140 "Vixit: quoniam immortalibus exosus erat omnibus diis.
 "Quare nec ego equidem cum beatis diis velim pugnare.
 "Si verò quis es mortalium, qui telluris fructu vescuntur,
 "Propius accede, ut ocyus mortis ad metas pervenias.
 Hunc autem vicissim Hippolochi allocutus est illustris filius;
 145 "Tydide magnanime, cur genus meum percontaris?
 "Qualis foliorum generatio, talis & hominum.

Ver. 135. — βεπλήγι.] Βεπλήξ δὲ, βέ-
 κτην, ἢ πάλιν βόε ἀναιρετικὸς, ἢ μάλιστα
 γρημμένη ἀπὸ τμήματος βύρσης. Eustath.

Ver. 139. — ἄρ' ἔτι δ' ἦν] Vide supra ad
 2, 51.

Ver. 142. — οἱ ἀρκέης καρπὸν ἔδουσιν.]
 Ἀρκῆ, est, γῆ ἀρκμένη, Terra culta:
 — incultis præstare videmus

Culta loca, & manibus meliores reddere
 factus. Lucræti. lib. I, 210.

Quem locum Lambinus ita edidit;

— incultis præstare videmus

Culta loca, & manibus meliores reddi
 factus:

Atque ita omninò "legendum, libris omni-
 bus reclamantibus," contendit: "quoni-
 am videmus factus manibus reddi, hoc est
 fieri, meliores; reddere autem, quod est in
 omnibus libris, ferri non possè." Absurdè
 admodum. Neque enim verum est, neque
 ait Lucretius, terra factus (quod utique
 voluit Vir doctus) hominum manibus me-
 liores "reddi;" sed terram ipsam manibus
 cultam, factus suos "Reddere" meliores.

Ver. 146. Οἷη περ φύλλων γ' ἡμεῖς.] Locum
 hunc omni tempore & laudârunt Veteres,
 & imitati sunt. Simonides, in fragmentis;

"Εἰ δὲ τὸ κάλλιστον, Χίος ἔστιν ἀνὴρ"
 "Οἷη περ φύλλων γ' ἡμεῖς, τειχέδε καὶ ἀνδρῶν."

factus apud Clementem Alexandrinum;
 tom. VI.

"Ὡς δ' αὖτως καὶ φύλλα φύει ζείδωρος ἄρκρα·
 "Ἀλλὰ μὲν ἐν μελίῃσιν ἀποθνήσκει, ἀλλὰ δὲ
 φύει"

"Ὡς δὲ καὶ αἰθράπε γυνὴ καὶ φύλλον ἐλίσσει,
 Quos quidem versus Homernum ipsum ex Mi-
 seo antiquiore imitatum fuisse existimavit
 Clemens: Sed Scriptoris Homero recentioris
 fuisse, vel ex eo satis liquet, quòd ἀποθνήσκει
 penultimam corripiat: Vide supra ad 2, 43.

Pindarus, Pythior. Od. VIII, sub finem;
 "Ἐπ' ἀμείρεται τί δὲ τις; τί δ' ἔστις;

Σκιάς ἔναρ ἀνδραπτοί.

Sophocles, in Ajacè;

"Ὅρα γὰρ ἡμᾶς ὅδ' ὅστις ἄλλο πλὴν
 Εἶδωλ' ὅσσοι περ ζῶμεν, ἢ κεχρὴν σκιάν."

ver. 125

Euripides, apud Plutarchum de Consolatione;
 Κύκλος γὰρ αὐτὸς καρπῶν τε γῆς καὶ ὑδα-
 τῶν τε γενεά· τοῖς μὲν αὖξεται βίος,
 τοῖς δὲ φθίνει τε καὶ ἀνδρείεται πάλιν.

Aristophanes, in Avibus;

"Ἀγε δὴ φύσιν ἀνθρώπου ἀμαυρόβου, φύλλων
 γενεά προσόμοιοι,

"Ὀλιγοδρανέες, πλάσματα πηλῆ, σκιοειδέα
 φύλ' ἀμενέα,

"Ἀπὸ τῆς ἐρημίας, ταλαὶ βροτοὶ, ἀνέρες εἰ-
 καλόνηφοι."

ver. 686.

[Quorum quidem versusum rhythmum qui au-
 ribus accipere velit, eos ad sequentem nor-
 mam exigere oportebit;

R

Βεπλήγι,

- Φύλλα τὰ μὲν τ' ἀνεμῷ χαμάδις χέει, ἄλλα δέ θ' ὕλη
 Τηλεθόωσα φύει, ἕαρος δ' ὀπιγίγνε' ὥρη.
 "Ὡς ἀνδρῶν γυνή, ἣ μὲν φύει, ἣ δ' ὀσπλήγει.
 150 Εἰ δ' ἐθέλεις ἢ ταῦτα δαήμεναι, ὅφρ' εὖ εἰδῆς
 "Ἡμετέρῳ γυνεῷ, πολλοὶ δέ μιν ἄνδρες ἴσασιν.
 "Ἐσι πόλιν Ἐφύρη, μυχῶ "Ἀργεῷ ἰπποβότοιο,
 "Ἐνθάδε Σίσυφῷ ἔσκεν, ὃ κέρδις γνέτ' ἀνδρῶν,
 Σίσυφῷ Αἰολίδης· ὃ δ' ἄρα Γλαῦκον τέκεθ' υἱόν.
 155 Αὐτὰρ Γλαῦκῷ ἔτικλεν ἀμύμονα Βελλεροφόνῳ.
 Τῷ ᾗ θεοὶ κάλλ' τε ἢ ἡγορέῳ ἔσθαιτιν.
 "Ὀπασαν· αὐτὰρ οἱ Προΐτῳ καὶ ἐμήσατο θυμῷ.
 "Ὅς ῥ' ἐκ δῆμος ἔλασεν, (ἐπεὶ πολὺ φέρτερος ἦεν
 "Ἀργείων· Ζεὺς γάρ οἱ ἔσπετο σκήπτρῳ ἐδάμασσε.)
 160 Τῷ ᾗ γυνὴ Προΐτῃ ἐπεμήνατο, δῖ' Ἀντίκῃ,
 Κρυπταδίῃ Φιλότῃ μιγήμεναι· ἄλλα τὸν ἔτι

" Folia alia quidem ventus humi fundit, alia vero sylva
 " Germinans producit; verisque succrescunt tempore:
 " Sic hominum generatio, hæc quidem nascitur, illa verò definit.

- 150 " Si verò vis & hæc discere, ut benè cognoscas
 " Nostram stirpem, multi utique ipsam homines nōrunt:
 " Est urbs Ephyra, in recessu Argi equis-apti;
 " Ibi Sisyphus fuit, qui prudentissimus erat mortalium,
 " Sisyphus Æolides; Is autem Glaucum genuit filium:
 155 " Ac Glaucus genuit laudatissimum Bellerophontem:
 " Huic autem dii pulchritudinēque & virtutem amabilem
 " Præbuerunt: sed ei Prætus mala molitus est animo;
 " Qui è civitate expulit: (quoniam Prætus multò potentissimus erat
 " Argivorum: Jupiter enim ei illos sub sceptro subdiderat.)
 160 " Cum hoc utique uxor Præti furiosè-cupierat, nobilis Antea,
 " Clandestino amore misceri; sed neutiquam

Βουῶν, βοῶν, βοῶν, βοῶν | βοῶν, βοῶν, βοῶν, βοῶν
 [βοῶντες.]

" Ἀγ' δὴ | φύσιν αὖν | δρισάμαν | ῥίβρι | εὐ-
 λων | γυνεῇ | προσέμοιοι.]

Horatius denique, in *Arte Poetica*;

Ut silvæ foliis pronos mutantur in annos,
 Prima cadunt: ————— ver. 60.

Vel, ut emendavit Criticorum maximus,
 Bentleyus;

Ut silvis folia privos mutantur in annos,
 Prima cadunt. —————

Ver. 147. — ὕλη] Vide suprâ ad γ', 151.

Ver. 152. "Ἐσι πόλιν Ἐφύρη]

Urbs antiqua fuit, ————— *Æn.* I, 16.

Cæterum quæ ratione vox, πόλιν, hæc ultimam producat; item αὐτὰρ, ver. 157; & γάρ, ver. 159; vide suprâ ad α', 51. Porro de longâ hæc oratione, vide suprâ ad ver. 123.

Ibid. — αὐτῷ Ἀργεῖο]

————— vasto submota recessu.

Æn. VIII, 193.

Ver. 153. — κέρδις] Συντετάκτος, ὡς ἡ Γλαῦκος φησι. Μίσση δὲ λίξις ἐστὶ τὸ κέρδις. Οὐ γὰρ ἐθέλει βλαστημεῖν ὁ Γλαῦκος τὸν

πρόγονον, κληπίστατον ἀληθῆς ὄντα. *Enstath.*

Ver. 155. — ἀμύμονα] Insignem; non utique ad omnem virtutem, (vide ver. 200.) sed — κάλλος τε καὶ ἡγορέην ἐρατεινὴν. Item ad castitatem, ver. 161.

Ver. 156. — ἡγορέην ἐρατεινὴν] Virtutem in bello, non sævam & ferocientem, sed cum humanitate conjunctam.

Ver. 158. "Ὅς ῥ'] *Qui utique.* *Qui fuisse:* Vide suprâ ad ε', 858.

Ibid. — πολὺ φέρτερος] *Prætus videlicet.*

Ver. 160. Τῷ δὲ.] Istud, τῷ δὲ. hoc loco, non illud est, quod Romani dicunt, *Huic autem;* sed, *Huic videlicet.* Indicat enim, quam demum ob causam *Bellerophon* ta expulerit *Prætus.*

Ibid. — δῖ' Ἀντίκῃ.] *Εἰρανεῖως,* inquit *Scholias.* At nihil opus. Δῖος enim dicitur quis, non ad *probitatem Morum,* sed ad *pulchritudinem, nobilitatem,* aut *similia.*

Ver. 161. — ἀλλὰ τὸν ἔτι Πειθ' ὀλέθρον περαινόμενα, τῷ ἐφ' ἡμῖν ἀποδίδωσι.]

- Πειθ' ἀγαθὰ φρονέοντα δαίφρονα Βελλεροφόντιω.
 Ἡ δ' ὕψισταμένη Προΐτον βασιλῆα προσηύδα·
 Τεθναίης, ὦ Προΐτ', ἡ κάκιστε Βελλεροφόντιω,
 165 Ὃς μ' ἐθέλεν φιλότῃ μιγήμεναι ἐκ ἐθέλῃ.
 Ὡς φάτο· τὸν δ' ἀνακλῆ χόλῳ λάβεν, οἷον ἄκασε·
 Κτεῖναι μὲν ῥ' ἄλλεϊνε, σεβάσασατο γὰρ τότε θυμῷ,
 Πέμπει δέ μιν Λυκίῳδε, πόρεν δ' ὄγε· σήματα λυγρὰ,
 Γεράφας ἐν πῖνακι πῆλκ' ὅθι θυμοφθόρα πολλά·
 170 Δείξαι δ' ἠνώγει ὦ πενθερῷ, ὅφρ' ὑπόλοιπο.
 Αὐτὰρ ὁ βῆ Λυκίῳδε θεῶν ἔσθ' ἀμύμονι πομπῇ·
 Ἀλλ' ὅτε δὴ Λυκίῳδε ἴξε, Ξάνθον τε ρέοντα,
 Προφρονέως μιν τιέν ἀναξ Λυκίης εὐρείης·
 Ἐννήμαρ ξείνισσε, καὶ ἐννέα βῆς ἱέρωσεν.
 175 Ἀλλ' ὅτε δὴ δεκάτῃ ἐφάνη ῥοδοδάκτυλος ἠώς,
 Καὶ τότε μιν ἐρέεινε, καὶ ἦτε σῆμα ἰδέσθ,
 Ὅ, τίς ῥά οἱ γαμβροῖο παῖδ' Προΐτιο φέροιτο.
 Αὐτὰρ ἐπειδὴ σῆμα κακὸν παρεδέξατο γαμβρῷ,
 Πρῶτον μὲν ῥά Χίμαιραν ἀμαιμακέτιω ἐκέλευσε
 180 Πεφνέμεν· ἡ δ' ἄρ' ἔλιν θεῖον γένος, ἐδ' ἀνθρώπων,
 Πρῶτα λέων, ὅππῃθεν δ' δρεγκῶν, μέσση δ' χίμαιρα,
 Δεινὸν ὑποπνέουσα πυρὸς μένος αἰθομένοιο.

“ Persuasit bonâ-mente-prædito prudenti Bellerophonti.

“ Illa verò mentita, Præteritum regem sic allocuta est;

“ Moriendum tibi statue, ô Præte, vel interfice Bellerophontem,

165 “ Qui mihi voluit Amore misceri nolenti.

“ Sic dixit; at regem ira occupavit, eo-quod-talia audierat:

“ Interficere quidem nolebat, religioni enim habuit id in animo;

“ Misit autem ipsum in Lyciam, deditque is literas perniciosas,

“ Scribens in tabellâ complicatâ exitialia multa;

170 “ Ostenderéque iussit suo socero, quo periret.

“ Itaque ille abiit in Lyciam, deorum fausto ductu:

“ Sed quandò jam ad Lyciam pervenisset, Xanthumque fluentem,

“ Propenso-animo ipsum honoravit rex Lyciæ latæ.

“ Nempe per-novem-dies eum hospitaliter-excepit, & novem boves sacrificavit:

175 “ Verùm ut jam decima apparuit roseis-digitis aurora,

“ Tum quidem ipsum interrogavit, & petiit literas videre,

“ Quid utique sibi genero à Præto ferret.

“ At postquam literas exitiales accepit generi,

“ Primum quidem Chimæram insuperabilem eum iussit

180 “ Interficere: hæc utique erat divinum genus, non hominum,

“ Antè leo, post autem draco, media verò capra,

“ Terribilem spirans ignis vim ardentis.

ἴγει δὴ πικρὰ. — “ ἀλλὰ τὸν ἔτι Πειθ' ἀγαθὰ
 “ φρονέοντα.” Píntarch. in Coriolano.

Ver. 163. — βασιλῆα] Vide suprà ad
 á, 265.

Ver. 168. — πόρεν δ' ὄγε.] Quàm non
 supervacaneum sit istud, ὄγε, vide suprà ad
 γ, 409.

Ver. 175. — ῥοδοδάκτυλος ἠώς.] Vide su-

prà ad á, 477.

Ver. 176. — μιν ἐρέεινε] Quâ ratione,
 μιν, hîc producat; similiterque, παλιν,
 ver. 189; & μὲν, ver. 194; itemque ultima
 vocis, διαγὰτερά, ver. 192; vide suprà ad
 á, 51.

Ver. 177. “ Ο, τίς ῥά.] Quid scilicet. Vide
 suprà ad á, 858.

R 2

Ver.

- Καὶ τῷ μὲν κατέπεφνε, θεῶν τεύχεσσι πιθήσας.
 Δῦτερον αὖ, Σολύμοισι μαχέσαστο κυδαλίμοισι
 185 Καρτίσιω δὴ τῷ γε μάχῳ φάτο δῦμναι ἀνδρῶν.
 Τὸ τρίτον αὖ, κατέπεφνε Ἀμαζόνας ἀντιανείρας.
 Τῷ δ' ἄρ' ἀνερχομένῳ πυκινὸν δόλον ἄλλον ὕφαινε
 Κρίνας ἐν Λυκίῃς εὐρείῃς Φῶτας ἀρίστους,
 Εἶσε λόχον· τοὶ δ' ἔτι πάλιν οἰκόνδε νέοντο.
 190 Πάντας γὰρ κατέπεφνε ἀμύμων Βελλεροφόντης.
 Ἄλλ' ὅτε δὴ γίγνωσκε θεῶν γόνον ἦν ἐόντα,
 Αὐτῷ μιν κατέρυκε, δίδω δ' ὅγε θυγατέρα ἦν.
 Δῶκε δέ οἱ τιμῆς βασιληίδῃ ἡμισυ πάσης.
 Καὶ μὲν οἱ Λύκιοι τέμνῃ τάμον ἔσοχον ἄλλων,
 195 Καλὸν φυταλιῆς ἢ ἀρέρης, ὄφρα νέμοιτο.
 Ἡ δ' ἔτεκε τέλα τέκνα δαίφροσι Βελλεροφόντῃ,
 Ἰσάνδρον τε, ἢ Ἰππόλοχον, ἢ Λαοδάμειαν.
 (Λαοδάμειῃ μὲν παρελέξατο μητίετα Ζεὺς,
 Ἡ δ' ἔτεκε ἀντίθεον Σαρπηδόνα χαλκοκορυστήν.)
 200 Ἄλλ' ὅτε δὴ κἄκῃν ἀπήχθετο πᾶσι θεοῖσιν,
 Ἦτοι ὁ καππεδίον τὸ Ἀλῆιον οἶον ἄλῃτο,

“ Et hanc quidem interfecit, deorum signis fretus.

“ Secundò verò, cum Solymis pugnavit inclytis:

185 “ Acerrimam certè hanc pugnam dicebat se iniisse virorum.

“ Tertio verò, interfecit Amazonas viragines.

“ Huic autem redeunti callidam fraudem aliam struxit:

“ Delectis ex Lyciâ latâ viris fortissimis,

“ Collocavit insidias: ii verò nequaquam rursus domum redierunt;

190 “ Omnes enim interfecit eximius Bellerophontes.

“ Sed quandò jam cognorat hunc dei sobolem præclaram esse,

“ Illic ipsum detinuit, deditque is filiam suam:

“ Dedit etiam ei honoris regii dimidium totius.

“ Quin & ei Lycii portionem-agri dederunt separatam, præstantem cæteris,

195 “ Amœnam, & vitiferam & arabilem, ut coleret.

“ Illa verò peperit tres liberos prudenti Bellerophonti,

“ Isandrumque & Hippolochum & Laodameam.

“ (Cum Laodameâ quidem concubuit providus Jupiter,

“ Hæcque peperit deo-parem Sarpedona bellicosum.)

200 “ Sed quando jam & ipse [Bellerophon] exorsus-fuit omnibus diis,

“ Sanè is per campum Aleium solus errabat,

Ver. 188. Κρίνας] Vide suprâ ad α', 309.

Ver. 191. — ὅτε δὴ γίγνωσκε] Ex virtute scilicet & rebus gestis.

Ver. 192. — ὅγε.] Non Prætus, (ut absurdè Spondanus ad ver. 144,) sed Rex Lyciæ, Præti focer. De syntaxi, vide suprâ ad γ', 409.

Ibid. — θυγατέρα] Vide suprâ ad α', 398.

Ver. 194. Καὶ μὲν οἱ.] Barnesius edidit, Καὶ μὲν οἱ. Sed nihil opus.

Ver. 195. Καλὸν] Vide suprâ ad β', 43.

Ver. 197 & 203. Ἰσάνδρον] Al. Πισάνδρον.

Ver. 198. — παρελέξατο] Vide suprâ ad β', 515.

Ibid. — μητίετα] Vide suprâ ad α', 175.

Ver. 199. — χαλκοκορυστήν.] Vide suprâ ad β', 1.

Ver. 200. — ὅτε δὴ κἄκῃν] “ Quin & ipse Bellerophon.” Cæterùm cuius criminis pœnas lueret Bellerophon, id verò non meminit Glaucus, nè genus suum dedecoraret: Ut rectè annotavit Porphyrius. Aristoteles citat hunc versum, Αὐτὰρ ἐπεὶ καὶ ἔτος—. Probl. XXX, 1.

Ver. 201. Ἦτοι ὁ καππεδίον τὸ Ἀλῆιον] Qui

- “Ον θυμὸν κατέδων, πάτον ἀνθρώπων αἰλεΐνων.
 “Ισανδρον δέ οἱ υἱὸν Ἀρης, ἄτ’ πολέμοιο,
 Μαρνάμενον Σολύμοισι κατέκτανε κυδαλίμοισι.
 205 Τίω ᾧ χολωσαμένη χρυσίωι Ἀρτεμις ἔκλα.
 “Ιωπόλοχ’ δέ μ’ ἔτικτε, ἣ ἐν τῷ Φημί γνέσθ’.
 Πέμπε δέ μ’ ἐς Τροίην, καί μοι μάλα πόλλ’ ἐπέτελλεν,
 Αἰὲν ἀρῆσθαι, ἣ ὑπεύροχον ἔμμεναι ἄλλων.
 Μηδὲ γνῶ πατέρων αἰχμηέμεν· οἳ μέγ’ ἄριστοι
 210 “Εν τ’ Εὐφύρῃ ἐχθρόνιο ἣ ἐν Λυκίῃ εὐρείῃ.
 Ταύτης τοι γυνῆς τε ἣ αἵματ’ εὐχομαι εἶναι.
 “Ὡς φάτο· γήθησεν ᾧ βολὴ ἀγαθὸς Διομήδης.
 “Ἐχ’ μὲν κατέπηξεν ὅππῃ χθονὶ παλυβοτείρῃ,
 Αὐτὰρ ὁ μελιχίοισι προσηύδα ποιμένα λαῶν·
 215 “Ἡ ῥά νύ μοι ξεῖν’ πατρῷός ἐστι παλαιός·
 Οἶνός γάρ ποτε δῖ’ ἀμύμονα Βελλεροφόντιω
 Ξείνισ’ ἐνὶ μεγάροισιν, εἴκοσιν ἡματ’ ἐρύξας·
 Οἳ ᾧ ἣ ἀλλήλοισι πόρον ξεινήϊα καλά·
 Οἶνός μὲν ζωστῆρα δίδε Φοῖνικι φαεινόν,

“ Suum animum exedens, vestigia hominum vitans.

“ Istandrum verò ejus filium Mars, infatibilis belli,

“ Pugnantem adversus Solymos interfecit inclytos.

205 “ Hanc autem irata aureas-habenas-tractans Diana occidit.

“ Hippolochus verò me genuit, & ex hoc dico me natum esse:

“ Misit autem me ad Trojam, & mihi valde multa mandavit,

“ Ut semper fortissimè rem gererem, & superior virtute essem aliis;

“ Neque genus patrum dedecorarem; qui quàm fortissimi

210 “ Inque Ephyrâ extiterunt & in Lyciâ latâ.

“ Hoc tibi ex generè & sanguine gloriôr esse.

Sic dixit; lætatus autem est pugnâ strenuus Diomedes:

Hastam quidem defixit in terram almam,

Atque ipse blandis verbis allocutus est pastorem populorum;

215 “ Certe mihi hospes paternus es vetus:

“ Oeneus enim olim nobilis eximium Bellerophontem

Hospitio-excepit in ædibus, viginti dies retentum:

“ Hi autem & sibi mutuò dederunt xenia pulchra:

“ Oeneus quidem balteum dedit puniceo-colore fulgentem,

Qui miser in campis mœrens errabat A-
leis.

Ipse suum cor edens, hominum vestigia
vitans. Cic. Tusc. Quæst. I. 3.

Τὸ Ἀλκίον, ὅρα γε τὸ ἄσπερον, καὶ μὴ ἔχον
ἰνῆ; ἔχ’ ἄλλ’ ἐκ τῷ, οἷον αὐτὸν ἐν αὐτῷ
ἀσπῆσαι. Porphyry. Quæst. Homeric. II. Dio-
genes Laërtius similiter de Heraclito; Καὶ
τελος, μισανθρωπίας καὶ ἐκπαθήσας, ἐν τοῖς
ἑσσι διντᾶτο, πῶας σιτῆμενος καὶ βοτάνας. in
vita Heraclit. Quæritque Aristoteles, διὰ
τί πάντες, ὥς περιττοὶ γέγονασιν ἄνδρες, ἢ
κατὰ φιλοσοφίαν, ἢ πολιτικὴν, ἢ ποιήσιν, ἢ τέχ-
νας, φαίνονται μεγαλυχικοί ὄντες; — οἷον λέ-
γεται τῶν τε ἡρώων τὰ περὶ τὸν Ἡρακλέα,
— ἔτι δὲ τὰ περὶ Αἴαντα καὶ Βελλεροφόντην.

— καὶ ἄλλοι δὲ πολλοὶ τῶν ἡρώων. ὁμοιοπα-
θεῖς φαίνονται τέτοις. Problem. XXX, 1.

Ver. 205. Τὴν δὲ] Laodaméam.

Ver. 208. — ὑπεύροχον] Vide suprâ ad
β', 426.

Ver. 209. Μηδὲ γένος πατέρων αἰσχυνέμεν]

— in antiquam virtutem animosque
viriles

Et pater Æneas, & avunculus excitat
Hector. Æn. III, 342.

Ver. 212. — βολὴν ἀγαθὴν] Vide suprâ
ad β', 408.

Ver. 217. Ξείνισ' ἐνὶ] Vide suprâ ad α', 140.

Ver. 218. — καλά.] Vide suprâ ad β', 43.

Ver. 219. Οἶνεός μὲν ζωστῆρα δίδε.]

R 3

Ille

- 220 Βελλεροφόντης ὃ χρύσειον δέπας ἀμφικύπελλον·
 Καί μιν ἐγὼ κατέλειπον ἰὼν, ἐν δώμασ' ἐμοῖσι.
 Τυδεία δ' εἰ μέμνημαι ἐπεὶ μὲν ἐτι τυτθὸν εὐνῆα
 Κάλλιφ', ὅτ' ἐν Θήβησιν ἀπώλετο λαὸς Ἀχαιῶν.
 Τῷ νῦν σοὶ μὲν ἐγὼ ξεῖν' ἔφιλ' Ἄργεϊ μέσσω
 225 Εἰμί· σὺ δ' ἐν Λυκίῃ, ὅτε κεν τῶν δῆμον ἴκωμαι.
 Ἐλχεσι δ' ἀλλήλων ἀλεώμεθα ἢ δι' ὁμίλῃ·
 Πολλοὶ μὲν γὰρ ἐμοὶ Τρῶες, κλειτοὶ τ' Ὀπικεοί,
 Κτείνειν, ὃν κε θεὸς γε πόρῃ ἢ ποσσὶ κίχῃω.
 Πολλοὶ δ' αὖ σοι Ἀχαιοί, ἐναιρέμεν, ὃν κε διώηαι·
 230 Τόχρα δ' ἀλλήλοισι ἐπαμείψομεν· ὄφρα ἢ οἶδε
 Γνώσιν, ὅτι ξεῖνοι πατρώοι εὐχόμεθ' εἶναι.
 Ὡς ἄρα φωνήσαντε, καθ' ἴστων αἰξάνετε,
 Χεῖρας τ' ἀλλήλων λαβέτεν, ἢ πεισώσαντο.
 Ἐνθ' αὖτε Γλαῦκῳ Κερνίδης Φρένας ἐξέλετο Ζεὺς,
 235 Ὃς πρὸς Τυδείδῃ Διομήδεα τόχρ' ἄμειβε,
 Χρύσεια χαλκείων, ἐκατόμβοι' ἐννεαβοίων.

- 220 " Bellerophontes autem aureum poculum duplex rotundum :
 " Et id ego reliqui, cum huc profisciscerer, in ædibus meis.
 " Tydeum verò non memini; quoniam me adhuc parvulum existentem
 " Reliquit, quando ad Thebas perierunt copiae Achivorum.
 " Quare nunc tibi quidem ego hospes amicus Argo in medio
 225 " Sum; tu autem in Lyciâ, siquando Lyciorum ad gentem venero.
 " Hastis verò alter alterum petere vitemus & in turbâ :
 " Multi quidem enim mihi Trojani, inclytique focii,
 " Quorum occidam quemcunque deus obtulerit, & pedibus assequutus fuero.
 " Multique vicissim tibi Achivi, quorum interficias quemcunque possis :
 230 " Arma verò inter nos permutemus, ut & hi
 " Nôrint, quòd hospites paternos profitemur nos esse.
 Sic utique loquuti, de curribus defilientes,
 Manusque mutuò prehenderunt, & fidem-dederunt.
 Tum verò Glaucò Saturnius mentem ademit Jupiter,
 235 Qui cum Tydide Diomede arma permutavit,
 Aurea aeneis, centum-boves-valentia novem-boves-valentibus.

- Illi mihi insignem pharetram, Lyciasque
 sagittas
 Discedens, chlamydemque auro dedit in-
 tertextam,
 Frænaque bina meus quæ nunc habet au-
 rea Pallas:
 Ergo & quam petitis, juncta est mihi scæ-
 dere dextra. *Æn.* VIII, 166.
Ver. 220. — χρύσειον δέπας.] Pronuntia-
 batur χρυσῆν. Vide suprâ ad β', 268.
Ibid. — ἀμφικύπελλον] Vide suprâ ad
 α', 584.
Ver. 225. — ὅτε κεν] Qui istud κεν omi-
 serit, vel aliâ voculâ mutaverit; is demùm
 sentiet, quàm non sit ad sententiam super-
 vacaneum. Vide suprâ ad α', 56; & β',
 58; & γ', 858.
Ver. 231. — ὅτι] Vide suprâ ad α', 537.
Ver. 234. — φρένας ἐξέλετο Ζεὺς.] Q

- ἔστιν, ἐξαίρετας ἐποίησεν, ὡς τῷ Ποσειδῶνι δοκῶν
 διὰ τὸ ταιαύτην φιλοτιμίαν ἐνδείξασθαι, καὶ
 μὴ γλισχρῆσθαι περὶ τὴν τῆς ξείνης ἀξίαν.—
 Ἐν δὲ τοῖς ἐξῆς, τὸ, φρένας ἐξέλετο Ζεὺς, φαν-
 ρῶς ἐπὶ Ἀαρσίνῃς καίεται. *Euslath.* Vide
 infrâ ρ', 470; & τ', 137.
Ver. 236. Χρύσεια χαλκείων, ἐκατόμβοι' ἐν-
 νεαβοίων.] *Fulvius Ursinus*, ad *Virgil.* *Æn.*
 III, 549, tres versus ex *Homero* & *Virgilio*
 affert, quorum membra bina in *Sonum* istum
 consimilem exeant, quem in linguis recen-
 tioribus *Rythmum* vulgò appellare solent:
 Ἐκ μὲν Κρητῶν γένος εὐχομαι εὐρεῖαν.
Odys. ζ', 199.
 Χρύσεια χαλκείων, ἐκατόμβοι' ἐννεαβοίων.
Iliad. ζ', 236.
 Cornu velatarum obvertimus antenna-
 rum. *Æn.* III, 549.
 Verum

- Ἐκλῶρ δ' ὡς Σκαιάς τε πύλας ἢ Φηγὸν ἴκανεν,
 Ἄμφ' ἄρ' αὖ μιν Τρώων ἄλοχοι θεόν, ἡδὲ θυγατρὲς,
 εἰρόμεναι παῖδάς τε, κασιγνήτας τε, ἔτας τε,
 240 Καὶ πόσιος· ὁ δ' ἔπειτα θεοῖς εὐχεσθ' ἀνώγει
 Πάσας ἐξείης· πολλῇσι γ' κήδε' ἐφῆπτο.
 Ἄλλ' ὅτε δὴ Περίαμοιο δόμον περικαλλέ' ἴκανε,
 Ξεῖῃσ' αἰδέσθῃσι τετυγμένον· αὐτὰρ ἐν αὐτῷ
 Πενήκοντ' ἔνεσαν θάλαμοι ξεστοῖο λίθοιο,
 245 Πλησίοι ἀλλήλων δεδμημένοι· ἐνθάδε παῖδες
 Κοιμῶντο Περίαμοιο πατρὶ μνηστῆς ἀλόχοισι·
 Κρετῶν δ' ἐτέρωθεν ἐναλίοι ἐνδοθεν αὐλῆς
 Δώδεκ' ἔσαν τέγροι θάλαμοι ξεστοῖο λίθοιο,
 Πλησίοι ἀλλήλων δεδμημένοι· ἐνθάδε γαμβροὶ
 250 Κοιμῶντο Περίαμοιο παρ' αἰδοίης ἀλόχοισιν·
 Ἐνθα οἱ ἡπιόδωρ' ἐναντίη ἤλυθε μήτηρ,
 Λαοδίκην ἐσάγχεα, θυγατρῶν εἶδ' ἀρίστῳ,

- Hector autem ut ad Scæasque portas & fagum pervenit,
 Circa utique ipsum Trojanorum uxores currebant & filiae,
 Percontantes de filiisque, fratribusque, amicisque,
 240 Et maritis; ille verò deinceps diis supplicare iussit
 Omnes ordine: multis autem mala impendebant.
 Sed quando jam ad Priami domum perpulchram pervenisset,
 Fabrefactis porticibus extructam; nempe in eâ
 Quinquaginta inerant thalami ex polito lapide
 245 Propè se invicem ædificati; ubi filii
 Cubabant Priami, apud legitimas uxores.
 Filiarum autem à regione oppositi intra atrium
 Duodecim erant sub-tecto thalami ex polito lapide,
 Propè se invicem ædificati; ubi generi
 250 Cubabant Priami, apud pudicas uxores:
 Ibi ei mitis obvia venit mater,
 Ad Laodicen iens, filiarum formâ præstantissimam;

Verum in trium horum exemplorum posterioribus duobus, à scopo aberravit vir eruditus. Neque enim — κείων & — βοίων similem istum sonum in dipthongis dissimilibus efficiunt; neque, in ultimo versu, sibi omnino respondent, in membri utriusque exitu, — *ταυτ* & — *παυτ*; sed — *λατ* & — *παυτ*, quorum utique sonus est dissimillimus:

Cornua velatar' obvertimus antennarum.
 Porro, valdè pueriliter ad hunc versum Homeri annotat Scholiastes; Κεφάλυται δὲ ὑπὸ τῶ μέτρῳ ἱπεῖν, δεκαβοίων: Quasi verò non facillimè, si id postulasset sententia, dicere potuisset,

Χρύσεια χαλκείων, ἐκατόμβοια δεκαβείων·
 Quà de licentiâ, (quæ & rursus ver. 240, in voce πόσιος, occurrit;) vide suprâ ad α, 51.

Ver. 237. — φηγόν] *Al.* πύργον.

Ver. 244. Πεντήκοντ' ἔνεσαν θάλαμοι.]
 Quinquaginta illi thalami, spes tanta nepotum,
 Barbarico postes auro spoliisque superbi.

En. II, 503.

Ver. 245 & 249. Πλησίοι] *Al.* πλησίον.

Ver. 248. — τέγροι] ὑπεριόδοι *Schol.*

Ver. 251. — ἤλυθε] Vide suprâ ad γ, 205.

Ver. 252. Λαοδίκην ἐσάγχεα.] Εἰς Λαοδίκης θάλαμον ὑπάγχεα· πρὸς Λαοδίκην παρασκευάμεν. *Schol.* Similiter *Porphyrinus*: Τὸ, ἐσάγχεα, ἐκ ἐστὶ κατὰ τὸ συνήδες, οἷον εἰσφέρω. — Ὡς γὰρ, “ἐξαγαγόντες,” ἐκπαραδέντες τῷ πεδίῳ· — ομοίως τῷ, “ἐσάγχεα,” κέχρηται. *Quæst. Homeric.* 17. Item *Eusebius*: Εἰς ἣν [Λαοδίκην] ἡ Ἑκαβὴ ἀπῆλθε, ἐντυγχάνει τῷ Ἐκλῶρι· — Ἐνταῦθα δὲ κεῖται τὸ “ἐσάγειν,” ἀντὶ τῶ “εἰσέναι” ἢ “ὑπάγειν.”

R 4

Ver.

- Ἐν τ' ἄρα οἱ Φῶ χειρὶ, ἔπειτ' ἔφατ' ἐκ τ' ὀνόμαζε
 Τέκνον, τίπτε λιπὼν πόλεμον θρασυῶ εἰλήλθας;
 255 Ἡ μάλα δὴ τείρῃσι δυσώθυμοι ἦες Ἀχαιῶν
 Μαρυάμῃνοι περὶ ἄστυ· σὲ δ' ἐνθάδε θυμὸς ἀνῆκεν
 Ἑλθόντ', ἐξ ἄκρης πόλιθ' Διὶ χεῖρας ἀναρχεῖν.
 Ἀλλὰ μὲν, ὄφρα κέ τοι μελιηδέα οἶνον ἐνείκω,
 ὧς στείσης Διὶ πατρὶ καὶ ἄλλοις ἀθανάτοισι
 260 Πρῶτον· ἔπειτα δέ κ' αὐτὸς ὀνήσῃαι, αἶ' κε πύθοθα·
 Ἀνδρὶ γ' κεκμηῶτι μὲνθ' μέγα οἶνθ' αἰέξει,
 ὧς τιῶν κέκμηκας, ἀμυῶν σοῖσιν ἔτησι.
 Τίω δ' ἡμείβεθ' ἔπειτα μέγας κορυθαίολθ' Ἐκτωρ
 Μῆ μοι οἶνον ἄειρε μελίφρονα, πότνια μήτηρ,
 265 Μῆ μ' ὑπεργλώσῃς, μένεθ' δ' ἀλκῆς τε λάθωμαι.
 Χερσὶ δ' ἀνίπλοισιν Διὶ λείβειν αἴθοπα οἶνον
 Ἄζομαι· ὃ δέ πῃ ἐστὶ κελαινέφει Κρονίωνι
 Αἵματι καὶ λυθρῷ πεπαλασμένον εὐχετάαδ' ἔχ.
 Ἀλλὰ σὺ μὲν πρὸς νηὸν Ἀθηναίης ἀγελείης

Inque ejus hæsit manu, verbâque fecit, & compellavit;

“ Fili, cur relicto prælio aspero venisti?”

255 “ Certè valdè jam premunt detestandi filii Achivorum,

“ Pugnantes circa urbem: te autem, *credo*, huc animus impulit

“ Profectum, ex summâ arce Jovi manus attollere.

“ Sed mane, donec tibi dulce vinum attulero,

“ Ut libes Jovi patri & cæteris immortalibus

260 “ Primum; deinde & ipse reficiaris, si biberis:

“ Viro utique defatigato robur valde vinum auget,

“ Sicut tu defatigatus es, pugnans pro tuis civibus.

Huic autem respondit deinde ingens pugnam-expeditè-ciens Hector:

“ Nè mihi vinum afferas mellitum, veneranda mater,

265 “ Nè me enerves, roboris autem viriumque obliviscar.

“ Manibus autem illotis Jovi libare nigrum vinum

“ Vereor: nec ullo modo fas est nubes-atras-cogenti Saturnio

“ Sanguine & tabo inquinatum vota facere.

“ Sed tu quidem ad templum Minervæ prædatrix

Ver. 254 & 262. — εἰλήλθας; — κέκμηκας.] Vide suprâ ad α', 37.

Ver. 255. Ἡ μάλα δὴ τείρῃσι — περὶ ἄστυ· αἶ — χεῖρας ἀναρχεῖν.] Sunt qui hæc ita accipiant, ut sit interrogatio. *An* valdè jam &c? Nec quidem id malè. Ego tamen quominus ita accipiam, faciunt tum particule istæ, *μάλα δὴ* tum id quod postea occurrat, ver. 386, — *ὅνεκ' ἄκρῃσι τείρεσθαι Τρώας, μέγα δὲ κρείττος εἶναι Ἀχαιῶν.*

Ver. 259. — ἀθανάτοισι] Vide suprâ ad α', 398.

Ver. 261. — κεκμηῶτι.] Quà analogiâ ex *τεθνηῶτι*, sit *τεθνηῶτι*, *τεθνηῶτι*. & inde; linguâ Ionica, *τεθνηῶτι* & *τεθνηῶτι*; eâdem analogiâ *κεκμηῶτι*, *κεκμηῶτι*, *κεκμηῶτι*, & *κεκμηῶτι*. Vide suprâ ad β', 818.

Ver. 263. — κορυθαίολος] Vide suprâ ad β', 816.

Ver. 264. — πότνια μήτηρ.] Scholiastes & Eustathius in Commentario; *πότνια μήτηρ*.

Ver. 266. — ἀνίπλοισιν] *Al.* ἀνίπλοισιν. Quod perinde est. Vide ad α', 51.

Me bello è tanto digressum & caede recenti

Attrestare nefas, donec me flumine vivo Abluero. — *Al.* II, 719.

Ibid. — αἴθοπα οἶνον] Vide suprâ ad α', 462.

Ver. 267. — Κρονίων.] Vide suprâ ad α', 397.

Ver. 269 & 279. — ἀγελείης] Vide suprâ ad β', 128.

- 270 Ἐρχεο σὺν Θυέεσσιν, ἀολλίσασα γερεΐας·
 Πέπλον δ', ὅσις τοι χαλέεσται ἡδὲ μέγισται
 Ἔσιν ἐνὶ μεγάρῳ, καὶ τοι πολὺ φίλταται αὐτῇ,
 Τὸν θεὸς Ἀθιυαῖης ἔπι γένεσσιν ἠυκόμοιο,
 Καὶ οἱ ὑποχέουσι δυοκαίδεκα βῆες ἐνὶ νηῶ,
 275 Ἦνις, ἡκέσας ἱερὸν σέμεν, αἶκ' ἐλεήσει
 Ἄστυ τε, καὶ Τρώων ἀλόχους, καὶ νήπια τέκνα·
 Αἶκεν Τυδέου υἱὸν Ἀπόχῃ Ἰλίου ἱρῆς,
 Ἀγέλον αἰχμητὴν, κρατερὸν μῆσσε φόβοιο.
 Ἀλλὰ σὺ μὲν πρὸς νηὸν Ἀθιυαῖης ἀγελείης
 280 Ἐρχεο· ἐγὼ δ' Πάριον μετελεύσομαι, ὄφρα καλέσω,
 Αἶκ' ἐθέλῃσι· εἰπόντι δ' ἀκχέμεν ὥς κεν οἱ αὖτις
 Γαῖα χάνοι· μέγα γάρ μιν Ὀλύμπι' ἔτρεφε πῆμα
 Τρωσὶ τε, καὶ Πελαίῳ μεγαλήτορι, τοῖό τε παυσίν.
 Εἰ κενὸν γε ἴδοιμι κατελθόντι αἶδ' εἶσω,
 285 Φαίλῳ κεν φρέν' ἀτέρπεα οἷζύν' ἐκλελαθέω.
 Ὡς ἔφαθ'· ἡ δ' ἠμολῶσα ποτὶ μέγαρ', ἀμφιπόλοισι
 Κέκλετο· καὶ δ' ἄρ' ἀόλλισαν καὶ ἄστυ γερεΐας.
 Αὐτὴ δ' ἐς θάλαμον κατεβήσατο κηῶντι,

- 270 "Vade cum sufficientis, congregatis honoratis matronis:
 "Peplum autem, quod tibi elegantissimum & maximum
 "Est in domo, & tibi longè charissimum ipsi,
 "Hoc pone Minervæ ad genua pulchræ-comas,
 "Et ei vove te duodecim boves in templo
 275 "Anniculas, jugum-non-passas, sacrificaturam; si miserata fuerit
 "Urbemque, & Trojanorum uxores, & infantes liberos:
 "Si Tydei nempe filium averterit ab Illo sacrâ,
 "Ferocem bellatorem, violentum artificem-fugandi-hofes.
 "Sed tu quidem ad templum Minervæ prædatrix
 280 "Vade: ego autem Paridem adibo, ut vocem,
 "Si velit dicentem audire: utinam ei illic
 "Terra dehiscat: magnum enim ipsum Olympius nutrit detrimentum
 "Trojanisque, & Priamo magnanimo, ejusque filiis.
 "Si illum unquam viderem descendente in orcum,
 285 "Existimârim equidem animum meum ingratis ærumnæ obliturum.
 Sic dixit; hæc verò profecta ad ades ancillis
 Mandata dedit: & illæ congregarunt per urbem matronas-honoratas.
 Ipsa autem in repositorium descendit odoribus-fragrans,

Ver. 270. — ἀολλίσασα] Ità restituit
 Barnesius. Rectè, ut opinor. Vide ad
 ver. 287; & suprâ ad α', 140. Al. ἀολλί-
 σασα.
 Ver. 273. — ἐπὶ γένεσσιν] Vide suprâ
 ad ver. 92.
 Ver. 285. Φαίλῳ κεν] Non vacat istud, κεν
 Existimârim equidem; "Crediderim uti-
 que." Fortè tamen rectius ad εὐφάνειαν
 gas, (quod in editionem Barnesianam casu
 videtur irrepsisse,) φαίης κε φρέν', quàm,
 φαίης κεν φρέν'. Sed hoc, levioris est mo-
 menti. Porro, pessimè hunc locum inter-
 pretatur Scholiastes, ὑπολάβοιμι ἂν "Αὐτὴν

"Εκείνην" ἔξω πάσης ταλαιπωρίας εἶναι.
 Verùm paulò infrâ, rectius; τὴν "Εμὴν"
 φρένα τῆς ἀτέρπεα οἷζυος ἐπιλαθέσθαι.

Ibid. — ἀτέρπεα] Al. ἀτέρπεα. Minus
 rectè.

Ver. 286. — ποτὶ μέγαρ'] Quâ ratione,
 ποτὶ, hîc ultimam producat; item Κισσηίς,
 & ἀλόχους, ver. 299; & Διί, ver. 318; Vide
 suprâ ad α', 51.

Ver. 287. — ἀόλλισαν] Ità rectè resti-
 tuit Barnesius, ex Eustathio & MS. Vide
 suprâ ad α', 140. Al. ἀόλλισαν.

Ver. 288. — κατεβήσατο.] Al. κατεβή-
 σιτο. Vide suprâ ad β', 35; & ad ε', 109.

Ver.

- Ἐνθ' ἔσαν οἱ πέπλοι παμποίκιοι, ἔργα γυναικῶν
 290 Σιδονίων, τὰς αὐτὸς Ἀλέξανδρος θεοειδὴς
 Ἦγαγε Σιδονίηθεν, ὅπιπλως εὐρέα πόντον,
 Τὴν δὲν, ἣν Ἐλένῃ περ ἀνήγαγν' εὐπατέρειαν.
 Τῶν ἐν ἀεραμένη Ἐκάβῃ φέρε δῶρον Ἀθινῇ,
 Ὅς κάλλις ἔλῃ ποικίλμασιν, ἡδὲ μέγιστος
 295 Ἀσὴρ δ' ὡς ἀπέλαμπεν ἔκειτο ᾧ νεαίῳ ἄλλων.
 Βῆ δ' ἰέναι, πολλὰ δ' ᾧ μετεσδύοντο γεραιά.
 Αἱ δ' ὅτε νηὸν ἵκανον Ἀθινῇ, ἐν πόλει ἄκρῃ,
 Τῇσι θύρας ὠῖξε Θεανὴ καλλιπάρῃ,
 Κισσηίς, ἄλοχος Ἀντήνορος ἱπποδάμοιο.
 300 Τὴν γὰρ Τρῶες ἔθηκαν Ἀθινῆος ἱέρειαν.
 Αἱ δ' ὁλολυγῇ πᾶσαι Ἀθινῇ χεῖρας ἀνέχον·
 Ἡ δ' ἄρα πέπλον ἔλῃσα Θεανὴ καλλιπάρῃ,
 Θῆκεν Ἀθινῆος ὅππῃ γένασθ' ἡυκόμοιο.

- Ubi erant ei pepla omnigeno-artificio-varia, opera mulierum
 290 Sidoniarum, quas ipse Alexander divinâ-formâ-præditus
 Abduxerat à Sidone, navigando-permensus latum pontum,
 Eâ viâ, quâ Helenam adduxit magno-patre-natam.
 Horum unum accipiens Hecuba, tulit donum Minervæ,
 295 Quod pulcherrimum erat ornatu-versicolori, & maximum;
 Velutque stella resplendebat: jacebat autem ultimum omnium.
 Perrexit itaque ire, multæque propere-sequebantur matronæ-honoratæ.
 Illæ verò cum ad templum pervenissent Minervæ, in arce summâ;
 Eis fores aperuit Theano pulchra-genas,
 Cisseis, uxor Antenor's equûm-domitoris:
 300 Illam enim Trojani fecerant Minervæ sacerdotem.
 Illæ verò voce-sublatâ omnes ad Minervam manus sustulerunt:
 At peplum acceptum Theano pulchra-genas,
 Posuit Minervæ ad genua comas-pulchræ;

Ver. 290. — Θεοειδής.] Non ad virtutes, sed ad formam.

Ver. 291. — Σιδονίηθεν.] Hæc de re, vide Herodotum, lib. II, § 116; ubi hos versus recitat.

Ver. 299. Κισσηίς.] Virgilio aliter ac Homero, (vide π', 718,) non Theano, sed Hecuba appellatur Cisseis. Æn. X, 702;

Paridisque Mimanta

Æqualem comitemque; unâ quem nocte Theano

In lucem genitori Amyco dedit, & face prægnans

Cisseis regina Parin creat: Urbe paternâ Occubat; ignarum Laurens habet ora Mimanta.

Quorum quidem versuum quum sententia planè nulla sit; neque enim omninò quicquam est, quò, ex linguæ Romanæ consuetudine, istud "occubat" referri possit; conjecturâ pulcherrimâ & certissimâ, (ad Horat. Epod. V, 28,) ita emendavit Bentleius:

unâ quem nocte Theano

In lucem, genitore Amyco, dedit; & face prægnans, Cisseis regina Parin. Paris urbe paternâ Occubat; ignarum Laurens habet ora Mimanta.

Ver. 301. Αἱ δ' ὁλολυγῇ πᾶσαι] Interea ad templum non æquæ Palladis ibant

Crinibus Iliades passis, peplumque ferebant

Suppliciter tristes, & tunc pectora pulvis. Æn. I, 483.

Necnon ad templum summasque ad Palladis arces

Subvehitur magnâ matrum regina ceterâ,

Dona ferens: —————

Succedunt matres, & templum tunc vident

Et mœstas alto fundunt de limine voces. Æn. XI, 477.

Ver. 303. — Ἀθινῆος ἐπὶ γένασθ'] Vide supra ad ver. 92.

- Εὐχομένη δ' ἤρ' ἔτο Διὸς κέρη μέγαλοιο·
 305 Πότνι Ἀθηναίη, ἐρυσίπολι, δια θεάων,
 Ἄξον δὴ ἔχ' Διομήδεος, ἡδὲ καὶ αὐτὸν
 Πηνελόεα δὸς πεσέειν Σκαιῶν προπάρσιθε πυλάων·
 Ὀφρα τοι αὐτίκα νυῖ δουκαίδεκα βῆς ἐνὶ νηῶ
 Ἦνις, ἡκέσας ἱερδύσομην, αἶκ' ἐλεήσης
 310 Ἄσυ τε, καὶ Τρώων ἀλόχες, καὶ νήπια τέκνα.
 Ὡς ἔφατ' εὐχομένη· ἀνένδρε δ' Παλλὰς Ἀθηνῆ.
 Ὡς αἰ μὲν ῥ' εὐχούλο Διὸς κέρη μέγαλοιο·
 Ἐκλῶρ δ' ὅς πρὸς δῶματ' Ἀλεξάνδροιο βεβήκει
 Καλὰ, τὰ ῥ' αὐτὸς ἔτρυξε σὺν ἀνδράσιν, οἳ τότε ἄβυσσοι
 315 Ἦσαν ἐνὶ Τροίῃ ἐριβόλακι, τέκτονες ἄνδρες,
 Οἳ οἳ ἐποίησαν θάλαμον, καὶ δῶμα, καὶ αὐλῶν,
 Ἐγλύθι τε Πελάμοιο καὶ Ἐκτορος, ἐν πόλει ἄκρῃ.
 Ἐνθ' Ἐκλῶρ εἰσῆλθε Διὶ φίλος· ἐν δ' ἄρα χεῖρ' ἔχει
 Ἐλχος ἔχ' ἐνδεκάπηχυν· πάρσιθε δ' λάμπετο δαυρὸς
 320 Αἰχμὴ χαλκείη, περὶ δ' χρύσεος θῆε πόρκης.

Vovensque precabatur Jovis filiam magni;

- 305 "Veneranda Minerva, custos-urbis, excellentissima dearum,
 "Frange jam hastam Diomedis, atque ipsum
 "Pronum da cadere Scæas ante portas:
 "Ut tibi statim nunc duodecim boves in templo
 "Anniculas, jugum-nondum-passas, sacrificemus; si miserata fueris
 310 "Urbemque, & Trojanorum uxores, & infantes liberos.
 Sic dixit vovens; abnuit autem Pallas Minerva.
 Ita illæ quidem vota-faciebant Jovis filiæ magni:
 Hæctor verò ad ædes Alexandri ivit
 Pulchras, quas ipse ædificârat cum viris, qui tunc peritissimi
 315 Erant in Trojâ glebosâ, architecti viri;
 Qui ei fecerunt thalamum, & tectum, & atrium,
 Prope ædes Priami & Hæctoris. in arce summâ.
 Illuc Hæctor intravit Jovi charus; inque manu
 Hastam tenebat undecim-cubitorum: præmicabat verò hastæ
 320 Cuspis ærea, circumque aureus ambibat annulus.

Ver. 305. Πότνι Ἀθηνῆ.]

Armipotens belli præses, Tritonia virgo,
 Frange manu telum Phrygii prædonis, &
 ipsum

Pronum sterne solo, portisque effunde sub
 altis, *Æn.* XI, 483.

Ver. 306. Ἄξον δὴ] Quàm non superva-
 nea sit ista particula, δὴ; vide suprâ ad β',

308. Habet utique hoc in loco eam ferè
 vim, ac quod Latine dixeris; "Frange,
 quasimus."

Ver. 311. —ἀνένδρε δὲ Παλλὰς Ἀθηνῆ.]
 Diva solo fixos oculos averfa tenebat.

Æn. I, 486.

Ver. 312. —αἰ μὲν ῥ'] Similiter, ver.
 314, Καλὰ, τὰ ῥ' αὐτὸς. Vide suprâ ad ε', 858.

Ver. 313. —βεβήκει.] Vide suprâ ad
 492.

Ver. 314. Καλὰ] Vide suprâ ad β', 43.

Ibid. —ἔτρυξε.] Ità *Eustathius*, & *Ve-*
terum nonnulli. *Stephanus* & *Recentiores*,
 ἔτρυχε. Minus rectè, ut opinor. Non e-
 nim *adificari* hæc ædes ait Poëta, sed *adi-*
ficatas esse. Neque deinceps, ver. 316, οἳ οἱ
 ἐποίησαν, dixit; sed, οἳ οἱ ἐποίησαν θάλαμον.

Ver. 319. Ἐλχος ἔχ' ἐνδεκάπηχυν.] *Recen-*
tiores, Ἐλχος ἔχεν δεκάπηχυν. Sed *Barnesius*
 lectionem *Eustathianam* restituit. Οἳ μὲν,
 ἀσυναλείπτως γράροντες, νοῶσι δεκάπηχυν τὸ Ἐκ-
 τὸς ἔλχος· οἳ δὲ, μετὰ συναλοιφῆς λέγουσιν ἐν-
 δεκάπηχυν· ὥ καὶ ἀρέσκοντα οἱ παλαιοὶ, λέγον-
 τες καὶ ὅτι τὸ ναῦμαχον διπλάσιον τέτε, ἢ
 ἐκ δύο συμβληθὲν, ὅπερ "δύο καὶ εἰκοσιπηχυν"
 λέγει ὁ Πρωτῆς. *Eustath.*

Ver. 320. —χρύσεος] Pronuntiabatur
 χρυσὸς; quomodo & scribi postea cœptum
 est. Vide suprâ ad β', 268.

Ver.

- Τὸν δ' εὖρ' ἐν θαλάμῳ περικαλλέα τέχε' ἔποιτα,
 Λαπίδα, ἢ θώρηκα, ἢ αἰκύλα τῶς ἀφώνηται·
 Ἀργεή δ' Ἑλένη μετ' ἄρα δμῶσι γυναιξίν
 Ἦσο, ἢ ἀμφιπέλοισι περικλυτὰ ἔργα κέλαιε.
 325 Τὸν δ' Ἑκτωρ νείκεσεν ἰδὼν αἰχροῖς ἐπέεσσι·
 Δαιμόνι, ὃ μὲν καλὰ χόλον τόνδ' ἔνθεο θυμῷ.
 Λαοὶ μὲν φθινύθῃσι πρὶ πόλιν, αἰψὺ τε τείχος,
 Μαρναμένοισι σέο δ' εἵνεκ' αὐτὴ τε, πόλεμος τε,
 Ἄστυ τόδ' ἀμφιδέδῃ· σὺ δ' ἂν μαχέσαιο ἢ ἄλλῳ,
 330 Εἴ τινα πρὸς μεθιέντα ἴδοις συγερῶς πολέμοιο·
 Ἀλλ' ἄνα, μὴ τάχα ἄστυ πυρὸς δηλοῖο θέρῃ.
 Τὸν δ' αὖτε προσέειπεν Ἀλέξανδρος θεοειδής·
 Ἑκτορ, ἐπεὶ με κατ' αἶσαν ἐνείκεσας, ὃδ' ἰσπερ αἶσαν,
 Τῶνεκά τοι ἔρέω· σὺ ᾗ σῴθῃο, καὶ μὲν ἄκχεσον·
 335 Οὐτὶ ἐγὼ Τρώων πάσον χόλῳ ἔδῃ νεμέσῃ
 Ἥμῳ ἐν θαλάμῳ, ἔθελον δ' ἄχρ' ἑωρτασπέδῃ.
 Νῦν δέ με παρειπῆσ' ἄλοχος μαλακοῖς ἐπέεσσιν,

Illum autem invenit in thalamo perpulchra arma curantem,
 Clypeum. & thoracem, & curvos arcus tractantem :

Argiva autem Helena inter famulas mulieres

Sedebat, & ancillis insignia opera imperabat.

- 325 Eum verò Hector objurgavit conspicatus, probrosis verbis ;
 “ Bone vir, non fanè decorè indignationem istam concepisti animo :
 “ Copiæ quidē pereunt circa urbem, altaque incenia,
 “ Pugnantes ; tui autem gratiâ pugnâque, bellumque,
 “ Urbem hanc circum-ardet : tu verò etiam objurgares alium,
 330 “ Si quem usquam detreçantem videres horrendam pugnam :
 “ Verum surge, nè fortasse urbs igne ardenti deflagret.
 Hunc autem vicissim allocutus est Alexander divinâ-formâ-præditus ;
 “ Hector, quoniam me jure increpâsti, nec injuriâ,
 “ Propterea tibi dicam ; tu autem animum-adverte, & me audi :
 335 “ Non ego tam in Trojanos irâ, neque indignatione,
 “ Sedebam in thalamo ; sed volebam dolori dare locum.
 “ Nunc verò me suadens uxor mollibus verbis,

Ver. 323. — μετ' ἄρα δμῶσι.] Simili-
 ter, ver. 318, ἐν δ' ἄρα χεῖρι. Neque om-
 nino in his locis supervacuum est istud, ἄρα.
 Nam eam ferè vim habet, ac si latinè dix-
 eris, “ ut rari erat,” vel, “ ut solita erat.”

Ver. 326. Δαιμόνι.] Vide suprà ad β',
 190.

Ibid. — καλὰ] Vide suprà ad β', 43.

Ibid. — χόλον τόνδ' ἔνθεο θυμῷ.] Ὁρ-
 γή. ἡ γέννησις τῆς Τρώας ἀγανακτεῖν κατὰ σῶ.
 Schol. Οὐτε ἀνεμνέμενος δὲ πικρῶς ἐξελέχθη,
 ἔτε κωλύειν ἀπολογουμένους, ἀλλὰ καὶ προα-
 σκεῖν εὐσχήματος ἀμασκήτους συνεπερίζειν, καὶ
 τις χειρὸς αἰτίας ἀφιστάμενους, αὐτὸν ἐνδιδόναι
 μετρίωτερον αἰς ὃ Ἑκτορ, “ Δαιμόνι, ὃ μὲν
 “ καλὰ χόλον τόνδ' ἔνθεο θυμῷ,” πρὸς τὸν
 ἀδελφόν. ὅς ἐκ αὐτ' ὁρατὴν ἔδῃ θυλίαν ἔσταν.
 αὐτὸν ὡς γὰρ τὸν ἐκ τῆς μάχης ἀναχέσσειν αὐτὸν.

Plutarch. de Adul. & Amici discrim. lib.
 finem.

Ver. 327. Λαοὶ μὲν φθινύθῃσι]

——— sat funera fusi

Vidimus ———— En. XI, 366.

Ibid. — φθινύθῃσι] De hujus vocis pro-
 fodiâ, vide suprà ad β', 43.

Ver. 329. — ἀμφιδέδῃ.] Vide suprà ad
 α', 37.

Ver. 332. — θεοειδής.] Vide suprà ad
 ver. 290.

Ver. 334. — σὺ δὲ σῴθῃο, καὶ μὲν ἄκχε-
 σον.] Vide suprà ad α', 297.

Ver. 336. — ἔθελον δ' ἄχρ' ἑωρτασπέδῃ.]
 Διὰ τὴν λύπην τῆς δυσσημείας. Schol.

Ver. 337. — παρειπῆσ'] Vide suprà ad
 ver. 62.

- Ἄρμῃς ἐς πόλεμον· δοκέει δέ μοι ὦδε ἢ αὐτῷ
 Διὶ ἔατο· νίκη δ' ἐπαμείβετο ἄνδρας.
 340 Ἀλλ' ἄγε νῦν θπόμενον, ἀρήϊα τούχεα δύω·
 ἢ ἴθι, ἐγὼ ἧ μέτεμι· κινήσεο δέ σ' ὅτω.
 Ὡς φάτο· τὸν δ' ἔτι προσέφη κορυθαίολος Ἑκτωρ·
 τὸν δ' Ἑλένη μύθοισι προσήυδα μελιχίοισι·
 Δᾶερ ἐμείο, κυνὸς κακομηχάνος, ὀκρυόεσσης,
 345 Ὡς μ' ὄφελ' ἤματι τῷ, ὅτε με πρῶτον τέκε μήτηρ,
 οἴχεο προφέρεσσαι κακὴ ἀνέμοιο θύελλα
 εἰς ὄρεσσι, ἢ εἰς κύμα πολυφλοίσβοιο θαλάσσης·
 Ἐνθα με κύμ' ἄπτερσε, πᾶρ τὰδε ἔργα χυμέοιο.
 Αὐτὰρ ἐπεὶ τὰδε γ' ὦδε θεοὶ κακὰ τεκμήθεον,
 350 Ἄνδρὸς ἐπεὶ ὠφελλον ἀμείνονος εἶναι ἄκοιτις,
 Ὡς ῥ' ἤδη νέμεσιν τε ἢ αἵχρα πόλλ' ἀνθρώπων.
 Τῷ δ' ἔτ' ἄρ' νῦν φρένες ἔμπεδοι, ἔτ' ἄρ' ὁπίσσω
 ἔατον· τῷ κέν μιν ἐπαυρήσεο δέ σ' ὅτω.
 Ἀλλ' ἄγε νῦν εἰσελθε, ἢ ἔξεο τῷδ' ἔπι δίφρῳ,
 355 Δᾶερ, ἐπεὶ σε μάλιστ' ἄνθρωπος φρένας ἀμφιβέβηκεν,

- “ Impulit ad bellum : videturque mihi sic & ipsi
 “ Melius fore : victoria utique alternis-vicibus-accedit ad homines.
 340 “ Verum age nunc expecta, donec martia arma induero :
 “ Vel praei, ego autem sequar ; affecuturumque me te puto.
 Sic dixit ; ei autem non respondit pugnam-expeditè-ciens Hector :
 Hunc verò Helena verbis allocuta est blandis ;
 “ Levir mei, impudentissimæ, malorum-autoris, averſandæ ;
 345 “ Utinam me die illo, quo me primum peperit mater,
 “ Abreptam tulisset perniciosâ venti procella
 “ In montem, vel in undam multo-strepitu-resonantis maris :
 “ Ubi me fluctus obrutam-perdidisset, antequam hæc facinora patrata forent.
 “ Sed quoniam hæc ita dii mala statuerunt,
 350 “ Viri saltem debueram fortioris esse uxor,
 “ Qui sentiret indignationemque & probra multa hominum.
 “ Huic autem neque nunc mens est constans, neque in futurum
 “ Erit ; idcirco ipsum suâ stultitiâ fruiturum credo.
 “ Verum age nunc, intra ; & sede hæc in sede,
 355 “ Levir, quoniam tibi maximè labor mentem invasit,

Ver. 339. — νίκη δ' ἐπαμείβεται ἄνδρας.]

Quondam etiam victis redit in præcordia

virtus,

Victoresque cadunt. — *Æn.* II. 367.

Multa dies variusque labor mutabilis ævi

Retulit in melius ; multos alterna re-

vifens

Lausit, & in solido rursus fortuna locavit.

Æn. XI, 425.

Ver. 342. — κορυθαίολος.] Vide suprâ ad

816.

Ver. 344. — κυνὸς κακομηχάνου.] Pul-

crè admodum, & ad personam conve-

nitissimè, hæc & huiusmodi semper de

semetipsâ Helena.

Ver. 351. “ Ὡς ῥ' ἤδη νέμεσιν τε.] “ Quæ

“ utique intelligeret &c.” Ubi notandum

quàm non supervacanea sit ista particula, *ῥα*.

Arguit nimirum Parin Helena, quòd res

dijudicare ac distinguere nesciret ; nec ex-

istimationi ac famæ suæ consuleret ; nec

intelligeret quàm amicè quantâque cum arte

Hector reprehensionis severitatem condi-

mentis humanitatis mitigasset, idque χόλον

leniter appellasset, quod fuerat reverà ἀπό-

δρασις & θυμία. Vide suprâ ad ver.

326.

Ver. 355. — ἀμφιβέβηκεν.] Jam tenet,

jam occupat. Vide suprâ ad d, 37.

Ver.

Εἶνεκ' ἐμεῖο κυῶς, ἢ Ἀλεξάνδρῃς ἔνεκ' αἵτης·
Οἷσιν ὅππῃ Ζεὺς θῆκε κακὸν μόρον, ὥς ἢ ὀπίσω
Ἀνθρώποισι πελώμεθ' αἰοίδιμοι ἐασομένοισι.

- Τὼ δ' ἡμίβετ' ἔπειτα μέγας κορυθαίολος Ἐκλῶρ·
360 Μὴ με κάθιζ', Ἑλένη, Φιλέσά περ, ἔδέ με πείσεις.
Ἦδη γάρ μοι θυμὸς ἐπέσσυτο, ὅφρ' ἐπαμύνω
Τρώεσσι, οἳ μὲν ἐμεῖο ποδῶν ἀπείοντο ἔχουσιν·
Ἀλλὰ σύ γ' ὄρνυθι τῆτον, ἐπειγέσθω ἢ ἢ αὐτὸς,
Ὡς κέν μ' ἐνλοσθεν πόλις καταμάρψῃ ἑόνῃα.
365 Καὶ γὰρ ἐγὼν οἰκόνδε ἐλθύσομαι, ὅφρ' ἂν ἴδωμαι
Οἰκῆας, ἄλοχόν τε φίλιν, ἢ νήπιον ἥόν.
Οὐ γάρ τ' οἶδ', εἰ ἐτι σφιν ὑπὸ τροπῇ ἴξομαι αὐτίς.
Ἦ ἦδη μ' ὑπὸ χερσὶ θεοὶ δαμόωσιν Ἀχαιῶν.
Ὡς ἄρα φωνήσας ἀπέβη κορυθαίολος Ἐκλῶρ·
370 Αἵψα δ' ἔπειθ' ἴκανε δόμους εὐ ναιετάοντας,
Οὐδ' εὖρ Ἀνδρομάχῃ λυκώλενον ἐν μεγάροισιν.
Ἀλλ' ἦγε ξυνὸν παίδι ἢ ἀμφιπόλῳ εὐπείπλῳ
Πύργῳ ἐφεισῆκει γούωσά τε, μυρομένη τε.
Ἐκλῶρ δ', ὥς ἔκ ἐνδον ἀμύμονα τέτλην ἄκοιτιν,

“ Gratiâ mei impudentissimæ, & Alexandri causâ noxæ :

“ Quibus Jupiter imposuit malam sortem, ut etiam in-posterum

“ Hominibus sumus famosa-cantilena posteris.

Huic autem respondit deinde ingens pugnam-expedite-ciens Hector ;

- 360 “ Nè me sedere-facias, Helena, officiosa licet, nam nec mihi persuadebis.

“ Jam enim mihi animus incitatus est, ut succurram

“ Trojanis, qui valde mei desiderium absentis habent :

“ Verum tu concites hunc, festinetque & ipse,

“ Ut me intra urbem assequatur existentem.

- 365 “ Etenim ego domum ibo, ut videam

“ Domesticos, uxoremque dilectam, & infantem filium.

“ Neque enim scio, utrum amplius ipsis redire veniam rursus,

“ An nunc me sub manibus dii doment Achivorum.

Sic utique fatus, abiit pugnam-expedite-ciens Hector :

- 370 Statimque postea pervenit ad ædes suas habitantibus-commodas,

Nec invenit Andromachen candidam-ulnas in ædibus,

Sed illa cum filio & ancillâ eleganti-peplo-induâ

In turri stabat gemensque ploransque.

Hector verò, ut non intus inculpata invenit uxorem,

Ver. 359. — κορυθαίολος] Vide suprâ ad β', 816.

Ver. 361. — θυμὸς ἐπέσσυται, ὅφρ' ἐπαμύνω Τρώεσσιν.]

Instaurati animi, regis succurrere testis, Auxilioque levare viros, vimque addere victis. *Æn.* II, 451.

Ver. 363. Ἀλλὰ σύ γ' ὄρνυθι.] Quâ analogiâ dicitur δίδωμι & δίδου, eadem dicitur ἔρνυθι & ὄρνυθι. Vide suprâ ad γ', 260.

Ver. 364. Ὡς κέν μ' ἐνλοσθεν.] *Al.* Ὡς κέν ἐνλοσθεν. *Al.* Ὡς κέν ἐμ' ἐνλοσθεν.

Ver. 366. Οἰκῆας, ἄλοχόν τε.] Vide ad 51. *Barnesius* edidit Οἰκῆας τ', ἄλοχόν τε. Sed nihil opus.

Ver. 370. — ναιετάοντας] Vide suprâ ad β', 648.

Ver. 372. Ἀλλ' ἦγε ξύν] Itâ edidit *Barnesius* ex MS & *Eusebii* Commentariis. Atque ita alibi nonnunquam *Homerus*. Ἀλλ' ἦγε ξύν. Quod & ipsum ferri potest. Vide ad α', 51.

Ver. 373. — ἐφεισῆκει] Vide suprâ ad 492.

- 375 Ἔσθ' ἐπ' εἰδὼν ἰὼν, μὲν δ' ὁ δμῶϊσιν ἔειπεν·
 Εἰδ' ἄγε μοι, δμῶαί, νημερτέα μυθήσασθε·
 Πῇ ἔβη Ἀνδρομάχη λυκώλεν' ἐν μεγάροισι;
 ἥ ἢ πῃ ἐς γαλῶων, ἢ εἰνατέρων εὐπέπλων,
 ἢ ἐς Ἀθιωαῖης ἐξοίχετ', ἐνθά περ ἄλλαι
 380 Τρῶαί εὐπλόκαμοι δεινῷ θεῶν ἰλάσκοντ';
 Τὸν δ' αὖ ὀτρυνὴ ταμίη πρὸς μῦθον ἔειπεν·
 Ἔκτορ, ἐπεὶ μάλ' ἀνωγας ἀληθέα μυθήσασθαι,
 οὔτε πῃ ἐς γαλῶων, ἔτ' εἰνατέρων εὐπέπλων,
 οὔτ' ἐς Ἀθιωαῖης ἐξοίχετ', ἐνθά περ ἄλλαι
 385 Τρῶαί εὐπλόκαμοι δεινῷ θεῶν ἰλάσκοντ'.
 Ἀλλ' ὅππῃ πύργον ἔβη μέγαν Ἴλις, ἔνεκ' ἄκυσσε
 τέρεος Τρῶας, μέγα δ' ἐκράτ' εἶναι Ἀχαιῶν·
 Ἡ μὲν δὲ πρὸς τεῖχον ἐπειγομένη ἀφικάνει,
 Μαινομένη ἐκῆα· φέρε δ' ἅμα παῖδα τιθιμένη.
 390 Ἡ ῥα γυνὴ ταμίη· ὁ δ' ἀπέστυπε δώματ' Ἐκλῶρ
 τίῳ αὐτίῳ ὁδὸν αὖτις, εὐκτιμέναις κατ' ἀγμάς.
 Εὔτε πύλας ἴκανε, διερχόμεν' ἄλυσον,
 Σκαιᾶς, τῇ γ' ἔμελλε διεξιέναι πεδίονδε,
 Ἐνθ' ἄλοχον πολύδωρος ἐναντίῃ ἦλθε θέεσα,

- 375 Stetit ad limen profectus, ancillisque dixit;
 "Eja agite; mihi, ancillæ, vera dicite:
 "Quò ivit Andromache candida-ulnas ex ædibus?
 "An aliquò ad glorum, an ad fratriarum elegantibus-peplis-indutarum ades,
 "An ad Minervæ templum exiit, ubi aliæ
 380 "Trojanæ comas-pulchræ tremendam deam placant?
 Hunc autem vicissim sedula œconoma verbis allocuta est;
 "Hæctor, quandoquidem omninò jubes vera loqui,
 "Nec aliquò ad glorum, nec ad fratriarum elegantibus-peplis-indutarum ades,
 "Nec ad Minervæ templum exiit, ubi aliæ
 385 "Trojanæ comas-pulchræ tremendam deam placant:
 "Sed ad turrim ivit magnam Ilii: quoniam audivit
 "Premi Trojanos, potentemque esse impetum Achivorum.
 "Illa quidem audiam ad murum festinans contendit,
 "Furenti similis: fert & unà puerum nutrix.
 390 Dixit mulier œconoma: concitatusque exiit domo Hæctor
 Eâdem viâ retrò, benè-structas per plateas.
 Quum ad portas venisset, pertransiens magnam urbem,
 Scaas, (hæc enim erat ei egrediendum in campum;)
 Tunc uxor, quæ-magnam-attulerat-dotem, obvia venit currens,

Ver. 376. Εἰδ' ἄγε μοι, δμῶαί.] Notandum, nihilo minùs elegantèr dici, ἄγε, quàm ἄγετε. Sic apud Aristophanem, Ἀγε εἰ φῶσιν ἄνδρες—. Av. 686. Porro; particula, εἰ, vis hujusmodi est: Siquidem exiit, vel, Quoniam exiit Andromache, &c.

Ver. 388. Ἡ μὲν δὲ πρὸς τεῖχος]

Evolat infelix, —muros amens atque agmina cursu

Prima petit. —An. IX, 477.

Ver. 392. Εὔτε πύλας ἴκανε.] Oratio asyn-

detos festinantem & concitatum pulchrè depingit.

Ver. 394. Ἐνθ' ἄλοχος, —ἅμα δ' ἀμφίπολος—Παῖδ' ἐπὶ κόλπον ἔχουσα.] Pulchrius, & majore cum affectu, de improviso interveniens narratur conjux, quàm si domum inveniisset.

Ecce autem complexa pedes in limine conjux

Hærebat, parvumque pari tendebat Ilium.

lam. An. II, 673.

Ver.

- 395 Ἀνδρομάχη, θυγάτηρ μεγαλήτορος Ἡετίωνος
 Ἡετίων, ὃς ἔναϊεν Ὑποπλάκῳ ὕληέσῃ,
 Θήβῃ Ὑποπλακίῃ, Κιλίκεσσ' ἀνδρεσσιν ἀνάσσω·
 Τῷ περ δὴ θυγάτηρ ἔχεθ' Ἐκτορὶ χαλκοκορυσῇ.
 Ἦ οἱ ἔπειτ' ἦλθ' ἄμα δ' ἀμφίπολος κίεν αὐτῇ,
 400 Παῖδ' ὅπῃ κόλπον ἔχουσ' αἰταλάφρονα, νήπιον αὐτῶς,
 Ἐκτορίδῳ ἀγαπητὸν, ἀλίκιον ἀσέρι καλῷ.
 Τὸν ῥ' Ἐκτωρ καλέεσκε Σκαμάνδριον, αὐτὰρ οἱ ἄλλοι
 Ἀστυάνακί, οἷος γὰρ ἐρύετο Ἴλιον Ἐκτωρ.
 Ἦτοι ὁ μὲν μείδῃσεν ἰδὼν ἐς παῖδα σιωπῇ.
 405 Ἀνδρομάχῃ δέ οἱ ἄλχι παρῖσατο δακρυχέεσσα,
 Ἐνὶ ἄρ' οἱ φῦ χειρὶ, ἔπος τ' ἔφατ', ἐκ τ' ὀνόμαζε·

- 395 Andromache, filia magnanimi Eëtionis;
 Eëtion, qui habitabat in Hypoplaco silvosâ,
 Thebe in Hypoplaciâ, Cilicibus viris imperans;
 Cujus utique filia nupserat Hectori are-armato:
 Quæ ipsi tunc occurrit, unâque famula ibat cum ipsâ,
 400 Filium in sinu gestans tenellum, infantem adeò,
 Hectoridem unicum, similem stellæ pulchræ:
 Atque hunc quidem Hector vocabat Scamandrium, at alii
 Astyanacta: solus enim tutabatur illum Hector.
 Et ille quidem subrisit, intuens filium tacitè:
 405 Andromache verò ipsi propè astabat lacrymans,
 Inque ejus hæsit manu, verbâque fecit, dixitque;

Ver. 396. Ἡετίων, ὃς ἔναϊεν.] Ἡετίων non hic positum est pro Ἡετίωνος, figurâ, quam Antiptosis appellant, ineptissimâ; quæque, siqua esset, jam Grammatica planè nulla esset: Sed Ἡετίων ὃς, "Eëtion qui," eodem redit ac si dicas, "Ὁς τις Ἡετίων, "Qui quidem Eëtion" &c. Similiter apud Latinos: Quum ait Terentius,

Populo ut placerent, quas fecisset fabulas;
 constructio hæc est; Ut, quas fabulas fecisset, placerent populo. Rursùm, in isto Virgilio, *Æn.* I, 577,

Urbem quam statuo, vestra est;
 syntaxis est; Quam urbem statuo, vestra est. Item, *Ecl.* IV, 34,

Alter erit tum Tiphys; & altera, quæ vehat Argo

Delectos heroas;
 constructio est; altera erit (Argo,) quæ Argo vehat delectos heroas. Et in isto, *Æn.* XI, 687;

Advenit, qui vestra dies muliebribus armis
 Verba redargueret;

vox, dies, non refertur ad, advenit; quæ esset transpositio verborum non ferenda; Sed constructio est: Qui dies vestra verba redargueret [redarguturus erat, is jam] advenit.

Ver. 396. — ὕληέσῃ] Nemorosâ. *Æn.* III, 270.

Ver. 398. — χαλκοκορυσῇ.] Vide supra ad β', 1.

Ver. 400. — αἰταλάφρονα] *Al.* αἰταλάφρονα.

Ver. 401. — καλῷ.] Vide supra ad β', 43.

Ver. 402. Τὸν ῥ' Ἐκτωρ καλέεσκε Σκαμάνδριον, αὐτὰρ οἱ ἄλλοι

Ἀστυάνακί· οἷος γὰρ ἐρύετο Ἴλιον Ἐκτωρ.]

Non dissimilis est sententia, *Iliad.* β, 74;

Ὅν Σάβηον καλέεσι θεοί, ἀνδρες δὲ Σκαμάνδριον.

Vide ad α', 403; item β', 813; ζ', 291; & *Odys.* κ', 305. Cæterùm de *Astyanacte* &c.

infra, χ', 506;

Ἀστυάναξ, ὃν Τρῶες ἐπὶ κλισίῃσι καλέουσιν

Οἷος γὰρ σφιν ἐρύσο παύλας καὶ τεύχεα μακρὰ

Quâ de re Plato in *Cratyl.* Ὁρθῶς γὰρ καλεῖν τὸν τῷ σωτήριος υἱόν, ἀστυάνακτα τότε ἔσωζεν ὁ πατὴρ αὐτοῦ, ὡς φησιν Ὁμηρος. *Em.*

Ἰπιδες similiter, *Hippol.* ver. 88;

Ἀναξ, (θεὸς γὰρ διαπότης καλεῖν χρῆται.)

Quin & ipsius etiam Hectoris nomen similitudine confectum, mirè asserit Plato; Vide supra ad α', 242.

Ver. 404. Ἦτοι ὁ μὲν μείδῃσεν ἰδὼν.] Πρὸς τὴν ποίησιν καὶ τὸ βρεφύλλιον τῷ Ἐκτορὶ. Καί, τὸ ὅλον εἰπεῖν, εὖ πεποιήται ὁ Ἐκτορὶ ἀπὸ τῶν τῆς μάχης ἰλαρύνθῃ γὰρ ἑαυτοῦ ποιήσεως ἢ σκυθρωπότητος, καὶ ἀπονεύσαντι τῷ λυδρῷ τῶν πεπληγμένων, τοῖς ἐπιστάταις διαγίγναι.

Ἐνστάθῃ.

- Δαιμόνιε, φθίσει σε τὸ σὸν μένος, εἴδ' ἐλεαίρεις
 Παῖδά τε νηπίαχον, ἢ ἐμὶ ἄμμορον, ἢ τάχα χήρη
 Σῶ' ἔσομαι· τάχα γάρ σε κατακτανέουσιν Ἀχαιοί,
 410 Πάντες ἐφορμηθέντες· ἐμοὶ δέ κε κέρδιον εἴη
 Σῶ' ἀφαρμαρτέσῃ χθόνα δύμῃαι· εἰ γὰρ εἴτ' ἄλλη
 ἔσαι θαλπωρὴν, ἐπεὶ ἂν σύ γε πτότμον ὀπίσσω,
 ἄλλ' ἄχ'· εἴδ' μοι ἐστὶ πατὴρ ἢ πτότνια μήτηρ.
 ἦτοι γὰρ πατέρ' ἀμὸν ἀπέκτανε δῖος Ἀχιλλεύς,
 415 Ἐκ τῇ πόλιν πέρσεν Κιλίκων εὖ ναιετάωσαν,
 Θήβην ὑψίπυλον· καὶ δ' ἔκτανεν Ἡετίωνα,
 Οὐδὲ μιν ἐξενάριξε· σεβάσασατο γὰρ τότε θυμῷ·
 ἄλλ' ἄρα μιν κατέκχε στυγερῇσι δαιδαλέοισιν,
 ἦδ' ὀπί σῆμ' ἔχεεν· ὥτ' ἢ Πηλεΐας ἐφύτθυσαν
 420 Νύμφαι Ὀρεσιάδες, κῆρυι Διὸς αἰγιόχοιο.
 Οἱ δέ μοι ἐπὶ ἀκασίηνητοι ἔσαν ἐν μεγάροισιν,
 Οἱ μὲν πάντες ἰὼ κίον ἥματι αἶδος εἴσω·
 Πάντας γὰρ κατέπεφνε ποδάρεχ' δῖος Ἀχιλλεύς,
 Βρυσὶν ἐπ' εἰλιπόδεας ἢ ἀργυρῆς οἴεσσι.

" Animose, perdet te tua virtus, neque misereris

" Filiique infantis, & mei calamitosæ, quæ mox vidua

" Tui ero: mox enim te interficient Achivi,

410 " Omnes simul in te impetu facto: mihi autem satius esset,

" A te destituta, terram subire: Non enim amplius aliud

" Erit solatium, postquam tu mortem obieris,

" Sed mærores: neque mihi est pater, & veneranda mater.

" Etenim patrem meum interfecit nobilis Achilles,

415 " Et urbem devastavit Cilicum benè-habitatam,

" Theben portis-altam; interemitque Eëtionem,

" Neque ipsum spoliavit: subveritus enim fuit id animo:

" Sed ipsum combussit cum armis artificiosè-factis,

" Et tumulum-aggestâ-terrâ super eum fecit: circum autem ulmos plantaverunt

420 " Nymphæ Oréades, filiæ Jovis Ægiocchi.

" Qui porrò mihi septem fratres erant domi,

" Hi quidem omnes uno migrârunt die ad orcum:

" Omnes enim interfecit pedibus-celer nobilis Achilles,

" Boves inter [dum pascere] flexipedes, & candidas oves.

Ver. 407. Δαιμόνι.] Vide suprâ ad β', 190.

Ibid. — φθίσει] De hujus vocis proso-

phâ, vide suprâ ad β', 43 & 833.

Ver. 410. Πάντες ἐφορμηθέντες.] Nemi-

nem unum scilicet, præter Achillem, timuit

et Andromache quidem, nè Hectorem in-

terficeret.

Ver. 414 & 423. — πατέρ' ἀμὸν ἀπέκ-

τανε δῖος Ἀχιλλεύς. — Πάντας γὰρ κατέ-

κχε.] Maximo cum artificio, ut Poëma

non sit a capite ad calcem, nusquam non

interferitur Achilles. Vide suprâ ad ε', 788.

Ver. 415. — εὖ ναιετάωσαν] Vide suprâ

ad β', 648.

Ver. 417. Οὐδὲ μιν ἐξενάριξε· σεβάσασατο

γὰρ τότε θυμῷ.]

Arma, quibus lætatus, habe tua; teque

parentum

Manibus & cineri, si qua est ea cura, re-

mitto.

En. X, 827.

Ver. 418. ἄλλ' ἄρα μιν] Non superva-

caneum est istud, ἄρα. Eam enim ferè vim

habet, ac si latinè dicas: Sed cum " uti-

" que;" vel, " ut par erat;" vel, " pro

" eâ, quæ ipsi fuit, religione;" &c.

Ver. 420. — αἰγιόχοιο] Vide suprâ ad

α', 202.

Ver. 422. Οἱ μὲν πάντες.] Barnesius scri-

bendum existimavit, Τοὶ μὲν πάντες. Sed

perinde est.

S

Ver.

- 425 Μητέρα δ', ἣ βασίλειον Ὑποπλάκω ὑλήεσσι,
 Τὼν ἐπεὶ ἀρ' δόρυ ἤγαγ' αἰμ' ἄλλοισι κλεάτεσσιν,
 Ἄψ' ὅγε τὼν ἀπέλυσε, λαβὼν ἀπερείσι' ἄποινα·
 Πατρός δ' ἐν μεγάροισι βάλ' Ἀρτεμις ἰοχέαιρα.
 Ἐκτορ, αἰτὰρ σύ μοι ἐσσι πατήρ ἢ πότνια μήτηρ,
 430 Ἦδ' ἐκασίνητ', σύ δέ μοι θαλερὸς παρεκκοίτης.
 Ἀλλ' ἄγε νῦν ἐλέαιρε, ἢ αὐτῇ μίμν' ὅππ' ὠρύγῃ,
 Μὴ παῖδ' ὀρφανικὸν θείης, χήρῳ τε γυναικί·
 Λαὸν δέ σῃσον παρ' ἐρινεὸν, ἐνθα μάλισα
 Ἀμβρατὸς ἐσι πόλις, ἢ ὀπίδρουμον ἐπλετο τεῖχος.
 435 Τεῖς γὰρ τῇγ' ἐλθόντες ἐπειρήσανθ' οἱ ἄριστοι,
 Ἀμφ' Αἰάντε δύω, ἢ ἀγακλυτὸν Ἰδομενεῖα,
 Ἦδ' ἀμφ' Ἀτρείδας, ἢ Τυδέος ἄλκιμον υἱόν·
 Ἦως τίς σφιν ἐνίσπε θεοπροπίων εὖ εἰδώς,
 Ἦν νυ ἢ αὐτῶν θυμὸς ἐποτρυνέη ἢ ἀνώγει.
 440 Τὼν δ' αὖτε προσέειπε μέγας κορυθαίολος Ἐκτορ·

- 425 "Matrem autem, quæ regnabat in Hypoplaco sylvosâ,
 "Hanc postquam utique huc duxisset cum ceteris opibus,
 "Retrò ille eam dimisit-liberatam, accepto infinito pretio:
 "Patris autem in ædibus eam percussit Diana sagittis-gaudens.
 "Hector, at tu mihi es pater & veneranda mater,
 430 "Et frater, tu etiam mihi floridus maritus;
 "Sed age nunc miserere, & hîc mane in turre,
 "Nè puerum pupillum facias, viduamque uxorem:
 "Exercitum autem siste apud caprificum, ubi potissimum
 "Ascensu-facilis est urbs, & scandi potest murus.
 435 "Ter enim hâc venientes periculum fecerunt fortissimi,
 "Ajaces duo, & percelebris Idomeneus,
 "Et Atreidæ, & Tydei fortis filius:
 "Sive quis ipsis dixit vaticiniorum peritus,
 "Sive iam ipsorum animus impulit & iussit.
 440 Hanc autem vicissim allocutus est ingens pugnam-expeditè-ciens Hector;

Ver. 427. — ὅγε] Quàm eleganter inserta sit hæc vocula, vide suprà ad γ', 409.

Ver. 433. — παρ' ἐρινεόν.] Strabo, lib. XIII, p. 893: "Ο, τε Ἐρινεός, τραχύς τις τόπος καὶ ἐρινεώδης. Ac si dicas, caprificetum.

Ver. 434. Ἀμβρατὸς ἐσι πόλις.] De vocis, ἀμβρατος, & similitum prosodiâ, nodum planè in scirpo quæsit vir eruditus, Phil. Labbe. " Quid enim causa, inquit, afferri potest, cur ἐργάτης, — ἐμβρατος. — penultimam corripiant: ὄρατος verò, ἱατρός, πειρατής, — διατής, — eandem illam producant, cùm perinde à præteritis in αμαι formetur? — Fateor me in his Labyrinthis filium Ariadnes aliquod sæpè desiderasse." Profod. pag. 64, 65. Nodum (inquam) in scirpo quæsit vir eruditus. Nam ista, ὄρατος, ἱατρός, πειρατής, διατής, sunt a verbis quæ (ad analogiam τῷ, βοήσω, ἐβόησα, βεβόηκα,) vocalem longam conservant, etiam in

tuvis, præteritis, & aoristis; ὄρασα, ἱαράσα, πειράσα, διαράσα; ἐβόησα, ἐβόησιν; πεπράκα; διασώμαι, ἐδιασάμην, τεβήσμαι, ἐργάτης, est ab ἐργάζομαι, quod in Præf. & Imperfecto syllabam brevem (ad analogiam τῷ πῖεζω) positione habet productam; autem necessariò ubique corripitur, ut ἐργάσομαι, ἐργάσάμην. Vide suprà ad α', 67, 140. Porro, quâ analogiâ ex λῦω, λήλυμαι, fit λῦσις, λῦτός; ex κρίνω, κέρησις, κρίτός; ex μαρτύρομαι, μαρτύρος; ex οἶνω, φῶσις, ἐμεῶν; εἰδῶ, εἰδῶσις, εἰδῶτός; ex βαίνω, βᾶσις, ἐμῶν; εἰδῶ, εἰδῶσις, εἰδῶτός; & similia. Vide suprà ad α', 314, 338.

Ver. 436. Ἀμφ' Αἰάντε δύω.] Vide suprà ad γ', 146.

Ver. 440. — κορυθαίολος] Vide suprà β', 816.

- Ἦ ἢ ἐμοὶ τάδε πάντα μέλει, γυνάϊ· ἀλλὰ μάλ' αἰνῶς
 Αἰδέομαι Τρῶας ἢ Τρωάδας ἐλκεσιπέπλους,
 Αἴκε, κακὸς ὥς, νόσφιν ἀλυσκάζω πολέμοιο·
 Οὐδέ με θυμὸς ἄνωγ'· ἐπεὶ μάθον ἐμμελῆαι ἐοθλὸς
 445 Αἰεὶ, ἢ πρῶτοισι μὲν Τρώεσσι μάχεσθαι,
 Ἀρνύμεν πατρός τε μέγα κλέος, ἢ δ' ἐμὸν αὐτῆ.
 Εὖ μὲν γὰρ τόδε οἶδα καὶ Φρένα ἢ καὶ θυμόν,
 Ἔσσετ' ἡμᾶρ, ὅτ' ἂν ποτ' ὀλώλῃ Ἴλιος ἱερή,
 Καὶ Πριάμος, ἢ λαὸς εὐμμελίῳ Πριάμοιο.
 450 Ἀλλ' ἔ μοι Τρώων τόσσον μέλει ἄλγος ὁπίσσω,
 Οὐτ' αὐτῆς Ἑκάβης, ἔτε Πριάμοιο ἀνακλῆτος,
 Οὔτε κασιγνήτων, οἳ κεν πολέες τε ἢ ἐοθλοὶ
 Ἐν κονίῃσι πέσοιεν ὑπὸ ἀνδράσι δυσμήχεσσι,
 Ὅσσον σέη, ὅτε κέν τις Ἀχαιῶν χαλκοχιτῶνων
 455 Δακρυόεσσιν ἄγῃ, ἐλδύθερον ἡμᾶρ ἀπέχρ'·
 Καὶ κεν ἐν Ἀργεὶ ἔσσω, πρὸς ἄλλης ἰσὺν ὑφαίνουσιν·
 Καὶ κεν ὕδωρ φορέοις Μεσσηϊδῶ, ἢ Ὑπερείης,
 Πόλλ' ἀεκαζομένη· κρεττέρη δ' ὀπικίσειτ' ἀνάσκη.
 Καὶ ποτέ τις εἴπησιν, ἰδὼν καὶ δάκρυ χέεσαν,
 460 Ἐκτορὶ ἦδε γυνή, ὅς ἀριστεύσκε μάχεσθαι

“ Certè & mihi hæc omnia curæ sunt, uxor : sed perquam vehementer

“ Vereor Trojanos & Troâdas longa-peplorum-syrmata-trahentes,

“ Si, ignavus velut, eminùs flans devitem prælium :

“ Neque verò me animus ita jubet, quoniam didici esse fortis

445 “ Semper, & primos inter Trojanos pugnare,

“ Conans-vendicare patrisque magnam gloriam, & meam ipsius.

“ Benè enim hoc scio mente & animo ;

“ Erit dies, quandò pereat Ilios sacra,

“ Et Priamus, & populus hastæ-fraxineæ-periti Priami.

450 “ Sed non mihi Trojanorum tantoperè curæ-est dolor in-posterum,

“ Neque ipsius Hecubæ, neque Priami regis,

“ Neque fratrum, qui sanè multique & fortes

“ In pulvere ceciderint sub viris hostibus,

“ Quantopere tuî ; quando aliquis Achivorum ære-loricatorum

455 “ Lachrymabundam abduxerit, liberum diem eripiens ;

“ Atque in Argo existens, sub alienæ imperio telam texas,

“ Atque aquam feras ex fonte Messæide, aut Hypereâ,

“ Valde invita : dura autem incumbet necessitas.

“ Et aliquandò quis dixerit, conspicatus lachrymas-fundentem ;

460 “ Hæctoris hæc uxor, qui præstantissimus erat in pugnando

Ver. 443. Αἴκε, κακὸς ὥς.] Quâ ratione, me geram ; Non quòd nescius sim nihil me virtute profecturum ; N A M probè novî, interituram hanc urbem, &c. Vide suprà ad 469 ; & τις, ver. 459, 462, 479 ; vide suprà ad 4, 51.

Ver. 446. Ἀρνύμενος] Vide suprà ad γ', 260.

Ver. 447. Εὖ μὲν γὰρ.] Refertur istud, γὰρ, ad non id quòd jam antè erat dictum, sed ad id quod eleganter reticetur, Fortiter

Ver. 448. Ἔσσεται ἡμᾶρ, ὅτ' ἂν.] Vide suprà ad δ', 164.

Ver. 449. —εὐμμελίῳ Πριάμοιο.] Ità edidit Barnesius ex MSS ; & ex δ', 165, suprà. Al. εὐμμελὶς.

- Τρώων ἱπποδάμων, ὅτε Ἴλιον ἀμφεμάχοντο.
 Ὡς ποτὲ τις ἐρέει· σοὶ δ' αὖ νέον ἔασε) ἄλγος
 Χήτεϊ ποῖδ' ἀνδρὸς, αἰμύειν δέλιον ἤμαρ.
 Ἀλλὰ με τεθνεῶτα χυτὴ καὶ γαῖα καλύπτει,
 465 Πρίν γ' ἔτι σῆς τε βροτῆς, σὲ δ' ἐλκηθμοῖο πυθέσθαι.
 Ὡς εἰπὼν, ἔ παιδὸς ὀρέξατο Φαίδιμον) Ἐκλῶρ.
 Ἀψ δ' ὁ παῖς πρὸς κόλπον εὐζώνοιο τιθιμένης
 Ἐκλίνθη ἰάχων, πατρὸς φίλῃ ὄψιν ἀτυχθεὶς,
 Ταρβήσας χαλκὸν τε, ἰδὲ λόφον ἰπποιοχαίτῳ,
 470 Δεινὸν ἀπ' ἀκροτάτης κόρυθ) νόον) νοήσας·
 Ἐκ δ' ἐγέλασσε πατὴρ τε φίλῃ, καὶ πότνια μήτηρ.
 Αὐτίκ' ἀπὸ χειρὸς κόρυθ' εἴλετο Φαίδιμος) Ἐκλῶρ,
 Καὶ τῷ μὲν κατέθηκεν ὅππῃ χθονὶ παμφανόωσαν.
 Αὐτὰρ ὅγ' ὃν φίλον υἱὸν ἐπεὶ κύσε, πῆλέ τε χερσίν,
 475 Εἶπεν ἐπὶ ξάμῃ) Διὶ τ', ἄλλοισιν τε θεοῖσι·
 Ζεῦ, ἄλλοι τε θεοὶ, δότε δὴ καὶ τόνδε γυνέσθαι
 Παῖδ' ἐμὸν, ὡς καὶ ἐγὼ περ, ἀεὶ πρεπέα Τρώεσσιν,

“Trojanorum equum-domitorum, quando Ilium circa-pugnabant.

“Sic aliquando quis dicet: tibi quoque rursus novus erit dolor

“Ex desiderio talis mariti, ad depellendum servilem diem.

“Sed me mortuum aggesta terra obtegat,

465 “Antequam tuumque clamorem, tuamque abreptionem audiero.

Sic fatus, suum filium porrectis-manibus-petiit illustis Hector:

Retrò autem puer ad sinum eleganter-cinctæ nutricis

Inclinatus est clamans, patris chari aspectum exhorrescens,

Timens æque & cristam setis-equinis-horridam,

470 Horrendum à summâ galeâ nutantem intuens:

Leniter verò arrisit patérque charus, & veneranda mater.

Tum statim à capite galeam abstulit illustis Hector,

Et hanc quidem deposuit in terrâ collucentem:

Atque ille suum dilectum filium ut osculatus fuerat, levitérque-agitârat manu,

475 Dixit precans Jovemque, cæterosque deos;

“Jupiter, alique dii, date & hunc fieri,

“Filius meus, ut & ego sum, eximium inter Trojanos,

Ver. 464. — τεθνεῶτα.] Quâ analogiâ ex βασιλῆος & βασιλῆα, factum est βασιλῆος & βασιλῆα; eâdem analogiâ ex τιθι-νός fit τεθνεῶτος (& inde, more Ionico, τεθνεῶτος;) ex μεμαῶτος, μεμαῶτος; ex Κρονίονος, Κρονίανος; & similia. Vide suprâ ad α', 265; & ad β', 818.

Ibid. — χυτὴ κατὰ γαῖα καλύπτει, Πρίν.]

Sed mihi vel tellus optem prius ima dehiscat.

Æn. IV, 24.

Ver. 466. Ὡς εἰπὼν, ἔ παιδὸς ὀρέξατο, — ἰδὲ λόφον ἰπποιοχαίτῳ.] Vide suprâ ad ver. 404.

Cæterum optimè de hoc loco observavit Dionys. Halicarn. περὶ τῆς Ὀμήρου ποιήσεως, Poëtam res verbis, ut grandes grandibus, ita & tenuibus tennes, pari ferè pulchritudine depinxisse, & rem unamquam-

que ornamentis decorâsse propriis & suis. Ἰσχυρὸν δὲ [πλάσμα ἐστίν,] τὸ καὶ τῇ ὕλῃ τῶν παραγμάτων μικρὸν, καὶ τῇ λέξει κατισχυμένον· οἷον ἐστὶ τὸτο, [ver. 466—469.] “Ὡς εἰπὼν, ἔ παιδὸς ὀρέξατο—, Ἀψ δ' ὁ παῖς—, Χαλκὸν τ' ἰδὲ αὖ λόφον ἰπποιοχαίτῳ.” § 9. Ubi notandum χαλκὸν τ' ἰδὲ αὖ scriptum, quod hodiè legimus χαλκὸν τε ἰδὲ. Eustathius legit, χαλκὸν τ' ἰδὲ λόφον.

Ver. 474. Αὐτὰρ ὅγ' ὃν φίλον υἱὸν]

Afcanium fusis circum complectitur armis. Summaque per galeam delibans osculatur.

Æn. XII, 453.

Ver. 476. — δότε δὴ.] Non supervacuum est istud, δὴ; sed eam ferè vim habet, ac si latinè dicas, “date quæso.”

Ver. 477. — ὡς καὶ ἐγὼ περ, ἀεὶ πρεπέα]

Dicitur

- ὦδε βίβω τ' αἶγαθόν, ἢ Ἰλίῃ ἱφί ἀνάσσειν.
 Καί ποτέ τις εἴπησι, Πατρός δ' ὄγε πολλὸν ἀμείνων,
 480 Ἐκ πολέμου ἀνιόντα· φέροι δ' ἕναρ βροττένια,
 Κτείνας δ' ἦϊον ἄνδρα, χαρεῖν ᾗ Φρένα μήτηρ.
 Ὡς εἰπὼν, ἀλόχοιο Φίλης ἐν χερσὶν ἔθηκε
 Παῖδ' ἐόν· ἡ δ' ἄρα μιν κηώδει δέξατο κόλπῳ,
 Δακρυόεν γελάσασα· πόσις δ' ἐλέησε νοήσας,
 485 Χεῖρ' ἐπὶ μιν κατέρεξεν, ἔπος τ' ἔφατ', ἔκ τ' ὀνόμαζε·
 Δαιμονίη, μή μοί τι λίβω ἀκαχίζεο θυμῷ.
 Οὐ γάρ τις μ' ὑπὲρ αἴσαν ἀνὴρ αἰδὶ προΐάφει.
 Μοῖραν δ' ἔτινά φημι πεφυγμένον ἔμμεναι ἀνδρῶν,
 Οὐ κακὸν, εἰδὲ μὲν ἐσθλόν, ἐπὶ ταπρῶτα γῆνι.
 490 Ἀλλ' εἰς οἶκον ἴδου τὰ στυγρὰ ἔργα κόμιζε,
 Ἴσόν τ', ἡλακάτῳ τε, ἢ ἀμφιπόλοισι κέλδαι
 Ἔργον ἐποίχεσθ'· πόλεμος δ' ἄνδρεσσι μελήσει
 Πᾶσιν, ἐμοὶ ᾗ μάλισα, πρὶ Ἰλίῳ ἐγγεγάασιν.

“ Ita viribusque fortem, & Ilio potentèr imperitare.

“ Et olim quis dicat, Patre verò hic multò est fortior,

480 “ Ex pugna redeuntem conspiciat: referat autem spolia cruenta,

“ Interfecto hoste, gaudeatque animo mater.

Sic fatus, uxoris dilectæ in manibus posuit

Puerum suum; hæc verò ipsum fragrantì excepit sinu,

Lacrymabundum ridens: Vir autem misertus est intuitus,

485 Manuque ipsam demulsit, verbaque fecit, dixitque;

“ O bona, ne mihi præter-modum tristeris animo:

“ Non enim quis me præter fatum vir orco præmaturè-mittet.

“ Fatum verò neminem arbitror, qui effugerit, esse hominum,

“ Neque ignavum, neque verò fortem, postquam primum natus fuerit.

490 “ Sed in domum profecta, tua ipsius opera cura,

“ Telamque, columque; & ancillas jube

“ Munus obire: bellum autem viris curæ erit

“ Omnibus, mihi verò præcipuè, qui in Ilio nati sunt.

Dice, puer, virtutem ex me, verumque laborem.

Æn. XII, 435.

Ver. 486. — μή μοί τι λιβὴν ἀκαχίζω.]

Τοῖς ἀφαιρεμένοις τὰς λύπας διὰ τῆς

ἡναιας καὶ σεμνὴς παρηγορίας, — ἔχοντας

τὸ τὸ Ὀμηρικὸν τῆτο ἔπος, — “ Δαιμονίη,

μή μοί τι λιβὴν ἀκαχίζω θυμῷ.”

Plutarch. de Consolat. ad Apoll.

Ver. 488. Μοῖραν δ' ἔτινά φημι.] Ὀμήρου

ἄλλην ποιήσαντος, “ Μοῖραν δ' ἔτινά φημι

πεφυγμένον ἔμμεναι ἀνδρῶν,” — ὅ,

Δημοσθένους, “ Πᾶσι μὲν γὰρ ἀνδράποισ

τίλως τῷ βίῃ θάνατος, καὶ ἐν οἰκίσκῳ τις

αὐτὸν καθεύδων τηρῇ.” Clem. Alexan-

din. Strom. VI.

— inexorable fatum.

Georgic. II, 491.

— ineluctabile tempus.

Æn. II, 324.

— ineluctabile fatum.

Æn. VIII, 334.

— irreparabile tempus.

Æn. X, 467.

Ibid. — πεφυγμένον.] Contendit Bar-

nesius, “ πεφυγμένον scribendum: — & ita

“ τινυκτὸς & φινυκτὸς.” Quod si verum es-

set; “ ergo & composita,” (ut rectè obser-

vavit Eruditus scriptor Anonymus,) “ ἀνυκ-

“ τος, ἀτυκτος, εὐτυκτος, apud omnes Autores

“ apud quos occurrunt, & in omnibus eorum E-

“ ditionibus, & quotiescunque occurrunt, vi-

“ tiosè erunt scripta. — Nimis hoc im-

“ providè Vir Clarissimus.” Acta Eruditor.

Lipsiæ, ad Februar. 1712. Sed & occur-

rit præteritum medium πέφυγα, indèque

Verbum poeticum πefύγω.

Ver. 490. — τὰ στυγρὰ ἔργα κόμιζε, —

πόλεμος δ' ἀνδρεσσι μελήσει.]

Cura tibi, Divum effigies & templa tueri:

Bella viri pacemque gerant, queis bella

gerenda. Æn. VII, 443.

Ver.

- Ὡς ἄρα φωνήσας κόρουθ' εἶλετο Φαίδιμος Ἐκτωρ
 495 Ἰππασιν ἄλοχος ἧ Φίλη οἰκόνδε βεβήκει
 Ἐντροπαλιζομένη, θαλερὸν κτ' δάκρυ χέουσα·
 Αἴψα δ' ἐπειθ' ἵκανε δόμους εὖ ναιετάοντας
 Ἐκτορος ἀνδρόφονοιο· κινήσας δ' ἐνδοθι πολλὰς
 Ἀμφιπόλους, τῆσιν ἧ γόνυ πάσχειν ἐνώρσεν·
 500 Αἱ μὲν ἔτ' ζῶν γόνυ Ἐκτορα ὦ ἐνὶ οἴκῳ·
 Οὐ γάρ μιν ἔτ' ἔφαντο ὑπὸ τροπον ἐκ πολέμοιο
 Ἰξέως, περὶ θυγίλα μένος ἢ χεῖρας Ἀχαιῶν.
 Οὐδὲ Πάρις δῆθ' ἔμελλεν ἐν ὑψηλοῖσι δόμοισιν·
 Ἀλλ' οὔ, ἐπεὶ κατέδυ κλυτὰ τεύχεα ποικίλα χαλκῷ,
 505 Σβῶατ' ἐπειτ' ἀνὰ ἄστυ, ποσσὶ κρηπνυοῖσι πεποιδῶς.
 Ὡς δ' ὅτε τις σαπὸς ἵππος, ἀκοσῆσας ὀπὶ φάτνῃ,
 Δεσμὸν ἀπορρήξας θείει πεδίοιο κροαίνων,
 Εἰωθὼς λέεσθαι εὐρρέος ποταμοῖο,

- Sic utique fatus, galeam sustulit illustri Hector
 495 Setis-equinis-comantem : uxor autem dilecta domum abiit
 Respectans, uberes lachrymas effundens :
 Statim autem deinde venit ad aedes habitantibus-commodas
 Hectoris homicidæ ; invenitque intus multas
 Ancillas ; his verò luctum omnibus commovit.
 500 Hæ quidem adhuc vivum lugebant Hectorem suâ in domo :
 Non enim eum ampliùs putabant reducem ex pugna
 Venturum, elapsam robur ac manus Achivorum.
 Neque verò Paris moram-trahebat in altis ædibus :
 Sed is, postquam induit inclyta arma varia ære,
 505 Properitæ deinde per urbem, pedibus velocibus fretus,
 Ut verò cùm stabulans equus, hordeo-pastus ad præsepe,
 Vinculo rupto currit per campum terram-pedibus pulsans,
 Consuetus lavari in pulchrè-fluenti fluvio,

Ver. 495. Ἰππασιν ἄλοχος] Quâ ratione,
 Ἰππασιν, hîc ultimam producat ; item, μιν,
 ver. 501 ; vide suprâ ad α, 51.

Ibid. — [βεβήκει] Vide suprâ ad δ', 492.
 Ver. 497. — εὖ ναιετάοντας] Vide su-
 præ ad ε, 648.

Ver. 500. Αἱ μὲν ἔτι ζῶν γόνυ Ἐκτορα ὦ
 ἐνὶ οἴκῳ.] Hæc quidem sententiâ nihil un-
 quam fuit, ad commovendos affectus, ne-
 que excogitatum exquisitiùs, neque elegan-
 tiùs dictum.

Ibid. — γόνυ Ἐκτορα] Αἱ. γόνυ Ἐκ-
 τορα. Quod utique pronuntiabatur, γόνυ Ἐκ-
 τορα.

Ver. 501. — ἔφαντο.] Plerique, ἔφαντ'.
 Pessimè.

Ver. 503. Οὐδὲ Πάρις δῆθ' ἔμελλεν] Suprà,
 ver. 341.

Ver. 504. — τεύχεα ποικίλα χαλκῷ]
 — versicoloribus armis.

Ἄν. X, 121.

Ver. 506. Ὡς δ' ὅτε τις σαπὸς ἵππος]

Qualis ubi abruptis fugit præsepia vic-
 clis

Tandem liber equus, campoque potius
 aperto ;

Aut ille in pastus armentaue tendit e-
 quarum,

Aut assuetus aquæ perfundi flumine non
 Emicat, arrectisque fremit cervicibus ab-
 Luxurians, luduntque jubæ per colla, pe-
 armos. Ἄν. XI, 492.

Pulcherrimè uterque Poëta. Rectè tamē
 hîc observavit Popius, comparationem istam
 & aptiore loco, & ad personam convenientiùs
 de Paride Homeri, quàm de Turno in-
 tuisse Virgilium.

Ibid. — ἀκοσῆσας ἐπὶ φάτνῃ] Ἀκοσῆσας
 δὲ, τὸ περιτριψάσαι, κατὰ τὰς παλαιὰς, ἢ
 τὸ περιτριψάσαι ἀκοσαι γὰρ, αἰκρινδαί—
 Ἄλλοι δὲ ἀκοσῆσαι φασί, τὸ σχεῖν ἄχος ἐν τῇ
 ἵσασθαι. Ἐννοῖ δὲ, τὸ λαβεῖν ἄχθος, ἢ μὴ
 λέν—ἀχος. τῇ σάσει καὶ τῇ τῆς τρι-
 ἀπολαύσει. Ἐτεροι τὸ ἀκόλασας δὲ
 τῷ

- Κοδριών· ὑψὲ δὲ κάρη ἔχει, ἀμφὶ δὲ χαῖν)
 510 Ὀμοῖς αἴσσον· ὁ δ' ἀγλαΐῃφι πεποιθώς,
 Ῥίμφα ἐ γῆνα φέρει μετὰ τ' ἥδεα ἢ νομὸν ἵππων·
 Ὡς ὑὸς Πελάμοιο Πάρις κ' Περγαμὸς ἄκρης
 Τόχρεσι παμφαίνων, ὥς' ἠλέκτωρ, ἐβεβήκει
 Καλχαλίων, ταχέες δὲ πόδες φέρον· αἶψα δ' ἐπείτα
 515 Ἐκπρεθὲ δῖον ἐτέλμεν ἀδελφεὸν, εὖτ' ἄρ' ἐμελλε
 Στρέψεσθ' ἐν χώρης, ὅθι ἦ ὀάριζε γυναικί.
 Τὸν πρότερος προσέειπεν Ἀλέξανδρος Θεοειδής·
 Ἥδῃ, ἢ μάλα δὴ σε ἢ ἐσσύμενον κατερύκω,
 Διδυῶν, ἔδ' ἦλθον ἐναΐσιμον, ὥς ἐκέλευες.
 520 Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη κορυθαίολος Ἐκτωρ·
 Δαιμόνι, ἐκ ἄν τις τοι ἀνὴρ, ὅς ἐναΐσιμος εἴη,
 Ἔργον ἀτιμῆσαι μάχης, ἐπεὶ ἄλκιμός ἐσσι.
 Ἀλλὰ ἐκὼν μεδίεις τε, ἢ ἐκ ἐθέλεις· τὸ δ' ἐμὸν κῆρ
 Ἀχυνθ' ἐν θυμῷ, ὅθ' ὑπὲρ σέθεν αἶχρ' ἀκέω

Superbiens; altè verò caput ferr, circumque jubas

- 510 Humeros motantur: ipse autem pulchritudine corporis fretus,
 Facile ipsum genua ferunt ad loca-consueta & pascua equarum:
 Sic filius Priami Paris à Pergami arce
 Armis collucens, tanquam sol, incedebat

- Exultans; veloces autem cum pedes ferebant: statimque postea
 515 Hectori nobilem invenit fratrem, quando jam erat
 Digressurus è loco, ubi cum suâ colloquebatur uxore.
 Hunc prior allocutus est Alexander divinâ-formâ-præditus;
 “Venerande frater, certè valdè jam te etiam properantem detineo,
 “Remorans, neque veni maturè, ut jussisti.

- 520 Hunc autem respondens allocutus est pugnam-expeditè-ciens Hector;
 “O bone, nemo tibi hominum, qui æquis-rerum-æstimator sit,
 “Opera vituperaverit bellica; nam fortis es.
 “Sed sponte remittisque *animum*, & non vis *pugnare*: at meum cor
 “Tristatur in animo, quando de te probra audio

τίμα, [Schol. δυσχεράνας ἐπὶ τῇ τῆς φάτ-
 νος εἰσσει.] — Ἄλλοι δὲ, τὸ ἡσυχάζει·
 — Τινὲς δὲ γράφουσιν, ἀγροσῆσαι, ὃ ἐστὶ,
 ῤύπανθεις. *Enslath.*

Ver. 510. — ὁ δὲ — Ῥίμφα ἐ γῆνα
 φέρει.] De hujusmodi Syntaxi ἀνακολλῶ, *Enslath.*
 suis in locis elegantissimâ, & (ut ait Deme-
 trius Phalerens) μεγαλοπρεπῆ, vide suprà
 ad β', 353 & 681; & ad γ', 211. Utique
 hoc in loco singulari id artificio dandum
 est, quòd *rem ipsam*, δεσμὸν ἀπορρήξας *τελεί*,
 quasi ob oculos ponat syntaxis ista infracta,
 ὁ δὲ — ῤύμφα ἐ γῆνα φέρει. Quâ de re ita
Enslathius: Σχῆμα' ἐστὶ καινοπρεπές, ἐπὶ και-
 ρῷ ῥηδὲν καὶ αὐτὸ πρᾶγματι. — Ὁ δὲ
 καινοπρεπὲς πάνταυτὰ σχηματίζων, —
 συναγλῶζόμενος οἷον τῷ φραζομένῳ πρᾶγματι.
 Quin & Motum insuper equi currentis ce-
 lestem apertissimè depingunt numeri isti
 dactylitici, Ῥίμφα ἐ γῆνα φέρει μετὰ τ' ἥδεα

καὶ νομὸν ἵππων.

Ver. 513. — ἐβεβήκει] Vide suprà ad
 δ', 492.

Ver. 514. — ταχέες δὲ πόδες φέρον.]
Barnesius edidit, ταχέες δ' ἐ πόδες φέρον, “*ut*
 “*longè meliorem Lectionem.*” Quod tamen
sententiæ nihil addit, *elegantia* non paulum
detrahit.

Ver. 517. Τὸν πρότερος προσέειπεν] Festi-
 nantem optimè depingit oratio ista αἰσύν-
 δετος.

Ibid. — Θεοειδής.] Vide suprà ad β',
 623.

Ver. 520. — κορυθαίολος] Vide suprà
 ad β', 316.

Ver. 521. Δαιμόνι] Vide suprà ad β',
 190.

Ver. 524. Ἀχυνται] Vide suprà ad γ',
 260.

- Ὡς ἄρα φωνήσας κόρυθ' εἶλετο φαίδιμος Ἴκτωρ
 495 Ἴππῳ κεν ἄλοχος ἧ φίλῃ οἰκόνδε βεβήκει
 Ἐντροπαλιζομένη, θαλερὸν κτ' δάκρυ χέουσα·
 Αἰψά δ' ἐπειθ' ἴκανε δόμους εὐ ναιετάοντας
 Ἐκτορος ἀνδροφόνου· κιχήσατο δ' ἐνδοθι πολλὰς
 Ἀμφιπόλους, τῆσιν ἧ γόνον πάσχειν ἐνῶρσεν·
 500 Αἱ μὲν ἔτ' ζῶν γόνον Ἐκτορα ᾧ ἐνὶ οἴκῳ·
 Οὐ γάρ μιν ἔτ' ἔφαντο ὑπὸ τροπον ἐκ πολέμοιο
 Ἰξευθς, περὶ θυγῆρα μένος ἢ χεῖρας Ἀχαιῶν.
 Οὐδὲ Πάρις δὴ θυῖεν ἐν ὑψηλοῖσι δόμοισιν·
 Ἀλλ' οὔγ', ἐπεὶ κατέδυ κλυτὰ τόλχεα ποικίλα χαλκῷ,
 505 Σβύατ' ἐπεὶ ἀνὰ ἄστυ, πρὸς κρηπίδοισι πεποιθώς.
 Ὡς δ' ὅτε τις σαπὸς ἵππος, ἀκοσῆσας ὀπὶ φάτνῃ,
 Δεσμὸν ὑπορρήξας θείει πεδίῳ κροαίνων,
 Εἰωθὼς λῆεσθ' εὐρρεῖος ποταμοῖο,

Sic utique fatus, galeam fustulit illustris Hector

- 495 Setis-equinis-comantem : uxor autem dilecta domum abiit
 Respectans, uberes lachrymas effundens :
 Statim autem deinde venit ad aedes habitantibus-commodas
 Hectoris homicidæ ; invenitque intus multas
 Ancillas ; his verò luctum omnibus commovit.

- 500 Hæc quidem adhuc vivum lugebant Hectorem suâ in domo :
 Non enim eam ampliùs putabant reducem ex pugna
 Venturum, elapsum robur ac manus Achivorum.
 Neque verò Paris moram-trahebat in altis ædibus :

- 505 Sed is, postquam induit inclyta arma varia ære,
 Properabat deinde per urbem, pedibus velocibus fretus,
 Ut verò cùm stabulans equus, hordeo-pastus ad præsepe,
 Vinculo rupto currit per campum terram-pedibus pulsans,
 Consuetus lavari in pulchrè-fluenti fluvio,

Ver. 495. Ἴππῳ κεν ἄλοχος] Quâ ratione,
 Ἴππῳ κεν, hic ultimam producat ; item, μιν,
 ver. 501 ; vide suprâ ad α', 51.

Ibid. — [εἰβήκει] Vide suprâ ad δ', 492.

Ver. 497. — εὐ ναιετάοντας] Vide su-
 præ ad β', 648.

Ver. 500. Αἱ μὲν ἔτι ζῶν γόνον Ἐκτορα ᾧ
 ἐνὶ οἴκῳ.] Hæc quidem sententiâ nihil un-
 quam fuit, ad commovendos affectus, ne-
 que excogitatum exquisitiùs, neque elegan-
 tiùs dictum.

Ibid. — γόνον Ἐκτορα] Αἱ. γόνον Ἐκ-
 τορα. Quod utique pronuntiabatur, γόνον Ἐκ-
 τορα.

Ver. 501. — ἔφαντο.] Plerique, ἔφαντ'.
 Pessimè.

Ver. 503. Οὐδὲ Πάρις δὴ θυῖεν] Suprà,
 ver. 341.

Ver. 504. — ποικίλα χαλκῷ]
 — versicoloribus armis.

Æn. X, 121.

Ver. 506. Ὡς δ' ὅτε τις σαπὸς ἵππος]

Qualis ubi abruptis fugit præsepia vic-
 clis

Tandem liber equus, campoque potius
 aperto ;

Aut ille in pastus armentaue tendit e-
 quarum,

Aut assuetus aquæ perfundi flumine nota
 Emicat, arrectisque fremit cervicibus alta
 Luxurians, luduntque jubæ per colla, per
 armos. Æn. XI, 492.

Pulcherrimè uterque Poëta. Rectè tamen
 hic observavit Porcius, comparationem istam
 & aptiore loco, & ad personam convenientius
 de Paride Hom-erum, quàm de Turno in-
 tuisse Virgilium.

Ibid. — ἀκοσῆσας ἐπὶ φάτνῃ] Ἀκοσῆσαι
 δὲ, τὸ πολυκηδεῖσθαι, κατὰ τὰς παλαιὰς, ἢ
 τὸ κρηπίδαι· ἀκοσαι γάρ, αἱ κρηπίδαι·
 Ἄλλοι δὲ ἀκοσῆσαι φασί, τὸ σχεῖν ἄχος ἐν τῇ
 ἵσασθαι. Ἐνιοὶ δὲ, τὸ λαβεῖν ἄχος, ἢ μά-
 λον· ἀκος, τῇ σάκει καὶ τῇ τῆς πρὸς
 ἀπολαύσει. Ἐτεροι τὸ ἀκολάσας δὲ
 ἡσυχίᾳ.

- Κυδίων· ὕψ' ᾧ κάρη ἔχει, ἀμφὶ δ' χαῖν)
 510 Ὀμοῖς ἀΐσσον· ὁ δ' ἀγλαΐῃφι πεποιθώς,
 Ῥίμφα ἐ γῆνα φέρει μετὰ τ' ἥδεα ἢ νομὸν ἵππων·
 Ὡς ὅς Πελάμοιο Πάρις κ' Περγάμῃς ἀκρης
 Τόχρεσι παμφαίνων, ὥς ἡλέκτωρ, ἐβεβήκει
 Καλχαλίων, ταχέες δὲ πόδες φέρον· αἶψα δ' ἔπειτα
 515 Ἐκτορε δῖον ἐτέλμεν ἀδελφεόν, εὖτ' ἄρ' ἐμελλε
 Στρέψουσ' ἐν χώρης, ὅθι ἦ ὀάριζε γιγαικί.
 Τὸν πρότερος προσέειπεν Ἀλέξανδρος Θεοειδής·
 Ἦδ' αἶ, ἦ μάλα δὴ σε ἢ ἐσσύμενον κατερύκω,
 Δηθιών, ἔδ' ἦλθον ἐναΐσιμον, ὥς ἐκέλευες.
 520 Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη κορυθαίολος Ἐκτωρ·
 Δαιμόνι, ἐκ ἄν τις τοι ἀνὴρ, ὅς ἐναΐσιμος εἴη,
 Ἔργον ἀτιμήσεις μάχης, ἐπεὶ ἄλκιμός ἐσσι.
 Ἀλλὰ ἐκὼν μεδίεις τε, ἢ ἐκ ἐθέλεις· τὸ δ' ἐμὸν κῆρ
 Ἀχνοῖ ἐν θυμῷ, ὅθ' ὑπὲρ σέθεν αἶσχε' ἀκέω

Superbiens; altè verò caput ferr, circumque jubas

- 510 Humeros motantur: ipse autem pulchritudine corporis fretus,
 Facile ipsum genua ferunt ad loca-consueta & pascua equarum:

Sic filius Priami Paris à Pergami arce
 Armis collucens, tanquam sol, incedebat

Exultans; veloces autem cum pedes ferebant: statimque postea

- 515 Hectora nobilem invenit fratrem, quando jam erat
 Digressurus è loco, ubi cum suâ colloquebatur uxore.

Hunc prior allocutus est Alexander divinâ-formâ-præditus;

“Venerande frater, certè valdè jam te etiam properantem detineo,

“Remorans, neque veni maturè, ut jussisti.

- 520 Hunc autem respondens allocutus est pugnam-expeditè-ciens Hector;

“O bone, nemo tibi hominum, qui æquus-rerum-æstimator sit,

“Opera vituperaverit bellica; nam fortis es.

“Sed sponte remittisquæ *animum*, & non vis *pugnare*: at meum cor

“Tristatur in animo, quando de te probra audio

πείθει, [Schol. δυσχεράνας ἐπὶ τῇ τῆς φάτι-
 κος φάσει.] — Ἄλλοι δὲ, τὸ ὑπὸ χάσαι·

— Τινες δὲ γράφουσιν, ἀγροσύνας, ὅ ἐστι,
 μεταστάσεις. *Enstath.*

Ver. 510. — ὁ δὲ — Ῥίμφα ἐ γῆνα
 φέρει.] De hujusmodi Syntaxi ἀνακολλῶν,

suus in locis elegantissimâ, & (ut ait Deme-
 trius Phalerens) μεγαλοπρεπεί, vide suprâ

ad β', 353 & 681; & ad γ', 211. Utique
 hoc in loco singulari id artificio dandum

est, quod *rem ipsam*, δεσμὸν ἀπορρήξας δείξει,
 quasi ob oculos ponat syntaxis ista infracta,

ὁ δὲ — Ῥίμφα ἐ γῆνα φέρει. Quâ de re ita
Enstathius: Σχῆμα ἐστὶ καινοπρεπές, ἐπὶ και-

νῶ φέρον καὶ αὐτὸ πρᾶγματι. — Ὁ δὲ
 καινοπρεπῶς πάντα ἅδ' αὖ σχηματίζειν, —

ἐνὶ ἀγλαΐῃ φέροντες οἶον τὰ φερόμενα πρᾶγματι.

Quin & Motum insuper equi currentis ce-
 lesterrimum aptissimè depingunt numeri isti

dactyliei, Ῥίμφα ἐ γῆνα φέρει μετὰ τ' ἥδεα

καὶ νομὸν ἵππων.

Ver. 513. — ἐβεβήκει] Vide suprâ ad
 δ', 492.

Ver. 514. — ταχέες δὲ πόδες φέρον.]

Barnesius edidit, ταχέες δ' ἐ πόδες φέρον, “ut
 “longè meliorem *Lectionem*.” Quod tamen

sententiæ nihil addit, *elegantia* non paululum

detrahit.

Ver. 517. Τὸν πρότερος προσέειπεν] Festi-
 nantem optimè depingit oratio ista ἀσύν-

δετος.

Ibid. — Θεοειδής.] Vide suprâ ad β',

623.

Ver. 520. — κορυθαίολος] Vide suprâ

ad β', 316.

Ver. 521. Δαιμόνι] Vide suprâ ad β',

190.

Ver. 524. Ἀχνοῖ] Vide suprâ ad γ',

260.

525 Πρὸς Τρώων, οἳ ἔχουσι πολὺν πόνον εἵνεκα σεῖο.
 Ἄλλ' ἰομεν· τὰ δ' ὅπιθεν ἀρεσσόμεθ', αἶκε πόδι Ζῆς
 Δῶη, ἐπαρχνίοισι θεοῖς αἰετλήετ' ἔτι
 Κρητῆρα σήσαδ' ἐλδ' ἔθρονον ἐν μεγάροισιν,
 Ἐκ Τροίης ἐλάσαντες εὐκνήμιδας Ἀχαιῆς.

525 “ A Trojanis, qui ferunt multum laborem gratiâ tui.
 “ Sed eamus: hæc autem postea componemus, si quando Jupiter
 “ Dederit, cœlestibus diis sempiternis
 “ Craterem statuere liberum in ædibus,
 “ Quum Trojâ expulerimus benè-ocreatos Achivos.

Ver. 528. Κρητῆρα σήσασθαι] Craterem
 basi suppositæ imponere. Quam quidem basin
 Veteres appellabant ὑποκρητήριον vel ὑποκρη-
 τηρίδιον, apud Athenæum, lib. V, cap. 13:
 Item ἐπίστατον, ut doctissimè observavit Ed-
 mundus Chishull de Inscriptione Sigeâ; “ unde
 “ (inquit) phrasis illa Homericâ, κρατῆρα σή-

“ σαι, αὐτὴ καθεστάναι, quod & Latine cra-
 “ terem statuere à Virgilio dictum.” Casan-
 bonus, in Annotatis ad locum Athenæi jam
 citatum, rectè emendavit ὑποκρητηρίδιον,
 quod fuerat malè scriptum ὑποκρητηρίδιον;
 sed pessimè vertit, cratercula parva.

VI

Τ Η Σ

ΟΜΗΡΟΥ ΙΛΙΑΔΟΣ

ΡΑΨΩΔΙΑ, ἢ ΓΡΑΜΜΑ, Η'.

Ἑπόθεσις τῆς Η' ΟΜΗΡΟΥ Ῥαψωδίας.

ΕΛΕΝΟΥ συμβαλεύσαντο, Ἐκτωρ προκαλεῖται τῶν Ἑλλήνων τὸν ἄριστον εἰς μονομαχίαν. Ἐνεία δ' ἀναστάντων, ἔλαχεν Αἴας ὁ Τελαμῶνι· καὶ γρυλῶς αὐτὸς ἀγωνισαμένης Διφλύουσι κήρυκες, ἐσπέραις γρυμῶν. Τῇ δ' ἐξῆς τῆς νυκτὸς ἀνελόμφοι θάπτεσι, καὶ τιῶσι οἱ Ἕλληνες κατασκευάζουσιν, ἐφ' ᾧ ὁ Ποσειδῶν ἡγαυία κῆσσε· Ζεὺς τε αὐτοῖς Διφ' νυκτὸς σημεῖα δοῦν αἴσια τῶν μελλόντων οἰκιστῶν.

Α Λ Λ Η.

ΕΚΤΩΡ σὺν Ἀλεξάνδρῳ τῶ ἀδελφῷ κατελθὼν εἰς τὴν μάχην, ἐβοήθει τοῖς Τρώσι κεκμηκόσιν ἤδη. Καὶ συμβαλεύσαντο Ἐλένη τῶ ἀδελφῷ, μάντεως δ' αὖτε, προκαλεῖται αὐτὸς, τίς αὐτῷ βέλοιο τῶν Ἑλλήνων μονομαχήσας. Πολύων δ' προαιρημένων, Αἴας ὁ Τελαμῶνι κληρωθεὶς ἀντίσταται. Μαχομένης δ' αὐτὸς κήρυκες καταπαύουσι, καὶ νύξ Διφλύει τὴν μάχην. Καὶ οἱ μὲν ἀλλήλοις δῶρα δίδασιν. Ἐπικηρυκευσανμένων δ' Τρώων περὶ νεκρῶν ἀναίρεσις, πᾶ αὐτὰ γίγνεται παρὰ ἀμφοτέροις τοῖς στρατοῖς· οἷτε Ἕλληνες πελυάνθριον κατασκευάζουσι, καὶ τιῶσι τῶ ναυσείδμυ.

Ἐπιγραφαί.

Ἐκτορ καὶ Αἴαντ' μονομαχία.

Ἄλλως.

Ἦτα δ' Αἴας πολέμιζε μὲν ὧν μὲν Ἐκτορι δῶ.

Ω Σ εἰπὼν πυλέων ἐξέσσυτο Φαίδιμος Ἐκτωρ·
Τῷ δ' αἶμ' Ἀλέξανδρος κί' ἀδελφεός· ἐν δ' ἄρα θυμῷ
Ἀμφοτέροις μέμασαν πολεμίζειν ἠδὲ μάχεσθαι.
Ὡς δ' Θεὸς ναύτησιν ἐελδομένοισιν ἔδωκεν
5 Οὔρον, ἐπὶ τῷ κεκάμωσιν εὐξέσῃσ' ἐλάτῃσι

HÆC fatus, portis erupit illustris Hector;
Cumque eo simul Alexander ivit frater : animo verò
Ambo ardebant bellare & pugnare.
Sicut autem Deus nautis desiderantibus dat
5 Ventum-secundum, postquam defatigati fuerint politis remis

Ver. 1. "Ὡς εἰπὼν, πυλέων ἐξέσσυτο"]
Hæc ubi dicta dedit, portis sese extulit ingens. Æn. XII, 441.

Γα.

- Πόντον ἐλαύνοντες, καμάτῳ δ' ὑπὸ γῆα λέλυσθ'.
 ὧς ἄρα τῷ Τρώεσιν ἐελδομένοισι Φανήτω.
 Ἐνθ' ἐλέττω, ὁ μὲν ἦν Ἀρηϊθόιο ἀνακτος,
 Ἄρη ναιετάοντα Μενέθιον, ὃν κορυῖτης
 10 Γένειτ' Ἀρηϊθους ἢ Φιλομέδουσα βοῶπις.
 Ἴππῳ δ' Ἰονῆα βάλ' ἔχει ἔξυέντι
 Λύσε δ' ὑπὸ σεφάνης εὐχάλεα λῦσε ἢ γῆα.
 Γλαυκος δ', Ἴππολόχοιο παῖς, Λυκίων ἀγὼς ἀνδρῶν,
 Ἴφινον βάλε δαυρὶ, καὶ κρατερῶν ὑσμίνῃ,
 15 Δεξιὰδ' ἰππῶν ἐπιάλμενον ὠκείων,
 ὦμον· ὁ δ' ἐξ ἰππων χαμάδις πέσε· λυῖτο ἢ γῆα.
 Τὸς δ' ὡς ἔν ἐνόησε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη
 Ἀργεῖος ὀλέκοντας ἐν κρατερῇ ὑσμίνῃ,
 Βῆ ῥα κατ' Οὐλύμποιο καρπύων αἰζῶσα
 20 Ἴλιον εἰς ἱρῶν· τῇ δ' ἀντίος ἄρ' ἐνυτ' Ἀπόλλων,
 Περγᾶμιν ἐκκατιδὼν, Τρώεσσι ἢ βέλετο νίκῃ.
 Ἀλλήλοισι ἢ τῶγε σιωνέεσθ' ἄρ' αὖ Φηγῶ.
 Τὼν πρότερος προσέειπεν ἀναξ, Διὸς υἱὸς, Ἀπόλλων
 Τίπτε σὺ δ' αὖ μεμαῖα, Διὸς θυγάτηρ μέγαλοιο,
 25 ἦλθες ἀπ' Οὐλύμποιο, μέγας δέ σε θυμὸς ἀνῆκεν;
 ἦ ἴνα δὴ Δαναοῖσι μάχης ἐτεροκλέα νίκῃ

- Pontum agitantēs, laborēque membra soluta sunt:
 Sic utique hi Trojanis desiderantibus apparuerunt.
 Tunc interfecerunt, hic quidem [Paris] filium Areithoi regis,
 In Arna habitantem Menesthium, quem claviger
 10 Genuit Areithous & Philomedusa magnis-oculis:
 Hec̄tor autem Eioneum ferit hastā acutā
 Ad cervicem sub galeā are-solidā; solvitque membra.
 Glaucus verò, Hippolochi filius, Lyciorum dux virorum,
 Iphineum ferit hastā, in asperā pugnā,
 15 Dexiadem, equas insilientem velocēs,
 In humero: hic autem ex equabus humi cecidit, solutaque sunt membra.
 Hos verò ut animadvertit Dea glaucis-oculis Minerva
 Argivos perimentes in asperā pugnā,
 Descendit de Olympi verticibus impetu factō
 20 Ilium ad sacram: huic autem obvius properabat Apollo,
 Ex Pergamo conspicatus, Trojanis̄que cupiebat victoriam.
 Sibi invicem autem hi occurrerunt apud fagum.
 Hanc prior allocutus est rex, Jovis filius, Apollo;
 "Cur tu verò rursus concitata, ὁ Jovis filia magni,
 25 "Venisti ab Olympo, magnusque te affectus impulit?
 "An ut jam Danais pugnae ancipitem victoriam

Ver. 9. — κορυῖτης] Vide infra ad ver.
 141.

Ver. 10. — βοῶπις] Vide supra ad α', 551.

Ver. 11. — ἔξυέντι] Vide supra ad ε', 50.

Ver. 15, 16. — ἰππῶν ἐπιάλμενον, — ἐξ
 ἰππων — πέσει.] Nempe in cingula con-
 scendens, & cingula cecidit.

Ver. 17. — γλαυκῶπις] Vide supra ad
 α', 206.

Ver. 19. Βῆ ῥα] Non vacat istud, ῥα; sed
 eam ferē vim habet, ac si latinè dicas, sta-
 tim, continuo, illic.

Ibid. — αἰζῶσα] Vide supra ad δ', 74.

Ver. 20. — ἄρ' ἐνυτ'] Vide supra ad γ', 260.

Ver. 23. Τὸν πρότερος προσέειπεν.] Festi-
 nantem indicat constructio ἀσύνδετος.

Talibus aggreditur Venerem Saturnia
 dictis. En. IV, 92.
 Ver.

Δῶς; ἐπεὶ ἔτοι Τρῳᾶς ὑπολλυμένους ἐλεαίρεις.
 Ἀλλ' εἴ μοί τι πείθοιο, τό κεν πολὺ κέρδιον εἴη,
 Νῦν μὲν παύσωμεν πόλεμον ἢ δηϊοτήτα
 30 Σήμερον· ὕστερον αὖτε μαχήσονται, εἰσέκε τέκμωρ
 ἱλὶς εὐρωσιν· ἐπεὶ ὥς φίλον ἔπλετο θυμῷ
 Ὑμῖν ἀθανάτησι, ἀπαρθεῖεν τόδε ἄνυσ.
 Τὸν δ' αὖτις προσέειπε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθηνῆ·
 Ὡδ' ἔσω, ἑκάεργε· τὰ γὰρ φρονέεσσα ἢ αὐτὴ
 35 ἦλθον ἀπ' Οὐλύμποιο, μὲν Τρῳᾶς ἢ Ἀχαιῶν.
 Ἀλλ' ἄγε, πῶς μέμονας πόλεμον καταπαυσέμεν ἀνδρῶν;
 Τίω δ' αὖτε προσέειπεν ἀναξ, Διὸς υἱὸς, Ἀπόλλων·
 Ἐκτορῷ ὄρωμεν κρατερόν μιν ἢ ἱπποδάμοιο,
 ἢν τινὰ περ Δαναῶν προκαλέσσε' οἴοθεν οἱ
 40 Ἀντίβιον μαχέσασθαι ἐν αἰνῇ δηϊοτήτι·
 Οἱ δέ κ' ἀγασσάμενοι χαλκοκνήμιδες Ἀχαιοί
 Οἷον ἐπόρσειαν πολεμίζεον Ἐκτορα δίω.
 Ὡς ἔφατ'· ἔδ' ἀπίθηςθε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθηνῆ.
 Τῶν δ' ἔλεντο, Πελάμοιο φίλτο· παῖς, σιώθετο θυμῷ
 45 Βελλῶν, ἣ ῥα θεοῖσιν ἐφλύδανε μητιόωσι·
 Στῇ γ' παρ' Ἐκτορὸς ἰὼν, καὶ μιν πρὸς μῦθον ἔειπεν·

“Des? quandoquidem minimè Trojanorum pereuntium misereris.

“Sed si mihi quid obtemperaveris, quod certè multò fatius esset,

“Nunc quidem cessare-faciamus bellum & pugnam

30 “Hodie: posthac rursus pugnabunt, donec finem

“Illi invenerint: quandoquidem sic gratum est animo

“Vobis Deabus, evertere hanc urbem.

Hunc autem vicissim allocuta est dea cæcis-oculis Minerva;

“Ita sit, ò eminens-jaculans; eadem enim sentiens & ipsa

35 “Veni ab Olympo, ad Trojanos & Achivos.

“Verùm age, quomodo fert-animus prælum sedare virorum?

Hanc autem rursus allocutus est rex, Jovis filius, Apollo;

“Hectoris excitemus fortem animum equum-domitoris,

“Si quem fortè Danaorum provocabit, quocum solo solus

40 “Ex adverso pugnet in gravi pugna:

“Qui porro & ipsi indignati ære-ocreati Achivi

“Solum aliquem incitent pugnare cum Hectore nobili.

Sic dixit: neque non-obsecuta est dea glaucis-oculis Minerva.

Horum autem Helenus, Priami carus filius, sensit animo

45 Consilium, quod utique diis placuit consultantibus:

Stetit itaque juxta Hectorem profectus, & eum allocutus est;

Ver. 27. — ἀπολλυμένους] Vide suprà ad 7, 260.

Ver. 29, 34. Νῦν μὲν παύσωμεν πόλεμον, — τὰ γὰρ φρονέεσσα καὶ αὐτὴ.] Quod hîc inter se collocatos Apollinem & Minervam finxit Poëta, id videlicet pro sua prudentiâ admonuit Helenus. Est enim Minerva, ἢ φρονέουσα, “potior sententia;” Vide suprà ad 1, 194. Hinc jam infrà, ver. 44 & 53, ἑλάνης — σιώθετο θυμῷ Βελλῶν, ἢ ῥα θεοῖσιν

ἐφλύδανε. — Ὡς γὰρ ἐγὼν ὅπ' ἅκιστα θεῶν.

Ver. 31. — εὐρωσιν· ἐπεὶ ὥς.] Quâ ratione, εὐρωσιν, hîc ultimam producat; item Διὶ, & μῆτιν, ver. 47; vide suprà ad 1, 51.

Ver. 32. Ὑμῖν ἀθανάτησι.] Junoni & Minervæ. Barnesius, in uno MS, repperit ἀθανάταισι. Quo pacto & Jupiter quoque intelligetur.

Ver. 45. — ἢ ῥα] Vide suprà ad 1, 56; & ad 1, 858.

Ver.

- Ἑκτορ, ἥ ἐ Πελάμοιο, Διὶ μῆτιν ἀτάλαντε,
 Ἡ ῥα νύ μοί τι πίδαοιο; κασίγνητ' δέ τοι εἰμί.
 Ἄλλος μὲν κάθισον Τρῶας ἢ πάντας Ἀχαιῆς·
 50 Αὐτὸς ᾧ προκαλέσσαι Ἀχαιῶν ὅσις ἄριστ',
 Ἀντίβιον μαχέσασθ' ἐν αἰνῇ δηιοτῆτι.
 Οὐ γάρ πώ τοι μοῖρα θανεῖν ἢ πόντον ὕπαισιν·
 Ὡς γ' ἐγὼν ὅπ' ἄκυσσα θεῶν αἰετρετάων.
 Ὡς ἔφαθ'· Ἑκτορ δ' αὖτ' ἐχάρη μέγα, μῦθον ἀκέσας·
 55 Κἀ ῥ' ἐς μέσσον ἰὼν, Τρώων ἀνέεργε φάλαγγας,
 Μέσση δὲρὸς ἐλὼν· τοὶ δ' ἰδρυῖθ' ἄπαντες.
 Κἀδδ' Ἀγαμέμνων εἶσεν εὐκνήμιδας Ἀχαιῆς·
 Κἀδδ' ἄρ' Ἀθιωαίη τε ἢ ἀργυρότοξ' Ἀπόλλων
 Ἐξέοθ' ἰω, ὅρνεσιν ἐοικότες αἰγυπιοῖσι,
 60 Φηγῶ ἔφ' ὑψηλῇ πατρὸς Διὸς αἰγιοχόιο,
 Ἀνδράσι τερπόμενοι τῶν ᾧ εἴχες εἶατο πυκναὶ,
 Ἀσπίσι ἢ κορύθεασι ἢ ἔχουσι πεφεικῆαι.
 Οἷη δὲ ζεφύροιο ἐχέετο πόντον ἔπει Φειξ
 Ὀρνυμένοιο νέον, μελάνει δέ τε πόντ' ἔπει αὐτῆς·

- “Hector, fili Priami, Jovi consilio par,
 “Num mihi quid obsequeris? frater utique tibi sum.
 “Ceteros quidem sedere fac Trojanos & omnes Achivos:
 50 “Ipse autem provoca Achivorum quicumque fortissimus,
 “Ut contra te pugnet in gravi pugna.
 “Nondum enim tibi fatum mori & interitum attingere:
 “Sic enim ego vocem audivi deorum immortalium.
 Sic dixit: Hector verò gavissus est vehementer, sermone audito:
 55 Et in medium progressus, Trojanorum coercuit phalangas,
 Mediâ hastâ prehensâ: illi autem refederunt omnes.
 Sed & Agamemnon sedere-fecit bene-ocreatos Achivos:
 Atque Minerva etiam & argenteum-arcum-gerens Apollo
 Defederunt, avibus similes vulturibus,
 60 Fago super altâ patris Jovis Ægiochi,
 Viris delectati: Horum utique ordines sedebant densi,
 Scuris & galeis & hastis horrentes.
 Qualis autem Zephyri funditur super pontum horror
 Surgere jam inchoantis, nigrescitque pontus sub illo:

Ver. 47. —ἀτάλαντε.] Vide suprâ ad β', 627.

Ver. 49. —κάθισον Τρῶας.] Vide suprâ ad α', 565; & ad β', 191.

Ver. 52. Οὐ γάρ πώ —· Ὡς γάρ ἐγὼν ὅπ' ἄκυσσα θεῶν.] Existimat Eustathius, quem secutus est & Popius, de fortitudine Hectoris diminuisse hanc orationem, eò quòd sciret se isto die non interiturum: Σμικρύνεται πῶς εἰταῦθα τὸ θάρρος καὶ ἡ ἀνδρία τῷ Ἑκτορι· ἔ γαρ ἀπλῶς εἰς μονομαχίαν ὁρμᾷ, ἀλλὰ πρῶτον μαζῶν ὅτι ἔπω σοι μοῖρα θανεῖν. Mihi è contrario videtur Heleni oratio, de auditâ Deorum voce, hoc ipsum velle; utique Hectorem, quæ esset nota & singula-

ris ipsius Fortitudo, victoriam sine dubio reportaturum.

Ver. 55. —Τρώων ἀνέεργε φάλαγγας, Μέσση δὲρὸς ἐλὼν.]

Significatque manu, & magno simul incipit ore:

Parcite jam, Rutuli, & vos tela inhibete, Latini, —

Discessere omnes medii, spatiumque dedere. *Æn.* XII, 692.

Ver. 60. —αἰγιοχόιο.] Vide suprâ ad α', 202.

Ver. 62. —πεφεικῆαι.] Vide suprâ ad δ', 282; & ad β', 314.

Ver. 64. Ὀρνυμένοιο.] Vide suprâ ad γ', 260; Ver.

- 65 Τοῖαι ἄρα εἶχες ἑατ' Ἀχαιῶν τε Τρώων τε
 Ἐν πεδίῳ· Ἐκλῶρ δ' μετ' ἀμφοτέροισιν ἔειπε·
 Κέκλυτέ μοι, Τρῶες, ἢ εὐκνήμιδες Ἀχαιοί,
 Ὅφρ' ἔπω τά με θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι κελεύει.
 Ὅρκια μὲν Κρονίδης ὑψίζυγ' ἔκ' ἐτέλεσεν,
 70 Ἀλλὰ κακὰ φρονέων τεκμαίρετ' ἀμφοτέροισιν,
 Εἰσέκεν ἢ ὑμεῖς Τροίῳ εὐπυργον ἔλητε,
 Ἡ αὐτοὶ παρὰ νηυσὶ δαμνίετε ποντοπόροισιν.
 Ὑμῖν μὲν γὰρ ἔασιν ἀεὶ σῆες παναχαιῶν·
 Τῶν νῦν οὔτινα θυμὸς ἐμοὶ μαχέσασθ' ἀνώγει,
 75 Δότ' ἴτω ἐκ πάντων, πρόμ' ἐμυῖναι Ἐκλῶρ δῖω.
 Ὄδε δ' μυθέομαι, Ζεὺς δ' ἄμμ' ἐπιμάρτυρ' ἔσω·
 Εἰ μὲν κεν ἐμὲ κείν' ἔλη ταναηκῆϊ χαλκῷ,
 Τόλχεα συλήσας, φερέτω κοίλας δ' ἡ νῆας,
 Σῶμα δ' οἴκαδ' ἐμὸν δόμῳ πάλιν, ὄφρα πυρὸς με
 80 Τρῶες ἢ Τρώων ἄλοχοι λελάχωσι θανόντα.
 Εἰ δέ κ' ἐγὼ τὸν ἔλω, δῶή δέ μοι εὖχ' Ἀπόλλων,
 Τόλχεα συλήσας, οἶσω ποτὶ Ἴλιον ἱεῖν,
 Καὶ κρεμῶ ποτὶ νηὸν Ἀπόλλωνος ἐκάτοιο·

- 65 Tales quidem ordines sedebant Achivorumque Trojanorumque
 In campo: Hector autem inter utroque locutus est;
 "Audite me, Trojani, & benè-ocreati Achivi,
 "Ut dicam quæ me animus in pectoribus jubet.
 "Fœdera quidem Saturnius in excelsis sedens non rata fecit,
 70 "Sed mala cogitans molitur utrisque;
 "Donec vel vos Trojam bene-turritam ceperitis,
 "Vel ipsi ad naves domiti fueritis pontum-transseuntes.
 "Vobis quidem enim sunt viri fortissimi omnium Achivorum;
 "Quorum nunc quemcunque animus finis mecum pugnare jubet,
 75 "Huc prodeat ex omnibus, ut pugnet-ante-alios cum Hectore nobili.
 "Sic verò aio, Jupiterque nobis testis adfit;
 "Si quidem fortè me ille occiderit protensam-cuspidem-habente hastâ,
 "Arma detrahta ferat cavas ad naves,
 "Corpus verò domum meum remittat, ut ignis me
 80 "Trojani & Trojanorum uxores participem-faciant mortuum.
 "Sin ego illum interfecero, dederitque mihi gloriam Apollo,
 "Arma detrahta feram ad Ilium sacram,
 "Et suspendam ad templum Apollinis longè-jaculantis;

Ver. 69. Ὅρκια μὲν Κρονίδης] Quum *Pandarus* & *Menelaus* certamen singulare, irritum jam antè cecidisset, neque deditus fuisset qui prius primùm fregisset *Pandarus*; ideoque in aperto esset, certamine rursùm singulari quicquam profecturos; sed eò jam omnino devotum, ut decernendum esset bello: præfari hæc necessariò oportebat *Hectorem*, ut intelligeretur certamen hoc non jam deinceps de summo bello, sed de Heroùm ipsorum gloriâ ac virtute ineundum.

Ver. 72. — δαμνίετε.] *Iones*, quâ analogiâ id raptim pronuntiabant, πείδομεν, δάμνουν, τράπον, quod alii voce productiore πείδομεν, ἐδάμνησαν, ἐτράφησαν, &c; eâdem analogiâ & δαμνίετε enuntiabant id, quod

alii δαμνίετε.

Ver. 76. — ἐπιμάρτυρος.] Quâ analogiâ ex ἐπιμαρτύρομαι, quòd literam ὑ necessariò producit, deducatur ἐπιμάρτυρος, quod eandem necessariò corrigit; neque in his, & similibus, Poëtarum ulla sit licentia; vide suprâ ad α, 338.

Ver. 77. Εἰ μὲν κεν ἐμὲ.] Quâ ratione, νεῖ, hic producatur; item ultima, in voce Ἀπόλλωνος, ver. 83; & νεκύν, ver. 84; itemque τις, ver. 87 & 91; vide suprâ ad α, 51. Porro, vocem ταναηκῆϊ, scribendum ταναηκῆϊ contendit *Barnesius*; Sed hoc in utramvis partem perparvi est momenti.

Ver. 82 & 83. — ποτὶ] *Al.* πρὸς.

Ver.

- Τὸν ᾧ νέκυι ὅππῃ νῆας εὐασέλμους ὀπιδώσω,
 85 "ΟΟΡΕΞ ἑταρχύσωσι καρηκομῶντες Ἀχαιοί,
 Σῆμά τέ οἱ χόρσωσι ὅππῃ πλατεῖ Ἑλλησπόντῳ.
 Καί ποτέ τις εἴπῃσι καὶ ὀψιγόνων ἀθρόων,
 Νῆϊ πολυκλήιδι πλέων ὅππῃ οἶνοπα πόντον.
 Ἀνδρὸς μὲν τόδε σῆμα πάλαι κατατεθνηῶτ',
 90 "Ον πῶτ' ἀργεῖδ' ὄντα κατέκτανε Φαίδιμος Ἑκλῶρ.
 "Ὡς ποτέ τις ἐρέει· τὸ δ' ἐμὸν κλέει' ἔποτ' ὀλεῖ·
 "Ὡς ἐφάβ'· οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκλῶ ἐγέροντο σιωπῇ.
 Αἰδέσθην μὲν ἀνῆνασθαι, δεῖσαν δ' ὑπεδέχθαι.
 "Ὅψ' ἔδῃ Μενέλαος ἀνίστατο, καὶ μετέειπε,
 95 Νείκει ὀνειδίζων, μέγα ᾧ σοναχίζετο θυμῷ.
 "ὦ μοι, ἀπειλητῆρες, Ἀχαιῖδες, ἔκείτ' Ἀχαιοί·

- " At cadaver ad naves bonis-transfris-instructas remittam ;
 85 " Ut ei exequias-faciant caput-comantes Achivi,
 " Tumulumque ei aggerant ad latum Hellespontum ;
 " Et aliquando aliquis dicat etiam posterorum hominum,
 " In navi multis-transfris-instructa navigans super nigrum pontum ;
 " Viri quidem hic tumulus jam diu defuncti,
 90 " Quem olim fortissimè-se-gerentem occidit illustris Hector.
 " Sic olim aliquis dicet ; mea verò gloria nunquam peribit.
 Sic dixit : Illi autem omnes obmutuerunt silentio ;
 Verebantur quidem renuere, timebant autem suscipere.
 Tandem vero Menelaus surrexit, & inter eos dixit,
 95 Jurgio probra-objectans, graviterque ingemiscebat animo ;
 " Me miserum ! jactatores, Achivæ, non amplius Achivi :

Ver. 85. —καρηκομῶντες] Vide suprâ ad β', 11.

Ver. 86. —πλατεῖ Ἑλλησπόντῳ.] Stultissimè hîc Scholiastes: Πλατὺς, κατὰ ἀντίφρασιν· γενὸς γὰρ ὁ Ἑλλησπόντος· Quasi verò in hujusmodi locutione, *Ironia* locus esse posset! *Athenaus* πλατὺν intelligere videtur ἀλμυρὸν· Διασέλλει καὶ γλυκὺ ὕδωρ ἀπὸ πλατῆος, *Lib. II, cap. 4.* Quem in locum, vide *Animadvers. Is. Casanboni.* Meliùs *Eustathius*; πλατὺν Ἑλλησπόντον, *Hellespontum* quâ parte latior est, sive in latitudinem se laxat: Τὸ διεκπύλλον αὐτὴ ἔξω πρὸς τῷ Αἰγαίῳ, — ἐκεῖνο πλατὺν Ἑλλησπόντον λέγει· ἐκεῖ γὰρ εἰς πλατὺς ὁ τῆς Ἑλλης πόντος ἀνίχεται. Haud tamen scio annon his omnibus simplicius sit, ut πλατὺν hîc *Hellespontem* idèd dictum intelligamus, non quòd is, cum aliis *Maribus* comparatus, non sit *genus*; sed quòd inde, quàm ἐ *Terrâ*, (id quòd omnibus commune est maribus,) tumuli multò magis ἐ *longinquo* se aperiret prospectus.

Ver. 89. —κατατεθνηῶτος.] Ex τεθνηῶτος, sit τεθνεῶτος, (vide suprâ ad β', 818; & ad ζ', 464;) & inde, more Ionico, τεθνεῶτος & τεθνηῶτος. Cæterum *Cicero*, in fragmento libri qui est *secundus de gloria*; (ubi, notante *Gellio, lib. XV, cap. 6,* memoriâ lapsus *Ajaci* id tribuit, quod erat dictum ab *Hec-*

ture.) hosce versiculos ita vertit:

" Hîc situs est vitæ jampridem lumina
 " linquens,

" Qui quondam Hectoreo percussus con-
 " cidit ense: "

Fabitor hoc aliquis: Mea semper gloria
 vivet.

Ver. 92. —πάντες ἀκλῶ ἐγένοντο σιωπῇ.]
 — olli obstupere silentes,

Conversique oculos inter se atque ora te-
 nebant. *En. XI, 120.*

Quæritur huic alius; nec quisquam ex
 agmine tanto

Audet adire virum. — *En. V, 378.*

Ver. 93. Αἰδέσθην μὲν ἀνῆνασθαι, δεῖσαν δ' ὑπεδέχθαι.] Miras hîc nescio quas collegit aut commentus est *Scholiastes* ineptias: Δει-
 σαν, διὰ τὰς σπονδὰς· ἢ περιμένοντες κέρυσσιν·
 — ἢ ὑπὸ δεῖ᾽ ἀρμῆσθαι αὐτὸν ὑπονοῶντες· ἢ
 διὰ τὸ, Νῆξ δ' ἤδη τελέθει· — Τινὲς δὲ, δει-
 σαντες τὸν Ἀγαμέμνονα. Quarum quidem
 excusationum ultimam meminit & *Eustathius*. At Sententia ipsa per se clara est ad-
 modum & perspicua: Annuere timebant, quâ-
 niam fortissimum nôrant Hectorem; renuere te-
 rebantur, nè ipsi scilicet viderentur non fortes.

Ver. 96. —Ἀχαιῖδες, ἔκείτ' Ἀχαιοί.]

O verè Phrygiæ, neque enim Phryges.

En. IX, 617.

- Ἡ μὲν δὴ λῶβη τάδε γ' ἔασε' αἰνόθεν αἰνῶς,
 Εἰ μὴ τις Δαναῶν νυῦ Ἐκτορῷ ἀντίῳ εἴσιν.
 Ἀλλ' ὑμεῖς μὲν πάντες ὕδωρ ἢ γαῖα χύοισθε,
 100 Ἥμῃσι αὖθι' ἑκάστοι ἀκῆρτοι, ἀκλεῆς αὐτῶς.
 Τῷδε δ' ἐγὼν αὐτὸς θωρήσομαι· αὐτὰρ ὑπερθευ
 Νίκης πέρεσθ' ἔχον' ἐν ἀθανάτοισι θεοῖσιν.
 Ὡς ἄρα Φωνήσας κατεδύσατο τόλχεα καλὰ.
 Ἐνθα κέ τοι, Μενέλαε, φάνη βίοτιο τελευτῇ
 105 Ἐκτορῷ ἐν παλάμῃσιν, ἐπεὶ πολὺ φέρτερόν ἦεν.
 Εἰ μὴ ἀναίξαντες ἔλουν βασιλῆες Ἀχαιῶν.
 Αὐτὸς τ' Ἀτρείδης, εὐρυκρείων Ἀγαμέμνων,
 Δεξιτερῆς ἔλε χειρὸς, ἐπ' τ' ἔφατ', ἐκ τ' ὀνόμαζεν.
 Ἀφραίνεις, Μενέλαε διοτρεφές· ὅδε τί σε χρὴ
 110 ταύτης ἀφροσύνης· αἰνὰ δ' ἴχαιο, κηδόμενός περ,
 Μηδ' ἔθειλ' ἐξ ἑλιδῷ σὺ ἀμείνονι φωτὶ μάχεσθαι,
 Ἐκτορι Πριαμίδῃ, τὸν τε συγέσσι ἢ ἄλλοι.

“ Certè jam dedecus hæc erunt gravissimè graviter,

“ Si nullus Danaorum nunc Hectori obvius iverit.

“ Atqui vos quidem omnes aqua & terra fiat, is,

100 “ Sedentes ibi singuli excordes, inglorii pariter :

“ Adversus istum verò ego ipse armabor; verum supernè

“ Victoriæ termini positi sunt in immortalibus diis.

Sic fatus, induebat arma pulchra.

Tunc utique tibi Menelæe, adfuisse vitæ finis

105 Hectoris in manibus, quoniam multo fortior erat :

Nisi properè exurgentes inhibuissent te reges Achivorum ;

Ipseque Atrides, late-dominans Agamemnon,

Dextramprehendit manum, verbâque fecit, & compellavit ;

“ Infanis, Menelæe Jovis-alumne : neque quicquam tibi opus est

110 “ Hâc dementia : contine verò te, dolens quamvis ;

“ Neque velis, præ contentionis-studio, te fortiori cum viro pugnare,

“ Hectore Priamide, quem extimescunt & alii :

Ver. 97. Ἡ μὲν δὴ λῶβη — Εἰ μὴ τις Δα-

— si nemo audet se credere pugnæ.

— heroum quondam fortissime frustra,

Tantane tam patiens nullo certamine tolli

Dona fines? — *Æn.* V, 383—390.

Ver. 99. — ὕδωρ καὶ γαῖα γένοισθε.]

Quamvis ignis eris, quamvis aqua. —

Virgil. in Diris.

Quæ tibi terra velim, quæ tibi fiet aqua.

Propert. lib. II.

Ver. 100. — ἀκλεῆς αὐτῶς.] “ Rem in-

“ gloriam!” Vel, “ Id quod valdè erit in-

“ glorium.” Sic suprâ, α, 142, ἐρέτας ἐπιτη-

δης. “ Remigum quod sufficiat.” Nam du-

rius paullo est, quod affert *Eustathius* : Τὸ

ἀκλεῆς, εὐθεὶά ἐστι πληθυντικὴ, ἀντὶ τῆς ἀκλεῆς.

— ὡς καὶ ἐν τῷ, ἐρέτας ἐπιτηδές. — τινὲς

μέντοι ἐπιρρημα τὸ τὸ φασιν εἶναι. Equidem,

si nomen plurale habendum erit, cum iis

potius sentiam, (quos & memorat *Eusta-*

thius,) qui ἀκλεῆς scribingunt, quomodo & ἀγα-

λλῆς : Quâ quidem formâ scriptum videtur,

Odys. δ', 728, ἀκλεῆς.

Ver. 102. — πείρατ' ἔχονται.] Εὐθεὶα ἐνικὴ τῆς Πείρας, ὅ τὸ Πείρας, ἀλλὰ τὸ Πείραρ. *Eustath.*

Ver. 103. — κατεδύσατο] *Al.* κατεδύ- σιτο, & κατεδύσσειτο. Vide suprâ ad β', 35 ; & ad ε', 109.

Ibid. — καλὰ.] Vide suprâ ad β', 43.

Ver. 104. Ἐνθα κέ τοι]

Hic tibi mortis erant metæ. —

Æn. XII, 546.

Notandum porro istud, κε, nequaquam hic

supervacuum esse : “ Tunc utique tibi, &c.”

Vide suprâ ad α, 56 ; & ad β', 158.

Ver. 109. Ἀφραίνεις, Μενέλαε.]

Infelix! quæ tanta animum dementia cepit?

Non vires alias — sentis?

Cede deo. — *Æn.* V, 465.

Ver. 112. — Πριαμίδῃ.] Similiter & ἀθανάτοισι, ver. 102 & 130. Vide suprâ ad α, 398.

Ver.

- Καὶ δ' Ἀχιλλεύς τῷ γε μάχῃ ἐνὶ κυρτῇ
 ἔρριγ' ἀντιβολῆσαι, ὅπερ σέο πολλὸν ἀμείνων.
 115 Ἀλλὰ σὺ μὲν νῦν ἴζου, ἰὼν μὲν ἔθνη ἐταίρων.
 Τῷ γ' ὃ πρόμον ἄλλον ἀναστήσῃσιν Ἀχαιοί.
 Εἴπερ ἀδείης τ' ἐστὶ, καὶ εἰ μόθ' ἐς ἀκὸρῃ,
 Φημί μιν ἀσπασίως γόνυ κάμψειν, αἱ κε φύγησι
 Διὶς ἐκ πολέμοιο καὶ ἀνῆς δηϊότητος.
 120 Ὡς εἰπὼν παρέπεισεν ἀδελφεὶς Φρένας ἥρωος,
 Αἰσίμα παρειπών· ὁ δ' ἐπέειπε· τῷ μὲν ἐπειτα
 Γηθόσωοι θερσέποντες ἀπ' ὤμων τούχ' ἔλοντο.
 Νέστωρ δ' Ἀργείοισιν ἀνίστατο καὶ μετέειπεν·
 ὦ πόποι, ἦ μέγα πένθος Ἀχαιῖδα γαῖαν ἰκάνει·
 125 Ἡ κε μέγ' οἰμώζει γέρον ἱππηλάτα Πηλεΐς,

“ Quin & Achilles huic pugnâ in gloriosâ

“ Horret occurrere, qui te multo est fortior.

115 “ Verum tu quidem nunc sede, profectus ad agmen fociorum :

“ Huic autem duellatorem alium excitabunt Achivi.

“ Licet intrepidusque sit, & etiam si pugna sit infatigabilis,

“ Existimo eum libenter genu flexurum [*requieturum*], si effugerit

“ Ardenti ex bello, & gravi pugnâ.

120 Sic fatus flexit fratris præcordia heros,

Recta monens; ille autem paruit: Illius quidem postea

Lacti famuli ab humeris arma detraxerunt.

Nestor autem inter Argivos surrexit & dixit;

“ O dii, profectò ingens luctus Achivam terram invadit :

125 “ Certè valdè ploraverit senex equum-agitator Peleus,

Ver. 113. Καὶ δ' Ἀχιλλεύς τῷ γε.] Notandum quanto cum artificio in singulis libris, quæcunque res narretur, nusquam tamen non inferatur *Achilles*.

Ver. 114. Ἐρριγ' ἀντιβολῆσαι.] Non sine horrore aliquo occurrit. De voce, ἔρριγ', vide suprà ad β', 314.

Ver. 115. — μὲν νῦν ἴζου.] Voculam, νῦν, quæ olim ex multis exciderat, rectè hîc reposuit doctissimus *Henr. Stephanus*.

Ver. 117. Εἴπερ ἀδείης τ' ἐστὶ, καὶ εἰ μόθ' ἐς ἀκὸρῃ.]

Bellum importunum, cives, cum gente Deorum

Inviçtisque viris gerimus; quos nulla fatigant

Proelia, nec victi possunt abstinere ferro.

Æn. XI, 305.

Ver. 118. Φημί μιν ἀσπασίως.] Referunt hæc ad πρόμον ἄλλον, ad herodem quisquis sit ille *Achivorum*, qui cum *Hectore* esset dimicaturus: Quia scilicet eò spectet tota hæc *Agamemnonis* oratio, ut *Hectorem* planè invictum dicat, adeoque *Menelaum* ab hoc certamine singulari deterreat. Confer ver. 173, 174, infrâ. Possint tamen hæc & de *Hectore* intelligi: Quippe non modò deterrendus erat *Menelaus*, nè se ipse iniquo certamini offerret; sed & in *specie inducendus*, exitu-

rum qui aliquem & certamen continuò iniret, atque etiam victoriam de *Hectore* reportaret.

Ibid. — ἀσπασίως.] Vide suprà ad α', 140.

Ibid. — γόνυ κάμψειν.] Eadem phrasis occurrit, *Iliad.* τ', 72; eamque ita explicat *Porphyrius*: Οἱ φεύγοντες, τεταμένον ἔχοντες τὸ γόνυ· οἱ δὲ καθήμενοι, κεκαμμένοι· Ἀσπασίως ἐν. φησι, καθιδείται τῶν φευγόντων τις ἐκ τῶ πολέμου· ὃς καὶ ἀναπαύσει ἑαυτὸν, καὶ τὰ σέλη, ἐκ τῶ συντόνης τῆς φυγῆς δρόμος καθίσταται. *Quæst. Homericæ.* 22.

Ver. 120. Ὡς εἰπὼν παρέπεισεν.] Hæc ad persuadendum dixit; vel, His ei persuadere conatus est; vel, Hispersuasibiliter dixit: — ὁ δ' ἐπέειπε, atque ei persuasum est.

Ver. 121. — παρειπών.] Vide suprà ad ζ', 62.

Ver. 125. Ἡ κε μέγ' οἰμώζει γέρον.] Χαίρω πολλάκις, ἄλλων τε δὴ λογοποιῶν, καὶ τὰ Δημοσθένους ἐγγὺς τῶν Ὀμήρου τιθεῖς· εἰς λέγω τὴν σφοδρότητα, καὶ πικρίαν, καὶ τὸν ἐνθεσιασμόν· — καὶ τὸ, “ Ἡ κε μέγ' οἰμώζει γέρον ἱππηλάτα Πηλεΐς.” πρὸς τὸ, “ Πηλεΐς· κὼν ποτὲ σενάξαιεν ἂν οἱ ἄνδρες ἐκείνοι, οἱ ὅπερ δόξης καὶ ἐλευθερίας τελευτήσαντες;” *Lucian.* *Encom.* *Demosthenis*, haud longè ab initio.

Ibid. — ἱππηλάτα.] Vide suprà ad α', 175.

- Ἐθλὸς Μυρμιδόνων βεληφόρῳ ἢ δ' ἀγορητῆς,
 "Ὅς ποτὲ μ' εἰρόμην' μέγ' ἐγήθευ' ὦ ἐνὶ οἴκῳ,
 Πάντων Ἀργείων ἐρέων γηραίῳ τε πόκον τε.
 Τὸς νῦν εἰ πλώσσονας ὑφ' Ἐκπρ. πάντας ἀκῆσαι,
 130 Πολλὰ κεν ἀθανάτοισι φίλας ἀνὰ χεῖρας αἶραι,
 Θυμὸν ἄπο μελέων διῶαι δόμον Ἀΐδος εἴσω.
 Αἱ γὰρ, Ζεῦ τε πάτερ, καὶ Ἀθιναίῃ, καὶ Ἀπολλῶνι,
 Ἡβῶνι, ὥς ὅτ' ἐπ' ὠκυρόῳ Κελαδόνι μάχοντο
 Ἀγρόμηνοι Πύλιοί τε καὶ Ἀρκάδες ἐλχεσίμωροι,
 135 Φειᾶς παρ' τείχεσσιν, Ἰαρδάνη ἀμφὶ ῥέεθρα·
 Τοῖσι δ' Ἐρεθθαλίῳ πρόμος ἴσατο, ἰσόθεος φῶς,
 Τόλχ' ἔχων ὤμοισιν Ἀρηϊθόοιο ἀνακλῶς·
 Δίς Ἀρηϊθός, τὸν Ὀπίκλησιν Κορυμήτῳ
 Ἄνδρες κίκλησκον, καλλίζωνοί τε γυωαῖκες,
 140 Οὐνεκ' ἄρ' ἐπὶ τόξοισι μαχέσκετο, δαί τε μακρῶ,
 Ἀλλὰ σιδηρεῖη κορυφή ῥήνυσκε φάλαγγας·

- " Præstans Myrmidonum consiliarius & concionator,
 " Qui olim me interrogans valdè lætabatur suâ in domo,
 " Omnium Achivorum inquirens genusque sobolémque :
 " Quos nunc si metu-confertatos propter Hectorem omnes audierit;
 130 " Sæpe sanè immortalibus suas manus attollet,
 " Anima è membris ut-descendat domum Plutonis intra.
 " Utinam enim, ô Jupiterque pater, & Minerva, & Apollo,
 " Essem juvenis, sicut quandò ad rapidum Celadontem pugnabant
 " Congregati Pyliique & Arcades hastarum-usu-exercitati,
 135 " Phææ ad muros, Jardani circa fluentia :
 " Inter illos autem Ereuthalion in-acie-primus stabat, par-deo vir,
 " Arma gerens humeris Areithoi regis :
 " Nobilis Areithoi, quem cognomento Clavigerum
 " Viri appellabant, eleganterque-cinctæ mulieres,
 140 " Quoniam utique non arcu pugnabat, hastâque longâ,
 " Sed ferreâ clavâ rumpebat phalangas :

Ver. 131. Θυμὸν ἀπο μελέων.] Quâ ratione,
 ἀπὸ, hîc ultimam producat ; item κράτει,
 ver. 142 ; vide suprâ ad α', 51. *Barnesius*
 edidit, Θυμὸν ἀπαι μελέων. Sed nihil opus.
 Ver. 132. Αἱ γὰρ, — Ἡβῶνι, ὥς ὅτ'] De
 sui laude istâ senili *Nestoris*, vide infrâ ad
 ver. 157 ; item suprâ, ad α', 249, 260 ; &
 ad β', 372. Notandum porrò istud, γὰρ,
 non ad id quod proximè præcessit, sed ad id
 quod reticetur de suo pugnandi studio, ele-
 gantissimè referri : Vide suprâ ad ε', 22.

Ver. 133. Ἡβῶνι ὥς ὅτ' ἐπ']

— Non laudis amor, nec gloria cessit
 Pulsa metu ; sed enim gelidus tardante
 senectâ

Sanguis hebet, frigentque effatæ in cor-
 pore vires.

Si mihi, quæ quondam fuerat, quæque im-
 probus iste

Exultat fidens, si nunc foret illa juvenia ;

Haud equidem —. *Æn.* V, 394.

O mihi præteritos referat si Jupiter annos !
 Qualis eram, cùm primam aciem Præ-
 nestæ sub ipsâ

Stravi, scutorumque incendi victor acer-
 vos :

Et regem hûc Herilum dextrâ sub Tar-
 tara misi. *Æn.* VIII, 560.

Ibid. — Κελαδόντι μάχοντο, — Φειᾶς παρ'
 τείχεσσιν.] Ἐνιοι δὲ οἰόνται γράφειν, —
 " Ἀκίδοντι μάχοντο, — Χείας παρ' τείχεσσιν."
 — & Κελαδόντι, ἢ δὲ Φειᾶς. *Strab. lib.* VIII,
 pag. 535. al. 348.

Ver. 134. — ἐλχεσίμωροι] Vide suprâ ad
 δ', 242.

Ver. 136. Τοῖσι δ'] *Arcadibus.*

Ver. 141. Ἀλλὰ σιδηρεῖη κορυφή.] Sicuti
Iones κορυφή, ver. 141 & 143 ; & κορυφήτης,
 ver. 9 & 138 ; ita *Dores* enuntiabant κορυφή.
 Δεξιτερὰ κορυφάν. — *Theocrit. Idyll.* VII, 19.
 Τὰν τοι ἔφα κορυφάν — *ibid.* ver. 43.
 Δάφνιδι μὲν κορυφάν — *Idyll.* IX, 23.
 T

- Καὶ δ' αὐτὸς ὃν θυμὸν ἐνέσσει, αἶ κε φύγησι
 Διὶς ἐν πολέμοιο ἢ αἰνῆς δημοτῆτι·
- 175 Ὡς ἔφαθ'· οἱ ᾗ κλῆρον ἐσημύναντο ἕκαστος,
 Ἐν δ' ἔβαλον κωῆν Ἀγαμέμνονος Ἀτρείδαο.
 Λαοὶ δ' ἠρήσαντο, θεοῖσι δ' χεῖρας ἀνέχον·
 Ὡδὲ δέ τις εἵπεσκεν, ἰδὼν εἰς κρείον ἐβρύ·
 Ζεῦ πάτερ, ἦ Αἴαντα λαχεῖν, ἦ Τυδέος υἱόν,
- 180 Ἡ αὐτὸν βασιλῆα πολυχρύσοιο Μυκλήως.
 Ὡς ἄρ' ἔφην· πάλλεν δ' Γερῖονος ἱππότης Νέστωρ·
 Ἐκ δ' ἔθορε κλῆρος κωῆς, ἐν ᾗ ἤθελον αὐτοὶ,
 Αἴαντος κέρυξ δ' Φέρων ἀν' ὄμιλον ἀπάνη,
 Δεῖξ' ἐνδείξια πᾶσιν ἀρετῆεσσιν Ἀχαιῶν.
- 185 Οἱ δ' ἔγινώσκοντες ἀπλυνήναντο ἕκαστος·
 Ἀλλ' ὅτε δὴ τὸν ἴκανε, Φέρων ἀν' ὄμιλον ἀπάνη,
 Ὅς μιν ἐπιγρύψας κωῆν βάλε φαίδιμος Αἴας,
 Ἡ τοι ὑπέχεσθε χεῖρ'· ὁ δ' ἄρ' ἐμβαλεν, ἄλχι παρσάας·
 Γινῶ δ' κλῆρος σῆμα ἰδὼν, γήθησε δ' θυμῷ.
- 190 Τὸν μὲν πᾶρ πόδ' ἐὼν χαμάδις βάλε, φώνησέν τε·
 ὦ φίλοι, ἦ τοι κλῆρος ἐμὸς, χαίρω δ' ἢ ἢ αὐτὸς
 θυμῷ· ἐπεὶ δοκέω νικησέμεν· Ἐκδορε δῖον.
 Ἀλλ' ἄγετ', ὄφρ' ἂν ἐγὼ πολεμήϊα τέλχεα δύω,
 Τόφρ' ὑμεῖς εὐχεσθε Διὶ Κρονίωνι ἀνακτι,

“Quin etiam ipse suum animum juvabit, si effugerit

“Ardenti ex bello & gravi pugna.

- 175 Sic dixit: Ille autem sortem signaverunt singuli,

Et injecerunt galeæ Agamemnonis Atridae.

Populi interim supplicabant, diisque manus attollebant:

Sic autem quis dicebat, intuens in cælum latum;

“Jupiter pater, da aut Ajacem fortiri, aut Tydei filium,

- 180 “Aut ipsum regem divitis Mycenæ.

Ita dicebant: Concutiebatque sortes Gerenius eques Nestor:

Exiit autem fors è galeâ, quam utique volebant ipsi,

Ajaci: præter autem ferens per cætum undiquaque,

Ostendit, orsus a dextrâ, omnibus principibus Græcorum.

- 185 Hi autem non agnoscetes, renuerunt singuli:

Sed cum ad illum pervenit præter, ferens per cætum undiquaque,

Qui ipsam inscriptam galeæ injecerat illustri Ajax;

Porrexit quidem manum, & is imposuit propè-astans:

Agnovit autem fortis signum conspicatus, & gavisus est animo.

- 190 Hanc quidem ad pedem suum humi jecit, dixitque;

“O amici, sanè fors est mea, gaudeoque & ipse

“Animitus; quoniam puto superaturum me Hectorem nobilem.

“Verùm agite, dum ego bellica arma induo,

“Interim vos supplicate Jovi Saturnio regi,

cum Hectore dimicaturus. Malè admodum. Nam istâ ratione, (præterquam quod Nestoris non erat animos suorum debilitare,) dicendum fuerat, non, αἶ κε φύγησι, sed ἐς κε φύγησι· nec utique, ἐκ πολέμοιο, sed, πόλεμος.

Ver. 175. — ἐσημύναντο] Signis occultis notabant; ut liquet ex ver. 185 & 189.

Ver. 177. — θεοῖσι δὲ] Al. θεοῖς ἰδὲ· notante H. Stephano.

Ver. 181. — ἱππότης] Vide suprâ ad 175.

Ver.

- 195 Σιγῇ ἐφ' ὑμείων, ἵνα μὴ Τρῳῆς γε πύθωνται.
 Ἥε ἢ ἀμφαδίλω, ἐπεὶ ἔτινα δαίδιμῳ ἔμπης.
 Οὐ γάρ τίς με βίη γε ἐκὼν ἀέκοντα δῖη),
 Οὐδέ τ' αἰδρεῖη· ἐπεὶ ἔδ' ἐμὲ νῆϊδά γ' ἔτῳς
 Ἐλπομαι ἐν Σαλαμῖνι χυέσθαι τε, τρεφέμεν τε.
 200 Ὡς ἔφαθ'· οἱ δ' εὐχολο Διὶ Κρονίῳ ἀνακτι.
 Ὡδὲ δέ τις εἴπεσκεν, ἰδὼν εἰς ἔρχον ἐυρύῳ·
 Ζεῦ πάτερ, Ἰδηθεν μεδέων, κύδισε, μέγιστε,
 Δὸς νίκῃσι Αἴαντι ἢ ἀγλαὸν εὐχῶ ἀρέσθαι.
 Εἰ γ' ἢ Ἐκτορέα περ Φιλέης, ἢ κῆδεαι αὐτῷ,
 205 Ἴσω ἀμφοτέροισι βίῳ ἢ κῦδ' ὅπασσον.
 Ὡς ἄρ' ἔφην· Αἴας γ' κορύσσετο νώροπι χαλκῷ.
 Αὐτὰρ ἐπειδὴ πάντα παρὰ χροῖ ἔσαστο τόλῃ,
 Σέβ' αὖτ' ἐπειθ', οἷόσε πελώριον ἔρχεται Ἄρης,
 Ὃς τ' εἰσιν πόλεμόνδε μετ' ἀνέρες, ἔσσε Κρονίων
 210 Θυμοβόρον ἔλδ' ἢ μένει ξυνέηκε μάχεσθαι.
 Τοῖος ἄρ' Αἴας ὦρτο πελώριος, ἔρκος Ἀχαιῶν,
 Μειδιῶν βλοσυροῖσι προσώπασσι· νέρθε γ' ποσσὶν

- 195 " Tacite vobiscum, ut nē Trojani audiant:
 " Vel etiam palam; quandoquidem neminem timemus prorsus.
 " Non enim quis me vi volens nolentem summovebit,
 " Neque verò per imperitiam meam; quippe neque me rudem adeò
 " Spero in Salamine natum educatūque fuisse.
 200 Sic dixit: illi autem supplicabant Jovi Saturnio regi.
 Sic autem quis dixit, intuens in cœlum latum;
 " Jupiter pater, qui inde-ab-Idā imperas, augustissimè, maxime;
 " Da ut victoriam Ajax & præclaram gloriam referat:
 " Quòd si & Hectorē diligis, & curam geris ejus,
 205 " Æqualem ambobus vim & gloriam præbe.
 Sic dixerunt: Ajax autem armabatur splendido ære.
 Postquam verò omnia circa corpus induerat arma,
 Concitus-ferēbatur deinde, qualis ingens incedit Mars,
 Qui it in-bellum ad viros, quos Saturnius
 210 Animum-rodentis contentionis vi commisit pugnare:
 Talis utique Ajax progressus est ingens, murus Achivorum,
 Subridens terribili vultu: infra autem pedibus

Ver. 195. — γε πύθωνται.] *Al.* πιπύ-
 θωνται.

Ver. 197. — ἐκὼν.] *Aristarchus* legebat,
 ὁδῶν.

Ver. 198 — ἔδ' ἐμὲ νῆϊδά γ' ἔτῳς Ἐλ-
 πομαι ἐν Σαλαμῖνι γενέσθαι.]

Non ita me genitor bellis affluet Opheltes
 Argolicum terrorem inter Trojæque la-
 bores

Sublatum erudiit. — *Æn.* IX, 201.

Ver. 206. — νώροπι χαλκῷ.] Vide suprā
 ad β, 578.

Ver. 208. — οἷόσε πελώριος ἔρχεται Ἄρης]
 Qualis apud gelidi cūm flumina concitus
 Hebrī

Sanguineus Mavors clypeo increpat, atque
 furentes

Bella movens immittit equos. —

Æn. XII, 331.

Ver. 209. — Κρονίῳ.] De profodiā vo-
 cis, Κρονίῳ, Κρονίωνος, Κρονίαιος, vide suprā ad
 α, 265 & 397.

Ver. 211. Τοῖος ἄρ'] Non vacat istud ἄρ',
 sed vim habet in connectendā sententiā
 perquam elegantem: *Talis utique.*

Ver. 212. Μειδιῶν βλοσυροῖσι —, μα-
 κρά βίβας.] Heroēm torvo aspectu, proceris
 passibus ingredientem, pulcherrimè ob ocu-
 los ponunt Versus grandiloqui & tumentes.
 Vide suprā ad γ', 363.

- Ἦϊε, μακρὰ βιβὰς, κροθαίων δολιχόσκιον ἔγχος.
 Τὸν ᾗ καὶ Ἀργεῖοι μέγ' ἐγήθεον εἰσορόωντες.
 215 Τρεῶας ᾗ τρόμος αἰνὸς ὑπήλυθε γῆα ἔκασον,
 Ἐκτορεὶ τ' αὐτῷ θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι πάτασεν.
 Ἀλλ' ἔπως ἔτι εἶχεν ὑπὸ τρέσαι, εἰδ' ἀναδιῶαι
 Ἀψ' λαῶν εἰς ὄμιλον, ἐπεὶ προκαλέσαστο χάρμη.
 Αἴας δ' ἐγγύθεν ἦλθε, φέρων σάκος, ἥύτε πυργον,
 220 Χάλκεον, ἐπλασθέν, ὃ οἱ Τυχίος κάμε τέχων,
 Σκυτοπέμων ὃχ' ἄριστος, Ἴλῃ ἐνὶ οἰκίᾳ ναίων.
 Ὃς οἱ ἐποίησεν σάκος αἰόλον, ἐπλασθέν,
 Ταύρων ζατρεφείων, ᾗ δ' ὀγδοὸν ἤλασε χαλκόν.
 Τὸ πρόσθε σέρνοιο φέρων Τελαμώνιος Αἴας
 225 Στῆ ῥα μάλ' Ἐκτορεὶ ἐγγύς, ἀπειλήσας ᾗ προσηύδα·

Incedebat, magnis passibus gradiens, quassans prælongam hastam.

Hunc autem & Argivi valde lætabantur aspicientes:

- 215 Trojanis autem tremor gravis subiit membra singulis;

Hectorique ipsi animus in præcordiis palpitabat:

Sed nequaquam jam poterat metu-refugere, neque regredi

Retrò copiarum in turbam, quoniam provocârat ad certamen.

Ajax autem propè accessit, ferens scutum instar turris,

- 220 Æreum, septem-boum-pellibus-opertum, quod ei Tychius elaborârat fabricans,

Coriariorum longe præstantissimus, in Hyiâ ædes habitans:

Qui ei fecerat scutum varium, septem-bubulis pellibus-munitum

Taurorum præpinguium, octavum autem superinduxerat æs.

Hoc ante pectus ferens Telamonius Ajax

- 225 Stetit valde Hectorem prope, minabundusque allocutus est;

Ver. 215. — τρόμος αἰνὸς ὑπήλυθε γῆα ἔκασον.] Similiter infra:

— κραδίη δὲ μοι ἔξω

Στηδίαν ἐκθράσκει, τρέμει δ' ὑπο φαίδιμα γῆα.

κ', 95.

Frigidus Arcadibus coit in præcordia sanguis.

Æn. X, 452.

De voce ὑπήλυθε, vide supra ad γ', 205.

Ver. 216. Ἐκτορεὶ τ' αὐτῷ θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι πάτασεν.] Longè aliud est, θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι πάτασεν, aliud, κραδίη ἔξω στηδίων ἐκθράσκει, vel, τρόμος αἰνὸς ὑπήλυθε γῆα. Nempe Τροίαν, cùm ad pugnam progredientem Ajacem cernerent, terrore perculsi erant planè, & consternati: Hector autem, fortissimus omnium, etiam & ipse commovebatur nonnihil, ac subtimebat. Sententiam tam luculentam, tam perspicuam atque elegantem, non intellexisse M. Tullium Ciceronem, prorsus est incredibile. Mirâ tamen nescio quâ negligentia aut incuria, locum hunc ita reddidit: "Videmus progredientem apud Homerum Ajacem multâ cum hilaritate, cùm depugnaturus esset cum Hectore; cuius, ut arma sumpsit, ingressio latitiam attulit facili, terrorem autem hostibus: Ut ipsum Hectorem, quemadmodum est apud Homerum, TOTO PECTORE TREMENTEM, provocâsse ad pugnam præciteret." Tusc. Disput. Lib. IV, § 22.

Sententiæ Homericæ venustatem rectè accepit Plutarchus: Τίς ἂν ἀγάσαστο τὴν διαφοράν; Τὸ μὲν κινδυνεύοντος ἡ καρδία πρὸς ΜΟΝΟΝ, ὥσπερ παλαίην νῆ Δί' ἡ στήθεσσι δρομαῖν μέλλοντος· τῶν δὲ θιωμένων ΤΡΕΜΕΙ καὶ πάλλεται τὸ σῶμα, δι' εὐνοίαν καὶ φόβον ὑπὲρ τῆ βασιλείας. De audiend. Poëtis. Item Dionys. Halicarnassensis: Εὐδίκην, ὅτι τὰ ἀγαθὰ τὸ λίαν φοβεῖσθαι ὑφελόν, τὸ μέτριον κατέλιπεν. — Οἱ μὲν ἄλλοι, καὶ ὀρώντες ἔτρεμον ὃ δ' ἐν τῷ κινδύνῳ καθίστατο ἀνδρείος ὢν, μόνον ἠγωνία. Περὶ τῆς Ὁμήρου ποιήσεως, § 16.

Ver. 219. — σάκος — Χάλκεον, ἐπλασθέν.]

— clypei — septemplex orbes.

Æn. XII, 925.

Ver. 221. — Ἴλῃ] Vide supra ad ε', 708.

Ver. 222. Ὃς οἱ ἐποίησεν.] Quâ ratione, ὃς, hic producatur; item τις, ver. 201; item ἔφαν, ver. 206; & Ἀχιλλῆα, ver. 228; & πολέες, ver. 232; vide supra ad α', 51.

Ibid. — αἰόλον] Mobile: Ut mox, ver. 238, Οἶδ' ἐπὶ δεξιά, οἶδ' ἐπ' ἀριστερά ναυῶσαι βῶν Ἀζαλέην. Vide supra ad β', 816.

Ver. 224. Τὸ πρόσθε σέρνοιο.] Syllabæ breves isto modo productæ, & clypei pondus & Ajacis labore pulchrè depingunt. Vide supra ad γ', 365.

Ver. 225. Στῆ ῥα] Stetit utique, vel, stetit scilicet.

- Ἐκτορ, νῦν μὲν δὴ σάφα εἶσεαι οἴσθην οἷον,
 Οἷοι καὶ Δαναοῖσιν ἀρεστῆες μετέασι,
 Καὶ μετ' Ἀχιλλῆα ῥηξήνορα, θυμολέοντα
 Ἀλλ' ὁ μὲν ἐν νῆαςι κορωνίσσι ποντοποροῖσι
 230 Κεῖτ' ἀπομνίσσας Ἀγαμέμνονι, ποιμένι λαῶν
 Ἡμεῖς δ' εἰμὲν τοῖσι, οἳ ἂν σέθεν ἀντιάσαιμεν,
 Καὶ πολέες· ἀλλ' ἄρχε μάχης ἡδὲ πολέμοιο.
 Τὸν δ' αὖτε προσέειπε μέγας κορυθαίολος Ἐκτορ
 Αἴαν διοχρῆς, Τελαμώνιε, κοίρανε λαῶν,
 235 Μήτι μού, ἤντε παιδὸς ἀφαιρῶ, πειρήτιζε,
 Ἥε γυναικὸς, ἣ ἔκ οἶδεν πολεμήϊα ἔργα·
 Αὐτὰρ ἐγὼν εὖ οἶδα μάχης τ', ἀνδρουκλασίας τε·
 Οἶδ' ὅππῃ δεξιὰ, οἶδ' ἐπ' ἀριστερῇ νωμῆσαι βῶν
 Ἀζαλείω, τό μοι ἐστὶ ταλαύρονον πολεμίζειν.
 240 Οἶδα δ' ἐνὶ σαρδίῃ δῆτ' ὧ μάλ' περ Ἀργεῖ·
 Οἶδα δ' ἐπαίξας μόθον ἵππων ὠκείων.

“Hector, nunc fanè manifestò scies cum-solo solus,

“Quales etiam Danais principes interfint,

[ditum :

“Etiam præter Achillem hostium-agmina-perrumpentem, animo-leonino-præ-

“Sed ille quidem in navibus recurvis pontum-transcuntibus

230 “Jacet iram-longam-fovens adversus Agamemnonem pastorem populorum :

“Nos autem sumus tales, qui tibi obviam-ire-possimus,

“Et multi : Sed ordine pugnam & certamen.

Hunc autem vicissim allocutus est ingens pugnam-expeditè-ciens Hector ;

“Ajax nobilissime, Telamonie, princeps populorum,

235 “Nè me, tanquam puerum imbecillem, tenta,

“Vel mulierem, quæ nescit bellica opera :

“Atqui ego benè scio pugnasque, cædésque :

“Scio ad dextram, scio ad sinistram motare scutum

“Aridum, ita ut possim indefessus bellare :

240 “Scio quoque in statariâ-pugnâ, ad sævi sonos-gressum-componere Martis :

“Scio etiam, postquam insuluerim currum, pugnam in equabus velocibus.

filii. Nimirum non supervacanea est particula *ia*, sed *resumit* adnectitque id, quod erat suprâ dictum, *ver. 219*, *Αἴας δ' ἐγλύθεν* ἦδε.

Ver. 232. — μάχης ἡδὲ πολέμοιο.]

— pugnas ineant, & prælia tentent.

Æn. XI, 902.

Vide infrâ ad *ver. 279*.

Ver. 233. — κορυθαίολος.] Vide suprâ ad *ver. 222* ; & ad *β'*, 816.

Ver. 237. — ἐγὼν εὖ οἶδα μάχης — “Οἶδ' ἐπὶ δεξιᾷ, οἶδ' ἐπ' ἀριστερᾷ.”] “*Ἰνα — τὰς αἰσῶν, τὰς αἰσῶν καὶ τὰς αἰσῶν ἀδελφὰς φθίγγασθαι δύνηται, αἷς ἀληθῶς, ἀλλ' ἔκαστ' ἀνὰ κόμπον τινά.* — “ἐγὼν εὖ οἶδα μάχης,” &c. *Aristot. de Republ. lib. IX.*

Ibid. — μάχης τ' ἀνδρουκλασίας τε.] Vide infrâ ad *ver. 279*.

Ver. 238. Οἶδ' ἐπὶ δεξιᾷ, οἶδ' ἐπ' ἀριστερᾷ.] Motus concitos, reciprocos, & celeriter agitados, optimè depingunt hujus versûs Numeri. Vide suprâ, ad *γ'*, 363. Fuerunt qui hîc, pro οἶδ' ἐπ' ἀριστερᾷ, legerint ἡδ' ἐπ' ἀριστερᾷ. Sed id multò languidius.

Ver. 241. — ἐπαίξας.] *Barnesius* in uno MS repperit, *ἐπαίξαι*.

T 4

Ver.

Ver. 228. Καὶ μετ' Ἀχιλλῆα.] Notandum quantâ cum arte, ut Poëma unum sit à capite ad calcem, & hîc & ubique, quicquid rerum narretur, quisquis hominum loquatur, semper tamen interponatur *Achilles*. καὶ τὸτο μὲν Ἀχιλλέως τὸ ἐνκαίμιόν ἐστι. *Plutarch. de audiend. Poëtis.* Porro vox Ἀχιλλέως ultimam hîc eâ ratione producit, quæ explicata est superiùs ad *lib. α'*, 51. Nam alioqui sequitur Accusativus iste analogiam Genitivi : Ἀχιλλέως, Ἀχιλλεῖα ; Ἀχιλλῆος, Ἀχιλλεῖα ; βασιλέως, βασιλεῖα ; βασιλῆος, βασιλεῖα. Vide suprâ ad *α'*, 265.

Ver. 230. — ἀπομνίσσας.] Producitur penultima, quia non est ex μνίσσω, sed μνίω. Vide suprâ ad *α'*, 140.

Ver. 231. — ἀντιάσαιμεν.] Corripitur antepenultima, quia non est ex ἀντιάω, sed ἀντιάω. Vide suprâ ad *α'*, 67.

- Ἄλλ' ἔ γάρ σ' ἐθέλω βαλέειν, ποιῶτον ἐόντα,
 Λάθρη ὅπιπλύσας, ἀλλ' ἀμφαδόν, αἶ κε τύχοιμι.
 Ἦ ῥα, ἢ ἀμπεπαλὼν προΐει δολιχόσκιον ἔλχῃ,
 245 Καὶ βάλεν Αἴαντι δεινὸν σάκῃ ἐπιδόειον,
 Ἀκρότατον ἤ χαλκόν, ὃς ὄγδοος ἦεν ἐπ' αὐτῷ.
 Ἐξ ᾧ Διὶ πύχας ἦλθε δαΐζων χαλκὸς αἰτερής.
 Ἐν τῇ δ' ἐβδομάτῃ ῥινῷ χέτο. Δεύτερος αὖτε
 Αἴας διοχρῆς προΐει δολιχόσκιον ἔλχος,
 250 Καὶ βάλε Πριάμίδαο κατ' ἀσπίδα πάντοσε ἴσω.
 Διὰ μὲν ἀσπίδος ἦλθε φαεινῆς ὄβελμον ἔλχος,
 Καὶ Διὶ θώρηκος πολυδαίδαλα ἠρήρεισο.
 Ἀντικρὺ δ' ὅτε λαπαρῶν Διόμησε χιτῶνα
 Ἐλχος· ὃ δ' ἐκλίνθη, ἢ αἰδύατο κῆρε μέλαιναν.
 255 Τῷ δ' ἐκπασασαμένῳ δολίχ' ἔλχεα χερσὶν ἅμ' ἅμφω
 Σιῷ ῥ' ἔπεσον, λείψιν ἐοικότες ὠμοφάγοισιν,
 Ἦ συστὶ κάπροις, τῶν τε θένος ἐκ ἀλαπαδνόν.
 Πριάμιδης μὲν ἔπειτα μέσον σάκος ἔτασε δαρεί.
 Οὐδ' ἔρρηξεν χαλκόν, ἀνεῖν' ἀμφθῆ δέ οἱ αἰχμή.
 260 Αἴας δ' ἀσπίδα νύξεν ἐπάλμενος· ἢ δ' Ἀχιλλεύς
 Ἦλυθεν ἔλχειν· συφέλιξε δέ μιν μεμαῶτα.

“ Sed enim non te volo ferire, talem existentem,

“ Clanculum observans, sed aperte, si assequi-potuerō.

Dixit, & vibratam emisit praelongam hastam,

- 245 Et percussit Ajacis ingens scutum septem-bubulis-pellibus-munitum,

Extremum ad æs, quod octavum erat in illo.

Sex autem per plicaturas penetravit dissecans hasta indomita:

In septimâ vero pelle hæsit. Secundus vicissim

Ajax nobilissimus emisit praelongam hastam,

- 250 Et ferit Priamidæ clypeum undique æqualem.

Per quidem clypeum penetravit splendidum rapida hasta,

Et per thoracem affabre-factum infixâ est:

E regione autem juxta ile discidit tunicam

Hasta: Ille verò inclinatus est, & evitavit mortem nigram.

- 255 Itaque eductis longis hastis cominus simul ambo

Congressi sunt, leonibus similes cruda-vorantibus,

Vel suis apris, quorum utique robur non imbecille.

Priamides quidem postea medium scutum ferit hastâ;

Neque rupit æs, reflexa est autem ei cuspis.

- 260 Ajax autem clypeum punctim ferit insiliens, & penitus

Transivit hasta; conturbavit autem illum irruentem:

Ver. 242. Ἄλλ' ἔ γάρ] Refertur istud, γάρ, ad id quod elegantius reticuit. “ Sed accinge te ad pugnam: Non enim ἔ-.” Vide suprâ ad ε, 22.

Ibid. — ποιῶτον ἐόντα.] Hostem videlicet honestum & generosum: Cui δῶκε θεὸς μέγας τε βίην τε, καὶ πινυτήν. ver. 288.

Ver. 250. — Πριάμίδαο.] Similiter, ver. 258, Πριάμιδης. Vide suprâ ad α, 398.

Ver. 251. Διὰ μὲν ἀσπίδος.] Vide suprâ ad

γ, 357 & 363.

Ver. 253. Ἀντικρὺ δὲ] Vide suprâ ad α, 51.

Ver. 255. Τῷ δ' ἐκπασασαμένῳ] Itâ edit Barnesius: Rectè, ut mihi quidem videtur. Nam σπάσω, ἔσπασα, penultimam corripunt. Scripserant alii, ἐκπασασαμένα.

Ver. 258. — ἔτασε] Vide suprâ ad α, 140.

Ver. 261. Ἦλυθεν.] Vide suprâ ad γ, 205.

Ibid. — μεμαῶτα.] Vide suprâ ad β, 818.

- Τμήδῳ δ' αὐχέν' ἐπῆλθε· μέλαν δ' ἀνεκῆκιν αἷμα.
 Ἄλλ' εἰδ' ὡς ἀπέληγε μάχης κορυθαίολος Ἑκτωρ.
 Ἄλλ' ἀναχασάμενος λίθον εἶλετο χειρὶ παχείῃ,
 265 Κέρμενον ἐν πεδίῳ, μέλανα, τρηχὺν τε, μέγαν τε.
 Τῷ βάλεν Αἴαντι δεινὸν σάκος ἐπλασθένον,
 Μέσσω ἐπομφάλιον· περὶ χεῖρας δ' ἄρα χαλκός.
 Δούτερ' αὖτ' Αἴας πολὺ μείζονα λάαν αἰέρας,
 Ἦν Ὀπιδινήσας, ἐπέρισε ᾗ ἵν' ἀπέλεθρον.
 270 Εἶσω δ' Ἀσπίδ' ἔαξε, βαλὼν μυλοειδέϊ πέτρῳ.
 Βλάψε δέ οἱ φίλα γόναθ'· ὁ δ' ὑπὲρ ἐξετανύσθη,
 Ἀσπίδι ἐχειρμφθείς· τὸν δ' αἶψ' ὤρθησεν Ἀπόλλων.
 Καί νύ κε δὴ ξιφέας αὐτοχρῆδόν ἐτάζοντο,
 Εἰ μὴ κήρυκες, Διὸς ἄγγελοι ἦδ' ἐκ ἀνδρῶν,
 275 ἦλθον, ὁ μὲν Τρώων, ὁ δ' Ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων,
 Ταλθύβιός τε καὶ Ἰδαῖος, πεπνυμένω ἄμφω.
 Μέσσω δ' ἄμφοτέρων σκῆπτρα χεῖρας ἔπε τε μῦθον
 Κήρυξ Ἰδαῖος πεπνυμένα μῆδεα εἰδώς·
 Μηκέτι, παῖδε φίλω, πολεμίζετε, μηδὲ μάχεσθον.

Et caesum super cervicem venit: ater autem subsiliit sanguis.
 Verum ne sic quidem cessavit à pugna expeditè-pugnam-ciens Hector;
 Sed retrocedens lapidem prehendit manu robusta,
 265 Jacentem in campo, nigrum, asperumque, magnumque:
 Eo percussit Ajacis ingens scutum septem-bubulis-pellibus-munitum,
 Medium ad umbonem; circumsonuitque aes.
 Secundus autem Ajax, multo majore lapide sublato,
 Misit contortum, adhibuitque connixus vires immensas:
 270 Perfregit autem clypeum, percussum molari-veluti saxo;
 Laesitque ei genua: is autem supinus extensus est,
 Scuto inhaerens; sed eum statim erexit Apollo.
 Jamque ensibus cominus vulnerassent se invicem,
 Nisi praecones, Jovis nuncii atque hominum,
 275 Advenissent, alter Trojanorum, alter Achivorum ære-loricatorum,
 Talthylusque & Idæus, prudentes ambo.
 Medii autem inter-utrosque sceptrâ tenuerunt: dixitque sermonem
 Praeco Idæus, prudentium consiliorum peritus;
 "Ne ampliùs, filii dilecti, bellate, neque pugnatè;

Ver. 263. — κορυθαίολος] Vide suprâ ad 816.

Ver. 265. — τρηχύν] Vide suprâ ad ε, 308.

Ver. 274. — κήρυκες, Διὸς ἄγγελοι.] Vide suprâ ad α, 334.

Ver. 277. Μέσσω.] Ità accepit Enstathius, Μίσσω ἀμφοτέρων κήρυκες. Atque ità edidit Stephanus. In editione tamen Enstathiana, quam hîc secutus est Barnesius Alioque, scriptum est Μίσσω.

Ver. 279. Μηκέτι, παῖδε φίλω, πολεμίζετε.] Nè, pueri, nè tanta animis affluefcite bella.

Æn. VI, 832.

De versùs proximè sequentis, "Nen patriæ validas in viscera vertite vires," κακοφω-

νία; vide suprâ ad γ', 363.

Ibid. — πολεμίζετε μηδὲ μάχεσθον.]

— pugnas ineant, & praelia tentent.

Æn. XI, 912.

Quum — ista multa & continua nomina
 nihil plus demonstrent quàm praelium, hujus
 tamen rei varia facies delectabiliter ac de-
 core multis variisque verbis depicta est.
 Neque non illa quoque — una in duobus
 verbis sententia cum egregiâ ratione repe-
 tita est, — πολεμίζετε μηδὲ μάχεσθον, [Al.
 μάχεσθον.] In quo versu non oportet videri
 alterum verbum, idem quod superius signi-
 ficans, supplendi numeri causâ extrinsecus
 additum & consarcinatum; Est enim hoc
 "inane

- 280 Ἀμφοτέρω γὰρ σφῶϊ φιλεῖ νεφεληγερέτα Ζεὺς·
 Ἄμφω δ' αἰχμητὰ· τόγε δὴ καὶ ἰδμεν ἅπαντες.
 Νυξ δ' ἤδη τελέθει, ἀγαθὸν καὶ νυκτὶ πειθέσθαι.
 Τὸν δ' ἀπαμειβόμενον προσέφη Τελαμῶνι Αἴας·
 Ἰδαι, Ἐκτορα ταῦτα κελύετε μυθήσασθαι.
 285 Αὐτὸς γὰρ χάρμῃ προκαλέσαστο πάντας ἄριστος·
 Ἀρχέτω, αὐτὰρ ἐγὼ μάλα πείσομαι, εἴπερ ἂν ἔστι.
 Τὸν δ' αὖτε προσέειπε μέγας κορυθαίολος Ἑκτωρ·
 Αἴαν, ἐπεὶ τοι δῶκε θεὸς μέγέθός τε βίῳ τε,
 Καὶ πινυτῶ, πρὶ δ' ἔχει Ἀχαιῶν φέρτατός ἐστι,
 290 Νῦν μὲν παυσώμεσθα μάχης καὶ δῆϊοτῆτος,
 Σήμερον ὕπερον αὖτε μαχησόμεθ', εἰσόκε δαίμων
 Ἄμμε Λαερτιάδη, δῶκε δ' ἑτέροισί γε νίκην·
 Νυξ δ' ἤδη τελέθει, ἀγαθὸν καὶ νυκτὶ πειθέσθαι.
 Ὡς σὺ τ' εὐφρήνης πάντας ἄρ' ἐν νηυσὶν Ἀχαιῆς,
 295 Σὺς τε μάλισα ἔτας, καὶ ἑταῖρος, οἳ τοι ἔασιν·
 Αὐτὰρ ἐγὼ, καὶ ἄστυ μέγα Περίαμοιο ἀνακτος
 Τρῶας εὐφραδέω καὶ Τρῳάδας ἑλκεσιπέπλους,
 Αἵ τέ μοι εὐχόμεσθαι θεῶν δύσονται ἀγῶνα.
 Δῶρα δ' ἄγ' ἀλλήλοισι περικλυτὰ δώομεν ἄμφω,

- 280 “Ambos enim vos diligit nubes-cogens Jupiter:
 “Ambo autem effis armis-acerrimi: quod quidem & scimus omnes.
 “Nox verò jam adest; bonum etiam nocti parere.
 Hunc autem respondens allocutus est Telamonius Ajax;
 “Idæe, Hectorem hæc jubete loqui;
 285 “Ipse enim ad pugnam provocavit quosque fortissimos:
 “Incipiat, ac ego omnino parebo, si quidem ille *paruerit*.
 Hunc autem vicissim allocutus est ingens pugnam-expeditè-ciens Hector;
 “Ajax, quandoquidem tibi dedit deus magnitudinemque vimque,
 “Et prudentiam, hastâ autem Achivorum longè præstantissimus es;
 290 “Nunc quidem cessemus à pugna & certamine
 “Hodiè; posthâc rursus pugnabimus, donec fatum
 “Nos dirimat, det autem alterutri victoriam.
 “Nox verò jam est; bonum etiam nocti parere:
 “Ut tûque lætos-facias omnes ad naves Achivos,
 295 “Tuosque maximè amicos, & socios, qui tibi sunt:
 “At ego per urbem magnam Priami regis
 “Trojanos lætos-faciam & Trojanas longa-peplorum-symmata-trahentes,
 “Quæ utique pro me supplicantes divinum ingredientur templum.
 “Dona autem age mutuo incluta demus ambo,

“*inane admodum & futile: Sed quum in*
 “*juvenibus gloriæ studio flagrantibus pervica-*
 “*ciam ferociamque & cupidinem pugnae, leni-*
 “*tèr tamen ac placidè, objurgaret; atrocita-*
 “*tem rei, & culpam perseverandi, bis idem*
 “*dicendo alio atque alio verbo auxit incul-*
 “*cavitque; duplexque eadem compellatio ad-*
 “*monitionem facit instantiorem.*” Gell. lib.
 XIII, cap. 23. Vide suprâ ad ver. 232.
 Ver. 280. — νεφεληγερέτα] Vide suprâ
 ad α, 175.

Ver. 292. — διακρίν] Vide suprâ ad α, 309.
 Ver. 298. — θεῶν δύσονται ἀγῶνα.] Ἀ-
 γῶνα λέγει μὲν καὶ τὸν τόπον· “Λείναν δὲ
 “χορὸν, καλὸν δ' εὐρυαν ἀγῶνα,” (Odyss. 9,
 260.) — θεῶν ἐν ἀγῶνα νῦν, τὸ πρὶν
 εἶπε, καὶ τὸν ναῦν· ἦτοι θεῶν τόπον ὄντα, ὃν
 θεῶν ἀδρισμα περιέχοντα· διὰ τὸ πολλὰν θεῶν
 ἀνατίθεσθαι ἐν αὐτῷ ἀγάλματα. Porphy.
 Quest. Homeric. 20.
 Ver. 299. Δῶρα δ' ἄγ'] Al. Δῶρα δ' ἄγ'
 notante Enstathio.

- 300 Ὅφρα τις ὦδ' εἴησιν Ἀχαιῶν τε Τρώων τε·
 Ἡ μὲν ἐμαρναόδῳ ἐριδος πέρι θυμοβόροιο,
 Ἡ δ' αὖτ' ἐν φιλότῃ διέτμαλ' ἀρθμήσαντε.
 Ὡς ἄρα φωνήσας δῶκε ξίφος ἀργυρόηλον,
 Σὺν κολεῷ τε φέρων· ἢ εὐτμήτῳ τελαμῶνι·
 305 Αἶας ᾧ ζωστήρα δίδ' ἐφοίνικι φαεινόν.
 Τῷ δ' Ἀγκυρηνθέντε, ὃ μὲν μὴ λαὸν Ἀχαιῶν
 ἦν, ὃ δ' ἐς Τρώων ὄμαδον κίε· τοὶ δ' ἐχάρησαν,
 Ὡς εἶδον ζῶν τε ἢ ἀρτεμέα προσιόντα,
 Αἰάντος προφυγόντα μένος ἢ χεῖρας ἀάπτους·
 310 Καὶ ῥ' ἦγον προτὶ ἄστυ, ἀέλποντες σόον εἶναι.
 Αἰάντ' αὖθ' ἐτέρωθεν εὐκνήμιδες Ἀχαιοὶ
 εἰς Ἀγαμέμνονα δῖον ἄγον κεχαρηότα νίκη.
 Οἱ δ' ὅτε δὴ κλισίῃσιν ἐν Ἀτρεΐδαιο ἥρηντο,
 Τοῖσι δ' ἔβ' ἐρύσεν ἀναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων
 315 Ἀρσενα, πευλαέτηρον, ὑπερμυγεί Κρονίωνι·
 Τὸν δέρον, ἀμφὶ δ' ἔπον, καὶ μιν διέχθ' ἀπαντα,
 Μίσυλλόν τ' ἄρ' ὀπισθαμένως, πείραν τ' ὀβελοῖσιν,
 Ὡπλήσαν τε πειφραδέως, ἐρύσαντό τε πάλα.
 Αὐτὰρ ἐπεὶ παύσαντο πόνος, τετύκοντό τε δαῖτα,

- 300 “ Ut quis sic dicat Achivorumque Trojanorumque:
 “ Profecti pugnabant per contentionem animum-rodentem,
 “ Et iterum in amicitia discessere conciliati.
 Sic utique locutus dedit ensē argenteis-clavis-distinctum,
 Cum vaginâque offerens & scitè-facto balteo:
 305 Ajax vero cingulum dedit puniceo-colore splendidum.
 Hi itaque digressi, alter quidem ad populum Achivorum
 Ibat, alter verò ad Trojanorum multitudinem vadebat: Hi autem gavisii sunt,
 Ut viderunt vivumque & incolumem venientem,
 Ajacis elapsum fortitudinem & manus invictas:
 310 Et deduxerunt ad urbem, desperantes saluum esse.
 Ajacem verò ex-alterâ-parte benè-ocreati Achivi
 Ad Agamemnonem nobilem deduxerunt latum victoriâ.
 Hi autem cum jam in tentoriis Atridæ essent,
 Horum-causâ bovem sacrificavit Rex virorum Agamemnon
 315 Marem, quinquennem, præpotenti Saturnio:
 Huic pellem-detraxerunt, & curârunt, & ipsum dissecuerunt totum,
 Et in-frusta-parva-conciderunt scitè, & transfixerunt verubus,
 Et assârunt accuratè, detraxeruntque omnia.
 Ceterum ubi cessassent ab opere, apparassentque convivium,

Ver. 303. Ὡς ἄρα φωνήσας δῶκε ξίφος.]
 Sic ait illachrymans: humero simul exiit
 ensē

Auratum, mirâ quem fecerat arte Ly-
 caon

Gnosius, atque habilem vaginâ aptârat
 eburnâ. *Æn.* IX, 303.

Ver. 304. — εὐτμήτῳ τελαμῶνι.] Ita
 edidit *Barnesius*, ex duobus MSS. *Vulg.*
 εὐτμήτῳ τελαμῶνι. Veri eò similior hoc in
 loco *Barnesii* emendatio, quod eadem in

voce infra, *Iliad.* ψ, 825, variat & Co-
 dices.

Ver. 310. — προτὶ] *Al.* πρὸς.

Ibid. — ἀέλποντες σόον εἶναι.] *Præ* lati-
 tiâ vix credentes verum id esse, quod vide-
 rent: Ut rectè notavit *Domina Dacier.*
 Nonnulli hîc olim legerunt, ἀελπύοντες· no-
 tante *Enstathio.*

Ver. 313. Οἱ δ' ὅτε —, Τοῖσι δ'] Quâ
 ratione posterius istud δ' non sit supervaca-
 neum, vide supra ad α, 57.

Ver.

- 320 Δαίνωσ', εἰς τι θυμὸς ἐδύετο δαιτὸς εἵτης.
 Νώτοισιν δ' Αἴαντα διλυκέεσσιν γέριον
 Ἦρωσ' Ἀτρείδης, εὐρυκρείων Ἀγαμέμνων.
 Αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἔντο,
 Τοῖς ὁ γέρον πάμπρωτος ὑφαίνειν ἤρχετο μῆτιν
 325 Νέστωρ, ὃ καὶ πρόσθεν ἀρίστη φαίνεται βελή.
 Ὅς σφιν εὐφρονέων ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν·
 Ἀτρείδη τε, καὶ ἄλλοι ἀριστεῖς παναχαιῶν·
 Πολλοὶ γὰρ τεθνήσκει καρηκομόωντες Ἀχαιοί,
 Τῶν νῦν αἶμα κελαινὸν εὐρρόον ἀμφὶ Σκάμανδρον
 330 Ἐσκέδασ' ὀξύς Ἀρης, ψυχὰς δ' αἰδοσδε κατῆλθον.
 Τῷ σε χρεὶ πόλεμον μὲν αἶμα ἦοι παῦσαι Ἀχαιῶν,
 Αὐτοὶ δ' ἀγρόμενοι κυκλήσομεν ἐνθάδε νεκρὸς
 Βασί καὶ ἡμιόνοισιν· ἀτὰρ κατακόμεν αὐτὰς
 Τυτθὸν ἀπο πρὸ νεῶν, ὥς κ' ὅσέα παῖσιν ἕκαστος
 335 Οἶκαδ' ἄγῃ, ὅταν αὐτε νεώμεθα πατερίδα γαῖαν·
 Τύμβον δ' ἀμφὶ πυρρῷ ἕνα χόουον ἐξαγαγόντες,

- 320 Epulati sunt, neque quicquam animus indiguit epuli æqualis.
 Tergo verò Ajacem perpetuo honoravit
 Heros Atrides, latè-dominans Agamemnon.
 Ac postquam potùs & cibi appetentiam exemissent,
 His senex primus-omnium texere cœpit consilium
 325 Nestor, cujus & antea optimum apparuerat consilium :
 Qui ipsis prudens concionatus est & dixit;
 " Atridaque & cæteri principes Achivorum ;
 " Multi quidem mortui sunt comantes Achivi,
 " Quorum nunc sanguinem atrum, pulchrè-fluentem circa Scamandrum,
 330 " Diffudit acer Mars, animæque ad orcum descenderunt :
 " Itaque te oportet pugnam quidem primâ luce intermittere Achivorum,
 " Nos verò congregati curribus-advehemus huc cadavera
 " Bobus & mulis ; ac comburemus ea
 " Propè à navibus, ut ossa filiis quisque
 335 " Domum ferat, quando revertamur in patriam terram :
 " Tumulum autem circa pyram unum aggestâ-terra faciamus egressi,

Ver. 320. — δαιτὸς εἵτης] Vide suprâ ad
 α, 468.

Ver. 321. Νώτοισιν δ' Αἴαντα διλυκέεσσιν]
 Vescitur Æneas ———

Perpetui tergo bovis, & lustralibus extis.
 Æn. VIII, 182.

Al. Νώτοισι δ' Αἴαντα. Quod perinde est:
 Vide ad α, 51.

Ver. 332. Αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος]

Postquam exempta fames, & amor com-
 pressus edendi. Æn. VIII, 184.

Ver. 325. — ἀρίστη φαίνεται βελή.] Vide
 suprâ ad ε, 5.

Ver. 328. Πολλοὶ γὰρ.] Refertur istud γὰρ,
 ad id quod elegantius reticuit: " Audite me
 " de induciis jam paciscendis; NAM multi
 &c." Vide suprâ ad ε, 22.

Ver. 329. — αἶμα κελαινὸν εὐρρόον ἀμφὶ
 Σκάμανδρον.]

Et Tybrim multo spumantem sanguine
 cerno. Æn. VI, 87.

— recalent nostro Tyberina fluenti
 Sanguine adhuc, campique ingentes ossi-
 bus albet. Æn. XII, 350.

Ver. 332. — κυκλήσομεν.] Eustath. ad
 ἁμαξῶν κομισώμεν ——— προίαν ἐν ἐρεῖ, "Α-
 " μαξῶν ἐπάγειραν," ver. 426. Al. ἐν κυκλῶ
 συνελάσομεν.

Ver. 333. — κατακόμεν αὐτὰς] Vide
 infrâ ad ver. 428, & 430. Cæterum Eu-
 stathius, quanquam hanc lectionem probat,
 tamen apud Veterum plerosque scriptum
 testatur κατακόμεν.

Ver. 334. Τυτθὸν ἀπο πρὸ νεῶν] Ante ne-
 ves, parvo interjecto intervallo.

Ver. 336. — ἐξαγαγόντες.] Vide suprâ ad
 ζ, 252.

Ἀκρίτων ἐν πεδίῳ· ποτὶ δ' αὐτὸν δέιμονα ὦκα
 Πύργους ὑψηλὰς, εἴλαρ νηῶν τε καὶ αὐτῶν·
 Ἐν δ' αὐτοῖσι πύλας ποιήσομαι εὖ ἀρχαῖας,
 340 Ὅφρα δὲ αὐταῖσι ἱππηλασίῃ ὁδὸς εἴη·
 Ἐκποδὲν γ' βαθεῖαν ὀρύξομαι ἐγλύθι τάφρον
 Ἥ γ' ἱππεὺς καὶ λαὸν ἐρυκάκοι ἀμφὶς ἔσσω,
 Μὴ ποτ' ὀπιβεῖσιν πόλεμος Τρώων ἀγερώχων.
 Ὡς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα πάντες ἐπήνησαν βασιλῆες.
 345 Τρώων αὖτ' ἀγορὴ γχέτ' Ἰλίῳ ἐν πόλει ἄκρῃ,
 Δαίη, τετρηχῆα, κατὰ Πελάμοιο θυρήσι·
 Τοῖσιν δ' Ἀντιφῶς πεπνυμένος ἦρχ' ἀγορεύειν·
 Κέλνυτέ μοι, Τρῶες, καὶ Δάρδανοι, ἡδ' Ὀπίκχοι,
 Ὅφρ' εἴπω τά με θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι κελεύει.
 350 Δότ' ἀγέτ', Ἀργεῖον Ἑλένην καὶ κλήμαθ' ἅμ' αὐτῇ
 Δώροισιν Ἀτρεΐδῃσιν ἀγεῖν· νυῦ δ' ὄρκια πῖσα

“ Omnibus-communem in campo: juxta autem ipsum ædificemus citò
 “ Turres altas, propugnaculum naviumque & nostrum ipsorum.
 “ In ipsis autem portas faciamus benè cōagmentatas,
 340 “ Ut per ipsas equestris via sit:
 “ Exterius autem profundam fodiamus propò fossiam,
 “ Quæ equos & viros prohibeat circum-ducta,
 “ Nè quando ingravescat bellum Trojanorum superborum.
 Ita dixit: Omnes autem approbârunt principes.
 345 Trojanorum item concio facta est Ilii in arce summâ,
 Trepida, turbulenta, ad Priami fores:
 His autem Antenor prudens incepit concionari;
 “ Audite me, Trojani, & Dardani, & Socii,
 “ Ut dicam quæ me animus in pectoribus jubet.
 350 “ Eja agite, Argivam Helenam & opes cum ipsâ
 “ Reddamus Atreidis abducendas: nunc autem fœderibus fidis

Ver. 337. Ἀκρίτων] De κρήνῃ, κρήναι, ἀκρή-
 ναι, vide suprâ ad α', 309 & 314.
 Ibid. — ἐν πεδίῳ] Al. ἐκ πεδίου. Sicuti
 infra, ver. 436.
 Ibid. — ποτὶ] Al. προτί. Quod perinde est.
 Ver. 338. — εἴλαρ νηῶν τε καὶ αὐτῶν.]
 Bentl. hic annotat Porcius, (itemque Domina
 Dacier, ad θ', 177,) castris munitis ante ul-
 timum hunc annum nihil opus fuisse Græ-
 cæ. Quippe, dum Achilles adestet,
 Οὐδέποτε Τρῶες πρὸ πυλῶν Δαρδανιάων
 ὄψεσθαι, κινεῖ γὰρ ἐδεΐδισαν ὄβριμον ἔγχος.
 εἰ, 789.

Assente autem Achilles, Agamemnon
 ——— μάλα πολλὰ ποιήσατο ———,
 Καὶ δὴ τεῖχος ἔδωκε, καὶ ἤλασε τάφρον ἐπ'
 αὐτῷ
 ἔκτισαν, μεγάλην, ἐν δὲ σκόλοπας κατέπηξεν·
 Ἄλλ' οὐδ' ὥς δύναται σθένος Ἐκτορος. ———.
 εἰ, 348.

Ver. 339. — εἰ] Al. ἐπ'· notante En-
 chiridio.

Ver. 340. — ἱππηλασίῃ] Al. ἱππηλασίῃ.

Ver. 343. Μή ποτ' ἐπιβεῖσιν.] Futura & A-

nisi Verborum in ἰζῷ corripuntur, quia e-
 tiam in Prasenti vocalem habent non na-
 turâ, sed positione tantum productam. At
 βριθῶ Iota habet naturâ longam.

Ver. 347 — 354. — Ἀντίφῳ πεπνυμένῳ
 ἦρχ' ἀγορεύειν — τοῖσι δ' ἀνέστη Δῖος Ἀλέξαν-
 δρος.] Horatius, Lib. I, epist. 2;

Antenor censet belli præcidere causam.

Quid Paris? ut salvus regnet vivatque
 beatus,

Cogi posse negat. ———

Nempe, ut reddita Helenâ belli causam præ-
 cideret, id verò à Paride nè eâ quidem
 impetrari mercede potuit, etiam ut salvus
 deinceps & beatus regnaret. Sententia,
 perspicua admodum, & luculenta. Verba
 autem cum apud Horatium paulld essent im-
 peditiora, eleganter isto modo emendavit
 Bentleius:

Antenor censet belli præcidere causam:
 Quod Paris, ut salvus regnet vivatque
 beatus,

Cogi posse negat. ———

Ver.

- Ψόσάμφοι μαχόμεσθ' αὖ νύ τι κέρδιον ἡμῖν
 "Ελπομαι ἐκτελέεσθ', ἵνα μὴ ῥέξομαι ὧδε.
 "Ἡ τοι ὄγ' ὥς εἰπὼν κατ' ἄρ' ἔξετο· τοῖσι δ' ἀνέστη
 355 Δῖος Ἀλέξανδρος, Ἑλένης πόσις ἠυκόμοιο,
 "Ὅς μιν ἀμειβόμενος ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
 "Ἀντήνορ, σὺ μὲν ἔκ' ἐτ' ἐμοὶ φίλα ταῦτ' ἀγορεύεις·
 Οἶσθα καὶ ἄλλον μῦθον ἀμείνονα τῷδε νοῆσαι·
 Εἰ δ' ἐτεὸν δὴ τῷτον ἀπὸ παρθῆς ἀγορεύεις,
 360 Ἐξ ἄρα δὴ τοι ἔπειτα θεοὶ φρένας ὤλεσαν αὐτοί.
 Αὐτὰρ ἐγὼ Τρώεσσι μεθ' ἰωποδάμοις ἀγορεύσω·
 "Ἀντικρὺ δ' ἀπέφημι, γυναιῖκα μὲν ἔκ' ἀποδώσω·
 Κτήματα δ', ὅας ἀγόμεν' ἐξ Ἄργεος ἡμέτερον δῶ,
 Πάντ' ἐθέλω δόμεναι, καὶ ἔτ' οἴκοθεν ἄλλ' ὀπιθεῖναι.
 365 "Ἡ τοι ὄγ' ὥς εἰπὼν κατ' ἄρ' ἔξετο· τοῖσι δ' ἀνέστη
 Δαρδανίδης Πρίαμος, θεόφιν μήσωρ ἀτάλαντος·
 "Ὅς σφιν εὐφρονέων ἀγορήσατο καὶ μετέειπε·
 Κέκλυτέ μού, Τρῶες, καὶ Δάρδανοι, καὶ δ' Ὀπικεῖροι,
 "Ὅφρ' εἴπω τά με θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι κελεύει.
 370 Νῦν μὲν δόρυπον ἔλεσθε καὶ στρατὸν, ὡς τοπάρης περ,

" Violatis pugnamus: quare nihil utile nobis

" Autumo effectum-iri, nisi fecerimus ita.

Ille quidem sic locutus refedit: Iis autem surrexit

355 Nobilis Alexander, Helenæ maritus pulchræ-comas:

Qui ipsum respondens verbis alatis allocutus est;

" Antenor, tu quidem non jam mihi grata hæc dicis:

" Nōsti & aliam sententiam meliorem hæc excogitare:

" Sin autem reverà hanc feriò dicis,

360 " Utique tibi jam dii mentem ademerunt ipsi.

" At ego Trojanos inter equum-domitores dicam-sententiam;

" Aperitè autem profiteor, conjugem quidem non reddam:

" Opes verò quasunque abduxi ex Argo nostram domum,

" Omnes volo dare, atque etiam de meo alias adjungere.

365 Ille quidem sic locutus confedit: Inter eos autem surrexit

Dardanides Priamus, diis consiliarius par:

Qui ipsis sapiens concionatus est & dixit;

" Audite me, Trojani, & Dardani, & Socii,

" Ut dicam, quæ me animus in peccoribus jubet.

370 " Nunc quidem cœnam sumite per exercitum, sicut antea,

Ver. 353. — ἵνα μὴ ῥέξομαι ὧδε.] Voca-

bulorum, ἵνα μὴ. vis huiusmodi est: " Ni-

" hil video, cuius rei spe adduci possumus,

" QUOMINUS Helenam reddamus." Porro

quâ ratione, ἵνα, hic ultimam producat; item

Ἀλέξανδρος, ver. 355; & ἀμειβόμενος, ver. 356;

& ἀντικρὺ, ver. 362; vide supra ad α, 51.

Ver. 355. — Ἑλένης πόσις ἠυκόμοιο.] Τὴν

Ἀλέξανδρον Ὀμηρος " Ἑλένης πόσιν ἠυκόμοιο,"

μυθὲν ἔχοντα πρὸς δέξαν ἄλλο, σεμνύνων, ἀπὸ τῆς

γυναικὸς ὀνομάζει πολλάνκις. Plutarch. in Galbâ.

Ver. 358. Οἶσθα καὶ ἄλλον μῦθον ἀμείνονα.]

Μὴ τοῖς ἀμαρτάνουσι σὺν ὀργῇ καὶ πρὸς ὕβριν

ἐπιφυόμενοι, ἀλλ', ὡς Ὀμηρος, ἠθικώτερον. —

" εἶσθα καὶ ἄλλον μῦθον ἀμείνονα." Plutarch.

παρὰ γέμ. πολιτικῶν.

Ver. 359. Εἰ δ' ἐτεὸν δὴ —. Ἐξ ἄρα δὴ

De isto, δὴ, vide supra ad β, 158.

Ver. 366. — Θεόφιν μήσωρ ἀτάλαντος.

Non quod Priamus hæc in parte sententiam

potiorem sequeretur, Paridi nimum facili-

sed quod in universum vir esset gravis, su-

piens & benignus. De voce, ἀτάλαντος,

vide supra ad β, 627.

Ver. 370. — κατὰ στρατὸν.] Al. κατὰ

πλῆλιν. Minus rectè. Nam, ver. 380, κατὰ

πον ἐπιθ' εἶλοντο κατὰ στρατὸν.

- Καὶ φυλακῆς μνήσασθε, ἢ ἐγρήγορθε ἕκαστος.
 Ἦῶθεν δ' Ἰδαῖος ἴτω κοίλας ὑπὶ νῆας,
 Εἰπέμεν Ἀτρεΐδης, Ἀγαμέμνονι ἢ Μενελάω,
 Μῦθον Ἀλεξάνδροιο, τῷ εἵνεκα νεῖκος ὄρωρε.
 375 Καὶ ἣ τέδ' εἰπέμεναι πυκινὸν ἔπος, αἳ κ' ἐθέλωσι
 Παύσασθαι πολέμοιο δυσχερές, εἰσόκε νεκρὸς
 Κήομεν· ὕστερον αὐτε μαχησόμεθ', εἰσόκε δαίμων
 Ἄμμε Διακρίνη, δῶη δ' ἑτέροισί γε νίκην.
 Ὡς ἔφαθ'· οἳ δ' ἄρα τῷ μάλα μὲν κλύον, ἡδ' ὑπὶ θόνοιο.
 380 Δόρπον ἔπειθ' εἰλοντο καὶ στρατὸν ἐν τελέεσσιν.
 Ἦῶθεν δ' Ἰδαῖος ἔβη κοίλας ὑπὶ νῆας.
 Τὰς δ' εὖρ' εἰν ἀγορῇ Δαναῶς, θεράποντας ἄρειθον,
 Νῆϊ παρὰ πρύμνῃ Ἀγαμέμνονος· αὐτὰρ ὁ τοῖσι,
 Στὰς ἐν μέσοισιν, μετεφώνεεν ἡπύτα κήρυξ·
 385 Ἀτρεΐδαι τε, ἢ ἄλλοι ἀριστῆες παναχαϊῶν,
 Ἠνώγει Πριάμους τε, ἢ ἄλλοι Τρῶες ἀγαυοί,
 Εἰπεῖν, αἴ κε περ ὕμμι φίλον ἢ ἡδὺ γένοιτο,
 Μῦθον Ἀλεξάνδροιο, τῷ εἵνεκα νεῖκος ὄρωρε.
 Κτήματα μὲν ὅς' Ἀλέξανδρος κοίλῃς ἐνὶ νηυσὶν
 390 Ἠγάγετο Τροίῳδ', ὡς περὶν ὠφέλῃ ἄπολέσθαι,
 Πάντ' ἐθέλει δόμῃναι, ἢ ἔτ' οἴκοθεν ἄλλ' ὑπὶ θείναι·

“ Et excubiarum mementote, & vigilate quisque :

“ Manè autem Idæus eat cavas ad naves,

“ Nuntiatum Atridis, Agamemnoni & Menelao,

“ Sententiam Alexandri, cujus causâ contentio exorta est.

375 “ Quin & hunc addat prudentem sermonem, num velint

“ Cessare à bello horrifono, donec cadavera

“ Combusserimus : postea iterum pugnabimus, donec fatum

“ Nos dirimat, detque alterutris victoriam.

Sic dixit : Illi autem ei maxime auscultarunt, & paruerunt.

380 Cœnam deinde sumpserunt per exercitum turmatim.

Manè autem Idæus ivit cavas ad naves.

Invenit verò in concione Danaos, famulos Martis,

Navis ad puppim Agamemnonis : atque ille inter eos,

Stans in mediis, vocem-edidit vocalis præco ;

385 “ Atridæque & alii Principes omnium Græcorum,

“ Jussit Priamisque, & alii Trojani illustres,

“ Dicere, si quidem vobis gratum & jucundum sit,

“ Sententiam Alexandri, cujus causâ contentio exorta est.

“ Opes quidem quasunque Alexander cavis in navibus

390 “ Adduxit Trojam, (utinam antè periisset,)

“ Omnes vult dare, & etiam de suo alias adjungere :

Ver. 374 & 388. — τῷ εἵνεκα νεῖκος ὄρωρε.]

Οραμε, hoc in loco, non est ab ὄρωρον, sed

ab ὄρωρε. Cujus causâ bellum hodiè gerimus.

Vide suprâ ad α', 37.

Ver. 375. — πυκινὸν ἔπος.] Quâ ratione,

πυκινόν, hic ultimam producat ; item, μὲν,

ver. 389 ; & περὶν, ver. 390 ; vide suprâ ad

α', 51.

Ver. 377. Κήομεν] Αἰ. κείομεν. Vide su-

prâ ad ver. 333.

Ver. 378. Ἄμμε] Nos duos populos. Vide

suprà ad α', 59 & 566 ; item ad β', 288 ;

& ad ε', 487.

Ibid. — Διακρίνη] Vide suprâ ad α', 309.

Ver. 384. — ἡπύτα] Vide suprâ ad α',

175.

Ver. 385. — ἀριστῆες παναχαϊῶν.] Ita edi-

dit Barnesius, ex tribus MSS. Αἰ. εὐκνήμι-

δες Ἀχαιοί.

Ver.

- Κεριδίλω δ' ἄλοχον Μενελάω κυδαλίμοιο
 Οὐ φησιν δώσειν· ἧ μιν Τρῳῆς γε κέλον].
 Καὶ ᾧ τόδ' ἠνώγεον εἰπεῖν ἔπος, αἶ κ' ἐθέλητε
 395 Παύσασθ' πολέμοιο δυσηχέος, εἰσόκε νεκρὸς
 Κήομεν· ὕστερον αὖτε μαχησόμεθ', εἰσόκε δαίμων
 Ἄμμε Διὶ κρήνη, δῶν δ' ἐτέροισί γε νίκη.
 Ὡς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρ' αἶψα πάντες ἀκλῶ ἐχθρόνιο σιωπῇ.
 Ὅφρ' ᾧ δὴ μετέειπε βολὴν ἀγαθὸς Διομήδης·
 400 Μῆτ' ἄρ' τις νῦν κλήματ' Ἀλεξάνδροιο δεχέσθω,
 Μῆθ' ἑλένῳ· γνωτὸν γάρ, κὶ ὅς μάλα νήπιός ἐστιν,
 Ὡς ἦδη Τρῳέαςιν ὀλέθρεα πείρεσθ' ἐφῆπ].
 Ὡς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρ' αἶψα πάντες Ὀδυσσεύς ἦεν Ἀχαιῶν,
 Μῦθον ἀγαυὰ μῦθοι Διομήδεος ἱπποδάμοιο.
 405 Καί ποτ' ἄρ' Ἰδαῖον προσέφη κρείων Ἀγαμέμνων
 Ἰδαῖ, ἧτοι μῦθον Ἀχαιῶν αὐτὸς ἀκχεῖς,
 Ὡς τοι ὑποκρίνον]. ἐμοὶ δ' Ὀδυσσεύς ἔτῳς.
 Ἀμφὶ γὰρ νεκροῖσιν κατακήμεν ἔτι μεγάρις.
 Οὐ γάρ τις φειδὼ νεκρῶν κατατεθνηώτων

- “ Juvenem autem uxorem Menelai gloriosi
 “ Negat se redditurum : quanquam eum Trojani sanè hortantur.
 “ Quin & hunc *insuper* jusserunt dicere sermonem, num velitis
 395 “ Cessare à bello horrifono, donec mortuos
 “ Cremaverimus ; postea iterum pugnabimus, donec fatum
 “ Nos dirimat, detque alterutrius victoriam.
 Sic dixit : illi verò omnes obmutuerunt silentio.
 Tandem autem inter eos locutus est pugnâ-strenuus Diomedes ;
 400 “ Nè quis nunc opes Alexandri accipiat,
 “ Neque *ipsam quidem* Helenam : Manifestum enim ei, qui vel planè infans est,
 “ Quod jam Trojanis interitus extremitates immineant.
 Sic dixit : omnes autem acclamabant filii Achivorum,
 Sermonem admirati Diomedis equum-domitoris.
 405 Atque tum porrò Idæum allocutus est rex Agamemnon ;
 “ Idæe, utique sententiam Achivorum ipse audis,
 “ Quemadmodum tibi respondeant : mihi autem *itidem* placet sic.
 “ Sed de mortuis cremandis nihil ægrè-fero :
 “ Non enim ullo modo invidendum cadaveribus mortuis

Ver. 392. Κεριδίην δ' ἄλοχον.] Vide suprâ ἐρούσιν ἀνδρῶν. *Eustath.* Vide suprâ ad ver. 314.

Ver. 394. Καὶ δὲ τόδ' ἠνώγεον.] Pronuntiabatur, ἠνώγεον.

Ver. 395. Παύσασθαι—, εἰσόκε νεκροὺς Κήομεν.]

Corpora, per campos ferro quæ fusa jacebant,

Redderet, ac tumulo fineret succedere terræ. *En.* XI, 102.

Ver. 396. Κήομεν] Vide suprâ ad ver. 333.

Ver. 398. —ἀκλῶ ἐγένοντο σιωπῇ.] Τῶν Ἑλλήνων τὸ μὲν Πλῆθος σιγῇ, ὅτι τῶν Βασιλέων ἦν τὸ ἀποκρίνασθαι. Οἱ δὲ γε Βασιλεῖς σιωπῶσιν, οὐ μόνον φειδοῖ τῶν Ἑλλήνων, ἵνα μὴ δόξωσιν ἐπὶ καλῶ τῶ ἑαυτῶν οἱ Ἀτρεΐδαι παραβάλλειν κινδύνοις τοὺς ἄλλους· ἀλλὰ καὶ διότι παύουσιν, ὥς ἀισχυρόμενοι οἱ ἄριστοι οὐδὲν

Ver. 399. —βῆεν ἀγαθὸς] Vide suprâ ad β', 408.

Ver. 400. Μῆτ' ἄρ' τις.] Repperit *Barnesius* in uno MS, Μὴ γάρ τις. Quod emphaticum habet non contemnendam.

Ver. 401. Μῆθ' ἑλένῳ.] Neque *ipsam quidem* Helenam, ἥς εἴνεκα νεῖκος ἔργον. Pulcherrimè hoc, & (ut rectè notavit *Eustathius*) convenientissimè ad personam Diomedis περὶ μεγαλόφρονος.

Ver. 402. Ὡς ἦδ' η] Vide suprâ ad α', 537.

Ver. 407. —ὑποκρίνονται] Vide suprâ ad α', 309.

Ver. 408. —κατακήμεν] Vide suprâ ad ver. 333.

Ver. 409. Οὐ γάρ τις φειδὼ νεκρῶν.] Nullum

- 410 Γίνεται, ἐπεὶ κε θάνωσι, πυρὸς μελιασέμεν ὦκα·
 "Ορκία ᾗ Ζεὺς ἴσω ἐρίγδεπτο, πόσις "Ηρης.
 "Ὡς εἰπὼν, τὸ σκῆπτρον ἀνέχεθε παῖσι θεοῖσιν.
 "Αψορρόν δ' Ἰδαῖον ἔβη ποτὶ Ἴλιον ἱελὺ.
 Οἱ δ' ἑατ' εἰν ἀγορῇ Τρῶες ἢ Δαρδανίῳνες,
 415 Πάντες ὁμηγερέες, ποτιδέγμενοι ὁππότε ἀν' ἔλθοι
 Ἰδαῖον· ὁ δ' ἄρ' ἦλθε ἢ ἀγγελίῳ ἀπέειπε,
 Στάς ἐν μέσσοισιν· τοὶ δ' ὠπλίζοντο μάλ' ὦκα,
 Ἀμφότερον, νέκυάς τ' ἀγέμεν, ἕτεροι ᾗ μεθ' ὕλῳ.
 Ἀργεῖοι δ' ἐτέρωθεν εὐασέλμων δότῳ νηῶν
 420 Ὀτρυνον νέκυάς τ' ἀγέμεν, ἕτεροι ᾗ μεθ' ὕλῳ.
 Ἥελιον μὲν ἔπειτα νέον προσέβαλλεν ἀρέεας,
 Ἴξ ἀκαλαρρέϊταιο βαθυρρόος Ὀκεανοῖο,
 Οὐρεχνὸν εἰσανιών· οἱ δ' ἦντεον ἀλλήλοισιν.
 "Εὐθα Δραγνῶναι χαλεπῶς ἦν ἄνδρα ἕκασον·
 425 Ἀλλ' ὕδατι νίζοντες δότῳ βρότον αἱματόεντα,
 Δάκρυα θερμὰ χέοντες, αἱμαξάων ἐπάειραν.
 Οὐδ' εἶα κλαίειν Πρίαμον μέγας· οἱ ᾗ σιωπῇ
 Νεκρὸς πυρκαϊῆς ἐπενήνεον, ἀχνύμενοι κῆρ·

410 " Est, postquam occubuerint, igne gratum-officium-facere οcyῖς :
 " Fœderis autem Jupiter esto-testis, altitonans, maritus Junonis.

Sic locutus, sceptrum sustulit omnibus diis.

Retrò verò Idæus ivit ad Ilium sacram :

Sedebant autem in concione Trojani & Dardani,

415 Omnes congregati, expectantes quando rediret
 Idæus : Ille autem venit & nuntium exposuit,
 Stans in mediis : Hi autem accingebantur perquam celeriter,
 Utrumque *ad opus*, alii ad cadavera advehenda, alii verò ad lignandum ;
 Argivi item ex-alterâ-parte bonis-transftris-instructis à navibus

420 Properabant, alii ut cadavera adveherent, alii verò lignatum·

Sol quidem dein recens percutiebat radiis arva,

Ex leniter-fluente profundo Oceano,

Cœlum ascendens : illi verò occurrebant sibi invicem,

Tunc dignoscere difficile erat virum quemque *in mortuis* :

425 Sed aquâ abluentes tabum sanguino lentum,

Lachrymas calidas fundentes, curribus imposuerunt.

Neque sinebat flere Priamus magnus : illi igitur silentio

Cadavera rogo cumulatim-imponebant, mœrentes corde :

Nullum cum victis certamen, & ætherē
 cassis. *Æn.* XI, 104.

Ibid. — νεκίων κατατεθνηώτων.] Non esse

hoc ταυτολόγον, liquet ex Scriptoribus Tra-
 gicis, quorum locutio *Sermoni* propior est :

Οὐ μαρτυρήσει ταῦθ' ὁ κατθανὼν νέκυς.

Sophoc. *Antig.* 525.

Ibid. — κατατεθνηώτων.] Vide suprà ad
 α', 265 ; ad β', 818 ; & ad ζ', 464.

Ver. 412. — ἀνίσχεθε] *Al.* ἀνίσχεται.

Ver. 413. — ποτὶ] *Al.* πορτί.

Ver. 415. — ποτιδέσμενοι] *Al.* ποτιδέσμενοι.

Ver. 416. Ἰδαῖος.] Quâ ratione, Ἰδαῖος,
 hic ultimam producat ; item, ἀγέμεν, *ver.*

418 & 420 ; vide suprà ad α', 51.

Ver. 417. — τοὶ δ' ὠπλίζοντο μάλ' ὦκα
 μεθ' ὕλῳ· Ἀργεῖοι δ' ἐτέρωθεν.]

— & pace sequestrâ

Per sylvas Teucris, mixtique impunè Latinî

Erravere jūgis — *Æn.* XI, 133.

Ver. 418. — μεθ' ὕλῳ.] Vide suprà ad γ', 151.

Ver. 421. — ἀρέεας.] Vide suprà ad ζ', 142.

Ver. 422. — ἀκαλαρρέϊταιο βαθυρρόος Ὀκεα-
 νοῖο.] Ἀκαλαρρέϊταιο δὲ, ἔχει τινὰ ἐμφασιν τῆς

πλημμυρίδος ἐχέσης τὴν ἐπίβασιν παραίαν, καὶ
 ἡ τελευτὴ τοῦδ. *Strabo, lib.* I, p. 9. Ἐπὶ τῇ

βραδυκινήτῃ στοιχείῃ τῇ ὕδατος, — ὅτε μὲν
 τὸ ἐρημαῖον δηλῶν τῆς ἐπιβόας· φησὶν δὲ, "Εξ

" ἀκαλαρρέϊταιο —." ὅτε δὲ, τὴν αἰτίαν ἐμφαι-
 ναν τῆς βραδυκινήσεως λέγει γὰρ, " βαθυρρόος

" Ὀκεανοῖο." *Aristid.* *Quintilian.* *de Musica,*
lib. II, p. 81.

Ver. 428. Νεκρὸς πυρκαϊῆς ἐπενήνεον.]

Constituere

- Ἐν ᾧ πυρὶ πρήσαντες ἔβαν ποτὶ Ἴλιον ἱερῷ.
 430 Ὡς δ' αὐτως ἐτέρωθεν ἑκκνήμιδες Ἀχαιοὶ
 Νεκρὰς πυρκαϊῆς ἐπενήνεον, ἀχνύμενοι κῆρ.
 Ἐν ᾧ πυρὶ πρήσαντες ἔβαν κοίλας ᾄπ' ὑῆας.
 Ἡμῶ δ' ἔτ' ἄρ' πω ἦώς, ἔτι δ' ἀμφιλύκη νύξ,
 Τῆμ' ἄρ' ἀμφὶ πυρὶ κρητὸς ἔγρετο λαὸς Ἀχαιῶν.
 435 Τύμβον δ' ἀμφ' αὐτῷ ἓνα ποίεον ἐξαγαγόντες
 Ἀκρητον ἐκ πεδίσ· ποτὶ δ' αὐτὸν τᾶχ' ἔδειμαν,
 Πύργους δ' ὑψηλὰς, εἴλαρ νηῶν τε καὶ αὐτῶν.
 Ἐν δ' αὐτοῖσι πύλας ἐνεποίεον εὖ ἀραρυίας,
 Ὀφρεθὶ δὲ αὐτῶν ἰσπηλασίῃ ὁδὸς εἴη.
 440 Ἐκίσθεν ᾧ βαθείαν ἐπ' αὐτῷ τάφρον ὄρυξαν,
 Εὐρεΐαν, μεγάλῃ· ἐν ᾧ σκόλοπας κατέπηξαν.
 Ὡς οἱ μὲν πονέοντο καρηκομόωντες Ἀχαιοί.
 Οἱ δ' θεοί, πᾶρ Ζηνὶ καθήμενοι ἀστεροπητῇ,

Quum verò igne cremassent, redierunt ad Ilium sacrum.

- 430 Similiter etiam ex-alterâ-parte benè-ocreati Achivi
 Cadavera rogo cumulativè-imponebant, moerentes corde:
 Iisque igne crematis, redierunt cava ad naves.
 Cum verò nondum esset aurora, sed adhuc sublustis nox,
 Tum circa pyram lecta surrexit manus Achivorum;

- 435 Tumulum autem circa eam unum fecerunt egressi
 Omnibus-communem extra campum: juxtaque ipsum, murum ædificârunt,
 Turrèsque altas, propugnaculum naviumque & ipsorum.
 In eis autem portas fecerunt benè coagmentatas;
 Ut per illas equestris via esset:

- 440 Exteriùs autem profundam propè illum fossam foderunt,
 Latam, magnam; inque eâ vallos defixerunt.
 Sic quidem laborabant comantes Achivi.

Ceterùm dii, apud Jovem sedentes fulgurum-auctorem,

Constituere pyras; huc corpora quisque suorum
 More tulere patrum; subjectisque ignibus atris
 Conditur in tenebras altum caligine cœ-
 lum. *Æn. XI, 185.*

Ver. 429. — ποτὶ] *Al. ποτί.*

Ver. 430. Ὡς δ' αὐτως ἐτέρωθεν —

Ἀχαιοὶ Νεκρὰς]

Nec minùs & miseri diversâ in parte Latini
 Innumeras struxere pyras; —

— confusæque ingentem cædis acervum

Nec numero nec honore cremant. —

Moerentes altum cinerem & confusa ruebant
 Ossa focis, tepidoque onerabant aggere
 terræ. *Æn. XI, 203.*

Ver. 431. — ἀχνύμενοι] Vide suprâ ad γ', 260.

Ver. 433. Ἡμος δ' ἔτ' ἄρ' πω ἦώς.]

Aurora intereâ miseris mortalibus almam
 Extulerat lucem. — *Æn. XI, 182.*

Ibid. — ἀμφιλύκη νύξ.] Ὅτε πᾶσιν ἐστὶ
 σκότος, ὁ λύκος βλέπει. Ἐνθεν τοὶ καὶ Λυκόεως
 κέκληται ὁ καιρὸς ἕως τῆς νυκτός. — Δοκεῖ δὲ
 μοι καὶ Ὀμηρὸς λέγειν ἀμφιλύκην νύκτα, καθ'
 ἣν ἦδη βλέποντες λύκοι βαδίζουσιν. *Ælian. de*
Animal. lib. X, c. 26. "Prisci Græcorum

"primam lucem, quæ præcedit Solis exortus,
 "λύκην appellaverunt, ἀπὸ τῆς λευκῆ. Id tem-
 "poris hodieque λυκόεως cognominant. *De*

"quo tempore, ita Poëta scribit, — ἀμφιλύκη

"νύξ. Idem Homerus, — Ἀπὸ λυκῆς ἡ νύκτις

"γενέαι, — quod significat, τῇ γενεῇ τῆς νυκτός

"κην, id est, qui generat exortu suo lucem.

"(Vide suprâ ad δ', 101.) — Annum quoque

"vetustissimi Græcorum λυκάβαντα appellant,

"τὸν ἀπὸ τῆς λύκῃ, id est Sole, βαινόμενον καὶ

"μετρίμενον. Λύκον autem Solem vocari, e-

"tiam Lycopolitana Thebaïdos civitas testi-

"monio est; quæ pari religione Apollineum,

"itemque Lyræum, hoc est, λύκον colit; in u-

"troque Solem venerans." *Macrob. Satur-*

nal. lib. I, c. 17.

Ver. 434. — κρητὸς] Vide suprâ ad α',

309 & 314.

Ver. 436. — ἐκ πεδίσ.] *Ver. 337.* scriptum est,

ἐν πεδίῳ. Quo tamen & ipso in loco *Eustathius*

videtur legisse, ἐκ πεδίσ. Nam & iste ita

commentatur; ἔξω πᾶσι τῆς πεδιδάδος, πάλιν ἐν

πάνυ μακρὰν. Vide & suprâ ad ζ', 252.

Ver. 437. — εἴλαρ νηῶν τε καὶ αὐτῶν.]

Vide suprâ ad *ver. 338.* Ceterùm hoc in

loco scribit *Barnesius*, αὐτῶν.

Ver. 438, 439. — εὖ ἀραρυίας, — ἱππηλα-

σίῃ.] *Al. ἐπ' ἀραρυίας, — ἱππηλασίῃ.*

Ver. 440. Ἐκίσθεν δὲ βαθείαν] Vide infrâ

ad *ver. 449.*

Θηειῶτο μέγα ἔργον Ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων.

445 Τοῖσι δ' ἔμυθων ἦρχε Ποσειδάων ἐννοσίχθων.

Ζεῦ πάτερ, ἥ ῥά τις ἐστὶ βροτῶν ἐπ' ἀπείρωνα γαῖαν,

ὅστις ἔτ' ἀθανάτοισι νόον ἢ μῆτιν ἐνίψει;

οὐχ ὁρέας δ', ὅτι αὐτε καρηκομόωντες Ἀχαιοὶ

τείχεσσι εἰσείσαντο νεῶν ὑπερ, ἀμφὶ δ' ἐτάφρον

450 ἤλασαν, οὐδὲ θεοῖσι δόσαν κλειτὰς ἐκατόμβας;

τῷ δ' ἦτοι κλέεσσι ἔσαι, ὅσον τ' Ὀπκιδνάω ἡώς.

τῷ δ' Ὀπκιδνάω, ὅ, τ' ἐγὼ ἢ φοῖβεσσι Ἀπόλλων

Ἥρω Λαομέδοντι πολίσσαμεν ἀβλήσαντε.

τὸν δ' ἐμὲν ὀχρήσας προσέφη νεφεληγερέτα Ζεὺς.

455 ὦ πόωοι, ἐννοσίχθαι εὐρυθενές, οἷον εἶπες.

ἄλλεσσι κέν τις τῷτο θεῶν δείσειε νόημα,

ὅς σεο πολλὸν ἀφαιρότερος χεῖρεσσι τε μένος τε.

Σὸν δ' ἦτοι κλέεσσι ἔσαι, ὅσον τ' Ὀπκιδνάω ἡώς.

Admirabundi-spectabant magnum opus Achivorum are-loricatorum,

445 Eoque inter loqui orsus est Neptunus concussor terræ;

"Jupiter pater, ecquis est mortalium in immensâ terrâ,

"Qui posthac immortalibus mentem & consilium suum dicat?

"Non vides verò, quomodo rursùm comantes Achivi

"Murum struxerint pro navibus, circumque fossam

450 "Duxerint, neque diis dederint inclytas hecatombas?

"Hujus profectò gloria erit, quâcunque diffunditur lux.

"Illius autem obliviscuntur, quem ego & Phoebus Apollo

"Heròi Laomedonti ædificavimus-circa-urbem, malis-exerciti-laboribus.

Hunc autem graviter indignatus allocutus est nubes-cogens Jupiter;

455 "Pater, terræ-concussor latè-potens, quale hoc dixisti!

"Alius utique aliquis deorum hoc reformidâsset opus excogitatum,

"Qui te multò imbecillior manibusque animisque:

"Tua verò certè gloria tibi erit, quàm-latè diffunditur lux.

Ver. 444. Θειῶτο μέγα] Vide suprâ ad 4, 51.

Ver. 446. — ἀπείρωνα γαῖαν]

— vastæ — terræ. *Æn.* X, 57.

Ver. 447. — ἀθανάτοισι] Vide suprâ ad 4, 398.

Id. — νόον καὶ μῆτιν ἐνίψει.] Dupl. c. m.

horum verborum explicandi rationem affert

Eustathius: Ut accipiantur scilicet vel ἀπο-

φασκεῖται, sine interrogatione; Ἐπὶ τίνες ἐστὶ,

καὶ μετὰ τοῦς Τηταῖας ἐκείνης καὶ τοῦς γήαν-

τας, αὐ κακολογήσονται καὶ βλάψουσιν ἡμᾶς, εἴπω

αὐ Ἀχαιοὶ τοιαῦτα δράσει διχα ἡμῶν. Vel,

eam interrogatione; Ἀρε δὴ ἐστὶ τις ἀπὸ γῆν,

ἐνίψει (τυπέσει ἐνίσπη) βελὴν οἰκίαν ἡμῶν

τῆς θεᾶς, νόον μαντείας, ἢ καὶ δύσει; ἔπει-

αὐ Ἀχαιοὶ οὕτω τειχίζουσι, μήτε μαντισοῦ-

μενοι, μήτε δύσαντες. Posteriorē expli-

candi rationem secuti sunt Recentiores: Pri-

orem præfert *Eustathius*, τὰτ' ἄλλα, καὶ ὅτι τὸ

ἐμφικὲς ἀπλάως δηλοῖ τὸ ἐνίσπη, ἢ ἐνέρι, ἀλλὰ

τὸ κακολογήσει. *Mibi* ita videtur: utique si

Eustathii sententia vera esset, jam neque il-

lud τις [ἢ ῥά τις ἐστὶ βροτῶν] satis venustè

positum; neque amplificationem istam, ἐπ'

ἀπείρωνα γαῖαν, rectè interjectam; neque istud,

ἀθανάτοισι νόον καὶ μῆτιν ἐνίψει, satis id signi-

ficanter dicere, quod sit ita κακολογήειν καὶ

βλάπτειν θεῶς, quomodo eos Titanes & Gi-

gantes ἐκακοῦ ἤσαν καὶ ἐβλάψαν.

Ver. 448. Ζεῦ πάτερ, — οὐχ ὁρέας δ'.]

Jupiter omnipotens, —

Aspicis hæc? — *Æn.* IV, 206, 208.

Ibid. — αὐτε] Rursùm; post nostrum

scilicet dirutum.

Ver. 449. — ἐτείχισαντο] Ità edidit *Bar-*

nosius: Rectè, ut mihi quidē videtur. Nam

ἐτείχισαντο antepenuit mām necessariò corri-

pit. Vide suprâ ad 4, 140.

Ibid. — ἀμφὶ δὲ τὰ τρον ἤλασαν, οὐδὲ θεοῖσι]

— Quibus hæc mediū fiducia valli,

Fossarumque moræ, læti discrimina parva,

Dant animos; annon viderunt mœnia

Tr iæ

Neptuni fabricata manu confidere in

ignes? *Æn.* IX, 142.

Ver. 474. — νεφεληγερέτα] Vide suprâ

ad 4, 175.

Ver. 456. Ἄλλος κέν τις.] Non vacat istud,

κέν. Eam enim ferè vim habet, ac si latine di-

cas. Utique alius aliquis; vel. Alius sanè aliquis.

Ver. 457. Σὸν δ' ἦτοι] *Al.* Σὸν δὴ τοι' &c,

Σοὶ δ' ἦτοι.

U 2

Ver.

- "Αγρει μᾶν, ὅτ' ἂν αὖτε καρηκομόωντες Ἀχαιοὶ
 460 Οἴχων' σιὴν νηυσὶ φίλιω ἐς πατρίδα γαῖαν,
 Τείχε' ἀναρρήξας, τὸ μὲν εἰς ἄλα πᾶν καταχῶσαι
 Αὖτις δ' ἥϊονα μεγάλῳ φαρμάβοισι καλύψαι,
 "Ὡς κέν τοι μέγα τείχε' ἀμαλδιῶν' Ἀχαιῶν.
 "Ὡς οἱ μὲν ποιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον.
 465 Δύσετο δ' ἥελιος, τετέλεστο δ' ἔργον Ἀχαιῶν.
 Εὐφόμεον δ' ἦτορ κλισίας, ἢ δόρπον ἔλοντο.
 Νῆες δ' ἐν Λήμνοιο παρέσασαν, οἶνον ἄγρσαι,
 Πολλαὶ, τὰς προέηκεν Ἰησονίδης Εὐνῆος,
 Τὸν ῥ' ἔτεχ' Ὑψιπύλη ἱὸν Ἰήσωνι ποιμένι λαῶν.
 470 Χωρὶς δ' Ἀτρείδῃσ', Ἀγαμέμνονι ἢ Μενελάῳ,
 Δῶκεν Ἰησονίδης ἀγέμεν μέθυ, χίλια μέτρα.
 "Ενθεν ἄρ' οἰνίζοντο καρηκομόωντες Ἀχαιοί,
 "Ἄλλοι μὲν χαλκῷ, ἄλλοι δ' αἰθῶνι σιδήρῳ,
 "Ἄλλοι δ' ῥίνοϊς, ἄλλοι δ' αὐτοῖσι βόεσσιν,
 475 "Ἄλλοι δ' ἀνδραπόδεσσιν· τίθεντο δ' αἶψα θάλειαν.
 Παννύχιοι μὲν ἔπειτα καρηκομόωντες Ἀχαιοὶ
 Δαίνυντο· Τρῶες δ' ἦτορ πόλιν ἢ δ' ὀπίκεροι.
 Παννύχιος δέ σφιν κακὰ μῆδετο μητιέτα Ζεὺς,
 Σμερδαλέα κλυπέων· τὰς δ' ἠλκωρὸν δέος ἦρει.
 480 Οἶνον δ' ἐν δεπῶων χαμάδις χέον, εἰδὲ τις ἔτλη
 Περὶν πίεον, περὶ λείψαι ὑπερμυθεῖ Κρονίωνι.
 Κοιμήσαντ' ἄρ' ἔπειτα, ἢ ὕπνῳ δῶρον ἔλκοντο.
 " Age porro, cum retrò comantes Achivi
 460 " Abierint cum navibus dilectam in patriam terram,
 " Murum deturbatum hunc quidem in mare totum demergito;
 " Postea autem littus magnum arenâ obtegit;
 " Ut aded ingens murus evanescat Achivorum.
 Sic illi quidem talia inter se colloquebantur.
 465 Occidit verò sol, absolutumque est opus Achivorum.
 Boves autem mastabant per tentoria, & cœnam fumebant.
 Naves porro è Lemno appulerant, vinum vehentes,
 Multra, quas miserat Iasonides Euneus,
 Quem peperit Hypsipyle ex Iasone pastore populorum.
 470 Seorsum autem Atridis, Agamemnoni & Menelao,
 Dederat Iasonides munere-ferendum vinum mille mensuras.
 Inde utique vinum emebant comantes Achivi,
 Alii quidem ære, alii autem splendido ferro,
 Alii autem pellibus, alii verò ipsis bobus,
 475 Alii demum mancipiis; apparabantque convivium lætum.
 Per-totam-noctem quidem deinde comantes Achivi
 Epulabantur; Troës verò per urbem, & socii.
 Pernox verò ipsis mala moliebatur providus Jupiter,
 Terribiliter tonans; illos autem pallidus timor cepit:
 480 Vinum autem ex poculis in terram fundebant, nec quisquam ausus est
 Ante bibere, quam libâisset præpotenti Saturnio.
 Decubuerunt deindè, & somni donum ceperunt.

Ver. 462. — ἥϊονα μεγάλην.] Quâ ratione, ἥϊονα, hic ultimam producat; item δέ, ver. 474; vide suprâ ad α', 51.

Ver. 465. Δύσετο] Vide suprâ ad β', 35; & ad ε', 109.

Ver. 474. — αὐτοῖσι βόεσσιν] Al. αὐτῇσι βόεσσιν.

Ver. 478. — μητιέτα] Vide suprâ ad α', 175.

Ver. 479. — κλυπέων] Vide suprâ ad δ', 455.

Ibid. — ἦρει.] Vide suprâ ad δ', 492.

Ver. 481. — λείψαι.] Vide suprâ ad β', 267.

T H S

Τ Η Σ

ΟΜΗΡΟΥ ΙΛΙΑΔΟΣ

ΡΑΨΩΔΙΑ, ἢ ΓΡΑΜΜΑ, Θ'.

ὑπόθεσις τῆς Θ' ΟΜΗΡΟΥ Ῥαψωδίας.

ΖΕΥΣ ἀπαγορεύσας τοῖς θεοῖς μηδετέρῳ βοηθεῖν τῶν στρατῶν, ἐπὶ τὴν Ἴδην κατέρχε-
ται· καὶ ἀσθενέστερον ἴσον μαχομένης τὰς Ἑλλήνας, ἐλαττονας τῶν Τρώων κα-
θίστησι. Ἦσαν δὲ Ἡστυάδων ἐπὶ βοήθειαν τοῖς Ἑλλησιν ἐξίσσας ἐπέχεν Ἴρις, Διὸς
κλειυσαντίῳ. Ἐσπέρης δὲ γλυομένης, Ἐκτωρ ἰδημηγύρησεν ἐν τῷ πεδίῳ, ὥστε στρατο-
πεύουσα, καὶ πῦρ δι' ὅλης νυκτός καίειν.

Ἀ Λ Λ Η.

ΖΕΥΣ καλέσας εἰς ἐκκλησίαν τὰς θεάς, ἀπαγορεύει μετὰ ἀπειλῆς, μηδετέ-
ροις τῶν μαχομένων βοηθεῖν. Ἀθηναῖα δὲ αἰτεῖ παρ' αὐτῆς, εἰ καὶ μὴ φανε-
ρῶς συγχωρεῖ αὐτῇ τὴν τοῖς Ἑλλησιν βοήθειαν, καὶ γνώμην τινα αὐτοῖς ὑποδείξῃ,
ὡς μὴ παταπίπασιν ἀπόλων. Συμπεσόντων δὲ εἰς τὴν μάχην, πρὶν μὲν πρῶτα ἰσο-
παλὴς πόλεμος γίγνηται· μετὰ δὲ τοῦτο οἱ Τρῶες βελτίονι γίνονται ῥοπῇ κατὰ
Διὸς γνώμην, κεραυνῷ δὲ ἑσπέρῳ Διομήδεος ἐνεχθείτω, καὶ τῶν ἀριστῶν φο-
βηθέντων καὶ εἰς φυγὴν τραπέντων. Καὶ Ποσειδῶν μὲν, προτρεπύσας αὐτὸν Ἦρας
βοηθεῖν τοῖς Ἑλλησιν, ἀρνεῖται· ἀναθαυρῶσάντων δὲ τῶν Ἑλλήνων, Τεύκρου πολλοὺς
τῶσαντο, Ζεὺς πάλιν τὴν νίκην ἐπὶ τοὺς Τρῶας μεταφέρει. Ἀθηναῖα δὲ καὶ Ἦρα,
ὀλίγον τῶν Διὸς ἀπειλῶν φροντίσασαι, κατίκσι εἰς τὸ πόλεμον, βοηθήσουςαι τοῖς
Ἑλλησιν· ἀλλὰ, Διὸς ἐπ' αὐταῖς Ἴριν πύμψαντο μετ' ἀπειλῆς, ὑποσφραύσει.
Καὶ τότε Ἐκτωρ πλησίον τῶν νηῶν ἐπαγαγὼν τοὺς Τρῶας, καὶ παρρησιασάμενος
ἐπὶ τῇ νίκῃ, κελεύει αὐτοὺς πῦρ καίειν παρὰ τῶν νηῶν, καὶ φυλάσσειν, ὡς ἂν μὴ
λάθωσιν Ἕλληνες φεύγοντες, ἀλλὰ τὸ ἡγήσασθαι, εἰς τὰς πατερίδας.

Ἐπιγραφαί.

Θεῶν ἀγορά· καὶ, κῆλ· μάχη.

Ἄλλως.

Θῆτα, θεῶν ἀγορὴ, Τρώων κράτος, Ἐκτορ· εὐχ·.

Ἄλλως.

Θῆτα δὲ ἅπαντας ἔτρεψεν Ἀχαιοὺς Ἐκτορ· αἰχμή.

ΗΩΣ μὲν κροκόπεπλος ἐκιδναίῳ παῖσαν ἐπ' αἶαν·
Ζεὺς δὲ θεῶν ἀγορῇ ποιήσατο τερπικέρευν·

AURORA quidem croceo-peplo-induta spargebatur totam per terram ;
Jupiter verò deorum concionem habuit gaudens-fulmine,

Ver. 1. ἩΩΣ μὲν κροκόπεπλος]

—croceum linquens Aurora cubile.

Æn. IV, 585.

Alia ex Virgilio complura videas supra citata,
ad 477 : Pulcherrima & illa ; vim tamenvocabulary, ῥοδοδάκτυλος & κροκόπεπλος,
non assequuta est linguæ Romanæ angustia.Ver. 2, 4. Ζεὺς δὲ θεῶν ἀγορὴν —
αὐτὸς δὲ σφ' ἀγόρευε.]

U 3

Ver,

- Ἀκροτάτῃ κορυφῇ πολυδαίεσσι δ' Οὐλύμπιοι·
 Αὐτὸς δὲ σφ' ἀγόρευε, θεοὶ δ' ἅμα πάντες ἄκρον·
 5 Κέκλυτέ μού, πάντες τε θεοὶ, πᾶσαι τε θείαιαι,
 "Ὅφρ' εἴπω, τά με θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι κελεύει·
 Μῆτε τις ἐν Θήλεια θεὸς τίγῃ, μῆτε τις ἄρσιω
 Πεισάτω Νηκέρσαι ἐμὸν ἔπαυ· ἀλλ' ἅμα πάντες
 Αἰνεῖτ', ὅφρα τάχιστα τελευτήσω τάδε ἔργα.
 10 "Ὀν δ' ἂν ἐγὼν ἀπάνευθε θεῶν ἐθέλοντα νοήσω
 Ἑλθόντ', ἣ Τρώεσσιν ἀρηγέμεν, ἣ Δαναοῖσι,
 Πληγεῖς & χεῖ κόσμον ἐλάσσει· Οὐλυμπόνδε·
 "Ἡ μιν ἐλὼν ρίψω ἐς Τάρταρον ἠερᾶντα,
 Τῆλε μάλ', ἥχι βάθισον ὑπὸ χθονός ἐστι βέρεθρον,
 15 "Ἐνθα σιδήρεαι τε πύλαι ἢ χάλκεα εἶδος,
 Τόσσον ἔνερθ' αἶδω, ὅσον ἐρεβός ἐς ἄπὸ γαίης·

Summo in vertice multa-cacumina-habentis Olympi:

Ipse autem illis concionabatur, dii verò simul omnes auscultabant;

5 " Audite me, omnesque dii, omnesque deæ,

" Ut dicam, quæ me animus in pectoribus jubet:

" Nè qua igitur fœmina dea hoc, neu quis mas

" Tentet rescindere meum verbum: sed simul omnes

" Assentimini, ut celerrimè perficiam hæc opera.

10 " Quemcunque verò ego seorsum deorum ultroneum intellexero

" Profectum, ut vel Trojanis auxilium ferat, vel Danais;

" Saucius indecorè redibit in Olympum:

" Aut ipsum correptum projiciam in Tartarum tenebrosum,

" Procul valde, ubi profundissimum sub terrâ est barathrum,

15 " Ubi ferreæque portæ & æreum limen,

" Tantum infra Orcum, quantum cælum distat à terrâ:

Conciliumque vocat Divûm pater atque
 hominum rex

Sideream in sedem:—

Considunt testis bipatentibus, incipit Ipse.

Æn. X, 2.

Ver. 4. — ἅμα] *Al.* ὑπό.

Ver. 7. — τότῃ] *Al.* τότε.

Ver. 8. — ἐμὸν ἔπος.] Quâ ratione, ἐμὸν, hîc ultimam producat; item, ἂν, ver. 21; & περὶ, ver. 25; vide suprâ ad α', 51.

Ver. 12. Πληγεῖς] Vide suprâ ad γ', 31.

Ver. 14. — ἥχι] *Al.* ἐνθα.

Ibid. — βάθισον ὑπὸ χθονός ἐστι βέρεθρον.]

" Ἄλλως τε μέγιστον τυγχάνει ὄν, καὶ διαμπερές τετρημένον δι' ὅλης τῆς γῆς τοῦτο ὅπερ Ὀμηρος εἶπε, λέγων αὐτό, " Τῆλε μάλ', ἥχι βάθισον ὑπὸ χθονός ἐστι βέρεθρον." ὁ καὶ ἄλλοι καὶ ἐκεῖνος καὶ ἄλλοι πολλοὶ τῶν ποιητῶν Τάρταρον κεκλήκασιν.—Οἱ δ' ἂν δόξωσιν ἀνιάτως ἐγὼν διὰ τὰ μεγέθη τῶν ἀμαρτημάτων,—τῆς δ' ἢ προσήκουσα μοῖρα ρίπτει εἰς τὸν Τάρταρον, ὅθεν οὐποτε ἐκβαίνουσι. *Plato in Phædone.* Ceterum ingeniosè hæc ad Terram nostram, & serenâ Lunc regionibus prospectatam, transfert *Plutarchus*: "Εκεῖνος δ' ἂν [τοὺς ἐν τῇ Σελήνῃ κατοικοῦντας] οἶμαι πολὺ μᾶλλον

ἀποθαυμάσαι τὴν γῆν, ἀφορῶντας οἷον ὑπερβόρην καὶ ἰλὺν τοῦ παντός ἐν ὑγροῖς καὶ ἑμικλυσταῖς καὶ νέεσι διαφανομένῃν ἀλαμπές καὶ ταπεινὴν καὶ ἀκίνητον χωρίον, εἰ ζῶα φύει καὶ τριπλῶς μετέχοντα κινήσεως, ἀναπνοῆς, θερμότητος. Καὶ εἰ ποθὲν αὐτοῖς ἐγγένοιτο τῶν Ὀμηρικῶν πημάτων ἀκοῦσαι, " Τόσσον ἔνερθ' αἶδω, ὅσον αἶας " νός ἐς' ἀπὸ γαίης," ταῦτα φήσεσιν ἀτεχνῶς περὶ τοῦ χωρίου τούτου λέγεσθαι, καὶ τὸν αἶαν ἐνταῦθα καὶ τὸν τάρταρον ἀποκαλεῖσθαι, γῆν δὲ μίαν εἶναι τὴν Σελήνην. *De facie in orbe Luna.*

Ver. 15. " Ἐνθα σιδήρεαι τε πύλαι καὶ χάλκεος οὐδὲς.]

Porta adversa ingens, solidoque adamante columnæ,

Vis ut nulla virûm, non ipsi excindere ferro

Calicolas valeant: stat ferrea turris ad auras.

Æn. VI, 552.

Ver. 16. Τόσσον ἔνερθ' αἶδω, ὅσον οὐρανός ἐς' ἀπὸ γαίης.] Quod *Homerus* hîc audacter ἔνερθ' αἶδω, *Hesiodus* multò languidiùs dixit ἔνερθ' ὑπὸ γῆς.

Τόσσον ἔνερθ' ὑπὸ γῆς, ὅσον οὐρανός ἐς' ἀπὸ γαίης.

Theogon. ver. 720.

Meliùs *Virgilius*;

—rum

- Γνώσεται ἔπειθ', ὅσον εἰμι θεῶν κάρτισθ' αἰπάντων.
 Εἶδ' ἄγε, περήσασθε θεοί, ἵνα εἴδετε πάντες,
 Σειρῶ χρυσεῖω ἐξ ἔρχνοθεν κρεμάσαντες.
 20 Πάντες δ' ἐξάπτεσθε θεοί, πᾶσαι τε θέαιναι.
 Ἄλλ' ἔκ ἂν ἐρύσαιτ' ἐξ ἔρχνοθεν πεδίωνδε
 Ζῶν ὑπατον μήσωρ', εἶδ' εἰ μάλα πολλὰ κάμοιτε.
 Ἄλλ' ὅτε δὴ κ' ἐγὼ πρόφρων ἐθέλοιμι ἐρύσαι,
 Αὐτῇ κεν γαίῃ ἐρύσαιμι, αὐτῇ τε θαλάσῃ.
 25 Σειρῶ μὲν κεν ἔπειτα πρὸς ῥίον Οὐλύμποιο
 Δησιμίω· τὰ δ' ἔκ αὐτε μετόρεα πάντα γήρατο.
 Τόσον ἐγὼ πρὸς τ' εἰμι θεῶν, πρὸς τ' εἰμι ἀνθρώπων.
 Ὡς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκλῶ ἐγρόντο σιωπῇ,
 Μῦθον ἀγασσάμενοι· μάλα γὰρ κρατερῶς ἀγόρευεν.
 30 Ὅψ' ἔ' δὴ μετέειπε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθηνῆ·
 ὦ πάτερ ἡμέτερε, Κρονίδη, ὑπατε κρείοντων,

"Cognoverit deinde, quanto sim deorum potentissimus omnium.

"Quin agite, periculum facite Dii, ut sciat omnes,

"Catenâ aureâ de cœlo suspensâ;

20 "Omnes autem ex eâ pendete dii, omnesque deæ:

"At non traxeritis de cœlo in terram

"Jovem summum consiliarium, ne quidem si valde multum labore-contenderitis.

"Verum quando deinceps ego lubens voluero trahere,

"Cum ipsâ utique terrâ traxero, ipsoque mari:

25 "Catenam quidem dein circa cacumen Olympi

"Alligavero: illa verò sublimia omnia pependerint.

"Tanto ego superque sum deos, superque sum homines.

Sic dixit: Hi autem omnes obmutuerunt silentio,

Orationem admirati: valde enim minaciter concionatus erat.

30 Tandem verò interlocuta est dea cæcis-oculis Minerva;

"O pater noster, Saturnie, summe regum,

—tum Tartarus ipse

Bis patet in præceps tantum, tenditque
 sub umbras,

Quantus ad æthereum cœli suspectus olym-
 pum. *Æn. VI, 577.*

Ver. 18. Εἶδ' ἄγε.] Non minùs venustè
 dicitur ἄγε, quàm ἄγετε: Vide suprà ad ζ',
 376. Porro; vocolæ, εἰ, vis hujusmodi est:
 Si dubitatis, agite &c.

Ver. 19. Σειρὴν χρυσεῖαν.] Τὴν σειρὰν, in-
 quit Plato in *Theateto*, ἔδεν ἄλλο ἢ τὸν ἥλιον
 ὁμοίως λέγει καὶ δηλοῖ. Et ingeniosè admo-
 dum conjicit *Popius*, catenam auream vete-
 ribus *Ægyptiis* Astronomiæ peritis *Vim* fu-
 isse *Solis*, quâ in Orbibus suis contineren-
 tur *Planetae*. Cæterùm vide suprà ad α', 399.

Ver. 20. Πάντες δ' ἐξάπτεσθε.] Plerique hoc
 in loco, præcedenti κρεμάσαντες cum ἐξάπτεσθε
 conjunctâ, vocolam δὲ prorsùs supervaca-
 neam efficiunt, & in versionibus suis pro-
 inde omittunt. At hæc non est *Homeri* ra-
 tio. Vide tamen suprà, ad α', 57.

Ver. 21. Ἄλλ' οὐκ ἂν ἐρύσαιτ'] Τὸ μὲν

ὅλας ἀκίνητον, ὅπ' οὐδένος ἐνδέχεται κινήσασθαι.

"Ἄλλ' οὐκ ἂν ἐρύσαιτ' ἐξ αἰρανόθεν" &c.

Aristot. περὶ τῆς κοινῆς τῶν ζώων κινήσεως.

Barnesius, minimè ignarus quâ ratione Syl-
 laba ἂν produci hîc posset, edidit tamen ex

conjecturâ, Ἄλλ' οὐκ ἂν Μ' ἐρύσαιτ', "I. I."

"que adeò evidens, inquit, ut non amplius

"sit dubitandum." Attamen longè ve-

nustius reticetur istud, μέ.

Ver. 23. —πρόφρων] Fuerunt qui lege-

rent, πρόσσω.

Ver. 26. —μετόρεα.] Vide suprà ad β',

818.

Ver. 28. —οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκλῶ ἐγρόντο

σιωπῇ.]

—oilli obstupere silentes,

Conversique oculos inter se atque ora te-

nebant. *Æn. XI, 120.*

Ver. 30. —γλαυκῶπις] Vide suprà ad

α', 206.

Ver. 31. ὦ πάτερ ἡμέτερε.]

O pater, O hominum Divûmque æterna

potestas. *Æn. X, 18.*

U 4 *Ver.*

- Εὖ νυ καὶ ἡμεῖς ἴδμεν, ὃ τοι δένει ἐκ Ὀππικτόν·
 Ἀλλ' ἔμπης Δαναῶν ὀλοφυρόμεθ' αἰχμητάων,
 Οἳ κεν δὴ κακὸν αἶτον ἀναπλήσαντες ὅλων.]
 35 Ἀλλ' ἦτοι πολέμῳ μὲν ἀφεξόμεθ', εἰ σὺ κελεύεις·
 Βαλλὼ δ' Ἀργείοις ὑποθησόμεθ', ἥτις ὀνήσει,
 Ὡς μὴ πάντες ὅλων], ὀδυσαμένοιο τεοῖο.
 Τὼ δ' Ὀππικτὸς προσέφη νεφεληγερέτα Ζεὺς·
 Θάρσει, Τειτοχάρεια, φίλον τέκος· ἔνυ τι θυμῷ
 40 Πρόφρονι μυθέομαι· ἐθέλω δέ τοι ἥπιον εἶναι.
 Ὡς εἰπὼν, ὅπ' ὄχεσφι τιτύσκετο χαλκόποδ' ἵππων
 Ὀκυπέτα, χρυσέησιν ἐθέρησιν κομόωντε·
 Χρυσὸν δ' αὐτὸς ἔδωκε πρὸς χροῖ· γέντο δ' ἰμάσθλην
 Χρυσείῳ, εὐτυχλον, ἐξ δ' Ὀππικτὸς διφρεσ.
 45 Μάστιξεν δ' ἐλάαν· τὼ δ' ἐκ ἄκοντε πετέεθλον,
 Μεσσηγύς γαίης τε καὶ ἔρανος ἀστερόεντι·
 Ἰδὼν δ' ἴκανε πολυπίδακα, μητέρω θεῶν,
 Γάργαραν, ἔνθα δέ οἱ τέμνει βωμός τε θυήεις·
 Ἐνθ' ἵππας ἔθηκε πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε,

“ Benè & nos scimus, quòd tibi potentia vinci-nescia :

“ Attamen Danaos lugemus bellicosos,

“ Qui jam malo fato expleto perierint.

35 “ Verùm enimverò bello quidem abstinēbimus, si tu jubes :

“ Consilium verò Argivis suggeremus, quod proderit ;

“ Ut nè omnes perēant, irato te.

Hanc autem subridens allocutus est nubes-cogens Jupiter ;

“ Bono-esto-animo, Tritonia, dilecta filia : neutiquam animo

40 “ Serio loquor ; volo autem tibi mitis esse.

Sic fatus, sub curru junxit arripedes equos

Celeriter-volantes, aureis jubis comantes :

Aurum autem ipse induit circa corpus ; accepitque scuticam

Auream, scitè-factam, suumque conscendit currum.

45 Scuticè autem percussit, ut-inirent-cursum : iique non inviti volabant,

In medio inter terramque & cœlum stellatum.

Idam autem venit fontibus-irriguam, matrem ferarum,

Ad Gargarum, ubi utique erat ei ager sacer altarèque odoratum :

Ibi equos flitit pater hominumque deumque,

Ver. 32. Εὖ νυ καὶ ἡμεῖς ἴδμεν.] Pulcher-
 rime hæc ex personâ Minervæ prudentiæ
 scilicet & sapientiæ antistite. Juno si hæc sit,
 quàm diversa loquatur ! Ut rectè annotavit
 Eustathius.

Ibid. — ὃ τοι] Vide suprâ ad α', 537.

Ver. 38. — νεφεληγερέτα] Vide suprâ
 ad α', 175.

Ver. 41. — χαλκόποδ' ἵππων.] Similiter
 Virgilius;

— arripidem cervam— An. VI, 802.

Ver. 42. — χρυσέησιν] Pronuntiabatur
 χρυσήσιν, quomodo & scribi postea cœptum
 est. Vide suprâ ad β', 268.

Ver. 43. — γέντο δ' ἰμάσθλην.] Eustathius

ad ι', 369; φίλτατος, φίντατος ἤλθειν, ἢ ἐν
 ἔλετο, ἐνλο, καὶ δαρικῶς γέντο κέλετο, κέλο Equi-
 dem crediderim potius ab inusitato quodam
 γένω, vel γέννω, vel γείνω deductam. Nam
 Dorica ista, quæ memorat Eustathius, recen-
 tiora videntur, & Homero (ut opinor) ignota.

Ver. 44. — ἐπιβήσατο] Vulgg. ἐπιβήσεται,
 Vide suprâ ad β', 35; & ad ε', 109.

Ver. 46. Μεσσηγύς γαίης τε καὶ οὐρανῷ.]
 Vide suprâ ad ε', 769.

Ver. 49. — πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε.]
 — Divum pater atque hominum Rex.

An. I, 69.
 — hominum fator atque Deorum.

An. XI, 725.
 Ver.

- 50 Λύσας ἐξ ὀχέων, κτ' δ' ἤερα παλιν ἔχδεν.
 Αὐτὸς δ' ἐν κορυφῇσι καθέζετο κύδει γαίων,
 Εἰσορόων Τρώων τε πόλιν κ' νῆας Ἀχαιῶν.
 Οἱ δ' ἄρα δεῖπνον ἔλοντο καρηκομόωντες Ἀχαιοί
 ῥίμφα κτ' κλισίας, ὅπ' δ' αὐτῶν θωρήσοντο.
 55 Τρῶες δ' αὖ ἐτέρωθεν ἀνὰ πόλιν ὠπλίζοντο
 Παιρότεροι μέμασαν ᾗ κ' ὥς ὕσμινι μάχεσθαι,
 Χρηοὶ ἀναλκαίῃ, πρό τε παίδων κ' πρὸ γυναικῶν.
 Πᾶσαι δ' ὠϊνῶτο πύλαι, ἐκ δ' ἔαυτο λαός,
 Πεζοὶ θ' ἱππῆες τε· πολὺς δ' ὀρυμαγδὸς ὀρώρει.
 60 Οἱ δ' ὅτε δὴ ῥ' ἐς χῶρον ἓνα ξωιόντες ἴκοντο,
 Σὺν ῥ' ἔβαλον ῥινέας, σὺν δ' ἔλχεα, κ' μένε' ἀνδρῶν
 Χαλκοθωρήκων· ἀτὰρ ἀσπίδες ὀμφαλόεσσαι
 ἔπλωτ' ἀλλήλοισι· πολὺς δ' ὀρυμαγδὸς ὀρώρει.
 Ἐνθαδ' αἰὲ οἰμωγὴ τε κ' εὐχολὴ πέλεν ἀνδρῶν,
 65 Ὀλλυώτων τε κ' ὀλλυμένων· ῥέε δ' αἵματι γαῖα.
 Ὀφρα μὲν ἡὼς ἦν κ' αἶετο ἱερὸν ἦμαρ,
 Τίφρα μάλ' αἰμοτέρων βέλε' ἤπλετο, πίπτε ᾗ λαός·

- 50 Solutos curru, caliginemque multam circumfudit.
 Ipse autem in verticibus sedit gloria exultans,
 Inspiciens Troumque urbem & naves Achivorum.
 Interim jentaculum sumpserunt comantes Achivi
 Raptim per tentoria, statimque post id armabantur.
 55 Trojani item ex-altera parte per urbem armabantur
 Pauciores: prompti tamen erant etiam sic pugna contendere,
 Necessitate dura, proque liberis & pro uxoribus.
 Omnes itaque aperiebantur portae, forasque ruebant copiae,
 Peditesque equitesque; ingensque tumultus coortus est.
 60 Hi autem cum jam in locum unum congregientes convenissent,
 Commiserunt scuta, itemque hastas, & robora virorum
 Aëreis-thoracibus-indutorum; ac clypei umbonibus-muniti
 Appropinquabant invicem: ingensque tumultus est coortus.
 Tum verò simul ejulatusque & jactantia erat virorum,
 65 Perdentiumque & pereuntium: fluebat autem sanguine terra.
 Quamdiu quidem tempus matutinum erat, & crescebat sacra dies,
 Tamdiu valde utrosque tela attingebant, cadebátque populus:

Ver. 50. —κατά.] *Al.* περί.

Ver. 51. —ἐν κορυφῇσι καθέζετο—Εἰσορόων]
 —cū Jupiter æthere summo

Despiciens mare velivolum, terrasque ja-

centes,
 Littoraque, & latos populos, sic vertice cœli
 Constitit, & Libyæ defixit lumina reg-

nis. *Æn.* I, 227.
 Sideream in sedem, terras unde arduus

omnes,
 Castraque Dardanidum aspeçtat, populof-

que Latinos. *Æn.* X, 3.
 —hominum sator atque Deorum

Observans oculis, summo sedet altus O-

lympos. *Æn.* XI, 725.
 —fulvâ pugnas de nube tuentem.

Æn. XII, 792.

Ver. 53. Οἱ δ' ἄρα δεῖπνον.] Vocula, ἄρα,
 nequaquam hic supervacua est; sed eleganter connectit quod erat suprâ dictum, (h, 476.)
 Παννύχιοι μὲν ἔπειτα —Ἀχαιοὶ Δαίνυντο.

Ver. 57. —πρὸ τε παίδων καὶ πρὸ γυναικῶν.]

—nunc conjugis esto

Quisque suæ tectique memor. —

Æn. X, 280.

Ver. 59, 63. —ὀρώρει.] Vide suprâ ad δ',

492; & β', 810.

Ver. 60. Οἱ δ' ὅτε δὴ ῥ' ἐς χῶρον ἓνα] Vide

suprâ ad δ', 446.

Ver. 64. Ἐνθα δ' αἰὲ οἰμωγὴ τε] Vide

suprâ ad δ', 450.

Ver. 65. —ὀλλυμένων.] Vide suprâ ad

γ', 260.

Ver.

- Ἡμῶ δ' ἥελιῳ μέσον ἔρξανόν ἀμφιβεβήκει,
 Καὶ τότε δὴ χρύσεια πατὴρ ἐτίτανε τάλαντα.
 70 Ἐν δ' ἐτίθει δύο κῆρε τανηλεγέῳ θανάτῳ,
 Τρώων θ' ἱπποδάμων καὶ Ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων.
 Ἐλκε ᾧ μέσσα λαβῶν, ῥέπε δ' αἰσιμον ἥμαρ Ἀχαιῶν.
 Αἱ μὲν Ἀχαιῶν κῆρες ᾗτι χθονὶ πρηνεστέρι
 Ἐξέσθην. Τρώων δ', πρὸς ἔρξανόν εὐρωῇ ἄεθρον.
 75 Αὐτὸς δ' ἐξ Ἰδης μεγάλ' ἐκλυπε, δαιόμενον ᾧ
 Ἦκε σέλας καὶ λαὸν Ἀχαιῶν. οἱ δ' ἰδόντες
 Θάμβησαν, καὶ πάντας ὑπὸ χλωρόν δέῃ ἔλεν.
 Ἐνθ' ἔτ' Ἰδομένης τλῇ μῖμνεν, ἔτ' Ἀγαμέμνων,

Quum verò sol medium cælum conscendisset,

Tum utique aureas pater attollebat lances;

70 Imposuitque duo fata longum-somnum-adferentis mortis,

Troiumque equitum & Achivorum ære-loricatorum:

Sustinuitque medias prehasas: inclinata est autem fatalis dies Achivorum.

Utique Achivorum fata in terrâ almâ

Considebant; Troium verò, ad cælum latum sublata erant.

75 Ipse autem ex Idâ magnū tonabat, ardensque

Misit fulgur in exercitum Achivorum: illi autem conspicati

Obstupuerunt, & omnes pallidus timor cepit.

Tum verò nec Idomeneus ausus est manere, nec Agamemnon,

Ver. 68. Ἡμῶ δ' ἥελιῳ μέσον ἔρξανόν]

— medios cum Sol accenderit æstus.

Georgic. IV, 401.

— medium Sol igneus orbem

Hauferat. ———— *ibid.* 426.

Sol medium cæli conscenderat igneus orbem. *Æn.* VIII, 97.

Ibid. — ἀμφιβεβήκει.] Vide suprâ ad α, 37; & ad δ', 492.

Ver. 69. Καὶ τότε δὴ χρύσεια πατὴρ ἐτίτανε τάλαντα.]

Jupiter ipse duas æquato examine lances

Sustinet, & fata imponit diversa duorum;

Quem damnet labor, & quo vergat pondere letum. *Æn.* XII, 725.

Inferiorem hîc Virgilium Homero observavit *Macrobius*, eò quòd *Homerus* hæc, jam antequam appareret utram in partem propenderet victoria; *Virgilius* autem eadem serò dicat, postquam & prævisum & prædictum fuisset (*Æn.* XII, 149, 150) Turnum utique peritutum. “ Hæc autem ratio

“ fuit non æquandi omnia quæ ab auctore
 “ transcripsit, quod in omni operis sui parte
 “ alicujus Homericæ loci imitationem volebat inferere, nec tamen humanis viribus
 “ illam divinitatem, ubique poterat æquare.
 “ — Sed hæc & alia ignoscenda Virgilio,
 “ qui studii circa Homerum nimietate excedit modum, & reverà non poterat non
 “ in aliquibus minor videri, qui per omnem
 “ poësim suam hoc uno est præcipuè usus
 “ archetypo. Acriter enim in Homerum
 “ oculos intendit, ut æmularetur non modò

“ magnitudinem, sed & simplicitatem, &

“ præsentiam orationis, & tacitam majestatem. Hinc diversarum inter heroas sunt

“ personarum varia magnificatio; hinc decorum interpositio; hinc auctoritas fabulorum;

“ hinc affectuum naturalis expressio; hinc monumentorum exaggeratio; hinc

“ rentis orationis sonitus; hinc rerum singularum cum splendore fastigium.” *Macrobius lib. V, cap. 13.*

Ver. 75. — ἐκλυπε, δαιόμενον δ' Ἦκε σέλας — οἱ δ' ἰδόντες Θάμβησαν.] Non

modò tempore meridiano, ver. 68; sed & cælo, ut videtur, sereno.

Ἡ μεγάλη ἐβρόντησας ἀπ' ἔραν ἄστρα, οὐδ' ἐποβι νέφος ἐξί τ' ἔρας νυ τίω τίδε φανεύει. *Odyss.* υ, 113.

— cælo ceciderunt plura sereno

Fulgura. ———— *Georgic.* I, 487.

— Diespiter

Igni corusco nubila dividens

Plerunque, per puerum tonantes

Egit equos volucremque currum. *Horat. Carm.* I, 34.

Ver. 77. — καὶ πάντας ὑπὸ χλωρόν δέος ἔλεν.]

Tum verò tremefacta novus per pectus

cunctis

Insinuat pavor. ———— *Æn.* II, 228.

— Dii me terrent, & Jupiter hostis. *Æn.* XII, 896.

Ver. 78. — ἔτ' Ἀγαμέμνων.] *Al.* 88. Ἀγαμέμνων. Quod, hoc in loco, minùs

ἐμφανέως. *Ver.*

- οὔτε δὲ Ἀϊάντες μενέτιω, θεράποντες Ἀρηθ.
 80 Νέστωρ δ' οἷο ἔμιννε Γερώνιος, ἕρος Ἀχαιῶν,
 οὔτι ἐκὼν, ἀλλ' ἵππο ἑτέρετο· τὸν βάλεν ἰῶ
 Διὸς Ἀλέξανδρος, Ἑλένης πόσις ἠὲ κόμοιο,
 Ἀκρίω κακκορυφίῳ, ὅθι τε πρώτῳ τρήχες ἵππων
 Κρανίῳ ἐμπεφύασι, μάλισα ᾗ καίριόν ἐστιν.
 85 Ἀλγίστας δ' ἀνέπαλτο, βέλτο δ' εἰς ἐκέφαλον δῦ.
 Σὼ δ' ἵππῳ ἐτάραξε, κυλινδόμυθος περὶ χαλκῷ.
 Ὀφρ' ὁ γέρον ἵπποιο παρηγορίας ἀπέταμνε
 φασγάνῳ ἄσσω, τόφρ' Ἐκτορος ὠκείες ἵπποι
 ἦλθον ἀν' ἰωχμὸν, θρασυὴν ἠνίοχον Φορβόντες
 90 Ἐκτορε· καὶ νῦν κεν ἐνθ' ὁ γέρον ἀπὸ θυμὸν ὄλεσεν,

Neque duo Ajaces manserunt, famuli Martis :

- 80 Nestor autem solus mansit Gerénios, custos Achivorum,
 Minimè volens, sed equus debilitatus erat; quem percussit sagittâ
 Nobilis Alexander, Helenæ vir pulchræ-comas,
 Summo in vertice, ubi scilicet primi crines equorum
 Cranio innascuntur; maximè autem lethalis est locus.

- 85 Dolore itaque correptus erigebatur, sagitta enim ad cerebrum penetrârat;
 Conturbabâque equos, volutans se circa ferrum.

Porro dum senex equi hujus lora abscindebat
 Gladio insurgens, interim Hectoris veloces equi
 Venerunt per turbam-insequentium, audacem aurigam ferentes

- 90 Hectorem: atque tum senex vitam perdidisset,

Ver. 81. — τὸν βάλεν ἰῶ —, Ἀλγίστας
 ἀνέπαλτο.]

inter

Bellatoris equi cava tempora conjicit
 hastam.

Tollit se arrectum quadrupes, & calci-
 bus auras

Verberat, effusumque equitem super ipse
 sequutus

Implicat, ejectoque incumbit cernuus armo.

Æn. X, 890.

Hastam intorsit equo, ferrumque sub aure
 reliquit :

Quo sonipes ictu furit arduus, altaque jactat,
 Vulneris impatiens, arrecto pectore crura.

Æn. XI, 637.

Ver. 82. — Ἀλέξανδρος, Ἑλένης.] Vide
 supra ad α', 51.

Ver. 83. — ὅθι τε πρώτῳ τρήχες —, μάλισα δὲ καίριόν ἐστιν.] Λεπτότατον τὸ ὅσῃν (ὡς κατὰ μέγεθος) ἔχουσιν [οἱ ἵπποι] περὶ τὸν ἐκέφαλον, τῶν ἄλλων. Τεκμήριον δ' ὅτι καίριος ἡ πρῶτῃ ἢ εἰς τὸν τόπον τῆτον γίνεταί τε τοῖς. Διὸ καὶ Ὀμηρὸς ἕτως ἐποικίσει· “ ἵνα τε τρήχες ἵππων Κρανίῳ ἐμπεφύασι, μάλισα δὲ καίριόν ἐστιν.” Aristot. περὶ ζῴων γενέσεως, lib. V, c. 5. (Ubi in transcurso notandum, quod hodiè scriptum est ὅθι τε, Aristotelem legisse καὶ τε.)

— quâ fata celerrima —. Æn. XII, 507.

Ver. 85. — ἀνέπαλτο] Ex verbo, ἀνέπαλλομαι ut rectè annotavit Barnesius. Nam ex ἄλλομαι fit ἄλτο.

Ver. 86. — κυλινδόμενος περὶ χαλκῷ.] Scholiastes; περὶ τῷ σιδήρῳ τῶν ἐπισώτρων, ὅ ἐστι, τῶν κανθῶν. At Eustathius; Τὸ, περὶ χαλκῷ, τῷ τῷ οἷσ' σιδήρῳ δηλαδὴ.

Ver. 87. — ἀπέταμνε.] Αἱ. ἀπέτεμνε. Minus rectè. Εἰ δὲ καὶ ἦν εἰπεῖν [ἀπέτεμνε] κοινότερον, ἀλλ' Ὀμηρὸς τὴν κατ' αὐτὸν ἰάδα γλῶσσαν τιμᾷ, τὸ τέμνειν τὰμνεν λέγουσιν. Porro singularem hîc vim habet tempus illud imperfectum: Τὸ δὲ “ ἀπέταμνεν,” inquit Eustathius, ἀσείως εἴρηται, κατὰ τὴν παρατήρησιν τῶν παλαιῶν. Οὐ γὰρ δυνάμενος ὁ ἄστω γέρον ταχὺ ἀποταμῆν, ἀπέταμνε κατ' ὀλίγον ἐν Παρατάσει χρόνῳ, καίτοι μὴ ἀνιέμενος, ἀλλ' αἰσσω, ὃ ἐστὶ πάνυ σπεύδων. Similiter Scholiastes: Δεινὸς ἐστὶν Ὀμηρὸς, καὶ διὰ μιᾶς λέξεως ὅλον τὸν ἄνδρα σημαίνει. Διὰ γὰρ τῆς “ ἀπέτεμνε,” τὴν ἀσθένειαν τῆς γέροντος δηλοῖ, καὶ ἐντεῦθεν τὸ βραδύ τῆς ἐνεργείας. Προσηκόντως ἂν ἐπὶ τῷ προσβύτῃ ἐχρήσατο τῷ Παρατάτικῳ χρόνῳ, εἰπὼν τὸ “ αἰσσω.” Εἰ δὲ τοῦ νέου Αὐτομέδοντος, τῷ Συντελικῷ, εἰπὼν, “ αἶξε,” καὶ “ ἀπέκοψε,” συντόμῳ, τὸ πρᾶγμα ἐδήλωσεν. Et Tatianus: Νέστορα μὲν, τῶν ἵππων τὰς παρηγορίας βραδύως ἀποτεμνομένη δια τὸ ἀτόνον καὶ νωδὲς τῆς ἡλικίας, θανάμζεσθαι. Οὔτε. αὐ Γλαῖος § 51.

Ver.

- Εἰ μὴ ἄρ' ὅξυ νόησε βολῶ ἀγαθὸς Διομήδης·
 Σμερδαλέον δ' ἐβόησεν, ἑποτρυνῶν Ὀδυσῆα·
 Διοχρὲς Λαερτιάδῃ, πολυμήχαν' Ὀδυσσεύ,
 Πῇ φύγεις, μὲν νῶτα βαλὼν, κακὸς ὡς, ἐν ὁμίλῳ;
 95 Μῆτις τοι φύγοντι μεταφρένω ἐν δόρῳ πῆξῃ.
 Ἀλλὰ μὲν, ὄφρα γέρονι' ἀπώσσομαι ἄγχιον ἄνδρα.
 Ὡς ἔφατ'· ἐδ' ἐσάκχεσε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς,
 Ἀλλὰ παρήϊξεν κοίλας ἔπι νῆας Ἀχαιῶν.
 Τυδείδης δ', αὐτὸς περ ἐὼν, προμάχοισιν ἐμίχθη·
 100 Στῇ ᾗ πρόφ' ἴππων Νηληϊάδαο γέρονι' ὄφρα,
 Καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
 ὦ γέρον, ἦ μάλα δὴ σε νέοι τεύχουσι μαχηταί·
 Σὴ ᾗ βίη λέλυτο, χαλεπὸν δέ σε γῆρας ὀπάζει·
 Ἥπεδανὸς δέ νύ τοι θεράπων, βεσθῆες δέ τοι ἵπποι.
 105 Ἀλλ' ἄγ', ἐμῶν ὀχέων ἔπιβήσεο, ὄφρα ἴδῃαι
 Οἷοι Τρώιοι ἵπποι, ἔπισάμφοι πεδίοιο
 Κραυγὰ μάλ' ἐνθα ἢ ἐνθα διωκέμεν ἡδὲ φέβεσθε,
 Οὓς ποτ' ἀπ' Αἰνείαν ἐλόμην μῆσσεσσι φόβοιο.
 Τάτω μὲν θεράποντε κομείτων· τῷδε ᾗ νῶϊ

Nisi illicd animadvertisset pugnâ strenuus Diomedes:

Horrendum autem clamavit, adhortans Ulysssem;

"Nobilissime Laërtiade, solertiâ-pollens Ulysse,

"Quò fugis, tergo obverso, ignavus veluti, in turbâ?

95 "Cave, nequis tibi fugienti tergo hastam infingat.

"Quin mane, ut à sene propellamus truem virum.

Sic dixit: At non exaudivit patiens nobilis Ulysses,

Verùm raptim-præterit cava ad naves Achivorum.

Tydidēs autem, solus licet existens, primis-pugnatoribus mixtus est.

100 Stetitque ante equos Neleidae senis,

Et ipsum compellans verbis alatis allocutus est;

"O senex, certe valde jam te juvenes premunt bellatores:

"Tua utique vis soluta est, gravisque te senecta persequitur:

"Debilis autem tibi famulus, segnisque tibi equi.

105 "Verùm age, meos currus conscende; ut videas

"Quales Troii equi, periti per-campum

"Rapidè valde huc & illuc insequi & fugere;

"Quos nuper ab Æneâ cepi artifice fugandi-hofes.

"Istos quidem tuos famuli, tuus & meus, curent: hos verò nos

Ver. 91. — βολῶν ἀγαθὸς] Vide suprâ ad β', 408.

Ver. 94. — μετὰ νῶτα βαλὼν, κακὸς ὡς, ἐν ὁμίλῳ;] Editor eruditus Ciceronis *dialogorum de Oratore*, ad lib. II, § 72, legendum hic conjicit, — μετὰ νῶτα βαλὼν σάκος, ὡς ἐν ὁμίλῳ Μῆτις τοι φρε. Sed multò elegantius est, ut ἐλλειπῶς dicatur, ὅρα ἵνα μὴ σε φύγοντά τις πῆξῃ. Quomodo interpretatus est *Eusebathius*.

Ver. 95. — μεταφρένω ἐν δόρῳ πῆξῃ.] Non, ἐν μεταφρένῳ πῆξῃ· sed, μεταφρένῳ ἐμπίξῃ.

Ver. 97. — πολύτλας Ὀδυσσεύς.] Virgilio, *infelicitas Ulysssei*. Horatio, *patientis Ulysssei*.

Ver. 103. — λέλυται.] Vide suprâ α', 37.

Ver. 105. — ἐπιβήσεο.] Vide suprâ β', 35; & ad ε', 109.

Ver. 108. Οἷς ποτ' ἀπ' Αἰνείαν ἐλόμην. Οὓς Αἰνείαν ἀφελόμην. Constructio similis æque illa, — Τεύχερα Τελαμώνιον εὖχος ἀπείχετο, 462. Et *Odyss.* λ', 201, 202. Ἀλλὰ μὴ σὸς τε πόθος — μελινθεῖα θυμὸν ἀπνύει. Et alibi non semel.

- 10 Τρωσὶν ἐφ' ἵπποδάμοις ἰθύνομεν, ὄφρα ἢ Ἐκτωρ
 εἴσῃ, εἰ ἢ ἐμὸν δόρυ μαίνει) ἐν παλάμῃσιν.
 ὣς ἔφατ'· ἔδ' ἀπείθησε Γερώνιος ἱππότης Νέστωρ.
 Νέστορέας μὲν ἔπειθ' ἵππους θεράποντε κομείτω
 Ἴφθιμοι Σθένελός τε ἢ Εὐρυμέδων ἀγαπλώωρ.
 15 Τῷ δ' εἰς ἀμφοτέρω Διομήδεος ἄρματα βήτην.
 Νέστωρ δ' ἐν χεῖρεσσι λάβ' ἡνία σιγαλόεντα·
 Μάστιξεν δ' ἵππους, τάχα δ' Ἐκτόρος ἄλχι γρόντο.
 Τῷ δ' ἰθὺς μεμαῶτος ἀκόντισε Τυδεΐος υἱός·
 Καὶ τῷ μὲν ῥ' ἀφάμαρτεν· ὁ δ' ἡνίοχον θεράποντα,
 20 τὸν ὑπερδύμῃς Θηβαίῃς Ἠνιοπῆα,
 ἵππων ἡνί' ἔχοντα, βάλε σῆθος ᾧδ' μαζόν·
 ἦεπε δ' ἐξ ὀχέων, ὑπερώησαν δέ οἱ ἵπποι
 Ὀκυτόδες· τῷ δ' αὖθι λύθη ψυχὴ τε μένος τε.
 Ἐκτορα δ' αἰνὸν ἄχος πύκασε φρένας ἡνίοχοιο·
 25 τὸν μὲν ἔπειτ' εἶασε, ἢ ἀχνύμενός περ ἑταίρῃς,
 Κῆρ'· ὁ δ' ἡνίοχον μέθεπε θρασυῶν, ἔδ' ἄρ' ἔτι δῖω
 Ἴφιδίῳ Ἀρχεπτόλεμον θρασυῶν, ὃν ῥα τόθ' ἵππων
 Ὀκυτόδων ἐπέβησε, δίδυ δέ οἱ ἡνία χερσίν.

- 110 "Trojanos in equum-domitores dirigamus, ut & Hector
 "Sciat, an & mea hasta insaniat in manibus.
 Sic dixit: neque non obsecutus est Gerenius eques Nestor.
 Nestoreas quidem postea equas famuli curabant
 Fortes, Sthenelusque & Eurymedon virtutis-amans:
 115 Hi autem ambo Diomedis currum conscenderunt.
 Nestor autem in manus sumpsit habenas miro-artificio-factas;
 Percussitque scuticâ equas, celeriterque Hectorem propè fuerunt:
 Hunc porro rectâ irrudentem telo-petiit Tydei-filius:
 Et ab eo quidem aberravit; sed aurigam famulum,
 120 Filium magnanimi Thebæi Eniopeum,
 Equorum habenas tenentem, percussit pectus juxta mammam:
 Decidit autem de curru, retrocesseruntque ejus equi
 Veloces: ejus autem ibi soluta est animâque roburque.
 Hectorem verò gravis dolor operuit animum propter-aurigam:
 125 Hunc quidem dein sivit, tamen dolens sodalis gratiâ,
 Jacere; ipse autem aurigam quærebat audacem: neque sanè diutius
 Equi indigebant rectore; statim enim invenit
 Iphitidem Archeprolemum audacem, quem tunc equos
 Pedibus-veloces conscendere-fecit, deditque ei habenas in manus.

Ver. 110. — ἐφ' ἵπποδάμοις ἰθύνομεν.]

β', 818; & ad ζ', 464.

optime restituit *Barnesius* ex MS. *Al.*

Ibid. — ἀκόντισε] Vide suprâ ad α', 140,

ἵπποδάμοισιν ἰθύνομεν. Malé. Neque

309, 314.

in his ulla est Licentia.

Ver. 124. — πύκασε] Vide suprâ ad α', 140.

Ver. 111. — δόρυ μαίνεται] Vide suprâ

Ver. 125. — εἶασε] Vide suprâ ad δ', 42.

ad 126.

Ibid. — ἀχνύμενος] Vide suprâ ad γ', 260.

Ver. 112. — ἱππότης] Vide suprâ ad α', 175.

Ver. 126. — ἔδ' ἄρ' ἔτι δῖω.] Quâ ratione,

Ver. 116. — σιγαλόεντα] *Al.* φοινικέντα.

ἔτι, hîc ultimam producat; vide suprâ ad α', 51.

ad pronuntiabatur φοινικέντα: Nam se-

Ver. 128. — ῥα τόθ'] Non supervacaneum est

adam necessariò producit: Neque in his

istud, ῥα. Nam eam ferè vim habet. ac si

unquam Licentiæ locus.

latinè d'cas, tum dein, tum utique, tum por-

Ver. 118. — μεμαῶτος] Vide suprâ ad

τὸ, tum igitur, aut siquid simile.

Ver.

- 130 Ἐνθα κε λοιγὸς ἔλῃ, ἢ ἀμήχανα ἔργα χρόνιο.
Καί νύ κε σήκασθην κτ' Ἴλιον, ἤντε ἄρνες,
Εἰ μὴ ἄρ' ὅξυ νόησε παλὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε.
Βρονθίσας δ' ἄρα δεινόν, ἀφῆκ' ἀργήτα κεραυνόν,
Καδδὲ πρόοθ' ἵππων Διομήδεα ἦκε χαμαῖζε.
135 Δεινὴν ᾗ φλόξ ὥρτο θεεῖς καιομένοιο.
Τῷ δ' ἴσῳ δέσσαντε καταπλήτῳ ἔσ' ὄχεσφιν.
Νέσορα δ' ἐκ χειρῶν φύγῃ ἡνία σιγαλόεντα.
Δεῖσε δ' ὄγ' ἐν θυμῷ, Διομήδεα ᾗ προσέειπε.
Τυδείδη, ἄγε δ' αὖτε φόβονδ' ἔχε μώνυχας ἵππους.
140 Ἥ εἰ γινώσκεις, ὅ τοι ἐκ Διὸς εἶχ' ἔπει' ἀλήκη;
Νῦν μὲν γὰρ τέτῳ Κρονίδης Ζεὺς κῦδ' ὀπάζει
Σήμερον· ὕσερον αὖτε ἢ ἡμῖν, αἱ κ' ἐθέλῃσι,
Δώσει· ἀνὴρ δέ κεν εἴ τι Διὸς νόον εἰρύσασαιτο,
Οὐδὲ μάλ' ἴφθιμ'· ἐπειὴ πολὺ φέρτατός ἐσι.
145 Τὸν δ' ἡμείβετ' ἔπειτα βελὼ ἀγαθὸς Διομήδης.
Ναὶ δὴ ταῦτά γε πάντα, γέρον, κτ' μοῖραν εἶπες.
Ἀλλὰ τόδ' αἶνόν ἄχ' κεχθίλῃ ἢ θυμὸν ἱκάνει.

130 Tum verò ingens-clades fuisset, & exitialia facinora edita fuissent:
Quin & conclusi-fuissent-ut-in-stabulo *Troiani* in *Ilium*, ceu agni:
Nisi citò animadvertisset pater hominúmque deúmque:
Tonans autem graviter, emisit candens fulmen,
Et ante equos Diomedis injecit in terram:

135 Terribilis autem flamma exorta est sulphuris ardentis.
Et equi territi consternabantur sub curru:
Nestoris autem è manibus fugerunt habenæ miro-artificio-factæ:
Timuitque ille animo, Diomedemque allocutus est;

“Tydide, age jam in fugam dirige solidos-ungulis equos.
140 “An non sentis, quòd tibi à Jove non sequitur victòria?
“Nunc quidem enim huic Saturnius Jupiter gloriam præbet
“Hodie; postea rursus etiam nobis, si voluerit,
“Dabit: homo autem nequaquam Jovis mentem impiedierit,
“Nè quidem fortissimus; quoniam ille longè potentissimus est.

145 Huic autem respondit deinde pugná strenuus Diomedes;
“Profectò hac omnia, senex, rectè dixisti:
“Sed ille gravis dolor *mihì* cor & animum incescit:

Ver. 131. Καί νύ κε σήκασθην κατὰ Ἴλιον, ἤντε ἄρνες.] Ridiculè hic Barnesius, “*Ad-*
“*dendum videtur tale quid*, Τρῶες ὑπ' ἡνέρεν
“*Διομήδεος ἱπποδάμοιο*” quòd scilicet *Troiani*
soli, non utique & *Hector*, ut repellerentur
futurum fuisse dicatur. Quasi verò in urbem
conclusi si fuissent *Troiani*, non utique &
Hector unà conclusus intelligeretur.

Ver. 132. — πρὸς ἀνδρῶν τε θεῶν τε.]
Vide suprà ad ε', 544.

Ver. 133. Βρονθίσας δ' ἄρα δεινόν.]
Hic pater omnipotens ter cælo clarus ab alto
Intonuit, radiisque ardentem lucis & auro
Ipse manu quatiens ostendit ab æthere nu-
bem. *Æn.* VII, 141.

Ver. 135. — φλόξ.] Vide suprà ad ε',
267.

Ver. 137. — σιγαλόεντα] Vide *Ep.*
ad ver. 116.

Ver. 140. — γινώσκεις] Alii scribunt
γινώσκεις, Quòd perinde est. Prima eni
ubique producitur.

Ibid. — ὅ τοι] Ità edidit Barnesius
Eustathio & MS. Rectè, ut mihi quid
videtur, & ad sententiam & ad venustatē
Al. ὅτι. De versione hoc in loco mihi
latinâ, vide suprà ad ε', 537.

Ibid. — ἐκ Διὸς εἶχ' ἔπει' ἀλήκη.]
Jupiter ipse

Auxilium solitum eripuit. — *Æn.* IX, 12.

Ver. 144. — ἴφθιμος· ἐπειδ.] Quâ ratio-
ne, hîc ultimam producat; item, *Æn.*
μὲν, ver. 158; & δὲ, ver. 179; vide *Ep.*
ad ε', 51.

Ἐκλῶρ γὰρ ποτε φήσει, ἐνὶ Τρώεσσ' ἀγορεύων,
Τυδείδης ἴω' ἐμείο φοβέμεν' ἴκετο νῆας.

150 Ὡς ποτ' ἀπειλήσει· τότε μοι χάνοι εὐρεῖα χθών.
Τὸν δ' ἡμείβετ' ἔπειτα Γερῶνι' ἱππότα Νέστωρ·

Ὡμοι, Τυδῆος ἡ δαΐφρον', οἷον εἶπες·
Εἴπερ γὰρ σ' Ἐκτῶρ γε κακὸν ἢ ἀνάλκιδα φήσει,
Ἄλλ' ἔπεισον Τρῶες ἢ Δαρδανίωνες,

155 Καὶ Τρώων ἄλοχοι μεγαθύμων ἀσπισάων,
Τάων ἐν κονίῃσι βάλες θαλερὰς ᾤφρακοίτας.

Ὡς ἄρ' αὖ Φωνήσας φύγαδ' ἔτρεπε μώνυχας ἴππους,
Αὐθις αὖ ἰωχμὸν· ὅππῃ ἢ Τρῶές τε ἢ Ἐκλῶρ
Ἦχῃ θεαπεσίῃ βέλεα σονόεντα χέοντο.

160 Τῷ δ' ὅππῃ μακρὸν αὖσε μέγας κορυθαίολ' Ἐκλῶρ·
Τυδείδῃ, πρὶν μὲν σε τῶν Δαναοὶ ταχύπῳλοι

Ἔδρῃ τε, κρέασίν τε, ἰδὲ πλείοις δαπάεσσιν·
Νῦν δέ σ' αἰτιμήσασιν· γυναικὸς ἄρ' ἀνιτετέτυξο.

“Hector enim aliquando dicet, inter Trojanos concionans,

“Tydides à me fugatus se-recepit-ad naves.

150 “Sic aliquando gloriabitur; tunc mihi dehiscat lata terra.

Huic autem respondit deinde Gerenius eques Nestor;

“Hei mihi, Tydei fili bellicosè, quale verbum dixisti!

“Etsi enim te Hector ignavum & imbellem dixerit,

“Attamen non credent Trojani & Dardanidæ,

155 “Et Trojanorum uxores magnanimatorum clypeatorum,

“Quarum in pulvere dejecisti juvenes maritos.

Sic locutus in fugam vertit solidos-ungulis equos,

Retrò in turbam fugientium: in eos autem Trojanique & Hector

Cum clamore ingenti tela tristia fundebant.

160 Tum verò altum inclamavit ingens pugnam-expeditè-ciens Hector;

“Tydide, præ cæteris quidem te honorabant Danaï pernicee-equites

“Sedèque, carnibùsq; & plenis poculis:

“Nunc verò te ignominiâ-afficient; mulieris utique similis es.

Ver. 148. Ἐκτῶρ γὰρ ποτε φήσει.] Ἀν-
δραγαθὸν δοκῶν εἶναι, παρ' οἷς οἱ δειλοὶ ἀν-
δρῶν οἱ δὲ ἀνδρείοι ἐντιμοί. Τοῖσδε δὲ καὶ
Ὁμηροῦ ποιεῖ, οἷον τὸν Διομήδην· — “Ἐκτῶρ
“γὰρ ποτε φήσει” ὅς. Aristot. Ethic.
Nicom. Lib. III, cap. II.

Ver. 150. — τότε μοι χάνοι εὐρεῖα χθών.]
Vide suprâ ad δ', 182.

Ver. 151. — ἱππότα] Vide suprâ ad α', 175.

Ver. 153. Εἴπερ γὰρ σ' Ἐκτῶρ γε κακὸν]

Pulsus ego? aut quisquam — pulsum

Arguet? Iliaco tumidum qui crescere Ty-

brim

Sanguine, & Evandri totam cum stirpe

videbit

Procubuisse domum, atque exutos Arca-

das armis? Æn. XI, 392.

Ver. 156. — ἐν κονίῃσι βάλες] Latine iti-

dem rectè dicas, in pulvere dejicere. Non

quòd, in pulvere, idem ipsum sit, quod est

alterum illud, in pulverem; (id quod planè

impossibile sit qui dixerit;) sed quòd, in

pulvere dejicere, sit, humi dejicere in pulvere;
quippe cum is, qui sit in terram dejectus,
jaceat in pulvere necesse sit. Similiter, quod
ajunt, in Senatu venire, est, venire in curiam
inter Senatores: In conspectu venire, est, ac-
cedere ad aliquem in conspectu: Projicere glo-
bum in herbâ, est, globum in terram demissum
provolvere in herbâ. Vide quæ Nos hac de
re ad Cæsaris Commentar. de Bello Gallico,
lib. IV, § 9. Item suprâ, ad α', 593.

Ver. 160. Τῷ δ' ἐπι.] Pessimè hîc Scho-
lastes interpolatus, (quem perpetuò sequutus
est Barnesius, magno & venustatis & sen-
tentia ipsius detrimento;) τὸ δὲ, τῷ δὲ, τῷ δὲ,
inquit, ἀρῶν ἐς συνθηκὴν, ἡμῖν δὲ σύνδε-
μος, δὲ. Sanè in Transitionibus semper scri-
bendum est, ὁ δὲ, τὸν δὲ, τῷ δὲ. Quibus
autem in locis usurpanda sint ista, ἔδει, τῷ δὲ,
τῷ δὲ, ex orationis contextu est judicandum.
Vide suprâ ad α', 57; & ad γ', 200.

Ibid. — κορυθαίολος] Vide suprâ ad β', 816.

Ver. 162. — πλείοις δαπάεσσιν.] Malè hîc

3 Editio

Vide f

Alii scriba

Prima en

Barnesi

nihil quid

venultat

loco m

h.]

En. IX.

Quâ ratio

item, a

vide f

- Ἐρρε, κακὴ γλῶσῃ· ἐπεὶ ἔκ, εἴξαντο ἑμεῖο,
 165 Πύργων ἡμετέρων ὀπιβήσεται, ἔδδ' ἡνωαῖκας
 Ἀξέας ἐν νήεσσι· πᾶρτο τοι δαίμονα δώσω.
 Ὡς φάτο· Τυδείδης, ὃ Διάνδριχα μερμήριξεν,
 Ἰπῶες τε σρέψαι, καὶ ἐναντίον μαχέσασθαι.
 Τεῖς μὲν μερμήριξε καὶ Φρένα καὶ καὶ θυμόν.
 170 Τεῖς δ' ἄρ' ἀπ' Ἰδαίων ὄρεων κλύπε μητιέτα Ζῶς,
 Σῆμα τιθεῖς Τρώεσσι, μάχης ἐτεροαλκεία νίκην.
 Ἐκλῶρ ὃ Τρώεσσιν ἐκέκλετο, μακρὸν αὔσας·
 Τρῶες, καὶ Λύκιοι, καὶ Δάρδανοι αἰχμαχισταί,
 Ἄνδρες ἔσθ', φίλοι, μνησαοθε ὃ θέρειδος ἀλκῆς.
 175 Γινώσκω δ', ὅτι μοι πρόφρων κατένευσε Κρονίων
 Νίκην καὶ μέγα κῦδος, αἰτάρ Δαναοῖσι γε πῆμα.
 Νήπιοι, οἱ ἄρα δὴ τάδε τείχεα μηχανώωντο,
 Ἀελῆχερ, ἔδενόσωρα· τάδ' ἔ' μένος αἰμὸν ἐρύξει·
 Ἰπῶοι ὃ ῥέα τάφρον ὑπερθερόοντο ὀρυκλίω.
 180 Ἀλλ' ὅτε κεν δὴ νηυσὶν ὀπὶ γλαφυρῇσι γήρωμαι,
 Μνημοσύνη τις ἔπειτα πυρὸς δῆτοιο χυμένοω,
 Ὡς πύρην νῆας ἐνιπρήσω, κλείνω ὃ καὶ αὐτὰς
 Ἀργεῖς πᾶσι νηυσὶν, ἀτυζόμενους πᾶσι καπνῶ.
 Ὡς εἰπὼν, ἵπποισιν ἐκέκλετο, φώνησέν τε·

- “ Abi-in-malam-rem, timida puella: quoniam minimè, cedente me,
 165 “ Turres nostras conscendes, neque mulieres
 “ Abduces in navibus: prius tibi fatum dabo.
 Sic dixit: Tydides autem bifariam anxie-cogitavit,
 Equosque convertere, & contra pugnare.
 Ter quidem cogitavit mente & animo:
 170 Ter verò ab Idæis montibus intonuit providus Jupiter,
 Signum dans Trojanis, pugnae alternantem victoriam.
 Hector autem Trojanos hortabatur, alitè vociferans;
 “ Trojani, & Lycii, & Dardani cominus-pugnantes,
 “ Viri estote, amici, mementote autem strenuæ fortitudinis.
 175 “ Sentio utique, quod mihi lubens annuit Saturnius
 “ Victoriæ & magnam gloriam, at Danais exitium.
 “ Stulti, qui scilicet hos muros struxerunt
 “ Infirmos, contemnendos, qui non robur meum arcebunt:
 “ Equi verò facilè fossam transilient, quam illi-foderunt.
 180 “ Verùm quando jam naves ad cavas pervenero,
 “ Memoria aliqua tum ignis ardentis esto,
 “ Ut igne naves incendam, interficiam autem & ipsos
 “ Argivos apud naves, attonitos in fumo.
 Sic fatus, equos adhortatus est, dixitque;

Editio *Wetsteniana*, (in quâ Versio plerunque cæteris elegantior;) *crebrioribus* oculis. Quod utique non est *πλείους*, sed *πλείσιν*.

Ver. 170. — *μητιέτα*] Vide suprâ ad α', 175.

Ver. 175. *Γινώσκω*] Vide suprâ ad ver. 140.

Ibid. — *ὅτι*] Vide suprâ ad α', 537.

Ver. 177. — *οἱ ἄρα δὴ*] *Qui scilicet*. Ut adeo nequaquam supergacaneum sit istud, *ἄρα δὴ*.

Ver. 178. — *τάδ' ἔ'*] *Al.* *τὰ γ' ἔ'*.

Ver. 183. — *περὶ καπνῶ.*] *Al.* *ὅτι καπνῶ.*
 Sed præstat vulgata *Leætio*, quæ fumo *cinclatos* depingit.

Ver. 184. — *ἵπποισιν ἐκέκλετο, φώνησέν τε.*

— equum duci jubet; —

— alloquitur mærentem, & talibus infat
 Rhæbe. — *En.* X, 858.

- 185 Ξάνθε τε, ἢ σὺ Πόδαργε, ἢ Αἴθων, Λάμπε τε δῖε,
 Νῦν μοι τῶν κομιδῶν ἀποτίνετον, ἦν μάλα πολλῶν
 Ἀνδρομάχῃ, θυγάτηρ μεγαλήτορος Ἡετίωνος,
 Ὑμῖν παρ' ἀπαιτέρουσι, μελίφρονα πυρὸν ἔθηκεν,
 Οἶνόν τ' ἐκπεράσασα πιεῖν, ὅτε θυμὸς ἀνώγοι,
 190 Ἡ ἐμοί, ὅσπερ οἱ θαλερὸς πόσις εὐχομαι εἶναι.
 Ἀλλ' ἐφομαρτεῖτον ἢ ἀπώδετον, ὅφρα λάβωμεν
 Ἀσπίδα Νεστέειω, τῆς νῦν κλέος ἔχοντ' ἴκει,
 Πᾶσαν χρυσείῳ ἔμψαι, κανόνας τε ἢ αὐτῶν.
 Αὐτὰρ ἅπ' ὅμοι' ἰοιὶν Διομήδεος ἵπποδάμοιο,
 195 Δαυδάλεον θώρηκα, τὸν Ἡφαίστος κάμε τέλειων.
 Εἰ τῶν κε λάβοιμεν, ἐελποίμεν ἂν Ἀχαιῶς
 Αὐτονοχεῖ νηῶν ὀπιπῆσέμεν ὠκείων.
 Ὡς ἔφατ' εὐχόμενος· νεμέσθησε δ' ὅττινα Ἥρη
 Σείσατο δ' εἰνὶ θρόνῳ, ἐλέλιξε δ' μακρὸν Ὀλύμπῳ.
 200 Καί ῥα Ποσειδάωνα, μέγαν θεὸν, ἀντίον ἦυδα·
 ὦ πόποι, ἔννοσίγαι', εὐρυθενὲς, εἴδ' ἔνυ σοὶ περ
 Ὀλλυμένων Δαναῶν ὀλοφύρε' ἐν φρεσὶ θυμός;

- 185 "Xanthéque, & tu Podarge, & Æthon, Lampéque generose,
 "Nunc mihi alimentorum-præmia rependite, quæ permulta
 "Andromache, filia magnanimi Eëtionis,
 "Vobis prioribus, suave utique triticum apposuit,
 "Vino etiam immisto ad bibendum, quodcumque animus juberet,
 190 "Quàm mihi, qui ei juvenis maritus gloriôr esse.
 "Verùm insequimini & festinate; ut capiamus
 "Clypeum Nestoreum, cujus nunc fama ad cælum pervenit,
 "Totum aureum esse, manubriâque & ipsum:
 "Atque ab humeris Diomedis equum-domitoris,
 195 "Affabrè-factum thoracem, quem Vulcanus elaboravit fabricans.
 "Si hæc utique ceperimus, speraverim equidem Achivos
 "Hæc-ipsâ-nocte naves consensuros voloces.
 Sic dixit gloriâns; indignata autem est veneranda Juno;
 Et commovit se in folio, tremefecitque magnum Olympum:
 200 Et Neptunum, magnum deum, coram allocuta est;
 "Eheu, Terræ-quassator, latè-potens, nonne tibi quidem
 "Pereuntium Danaorum miserefcit in præcordiis animus?"

Ver. 185. Ξάνθε τε, καὶ σὺ Πόδαργε, καὶ Αἴθων, Λάμπε τε δῖε,

Nūn μοι τὴν κομίδην ἀποτίνετον.] Fuerunt equi, propter dualia, ἀποτίνετον, ἐφομαρτεῖτον, & ἀπώδετον, duos tantum equos crediderint, Xanthum & Lampum, duobus epithetis, πόδαργε & αἴθων, insignitos. Sed istam constructionem neque ullo modo fert ipse verborum ordo; neque aliunde quicquam est causa, quominus quatuor hîc intelligendi sint equi. Tres Nestori fuisse equos, liquet ex ver. 86 & 109 supra; ubi unus vulneratus, reliquos conturbavit binos, παρήγορος videlicet συνήγορος. Sed & equorum τετραύρων nominatim meminit Homerus, Odys. v, 81. Verba autem dualia rectè hoc in loco usurpantur, eò quod equi bis bini essent, vel in

δινυμίσσῃ, vel συνήγοροι duo, quam ξυναιίδα appellabant; itemque duo παρήγοροι. Alloquebatur igitur Hector δύο συστήματα, ut ait Eustathius, ἤγεν τὴν διζυγίαν συζυγίαν καὶ τὴν ἐξ ἀριστέρων.

Ver. 186. —ἀποτίνετον.] De hujus vocis prosodiâ, vide supra ad β', 43.

Ver. 189. —ἐκπεράσασα.] Vide supra ad α', 67.

Ibid. —ὅτι.] Al. ὅ, τι.

Ver. 190. Ἡ ἐμοί, ὅσπερ οἱ.] Quâ ratione, ὅσπερ, hîc ultimam producat, etiam extra cæsuram; vide supra ad α', 51.

Ver. 199. Σείσατο.] Vide supra ad γ', 141. Cæterum Strabo, lib. VIII, p. 543, legit; Εἴσατο δ' εἰνὶ θρόνῳ.

Ver. 202. Ὀλλυμένων.] Vide supra ad γ', 260.

X

Ver.

- Οἱ δέ τοι εἰς Ἑλίκην τε καὶ Αἰγὰς δῶρ' ἀνάγκῃ
 Πολλά τε καὶ χαρίεντα· σὺ δέ σφισι βέλεο νίκην.
 205 Εἴπερ γὰρ κ' ἐθέλοιμ' ὅσοι Δαναοῖσιν ἄρωγ' ἰ,
 Τρῶας ἀπώσαο, καὶ ἐρυκέμην εὐρύοπα Ζῆν',
 Αὐτὰρ κ' ἐνδ' ἀκάρχοιτο κατ' ἡμέμῃς οἶος ἐν Ἰδῇ.
 Τὼν δ' ἔμ' ἐχθήσας προσέφη κρείων Ἑνὸσίχθων·
 "Ἥρῃ ἀπλοεπὲς, ποῖον τὸν μῦθον εἶπες;
 210 Οὐκ ἂν ἐγὼν' ἐθέλοιμι Διὶ Κρονίῳνι μάχεσθαι
 Ἡμέας τὲς ἄλλας, ἐπειὴ πολὺ φέρτατός ἐσιν.
 "Ὡς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον.
 Τῶν δ' ὅσον ἐν νηῶν δ' ὑπὸ πύργῳ τάφρος ἔεργε,
 Πληθύνον ὁμῶς ἵππων τε καὶ ἀνδρῶν ἀσπίδα.
 215 Εἰλομένων· εἴλει δ' Ἰδοῖν ἀτάλαντος Ἀρσὶν
 "Ἐκλῶρ Πελαμίδης, ὅτε οἱ Ζῶς κῦδος ἔδωκε.
 Καὶ νῦν κεν ἐπρήσεν περὶ κηλέω νῆας εἰσας,
 Εἰ μὴ ὅττι φρεσὶ θῆκε Ἀγαμέμνονι πόντια Ἥρῃ,
 Αὐτῷ πομπύσαντι, θοῶς ὀτρύναι Ἀχαιούς.
 220 Βῆ δ' ἰέναι παρὰ τε κλισίας καὶ νῆας Ἀχαιῶν,
 Πορφύρεον μέγα φάρος ἔχων ἐν χειρὶ παχείῃ·

- " Qui tamen tibi Helicénque & Ægas dona ferunt
 Multaque & elegantia: tu itaque ipsis cupias victoriam.
 205 Siquidem enim velimus, quotquot Danaïs fautores sumus,
 Trojanos repellere, & coercere latè-sonantem Jovem;
 " Illic sanè tunc trisfaretur sedens solus in Idæ.
 Hæc autem valdè indignatus allocutus est rex Neptunus;
 " Juno in-dicendo-audax, qualem hunc sermonem dixisti?
 210 " Non equidem ego velim cum Jove Saturnio pugnare
 " Nos alios, quoniam longè potentissimus est.
 Sic hi quidem talia inter se invicem loquebantur.
 Græcis autem quod spatii jam inde ex navibus à muro fossâ inclusit,
 Repletum erat pariter equisque & viris scutatis
 215 Coactis-in-angustum; cogebat verò veloci par Marti
 Hector Priamides, quando ei Jupiter gloriam dedit.
 Et sanè concremasset igne ardenti naves æquales,
 Nisi in præcordia posuisset Agamemnoni veneranda Juno,
 Ipsi per-se studiosè-agenti, ocyùs incitare Achivos.
 220 Perrexit itaque ire ad tentoriâque & naves Achivorum,
 Purpuream magnam pallam tenens manu robustâ:

Ver. 203. Οἱ δέ τοι — δῶρ' ἀνάγκῃ Πολ-
 λά τε καὶ χαρίεντα.]

tua largâ

Sæpe manu multisque oneravit limina
 donis. *Æn.* X, 619.

Ver. 206. — εὐρύοπα Ζῆν'] Ineptissimum
 est, quod hic vulgò afferunt, εὐρύοπα vocati-
 vum pro accusativo positum: Id quòd nè de
 nominativo quidem ullâ ratione ferri potest.
 Vide suprâ ad α', 175 & 498. Εὐρύοπα, hoc
 in loco, est ab εὐρύος.

Ver. 209. — ἀπλοεπὲς.] *Al.* ἀπλοεπὲς.
 Ut sit, ἀπτόντα ἐν τῷ λόγῳ.

Ver. 211. — φέρτατος.] *Al.* φέρτερος.

Ver. 215. — ἀτάλαντος.] Vide suprâ ad β', 627.

Ver. 216. — Πριαμίδης] Vide suprâ ad α', 358.

Ver. 217. Καὶ νῦν κεν ἐπρήσεν.] *Al.* Καὶ
 νῦν κ' ἐνέπρησεν. Uti suprâ, ver. 182; & in
 frâ ver. 235.

Et si continuò victorem ea cura subsistet
 Rumpere claustra manu, sociosque immit-
 tere portis,

Ultimus ille dies bello gentique fuisset.

Æn. IX, 757.

Ibid. — κηλέω] Pronuntiabatur, κηλέω.

Ibid. — νῆας εἰσας] Similitérque ver. 225;

Vide suprâ ad α', 306.

Ver. 219. — ὀτρύναι] Vide suprâ ad β', 451.

Ver. 221. Πορφύρεον] Vide suprâ ad α', 482.

Ver.

Στῇ δ' ἐπ' Ὀδυσῆϊ^Θ μεγακῆτεϊ νηὶ μελαίνῃ,
 ἥ ῥ' ἐν μεσάτῳ ἔσκε, γεγωνέμεν ἀμφοτέρωσθε,
 Ἥμιν ἐπ' Αἴαντι^Θ κλισίης Τελαμωνιάδαο,
 225 Ἡδ' ἐπ' Ἀχιλλῆϊ^Θ, τοί ῥ' ἔχματα νῆας εἴσας
 Εἴρυσαν, ἥνορέη πίσσωοι ἢ κάρτει χειρῶν.
 Ἦυσεν ᾧ Δραπέυσιον, Δαναοῖσι γεγωνῶς.
 Αἰδῶς, Ἀργεῖοι, καὶ ἐλέγχεα, εἶδ' ἄγῃ τοί.
 Πῇ ἔβαν εὐχολαί, ὅτε δὴ φαιμέν εἶναι ἄριστοι.
 230 Ἄς ὅπ' ἐν Δήμῳ κενεαυχέες ἠγορεύαθε,
 Ἐσθονέες κρέα πολλὰ βοῶν ὀρθοκροσέων,
 Πίνοντες κρητῆρας ὕψιφεάας οἶνοιο,
 Τρώων ἀνθ' ἑκατὴν τε διηκοσίῳν τε ἕκασ^Θ
 Στήσεθ' ἐν πολέμῳ; νυν δ' ἔδ' ἐνὸς ἀξιοί εἰμεν

Stetit autem in Ulyssis ingenti nave nigrâ,
 Quæ in medio erat, ut-vox-exaudiri-possset in utramque partem,
 Et ad Ajacis tentorium Telamonii,

225 Et ad Achillis, qui duo utique ad extrema naves æquales
 Subduxerant, virtute freti & robore manuum.

Vociferatus autem est altâ-voce, Danaos inclamans;

“Proh pudor, Argivi, turpia probra, formâ tantum admirabiles!

Quò abierunt gloriationes, cum profitebamur nos esse fortissimos;

230 Quas olim in Lemno vana-jactantes proferebatis,

Comedentes carnes multas boum cornutorum,

Bibentesque crateras coronatos vino:

“Scilicet Trojanorum adversus centenosque ducenosque, quemque vestrum

“Statutum in pugna? nunc autem ne uni quidem æquales sumus

Ver. 225.—ἐπ' Ἀχιλλῆος, τοί ῥ' ἔχματα
 —ἡμεῖς ἀρίστωοι.] De eo, quantâ cum arte
 Achillem nusquam non inferat Poëta; vide
 suprà, ad ε', 788; & ad β', 673 & 681; &
 ad γ', 228.

Ibid.—ἔχματα] *Al.* ἔχματα. Sed ἔχμα-
 τα rectè edidit *Barneſius* ex MS: Atque
Eustathius, pluribus ex ejus commentario
 locis allatis, ita legisse ostendit.

Metellus primas acies, postrema coercet

Tyrreidae juvenes.—*En.* IX, 27.

Καὶ νῦν ἐπὶ σπονδαῖς καὶ ταῖς ἐν ἑσθῇ

Αἴαντος, ἐνθα τῶν ἔχματων ἔχει.

Sophocl. Aj. ver. 4.

Αἴας.—ἄρμυι πλάταισιν ἐν ἰστίαισιν.

Eurip. Iphig. in Aul. 291.

Ver. 229.—ἔβαν] Ultima brevi, ex ἔβαν-
 σαν; simili analογῇ, ac τῶν, τραφόν, &
 similia, ex ἐτίσανσαν, ἐνράσανσαν, &c.

Ibid.—φαιμέν εἶναι ἄριστοι.] Summâ cum
 arte, ad minuendam invidiam, & ad con-
 ciliandam Militum benevolentiam; quibus
 istud κενεαυχέες παρὰ τὸν ἑαυτοῦ ἐκπρόβηται, ver. 230;
 de iisdem hîc, & infrà ver. 234, mutatâ
 personâ, φαιμέν εἶναι ἄριστοι, & ἔδ' ἐνὸς ἀξιοί
 εἶμεν, dicit. Ut rectè annotavit *Eustathius*:
 Τὸ δὲ, “ἔραμεν,” παρὰ μὲν ἡμῶς ἔχει, λαοῖν
 τὸ τραχὺ τὰ λόγια, εἰς τὴν βασιλείας κοινοποι-
 μένη τὸ οὐκ ἐπὶ δόξας. Διὸ καὶ “ἔδ' ἐνὸς ἀξιοί εἶμεν”
 εἶπεν, ἵνα μὴ ἄγαν ὁ ἄλλος λυπῆται ἀνέσας τὸ

ἔσθ. Vide infrà ad ver. 234.

Ver. 230. Ἄς ὅπ' ἐν Δήμῳ—ἠγορεύαθε.]
 Τὸ ἐπὶ τῇ ἐστὶ, ἀντὶ τῆς, ποτὶ inquit *Scholastes*.
Eustathius similiter: Τὸ δὲ, ὅς ἐστι, ἀντὶ τῆς
 ποτὶ, ποτὶ. Equidem minime crediderim,
 aliud dixisse Homerum, aliud voluisse. Ἀπο-
 δῶν μὲν γὰρ, οὐ καὶ σπονδαῖς ἔχει, fatetur
 ipse *Eustathius*. Vera sententia, ut *Brasilius*,
 hujusmodi est: “Quas, quum in Lemno e-
 “ratis, proferebatis;” Vel, “Quas profere-
 “batis, quum in Lemno gloriaſamini.”

Ver. 231.—ἠγορεύαθε κρέα πολλὰ.] *Aristar-
 chus*, teste *Athenæo*, lib. II, cap. 3, delendum
 hunc versum censuit, propterea quòd carnis
 esui id tribuere videatur, quòd erat Vini soli
 tribuendum: — Τὸν σῖτον δὲ ὑπὲρ κρεωφα-
 γίας [ul. rectius, ὑπὲρ κρεωφαγίας] ἀντὶ τῆς
 τῆς ἑλπίδος. Mirè admodum. Gracii enim
 hoc in loco non utique idè se jactabant,
 quòd carnes comedissent, vel quòd vinum bi-
 bissent; sed quòd Hostis videlicet abesset.

Ver. 232.—ἠγορεύαθε ἐπὶ τῇ ἐστὶ οἶνοιο.] Vide
 suprà ad α', 470. Caterum quâ ratione, ἐπὶ τῇ
 ἐστὶ, hîc ultimam producat; vide ad α', 51.

Ver. 233. Τρώων ἀνθ' ἑκατὸν καὶ διακοσίῳν ἄνδρας
 ἡπείθευ ἐν τῷ πολέμῳ γενέσθαι. *Porphyr.*
Quasi. Homeric. 25.

Ver. 234.—νυν δ' ἔδ' ἐνὸς ἀξιοί εἶμεν.]
 X 2 Ἐπὶ

- 235 "Εκτορ, ὃς τάχα νῆας ἐνιπρήσει πυρὶ κηλέω.
Ζεῦ πάτερ, ἥ ῥά τιν' ἤδη ὑπερμυθέων βασιλῆων
Τῆδ' αἴτη ἄσπας, καὶ μιν μέγα κῦδ' ἀπηύρα;
Οὐ μὲν δὴ ποτέ φημι τεὸν περικαλλέα βωμὸν
Νῆϊ πολυκληίδι παρελθέμεν ἐνθάδε ἔρρων.
240 Ἀλλ' ὅππῃ πᾶσι βοῶν δῆμον ἢ μηρὶ ἔκηα,
Ἰέμεν Τροίῳ εὐτείχεον ἐξαλαπάξαι.
Ἀλλὰ, Ζεῦ, πόδε πέρ μοι ὀπικρήλων ἐέλδωρ,
Αὐτὸς δὴ περ ἔασον ὑπεκφυγέειν ἢ ἀλύξαι,
Μηδ' ἔτω Τρώεσσιν ἔα δάμναδ' Ἀχαιῆς.
245 Ὡς φάτο· τ' δ' ὁ πατὴρ ὀλοφύετο δακρυχέοντα.
Νόσσε δέ οἱ λαὸν σόον ἔμμεναι, ἔδ' ὀπλέεσθαι.
Αὐτίκα δ' αἰετὸν ἦκε, τελειότατον πετελιῶν,
Νεβρὸν ἔχον' ὀνύχεασι, τέκ' ἐλάφοιο ταχείης.
Πὰρ δ' Διὸς βωμῷ περικαλλεῖ κάββαλε νεβρὸν,
250 Ἐνθα πανομφαίῳ Ζηνὶ ῥέζεσκον Ἀχαιοί.
Οἱ δ' ὡς ἔν εἶδον, ὅτ' ἄρ' ἐν Διὸς ἤλυθεν ὄρνις,

- 235 "HecTORi, qui mox naves incendet igne ardentī.
"Jupiter pater, anne ullum adhuc prapotentium regum
"Tali clade afflixisti, & eum magnā gloriā privāsti?
"Et tamen nego me unquam tuum ullum perpulchrum altare
"Nave multis-transftris-instructā prateriisse, quum huc malo-fato-venirem;
240 "Sed in omnibus boum adipem & femora combulli,
"Cupiens Trojam bene-munitam exscindere.
"At, Jupiter, hoc saltem mihi perfice votum;
"Nos ipsos saltem permitte effugere & evadere,
"Neque sic à Trojanis sinas interimi Achivos.
245 Sic dixit: Hujus autem Deorum pater misertus est lacrymantis;
Annuitque ei exercitum saluum fore, neque perituum.
Statim verò aquilam misit, certissimum-augurium-facientem ex volucris,
Hinnulum tenentem unguibus, fobolem cervæ velocis:
Juxta autem Jovis altare perpulchrum, dejecit hinnulum,
250 Ubi Panomphaeo Jovi sacrificabant Achivi.
Hi autem postquam viderunt, quòd à Jove venisset avis;

Ἐπεὶ φαῖλος γε ὄντας αὐτὰς, ἑτέροις τε τοιούτοις ἐμιλῶντας, ἔφαθ' αὖτε τὰ ἀράματα πολλάκις εἰς τὸ νεοειπεῖν ἐπιμύθετος ἂν εἴη τρόπος, ὁ συνεμπλέκων καὶ συνεπιλαμβάνων ἀμνηστέῃ τῷ ἐκλήματι τὸν παρρησιαζόμενον. Ἐν αὖ λέγεται καὶ τὸ, "Τυδείδην, τί παθόντι λελάσμεθα Θάρειδος ἀλκῆς;" καὶ τὸ, "Νῦν δ' αὖδ' ἐνὸς ἀξίου εἶμιν ἑταίρος." Καὶ ὁ Σωκράτης ἔστας ἀτρέμα τοὺς νέους ἠπεύχετο, ὡς μὲν αὐτὸς ἀπηλλαγμένος ἀμαθίας. *Plutarch. de Adulat. & Amici discrim.* Vide suprà ad ver. 229.

Ver. 235. — κηλέω.] Pronuntiabatur, κηλῶ.

Ver. 237. — ἄσπας.] Vide infrà ad ἰ, 116.

Ver. 243. — ἔασον.] Vide suprà ad δ', 42.

Ver. 247. Αὐτίκα δ' αἰετὸν ἦκε.]

Namque volans rubrà fulvus Jovis ales in æthrâ,

Cycnum excellentem pedibus rapit improbus uncis.

— donec vi victus & ipso
Pondere defecit, prædamque ex unguibus ales

Projectit fluvio, penitusque in nubila fugit.
Tum verò augurium Rutuli clamore salutant.

Æn. XII, 247.

Ver. 248. — τέκος ἐλάφοιο.] Quâ ratione hîc τέκος, ultimam producat; item, Ζηνι, ver. 250; & εἶδον, ver. 251; & τοῦτον, ver. 262; & Εὐρύπυλος, ver. 265; & τάχῃ, ver. 267; Vide suprà ad α', 51.

Ver. 250. — πανομφαίῳ Ζηνι.] Πανομφαίῳ ἐστίν, ὁ πάσης μανίας αἴτιος. Οἱ γὰρ ἄλλοι πάντες, ὑποζῆται Διὸς εἰσιν, εἴτε δαίμονες ἐκεῖνοι, εἴτε ἄνθρωποι. *Euseb. Ath.*

Ibid. — ῥέζεσκον.] Vide suprà ad α', 444.

Ver. 251. — εἶδον, ὅτ'] *Barneus* ex tribus MSS edidit, εἶδον δ' ὅτ'. Quomodo & olim, legerat *Euseb. Ath.* Neutrum malè. Quanquam

- Μᾶλλον ὅπῃ Τρώεσσι θόρον, μνήσαντο ἢ χάρις.
 "Ενθ' ἔτις πρότερόν Δαναῶν, πολλῶν περ ἐόντων,
 Εὖξάτο, Τυδείδαο πάρος, χέμεν ὠκείας ἵππους,
 255 Τάφρ' τ' ἐξελάσαι, ἢ ἐναλίβιον μαχέσασθαι.
 Ἀλλὰ πολὺ πρῶτόν Τρώων ἔλεν ἄνδρα κορυσιῷ,
 Φραδμονίδην Ἀγέλαον· ὁ μὲν φύγαδ' ἔτρεπεν ἵππους·
 Τῷ ἢ μετασφρεθέντι, μεταφρένω ἐν δόρυ πῆξεν,
 "Ωμων μεσσηγὺς, Ἀχ' ἢ σήθεσφιν ἔλασεν.
 260 "Ηελπε δ' ἐξ ὀχέων, ἀράβησε ἢ τούχ' ἐπ' αὐτῷ,
 Τὸν ἢ μέτ' Ἀτρεΐδαι, Ἀγαμέμνων ἢ Μενέλαος.
 Τοῖσι δ' ἐπ' Αἴαντες, θῆραν ὅππειμένοι ἀκλίω·
 Τοῖσι δ' ἐπ' Ἰδομνύδης, ἢ ἐπ' αὖν Ἰδομνύῃ
 Μηριόνης, ἀτάλαντος Ἐνυαλίῳ ἀνδρείφοντι.
 265 Τοῖσι δ' ἐπ' Εὐρύπυλος, Εὐαίμωνος ἀγλαὸς υἱός.
 Τούκρ' δ' εἰναίῃ ἦλθε, παλίντονα τόξα τιταίνων·
 Στῇ δ' ἄρ' ὑπὸ Αἴαντι σάκει Τελαμωνιάδαο.
 "Ενθ' Αἴας μὲν ὑπεξέφερεν σάκος, αὐτὰρ ὄγ' ἦρω·
 Παπλήνας, ἐπεὶ ἄρ' τιν' οἰσθύσας ἐν ὀμίλῳ
 270 Βεβλήκει, ὁ μὲν αὖθι πεσὼν ὑπὸ θυμὸν ἔλασεν,

Alacrius in Trojanos erumpebant, recordabanturque pugnae.

Tum nemo prior ex Danais, multi licet essent,
 Gloriatum est, Tydidem ante, agitante veloxes equos,

255 Extrahere fossam egisse, & contra pugnasse:

Sed longe primus ille Trojanorum interemit virum armatum,
 Phradmonidem Agelaum: is quidem in-fugam verterat equos;
 Ei autem converso, dorso hastam infixit,
 Humeros inter, perque pectora adegit:

260 Decidit autem de curribus, sonitumque dederunt arma super ipso.

Post hunc autem Atreidae, Agamemnon & Menelaus;

Postque hos, Ajaces, strenuam induti fortitudinem;

Postque hos Idomeneus, & armiger Idomenei

Meriones, par Marti homicidae:

265 Postque hos Eurypylus, Euamoniis præclarus filius.

Teucer autem nonus venit, resiliens arcus tendens;

Stetitque sub Ajacis scuto Telamonii.

Ibi Ajax quidem ei submovebat scutum; at iste heros

Circumspiciens, posteaquam aliquem jaculatus in turbam

270 Vulnerasset, ille quidem [qui vulneratus erat] ibi delapsus animam amittebat,

Quamquam usitatius Homero εἶδον, quàm εἶ-
 δοντο. Cæterum de versione hujus versûs,
 vide suprâ ad α', 537.

Ibid. — ἦλυθεν] Vide suprâ ad γ', 205.

Ver. 258. — μεταφρένω ἐν δόρυ πῆξεν.]
 Non, πῆξεν ἐν μεταφρένω sed, μεταφρένω
 ἐπῆξεν.

Ver. 260. — ἀράβησε] Vide suprâ ad δ',
 455 & 504.

Ver. 261. Τὸν δὲ — Τοῖσι δ'] Pessimè in
 his & similibus ex Scholiaste edidit Barnesius,
 Τόνδε — Τοῖσίδ'. Vide suprâ ad ver.
 160,

Ver. 264. — Ἐνυαλίῳ ἀνδρείφοντι] Vide
 suprâ ad β', 651.

Ver. 266. — παλίντονα τόξα τιταίνων.]

Spicula torquebat Lycio Cortynia cornu:
 Aureus ex humeris sonat arcus, —

Æn. XI, 773.

Ver. 268. — ὑπεξέφερεν σάκος.] Scutum
 submovebat, ut locum haberet Teucer jaculandi.
 Editio Wetsteniana, (quam hic secutus est
 Barnesius,) licet ad versionem plerumque
 elegans, hoc tamen in loco sententiam planè
 pessundat; vertitque, contra ac res erat,
 " ante eum tenebat scutum."

X 3

Ver.

Αὐτὰρ ὁ αὖτις ἰὼν, πᾶσις ὡς ὑπὸ μητέρα, δύσκειν
Εἰς Αἴανθ'· ὁ δέ μιν σάκει κρύπτασκε φαεινῷ.

"Ενθα τίνα πρῶτον Τρώων ἔλε Τόκρηθ' ἀμύμων·;
"Ορσίλοχον μὲν πρῶτα, ἢ "Ορμήχον, ἢ δ' "Οφελέστῳ,

275 Δαίτορξ τε, Χρομίον τε, ἢ ἀνίηθευ Λυκοφόνῳ,
Καὶ Πολυαιμονίδῳ Ἀμοπαίονα, ἢ Μελάνιππον,
Πάντας ἐπ' αὐσυτέρης πέλασε χθονὶ πηλυβοτέρῃ.

Τὸν ᾗ ἰδὼν γήθησεν ἀναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων,
Τόξῃ δ' ἀπὸ χειρὸς Τρώων ὀλέκοντα φάλαγγας·

280 Στῇ ᾗ παρ' αὐτὸν ἰὼν, ἢ μιν πρὸς μῦθον ἔειπε·

Τόκρη, φίλη κεφαλῇ, Τελαμώνιε, κοίρανε λαῶν,
Βάλλ' ἔτῳ, αἴκεν τι φέως Δαναοῖσι γῆραι,
Πατρί τε σῶ Τελαμῶνι, ὃ σ' ἔτρεφε τυτθὸν ἐόντα,
Καί σε, νόθον περ ἐόντα, κομίσασατο ᾧ ἐνὶ οἴκῳ·

285 Τὸν, ἢ τηλόθ' ἐόντα, εὐκλείης ᾗτίεσσον.

Σοὶ δ' ἐγὼ ἐξερέω, ὡς ἢ τετελεσμένον ἔσαι·

Αἴκεν μοι δῶν Ζεὺς αἰγίοχθ' ἢ Ἀθηνῇ

*Ipse verò [Teucer] retrò se-recipiens, puer tanquam ad matrem, summattebat se
Ad Ajacem: ille verò eum scuto tegebat splendido.*

Tum, quem primum Trojanorum interfecit Teucer eximius?

Orsilochem quidem primum, & Ormenum & Ophellestem,

275 *Dætoraque, Chromiumque, & deo-parem Lycophontem,*

Et Polyæmonidem Hamopaonem, & Melanippum,

Omnēs alium-super-alium dejecit in terram almam.

Eum autem conspicatus, lætatus est rex virorum Agamemnon,

Arcu è forti Trojanorum perdentem phalangas:

280 *Stetit autem ad eum profectus, & ipsum allocutus est;*

"Teucer, carum caput, Telamonie, princeps populorum,

"Jaculare sic; siquod fortè lumen Danais fias,

"Patrique tuo Telamoni, qui te educavit parvulum existentem,

"Et te, spurium licèt existentem, studiosè-aluit suâ in domo:

285 *"Hunc, etiam si procul absit, in gloriam evehe.*

"Tibi autem ego edico, ut & perfectum erit;

"Si mihi dederit Jupiter Ægiochus & Minerva

Ver. 272. — ὁ δέ μιν σάκει κρύπτασκε φαεινῷ.] Sic apud Virgilium:

— magnum — se post cratera tegebat.

Æn. XI, 346.

*Χρησιμώτατόν ἐστι τοῖς ἀδελφοῖς τὸ μὴ κλῆσθαι
μήτε τὰς τιμὰς, μήτε τὰς δυνάμεις, ἀπὸ τῶν
αὐτῶν, ἀλλ' ἕτερον ἂν ἑτέρῃ. Καὶ γὰρ —
τῶν ἀδελφῶν οἱ πρὸς ἐν ἀδελφῷ κάμνοντες,
ἀνταγωνισαί. Πύκται δὲ παγκρατιασταῖς φί-
λοι, καὶ δολιχοδρόμοι παλαισταῖς εὐμενεῖς εἰσι,
καὶ συναγωνίᾳσι καὶ σπυδαζουσιν ὑπὲρ ἀλλή-
λων. Διὸ καὶ τῶν Τυνδαριδῶν, πύξ μὲν ὁ Πο-
λυδεύκης ἐνίκῃ, δρόμῳ δὲ ὁ Κάτωρ. Εὐ δὲ καὶ
τὸν Τεύκρον Ὀμήρος ποιοῖκεν ἀπὸ τῆς τοξικῆς
εὐδοκίμηντα, τῷ ἀδελφῷ προτιύοντος ἐν τοῖς
ὀπλίταις: "ὁ δέ μιν σάκει κρύπτασκε φαεινῷ,"
*Plutarch. περὶ φιλαδελφίας.**

*Ver. 273. — τίνα πρῶτον.] Ex his verbis
liquet quàm inepti fuerint, qui suprà, ver.
269, voces istas, ἐπὶ ᾧ τιν', immutaverint,*

*scripserintque ἐπ' Ἰαρίην, vel ἐπὶ Ἀρίην, vel
Ἐπιαρίην.*

Ver. 277. — πέλασε.] Vide suprà ad 4, 140.

Ver. 281. — φίλη κεφαλῇ.] Sic apud Virgilium,

— capitisque injuria chari. Æn. IV, 354.

*Ver. 282. — αἴκεν τι φέως.] Siquod fortè
lumen. vel, siquid fortè Luminis. Editio
Wetsteniana, eamque secutus Barnesius, mi-
nùs latinè hîc reddidit, " si fortè quid lu-
men."*

*Ver. 283. — ὃ σ' ἔτρεφε.] H. Stephanius,
aliique ediderant, ὅς σ' ἔτρεφε: Id quod nulli
potest Licentiâ excusari. Alii, ὅς ἔτρεφε.
Quod ferri quidem potest, sed haud satis est
venustum. Optimè Barnesius, ὃ σ' ἔτρεφε.
Ex Schrevelii editione, & ex MS, & ana-
logiâ ex ipso Homero petitâ; χ', 480, —
μ' ἔτρεφε τυτθὸν ἔσσαν.*

Ver. 286. — ὡς καὶ.] Al. τόδε καὶ.

Ver. 287. — αἰγίοχος.] Vide suprà ad 2, 202.

Ver.

- Ἰλῖς ἐξαλαπάξει εὐκλήμῃον πολίεθρον,
 Πρώτῳ τοι μετ' ἐμὲ πρεσβυτίον ἐν χειρὶ θήσω,
 290 Ἡ τρίποδ', ἥ δ' ὧς ἵππους αὐτοῖσιν ὄχεσθιν,
 Ἡ γυναιχ', ἥ κέν τοι ὁμὸν λέχῃ εἰσαναβαίνοι.
 Τὸν δ' ἀπαμειβόμεν προσεφώνεε Τῶκρ' ἀμύμων·
 Ἀτρεΐδῃ κύδιζε, τί με πτόλιν αἶψα καὶ αὐτὸν
 Ὀτρυνύεις; ἔ μὲν τοι, ὅση διώαμ' ἔ γε πάρεσι,
 295 Παύομαι· ἀλλ' ἐξ ἔ' προτὶ Ἴλιον ὠσάμεθ' αὐτὰς,
 Ἐκ τῷ δὴ τόξοισι δεδεγμένῳ ἄνδρας ἐναίρω·
 Ὀκλῶ δὲ πρόεκα τανυγλώχινας οἷσ' ἔς,
 Πάντες δ' ἐν χροῖ πῆχθεν ἀρηϊθίων αἰζηῶν·
 Τῷ πον δ' ἔ' διώαμαι βαλέειν κινά λυασητῆρα.
 300 Ἡ ῥα, καὶ ἄλλον οἷσ' ὅνδ' ἔ' νύκτ' ἴαλλεν
 Ἐκτορ' ἀντικρὺ, βαλέειν δέ ἑ ἴετο θυμός·
 Καὶ τῷ μὲν ῥ' ἀφάμαρθ'· ὁ δ' ἀμύμονα Γοργυθίωνα,
 Υἱὸν εὖν Πελάμοιο, καὶ σῆθ' ἔ' βάλεν ἰῶ·
 Τὸν ῥ' ἐξ Αἰσύμηθεν ὀπυιομένη τέκε μήτηρ,
 305 Καλὴ Κασσιάνειρα, δέμας εἰκῆα θεῇσι.
 Μήκων δ' ὡς ἐτέρωσε κάρη βάλεν, ἥ τ' ἐνὶ κήπῳ

- “ Ilii evertere benè-ædificatam urbem,
 “ Primo tibi post me præmium-honorarium in manu ponam,
 290 “ Vel tripodem, vel duos equos cum ipsis currubus,
 “ Vel mulierem, quæ tecum eundem lectum conscendat.
 Hunc autem respondens allocutus est Teucer eximius;
 “ Atrida illustrissime, cur me properantem & ipsum
 “ Incitas? neque enim, quantum in me certè est,
 295 “ Cessò; sed ex quo Ilium versùs repulimus ipsos,
 “ Ex eo utique sagittis exceptos viros interficio.
 “ Octo fanè jam emisì longos-hamos-habentes sagittas,
 “ Omnes autem in corpore fixæ sunt bellicosorum juvenum;
 “ Hunc verò nequeo percutere canem rabidum.
 300 Dixit, & aliam sagittam à nervo misit
 Hectorem contra, percutere autem ipsum cupiebat animus:
 Et ab eo quidem aberravit; sed eximium Gorgythionem,
 Filium fortem Priami, ad pectus percussit sagittâ:
 Quem utique ex Æsymâ ducta peperit mater,
 305 Pulchra Castianira, corpore similis deabus.
 Papaver autem sicuti in-alteram-partem caput inflexit, quod in horto

Ver. 295. — *προτὶ* Al. *ποτί*. Quod perinde est.

Ver. 297. Ὀκλῶ δὲ — Πάντες δ' ἐν χροῖ] Quotq; emissâ manu contorsit spicula virgo, Tot Phrygii cecidere viri. — *Æn.* XI, 676.

Ver. 300. — *ἀπὸ νευρῆφιν*.] Quâ ratione, ἀπὸ, & hîc & ver. 309, ultimam producat; item ἀντικρὺ, ver. 301 & 310; item δέμας, ver. 305; & σμερδαλέα, ver. 321; & ἐπί, ver. 324; Vide suprà ad α', 51.

Ver. 302. Καὶ τῷ μὲν ῥ' ἀφάμαρθ'.] Æneam petiit; sed non & figere contrâ Est licitum. — *Æn.* X, 343.

Ver. 304. Τὸν ῥ' ἐξ] Vocula ῥα non est in his supervacanea. Vide suprà ad ε', 858.

Ver. 305. Καλὴ] Vide suprà ad β', 43.

Ver. 306. Μήκων δ' ὡς] Transtulit hæc ad *Euryalum* Virgilius:

— inq; humeros cervix collapsa recumbit:
 Purpureus veluti cùm flos succisus aratro
 Languescit moriens, lassove papavera collo
 Demisere caput, pluvîâ cùm fortè gra-

vantur. *Æn.* IX, 434.

Nec sine magnâ gratiâ vocem, *purpureus*, interfecit Poëta Romanus, quâ & *Hominem* fuisse *Formosum* innuit. Quantam *venustatem* idem vocabulum & in Græcis istis alicubi addiderit, quis non videt?

Ὡς δ' ὅτε τὰν ὑάκινθον ἐν ἔρσι ποιμένες ἀνδρες
 Ποσὶ κατασείβουσι, χαμαὶ δέ τ' ἐς Πόρφυρον αἶθος.

X 4

E con

- Καρπῷ βριθομένη, νοτίησί τε εἰαρινῇσιν.
 Ὡς ἐτέρωσ' ἤμυσε κάρη πῆληκι βαρυωθέν.
 Τόκρῳ δ' ἄλλον οἷσόν Σπὸ νύκτ' ἦφιν ἰάλλεν
 310 Ἐκτορῷ ἀνικρὺ, βαλέειν δέ εἰέτο θυμός.
 Ἀλλ' ὅγε ἢ πῶ' ἄμαρτε· παρέσφηλεν γὰρ Ἀπόλλων·
 Ἀλλ' Ἀρχεπτόλεμον, θροσῶ Ἐκτορῷ ἠνιοχῆα,
 Ἰέρμῃον πόλεμόνδε, βάλε σῆθ' ὥς μαζόν.
 Ἥελπε δ' ἐξ ὀχέων, ὑπερώησαν δέ οἱ ἵπποι
 315 Ὠκύποδες· τῷ δ' αὖτις λύθη ψυχὴ τε μένῳ τε.
 Ἐκτορῷ δ' αἶνόν ἄχ' ὥς πύκασε φρένας ἠνιόχοιο·
 Τὸν μὲν ἔπειτ' εἶασε, ἢ ἀχνύμῃος περ ἑταίρῃ·
 Κεβελόνῳ δ' ἐκέλευσεν ἀδελφεόν, ἐγγὺς ἐόντα,
 Ἴππων ἠνί' ἐλεῖν· ὁ δ' ἄρ' ἐκ ἀπίθῃσεν ἀκέσας.
 320 Αὐτὸς δ' ἐκ δίφροιο χαμαιὶ θόρε παμφανόωντο,
 Σμερδαλέα ἰάχων· ὁ γὰρ χερμάδιον λάβε χειρὶ·
 Βῆ δ' ἰθὺς Τόκρῳ, βαλέειν δέ εἰ θυμὸς ἀνωγν.
 Ἦτοι ὁ μὲν Φαρέττης ἐξείλετο πικρὸν οἷσόν,
 Θῆκε δ' ὀπί νύκτ'· τὸν δ' αὖ κορυθαίολ' Ἐκτορ

Fructu sit gravatum, humoreque verno;

Sic ille in alteram partem inclinavit caput casside gravatum.

Teucer verò aliam sagittam à nervo misit

- 310 Hectorum contra, percutere autem ipsum cupiebat animus.

At iste etiam aberravit; avertit enim Apollo:

Sed Archeptolemum, audacem Hectoris aurigam,

Ruentem ad pugnam, percussit in pectore juxta mammam:

Decidit autem de curru, retrocesseruntque ejus equi

- 315 Veloces: ipsius verò ibi soluta est animaque roburque.

Hectori autem gravis dolor contexit mentem ob aurigam:

Hunc tamen demum reliquit, tristis licet sui sodalis gratiâ;

Cebriionem autem jussit fratrem, propè existentem,

Equorum habenas capere: Hic porro non immorigerus fuit, ut audivit.

- 320 Ipse autem de curru humi defiliit collucente,

Horribiliter vociferans; & saxumprehendit manu:

Perrexitque rectè in Teucrum, ac ferire ipsum animus jubebat,

Ille quidem pharetrâ exemerat amaram sagittam,

Posueratque ad nervum: illum verò pugnam-expeditè-ciens Hector

E contrario, *Virgilium Homero* rectè hîc annotat *Popius* in eo inferiorem, quòd in *Eutryli* sui morte coloribus ex *Homero* desumptis depingendâ, pulchrum istud, κάρη πῆληκι βαρυωθέν, omiserit; præcipuè cum eum & ipsa *Galea* in nocte sublustri prodidisset.

Ibid. — ἦτ' ἐνὶ κῆπῳ Καρπῷ βριθομένη. Scilicet, βριθομένη ἐστὶ. Dubitat ineptè admodum Scholiastes, itane intelligendum sit; an potius vox, ἢ τε, dicenda sit περιττεύειν. Quasi verò istiusmodi vocabulum de nihilo intrudere potuerit scriptor non planè ridiculus.

Ver. 316. — πύκασε. Vide suprà ad α', 140.

Ver. 317. — εἶασε. Vide suprà ad δ', 42.

Ibid. — ἀχνύμηνος. Vide suprà ad γ', 260.

Ver. 318. — ἐκέλευσεν ἀδελφεόν — Ἴππων ἠνί' ἐλεῖν,]

— furens, acrique incensa dolore,

Tradit equum comiti, paribusque assistit in armis. *An.* XI, 709.

Ver. 321. Σμερδαλέα ἰάχων.] De hiatu isto ad sonum continuum productioremque efficiendum consultò summâque cum arte interjecto, quo quasi auribus accipiat clamor intentus; vide suprà ad δ', 456.

Ver. 322. — ἀνωγν.] Aut legendum ἀνώγει, quomodo in uno MS scriptum reperit *Barnesius*; aut ἀνωγεν erit, non ex ἀνωγα. sed ex aoristo ἀνωγον. Alioqui non constaret Temporum ratio. Nam ἀνωγα, non est, jussi; sed, jubeo. Ut videre est α', 120; ε', 105; ψ, 245; aliisque omnibus in locis. Vide suprà ad α', 37.

Ver. 324. — κορυθαίολος.] Vide suprà ad β', 816.

Ver.

- 325 Αὖ ἐρύοντα, παρ' ὤμον, ὅθι κλῆϊς ὑποέργει
 Αὐχένα τε σῆθος τε, μάλισα ἧ καίριόν ἐστι,
 Τῇ ῥ' ὅππ' οἱ μεμαῶτα βάλεν λίθῳ ὀκρύνοντι·
 ῥῆξε δέ οἱ νόσφι νύκκησε ἧ χεὶρ ὅππ' καρπῷ·
 Στῇ ἧ γυνὴ ἐλπῶν, τόξον δέ οἱ ἔκπεσε χειρός.
 330 Αἶας δ' ἐκ ἀμέλησε κασιγνήτοιο πεσόντος,
 Ἀλλὰ θεῶν πέριβη, καὶ οἱ σάκῳ ἀμφεκάλυψε.
 Τὸν μὲν ἐπειθ' ὑπεδιδώτε δὺω ἐρήνες ἐταῖροι,
 Μηκισθός, Ἐχίοιο παῖς, ἡ δὲ ἴα Ἀλάστωρ,
 Νῆας ὅππ' γλαφυρὰς φερέτω βαρέα σενάχοντα.
 335 Ἀψ' δ' αὖτις Τρώεσσιν Ὀλύμπιῳ ἐν μένῳ ὤρσεν,
 Οἱ δ' ἰδυὺς τάφροιο βαθείης ὥσαν Ἀχαιῆς·
 Ἐκλῶρ δ' ἐν πρώτοισι κίε, σθένει βλεμεαίνων.
 Ὡς δ' ὅτε τίς τε κύων σὺς ἀγέη, ἡ δὲ λέων ἴα,
 Ἀπ' ἡ κατόπιθε, ποσὶν ταχέεσσιν πεποιθὼς,
 340 Ἰαχία τε γλαυκὴς τε, ἐλίσσόμενον τε δοκῶει·
 Ὡς Ἐκλῶρ ὥπαζε καρηκομώντας Ἀχαιῆς,
 Αἶεν ὑποκλείνων τὸν ὀπίσταν· οἱ δ' ἐφέβοιο.
 Αὐτὰρ ἐπεὶ Δία τε σκόλοπας ἡ τάφρον ἔβησαν
 Φύγοντες, πολλοὶ ἧ δάμην Τρώων ὑπὸ χερσίν,
 345 Οἱ μὲν δὲ πρὸ νηυσὶν ἐρητύοντο μένουτες,
 Ἀλλήλοισί τε κεκλόμενοι, ἡ πᾶσι θεοῖσι
 Χεῖρας ἀνίσχοντες, μεγάλ' εὐχετόωντο ἕκαστος.
 Ἐκλῶρ δ' ἀμφιπερισρώφα καλλίτερῃας ἵππους,

- 325 Retrò ducentem nervum, ad humerum, quâ-parte junctura dirimit
 Cervicemque pectusque, maximè autem lethalis locus est,
 Eâ utique parte in se ardentem percussit lapide aspero;
 Rupit autem ei nervum: obtorpuerunt verò manus ad juncturam:
 Constititque in genua lapsus, arcus verò ei excidit de manu.
 330 Ajax autem non neglexit fratrem collapsum,
 Sed accurrens protexit, & ei scutum præstendit.
 Hunc quidem postea subeuntes duo chari focii,
 Mecisteus, Echii filius, & nobilis Alastor,
 Naves ad cavas portarunt graviter gementem.
 335 Rursus autem Trojanis Olympius animos excitavit;
 Illicque rectà ad fossam profundam repulerunt Achivos.
 Hector autem inter primos ibat, præ ferociâ oculos-truces-circumferens.
 Ut verò cum & aliquis canis aprum sylvestrem, vel leonem,
 Apprendat à tergo, pedibus velocibus fretus,
 340 Coxasque clunésque, convertentemque se observat:
 Sic Hector insequabatur comantes Achivos,
 Semper occidens postremum quemque: hi verò fugiebant.
 At postquam perque vallos & fossam transissent
 Fugientes, multique domiti essent Trojanorum sub manibus;
 345 Hi quidem jam apud naves continebantur manentes,
 Invicemque hortantes, & omnibus diis
 Manus attollentes, altâ-voce precabantur unusquisque.
 Hector verò undique-circum-agebat pulchras-jubas-habentes equos,

Ver. 325. Αὖ ἐρύοντα] Vide suprâ ad α', Ver. 327. — μεμαῶτα.] Vide suprâ ad β', 818; & ad ζ', 464.

Ver.

- Γοργῶς ὄμματ' ἔχων, ἡδὲ βροτολοιγῶν Ἀρηῶν.
 350 τῆς ᾗ ἰδῶσ' ἐλέησε θεὰ λευκώλενας Ἥρη,
 Αἴψα δ' Ἀθηναίῳ ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
 ὦ πόποιοι, αἰγιόχοιο Διὸς τέκνῃ, ἔκτετι νῶϊ
 Ὀλλυμένων Δαναῶν κεκαδησόμεθ', ὕσάτιόν περ;
 Οἳ κεν δὴ κακὸν οἶτον ἀναπλήσαντες ὄλων;
 355 Ἀνδρὸς ἐνὸς ῥίπῃ· ὃ ᾗ μαίνετ' ἔκτετ' ἀνεκλώς
 Ἐκλῶρ Πελαμίδης, ἣ δὴ κακὰ πολλὰ ἔοργε.
 Τὼ δ' αὖτε προσέειπε θεὰ γλαυκῶπις Ἀθήνη·
 Καὶ λίτω ἔπος γε μένῃ θυμόν τ' ὀλέσειε,
 Χερσὶν ἔω' Ἀργείων φθίμενῃ ἐν πατρίδι γαίῃ·
 360 Ἀλλὰ πατήρ οὐμὸς φρεσὶ μαίνετ' ἐκ ἀγαθῆσι,
 Σχέτλι, αἰὲν ἀλιτρός, ἐμῶν μύθων ἀπερωδύς.
 Οὐδέ τι τῶν μέμνη, ὃ οἱ μάλα πολλάκις ἦν
 Τειρόμενον σώεσκον ἔω' Εὐρυπύχῃ αἰέθλων.
 Ἦτοι ὁ μὲν κλαίεσκε πρὸς ἔρπον' αὐτὰρ ἐμὲ Ζεὺς
 365 τῷ ἐπαλεξήσασαν ἀπ' ἔρπονόςθεν προΐαλλεν.
 Εἰ γὰρ ἐγὼ τάδε ἦδ' ἐνὶ φρεσὶ πόσκαλίμηνιν,
 Εὐτέ μιν εἰς αἶδαο πυλάρταο πρῆπεμψεν,
 Ἐξ Ἐρέβους ἄξοντα κυῖα συγερῶν Αἶδαο,

Gorgonis oculos habens & hominum-perniciem Martis.

- 350 Hos autem conspiciat, misera est dea candida-ulnis Juno,
 Statimque Minervam verbis alatis allocuta est;
 "Eheu! Aegiochi Jovis filia, nonne jam nos
 "Pereuntes Danaos curabimus, extremo saltem in eorum casu?
 "Qui jam utique malo fato expleto perierint
 355 "Viri unius impetu: quippe furit non amplius tolerabiliter
 "Hector Priamides, & sanè mala multa fecit.
 Hanc autem vicissim allocuta est dea caecis-oculis Minerva:
 "Atqui omnino hic quidem ferociam animamque perdidisset,
 "Manibus Argivorum confectus in patriâ terrâ;
 360 "Sed pater ille meus mente furit non sanâ,
 "Durus, semper iniquus, mei animi-impetûs impeditor.
 "Nec quicquam horum recordatur, quod ei valdè sæpe filium *Herculem*
 "Pressum servavi sub Eurysthei laboribus.
 "Certè is quidem flebat ad cælum: sed me Jupiter
 365 "Ei auxilium de cælo demisit.
 "At si ego hæc scivissem mente prudenti,
 "Cum eum ad orcum validas-portas-habentem misissem,
 "Ex Erebo ducturum canem horrendi Plutonis;

Ver. 349. — ὄμματ'] Αἰ. οἶματ'.

Ver. 353. Ὀλλυμένων] Vide suprâ ad γ', 260.

Ver. 356. — Πελαμίδης.] Vide suprâ ad α', 398.

Ver. 359. — φθίμενος ἐν] Quâ ratione, φθίμενος, hic ultimam producat; vide suprâ ad α', 51.

Ver. 363. Τειρόμενον — ἔω' Εὐρυπύχῃ αἰέθλων.]

— ut duos mille labores

Rege sub Eurystheo, fati Junonis iniquæ, Pertulerit. — *Æn.* VIII, 291.

Ver. 366. Εἰ γὰρ ἐγὼ.] Refertur istud, non ad id quod proximè præcessit, sed ad id quod elegantius reticetur: "*Sed me facillè nitet, NAM si &c.*" Vide suprâ ad ε', 22.

Ver. 368. Ἐξ Ἐρέβους ἄξοντα κυῖα.] Tartareum ille manu custodem in vincula petivit,

Ipsius a folio Regis, traxitque trementem

Te Stygii tremuere lacus, te janitor Oris

Ossa super recubans antro semesa cruento

Æn. VIII, 298.

οὐκ ἂν ὑπεξέφυγε Στυγὸς ὕδατος αἰπὰ ρέεθρα.
 370 Νῦν δ' ἐμὲ μὲν συγέει, Θέτιδ' ὅδ' ἐξλύσει βελὰς,
 ἢ οἱ γένατ' ἔκυσσε, ἢ ἔλλαβε χεὶρὶ γυνεῖς,
 Λισσομένη τιμῆσαι Ἀχιλλῆα πολίπορθον.
 Ἔσαι μάν, ὅτ' ἂν αὐτὲ φίλῳ Γλαυκώπιδά εἴπῃ.
 Ἀλλὰ σὺ μὲν νῦν νῶϊν ἐπένυε μώνυχας ἵππους,
 375 Ὀφρ' ἂν ἐγὼ, καταδῦσα Διὸς δόμον αἰγίοχοιο,
 τώχεσιν ἐς πόλεμον θωρήξομαι, ὄφρα ἴδωμαι
 εἰ νῶϊ Πριάμοιο παῖς κορυθαίολ' ἔκλωρ
 Γηθήσει, προφανείσα ἀνὰ πολέμοιο γεφύρας.
 ἢ τις ἢ Γρῶων κορέει κύνας ἢ δ' οἰωνὸς
 380 Δημῶ ἢ σάρκεασι, πεσὼν δ' ἔπ' νηυσὶν Ἀχαιῶν.
 Ὡς ἔφατ'· ὃδ' ἀπῆλθε θεὰ λεκκώλενος Ἥρη.
 ἢ μὲν ἐποικομένη χρυσάμυνκας ἐνθεν ἴππους
 Ἥρη, πρέσβα θεὰ, θυγάτηρ μέγαλοιο Κρόνοιο.
 Αὐτὰρ Ἀθηναίη, κέρη Διὸς αἰγίοχοιο,

“ Non utique effugisset Stygis aquae profunda fluentia.
 370 “ Nunc autem me quidem odit, Thetidis verò perfecit consilia,
 “ Quae ei genua osculata est, & prehendit manu barbam,
 “ Supplicans, ut honoraret Achillem urbium-everforem.
 “ Erit tamen, cùm iterùm dilectam Minervam dicat.
 “ Quin tu quidem nunc nobis junge solidos-unguils equos;
 375 “ Dùm ego, ingressa Jovis domum Ægiochi,
 “ Armis ad bellum instruar, ut videam
 “ An nos conspiciens Priami filius pugnam-expeditè-ciens Hector
 “ Gavissurus sit, quum apparebimus per belli semitas.
 “ Certè aliquis & Trojanorum faturabit canes & alites
 380 “ Pinguedine & carnibus, stratus ad naves Achivorum.
 Sic dixit. Neque non obsecuta est dea candida-ulnas Juno.
 Ac quidem discurrens auro-phaleratos instruebat equos
 Juno, veneranda dea, filia magni Saturni.
 Minerva autem, filia Jovis Ægiochi,

Ver. 369. — Στυγὸς ὕδατος.] Pausanias, lib. VIII, cap. 18. citato hoc versu, Το δὲ ὕδατος, inquit, τὸ ἀπὸ τῆς κρημνῆς τῆς παρὰ τὴν Νηλεΐδης ἔχον, ἐμπέσει μὲν πρῶτον ἐς πέτραν ὡς ἂν διὰ τῆς πέτρας, ἐς τὸν Κρόνον πύλαμον κάττεισι. Θάνατον δὲ τὸ ὕδατος οἶμαι τῆτο καὶ ἀνθρώπων καὶ ἄλλου ζώου πάντων. Λέγεται δὲ, ὅτι γέναιτο ποτὲ ὁλεθρὸς ἀπ' αὐτῆς καὶ αἰών, αἱ τῆς ὕδατος ἐπιον πρῶτον χρόνον δὲ ἔσσαν ἐννοῶσθαι, καὶ εἰ δὴ τι ἄλλο πρόσσει τῷ ὕδατι τῶν ἐς θαῦμα ἡκόντων.

Ver. 372. — τιμῆσαι Ἀχιλλῆα.] Quanto cum artificio Achillem nusquam non infuerit Poëta, vide suprà ad β, 673, 681 ; & ad ε, 788 ; & ad η, 228.

Ver. 377. Εἰ νῶϊ — Γηθήσει προφανείσα.] De venustate istius, γηθήσει, vide suprà ad α, 330. Ceterùm constructio, νῶϊ γηθήσει προφανείσα (quemadmodum & in ista locutione, τίς ἂν τὰδε γηθήσει;) vel huiusmodi est, δι' ἡμᾶς γηθήσει προφανείσας, vel, ἡμᾶς ἰδὼν γηθήσει προφανείσας. Nam quod addit Eustathius, (δύναται δὲ θε-

ραπειθῆναι τὸ σολομοειδὲς, ἢ δι' Ἀντιπλάσιος, — ἀντὶ τῆς, ἡμῶν φανιστῶν) planè est, quod de omni semper Antiptosi dictum sit, absurdissimum : Quasi scilicet ullus unquam non contemnendus Scriptor, aliud dixisse poterit, aliud voluisse. Porro, fuerunt qui hîc legerent (ut ex Scholiis liquet) προφανείσας, vel potius προφανείσας. Quod ferri omninò non potest : Nam Doricum illud ας breve in Accusativis fæmininorum, Homëro prorsus erat ignotum. Quod autem in MS reperit Barnesius, προφανέντας, rectè scribi potuerat, licèt de Fæminis sermo sit ; ut fusè ostendimus suprà ad ε, 778.

Ver. 378. — Πιολέμοιο γεφύρας.] Τὰς διὰ τῆς ρεύματος τῶν αἰμάτων διόδους. Eustath. Vide autem suprà ad δ, 371.

Ver. 379. ἢ τις καὶ Τρῶων κορέει κύνας.] Trojanorum aliquis, & ante omnes ipse scilicet Hector. Miro autem errore hoc in loco Eustathius istud, Τρῶων, non ad τις, sed ad κύνας ἢ δ' οἰωνὸς refert.

Ver. 382. — ἐνθεν.] Vide suprà ad ε, 720.

Ver,

- 385 Πέπλον μὲν κατέχθεν ἑανὸν πατρὸς ἐπ' ἔδει,
 Ποικίλον, ὃν ῥ' αὐτὴ ποιήσατο ἢ κάμε χερσίν·
 Ἡ δ' ἡ χιτῶν ἐνδύσα Διὸς νεφεληγερέταο,
 Τόχεςιν ἐς πόλεμον θωρήσεται δακρυόεντα.
 Ἐς δ' ὄχρεα φλόγεα ποσὶ βήσατο, λάζετο δ' ἔχρος
 390 βριθὺ, μέγα, σιβαρόν, τῷ δάμνησι εἵχας ἀνδρῶν
 Ἡρώων, ποῖσιν τε κοτέσσε) ὀβριμοπάτρῃ.
 Ἡρῃ δ' μάστιγι θοῶς ἐπεμαίετ' ἄρ' ἴππους.
 Αὐτόμα) δ' πύλαι μύκον ἔρχοντο, αἳ ἔχον ὄρεσι,
 Τῆς ὀπιτέρεσσ) μέγα ἔρχοντο, Οὐλυμπός τε,
 395 Ἡμὲν ἀνακλῖναι πυκινὸν νέφος, ἡδ' ὀπιθεῖναι.
 Τῇ ῥα δι' αὐτῶν κεντηνεκέας ἔχον ἴππους.
 Ζεὺς δ' πατὴρ Ἰδὴθεν ἐπεὶ ἴδε, χῶσατ' ἄρ' αἰνῶς·
 Ἴδεν δ' ὅτρωε χρυσόπτερον ἀγχιέλεσαν·
 Βάσκει' ἴθι, Ἴρι ταχεῖα, πάλιν τρέπε, μηδ' ἑα ἀντίω
 400 Ἐρχεσθ'· ἔ γ' καλὰ σιωοισόμεθα πόλεμόνδε.
 Ὄδε γ' ἐξερέω, τόδε ἢ τετελεσμένον ἔσται·
 Γινώσω μὲν σφῶιν ὑφ' ἄρμασιν ὠκέας ἴππους·
 Αὐτὰς δ' ἐν δίφρῳ βαλέω, καὶ δ' ἄρματα ἄξω·

- 385 Peplum quidem laxatum-defluere-sivit pulchrum patris super pavimento,
 Varium, quod utique ipsa fecerat & elaborârat manibus:
 Ipsa verò loricam induta Jovis nubes-cogentis,
 Armis ad bellum armabatur lachrymosum.
 In currus autem fulgidos pedibus conscendit, sumpsitque hastam
 390 Gravem, magnam, validam, quâ domat ordines virorum
 Heroïum, quibuscunque irascitur præpotenti-patre-nata.
 Juno porrò scuticâ velociter urgebat equos.
 Sponte-sua autem portæ crepuerunt cœli, quas custodiebant Horæ,
 Quibus commissum est magnum cœlum Olympiisque,
 395 Ut & aperiant densam nubem, & claudant.
 Hæc utique viâ, per eas, stimulo-parentes dirigebant equos.
 Jupiter autem pater ab Idâ ut vidit, iratus est graviter:
 Irimque excitavit aureas-alas-habentem, nunciaturam;
 “Vade age, Iri velox, retrò verte, neque eas sine adversus me
 400 “Venire: non enim commodè congrediemur in prælium.
 “Sic enim edico, quod & perfectum erit:
 “Clausos-reddam quidem ipsis sub curribus veloces equos;
 “Ipsâsque de curru dejiciam, & currus confringam:

Ver. 385. — ἑανόν] Vide suprâ ad γ', 385.

Ver. 389. Ἐς δ' ὄχρεα φλόγεα.] Quâ ratione, φλόγεα, hîc ultimam producat; item κεντηνεκέας, ver. 396; & αὐ, ver. 406; vide suprâ ad α', 51.

Ibid. — βήσατο] Al. βήσετο. Vide suprâ ad β', 35; & ad ε', 109.

Ver. 391. — ὀβριμοπάτρῃ.] Vide suprâ ad α', 43 & 58.

Ver. 392. Ἡρῃ δ' μάστιγι θοῶς ἐπεμαίετο ἴππους.] Ita equidem scribendum existimo, (quomodò eundem versum legimus, ε', 348; atque etiam hoc in loco edidit H. Ste-

phanus,) Ἡρῃ δ' μάστιγι. Ferri tamen potest & Ἡρῃ δ' ut sit scilicet, Ἡρῃ ἄρα δ' ἐπεμαίετο· adeoque augeatur vis vocabuli ἄρα, quæ hæc cum præcedente ver. 383 connectit. Alioqui scribere potuisset Poëta, ἐπιμαίετο ἴππους.

Ver. 393. — μύκον] Vide suprâ ad β', 314.

Ver. 395. — ἀνακλῖναι] Vide suprâ ad α', 309.

Ver. 396. Τῇ ῥα] Vide suprâ ad α', 56; & ad ε', 858.

Ver. 399. Βάσκει' ἴθι.] Vide suprâ ad β', 8.

Ver. 400. — κατὰ] Vide suprâ ad β', 43.

Ver.

- Οὐδέ κεν ἐς δεκάτῃς περὶ τελλομένῃς ἐνιαυτῷ
 405 ἔλκε' ἀπαλθῆσεσθον, ἃ κεν μάρπησι κεραυνός.
 "Οφρ' εἰδῆ Γλαυκῶπις, ὅτ' ἂν ὦ πατρὶ μάχη.
 Ἥρῃ δ' ἔτι τῶσον νημεσίζομαι, ἔδδ' χολῶμαι.
 Αἰεὶ γὰρ μοι ἔωθεν ἐνικλᾶν, ὅ, τί νόησω.
 "Ὡς ἔφασκε· ὦρτο δ' Ἰρις ἀελλόπος ἀγγελέεσσα.
 410 Βῆ δ' κατ' Ἰδαίων ὀρέων ἐς μακρὸν Ὀλυμπον.
 Πρώτῃσιν δ' ὠλύγησι πολυπύχῃς Οὐλύμποιο
 Ἀλομένη κατέρυκε· Διὸς δέ σφ' ἐννεπε μῦθον·
 Πῇ μέματον; τί σφῶϊν ἐνὶ φρεσὶ μαίνει; ἦτορ;
 Οὐκ ἔαα Κρονίδης ἐπαμυνέμεν Ἀργείοισιν.
 415 Ὃδε γὰρ ἠπαίλησε Κρόνῃ παῖς, εἰ τελέει περ,
 Γνώσειν μὲν σφῶϊν ὑφ' ἄρμασιν ὠκέας ἵππους,
 Αὐτὰς δ' ἐκ δίφρου βαλέειν, καὶ δ' ἄρματα ἄξειν.
 Οὐδέ κεν ἐς δεκάτῃς περὶ τελλομένῃς ἐνιαυτῷ
 ἔλκε' ἀπαλθῆσεσθον, ἃ κεν μάρπησι κεραυνός.
 420 "Οφρ' εἰδῆς, Γλαυκῶπις, ὅτ' ἂν σὼ πατρὶ μάχηαι.
 Ἥρῃ δ' ἔτι τῶσον νημεσίζε', ἔδδ' χολῶ.
 Αἰεὶ γὰρ οἱ ἔωθεν ἐνικλᾶν, ὅ, τί νοήσῃ.
 Ἀλλὰ σύγ', αἰνοτάτῃ, κύον ἀδδῆες, εἰ ἐτεόν γε

" Nec decem vertentibus annis

- 405 "Vulnera perfectè-sanare-poterunt, quæ deprehensis impresserit fulmen.
 " Ut sciat Minerva, quando cum suo patre pugnaverit.
 " Junoni autem non tantopere succenseo, neque irascor;
 " Semper enim mihi solet interrumpere, quicquid in-animum-induxero.
 Sic dixit: Festinabat autem Iris cursu-procellas-æquans, nunciatura:
 410 Ivitque ex Idæis montibus, ad magnum Olympum.
 Primis autem in portis multas-convalles-habentis Olympi
 Occurrens detinuit eas, Jovisque ipsis exposuit sermonem;
 " Quo tenditis? cur vobis in præcordiis furit animus?
 " Non finit Saturnius auxilium-ferre Argivis.
 415 " Sic enim minatus est Saturni filius, si quidem perficiet,
 " Claudos-redditurum quidem vobis sub curribus veloces equos,
 " Vosque ipsas de curru dejecturum, & currus confracturum.
 " Neque decem vertentibus annis
 " Vulnera perfectè-sanabimini, quæ deprehensis-impresserit fulmen.
 420 " Ut scias, Minerva, quando cum tuo patre pugnaveris.
 " Junoni autem non tantopere succenset, neque irascitur:
 " Semper enim illa ei solet interrumpere, quicquid in-animum-induxerit.
 " Sed tu, ô teterrima, ô canis inverecunda; si reverâ

Ver. 406. "Οφρ' εἰδῆ.] Vel facetè; " Ut
 " sciat quando cum patre suo pugnare oportet.
 " Vel ἐλλειπτικῶς: " Ut, quando
 " cum patre suo pugnaverit, sciat deinceps
 " —." Notante Eustathio.

Ver. 409. —ἀελλόπος ἀγγελέεσσα.]
 —at illa leves cœli demissa per auras.

Æn. XI, 595.

Ver. 419. —ἀπαλθῆσεσθον.] Al. ἀπαλ-
 θῆσεσθαι.

Ver. 420. "Οφρ' εἰδῆς.] Vide suprâ ad ver.
 406.

Ibid. —Γλαυκῶπις] Al. Γλαυκῶπι.

Ver. 422. —γάρ οἱ] Vide suprâ ad α, 51.

Ver. 423. Ἀλλὰ σύγ', αἰνοτάτῃ, κύον ἀδ-
 δῆες.] Non hæc venustè Iris ex suâ personâ,
 sed ex Jovis. Quare hoc modo, ut opinor,
 vertendum, " At Tu, inquit, O teterrima,
 " &c."

Ibid. —εἰ ἐτεόν γε Τολμήσεις.] Quo istud
 εἰ Τολμήσεις referatur, nihil subjungit. De
 quâ elegantissimâ Aposiopesi, vide suprâ ad
 α, 340.

Ver.

- Τολμήσεις Διὸς ἄν' ἅλα πελώριον ἔχ' αἶερα.
 425 Ἡ μὲν ἄρ' ὡς εἰπῶς ἀπέβη πόδας ὠκέα Ἴρις.
 Αὐτὰρ Ἀθηναίῳ Ἥρη πρὸς μῦθον εἶπεν.
 ὦ πόποι, αἰγίοχοιο Διὸς τέκ' ἐκέτ' ἔγωγε
 Νῶϊν ἐῷ Διὸς ἄν' ἅλα βροτῶν ἔνεκεν πολεμίζειν.
 Τῶν ἄλλ' μὲν ὑποφθίσθω, ἄλλ' ᾧ βιώτῳ,
 430 Ὃς κε τύχη' κείν' ᾧ τὰ ἄ φρονέων ἐνὶ θυμῷ,
 Τρωσὶ τε ἢ Δαναοῖσι δικαζέτω, ὡς ὕπαικός.
 ὣς ἄρα φωνήσασα, πάλιν τρέπε μώνυχας ἵππους.
 Τῆσιν δ' Ὀρεῖ μὲν λῦσαν καλλιτέλχας ἵππους.
 Καὶ τὰς μὲν κατέδησαν ἐπ' ἀμβροσίῃσι κάπησιν.
 435 Ἀρματα δ' ἐκλιναν πρὸς ἐνώπια παμφανόωντα.
 Αὐταὶ ᾧ χρυσεόισιν ὀπί κλισμοῖσι κάθίζον
 Μίγδ' ἄλλοισι θεοῖσι, φίλον τετιημέναι ἦτορ.
 Ζεὺς ᾧ πατὴρ Ἰδὴθεν εὐτροχὸν ἄρμα ἢ ἵππους
 Οὐλυμπόνδ' ἐδίωκε, θεῶν δ' ἐξίκετο θώκας.
 440 Τῷ ᾧ ἢ ἵππους μὲν λῦσε κλυτὰς Ἐννοσίγαι',
 Ἀρματα δ' ἀμβρωμοῖσι τίθει, καὶ λῖτα πετάσας.
 Αὐτὸς ᾧ χρύσειον ὀπί θρόνον εὐρύσσωπα Ζεὺς
 Ἔζετο, τῷ δ' ὑπὸ ποσσὶ μέγας πελεμίζεται Ὀλυμπ'.

“Audebis, Jovem contra, ingentem hastam-attollere.

425 Ac quidem sic locuta, abiit pedibus velox Iris.

Tum Minervam Juno allocuta est;

“Eheu, Ægiochi Jovis filia, non amplius ego

“Nobis permitto, Jovem contra, mortalium causâ pugnare;

“Quorum alius quidem intereat, alius autem vivat,

430 “Ut cuique fors-ferat: ille verò quæ sua sunt cogitans animo,

“Trojanisque & Danaïs adjudicet, ut æquum est.

Sic fata, retrò vertit solidos-ungulis equos.

His porrò Horæ quidem solverunt pulchros-jubis equos;

Et eos quidem alligârunt ad ambrosia præsepia:

435 Currus autem inclinârunt ad parietes collucentes.

Ipse autem [Juno & Minerva] aureis in sellis-recubitoriis federunt

Mixtim cum aliis diis, suo mœstæ corde.

Jupiter autem pater ab-Ida pulchras-rotas-habentem currum & equos

Ad Olympum egit, deorumque pervenit ad sedes.

440 Huic autem & equos quidem solvit inclytus terræ-quassator [Neptunus];

Currus verò ad receptaculum posuit, linteo circumdato.

Ipse autem aureum in thronum latè-sonans Jupiter

Confedit, eique sub pedibus magnus concutiebatur Olympus.

Ver. 429. Τῶν ἄλλος μὲν ἀποφθίσθω.] Eustathius legit ἀποφθίσθω. Φθίσθω, ἐξ ἧς κατὰ κράσιν τὸ φθίσθω. Cæterum aptissimè hæc ad personam Junonis superbam atque præfractam; quæ ut primum, quod maximè velit, non possit; continuo, “Nihil hæc

“Sui interesse; Sibi perinde esse, quis vincat, quis pereat Mortalium.”

Ver. 432. —τρέπε.] Αἱ. τράπε.

Ver. 435. —ἐκλιναν.] Vide suprâ ad α', 309.

Ver. 436. —χρυσεόισιν.] Pronuntiabatur χρυσοῖσιν. Vide suprâ ad β', 268.

Ver. 441. —ἀμβρωμοῖσι.] Βαμμοί, ἢ μό-

νον ἐφ' ὧν ἔθεν, ἀλλὰ καὶ —ἀπλῶς ἀπὸ μα, ἐφ' ἧς ἐστὶ βῆναι τι καὶ τεθῆναι. Οὕτως ἐν Ὀδυσσεΐα ἀγαλμάτια τινα, δαδὰς ἢ χερσὶν ἔχοντα, ἱσάμενα ἐπὶ βαμῶν, ἢ τινος σιῶν τινων, ἔβαινον. Eustath.

Ibid. —πιτάσας.] Ità rectè edidit Bænesius. Vulgg. malè, πιτάσας: Quod per ultimum corripit.

Ver. 442. —εὐρύσσωπα Ζεὺς.] Vide suprâ ad α', 175 & 498.

Ver. 443. —ὑπὸ ποσσὶ μέγας πελεμίζεται Ὀλυμπος.] Vide suprâ ad α', 528, 529.

Αἱ δ' οἶαι Διὸς ἀμφὶς Ἀθλῳαίη τε καὶ Ἥρη
 445 Ἥθῳ, ἐδὲ τί μιν προσεφώνεον, ἐδ' ἐρέοντο·
 αὐτὰρ ὁ ἔγνω ἥσιν ἐνὶ φρεσὶ, φώνησέν τε·
 τίφθ' ἔτῳ τετίησθον, Ἀθλῳαίη τε καὶ Ἥρη;
 οὐ μὲν δὴν κάμετόν γε μάχῃ ἐνὶ κυδιανείρῃ
 Ὀλλῦσαι Τρώας, τοῖσιν κότον αἰνὸν ἔθεοδε.
 450 Πάντως, οἷον ἐμόν γε μένθ' καὶ χεῖρες ἀπλοῖ,
 οὐκ ἂν με τρέφειαν, ὅσοι θεοὶ εἰσ' ἐν Ὀλύμπῳ.
 Στάϊν ᾧ πρὶν περ τρόμῳ ἔλλαβε φαίδιμα γῆα,
 Πρὶν πόλεμόν τ' ἰδεῖν, πολέμοιό τε μέρμερ' ἔργα.
 Ὡδὲ γὰρ ἐξερέω, τόδῃ καὶ τετελεσμένον ἔσαι·
 455 οὐκ ἂν ἐφ' ὑμετέρων ὀχέων, πληγῆτε κεραυνῷ,
 Ἄψ' ἐς Ὀλυμπόν ἵκεσθον, ἵν' ἀθανάτων ἔδῃ ἐσίν.
 Ὡς ἔφαθ'· αἱ δ' ἐπέμυξαν Ἀθλῳαίη τε καὶ Ἥρη.
 Πλησίαι αἶγ' ἥθῳ, κακὰ δ' ἧ Τρώεσσι μεδέσθῳ.
 Ἦτοι Ἀθλῳαίη ἀκέων ἦν, ἐδὲ τι εἶπε,
 460 Σκυζομένη Διὶ πατρὶ, χόλῳ δέ μιν ἀγχιῳ ἦρει·
 Ἥρη δ' ἐκ ἔχαδε σῆθ' ὀχόν, ἀλλὰ προσηύδα·
 Αἰνότεατε Κρονίδῃ, ποῖον τὸν μῦθον εἶπες;

At solæ à Jove seorsum Minervâque & Juno
 445 Sedebant, nec omnino ipsum alloquebantur, neque interrogabant :
 Sed ille cognovit sub in mente, dixitque ;
 " Cur ita mœstæ estis, Minervâque & Juno ?
 " Non sanè diù laborâstis pugna in gloriosâ
 " Ad perdendos Trojanos, quorum odium acerbum cepistis.
 450 " Omnino, quæ sunt meæ vires & manus invictæ,
 " Non me verterint quotquot dii sunt in Olympo.
 " Vobis autem prius tremor cepit pulchros artus,
 " Quam pugnamque videretis, pugnaque magna facinora.
 " Sic enim edico, quod & perfectum fuisset :
 455 " Haud sanè in vestris curribus, percussæ fulmine,
 " Amplius in Olympum redissetis, ubi immortalium sedes est.
 Sic dixit : at compressis labris gemebant Minervâque & Juno.
 Propiæ quæ hæc utique sedebant, malæque Trojanis cogitabant.
 Ac Minerva quidem tacita erat, neque quicquam dixit,
 460 Irata Jovi patri, ira quippe ipsam atrox tenebat :
 Juno verò non continuit in pectore iram, sed allocuta est ;
 " Gravissime Saturnie, quale verbum dixisti ?

Ver. 444. — Διὸς ἀμφὶς] Vide suprâ ad 349.

Ver. 448. Οὐ μὲν δὴν κάμετόν γε] Acerba & faceta irrisio : " Citò sanè reverse estis." Ceterum Alii hîc legunt, Οὐ μὲν δὴν, & Οὐ μὲν τοῖ.

Ver. 454. Ὡδὲ γὰρ ἐξερέω.] Refertur istud γὰρ, non ad id quod proximè præcessit, sed ad id quod elegantissimè recitatur : " Ac Feliciter quidem vobis evenit, quod pugnam invire timeritis ; NAM &c." Vide suprâ ad 22.

Ibid. — ἔσαι.] Al. ἦεν. Scilicet, ἦεν ἂν.

Ver. 455. — πληγῆντε.] De voce, πληγῆς, vide suprâ ad γ', 31. De constructione elegantissimâ, πληγῆντε, etiam cùm de Fa-minis sermo sit ; vide ad ε', 778.

Ver. 456. — ἀθανάτων] Vide suprâ ad α', 358.

Ver. 458. — αἱ γ'] Notandum, quàm non sit supervacaneum istud γ', ad connectendam sententiam.

Ver. 461. Ἥρη] Al. Ἥρη, & Ἥρη. Vide suprâ ad δ', 24.

Ver. 462. — εἶπες] Al. εἶπας. Quodd perinde est ; & hîc, & aliis per multis in locis.

Ver.

Σκυζομένης ἀλέγω, ἐπεὶ ἔ σέο κινώτερον ἄλλο.

Ὦς φάτο· τὸν δ' ἔτι προσέφη λολυκώλενος Ἥρη.

485 Ἐν δ' ἔπεσ' ὠκεανῷ λαμπρὸν Φάος ἠελίοιο,

Ἐλκον νύκτα μέλαιναν ὅππῃ ζείδωρον ἄρεθρον.

Τρωσὶν μὲν ῥ' ἀέκυσιν ἔδν Φάος· αὐτὰρ Ἀχαιοῖς

Ἀσπασίη, τείλλισος, ἐπήλυθε νύξ ἐρεβεννή.

Τρώων δ' αὐτ' ἀγορῇ ποιήσατο Φαίδιμος Ἐκλῶρ,

490 Νόσφι νεῶν ἀγαγὼν ποταμῷ ἔπι δινήμενι,

Ἐν καθαργῷ· ὅθι δὴ νεκύων διεφαίνετο χῶρος.

Ἐξ ἵππων δ' ὀπποσάντες ὅππῃ χθόνα, μῦθον αἶκρον,

Τόν ῥ' Ἐκλῶρ ἀγόρευε, Διὶ φίλος· ἐν δ' ἄρ' ἔσχε χεῖρ

Ἐλχος ἔχ' ἐνδεκάπηχυ· πάροιθε ᾗ λάμπετο δεξὸς

495 Αἰχμὴ χαλκείη, πρὶν ᾗ χρύσεος θῆε πόρκης·

Τῷ ὅγ' ἐρεισάμενος, ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·

Κέκλυτέ μού, Τρῶες, ἢ Δάρδανοι, ἢ δ' ὀπίκροισι

Νυῖ ἐφάμεν, νῆας τ' ὀλέσας ἢ πάντας Ἀχαιούς,

Ἄψ' ὀπποσώσῃεν προτὶ Ἴλιον ἠνεμόεσσαν·

500 Ἀλλὰ πρὶν κνέφας ἦλθε, τὸ νυῖ ἐσάωσε μάλισσά

“ Irata rationem-habeo; quoniam non te impudentius aliud.

Sic dixit: Ei autem nihil respondit candida-ulnis Juno.

485 Occidit verò in Oceanum splendidum lumen solis,

Trahens noctem nigram super almam terram.

Ac Trojanis quidem invitis occidit lux: sed Achivis

Grata, exoptatissima, supervenit nox tenebrosa.

Trojanorum verò concionem habuit illustris Hector,

490 Seorsum à navibus quàm duxisset, fluvium ad vorticosum,

In puro; ubi utique cadaveribus vacuum apparebat spatium.

Ex equis verò cum descendissent in terram, orationem audiebant,

Quam Hector dicebat, Jovi carus: in manu autem

Hastam tenebat undecim-cubitorum; prænitebat verò hastæ

495 Cuspis ærea, circumquæ aureus ambibat annulus:

Hæc ille nixus, verba alata locutus est:

“ Audite me, Trojani, & Dardani, & Socii;

“ Modò credidi, navibusque perditis & omnibus Achivis,

“ Retrò me rediturum ad Ilium ventosam:

500 “ Sed priùs caligo supervenit, quæ nunc fervavit maximè

Ver. 485. Ἐν δ' ἔπεσ' — Ἐλκον νύκτα]

Vertitur interea cælum, & ruit Oceano
nox,

Involvens umbrâ magnâ terramque po-
lumque. *Æn.* II, 250.

Nox ruit, & fuscis tellurem amplectitur
alis. *Æn.* VIII, 369.

Ver. 486. — ἄρεθρον] Vide suprà ad ζ', 142.

Ver. 387. Τρωσὶν μὲν ῥ'] Non vacat istud

ῥ; Eam enim vim habet, quam & in ver-
sione servavi, *Ac Trojanis quidem*, &c.

Ver. 488. — ἐπήλυθε] Non ex ἐπήλυθεα,
sed ex ἐπήλυθον. Alioqui non constaret

Temporum ratio. Vide suprà ad α', 37.

Ver. 490. Νόσφι] Vide suprà ad α', 349.

Ibid. — ποταμῷ ἔπι] Ità rectè edidit

Barnesius. Erat enim non, ut vulgò legi-
tur, ποταμῷ ἐνί sed (ut infrà ver. 556) μι-
σγυρὶ νεῶν, ἢ δὲ Ἐάνθοιο βοάων.

Ver. 492. Ἐξ ἵππων δ' ἀποβάντες]

— tota cohors — relictis

Ad terram defluxit equis. —

Æn. XI, 500.

Ver. 494. — ἔχ' ἐνδεκάπηχυ.] Vide su-
prà ad ζ', 319.

Ver. 495. — χρύσεος.] Pronuntiabatur
χρυσῆς. Vide suprà ad β', 268.

Ver. 498. Νῦν ἐφάμεν — ὀπποσώσῃεν.] Re-
fertur istud Νῦν, non ad ἐφάμεν, sed ad ὀλέ-
σας ὀπποσώσῃεν.

Ver. 499. — προτὶ] *Al.* πρὸτί. Quod
idem est.

Y

Ver.

- Ἀργείους ἢ νῆας ὅπῃ ῥηγμῖνι θαλάσσης.
 Ἄλλ' ἦτοι νῦν μὲν πειθώμεθα νυκτὶ μελαίνῃ,
 Δόρυπα τ' ἐφοπλισόμεθ'· αὐτὰρ καλλιτέλχας ἴππους
 Λύσαθ' ὑπὸ ἐξ ὀχέων, πρὶν δὲ σφισι βάλλετ' ἐδωδίῳ.
 505 Ἐκ πόλιθ' δ' ἄξαοθε βίας ἢ ἴφια μῆλα
 Καρπαλίμως, οἶνον ᾗ μελίφρονα οἰνίζεοθε,
 Στόν τ' ἐκ μεγάρων, ὅπῃ δὲ ξύλα πολλὰ λέγεοθε,
 Ὡς κεν παννύχιοι, μέσφ' ἡῶς ἡελυγείης,
 Καίωμ' οὐκ πολλὰ, σέλας δ' εἰς ἔσθον ἴκη.
 510 Μήπως ἢ Νῆα ἰυκία καρηκομόωντες Ἀχαιοί
 Φεύγειν ὀρηκτῶν ἐπ' εὐρέα νῶτα θαλάσσης.
 Μὴ μὲν ἀπωδεί γε νεῶν ὀπιβαῖεν ἔκηλοι,
 Ἄλλ' ὥς τις τέτων γε βέλ' ἢ οἴκοδι πείσῃ,
 Βλήμῃ ἢ ἰῶ, ἢ ἔλχει ὀξύεντι,
 515 Νηὸς ὀπιβῶστων· ἵνα τις συγέησι ἢ ἄλλ' ἢ
 Τρωσὶν ἐφ' ἵπποδάμοισι φέρειν πολὺδακρυον ἄρηα.
 Κήρυκες δ' ἀνὰ ἄστυ Διὶ φίλοι ἀγγελάντων,
 Παῖδας πρῶτ' ἔβας, πολιορκιτάφους τε γέροντας
 Λέξαοθ' ὡς ἄστυ, θεοδμήτων ὅπῃ πύργων·

- “ Argivos & naves in littore maris.
 “ Verum nunc quidem obsequamur nocti nigrae,
 “ Cœnâsque instruamus; atque pulchris-jubis equos
 “ Solvite ex curribus, ipsisque apponite pabulum:
 505 “ Ex urbe autem ducite boves & pingues oves
 “ Properè, vinumque suave afferte,
 “ Panemque ex domibus; insuperque ligna multa colligite,
 “ Ut per-totam-noctem, usque-ad auroram manè-genitam,
 “ Accendamus ignes multos, splendorque ad cælum perveniat:
 510 “ Nè fortè etiam per noctem comantes Achivi
 “ Fugere aggrediantur super lata dorfa maris.
 “ Nè saltem illaceffiti naves ascendant, & quieti;
 “ Sed *faciamus* ut quis eorum vulnus etiam domi curet,
 “ Percussus vel sagittâ, vel hastâ acutâ,
 515 “ Dum navem properè- conscendit: ut quis horreat etiam alius
 “ Trojanis equum-domitoribus inferre lamentabile bellum.
 “ Præcones autem per urbem Jovi cari jubeant,
 “ Pueros pubescentes, & temporibus-canos senes
 “ Excubias-agere circum urbem, à-Diis-ædificatis in turribus:

Ver. 501. — ἐπὶ ῥηγμῖνι.] Quâ ratione,
 ἔπ., hic ultimam producat; item, Διὶ, ver.
 517; vide supra ad α, 51.

Ver. 504. — πειθώμεθα νυκτὶ —, Δόρυπα τ']
 Nunc aded, melior quoniam pars acta diei;
 Quod superest, latè benè gestis corpora
 rebus

Procurate, viri; & pugnam sperate parati.
 An. IX, 156.

Ver. 503. — ἐφοπλισόμεθ'] Vide supra
 ad α, 140.

Ver. 504. Λύσαθ' ὑπὸ ἐξ ὀχέων.] Non su-
 pervacaneum est istud, ὑπὸ. Vide infra ad
 ver. 543.

Ver. 510. — διὰ νύκτα.] Schol. Ἀντί-
 διὰ νυκτός. Sed διὰ νύκτα φεύγειν, non est
 illud modò, quod dicimus (διὰ νυκτός) nunc
 fugere, sed & noctis beneficio fugere.

Ver. 514. — ὀξύεντι] Vide supra ad ε, 54.

Ver. 516. — πολὺδακρυον ἄρηα] Vide su-
 præ ad γ', 132.

Ver. 517. Κήρυκες — Διὶ φίλοι] Jure ge-
 tium sacrosancti & inviolati.

Ver. 518. — πολιορκιτάφους]
 Candidior — tondenti barba cadebat.

Virg. Ecl. I, 2.

Ver. 519. Λέξαοθ'] Vide supra ad
 515.

- 520 Θηλύτεροι γ' ἢ γυναικες ἐν μεγάροισιν ἐκάσῃ
 Πῦρ μέγα καιόνων· φυλακὴ δέ τις ἔμπεδ' ἔσω,
 Μὴ λόχ' εἰσέλθῃσι πόλιν, λαῶν ἀπεόνων.
 Ὡδ' ἔσω, Τρῶες μεγαλήτορες, ὡς ἀγορεύω·
 Μῦθ' δ', ὅς μὲν νῦν ὑγίης, εἰρημέν' ἔσω.
 525 Τὸν δ' ἦρς, Τρώεσσι μεθ' ἵπποδάμοις ἀγορεύσας.
 Εὐχομαι ἐλπίμβρος Διὶ τ', ἄλλοισιν τε θεοῖσιν,
 Ἐξελάαν ἐνθένδε κινύας κηρεσιφορήτας,
 Οὓς κῆρες φορέουσι μελαιναίων ὅππ'ι νηῶν.
 Ἀλλ' ἦτοι ὅππ'ι νυκτὶ φυλάξομεν ἡμέας αὐτάς·
 530 Πρῶτ' δ' ἔω' ἥοιοι σὺν τεύχεσι θωρηχθέντες
 Νηυσὶν ἐπὶ γλαφυρῇσιν ἐγείρομεν ὄξυν' ἄρηα.
 Εἴσομαι, αἶκε μ' ὁ Τυδείδης κρητερὸς Διομήδης
 Πὰρ νηῶν πρὸς τεῖχος ἀπώσσει, ἢ κεν ἐγὼ τὸν
 Χαλκῶ δῆώσας, ἔναρξ βροτόν' αὖ φέρωμαι.
 535 Αὔριον ἦν ἀρετῶν Δαείσει, αἶ κ' ἐμὸν ἔχρος

- 520 " Sequioris autem sexûs Fœminæ in suis ædibus quæque
 " Ignem magnum accendant; custodiâque aliqua firma sit,
 " Nè manus-hostium-per-infidias ingrediatur urbem, copiis absentibus.
 " Sic esto, Trojani magnanimi, ut dico:
 " Ac Sermo hic, qui quidem nunc utilissimus, dictus esto:
 525 " Qui autem manè utilis sit, Trojanos inter equûm-domitores dicam.
 " Utique vota facio sperans, Jovique cæterisque diis,
 " Expulsum me hinc canes funestis-fatis-adductos,
 " Quos fata adduxerunt nigris in navibus.
 " Verùm enimverò per noctem custodiamus nos ipsos:
 530 " Manè autem sub auroram armis armati,
 " Naves ad cavas excitemus acrem martem.
 " Videbo, utrùmne me Tydides fortis Diomedes
 " A navibus ad murum repellat, an ego illum
 " Ære cùm-occidero, spolia cruenta auferam.
 535 " Cras suam virtutem perspectam-dabit, si meam hastam

Ver. 520. Θηλύτεροι δὲ γυναῖκες.] Imbecilliori sexui Fœminæ. Sic apud Sophoclem, Trachin. 1070, Γυνὴ δὲ, Θῆλυς ἔσται. " Fœminea vis, fœminea manus," vertente Cicerone: Et mox de seipso Hercules, ibid. ver. 1083, Θῆλυς εὐρημαί τεύχεα, " fœminata virtus occidit," vertente itidem Cicerone. Stultissimè igitur vocem hanc, Θηλύτεροι, ad sententiam minùs honestam hîc detorsit Scholiastes, & apud Eustathium Porphyrius. Quod & ad rem, hoc in loco, ineptissimum est; & Hesiodo, viro in primis gravissimo, indignissimum; cùmque etiam de suis loquatur, planè absurdissimum.

Ver. 521. Πῦρ μέγα καιόνων· φυλακὴ δὲ] Interea vigilum excubiis obsidere portas, — & mœnia cingere flammis.

Æn. IX, 159.

Ver. 524. Μῦθος δ', ὅς μὲν νῦν ὑγίης, εἰρημένος ἔσω.] Sententia ea est, quam in Ver-

sione exhibui. Eustathius aliter accipit: Ὁ μὲν λόγος ἐς νῦν εἰρημένος ἔστιν, ὑγίης ἔσω. Καὶ συντέτακται μὲν καθ' ὑπερβατίν. — Τῷ δὲ λόγῳ, ὁ ἀπαρσιώτης καὶ ἀκολόβωτος. Verùm Hyperbata ista Homero, scriptori summe perspicuo, prorsus erant ignota.

Ver. 529. — ἡμέας αὐτάς.] Pronuntiabatur, ἡμεῖς αὐτάς. Nam ἡμέας ultimam producit; ideòque contrahitur in ἡμέας. Alioqui contraheretur in ἡμεῖς; sicut βασιλέας, βασιλεῖς· ἀληθείας, ἀληθεῖς.

Ver. 530. — σὺν τεύχεσι θωρηχθέντες — ἐγείρομεν ὄξυν' ἄρηα.] Istud Σὺν τεύχεσι (propter adjunctam præpositionem) non refertur ad θωρηχθέντες, (vide ἐ, 737, & δ', 376, 388;) sed ad ἐγείρομεν ὄξυν' ἄρηα. Quemadmodum & latinè dicitur, armis armari, non cum armis armari: è contrario, cum armis hostem aggredi, rectè dicitur. Vide suprâ ad ε, 528, 529.

- Μείνη ἐπερχόμενον· ἀλλ' ἐν πρώτοισιν οἷω
 Κείσε) ἔτῃβεις, πολέες δ' ἀμφ' αὐτὸν ἑταῖροι,
 Ἑελίχ ἀνίκτος ἐς αὖριον. Αἱ γὰρ ἐγὼν ὥς
 εἴλω ἀθάνατος ἢ ἀγέροχος ἤματα πάντα,
 540 Τιοίμην δ' ὥς τίετ' Ἀθιωαῖη ἢ Ἀπόλλων,
 Ὡς νῦν ἡμέρη ἦδε κακὸν φέρεי Ἀργείοισιν.
 Ὡς Ἐκλῶρ ἀγόρευ'· ὅππῃ ἢ Τρῶες κελεύθουσιν.
 Οἱ δ' ἰσπῆς μὲν λῦσαν ὑπὸ ζυγῇ ἰδρώοντας,
 Δῆσαν δ' ἰμάντεσσι παρ' ἄρμασιν οἷσιν ἕκαστος·
 545 Ἐκ πόλιος δ' αἶξαντο βόας ἢ ἵφια μῆλα
 Καρπαλίμως· οἷον ἢ μελίφρονα οἰνίζοντο,
 Στόν τ' ἐκ μεγάρων, ἐπὶ ἢ ξύλα πολλὰ λέγοντο.
 Κνίσιν δ' ἐκ πεδίοις ἄνεμοι φέρον κρανὸν εἶσω.
 Οἱ ἢ, μέγα φρονέοντες, ἐπὶ πολέμοιο γεφύρῃ
 550 Εἶατο παννύχιοι· πυρὰ δέ σφισι καίετο πολλά.
 Ὡς δ' ὅτ' ἐν κρανῷ ἄσπερ φαεινὴ ἀμφὶ σελινῶ
 Φαίνεται ἀεπρεπέα, ὅτε τ' ἐπλετο νύκτεμος αἰθήρ,
 Ἐκ τ' ἐφάνον παῖσαι σκοπιαί, ἢ πρόνοες ἄκροι,

- “ Sustinuerit irruentem : sed in primis puto
 “ Jacebit vulneratus, multique circa ipsum focii,
 “ Sole orto cras. Utinam enim ego ita
 “ Sim immortalis & expers-feneſcutis per dies omnes,
 540 “ Et honorer sicut honoratur Minerva & Apollo,
 “ Ut jam dies hic malum feret Argivis.
 Sic Hector concionatus est : Trojani autem acclamabant.
 Illique equos quidem solvebant jugo sudantes,
 Ligabantque capistris apud currus suos unusquisque :
 545 Ex urbe autem adducebant boves & pingues oves
 Proper. ; vinumque suave afferiebant,
 Panemque ex domibus : & insuper ligna multa colligebant.
 Nidorem autem ex campo venti ferebant ad Cœlum usque.
 Ipsi verò, multum elati, secundum bellicos ordines
 550 Sedebant per-totam-noctem ; ignesque eis ardebant multi.
 Sicut autem quando in cœlo stellæ lucidam circa lunam
 Apparent perdecoræ, quando utique est sine vento æther ;
 Apparentque omnes speculæ, & cacumina summa,

Ver. 536. — ἐπερχόμενον· ἀλλ'] Quâ ratione, ἐπερχόμενον, hęc ultimam producat ; item, ἀεπρεπέα, ver. 552 ; vide suprà ad α, 51.

Ver. 539. — ἀθάνατος] Vide suprà ad α, 398.

Ver. 543. — λῦσαν ὑπὸ ζυγῇ ἰδρώοντας.] Ζυγὰ ὑπὸ λῦσαν. (ut ὑπὸ λῦσαν δεσμών, α, 401 ;) Loris subitis solutis expediunt. Nam istud, ὑπὸ, non refertur ad ζυγῇ. Vide suprà, ver. 504.

Ver. 547, 549. — ξύλα πολλὰ λέγοντο. — Οἱ δὲ μέγα] Bainesius ex Platonis Alcibiade secundo locum hunc quatuor versibus (non ineptis quidem illis, si fortè hic pertineant) auctiorem edidit.

— ξύλα πολλὰ λέγοντο

Ἐρδον δ' ἀθανάτοισι τελέσας ἑκατομῆας
 Κνίσσιν δ' ἐκ πεδίοις ἄνεμοι κρανὸν εἶσω
 Ἡδῆσαν τῆς δ' ἔτι θεοὶ μάκαρες δακτύλοι,
 Οὐδ' ἔβηλον· μάλα γὰρ σφιν ἀπὸ χεῖρας
 λῖος ἰσπῆς,

Καὶ Πρίαμος, καὶ λαὸς εὐμμελὶν Πρίαμος
 Οἱ δὲ μέγα φρονέοντες

Ver. 549. — ἐπὶ πολέμοιο γεφύρῃ] Ἀ. γεφύραις, sive γεφύρις. Αἱ ἀνὰ πολέμοιο γεφύρας· ut suprà, ver. 378. Quem locum vide ; itemque δ', 371.

Ver. 550. Εἶατο παννύχιοι· πυρὰ δέ σφισι καίετο πολλά.]

Collacent ignes ; noctem custodia ducit
 Info anem, ————— Ἐν. IX, 166.

- Καὶ νάπαι· ἔρανόνθεν δ' ἄρ' ὑπερράγῃ ἀππετος αἰθήρ,
 555 Πάντα δέ τ' εἶδε· ἄστρα· γέγηθε δέ τε φρένα ποιμίνῃ.
 Τόσσα, μεσηγὺ νεῶν ἠδὲ Ξάνθοιο ῥοάων,
 Τρώων καϊόνων πυρὶ φαίνεται Ἰλίοφι πρό.
 Χίλιν ἄρ' ἐν πεδίῳ πυρὶ καίετο· πὰρ δ' ἐκάσῳ
 Εἶατο πενήκοντα, σέλας πυρὸς αἰθομένοιο.
 560 Ἴπποι δ' ἐκ λούκων ἐρεπτόμενοι κ' ὀλύεσθαι,
 Ἐσώτες παρ' ὄχεσφιν, εὐθρονον ἤῳ μίμνον.

- Et saltus : cœlitus autem aperitur immensus æther,
 555 Et omnia conspiciuntur astra ; gaudetque porro animo pastor :
 Ita tot, inter naves & Xanthi fluentia,
 Trojanorum accendentium ignes apparebant Ilium ante.
 Mille utique in campo ignes ardebant : ad singulos autem
 Sedebant quinquageni viri, ad lumen ignis ardentis.
 560 Equi verò hordeum album comedentes & avenas,
 Stantes apud currus, pulchro-sedentem-in folio-auroram expectabant.

Ver. 554. — ἔρανόνθεν δ' ἄρ' ὑπερράγῃ ἀππετος αἰθήρ] Elegantissima & planè mirifica descriptio. *Disiectis subter & disiectis undique nubibus, aperuit se in immensum æther.*

Ver. 558. Χίλιν ἄρ' ἐν πεδίῳ] Notandum istud, ἄρ', singularem hîc vim habere in connectendâ sententiâ. "Tot ignes apparebant : Utique mille in campo ignes." &c. Tolle hanc particulam ; perit continuò tota sententiæ venustas.

Ibid — πὰρ δὲ ἐκάσῳ Εἶατο πενήκοντα, σέλας πυρὸς αἰθομένοιο.] Alii legunt, σέλας. Quod ferri potest. Quod autem addit Scholiastes ; Τῷ ἐκάσῳ, συναπλῆον τὸ σέλας· ἢ, παρ' ἐκάσῳ σέλαϊ καὶ φωτὶ τῷ πυρὸς· jejuna

est valdè, & inconcinna constructio. Ceterùm meritò hîc *Popius Terassonum*, scriptorem Gallicum, negligentia postulat ; qui apud *Homerum* Trojanos cum Sociis non amplius decem fuisse millia contenderit, cùm hîc liquidò dictum sit milites numero fuisse quinquagies mille.

Ver. 560. Ἴπποι δ']

— & religatos ritè videbat

Carpere gramen equos — *Æn. IX, 352.*

Ver. 561. — εὐθρονον ἤῳ μίμνον.] Potuisset dicere, — ἐμιμνον εὐθρονον ἤῳ. At longè venustior est *Spondæus* iste, ad longinquam auroræ expectationem, & spem arduam, noctisque impatientem.

Τ Η Σ

ΟΜΗΡΟΥ ΙΛΙΑΔΟΣ

ΡΑΨΩΔΙΑ, ἢ ΓΡΑΜΜΑ, Ι.

ὑπόθεσις τῆς Ι' ΟΜΗΡΟΥ ῥαψωδίας.

Ἀγαμέμνων⁹ συμβελεύσκει⁹ τοῖς Ἕλλησι φεύγειν, ἴσανται τὴν ἐναδίαν⁹ ἀποφαινόμενοι γνώμην Διομήδους καὶ Νέστορος. Συμβελεύσαντ⁹ ὃ Νέστορ⁹, πρὸς Ἀχιλλεῖα πέμπονται πρέσβεις. Καὶ δεηθεῖσιν ἀπαιτεῖν αὐτοῖς Ἀχιλλεύς. Οἱ ὃ ἀπαγγέλλουσι, καὶ μὲν ταῦτα εἰς ὕπνον τέσσονται.

Ἄ Λ Λ Η.

ἘΠαυλίσαντο⁹ τῶν πολεμίων, διὰ τὴν κατὰ τὸν πόλεμον εὐημερίαν, παρὰ τῷ ναυστάθμῳ, Ἀγαμέμνων ἀπηλπικῶς τὴν σωτηρίαν, ἐπὶ τῆς ἐκκλησίας ἀποφαινόμενοι γνώμην, ἀποφύγειν ἐπιβάντας τῶν ἡῶν κελεύει τὰς Ἕλληνας. Διομήδης ὃ ἀπειπόντ⁹, Νέστορ παραυτίκα ἀμείβεται τῷτον. Προσίδησι ὃ πᾶσι λείποισι αὐτῇ τοῖς λόγοις, φύλακας κελεύων ἐπὶ τῷ τάφρῳ ἐκπέμπειν, καὶ τὰς ἀρίστους ἀθροίσαι βαλεῦσθαι μετ' αὐτῶν περὶ τῶν ἐπειγόντων. Πείθεται τῷτοις ὁ βασιλεὺς, καὶ τὰς ἀρίστους ἐστῆς, ἐν οἷς πάλιν Νέστορ Ἀγαμέμνονι σύμβελ⁹ τῶν καλλίστων γίγνεται, τῆς μὲν πρὸς τὸν Ἀχιλλεῖα κελεύων αὐτὸν ὀργῆς λαβέσθαι, πρὸς ὃ τὸν ἐπείγοντα καιρὸν ἀερόσασθαι, καὶ πρεσβεῖαν ὡς τὸν τοῦ Πηλέως ἀπειθεῖν. Τοῦ ὃ βασιλέως ἐδάρα πολλὰ ὑπεργνημὲν δῶσειν, καὶ κηδεσθῆναι ἀξιώσαντ⁹ γῆνέα, παραγίγονται πρὸς αὐτὸν πρέσβεις, ὃ, τε Ἰθακήσι⁹, ἐὶ ὃ Τελαμωνί⁹, ἐπρὸς τῷτοις Φοῖνιξ. Τῷ ὃ πρεσβεῖαν ἐλθόντων, καὶ τὴν δέησιν ποιημένων, καὶ πᾶσι κατὰ τοὺς Ἕλληνας μνηστῶντων, καὶ τὴν ἐπειξὴν δηλόντων, ἀτεγχι⁹ ὁ Ἀχιλλεύς, καὶ ὅδ' ὅλως ἐνδίδους πρὸς τὴν ἀκοὴν τῶν Ἑλληνικῶν πραγμάτων εὐρίσκειται. ἀλλὰ μνησικακῶν μὲν τῷ Ἀγαμέμνονι, τῶν ὃ δῶρων καταφρονῶν, καὶ τῆς συγχρηείας ὃ βασιλέως ὑπερφρονῶν. Καὶ μὲν τῷτο Φοῖνιξ πείθειν αὐτὸν πειράται, καὶ θακρύνει τὴν παρούσαν τῶν Ἑλλήνων τύχην, ὡς εἰς ἔλεον αὐτὸν ὑπάξων· καὶ τῆς περὶ τὴν πρώτην ἡλικίαν ὑπομιμνήσκει τρεφῆς· καὶ ὅτι ἐκ χρηῖ, παραδείγματι τῷ κατὰ τὴν παλλακίδα χρόμῳ⁹, πάντα μνητεῖ πείθει⁹, δι' ὧν εἶπεν, αἰνίττεται· καὶ ὡς πρὸς ἀνάγκην βοηθήσας, χωρὶς τιμῆς, μεταγνώσεται, τὴν Μελεάγρου μάχην καὶ Αἰτωλῶν διηγέμεν⁹. Οὔτε ὃ Φοῖνιξ, πρεσβευτῆς εὐτυχῆς· καὶ ὃ καὶ αὐτὸς ἐπίσης τοῖς ἄλλοις ἀποτυχάνει. Οὔτε ὃ οὐ συγχρηὺς αὐτὸν Αἴας ἔτρεψεν, ἐπιπλήσων τε, καὶ ἰκετεύων, καὶ λοιδορούμεν⁹, καὶ παντὶ τρόπῳ πείσαι πειρώμεν⁹. Ἀλλὰ Φοῖνικα μὲν παρ' ἐαυτῷ κατέχει Ἀχιλλεύς· Ὀδυσσεὺς ὃ, σὺν Αἴαντι, πᾶσι πρὸς ὃ Ἀχιλλεῖος ἀποπρεσβεύεται τῷ Ἕλλησιν. Ἐφ' οἷς Διομήδης καθάπτεται μὲν Ἀχιλλεῖος, ὡς ἐκ θεόντως ἀμέτρητον ἔργῳ χολάζοντος· τὰς ὃ ἀρίστους ἐπὶ τῷ μύθῳ προτρέπεται.

Ἐπιγραφαί.

Ἐπιγραφαί.

* Ἀπόπειρα· Πρεσβεία, ἢ Λιταί.

* Vide Annot.
ad ver. 17.

Ἄλλως.

Ἐξείη δ' Ἀχιλλῆος ἀπειθέος ἐστὶν ἴατα.

Ως οἱ μὲν Τρῶες φυλακὰς ἔχον· αὐτὰρ Ἀχαιοὶ
 Θεσπεσίη ἔχε Φύζα, Φόβῳ κρυόνιος ἑταίρη·
 Πένθει δ' ἀτλήτω βεβολήατο πάντες ἄριστοι.
 Ὡς δ' ἄνεμοι δύο πόντον ὀρίνετον ἰχθυόεντα,
 5 Βορέης ἢ Ζέφυρος, τῷ τε Θρήκηθεν ἄητον,
 Ἐλθόν' ἐξαπίνης· ἄμυδις δέ τε κύμα κελαινὸν
 Κορθύει, πολλὸν ᾗ παρέξ ἄλλα Φῦκος ἔχθραι·
 Ὡς ἐδαίζετο θυμὸς ἐνὶ στήθεσιν Ἀχαιῶν.
 Ἀτρεΐδης δ' ἄχει μεγάλῳ βεβολημένος ἦτορ,
 10 Φοίτα, κηρύκεας λιγυφθόγιοισι κελόων,

ITA quidem Trojani custodias agebant: sed Achivos
 Divinitus-immisſa agebat Fuga, Metus frigidi ſocia:
 Luſtu vero intolerando fauciati erant omnes fortiffimi.
 Sicut autem venti duo pontum commovent piſcoſum,
 5 Boreas & Zephyrus; qui utique e Thraciâ ſpirant,
 Advenientes repentino; ſimulque & unda nigra
 In acervum attollitur, multamque extra mare algam fundunt:
 Sic ſcindebatur animus in pectõribus Achivorum.
 Atrides autem dolore magno fauciatus cor,
 10 Obibat, præcones canoros jubens,

Ver. 1. Ὡς οἱ μὲν] “Nec poëticè modò, ſed
 oratoriâ virtute (Homerus) eminentiffimus.
 “Nam, ut de laudibus, exhortationibus, con-
 ſolationibus taceam; nonne vel Nonus
 “liber, quo miſſa ad Achillem legatio con-
 tinetur, — omnes licium ac confiliorum
 “explicat artes? Affectus quidem vel illos
 “mites, vel hos concitatos, nemo erit tam
 “indoctus qui non in ſua potestate hunc
 “auctorem habuiſſe fateatur.” Quintilian.
 lib. X, cap. 1. Καὶ ἐν αὐτῇ πρεσβείᾳ, ποιη-
 ταῖς τέχναις ποιεῖ χοωμένους τὰς ῥήτορας· Ὁ
 μὲν γὰρ Ὀδυσσεύς &c. Dionys. Halicarn.
 περὶ τῆς Ὀμήρου ποιήσεως, § 20. Ubi totum
 harum orationum artificium retextitur & e-
 narratur. Ut & altero in Libro, qui inferi-
 bitur Τέχνη, § 8 & 9.

Ver. 3. Πένθει δ' — ἄριστοι.] Οἱ μὲν ἄλ-
 λοι περὶ φύζης ἐπιμέλειαν ἐποιεύντο· οἱ δὲ ἄρι-
 στοι ἐν πένθει ἦσαν. Schol. Victoriana; ſc. ex
 Petri Victorii codice exſcripta.

Ver. 4. Ὡς δ' ἄνεμοι δύο — Ὡς ἐδαίζετο
 θυμὸς.]

Adverſi rupto ceu quondam turbine venti
 Conſigunt Zephyruſque Notuſque —.

Æn. II, 416.

Cæterùm nodum hîc in ſcirpo quaſiverunt
 plerique, quibuſſiam affectibus duobus distra-
 herentur Achivorum animi. Porphyrius
 (quem ſecutus eſt Scholiaſtes,) φόβον καὶ λί-
 πην intelligit: Quaſt. Homeric. 5. Sch. Victo-
 rian. ἐκπλήξιν τῶν παρόντων καὶ δέος τῶν μελ-
 λόντων. Alii ibidem memorati, Ζηὸς τε νόον,
 καὶ Τρῶας ἀγανέας. Admodum invenuſſe
 omnes. Unus rem acu tetigit Eufſtathius:
 Δαίζονται, ὃ ἐστὶ μερίζονται βελαῖς, εἴτε μένειν,
 εἴτε φεύγειν χρεῶν· ſugerentne an permanerent;
 id ſcilicet in dubio erat.

Ver. 5. Βορέης καὶ Ζέφυρος.] Porphyrio
 (Quaſt. Homeric. 5,) ſcriptum eſt, Β.ρ.ρ.ς.
 Quomodo Βορέης ſcilicet pronuntiabatur.

Ibid. — τῷ τε Θρήκηθεν ἄητον.] Eo
 nimirum in pelago, cui & ab Aquilonis &
 ab Occidentis partibus adjacebat Thracia pro-
 celloſa. Vide Strabon. lib. I, pag. 49.

Ver. 9. — ἄχει μεγάλῳ βεβολημένος.]
 Quâ ratione, ἄχει, hîc ultimam producat;
 item ὑπερμενέει, ver. 23; & πάλιν, ver. 56;
 vide ſuprà ad α', 51. Porro alii hîc legunt,
 βεβλημένος.

Y 4

Ver

- Κλήδην εἰς ἀγορὴν κικλήσκων ἄνδρα ἕκαστον,
 Μηδὲ βοᾶν· αὐτὸς ᾧ μὴ πρώτοισι πονεῖτο.
 Ἴζον δ' εἰν ἀγορῇ τετιηότες· ἂν δ' Ἀγαμέμνων
 Ἰσατο δακρυχέων, ὥς κελύη μελάνυδρος,
 15 Ἦ τε κατ' αἰγίλιπτος πέτρης ὀνοφερὸν χέει ὕδωρ·
 Ὡς ὁ βαρυσθενάχων ἔπε' Ἀργείοισι μετηύδα·
 ὦ φίλοι, Ἀργείων ἡγήτορες, ἡδὲ μέδοντες,
 Ζεὺς με μέγα Κρονίδης ἄτη ἐνέδησε βαρεῖη·
 Σχέτλιος, ὃς πρὶν μὲν μοι ὑπέσχετο ἢ κατένευσεν,
 20 Ἴλιον ἐκπέρσαντ' εὐτείχεον ἄπονέεσθαι.
 Νῦν ᾧ κακίῳ ἀπάτῃ βυλόμενος, καί με κελύει
 Δυσκλέα, Ἄργος ἰκέσθαι, ἐπεὶ πολὺν ὤλεσα λαόν.
 Οὕτω παρ' αὖτ' ἔμελλε ὑπερμυθεῖ φίλον εἶναι,
 Ὃς δὴ πολλὰν πολίων κατέλυσε κάρηνα,
 25 Ἦ δ' ἔτι ἢ λύσει· τῷ γὰρ κράτῳ ἐστὶ μέγιστον.
 Ἀλλ' ἄγεθ', ὥς ἂν ἐγὼν εἶπω, πειθόμεθα πάντες,
 Φύγωμεν σὺν νηυσὶ φίλιω ἐς πατρίδα γαίαν·
 Οὐ γὰρ ἔτι Τροίην αἰρήσομεν εὐρυάγχαν.
 Ὡς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκλὺ ἐχρόνοντο σιωπῇ,

Nominatim ad concionem vocare virum unumquemque,
 Minimè autem clamare: ipseque inter primos laborabat.
 Sedebant porò in concione tristes: Agamemnon autem
 Surrexit lachrymas-fundens, ceu fons aquis niger,

- 15 Qui utique ab excelsâ petrâ nigram fundit aquam:
 Sic ille graviter suspirans verba Argivis fecit;
 "O amici, Argivorum ductores, & principes,
 "Jupiter me valde Saturnius detrimento irretivit gravi:
 "Infestus, qui antea quidem mihi promissit & annuit,
 20 "Ilio exciso bene-munito reditum;
 "Nunc verò malam fraudem struxit, & me jubet
 "Inglorium, Argos redire, postquam multum perdidici populum.
 "Ita scilicet Jovì erit præpotenti placitum,
 "Qui jam multarum urbium demolitus est vertices,
 25 "Atque adhuc demolietur: hujus enim potentia est maxima.
 "Verum agite, ut ego dixero, pareamus omnes;
 "Fugiamus cum navibus dilectam in patriam terram:
 "Non enim jam Trojam capiemus latas-vias-habentem.
 Sic dixit; illi vero omnes taciti facti sunt silentio;

Ver. 11. Κλήδην—ἀνδρα ἕκαστον, Μηδὲ βοᾶν.] Ἐκαστον, scilicet τῶν Ἡγεμόνων. Et, μὴ βοᾶν· nē vel Hostes, vel etiam Sui, quantum trepidaretur, intelligerent. Ut rectè Schol. Victorian. Κατ' ὄνομα τὰς ἀρίστους συνάγει, ἵνα μὴ ἐκπύσει γέννηται τοῖς πολεμίοις τὰ παρασόμενα· ἢ καὶ πρὸς τὸ μὴ ταράττει τὰς οἰκείας.

Ver. 14. Ἰσατο δακρυχέων]

Multa gemens, largoque humectat flumine vultum. Æn. I, 469.

Ver. 17. ὦ φίλοι,] Eadem oratione suprâ usus est Agamemnon ad tentandos Suorum

animos, lib. β', 110, &c. Unde & hic liber nonus inscribitur, Ἀπόπειρα.

Ver. 18. Ζεὺς με μέγα.] Vide suprâ ad β', 111. Cæterum Schol. Victorian. hic legendum volunt, σὺν τῷ σ', τὸ "μέγας."

Ver. 19.—πρὶν μὲν μοι ὑπέσχετο.] Τότε μὲν, —ὅτε τὸν ὄνειρον ἔπεμψεν (β', 12:) ἔπειτα δὲ, πρὶν, διὰ τὸ, "Ἀσράπτων ἐπιστρέψαι." (β', 350, 353.) Schol. Victorian.

Ver. 20.—ἀπονέεσθαι.] Vide suprâ ad α', 398.

Ver. 25.—καὶ λύσει.] Vide suprâ ad β', 118.

Ver. 29.—ἀκλὺ ἐχρόνοντο σιωπῇ.] Vide suprâ ad γ', 95.

- 30 Δῖω δ' ἀνέω ἦσαν τετιηότες ἦες Ἀχαιῶν·
 Ὀφ' ἐπὶ δὴ μετέειπε βοῶν ἀγαθὸς Διομήδης·
 Ἀτρεΐδῃ, σοὶ πρῶτα μαχήσομαι ἀφ' ἑσθλότητος,
 ἢ θέμις ἐστίν, ἀναξ, ἀγορή· σὺ γὰρ μή τι χολῶσθῃς.
 Ἀλλ' ἔγωγε μὲν μοι πρῶτον ὀνειδίσας ἐν Δαναοῖσι,
 35 φῶς ἔμην ἀπτόλεμον ἢ ἀνάλκιδα· ταῦτα γὰρ πάντας
 ἴσας· Ἀργείων ἡμῖν νέοι, ἡδὲ γέροντες·
 σοὶ γὰρ Διάνδιχα δῶκε Κρόν' αἶψ' ἀκυλομήτεω·
 Σκήπτρῳ μὲν τοι δῶκε τετιμῆσθαι πρὸ πάντων·
 Ἀλλ' ἔγωγε δῶκεν, ὅ, τε κρείττος ἐστὶ μέγιστον.
 40 Δαιμόνι, ἔτ' ὅπως μάλα ἔλπεαι ἦας Ἀχαιῶν
 Ἀπτολέμῳ τ' ἔμηναι ἢ ἀνάλκιδας, ὥς ἀγορεύεις;
 εἰ δέ τοι αὐτῷ θυμὸς ἐπέεσσιν, ὥς νεέεσθαι,
 ἔρχεο· πάρος τοι ὁδὸς, νῆες δέ τοι ἄλκι θαλάσσης
 ἔσθλα, αἶ τοι ἐπόντο Μυκλήνῃθεν μάλα πολλά·
 45 Ἄλλ' ἄλλοι μὲν ἐσσι καρηκομόωντες Ἀχαιοί,
 εἰσὶν περ Τροίῳ Διὰ πέσσομεν· εἰ γὰρ καὶ αὐτοί,
 Φειγόντων σὺ νηυσὶ φίλῳ ἐς πατρίδα γαίαν·
 Νῶϊ δ', ἐγὼ Σθέnelός τε, μαχησόμεθ', εἰσὶν τέκμων

- 30 Diū autem muti erant tristes filii Achivorum:
 Tandem verò inter eos locutus est pugnâ-strenuus Diomedes;
 "Atrida, tibi primū adversabor inconsultè-loquenti,
 "Quā fas est, ô rex, in concione: tu verò ne irascaris.
 "De fortitudine quidem mihi primū convitium-fecisti inter Danaos,
 35 "Dicens me esse imbellem & fortitudinis-expertem: Hæc autem omnia
 "Sciunt Argivorum & juvenes & senes.
 "Tibi vero ex-duobus-alterum dedit Saturni filius versuti:
 "Sceptro quidem tibi dedit honorari supra omnes;
 "Virtutem autem non dedit, quod utique imperium est maximum.
 40 "Bone vir, itāne planè credis filios Achivorum
 "Imbellesque esse & fortitudinis-expertes, ut dicis?
 "Utique, si tibi ipsi animus properat ad redeundum,
 "Abi: patet tibi via, navesque tibi prope mare
 "Stant, quæ te secutæ sunt Mycenis valde multæ:
 45 "At alii manebunt comantes Achivi,
 "Donec Trojam everterimus: Quòd si & ipsi volunt,
 "Fugiant cum navibus dilectam in patriam terram:
 "Nos verò, ego Sthenelusque, pugnabimus; donec finem

Ver. 30. Δῖω δ' ἀνέω ἦσαν.] Οὐτε γὰρ μέ-
 νοντες, χρυσὴν ἔχον ἐλπίδα· ἔτι φεύγειν εὐκλείας
 ἠγνόντο. Schol. Victorian.

Ver. 31. — [βῶν ἀγαθός] Vide suprā ad
 β', 408.

Ver. 32. Ἀτρεΐδῃ, σοὶ πρῶτα μαχήσομαι.]
 Dicam equidem, licet arma mihi mor-
 temque minetur. c. En. XI, 348.

Cæterū totum hujus loci artificium retextit
 & singulatim enarrat Dionys. Halicarn. in
 libro qui inscribitur Τέχνη, § 8 & 9; quem
 vide.

Ver. 34. Ἀλλ' ἔγωγε μὲν μοι πρῶτον ὀνειδίσας.]

Nempe in δ', 370 &c. Vide autem & ad
 δ', 401. Porro Schol. Victorian. hîc legunt,
 πρῶτος. De prosodiâ autem vocis, ὀνειδί-
 σας; vide suprā ad α', 140.

Ver. 40. Δαιμόνι.] Vide suprā ad β', 190.

Ver. 42. — [ἐπίσσυται] Vide suprā ad
 γ', 260.

Ver. 46. — [εἰ δὲ καὶ αὐτοί, Φειγόντων.]
 Elegantissima Aposiopesis. Κομματικῶς δὲ
 εἶπτε, μιμνήμενος τὸν θυμῶμενον. Schol. Victo-
 rian.

Ver. 48. — [ἐγὼ Σθέnelός τε.] Quantā
 hîc cum arte Sthenelum collaudat, & προσε-
 νυχυράζει!

- Ἰλῖς εὖρωμην· σὺν γὰρ θεῷ εἰλήλαθμην.
 50 ὧς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρ' αὖ πάντες ὑπῆαχον ἦες Ἀχαιῶν,
 Μῦθον ἀγασσάμενοι Διομήδεϊ ἱπποδάμοιο.
 Τοῖσι δ' ἀνισάμεν' μετεφώνεεν ἱππότα Νέστωρ·
 Τυδείδῃ, πέρι μὲν πολέμῳ ἔνι καρτερός ἐσσι,
 Καὶ βελῇ μὲν πάντας ὀμήλικας ἔπλετο ἄριστος.
 55 Οὔτις τοι τὸν μῦθον ὀνόσσει, ὅσσοι Ἀχαιοί,
 Οὔδε πάλιν ἔρει· ἀτὰρ ἔ' τέλει ἴκεο μῦθων.
 Ἡ μὲν γὰρ νέῃ ἐσσι, ἐμὸς δὲ καὶ παῖς εἴης
 Ὀπλότερος γρηΐφιν, ἀτὰρ πεπνυμένα βάζεις
 Ἀργείων βασιλῆας, ἐπεὶ καὶ μοῖραν ἔειπες.
 60 Ἀλλ' ἄγ', ἐγὼν, ὃς σέο γεροῖτερος εὐχομαι εἶναι,
 Ἐξείπω, καὶ πάντα διῆξομαι· ἔδ' ἐκεί τίς μοι
 Μῦθον ἀτιμήσει, ἔδ' ἐκείων Ἀγαμέμνων.
 Ἀφρήτωρ, ἀδέμις, ἀνέσιός ἐστιν ἐκείν',
 Ὃς πολέμῳ ἔρα' ὑπὸ δημῖς, ὀκρυόεντι.

- “ Illi invenerimus: favente enim Deo venimus.
 50 Sic dixit: Atque omnes acclamârunt filii Achivorum,
 Orationem admirati Diomedis equum-domitoris.
 Inter eos autem surgens locutus est eques Nestor;
 “ Tydide, eximie quidem in pugna fortis es,
 “ Et consilio inter omnes æquales es optimus.
 55 “ Nemo tibi hanc sententiam vituperaverit, quotquot sunt Achivi,
 “ Neque contra dixerit: sed non ad finem pervenisti consiliorum.
 “ Utique juvenis es, meus verò etiam filius esse posses
 “ Minimus natu; & tamen prudentia loqueris
 “ Argivorum regibus, quoniam rectè dixisti.
 60 “ Verum age; ego, qui te senior glorior esse,
 “ Eloquar, & omnia persequar: neque aliquis mihi
 “ Sermonem improbaverit, ne quidem rex Agamemnon.
 “ Sine-tribu, sine-lege, sine-lare est ille,
 “ Quisquis bellum amat intestinum, horrendum.

εὐχράζει! Ita ferè Cæsar: “ Quod si præterea
 “ nemo sequatur, tamen Se cum sola decimâ
 “ legione (contra Germanos) iturum, de quâ
 “ non dubitaret; sibi que eam prætoriam co-
 “ hortem futuram.” De bello Gallico, lib.
 I, § 40; al. 31. Et: “ An, me deleto,
 “ non animadvertetis decem habere legiones
 “ populum Romanum, quæ non solum vobis
 “ obsistere, sed etiam cælum diruere possent?”
 De bello Hispanico, § ult.

Ver. 49. — εἰλήλαθμεν.] Vide suprâ ad
 α', 37.

Ver. 52. — ἱππότα] Vide suprâ ad α', 175.

Ver. 53. Τυδείδῃ, περὶ μὲν] Vide suprâ ad
 α', 249. Cæterum de hujus orationis arte
 Rhetoricâ, vide enarrationem Dionysii Ha-
 licarn. in libro qui inscribitur Τέχνη, § 8.

Scis ut te cunctis unam

Prætulerm. — Ἄν. XII, 143.

Ver. 55. Οὔτις τοι τὸν μῦθον ὀνόσσειται,
 ἀτὰρ ἔ' τέλος.] Ἐνίοις δὲ καὶ συναναπληρῶν
 μετὰ εὐφημίας τὸ ἐλλείπον· αἰς ὁ Νέστωρ· “ Οὔ-

“ τις τοι τὸν μῦθον” &c. Plutarib. E
 πρεσβυτέρῳ πολιτευτῶν.

Ver. 58. — πεπνυμένα βάζεις Ἀργείων βα-
 σιλῆας.] Βάζεις πρὸς τοὺς βασιλεῖς. Enstath.
 Παρὰ πάντας τοὺς βασιλεῖς. Schol.

Ver. 63. Ἀφρήτωρ, ἀδέμις, ἀνέσιος.]
 patriâ, e tribu, e familiâ omniejectus. “ Nec
 “ nec privatos Focos, nec publicas Leges videtur
 “ nec Libertatis jura cara habere; quem De-
 “ cordiæ, quem Cædes civium, quem Bellum
 “ civile delectat.” Cicero, Philipp. 13. Ὁ
 τῶν φύσει ἡ πόλις ἐστὶ, καὶ ὅτι ἀνθρώπος φύ-
 πολιτικὸν ζῶον· καὶ ὁ ἀπολις διὰ φύσιν, καὶ
 διὰ τύχην, ἥτοι φαῦλός ἐστιν, ἢ κρείττων ἢ
 δραπός· ὥσπερ καὶ ὁ ὕψ' Ὀμήρις λεγόμενος
 “ ἀφρήτωρ ἀδέμις, ἀνέσιος.” Aristot.
 Republ. lib. I, cap. 2.

— perjurus erit, sine gente, cruentus
 Sanguine fraterno, fugitivus. —

Horat. Serm. II, 5, 11

Ver. 64. Ὃς πολέμῳ ἔραται ἐπὶ δημῖς
 Videtur

Ἄλλ' ἦτοι νυῦ μὲν πεθώμεθα νυκτὶ μελαίνῃ,
 Δόρυπα τ' ἐφοπλισόμεθα· φυλακτῆρες ᾗ ἕκαστοι
 Λεξάσθων παρὰ τὰ φρον ὀρυκτῶν τείχεσσι· ἐκτός.
 Κέραισιν μὲν ταῦτ' ὀπιτέλλομαι· αὐτὰρ ἔπειτα,
 Ἀτρεΐδῃ, σὺ μὲν ἄρχε· σὺ γὰρ βασιλεύτατός ἐσσι·
 Δαίνυ δαῖτα γέρῃσιν· ἔοικέ τοι, ἔπειτα αἰεκές.
 Πλεῖαί τοι οἶνκ κλισίαι, πὲν νῆες Ἀχαιῶν
 Ἡμάτιαι Θρήκηθεν ἐπ' εὐρέα πόντον ἄγχι.
 Πᾶσά τοι ἔσθ' ὑποδεξίῃ, πολέεσσι δ' ἀνάσσεις.
 Πολλῶν δ' ἀγρομένων, τῷ πείσεαι, ὅς κεν ἀρίστῳ
 Βελίῳ βελόσῃ· μάλα ᾗ χρεὼ πάλλας Ἀχαιῆς
 Ἐσθλῆς ἢ πυκνῆς, ὅτι δήϊοι ἐγγύθι νηῶν
 Καίεσιν πυρὸς πολλὰ· τίς ἂν τάδε γηθήσειε;
 Νύξ δ' ἡδ' ἡὲ Δαρδανίαισι στρατὸν, ἡὲ σώσει.

- 65 "Verum enimvero nunc quidem pareamus nocti nigrae,
 "Cœnasque inſtruamus: custodes autem quique
 "Incubent ad fossam quam fodimus murum extra.
 "Juvenibus quidem hæc præcipio; at deinde
 "Attrida, tu quidem incipias: tu enim supremus es:
 70 "Præbe convivium senibus: decet te, nequaquam est indecorum.
 "Plena sunt tibi vino tentoria, quod naves Achivorum
 "Quotidianæ ex Thraciâ per latum pontum advehunt.
 "Omnis tibi adest ad-excipiendum-apparatus; multisque imperas.
 "Multis autem congregatis, illi obsequaris, qui optimum
 75 "Conſilium dederit: valde enim opus est omnibus Græcis conſilio
 "Bono & prudenti; quoniam hostes prope naves
 "Accendunt ignes multos: Quis in his lætetur?
 "Nox autem hæc vel disperdet exercitum, vel servabit.

Videtur hic nonnullis, *Achillem* perstringere.
 At multo rectius *Dionysius Halicarn.* ὡς διὰ
 τὸν δῶκετος, καὶ ἀπατόμενος τοῦ Ἀγαμέμ-
 νος libro *suprà* citato. Ita enim *infra*,
 ver. 109, 110, *Agamemnoni* vitio vertit
 Nestor, quod *Achillem*, Achivorum fortifi-
 cationem, non honorâſſet.

Ver. 66. — ἐφοπλισόμεθα] Vide *suprà*
 ad α, 140.

Ibid. — φυλακτῆρες.] *Aristarchus* legit
 φυλακτῆρας.

Ver. 67. Λεξάσθων.] Δυϊκὸν ῥῆμα, τὸ λεξά-
 σθαι, συντίταται (inquit *Eusebius*) ὀνόματι
 ὀρυκτῶν. Quod absurdum est, nisi quum
 de Duobus sermo sit; ut fusè ostendimus
suprà ad α, 566; & ad β, 288. Quare aut
 contractum erit λεξάσθων ex λεξάσθωναν;
 ut eò scilicet spectabat Nestor, ut in statio-
 nibus singulis milites in vigiliâ manerent
 soli.

Ibid. — παρὰ τὰ φρον ὀρυκτῶν τείχεσσι· ἐκ-
 τός.] Ἐσὼ τῆς τάφρου. *Schol. Victor.* Rectè.
 Ita enim *infra*, ver. 87; — μέσον τάφρου καὶ
 τείχεος ἴσον ἰόντες.

Ver. 69. — βασιλεύτατος.] Ἀὖ βασι-
 λῆτος.

Ver. 70. Δαίνυ δαῖτα γέρῃσιν.] Ἰνα μὴ
 διαβάλλειν δοκῇ τὸν Ἀγαμέμνονα πρὸς τὸ
 Πληθος, ὡς ἀμαρτόντα καὶ χρυσάμενον ὄργῃ.
Plutarch. de audiendis Poëtis. Item, *Sym-
 posiac. lib. VII, Qu. 9.* Cæterum de Proſodiâ
 vocis, δαίνυ, vide *suprà* ad γ, 260. Rectè
 hanc ad rem citat *Barnesius* ex *Aristo-
 phane*;

Στόρνυ τέ μοι καὶ τῇδε κερίδιον λέχος.

Item ex Euripide;

Ὅμνυ· σὺ δ' ἔξαρχ' ὄρκον, ὅστις εὐσεβής.

Iphig. in Taur. 743.

Quibus adde;

Ὅμνυ πέδον γῆς, πατέρα δ' ἥλιον πατρός.

Medea, 746.

Ὅμνυ μι γαῖαν, λαμπρὸν ἥλιου τε φῶς.

Ibid. 752.

Et similia passim. Nam in his, nullus un-
 quam est licentiæ locus.

Ver. 75. — χρεῶν.] Pronuntiabatur, χρεῶ.

Vide autem *infra* ad α, 43.

Ver. 77. Καίουσιν.] Ἀλ. καίουσι. Quod per-
 inde est. Vide ad α, 51.

Ibid. — τίς ἂν τάδε γηθήσειε;] Vide *su-
 præ* ad α, 330.

Ver.

- “Ὡς ἔφαθ’ οἱ δ’ ἄρα τῷ μάλα μὲν κλύον, ἡδ’ ὀπίθοντο.
 80 Ἐκ τῷ φυλακλήρεσσι τώ χεσιν ἑσθίουτο,
 Ἀμφί τε Νεστορίδῳ Θρασύμηδεα, ποιμένα λαῶν,
 Ἠδ’ ἀμφ’ Ἀσκάλαφον καὶ Ἰάλμῃον ἥας Ἀρητοῦ,
 Ἀμφί τε Μηριόνην, Ἀφαιρήα τε, Δηίπυρόν τε,
 Ἠδ’ ἀμφὶ Κρείοντι ἥδον, Λυκομήδεα δῖον.
 85 Ἐπὶ ἔσαν ἡγεμόνες φυλάκων, ἑκατὸν τῷ ἑκάσῳ
 Κῆροι ἅμ’ ἔειχον, δολίχ’ ἔλχεα χερσὶν ἔχοντες·
 Καδδὲ μέσον τάφρου καὶ τείχεσσι ἵζον ἰόντες·
 Ἐνθάδε πῦρ κήαντο, τίθειτο τῷ δόρυον ἑκάσῳ.
 Ἀτρεΐδης τῷ γέροντι ἀολλέας ἦλθ’ Ἀχαιῶν
 90 Ἐς κλισίῳ, ὅσφι δέ σφι τίθει μῆσοικέα δαῖτα·
 Οἱ δ’ ἐπ’ ὀνείαθ’ ἐπῴμα προκείμενα χεῖρας ἱαλλον.
 Αὐτὰρ ἐπεὶ πόσι καὶ ἐδητύοι ἐξ ἔρον ἔντο,
 Τοῖς ὁ γέρον πάμπρωτος ὑφαίνειν ἤρχετο μῆτιν
 Νέστωρ, ὃ καὶ πρῶτον ἀρίστη φαίνεται βουλῇ.
 95 Ὅς σφιν εὐφρονέων ἀγορήσατο καὶ μετέειπεν·
 Ἀτρεΐδην, κύδιζε, ἀναξ ἀνδρῶν, Ἀγάμεμνον,
 Ἐν σοὶ μὲν λήξω, σέο δ’ ἀρξομαι ἔνεκα πολλῶν
 Λαῶν ἑσσι ἀναξ, καὶ τοι Ζεὺς ἐγυῖαλιζε

Sic dixit; illi vero eum libenter & audierunt & obsecuti sunt.

- 80 Ac custodes cum armis properè-exierunt,
 Nempe Nestoridesque Thrasymedes, pastor populum,
 Et Ascalaphus & Ialmenus filii Martis,
 Merionesque, Aphareusque, Deipyrusque,
 Et Creontis filius Lycomedes nobilis.
 85 Septem erant duces custodum, centeni vero cum singulis
 Juvenes ordine-ibant, longas hastas manibus tenentes;
 Atque in medio fossæ & muri sedebant profecti:
 Ibi ignem accenderunt, apposueruntque cœnam unusquisque.
 Atrides autem proceres frequentes duxit Achivorum
 90 In tentorium; ipsisque apposuit gratum-animo convivium:
 Hi autem ad cibos paratos appositos manus extenderunt.
 Ac postquam potûs & cibi desiderium exemissent,
 Illis senex omnium-primus texere cœpit consilium
 Nestor, cujus & antea optimum apparuerat consilium:
 95 Qui ipsis cordatus concionatus est & dixit;
 “ Atrida, gloriosissime, rex virorum, Agamemnon,
 “ In te quidem finiam, a te autem incipiam; quoniam multorum
 “ Populorum es rex, & tibi Jupiter in-manus-dedit

Ver. 81. Ἀμφί τε Νεστορίδην] De hujus lo-
 quendi ratione, vide suprâ ad γ', 146.

Ver. 85. Ἐπὶ ἔσαν——, ἑκατὸν δὲ ἑκάσῳ]
 Bis septem Rutuli, muros qui milite ser-
 vent,

Delecti; aut illos centeni quemque se-
 quuntur,

Purpurei cristis juvenes, auroque corusci.

Æn. IX, 161.

Ver. 94. —ἀρίστη φαίνεται βουλῇ.]

—potior sententia visa est. Æn. IV, 217.

Ver. 95. Ὅς σφιν] Ita rectè edidit Bæ-
 sius. Stephanus, aliq; permulti, Ὅ σφιν. Mæ-

Ver. 97. Ἐν σοὶ μὲν λήξω, σέο δ’ ἀρξομαι

A Te principium, Tibi desinet.—

Virg. Ecl. VIII, 10

Primâ dicte mihi, summâ dicende Co-

mœnâ. Horat. Epist. I, 1, 1

Ἀρχόμενοι δὲ Λίον καὶ Λήγοντες καλῶνται

Heb.

- Σκηπτόν τ', ἡδὲ Θέμισας, ἵνα σφίσι βεβλήθῃσιν.
 100 Τῷ σε χρεὶ πέρι μὲν Φάωδ' ἔπειθ', ἡδ' ἐπακῆσαι,
 Κρηῖναι ἢ ἢ ἄλλω, ὅταν τινὰ θυμὸς ἀνώγῃ
 Εἰπεῖν εἰς ἀγαθόν· σέο δ' ἔξετ', ὅ, τίς κεν ἀρχῇ.
 Αὐτὰρ ἐγὼν ἐρέω, ὥς μοι δοκεῖ εἶναι ἄεργα.
 Οὐ γὰρ τις νόον ἄλλω ἀμείνονα τῷδε νοήσῃ,
 105 Οἷον ἐγὼ νοέω, ἡμὲν πάλαι, ἡδ' ἔτι καὶ νῦν,
 ἔξετι τῷ, ὅτε, διοχρῆς, Βελιστήδα κέρει
 Χωομένε· Ἀχιλλῆος ἔβης κλισίῃθεν ἀπέρχας·
 Οὔτι καθ' ἡμέτερόν γε νόον· μάλα γάρ τοι ἐγωγε
 Πόλλ' ἀπεμυθεόμην· σὺ δ' ὅτ' ἄν μεγαλήτορα θυμῷ
 110 Εἶξας, ἄνδρα Φέριον, ὃν ἀθάνατοί περ ἔτισαν,
 ἠτίμησας· ἐλὼν γὰρ ἔχεις γέρας· ἀλλ' ἔτι καὶ νῦν
 Φραζώμεοθ', ὥς κέν μιν ἀρεσάμενοι πεπείθοιμεν
 Δάροισιν τ' ἀγανοῖσιν, ἔπεισέ τε μελιχίοισι.
 Τὸν δ' αὖτε προσέειπεν ἀναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων·
 115 ὦ γέρον, ἔτι ψεύδος ἐμὰς ἄτας κατέλεξας·

“Sceptrumque, & jura; ut ipsis consulas.

100 “Ideo te oportet supra omnes & dicere sententiam, & audire,

“Perficere etiam & alterius consilium, quum aliquem animus jussit

“Dicere in bonum: penes te autem erit quicquid optimum-vifum-fuerit.

“At ego dicam, ut mihi videtur esse optimum.

“Non enim quis sententiam alius meliorem hâc excogitaverit,

105 “Qualem ego sentio, & olim, & etiam nunc,

“Ex eo tempore, quando, generose, Briseida puellam

“Irati Achillis abisti a tentorio auferens:

“Nequaquam secundum nostram quidem sententiam: valde enim tibi ego

“Multis dissuadebam: tu autem tuo magno animo

110 “Cedens, virum fortissimum, quem etiam immortales honorârunt,

“Contumeliâ-affecisti; ereptum enim habes præmium: verum etiam & nunc

“Deliberemus, quomodo ipsum placantes flectamus

“Donisque placidis, verbisque blandis.

Hunc autem rursus allocutus est rex virorum Agamemnon:

115 “O senex, nequiquam mentitus mea errata enumerâsti:

Ver. 99. Σκηπτόν τ' ἡδὲ Θέμισας.] Σκηπ-
 τος, δια τὸ κράτος· Θέμισας, δια τὸ δίκαιον·
 ἡδ' ἔπειθ' ἔχον γραπτὰς νόμους. Schol. Victorian.

Ver. 102. —σέο δ' ἔξετι, ὅ, τίς κεν ἀρ-
 χῇ.] Το τῶν λόγων κατόρθωμα, σὸν ἔσαι· εἰς
 τὴν γὰρ ἀνεχθήσεται, ὅ, τι ἀν κρατὶ καὶ συμ-
 φέρει. —Ὁ δὴ ποτε τῆς παραινέσεως παρω-
 πῶς καὶ ἐπικρατηθῇ, ἐκ σὺ γίνεταί. Καὶ ἄλ-
 λω, (Odys. λ', 345.) —“ἐκ τῷδ' ἔχε-
 ται ἔργον τὸ ἔπος τε.” Schol. Vulg. & Vic-
 torian.

Ver. 104. Οὐ γὰρ τις νόον ἄλλος ἀμείνονα.]
 Vide suprâ ad α', 249, 260; & ad β', 372.
 Ceterum alii hîc legunt, νόον ἄλλον.

Ver. 106. —διοχρῆς.] Al. διοχρεῖς. Ut
 referatur scilicet ad Ἀχιλλῆος. Quod est hoc
 in loco minus venustum.

Ver. 109. —σὺ δ' ὅτ' ἄν μεγαλήτορι θυμῷ
 Εἶξας.] Διείω: ὑπέλλαξε τὰ ὀνόματα· τὴν αὐ-

θάδειν μεγαλοφροσύνην καλῶν· καὶ τὸ προπι-
 τίς, εἶξας, λέγων. Schol. Victorian. Φίλος ἐπι-
 εικὴς—ἐπαίνω μᾶλλον ἢ φόβω χαίρει πρὸς
 ἐπ' ἀνθρώπων ἡθὺς χαίρων. Οὐδὲν γὰρ ἄλλο
 ποιεῖ τὸν παρησιαζόμενον ἡμισυ λυπεῖν καὶ μά-
 λιστα θεραπεύειν, ἢ—μὲν· εὐνοίας προστέρε-
 σθαι τοῖς ἀμαρτάνουσιν. Ὅθεν ἔτε ἀρνημένους
 δεῖ πικρῶς ἐξελέγχειν, ἕτε καλύειν ἀπολογημέ-
 νους, ἀλλὰ καὶ προφάσεις εὐσχήμονας ἀμωσγῆ-
 πας συνεκπορίζειν, καὶ, τῆς χειρόνος αἰτίας ἀρι-
 στήτους, αὐτὸν ἐνδιδόναι μετρίωτερον· ὡς—
 πρὸς τὸν Ἀγαμέμνονα ὁ Νέστωρ, “ἐσὺ δὲ σὺ
 “μεγαλήτορι θυμῷ Εἶξας.” Ἡθικώτερον γὰρ,
 οἶμαι, τὴν ἡδίκησας καὶ ἠσχημόνησας εἶς. Plu-
 tarch. de Adul. & Amici discrim.

Ver. 110. —ἀθάνατοι.] Vide suprâ ad α',
 398

Ver. 115. —ἔτι ψεύδος ἐμὰς ἄτας κα-
 τέλεξας.]

Ἀσάμνω, ἔδ' αὐτὸς ἀναίνομαι· ἀντί νυ πολλῶν
Λαῶν ἐσιν ἀνὴρ, ὄντε Ζεὺς κῆρε Φιλῆσῃ.

Ὡς νῦν τῷπον ἔτισε, δάμασσε ἧ λαὸν Ἀχαιῶν.

Ἀλλ' ἐπεὶ ἀσάμνω, φρεσὶ λευγαλέησι πιθήσας,

120 Ἀφ' ἐθέλω ἀρέσσαι, δόμῳαί τ' ἀπερείσι' ἄποινα·

Τμῖν δ' ἐν πάντεσσι περικλυτὰ δῶρ' ὀνομήνω,

Ἐπὶ ἀπύρῃς τρίποδας, δέκα ἧ χρυσοῖο τάλαντα,

Αἴθωνας ἧ λέβητας εἴκοσι, δώδεκα δ' ἵππους

Πηγὰς, ἀθλοφόρους, οἱ ἀέθλια ποσσὶν ἄροισι.

“ Peccavi, neque ipse nego; multarum nempe instar

“ Copiarum est vir, quem Jupiter ex-animo dilexerit.

“ Sicut nunc hunc honoravit, domuitque populum Achivorum.

“ Verum quoniam peccavi, animo lævo obsecutus,

120 “ Iterum volo placare, dareque ingentia dona:

“ Vobis autem coram omnibus inclyta dona nominabo,

“ Septem igni-nunquam-admotos tripodas, decemque auri talenta,

“ Splendidisque lebetas viginti, duodecimque equos

“ Validos, in-cursu victores, qui præmia pedibus reportârunt.

τέλεξας.] “Εσι δὲ, inquit *Eustathius*, τὸ “φεῦ-
“δος” μὲν ἐπιρρηματικόν, ἀντὶ τοῦ, φευδαῖς·
εἰ μὴ τις ἴσως ἐθέλει στίζειν ἐν τῷ, “οὔτι φεῦ-
“δος”· εἴτα ἐπάγειν ἀσυνδέτως κατ’ ἑλλειψιν
τὸ ἐφεξῆς· ἵνα λέγῃ κομματικῶς, “οὔτι φεῦ-
“δος ἐσιν ὧν ἐδημηγόρησας· ἐμὰς ἄτας κα-
“τέλεξας.” Minus peritè, ut mihi quidem
videtur. Quid enim inveniustius, aut magis
hiulcè dici potuisset? Reverà illud, φεῦδος,
hoc in loco est, κατὰ φεῦδος· cuius contra-
rium est, κατ’ ἀλήθειαν, vel, πρὸς ἀλήθειαν.

Ver. 116. Ἀσάμνω.] Verbum hoc ficti-
tium & abnorme, & in primis syllabis utram-
que habet *ancipitem*. Quod in hoc verbo
(credo) est *singulare*. Fortè tamen hujus
rei ratio ex eâ petenda erit analogiâ, quâ
analogiâ dicitur Κρονίωνος & Κρονίανος, τιθινό-
τος & τιθνεῖας, μετήρορος & μετέωρος, λαὸς
& λαῖς, βασιλῆος & βασιλέας, βασιλῆᾶ &
βασιλέᾳ, Ἀχιλλῆᾶ & Ἀχιλλέα, &c.

Ibid. — ἀντί νυ πολλῶν.] Notandum
quàm non supervacaneum hîc sit istud νυ,
sed eandem ferè vim habeat ac Latinum
nempe.

Ver. 119. Ἀλλ' ἐπεὶ ἀσάμνω.] Vide supra
ad *ver. 116.* Item ad β', 111.

Ibid. — φρεσὶ λευγαλέησι πιθήσας, Ἀφ'
ἐθέλω ἀρέσσαι.] Οὕτω δὲ τὰ ἔπη ταῦτα προη-
νέκατο Διοσκουρίδης ὁ Ἰσοκράτους μαθητὴς.

Ἀλλ' ἐπεὶ ἀσάμνω, φρεσὶ λευγαλέησι πι-
θήσας,

Ἡ οἶνω μεθύων, ἢ μ' ἐβλαψαν θεοὶ ἄλλοι,

Ἀφ' ἐθέλω ἀρέσσαι — *Athenæus*, lib. I, c. 9.
Barnesius versusum *istum alterum* inferendum
potius contendit (ubi & *Eustathius* ejusdem
meminit) infra in lib. τ', post *vers. 137*:

Ἀλλ' ἐπεὶ ἀσάμνω, (καὶ μὲν φρένας ἐξέλετο
Ζεὺς,)

Ἡ οἶνω μεθύων, ἢ μ' ἐβλαψαν θεοὶ ἄλλοι,

Ἀφ' ἐθέλω ἀρέσσαι.

Sed neutro in loco satis aptè cohæret ver-
iste. Nam *priore* in loco, ubi Jovis me-
tio non fit, non rectè inferitur istud
ἄλλοι. Et *posteriore* in loco, non satis ap-
ponitur istud οἶνω μεθύων, nisi Parenthesis
inclusa dempseris; quæ tamen si dempseris,
jam non ampliùs cohærebit alterum istud
θεοὶ ἄλλοι.

Ver. 120. — δόμεναί τ' ἀπερείσι' ἀπο-
να.] “Ἴνα μὴ, συμφορῆς χάριν· δὲ καὶ τοῦ
στρατὸν ἀπεσπέρην συμμαχίας. *Schol. Viti-
tiani.* Τῆς Βρισίδος τὴν ἀγαίρειν εἰς τὴν Ἀττικὴν (ἴ-
πρὰ *ver. 18*) ἀναφέρων ὁ Ἀγαμέμνων, οὕτω
“ἀφ' ἐθέλει ἀρέσσαι, δόμεναί τ' ἀπερείσι' ἄ-
“ποινα.” Καὶ γὰρ τὸ δέσθαι, τοῦ μὴ κα-
ταφρονούντος ἐστὶ καὶ ταπεινὸς φανερὸς ὁ δόμα-
σας, ἔλυσεν τὴν τῆς ἀλιγωρίας δόξαν. *Plutarchus*
περὶ ἀργησιᾶς.

Ver. 121. Τμῖν.] Al. Ἡμῖν.

Ver. 122. — ἀπύρῃς τρίποδας — ἀπύ-
ρας δὲ λέβητας.]

Bina dabo argento perfecta, atque aspen-
signis,

Pocula: —

Et tripodas geminos; auri duo magni
talenta. *En. IX, 259.*

Ἀτύρῃς, πρὸς σύγκρισιν τῶν ἐμπυρίστων· ἀ-
τύρας δὲ, τρεῖς εἰς πῦρ βαλλομένους. *Schol.*
Vitiotian. Ἦν γὰρ τὸ ἀρχαῖον δύο γένη τρι-
πόδων, ἃς καλεῖσθαι λέβητας συνέβαινον ἀμφο-
τέρους. — Τρίπῃς χαλκῆς — ὅν νῦν λέβητες
καλεῖται. Οὗτοι δ' ἦσαν οἱ μὲν ἀπυροὶ, εἰς
τὸν οἶνον ἐξεκεράννυσιν· οἱ δὲ λοετροχόοι, ἐν οἷς
ὑδαρ ἐθερμάνυσιν, καὶ ἐμπυρίσθαι. *Athenæus*
lib. II, c. 2.

Ver. 124. — οἱ ἀέθλια ποσσὶν ἄροισι.
Οὐκ ἐν Πελοποννήσῳ ἦσαν οἱ ἵπποι ἡγανιστά-
ειεν γὰρ ἀν' ἰδὴ γέροντες· ἀλλ' ἐν Ἰλίου πελά-
γῳ, ἐπιταφίῃς ἀγῶνας ἀγωνιζόμενοι. *Schol.*
Vitiotian.

- 125 Οὐ κεν ἀλήϊ' εἴη ἀνὴρ, ᾧ τόσσα γήσοιτο,
 οὐδέ κεν ἀκλήμων ἐρτίμοιο χρευσσοῖο,
 "Οσσα μοι ἠνείκαντο ἀέθλια μώνυχες ἵπποι.
 Δώσω δ' ἐπὶ ἀγῶνας ἀμύμονας, ἔργ' εἰδήσας,
 Λεσβίδας· ἄς, ὅτε Λέσβον εὐκλιμένῳ ἔλεν αὐτὸς,
 130 Ἐξελομένο, αἱ κάλλει ἐνίκων Φύλα γυναικῶν.
 Τὰς μὲν οἱ δώσω, μὲν δ' ἔασε, ἣν τότε ἀπηύρων
 Κέρειω Βελσῆ· ἣ δὲ πὶ μέγαν ὄρκον ὀμῶμαι,
 Μηποτε τ' εὐνῆς ὀπιθήμηναι, ἥδ' ἐμιγλῶμαι,
 ἢ Θέμις ἀνθρώπων πέλει, ἀνδρῶν ἥδ' ἐ γυναικῶν.
 135 Ταῦτα μὲν αὐτίκα πάντα παρέασε· εἰ δέ κεν αὐτε
 "Ασυ μέγα Περίμοιο θεοὶ δώσω· ἀλαπάξαι,
 Νῆας ἄλλης χρυσῆς ἢ χαλκῆς νηυσάδω,
 Εἰσελθὼν, ὅτε κεν δατεώμεθα λῆϊδ' Ἀχαιοί.
 Τρωιάδας δ' ἢ γυναικας εἴκοσιν αὐτὸς ἐλέδω,
 140 Αἱ κε μετ' Ἀργείῳ Ἑλένῳ κάλλιψαι ἔωσιν.
 Εἰ δέ κεν Ἀργῷ ἰκοίμεθ' Ἀχαιϊκὸν, ἔθαρ ἀρχέης,
 Γαμβρός κέν μοι ἔοι· τίσω δέ μιν ἴσον Ὀρέσῃ,

- 125 " Non sanè pauper esset vir, cui tot contigerint,
 " Neque inops valde-preciosi auri,
 " Quot mihi attulerunt præmia solidi-ungulis equi.
 " Dabo item septem mulieres formâ-præstante, operum scientes,
 " Lesbias; quas, quando Lesbum bene-habitatam cepit ipse,
 130 " Delegi, quæ pulchritudine vincebant genus mulierum.
 " Has quidem ei dabo; interque eas erit, quam tunc abstuli
 " Filiam Brisei; & magnum jusjurandum addam,
 " Nunquam ejus cubile ascendisse, vel cum eâ rem habuisse,
 " Quâ mos hominum est, virorum & mulierum.
 135 " Hæc quidem statim omnia aderunt: si vero insuper
 " Urbem magnam Priami dii dederint evertere,
 " Naves abundè auro & ære congesto impleat,
 " Ingressus, quando dividemus prædam Achivi.
 " Trojanas porro mulieres viginti ipse deligat,
 140 " Quæ post Argivam Helenam pulcherrimæ sint.
 " Quod si unquam Argos pervenerimus Achaicum, uber agri;
 " Tum vero gener mihi sit; honorabo autem ipsum æqualiter Orestii,

Ver. 127. ——— μώνυχες ἵπποι.]

—solido—ungula cornu. Georg. III, 88.

Ver. 128. ——— ἀμύμονας, ἔργ' εἰδυίας.]

Al. ἀμύμονα ἔργ' εἰδυίας.

Præterea bis sex genitor lætissima matrum
 Corpora, captivosque dabit. ———

Æn. IX, 272.

Ver. 129. ——— ἄς ——— ἔλεν αὐτὸς.] Πιθανὸς

ἵππαιον Ἀχιλλέως παρὲνέμιξι, καὶ μονονεχί
 παραχωρήσιν φασὶν τὰν Αὐτῆ σκύλων. Ἄμα
 δὲ καὶ ὑπ' αὐτῆ τὴν δαρεάν ἀγεί, ἐμπαί-
 νον ὅτι, αὐτὸν ἐκεῖνος, δίδωσιν. Ἀπλὴν δὲ τὸ
 ἄθος, καὶ πάντα πρὸς πειθῶ. Schol. Vissorian.

Ver. 131. Τὰς μὲν οἱ δώσω.] Quâ ratione
 hîc μὲν, (etiam extra cæsuras,) producat;
 item ἐπὶ, ver. 132; & ἐν, ver. 144; & πρὸς,
 ver. 147; vide suprà ad α', 51.

Ver. 134. Ἡ Θέμις ἀνθρώπων.] Θαυμασί-
 ως τὴν αἰσχρὰν λέξιν ἐκάλυψε, ——— τιμωτά-
 τας προσσηγορίαις ἐπισυναΐζων. Schol. Vissor-
 rian.

Ver. 135. ——— εἰ δέ κεν αὐτε]

Si verò capere Italiam, sceptrisque potiri
 Contigerit victori, & prædæ ducere for-
 tem: ——— Æn. IX, 267.

Ver. 137. Νῆας ἄλλης χρυσῆς.] Plerique hîc
 legunt, Νῆα ἄλλης χρυσῆς. Quod ferri potest.
 Verùm cum infra, ver. 297, a plerisque
 scribatur Νῆας & hîc quoque, cum Barne-
 sio, Νῆας edidi. Eustathius utrobique legit.
 Νῆας. Quod perinde erit.

Ver. 141. ——— ἀρχέης] Vide suprà ad ζ',
 142.

Ver. 142. ——— ἔοι.] Al. ἔγ.

Ver.

- "Ὅς μοι τηλύγετος τρέφετο, θαλίῃ ἐνὶ πολλῇ.
 Τρεῖς δέ μοι εἰσὶ θυγατρὲς ἐνὶ μεγάρῳ εὐπῆκλῳ,
 145 Χρυσόθεμις, καὶ Λαοδίκη, καὶ Ἰφιδάνασσα.
 Τάων, ἣν κ' ἐθέλῃσι, φίλῳ ἀνάεδνον ἀγέσσω
 Πρὸς οἶκον Πηλῆος· ἐγὼ δ' Ὀπμείλια δώσω
 Πολλὰ μάλ', ὅσσ' ἔπω τις ἦ ἐπέδωκε θυγατρί.
 Ἐπὶ δέ οἱ δώσω εὖ ναιόμηναι πολίεσθαι,
 150 Καρδαμύλῳ, Ἐνόπῳ τε, καὶ Ἰρῳ ποιεήσας,
 Φηρέας τε Ζαθέας, ἥδ' Ἀνθείαν βαθύλειμον,
 Καλλὴν τ' Αἴπειαν, καὶ Πήδασον ἀμπελόεσσαν.
 Πᾶσαι δ' ἐγγὺς αἰὼς νέας Πύλῃς ἡμαθόεντος·
 Ἐν δ' ἄνδρες ναίεσι πολύρριμες, πολυβύχοντες,
 155 Οἳ κέ ἐ δωτίνῃσι, θεὸν ὥς, τιμήσῃσι,
 Καὶ οἳ ὑπὸ σκήπτρῳ λιπαρὰς τελέεσι θέμιστας.
 Ταῦτα κέ οἱ τελέσαιμι μεταλλήξαντι χόλοιο.
 Διμήθηται· Αἰδῆς τοι ἀμείλιχος, ἥδ' ἀδάμας,

- " Qui mihi unicus nutritur, rerum-copiâ in magnâ.
 " Tres autem mihi sunt filiae in domo bene-constructâ,
 145 " Chrysothemis, & Laodice, & Iphianassa:
 " Harum, quam velit, dilectam sine-sponsalibus ducat
 " Ad domum Pelei: ego vero dotalia-dona dabo
 " Multa valde, quot adhuc nemo suâ dedit filiae.
 " Septem porro ei dabo bene-habitas urbes,
 150 " Cardamylen, Enopenque, & Hiran herbofam,
 " Pherasque inclytas, & Antheam profunda-habentem-prata,
 " Pulchramque Apeam, & Pedasum vitiferam.
 " Omnes autem prope mare sunt, ultimæ Pylum versus arenosam:
 " Virique eas incolunt pecudibus & bobus abundantes,
 155 " Qui ipsum donis, deum tanquam, honorabunt,
 " Et ejus sub sceptro opulenta solvent tributa. [vel, lata perscipient jura.]
 " Hæc utique ei præstabo, si cessaverit ab irâ.
 " Exorari-se-finat: Pluto solus implacabilis & inexorabilis,

Ver. 144. Τρεῖς δέ μοι εἰσὶ θυγατρὲς]
 Sunt mihi bis septem præstanti corpore
 nymphæ:
 Quarum quæ formâ pulcherrima, Deio-
 peiam
 Connubio jungam stabili, propriamque
 dicabo;
 Omnes ut tecum meritis pro talibus annos
 Exigat, & pulchrâ faciat te prole paren-
 tem. *Æn.* I, 75.
 Ver. 147. — ἐπιμείλια δώσω.] *Al.* ἐπι-
 μείλια δώσω. Nempe μείλια ἐπιδώσω.
 Ver. 149. Ἐπὶ δέ οἱ δώσω.] Ἀδελφόν,
 εἴτε φερὴν ἐπὶ τῇ θυγατρὶ καὶ ταύτας δίδωσι
 τὰς πόλεις· ἢ ἑξώθεν, ὥσπερ καὶ τὰ ἄλλα δώ-
 ρα. *Schol. Victorian.* At verò mihi nequa-
 quam hoc ἀδελφὸν videtur. Si enim φερὴν &
 has urbes annumerâsset, dixisset utique, non
 Ἐπὶ δέ οἱ δώσω, sed Ἐπὶ δ' αὖ οἱ δώσω·
 non, *Septem autem*, vel *Septem porro*; sed
Septem utique, ei dabo.

Ibid. — εὖ ναιόμενα πολίεσθαι. —
 Καὶ οἳ ὑπὸ σκήπτρῳ.]
 Insuper id campi, quod rex habet ipse
 Latinus. *Æn.* IX, 274.
 Ver. 150. — Ἰρὸν] *Al.* Ἰρὸν & Ἰρῶν.
 Ver. 152. Καλλὴν] Vide supra ad 6, 43.
 Ver. 153. — ἐγγὺς αἰὼς νέας Πύλῃς.]
 Vel νῆας, ὅ ἐστιν ἐσχαταί, αἷς ὁμορροῦσαι τῇ
 Πύλῃ· vel νῆας, συσκοπὴν ἐκ τῆς νηαίας,
 ὅ δὲ δηλοῖ τὸ οἰκῆνται. *Eustath.* Ἀπολλόδοτος
 δὲ γράσει, κέεται. *Schol. Victorian.* Certè
Homeri temporibus nihil hîc inerat ambigui.
 A prioris interpretationis partibus stat istud
 infra, λ', 711, — νῆας Πύλῃς ἡμαθόεντος.
 Ver. 155. — θεὸν ὥς.] Quâ ratione,
 θεὸν, hîc ultimam producat; item Διὸς, ver.
 168: & Ὀδυσσεῖ, ver. 180; vide supra ad
 α', 51.
 Ver. 158. — Ἀἰδῆς τοι ἀμείλιχος.]
 Non si trecenis, quotquot eunt dies,
 Amice, places *illachrymabilem*

- Τῆνεκα καὶ τε βροτοῖσι θεῶν ἔχθισθ' ἀπάντων·
 160 Καὶ μοι ὑποστήτω, ὅσον βασιλδύτερός ἐμι,
 Ἥδ' ὅσον γῆν προγῆρεςεσθ' εὐχομαι εἶναι.
 Τὸν δ' ἡμείβετ' ἔπειτα Γερῶνισθ' ἵπποτα Νέστωρ·
 Ἀτρείδῃ κύδισε, ἀναξ ἀνδρῶν Ἀγάμεμνον,
 Δῶρα μὲν ἔκ' ἔτ' ὄνοσά διδοῖς Ἀχιλῆϊ ἀνακλῖ.
 165 Ἀλλ' ἄγετε κλητῆς ὀτρυνόμεν, οἳ κε τάχιστα
 Ἐλθῶσ' ἐς κλισίῳ Πηληϊάδεω Ἀχιλῆϊσθ'.
 Εἰ δ' ἄγε, τῆς αὖ ἐγὼν ὀπίοφομαι, οἳ ᾗ πιθέοθων·
 Φοῖνιξ μὲν πρῶτισα, Διὶ φίλσθ', ἡγησάοθω,
 Αὐτὰρ ἔπειτ' Αἴας τε μέγας ἢ δῖσθ' Ὀδυσσεύς·
 170 Κηρύκων δ' Ὀδίσσθ' τε ἢ Εὐρυβάτης ἄμ' ἐπέοθων.
 Φέρετε ᾗ χερσὶν ὕδωρ, εὐφημῆσαι τε κέλεσθε,
 Ὅφρα Διὶ Κρονίδῃ ἀρησόμεθ', αἶκ' ἐλεήσῃ.
 Ὡς φάτο' τοῖσι ᾗ πᾶσιν ἐαδόμενα μῦθον ἔειπεν.
 Αὐτίκα κήρυκες μὲν ὕδωρ ὀπὶ χερσὶς ἔχουσιν,
 175 Κῆροι δ' κρητῆρας ἐπεσέψαντο ποτοῖο·
 Νώμῃσαν δ' ἄρα πᾶσιν, ἐπαρξάμενοι δεπάρσιν.
 Αὐτὰρ ἐπεὶ σπείσαντ', ἐπὶόν θ', ὅσον ἤθελε θυμὸς,

- “ Quare & hominibus est deorum odiosissimus omnium:
 160 “ Atque etiam mihi cedat, quatenus major imperio sum,
 “ Et quatenus natu major gloriol esse.
 Huic autem respondit deinde Gerenius eques Nestor;
 “ Atreida gloriosissime, rex virorum Agamemnon,
 “ Dona quidem neutiquam aspernanda das Achilli regi.
 165 “ Sed agite, delectos excitemus, qui celerrime
 “ Eant ad tentorium Pelidæ Achillis.
 “ Quin age, hos ego legam; ii autem pareant.
 “ Phoenix quidem primum, Jovi dilectus, sit-dux,
 “ Ac deinceps eat Ajax magnus, & nobilis Ulysses:
 170 “ Præconum autem Hodiufque & Eurybates simul sequantur.
 “ Ferte autem ad-manus-lavandas aquam, & linguis-favere jubete,
 “ Ut Jovi Saturnio supplicemus, si forte misereatur.
 Sic dixit: his autem omnibus gratam sententiam dixit.
 Illico præcones quidem aquam in manus fuderunt,
 175 Juvenes autem crateras coronaverunt vino:
 Distribueruntque inde omnibus, auspicientes poculis.
 Ac postquam libassent, bibissentque, quantum voluit animus;

Plutona tauris. — Hor. Carm. II, 14.

—Manesque adiit, regemque tremendum,

Nesciaque humanis precibus mansuescere corda. Virg. Georg. IV, 469.

Ver. 162. —ἵππιστα] Vide suprâ ad α,

175. Ver. 166. —Πηληϊάδεω Ἀχιλλῆος] Vide suprâ ad α, 1.

Ver. 167. Εἰ δ' ἄγε.] Particulæ, εἰ, vis hujusmodi est: Quod si meo consilio parebis, age &c. Vide suprâ ad ζ, 376.

Ibid. —πιθέοθων.] Aut contractum hoc ex πιθίσθασαν aut, duale si sit, quâ ratione id fiat, vide infrâ ad ver. 182.

Ver. 168. Φοῖνιξ] Vide suprâ ad β', 267.

Ver. 170. Κηρύκων δ' Ὀδύς τε καὶ Εὐρυβάτης.] Ἴνα δηλαδὴ, ὅτι δημοσία ἐστὶν ἡ προσεία. Ταλθύβιος δὲ ἐπέμπεται, ὡς Ἀγαμέμνονος. Schol. Victorian.

Ver. 175. —ἐπεσέψαντο] Vide suprâ ad α, 470, 471.

Ver. 177. —σπείσαντ'] Fortè, σπείσαν τ'. Quod est usitatius.

Z

Ver.

- Ἄρμῶν' ἐκ κλισίης Ἀγαμέμνον' Ἀτρείδαο.
 Τοῖσι δ' ὅλλ' ἐπέτελλε Γερῶνι' ἱππῶτα Νέστωρ,
 180 Δευδύλλων ἐς ἕκασον, Ὀδυσσῆϊ δ' μάλισα,
 Πειρᾶν, ὡς πεπείθοιεν ἀμύμονα Πηλεΐωνα.
 Τῷ δ' ὁ βᾶτ' ὡς θῖνα πολυφλοίσβοιο θαλάσσης,
 Πολλὰ μάλ' εὐχομένῳ γαιήοχῳ Ἐννοσιγαίῳ,
 Ῥηϊδίως πεπιθεῖν μεγάλας Φρένας Αἰακίδαο.
 185 Μυρμιδόνων δ' ὅπ' τε κλισίας καὶ νῆας ἰκέσθην.
 Τὸν δ' εὖρου Φρένα τερπόμενον Φόρμιγγι λιγείῃ,
 Καλῇ, δαιδαλέῃ, ὅπ' δ' ἀργύρε' ἑλκὺς ἦεν.
 Τῷ ἄρετ' ἐξ ἐνάρων, πόλιν Ἡετίων' ὀλέσας.
 Τῇ ὄγε θυμὸν ἔτερπεν, αἶδε δ' ἄρα κλέα ἀνδρῶν.

Properabant ex tentorio Agamemnonis Atridae.

Illis autem multa mandata dedit Gerenius eques Nestor,

- 180 Oculos in unumquemque vertens, Ulyssēm autem maxime,

Obsecrans eniti, ut flecterent eximium Pelidem.

Hi autem iverunt juxta lictus multum-strepentis maris,

Permulta vota facientes terram-cingenti Neptuno,

Ut facile flecterent magnos animos Aecidae.

- 185 Myrmidonum vero ad tentoriaque & naves pervenerunt:

Illumque invenerunt animum oblectantem cithara arguta,

Pulchra, affabre-facta, (superne autem argenteum jugum erat),

Quam ceperat ē spoliis, urbe Eetionis everfa:

Hac is animum oblectabat, canebarque utique præclara-facinora virorum.

Ver. 179. — ἱππῶτα.] Vide suprà ad α', 175.

Ver. 180. Δευδύλλων ἐς ἕκασον.] Οἷον τῇ ὅλῃ ἰκετεύων, ὡς ἐπὶ τῇ σωτηρίᾳ τῶ πάντες ἐλλοιμένους. Schol. Victorian.

Ibid. — Ὀδυσσῆϊ δ' μάλισα.] Quippe cujus prudentiæ & sapientiæ maximam habuit fiduciam.

Ver. 182. Τῷ δ' ὁ βᾶτ' ὡς θῖνα.] Nempe Ajax & Ulysses: Ut rectè Schol. Victorian. Nam Phœnix non erat ipse Legatus, sed Legatorum ad Achillem alumnus suum Ductor.

Ver. 183. Ἐννοσι δ' (inquit Scholias) λέγεται καὶ συμπεπρωσμέναι τὸν Φεήνα καὶ ὁ δ' εἶναι τεκμήριον τὸν παρὰ τῷ Ποσειδῶνι ἀριθμῶν ἀσπλάγξας δ' καὶ ἐπὶ πλοίωνων αὐτῶν [τὸν θυῖν] τετάχθαι ὡς καὶ ἐπὶ τῷ, (Iliad. α', 566.)

Μὴ νύ τοι εὖ χρίστωσιν ὅσοι θεοὶ εἰς ἔν' Ὀλύμπῳ,

Ἄσπον ἰόντε.

καὶ ὡς ἐπὶ τῷ. (Odys. ε', 48.)

Κῆρ δ' ἐκρίνεντε δύω καὶ πεντήκοντα. Sed absurda admodum est ista sententia: Neque ullo pacto adhiberi potest Numerus Dualis, nisi quum sermo sit de Duobus: Ut fusè ostendimus suprà ad α', 566; & β', 288; & γ', 487. Istud ἄσπον ἰόντ' (Iliad. α', 577,) non utique est ἄσπον ἰόντε, sed ἄσπον ἰόντα. ut ibi ostendimus. Et quamvis rectè dicatur, (Odys. ε', 48.) κῆρ δ' ὡς καὶ πεντή-

κοντα, (quod est videlicet κῆρ δύω καὶ πεντήκοντα;) non tamen rectè dici potuisset (quod voluit Scholias) κῆρ πεντήκοντα καὶ δύω. Nec quoniam rectè dicatur κῆρ δύω, quàm κῆρ δύο; idcirco vicissim dicere licebit, κῆρ τρεῖς, vel κῆρ πεντήκοντα. Cujus rei rationem suprà adjecimus; ad α', 566. Porro in transcurso id monitum Lectorem velim, rectè editum à Barnesio versum istum, καὶ ὡς δ' ἐκρίνεντε, quod in aliis pessimè scriptum est, καὶ ὡς δ' ἐκρίνεντε. Nam ἐκρίνεντε primam necessariò corripit, (vide suprà ad α', 309.) Neque in his ullus unquam est licentia locus.

Ver. 184. Ῥηϊδίως πεπιθεῖν.] Non, ut Nestor facile flecteret, (quomodo Editio Westeniana, eamque secutus Barnesius pessimè vertunt;) sed, ut Legati facile flecterent &c.

Ver. 185. — ἰκέσθην.] Vide ad ver. 182.

Ver. 186. — Φρένα τερπόμενον φόρμιγγι.] — canit, & mœstum musâ solatur amorem. Æn. X, 191.

Ver. 187. Καλῇ.] Vide suprà ad β', 43.

Ibid. — ἐπὶ δ' ἀργύρε' ἑλκὺς ἦεν.] Plutarchus περὶ μουσικῆς, sub finem, citat hoc modo; περὶ δ' ἀργύρεον ζυγὸν ἦεν. Et Barnesius in uno MS repperit, ἀργύρεον ζυγὸν.

Ver. 189. — αἶδε δ' ἄρα κλέα ἀνδρῶν.]

— heroum laudes, & facta parentis.

Eclog. IV, 26.

— equos,

- 190 Πάτροκλ' δέ οἱ οἷ' ἐναντί' ἦτο σιωπῇ,
 Δείμν' Αἰακίδην. ὅπότε λήξειεν αἰείδων.
 Τῷ δ' ἑβάρην προτέρω, ἡγήτο δ' οἷ' Ὀδυσσεύς.
 Στάν δ' πρόφ' αὐτοῖο ταφῶν δ' ἀνόρεσεν Ἀχιλλεύς,
 Αὐτῇ σιωφ' ὀρμιγῇ, λιπὼν ἔδ' ἐνθά θάλασσαν.
 195 Ὡς δ' αὐτὸς Πάτροκλ', ἐπεὶ ἴδε φῶτας, ἀνέστη
 Τῷ δ' ἑβάρην προσέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς.
 Χαίρετον, ἦ φίλοι ἄνδρες ἰκάνετον ἦ τι μάλα χρεῶν,
 Οἳ μοι σκυζομένῳ περ Ἀχαιῶν φίλτατοὶ ἔσονται.
 Ὡς ἄρα φωνήσας προτέρω ἄγε δῖ' Ἀχιλλεύς,
 200 Εἶσεν δ' ἐν κλισμοῖσι, τάπησί τε πορφυρέοισιν.
 Αἶψα δ' Πάτροκλον προσεφώνεεν, ἐγγὺς ἐόντα.
 Μείζονα δὲ κρητῆρα, Μενoitis ἤ, καθίσα,

- 190 Patroclus autem ei solus e-regione sedebat tacitus,
 Expectans Æacidem, quando defineret canere.
 Hi verò progressi sunt ulterius, præibat autem nobilis Ulysses:
 Steteruntque ante ipsum: attonitus autem exiliit Achilles,
 Ipsa cum cithara, relicta sede, in qua sedebat.
 195 Eodem modo & Patroclus, postquam vidit viros, surrexit.
 Eos autem dextraprehendens compellavit, pedibus velox Achilles;
 "Salvete, sanè amici viri venistis; certè aliqua magna necessitas urget."
 "Qui mihi, quamvis irato, Achivorum gratissimi estis."
 Sic fatus, ulterius duxit nobilis Achilles;
 200 Et sedere fecit in fellis recubitoriis, tapetibusque purpureis:
 Statim autem Patroclum allocutus est, qui prope aderat.
 "Majorem jam craterem, Menœtii fili, appone,

— equos, atque arma virum pugna-
 que canebat. *Æn.* IX, 777.

ὅστις ἰσχυρὸς ἐκλινθεῖσθαι δέον τῆς ἀρετῆς οὐδὲ
 τῶν ἐκλεινῶν π' ἄξιον, οὐτε πίνοντα, οὐτε ἄδοντα,
 τὸν γενναῖον ἄνδρα καὶ βασιλικόν. ἀλλ' αἰεὶ
 διατελεῖν ἢ ἀρετῆς αὐτὸν μέγα τι καὶ θαυ-
 μαστόν, ἢ μεμνημένον τῶν ὁμοίων. *Dion.* Ο-
 λυμπ. 2. Κλέα γὰρ ἀνδρῶν ἄδην, καὶ πράξεις
 κλέων, ἐπρεπεν Ἀχιλλεὺς τῷ Πηλέϊ τοῦ δι-
 κτυτάτη. *Plutarch.* περὶ μεγαλειότητος, sub finem.
 Τίς αὐτῷ [τῷ Ἀλεξάνδρῳ] τῶν ἐγγυρῶν
 ὑποτρομέων τὴν Πηλίδος λύραν, εἰ βούλοιστο,
 δάειν; οὐδὲν (ἔφη) τῆς ἐκείνης δαΐμας τὴν γὰρ
 Ἀχιλλεύς κέκτημαι, πρὸς ἣν ἐκεῖνος ἀνταυτοῦ,
 αἰεὶ δ' ἄρα κλέα ἀνδρῶν ἢ δὲ Πηλίδος, πάν-
 τος μαλακὴν τινα καὶ θήλειαν ἁρμονίαν [im-
 belli citharâ, *Horat. Carm.* I, 15; vide su-
 præ ad γ', 54.] ἐρωτικοῖς ἐφέλλει μέλεσι. Φι-
 λιστοφῶν τοῖνον ἐστὶ λυγρῆς, σοφίας ἐστὶν, καὶ σο-
 φούς ἀνδρας θαυμάζειν μάλιστα. *Id. de Alex-
 andri Magni fortunâ sive virtute, lib. I.* Por-
 τὸ, lautissimè hæc verba (αἰεὶ δ' ἄρα κλέα
 ἀνδρῶν) vertit *Athenæi* Interpres Latinus,
lib. XIV, cap. 8; "Herculem ex heroibus vi-
 tis ab Achille præcipuè cantionibus lauda-
 tum;" atque etiam alibi rem eandem
 repetit: Scilicet credidit ἄρα κλέα, idem
 esse atque Ἡρακλῆα.

Ver. 191. — ὅπότε λήξειεν] Vide supra
 ad α', 51.

Ver. 192. Τῷ δ' ἑβάρην] *Ulysses & Ajax,*
ductore Phænice. Vide supra ad *ver. 182.*

Ibid. — προτέρω.] Προσώτερα* ἐνδοτέρω.
Schol. Sic *ver. 199,* προτέρω ἄγε.

Ibid. — ἡγήτο δ' οἷ' Ὀδυσσεύς.] *Ajaxi*
præibat Ulysses, cujus erant præcipuæ vide-
 licet in perorando partes: Ducebat autem
 ambos *Phænix.*

Ver. 194. Αὐτῇ σιωφ' ὀρμιγῇ.] Ὑπὸ φι-
 λοφροσύνης ἀπήνησεν αὐτοῖς οὐτας, ὡς εἶχεν,
 σὺν τῇ κιθάρᾳ. Τινὲς δὲ, ὡς ἐνι, αὐτῇ σὺν
 ὀρμιγῇ λιπὼν ἔδον, ὡς αἰδούμενος. *Schol.*
Victorian. Amicis inopinatò advenientibus
 affurrexit incompotus.

Ver. 196. — δεικνύμενος.] Vide supra ad γ', 260.

Ibid. — πόδας ὠκὺς] Vide supra ad α', 58.

Ver. 197. Χαίρετον, — ἰκάνετον, — ἐστίν.]
 Vide ad *ver. 182.*

Ibid. — ἦ τι μάλα χρεῶν, Οἳ μοι σκυζο-
 μένῳ περ — εἰλτατοι.] Summâ certè ne-
 cessitate adducti, ad me iratum advenistis;
 vos tamen omnium mihi gratissimi adve-
 nistis, etiam irato.

Ver. 200. Εἶσεν δ' ἐν κλισμοῖσι, τάπησί τε]
 Aureâ composuit spondâ, —
 — stratoque super discumbitur ostro.

Æn. I, 702.
Ibid. — πορφυρέοισιν.] Vide supra ad α',
 482.

Ver. 202. Μείζονα δὲ κρητῆρα] Vide supra
 Z 2 ad

- Ζωρότερον ἢ κέραιρε, δέπας δ' ἐνίμων ἐκάστω.
 Οἱ γὰρ φίλτατοι ἄνδρες ἐμῷ ὑπέασιν μελάθρῳ.
 205 Ὡς φάτο· Πάτροκλ' ἢ φίλῳ ἐπεπείθεθ' ἐταίρῳ.
 Αὐτὰρ ὅγε κρεῖον μέγα κάββαλεν ἐν πυρὸς αὐγῇ,
 Ἐν δ' ἄρ' αὖτις ἔθηκ' οἶθ' ἢ πῖονθ' αἰγὸς,
 Ἐν ἢ σὺς σιάλοιο ῥάχιν τεθαλῆαν ἀλοιφῇ.
 Τῷ δ' ἔχεν Αὐτομέδων, τάμνει δ' ἄρ' αὖ δῖος Ἀχιλλεύς.
 210 Καὶ τὰ μὲν εὖ μίσυλλε, ἢ ἀμφ' ὀβελοῖσιν ἐπείρε·
 Πῦρ ἢ Μενoitιάδης δαῖεν μέγα, ισόθεθ' φῶς.
 Αὐτὰρ ἐπεὶ καὶ πῦρ ἐκάη, ἢ φλόξ ἐμαράνθη,
 Ἀνδροκίῳ σφρέσας, ὀβελὸς ἐφύπερθε τάνυσσε·
 Πάσσε δ' αἰλὸς θείοιο, κρατούστων ἐπαίερε.

“ Meraciusque misce, poculumque para unicuique :

“ Hi enim carissimi viri meo sunt sub testō.

205 Sic dixit : Patroclus autem dilecto obsecutus est socio.

Ac ipse vas-carnarium magnum imposuit in ignis splendore,

Et in illo tergum posuit ovis & pinguis capræ,

Injecit etiam porci faginati tergum abundans pinguedine,

Ipsi autem Achilli tenebat carnes Automedon, secabatque nobilis Achilles :

210 Atque eas quidem scite in-minuta-dividebat, & veribus transfigebat :

Ignem autem Menœtiades accendebat magnum, deo-similis vir.

Ac postquam ignis deflagrasset, & flamma elanguisset,

Prunis stratis, is verua desuper extendit :

Insuperque sale sacro, e fulcris elevans.

ad ζ, 528. Cæterum notanda hîc vis vocabuli, δῖος Majorem (quas) craterem etc.

Ver. 203. Ζωρότερον δὲ κέραιρε.] Aristoteles interpretatur, & τὸ ἀκρατον, ἀλλὰ τὸ δῶπλον. Poetic. cap. 25. Alii, apud Athenæum, lib. X, cap. 6 ; & apud Plutarchum, Sympos. lib. V, Probl. 4 ; τὸ κεκραμένον accipiunt, & τὸ θερμόν, & τὸ εὐκρατον. Alii, τὸν πολυετή καὶ παλαιὸν οἶνον. Præfert autem Plutarchus, contra quam Aristoteles, ἀκρατότερον εἰρησθαι τὸ ζωρότερον. Quæ quidem & potior videtur sententia.

Ibid. — δέπας δ' ἐνίμων ἐκάστω.] Quâ analogiâ fit φάινω, ἐσθαινον, ἐρῶνα, φάινω, ἐσθαινον, &c. κρίνω, ἐκρίνον, ἐκρίνα, κρίνω, &c. μαρτυρέμαι, ἐμαρτύρομην, ἐμαρτύραμην, μαρτύρομαι, &c. & similia : Eâdem analogiâ fit ἐντύνω, ἐντύνον, ἐντύνω, ἐντύνον, (vide suprâ ad δ', 42.) ἐντύνω, ἐντύνον, sive ἐντυον. Vide suprâ ad ε', 720 ; & ad α', 338.

Ver. 204. — ὑπέασιν.] Nonnulli, ὑπέασσι. Minus rectè.

Ver. 209. Τῷ δ' ἔχεν Αὐτομέδων, τάμνει δ' ἄρα δῖος Ἀχιλλεύς.] Τῷ δὲ, τῷ Ἀχιλλεῖ ὑπερέσται τὰ κρέα ὁ Αὐτομέδων. οἶον ὑπέσταιν αὐτὰ ἐκεῖνος δὲ διέτεμεν. Schol. Victorian.

Ver. 210, 211, &c.] Quanto cum artificio Poëta in rebus minutis narrandis, & hîc & aliàs, sententias singulas singulis versibus absolvat ; vide suprâ ad α', 436 &c. & ad β', 102. Εἰς ταπεινὴν τάξιν μαχερικὴν κατερχόμενος, ὅθεν ἦτις τὴν ἡρώϊκην διαφυλάττει σεμνότη-
 τητα. Schol. Victorian. ad ver. 206. Et ad ver. 212. Εἰς ταπεινὴν ἀπαγγελίαν, ἵδως ταυτὴν ἐπέθηκε σεμνότητα. Homertum nemo in magnis sublimitate, in parvis proprietate superaverit. Quintilian. lib. X, cap. 1.

Ver. 212. Αὐτὰρ ἐπεὶ κατὰ πῦρ ἐκάη, καὶ φλόξ ἐμαράνθη.] Postquam collapsi cineres, & flamma quievit. En. VI, 226. Plutarchus, de facie in Orbe Luna, versum hunc ita citat,

Αὐτὰρ ἐπεὶ πυρὸς ἄνθος ἀπέπλιτο, παύσατο δὲ φλόξ.

Alii isto modo, Αὐτὰρ ἐπεὶ κατὰ πῦρ ἐμαράνιτο, παύσατο δὲ φλόξ.

Utrique minus eleganter.

Ver. 213. — ὀβελὸς ἐφύπερθε τάνυσσε.] Quod erat prunis hoc modo impositum, dicebatur Romanis In igne versari, similiter loquendi ratione ac Equitem dicebant In equo vehi. Quod cum non intelligeret Jul. Cæs. Scaliger, (Poetic. lib. VI, cap. 7.) imperitè admodum istud Horatii reprehendit, — “ turdos versat in igne ; ” contenditque Horatium scribere debuissè, — “ versat ad ignem.” Quæ alia res est, ac quod voluit Horatius.

Ver. 214. — αἰλὸς θείοιο.] Θείοιο, ἢ ὅτι τὰς φιλίας συνάγει, ἢ διὰ τὸ ἀσπλη τρεῖς πασσόμενα. Schol. Victorian. Vel, quia in universa

universa

- 215 Αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ὤπλησε, καὶ εἰν ἑλεοῖσιν ἔχουε,
 Πάτροκλος μὲν σῖτον ἑλὼν ἐπένειμε τραπέζῃ,
 Καλοῖς ἐν κανέοισιν· αἰτὰρ κρέα νείμεν Ἀχιλλεύς.
 Αὐτὸς δ' ἀνλῖον ἴζεν Ὀδυσῆος θείοιο,
 Τοίχῃ τ' ἑτέροιο· θεοῖσι δ' ὄψαι ἀνώγει
 220 Πάτροκλον, ὃν ἐταῖρον· ὃ δ' ἐν πυρὶ βάλλε θυηλάς.
 Οἱ δ' ἐπ' ὀνείαθ' ἐτοῖμα προκείμενα χεῖρας ἱάλλον.
 Αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἔνιο,
 Νεῦσ' Αἴας Φοῖνικι· νόησε δ' ὁ θεὸς Ὀδυσσεύς,
 Πηλεΐδης δ' οἶνοιο δέπας, δαΐδεκ' Ἀχιλλῆα·
 225 Χαῖρ', Ἀχιλλεῦ· δαιτὲς μὲν εἴσης καὶ ὀπιδούεις,
 Ἡμὲν ἐνὶ κλισίῃ Ἀγαμέμνονος Ἀτρεΐδαιο,
 Ἡδὲ καὶ ἐνθάδε νῦν· πάρος γὰρ μένοικεα πολλὰ
 Δαίνυσθ'· ἀλλ' ἔδαιτὸς ἐπηρεάτε ἔργα μέμηλεν·
 Ἀλλὰ λίτω μέγα πῆμα, διοτρεφές, εἰσορόωντες,
 230 Δαΐδεμην· ἐν δοιῇ δ', σαωσέμεν, ἢ ὀπλοέσθῃ

- 215 Ac postquam assavisset, & in mensas-coquinarias fudisset,
 Patroclus quidem panem acceptum distribuit in mensa,
 Pulchris in canistris: Sed carnes distribuit Achilles,
 Ipse autem e-regione sedit Ulyssis divini,
 Ad parietem alterum: diis autem sacrificare iussit
 220 Patroclum, suum socium: is vero in ignem jecit primitias.
 Hi itaque in cibos paratos appositos, manus extenderunt.
 Ac postquam potus & cibi desiderium exemissent,
 Innuit Ajax Phœnici: animadvertit autem divinus Ulysses,
 Impletoque vino poculo, propinavit Achilli:
 225 "Salve, Achille; epulorum quidem æqualium non indigentes sumus,
 "Tum in tentorio Agamemnonis Atridæ,
 "Tum etiam hic nunc: adsunt enim animo-grata multa
 "Ad-epulandum: Atqui non jam convivii amabilis opera sunt-cura:
 "Sed valde magnam cladem, Jovis-alumne, inspicientes,
 230 "Timemus; in dubio utique, utrum servandæ, an perituræ sint

universa vita plurimus ejus & communis est
 usus; quâ de causâ *Aqua* itidem & *Lux*
 eandem habent appellationem. *Plutarch.*
Symposiac. lib. V, Probl. 10.

Ver. 215. — ἐλεοῖσιν ἔχουε.] *Athenæus,*
lib. IV, cap. 22, legit; ἐλεοῖσιν ἔθηκε. Al.
ἐλεοῖσιν.

Ver. 217. Καλοῖς] Vide suprâ ad β', 43.

Ver. 220. Πάτροκλον, ὃν] Vide suprâ ad
 α', 51.

Ibid. — ἐν πυρὶ βάλλε] Vide suprâ ad
 α', 593.

Ver. 222. Αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος] Vide suprâ
 ad α', 469.

Ver. 223. Νεῦσ' Αἴας Φοῖνικι, νόησε δὲ θεὸς
 Ὀδυσσεύς.] Nempe Bellator erat, & inge-
 nii subasperi Ajax, non Orator. Itaque
 Ulyssi tributæ erant dicendi partes. Innuit
 autem Ajax Phœnici, qui Achillis altor fue-
 rat atque asslecla, eosque jam ad Alumnum
 suum duxerat; ut ipse, quod ad loquen-

dum tempus esset opportunum, nutu signi-
 ficaret.

Ver. 224. Πηλεΐδης δ' οἶνοιο δέπας, δαΐ-
 δεκ' Ἀχιλλῆα.] Vide suprâ ad δ', 4 & 262.

Ver. 225. Χαῖρ' Ἀχιλλεῦ.] De hujus ora-
 tionis artificio, vide suprâ ad ver. 1.

Ibid. — δαιτὲς μὲν εἴσης] Vide suprâ ad
 α', 468.

Ibid. — ἐπιδούεις, Ἡμὲν ἐνὶ.] *Al.* ἐπι-
 δουεῖς Εἰμὲν, ἐνὶ. *Al.* ἐπιδουεῖς. Minus rectè.

Ver. 226 — 231. Ἡμὲν ἐνὶ κλισίῃ —
 σύγε δύσσαι ἀλκὴν.] Καλῶς τὰ περὶ τὴν Ἑ-
 ξίαςιν ὁμοία τῇ παρ' Ἀγαμέμνονι λέγει, ἐν
 ἡ ἑδμεῖαν ἑώρα φιλοτιμίαν τὴν δὲ Σωτηρίαν,
 ἐν Ἀχιλλεῖ κείσθαι μόνον φησὶ. Τῷτο γάρ, φη-
 σιν, ἤκομεν αἰτύντες. ὃ ἐξ ἄλλης λαβεῖν ἔδυνα-
 μιθα. *Schol. Victoriam.*

Ver. 228. — ἐπηρεάτε.] Deductum hoc
 vocabulum, non ex ἐρῶμαι, (penultimam
 enim tum necessariò produceret;) sed ex
 ἐραμαι. Vide suprâ ad α', 67.

- Νῆας εὐασέλμους, εἰ μὴ σύγε δύσεαι ἀλκίῳ.
 Ἐγγὺς γὰρ νηῶν ἢ τείχεος αὐλὴν ἔθεντο
 Τρῶες ὑπέρθυμοι, τηλεκλειτοὶ τ' ὀπίκτροι,
 Κηάμφοι πυρὸς πολλὰ κῆ' ἔρατον, ἔδ' ἔτι φασὶν
 235 Σχήσεοθ', ἀλλ' ἐνὶ νηυσὶ μελαίνῃσιν πεσέεσθαι.
 Ζεὺς δέ σφιν Κρονίδης ἐκδέξια σήματα φαίνων
 Ἀσράπῃ· Ἐκλωρ ᾧ μέγα δένει βλεμεαίνων
 Μαίνε' ἐκπάγλως, πύσσωος Διὸς, ἔδ' ἐτι τίει
 Ἀνέρας, ἔδ' ἐθ' ἑξ' κρατερὴ δέ ἐ λύσσα δέδυκεν.
 240 Ἀρσῇ ᾧ τάχιστα φανήμηναι ἦν δῖαν·
 Στεῦ' ᾧ γὰρ νηῶν ἀπικόφειν ἄκρα κόρυμβα,
 Αὐτὰς τ' ἐμπρήσειν μαλερῶ πυρός· αὐτὰρ Ἀχαιῶς
 Δηώσιν ὥσθ' ἐπὶ τῇσιν ἀτυζομένους ὑπὸ καπνῷ.
 Ταῦτ' αἰνῶς δέδοικα κῆ' φρένα, μὴ οἱ ἀπειλὰς
 245 Ἐκτελέσωσι θεοί· ἡμῖν γὰρ δὴ αἰσιμον εἶη
 Φθίδος ἐνὶ Τροίῃ, ἐκὰς Ἀργεος ἵπποδότιο.
 Ἀλλ' ἄνα, εἰ μέμονάς γε, ἢ ὀφέ περ, ἦας Ἀχαιῶν
 Τειρομένους ἐρύεσθαι ὑπὸ Τρώων ὀρυμαγδῷ
 Αὐτῷ τοι μετόπιον ἄχος ἔσσει, ἔδ' ἐτι μῆχος
 250 Ῥεχθέντος κακῷ ἔς ἄκος εὐρεῖν· ἀλλὰ πολὺ πρὶν

“ Naves bonis-transstris-instructæ, ni tu indueris fortitudinem.

“ Prope enim naves & murum castra posuerunt

“ Trojani superbi & e-longinquo-vocati socii,

“ Accensus ignibus multis per exercitum; neque amplius aiunt

235 “ Prohiberi se posse, quin in naves nigras invadant.

“ Jupiter autem ipsis Saturnius fausta signa ostendens

“ Fulgurat: Hector vero valde fortitudine oculos-truces circumferens,

“ Furit terribiliter, fretus Jove, nec quicquam veretur

“ Homines, neque deos: ingens enim ipsum rabies subit.

240 “ Precatur autem, ut citissime appareat aurora divina:

“ Affirmat enim navium se abscissurum summa rostra,

“ Ipsasque incensurum pernicioso igne; atque Achivos

“ Interfecturum ad ipsas, attonitos in fumo.

“ Hæc graviter timeo in mente; ne ei minas

245 “ Perficiant dii; nobisque jam fatale sit

“ Perire in Troja, longe ab Argo equis-apto.

“ Verum surge, si in animo tibi est, quamvis fero, filios Achivorum

“ Afflictos defendere a Trojanorum impetu.

“ Ipsi sane tibi postea dolor erit, neque ullo modo

250 “ Acceptæ jam cladis est remedium invenire: sed longe ante

Ver. 236. Ζεὺς δέ σφιν Κρονίδης] *Al.* Ζεὺς
 γὰρ σφιν Κρονίδης. *Cicero*, de *Divinatione*,
lib. II, § 39, memoriâ lapsus, *Ajaci* hæc tri-
 buit: “ *Homericus Ajax*, apud *Achillem*
 “ *querens de ferocitate Trojanorum nescio quid*,
 “ *hoc modo nuntiavit*;

Prospera Jupiter his dextris fulgoribus
edit.

Ver. 241. — νηῶν ἀποκόφειν ἄκρα κόρυμ-
 βα] “ *Hæc* ὡς ἂν μὴ ἀφῇται τὸ πῦρ τῶν ἐντι-

τυπωμένων αὐτοῖς Ἀγαλμάτων· ἢ μάστιγα,
 ἢνα, κατὰ παλαιὸν ἔθος, ἀναθήσῃ αὐτὰ ναῶν
 ἐξωρίσις εἰς τρώπαια. *Eustath.*

Ver. 243. — ἀτυζομένους ὑπὸ καπνῷ.] *Al.*
 ὀρνομένους ὑπὸ καπνῷ. *Suprà*, θ', 183; ἀτυ-
 ζομένους περὶ καπνῷ.

Ver. 249. — ἔδ' ἐτι μῆχος — ἐστὶ.] Ἀ-
 μύχαν ἐστὶ. *Cæterum* fuerunt qui hîc lege-
 rent, ἔδ' ἐτι μῆχαρ.

- Φράζδ', ὅπως Δαναοῖσιν ἀλεξήσεις κακὸν ἥμαρ.
 ὦ πῶπον, ἦ μὲν σοί γε πατὴρ ἐπετέλλετο Πηλεΐδης
 Ἥματι τῷ, ὅτε σ' ἐκ Φθίης Ἀγαμέμνονι πέμπε·
 Τέκνον ἐμὸν, κάρτε' μὲν Ἀθίωαίη τε καὶ Ἥρη
 255 Δώσασ', αἶψ' ἐθέλωσι· σὺ δ' ἡ μεγαλήτορε θυμὸν
 ἴαχεν ἐν στήθεσσι· φιλοφροσύνῃ γὰρ ἀμείνων·
 Ληγέμεναι δ' ἐριδ' ἀκακομηχάνων, ὅφρα σε μάλλον
 Τίσωσ' Ἀργείων ἡμὲν νέοι καὶ δὲ γέροντες.
 Ὡς ἐπέτελλ' ὁ γέρων· σὺ δ' ἡ λήθεαι· ἀλλ' ἔτι καὶ νῦν
 260 Παύε', ἵα δ' ἡ χόλον θυμαλγέα· σοὶ δ' Ἀγαμέμνων
 Ἀξία δῶρα δίδωσι μεταλλήξαντι χόλοιο.
 Εἰ δ', σὺ μὲν μὲν ἄκυσον, ἐγὼ δέ κέ τοι καταλέξω,
 Ὅσα τοι ἐν κλισίῃσιν ὑπέχετο δῶρ' Ἀγαμέμνων·
 Ἐπὶ ἀπύργων τρίποδας, δέκα δ' ἡ χρυσοῖο τάλαντα,
 265 Αἶθωνας δ' ἡ λέβητας εἴκοσι, δώδεκα δ' ἵππους
 Πηγὰς, ἀθλοφόρους, οἳ ἄεθλια ποσσὶν ἄροντο.
 Οὐ κεν ἀλγίος εἴη ἀνὴρ, ὃν τόσσα γένοιτο,

“ Confidera, ut Danais arceas funestum diem.

“ O amice, profecto tibi pater præcipiebat Peleus

“ Die illo, cum te ex Phthia Agamemnoni misit;

“ Fili mi, fortitudinem quidem Minervaque & Juno

255 “ Dabunt, si voluerint; tu verò ingentes animos

“ Contine in pectoribus; humanitas enim melior:

“ Define autem a contentione noxia, ut te magis

“ Honorent Argivorum & juvenes & senes.

“ Sic præcipiebat senex; tu vero oblivisceris. Atqui vel etiam nunc

260 “ Cessa, mitteque iram tristem. Tibi vero Agamemnon

“ Digna dona dat, si desieris ab ira.

“ Quod si vis, tu quidem me audi, egoque tibi recensebo,

“ Quot tibi in tentoriis promiserit dona Agamemnon;

“ Septem igni-nunquam-admotos tripodas, decemque auri talenta,

265 “ Splendidosque lebetas viginti, duodecimque equos

“ Validos, in cursu-victores, qui præmia pedibus reportârunt.

“ Non sane pauper esset vir, cui tot contigerint,

Ver. 255. — σὺ δὲ μεγαλήτορα] Vide
 supra ad α, 51.

Ver. 258. — Τίσωσ'] Al. Τίωσ'.

Ver. 259. — σὺ δὲ λήθεαι.] Πρῶτος καθ-
 ἔφατο, καὶ ἀμειβεῖν αὐτὸν φήσας, ἀλλ' ἐπι-
 μέλησθαι. Schol. Victorian.

Ver. 260. Παύε'] Editi habent παύε. Quod
 aliis in locis *Alivum* est. *Barnesius* edidit,
 παύε· ex MSS duobus, in quibus scriptum
 erat, παύεο. Neque non verisimile est, scrip-
 sisse *Homerum*, παύε· quod utique pronun-
 tiabatur, παύε.

Ver. 261. Ἀξία δῶρα δίδωσι.] Καλῶς—
 Μετὰ τὸ, τὴν τῶ πατρὸς λόγος παπταναι αὐ-
 τὸν, προσφέρει τὰ δῶρα· αἰσχροκερδὲς γὰρ ἦν
 αὐτῷ ἀρχὴ. Schol. Victorian.

Ver. 262. Εἰ δέ, σὺ μὲν μὲν ἄκυσον.] Hæc

ita accipienda existimat *Domina Dacier*, ac
 si istud Εἰ δέ, incipientis esset id dicere,
 quod versu demum trecentesimo profertur,
 Εἰ δέ τοι Ἀτρεΐδης μὲν ἀπήχθετο—· quæ
 autem hîc inferitur donorum enumeratio,
 δι' ἀπιστιωπίστως esset interposita: Εἰ δέ—·
 (σὺ μὲν μὲν ἄκυσον,) —· εἰ δέ τοι Ἀτρεΐ-
 δης &c. Verum, præterquam quòd hoc lon-
 gius videatur petiitum; liquet, istâ ratione,
 non utique σὺ μὲν μὲν ἄκυσον, sed σὺ δ'
 ἄρ' μὲν ἄκυσον. dictum oportuisse. Istud au-
 tem Εἰ δέ, revera simile est atque Εἰ δ'
 ἄρ' &c. 376; 378; 379; 380; 381; 382; 383; 384; 385; 386; 387; 388; 389; 390; 391; 392; 393; 394; 395; 396; 397; 398; 399; 400; 401; 402; 403; 404; 405; 406; 407; 408; 409; 410; 411; 412; 413; 414; 415; 416; 417; 418; 419; 420; 421; 422; 423; 424; 425; 426; 427; 428; 429; 430; 431; 432; 433; 434; 435; 436; 437; 438; 439; 440; 441; 442; 443; 444; 445; 446; 447; 448; 449; 450; 451; 452; 453; 454; 455; 456; 457; 458; 459; 460; 461; 462; 463; 464; 465; 466; 467; 468; 469; 470; 471; 472; 473; 474; 475; 476; 477; 478; 479; 480; 481; 482; 483; 484; 485; 486; 487; 488; 489; 490; 491; 492; 493; 494; 495; 496; 497; 498; 499; 500; 501; 502; 503; 504; 505; 506; 507; 508; 509; 510; 511; 512; 513; 514; 515; 516; 517; 518; 519; 520; 521; 522; 523; 524; 525; 526; 527; 528; 529; 530; 531; 532; 533; 534; 535; 536; 537; 538; 539; 540; 541; 542; 543; 544; 545; 546; 547; 548; 549; 550; 551; 552; 553; 554; 555; 556; 557; 558; 559; 560; 561; 562; 563; 564; 565; 566; 567; 568; 569; 570; 571; 572; 573; 574; 575; 576; 577; 578; 579; 580; 581; 582; 583; 584; 585; 586; 587; 588; 589; 590; 591; 592; 593; 594; 595; 596; 597; 598; 599; 600; 601; 602; 603; 604; 605; 606; 607; 608; 609; 610; 611; 612; 613; 614; 615; 616; 617; 618; 619; 620; 621; 622; 623; 624; 625; 626; 627; 628; 629; 630; 631; 632; 633; 634; 635; 636; 637; 638; 639; 640; 641; 642; 643; 644; 645; 646; 647; 648; 649; 650; 651; 652; 653; 654; 655; 656; 657; 658; 659; 660; 661; 662; 663; 664; 665; 666; 667; 668; 669; 670; 671; 672; 673; 674; 675; 676; 677; 678; 679; 680; 681; 682; 683; 684; 685; 686; 687; 688; 689; 690; 691; 692; 693; 694; 695; 696; 697; 698; 699; 700; 701; 702; 703; 704; 705; 706; 707; 708; 709; 710; 711; 712; 713; 714; 715; 716; 717; 718; 719; 720; 721; 722; 723; 724; 725; 726; 727; 728; 729; 730; 731; 732; 733; 734; 735; 736; 737; 738; 739; 740; 741; 742; 743; 744; 745; 746; 747; 748; 749; 750; 751; 752; 753; 754; 755; 756; 757; 758; 759; 760; 761; 762; 763; 764; 765; 766; 767; 768; 769; 770; 771; 772; 773; 774; 775; 776; 777; 778; 779; 780; 781; 782; 783; 784; 785; 786; 787; 788; 789; 790; 791; 792; 793; 794; 795; 796; 797; 798; 799; 800; 801; 802; 803; 804; 805; 806; 807; 808; 809; 810; 811; 812; 813; 814; 815; 816; 817; 818; 819; 820; 821; 822; 823; 824; 825; 826; 827; 828; 829; 830; 831; 832; 833; 834; 835; 836; 837; 838; 839; 840; 841; 842; 843; 844; 845; 846; 847; 848; 849; 850; 851; 852; 853; 854; 855; 856; 857; 858; 859; 860; 861; 862; 863; 864; 865; 866; 867; 868; 869; 870; 871; 872; 873; 874; 875; 876; 877; 878; 879; 880; 881; 882; 883; 884; 885; 886; 887; 888; 889; 890; 891; 892; 893; 894; 895; 896; 897; 898; 899; 900; 901; 902; 903; 904; 905; 906; 907; 908; 909; 910; 911; 912; 913; 914; 915; 916; 917; 918; 919; 920; 921; 922; 923; 924; 925; 926; 927; 928; 929; 930; 931; 932; 933; 934; 935; 936; 937; 938; 939; 940; 941; 942; 943; 944; 945; 946; 947; 948; 949; 950; 951; 952; 953; 954; 955; 956; 957; 958; 959; 960; 961; 962; 963; 964; 965; 966; 967; 968; 969; 970; 971; 972; 973; 974; 975; 976; 977; 978; 979; 980; 981; 982; 983; 984; 985; 986; 987; 988; 989; 990; 991; 992; 993; 994; 995; 996; 997; 998; 999; 1000.

Ver. 264.—299.] Vide supra ad ver.
 122.—157.

Z 4

Ver.

- Οὐδέ κεν ἀκλήμων ἐρτίμοιο χρυσοῖο,
 "Οσο' Ἀγαμέμνονος ἵπποι αἰθέλια ποσσὶν ἄροντο.
 270 Δώσει δ' ἐπὶ γυναικας ἀμύμονας, ἐργ' εἰδήας,
 Λεσβίδας, αἷς, ὅτε Λέσβον εὐκλιμένῳ ἔλες αὐτὸς,
 Ἐξέλεθ', αἶ τότε κάλλει ἐνίκων Φῦλα γυναικῶν.
 Τὰς μὲν τοι δώσει, μὲν δ' ἔσσε', ἣν τότε ἀπηύρα
 Κέρῳ Βελισῆος, ἣ δὲ πὶ μέγαν ὄρκον ὀμείψῃ,
 275 Μήποτε τ' εὐνῆς ὀπβήμεναι, ἠδὲ μιγνῦναι,
 Ἥ θέμις ἐστίν, ἀναξ, ἥ τ' ἀνδρῶν, ἥ τε γυναικῶν.
 Ταῦτα μὲν αὐτίκα πάντα παρέσσε'. εἰ δέ κεν αὐτὲ
 Ἄσυ μέγα Περίμοιο θεοὶ δώσωσ' ἀλαπάξαι,
 Νῆας ἄλλης χρυσῆς ἢ χαλκῆς νήσαοις.
 280 Εἰσελθὼν, ὅτε κεν δατεώμεθα ληϊδ' Ἀχαιοί.
 Τρωϊάδας δ' ἢ γυναικας εἰκόσιν αὐτὸς ἐλέσθῃ,
 Αἶκε μετ' Ἀργεῖῳ Ἑλένῳ κάλλισται ἔωσιν.
 Εἰ δέ κεν Ἀργεῖοι ἰκοίμεθ' Ἀχαιϊκὸν, ἔθαρ ἀρχῆς,
 Γαμβρός κεν οἱ ἔοις· τίσει δέ σε ἴσον Ὀρέσῃ,
 285 Ὃς οἱ τηλύγετος τρέφε' Ἰθαλὴ ἐνὶ πολλῇ.
 Τρεῖς δέ οἱ εἰσὶ θυγατρὲς ἐνὶ μεγάρῳ εὐπῆλῳ,
 Χρυσόθεμις, ἢ Λαοδίκη, ἢ Ἰφιάνασσα.
 Τάων, ἣν κ' ἐθέλησθα, φίλῳ ἀνάεδνον ἄγεσθαι
 Πρὸς οἶκον Πηλεΐδης· ὃ δ' αὐτ' ὀπμείλια δώσει
 290 Πολλὰ μάλ', ὅσσ' ἔπω τις ἐπ' ἐπέδωκε θυγατρὶ.

- " Neque inops valde-pretiosi auri,
 " Quot Agamemnonis equi præmia pedibus reportarunt.
 270 " Dabit item septem mulieres forma-præstantes, operum scientes,
 " Lesbias; quas, quando Lesbum bene habitatam cepisti ipse,
 " Delegit, quæ tunc pulchritudine vincebant genus mulierum.
 " Has quidem tibi dabit, interque eas erit, quam tunc abstulit
 " Filiam Brisei: & insuper magnum jusjurandum addet,
 275 " Nunquam ejus cubile ascendisse, vel cum eâ rem habuisse,
 " Qua mos est, rex, & virorum & mulierum.
 " Hæc quidem statim omnia aderunt: si verò porro
 " Urbem magnam Priami dii dederint evertere,
 " Naves abunde auro & ære congesto impleas
 280 " Ingressus, quando dividemus prædam Achivi.
 " Trojanas porro mulieres viginti ipse deligas,
 " Quæ post Argivam Helenam pulcherrimæ fuerint.
 " Quod si unquam Argos pervenerimus Achaicum, uber agri,
 " Tum verò gener ei sis: honorabit autem te æqualiter Orestis,
 285 " Qui ei unicus nutritur rerum-copia in magna.
 " Tres autem ei sunt filiæ in domo bene-construâtâ,
 " Chrysothemis, & Laodice, & Iphianassa:
 " Harum, quam velis. dilectam sine-sponsalibus ducas
 " Ad domum Pelei: ille autem dotalia-dona dabit
 290 " Multa valde, quot antehac nemo suæ dedit filiæ.

Ver. 274. — καὶ ἐπὶ μέγαν.] Quâ ratione hic, ἐπὶ, ultimam producat; item κεν, ver. 284; & ἔς, ver. 285; & ἐνὶ, ver. 286; & πρὸς, ver. 289; & θεὸν, ver. 297, 302; & μάλα, ver. 303; vide supra ad a, 51.

- Ἐπὶ δέ τοι δώσει εὖ ναιόμηναι πολίεθρα,
 Καρδαμύλῳ, Ἐνόπῳ τε, καὶ Ἰρῳ ποιεήσαν,
 Φηγεῖς τε Ζαθέας, ἡδ' Ἀνθειαν βαθύλειμον,
 Καλλίῳ τ' Αἴπειαν, καὶ Πήδασον ἀμπελόεσσαν·
 295 Πᾶσαι δ' ἐγγὺς αἰὼς νέεσσι Πύλῳ ἡμαθόεντος·
 Ἐν δ' ἄνδρες ναίεσι, πολυρρήγες, πολυβῆς,
 Οἳ κέ σε δωτίνησι, θεὸν ὥς, τιμήσῃσι,
 Καί τοι ὑπὸ σκήπτρῳ λιπαρὰς τελέεσι θέμισας·
 Ταῦτά κέ τοι τελέσειε μεταλλήζαντι χόλοιο.
 300 Εἰ δέ τοι Ἀτρείδης μὲν ἀπήχθετο κηρόφι μάλλον,
 Αὐτὸς, καὶ τῷ δῶρα· σὺ δ' ἄλλως περ παναχαῖς
 Τειρομένους ἐλέαιρε καὶ στρατὸν, οἳ σε, θεὸν ὥς,
 Τίσσῃ· ἥ γάρ κέ σφι μάλα μέγα κῦδος ἄροιο.
 Νῦν γάρ χ' Ἐκτορ' ἔλοισι, ἐπεὶ ἂν μάλα τοι χεδὸν ἔλθῃ,
 305 Λύσσαν ἔχων ὀλοῶν· ἐπεὶ ἔτινα φησὶν ὁμοῖον
 Οἱ ἔμψαι Δαναῶν, ἔς ἐνθάδε νῆες ἐνεικαν.
 Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς·
 Διοχρῆς Λαερτιάδῃ, πολυμήχαν' Ὀδυσσεύ,
 Χρὴ μὲν δὴ τὸν μῦθον ἀπηλεγέως ὅππειπῖν,
 310 Ἥ περ δὴ Φρονέω τε, καὶ ὥς τετελεσμένον ἔσαι,
 Ὡς μὴ μοι τρύζητε παρήμῃοι ἄλλοθεν ἄλλῳ.

"Septem porro tibi dabit bene-habitas urbes,

"Cardamylon, Enopeque, & Hiran herbosam,

"Pherasque inclyras, & Antheam profunda-habentem-prata,

"Pulchramque Æream, & Pedasum vitiferam :

295 "Omnes autem prope mare sunt, extimæ ad Pylum arenosam :

"Viri autem eas incolunt pecudibus & bobus abundantes,

"Qui te donis, Deum tanquam, honorabunt,

"Et tibi sub scepro opulenta solvent tributa :

"Hæc utique tibi præstabit, si desieris ab ira.

300 "Quod si tibi Atrides quidem invisus est ex-animo magis,

"Ipse, & ejus dona; at tu alios tamen universos-Achivos

"Afflictos miserare in castris, qui te, deum velut,

"Honorabunt: certe enim apud ipsos valde magnam gloriam tuleris.

"Nunc enim Hectorem interfeceris, quum utique valde tibi prope venerit,

305 "Rabiem habens perniciosam: quippe neminem putat similem

"Sibi esse Danaorum, quos huc naves vexerunt.

Hunc autem respondens allocutus est pedibus velox Achilles;

"Nobilissime Laertiade, solertia pollens Ulysses,

"Oportet sane sententiam meam aperte dicere,

310 "Quemadmodum sentioque, & quemadmodum perfectum erit,

"Ut ne mihi obstrepatis assidentes aliunde alius.

Ver. 304. Νῦν γάρ χ' Ἐκτορ' ἔλοισι.] Καλῶς
 ἵπτα καὶ ἐνταῦθα τό, "νῦν" ὡς πρῶτον αὐτῶ
 πηζαντος ἐν τῷ τείχεϊ. "Ὡς" καὶ ἀποδείξῃ
 τὸν καιρὸν, ἐν ᾧ μεγάλα δύναται ἐπιδείξ-
 εσθαι κατὰ πᾶν πολέμιον.

Ver. 307. — πόδας ὠκὺς] Vide supra
 ad α', 58.

Ver. 308 — 313. Ἐν τύτοις δημοῖ τοῖς ὡς τελέεσθαι ὀίω. Plato, ubi supra.

ἔπειτα τὸν τρίτον ἑκατέρω τῷ ἀνδρὶ ὡς ὁ μὲν
 Ἀχιλλεὺς εἰς ἀληθείας τε καὶ ἀπλῶς ὁ δὲ Ὀδυσ-
 σεύς, πολυτροπὴς τε καὶ ψευδής. Plato in Hippia.

Ver. 310. Ἥ περ δὴ Φρονέω τε.] Ὡς περ
 δὴ Φρονέω τε. Plato, ubi supra. Al. Ἥ περ
 δὴ κρανέω τε, apud Eustathium.

Ibid. — καὶ ὡς τετελεσμένον ἔσται.] Καὶ

Ver.

- Ἐχθρὸς γάρ μοι κῆνϑ, ὁμῶς αἶδαο πύλῃσιν,
 "Ὅς χ' ἕτερον μὲν κούθει ἐνὶ φρεσίν, ἄλλο δ' ἔβάζει.
 Αὐτὰρ ἐγὼν ἐρέω, ὥς μοι δοκεῖ εἶναι ἄριστα.
 315 Οὔτε μέ γ' Ἀτρεΐδῃ Ἀγαμέμνονα πεισέμεν οἶω,
 Οὔτ' ἄλλας Δαναὺς, ἐπεὶ ἐκ ἄρ' αἰετὶς χάρις ἦεν
 Μάρνασθ' ἀνδράσι μετ' ἀνδράσι νωλεμέες αἰεὶ.
 "Ἴση μοῖρα μένοντι, ἢ εἰ μάλα τις πολεμίζοι.
 Ἐν δ' ἴῃ τιμῇ ἡμὲν κακὸς, ἡδὲ ἢ ἐσθλός.
 320 Κάτθαν' ὁμῶς ὃ, τ' ἀεργὸς ἀνὴρ, ὃ, τε πολλὰ ἔοργως
 Οὐδέ τι μοι δείκκει, ἐπεὶ πάθον ἄλγεα θυμῷ,
 Αἰεὶ ἐμὴν ψυχὴν πῶρα βαλλόμεν' πολεμίζειν.
 "Ὡς δ' ὄρνις ἀπὶ ἥσιν νεοσσοῖσι προφέρεισι
 Μάσακ', ἐπεὶ κε λάβῃσι, κακῶς δ' ἄρα οἱ πέλει αὐτῇ.
 325 "Ὡς ἢ ἐγὼ πολλὰς μὲν αὐπνὺς νύκτας ἴαυον,
 "Ἡματα δ' αἵματένῃα διέπρησσον πολεμίζων,
 Ἀνδράσι μαρνάμεν' ὅαρων ἕνεκα σφετερέων.

" Inimicus enim mihi ille æque ac inferni portæ,

" Qui aliud quidem occultat in animo, aliud vero dicit.

" Sed ego dicam, ut mihi videtur esse optimum :

315 " Neque mihi Atridem Agamemnona persuasurum puto,

" Nec alios Danaos ; quippe ei haud, *unquam* gratia fuit tributa,

" Qui pugnaverit hostibus cum viris assidue semper.

" Utique æqua pars datur cessanti, ac si acriter quis pugnet :

" Inque eodem honore tum ignavus, tum fortis.

320 " Occumbit æque & iners vir, & qui multum laboravit.

" Nec quidquam mihi præ aliis ex re fuit, quod pertulerim mala animo.

" Semper meam animam objectans *periculis* pugnæ.

" Sicut autem avis implumibus pullis affert

" Escam, postquam ceperit ; male autem ei est ipsi :

325 " Sic & ego multas quidem insomnes noctes duxi,

" Dies autem cruentos exegi pugnans,

" Cum viris prælians, uxorum gratia [*Atridarum*] istorum.

Ver. 312. Ἐχθρὸς γάρ μοι κῆνος.]

Ἐγὼ δ' ἐν ἀνδρὶ εὐσεβέσῃ τραπεῖε,

Χίτωνος, ἑμαῖον τοῖς τρόποις ἀπλοῦς ἔχειν.

Achill. apud Euphr. Iphigen. in Aul. ver. 926.

Ver. 313. "Ὅς χ' ἕτερον μὲν κούθει ἐνὶ φρεσίν, ἄλλο δ' ἔβάζει.] "Ὅς γ' ἕτερον μὲν κούθει ἐνὶ φρεσίν, ἄλλο δ' εἴπει. Plato, ubi supra.

Ver. 314. — ὥς μοι δοκεῖ εἶναι ἄριστα.] Ὡς καὶ τετελεσμένον ἔσται. Plato ibid.

Ver. 315. Οὔτε μέ γ'] Neque mihi equidem, &c.

Ver. 318. — πολεμίζοι.] Al. πολεμίζει.

Ver. 319. Ἐν δ' ἴῃ τιμῇ.] Ita edidit Barnesius ex MSS & Editt. Vett. Rectè, ut mihi quidem videtur ; nam ἴῃ primam corrigit. Al. Ἐν δ' ἴῃ τιμῇ.

Ver. 322. Αἰεὶ ἐμὴν ψυχὴν]

— in certamina rursus

Succedunt, animasque in aperta pericula mittunt.

Æm. IX, 662.

Ver. 324. — κακῶς δ' ἄρα οἱ πέλει αὐτῇ] Κακῶς δέ τι οἱ πέλει αὐτῇ. Apud Pindarck. de Amore proles. Atque ita quoque Schol. Victorian.

Ver. 327. — μαρνάμενος, ὅαρων ἕνεκα σφετερέων.] Vide supra ad α, 51. Cæterum malè hic Versio Wetsteniana, cæteroque plerunque elegantissima ; " *unquam* gratia fuit tributa." "STRARUM." Sententia enim ea quam exhibent Schol. Victorian. Οὐ δ' ἴῃ μὴν ἡδονήν, "Οὐ γὰρ ἐγὼ Τρώων ἐνὶ κλύστ' ἀλλὰ διὰ τὸ γυναικὶν Ἀγαμέμνονος" τοῦτο γὰρ δηλοῖ, "Ὅαρων ἕνεκα σφετερέων." Quod & re & Eustathius : Ἐντεῦθεν ὁ Σαρακλῆς μὲν δευθεῖς, ποιεῖ τὸν Τυῖκρον λέγοντα τῷ Ἀγαμέμνονι, ὅτι ὁ Αἴας διὰ τὴν αὐτοῦ γυναικα Τροίαν ἐμάχετο· ταῦτόν τι λογισάμενος τὸ ἐπὶ τὴν αὐτοῦ, καὶ τὸ, διὰ τὴν τοῦ Μενελάου ἀδελφεῦ. Addunt autem Schol. Victorian. & aliam interpretationem : ἢ, τελευτῶντας πατρῴων πρὸς ἀνδρας, ὑπὲρ παίδων ἐπιβουλεύοντων ἀγωνισμάτων.

Δώδεκα δὴ σιῶ νηυσὶ πόλεις ἀλάπαξ' ἀνθρώπων,
Πεζὸς δ' ἑνδεκά φημι καὶ Τροίην ἐρίβωλον.

330 Τάων ἐν πασέων κειμήλια πολλὰ καὶ ἐοτλα
Ἐξελόμην, καὶ πάντα φέρων Ἀγαμέμνονι δόσκον
Ἀτρεΐδῃ· ὃ δ' ὅπιθε μένων παρὰ νηυσὶ θοῇσι,
Δεξάμηντο, καὶ παῦρα δασάσκετο, πολλὰ δ' ἔχεσκεν.
Ἄλλα δ' ἀρσιήεσσι δίδυ γέρεα, καὶ βασιλῆυσιν.

335 Τοῖσι μὲν ἔμπεδα κῆρ, ἐμὲ δ' ὅτ' ἔμην Ἀχαιῶν
Εἴλετ'· ἔχει δ' ἄλοχον θυμαρέα, τῇ παραυῶν
Τερπέδω. Τί γ' οἶ πόλεμιζέμεναι Τρώεσσιν
Ἀργεῖς; τί γ' λαὸν ἀνήγαγην ἐνθαδ' ἀγείρας
Ἀτρεΐδης; ἢ ἔχ' Ἑλένης ἕνεκ' ἠυκόμοιο;

340 Ἡ μὲνοι Φιλέεσ' ἄλόχους μερόπων ἀνθρώπων
Ἀτρεΐδαι; ἐπεὶ ὅστις ἀνὴρ ἀγαθὸς καὶ ἐχέφρων,
Τλὴ αὐτῷ φίλεται καὶ κήδεσσι· ὥς καὶ ἐγὼ τλὴ
Ἐκ θυμῷ φίλεον, δευκλήτην περ ἔειπον.

“ Duodecim utique classe urbes vastavi hominum,

“ Pedester vero undecim aio per Troicum-agrum glebosum :

330 “ His ex omnibus, supellestilem multam & pretiosam

“ Abstuli, & omnia ferens Agamemnoni dabam

“ Attridæ : is vero remanens apud naves veloces,

“ Accipiens, pauca dividebat, pleraque autem retinebat.

“ Alia vero optimatibus dabat munera, & regibus :

335 “ Ac istis quidem ea firma manent; à me verò solo Achivorum

“ Abstulit : habetque uxorem meam animo-gratam ; cui condormiens

“ Oblectetur. Quid autem oportet bellare cum Trojanis

“ Argivos? Quid verò exercitum adduxit huc congregatum

“ Attrides? an non Helenæ causa pulchræ-comis?

340 “ An foli diligunt uxores suas articulatâ-voce loquentium hominum

“ Attridæ? Uti que quisque vir bonus & prudens,

“ Suam ipsius amat & curat : ut & ego hanc

“ Ex animo amabam, captivam licet existentem.

ἡμιζόμενες. Quæ languidior multò est
sententia.

Ver. 328. Δώδεκα δὲ σὺν νηυσὶ πόλεις.]

Merito hic reprehendit Popins Enstathium,

qui ambiguitatem hîc exquisivit, quæ nulla

est; ἢ, πόλεις ἀλάπαξα σὺν δώδεκα ναυσιν,

δῶδεκα πόλεις σὺν ναυσί. Quasi scilicet δῶ-

δεκα & ἑνδεκα non essent hoc in loco tam

distinctæ inter se oppositæ, ut nihil possit fu-

isse. De Achillis autem, quam quis hîc ni-

nam fortè arguerit, Laudatione Sui, rectè

Plutarchus : Ἀδικημένω τῷ πολιτικῷ δίδεται

τὸ λῆγειν τι περὶ αὐτῷ πρὸς τὰς ἀγνομονίας·

ὅτι ὁ Ἀχιλλεὺς ἄλλως μὲν ὑφίστο τῷ Δεῖω

τὸ δέξασθαι, καὶ μέτρως ἢν λέγων. “ αἰεὶ ποθεῖ

Ζεὺς Δῶσι πάλιν Τροίην εὐτείχεον ἐξαλα-

Laude Sui. Porro, notanda hîc vis voca-
buli, δὴ· Δώδεκα δὴ, Duodecim utique, vel,
Duodecim scilicet. Videtur Plutarchus le-
gisse, δώδεκα γάρ. Quod eodem redit.

Ver. 330. — πασάν.] Pronuntiabatur,
πασάν. Nam prima necessariò producitur.

Ver. 336. — παριαύων.] Non συναύων,
sed παριαύων, διὰ τὸ βίαιον. Ut Odyss. χ',

37. Διωήσιν δὲ γυναιξὶ παριαυάσθαι βίαιως.
Schol. Victorian.

Ver. 340. Ἡ μὲνοι φιλέεσ' — Ἀτρεΐ-

δαι;] —ferro sceleratam excindere gentem
Conjuge præreptâ : Nec solos tangit A-

tridas
Iste dolor, solisque licet capere arma My-

cenis. *Æn. IX, 137.*

Ver. 341. — ἐπὶ ὅστις ἀνὴρ ἀγαθός.]
Ita edidit Barnesius ex MSS. *Al.* ἐπὶ ὅστις

ἀγαθός.

Ver.

- Νῦν δ' ἐπεὶ ἐκ χειρῶν γέρας εἴλετο, καὶ μ' ἀπάτησε,
 345 Μὴ μὲν περσάτω εὖ εἰδότη· ἔδῃ με πείσει·
 Ἀλλ', Ὀδυσσεύ, σὺν σοί τε καὶ ἄλλοισιν βασιλῶσι
 φραζέσθω, νήεσσιν ἀλεξέμεναι δῆϊον πῦρ.
 Ἡ μὲν δὴ μάλα πολλὰ πονήσατο νόσφιν ἐμεῖο,
 Καὶ δὴ τείχεσσι ἔδειμε, καὶ ἤλασε τάφρον ἐπ' αὐτῷ
 350 Εὐρεΐαν, μεγάλην· ἐν ᾗ σκόλοπας κατέπηξεν·
 Ἀλλ' ἔδ' ὥς διῶα· θένε· Ἐκτορὶ ἀνδροφόνῳ
 Ἰαχύν· ὄφρα δ' ἐγὼ μετ' Ἀχαιοῖσιν πολέμιζον,
 Οὐκ ἐθέλεσκε μάχῃσιν ὑπὸ τείχεσσι ὀρνύμεν· Ἐκτορ,
 Ἀλλ' ὅσον ἐς Σκαιᾶς τε πύλας καὶ Φηγόν ἵκανεν.
 355 Ἐνθα ποτ' οἶον ἔμιμνε, μόγις δέ μιν ἐκφυγὼν ὀρμύ.
 Νῦν δ' ἐπεὶ ἔκ ἐθέλω πολεμίζειν Ἐκτορι δίῳ,
 Αὐρίον ἱερὰ Διὸς ῥέξας καὶ παῖσι θεοῖσι,
 Νηήσας εὖ νῆας, ἐπὶ ἄλαδε προερεύσσω,
 Ὀφθαί, ἣν ἐθέλωθα, καὶ αἶκεν τοὶ τὰ μεμήλη,
 360 Ἡμεῖς μάλ' Ἑλλήσποντον ἐπ' ἰχθυόεντα πλεέσας

- “ Nunc autem, postquam e manibus præmium eripuit & me fraudavit,
 345 “ Ne me tentet probe-gnarum, neque enim mihi persuadebit.
 “ Verum, ô Ulysses, tecum & aliis regibus
 “ Cogitet, quomodo à navibus propellat hostilem ignem.
 “ Sane quidem jam permulta fecit sine me,
 “ Ac scilicet murum edificavit, & duxit fossam prope ipsum
 350 “ Latam, magnam; inque ea vallos defixit:
 “ Sed ne sic quidem potest vim Hectoris homicidæ
 “ Sustinere. Dum autem ego inter Achivos pugnabam,
 “ Non voluit pugnam procul a mœnibus ciere Hector,
 “ Sed quantum ad Scæasque portas & fagum progrediebatur:
 355 “ Ibi olim me solum semel mansit, vix autem meum effugit impetum.
 “ Nunc vero, quoniam nolo pugnare cum Hectore nobili;
 “ Cras, sacris Jovi factis & omnibus diis,
 “ Oneratas bene naves postquam in mare deduxero,
 “ Videbis, si volueris, & si tibi hæc curæ fuerint,
 360 “ Bene mane Hellefpontum super piscosum navigantes

Ver. 346. — σὺν σοί τε καὶ ἄλλοισιν βασιλῶσι.] Τὸ βασιλῆος εἰπόντος, (α, 175.) ὡς πᾶσι μοι καὶ ἄλλοι, αἱ κέ με τιμήσουσι· λέγει τὸν Ἀχιλλεὺς βασιλῆος μάλα πρὸς ἐκείνους· Ἀλλ' Ὀδυσσεύ, σὺν σοί τε καὶ ἄλλοισιν βασιλῶσι, φραζέσθω &c. Eustath.

Ver. 349. Καὶ δὴ τείχεσσι ἔδειμε, καὶ ἤλασε τάφρον.]

— hæc medii fiducia valli,
 Fossarumque moræ, leri discrimina parva.

Æn. IX, 143.

Ibid. — καὶ ἤλασε τάφρον ἐπ' αὐτῷ.] Αἱ. καὶ ἤλασεν ἐκταθὲ τάφρον.

Ver. 350. — ἐν δὲ σκόλοπας] Αἱ. περὶ δὲ σκόλοπας.

Ver. 352. — ἔτρα δ' ἐγὼ —, Οὐκ ἐθέλεσκε — Ἐκτορ.] Vide suprâ ad ver. 328. Item ε, 788.

Ver. 353. — ὀρνύμεν· Ἐκτορ.] Vide suprâ ad γ, 260.

Ver. 356. — ἔκ ἐθέλω.] Τινὲς εἰρακτικῶς “ ἔ δύναμαι.” διὰ τὸν Ἀγαμέμνονα. Schol. Victorian.

Ver. 357. — Διὸς.] Quâ ratione Διὸς, hic ultimam producat; vide suprâ ad α, 51.

Ibid. — ῥέξας] Vide suprâ ad α, 44.

Ver. 359. Ὀφθαί — Ἡμεῖς — πλεέσας νῆας ἐμάς.] Ὅρα ὡς, πρὸς μὲν Ὀδυσσεὺς Ἀπείναι φησὶ πρὸς Φοῖβικα δὲ, Μένειν μὲν πολέμῳ πρὸς Αἰάντα δὲ, Πηλεὺς δὲ, αὐτὸν ἀλλ' ὅταν ἀνάγκη. Καλῶς· Τέτο δὲ μὴ μὴ ἀνδρὲς, καὶ, πρὸς τὸ μὴ καταστρεφέναι ἀγωνιζόμενα. Schol. Victorian. ad ver. 359. suprâ. Vide & infrâ, ad ver. 646.

- Νῆας ἐμὰς, ἐν δ' ἄνδρας ἐρεασέμεναι μεμαῶτας·
 Εἰ δέ κεν εὐπλοίῳ δῶή κλυτὸς Ἐννοσίγαιος,
 "Ἡματί κεν τριτάτῳ Φθίῳ ἐρίβωλον ἰκοίμην.
 "Ἔσι δέ μοι μάλα πολλὰ, τὰ κάλλιπον ἐνθάδε ἔρρων·
 365 "Ἄλλον δ' ἐνθένδε χρυσὸν ἢ χαλκὸν ἐρυθρὸν,
 "Ἡδὲ γυναικας εὐζώνας, πολὺν τε σίδηρον
 "Ἀξομαι, ἄσπ' ἐλαχόν γε. Γέρας δέ μοι, ὅσπερ ἔδωκεν,
 Αὐτὸς ἐφύβριζων ἔλετο κρείων Ἀγαμέμνων
 "Ατρείδης· τῷ πάντ' ἀγοράεμεν, ὥς ὀπιτέλλω,
 370 "Ἀμφαδόν· ὄφρα ἢ ἄλλοι ὀπισκύζων· Ἀχαιοί,
 Εἰ τινὰ πρὸ Δαναῶν ἐτι ἔλπε· ἐξαπατήσιν,
 Αἰὲν ἀναιδείῳ ὀπιημένῳ· ἔδ' ἂν ἔμοιγε
 Τετλαίῃ, κυνέος περ ἐὼν, εἰς ὧπα ἰδέσθ·
 Οὐδέ τί οἱ βυλάς συμφρέσσομαι, ἔδ' ἐμὲν ἔργον.
 375 "Ἐκ γὰρ δὴ μ' ἀπάτησε, ἢ ἤλιτεν· ἔδ' ἂν ἔτ' αὖτις

- " Naves meas, inque ipsis viros remigandi cupidos,
 " Si autem prosperam-navigationem dederit inclytus Neptunus,
 " Die sanè tertio Phthiam glebosam pervenero.
 " Sunt autem mihi permulta, quæ reliqui, huc malo-fato-veniens:
 365 " Aliud vero hinc aurum & æs rubrum,
 " Et fœminas eleganter cinctas, splendidumque ferrum
 " Abducam, quæ quidem sortitus sum. Præmium autem mihi, qui dedit,
 " Ipse per-injuriam abstulit rex Agamemnon
 " Atrides: ei omnia referto, ut mando,
 370 " Palam: ut & alii indignentur Achivi,
 " Si quem Danaorum adhuc sperat se fraudaturum,
 " Semper impudentia indutus; neque sane mihi
 " Ausit, proterve-audax licet sit, faciem intueri:
 " Neque omnino cum eo consilia communicabo, neque factum ullum.
 375 " Nam jam me decipit & offendit, neque adhuc rursus

Ver. 361. — μεμαῶτας.] Vide suprâ ad
 818.

Ver. 363. "Ἡματί κεν τριτάτῳ Φθίῳ ἐρίβω-
 λον ἰκοίμην.] "Ὅναρ δέ τις [Σωκράτης] τινὰ αὐ-
 τὸν λέγειν, "Ἡματί κεν τριτάτῳ Φθίῳ ἐρίβωλον
 αὐτὸς πρὸς Αἰσχίνην ἔφη, εἰς τρίτην ἀποθανού-
 ραι. Diog. Laert. in vitâ Socratis. "Ἡ τὸ
 αὐτὸν αἰσῆται ἐκ Δόλλε, ὃ δὲ ἀφικομένῳ τεθ-
 νῆται με; — τῇ γὰρ πρὸ ὑσείραϊά δι' με
 ἀπὸ Φθίῳ, ἢ ἢ ἂν ἐλθοί το πλοῖον. —

ὁ αὐτὸν τῆς ἐπίσης ἡμέρας οἶμαι αὐτὸ ἤξειν,
 ἀλλὰ τῆς ἐτέρας· τιμωρομαι δὲ ἐκ τίνος
 ἀπὸ τῆς ὁ ἰάρακα ὀλίγον πρότερον ταύτης τῆς
 αὐτῆς. — "Ἐδοκε τίς μοι γυνὴ προσελθῆσα,
 καὶ καὶ εὐειδῆς, λευκὰ ἱμάτια ἔχουσα, καλέ-
 σαι με καὶ εἰπεῖν· ὦ Σώκρατες, "Ἡματί κεν τρι-
 τὰτῳ Φθίῳ ἐρίβωλον ἰκοίμην. Plato in Critone.
 Est apud Platonem Socrates, quum esset in
 custodiâ publicâ, dicens Critoni suo fami-
 lari, sibi post tertium diem esse morien-
 dum; vidisse enim se in somnis pulchritu-
 dine eximîâ fœminam, quæ se nomine ap-
 pellans, diceret Homericum quendam ejus-

modi versum,

Tertia te Phthiæ tempestas lata locabit.

Cic. de Divinat. lib. I, §. 25.

Ver. 364. "Ἔσι δέ μοι μάλα πολλὰ,] Ne
 adeo Agamemnonis scilicet dona, mihi opus
 sint. Vide autem & infrâ, ad ver. 400.

Ver. 367. — ἄσπ' ἐλαχόν γε.] Al. ὅσπ',
 & ἐλαχόν τε, & ὅσσα λέλοιχα.

Ibid. — ὅσπερ ἔδωκεν, Αὐτὸς — ἔλετο.]
 Al. ὅσπερ ἔδωκεν, Αὐτὸς — ἔλετο. Quod
 autem Achilles hîc perpetuò eodem redeat,
 repetatque id quod jam antè sæpius dixerat,
 ver. 335, 344; personæ optimè convenit,
 & τὸ ὀργίλον ἦθος apprimè condecet.

Ver. 374. — συμφρέσσομαι.] Rectè:
 Nam φρέσσομαι primam corripit. Vide su-
 præ ad α', 140.

Ver. 375. "Ἐκ γὰρ δὴ μ' ἀπάτησε, καὶ ἡ-
 λιτεν· — ἐν καρὸς αἴσῃ.] Veteres distingue-
 bant: δὴ μ' ἀπάτησε· καὶ ἡλιτεν· teste En-
 stathio. Τὸ ἐν τῷ δὲ ὀργίλον ἦθος, ὡς καὶ οἱ
 παλαιοὶ σημειῶσαι, διαγράφον ὁ ποιητὴς, ἐγ-
 κόπῃ συχνὰ τὸν λόγον τῷ Ἀχιλλεῖ, κομμα-
 τικῶς

- Ἐξαπάφοιτ' ἐπέεσσιν· ἄλλισ δέ οἱ· ἀλλὰ ἔκηλθ' Ἐρρέτω· ἐν γάρ οἱ φρένας εἴλετο μητιέτα Ζεὺς.
Ἐχθρὰ δέ μοι τῶ δῶρα· τίω δέ μιν ἐν καρὸς αἴσῃ.
Οὐδ' εἴ μοι δεκάκισ τε ἢ εἰκοσάκισ τέσσα δοίῃ,
380 Ὅσσα τέ οἱ νῦν ἐσι, ἢ εἴ ποθεν ἄλλα γήρωτο·
Οὐδ' ὅσ' ἐς Ὀρχομενὸν προτινίσσετο, ἔδ' ὅσα Θήβας
Αἰγυπτίας, ὅθι πλεῖστα δόμοις ἐν κλήματα καῖτο,
Αἱ δ' ἐκατόμυυλοί εἰσι, διηκόσιοι δ' ἀν' ἐκάστῳ
Ἀνέρες ἐξοιχνύσσι σὺν ἵπποισιν ἢ ὄχεσφιν·
385 Οὐδ' εἴ μοι τέσσα δοίῃ, ὅσα φάμαθός τε κόνις τε,

“ Fallet verbis: satis autem ei sit: verum quietus

“ Pereat: nam ei mentem ademit providus Jupiter.

“ Invisa autem mihi ejus dona, aestimoque eum nihili.

“ Neque si mihi deciesque & vicies tot daret,

380 “ Quot & ei nunc sunt, & si alicunde alia accederent:

“ Nec quot Orchomenon adveniunt, nec quot Thebas

“ Aegyptias, ubi plurimæ in domibus opes reconditæ-jacent;

“ Quæ & centum habent portas, ducenī autem per unamquamque

“ Viri egrediuntur cum equis & curribus:

385 “ Neque si mihi tot daret, quot sunt arenæque pulvisque,

τιμῶς πράξαν τὴν ἀντιλογία· ὅτι ἡδὲ ταῖς τραχυτομένοις. Ἐν γὰρ τεσσαρσι φασὶ στίχοις ἀπὸ τῶ, “ ἔδ' ἐμὲν ἐρρον,” ἐννοιαὶ οὐκ εἰσὶν αὐτοτελεῖς. Similiter Schol. Victorian. Ἐματικάτεροι γίνονται οἱ λόγοι, θάττον δὴ κοπιόμενοι ἐν γὰρ τέτταρσι στίχοις, ὅκτω εἰσιν αὐτοτελεῖς σιγμαί.

Ver. 377. — ἐκ γὰρ οἱ.] Quā ratione, γὰρ, hīc producat, etiam extra cæsura; vide supra ad α, 51. Al. ἐκ γὰρ εὖ.

Ibid. — μητιέτα] Vide supra ad α, 175.

Ver. 378. — τίω δέ μιν ἐν καρὸς αἴσῃ.] Vocabulum καρὸς, cūm alibi non occurrat, quam vim hoc in loco habeat, haud satīs liquet. Alii ἔκκαρος legunt, & ἔκκαρος interpretantur; quia scilicet Athenienses τὸν ἔκκαρον non comederent: Sed & longè petitum hoc, & admodum inveniuste dictum, & res ipsa (crediderim) haud Homero nota. Alii καρὸς, sive ἔκκαρος, exponunt φθιρὸς τῶ περι τὴν κεφαλὴν. Sed auctoribus haud satīs idoneis. Alii accipiunt, ἐν καρὸς αἴσῃ, ἐν μισθοφόρῃ τῶν· quia scilicet Κάρος μισθοφόροι, & ἀτιμοί. Sed neque demonstrati sunt Cares, Homeri temporibus, μισθοφόροισι neque, si id factum fuisset, potuisset vox Κάρος secundam non producere:

Νάσῃς αὖ Κάρων ἠγήσατο βαρβαροφάνων.

β, 867.

Πρὸς μὲν ἀλὸς Κάρις καὶ Παίονες ἀσκυλότοξοι.

κ, 428.

Δράσω τάδ'· ἐν τῷ Κάρῳ κινδυνεύουσιν.

Eurip. Cyclop. 650.

Quod autem apud Theocritum legitur, Idyll. 17, 89, — φιλοπιδέμοις τε Κόρεσσι, etiam si vera sit ista lectio, (quod Barnesius emen-

dandum contendit — φιλοπιδέμοις καὶ Κάρσι, huc tamen utcumque nihil faciet. Nam Dorica ista loquendi ratio, (ut de Accusativis τὰς αὐτὰς & similibus supra observavimus, ad β, 43,) Homero prius est ignota. Denique, οἱ ἀκριβεστέρων, apud Estathium, τὸ καρὸς ἀντὶ τῶ κάρῃ καὶ τῷ φανῇ. Sed neque isto modo, opinor, potuisset illud αὐτὴν ratione non produci: Nam quod καρὸς dicantur μὴ κατὰ τοιαύτην ὑποπλάττωμερur est Commentum. Mihi id verè millimum; vocem καρὸς, ejusdem esse originis atque ἀκαρὶ & ἀκαρίς. Apud Aristophanem,

Τῶν γὰρ πατράων ἐδ' ἀκῆρῃ μέτεστι καὶ
Αν. 164.

Judicet Lector eruditus.

Ver. 381. — προτινίσσεται] Al. προτινίσσεται. Quod idem.

Ibid. — ἔδ' ὅσα Θήβας Αἰγυπτίας] Hoc fortè de Homeri ætate nonnihil conjectura erit, quum Theba adhuc caput esset Aegypti.

Ver. 382. Αἰγυπτίας.] Vide supra ad α, 537.

Ver. 383. — διηκόσιοι δ' ἀν' ἐκάστῳ· ἀνέρες ἐξοιχνύσσι σὺν ἵπποισιν καὶ ὄχεσφιν.] Οὗ τὸ πλάτος τῶν πυλῶν θέλει σημαίνειν· ἐκάστῳ ἅμα πάντας ἐξέναι φησὶν· ἀλλὰ τὸ μέγεθος τῆς πόλεως, καὶ τὸ πλῆθος τῶν ἀνδρῶν καὶ πύλων μὲν ἐκατὸν ἔχει, ἀνδρας δὲ ὁπλισμένους δις μυριάς. Schol. Victorian. rectè. Alii hīc scribunt, σὺν ἵπποισι καὶ ὄχεσφιν. Quod perinde est. Vide ad α, 51.

Ver. 385. — ὅσα φάμαθός τε κόνις τε· Καλῶς ἀμφοτέρας ἐμπεριέλαβε τῷ λόγῳ, καὶ δ' ἀλίαν καὶ τὴν πιδίδα. Schol. Victorian.

οὐδέ κεν ὥς ἔτι θυμὸν ἐμὸν πείσει Ἀγαμέμνων,
Πεῖν γ' ἄπο πάσαν ἐμοὶ δόμῃαι θυμαλγέα λάβω.

Κέρω δ' ἔγχαμ' Ἀγαμέμνονα Ἀτρείδαο
οὐδ' εἰ χρυσείῃ Ἀφροδίτῃ κάλλει ἐρίζοι,

390 Ἔργα δ' Ἀθηνᾶν γλαυκώπιδι ἰσοφαιρίζοι,
οὐδέ μιν ὥς γαμέω· ὁ δ' Ἀχαιῶν ἄλλον ἐλέσσω,

Ὅστις οἱ τ' ἐπέοικε, ἢ ὅς βασιλεύτερός ἐστιν.

Ἦν γ' δὴ με σώσει θεοί, ἢ οἴκαδ' ἵκωμαι,
Πηλὸς θύω μοι ἔπειτα γυναικα γαμέσσει αὐτός.

395 Πολλὰ Ἀχαιῖδες εἰσὶν ἀν' Ἑλλάδα τε Φίλιω τε,
Κῆρυι ἀριστῶν, οἳ τε πολίεθρα ῥύοντο.

τάων ἦν κ' ἐθέλοιμι, φίλῳ ποιήσομαι ἄκοιτιν·

Ἐνθα δέ μοι μάλα πολλὸν ἐπείσσυτο θυμὸς ἀγλῶωρ,
Γήμαντι μνηστῶν ἄλοχον, εἰκῆαν ἄκοιτιν,

400 Κτήμασι τέρπεσθαι, τὰ γέρον ἐκλήσατο Πηλός.

οὐ γ' ἐμοὶ ψυχῆς ἀντάξιον, ἔδ' ὅσα φασὶν

Ἴλιον ἐκλήσθαι εὖ ναιόμηνον πολίεθρον,

“ Ne sic quidem jam animum meum flexerit Agamemnon,

“ Antequam totius mihi *pænas* persolvat acerbæ contumeliæ.

“ Filiam autem non ducam Agamemnonis Atridæ:

390 “ Ne quidem si cum aurea Venere pulchritudine certet,

“ Operibusque Minervæ oculis-cæsiæ par-sit,

“ Ne sic quidem eam ducam; ipse vero Achivorum alium eligat,

“ Qui ei conveniat, & qui major-imperio sit.

“ Si enim porro me servârint dii, & domum venero,

“ Peleus tum mihi deinceps uxorem desponsabit ipse.

395 “ Multæ certe Achivæ sunt in Hellade Phthiaque,

“ Filix principum, qui utique urbes tuentur;

“ Harum quam voluero, dilectam faciam uxorem:

“ Illic autem mihi plurimum appetit animus generosus,

“ Ducta legitima uxore, apta conjuge,

400 “ Possessionibus frui, quas senex conquisivit Peleus.

“ Non enim mihi vitæ æquiparandum, ne quidem quantas *opes* aiunt

“ Pium possedisse, bene-habitatam urbem,

ἔτι δὲ ὑπερβολαὶ μετρησιώδεις· σφοδρότητα
καὶ ἀντιθέσις διὰ ὀργιζόμενοι λέγουσι μάλιστα·

“ ἔσα φάμαθός τε κόνης τε.” *Aristot.*
Rhetoric. lib. III, cap. 12.

Ver. 386. — πῖσι.] Scribitur πῖσι, &
πῖσι.

Ver. 392. Ὅστις.] Quâ ratione hîc, ὅστις,
ultimam producat, etiam extra cæsuram;
vide suprâ ad α, 51.

Ibid. — καὶ ὅς βασιλεύτερός ἐστιν,] Ἐπὶ
αὐτὸς ἐλάττω, (suprà, ver. 160.) “ Καὶ μοι ὑπο-
τάσσον βασιλεύτερός εἰμι.” *Schol.*
Victorian.

Ver. 394. — θῆν μοι] *Al.* δὴ μοι.

Ibid. — γαμέσσει.] Γαμήσσει μὲν, διὰ
τὸ εἰς γάμον ἐλ-
θεῖν, ἢ τοὶ γυναῖκα λαβεῖν· γαμέσαι δὲ, διὰ
τὸ εἰς τὸ γυναῖκα δοῦναι. Quod tamen an

firmitate nitatur fundamento, meritò dubitari
potest.

Ver. 395. Πολλὰ Ἀχαιῖδες εἰσὶν.] Ità rectè
restituit *Barnesius* ex duobus MSS. *Al.* Πο-
λλὰ δ' Ἀχαιῖδες εἰσὶν.

Sunt aliæ innuptæ Latio & Laurentibus
agris,

Nec genus indecortis. — *Æn.* XII, 24.

Ver. 400. Κτήμασι τέρπεσθαι, τὰ γέρον]

Sunt tibi regna patris Dauni, sunt oppida
capta

Multa manu; necnon aurumque animus-
que Latino. — *Æn.* XII, 22.

Ver. 401. — ἐμοὶ ψυχῆς ἀντάξιον.] *Al.*
ἐμῆς ψυχῆς. Cæterum summo cum artificio
(ut rectè annotavit *Popins*) hîc effecit Poe-
ta, ut vitam longam, ingloriam & ignobilem,
maximis laudibus per indignationem effec-
ret

- Τοπρὶν ἐπ' εἰρῆνης, πρὶν ἐλθεῖν ἤας Ἀχαιῶν
 Οὐδ' ὅσα λαῖν' ἔδδ' ἀφ' ἡτόρ' ἐντὸς ἔεργει
 405 Φοῖβ' Ἀπόλλων', Πυθοῖ ἐνι πετρῆεσσι.
 Ληῖστοι μὲν γάρ τε βόες ἢ ἴφια μῆλα,
 Κτητοὶ ᾗ τρίποδες τε, ἢ ἵππων ξανθὰ κάρηνα·
 Ἄνδρ' ᾗ ψυχὴ πάλιν ἐλθεῖν ἔτε ληϊστῇ,
 Οὐδ' ἐλετῇ, ἐπεὶ ἄρ' κεν ἀμείψῃ ἔρκ' ὑδόνων.
 410 Μήτηρ γάρ τέ με φησὶ θεὰ, Θέτις ἀργυρόπεζα,
 Διχθαδίας κῆρας φερέμεν θανάτοιο τέλοςδε·
 Εἰ μὲν κ' αὖθι μένων Τρώων πόλιν ἀμφιμάχωμαι,
 ὦλετο μὲν μοι νόσ', ἀτὰρ κλέ' ἀφθιτον ἔσαι·
 Εἰ δέ κεν οἴκαδ' ἵκοιμι φίλῳ ἐς πατρίδα γαῖαν,
 415 ὦλετο μοι κλέ' ἐοδὸν, ὅππ' ἠδρὸν δέ μοι αἰών

- “ Antehac tempore pacis, priusquam advenissent filii Achivorum :
 “ Nec quantus lapideum limen jaculatoris intus continet
 405 “ Phœbi Apollinis, Pytho in saxosa.
 “ Prædando enim parabiles quidem bovesque & pingues oves,
 “ Parabiles autem tripodesque, & equorum flava capita :
 “ Hominis vero anima ut redeat, neque parabilis,
 “ Neque prensabilis, postquam semel transiverit septum dentium.
 410 “ Mater enim me dicit dea, Thetis argenteos-pedes-habens,
 “ Duplicita fata ferre mortis ad finem.
 “ Siquidem hic manens Trojanorum urbem circa-pugna-vero,
 “ Perit quidem mihi reditus, sed gloria immortalis erit.
 “ Sin autem domum reversus fuero, dilectam in patriam terram;
 415 “ Perit mihi gloria bona, diuturnum vero mihi ævum

ret is, qui unus omnium hominum avidissime esset gloriæ appetens, eamque revera vitæ longè anteferreret.

Ver. 403. — πρὶν ἐλθεῖν] Vide supra ad α', 51.

Ver. 404. — ἔσα — ἔδδ' ἀφ' ἡτόρ' — Φοῖβ' Ἀπόλλωνος.] De huiusmodi Epithetis, vide supra ad α', 43 & 75. De huius Ædis divitiis, vide Strabonem, lib. IX, pag. 644, al. 421.

Ver. 406. Ληῖστοι μὲν γάρ τε βόες, — Ἄνδρ' ᾗ δὲ ψυχῇ.]

— τοῦτο γὰρ μόνον βροτοῖς
 Οὐκ ἔστι τὰν ἀλάμ' ἀναλαθὲν λαβεῖν,
 Ψυχὴν βροτῆται· χρημάτων δ' εἰσιν πόροι.

Eurip. Supplic. 775.

Αἰ, Αἰ, ται μαλάχαι μὲν ἐπ' ἀν κατὰ κάπον
 ὀλαῖται.

Ἡ τὰ χλαρά σέλινα, τό, τ' εὐθαλὲς αἶλον
 ἀνθρον.

Ἦσαν αὖ ζῶντι, καὶ εἰς ἔτος ἄλλο φέροντι·
 Ἄμμις δ' οἱ μεγάλοι καὶ καρτεροὶ ἢ σοφοὶ
 ἄνδρες.

Ὅπποτε πρῶτα θάνατος, ἀνάκοι ἐν χροῖ
 κοίλα.

Εἰδομαι εὖ μάλα μακρὸν ἀτέρμονα νήματα
 ὄππ'.

Musch. Idyll. III.

Ver. 408. — αὖτε ληῖστῃ.] Plerique ληῖστῃ.

Sed nihil opus.

Ver. 410. — γάρ τε] Respondet Latino. Etenim. Ut & supra, ver. 406.

Ver. 413. — κλέος ἀφθιτον ἔσαι.] Εἰ φθίω. φθίτες ἀφθίτες; simili analogâ ἀφθίτες, ἀφθίτες, ex κρῖνω. Vide supra ad α', 309; & ad β', 43. Cæterum notandum hic, quàm singulari quàmque modesto Poëta artificio, gloriam dicat Achilles Sui tantam Poëmæ sempiternam. Non, enim dixit, monumentum; Non, jamque opus erigi. Nusquam Sui meminit omnino, Nusquam, Snorum Operum; Nusquam, Patriæ; Nusquam, ne Partium quidem suarum: Ut adeo Europæusne fuerit ipse, an Asiaticus planè non constet. Sed Achilles nomen æque tamam immortalitati tradidit, idemque, non qualis fingi debuerat heros, sed qualis esset, depingendo.

Ver. 414. Εἰ δέ κεν οἴκαδ' ἵκοιμι εἰδὼν.] Edidit Barneſius: Rectè, ut opinor: Quam modo Odyss. μ', 345. Εἰ δέ κεν εἰς Ἴθάκην ἀφικοίμεθα. Al. οἴκαδ' ἵκοιμι φίλῳ.

Ver. 415. — μοι κλέος] Al. κλέος.

Ibid. — ἐπὶ δρῶν] Quâ ratione, ἐπὶ, ultimam producat; item γάρ, ver. 419, vide supra ad α', 51.

Ἔσσε, κ' δέ κ' ἔμ' ὦκα τέλει θανάτοιο κίχέη.
 Καὶ δ' ἂν τοῖς ἄλλοισιν ἐγὼ παρ' ἑμυθησαίμην,
 Οἷκαδ' ἀποπλείειν· ἐπεὶ ἔκ' ἐτι δῆτε τέκμωρ
 Ἰλὶς αἰπεινῆς· μάλα γὰρ ἔθεν εὐρύοπα Ζεὺς
 420 Χεῖρα ἐλὼν ὑπερέχε, τεθαρσῆκας ἧ λαοί.
 Ἄλλ' ὑμεῖς μὲν ἰούλες ἀετλήεσιν Ἀχαιῶν
 Ἀγγελίῳ ἀτόφαοθε, τὸ γὰρ γέρας ἐστὶ γερόντων·
 Ὅφρ' ἄλλῳ φερίζων ἐνὶ φρεσὶ μῆτιν ἀμείνω,
 Ἥ κ' ἐσφιν νῆας τε σόη, ἧ λαὸν Ἀχαιῶν
 425 Νηυσὶν ἐπὶ γλαφυρῆς· ἐπεὶ ἔσφισιν ἦδε γ' ἐτοίμη,
 Ἦν νῆα ἐφρέσσαντο, ἐμὲν ἀπομνηνίσαντο.
 Φοῖνιξ δ' αὖθι παρ' ἄμμι μένων κατακοιμηθήτω,
 Ὅφρα μοι ἐν νῆασι φίλῳ ἐς πατρίδ' ἐπηΐ
 Ἀὔριον, ἦν ἐθέλῃσιν· ἀνάγκη δ' ἔτι μιν ἄξω.
 430 Ὡς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκλὴ ἐχρόνοντο σιωπῇ,
 Μῦθον ἀγαλαμάχοι· μάλα γὰρ κρατερῶς ἀπέειπεν.
 Ὅφ' ἧ δὴ μετέειπε γέρον ἱππηλάτα Φοῖνιξ,
 Δάκρυ' ἀναπρήσας, πέρα γὰρ δῖε νηυσὶν Ἀχαιῶν·
 Εἰ μὲν δὴ νόσον γε μὴ φρεσὶ, Φαίδιμ' Ἀχιλλεῦ,

“ Erit, neque me celeriter finis mortis deprehenderit.

“ Quin & alius itidem ego suaserim,

“ Domum navigare : quia jam non invenietis finem

“ Illi excelsæ : valdè enim ipsam late-sonans Jupiter

420 “ Manu sua protegit, & animo-confirmato-sunt copiam.

“ Sed vos quidem profecti principibus Achivorum

“ Nuncium renunciate, hoc enim munus est legatorum ;

“ Ut aliud excogitent mentibus consilium melius,

“ Quod ipsis navesque servet, & populum Achivorum

425 “ Navibus in cavis : quoniam non ipsis hoc expeditum est,

“ Quod nunc excogitarunt, me iram-fovente.

“ Phoenix autem hic apud nos manens cubet ;

“ Ut me in navibus dilectam in patriam sequatur

“ Cras, si voluerit : vi autem neutiquam eum abducam.

430 Sic dixit. Illi autem omnes obmutuerunt silentio,

Sermonem admirati : admodum enim vehementer recusaverat.

Tandem vero inter eos locutus est senex equum-agitator Phoenix,

Lachrymas cum-suspiriis-effundens, valde enim timebat de navibus Achivorum ;

“ Si quidem jam reditum animo, illustris Achilles,

Ver. 418. — ἐκ' ἐτι δῆτε τέκμωρ —, quæ in ἔζω desinunt, penultimam in Futu-

μάλα γὰρ — Ζεὺς.] Τεχνικῶς ἀπέσπρεψε πρὸς

αὐτὸν, τὸν λόγον· ἐπεὶ καὶ ἔλεγε, (ver. 236,) —

“ Ζεὺς δ' ἐσφιν Κρονίδης ἐνδίζια” —. Εἰ

παύειν, ὡς φῆς, πολέμῳ ἔχει τὸν θεόν, ὑπό-

σταται ὑμῶν ἐσὶν ἀποπλείειν. Schol. Victorian.

Ver. 419. — εὐρύοπα] Vide suprâ ad α',

175, & 498.

Ver. 426. — ἐφρέσσαντο] Al. ἐφράσαντο.

Malé. Nam corripit ea vox secundam :

Vide suprâ ad α', 140.

Ibid. — ἀπομνηνίσαντος.] Μνησας secun-

dam producit, quippe à μνην deducta. Nam

quæ in ἔζω desinunt, penultimam in Futu-

ris & Aoristis corrumpunt.

Ver. 427. Φοῖνιξ.] Vide suprâ ad β', 267.

Ibid. — αὐθι] Ita restituendum existi-

mavi, ex Schol. Victorian. ad ver. 427 &

434. Al. αὐτι. Quod alibi apud Homerum

non occurrit.

Ver. 431. — κρατερῶς.] Vehementer,

præfractè.

Ver. 432. — ἱππηλάτα Φοῖνιξ.] Et mox,

ἱππηλάτα Πηλεΐς. Vide suprâ ad α', 175.

Ver. 434. Εἰ μὲν δὴ — γε.] “ Siquidem

“ revera” &c. Porro, rectè Schol. Victo-

rian.

- 435 βάλλεαι, ἔδ' ἐ τι πάμπαν ἀμυῖν νηυσὶ θοῇσι
 Πῦρ ἐθέλεις αἰδέηλον, ἐπεὶ χόλῳ ἔμπεσε θυμῷ·
 Πῶς ἂν ἔπειτ' ἀπὸ σείο, φίλον τέκος, αὖθι λιποίμην
 Οἶῳ; σοὶ δέ μ' ἔπεμπε γέρον ἱππηλάτα Πηλῶς
 "Ἡματι τῷ, ὅτε σ' ἐκ Φθίης Ἀγαμέμνονι πέμπε
 440 Νήπιον, ἔπω εἰδόθ' ὁμοῖς πολέμοιο,
 Οὐδ' ἀγορέων, ἵνα τ' ἄνδρες ἀριπρεπέες τελέθῃσι·
 Τ' ἐνεκά με πρόεηκε, διδασκέμεναι τάδε πάντα,
 Μύθων τε ῥητῆρ' ἔμεναι, πρηνεῖς τε ἔργων.
 "Ὡς ἂν ἔπειτ' ἀπὸ σείο, φίλον τέκος, ἐκ ἐθέλοιμι
 445 Λείπεθ', ἔδ' εἴ κέν μοι ὑποσαίη θεὸς αὐτός,
 Γῆρας ἀποξύσας, θῆσιν νέον ἡβώνον·
 Οἶον ὅτε πρῶτον λίπον Ἑλλάδα καλλιγυναικα,
 Φύγων νεῖκεα πατρός Ἀμύντορος Ὀρμενίδαο·
 "Ὅς μοι παλλακίδ' ὅτι περὶ χῶτατο καλλικόμοιο,

- 435 " Cogitas; neque omnino defendere à navibus velocibus
 " Ignem vis pestiferum, quoniam ira incidit in animum:
 " Quomodo tandem à te, care fili, hic relinquitur
 " Solus? tecum verò me misit senex equum-agitator Peleus
 " Die illo, quando te ex Phthia Agamemnoni misit
 440 " Puerum, nondum peritum omnibus æque-gravis belli,
 " Neque concionum, ubi & viri præclari fiunt.
 " Propterea me misit, ut docerem te ista omnia,
 " Verborumque orator ut esses, actorque rerum.
 " Quare deinceps à te, dilecte fili, nolim
 445 " Relinqui; ne quidem si mihi promitteret Deus ipse,
 " Senectute abraſa, facturum me juvenem pubescentem:
 " Qualis eram, cum primum liqui Hellada pulchris-mulieribus-abundantem,
 " Fugiens jurgia patris Amyntoris Ormenida:
 " Qui mihi de pellice irascebatur pulchra-comas,

τιαν. Ἀπὸ τῆς καιρῶς τὸ προοίμιον δέχεται· ἔ
 γὰρ ὡς συμβεβηκέναι, ἀλλ' ὡς διδῶς ἀπὸ κριτικῆς
 πρὸς τὸ, (ver. 427,) " Φοῖνιξ δ' αὖθι παρ'
 " ἄμμι μένων." —Cæterum de totius

hujus orationis artificio, vide suprà ad ver. 1.

Ver. 435. Βάλλεαι,] *Al.* Βέλεαι.

Ver. 438. —σοὶ δέ μ' ἔπεμπε γέρον]

Tum comitem Ascanio pater addidit: —

Æn. IX, 649.

Ver. 441. Οὐδ' ἀγορέων,] Pronuntiabatur,
 ἀγορῶν.

Ver. 443. Μύθων τε ῥητῆρ' ἔμεναι, πρηνεῖς τε ἔργων.] "Ὅν γε δὴ ἄνδρα τέλειον Ὀμηρὸς δὲ
 ἔλεγε, τῆς Ἰλιάδος δὴδεν ἀπεργάζεσθαι πειρά-
 μενος, καὶ ἐνὶ τινὶ ἐπὶ τὰς τὰς ἀρετὰς πε-
 ριλαβῶν ἔση, "Μύθων μὲν ῥητῆρ' ἔμεναι πρην-
 " τῆρα δὲ ἔργων." *Aristot. de Republ. lib.*

IX. Ut ille apud Homerum Phoenix, qui
 se à Peleo patre Achilli juveni comitem
 esse datum dicit ad bellum, ut illum effice-
 ret oratorem verborum, actoremque rerum:
Cic. de Orat. III, 15. Sic ergo tam eloquen-
 tia quàm moribus præstantissimus, qui ad

Phœnicis Homericæ exemplum dicere ac fa-
 cere doceat. *Quintilian. lib. II, cap. 3.* Bu-
 nefius, & ante eum *Versio Wetsieniana*, ca-
 teroqui plerumque elegantissima, pessime
 hunc locum corruerunt; "Orator ut Es-
 " SEM, actorque rerum:" Ac si *Scipio*
 scilicet, non *Achillem*, docuisset has artes
 Phoenix. Cæterum quâ ratione vocula, τῶ
 hic producat; item, ἐμὲ, ver. 451; &
 κατὰ, ver. 459; & ἡλίποδας, ver. 462; vide
 suprà ad 4, 51.

Ver. 447. Οἶον ὅτι πρῶτον λίπον.] Μυθῶν
 γοι αἱ γέροντες καὶ παραδείγμασι παραμυ-
 μένει. *Schol. Victorian.* Vide suprà ad
 260.

Ibid. —Ἑλλάδα καλλιγυναικα.] De
 metrius Grammaticus apud *Enstathium*, &
Scerpsius apud *Strabonem*, (lib. IX, pag. 679
al. 439;) legerunt, Ὀρμενίων πολυμήλων
 Ὀρμενίων πολύπυρον.

Ver. 449. Ὅς μοι παλλακίδος πέρι χῶτα-
 το.] Οἰκίως ταῦτα πρὸς τὸν ἐνεκα Βοιστί-
 χαλεπαίνοντα· ὅτι συγγνωστός ἀμαρτίας πρὸς

- 450 Τὼ αὐτὸς φιλέσκειν, ἀτιμάζεσκε δ' ἄκοιτιν,
Μητέρ' ἐμὴν· ἢ δ' αἰὲν ἐμὲ λισέσκετο γένων,
Παλλακίδι προμιγῖναι, ἵν' ἐχθήρειε γέροντα·
τῇ πιθόμην, ἢ ἔρεξα· πατὴρ δ' ἐμὸς, αὐτίκ' οἰοθεῖς,
Πολλὰ κατηρῆτο, συγερῆς δ' ἐπεκέκλετ' Ἑρμῆς,
455 Μὴ ποτε γένασιν οἷσιν ἐφέσσεοθ' φίλον υἱόν,
Ἐξ ἐμέθεν γεγαῶτα· θεοὶ δ' ἐτέλειον ἐπαρῆς,
Ζεὺς τε καταχθόνιῳ, ἢ ἐπαινὴ Περσεφόνεια.
*Εὐθ' ἐμοὶ ἔκετι πάμπαν ἐρητύετ' ἐν φρεσὶ θυμὸς,
Πατρὸς χωομένοιο, καὶ μέγαρχ' εὐφραδῆ.
460 Ἡ μὲν πολλὰ ἔται καὶ ἀνεψιοὶ ἀμφὶς ἐόντες
Αὐτῷ λισσόμενοι κατερήτυον ἐν μεγάροισι·
Πολλὰ δ' ἴφια μῆλα καὶ εἰλίποδας ἑλικας βῆς
*Εσφαζον, πολλοὶ δ' οὐκ ἐπὶ θαλέθοντες ἀλοιφῇ
Εὐόμενοι τανύοντο διὰ φλογὸς Ἥφαιστοιο·
465 Πολλὸν δ' ἐκ κερῶν μέθυ πίνετο τῷ γέροντι.

- 450 "Quam ipse diligebat, & ignominia-afficiebat uxorem,
"Matrem meam: hæc autem semper me supplex-orabat *prehensis* genibus,
"Ut pellici prius-miscerer, ut *adeo* odio haberet senem.
"Huic parui, & feci. Pater autem meus, statim sentiens,
"Multa imprecatus est, horrendasque invocabat Diras,
455 "Ne unquam genibus suis imponeretur dilectus filius,
"Ex me genitus. Dii autem ratas-fecerunt imprecationes,
"Jupiterque infernus, & horrenda Proserpina.
"Tunc mihi non amplius omnino sustinuit in præcordiis animus,
"Patre irato, in domo versari.
460 "Certe quidem multum familiares & cognati circum-stantes
"Ibi orantes retinebant me in ædibus:
"Multasque pingues oves & flexipedes cornibus-camuris boves
"Jugulabant; multi quoque sues florentes pinguedine
"Asslandi extendebantur per flammam Vulcani:
465 "Multum etiam ex doliis vinum bibebatur senis.

ἀν' ἀγαμέμνων, εἰ καὶ αὐτὸς συγγνάμης
ῥίπται παρὰ Πηλέως. Schol. *Victorian.*
Ver. 452. Παλλακίδι προμιγῖναι.] Οὐ τῆς
ἐκ μιγίσσης, ἀλλὰ τῆς εἰς τὸ τοιοῦτον
ἐκ γέν. " Προμιγῖναι." Οὐκ ἀντίκειται
τὸ, " Τὴν αὐτὸς φιλέσκειν, ἀτιμάζεσκε δ'
ἄκοιτιν." ἐπράττε δὲ ταῦτα, νῶ ἔχον ἡδὴ
ἐκ τῆς αὐτῆς οἰκίας. Schol. *Victorian.*
Memque ferè, ex *Antiquis*, Eustathius.
Ver. 455. —ἐφέσσεοθ'] *Al.* ἐφέ-
σσεοθαι.
Ver. 456. —γεγαῶτα] Vide suprâ ad
818; & ad ζ', 464.
Ver. 457. Ζεὺς τε καταχθόνιος.
—Jovi Stygio—. *Æn.* IV, 638.
Post hunc versum 457, vel, ut alii, post
versum 459, omisso quatuor versus, nec in-
ignos quidem illos, meminit *Plutarchus*:
Τὸν μὲν ἐγὼ βέλυσσα κατακτάμην ὅξει
χαλκῷ.

*Αλλά τις ἀθανάτων παῦσιν χρόνον ὥς μ' ἐντ'
θυμῷ
Δήμῳ δῖκ' ἐφάτιν, καὶ ὀνείδεα πόλλ' ἀν-
δράπων
Ὡς μὴ πατροφόνος μετ' Ἀχαιοῖσιν καλεῖ-
μην.
Ὁ μὲν ἂν Ἀρίσταρχος ἐξεῖλε ταῦτα τὰ ἔπη,
φοβηθεὶς· ἔχει δὲ πρὸς τὸν καιρὸν ὀρθῶς, τῷ Φοί-
νικος τὸν Ἀχιλλεῖα διδάσκοντος οἷον εἶναι ὀργήν,
καὶ ὅσα διὰ θυμὸν ἀνθρώποι τοιμῶσι, μὴ χρώ-
μενοι λογισμῷ, μηδὲ πειθόμενοι τοῖς παρηγο-
ρήσει. De *audiend. Poëtis*. Eorundemque
iterum versuum meminit, in libro de *Asiat.*
—*Amici discrimine*, haud longè à fine.
Ver. 462. —ἑλικας βῆς]
—camuris—sub cornibus—. *Georgic.* III, 55.
Ver. 464. —διὰ φλογὸς] Vide suprâ
ad β', 267: itemque ad ver. 213 *hujus libri*.

- Εἰνάνυχες δέ μοι ἄμφ' αὐτῷ πατρὶς νύκτας ἴαυον·
 Οἱ μὲν ἀμειβόμενοι φυλακὰς ἔχον· εἰδὲ ποτ' ἔσθῃ
 Πῦρ, ἕτερον μὲν ὑπὸ αἰθέρῃ εὐεργέει' αὐλῆς,
 Ἄλλο δ' ἐνὶ προδόμῳ, πρόσθεν θαλάμοιο θυρῶν.
 470 Ἄλλ' ὅτε δὴ δεκάτῃ μοι ἐπήλυθε νύξ ἐρεβεννή,
 Καὶ τότε ἐγὼ θαλάμοιο θυρῶς πυκινῶς ἀραρυίας
 ῥήξας ἐξῆλθον, ἢ ὑπέρθορον ἐρκίον αὐλῆς
 ῥεῖα, λαθῶν φύλακας τ' ἄνδρας, δμῶας τε γυναικῶς.
 Φῶγον ἔπειτ' ἀπάνδρθε, δι' Ἑλλάδα εὐρυχόροιο,
 475 Φθίῳ δ' ἐξικόμην ἐρβώλακα, μητέρει μῆλων,
 Ἔς Πηλῆα ἀναχθ'. ὁ δέ με πρόφρων ὑπέδεκτο,
 Καί με φίλησ', ὥσεί τε πατὴρ ὃν παῖδα φιλήσῃ
 Μῆνον, τηλύγετον, πολλοῖσιν ὑπὲρ κτεάτεσσι·
 Καί μ' ἀφνειὸν ἔθηκε, πολὺν δέ μοι ὤπασε λαόν·
 480 Νῆϊον δ' ἐχατὶλὼ Φθίης, Δολόπεσσιν ἀνάσσειν·
 Καί σε ποσῶτον ἔθηκε, θεοῖς ὑπείκει' Ἀχιλλεύς,
 Ἐκ θυμῷ φιλέων· ἐπεὶ ἔκ ἐθέλεσκας ἄμ' ἄλλῳ

“ Per novem autem me circa ipsum noctes dormiebant :

“ Atque hi quidem per-vices custodias habebant; neque unquam exstinguebatur

“ Ignis, alter quidem in porticu bene-munitæ aulæ,

“ Alter autem in vestibulo, ante thalami fores.

470 “ Sed quando tandem decima mihi advenit nox tenebrosa,

“ Tunc ego thalami foribus solerter-junctis

“ Effractis exivi, & transilii septum aulæ

“ Facile, latens custodesque viros, famulasque mulieres.

“ Fugi deinde procul, per Hellada spatiosam;

475 “ Phthiamque perveni glebosam, matrem ovium,

“ Ad Peleum regem : is autem me lubens suscepit,

“ Et me dilexit, ut pater suum filium dilexerit

“ Unicum, extrema-ætate-natum, amplis in possessionibus;

“ Et me divitem fecit, multumque mihi dedit populum :

480 “ Incolebam autem extremam-oram Phthiæ, Dolopibus imperans:

“ Et te tantum feci, ô diis-par Achille,

“ Ex animo diligens; quippe non volebas cum alio

Ver. 466. — παρὰ] *Al.* περί.

Ver. 470. — ἐπήλυθε.] Ex aoristo ἐπήλυθον. Vide suprâ ad γ', 205.

Ver. 471. Καὶ τότε] *Tum dein; tum vero.*

Ver. 472. — ὑπέρθορον — ῥεῖα, λαθῶν.] Rectè Schol. *Victorian.* τὸ, ὑπέρθορον, συναπλῆν τῶ, ῥεῖα. Λαθεῖν γὰρ ῥαδίως, ἀδύνατον ἦν, τὸν ἔσω φυλαττόμενον· ῥεῖα δὲ ὑπέρθορε, διὰ τὴν νεότητά.

Ver. 476. — Πηλῆα] Vide suprâ ad δ', 265; & ad ζ', 464.

Ver. 478. Μῆνον, τηλύγετον.] Τητέσι, μὴ ἔχουσιν ἕτερον γονεῦσι, μήτε ἔξωσι, γεγεννημένον. *Plutarch.* περί πολυζυγίας. De quali filio immaturè abrepto, pulchrè idem in Παραμυθτικῷ πρὸς Ἀπολλώνιον· Ἄλλ' ὅρα τὸ ἔξω, “ Μῆνος, τηλύγετος, πολλοῖσιν ἐπὶ κτεάτεσσι.” Τίς γὰρ οἶδεν, εἰ ὁ θεὸς πατρικῶς προσιδῶς,

καὶ κηδόμενος τῶ ἀνθρωπείῳ γένει, παραρμύσει τὰ μέλλοντα συμβῆσθαι, προῖχά γ' αὐτῶν τῶ ζῆν αἴματος;

Ver. 479. — ὠπασε] Vide suprâ ad δ', 140.

Ver. 482. — ἐκ ἐθέλεσκας ἄμ' ἄλλῳ.] Οὐκ οἶδε παρὰ Χείρωνι τραπέζῃ αὐτόν. *Schol. Victorian.* Quod tamen hinc non necessariò sequitur. Poruit enim Achilles vel aliâ ætate, vel alias ad artes, Chironi fuisse discipulus. Chironis certè alibi meminit *Homerus*; δ', 219. Immo & Pelei fuisse amicū indicat; π', 141; & τ', 388.

— τὸ μὲν εἰ δύνατ' ἄλλος Ἀχαιῶν Πάλλειν, ἀλλὰ μιν οἶος ἐπίστατο πῆλαι Ἀχιλλεύς, Πηλιάδα μιλίην, τὴν πατρὶ φίλῃ τῇ Χείρῳ

Πηλῷ

Οὐτ' ἐς δαῖτ' ἵεναι, ἔτ' ἐν μεγάροισι πᾶσαδ',
 Πρὶν γ' ὅτε δὴ σ' ἐπ' ἐμοῖσιν ἐγὼ γένασσι καθίσας,
 485 Ὅφρ' τ' ἄσαιμι προταμῶν, ἢ οἶνου ὀπιπλῶν.
 Πολλάκι μοι κατέδδusas ὅππ' εἴθεοσι χιτῶνα,
 Οἷν' ἀποβλύζων ἐν νηπιέῃ ἀλεγεινῇ.
 Ὡς ὅππ' σοι μάλα πόλλ' ἔπαθον, ἢ πόλλ' ἐμόγησα,
 Τὰ φρονέων, ὃ μοι ἔτι θεοὶ γόνον ἐξετέλειον
 490 Ἐξ ἐμοῦ· ἀλλὰ σὲ παῖδα, θεοῖς ὀπιπείκελ' Ἀχιλλεύ,
 Ποιδύμην, ἵνα μοί ποτ' ἀεικέα λοιγὸν ἀμυνῇ.
 Ἀλλ', Ἀχιλλεύ, δάμασον θυμὸν μέγαν· ἔδ' τί σε χρὴ
 Νηλεὺς ἦτορ ἔχειν· σρεπτοὶ δέ τε καὶ θεοὶ αὐτοί,
 Τῶν περ καὶ μείζων ἀρετὴ, τιμὴ τε, βίη τε.
 495 Καὶ μὲν τὰς θυέεσσιν καὶ εὐχολῆς ἀγανῆσι,

“ Neque ad convivium ire, neque in adibus tuis cibum sumere ;

“ Ante quam te meis ego genibus impositum

485 “ Opsonioque satiassem secato-antea, & vinum admovents.

“ Sæpe utique mihi rigasti ad pectora vestem,

“ Vino ex ore ejectato in infantia difficili.

“ Ita tui causa permulta passus sum, & multa laboravi ;

“ Hæc cogitans, quod mihi nequaquam dii prolem perficiebant

490 “ Ex me ipso : sed Te filium, diis par Achille,

“ Adoptabam, ut à me aliquando indignum fatum propulsares.

“ Verum, Achille, doma animum magnum : neque te oportet

“ Immisericordem animum habere : flecti utique solent & dii ipsi,

“ Quorum tamen & major virtus, honorque, potentiaque.

495 “ Ac quidem hos sacrificiis & votis placidis,

Πολλὰ ἐν κορυθῇ. φόνον ἐμμεναι ἡρώεσσιν.

Quin & eo docente, medicinam exercuisse
 Achillem ; v. 829,

— ἐπὶ δ' ὑπὸ φάρμακα πᾶσαι,

Ἐδιδά, τὰ σε προτι φασὶν Ἀχιλλεύος διδιδάχθαι,

Ὁν Χείραν ἐδίδαξε δικαίτατος Κενταύρων.

Videtur utique Phœnix Altior fuisse Achillis,
 Cuius in disciplinis singularibus Magister.

Ver. 484. Πρὶν γ' ὅτε δὴ] Neque unquam
 contentus eras, aut te compressisti, antea quàm,
 vel, nisi quum, &c. Editt. Henr. Stephani &
 Westermaniana aliæque, malè hîc distinguunt ;

— τᾶσθαι Πρὶν γ' ὅτε δὴ — τ' ἄσαιμι,
 — καὶ οἶνον ἐπιπλῶν, Πολλάκι μοι κατέδδusas.
 Quæ interpungendi ratio, cum isto
 ἀσαιμι minùs congruit.

Ibid. — καθίσας] Ita edidit Barnesius.
 Alii καθίσας, minùs rectè. Nam verba istius
 analogiæ, penultimam corripiunt. Vide ad
 v. 140.

Ver. 486. Πολλάκι μοι κατέδδusas] Lo-
 cum hunc vitio dat Scaliger, alique. Ra-
 tionibus, ut mihi quidem videtur, parùm
 idoneis. Πᾶσος enim in hæc re exiguâ in-
 est non exiguum.

Ver. 487. — ἀποβλύζων] De huiusmodi
 ἐμαυτοποιεῖα, vide suprâ ad β', 210 ; ad γ',

363 ; ad δ', 455, 456, & 504.

Ver. 489. — ὃ μοι ἔτι] Vide suprâ ad
 α', 537.

Ver. 491. — ἵνα μοί ποτ'] Καλῶς, ἰδιό-
 μενος τὴν σωτηρίαν Ἑλλήνων. Schol. Victorian.

Ver. 492. — δάμασον θυμὸν μέγαν.]
 Ἄπειρ' Ὀδυσσεὺς εἰπεῖν ἐβλάτατο, (πικρὸν γὰρ
 ἦν,) ἐπὶ δὲ τὸν Πηλεῖα (ver. 255.) ἀπηνεγκέ-
 ταῦτα Φοῖβησι δίδωσιν ἢ τῆς ἀνατροφῆς παρή-
 σια. Ibid.

Ver. 493. — σρεπτοὶ δέ τε καὶ θεοὶ αὐ-
 τοί.] Il'ad. ε', 203, — “ σρεπτοὶ μὲν τὰ
 φρένες ἐσθλὰν.”

Ver. 495. Καὶ μὲν τὰς θυέεσσιν]

— Tu munera supplex

Tende petens pacem : —

Namque dabunt veniam votis, irasque re-
 mittent :

Sed modus orandi qui sit, priùs ordine
 dicam. Georgic. IV, 534.

— Primùm prece numen adora :

— cane vota libens, dominamque
 potentem

Supplicibus supera donis. —

Æn. III, 437.

Νῦν δὲ περὶ τε τῶν ἔργων [τῆς ἡρατικῆς] ρη-
 τείν, καὶ τῶν ὀργάνων ἑα ταύτῃ ἀναγκαῖα.
 Ταῦτα σχεδὸν πάντα ὁ ποιητὴς ὀλίγοις ἰτίσιν

Αα 3

ἑστῶ

- Αοιδῇ τε, κνίασῃ τε, πῶτρα τρωπῶσ' ἄνθρωποι
 Διασόμενοι, ὅτε κέν τις ὑπερβῇ ἢ αἰμάρτη.
 Καὶ γάρ τε Λιταί εἰσι Διὸς κέρει μεγάλοιο,
 Χωλαί τε, ῥυσσαί τε, πῶτρα βλῶπές τ' ὀφθαλμῷ.
 500 Αἴ' ῥά τε ἢ μετόπισθ' Ἀτῆς ἀλέγχεσι κιῶσαι.
 Ἢ δ' Ἀτὴ θεναρή τε ἢ ἀρτίπτῳ· ἔνεκα πάσας
 Πολλὸν ὑπεκπροθέει, φθάνει δέ τε πᾶσαν ἐπ' αἶαν,
 Βλάπτεισ' ἀνθρώπους· αἱ δ' ἐξακέον' ὀπίσσω.
 Ὅς μὲν τ' αἰδέσσε' κέρει Διὸς, ἄσπον ἰσάσας,
 505 Τόνδε μέγ' ἄνησαν, καὶ τ' ἐκλυον εὐξαμένοιο.
 Ὅς δέ κ' ἀνήνη), καὶ τε σερεῶς ἀπτεῖπῃ,
 Δίσπον' δ' ἄρα ταί γε Δία Κρονίωνα κιῶσαι,
 Τῷ Ἀτλῷ αἰμ' ἐπεσθ', ἵνα βλαφθεὶς ἀποτίσῃ.
 Ἀλλ', Ἀχιλῆϊ, πόρε ἢ σὺ Διὸς κέρησιν ἐπεσθ'
 510 Τιμῶν, ἢ τ' ἄλλων περ ὀπιπνάμῳ φρένας ἐσθλῶν.
 Εἰ μὲν γὰρ μὴ δῶρε φέροι, τὰ δ' ὀπίσθ' ὀνομάζει
 Ἀτρεΐδης, ἀλλ' αἰὲν ὀπιζαφελῶς χαλεπαῖνοι,
 Οὐκ ἂν ἐγωγέ σε μιλῶν ἀπορρίψαντα κελοίμην

“ Libamineque, nidoreque, avertunt ab ira homines

“ Supplices, cum quis transgressus fuerit & peccariz.

“ Etenim Preces sunt Jovis filiarum magni,

“ Claudæque, rugosæque, strabæque oculis :

500 “ Quæ etiam & à tergo Noxam curant sequentes.

“ Noxa verò robustaque est, & pedibus-integra; ideo omnes

“ Longe præcurrit, antevertitque omnem per terram,

“ Lædens homines : hæc vero medentur postmodo.

“ Quisquis quidem reverebitur filias Jovis, propius accedentes,

505 “ Hunc valde juvant, & exaudiunt precantem :

“ Qui verò renuerit, & obstinate recusaverit,

“ Precantur tum quidem hæc Jovem Saturnium adeuntes,

“ Eum ut Noxa simul sequatur, quo læsus pœnas-luat.

“ Sed, Achille, da & tu, Jovis filias qui sequatur,

510 “ Honorem, qui & aliorum utique flectit mentes fortium.

“ Si quidem enim minime dona ferret, & alia in futurum nominaret

“ Atrides, sed semper pertinaciter iratus esset,

“ Non equidem te ira abjecta hortarer

ἔπειτα περιέλιπε ποιῶν. — “ Καὶ μὴν τὰς θυ-
 “ ἐέσσι” *Φρ.* *Arist.* de *Republ.* lib. X. Ἀ-
 γύρται δὲ καὶ μάστις ἐπὶ πλεσίῳ θυράς ἰόν-
 τας, πείθουσιν ὥς ἐστι παρὰ σείσι δύναμις ἐκ
 θεῶν ποριζομένη, θυσίαις τε καὶ ἐπιδαιῖς, εἴτε
 τι ἀδίκημα τις γέγονεν αὐτῶ ἢ προγόνων, ἀκεί-
 νθαι μὲν ἡδονῶν τε καὶ ἰσχυρῶν. Τούτοις δὲ
 πᾶσι τοῖς λόγοις μάρτυρας Ποιητὰς ἐπάγονται
 — “ Καὶ τὰς μὲν θυσίαισι καὶ εὐχολαῖς”
Φρ. *Plato* de *Republ.* lib. II.

Ver. 498. Καὶ γάρ τε Λιταί εἰσι] Quàm
 seris personam deceat longa hæc & verbosa
 descriptio, vide suprà ad α, 249 & 260.
 Cæterum quâ ratione, τὲ, & hîc & in sequente
 versu producat; item δὲ, *ver.* 516; vide

suprà ad α, 51.

Ver. 499. Χωλαί τε, ῥυσσαί τε.] *Al.* μυσ-
 τε. Cæterum simili ferè loquendi ratione,
 ac *Homerus* Preces hîc vocat Διὸς κέρει γα-
 λὰς τε ῥυσσάς τε, *Ættripides* mentis malè
 sibi conscia Cogitationes appellat τὰς αἰμα-
 τωποὺς καὶ δρακονταῖδας κόρας. *Orest.* 256.

Ver. 506, 507. Ὅς δὲ, — Δίσπον
 δ'] De vi duplicis istius δὲ, vide suprà ad
 α, 57.

Ver. 508. — ἀποτίσῃ] Producit hæc
 vox penultimam, quippe ex ἀποτίω. Quæ
 enim in ἔω definunt Verba, ea penultimam
 istam in Futuris & Aoristis corripiunt. Vide
 suprà ad α, 140.

Ἀργείοισιν ἀμυνέμεναι, χατέκσι περ ἔμψης·
 515 Νῦν δ' ἄμα τ' αὐτίκα πολλὰ διδοῖ, τὰ δ' ὀπίθεν ἑπέσῃ,
 Ἄνδρες ἧ λίσσεσθ' ὅππωρόηκεν ἀρέσκεις,
 Κεῖνάμην' κ' ἢ λαὸν Ἀχαιϊκόν, οἷτε σοι αὐτῷ
 Φίλτατοι Ἀργείων· ἥ μὴ σύγε μῦθον ἐλέγξῃς,
 Μὴδ' ὁδὸν πῶδας· πρὶν δ' ἔτι νεμεσσητὸν κεχολῶσθαι.
 520 Οὕτω κ' ἥ πρόθεν ἐπὶ βρόμεθα κλέα ἀνδρῶν
 Ἡρώων, ὅτε κέν τιν' ὀπιζάφελ' ἡλόητο ἱκοί,
 Δωρητοὶ τε πέλοντο, πρὸς ἑρρητοὶ τ' ἐπέεσσι.
 Μέννημαι τόδε ἔργον ἐγὼ πάλαί, ἔτι νέον γε,
 ὧς ἦν· ἐν δ' ὑμῖν ἐρέω πάντεσσι φίλοισι.
 525 Κρηῆτες τ' ἐμάχοντο κ' Αἰτωλοὶ μνηστῆρες,
 Ἀμφὶ πόλιν Καλυδῶνα, κ' ἀλλήλους ἐνάριζον·
 Αἰτωλοὶ μὲν, ἀμυνόμενοι Καλυδῶν' ἐραυνῆς·
 Κρηῆτες δ', ἀπαρτίζεσθαι μεμαῶτες ἄρηι.
 Καὶ γὰρ τοῖσι κακὸν χρυσόθρον' Ἀρετῆς ὤρσε
 530 Χωσαμένη, ὃ οἱ ἔτι θαλύσια γυνῶ ἀλώῃς

- “ Argivis auxiliari, quantumvis indigentibus:
 515 “ Nunc verò simul in præsenti multa dat, aliaque in posterum pollicetur:
 “ Viros etiam, qui supplicarent, ad te misit præstantissimos,
 “ Electos per exercitum Achaicum, quique tibi ipsi
 “ Amicissimi Argivorum: horum ne tu orationem asperneris,
 “ Neque pedes, (i. e. iter frustra.) At prius haud reprehendendum, te irata
 “ exarsisse.
 520 “ Sic & priscorum audivimus laudes virorum
 “ Heroum, quando aliquem vehemens ira occupasset,
 “ Donisque placabiles erant, exorabilesque verbis.
 “ Memini hoc factum ego vetus, neutiquam recens,
 “ Quale esset; inter vos autem narrabo omnes amicos.
 525 “ Curetesque pugnabant & Ætoli fortiter-prælium-sustinentes,
 “ Circa urbem Calydon, & se-mutuo interficiebant:
 “ Ætoli quidem, defendentes Calydon amœnam;
 “ Curetes autem, vastare ardentes Marte.
 “ Etenim his malum aureo-folio-sedens Diana excitavit
 530 “ Irata; quod sibi non sacra post-fruges-comportatas in fœcundo-loco agrî

Ver. 517. Κεῖνάμενος.] Vide suprâ ad α', 309, 314, 338; & ad ζ', 434.

Ver. 518. — τῶν μὴ σύγε μῦθον ἐλέγξῃς, Μὴδ' ὁδὸν πῶδας.] Horum tu neque orationem, neque legationem; nec quid dixerint, nec quid fecerint tanti viri, itinere ad Te suscepto; asperneris.

Ver. 519. — πρὶν δ' οὕτι νεμεσσητὸν κεχολῶσθαι.] Non, antè quàm dona daret Agamemnon, sed antè quàm oblatæ eum injuriæ poeniteret. Scilicet Achilles hîc non commodi & utilitatis rationem duxit Phœnix, sed honoris. Ut rectè annotavit Domina Dacier.

Ver. 520. — τῶν πρὸθεν ἐπιβρόμεθα κλέα ἀνδρῶν Ἡρώων.]

— heroum laudes, & facta parentis, Virg. Eclog. IV, 26.

Ver. 523. Μέννημαι τόδε ἔργον ἐγὼ πάλαί] Nam memini Hefiones visentem regna—
 En. VIII, 157.

Οἰκεῖον δὲ διδασκάλω, ἐκ τῶν παλαιῶν σωρο-
 νίζειν τοὺς νέους. Schol. Victorian. Porro, quàm
 deceat Senis personam longa hæc & verbosa
 narratio, jam antea sæpè annotavimus.

Ver. 525. Κρηῆτες τ' ἐμάχοντο καὶ Αἰτω-
 λοι] “ Narrare verò — quis Significantius
 “ potest, quàm qui Curetum Ætolorumque
 “ prælium exponit? Quintilian. lib. X,
 cap. I.

Ver. 528. — μεμαῶτες] Vide suprâ ad
 β', 818; & ad ζ', 464.

- Οἶνός τις ῥέξ· ἄλλοι δὲ θεοὶ δαίνυνθ' ἐκατόμβας·
 Οἷον δ' ἔκ' ἔρρεξε Διὸς κῆρυ μέγαλοιο,
 ἥ λάθεται, ἥ δὲ ἐνόησεν· αἶσατο δὲ μέγα θυμῷ.
 ἥ δὲ χολωσαμένη, δῖον γένετο, ἰοχέαιρα,
 535 ὦρσεν ὅππῃ χλάνῳ σιῶν ἄγχιον, ἀργιόδοινα,
 ὅς κ' ἀπὸ πολλῶν ἔρδεσκεν, ἔθων Οἰνῆος ἀλῶν.
 Πολλὰ δ' ὅγε προθέλυμνα χαμαὶ βάλε δένδρεα μακρὰ
 αὐτῆσιν ῥίζησι, καὶ αὐτοῖς ἀνθεσὶ μῆλων.
 Τὸν δ' υἱὸς Οἰνῆος ἀπέκλειεν Μελέαγρος,
 540 Πολλέων ἐν πολίων θηρήτορας ἀνδρας ἀγέρας,
 καὶ κύνεας· ἔμην γάρ κ' ἐδάμην παύροισι βροτοῖσι·
 τόσσος ἔγωγε, πολλὰς δὲ πυρῆς ἐπέβησ' ἀλεγεινῆς.
 ἥ δ' ἀμφ' αὐτῷ θῆκε πολὺν κέλαδον καὶ αὐτῷ,
 ἁμφὶ σὺν κεφαλῇ καὶ δέρματι λαχνηέντι,
 545 Κερήτων τε μεσηγυρὶ καὶ Αἰτωλῶν μεγαθύμων.

- " Oeneus fecisset: Alii utique dii epulati-erant hecatombas;
 " Soli vero non *facta* fecit Jovis filiae magni,
 " Sive oblitus est, sive non advertit: devius-erat certe multum animi.
 " Illa itaque irata, Jovis genus, sagittis-gaudens,
 535 " Immisit sylvestrem Aprum, ferum, candidis dentibus,
 " Qui damna multa patravit, frequentans Oenei agrum:
 " Multas utique ille alias super-alias humi prostravit arbores altas
 " Cum ipsis radicibus, & ipsis floribus pomorum.
 " Hunc autem filius Oenei occidit Meleager,
 540 " Multis ex urbibus venatoribus viris congregatis,
 " Et canibus; non enim domitus fuisset paucis hominibus;
 " Tantus erat, multisque adeo rogum ascendere-fecit tristem.
 " Illa verò (*Diana*) circa ipsum excitavit magnum tumultum & bellum,
 " Pro suis capite & pelle hirsuta,
 545 " Curetasque inter & Aetolos magnanimos.

Ver. 531, 532. — ῥέξ. — ἔρρεξε.] Vide
suprà ad α, 444.

Ver. 533. ἥ λάθεται, ἥ δὲ ἐνόησεν.] Ἦτοι
ἐνόησας θυσαί, ἐπὶ λάθεται· ἥ δὲ ὅλας ἐπενόη-
σεν. Schol. Ceterum, ἥ οὐκ, in unam hanc
syllabam coalescit; quomodo & suprà, ε, 349.

ἥ οὐκ αἰς. ὅτι —————;

Et apud Euripidem,

ἥ οὐκ ἀξιοχρεώσῃ δὲ θεὸς ἀναρέοντί μοι;

Orest. 597.

Similiter, Φεῦ δ', apud eundem,

Φεῦ δ' μήτε, ἥ τις ἐκ τυραννικῶν δόμων.

Hecub. 55.

Notandum tamen, istud ἥ, in interrogativis
sapius, quàm in *disjunctivis*, cum sequente
Vocali coalescere solere; vide ad ε, 349.
Quare in Schol. *Victorian.* scriptum est, ἥ
λάθεται, ἥ οὐκ ἐνόησεν. — Quod tamen
longè minùs eleganter est dictum. Nam
λάθεται, propriè est, *alium latere*; λαθέσθαι,
latere seipsum, hoc est, *oblivisci*.

Ibid. — αἶσατο δὲ] De voce, αἶσατο,
vide suprà ad ver. 116. Alii hinc legunt

αἶσατο δὲ. Quod tamen nihil opus.

Ver. 534. — δῖον γένος,] De *Diana* ac-
cipiunt plerique; ut sit videlicet, *Διὸς θυ-
γάτηρ*. At Schol. *Victorian.* ad *Achillem* re-
ferunt, ut sit idem scilicet ac, *διογενής* pro-
pterea quod Poëta hanc compellationem
δέποτε ἐπὶ θεῶν τάσσει.

Ver. 535. ὦρσεν ἐπὶ.] Ἐπαῶσι. Cete-
rùm *Aristoteles*, de *historiâ Animalium*, lib.
VI, cap. 28, locum hunc isto modo citat:
Θρέψεν ἐπὶ χλοῦνιν σὺν ἄγχιον· οὐδ' ἐκείναι
Θηρὶ γε σιτογάτῳ, ἀλλὰ πρὶν ὕληντι.
Quæ lectio & παρὰ τῷ Γεωγράφῳ εὑρεται, no-
tante *Eustathio*.

Ver. 536. — ἔθων Οἰνῆος ἀλῶν.] Οἰκία
τιμωρία, τῷ περὶ καρποῦς ἡμαρτηκοσι. Schol.
Victorian. Ἐπὶ τοῦτοις ἰστέον καὶ αἰς διαρίων
λέγεται τὸ ἔθων τοῦ ἔθων, αἰς τὸ κατὰ τὴν
τῶ ἔθων. *Eustath.*

Ver. 539. Τὸν δ' υἱὸς Οἰνῆος] Vide ad ε,
51. Nec omnino audiendus *Barnezius*; qui,
potest, inquit, *zutiūs legi*, Τὸν δ' Οἰνῆος υἱός.

Ver. 543. ἥ δ'] Ἀστειμῖς.

ἔτι.

- Ὀφρα μὲν ἔν Μελέαγρῳ ἀρητίφιλῳ πολέμιζε,
 τόφρα δὲ Κηρήτεσι κακῶς ἦν· ἔδ' ἐδυῶντο
 Τείχεῳ ἐκλοσθεν μίμνειν, πολέες περ ἐόντες.
 Ἄλλ' ὅτε δὴ Μελέαγρον ἔδυ χόλῳ, ὅσε κὶ ἄλλων
 550 Οἰδάνει ἐν σήθεσι νόον πύκα περ φρονεόντων,
 (Ἦτοι ὁ, μητεὶ Φίλῃ Ἀλθαΐῃ χωόμενῳ κῆρ,
 Κεῖτο παρὰ μνηστῇ ἀλόχῳ, καλῇ Κλεοπάτρῃ,
 Κέρῃ Μαρπίσσης καλλισφύρε Εὐηνίνης,
 Ἰδew δ', ὅς κάρτισθ' Ὀπικθονίων γῆρετ' ἀνδρῶν
 555 Τῶν τότε, καὶ ῥα ἀνακλῆθ' ἐναυλίον εἶλετο τόξον
 Φοῖβε Αἰόλων, καλλισφύρε εἵνεκα νύμφης·
 Τὼ δ' ἐπὶ τὸ ἐν μεγάροισι πατήρ κὶ πότνια μήτηρ
 Ἀλκυονίδω καλέεσκον ἐπώνυμον, ἔνεκ' ἄρ' αὐτῆς
 Μήτηρ, Ἀλκυόνθ' πολυπενθέθ' οἶτον ἔχουσα,
 560 Κλαῖ', ὅτε μιν ἐκάεργ' ἀνὴρ πασε Φοῖβ' Αἰόλων.
 Τῇ ὄγε παρκατέλεκτο, χόλου θυμαλγέα πῶσων,

“ Quamdiu igitur Meleager bellicosus pugnabat,

“ Tamdiu utique Curetibus male erat; neque poterant

“ Moenia extra manere, multi quamvis essent.

“ At quando jam Meleagrum subiit ira, quæ & aliorum

550 “ Inflat in pectoribus mentem, probe licet sapientium;

“ (Nempe ille, matri suæ Althææ iratus corde,

“ Jacebat apud legitimam uxorem, pulchram Cleopatram,

“ Filiam Marpissæ pedibus-elegantis Euenines,

“ Idæque, qui fortissimus inter terrestres fuit viros,

555 “ Eorum qui tunc erant; utique contra regem sumpsit arcum

“ Phœbum Apollinem, pedibus-elegantis gratia nymphæ:

“ Illam autem (Cleopatram) tunc in ædibus pater & veneranda mater

“ Alcyonen vocabant cognomine, quod ipsius

“ Mater, Alcyonis lucuosæ, fatum habens,

560 “ Flebat, quando ipsam longe-jaculans rapuit Phœbus Apollo.

“ Huic is (Meleager) accubabat, iram tristem coquens,

Ver. 547. Τόφρα δὲ] Tamdiu utique. Quod cum non videret Barnesius, pessimè edidit Τάφρα, contenditque παρέλκειν τὸ Δέ. Quod in hujusmodi vocabulis non fert linguæ Græcæ ratio.

Ibid. — οὐδ' ἐδύναντο Τείχεος ἐκτοσθεν μίμνειν.] Castra ipsi sua tueri non poterant, neque Urbem expugnare.

Ver. 551 — 568. (Ἦτοι — ἔχουσα.)] Versus hosce octodecim in Parenthesin inclusi, & ipsam aliis interjectis Parenthesibus intricatam. Id quod tantum abest ut Scriptori luculentissimo, & suprà omnes perspicuo, vertendum sit vitio; ut contrà summo hîc, si usquam aliàs, artificio, verbosam illam & senilem narrandi rationem, in Phæacis personâ, depinxerit. Propius tamen videtur aliter sensisse. Vide infra, ad λ', 687.

Ver. 552. — καλῇ] Vide suprà ad β', 43.

Ver. 554. Ἰδew.] Pronuntiabatur Ἰδew, vel Ἰδς.

Ver. 555. Τῶν τότε.] Ἐπαινετέον τὸ ἀκριβές περὶ τὴν ἐκάστῃ ἡθοιοῖαν· Ὁ μὲν Φοῖνιξ, κάρτισον εἰπὼν τὸν Ἰδαν, ἵνα μὴ δόξῃ καὶ τοῦ Ἀχιλλέως αὐτὸν προτετιμυκέναι, ἐπήνεκε τὸ, “ τῶν τότε.” Schol. Victorian.

Ver. 556. — νύμφης.] Marpissæ, uxoris suæ.

Ver. 557. Τὴν δὲ] Cleopatram, filiam suam.

Ver. 559. Μήτηρ] Marpissæ.

Ver. 560. — μιν] Vide ad α', 51. Ceterum, pro Κλαῖ', ὅτε μιν, fuerunt qui legent, Κλαῖεν ὁ μιν.

Ibid. — ἀνὴρ πασε] Vide suprà ad α', 140.

Ver. 561. Τῇ ὄγε.] Huic Cleopatρæ, Meleager.

Ibid. — παρκατέλεκτο.] Vide suprà ad β', 515.

Ver.

- Ἐξ ἀρέων μητρὸς κεχολωμένος, ἥ ῥα θεοῖσι
 Πόλλ' ἀχέουσ' ἤρξατο, κασιγνήτιο φόνοιο.
 Πολλὰ δ' ἢ γαῖαν πολυφόρβῳ χερσὶν ἀλοία,
 565 Κικλήσκουσ' Αἰδῶν ἢ ἐπαινὶν Περσεφόνειαν,
 Πρόχυν καθεζομένη, δάοντο δ' δάκρυσι κόλποι,
 Παιδὶ δόμῳ θάνατον· τ' δ' ἡεροφοῖτις Ἑρμνὺς
 Ἐκλυεν ἐξ Ἑρέβουσφιν, ἀμείλιχον ἦτορ ἔχουσα.)
 Τῶν δ' τὰχ' ἀμφὶ πύλας ὄμαδ' ἢ δ' αὖθις ὄρωρες,
 570 Πύργων βαλλομένων· τὸν δ' ἐλλίσσοντο γέροντες
 Αἰτωλῶν, πέμπον δ' θεῶν ἱερῆας ἀρίστους,
 Ἐξελθεῖν ἢ ἀμύναι, ὑποχόμῃσι μέγα δῶρον·
 Ὅπωςθι πῖστότατον πεδίον Καλυδῶν' ἔρηννης,
 Ἐνθα μιν ἦνωγον τέμν' ὡς περικαλλές ἐλέσθαι,
 575 Πενήκοντόγυον· τὸ μὲν ἡμῖσιν, οἶνοπέδοιο.
 Ἥμισυ δ' ἢ, φίλῳ ἄροσιν πεδίοιο ταμέσθαι.
 Πολλὰ δέ μιν λιτάνειε γέρον ἱππηλάτα Οἰνῶς,

“ Propter diras matris iratus, quæ utique diis

“ Multum dolens supplicabat, fraternæ cædis causa :

“ Multum autem & Terram almam manibus verberabat,

565 “ Invocans Plutonem & horrendam Proserpinam,

“ In-genua confidens, (rigabantur autem lachrymis sinus,)

“ Ut filio darent mortem; hanc autem per-tenebras-vagans Erinnyes

“ Exaudivit ex Erebo, implacabile cor habens.)

“ Horum vero tum confestim ad portas tumultus & strepitus excitabatur,

570 “ Turribus percussis: illum autem supplices orabant senes

“ Ætolorum. mittebantque deorum sacerdotes lectissimos,

“ Ut-exiret & propulset hostes, polliciti magnum donum :

“ Ubi scilicet pinguisimus erat ager Calydonis amœnæ,

“ Ibi eum jusserunt prædium perpulchrum eligere,

575 “ Quinquaginta jugerum : dimidium quidem, vitiferi foli :

“ Dimidium autem, non-confiti arabilis agri separatim-accipere.

“ Multum item eum obsecrabat senex equum-agisator Oeneus,

Ver. 562. Ἐξ ἀρέων] Pronuntiabatur ἀρέων·
 ut rectè observavit *Barnesius*. Nam ἀρή
 (hoc significatu,) ἀριστες, ἀράμαι, primam
 producunt.

Ibid. — ἥ ῥα] Quæ utique. Nam ad
 sententiam nullo modo supervacaneum est
 istud, ῥα.

Ver. 564. — Γαῖαν — χερσὶν ἀλοία.]
 Εὐχονται οἱ ἥρωες τοῖς μὲν Οὐρανίοις θεοῖς,
 Ἄνω τὰς

Χεῖρας ἀτίσχοντες, μεγὰρ εὐχετόωντο ἑκάστος.
 τοῖς δὲ Θαλασσίοις,

Πολλὰ δὲ μητρὶ εἰλὴ ἤρξατο, χεῖρας ὀρεγνύς,
 εἰς Θάλασσαν δηλονότι· τοῖς Καταχθονίοις δὲ,
 κόπιόντες τὴν γῆν, ὡς ἐνθάδε φησί. *Schol.*

Ver. 565. Κικλήσκουσ' Αἰδῶν]

Luctificam Alecto dirarum ab sede Icto-
 rum

Infernisque ciet tenebris; cui tristia bella,
 Ixque insidiæque & crimina noxia, cordi.

Æli. VII, 324.

Ver. 568. — ἔχουσα.] Vide suprâ ad ver.

553.

Ver. 569. Τῶν δὲ.] *Meleagri populatῖκος*,
Ætolorum.

Ibid. — δάοντο] Vide suprâ ad β', 210;
 ad γ', 363; & ad δ', 455, 456, 504.

Ibid. — ὄρωρες.] Vide suprâ ad β', 810.

Ver. 570. — τὸν δ' ἐλλίσσοντο] Vide
 suprâ ad ζ', 45. *Al.* τὸν δ' ἐλλίσσαντο, & τὸν
 δὲ λίσσαντο. Quæ & ipsa ferri possunt; vide
 ad α', 52.

Ver. 573. Ὅπωςθι πῖστότατον πεδίον]
 Insuper id campi, quod rex habet ipse La-
 tinus. *Æli.* IX, 274.

Ver. 574. — ἦνωγον] Vide suprâ ad
 δ', 322.

Ver. 576. — Φίλῳ ἄροσιν] Τὴν ἀρο-
 σίαν χεῖραν. *Schol.*

Ver. 577. — ἱππηλάτα] Vide suprâ
 ad α', 175.

οὐδ' ἐπεμβεβαὼς ὑψηρεφέῃ θαλάμοιο,
 Σείων κολλητὰς σανίδας, γενέμῃ ἱόν.
 580 Πολλὰ δ' ἔτινδε κασίγνη) καὶ πότνια μήτηρ
 Ἑλλιάσωνθ'. ὃ δ' μᾶλλον ἀναίνετο· πολλὰ δ' ἑταῖροι,
 οἳ οἱ κεδνότατοι καὶ φίλτατοι ἦσαν ἀπάντων.
 Ἄλλ' ἔδ' ὥς τ' ἄνδρ' ἐνὶ στήθεσιν ἔπειθον,
 Πρὶν γ' ὅτε δὴ θαλάμῳ πύκα βάλλετο, τοὶ δ' ὅππ' ἐπύργων
 585 Βαῖνον Κερήτες, καὶ ἐνέπρηθον μέγα ἄστυ.
 Καὶ τότε δὴ Μελέαγρον εὐζώνῳ ᾤχετο
 Λίaset' ὀδυρομένη, καὶ οἱ κατέλεξεν ἅπαντα
 Κήδε', ὅσ' ἀνθρώποισι πέλει, τ' ἄστυ ἀλώη.
 Ἄνδρες μὲν κτείνουσι, πόλιν δέ τε πῦρ ἀμαθιῶν.
 590 Τέκνα δέ τ' ἄλλοι ἄγχοι, βαθυζώνες τε γυναικας.
 Τ' δ' ὡρίνετο θυμὸς ἀκρόνῳ κακὰ ἔργα.
 Εἴ δ' ἰέναι, χρόν' δ' ἐνὶ ἐδύσατο παμφανόωντα.
 Ὡς ὁ μὲν Αἰτωλοῖσιν ἀπήμυνεν κακὸν ἥμαρ,

“ Limine conscenso altum-tectum-habentis thalami,
 “ Quatiens conglutinatos asseres, suppliciter-orans filium:
 580 “ Multum etiam eum sorores & veneranda mater
 “ Orabant; ille autem magis recusabat: Multum & focii,
 “ Qui ei charissimi & amicissimi erant omnium:
 “ Sed ne sic quidem ejus animum in pectoribus flecebant,
 “ Antequam jam thalamus frequenter percuteretur, ipſique turres
 585 “ Conscenderent Curetes, & incenderent magnam urbem:
 “ Tum vero demum Meleagrum eleganter-cincta uxor
 “ Orabat lugens, & ei recensuit omnia
 “ Mala, quaecunque hominibus contingunt, quorum urbs capta-fuerit:
 “ Viros quidem occidunt, urbem autem ignis in-cineres-redigit;
 590 “ Liberosque alii abducunt, & profunde-fuccinētas mulieres.
 “ Hujus autem tum motus est animus audientis ſæva facta:
 “ Perrexeratque ire, corporeque arma induit colluentia.
 “ Sic ille quidem ab Ætolis propulſavit malum diem,

Ver. 580. — κασίγνηται.] *Al.* κασίγ-

Ver. 581. Ἑλλιάσωνθ'.] Vide suprā ad ζ',

Ver. 585. — ἐνέπρηθον.] Jamjam in-

Ver. 588. Κήδε', ὅσ' ἀνθρώποισι πέλει.]

Ver. 589, 590. Ἄνδρες μὲν κτείνουσι, —

Ver. 592. — ἐδύσατο.] *Al.* ἐδύσατο.

Sed nihil opus; Nam ἐδύσατο secundam

Ver. 592. — ἐδύσατο.] *Al.* ἐδύσατο.

Sed nihil opus; Nam ἐδύσατο secundam

Ver. 592. — ἐδύσατο.] *Al.* ἐδύσατο.

Sed nihil opus; Nam ἐδύσατο secundam

Ver. 592. — ἐδύσατο.] *Al.* ἐδύσατο.

Sed nihil opus; Nam ἐδύσατο secundam

Ver. 592. — ἐδύσατο.] *Al.* ἐδύσατο.

Sed nihil opus; Nam ἐδύσατο secundam

Ver. 592. — ἐδύσατο.] *Al.* ἐδύσατο.

quod hodie legimus, Ἄνδρες μὲν κτείνουσι
 legisse olim (aut memoriter citasse) *Aristo-*
telem, Λαοὶ μὲν φθινύθουσι. Uberius de hoc
 loco *Hermogenes*: Πάσης πόλεως εἶπε [Ὀμη-
 ρος] πόρηνσιν ἐν δυσὶν ἔπεισιν. — Τὰ μεγάλα
 τῇ βραχύτητι τῆς ἑρμηνείας φυλάττει μεγάλα,
 τῆς συντομίας τὸ μέγεθος αὐτοῖς διασωζέσθαι
 τὰ δὲ σμικρὰ καὶ φαῦλα [vide suprā ad ver.
 210; item α', 433 — 439,] τῇ περιβολῇ τῶν
 λόγων μέγεθος προσλαμβάνει. Ταῦτα ποιεῖ
 Δημοσθένης, καὶ ἔτω τραγαδιῇ Φακίων ἀλασιν,
 ἔθρους ὄλου, ἐν ὀλίγοις ῥήμασι λέγων· “ Ἡνὶδ' ὅ
 “ οἰκίας κατέσκαμμένας, τείχη περιηρημένα,
 “ χάραν ἔρημον τῶν ἐν ἡλικίᾳ, γυναῖκα δὲ καὶ
 “ παιδάριον ὀλίγα, καὶ πρεσβύτας ἀνθρώπους
 “ οἰκίρας.” Μονονουχὶ παρέφρασε τὸ Ὀμηρι-
 κόν. Cap. XXXIII, Περὶ μεθόδου διάνοις.

Ver. 592. — ἐδύσατο.] *Al.* ἐδύσατο.
 Sed nihil opus; Nam ἐδύσατο secundam
 producit.

Ver.

- Εἶξας ὦ θυμῷ· τῷ δ' ἔκετι δῶρ' ἐτέλεσαν
 595 Πολλά τε καὶ χαρίεντα· κακὸν δ' ἤμυνε καὶ αὐτῶς.
 Ἀλλὰ σὺ μὴ μοι ταῦτα νόει φρεσὶ, μηδὲ σε δαίμων
 Ἐνταῦθα τρέψειε, φίλῳ· κάκιον δέ κεν εἴη
 Νηυσὶν καιομένῃσιν ἀμυνέμεν· ἀλλ' ὅππῃ δώροισι
 Ἔρχεο· ἴσον γάρ σε θεῷ τίσχουσιν Ἀχαιοί.
 600 Εἰ δέ κ' ἄτερ δῶρων πόλεμον φθισήνορχε δῦης,
 Οὐκ ἔθ' ὁμῶς τιμῆς ἔσεαι, πόλεμόν περ ἀλαλκύν.
 Τὸν δ' ἀπαμειβόμενός τε προσέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς·
 Φοῖνιξ, ἄτλα, γεραίε, διοτρεφές, ἔτι με ταύτης
 Χρεῶ τιμῆς· φρονέω ὃ τέλειμ' ὅδ' Διὸς αἴση,
 605 Ἦ μ' ἔξει πῶρ' ἢ νηυσὶ κορωνίσιν, εἰσὶν' αὐτμῇ
 Ἐν στήθεσσι μένη, καὶ μοι φίλα γένατ' ὀρώρη.
 Ἄλλο δέ περ ἔρέω, σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῆσι·
 Μὴ μοι σύγχει θυμὸν ὀδυρόμενός τε καὶ ἀχόων,

- “ Obsecutus suo animo: ei autem non deinceps dona persolverunt
 595 “ Multaque & pulchra: malum tamen depulit etiam sic.
 “ Atqui tu ne mihi ista cogites in animo, neque te daemon
 “ Istuc vertat, amice: Pejus autem esset
 “ Navibus demum incensus te ferre auxilium: Sed nunc accepta conditione
 “ donorum
 “ Veni: æque enim te ac deum honorabunt Achivi.
 600 “ Quod si tandem fine donis pugnam viros-perdentem inieris,
 “ Non tum æque in honore eris, bellum quamvis propulsaveris.
 Hunc autem respondens allocutus est pedibus velox Achilles;
 “ Phœnix, pater, senex, Jovis alumne, minime mihi hoc
 “ Opus est honore: puto enim me honoratum fore Jovis voluntate,
 605 “ Qui honor me consequetur apud naves recurvas, dum spiritus
 “ In pectoribus maneat, & mihi mea genua moveantur.
 “ Aliud autem tibi dicam, tu vero in animo reconde tuo:
 “ Ne mihi turba animum, flens & mœrens,

Ver. 594. Εἶξας ὦ θυμῷ.] Schol. Victor.
 in plerisque optima, alique ferè, hoc ita acci-
 piunt, ut dicatur Meleager vel jam olim,
 (πάλαι, & νῦν, antequam suis opitularetur,
 ἵνα habenas dedisset; vel nunc demum, quum
 suis opitularetur, rationi (τῷ ἐπιλογισμῷ)
 fuisse obsequutus. Sed neutrum fert linguæ
 Græcæ ratio. Εἶξας τῷ θυμῷ, necessariò
 est, jam tum quum suis opitularetur, animos
 sibi incitans, animo incitato demum habenas
 dans, effusis habenis hostem invadens;

σὺ δὲ σὺ μεγάλῃστοι θυμῷ

Εἶξας, ——— ver. 109, hujus libri.

——— τὸν δεξιὸν ἵππον

Κέναι ὁμοκλήσας, εἶξαι τὲ οἱ ἡνία χερσίν.

ψ, 336.

——— βῆν καὶ ἀγῶνι θυμῷ

Εἶξας, εἰς' ἐπὶ μῆλα βροτῶν. ——— α', 42.

——— irarumque omnes effundit habenas.

Æn. XII, 499.

Ver. 600. Εἰ δέ κ' ἄτερ δῶρων] Quod si
 tandem invitè & necessitate coactus &c.

Ibid. ——— φθισήνορχα] Vide supra ad
 6', 833.

Ver. 601. ——— ὁμῶς τιμῆς] Eadem
 loco honoris. Al. ὁμῶς τιμῆς, quod est
 μῆσις: Quâ ratione alibi dicitur, καὶ χρεῶ
 τιμῆντα ———, σ', 475.

Ver. 602. ——— πόδας ὠκὺς] Vide supra ad
 α', 58.

Ver. 603. ——— ἄτλα,] Inepitè admodum
 ex Heinsio Barnesius vocabulum hoc, ac
 Hebraicum esset, ἄν, Latine reddit.

Ibid. ——— ἔτι με ταύτης Χρεῶ τιμῆς.] Vide
 infra ad κ', 43.

Ver. 604. ——— τετιμῆσθαι Διὸς αἴση.
 Πιδανῆς, τῇ παρὰ τῷ Ἀγαμέμνονος τιμῇ
 ἀντέθηκε τὴν παρὰ τῷ Διὸς. Schol. Victor.

Ver. 605. ——— εἰσὶν' αὐτμῇ]

——— dum spiritus hos reget armis.

Æn. IV, 336.

Ver. 607. ——— σὺ δ' ἐνὶ φρεσὶ βάλλεο σῆσι]

Vide supra ad α', 297.

Ver. 608. Μὴ μοι σύγχει θυμὸν]

Dein

- Ἀτρεΐδῃ ἥρωϊ Φέρον χάριν· ἔδ' ἐτί σε χρὴ
 610 Τὸν Φιλέειν, ἵνα μὴ μοι ἀπέχθῃαι Φιλέουσι·
 Καλὸν τοι σὺν ἐμοὶ τὸν κήδειν, ὅς κ' ἐμε κήδῃ·
 Ἴσον ἐμοὶ βασιλεύει, ἢ ἡμισυ μείρεο τιμῆς.
 Οὔτοι δ' ἀγγελέεσι, σὺ δ' αὐτῷ λέξεο μίμων
 Εὐνῇ ἐνὶ μαλακῇ· ἅμα δ' ἡοῖ Φαινομένηφι
 615 Φρασόμεθ', ἢ κε νεώμεθ' ἐφ' ἡμέτερ', ἢ κε μένωμεν.
 Ἦ, ἢ Πατρόκλω ὄγ' ἐπ' ὀφρύσι νόσσε σιωπῇ,
 Φοῖνικι σφρέσαι πυκινὸν λέχθ', ὄφρα τάχιστα
 Ἐκ κλισίης νόσοιο μεδοίατο. Τοῖσι δ' ἄρ' Αἴας
 Ἀντίθεος Τελαμωνιάδης μὲν μῦθον ἔειπε·
 620 Διογχεὺς Λαερτιάδῃ, πολυμήχαν' Ὀδυσσεύ,
 Ἰομῆν· ἔ γάρ μοι δοκεῖ μύθοιο τελευτῇ
 Τῇ δέ γ' ὁδῷ κερυνέεσθ' ἀπαγγεῖλαι ἢ τάχιστα
 Χρὴ μῦθον Δαναοῖσι, ἢ ἔκ ἀγαθὸν περ ἐόντα,
 Οἳ παρ νῦν ἔα' ὀπιδέγμενοι· αὐτὰρ Ἀχιλλεύς
 625 Ἀγχιον ἐν σήθεσσι θέτο μεγαλήτορα θυμὸν,

- “ Attridæ heroi gratificans : neutiquam te convenit
 610 Ἴstum amare, ut ne mihi odio sis *te nunc amanti* :
 “ Decet te mecum eum angere, qui me angat :
 “ Æqualiter mecum regna, & dimidium fortire honoris.
 “ Ἰδὲ autem renunciabunt ; tu vero hic cubato remanens
 “ Lecto in molli : simul autem atque aurora illuxerit,
 615 “ Consultabimus, an redeamus ad nostra, an maneamus.
 Dixit, & Patroclo hic superciliis annuit tacite,
 Phœnici ut sterneret densum lectum, ut citissime
 E tentorio de reditu cogitarent. Inter hos autem Ajax
 Deo-par Telamonius verba fecit ;
 620 “ Nobilissime Laertiade, solertia-pollens Ulysse,
 “ Abeamus ; non enim mihi videtur sermonis *nostræ* exitus
 “ Hac quidem via perficiendus ; renunciare autem citissime
 “ Oportet responsum Danaïs, etiamsi non lætum sit,
 “ Qui utique nunc sedent expectantes : sed Achilles
 625 “ Trucem in pectoribus reposuit superbum animum,

Define meque tuis incendere teque que-
 relis. *Æn.* IV, 360.

Ibid. — ὀδυρόμενος καὶ ἀχέων.] *Al.* —
 σφιδασσιν ἀχέων.

— lachrymansque gemenisque.

Æn. XI, 150.

Ver. 610. — ἵνα μὴ μοι] *Vulg.* ἵνα μὴ
 μοι. Sed, μοι, ἐχρὴν ὀρθοτορεῖν, ἵνα ἀντιδια-
 βάλῃται Ἀγαμέμνονι. *Schol. Victorian.*

Ver. 611. Καλὸν] *Vide* *suprà* ad β', 43.

Ver. 613. — λέξεο.] *Vide* *suprà* ad β',
 115 ; & ε', 109.

Ver. 615. Φρασόμεθ'] *Vide* *suprà* ad α',
 140.

Ibid. — ἢ κε μένωμεν.] *Vide* *suprà* ad
 α', 399.

Ver. 618. — Τοῖσι δ'] *Malè* *Barne-*
ius, Τοῖσι δ'. *Vide* *suprà* ad γ', 200 ; &
 δ', 160.

Ver. 621. Ἰομῆν· ἔ γάρ μοι.] Ὁ μὲν Φοί-
 νιξ τέχνη χρῆται. — Ὁ δὲ γε Αἴας, ἀπλῶ-
 στατος ὢν, βαθύτατος ἐν τοῖς λόγοις πάντων
 ἐστίν· ἀνίσταται γὰρ, ὡς ἐρηγίζομενος, καὶ ἀξιώ-
 μῃ κέτι μὴδὲ διαλέγεσθαι, καὶ λέγει, —
 Οὗτος ἐν ὁ λόγος δεικνυσιν, ὅτι καὶ τῆς ἀπλότη-
 τος προσποίησις, σχήματος ἔργον ἐπιτελεῖ.
Dionys. Halicarn. lib. qui inscribitur Τέχνη,
cap. IX. Οἱ δ' εἰσὶ ρήτορες· Ὀδυσσεύς, συ-
 νετὸς, πανῆργος, θεραπευτικός· Ἀχιλλεύς, θυ-
 μικός, μεγαλόφρων· Φοῖνιξ, ἡθικός, παρῶς, παι-
 δευτικός· Αἴας, ἀνδρείος, σεμνὸς, μεγαλόφρων,
 ἀπλῶς, δυσκίνητος, βαδύς· εἰ δὲ παρ κινήσειν,
 ἐπικαίρως, εὐσέχως, διὰ βραχέων φησίν. *Schol.*
Victorian.

Ver. 624. — ποτιδέγμενοι] *Al.* προτι-
 δέγμενοι. Quod perinde est.

Ver. 625. — θέτο μεγαλήτορα] *Quà* *ra-*
tionē;

Σχέτλιϑ, ἔδ'ε μετατρέπεϑ Φιλότηϑ ἑταίρων,
 Τῆς, ἥ μιν πρὸς νηυσὶν ἐτίομεν ἔσοχον ἄλλων.
 Νηλῆς· ἢ μὲν τίς τε κασιγνήτιο Φόνοιο
 Ποινῶ, ἥ δ' παιδὸς ἐδέξατο τεθνηϊῶτ'.

630 Καί ρ' ὁ μὲν ἐν δῆμῳ μένει αὐτῶ, πόλλ' ἄποτίσας,
 Τῶ δ' ἐρητύεϑ κρηδίῃ ἢ θυμὸς ἀγῆνωρ,
 Ποινῶ δεξαμένω· σοὶ δ' ἄλληκλόν τε κακόν τε
 Θυμὸν ἐνὶ στήθεσσι θεοὶ θέσαν, εἵνεκα κέρης

635 Ὀῆς· νῦν δέ τοι ἐπὶ πείρα παρίχομεν ἔσοχ' αἰείσας,
 Ἄλλὰ τε πόλλ' ὅππῃ τῆσι· σὺ δ' ἵλαον ἐνθεο θυμόν.
 Αἰδεσσαι ἢ μέλαθρον· ὑπερόφιοι δέ τοι εἰμὲν
 Πληθύϑ ἐκ Δαναῶν, μέμαμεν δέ τοι ἔσοχον ἄλλων
 Κήδισοί τ' ἔμεναι ἢ φίλτατοι, ὅσοι Ἀχαιοί.
 Τὸν δ' ἀπαμειβόμεν προσέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς·
 640 Αἶαν διογῆρες, Τελαμώνιε, κοίρανε λαῶν,
 Πάντα τι μοι χρὲ θυμὸν εἴσαιο μυθήσασθ·
 Ἄλλὰ μοι οἰδάνεϑ κρηδίῃ χόλῳ, ὅππότε ἑκείνῃ

“ Durus, neque rationem-habet amicitiae fodalium,

“ Illius, qua eum apud naves honorabamus supra ceteros :

“ Immisericors : Atqui aliquis etiam pro fratris caede

“ Pretium, vel pro suo filio accepit occiso :

630 “ Et is quidem qui interfecerit, in sua civitate manet ibi, multis persolutis;

“ Et alterius sedatur cor & animus elatus,

“ Pretio accepto : tibi vero, O Achille, implacabilemque durumque

“ Animum in pectoribus dii posuerunt, gratia puellae

“ Unius : nunc vero tibi septem praebemus eximie praestantissimas,

635 “ Aliaque multa praeter has. Tu vero propitium indue tibi animum :

“ Reverere etiam tuam domum : sub tecto enim tuo sumus

“ Ex coetu Danaorum, studemusque tibi supra alios

“ Charissimique esse & amicissimi omnium, quotquot sunt Achivi.

Hunc autem respondens allocutus est pedibus velox Achilles;

640 “ Ajax nobilissime, Telamonie, princeps populorum,

“ Omnia quodammodo mihi ex animo visus es dixisse :

“ Sed mihi tumet cor ira, quoties illius

hione, θέτο, hic ultimam producat; item, ἄνι, ver. 614; vide supra ad α', 51.

Ver. 628. Νηλῆς· καὶ μὲν τίς τε.] Al. Νηλῆς· (quod pronuntiabatur, Νηλῆς) καὶ μὲν τίς τε.

Ver. 629. — τεθνηϊῶτος] Vide supra ad β', 818; & ad ζ', 464.

Ver. 630. Καί ρ' ὁ μὲν —, Τῶ δ' ἐ.] Is qui pretium dedit, — Ejus qui datum accepit.

Ibid. — αὐτῶ.] Al. αὐτῶ. Al. αὐτόθι.

Ver. 632. — σοὶ δ'.] Elegantissime orationem ab Ulyssse repente ad Achillem convertit. Ἐντέχνας ἢ μετάβασις ἐκ τοῦ Περι αὐτοῦ λόγου, εἰς τὸν Πρὸς αὐτόν. Schol. Victorian.

Ver. 634. Οἷς.] Al. apud Scholiasten, οἷς; Minus recte.

Ver. 635. — σὺ δ' ἵλαον ἐνθεο θυμόν.] Μεγαλοφυῶς θαπείας μετέχει ὁ λόγος· θεο-

ποιεῖ γὰρ αὐτόν πως, διὰ τοῦ, ἵλαον. Schol. Victorian.

Ver. 636. Αἰδεσσαι δὲ μέλαθρον.] Ταῦτ' ἀπρόσευχας τῆς Ἑστίης αἰδεσσαι. Schol. Victorian.

Ver. 638. Κήδισοί τ' ἔμεναι καὶ φίλτατοι.] Ἐκ τοῦ πλήθους φήσας τοὺς εὐνεστάτους καὶ συγγενικωτάτους ἦκεν. πολλὰ δ' ὀλίγων ἐστὶ μακρὸς ὑπεροφίας ἐπιτίμησιν, μετριότητος ὑπέρμετρον αἰδῶ τῶν ἀνθρώπων παθῶν, ἔλεον ἰκεσίας, ἢ τροπὴν συγγενείας. Schol. Victorian.

Ver. 639. — πόδας ὠκὺς] Vide supra ad α', 58.

Ver. 641. Πάντα τι μοι.] Dubitat Bænefius, legendumne sit, Πάντα σύ μοι. Quod est longè minùs venustum.

Ver. 642. Ἄλλὰ μοι οἰδάνεται κρηδίῃ] Corque meum penitus turgescit tristitia iris,

- Μνήσομαι, ὅς μ' ἀσύφηλον ἐν Ἀργείοισιν ἔρεξεν
 Ἀτρείδης, ὡσεὶ τιν' ἀτίμητον μετανάσσω.
 645 Ἀλλ' ὑμεῖς ἔρχεσθε, καὶ ἀγγελλίτω ἀπόφασθε·
 οὐ γὰρ πρὶν πολέμοιο μεδήσομαι αἱματόεντι,
 Πρὶν γ' ὅν Πηλεΐμοιο δαΐφρονι, ἑκτορε δῖον,
 Μυρμιδόνων ὅππῃ τε κλισίας καὶ νῆας ἰκέσθῃ,
 Κτείνοντ' Ἀργεῖς, κατὰ τε σμύξαι περὶ νῆας.
 650 Ἀμφὶ δέ τοι τῇ μῇ κλισίῃ καὶ νηὶ μελαίνῃ,
 ἔκτορα, καὶ μεμαῶτα, μάχης ἀήσεσθ' οὔτω.
 Ὡς ἔφαθ'· οἱ ᾗ ἕκαστος ἔλων δέπας ἀμφικύπελλον,
 Σπείσαντες, πρὸ νῆας ἴσαν πάλιν· ἦρχε δ' Ὀδυσσεύς.
 Πάτροκλος δ' ἐτάροισιν, ἰδὲ δμῶῃσι, κέλευσε.
 655 Φοῖνικι σφρέσαι πυκινὸν λέχον ὅττι τάχιστα·
 αἱ δ' ὀππαιθόμηναι σφρέσαν λέχον· ὡς ἐκέλευσε,
 Κῶεά τε, ῥῆγός τε, λινόιο τε λεπλὸν ἄωτον·

“Recordor, qui me inhonorum inter Argivos fecit

“Atrides, tanquam aliquem contemptibilem inquilinum;

645 “Sed vos abite, & nuncium renunciate:

“Non enim ante de pugna cogitabo sanguinolenta,

“Quam filius Priami bellicosi, Hector nobilis,

“Myrmidonum ad tentoriaque & naves venerit,

“Interficiens Argivos, incendatque igne naves.

650 “Circa vero meum tentorium & navem nigram

“Hectorem, quantumvis ardentem, a pugna destitutum puto.

Sic dixit. Illi vero unusquisque, accepto poculo duplice-rotundo,

Libatione facta, ad naves redierunt: praebat autem Ulysses.

Patroclus vero sociis & ancillis imperavit,

655 Phoenici sternere densum lectum quam celerrime:

Illae autem obediennes straverunt lectum, ut imperavit,

Pellesque ovillas, stragulamque-tinctam, linique subtilem florem:

Cum decore atque omni me orbatum
 laude recordor. Cic. Tusc. Qu. lib. III.

Ibid. — ἐπὶ τῷ ἐκείνῳ, ὅς μ' —
 Ἀτρείδης.] Al. ἐπὶ τῷ κείνῳ —, —,
 ὅς μ' — ἐθηκεν Ἀτρείδης.

Ver. 646. Οὐ γὰρ πρὶν πολέμοιο —,
 Πρὶν γ' ὅν Πηλεΐμοιο.] Vide supra ad

ver. 359. Πρὸς μὲν Ὀδυσσεῖα, ἀποπαύ-
 σθαι ἔστιν ἔτι γὰρ αὐτὸν σφόδρα ἐξί-
 κλει.

Πρὸς δὲ Φοῖνικα, ἥδη πρᾶνόμενος,
 καὶ αἰδοῦναι φησὶ περὶ τοῦ μένειν. Τὸν δὲ Αἴαν-
 τα αἰδοῦναι, τότε ἐξαμύνειν φησὶν, ἵνα αὐ-
 τὸν γίνωνται οἱ πολέμοιοι. Οὐτὶ ἀνέλπιστον

τὴν συμμαχίαν τοῖς Ἕλλησι καταστῆσαι θέλει,
 ὅτε ἔτοιμον ἵνα μὴ μέτρια δοκῇ πεπονθέναι.

Schol. Victorian. Neque omnino idoneis ra-
 tionibus Plato Achillem hinc vel ἐπιλήσμονα

vel ψευδῆ appellat, eò quòd dixerit πρὸς μὲν
 Ὀδυσσεῖα, ἀποπαύσθαι πρὸς δὲ τὸν

Αἴαντα, μένειν. Plato in Hippia. Ceterum
 notandum in vers. 646 & 650 Platoni ci-

tatis, corruptè μεδήσομαι scriptum pro μεδή-
 σμαι; & Ἀμφὶ δέ μιν, pro Ἀμφὶ δέ τοι.

Ver. 649. — κατὰ τε σμύξαι περὶ νῆας.]
 Pessimè hic Barnesius, verhoque (elegantis-
 sima plerunque illa) Westseniana, “incende-
 ritque igne naves;” quod erat verten-
 dum, “incendatque igne naves.” Non e-
 nim id ait Achilles, pugnaturum se tum de-
 mum, quum incensa sint naves, sed quum
 incendantur.

Ver. 650. Ἀμφὶ δέ τοι.] Apud Platonem,
 loco jam supra citato, Ἀμφὶ δέ μιν. Cor-
 ruptè.

Ver. 651. — μεμαῶτα] Vide supra ad
 β', 818; & ζ', 464.

Ver. 652. Ὡς ἔφαθ'· οἱ δὲ — ἴσαν πάλιν.]
 Πάτροκλος οὐ λαλεῖ ἵνα μὴ προκρούσας Ἀχιλ-
 λεί, ὑπερον μὴ πείσῃ. Schol. Victorian.

Ibid. — ἀμφικύπελλον.] Vide supra ad
 α', 584.

Ver. 653. Σπείσαντες] Al. λείσαντες.

Ver. 654. — κέλευσε.] Al. κέλευε.

Ver. 656. — λέχος, ὡς ἐκέλευσε.] Al. λέ-
 χος, ὡς ἐκέλευε. Al. λέχος ἐγκονέσσαι.

Ver. 657. Κῶεά τε.] Vide supra ad α', 51.
 Ver.

- Ἐνθ' ὃ γέρων κατέλεκτο, ἢ ἡὼ δ' ἄν' ἔμιμνεν.
 Αὐτὰρ Ἀχιλλεύς εὖδε μυχῷ κλισίης εὐπῆκτο·
 660 Τῷ δ' ἄρα παρκατέλεκτο γυνή, τὴν Λεσβόθεν ἦγε,
 Φόρβαντι θυγάτηρ, Διομήδη καλλιπάρης.
 Πάτροκλος δ' ἐτέρωθεν ἐλέξατο· παρ δ' ἄρα ἢ τῷ
 Ἴφιδι εὐζωνος, τὴν οἱ πόρε δῖος Ἀχιλλεύς,
 Σκύρον ἐλὼν αἰπεῖαν, Ἐνυῆος πολίεθρον.
 665 Οἱ δ' ὅτε δὴ κλισίῃσιν ἐν Ἀτρείδῳ γήρῳτο,
 Τὸς μὲν ἄρα χρυσεόισι κυπέλλοις ἦες Ἀχαιῶν
 Διδέχατ' ἄλλοθεν ἄλλος ἀνασάδον, ἐκ τ' ἐρέοντο·
 Πρῶτος δ' ἐξερέεινεν ἀναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων·
 Εἰπ' ἄγε μ', ὦ πολύαι· Ὀδυσσεύ, μέγα κῦδος Ἀχαιῶν,
 670 Ἡ ῥ' ἐθέλει νήεσσι ἀμυνέμεναι δῆϊον πῦρ,
 Ἡ ἀπέειπε, χόλος δέ τ' ἔχει μεγαλήτορα θυμόν;
 Τὸν δ' αὖτε προσέειπε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς·
 Ἀτρείδῃ, κύδιζε, ἀναξ ἀνδρῶν, Ἀγάμεμνον,
 Κεῖνός δ' ἐκ ἐθέλει σβέσσαι χόλον, ἀλλ' ἔτι μάλλον
 675 Πιμπλάνε' ἰ μένεος· σὲ δ' ἀναΐνε', ἠδὲ σὰ δῶρα.
 Αὐτὸν σε φράζεομαι ἄμ' Ἀργείοισιν ἀνωγῆ,

Ibi senex cubuit, & auroram divinam expectabat.

Porro Achilles dormiit in recessu tentorii bene-compacti:

- 660 Huic autem accubuit mulier, quam e Lesbos duxerat,
 Phorbantis filia, Diomede pulchra-genas.
 Patroclus autem ex-altera-parte cubuit: juxta item & ipsum
 Iphis eleganter-cincta, quam ei dederat nobilis Achilles,
 Scyron cum-cepisset altam, Enyei urbem.
 665 Illi vero postquam ad tentoria Atridae venissent,
 Eos quidem aureis poculis filii Achivorum
 Excipiebant aliunde alius assurgentes, interrogabantque;
 Primus autem interrogavit rex virorum Agamemnon;
 “ Dic age mihi, laudatissime Ulysses, ingens gloria Achivorum;
 670 “ Utrumne vult a navibus propulsare hostilem ignem,
 “ An recusavit, iraque adhuc tenet superbum animum?
 Hunc autem allocutus est laboriosus nobilis Ulysses;
 “ Atrida gloriosissime, rex virorum, Agamemnon,
 “ Ille quidem non vult restinguere iram, sed adhuc magis
 675 “ Impletur ira: te autem aspernatur & tua dona.
 “ Ipsum te consultare una cum Argivis jubet,

Ver. 658, 660, 662. — κατέλεκτο. —
 παρκατέλεκτο, — ἐλέξατο.] Vide suprā ad
 β', 515.

Ver. 665. — κλισίῃσιν ἐν Ἀτρείδῳ γέ-
 ροντο.] Similis ferè loquendi ratio, ac apud
 Romanos ista, in *Senatu venire*, in *conspectu*
venire, &c. Vide quæ Nos hâc de re ad
Cæsaris Commentar. de Bello Gallico, lib. IV,
 §. 9. Item suprā ad α', 593; & ad θ', 156.

Ver. 666. Τὸς μὲν ἄρα χρυσεόισι.] Pro-
 nuntiabatur, χρυσεόισι. Prima enim neces-
 sariò producitur; neque in his ulla unquam
 est licentia.

Ver. 667. Διδέχατ'] Vide suprā ad δ', 4.

Ibid. — ἀνασάδον, ἐκ τ' ἐρέοντο.]
 Atque hic legatos Ætolâ ex urbe remissos
 Quæ referant, fari jubet; & responsa
 poscit

Ordine cuncta suo. — *Æn.* XI, 23.

Ver. 670. Ἡ ῥ' ἐθέλει.] Summæ expecta-
 tionis imaginem brevitate mirabili, apud
 me ad personam, expressit. Ἐμμενέμεναι
 σπαστάζοντα τὸ καίριον μαθεῖν. *Schol. Virg.*

Ver. 674. — σβέσσαι.] Ità *Barnejev.*
 Rectè. *Al.* σβέσαι.

Ver. 676. — ἄμ' Ἀργείοισιν.] *Al.* ἰ
 γαίοισιν.

- "Οπως κεν νῆας τε σόης ἢ λαὸν Ἀχαιῶν
 αὐτὸς δ' ἠπείλησεν, ἅμ' ἡοὶ φαινομένηφι,
 Νῆας εὖσέλμης ἀλαδ' ἐλκέμεν ἀμφιελίσσας·
 680 Καὶ δ' ἂν ποῖς ἄλλοισιν ἔφη παρὰ μνηστῆσιν αὖθις,
 Οἴκαδ' ὀδοπλείειν· ἐπεὶ ἔκτετι δῆτε τέκμων
 Ἰλίου ἀπεινῆς· μάλα γὰρ ἔθεν εὐρύοπα Ζεὺς
 χεῖρα ἐλὼν ὑπερέχευ, τεταρσῆκας ἢ λαοί.
 "Ὡς ἔφατ'· εἰσὶ ἢ οἷδε τάδ' εἰπέμεν, οἳ μοι ἔποντο,
 685 Αἴας ἢ κήρυκε δῦν, πεπνυμένω ἄμφω.
 Φοῖνιξ δ' αὖθ' ὁ γέρον κατελέξατο· ὥς γὰρ ἀνώγει,
 "Ὅφρα οἱ ἐν νήεσσι φίλιω ἐς πατρίδ' ἔπη)
 Αὔριον, ἣν ἐθέλησιν· ἀνάγκη δ' ἔστι μιν ἄξει.
 "Ὡς ἔφαθ'· οἳ δ' ἄρα πάντες ἀκλῶ ἐχρόνοντο σιωπῇ,
 690 Μῦθον ἀγασσάμενοι· μάλα γὰρ κρατερῶς ἀγόρευσε.
 Διὶ δ' αἶεω ἦσαν τετιηότες ἦες Ἀχαιῶν·
 "Ὅψε ἢ δὴ μετέειπε βολῶν ἀγαθὸς Διομήδης·
 Ἀτρεΐδην, κύδιον, ἀναξ ἀνδρῶν, Ἀγάμεμνον,
 Μὴ ὄφελος λίσσεσθαι ἀμύμονα Πηλεΐωνα,
 695 Μυρία δῶρα δίδυς· ὁ δ' ἀγλῶρ ἐστὶ ἢ ἄλλως,
 Νῦν αὖ μιν πολὺ μᾶλλον ἀγλῶρεϊσιν ἐνῆκας.
 Ἀλλ' ἦτοι κῆνον μὲν ἐάσομεν, ἢ κεν ἴησιν,

"Quomodo navesque serves & exercitum Achivorum:

"Ipse vero minatus est, simul atque aurora illuxerit,

"Naves bonis-transstris-instructas in mare deducendum utrinque-remis-acias:

680 "Atque etiam aliis dixit se suadere,

"Domum ut navigent: quia jam non (*inquit*) invenietis finem

"Illi excelsæ: valde enim ipsam late-sonans Jupiter

"Manu sua protegit, & animo-confirmato sunt copiae.

"Sic dixit. Adfuit autem & hi, ut hæc dicant, qui me secuti sunt

685 "Ajax & præcones duo, prudentes ambo.

"Phoenix vero illic senex cubavit: sic enim ille jussit,

"Ut se in navibus dilectam in patriam sequatur

"Cras, si voluerit: vi autem nequitquam eum abducer.

Sic dixit. Illi autem omnes obmutuerunt silentio,

690 Sermonem admirati: admodum enim asperere dixerat.

Diu autem muti erant tristes filii Achivorum:

Tandem vero inter eos locutus est pugna strenuus Diomedes;

"Attrida, gloriosissime, rex virorum, Agamemnon,

"Utinam non orâsses eximium Pelidem,

695 "Infinita dona dans: is utique insolens est etiam alioqui,

"Nunc vero eum multo magis in insolentiam conjecisti.

"Sed illum quidem missum-faciamus, sive abeat,

Ver. 677. — νῆας τε σόης.] Ità iterum

ad Barnesium; sicuti suprâ, ver. 424. "H

σφιν νῆας τε σόν. Plerique hîc ediderunt,

αἰς τε σοῖς. MSS nonnulli, νῆας σάως.

Ver. 682. — γὰρ ἔθεν] Vide suprâ ad

51.

Ibid. — εὐρύοπα] Vide suprâ ad α', 175

& 498.

Ver. 686. — κατελέξατο.] Vide suprâ

ad β', 515.

Ver. 690. — ἀγόρευσε.] Al. ἀπέειπε. Ex

ver. 431, suprâ.

Ver. 696. — ἐνῆκας.] Al. ἀνῆκας.

Ver. 697. — ἐάσομεν.] Vide suprâ ad

δ', 42.

Ἦ κε μένη· τότε δ' αὖτε μαχήσεθ', ὅπως τε κέν μιν
Θυμὸς ἐνὶ στήθεσιν ἀνώγῃ, ἢ θεὸς ὄρσῃ.

700 Ἀλλ' ἄγεθ', ὡς ἂν ἐγὼν εἶπω, πειθώμεθα πάντες·

Ναῦ μὲν κοιμήσασθε, τεταρπόμενοι φίλον ἦτορ

Σίτῃς ἢ οἴνοιο· τὸ γὰρ, μένθ' ἐςὶ ἢ ἀλκή·

Αὐτὰρ ἐπεὶ κε φανῇ καλὴ ῥοδοδάκτυλ' Ἥως,

Καρπαλίμως πρὸ νεῶν ἐχέμεν λαόν τε ἢ ἵππους

705 Ὀτρυνόντων· ἢ δ' αὐτὸς ἐνὶ πρῶτοισι μάχεσθ'.

Ὡς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρ' αὖ πάντες ἐπήνεσαν βασιλῆες,

Μῦθον ἀγασσάμενοι Διομήδε' ἱπποδάμοιο.

Καὶ τότε δὴ πεισάντες ἔβαν κλισίῳδε ἕκασθ'·

Ἐνθάδ' ἐκοιμήσαντο, ἢ ὕπνῃ δῶρον ἔλοντο.

“ Sive maneat: tunc vero rursus pugnabit, quando ipsum

“ Animus in pectoribus jusserit, & deus incitaverit.

700 “ Sed agite, sicut ego dixero, obsequamur omnes:

“ Nunc quidem cubitum ite, refecti vestrum cor

“ Cibo & vino; hoc enim, robur est & vis;

“ At postquam illuxerit pulchra rosea-digito aurora,

“ Ocyus ante naves sitte copiasque-pedestres & equestres

705 “ Adhortans; quin & ipse inter primos pugna.

Sic dixit. Omnes autem assensu sunt reges,

Orationem admirati Diomedis equum-domitoris

Et tunc porro libatione-facta iverunt ad *sum* tentorium unusquisque.

Ibi cubuerunt, & somni donum ceperunt.

Ver. 699. — ἀνείη·] *Al.* ὀρίνη.

Ver. 703. — καλῇ] Vide supra ad β', 43.

Ibid. — ῥοδοδάκτυλος] Vide supra ad α,

477.

Ver. 706. — ἐπήνεσαν] *Al.* ἐπήνησαν.

Quod & Homero usitatus.

Ver. 708. Καὶ τότε δὴ.] *Et tunc porro;* Et

tunc utique. Non enim supervacaneum est

istud δὴ, sed vim habet in connectendâ sen-

tentiâ cum eo quod præcessit, ver. 701,

Νῦν μὲν κοιμήσασθε.

Τ Η Σ

ΟΜΗΡΟΥ ΙΛΙΑΔΟΣ

ΡΑΨΩΔΙΑ, ἢ ΓΡΑΜΜΑ, Κ'.

Ὑπόθεσις τῆς ΟΜΗΡΟΥ Ῥαψωδίας Κ'.

Ἀγαμέμνων ἀγρυπνήσας, ἀνίστησι τὰς ἀσίστους τῶν Ἑλλήων, αὐτός τε, καὶ Μενέλαος· καὶ ἐπὶ τῆς πάφης συμβαλευσάμενοι, πέμπουσι κατασκήπτους εἰς τὸ πᾶν Τρώων στρατόπεδον; Ὀδυσσεύς καὶ Διομήδης. Οἱ Δολῶνα μὲν συναυτῆσαντες ἀπαρῶσι· Πυθόμβροι δὲ παρ' αὐτῇ, Ῥῆσόν τινα βασιλέα καὶ Θραῖκος παρῆναι, εἶθ' αὖτε ἐστρατοπεδεύσαντες, ἐπελθόντες δελοφονοῦσι τὸν Ῥῆσον, ἐ τῶν ἐταίρων τινὰς, ἐ τὰς ἱπτεὶς ἀπελάσαντες, εἰς τὸν ναύσταθμον παραγίνονται.

Ἐπιγραφαί.

Νυκτεγρησία· Δολώνεια, ἢ Δολανοφονία, καὶ Ῥῆσος.

Ἄλλως.

Κάππα εἰς ἀπ' ἀμφοτέρων σκοπιαζέμεν ἤλιθον ἄνδρες.

Ἄλλως.

Κάππα ζῆ Ῥῆσος πρὸ κεφαλῇ ἔλε Τυδείδου υἱός.

ἌΛΛΟΙ μὲν ὡρᾶ νηυσὶν ἀριστῆες παναχαιῶν
 Εὐδον παννύχιοι, μαλακῶ δεδμημένοι ὕπνω·
 ἌΛΛ' ἔκ Ἀτρεΐδῳ Ἀγαμέμνονα, ποιμένα λαῶν,

CÆTERI quidem ad naves principes universorum Achivorum
 Dormiebant per totam noctem, molli domiti somno:
 At non Atridem Agamemnonem, pastorem populorum,

Ver. 1. Ἄλλοι μὲν — Εὐδον — Ἄλλ' Ἀτρεΐδῳ.]

Nox erat, & placidum carpebant fessa somporem

Corpora: —————

— somno positæ sub nocte silenti

Lenibant curas, & corda oblita laborum:

At non infelix animi Phœnissæ; neque unquam

2

Solvitur in somnos, oculisve aut pectore noctem

Accipit. ————— *Æn.* IV, 522.

Cætera per terras omnes animalia somno

Laxabant curas, & corda oblita laborum:

Ductores Teucrum —————

Æn. IX, 224.

B b 2

Ver.

- Ἵπν' ἔχε γλυκερὸς, πολλὰ φρεσὶν ὀρμαίνοντα.
 5 Ὡς δ' ὅτ' ἂν ἀσείκη πόσις Ἥρης ἠϋκόμοιο,
 Τόχων ἢ πολὺν ὄμβρον ἀθέσφατον, ἢ χάλαζαν,
 Ἥ νίφετον, ὅτε πέρ τε χιὼν ἐπάλλωεν ἀρέσας,
 Ἥ ποθι πολέμοιο μέγα σόμα πδκεδανγίῳ.
 Ὡς πυκὶν' ἐν σήθεσιν ἀνεσονάχιζ' Ἀγαμέμνων,
 10 Νειόθεν ἐκ κρεδίνης· τρομέοντο δέ οἱ φρένες ἐντός.
 Ἵποι ὅτ' ἐς πεδίου πὲ Τρωϊκὸν ἀθήσειε,
 Θαύμαζεν πυρρὰ πολλὰ, τὰ καίετο Ἰλιόθι πρὸ,
 Αὐλῶν συρίγγων τ' ἐνοπίῳ, ὀμαδὸν τ' ἀνθρώπων.
 Αὐτὰρ ὅτ' ἐς νῆας τε ἴδοι ἢ λαὸν Ἀχαιῶν,
 15 Πολλὰς ἐκ κεφαλῆς προθελύνους ἔλκετο χαίτας
 Ὑψόθ' ἐόντι Διὶ· μέγα δ' ἔσενε κυδάλιμον κῆρ.
 Ἦδε δέ οἱ κτ' θυμὸν ἀρίστη φαίνετο βελή,
 Νέσσορ' ὅππῃ πρῶτον Νηληϊὸν ἐλθέμεν ἀνδρῶν,
 Εἴ τινά οἱ σὺ μῆτιν ἀμύμονα τεκλῆναιτο,

Somnus tenebat dulcis, multa animo volventem.

- 5 Ut verò cum fulgurat maritus Junonis pulchræ-comas,
 Parans vel multum imbrem immensum, vel grandinem,
 Vel nives, quando nix alba-reddat arva,
 Vel alicubi belli magnum os amari :

- 10 Imo ex corde : tremebant autem ei præcordia intus.
 Nempe, quoties in campum Trojanum aspiceret,
 Mirabatur ignes multos, qui ardebant ante Ilium,
 Tibiarum fistularumque sonum, tumultumque hominum :
 Verum quoties in navesque aspiceret & exercitum Achivorum,

- 15 Multos ex capite radicitus vellebat capillos
 Superne existentis Jovi ; valde autem gemitur cor.
 Illa vero ei in animo optima visa est sententia,
 Nestorem primum Neleium adire virorum,
 Si quod cum eo consilium bonum struere posset,

Ver. 4. — πολλὰ φρεσὶν ὀρμαίνοντα.] Vide
 suprâ ad β', 2 & 3.

Ver. 5 & 9. Ὡς δ' ὅτ' ἂν ἀσείκη —,
 Ὡς πυκὶν' ἐν σήθεσιν.] Quam celeres nistant,
 ex omni cæli parte, fulgurum conuulsantium
 flammæ ; tam variâ ac celeri commutatione
 agitabatur Agamemnonis animus.

Atque animum nunc huc celerem, nunc
 dividit illuc ;

In partesque rapit varias, perque omnia
 versat. *Æn.* IV, 285.

Ver. 6. — ὄμβρον ἀθέσφατον, ἢ χάλα-
 ζαν.] *Al.* ὄμβρον, ἀθέσφατον ἢ χάλαζαν.

Ver. 7. Ἥ νίφετον, ὅτε.] Quâ ratione, νι-
 φητὸν, hîc ultimam producat ; item, Διὶ, ver.
 16 & 49 ; vide suprâ ad α', 51.

Ibid. — ὀρμαίνοντα.] Vide suprâ ad ζ', 142.

Ver. 8. — πολέμοιο μέγα σόμα.] Sic
 apud Ciceronem : *E totius belli ore & fan-*
cibus. Orat. pro Archiâ

Ver. 11. — ἀθήσειε, — ἐς νῆας τε ἴδοι]

Animo videret : Secum circumspiciat. Κατὰ
 μεταφορὰν εἶρηται. *Aristot. Poetic. cap. XXV.*

Ver. 13. Αὐλῶν, συρίγγων τ' ἐνοπίῳ]
 — & rauco strepuerunt cornua cantu.
Æn. VIII, 2.

Ver. 15. — ἐκ κεφαλῆς — ἔλκετο
 χαίτας.] Scindens dolore identidem intonsam co-
 mam.

Acclus apud Cic. Tusc. Qu. lib. III, §. 26.

Ver. 17. Ἦδε δέ οἱ — ἀρίστη]

Hæc alternanti potior sententia visa est.

Æn. IV, 289.

— omnia secum

Versanti, subito vix hæc sententia sedita.

Æn. XI, 554.

Ver. 18. Νέσσορ' ἐπὶ — ἐλθέμεν.] *Al.* ἐπὶ
 ut referatur ad Νέσσορα : *Al.* ἐπὶ, ut referatur
 ad ἐλθέμεν.

Ver. 19. — οἱ σὺν μῆτιν.] *Al.* οἱ συμμῆτιν
 Quomodo infra, ver. 197. συμμῆτιν.

Ver.

διπαροῖ

Ibid.

Ver.

πρ.]

Vest.

—

Terr.

- 40 Ἄνδρες δυσμνέας σκοπιαζέμεν οἷοι ἐπελθὼν,
 Νύκτα δὲ ἀμβροσίῳ· μάλα τις θροσυνάρδιος ἔσαι.
 Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη κρείων Ἀγαμέμνων·
 Χρεὼ βελῆς ἐμὲ καὶ σέ, διοτρεφὲς ὦ Μενέλαε,
 Κερδαλέης, ἣτις κεν ἐρύσσει ἡδὲ σώσει
 45 Ἀργεῖος καὶ νῆας· ἐπεὶ Διὸς ἐτρέφετο Φρῶ.
 Ἐκτορείῳ ἄρα μάλλον ὅππῃ φρένα δῖχ' ἱεροῖσιν·
 Οὐ γάρ πω ιδόμειω, εἴδ' ἔκλυον αὐδῆσαντιοι,
 Ἄνδρ' ἕνα τοσσάδε μέρμερ' ἐπ' ἡματι μητίσασθαι,
 Ὅσος Ἐκτορ ἔρρεξε Διὶ φίλῳ ἦας Ἀχαιῶν,
 50 Αὐτῶς, ἔτε θεῶς υἱὸς φίλῳ, ἔτε θεοῖο.
 Ἔργα δ' ἔρεξ', ὅσα φημι μελησέμεν Ἀργεῖοισι
 Δηδά τε καὶ δολιχόν· πῶσα γὰρ κακὰ μήσαι' Ἀχαιῆς.
 Ἀλλ' ἴθι νῦν, Αἴαντα καὶ Ἰδομενεὴν κάλεσσον,
 Ῥίμφα θεῶν ὅππῃ νῆας· ἐγὼ δ' ὅππῃ Νέστορα δῖον
 55 Εἶμι, καὶ ὀτρυνέω ἀνστήμεναι· αἶψ' ἐθέλησιν

- 40 " Ut hostes speculetur solus accedens
 " Noctem per placidam : aliquis admodum audax-animo fuerit.
 Hunc aurem respondens allocutus est rex Agamemnon ;
 " Opus-est consilio mihi & tibi, Jovis-alumne ὦ Menelaë,
 " Prudenti, quod eximat-periculo & fervet
 45 " Argivos & naves : quandoquidem Jovis mutatus est animus.
 " Hectoris sane magis animum adjecit sacris :
 " Nondum enim vidi, nec audiui, qui diceret,
 " Virum unum tot ardua uno die molitum esse,
 " Quot Hector fecit Jovi carus in filios Achivorum,
 50 " Talis cum sit, neque deæ filius dilectus, neque dei.
 " Facinora utique gessit, quæ puto curæ-fore Argivis
 " Diu & in longum tempus : Tot enim mala struxit Achivis.
 " Sed i nunc, Ajacem & Idomeneum voca,
 " Cito currens ad naves : ego vero ad Nestorem nobilem
 55 " Vado, & hortabor ut surgat ; si velit

Ver. 43. Χρεὼ βελῆς ἐμὲ καὶ σέ,] Tenet, premit, urget Me Teque necessitas atque inopia confilii. Ἐστὶ δὲ σχολιασμός παρὰ τὰς ἀπώγειας, ἀντὶ τῆς ἐμὲ καὶ σοί. Schol. Ἐστὶ δὲ τὸ μὲν, ἐμὲ καὶ σέ, ἀντιπάλωσις ἀντὶ τῆς ἐμοὶ καὶ σοί. Eustath. Absurdissimè uterque : Quasi scilicet Homerus scribere non potuisset, μοι σοί τι· aut non rectius diceretur, ἐμὲ καὶ σέ. Infra, ver. 85, τίπτει δὲ σε χρεώ ; quid tibi opus est ? Cujus te rei tenet inopia ? Sicl, 75. μάλα δὲ χρεώ πάντας Ἀχαιῆς. Ibid. 603, ἔτι με ταύτης χρεώ τιμῆς. λ', 605, τί δὲ σε χρεώ ἐμῆς ; σ', 406, τῷ με μάλα χρεώ. Odyss. α' 225, τίπτει δὲ σε χρεώ. Constructio est, χρεώ ἵκανει βεβήκει, vel aliquid simile. Ut, in hoc libro, ver. 118, 142, & 172. Item Odyss. ε', 28 ; ε', 189 ; & ζ', 136.

Ver. 45. — ἐπεὶ Διὸς ἐτρέφετο φρῶν.] Notandus hîc significantissimus & maxime proprius Vocis Media usus. " Quoniam Jupiter animum suum mutavi." Quod, ad Aga-

memnonis querimoniam, significantius est quàm si dixisset passivè ; " quoniam Jovis mutatus est animus." Vide supra ad γ', 141. Ex illo fluere ac retro sublapsa referri Spes Danaûm : fractæ vires, averfa Deæ mens. Æn. II, 169.

Ver. 48. — ἐπ' ἡματι.] Al. ἐν ἡματι. Barnesius, ἐν' ἡματι : Non malè. Ἐν μὲν ἡμέρᾳ, Schol.

Ibid. — μητίσασθαι.] Barnesius scribit μητίσασθαι, " ob Metrum," scilicet. Ineptè admodum. Fit enim non ex μητίσας, cujusmodi Verba Aoristos & Futura constipiunt ; sed ex μητίω, cujus formæ verba Aoristos & Futura producunt.

Ver. 50. — ἔτε θεῶς υἱός.] Non, ut Achilles, Dea natus. Achilles nimirum Agamemnoni, in angustiis constituto, ob oculos nunquam non versabatur.

Ver. 55. Εἶμι, καὶ ὀτρυνέω.] Ex ὀτρύνω, ἢ ὀτρυνῶ, sive ὀτρυνέω ; sicuti ex κρῖνω, κρῖνῶ, &c.

ἔλθεῖν ἐς Φυλάκων ἱερὸν τέλει, ἢ δ' ὄπιπτεῖλαι.

Κεῖν γὰρ κε μάλισα πυθοῖατο· τοῖο γὰρ ὅς

σημαίνει Φυλάκεσσι, ἢ Ἰδομενῆος ὁπάων

Μηριόνης· τοῖσιν γὰρ ἐπετράπομέν γε μάλισα.

60 Τὸν δ' ἡμείβετ' ἔπειτα βολὴν ἀγαθὸς Μενέλαος·

Πῶς γὰρ μοι μύθῳ ὄπιπτεῖλαι, ἢ δὲ κελύεις;

Αὔθι μένω μὲν τοῖσι, δεδεγμένος εἰσόκεν ἔλθης,

ἢ δὲ θέω μετὰ σ' αὐτίς, ἐπὶ εὖ τοῖς ὄπιπτεῖλαι;

Τὸν δ' αὖτε προσέειπεν ἀναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων·

65 Αὔθι μένειν, μή πως ἄβροτάξομεν ἀλλήλοισιν

ἔρχομένῳ· πολλὰ γὰρ ἀνὰ στρατὸν εἰσι κέλδοι.

Φθέγγεο δ', ἢ κεν ἴηθαι, ἢ ἐγρήγορθαι ἄνωχθι,

Πατρόθεν ἐκ γυνεὺς ὀνομάζων ἀνδρα ἕκαστον,

Πάντας κυδαίνων· μηδὲ μεγαλίζεο θυμῷ.

70 Ἀλλὰ ἢ αὐτοὶ περ πονεώμεθα· ὧδ' ἐπεὶ ἄμμι

Ζεὺς ὄπιπ γεινομένοισιν ἴει κακότητα βαρεῖαν.

Ὡς εἰπὼν, ἀπέπεμπεν ἀδελφεὸν, εὖ ὄπιπτεῖλαι.

Αὐτὰρ ὁ βῆ ῥ' ἰέναι μὲν Νέστορα, ποιμένα λαῶν.

Τὸν δ' εὗρεν ἄρ' ἐκ τῆς κλισίῃς ἢ νηὶ μελαίνῃ,

“ Ire ad custodum sacrum agmen, & consilium dare.

“ Illum enim potissimum audient: ejus enim filius

“ Præest custodibus, & Idomenei armiger

“ Meriones: his enim commissus maxime.

60 “ Huic autem respondit deinde pugna-strenuus Menelaus;

“ Quomodo igitur mihi verbis mandas, & jubes?

“ Ibine maneam cum illis, præstolans donec veneris;

“ An recurram ad te, quum diligenter illis mandavero?

Hunc autem rursus allocutus est rex virorum Agamemnon;

65 “ Ibi mane, ne forte aberremus alter ab altero

“ Euntes, multæ enim per castra sunt viæ.

“ Clama autem, qua iveris, & vigilare jube,

“ A-patre & stirpe sua compellans virum quemque,

“ Omnes honorifice-nominans; neque superbias animo;

70 “ Quin & nos etiam ipsi laboremus: ita nimirum nobis

“ Jupiter nascentibus injecit calamitatem gravem.

Sic fatus, dimisit fratrem, postquam diligenter mandaverat.

Atque ipse perrexit proinde ire ad Nestorem, pastorem populorum.

Hunc autem invenit apud tentorium & navem nigram,

ἐκ μαρτύρομαι, μαρτύρῃμαι, μαρτύρέομαι, ὀνομάζων ἀνδρα ἕκαστον.] *Al.* ἐγρήγορθαι.

&c.

Ver. 57. Κεῖν γὰρ κε μάλισα πυθοῖατο.]

Al. κεῖν γὰρ κε μάλισα πυθοῖατο. Cate-

rum sermo in hisce versibus exilis & te-

nuis, Trepidantis personam apprimè decet.

Ver. 61. Πῶς γὰρ μοι] Refertur istud,

γὰρ, non ad id quod proximè præcessit, sed

ad id quod elegantissimè reticetur. “ *Nescio*

“ *quid faciām: N.A.M.*” &c. Vide suprà ad

6, 22.

Ver. 67. — ἐγρήγορθαι ἄνωχθι, —

—variisque instigat vocibus—

Nomine quemque vocans, reficitque in

prælia pulsos.

Æn. XI, 730.

Ver. 69. — μηδὲ μεγαλίζεο] Vide ad 6,

51. *Al.* μὴ δὲ μεγαλίζεο. Sed particula

δὲ, locum hîc non habet, siquis sententiam

perpendat.

Ver. 71. Ζεὺς ἐπὶ γεινομένοισιν ἴει.] Ita *Bar-*

nesius, rectè. Ζεὺς ἐπὶ γεινομένοις. *Al.* ἐπι-

γεινομένοισιν ἴει.

Ver.

- 75 Εὐνῇ ἐνὶ μαλακῇ· ἄρ' δ' ἐν ἵεα ποικίλ' ἔκειτο,
 Ἀσπίς, ἢ δύο δῆρε, Φαινή τε τρυφάλεια·
 Πὰρ δ' ὃ ζώσῃς κείτο παναίοιοι, ὧ ῥ' ὁ γεραίος
 Ζώννουθ', ὅτ' ἐς πόλεμον φθισίωσκε θωρήσσοιτο,
 Λαὸν ἄγων· ἐπεὶ ἔ μὲν ἐπέτρεπε γῆραϊ λυγρῷ.
 80 Ὀρθώβεις δ' ἄρ' ἐπ' αἰκῶν, κεφαλῶν ἐπαίρας,
 Ἀτρεΐδῳ προσέειπε, ἢ ἐξερεείνετο μύθῳ·
 Τίς δ' ἔτω κτ' νῆας ἀνά στρατὸν ἔρχεαι οἶοι,
 Νύκτα δὲ ὀρφναίῳ, ὅτε θ' εὐδῶσι βροτοὶ ἄλλοι;
 Ἥε τιν' ἐρήων διζήμενοι, ἢ τιν' ἐταίρων;
 85 Φθέγγεο, μηδ' ἀκίων ἐπ' ἐμ' ἔρχεο· τίπτε δέ σε χρεώ;
 Τὸν δ' ἡμέβετ' ἔπειτα ἀναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων·
 ὦ Νέστορ Νηληϊάδῃ, μέγα κῦδος Ἀχαιῶν,
 Εἴσεαι Ἀτρεΐδῳ Ἀγαμέμνονα, τὸν περὶ πάντων
 Ζῶς ἐνέηκε πόνοισι Δαρμπερές, εἰσὸκ' αὐτμῇ
 90 Ἐν στήθεσσι μένῃ, καὶ μοι φίλα γένατ' ὀρώσῃ.
 Πλάζομαι ὧδ', ἐπεὶ ἔ μοι ἐπ' ὄμμασι νήδυμος ὕπνος
 Ἰζάνει, ἀλλὰ μέλει πόλεμος ἢ κῆδε' Ἀχαιῶν.
 Αἰνῶς γὰρ Δαναῶν πέρι δαΐδια, ἔδε μοι ἦτορ

- 75 Lecto in molli: juxta autem arma varia jacebant,
 Scutum, & duæ hastæ, splendidaque galea:
 Prope quoque balteus jacebat artificio-vario factus, quo senex
 Cingebatur, quando ad pugnam viros-perdentem armaretur,
 Copias ducens: quoniam nondum indulgebat senectuti tristi.
 80 Erectus autem in cubitum, capiteque levato,
 Attidem allocutus est, & interrogabat verbis;
 "Quisnam ita propter naves per castra vadis solus,
 Noctem per tenebrosam, quando dormiunt mortales cæteri?
 "An aliquem custodum quærens, an aliquem sodalium?
 85 "Loquere, neque tacitus ad me accede: quid tibi opus est?
 Huic autem respondit deinde rex virorum Agamemnon;
 "O Nestor Nelide, ingens gloria Achivorum,
 "Agnosces Attidem Agamemnonem, quem supra omnes
 "Jupiter conjecit in labores perpetuo, quoad spiritus
 90 "In pectoribus maneat, & mihi mea genua moveantur.
 "Erro ita, quoniam non mihi in oculis dulcis somnus
 "Insidet, sed curæ est bellum & clades Achivorum.
 "Vehementer enim de Danaïs timeo, neque mihi cor.

Ver. 77. — παναίολος] Vide suprâ ad β',

816.

Ver. 78. Ζώννουθ', ὅτ'] Vide suprâ ad γ',

260.

Ibid. — φθισίωσκε] Vide suprâ ad β',

833.

Ver. 82. Τίς δ' ἔτω] Al. Τίς δ' ἔτος.

Ver. 84. — ἢ τιν' ἐταίρων;] Ita rectè
 edidit Barnesius. Al. ἢ τιν' ἐταίρων;

Ver. 85. — τίπτε δέ σε χρεώ;] Vide
 suprâ ad ver. 43.

Ver. 88. Εἴσεαι Ἀτρεΐδῳ.] Plutarchus, in
 lib. περὶ εὐθυμίας, citat; Γνώσκει Ἀτρεΐδην.

Quod & in duobus MSS reperit Barnesius.

Ver. 89. — εἰσὸκ' αὐτμῇ Ἐν στήθεσσι μένῃ]
 — dum spiritus hos reget artus.

Æn. IV, 336.

Ver. 92. — μέλει πόλεμος καὶ κῆδε' Ἀ-
 χαιῶν.]

— secumque volutat

Eventus belli varios. — Æn. X, 159.

Ver. 93. — ἔδε μοι ἦτορ Ἐμπίδον, ἀλλ'

ἀλαλύκτημαι.] "Non angor, sed ardeo dolore:

"ἔδε μοι ἦτορ Ἐμπίδον, ἀλλ' ἀλαλύκτημαι"

"Non sum, inquam, mihi crede, mentis com-

"pos." Cic. Epist. ad Attic. lib. IX.

Ver.

- 95 "Εμπεδον, ἀλλ' ἀλαλύκνημαι· κραδίη δέ μοι ἔξω
 Στηθέων ἐκθρῶσκει, τρομέει δ' ὑπο Φαίδιμα γῆα.
 'Αλλ' εἴ τι δρῶνεις, ἐπεὶ ἔδ' ἐσέ γ' ὑπνῶϊ κάνει,
 Δῶρ' ἐς τὸς Φύλακας καταβείομαι, ὄφρα ἴδωμαι,
 Μὴ τοὶ μὲν καμάτῳ ἀδδηκότες, ἡδὲ καὶ ὑπνῶ,
 Κοιμήσωντο, αἰτάρ Φυλακῆς ὑπὶ πᾶγχυ λάθωντο.
 100 Δυσμήνεες δ' ἄνδρες χρεδὸν εἶατο, ἔδ' ἐσέ τι ἴδωμαι
 Μὴ πως καὶ Ἀχὶλ νύκτα μνηοινήσωσι μάχεσθαι.
 Τὸν δ' ἡμείβετ' ἔπειτα Γερῶνι· ἱππότηα Νέστωρ·
 'Ατρείδῃ κῦδιζε, ἄναξ ἀνδρῶν, 'Αγάμεμνον,
 Οὐθ' ὅλω 'Εκτορα πάντα νοήματα μητιέτα Ζῶς
 105 'Εκτελέσει, ὅσα πᾶν νῦν ἐέλπετο· ἀλλά μιν οἶω
 Κήδεσι μοχθήσειν καὶ πλείοσιν, εἴκεν 'Αχιλλεύς
 'Εκ χόλης ἀργαλέοιο μεταστρέψῃ φίλον ἦτορ.
 Σοὶ δ' μάλα ἔφομα ἐγὼ· προτὶ δ' αὖ καὶ ἐγείρομαι ἄλλους,
 'Ημὲν Τυδείδῳ δαεικλυτὸν, ἡδ' 'Οδυσῆα,
 110 'Ηδ' Αἴαντα ταχύν, καὶ Φυλῆα ἀλκιμον υἱόν.

- 95 "Firmum, sed mentis-sum-attonitæ: cor autem mihi extra
 "Pectora exilit, tremunt vero subtus pulchra membra.
 "Enimvero siquid agere-cogitas, (nam neque te sane somnus capit,)
 "Age ad custodes descendamus, ut videamus,
 "Ne illi labore defessi, & somno domiti,
 "Obdormiant, & excubiarum prorsus obliti sint.
 100 "Hostes autem prope sedent, neque scimus
 "An forte etiam per noctis-opportunitatem in-animo-habeant pugnare.
 Huic autem respondit deinde Gerenius eques Nestor;
 "Atrida gloriosissime, rex virorum Agamemnon,
 "Non sane Hectori omnia cogitata providus Jupiter
 105 "Perficiet, quæ forte nunc sperat: sed ipsum credo
 "Curis laboraturum & pluribus, si modo Achilles
 "Ab ira gravi converterit suum cor.
 "Te vero libenter sequar ego: insuper & excitemus alios,
 "Et Tydidem hasta-inclytum, & Ulysssem,
 110 "Et Ajacem Oilei velocem, & Phylei fortem filium.

Ver. 94. — κραδίη δέ μοι ἔξω Στηθέων
 ἐκθρῶσκει.] Hoc utique est, quod alieno in
 co vertit Cicero, "Toto pectore tremere."

Ver. 98. — καμάτῳ ἀδδηκότες, ἡδὲ καὶ
 ὑπνῶ.] Versiones habent, "labore defessi &
 somno oppressi." Schol. τῇ ἀγρυπνίᾳ. Eustathius,
 ἀντὶ τῆ ἀγρυπνίας, — τὸν μὴ
 ἀδδῶντα ὑπνον. Quod mihi admodum vi-
 detur inveniunt. Sententia est; καμάτῳ
 ἀδδηκότες, καὶ ὑπνῶ διδμημένοι, labore defa-
 τιστοὶ & somno oppressi. Horat. Carm. lib.
 Od. IV. 11. — Ludo fatigatumque
 somno.

Ver. 99. — ἐπὶ πᾶγχυ λάθωνται.] Πᾶγχυ
 λάθωνται. Al. ἐπὶ πᾶγχυ, minus rectè.
 Vide suprâ ad ver. 71.

Ver. 102, 104. — ἱππότηα — μη-

τίητα.] Vide suprâ ad α', 175.

Ver. 105. 'Εκτελέσει.] Al. 'Εκτελέσει.

Ibid. — ὅσα πᾶν νῦν ἐέλπεται.] Al. νῦν
 ἐλπεται. Stephanus & plerique pessimè, νῦν
 ἐλπεται. Vera lectio, νῦν ἐλπεται. Quo-
 modo infrâ, ψ', 485. Διὸρ νῦν ἢ τρίποδος
 —. Item apud Euripidem & Sophoclem,
 citante Eustathio,

Σῶσον νῦν αὐτὸν, μήδ' ἔρα τῷ πλησίον. Εἰ,
 Σίγα νῦν ἐσῶς, καὶ μὲν ὡς κυρεῖς ἔχων.

Ver. 106. — εἴκεν 'Αχιλλεύς.] Vide suprâ
 ad β', 675, 681; ad ε', 788; & ad ε', 228.

Ver. 108. — προτὶ.] Al. ποτὶ. Quod
 perinde est.

Ver. 110. — Αἴαντα ταχύν.] Rectè Schol.
 Τὸν Οἰλίῳ καὶ γὰρ ἐν ἄλλοις φησι, —
 "Οἰλῆος ταχύς Αἴας."

Ibid. — καὶ Φυλῆος ἀλκιμον υἱόν.] Ab-
 surdè

- Ἀλλ' εἴ τις ἢ τῶσδε μετοιχώμην καλέσειεν,
 Ἀντίθεόν τ' Αἰάντα ἢ Ἰδομένηα ἀνακταί.
 Τῶν γὰρ νῆες ἑασιν ἑκασάτω, ἔδ' ἐμὰ ἐγγύς.
 Ἀλλὰ, φίλον περ ἑόντα ἢ αἰδοῖον Μενέλαον
 115 Νεικέσω, εἴ περ μοι νεμεσήσῃ, ἔδ' ὀπικύσω,
 ὧς εὔδει, σοὶ δ' οἶω ἐπέτρεψεν πονέεσθαι.
 Νῦν ὄφελεν ἢ πάντας ἀρσῆας πονέεσθαι
 Λισσόμενος· χρεὼ γὰρ ἰκάνεσθαι ἐκέτ' ἀνεκλός.
 Τὸν δ' αὖτε προσέειπεν ἀναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων·
 120 ὦ γέρον, ἄλλοτε μὲν σε ἢ αἰτιάσθαι ἄνωγα·
 Πολλάκι γὰρ μεθίει τε, ἢ ἔκ ἐθέλει πονέεσθαι.
 Οὐτ' ὄκνω εἰκων, ἔτ' ἀφραδίῃσι νόοιο,
 Ἀλλ' ἐμὲ τ' εἰσορόων, ἢ ἐμὴν ποτιδέγμενος ὀρμῇ.
 Νῦν δ' ἐμὲ πρότερος μάλ' ἐπέγχετο, καὶ μοι ἐπέσθην·
 125 Τὸν μὲν ἐγὼ προέηκα καλήμηναι, ὅς σὺ μεταλλῆς.
 Ἀλλ' ἰομένη· κείνης ἢ κίχισόμεθα πρὸ πυλάων
 Ἐν φυλάκῃσιν· ἵνα γὰρ σφιν ἐπέφραδον ἡγερέεσθαι.
 Τὸν δ' ἡμείβετ' ἔπειτα Γερώνιος ἱππότης Νέστωρ·
 Οὕτως ἔτις οἱ νεμεσήσῃ, ἔδ' ἀπιθήσει

“ Quin si quis & hos adiens vocaret,

“ Deoque parem Ajacem *Telamonium* & Idomeneum regem :

“ Horum enim naves absunt longissimè, neque valde prope.

“ At charum licet existentem & venerandum Menelaum

115 “ Objurgabo, etiam si mihi succenseas, neque celabo ;

“ Quoniam ita dormit, tibi que soli permittit laborare.

“ Nunc debuerat circa omnes principes laborare

“ Suppliciter orans : necessitas enim urget non jam tolerabilis.

Hunc autem rursus allocutus est rex virorum Agamemnon ;

120 “ O senex, alias quidem te *cum* etiam accusare hortor ;

“ Sæpe enim cessat, nec vult laborare ;

“ (Non utique pigritiæ cedens, neque insipientiæ mentis ;

“ Sed me respiciens, & expectans dum ego incipiam :

“ Nunc autem me prior multo surrexit, & mihi adstitit :

125 “ *Atque* eum quidem ego præmisi, vocatum quos tu queris.

“ Verum eamus : illos utique inveniemus ante portas

“ Inter custodes : ibi enim eos monui, ut congregarentur.

Huic autem respondit deinde Gerenius eques Nestor ;

“ Ita nemo ei succensebit, neque non-obsequetur

surde hîc Schol. Τὸ “*ος*” μικρὸν, διὰ τὸ μέτρον. Quasi verò versus non æquè caperet Φυλάκας [pronuntiandum videlicet Φυλάκας] ἀλκιμον υἱόν.

Ver. 111. Ἀλλ' εἴ τις καὶ τῶσδε] Elegantiſsimâ Aposiopesi in huiusmodi locutionibus reticere solet sententiæ Apodosis ; καλῶς ἂν ἔχοι, aut siquid simile. Vide suprà ad α, 135 & 340.

Ver. 115. Νεικέσω, εἴ περ μοι νεμεσήσῃ.] Dicam equidem, licet—mihi—mine-

tur. *Æn.* XI, 348.

Ver. 118. ——— χρεὼ γὰρ ἰκάνεται]

Vide suprà ad ver. 43.

Ver. 120. ——— ἄνωγα] Vide suprà ad 322.

Ver. 127. Ἐν φυλάκῃσιν· ἵνα γὰρ σφιν ἐπέφραδον] *Barneſius* in *Var. Lect.* Ἐν φυλάκῃσιν· *σφιν*. Quia scilicet ἵνα, rariùs significet “*ibi*” sæpius “*ubi*”.

Ver. 128. ——— ἱππότης.] Vide suprà ad 175.

Ver. 129. Οὕτως ἔτις οἱ] Quâ ratione, τις, hîc ultimam (etiam extra cæsuram) pducatur ; item *Δι* & *μήτιν*, ver. 137 ; vide suprà ad α, 51.

130 Ἀργείων, ὅτε κέν τιν' ἐποτρυνῇ ἢ ἀνώγει.
ὣς εἰπὼν, ἔνδυσε περὶ στήθεσσι χιτῶνα,
Ποσσὶ δ' ὑπαὶ λιπαροῖσιν ἐδήσατο καλὰ πέδιλα,
Ἀμφὶ δ' ἄρα χλαῖναν περονήσατο φοινικόεσσαν,
Διπλίῳ, ἐκταδίῳ· ἔλη δ' ἐπενίωθε λάχνη.
135 Εἶλετο δ' ἄλκιμον ἐγχεῖ ἀκαχμένον ὀξεί θαλκῶ.
Βῆ δ' ἰέναι καὶ νῆας Ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων
Πρωτόν· ἔπειτ' Ὀδυσῆα, Διὶ μῆτιν ἀτάλαντον,
Ἐξ ὕπνου ἀνέγειρε Γερῳῖο ἵπποτα Νέστωρ
Φθγγεῖα μὲν· τὸν δ' αἶψα περὶ φρένας ἤλυθ' ἰωή,
140 Ἐκ δ' ἤλθε κλισίης, καὶ σφέας πρὸς μῦθον ἔειπε·
τίφθ' ἔττω καὶ νῆας ἀνὰ στρατὸν οἷοι ἀλᾶσθε,
Νύκτα δὲ ἀμβροσίῳ; ὅτι δὴ χρειῶ πόσον ἵκει;
Τὸν δ' ἡμείβετ' ἔπειτα Γερῳῖο ἵπποτα Νέστωρ·
Διογήμες, Λαερτιάδη, πολυμήχαν' Ὀδυσσεύς,
145 Μὴ νεμέσσα· ποῖον γὰρ ἄχθ' βεβίηκεν Ἀχαιῆς.
Ἀλλ' ἐπεὶ, ἔφρα ἢ ἄλλον ἐγείρομεν, ὃν τ' ἐπέοικε
Βυλᾶς βυλᾶειν, ἢ Φόγγεμν, ἢ ἐμάχεσθαι.
ὣς φάθ'· ὃ ἢ κλισίῳδε κιὼν πολύμητις Ὀδυσσεύς,
Ποικίλον ἀμφ' ὤμοισι σάκε' ἔθετο, βῆ ἢ μετ' αὐτῆς.

- 130 " Argivorum, quando aliquem hortetur & jubeat.
Sic locutus, induit circa pectora tunicam,
Pedibusque sub nitidis ligavit pulchros calceos,
Circum autem lænam fibula-connexuit puniceam,
Duplicem, amplam; crispa autem super eam florebat lanugo.
135 Sumpsit dein validam hastam præfixam acuto arc.
Perrexitque ire apud naves Achivorum ære-loricatorum
Primum; deinde Ulyssēm, Jovi consilio parem,
E somno excitavit Gerenius eques Nestor
Vociferans. Illi autem continuo ad animum accessit vox;
140 Exiitque e tentorio, & ipsos sermone allocutus est:
" Cur sic prope naves per castra soli erratis,
" Noctem per dulcem? quid est quod jam necessitas adeo urgeat?
Huic autem respondit deinde Gerenius eques Nestor;
" Nobilissime Laertiade, solertia-pollens Ulyssē,
145 " Ne indigneris: tantus enim dolor oppressit Achivos.
" Sed sequare, ut & alium excitemus, quemcunque convenit
" Consilia agitare, vel fugiendi, vel pugnandi.
Sic dixit: In tentorium vero reversus consilio-abundans Ulyssēs,
Varium circa humeros scutum posuit, secutusque est eos.

Ver. 132. — καλὰ] Vide suprā ad β', 43.
Ver. 133. — φοινικόεσσαν.] Pronuntia-
tur, φοινικέσσαν. Secunda enim necessa-
riū producit. Neque in his ullus unquam
licentiae locus.
Ver. 134. — ἐπενίωθε.] Non ex præte-
rito, ἐπενίωθα; sed ex Aoristo, ἐπενίωθον.
Similiter, ver. 139, ἤλυθ' non ex præterito,
ἤλυθα, sed ex Aoristo, ἤλυθον. Alioquin non
constaret Temporum ratio. Vide suprā ad
37.

Ver. 135. — ἀκαχμένον ὀξεί χαλ-
κῶ.]
—ferro præfixum robur acuto.
Æn. X, 479.
Ver. 137. — ἀτάλαντον.] Vide suprā ad
β', 627.
Ver. 142. — χρειῶ — ἵκει;] Vide suprā
ad ver. 43.
Ver. 145, 146, 161. — βεβίηκεν — ἐπέ-
οικε, — ἡται.] Vide suprā ad α', 37.
Ver.

- 150 Βάν δ' ὅππ' Τυδείδῳ Διομήδεα· πὸν δ' ἐκίχανον
 Ἐκτὸς δ' ὅπ' κλισίης σιῶν τείχεσιν· ἀμφὶ δ' ἐταῖροι
 Εὐδὸν· ὑπὸ κροσσὶν δ' ἔχον ἀσπίδας· ἔλχεα δὲ σφιν
 "Ορθ' ὅππ' σαυρωτῆρ' ἐλήλατο· τῆλε δ' ἤ χαλκὸς
 Λάμφ', ὡς ἀεεροπὴ πατρὸς Διὸς· αὐτὰρ ὅγ' ἤρως
 155 Εὐδ'· ὑπὸ δ' ἔσρωτο ρινὸν βοὸς ἀγραύλοιο·
 Αὐτὰρ ὑπὸ κροσσῷ τάπης τετάνυστο Φαινός.
 Τὸν παρσὰς ἀνέγειρε Γερῶνι' ἱππότα Νέστωρ,
 Λαῖξ ποδὶ κινήσας, ὅτρουέ τε, νείκεσέ τ' ἀντίω·
 "Εγρεο, Τυδέ' υἱέ· τί πάννυχον ὕπνου ἀωτεῖς;
 160 Οὐκ αἶεις, ὡς Τρῶες ὅππ' θρωσμῷ πεδίσιο
 Εἴα' ἄγχι νεῶν, ὀλίγ' δ' ἐτι χῶρ' ἐρύκει;
 "Ὡς φάθ'· ὁ δ' ἐξ ὕπνοιο μάλα κροσσῷ ἀνόρσσει,
 Καί μιν φωνήσας, ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
 Σχέτλιός ἐσσι, γεραιέ· σὺ μὲν πόνος ἔποτε λήγεις·
 165 Οὐ νυ καὶ ἄλλοι ἔασι νεώτεροι ἤες Ἀχαιῶν,
 Οἳ κεν ἔπειτα ἕκαστον ἐγείρειαν βασιλῆων,
 Πάνη ἐποιχόμενοι; σὺ δ' ἀμήχανός ἐσσι, γεραιέ.
 Τὸν δ' αὖτε προσέειπε Γερῶνι' ἱππότα Νέστωρ·
 Ναὶ δὴ ταῦτά γε πάντα, φίλ', καὶ μοῖραν ἔειπες.
 170 Εἰσὶν μὲν μοι παῖδες ἀμύμονες, εἰσὶ δ' ἡ λαοὶ
 Καὶ πολέες, τῶν κέν τις ἐποιχόμεν' ἀλλέσειεν.

- 150 Iverunt porro ad Tydidem Diomedem; eumque invenerunt.
 Extra pro tentorio cum armis; circumque focii
 Dormiebant: sub capitibus autem habebant clypeos: hastæ vero ipsi
 Erectæ in cuspide-posteriore fixæ erant: longèque æs
 Splendebat, velut fulgur patris Jovis; sæterum ipse heros
 155 Dormiebat; substrataque erat pellis bovis agrestis;
 At sub capite tapes extensus erat splendidus.
 Hunc juxta stans excitavit Gerenius eques Nestor,
 Calce pedis movens, urisitque, objurgavitque aperte;
 "Surge, Tydei filii, cur per-totam-noctem somnum suavem carpis?
 160 "Non audis, ut Trojani in tumultu campi
 "Sedent prope naves, exiguum autem jam spatium distinet?
 Sic dixit: Ille vero e somno valde celeriter exiliit,
 Et ipsum compellans verbis alatis allocutus est;
 "Arduus nimium es, senex; Tu quidem a labore nunquam cessas:
 165 "An non & alii sunt juniores filii Achivorum,
 "Qui utique unumquemque excitent regum,
 "Quaquaversum obeuntes? tu vero nulla-arte-a-labore-revocabilis es, senex.
 Hunc autem rursus allocutus est Gerenius eques Nestor;
 "Sane hæc omnia, amice, recte dixisti:
 170 "Sunt quidem mihi filii eximii, sunt & populi
 "Etiam multi, quorum aliquis obiens vocare posset:

Ver. 155. — ἔσρωτο ρινόν.] Quâ ratione,
 ἔσρωτο, hîc ultimam producat; item μάλα,
 ver. 172; vide suprâ ad α', 51.

Ver. 159. — ὕπνον ἀωτεῖς;

Carpebat somnos. —. *Æn.* IV, 555.

Ver. 164. Σχέτλιός ἐσσι] *Nimium arduus es.* Vim hujus vocis non affecit sunt Ver-
 siones.

Ver. 167. — ἀμήχανος.] Et hujus vocis
 Vis fere eadem est, ac superioris.

- Ἀλλὰ μάλα μεγάλη χρεὶν βεβήκεν Ἀχαιοίς·
 Νῦν γὰρ δὴ πάντεςσιν ὅππῃ ξυρᾷ ἴσα) ἀκμῆς,
 Ἡ μάλα λυγρὸς ὀλεθρὸς Ἀχαιοῖς, ἢ βιωῖναι.
 175 Ἀλλ' ἴθι νῦν, Αἴαιλα ταχυῶ, καὶ Φυλέος υἱὸν
 Ἄνσησον, σὺ γάρ ἐσσι νεώτερος· εἴ μ' ἐλεάσεις.
 Ὡς φάθ'· ὁ δ' ἀμφ' ὤμοισιν ἐέσσατο δέρμα λέοντος
 Αἰθωνος, μεγάλοιο, ποδῶν κέες· ἔλετο δ' ἔγχος·
 Βῆ δ' ἰέναι· τὸς δ' ἔνθεν ἀναστήσας ἄλγῃ ἤρως.
 180 Οἱ δ' ὅτε δὴ φυλάκεσσιν ἐν ἀγρομένοισι γρόνιο,
 Οὐδὲ μὲν εὐδονίας φυλάκων ἡγήτορας εὔρον·
 Ἀλλ' ἐγρηγορτὶ σὺν τούχεσιν εἶατο πάντες.
 Ὡς ᾗ κιώες περὶ μῆλα δυσωρήσον) ἐν αὐλῇ,
 Θηρὸς ἀκῆσαντες κρατερόφρονος, ὅς τε καθ' ὕλῃ
 185 Ἐρχη) δι' ὄρεσφι· πολὺς δ' ὀρυμαγδὸς ἐπ' αὐτῷ
 Ἀνδρῶν ἠδὲ κιωῶν, ἥπο τ' ἐσφισιν ὕπνος ὀλωλεν·
 Ὡς τῶν νήδυμος ὕπνος ἥπο βλεφάροισιν ὀλώλει,
 Νύκτα φυλασσομένοισι κακίῳ· πεδίουδε γὰρ αἰεὶ
 Τετράφαθ', ὅππότε) ὅππῃ Τρώων αἰόειν ἰόντων.

“ Verum valde magna necessitas oppressit Achivos:

“ Nunc enim sane *res* omnibus in novacula sita est acie,

“ Utrum valde triste exitium *futurum sit* Achivis, an vita.

175 “ Verum i nunc, Ajacem *Oilei* velocem, & Phylei filium

“ Excita, tu enim es junior; si mei misereris.

Sic dixit: Is vero circum humeros induit pellem leonis

Fulvi, magni, talarem; cepitque hastam,

Perrexitque ire; illosque illinc excitatos duxit heros.

180 Quum vero jam ad custodes congregatos pervenissent,

Neque itidem dormientes custodum duces invenerunt;

Sed vigilanter cum armis sedebant omnes.

Sicut nimirum canes circum oves difficulter-custodiunt in caula,

Feram audientes ferocem, quæ per sylvam

185 Veniat de montibus; multus autem strepitus super eam

Virorum est atque canum, atque ipsis somnus periit:

Sic horum suavis somnus a palpebris perierat,

Noctem excubias-agentibus tristem: ad campum enim semper

Conversi erant, siquando Trojanos audirent invadentes.

Ver. 173, 174. — ἴσαται ἀκμῆς, Ἡ μά-
 2.] Horum duorum versuum sententiam
 non cepit *Barnesius*: Qui & Ἡ scripsit, pro
 Ἡ; & Ἡ μάλα, vertit, *Sanè valdè*; & de-
 inceptus malè interpunxit, ἀκμῆς· Ἡ μάλα.
 Ver. 177. — ἀμφ' ὤμοισιν ἐέσσατο δέρ-
 μα λέοντος.]

—latos humeros subiectaque colla
 Veste super, fulvique insternor pelle leonis.

Æn. II, 721.

—tegmen torquens immane leonis
 Terribili impexum seta, cum dentibus
 albis,

Indutus capiti. — *Æn.* VII, 666.

Ver. 182. — ἐγρηγορτὶ σὺν τούχε-

σιν εἶατο πάντες.]

Omnis per muros legio fortita periculum
 Excubat, exercetque vices, quod cuique
 tuendum est. *Æn.* IX, 174.

Ver. 184. — ὕλην] Vide suprà ad γ',

151.

Ver. 186. — ἀπό τῆ σφισιν] *Al.* ἀπὸ
 δῆ σφισιν.

Ver. 186, 187. — ὀλωλεν· — ὀλώ-
 λει.] De tempore præsentis alterum, alte-
 rum de præterito. Quorum utrumque l'cèt
 una eademque vox Latina, *periit*, rectè ex-
 primere posset; græcè tamen utroque in loco,
 ὀλωλεν, dici non potuit. De cuius rei ra-
 tione, vide suprà ad α', 37.

Ver.

- 190 Τὸς δ' ὁ γέρον γήθησεν ἰδὼν, Θάρσυνέ τε μύθῳ,
Καί σφεας φωνήσας, ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
Οὕτω νῦν, φίλα τέκνα, φυλάσσετε· μηδέ τιν' ὕπνῳ
Αἰρεῖτω, μὴ χάρμα χυώμεθα δυσμύεσσιν.
Ὡς εἰπὼν, τὰ Φροῖο διέσσυτο· τοὶ δ' ἅμ' ἔποντο
- 195 Ἀργείων βασιλῆες, ὅσοι κεκλήατο βελλῷ.
Τοῖς δ' ἅμα Μηριόνης, ἣ Νέστωρ ἀγλαὸς ἦος,
ἥϊσαν· αὐτοὶ γὰρ κάλεον, συμμητιάαδ'·
Τάφρον δ' ἐκδιαβάντες ὀρυκλῷ, ἐδελώντο
Ἐν καθαρχῷ, ὅθι δὴ νεκύων διεφαίνετο χῶρ'·
- 200 Πιπλόνων· ὅθεν αὖτις ἀπέχεσθ' ὅβελμ'· Ἐκλῶρ,
Ὀλλύς Ἀργεῖος, ἔτε δὴ παρὰ νύξ ἐκάλυψεν.
Ἐνθα καθεζόμενοι, ἔπε' ἀλλήλοισι πίφασκον·
Τοῖσι δ' μύθων ἤρχε Γερῶν' ἱππότα Νέστωρ·
ὦ φίλοι, ἔκ' ἂν δὴ τις ἀνὴρ πεπείθοιτο· ἐγὼ αὖτε
- 205 Θυμῷ πελμῆνι, μὲν Τρῶας μεγαθύμους
Ἐλθεῖν; εἴ τινα παρὰ δῆτιον ἔλοι ἐχατῶντα,
ἥ τινα παρὰ ἣ Φῆμιν ἐνὶ Τρώεσσι πύθοιτο,
Ἄσασα τε μητιώσιν μὲν σφίσιν· ἣ μεμάασιν

- 190 Hos autem senex gavisus est conspicatus, confirmavitque oratione;
Et ipsos compellans, verbis alatis allocutus est;
“ Ita nunc, chari filii, excubias-agite: neque quenquam somnus
“ Capiat; ne gaudium fiamus hostibus.
Sic locutus, fossam transiit: atque simul sequebantur
- 195 Argivorum reges, quotquot vocati-erant ad consilium.
Cum his autem Meriones, & Nestoris clarus filius,
Iverunt: ipsi enim vocabant, ut simul consultarent.
Fossam itaque transgressi depressam, confederunt
In puro, ubi utique cadaveribus vacuum apparebat spatium
- 200 Occisorum: unde rursus conversus fuerat impetuofus Hector,
Postquam multos-perdidisset Argivos, cum tandem nox circumtegeret.
Ibi confidentes, sermones invicem dicebant.
His autem loqui coepit Gerenius eques Nestor;
“ O amici, an non jam aliquis vir confusus erit suo ipsis
- 205 “ Animo audaci, ut ad Trojanos magnanimos
“ Eat? si quem forte hostium capiat in extremis-castris-errantem,
“ Vel aliquem forte etiam sermonem inter Trojanos audiat,
“ Quæ utique consulerent inter se: utrum in-animo habeant

Ver. 195. — βασιλῆες, ὅσοι κεκλήατο βε-
λλῷ.] *Al.* βελλῷ.

Ductores Teucrum primi, & delecta ju-
ventus,

Consilium summis regni de rebus habe-
bant. *Æn.* IX, 226.

Ver. 198. Τάφρον δ' ἐκδιαβάντες.] *Διὰ τῶν*
Προβίσιων δηλοῖ τὸ δυσδιαβάτον τῶν ὀρυγμάτων.
— Τέτο δὲ ποιῶσιν εἰς παραμυθίαν τῶν
κατασκόπων, ἵνα προθυμότεροι γένωνται, ἐγ-
γὺς αὐτῶν ὄντων *Schol.* Ὁ Νέστωρ πρῶτος τά-
φροιο διέσσυτο, (ver. 194.) ἵνα τῇ τόλμῃ δη-

λαθῇ καὶ τὰς φύλακας καὶ τὰς ἅμα ἐπαινεῖ
θάφρον, καὶ τὰς μετὰ μικρὸν δεξιόσθεν
εἰς κατασκόπυσιν. *Enstath.*

Ver. 201. Ὀλλύς Ἀργεῖος] Quia analogi-
dicitur, διδῶς, διδῶσα, διδῶν τιδῶς, τιδῶ-
σα, τιδῶν eadem analogiā dicitur, ὀλλῶ-
σα, ὀλλῶν neque in his ulla est licen-
tia. Vide supra ad γ', 260.

Ver. 204. — ἔκ' ἂν δὴ τις ἀνὴρ.] *Vide*
habet istud, δὴ, perquam elegantem. “ *Aut*
“ non aliquis, obsecro, &c.” Vide supra ad
ε', 158.

- Αὔθι μένειν ὡς νηυσὶν Ἀπόπροθεν, ἥ ἐ πόλινδε
 210 Ἀψ ἀναχωρήσουσιν, ἐπεὶ δαμάσαντό γ' Ἀχαιούς.
 Ταῦτά κε πάντα πύθοιτο, καὶ ἄψ εἰς ἡμέας ἔλθοι
 Ἀσκηθῆς, μέγα κέν οἱ ὑπερένιον κλέος εἴη
 Πάντας ἐπ' ἀνθρώπους, καὶ οἱ δόσις ἔασε) ἑοδλή.
 Ὅσοι γδ νήεσσιν ὀπικρατέουσιν ἄριστοι,
 215 Τῶν πάντων οἱ ἕκαστος οἶν δώσσει μέλαιναν,
 Θῆλιω, ὑπερρίλων· τῇ μὲν κλέος ἔδεν ὁμοῖον·
 Αἰεὶ δ' ἐν δαίτησι καὶ εἰλαπίνῃσι παρέσσει.
 Ὡς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκλῶ ἐχθρόνιο σιωπῇ.
 Τοῖσι δ' καὶ μέλειπε βολὴν ἀγαθὸς Διομήδης·
 220 Νέστορ, ἐμ' ὀτρύνει κραδίη καὶ θυμὸς ἀγλῶος
 Ἀνδρῶν δυσμύμων διῶαι στρατὸν, ἐγγὺς ἐόντα,
 Τρώων· ἀλλ' εἴ τις μοι ἀνὴρ ἄμ' ἔποιτο καὶ ἄλλος,
 Μᾶλλον θαλπωρὴν, καὶ θαρσαλεώτερον ἔσαι.
 Σὺν τε δὴ ἐρχομένῳ, καὶ τε πρὸ οὗ τῷ ἐνόησεν,

- "Istic manere apud naves procul, an ad urbem
 210 "Retro reversuri sint, quandoquidem domuerunt scilicet Achivos.
 "Hæc omnia fortasse audiat, & rursus ad nos redeat
 "Incolumis; magna certe ei sub cælo gloria esset
 "Universos apud homines; & ei præmium erit egregium.
 "Quotquot enim navibus imperant principes,
 215 "Horum omnium ei singuli ovem dabunt nigram,
 "Fœminam, agnum-ubere-alentem: cui quidem possessio nulla similis:
 "Semperque in conviviis & epulis aderit.
 Sic dixit: Illi vero omnes obmutuerunt silentio.
 Inter hos autem & locutus est pugna strenuus Diomedes;
 220 "Nestor, me movet cor & animus generosus
 "Vironum hostium ingredi castra, prope existentia,
 "Trojanorum; sed si quis me vir simul sequatur & alius,
 "Magis [major] fiducia, & plus audaciæ erit.
 "Duobus quippe simul euntibus, etiam alter ante alterum animadvertit,

Ver. 211. Ταῦτα κε πάντα] Non super-
 vacaneum est istud, κέ. "Hæc utique om-
 nia, &c."

Ibid. — ἡμέας ἔλθοι.] Pronuntiabatur,
 nam ἡμέας ultimam producit.

Ver. 212. — μέγα κέν οἱ] Quâ ratione,
 hic producatur; item γάρ. ver. 232; &
 ver. 254; vide supra ad α, 51. Porro,
 significanter hîc interposita est particula κέν
 "Magna certe ei gloria &c." Multumque
 stat Barnesius, qui fortè melius (inquit) po-
 τὲν ἔστι λέγειν: Quæ vocula longè diversum
 habet intellectum.

Ver. 218. Ὡς ἔφαθ'· οἱ δ' ἄρα πάντες ἀκλῶ
 σιωπῇ.]

Dixerat Æneas: olli obstupuerunt silentes,
 Conversique oculos inter se atque ora te-
 nebant. Æn. XI, 120.

Ver. 220. — ἐμ' ὀτρύνει κραδίη] Totum
 hunc locum expressit Virgilius, Æn. IX,
 230.

— Tum Nisus, & unâ
 Euryalus, confestim alacres admittier o-
 rant: &c.

Ver. 222. — ἀλλ' εἴ τις μοι ἀνὴρ]
 Vide infra ad ver. 325.

Ver. 224. Σὺν τε δὴ ἐρχομένῳ, καὶ τε πρὸ
 οὗ τῷ ἐνόησεν.] Citato hoc versu Aristoteles,
 quod rem vulgarem singulari cum venustate
 exponat; Καὶ γὰρ (inquit) νοῦσαι καὶ πράξαι
 δυνατώτεροι. De Moribus, lib. VIII, cap. 1.
 Et Plato; Ἡ δὲ γὰρ πάντῳ λέγειν τι τὸν
 Ὀμηρον, τὸ, "Σὺν τε δὴ ἐρχομένῳ" —
 ὑπεράτεροι γὰρ πᾶσι πάντες εἰσὶν οἱ ἀνθρώ-
 πῳ πρὸς ἅπαν ἐργον καὶ λόγον καὶ διανοήμα.
 "Μᾶλλον δ' ἢ πῶς τε νοῦσι," αὐτὶκα περιφάν-
 ζῃται ὅτῳ ἐπιδείχεται, καὶ μετ' ὅτε βέλαι-
 σται, ὥς ἂν ἐντύχοι. in Protagorâ. Imit-
 tatus est & Euripides;

— ἐλθῶ
 Καὶ ξυστρατηγός· εἰς δ' ἀνὴρ ὃς πάνθ' ἔρε.
 Phœniss. 748, 752.
 Ver.

- Εἰ μὲν δὴ ἑταρόν γε κελύετέ μ' αὐτὸν ἐλέδω,
 Πῶς ἂν ἔπειτ' Ὀδυσῆος ἐγὼ θείοιο λατοίμῳ,
 Οὐ πέρα μὲν πρόφρων κραδίη ἢ θυμὸς ἀγνύωρ
 245 Ἐν πάντεσσι πόνοισι, φιλεῖ δέ ἐ Πάλλας Ἀθηνῆ;
 Τέττε δ' ἐπομένοιο, ἢ ἐκ πυρὸς αἰδομένοιο
 Ἀμφω νοσήσαιμεν, ἔπει πέρα οἶδε νοῆσαι.
 Τὸν δ' αὖτε πρῶσέειπε πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς·
 Τυδείδῃ, μήτ' ἄρ' με μάλ' αἶνεε, μήτε τι νείκει·
 250 Εἰδόσι γάρ τοι ταῦτα μετ' Ἀργείοις ἀγορεύεις.
 Ἀλλ' ἴομεν· μάλα γὰρ νύξ ἄνευ, ἐγγύθι δ' ἡώς·
 Ἄσπερ γ' ἡ δὴ προβέβηκε· παρώχθηκεν γ' ὡλέων νύξ
 Τῶν δύο μοιρῶν, τριτάτῃ δ' ἔτι μοῖρα λείλειπ'·
 Ὡς εἰπὼν, ὅπλοισιν ἐνὶ δεινοῖσιν ἐδύτλω·
 255 Τυδείδῃ μὲν δῶκε μνηπιόλεμος Ὀρχομήδης
 Φάσγανον ἄμφηκες, τὸ δ' ἐὼν παρὰ νηυσὶ λείλειπ'ο
 Καὶ σάκος· ἀμφὶ δέ οἱ κυνέῳ κεφαλῇφιν ἔθηκε
 Ταυρεῖω, ἀφαλὸν τε, ἢ ἄλοφον· ἥτε καταΐτυξ

“ Si quidem revera socium jubetis me ipsum eligere,

“ Quomodo tunc Ulyssis ego divini oblivisci-potero,

“ Cujus eximie quidem propensum cor, & animus fortis

245 “ In omnibus laboribus; amatque ipsum Pallas Minerva?

“ Eo certe comitante, etiam ex igne ardenti

“ Ambo redierimus, quoniam est admodum peritus consilii.

Hunc autem vicissim allocutus est laboriosus nobilis Ulysses;

“ Tydide, neque me admodum lauda, neque quicquam vitupera;

250 “ Scientes enim hæc inter Argivos loqueris.

“ Sed eamus; valde enim nox præcipitat, propeque aurora:

“ Stellæ utique multum processerunt: præteritque major noctis portio

“ Duarum partium, tertia autem adhuc pars reliqua est.

Sic locuti, armis horrendis induerunt se.

255 Tydidæ quidem dedit bellator-strenuus Thrasymedes

Ensem ancipitem, suus quippe apud naves relictus erat,

Et scutum: circumque ei galeam capiti imposuit

Taurinam, & clavis carentem & crista; quæ καταΐτυξ

Ver. 242. Εἰ μὲν δὴ ἑταρόν γε.] In hujusmodi constructione quàm non sit supervacaneum istud, δὴ· vide suprâ ad β', 158.

Ver. 243. Πῶς ἂν ἔπειτ' Ὀδυσσεύς] Vide infrâ ad ver. 559.

Ver. 244. Οὐ πέρα μὲν πρόφρων κραδίη καὶ θυμὸς ἀγνύωρ.]

Cum tales animos juvenum, & tam certatulistis

Pectora. ————— *Æn.* IX, 249.

Ver. 251. ————— ἐγγύθι δ' ἡώς.]

————— nam lux inimica propinquat.

Æn. IX, 355.

Ver. 252. ————— παρώχθηκεν —————,

ἀδυσπλάγι.] Vide suprâ ad α', 37.

Ibid. ————— παρώχθηκεν δὲ ὡλέων νύξ.] Sic

apud *Virgilium*;

Nunc adeo, melior quoniam pars acta diei.

Æn. IX, 156.

Alii, pro ὡλέων, habent πλέω. Ὡς ἡ νύξ

κατὰ πλέω μοῖραν τῶν δύο παρῆλθεν. *Εκ-
stat.*

Ver. 254. Ὡς εἰπὼν ————— ἐδύτλω] *Diomedes
& Ulysses.*

Ver. 256. Φάσγανον ἄμφηκες]

Sed ferro ancipiti. —————. *Æn.* VII, 525.

Ibid. ————— παρὰ νηυσὶ] *Al.* παρὰ νηῖ.

Ver. 258. ————— ἄλοφον.] Pronuntiabatur,

ἄλλοφον. Vide suprâ ad α', 4; & ad ζ', 45.

Rectè autem & ταυρεῖν & ἀφαλὸς & ἄλοφος;

ne id scilicet accideret, quod apud *Virgilium*

Euryalo,

Et galea Euryalum sublucri noctis in umbrâ

Prodidit immemorem, radiisque adversa

refulsit. *Æn.* IX, 373.

veritatem *diversæ* (ut opinor) historię, suo

interque *Poëta* condecoravit ornatu.

Ibid. ————— καταΐτυξ] Vide suprâ ad β',

267. *Sillio Italico* latinè appellatur, *Cudon.*

C c

Ver.

- Κέκληθ' ῥύε' ἢ κάρη θαλερῶν αἰζηῶν,
 260 Μηρίνης δ' Ὀδυσῆϊ δίδε βιὸν, ἡδὲ φαρέτρην,
 Καὶ ξίφος· ἀμφὶ δέ οἱ κυνέην κεφαλῆφιν ἔθηκε,
 ῥινθ' ποιητῶν· πολέσιν δ' ἐνλοοθεν ἱμάσιν
 Ἐνέταπο σερεῶς· ἐκλοθε ἢ λαοὶ ὀδύνες
 Ἀργιάδοντος υἱὸς θαμέες ἔχον ἐνθα καὶ ἐνθα,
 265 Εὐ καὶ Ὀππασαμένως· μέσση δ' ἐνὶ πῖλος ἀγέρει·
 Τῶν ῥά ποτ' ἐξ Ἐλεῶνος Ἀμυῖτορος Ὀρμηΐδαο
 Ἐξέλετ' Αὐτόλυκος, πυκινὸν δόμον ἀντιπαρήσας·
 Σκάνδειαν δ' ἄρα δῶκε Κυθηρίῳ Ἀμφιδάμαντι,
 Ἀμφιδάμας ἢ Μόλῳ δῶκε ξεινήϊον εἶναι·
 270 Αὐτὰρ ὁ Μηρίονη δῶκεν ᾧ παιδί Φορβῶναι·
 Δὴ τότε Ὀδυσσεὺς πύκασεν κάρη ἀμφιτεθεῖσα.
 Τῷ δ', ἐπεὶ ἔν ὅπλοισιν ἐνὶ δεινοῖσιν ἐδύτῳ,
 Βάν ῥ' ἰέναι, λιπέτῳ ἢ κατ' αὐτόθι πάντας ἀρίστους·
 Τοῖσι ἢ δεξιὸν ἦκεν ἐρωδιὸν ἐγγυὲς ὁδοῖο

Vocatur: tuetur autem caput pubescentium juvenum.

- 260 Meriones porro Ulyssi dedit arcum, atque pharetram,
 Et ensem, circumque ei galeam capiti imposuit
 Ex pelle factam; multis autem intus lorīs
 Illigata erat firmiter: extrinsecus autem candidi dentes
 Albos-dentes-habentis apri frequentes muniebant hinc atque illinc,
 265 Bene & scite: in media autem pileus *lana compacta* aptatus erat:
 Hanc galeam quondam ex Eleone Amyntoris Hormenidæ
 Ademerat Autolycus, solidam domum quum perfregisset;
 In *Scandia* autem dedit Cytherio Amphidamanti;
 Amphidamas vero, Molo dedit hospitale-munus ut esset;
 270 Hic autem Merioni dedit suo filio gestandam:
 Ac tunc *demum* Ulyssis texit caput circumposita.
 Hi itaque, postquam armis horrendis induerant se,
 Perrexerunt ire; reliquerunt vero illic omnes optimates.
 His porro dextram misit ardeolam prope viam

Ver. 259. Κέκληται.] Vide suprâ ad α', 37.

Ver. 260. Μηρίνης δ' Ὀδυσῆϊ — κυνέην]

Dat Niso Mnestheus pellem, horrentisque
 leonis

Exuvias; galeam fidus permutat Alethes.

Æn. IX, 306.

Ver. 264. — θαμέες ἔχον] Quâ ratione,
 θαμέες, hîc ultimam producat; item, δῶκεν,
 ver. 270; item, ἐνὶ, ver. 272; & πάλιν,
 ver. 281; & ἦνιν, ver. 292; & ἐπι, ver. 304;
 Vide suprâ ad α', 51.

Ver. 266. Τὴν ῥά ποτ' ἐξ Ἐλεῶνος.] "Hanc
 " utique galeam olim ex Eleone" &c. Vim
 enim habet vocula, ἔα, in connectendâ sen-
 tentiâ cum eo quod præcessit, ver. 261.
 Caterùm totum hunc locum ita imitatus
 est Virgilius:

Euryalus phaleras Rhamnetis, & aurea
 bullis

Cingula; (Tiburti Remulo dictissimus
 olim

Quæ mittit dona, hospitio cùm jungeretur
 absens,

Cædicus; ille suo moriens dat habere ne-
 poti;

Post mortem bello Rutuli pugnaque potius
 Hæc rapit. — Æn. IX, 318.

Ver. 268. Σκάνδειαν δ' ἄρα δῶκε.] E
 stylo Homérico conjecerim equidem, interce-
 disse hîc forsitan versiculum; adeoque
 cem, Σκάνδειαν, extitisse ex corrupto Hom-
 erico cujusdam nomine, qui galeam ab Amyn-
 toris accepit tradiderit scilicet Amphid-
 amanti. Sed conjecturis non temerè indi-
 gendum.

Ver. 271. — πύκασεν] Vide suprâ ad α', 14.

Ver. 272. Τῷ δ', ἐπεὶ ἔν]

Protinus armati incedunt; quos omnes
 euntes

Primorum manus ad portas juvenum
 senumque

Prosequitur votis. — Æn. IX, 321.

- 275 Παλλὰς Ἀθηναίη· τοὶ δ' ἐκ ἴδον ὀφθαλμοῖσι
 Νύκτα δὲ ὀρφναίῳ, ἀλλὰ κλάγξαντο ἄκυσαν.
 Χαῖρε ἣ τῷ ὄρνιθ' Ὀδυσσεύς, ἤρξατο δ' Ἀθηνῆ.
 Κλυθεῖ μοι, αἰγιόχοιο Διὸς τέκνῃ, ἥτε μοι αἰεὶ
 Ἐν πάντεσσι πόνοισι παρίσασαι, εἰδὲ σε λήθω
 280 Κινύμενῃ· νῦν αὖτε μάλιστά με φίλαι, Ἀθηνῆ.
 Δὸς ἣ πάλιν ἔπ' νῆας εὐκλείας ἀφικέσθαι,
 ῥέξαντας μέγα ἔργον, ὃ κεν Τρώεσσι μελήσει.
 Δύτερῃ αὖτ' ἤρξατο βολῶ ἀγαθὸς Διομήδης·
 Κέκλυθι νῦν ἢ ἐμεῖο, Διὸς τέκνῃ, Ἀτρυτώνη.
 285 Σπείό μοι, ὥς ὅτε πατρὶ ἄμ' ἔσπεο Τυδείδῃ Δίῳ
 Ἐς Θήβας, ὅτε τε πρὸ Ἀχαιῶν ἀγγελῇ ἦεν·
 Τὴς δ' ἄρ' ἐπ' Ἀσωπῷ λίπε χαλκοχίτωνας Ἀχαιῆς·
 Αὐτὰρ ὁ μειλίχιον μῦθον φέρε Καδμείοισι
 Κεῖσ'· ἀτὰρ ἀπ' ἀπιδὼν μάλα μέρμερα μῆσατο ἔργα,
 290 Σὺν σοί, Δία θεᾷ, ὅτε οἱ πρόφρασσα παρέσθης·
 Ὡς νῦν μοι ἐθέλῃσα παρίσασο, καί με φύλασσε.

- 275 Pallas Minerva: ii tamen eam non viderunt oculis
 Noctem propter tenebrosam, sed clangentem audierunt.
 Gavissus est autem de ave Ulysses, & precatus est Minervam;
 "Audi me, Ægiochi Jovis filia, quæ mihi semper
 "In omnibus laboribus adstas, neque te lateo
 280 "Quum moveor: nunc rursus maxime me dilige, Minerva:
 "Da autem rursus ad naves nos gloria-onustos reverti,
 "Patrato magno facinore, quod quidem Trojanis angori fuerit.
 Secundus deinde precatus est pugna strenuus Diomedes;
 "Audi nunc & me, Jovis filia, indomita;
 285 "Sequere me, sicut quum patrem sequebaris Tydeum nobilem
 "Ad Thebas, quando utique pro Achivis legatus ivit;
 "Nempe ad Asopum reliquerat ære-loricatos Achivos;
 "At ipse placidam orationem ferebat Cadmeis
 "Illuc: sed rediens valde ardua edidit facinora,
 290 "Te favente, magna dea, quando ei benevola adstares.
 "Sic nunc mihi lubens adsta, & me serva.

Ver. 276. Νύκτα δὲ ὀρφναίῳ]
 — noctisque per umbram

Castra inimica petunt. — *ibid.* ver. 314.

Ver. 277. Χαῖρε δὲ τῷ ὄρνιθ' Ὀδυσσεύς, ἡ-
 ρετο δ' Ἀθηνῆ.]

— tum maximus heros

Maternas agnoscit aves, lætusque precatur.

Æn. VI, 192.

Ver. 278. — ἥτε μοι αἰεὶ, Ἐν πάντεσσι

μοι παρίσασαι.]

Ὡς εὐμαθὲς σε, καὶ ἀποπλὺς ἡς, ἐμὸς

φάνημι ἀκύνω.

Καίρην δ' ἐχέκει· πάντῃ γὰρ τὰ τ' ἐν πάρεσ,

τὰ τ' εἰσέπνυτα, σὴ κυβερνώμαι χερσὶ.

Sophocl. Aj. 16, 34, 35.

Δίσποιν' Ἀθάνῃ, φθέρματος γὰρ ἡσθόμην

τὰ σὺ συνήθην γῆρην· ἐν πόνοισι γὰρ

παρὲς ἀμύνεις τοῖς ἐμοῖς αἰεὶ ποτε.

Enripid. Rhcf. 608.

Ver. 280. Κινύμενος.] Vide suprà ad γ',
 260.

Ibid. — φίλαι, Ἀθηνῆ.] Plerique; φίλῃς,
 Ἀθηνῆ. Pessimé. Nam φίλῃν primam ne-
 cessariò corrigit, φίλασθαι primam necessariò
 producit. Neque in his ulla unquam est li-
 centia. Vide suprà ad ε', 61 & 117. Item
 ad α', 338.

Ver. 282. ῥέξαντας μέγα ἔργον.] *Heclo-*
rem ut opprimant, id vero non precatur:
Quaquam, O! — ver. 406. Sed præ-
 clarum aliquod facinus ut obeant.

Ver. 284. — Ἀτρυτώνη] Vide suprà ad
 β', 157.

Ver. 286. — ὅτε τε — Τὴς δ' ἄρ']
 Quàm non supervacue hîc sint voculæ, τὰ
 & ἄρ; ex versione, quam adjeci, liquebit.]

Ver. 289. — ἀπιδὼν] *Al.* ἀπιδὼν.
 C c 2 Ver.

Σοὶ δ' αὖ ἐγὼ ῥέξω βῆν ἦνιν, εὐρυμέτωπον,
 Ἀδμήτην, ἣν ἔπω ὑπὸ ζυγὸν ἤγαγην ἀνὴρ.
 Τίω τοι ἐγὼ ῥέξω, χρυσὸν κέραςιν περικλυίας.

295 Ὡς ἔφαν εὐχόμενοι· τῷ δ' ἔκλυε Παλλὰς Ἀθηνῆ.

Οἱ δ' ἐπεὶ ἤρῃσαντο Διὸς κέρη μέγалоιο,
 Βάν ῥ' ἱμῶν, ὥς τε λέοντες δύο, διὰ νύκτα μέλαιναν,
 Ἀμφόνοιν, ἀνέκυας, διὰ τ' ἐνέα, ἣ μέλαινα αἶμα.

300 Οὐδὲ μὲν ἔδδ' Τρῶας ἀγλῶστες εἶας· ἔκλωρ
 Εὐδαιν, ἀλλ' ἄμυδις κικλήσκετο πάντας ἀρίστους,

Ὅσοι ἔσαν Τρῶων ἡγήτορες, ἠδὲ μέδοντες.

Τὸς ὅγε συγκαλέσας, πυκινῶς ἡρτυώετο βελίῳ.

Τίς κέν μοι τόδε ἔργον ὑποχόμενῳ τελέσειε
 Δώρῳ ἐπὶ μεγάλῳ; μισθὸς δὲ οἱ ἄριστος· ἔσαι.

“ Tibi vero dein ego sacrificabo juvencam anniculam, lata-fronte,

“ Indomitam, quam nondum sub jugum duxit vir:

“ Hanc tibi ego sacrificabo, auro cornibus circumfuso.

295 Sic dixerunt precantes; eosque audivit Pallas Minerva.

Hi autem postquam precati sunt Jovis filiam magni,

Perrexerunt ire, veluti leones duo, per noctem nigram,

Per cades, per cadavera, perque arma, & atrum cruorem.

Nec vero Trojanos fortes sivit Hector

300 Dormire, sed simul convocavit omnes optimates,

Quot erant Trojanorum ductores, atque principes:

His ille convocatis, solers struebat consilium;

“ Equis mihi hoc opus pollicitus perfecerit,

“ Praemium ob magnum? merces utique ei sufficiens erit;

Ver. 292, 294. — ῥέξω.] Vide supra ad
 α', 444

Ibid. — ἦνιν, εὐρυμέτωπον.] Vide supra
 ad α', 51. Al. ἦνιν: Nempe ἐν ἐκτάσει τῆς
 ληξείας εἶδασιν οἱ Παλλὰς notante Enstathio.

Ver. 297. — ὥς τε λέοντες δύο, διὰ νύκτα
 μέλαιναν,]

— inde, lupi ceu

Raptores, atrâ in nebulâ, quos improba
 ventris

Exegit caecos rabies, —

— per tela, per hostes

Vadimus. — Ἄν. II. 355.

Ver. 298. Ἀμφόνοιν, ἀνέκυας, διὰ τ' ἐνέα,
 καὶ μέλαινα αἶμα.] Al. ἀν φόνου, ἀν νέκυας.
 Est autem, credo, locus hic ex istorum num-
 bero, quos spectabat Quintilianus, quum de
 Homero, “ Idem (inquit) letus ac pressus;

— tum coriâ, tum brevitate mirabilis.”
 lib. X, cap. I. Καὶ ὅρα (inquit Enstathius)
 συντομίαν τῆς τε παραβολῆς, καὶ τῆς λοιπῆς λό-
 γου. — ὅρα δὲ καὶ τὸ κάλλος τῆς φράσεως,
 ἐπισκωπτῶντος οἷον τῶ ποικίλῃ, καὶ τῇ τῶν κα-
 τασκώπων εὐφυχίᾳ συνεξερμῶντος, καὶ μιμη-
 μένου τὸ ἐκείνων εὐφαιρῆς καὶ εὐκίνητον. Οἱ
 δὲ Παλλὰς φασιν καὶ ὅτι ἐπαινῆται τῷ Ξενο-
 φῶντος τὰ τοιαῦτα, “ Ἐπεὶ δ' ἐλθὼν [apud

“ Xenophontem ad Agesilaum, ἐπεὶ γὰρ μὲν
 “ ἐλθὼν] ἡ μάχη, παρὶς ἰδὼν τὴν μὲν γῆν
 “ [ταρὴν δὲ διασπασθαι, ἐνθα συνέπεσον αἱ
 “ ἡλίκαι, τὴν μὲν γῆν] αἵματι περικλυίας
 “ νεκρῶς δὲ κεκλιμένους [φίλους καὶ πολέμους μὲν
 “ ἀλλήλων] κοπίδας δὲ διατεθρυμμένους,] δὲ
 “ ρατα παρατεθραυσμένα [συντεθραυσμένα,]
 “ ἔχειρδιὰ θυμῶν καλεῶν, τὰ μὲν χαμαι, τὰ
 “ δὲ στήμασιν ἐμπεπηγότα, [τὰ δ' ἐν στή-
 “ ματι, τὰ δ' ἐπὶ μετὰ χεῖρας.”] Ταῦτα δὲ
 συλλαβὰν (φασιν) Ὀμηρος, ἐνὶ εἴχῳ ἀπὸ
 γαίαν.

Ver. 299. Οὐδὲ μὲν ἔδδ'.] Singularem ha-
 bet vim duplex ista negatio, quæ sermone
 Romano exprimi non potest.

Ibid. — εἶας·] Ἐκτωρ.] Mendosè hîc edi-
 derunt Librarii, εἶας· Ἐκτωρ· ignari scilicet
 verbum εἶας nullâ posse licentiâ secundam
 corripere. Vide supra ad δ', 42. Similis
 error irreperat, ex ignoratâ prosodiâ, Odyss.
 λ', 303, — λελόχασιν ἴσα θεοῖσι· ubi Ban-
 nesius recte restituit, — λελόχας· ἴσα θεοῖσι.
 Similisque error etiamnum infedit, Iliad. α',
 124; & Odyss. π', 2. Quo utroque in loco
 pro ἐπὶ λόντο ἀρίστον, necessariò restitutum oportet
 ἐπὶ λόντο· ἀρίστον. Nam ἀρίστον, praeclatissimum
 semper primam producit.

Ver.
 & ἀρ-
 Ver.
 ἀλ-
 [ἀρ-
 Ver.
 Vidi

- 305 Δώσω γὰρ δίφρον τε, δύω τ' ἐλαυχένας ἵππους,
 Οἳ κεν ἀριστεύωσι θοῆς ὀπί νηυσὶν Ἀχαιῶν.
 Ὅσους κεν τλαίῃ, οἳ τ' αὐτῷ κῦδ' ἄροισι,
 Νηῶν ὠκυπόρων χεδὸν ἐλθέμεν, ἐκ τε πυθέεσθ,
 Ἥε φυλάσσαν) νῆες θοαί, ὡς τοπάρ' περ,
 310 Ἥ ἤδη, χεῖραςιν ὑφ' ἡμετέρῃσι δαμέντες,
 Φύξιν βηλούσσι μὲν σφίσιν, εἰδ' ἐθέλῃσι
 Νίκλα φυλασέμεναι, καμάτω ἀδδηκότες αἰνῶ.
 Ὡς ἐφάθ'· οἳ δ' ἄρ' αὖ πάντες αἰκλῶ ἐλγόντο σιωπῇ.
 Ἦν δέ τις ἐν Τρώεσσι Δόλων, Εὐμήδεσσι υἱὸς
 315 Κλένυθ' θάσιο, πολύχρυσος, πολύχαλκος,
 Ὃς δὴ τοι εἶδ' μὲν ἔλω κακὸς, ἀλλὰ ποδῶκης·
 Αὐτὰρ ὁ μὲν ἔλω μὲν πέντε κασιγνήτησιν.
 Ὃς ῥα τότε Τρῳσὶν τε καὶ Ἑκτορι εἶπε παρ' αὐτῶν·
 Ἑκτορ, ἐμ' ὀτρύνει κερδὴν καὶ θυμὸς ἀγλῶωρ
 320 Νηῶν ὠκυπόρων χεδὸν ἐλθέμεν, ἐκ τε πυθέεσθ.
 Ἀλλ' ἄγε, μοι τὸ σκήπτρον ἀνάχρεο, καί μοι ὄμοσσον·
 Ἥ μὲν τὰς ἵππους τε, καὶ ἄρματα ποικίλα χαλκῶ,
 Δωσέμεν, οἳ φορέσιν ἀμύμονα Πηλεΐωνα·
 Σοὶ δ' ἐγὼ εἴχ' ἄλκιον σκοπὸς ἔασομαι, εἰδ' ἀποδόξης·

- 305 "Dabo enim currumque, duosque arduos-cervicibus equos,
 "Qui quidem praestantissimi fuerint veloces apud naves Achivorum:
 "Quicumque hoc ausus fuerit, sibi etiam ipsi gloriam reportaverit,
 "Naves veloces prope accedere, & cognoscere,
 "Utrum custodiantur naves veloces, sicut antea;
 310 "An jam, manibus a nostris domiti,
 "De fuga consilium-agitent inter se, neque velint
 "Noctu excubias-agere, labore fatigati gravi.
 Sic dixit. Illi vero omnes obmutuerunt silentio.
 Erat autem quidam inter Trojanos Dolon, Eumedis filius
 315 Praeconis divini, dives-auri, dives-aeris;
 Qui specie quidem erat turpis, sed pedibus-velox;
 Atque is solus erat inter quinque sorores:
 Qui utique tunc Trojanisque & Hectori dixit adstans;
 "Hector, me impellit cor & animus fortis
 320 "Ad naves veloces prope accedere, atque cognoscere.
 "Verum age, mihi sceptrum attolle, & mihi jura;
 "Certe ipsos equosque, & currus varios are,
 "Daturum, qui ferunt eximium Pelidem:
 "Tibi autem ego non vanus speculator ero, neque tuam de me frustrabor
 "opinionem.

Ver. 306. — ἀριστεύωσι] *Al.* ἀριστεύσασσι,
 & ἀριστοὶ ἔωσι.

Ver. 316. — εἶδος μὲν ἦν κακός.] Τὸν
 Δόλωνα, "εἶδος μὲν ἦν κακός," εἰ τὸ σῶμα
 [εἶδος] ἀσύμμετρον, ἀλλὰ τὸ πρόσωπον αἰ-
 σθητόν. *Aristot. Poët. cap. 25.*

Ver. 322. Ἥ μὲν τὰς ἵππους τε.]

Vidisti quo Turnus equo, quibus ibat in
 armis,

Aureus? ipsum illum clypeum cristasque
 rubentes

Excipiam forti, jam nunc tua praemia,
 Nise.

Æn. IX, 269.

Dolonis,

Qui quondam, castra ut Danaum specu-
 lator adiret,

Ausus Pelidæ pretium sibi poscere currus.

Æn. XII, 349.

Ver.

325 Τόφρα γὰρ ἐς στρατὸν εἶμι Διαμπερές, ὅφρ' ἂν ἴκωμαι
Νῆ' Ἀγαμεμνονέω, ὅθι παρ μέλλουσιν ἄριστοι
Βελαὶς βελεύειν, ἢ Φαίγερν, ἢ μάχεσθαι.

Ὡς φάθ'· ὁ δ' ἐν χερσὶ σκῆπτρον βάλε, καὶ οἱ ὁμοῦσε·

Ἴσω νῦν Ζεὺς αὐτὸς, ἐρίγδραπ' ὥς τις Ἥρης,

330 Μὴ μὲν τοῖς ἰσάποισιν ἀνὴρ ἐποχήσε' ἄλλ' ὅ
Τρώων· ἀλλὰ σε Φημί Διαμπερές ἀγλαϊεῖσθαι.

Ὡς φάτο, καὶ ῥ' Ὀπίορκον ἀπώμοσε· τὸν δ' ὀρόθιωνεν.

Αὐτίκα δ' ἄμφ' ὁμοῖσιν ἐβάλλετο καμπύλα τόξα·

Ἔσαστο δ' ἐκίοσθεν ῥινὸν πολιοῖο λυκοῖο,

335 Κρατὶ δ' Ὀπὶ κλισίῳ κυνέω· ἔλε δ' ὄξυν' ἄκοντα·

Βῆ δ' ἰέναι πρὸς τὴν νῆα δ' ὅτ' ἔρατ'· ἔδ' ἄρ' ἐμελλεν

Ἐλθὼν ἐκ νηῶν ἄψ' Ἐκτορα μῦθον ἀποΐσειν.

Ἄλλ' ὅτε δὴ ῥ' ἰσάπων τε καὶ ἀνδρῶν κάλλιφ' ὁμίλον,

Βῆ ῥ' ἀν' ὁδὸν μεμαώς· τὸν δ' ἔφρασατο προσιόντα

340 Διομήδης Ὀδυσσεύς, Διομήδεα δ' προσέειπεν·

Οὕτως περ, Διομήδης, δ' ὅτ' ἔρατ' ἐρχε' ἀνὴρ,

325 “Eousque enim in castra penetrabo, donec venero

“Ad navem Agamemnoniam, ubi forte erunt principes

“Consilia agitantes, vel fugiendi, vel pugnandi,

Sic dixit. Ille vero in manibus sceptrum posuit, & ei iuravit;

“Sciat nunc Jupiter ipse altitonans maritus Junonis,

330 “Non fane istis equis vir veheatur alius

“Trojanorum: sed te assero perpetuo his gavifurum.

Sic dixit, & fane perjurium iuravit: eum tamen incitavit.

Protinus vero ille circa humeros posuit curvos arcus:

Induitque exterius pellem canis lupi,

335 Caputque imposuit viverrae-pelle-munitam galeam; cepitque acutum jaculum.

Perrexitque ire ad naves ab exercitu: neque erat

Venturus a navibus retro, ut Hectori nuntium referret.

Quum autem jam equorumque & virorum reliquit coetum,

Ibat per viam acer. Hunc autem animadvertit accedentem

340 Nobilis Ulysses, Diomedemque allocutus est:

“Iste fane, ô Diomedes, a castris venit vir,

Ver. 325. Τόφρα γὰρ ἐς στρατὸν εἶμι.] Ἐστὶ
καὶ τῶν ἐπαγγελιῶν ἰδίου χαρακτήρ· ὁ μὲν
γὰρ Δόλῳ ἐπαγγέλλεται.

Τόφρα γὰρ ἐς στρατὸν εἶμι διαμπερές, ὅφρ'
ἂν ἴκωμαι

Νῆ' Ἀγαμεμνονέω·

ὁ δὲ Διομήδης ἐπαγγέλλεται μὲν ἔδ' ἐν. ἥτις
δ' ἂν φησι φρεσὶν εἶναι (suprà ver. 222.) μετ'
ἑτέρου πεμπόμενος. Plutarch. de audiendis
Poëtis.

Ver. 328. — ἐν χερσὶ σκῆπτρον βάλε.]

Ὁ Ἐκτορ μὲν τοι ὑπισχνεῖται, καὶ, ἐς ἃ ἐκ-
τήσθαι, (ver. 321.) ἀνασχῶν τὸ σκῆπτρον, ὁμ-
νέει. Eustath. Barnesius, pro σκῆπτρον βάλε,
edidit σκῆπτρον λάβε· quia scilicet “Prin-
cipes sceptrum non temerè Alii cuius tra-
didit.” Sed & illud, ἐν χερσὶ σκῆπ-

τρον βάλε, sceptrum non utique tradidit
Doloni indicat, sed porrectum. Eustathius
tamen in commentario scripsit, ἐν χερσὶ
σκῆπτρον λάβε, καὶ οἱ ὁμοῦσαν.

Ver. 332. — ἀπώμοσε,] Al. ἐπα-
μοσε.

Ver. 335. — ἐπὶ κλισίῳ κυνέῳ.]
Al. ἐπὶ κλισίῳ.

— caput his Cudone ferino

Stat cautum. — Sil. Italic. lib. VIII.

Ver. 339. Βῆ ῥ' ἀν' ὁδὸν μεμαώς.] Ibat
viâ trita, ardentem & incantus.

Ibid. — τὸν δ' ἐφράσατο προσιόντα]

Vide suprà ad α', 140.

— procul hos lævo flectentes limi-
cernunt. — En. IX, 372

Οὐκ οἶδ', ἣ νήεσσιν Ὀπίσκοπ' ἡμετέρησιν,

ἢ τινα συλήσων νεκρῶν κατατεθνηώτων.

Ἀλλ' ἐῷμέν μιν πρῶτα παρεξελθεῖν πεδίοιο

345 Τυτθόν· ἔπειτα δέ κ' αὐτὸν ἐπαΐξαντες ἔλοιμην

Καρπαλίμως· εἰ δ' ἄμμε παρὰ Φθαίῃσι πόδεσσιν,

Αἰεὶ μιν ποτὶ νῆας ὑπὸ σφατόφιν προτιελθεῖν

Ἔλχει ἐπαΐσων, μή πως ποτὶ ἄστυ ἀλύξῃ.

Ὡς ἄρα Φωνήσαντε, πάρεξ οὐκ ἐν νεύεσσι

350 Κλυθῆτ'· ὁ δ' ἄρ' ὦκα παρὲδραμὲν ἀφ' ἐσθλῆσιν.

Ἀλλ' ὅτε δὴ ῥ' ἀπέλω, ὅσσον τ' Ὀπίσθε πέλον'·

Ἡμιόνων, αἱ γάρ τε βοῶν προφερέσεσθαι εἰσιν

Ἐλκόμενοι νεκρῶ βαθείης περικτὲν ἄροτρον·

Τῷ μὲν ἐπεδραμέτ'· ὁ δ' ἄρ' ἔση δῖπον ἀκέσας.

355 Ἐλπετο γὰρ καὶ θυμὸν ὑποτρέφοντος ἐταίρου

Ἐκ Τρώων ἵεναι, πάλιν Ἐκτορ' ὀτρύναντα·

Ἀλλ' ὅτε δὴ ῥ' ἀπῆσαν δαρυκεῖς, ἣ καὶ ἔλασσον,

Γινώσκοντες ἀνδρας δεινούς· λαυφισθὰ δ' ἐνάμα

Φεγγόμενοι· τοὶ δ' αἰψὰ διώκειν ὠρμήθησαν.

"Haud scio an navibus explorator nostris,

"An aliquod spoliaturus cadaverum mortuorum.

"Verum sinamus ipsum primum præterire nos per campum

345 "Paululum: deinde vero ipsum insequentes capiamus

"Celeriter: sin nos præverterit pedibus,

"Semper ipsum naves versus a castris compelle

"Hasta impetens, ne forte urbem versus effugiat.

Sic itaque loquuti, extra viam inter cadavera

350 Reclinati sunt: ille vero celeriter prætercurrit præ imprudentia,

Sed cum jam abesset, quantum sulci sunt

Mularum; (hæ enim bobus præstantiores sunt

Ad trahendum in novali alto compactile aratrum:)

Illi quidem accurrebant: hic vero constitit strepitu audito:

355 Sperabat enim animo, qui se revocarent socios

Ex Trojanis venire, rursus Hectore iubente.

Sed quando jam aberant hastæ-jacium, vel etiam minus,

Sensit viros hostiles, velocique genua movit

Ut fugeret: illi autem confestim insequi festinarunt.

Ver. 343. — νεκρῶν κατατεθνηώτων.]

Vide suprâ ad ἡ, 89 & 409.

Ver. 344. Ἀλλ' ἐῷμεν] Vide suprâ ad εἰ,

256.

Ver. 347. — ποτὶ] *Al.* ποτὶ. Quod perinde est.

Ver. 352. — προφερέσεσθαι εἰσιν Ἐλκόμενοι — ἄροτρον.]

— fortes ad aratra juvencos.

Georgic. III, 50.

Ver. 354. — δῖπον.] Vide suprâ ad ἡ, 455.

Ver. 356. Ἐκ Τρώων ἵεναι.] Distinguit Scholiastes post vocem Τρώων. Ut sit, Ἐκ Τρώων ὀτρύναντος πάλιν ἵεναι.

Ver. 357. — δαρυκεῖς.]

— ἔσον τ' ἐπὶ δαρυκεῖς ἐραται.

Iliad. ὁ, 358.

Ver. 358. Γινώσκοντες ἀνδρας δεινούς.]

— sensit medios delapsus in hostes:

Obstupuit, retroque pedem cum voce repressit. *Æn.* II, 377.

Ibid. — λαυφισθὰ δὲ ἐνάμα φεγγόμενοι.]

— celerare fugam in sylvas, & fidere nocti. *Æn.* IX, 378.

Ver. 359. — αἰψὰ διώκειν ὠρμήθησαν.

— ὦς δ' ὅτε — κύνε ιδότε θήρης.]

— trepidique pedem pede fervidus urget: Inclusum veluti si quando in flumine nactus

C c 4

Cervum

- 360 Ὡς δ' ὅτε καρχαρόδοντε δύο κύες εἰδότε θήρης,
 Ἡ κεμάδ', ἢε λαγῶν, ἐπείγετον ἐμμήνες αἰεὶ
 Χῶρον ἀν' ὑλήενθ', ὁ δέ τε προθέησι μεμηκώς·
 Ὡς πὲν Τυδείδης, ἠδὲ πολέπορθ' Ὀδυσσεύς,
 Λαῶ ὑπὸ τμήξαντε, διώκετον ἐμμήνες αἰεὶ·
- 365 Ἀλλ' ὅτε δὴ τάχ' ἐμελλε μιγῆσεσθ' Φυλάκεσσιν,
 Φόβῳ ἐς νῆας, τότε δὴ μὲν ἔμβαλ' Ἀθλιῶν
 Τυδείδην· ἵνα μή τις Ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων
 Φθαίῃ ἐπ' ἑξάμην βαλῆεν, ὃ ᾧ δούτερ' ἔλθῃ·
 Δακρυῖ δ' ἐπαύσσων προσέφη κρατερός Διομήδης·
- 370 Ἦέ μὲν, ἢέ σε δακρυῖ κηχίσομαι· ἔδδ' σέ φημι
 Διηρὸν ἐμῆς ὑπὸ χειρὸς ἀλύξειν αἰπῶν ὄλεθρον.
 Ἡ ῥα, κ' ἔλχ' ἀφῆκεν, ἐκὼν δ' ἡμάρτανε Φωτὶ
 Δεξιτερὸν δ' ὑπὲρ ὤμων εὐζόος δακρὸς ἀκωνκῇ
 Ἐν γαίῃ ἐπάγῃ· ὃ δ' ἄρ' ἔση, τάρβυσεν τε,

- 360 Ac veluti quum asperis dentibus duo canes, periti venationis,
 Aut hinnulum, aut leporem, urgent constanter semper
 Locum per sylvosum; ille autem præcurrit clamans.
 Sic hunc Tydides, atque urbium-vastator Ulysses,
 A suis cum interclusissent, persequabantur constanter semper.
- 365 Sed quando jam mox esset permixturus-se custodibus
 Fugiens ad naves, jam tum robur injecit Minerva
 Tydidæ; ut ne quis Achivorum ære-loricatorum
 Prior gloriaretur vulnerasse, ipse vero secundus veniret:
 Hasta itaque impetens allocutus est cum fortis Diomedes;
- 370 "Vel mane, vel te hasta assequar; neque te puto
 "Diu mea a manu effugituum certam mortem.
 Dixit, & hastam emisit; volens autem aberravit ab homine:
 Dexterumque supra humerum bene-politæ hastæ cuspis
 In terra fixa est; ille autem constitit, trepidavitque,

Cervum, aut punicæ septum formidine
 pennæ,

Venator cursu canis & latratibus inflat;
 Ille autem, insidiis & ripâ territus altâ,
 Mille fugit refugitque vias, ut vividus
 Umber

Hæret hians, jam jamque tenet, similif-
 que tenenti

Increpuit malis, morsuque elusus inani est.

Æn. XII, 748.

Ubi in transcurso notandum, "cervum in
 "flumine inclusum," quod est scilicet, "flu-
 "mine agrum ambiente interclusum;" à
 Ruao reddi, "cervum deprehensum in flu-
 "vio." Quasi vero "cervus in fluvio de-
 "prehensus," posset mille vias fugere ac re-
 fugere.

Ver. 360. — δύο κύες εἰδότε θήρης.]
 Barnesius edidit δύο κύες. Quod, ad syn-
 taxin, ferri quidem potest; vide supra ad α',
 566; & ad β', 288. Sed mutato nihil
 opus.

Ver. 362. — ὑλήενθ'] Vide supra ad
 γ', 151.

Ibid. — ὁ δέ τις] Ille autem usque.

Ver. 363. — πολέπορθος] Vide supra
 ad β', 278.

Ver. 365. Ἀλλ' ὅτε δὴ τάχ' ἐμελλε.]
 — jamque imprudens evaserat hostes.
 Æn. IX, 386.

Ubi iterum in transitu notandum, "im-
 "prudens," quod est scilicet, "casu & su-
 "tuito, necdum gnarus quid evasisset;" à
 Ruao ineptissime reddi, "non providens
 "amico."

Ver. 373. — εὐζόος δακρὸς.] Pronuntiaba-
 tur, εὐζός. Sicuti supra, α', 18. Τμὴν μὴ
 δεῖν δοῖεν—. Vide quoque ad β', 811.

Ver. 374. Ἐν γαίῃ ἐπάγῃ.] Vide supra ad
 δ', 185.

Ibid. — ὁ δ' ἄρ' ἔση, τάρβυσεν τι.]
 Metu impeditum & quasi rigescentem ex-
 hibent etiam versùs ipsius numeri. Vide
 supra ad γ', 363.

- 375 Βαμβαινών, ἄραβ' ὃ δ' ἄρ' σόμα γίνεται ὀδόντων,
 Χλωρὸς ὑπαὶ δέσς· τῷ δ' ἀσθμαίνοντι κιχήτιν·
 Χειρῶν δ' ἀψάδην· ὃ δ' δακρύσας ἔπ' ἤνθα·
 Ζωγρεῖτ', αὐτὰρ ἐγὼν ἐμὲ λύσομαι· ἔσι γ' ἔνδον
 Χαλκὸς τε, χρυσὸς τε, πολύμητος τε σίδηρος·
 380 Τῷ κ' ὑμῖν χαρίσαιο πατὴρ ἀπερείσι' ἄποινα,
 Εἴ κεν ἐμὲ ζῶν πεπύθοιτ' ὅππῃ νηυσὶν Ἀχαιῶν.
 Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
 Θάρσει, μηδὲ τι τοι θάνατος καταθύμιος ἔστω·
 Ἄλλ' ἄγε, μοι τόδε εἰπὲ, ἢ ἀτρεκέως κατάλεξον.
 385 Πῇ δ' ἔτως ὅππῃ νῆας ἀπὸ σρατῆ ἔρχεαι οἷον,
 Νύκλα δὲ ὀρφναίην, ὅτε θ' εὐδῶσι βροτοὶ ἄλλοι;
 ἢ τίνα συλήσων νεκύων κατατεθνηώτων;
 ἢ σ' ἔκλωρ προέηκε Δρασκοπιάδης ἕκαστα
 Νῆας ἐπὶ γλαφυράς; ἢ σ' αὐτὸν θυμὸς ἀνῆκε;
 390 Τὸν δ' ἡμείβετ' ἔπειτα Δόλων, ὑπὸ δ' ἔτρεμε γῆα·
 Πολλῆσιν μ' ἄτησι παρέκ νόον ἠγάγην ἔκλωρ,
 Ὃς μοι Πηλεΐωνος ἀγαυῆ μώνυχας ἵππους
 Δωσέμεναι κατένδυσσε, ἢ ἄρματα ποικίλα χαλκῶ·
 Ἠνώγει δέ μ' ἰόντα, Διὶ δ' ἄρ' νύκλα μέλαιναν,

- 375 Crepitans dentibus (stridor utique per os fiebat dentium),
 Pallidus præ timore : ii vero anhelantes affecuti sunt,
 Manibusque prehenderunt : ille autem lacrymans dixit ;
 " Vivum me capite, at ego me redimam : est enim mihi intus
 " Æsque, aurumque, & artificio multo-elaboratum ferrum :
 380 " Ex his vobis donabit pater infinita-dona-ob-liberationem,
 " Si me vivum esse audiverit apud naves Achivorum.
 Hunc autem respondens allocutus est consilio-abundans Ulysses ;
 " Confide, neque omnino tibi mors obversetur animo :
 " Sed age, mihi hoc dic, & vere narra ;
 385 " Quonam sic ad naves a castris vadis solus,
 " Noctem per tenebrosam, quando dormiunt mortales cæteri ?
 " An aliquod spoliaturus cadaverum mortuorum ?
 " An te Hector præmiserit speculatum singula
 " Naves ad cavas ? an te ipsum animus impulit ?
 390 Huic autem respondit deinde Dolon, subtilisque tremebant membra ;
 " Multo me teo cum damno, præter voluntatem, induxit Hector ;
 " Qui mihi Pelidæ præclari solidos-ungulis equos
 " Daturum annuit, & currus varios ære :
 " Jussit autem me euntem, celerem per noctem nigram,

Ver. 375. Βαμβαινών, ἄραβος δὲ] De ονομαστικῇ hęc, vide suprà ad d', 455, 456 ;
 item ad β', 210 ; & ad γ', 363.

Ver. 376. — κιχήτιν.] Αἱ κιχήτιν.

Ver. 378. — ἐμὲ λύσομαι.] Vide suprà ad α', 20.

Ver. 380. — χαρίσαιο] Vide suprà ad α', 140.

Ver. 383. Θάρσει.] Ὅρα καὶ εἰς ἡ πολλὰ
 νύκλα ἐξέκρυσσε τὸν Δόλωνα τῷ φρονεῖν. Ὁ γὰρ

εἰς μηδὲν δέον (ver. 321.) ἀπαιτήσας ὁμῶσαι
 τὸν Ἑκτορα, ευκόλως ἐνταῦθα (ver. 392) καὶ
 δίχα ὅρκου ἀνίσταται τῷ ἔχθρῳ λέγοντι, Θάρ-
 σει. Eustath.

Ver. 384. — μοι τόδε εἰπὲ, καὶ ἀτρε-
 κέως κατάλεξον.]

— mihiq̃ue hæc ediffere vera roganti.

Æn. II, 149.

Ver. 387. — νικίων κατατεθνηώτων]
 Vide suprà ad δ', 89 & 409.

Ver.

- 395 Ἀνδρῶν δυσμνήων χερδὸν ἐλθέμεν, ἐκ τε πυθέεσθ,
 ἥ ἐ φυλάσσον· νῆες θοαί, ὡς ποπάρθ' περ,
 ἥ ἤδη χείρεσσιν ὑφ' ἡμετέρησι δαμέντες,
 Φύξιν βυλβύοιτε μὲ σφίσιν, ἔδ' ἐθέλοιτε
 Νύκτα φυλασέμεναι, καμάτῳ ἀδδηκότες αἰνῶ.
 400 Τὸν δ' Ὀπμειδῆσας προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
 ἥ ῥά νύ τοι μεγάλων δῶρων ἐπεμαίετο θυμὸς,
 Ἴππων Αἰακίδαο δαΐφρον'· οἱ δ' ἀλεγεινοὶ
 Ἀνδράσιν γε θυητοῖσι δαμήμεναι, ἥ δ' ὀχέεσθ,
 Ἄλλῳ γ', ἢ Ἀχιλῆϊ· τὸν ἀθανάτη τέκε μήτηρ.
 405 Ἀλλ' ἄγε, μοι τόδε εἶπε, ἢ ἀτρεκέως καταλέξον,
 Πῶ νῦν δῶρο κιὼν λίπες· ἔκτορ, ποιμένα λαῶν;
 Πῶ δέ οἱ ἔντεα κῆρ' ἀρήϊα; πῶ δέ οἱ ἵπποι;
 Πῶς δ' αἰ τῶν ἄλλων Τρώων φυλακαὶ τε καὶ εὐναί;
 Ἄσσα τε μητιόωσι μὲ σφίσιν· ἢ μεμάασιν
 410 Αὔθι μένειν πρὸ νηυσὶν ἀπρόροθεν, ἢ ἐ πόλινδ'·
 Ἀψ' ἀναχωρήσασιν, ἐπεὶ δαμάσαντό γ' Ἀχαιεύς.
 Τὸν δ' αὖτε προσέειπε Δόλων, Εὐμήδεσ' ἦος·
 Τοιγὰρ ἐγὼ τοι ταῦτα μάλ' ἀτρεκέως καταλέξω·
 Ἐκτορ μὲν μὲ τῶσιν, ὅσοι βυληφόροι εἰσὶ,

- 395 " Ad hostes prope accedere, & cognoscere,
 " Utrumne custodiantur naves veloces, sicut antea;
 " An jam manibus nostris domiti,
 " De fuga consilium agitetis inter vos, neque velitis
 " Noctu excubias agere, labore fatigati gravi.
 400 Hunc autem subridens allocutus est consiliis-abundans Ulysses;
 " Sane tibi magna dona appetebat animus,
 " Equos Æacidæ bellicosi: atqui hi difficiles sunt
 " Viris mortalibus domitu, & equitatu,
 " Alii utique, quam Achilli, quem immortalis peperit mater.
 405 " Verum age mihi hoc dic, & vere narra;
 " Ubi nunc huc profectus reliquisti Heclorem, pastorem populorum?
 " Ubi vero ei arma jacent Martia? ubi vero ei equi?
 " Quomodo item aliorum Troum excubiasque & contubernia?
 " Quæque consultant inter se, narra; utrumne in animo habeant
 410 " Illic manere secus naves procul, an ad urbem
 " Redituri sint, quandoquidem domuerunt scilicet Achivos.
 Hunc autem rursus allocutus est Dolon, Eumedis filius;
 " Atqui ego tibi hæc valde vere narrabo;
 " Hector quidem inter eos qui consilarii sunt,

Ver. 396. — φυλάσσονται —, βυλβύοιτε, ἔδ' ἐθέλοιτε.]
 Malè hîc versio Wetsteniana, alioqui plerun-
 que elegans: " Utrum custodiantur —;
 " an — consilium agitaretis, neque vel-
 " letis, &c." Quo pacto neutiquam constat
 Temporum ratio.
 Ver. 402. Ἴππων Αἰακίδαο] Vide supra
 ad ver. 322.
 Ver. 404. — ἀθανάτη] Vide su-

pra ad α, 398.

Ver. 406. Πῶ νῦν δῶρο κιὼν λίπες· ἔκτορ
 ρα] Vide supra ad ver. 282.

Ver. 407. Πῶ δέ οἱ ἔντεα] Vide Platonem
 ἐν τῇ περὶ τῆς Ἀλεξάνδρου τύχης ἢ ἀρετῆς ἐκ-
 ρῆς, sub finem.

Ver. 410. — ἀπρόροθεν.] Ita edidit
 Barnesius, ex MS & ex ver. 209 supra
 Al. ἀπρόροθι.

- 415 Βελάς βελάει θεῖα παρὰ σήματι Ἴλῃ,
 νόσφιν ἀπὸ φλοίσβου· φυλακὰς δ' ἄς εἶρεαι, ἥρως,
 οὔτις κεκρυμμένη ῥύετ' ἔσχατον, εἰδὲ φυλάσσει.
 Ὅσσαι γὰρ Τρώων πυρὸς ἐσχάται, οἷσιν ἀνάγκη,
 οἱ δ' ἐγρηγόρησιν, φυλασσέμεναι τε κέλοντ'
 420 Ἀλλήλοισ' ἀτὰρ αὐτὲ πολύκλητοι ἐπὶ κρητοῖς
 εὐδῶσι· Τρωσὶν γὰρ ὀππότε πέσσει φυλάσσειν·
 οὐ γὰρ σφιν παῖδες χερδὸν εἶατ', εἰδὲ γυναικες.
 Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
 Πῶς γὰρ νῦν, Τρώεσσι μεμιγμένοι ἵπποδάμοισιν
 425 εὐδῶσ', ἢ ἀπάνευθε; δειπέ μοι, ὄφρα δαείω.
 Τὸν δ' ἡμείβετ' ἔπειτα Δόλων, Εὐμήδεος υἱός·
 τοιγὰρ ἐγὼ καὶ ταῦτα μάλ' ἀτρεκέως καταλέξω·
 πρὸς μὲν ἄλως Κᾶρες, καὶ Παίονες αἰκυλότοξοι,
 καὶ Λέλεγες, καὶ Καύκωνες, δίοι τε Πελασγοί·
 430 πρὸς Θύμβρης δ' ἔλαχον Λύκιοι, Μυσοὶ τ' ἀγέρωχοι,
 καὶ Φρύγες ἵπποδάμοι, καὶ Μήονες ἵπποκορυφαί.
 Ἀλλὰ τίη ἐμὲ ταῦτα διεξερέεοτε ἑκάστα;
 εἰ γὰρ δὴ μέματον Τρώων καταδιῶναι ὄμιλον,
 Θρηῖκες οἷδ' ἀπάνευθε νεήλυδες, ἔχρατοι ἄλλων·

- 415 " Confilia agit, divini ad sepulchrum Ili,
 " Seorsum a strepitu: excubias vero quas quæris, heros,
 " Nullæ certæ tuentur castra, neque custodiunt.
 " Quotquot enim Trojanorum ignis sunt foci, quibus necesse,
 " Hi utique vigilant, excubiasque agere hortantur
 420 " Inter-se: at contra e-multis-locis-convocati focii
 " Dormiunt; Trojanis enim permittunt custodias;
 " Non enim ipsis liberi prope sedent, neque uxores.
 Hunc autem respondens allocutus est consiliis-abundans Ulysses;
 " At enim quomodo nunc, Trojanis-permisti equum-domitoribus
 425 " Dormiunt, an seorsum? expone mihi, ut sciam.
 Huic autem respondit deinde Dolon, Eumedis filius;
 " Ego vero tibi etiam hæc valde vere narrabo:
 " Ad mare quidem Cares & Pæones curvis-arcubus-armati.
 " Et Leleges, & Caucones, nobilesque Pelasgi:
 430 " Ad Thymbraem vero obtinent Lycii, Mysique superbi,
 " Et Phryges equum-domitores, & Mæones bellatores-equestres.
 " Sed cur me hæc percontamini singula?
 " Si enim jam cupitis Trojanorum penetrare in castra,
 " Thraces hi seorsum sunt novi-advenæ, extremi omnium:

Ver. 416. Νόσφιν] Vide suprâ ad α', 349.

Ver. 417. —κεκρυμμένη] Vide suprâ ad β', 309.

Ver. 418. "Ὅσσαι γὰρ Τρώων πυρὸς ἐσχάται." —περὶ τῶν ἐν πεδίῳ πυρῶν νῦν ἐκρυμμένων τὸν λόγον, ἀλλὰ βέβαιον εἶπαι, ὡς οἱ Τρῶες αὐθιγῆς, καὶ εἰ ξένοι, ἀλλ' ἐξίαντες ὁ ἐν ἄλλοις περὶ τῶν αὐτῶν φησι, (β', 25.) " Τρῶας μὲν λείπεσθαι ἐφείστο ὅσοι ἐα-

"σι." —Τὸ ἔν, "Ὅσσαι μὲν Τρώων πυρὸς ἐσχάται," δηλοῖ, ὅσοι Τρώων ἐφείστο, καὶ πολῖται. Porphyg. Quæst. Homeric. 2.

Ver. 425. —ἀπάνευθε] Vide suprâ ad α', 349.

Ver. 427. —ἐγὼ καὶ ταῦτα] Al. ἐγὼ τοι ταῦτα.

Ver. 431. —ἵπποκορυφαί.] Vide suprâ ad β', 1.

Ver.

- 435 Ἐν δὲ σφιν Ῥῆσθ βασιλεύς, πᾶσις Ἡϊονῆθ.
 Τῷ δὲ καλλίσκῳ ἵππῳ ἴδον, ἡδὲ μεγίσκῳ.
 Λευκότεροι χιόνθ, θείειν δ' ἀνέμοισιν ὁμοῖοι.
 Ἄρμα δὲ οἱ χρυσῷ τε καὶ ἀργύρῳ εὖ ἤσκηθ.
 Τόχρα καὶ χρύσεια, πελώρια, θαῦμα ἰδέσθ,
 440 Ἥλυθ' ἔχων· τὰ μὲν ἔτι καταθυητοῖσιν ἔοικεν
 Ἀνδρεσσιν φορέειν, ἀλλ' ἀθανάτοισι θεοῖσιν.
 Ἄλλ' ἐμὲ νῦν μὲν νηυσὶ πελάσσετον ὠκυπόροισιν,
 Ἥ ἐμὲ δῆσαντες λίπετ' αὐτόθι νηλεὲς δεσμῷ,
 Ὀφρα κεν ἔλθῃτον, καὶ πειρηθῇτον ἐμεῖο,
 445 Ἥ κατ' αἶσαν εἶπον ἐν ὑμῖν, ἡὲ καὶ ἐκί.
 Τὸν δ' ἄρ' ἰσάδρα ἰδὼν προσέφη κρατερὸς Διομήδης·
 Μὴ δὴ μοι φύξιν γε, Δόλων, ἐμβάλλεο θυμῷ,

- 435 " Inter ipsos autem Rhesus rex, filius Eionei.
 " Cujus equidem pulcherrimos equos vidi, atque maximos:
 " Candidiores utique sunt nive, cursu autem ventis pares.
 " Currus vero ei auroque & argento scite elaboratus est:
 " Arma autem aurea, suspicienda, mirabile visu,
 440 " Venit habens: quæ quidem neutiquam mortalibus convenit
 " Viris ferre, sed immortalibus diis.
 " At me nunc quidem navibus admove te velocibus,
 " Aut me ligatum relinquire hic rigido in vinculo,
 " Donec redieritis, & experti fueritis de me,
 445 " Utrum secundum veritatem dixerim vobis, an etiam secus.
 Illum autem torve intuens allocutus est fortis Diomedes;
 " Ne, quaeso, mihi effugium, Dolon, meditare animo,

Ver. 435. Ἐν δὲ σφιν Ῥῆσθ βασιλεύς] Vide infra, ver. 474.

Nec procul hinc Rhesi niveis tentoria velis.

—, primo quæ prodita fomno
 Tydides multâ vastabat cæde cruentus,
 Ardentesque avertit equos in castra—

Æn. I, 473.

Ver. 437. Λευκότεροι χιόνος, θείειν δ' ἀνέμοισιν ὁμοῖοι.]

Qui candore nives anteirent, cursibus auras.

Æn. XII. 84.

—cursuque pedum prævertere ventos.

Æn. VII, 807.

Singularem autem hîc vim habet constructio ista ἀνακράδης, & interrupta; " ἵππῳ, " λευκότεροι χιόνος." Sicuti & infra in re eâdem, ver. 545, 547. — " ἵππῳ, — ἀκτίνεσσιν ἔοικότες." De cujusmodi syntaxeos ratione & elegantia, vide supra ad β', 353, 681; & ad γ', 211; & ad ζ', 510; & ad hujus libri ver. 224; item infra ad Odyss. μ', 73. Ἐπαμεινών δὲ, ὅτι κατ' αἰτιατικὴν δυνάμειν εἰπεῖν, " Λευκότερος χιόνος," — μετεμόρφωσεν τὸν λόγον, θαυμαστικῶς ἀναφωνήσας τὸν ἔπαινον αὐτῶν. Schol. Σημεῖσαι δὲ καὶ ὅτι τῷ θαυμαστικῷ τῆς ζυγα-

ρίδας, καὶ τὸ σχῆμα τῆς φράσεως συντίθεται. Εἰπεῖν γὰρ δυνάμειν ὁμιλεῖται — " λευκότερος," καὶ τὸ μέτρον ἐπιδεδεικνύται τῇ αὐτῇ σύνταξιν, ὅπως ὁ ποιητὴς κατὰ τὴν αὐτῇ καὶ καὶ ἐσχημάτισεν, ἐξαιτίας τὸ ξινίζον τῷ λόγῳ σχῆμα τῇ καινουργίᾳ τῷ πράγματι, καὶ θαυμαστικῶς τῇ μεταβολῇ τῷ σχήματος ἰδίᾳ τὸν τῷ ζυγῶς ἐκδοτικῶς ἔπαινον, καὶ συμμεταμορφώσας τὸν λόγον τῷ πράγματι. Enstath.

Ver. 438. — ἤσκηται.] Vide supra ad α', 37.

Ver. 439. — πελώρια.] Οὐ κατὰ μέγεθος νῦν, μεγάλα· ἀλλὰ κατὰ τὸ καλὸν, τεράστια. Schol.

Ver. 441. — ἀθανάτοισι] Vide supra ad α', 398.

Ver. 442. Ἄλλ' ἐμὲ νῦν μὲν νηυσὶ] Ita ex MSS restituit Barnesius: Recte. Al. Ἄλλ' ἐμὲ νῦν νηυσὶ. Quod est minus verum.

Ver. 445. Ἥ κατ' αἶσαν.] Al. Ἥ κατ' αἶσαν.

Ver. 447. Μὴ δὴ μοι φύξιν] Nequaquam vacat isul δὲ " Ne, quaeso, mihi effugium

" δοῖ."

Ἑοθλά περ ἀγγείλας, ἐπεὶ ἴκεο χεῖρας ἐς ἀμάς·
 Εἰ μὲν γὰρ κέ σε νυῦ δ' ἀπολύσομεν, ἢ μεθ' ὧμεν,
 Ἡ τε καὶ ὕπερον εἶοθα δοῶς ὅππῃ νῆας Ἀχαιῶν,
 ἢ ἐδίοπτ' ὄσων, ἢ ἐναντίβιον πολεμίζων·
 Εἰ δέ κ' ἐμῆς ὑπὸ χερσὶ δαμείς δ' ὀδυρόν ὀλέσσης,
 Οὐκ ἔτ' ἐπειτα σὺ πῆμά ποτ' ἔσσεαι Ἀργείοισιν.
 Ἡ, καὶ ὁ μὲν μιν ἐμελλε γυνεῖς χεὶρὶ παχείῃ
 ἈΨάμεντο λίσσεσθ'· ὁ δ' αὖχένα μέσσον ἔλασσε,
 Φασγάνῳ αἰξας, δ' ὀδ' ἄμφω κέρσε τένοντε·
 Φθγγομένε δ' ἄρα τῷ γε κάρη κονίησιν ἐμίχθη.
 Τῷ δ' ὀδ' μὲν κλυδίῳ κυνέῳ κεφαλῇφιν ἔλοντο,
 Καὶ λυκέῳ, καὶ τόξα παλίντονα, καὶ δόρυ μακρόν·
 Καὶ τὰ γ' Ἀθηναίῃ ληϊτίδι δι' Ὀδυσσεύς
 Ὑψός' ἀνέχεθε χεῖρ', καὶ εὐχόμεν' ἐπ' ἤνδα·
 Χαῖρε, θεὰ, ποῖσδεσσι· σὲ γ' ὡς πρώτῳ ἐν Ὀλύμπῳ

“ Bona quamvis nuntiasti, quum venisti manus in nostras :

“ Si enim te nunc pretio-accepto-liberarimus, aut dimiserimus,

450 “ Certe & posthac venies celeres ad naves Achivorum,

“ Aut speculaturus, aut aperte pugnans :

“ Sin autem meis manibus domitus vitam amiseris,

“ Non amplius posthac tu nocumentum unquam eris Argivis.

Dixit, & ille quidem eum erat mento manu crassa

455 Prehenso supplex precaturus : is autem cervicem mediam percussit,

Ense infurgens, & ambos incidit nervos :

Loquentisque adeo illius caput pulveribus mistum est.

Ejus autem viverræ-pelle-munitam galeam a capite detraxerunt,

Et pellem-lupinam, & arcus resiliens, & hastam longam :

460 Et hæc quidem Minervæ prædatrici nobilis Ulysses

In altum sustulit manu, & precans verbum dixit;

“ Gaude, dea, hisce : te enim primam in Olympo

Var. 448. — χεῖρας ἐς ἀμάς.] *Al.* χεῖρας

Ver. 451. — πολεμίζων] *Al.* πο-

Ver. 457. Φθγγομένε δ' ἄρα τῷ γε κάρη

ἐμίχθη.] “ Vide nimiam celeritatem

salvo pondere, ad quam non potuit

conatus Maronis accedere :

“ Tum caput orantis nequicquam, &

“ multa parantis

“ Dicere, deturbat terræ. —

Æn. X. 554.

In quibus mihi visus est (*Virgilius*) gra-

cillior auctore.” *Macrob.* lib. V, cap. 13.

Virg. e contrario locum hunc *Homeri* vi-

ditans, *Falsum est*, inquit, a pulmone ca-

pit avulsam loqui posse ; Poëtic. lib. V, cap.

Quod planè est nodum in scirpo qua-

te. Hoc enim ait Poëta, caput jam inter-

quendum fuisse abscissum. Eis γ' ἔπειτα

καὶ ἐκείνους, ἀρχαίμους μὲν φωνῇ ἀρίστους,

καὶ δὲ διασημένους τὸ λεγόμενοι. *En-*

stath. Γράζεται μὲν, “ φθγγομένη δ' ἄρα

“ τῷ γε κάρη” ὅς ἔστι Ὀμηρικὴ δὲ ἐστὶν ἡ φράσις,

ὅς γάρ ἐστι δηλονότι ἡ κάρη παρ' Ὀμήρῳ *Idem.*

Meminit & *Aristoteles*, de partibus Anima-

lium, lib. III, cap. 10 ; qui hic legerent,

φθγγομένην, non φθγγομένην.

Ver. 458. — κλυδίῳ κυνέῳ] Vide su-

prà ad ver. 335.

Ver. 460, 466. Καὶ τὰ γ' Ἀθηναίῃ ληϊτίδι

— ὅσκειν ἀνὰ μυρίην.]

— quercum —

Constituit —, fulgentiaque induit

arma

Mezentii ducis exuvias ; tibi, magne, tro-

phæum,

Bellipotens. — *Æn.* XI, 5.

Ver. 461. — ἀνέσχεθε χεῖρ'] *Al.* ἀνίσ-

χεν χεῖρ' *Al.* χερσὶ.

Ibid. — εὐχόμενος] Quâ ratione, εὐχόμενος,

hic ultimam producat ; item, ἀπὸ, ver. 465 ;

& ἀνὰ, ver. 466 ; vide suprâ ad α, 51.

Ver.

I

- Πάυλων αἰθανάτων ὕπνωσόμεθ'· ἀλλὰ ἢ αὐτίς
 Πέμψον ἐπὶ Θρηκῶν ἀνδρῶν ἵππους τε ἢ εὐνάς.
 465 Ὡς ἄρ' ἐφώνησεν, ἢ ἅπ' ἔθεν ὑψόσ' αἰέρας,
 Θῆκεν ἀνὰ μυρίκῳ· δέελον δ' ἐπὶ σῆμά τ' ἔθηκε,
 Συμμάρψας δόνακας, μυρίκης τ' ἐριθιλέας ὄζους,
 Μὴ λάθοι αὐτίς ἰόντε, θολῶ δ' ἄρ' ὕκλια μέλαιναν.
 Τὼ δ' ἐβάρυνον προτέρω, δ' ἄρ' ἐνέλας ἢ μέλαν αἶμα·
 470 Αἶψα δ' ἐπὶ Θρηκῶν ἀνδρῶν τέλ' ἔχον ἰόντες·
 Οἱ δ' εὖδον καμάτῳ ἀδδηκότες· ἔντεα δέ σφιν
 Καλὰ παρ' αὐτοῖσιν χθονὶ κέκλιτο, εὖ καὶ κόσμον
 Τελιοιχεί· ὥσ' ἔσφιν ἐκάστω διζυγες ἵπποι·
 ῥῆσθ' δ' ἐν μέσῳ εὖδε, παρ' αὐτῷ δ' ὠκείες ἵπποι,
 475 Ἐξ Ὑπιδιφραάδος πυμάτης ἱμάσι δένειο.
 Τὸν δ' Ὀδυσσεὺς προπάρειθεν ἰδὼν Διομήδεϊ δεῖξεν·
 Οὗτός τοι, Διόμηδες, ἀνὴρ, ἔτοι δέ τοι ἵπποι,
 Οὓς νῶϊν πίφασκε Δόλων, ὃν ἐπέφρονε μὲν ἡμεῖς.

“ Omnium immortalium invocabimus: sed & insuper
 “ Deduc nos ad Thracum virorum equosque & contubernia.

- 465 Sic dixit, & ista a se in altum sublata
 Posuit super myricam: conspicuumque signum apposuit,
 Convellens arundines, myricæque late-frondentes ramos;
 Ne laterent eos redeuntes, celerem per noctem nigram.
 Ipsi autem progressi sunt ulterius, perque arma, & atrum cruorem:
 470 Statimque ad Thracum virorum ordines pervenerunt euntes:
 Illi autem dormiebant labore fatigati, armaque illis
 Pulchra juxta ipsos humi jacebant, scite & compositæ
 Triplici-ordine: & ad eorum singulos bijuges equi.
 Rhefus autem in medio dormiebat; juxtaque ipsum veloces equi,
 475 Ex orbili-ad-currum-fixo extremo, loris ligati erant.
 Hunc autem Ulysses prior conspicatus, Diomedem ostendit:
 “ Is tibi, Diomedes, vir; ii vero tibi equi,
 “ Quos nobis significavit Dolon, quem occidimus nos.

Ver. 463. — ἀθανάτων] Vide suprâ ad
 α', 398.

Ibid. — ὑπνωσόμεθ'] Al. ἐπιδασό-
 μεθ'.

Ver. 466. — δέελον] Repperit Barne-
 sius in uno MS, δηλον.

Ibid. — τ' ἔθηκε] Inter varias lectiones
 retulit Barnesius, τίθηκε vel τίθεικε. Quo
 pacto non constaret Temporum ratio: Vide
 suprâ ad α', 37.

Ver. 469. Τὼ δ' ἐβάρυνον προτέρω, διὰ τ'
 ἔντεα καὶ μέλαν αἶμα.]

— noctisque per umbram

Castra inimica petunt: —

— Passim vino somnoque per her-
 bam

Corpora fusa vident; arreptos littore cur-
 rus;

Inter lora rotasque viros; simul arma ja-
 cere. *Æn. IX, 314.*

Ver. 472. Καλὰ.] Vide suprâ ad β', 43.

Ibid. — κέκλιτο.] Vide suprâ ad α', 398.
 314.

Ibid. — εὖ κατὰ κόσμον.] Compositæ
 Quod habent versiones, “ decore & decenti-
 “ ter,” rem non attingit.

Ver. 474. ῥῆσος δ' ἐν μέσῳ εὖδε,] Vide
 suprâ, ver. 435.

— qui fortè tapetibus altis
 Extructus, toto proflabat pectore somnum
Æn. IX, 314.

Ver. 476. — προπάρειθεν ἰδὼν Διομήδεϊ δεῖξεν]
 314.

Prior Hyrtacides sic ore locutus:
 Euryale, audendum dextrâ; nunc ipse
 vocat res.

Hac iter est; tu, nequa manus se attollet
 nobis

A tergo possit, custodi, & consule longæ
 Hac ego vasta dabo, & lato te limite de-
 cam. *Æn. IX, 314.*

'Αλλ' ἄγε δὴ, πρόφερε κρατερὸν μένου· εἰδὲ τί σε χρεὶ
 480 Ἐσάμηναι μέλεον σὺν τέλχεσιν· ἀλλὰ λυ' ἵππους·
 Ἡὲ σύ γ' ἄνδρας ἔναυρε, μελήσῃσι δέ μοι ἵπποι.
 Ὡς φάτο· τῷ δ' ἔμπνευσε μένος γλαυκῶπις Ἀθηνῆ·
 Κτενε δ' ὑπιστροφάδην· τῶν δ' ὄντο ὤρνυτ' αἰετὴς
 Ἄορα θειομένων· ἐρυθαίνετο δ' αἵματι γαῖα.
 485 Ὡς δ' ἰλέων μήλοισιν ἀσημάντοισιν ἐπελθὼν,
 Λίγεςιν, ἣ ὅτεαςι, κακὰ φρονέων ἐνορκήσῃ·
 Ὡς μὲν Θρήικας ἄνδρας ἐπώχετο Τυδείδῃ υἱὸς,
 Ὀφρα δυνάδε' ἐπεφνε· ἀτὰρ πολύμητις Ὀδυσσεύς,
 Ὀνίνα Τυδείδης ἄορα πλήξεε πῶδας,
 490 Τόνδ' Ὀδυσσεύς μετόπιθε λαβὼν ποδὸς ἐξερύσασκε,
 Τὰ φρονέων κτ' θυμὸν, ὅπως· καλλίτερ' ἵπποι
 ῥεῖα διέλθοιεν, μηδὲ τρομεοῖατο θυμῷ
 Νεκροῖς ἀμβλύνοντες· ἀήθεασον γὰρ εἴτ' αὐτῶν·

“ Verum age, profer validum robur; neque omnino te oportet

480 “ Stare otiose cum armis; sed solve equos:

“ Aut tu viros occide, eruntque curæ mihi equi.

Sic dixit. Illi autem inspiravit robur cæcia-oculis Minerva:

Interficiebatque circumquaque, horumque gemitus ortus est fœdus

Ense percussorum: rubescebatque sanguine terra,

485 Veluti autem leo pecudibus incustoditis superveniens,

Capris, vel ovibus, mala machinans irruit:

Sic quidem Thracas viros invadebat Tydei filius,

Donec duodecim interfecisset. At abundans-consiliis Ulysses,

Quemcumque Tydides ense percussisset adstans,

490 Hunc Ulysses pone prehensum pede extrahebat,

Hæc cogitans animo, ut pulchri-jubis equi

Facile transirent, neque tremarent animo

Suprà cadavera gradientes: insueti erant enim adhuc eorum.

Ver. 480. Ἐσάμηναι μέλεον.] Vox, μέλεον, vim habet peculiarem. Scholiastes ad Aristophanem exponit, μάταιος, ἀθλιός, δυσυχής· id est, verum,

Ἄλλ' ὅ μιν ἐξήλασας ἐμέ γ' ἐκ τῶν ἐμῶν Nub. 33.

Ver. 481. Ἡὲ σύ γ' ἄνδρας ἔναυρε, μελήσῃσι δέ μοι ἵπποι.] Exscripsit Euripides,

Διὸς υἱὸς ὅς σὺ κτενε Θρηάκων λαόν· Ἡ μὲν πάσας σε, οἱ δ' ἐχρήσθησαν μέλεον.

Rhes. 622.

Ver. 482. ——— τῷ δ' ἔμπνευσε μένος.] Ἡ περὶ τὰς μάχας τὸ παθητικόν, καὶ τὸ ἐν- τὸς ἀντιθέσιν ἐστὶ καὶ αὐτὸν. Ὁ καὶ τὸς Ὀμήρου ἐμποιοῦν φησι τοῖς ἀνθρώ- πῳ, αὐτὸν, ——— ἔμπνευσε μένος.)

καὶ ἄλλοι ἐμπνεύει τῷ λογισμῷ καὶ τῷ πνεύματι, sub finem.

Ibid. ——— γλαυκῶπις.] Vide suprà ad 206,

Ver. 483. ——— ὤρνυτ'.] Vide suprà ad 260.

Ver. 484. ——— ἐρυθαίνετο δ' αἵματι γαῖα.]

atro tepefacta cruore

Terra torique madent.

Æn. IX, 333.

Ver. 485. Ὡς δ' ἰλέων]

Impastus ceu plena leo per ovilia tur- bans,

(Suadet enim vesana fames,) manditque trahitque

Molle pecus, mutumque metu; fremit ore cruento:

Nec minor Euryali cædes; incensus & ipse

Perfurit, ac multam in medio sine no- mine plebem &c. Æn. IX, 339.

Ver. 490. Τόνδ' Ὀδυσσεύς.] Ita editi. Sed & ferri possit, Τὸν δ' Ὀδυσσεύς. Ut sit “ Hunc

“ utique,” vel, “ Hunc dein” Ulysses &c. Vide suprà ad α', 57.

Ver. 493. ——— ἀήθεασον.] Al. ἀήθεσ- κον.

Ver.

- 'Αλλ' ὅτε δὴ βασιλῆα κιχήσατο Τυδέῳ υἱός,
 495 Τὸν τελοκαιδέκατον μελιηδέα θυμὸν ἀπηύρα,
 'Ασθμαίνοντα· κακὸν γὰρ ὄναρ κεφαλῇφιν ἐπέση
 Τίω νύκλ', Οἰνείδαο πάϊς, Ἀχὼ μῆτιν 'Αθλιῶης.
 Τόφρα δ' ἄρ' ὁ τλήμων 'Οδυσσεὺς λύε μώνυχας ἵππους·
 Σὺ δ' ἤειρεν ἱμάσι, καὶ ἐξήλαυεν ὁμίλῃ,
 500 Τόξω δ' ἠππλήσων· ἐπεὶ δ' μάστιγα φαεινὴν
 Ποικίλῃς ἐκ δίφροιο νοήσατο χερσὶν ἐλέσθαι.
 'Ροίησεν δ' ἄρα, πιφάυσκων Διομήδεϊ δῖω.
 Αὐτὰρ ὁ μερμήριζε μένων, ὅ, τι κωώτερον ἔρδοι·
 'Η ὄγε δίφρον ἐλὼν, ὅθι ποικίλα τόχ' ἐκεῖτο,
 505 'Ρυμὲ ἐξερύοι, ἢ ἐκφέρειν ὑψόσ' αἰέρας·
 'Η ἔτι τ' πλεόνων Θρηκῶν ἀπὸ θυμὸν ἔλοιτο.
 'Εως ὁ ταῦθ' ὤρμαινε καὶ φρένα, τόφρα δ' 'Αθλιῶν
 'Εγγύθεν ἰσαμένη προσέφη Διομήδεα δῖον·
 Νόσ' δὴ μνήσαι, μεγαθύμῃς Τυδέῳ υἱέ,
 510 Νῆας ἐπι γλαφυράς, μὴ καὶ πεφοβημένῳ ἔλθης·
 Μὴ πᾶς τις καὶ Τρῶας ἐγείρῃσιν θεὸς ἄλλ' ἄλλ'.

- Sed quando jam regem affecutus esset Tydei filius,
 495 Hunc decimum-tertium dulci animo privavit,
 Suspirantem : malum enim somnium capiti adstiterit
 Illa nocte, Oenidae filius, per consilium Minervæ.
 Interea autem fortis Ulysses solvebat solidos ungulis equos :
 Colligavitque loris, & eduxit e turba
 500 Arcu purcutiens, quia non scuticam splendidam
 Varia ex sella-curtus cogitârat manibus sumere :
 Sibilavit autem dein, significans Diomedem nobili.
 At is anxie secum cogitabat manens, quid audacius patraret ;
 An ipse currum prehensum, ubi varia arma jacebant,
 505 Temone extraheret, exportaretve in altum sublatum ;
 An potius adhuc plurium Thracum animam eriperet.
 Dum ille hic volvebat mente, interim Minerva
 Prope adstans allocuta est Diomedem nobilem ;
 " Reditus jam memento, magnanimi Tydei fili,
 510 " Naves ad cavas, ne & fugatus venias ;
 " Ne forte quis etiam Trojanos excitet deus alius.

Ver. 494, 498. 'Αλλ' ὅτε δὴ βασιλῆα κιχή-
 σατο —, λύε μώνυχας ἵππους.]

Jamque ad Messapi socios tendebat,
 ubi —,

— religatos rite videbat

Carpere gramen equos. — *En.* IX, 351.

Ver. 498. Τόφρα δ' ἄρ'.] Ineptissimè hîc
Barnesius : " Τόφραδ' (inquit) scribo, pro
 " τόφρα δὲ ; quid, δὲ, παρέλκον sit." Vide
 suprâ ad γ', 200 ; & ad δ', 160.

Ver. 505. — ἢ ἐκφέρειν] *Al.* ἢ ἐκ-
 φέροι.

Ver. 507. 'Εως ὁ ταῦθ'] Vide suprâ ad
 α', 193.

Ibid. — τόφρα δ'] Vide suprâ ad α',

57. Malè & hîc *Barnesius*, τοφράδ'.
 quod non fert linguæ Græcæ ratio.

Ibid. — 'Αθήν'.] *Cogitatum* scilicet
 five *consilium prudentius*. Vide suprâ ad
 194 ; ad β', 169 ; & ad δ', 92.

Ver. 509. Νόσ' δὴ μνήσαι.] Nequaquam
 vacat istud, δὴ. *Reditus jam, quæso, me-*
 " *neris.*" Vide suprâ ad β', 158.

— breviter cùm talia Nisus,
 (Sensit enim nimîâ cæde atque cupiditate
 ferri ;)

Abstinet, ait ; nam lux inimica pro-
 pinquat :

Pœnarum exhaustum fatis est. —

En. IX, 351.

- Ἦς φάθ'· ὃ ᾗ ξυνέηκε θεῶς ὅπα φωνησάσης·
 Καρπαλίμως δ' ἵππων ἐπεβήσατο· κόπτε δ' Ὀδυσσεύς
 Τόξω· τοὶ δ' ἐπέτολ' οὖτος ὅππῃ νῆας Ἀχαιῶν·
 515 Οὐδ' ἀλαοσκοπίῳ εἶχ' ἀργυρότοξ' Ἀπόλλων·
 Ἦς ἰδ' Ἀθλιωαίῳ μὲν Τυδείῳ υἱὸν ἔπασσαν,
 Τῇ κοτέων Τρώων κατεδύσατο πελὶν ὄμιλον·
 Ἦρσεν ᾗ Θρηκῶν βεληφόρον Ἴπποκόωντα,
 ῥῆσ' ἀνεψιὸν ἐοθλόν· ὃ δ' ἐξ ὕπνου ἀνορέσας,
 520 Ἦς ἰδεῖν χῶρον ἐρήμον, ὅθ' ἔσασαν ὠκείες ἵπποι,
 Ἄνδρες τ' ἀπααίροντας ἐν ἀργαλέῃσι φονῇσι,
 ὦμωξέν τ' ἄρ' ἔπειτα, φίλον τ' ἐνόμηνεν ἐταῖρον·
 Τρώων ᾗ κλαγγή τε καὶ ἄσπετος ὤρετο κυδοιμὸς
 Θωονίων ἀμυδὶς· θηδύνῳ ᾗ μέμμερ' ἔργα,
 525 Ὅας ἄνδρες ῥέξαντες ἔβαν κοίλας ὅππῃ νῆας.
 Οἱ δ' ὅτε δὴ ῥ' ἵκανον, ὅθι σκοπὸν ἔκτορ' ἔκταν,
 Ἐνθ' Ὀδυσσεύς μὲν ἔρυσσε, Διὶ φίλῳ, ὠκείας ἵππους
 Τυδείδης ᾗ χαμαῖζε θορῶν, ἔναρ' ἐβροτόεντα

Sic dixit. Ille vero sensit deæ vocem locutæ;

Confestimque equos conscendit: Verberabat autem Ulysses Arcu; hique volabant celeres ad naves Achivorum.

515 Neque vero cæcam speculationem habebat argenteum-arcum-gerens Apollo;

Simul autem ut vidit Minervam Tydei filium comitantem, Ei irascens Trojanorum ingressus est ingentem exercitum; Excitavitque Thracum consiliarium Hippocoontem, Rhesi confobrinum fortem. Hic vero è somno exiliens,

520 Ut vidit locum vacuum, ubi steterant veloces equi,

Virosque palpitantes inter fœdas strages,

Tum vero ejulavitque, charumque voce-ciebat sodalem.

Troum autem clangorque & immensus ortus est tumultus

Concurfantium simul; spectabantque admirabundi ardua facinora,

525 Quibus viri patratis redierant cavae ad naves.

Illi vero cum eò pervenissent, ubi speculatorem Hectoris occiderant;

Tunc Ulysses quidem cohibuit, Jovi carus, veloces equos:

Tydidem vero in-terram defiliens, spolia cruenta

Ver. 515, 518. Οὐδ' ἀλαοσκοπίν —

ἀπόλλων — Ἦρσεν δ' — Ἴπποκόωντα.]

At non hæc nullis —

Observans oculis, summo sedet altus Olympo:

Tyrrhenum genitor Tarchontem in prælia sæva

Excitat, & stimulis haud mollibus incitat iras. *Æn.* XI, 725.

Ibid. — Ἀπόλλων.] Παρσία ἡλίας.

Asiath. "Lux inimica propinquans."

Ver. 517. — κατεδύσατο] *Vulg.* κα-

τέδυσσεν. Quod nihil opus; ut rectè monuit *Barneſius*: Nam antepenultimam natâ producit. *Al.* κατεδύσσετο: De quo,

vide suprà ad β', 35; & ad ε', 109.

Ver. 520. — ἐρήμον] *Ita* Veteres, teste *Asiathio*. *Al.* ἐρήμων. Sed hoc leviculum

Ibid. — ἔσασαν] Vide infrà ad μ',

55.

Ver. 523. — κλαγγή τε καὶ ἄσπετος ὤρετο κυδοιμὸς.]

Nec minor in castris luctus, Rhamnetero reperto

Exanguis, & primis unâ tot cæde peremptis,

Serranoque Numâque; ingens concursus ad ipsa

Corpora, seminecesque viros, repidâque recentem

Cæde locum, & plenos spumanti sanguine rivos. *Æn.* IX, 452.

Ver. 527. — Διὶ φίλος] Quâ ratione, Διὶ, hîc ultimam producat; item ἔτουμεν,

ver. 534; & ἔπος, ver. 540; vide suprà ad δ', 51.

D d

Ver.

- Ἐν χείρεσσ' Ὀδυσῆϊ τίθει· ἐπεβήσατο δ' ἵππων·
 530 Μάσιξεν δ' ἵππους, τὰ δ' ἔκ ἄκοντε πετέδην
 Νῆας θῆπ' γλαφυράς· τῇ γὰρ φίλον ἔπλετο θυμῷ.
 Νέστωρ ᾗ πρῶτον κλύπον αἶε, φώνησέν τε·
 ὦ φίλοι, Ἀργείων ἡγήτορες ἠδὲ μέδοντες,
 Ψύσομαι, ἢ ἔτυμον ἐρέω; κέλε' δέ με θυμός·
 535 Ἴππων μ' ὠκυπόδων ἀμφὶ κλύπον ἕατα βάλλει·
 Αἱ γὰρ δὴ Ὀδυσσεύς τε καὶ ὁ κρείτερός Διομήδης
 ὦδ' ἄφαρ ἐν Τρώων ἐλασαίατο μώνυχας ἵππους.
 Ἀλλ' αἰνῶς δέδοικα καὶ φρένα, μή τι πάθωσιν
 Ἀργείων οἱ ἄριστοι ὑπὸ Τρώων ὀρυμαγδῷ.
 540 Οὐπω πάν εἶρητο ἔπειτα, ὅτ' ἄρ' ἤλυθον αὐτοί·
 Καί ῥ' οἱ μὲν κατέβησαν θῆπ' χθόνα· τοὶ δ' ἤ χαρένεες
 Δεξιῇ ἡσπάζοντο, ἔπεισέ τε μελιχίοισι.
 Πρῶτον δ' ἐξερέεινε Γερῶνιόν· ἵππότηα Νέστωρ·
 Εἴπ' ἄγε μ', ὦ πολύαιν' Ὀδυσσεύ, μέγα κῦδ' Ἀχαιῶν,

In manibus Ulyssii posuit; conscenditque equos:

- 530 Tumque percussit equos, ii autem non inviti volabant
 Naves ad cavas: illac enim ire gratum erat animo.
 Nestor autem primus sonitum audit, dixitque;
 "O amici, Argivorum ductores & principes,
 "Mentiar, an verum dicam? jubet autem me animus:
 535 "Utique equorum me pedibus-velocium circum sonitus aures ferit:
 "Utinam sane Ulyssesque & fortissimus Diomedes
 "Huc protinus a Trojanis agant solidos ungulis equos.
 "Sed graviter timeo mente, ne quid passi sint humanitus
 "Argivorum illi fortissimi a Trojanorum turba.
 540 Nondum totus dictus erat sermo, quum advenerunt ipsi.
 Et illi quidem descendunt in terram: hi vero gavisii
 Dextris salutabant, verbisque blandis.
 Primus autem interrogabat Gerenius eques Nestor;
 "Dic agè mihi, ô laudatissime Ulyssè, ingens gloria Achivorum,

Ver. 529. — ἐπεβήσατο δ' ἵππων· Μά-
 σιξεν δ' ἵππους.] Barnesius in uno MS re-
 perit, Μάσιξεν δ' Ὀδυσσεύς. Quod non est
 prorsus inconcinnum: Nè adeo vox, ἵππους,
 repetatur.

Ver. 534. Ψύσομαι, ἢ ἔτυμον ἐρέω;]

Credimus? an, qui amant, ipsi sibi som-
 nia fingunt? Eclog. VIII, 108.

Ver. 537. — ἐλασαίατο—ἵππους.] Ver-
 sio Wetsteniana, in plerisque elegans, pessimè
 hoc in loco,—equos Ageant." Quæ &
 alia res est, & sententiam prorsus enecat.
 Hoc enim ait Nestor: "Utinam sonitus.
 "quem audio, sit Ulyssis & Diomedis, qui
 "huc jam equos agant."

Ver. 538. — αἰνῶς δέδοικα—, μή τι.]

Quam mensi, nequid —!

Æn. VI, 694.

Ver. 540. Οὐπω πάν εἶρητο ἔπειτα,]

Vix ea fatus erat, cùm—.

Æn. I, 590. II, 323. III, 90.

Ver. 542. Δεξιῇ ἡσπάζοντο.] Al. Δεξιῇ
 ἡσπάζοντο. Pronuntiando videlicet Δεξιῇ

Ver. 543. — ἵππότηα.] Vide suprà
 ad α, 175.

Ver. 544. Εἴπ' ἄγε.] Ὁρῶς ὁ Νέστωρ,
 φιλοτιμίαν τῶ Ὀδυσσεύς ἐπιστάμενος, "Εἴπ' ἄγε μ', ὦ πολύαιν' Ὀδυσσεύ (φῆσι,) μή

"κῦδες Ἀχαιῶν, Πῶς δὴ τῶσδ' ἵππους λα-
 "ρον;" Ἀχθονται γὰρ τοῖς αὐτῶς ἐπαπεί-

καὶ τὰς ἐαυτῶν εὐτυχίας διεξιῶσιν, αἱ μὲν
 λεύσῃ ἄλλος τις τῶν παρόντων, καὶ ἀναγ-

μενοι λέγωσι. Plutarch. Symposiac. lib. I.
 Probl. 1. Ubi notandum, quod hodie sc-

tum est, "Ὅπως τῶσδ' ἵππους λάβεται,"
 gisse Plutarchum interrogat, Πῶς δὴ τῶσδ' ἵ-

ππους λάβεται; Quod nihilo minus est
 nullum.

- 545 "Οπως τῶσδ' ἵππους λάβετον· καταδιώτες ὄμιλον
 Τρώων ; ἢ τις σφῶε πόρεν θεὸς ἀνιβολήσας ;
 Αἰνῶς ἀκλίνεσιν ἐοικότες ἡελίοιο.
 Αἰεὶ μὲν Τρώεσσ' ἐπιμίσσομαι, ἔδ' ἐ τι φημι
 Μιμνάζειν πῶδ' αὖ νηυσὶ, γέρον περ ἐὼν πολεμιστής·
- 550 "ΑΛΛ' ἔπω τοῖς ἵππους ἴδον, ἔδ' ἐνόησα,
 "ΑΛΛ' αὖ τιν' ὕμμι' ὅτω δόμῃναι θεὸν ἀντιάσαντ'·
 Ἀμφοτέρω γδ' σφῶϊ φιλεῖ νεφεληγερέτα Ζεὺς,
 Κέρη τ' αἰγιόχοιο Διὸς, γλαυκῶπις Ἀθηνῆ.
 Τὸν δ' ἀπαμειβόμενον προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς·
- 555 "Ω Νέστορ Νηληϊάδῃ, μέγα κῦδ' Ἀχαιῶν,
 "Ρεῖα θεὸς γ' ἐθέλων ἢ ἀμείνονας, ἢ ἐπερ οἶδε,
 "Ἴππους δωρήσασθαι, ἐπεὶ πολὺ φέρτεροί εἰσιν·
 "Ἴσσοι δ' οἷε, γεραίε, νεήλυδες, ἔς ἐρεείνεις,
 Θρηϊκιοὶ τὸν δέ σφιν ἀνακλ' ἀγαθὸς Διομήδης
- 560 "Εκλανε, πᾶρ δ' ἐτάρας δυοκαίδεκα πάντας ἀρίστους·

- 545 " Quomodo hos equos ceperitis: an quia penetraveritis in castra
 Trojanorum? an aliquis illos præbuit deus obvius?
 " Utique perquam radiis similes sunt solis.
 " Semper equidem Trojanis immisceor, neque omnino aio
 " Manere me apud naves, senex licet sim bellator:
- 550 " Attamen nondum tales equos vidi, neque animadverti:
 " Sed aliquem vobis puto dedisse deum obvium factum:
 " Ambos enim vos diligit nubes-cogens Jupiter,
 " Filiaque Ægiocchi Jovis, castia-oculis Minerva.
 Hunc autem respondens allocutus est consiliis-abundans Ulysses;
- 555 " O Nestor Neleide, ingens gloria Achivorum;
 " Facile deus quidem volens etiam meliores, quam sunt hi,
 " Equos donaverit, quoniam multo potentiores sunt Dii.
 " Equi autem hi, senex, nuper-advenerunt, de quibus quaeris,
 " Threicii: nempe ipsorum regem strenuus Diomedes
- 560 " Occidit, juxtaque socios duodecim omnes principes.

Ver. 547. — ἐοικότες] De hujus loci constructione elegantiori, vide suprà ad ver. 437.

Ver. 548. Αἰεὶ μὲν Τρώεσσ' ἐπιμίσσομαι.] Quam hæc Nestoris personam deceant, vide suprà ad α', 249, 260.

Ver. 551. — ἀντιάσαντα] Vide suprà ad α', 67.

Ver. 552. — νεφεληγερέτα Ζεὺς] Vide suprà ad α', 175.

Ver. 557. — ἐπεὶ πολὺ φέρτεροί εἰσιν.] Πολὺ φέρτεροι θεοὶ εἰσιν. Eustath. Barnesius ex MS edidit, πολὺ φέρτερός εἰσιν. Alii ad ἑαυτοὺς hoc referunt: Minus apte.

Ver. 559. — ἀνακλ' ἀγαθὸς Διομήδης [Εκλανε.] " Ο Διομήδης (suprà, ver. 243.) " Πᾶς ἂν ἔπειτ' Ὀδυσσεὺς ἐγὼ θεῖοιο καθόλου ; " Κακείνος αὖ πάλιν ἀνταποδίδωσιν αἰτίας τὸν ἔπαινον. — " τὸν δ' ἔπαινε ἀνακλ' ἀγαθὸς Διομήδης " Ἐταρε, πᾶρ δ' ἐτάρας

" δυοκαίδεκα πάντας ἀρίστους." Αὕτη γὰρ ἡ πρὸς τὰς φίλας ὑφιστάμεναι ἔχ' ἡτίνι ἐπικρατεῖ τῶν ἐπαινεμένων τὰς ἐπαινούντων. Plutarch. πολιτικά παραγγέλη.

Ver. 560. — δυοκαίδεκα πάντας ἀρίστους] Non pauciores quam duodecim. Quod Latini dicunt, duodecim ipsos. Ut, apud Cicero-nem, " decem ipsos dies," &c, " annis 73 " ipsis." Similiter infra, σ', 373, — τριπόδας γὰρ εἰκόσι πάντας ἔπειλεν. Ubi stultissimè Scholiastes, περισσὸν (inquirit) τὸ Πάν·... cum e contrario in istà voce Vis omnis sen. trix consistat; tripodas uno eodemque tempore non minùs viginti fabricaba-tur. Rursus, σ', 470, Φύσαι εἰκόσι πᾶσας ἐρύσαν. Ubi Barnesius ineptè id vertit An-glicè, " Twenty in All ; " quod erat scilicet vertendum, " Twenty at once." Item, τ', 247, Χρυσὸν δ' ἐτίσας Ὀδυσσεὺς δέκα πάντα τάλαντα· dicem ipsa talenta, vel, talenta non minùs

D d =

minùs

Τὸν τρισηκαδέκατον σκοπὸν εἰλομῆν ἐγγύθι νηῶν,
 Τὸν ῥα διοπλήρην στρατὸν ἔμμελναι ἡμετέροιο
 Ἐκλῶρ τε προέειπε καὶ ἄλλοι Τρῶες ἀγαυοί.

Ὡς εἰπὼν, τάφροιο διήλασε μῶνυχας ἵππους,
 565 Καίχαλῶν· ἅμα δ' ἄλλοι ἴσαν χαίροντες Ἀχαιοί.
 Οἱ δ' ὅτε Τυδείδῳ κλισίῳ εὐτυχλὸν ἴκοντο,
 Ἴππους μὲν κατέδησαν εὐτμήτοισιν ἱμάσι
 Φάτνην ἐφ' ἱππεΐῃ, ὅθι περ Διομήδεος ἵπποι
 Ἔσασαν ὠκύποδες, μελιηδέα πυρὸν ἔδοντες.

570 Ἥνι δ' ἐνὶ πρύμνῃ ἔναρξεν βροτόεντα Δόλωνος
 Θῆκ' Ὀδυσσεύς, ὃφρ' ἱρὸν ἐποιμασάμεν Ἀθλιῶν.
 Αὐτοὶ δ' ἰδρῶ πολλὸν ἀπενίζοντο θαλάσῃ
 Ἑσθάντες, κνήμας τε, ἰδὲ λόφον, ἀμφὶ τε μηρῶν,
 Αὐτὰρ ἐπεὶ σφιν κῦμα θαλάσσης ἰδρῶ πολλὸν

575 Νίψεν ἀπὸ χρωτὸς, καὶ ἀνέψυχθεν φίλον ἦτορ,
 Ἔς ῥ' ἀσσεμίνθη βάντες εὐξέσας λίσσαντο.
 Τῷ δ' ἰοεσσάμενῳ, καὶ ἀλειφαμένῳ λίπ' ἐλαίῳ,
 Δείπνῳ ἐφιζανέτλην· ἀπὸ δ' ἐκρητῆρος Ἀθλιῶν
 Πλείς ἀφυσάμενοι, λείβον μελιηδέα οἶνον.

“Decimum tertium autem speculatorem interfecimus prope naves,

“Quem scilicet ut explorator exercitus esset nostri

“Hector miserat & alii Trojani illustres.

565 Gaudio exultans; unaque ceteri ibant gaudentes Achivi.
 Quum autem ad Tydidæ tentorium bene-structum pervenissent,
 Equos quidem alligârunt scite-sectis lorīs
 Præsepe ad equinum; ubi videlicet Diomedis equi
 Stabant veloces-pedibus, dulce triticum edentes.

570 Navis autem in puppi spolia cruenta Dolonis
 Posuit Ulysses, dum sacrum parare possent Minervæ.
 Ipsi interea sudorem multum abluebant mari,
 Ingressi; cruraque, & cervicem, circumque femora.
 Verum postquam ipsis unda maris sudorem multum

575 Abluisset a corpore, & recreati essent suo corde;
 In folia-balneatoria ingressi bene-polita, lavabant.
 Quum autem lavissent, & unxissent se pingui oleo,
 Jentaculo assidebant; e cratere vero, Minervæ,
 Pleno haustum, libabant dulce vinum.

minis decem. Ubi Dionysii Halicarnassensis, viri eruditissimi, negligentiam satis mirari non possum; qui hoc, Πλευρασμὸν appellat διὰ το μέτρον. lib. περὶ τῆς Ὁμήρου ποιήσεως, §. 8. Iterum, Odys. i, 204, Οἶνον ἐν ἀμφοφορεῦσι δυοῖσιν ἀπασιν. Et Odys. α, 60, Μῖσαι δ' ἐννέα πᾶσαι.

Ver. 563. Ἐκτὰρ τε — καὶ ἄλλοι Τρῶες ἀγαυοί.] Scholiastes ad hunc locum, quem & secuta est & laudavit Domina Dacier; ὦν, ἰνκρίτ, ἐν εἰρωνείας μέρῃ κείτται· καὶ γὰρ ἐταίρῳ πρέπει τὰς πολεμίας. Ineptè admodum; ut mihi quidem videtur. Non enim jam contemptui habebat Trojanos Ulysses.

Ver. 572. — ἀπενίζοντο.] Pronuntiabatur, ἀπεννίζοντο· sicuti ἔλλαβον, ἔλλαττον, ἔννεπε, &c. similia. Fortè tamen & scribitur rectius ἀπεννίζοντο. Ut sit videlicet non ab ἀπεννίζομαι, sed ab ἀπεννίζομαι; quod tam rectè dici potest, quàm apud Herodotum ἐπεννίζομαι.

Ver. 573. — ἰδὲ λόφον.] Quâ ratione, hic ultimam producat; vide suprâ ad α, 51.

Ver. 576, 577. — λίσσαντο, — ἀλειφαμένῳ.] De hoc vocis usu maximè proprio, vide suprâ ad γ, 141.

Ver. 577. — λίπ' ἐλαίῳ.] — pinguis olivi. Virgil. Eclog. v, 8.

Τ Η Σ

ΟΜΗΡΟΥ ΙΛΙΑΔΟΣ

ΡΑΨΩΔΙΑ, ἢ ΓΡΑΜΜΑ, Λ'.

ὑπόθεσις τῆς ΟΜΗΡΟΥ ῥαψωδίας Λ'.

Ἀγαμέμνων, αὐτὸς τε ὀπλισάμενος, καὶ τὰς ἄλλας καθοπλίσας Ἕλληνας, ἐξάγει ἐπὶ τὸν πόλεμον. Ἐκτορ ὃ, Διὸς κελεύσαντος, ἀναχωρεῖ τῆς μάχης, ὡς Ἀγαμέμνων ἐπὶ τὸν ναῦσταθμον ἀφιστάται. Μετὰ ταῦτα Ὀδυσσεύς, κυκλασάμενος αὐτὸν τῶν Τρώων, ἀμύνεται αὐτὸς, Αἴαντος καὶ Μενελάου βοηθησύντων αὐτοῦ. Τιτρώσκονται μὲν τοὶ τῶν Ἑλλήνων οἱ ἄριστοι, Ἀγαμέμνων μὲν ὑπὸ Κόωντος, Ὀδυσσεύς ὃ ὑπὸ Σάκκῃ ὑπὸ ὃ Ἀλεξάνδρῃ, τοξεύοντα Διομήδης, καὶ Εὐρύπυλος, καὶ Μαχάων· ὃν ἱκανιόντα συνὸ Νέστορι θεασάμενος Ἀχιλλεύς, ἀφ' αὐτοῦ Πάτροκλον μαθησάμενος, τίς εἴη ὁ τετραμήρης; ὃ ὃ ἀφικόμενος καὶ μαζὸν Μαχάωνα ἔχει, παρὰ τῷ Νέστορι προτρέπεται, ἢ τὸν Ἀχιλλέα πείσαι συμμαχεῖσθαι τοῖς Ἕλλησιν, ἢ αὐτὸς γὰρ λαβὼν τὴν παντευχίαν τοῦ Ἀχιλλέως, ἐξελθεῖν εἰς μάχην. Ἐπανέρχεται ὃ, ὦπιτοχὼν Εὐρύπυλῳ, κομίσας εἰς τὰς ναῦς θεραπεύει.

Ἀ Λ Λ Η.

Τὴν Λάμωδα ραψωδίαν, Ἀγαμέμνων ἄριστείαν ἐπιγράφουσι παράγουσι τὴν Ἀγαμέμνονα ὑπὸ τῆς Ἡρας καὶ Ἀθηνᾶς βοηθούμενον, καὶ πολλὴν τροπὴν τῶν Τρώων ἐργαζόμενον, ὡς καὶ τὸν Δία, Ἴριν πέμψαντα, ἀπαγγεῖν Ἐκτορα, εἰς ὅσον Ἀγαμέμνων ἠείκευε. Τρωθέντος ὃ ὑπὸ Κόωντος τὴν χεῖρα, καὶ ἀναχωρήσαντος ἐπὶ τὰς ναῦς, καὶ Ἐκτορος ἐλθόντος εἰς τὸν πόλεμον, κρατῆρας ῥυομένης μάχης, ἐξ ἀμφοτέρων πύττει καὶ τιτρώσκονται πολλοί, καὶ Διομήδης, καὶ Ὀδυσσεύς. Καὶ Μαχάωνα θεασάμενος Ἀχιλλεύς ὑπὸ τοῦ Νέστορος ἐπὶ τὰς ναῦς ἀγόμενος, πέμπει Πάτροκλον μαθησάμενον, τίς εἴη ὁ τετραμήρης; Ἀφικόμενος ὃ αὐτῷ Νέστορι τὰ τῶν Ἑλλήνων ὁδύρεται πλάσματα, καὶ παρακαλεῖ μάλιστα μὴ αὐτὸν πείσαι τὸν Ἀχιλλέα συμμαχεῖσθαι τοῖς Ἕλλησιν· ὃ ὃ ἐκεῖ μὴ βέλοιο, συνὸ τοῖς Μυρμιδόσι τὸν Πάτροκλον πέμψαι, δοῖτα τὴν ἰδίαν αὐτῷ παντευχίαν· τῆς ὃ Τρῶας καταπληγέσει, καὶ οἰηθέντας αὐτὸν παρῆναι τὸν Ἀχιλλέα, φεύξει. Ἐπανέρχεται ὃ ὁ Πάτροκλος πρὸς Ἀχιλλέα, ὦπιτοχὼν Εὐρύπυλῳ τετραμήρη, βαρύνει τε αὐτόν, καὶ ἐπὶ τὰς ναῦς κομίσας θεραπεύει.

Ἐπιτοχὴ ραψ.

Ἐπιγραφαί.

Ἀγαμέμνονος ἀριστεία.

Ἄλλως.

Λάμδρα ἐν προμυχοῖσι μίγῃ βασιλεὺς Ἀγαμέμνων.

Ἄλλως

Λάμδρα δὲ, Ἀριστεὺς Δαναῶν βάλοι Ἐκτορὸς ἄνδρες.

- Η**ΩΣ δ' ἐν λεχέων παρ' ἀγαυῷ Τιθωνοῖο
 ὦρνυθ', ἵν' ἀθανάτοισι Φόως φέροι ἡδὲ βροπῆσι·
 Ζῶς δ' ἔλδρα προτάλλε θοὰς ὅπῃ νῆας Ἀχαιῶν
 Ἀργαλέλῳ, πολέμοιο τέρας μὲν χερσὶν ἔχουσιν·
 5 Στῇ δ' ἐπ' Ὀδυσῆϊ μεγακῆτεϊ νηὶ μελαίνῃ,
 ἥ ῥ' ἐν μεσσάτῳ ἔσκε, γεγωνέμεν ἀμφοτέρωσε,
 Ἥμιν ἐπ' Αἴαντι κλισίας Τελαμωνιάδαο,
 Ἡδ' ἐπ' Ἀχιλλῆϊ τοί ῥ' ἔχματα νῆας εἴσας
 Εἵρυσαν, ἡνορέῃ πίσσωοι κ' κάρτεϊ χειρῶν·
 10 Ἐνθα σᾶσ' ἦυσε θεὰ μέγα τε, δεινόν τε,
 Ὀρθί' Ἀχαιοῖσιν, μέγα ᾗ ὀνείδι' ἔμβαλ' ἐκάστω
 Καρδίῃ, ἄλληκλον πολεμίζειν ἡδὲ μάχεσθαι.
 Τοῖσι δ' ἄφαρ πόλεμος γλυκίων ᾗετ', ἢ νέεσθαι

- A**URORA autem e lectis, a pulchro Tithono,
 Surgebat, ut immortalibus lucem ferret atque mortalibus:
 Jupiter vero Deam Discordiam misit celeres ad naves Achivorum
 Luctuofam, belli signum in manibus gestantem:
 5 Stetit autem ea in Ulyssis ingenti navi nigra,
 Quæ in medio erat; ut vox exaudiri posset in utramque partem,
 Et ad Ajacis tentoria Telamonii,
 Et ad Achillis: qui duo utique ad extremas partes naves æquales
 Subduxerant, virtute freti & robore manuum.
 10 Illic stans clamavit dea altumque horrendumque,
 Intentissima-voce Achivis, magnumque robur immisit cuique
 In cor, ut indefinenter bellarent & pugnarent.
 His autem statim bellum dulcius factum est, quàm redire

- Ver. 1. Ἡὼς δ' ἐκ λεχέων.—Τιθωνοῖο] Tithoni croceum linquens aurora cubile.
 Georgic. I, 447. Ἄν. IV, 585.
 Vide suprā ad α, 477.
 Ver. 2. ὦρνυθ'] Vide suprā ad γ', 260.
 Ibid. —ἀθανάτοισι] Vide suprā ad α', 398.
 Ver. 8. —τοί ῥ' ἔχματα νῆας εἴσας] Vide suprā ad θ', 225.
 Ibid. —νῆας εἴσας] Vide suprā ad σ', 306.
 Ver. 10. —ἦυσε θεὰ μέγα τε.] Cla-

- mor militum ad pugnam exeuntium, μεγὰ
 λωτεπῶς. Infra, ver. 50, ἀσέβες δὲ βροτῶν γένετ'.
 Ibid. —μέγα τε, δεινόν τε.] Quā ratione
 τε, hic producatur; vide suprā ad α, 51.
 Ver. 11. Ὀρθί' Ἀχαιοῖσιν.]
 Ὅτε δὴ παρέκυψε Χαῖρις ἐπὶ τὸν ὄρθιον. A-
 ristophan. Acharn. ver. 16. Quem ad lo-
 cum Scholiastes; Ὁ δὲ Ὀρθιος αὐτοκτενέος νόμος,
 ἥτω καλομένης, διὰ τὸ εἶναι εὐτόν, καὶ ἀνὰ
 τασιν ἔχειν.
 Ibid. —μέγα δὲ σθίγος ἔμβαλ' ἐκάστω]
 Vide suprā ad β', 451.

- Ἐν νηυσὶ γλαφυρῇσι φίλῳ ἐς πατρίδα γαῖαν.
 15 Ἀτρείδης δ' ἐβόησεν, ἰδὲ ζώννυθ' ἄνωγ' αὖ
 Ἀργεῖος· ἐν δ' αὐτὸς ἐδύσατο νώροπα χαλκόν·
 Κνημίδας μὲν πρῶτα περὶ κνήμησιν ἔθηκε
 Καλὰς, ἀργυρέοισιν ὀπισφυρείοις ἀρσενίας·
 Διότερον αὖ, θώρηκα περὶ στήθεσσιν ἔδωκε,
 20 Τὸν ποτὲ οἱ Κινύρης δῶκε, ξεινήιον εἶναι.
 Πότθετο γὰρ Κύπρονδε μέγα κλέος, ἔνεκ' Ἀχαιοὶ
 Ἐς Τροίῳ νήεσσιν ἀναπλώσεσθ' ἔμελλον·
 Τῆνεκά οἱ τὸν δῶκε, χαλκίζομνος βασιλῆϊ·
 Τῷ δ' ἦτοι δέκα οἴμοι ἔσαν μέλανος κυάνοιο,
 25 Δώδεκα δ' ἤ χρυσοῖο, ἣ εἴκοσι κασσιτέροιο·
 Κυάνεοι δ' ἐρσέκοντες ὀρωρέχατο προτὶ δειρῶν
 Τρεῖς, ἐκάτερθε ἱερσιν εἰκότες, ἃς τε Κρονίων
 Ἐν νέφεϊ στήριξε, τέρας μεράπων ἀνθρώπων.
 Ἀμφὶ δ' ἄρ' ὤμοισιν βάλετο ξίφος· ἐν δέ οἱ ἦλοι
 30 Χρῦσσοι πάμφαινον· ἀτὰρ περὶ κτελὸν ἦεν
 Ἀργύρεον, χρυσεῖσιν ἀορτήρεσσιν ἀρηγρός.
 Ἄν δ' ἔλετ' ἀμφιβερότῳ, πολυδαίδαλον, ἀσπίδα θῆεν,

In navibus cavis dilectam in patriam terram.

- 15 Atrides porro clamavit, & accingi iussit
 Argivos; ipse quoque induit splendidum aes.
 Ocreas quidem primum circa tibias posuit
 Pulchras, argenteis fibulis apte-junctas:
 Tum deinde thoracem circa pectora induebat,
 20 Quem olim ei Cinyras dedit, hospitale munus ut esset.
 Audiebat enim ad-Cyprum-usque magna fama, quod Achivi
 Ad Trojam navibus navigaturi essent:
 Quamobrem ei hunc dedit, gratificans regi.
 Ac hujus quidem decem virgæ erant nigri cyani,
 25 Duodecim autem auri, & viginti stanni:
 Cærulei item dracones surgebant ad collum
 Tres, ab utraque parte iridibus sumiles, quas utique Saturnius
 In nube fixit, signum articulate-loquentibus hominibus.
 Circa humeros dein jecit enssem: in eo vero clavi
 30 Aurei collucebant: at circum vagina erat
 Argentea, aureis loris apta.
 Sustulit autem totum-hominem-operiens, varium scutum, validum,

Ver. 15. Ἀτρείδης δ' ἐβόησεν—ἐν δ' αὖ-
 τὸς ἐδύσατο]
 Turnus in arma viros, armis circumdatus
 ipse,
 Suscitavit; præparavitque acies in prælia co-
 git
 Quisque suas, variisque acuunt rumoribus
 iras. *Æn.* IX, 462.
Ibid. —ἀνωγ' αὖ] Non a præterito,
 quod vocant, ἀνωγ' sed ab aoristo, ἀνωγεν.
 Vide suprâ ad 9, 322; & ad 4, 37.
 Ver. 16. —ἐδύσατο] *Al.* ἐδύσσα-

τε. Male: Ut rectè notavit *Barnesius*:
 Nam ἐδύσατο antepenultimam naturâ pro-
 ducit. *Al.* ἐδύσετο: De quo vide suprâ ad
 6, 35; & ad 4, 109.
Ibid. —νώροπα χαλκόν] Vide suprâ
 ad 6, 578.
 Ver. 18. Καλὰς] Vide suprâ ad 6, 43.
 Ver. 26. —προτὶ] *Al.* ποτὶ. Quod
 & ferri possit.
 Ver. 31. Ἀργύρεον, χρυσεῖοισιν.] Pronun-
 tiabatur χρυσοῖοισιν. Prima enim nullâ potest
 licentiâ corripi.

- Καλῶ, ἣν πέρι μὲν κύκλοι δέκα χάλκεοι ἦσαν,
 Ἐν δὲ οἱ ὀμφαλοὶ ἦσαν εἴκοσι κασιτέροιο.
- 35 Λόκοι, ἐν ᾗ μέσοισιν ἔλω μέλαν· κυάνοιο.
 Τῇ δ' ἐπὶ μὲν Γοργῶ βλοσυρῶπις ἐσεφάνωτο
 Δεινὸν δερκομένη, περὶ δὲ Δαίμὸς τε, Φόβος τε.
 Τῆς δ' ἐξ ἀγύρε· τελαμῶν ἦν· αὐτὰρ ἐπ' αὐτῶ
 Κυάνε· ἐλέλικτο δρέκων, κεφαλὰὶ δὲ οἱ ἦσαν
- 40 Τρεῖς ἀμφισεφές, ἐνὸς αὐχέν· σκεπεφυῖαι.
 Κρατὶ δ' ἐπ' ἀμφίφαλον κινέλω θέτο, τετραφάληρον,
 Ἴππεριν· δεινὸν ᾗ λόφ· καθύπερθεν ἔνδυν.
 Εἴλετο δ' ἄλκιμα δῆρε δύω, κεκορυθμένα χαλκῶ,
 Ὅξέα· τῆλε ᾗ χαλκὸς ἀπ' αὐτόφιν ἐρχνόν εἰσω
- 45 Λάμπ· ὅππ' δ' ἐγδῆπυσαν Ἀθίωαίη τε καὶ Ἥρη,
 Τιμῶσαι βασιλῆα πολυχρῦσοιο Μυκλήης.
 Ἠνιόχῳ μὲν ἔπειτα ἑῷ ἐπέτελλεν ἕκασ·
 Ἴππης εὖ καὶ κόσμον ἐρυκέμεν αὖθ' ὅππ' τάφρῳ·
 Αὐτοὶ δ' ὠρυλές σῶν τέχεσι θωρηχθέντες
- 50 Ῥῶντ'· ἄσβεστον δ' βοὴν γῆρ' ἠῶδι πρῶ.

Pulchrum, circum quod orbes decem ærei erant;
 Inque eo umbones erant viginti, ex stanno

- 35 Candidi, & in mediis erat unus ex nigro cyano.
 In eo autem Gorgon trux oculis adornata erat
 Horrendum aspiciens, & circum Terrorque, & Fuga.
 Ex eo autem argenteum lorum erat: & supra istud
 Cæruleus sinuabatur draco, capitaque ei erant
- 40 Tria in-orbem-curved, una cervice enata.
 Capiti vero clavis-utrimque-ornatam galeam imposuit, quatuor-conos-habentem,
 Setis-equinis-comantem: horrendum autem crista desuper nutabat.
 Sumplit dein validas hastas duas, munitas ære,
 Acutas: longe autem æs ab ipsis ad cælum usque
- 45 Splendebat: insuperque sonitum ediderunt Minervaque & Juno,
 Honorantes regem divitis-auro Mycenæ.
 Aurigæ tum porro suo præcipiebat unusquisque
 Equos bene ex ordine tenere illic ad fossam:
 Ipfi vero pedibus, cum armis, armati
- 50 Alacres-ruebant: immensus vero clamor ortus est auroram ante.

Ver. 33. Καλὴν,] Vide suprâ ad β', 43.

Ver. 35. —ἐν] Barnesius legendum existimat, εἰς, unus. Quæ neque Homérica vox est, & multò etiam elegantius peticetur.

Ver. 36. —Γοργῶ βλοσυρῶπις ἐσεφάνωτο] Non sine magno artificio, produciâ hîc, etiam extra cæsûram, syllabâ brevi, versus ipse videtur quasi dirigiisse. Vide suprâ ad α', 342; & ad γ', 363; & infrâ ad μ', 208. Ὅταν δὲ φοβερὰν ὄψιν εἰσέλθῃ, τῶν τε φωνέντων καὶ τὰ κράτισα θήσει, ἀλλὰ τῶν φοροιδῶν ἢ ἀρῶν τὰ δυσμενέστατα λήψεται, καὶ καταπυκνώσει τέτοις τὰς ἀνλλαξάς· Οἳ ἐστὶ ταυτί

Τῇ δ' ἐπὶ μὲν Γοργῶ βλοσυρῶπις ἐσεφάνωτο, Δεινὸν δερκομένη, περὶ δὲ Δαίμὸς τε Φόβος τε. Dionys. Halicarn. περὶ συνδέσεως, §. 16.

Ver. 37. —περὶ δὲ Δαίμὸς τε.] Quâ ratione, δὲ, hîc producatur; item ultima in κυάνος, ver. 39; & in ἀμφισεφές, ver. 40; & Δαίς, ver. 58; vide suprâ ad α', 51.

Ver. 40. —ἀμφισεφές] Al. ἀμφισεφές.

Ver. 48. —ἐπὶ τάφρῳ.] Al. ἐπὶ τάφρῳ.

Ver. 49. —τὸν τέχεσι θωρηχθέντες Ῥῶντ'] Istud Σὺν τέχεσι, propter adjunctionem præpositionem, non refertur ad θωρηχθέντες, (vide ε', 737; & δ', 376, 388.) sed ad

- φθάν ᾗ μεθ' ἱππῶν ὅππ' ἰππῶν κοσμηθέντες·
 Ἰππῆες δ' ὀλίγον μετεκίαθον· ἐν ᾗ κυδοιμὸν
 ὤρσε κακὸν Κρονίδης, καὶ δ' ὑπόθεν ἦκεν ἑέρσας
 Αἵματι μυδαλέας ἐξ αἰθέρος, ἔνεκ' ἔμελλε
 55 Πολλὰς ἰφθίμους κεφαλὰς αἶδι προΐαψεν.
 Τρῶες δ' αὖθ' ἐτέρωθεν ὅππ' ἰππῶν πεδίοιο,
 Ἐκτορεῖ τ' ἀμφὶ μέγαν, καὶ ἀμύμονα Πηλεδάμαντα,
 Αἰνείαν θ', ὃς Τρῶσι, θεὸς ὥς, τίετο δῆμῳ·
 Τρεῖς τ' Ἀντινορίδας, Πόλυβον, καὶ Ἀγνώροφ' ἰδὼν,
 60 Ἠφιδεὸν τ' Ἀκάμαντ', ὅππ' ἰππῶν ἀθανάτοισιν·
 Ἐκτορ δ' ἐν πρώτοισι φέρ' ἀσπίδα πάντοσε ἰσῶ.
 Οἷον δ' ἐν νεφέων ἀναφαίνετο ἄσπερ ἄσπερ,

Priores autem venerunt cum equitibus ad fossam instructi;
 Equites vero paululum post sequebantur; inter eos autem tumultum
 Concitavit perniciosum Saturnius, & ex alto demisit rores
 Sanguine madidos ex æthere, quod esset

55 Multa fortia capita orco præmature missurus.

Troes vero ex-altera-parte aciem instruebant super tumulo campi,
 Hectoremque circa magnum, & eximium Polydamanem,
 Aeneamque, qui inter Trojanos, deus veluti, honorabatur a populo;
 Tresque Antenoridas, Polybum, & Agenora nobilem,

60 Juvenemque Acamanta, similem immortalibus:

Hector vero inter primos ferebat clypeum undique æqualem.

Qualis autem ex nubibus apparet exitialis stella,

ad ὀρόντο. Quemadmodum & latinè dicitur, *armis armari*, non *cum armis armari*; e contrario, *cum armis hostem aggredi*, rectè dicitur. Vide suprâ ad α, 528, 529; & ad β, 530.

Ver. 51. Φθάν δὲ μεθ' ἱππῶν ἐπὶ τάφρῳ κοσμηθέντες Ἰππῆες δ' ὀλίγον μετεκίαθον.] Sententia est: Progrediebatur exercitus eo ordine, ut priores ad fossam starent instructi pedites; equites, e curribus pugnaturi, parvo interjecto sequerentur intervallo. Fieri quoque potest ut istud, φθάν, comparatè ad Trojanos usurpetur: Prius scilicet ad fossam Achivi erant instructi ad defendendum, quàm ad oppugnandum aggredierentur Trojani. *Barnesius* omnino legendum contendit, φθάν δὲ μεθ' ἱππῶν. Quod tamen nullo modo fieri potest. Nam primo, μέγα φθάνειν, ut opinor, non satis græcè dicitur: Quod si rectè diceretur, non tamen apud conveniret cum eo quod sequitur, ὀλίγον μετεκίαθον. Deinde; constructio ista, φθάνειν ἱππῶν, Homerum non sapit. Adhibet enim Poëta vocem φθάνειν, absolutè, multis in locis: Cum accusativo semel, ε', 262, φθάνει δὲ τὸ καὶ τὸν ἄγοντα. Cum genitivo autem nusquam conjungit: Nam in isto, π', 322, τὸ δ' ἀντιθεὶς Θρασύμειδης ἔσθ' ὁρῶν ἄμεινον, vocula τοῦ refertur non ad ἱππῶν, sed ad ὁρῶν ἄμεινον. Quod si rectè dici potuisset, φθάν δὲ ἱππῶν ἀσ-

men multò aptius scriberetur, φθάν δὲ μεθ' ἱππῶν, quàm φθάν δὲ μεθ' ἱππῶν propter sequens istud ὀλίγον. Denique, quod voluit Scholiastes, μέγα κοσμηθέντες, neque græcè (credo) dicitur; neque (si dici potuisset) istiusmodi verborum transpositionem, aut græcæ, ut ullius (ut opinor) fert linguæ ratio.

Ver. 53. — ὑπόθεν ἦκεν ἑέρσας Αἵματι μυδαλέας ἐξ αἰθέρος.]

— fragor intonat ingens:

Arma inter nubem, cœli in regione serenâ,

Per sudum rutilare vident, & pulsa tonare. *Æn. VIII, 527.*

Ver. 60. — ἀθανάτοισιν.] Vide suprâ ad α, 398.

Ver. 62. Οἷος δ' — ἄσπερ.] Vide suprâ, ε, 4; & infrâ, χ', 26 & 317.

Ὡς καὶ ἐπαυχῶ τῆσδε τῆς φήμης ἀπὸ Δεδορκότ' ἐχθροῖς, ἄσπερ ἄσπερ, λάμψιν ἔτι.

Sophocl. Electr. 64.

— ipse agmine Pallas
 In medio, chlamyde & pictis conspectus in armis:

Qualis ubi Oceani perfusus Lucifer undi,
 Quem Venus ante alios astrorum diligit ignes,

Extulit os sicrum cœlo. —

Æn. VIII, 587.

Singularis autem apud Homerum hujus imaginis

- Παμφαίνων, τότε δ' αὖτις ἔδυνέφεα σκιοένια·
 Ὡς Ἐκλῶρ ὅτε μὲν τε μῆ πρώτοισι φάνεσκεν,
 65 Ἄλλοτε δ' ἐν πυμάτοισι, κελύων· πᾶς δ' ἄρ' αὖ χαλκῷ
 Λάμφ', ὥς τε σεροπὴ πατρὸς Διὸς αἰγιόχοιο.
 Οἱ δ', ὥς ἀμνητῆρες ἐναντίοι ἀλλήλοισιν
 Ὀγμὸν ἐλαύνουσιν, ἀνδρὸς μάκαρ' αὖ κατ' ἄρ' αὖ
 Πυρῶν, ἢ κελύων, τὰ δ' ὅθ' ὄφρα γαμάτα ταρφέα πίπτοι·
 70 Ὡς Τρῶες ἢ Ἀχαιοὶ ἐπ' ἀλλήλοισι θορόντες
 Δῆκον· ἔδ' ἑτέροι μνῶντ' ὀλοοῖτο φόβοιο·
 Ἴσας δ' ὑσμίνῃ κεφαλὰς ἔχον· οἱ δ', λύκοι ὥς,
 Θυῶν· Ἐρὶς δ' ἄρ' ἔχαιρε πολύζον' αἰσορόωσα·
 Οἷον γὰρ ῥα θεῶν παρετύλχανε μαρναμένοισιν·
 75 Οἱ δ' ἄλλοι ἔσφιν πάρεσαν θεοὶ, ἀλλὰ ἔκηλοι
 Οἷσιν ἐνὶ μεγάροισι καθήατο· ἦχι ἐκάστω
 Δώματα καλὰ τέτυκτο, καὶ πύλῃας οὐλύμπσιοι·
 Πάντες δ' ἠτιώωντο κελαινεφέα Κρονίωνα,
 Οὔνεκ' ἄρ' αὖ Τρώεσσιν ἐβέλετο κῦδ' ὀρέξαι.
 80 Τῶν μὲν ἄρ' ἔκ ἀλέγιζε πατήρ· ὁ δ', νόσφι λιαοθεὶς,

Aliquando collucens, interdum vero subit nubes opacas:

Sic Hector modo quidem inter primos apparebat,

- 65 *Modo autem inter extremos, imperans. Totus vero pre*

Splendebat, veluti fulgur patris Jovis Aegiochi.

Quemadmodum autem messiores oppositi invicem

Segetes metendo obviam-festinant, viri locupletis per arvom,

Triticici, vel hordei; manipuli vero crebri cadunt;

- 70 *Sic Trojani & Achivi in se invicem insilientes*

Cadebant; neutrique recordabantur perniciosæ fugæ:

Æqualia autem in pugna capita ferebant: ipsi vero, lupi veluti,

Ruebant: Discordia utique gaudebat lucuosa aspiciens:

Sola enim deorum aderat pugnantibus:

- 75 *At alii non ipsis aderant dii, sed quieti*

Suis in adibus sedebant; ubi singulis

Domus pulchræ edificatæ erant, per juga Olympi:

Omnes autem accusabant atras nubes-cogentem Saturnium,

Eo quod Trojanis volebat gloriam præbere.

- 80 *Atque eorum sane nullam-habebat-rationem pater: sed, secedens,*

ginis pulchritudo, eo quòd *Hectorem* utique summâ cum agilitate inter suos ex interval-
 lis exhibeat *interlucentem*.

Ver. 67. Οἱ δ' αὖς ἀμνητῆρες] Mirè pla-
 cuisse *Alexandro Magno* hosce quinque ver-
 ficulos, refert *Dio, Orat. I.*

Ver. 68. Ὀγμὸν] Ὀγμον scribendum do-
 cet *Eustathius*. sicut ὄκνος, ὄμβρος, ὄσσε, ὄ-
 στρος, ὄρνος, ὄλκος. Sed hoc leviculum.

Ibid. — ἐλαύνουσιν, ἀνδρὸς] Quâ ra-
 tione, ἐλαύνουσιν, hîc ultimam producat; item
 ἐνι, *ver. 76*; vide suprâ ad α, 51.

Ibid. — ἀρ' αὖ] Vide suprâ ad ζ,
 142.

Ver. 70. — ἐπ' ἀλλήλοισι θορόντες Δῆκον,]

— cadebant pariter, pariterque rue-
 bant

Victores victique; neque his fuga nota,
 neque illis. *Æn. X, 756.*

Ver. 72. — οἱ δ', λύκοι ὥς,]

— inde, lupi ceu; *Æn. II, 355.*

Ver. 73. Θῦνον. Ἐρὶς δ' ἄρ' ἔχαιρε]

— sævit medio in certamine Ma-
 vors, —

Et scissâ gaudens vadit *Discordia* pollâ.
Æn. VIII, 720.

Ver. 76. — καθήατο] *Al. καθίστατο*

Ver. 77. — καλὰ] Vide suprâ ad
 ε', 43.

- τῶν ἄλλων ἀπάνευθε καθέζετο κύδει γαίῳν,
 Εἰσορόων Τρώων τε πόλιν ἢ νῆας Ἀχαιῶν,
 Χαλκῆς τε σεροπλῶ, ὀλλυῖτας τ', ὀλλυμένους τέ.
 Ὅφρα μὲν ἦώς ἦν ἢ αἴζετο ἱερὸν ἡμᾶρ,
 85 Τόφρα μάλ' ἀμφοτέρων βέλε' ἤπλετο, πίπτε δ' λαός·
 Ἥμῃ δ' ἐδρυτόμῃ περ ἀνὴρ ὠπλίσσατο δόρυον
 Οὔρεος ἐν βήσσησιν, ἐπεί τ' ἐκορέσσατο χεῖρας
 Τάμνων δένδρεα μακρὰ, ἄδος τέ μιν ἵκετο θυμὸν,
 Σίτῃ τε γλυκεροῖο περὶ φρένας ἴμερος αἰρεῖ·
 90 Τῆμος σφῇ ἀρετῇ Δαναοὶ ῥήξαντο Φάλαγγας,
 Κεκλόμενοι ἐτάροισι καὶ σίχας· ἐκ δ' Ἀγαμέμνων
 Πρῶτος ὄρεσ'· ἔλε δ' ἀνδρῶν Βιλήορα, ποιμένα λαῶν,
 Αὐτὸν, ἔπειτα δ' ἐταῖρον Οἰλῆα πλήξιππον.
 Ἥ τοι ὄγ' ἐξ ἵππων κατεπάλμμος ἀνλῖος ἔσθ'·
 95 Τὸν δ' ἰδυὺς μεμαῶτα μετώπιον ὄξεϊ δρεῖ
 Νύξ', εἰδὲ σεφάνῃ δόρυ οἱ χεῖρε χαλκοβάρεϊα,
 Ἀλλὰ δὲ αὐτῆς ἦλθε καὶ ὄσεξ, ἐκέφαλος δ'
 Ἐνδον ἅπας πεπάλαιτο· δάμασσε δέ μιν μεμαῶτα.
 Καὶ τὰς μὲν λίπεν αὖθι ἀναξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων

Ab aliis seorsum sedebat, gloria exultans,
 Inspectans Trojanorumque urbem & naves Achivorum,
 Arisque fulgorem, interimentesque, intereuntesque.
 Ac quamdiu quidem tempus matutinum erat & crescebat sacra dies,

- 85 Tamdiu valde utrosque tela attingebant, cadebatque populus;
 Quo tempore vero lignator apparat prandium
 Montis in saltibus, postquam satiavit manus
 Cadendo arbores altas, satiasque ejus cepit animum,
 Cibique dulcis circum praeordia desiderium occupat:
 90 Tunc sua virtute Danaï perfregerunt phalanges,
 Adhortatione facta sociis per ordines: Agamemnon vero
 Primus exiit; interfecitque virum Bianorem, pastorem populorum,
 Ipsum, deinde vero & socium Oileum agitatore equorum.
 Nempe hic ab equis in eum defiliens, adversus stetit;
 95 Hunc autem recta irruentem in fronte acuta hasta
 Percussit, neque galea hastam ei morata est aere-gravis,
 Sed per ipsam penetravit & os, cerebrumque
 Intus totum scindatum est: domuit vero ipsum irruentem.
 Et hos quidem reliquit illic rex virorum Agamemnon

Ver. 81. — ἀπάνευθε] Vide suprā ad
 349.

Ver. 82. Εἰσορόων Τρώων τε πόλιν] Vide
 suprā ad 51.

Ver. 83. — ὀλλυμένους τι.] Vide su-
 prā ad 260.

Ver. 86. — ὠπλίσσατο] Ita Barne-
 sius, recte. Vultg. ὠπλίσσατο: Malè. Cor-
 ripit enim antepenultimam. Vide suprā ad
 140.

Ibid. — δόρυον.] Plutarchus, Sym-

posiac, lib. VIII. Probl. 5. legit, δῖπρον.

Ver. 95 & 98. — μεμαῶτα] Vide
 suprā ad 4, 818; & ad 7, 464.

Ver. 97. — καὶ ὄσεξ, ἐκέφαλος δ'
 Ἐνδον ἅπας πεπάλαιτο.]

— ille securi
 Adversū frontem mediam mentumque re-
 ductā

Disjicit, & sparsō latè rigat arma cerebro.
 lib. XII, 306.

Ver.

- 100 Στήθεσι παμφαίνοντας, ἐπεὶ περὶδυσσε χιτῶνας·
 Αὐτὰρ ὁ βῆ ῥ' Ἴσόν τε καὶ Ἀντιφόν ἐξαναρίζων,
 Ὑῖε δ' ὡς Πελάμοιο, νόθον καὶ γνήσιον, ἄμφω
 Εἷν ἐνὶ δίφρῳ ἐόντας· ὁ μὲν νόθος ἠνιόχευεν,
 Ἀντιφῶ αὖ παρέβασκε περικλυτός· ὦ ποτ' Ἀχιλλεύς
 105 Ἰδὼς ἐν κνημοῖσι δίδη μόχοισι λύγοισι,
 Ποιμαίνοντ' ἐπ' οἰασι λαβὼν· καὶ ἔλυσεν Ἀπείων,
 Δὴ τότε γ' Ἀτρεΐδης εὐρυκρείων Ἀγαμέμνων,
 Τὸν μὲν ὑπὲρ μαζοῖο καὶ σῆθε' βάλε δαεί·
 Ἀντιφὸν αὖ κατὰ ἔς ἔλασε ξίφει, ἐκ δ' ἔβαλ' ἵππων.
 110 Σπερχόμενος δ' Ἀπὸ τοῖν ἐσύλα τέλχεα καλὰ,
 Γινώσκων· καὶ γὰρ σφε πάρος κατὰ νηυσὶ θοῇσιν
 Εἶδεν, ὅτ' ἐξ Ἰδὼς ἄγαλμα πόδας ὠκύς Ἀχιλλεύς.
 Ὡς ἢ λέων ἐλάφοιο ταχέης νήπια τέκνα
 Ῥηϊδίως ξιωέαζε, λαβὼν κρατεροῖσιν ὀδῶσιν,
 115 Ἐλθὼν εἰς εὐνίην, ἀπαλὸν τε σφ' ἤτορ ἀπήρσε·
 Ἥ δ' εἵπερ τετύχησι μάλα χεδὸν, ἔ' διώαται σφιν
 Χερσισμεῖν· αὐτὴν γάρ μιν ὑπὸ τρόμος αἰνὸς ἰκάνει·

- 100 Pectora formosa-nudatos, quum exutas-abstulisset tunicas:
 Ipse vero ivit Isumque & Antiphum interfecturus,
 Filios duos Priami, nothum & legitimum, ambos
 In uno curru existentes: nothus quidem aurigabatur,
 Antiphus autem *e curru* pugnabat inclutus: quos olim Achilles
 105 Ida in jugis ligavit teneris viminibus,
 Pascens apud oves natus, & *detum* liberavit pretio.
 Jam vero Atrides late-imperans Agamemnon
 Horum alterum quidem supra mammam ad pectus percussit hasta:
 Antiphum autem ad aurem ferit ense, dejecitque ab equis.
 110 Festinans vero ab iis detrahebat arma pulchra,
 Agnoscens: etenim ipsos antea apud naves celeres
 Viderat, quando ex Ida duxerat pedibus velox Achilles,
 Sicut autem leo cervæ velocis parvulos hinnulos
 Facile confringit, correptos validis dentibus,
 115 Veniens ad lustrum, teneramque ipsis animam aufert;
 Illa vero, quamvis adsit valde prope, non potest ipsis
 Opitulari; illam enim ipsam tremor vehemens subit;

Ver. 100. Στήθεσι παμφαίνοντας.] Vide-
 tur mihi vox, παμφαίνοντας, eam habere
 vim, ut non dicat tantum pectora nudatos,
 sed, quod & in versione exhibui, pectora
 formosa nudatos.

Ver. 103. ——— ὁ μὲν νόθος ἠνιόχευεν,
 Ἀντιφὸς αὖ παρέβασκε.] Sic infra, ψ,
 132. ——— ἐν δίφροις παραιβάται, ἠνιό-
 χος τε.

————— bijugis infert se Lucagus albīs,
 ————— fraterque Liger; sed frater ha-
 benis

Flebit equos, strictum rotat acer Lucagus
 ensen.

En. X, 575.

Ver. 104. ————— ποτ' Ἀχιλλεύς.] Καὶ

νῦν Ὀμηρος Ἀχιλλέως μνήμην συνήθως πα-
 ρετιθεῖς, ————— τότε Ἀχιλλέα σιμύει καὶ
 τὴν ἀρίστην καταποιμύλλει. Eustath. Vide su-
 pra ad β', 673, 681; ad ε', 788; & ad η',
 228.

Ver. 105. ————— δίδη.] Ut ex δάσας
 δίδωμι· ita ex δῆσα, δίδημι.

Ver. 107. Δὴ τότε γ'.] Barnesius edidit,
 Τῶν τότε γ'. At minus concinné.

Ver. 110. ————— καλὰ.] Vide supra ad
 β', 43.

Ver. 111. Γινώσκων.] Al. Γινώσκων. Quod
 perinde est. Nam γινώσκω primam producit.

Ver. 112. ————— πόδας ὠκύς.] Vide su-
 pra ad α', 58.

- Καρπαλίμως δ' ἦϊξε Διὶ δρυμὰ πυκνὰ ἢ ὕλῃ
 Σπείδου, ἰδρώσας κραταῖς θηρὸς ὑφ' ὀρμῆς.
 120 Ὡς ἄρα τοῖς ἔτις δυνάτο χερσὶ μῆσαι ὀλεθρον
 Τρώων, ἀλλὰ ἢ αὐτοὶ ὦν Ἀργείοισι φέροντο.
 Αὐτὰρ ὁ Πείσανδρον τε ἢ Ἰππόλοχον μνηχεχάρμην,
 Τίεας Ἀντιμάχοιο δαΐφρονος, ὅς ῥα μάλισσά,
 Χρυσὸν Ἀλεξάνδροιο δεδεγμένον, ἀγλαὰ δῶρα,
 125 Οὐκ εἶαχ' Ἑλένῃ δόμῃναι ξανθῷ Μενελάῳ,
 Τῷ περ δὴ δύο παῖδες λάβει κρείων Ἀγαμέμνων,
 Εἷν ἐνὶ δίφρῳ ἰόντας, ὅμῃ δ' ἔχον ὠκέας ἵππους.
 Ἐκ γὰρ σφέας χειρῶν φύγον ἡνία σιγαλόεντα.
 Τῷ δ' ἐκκηθήτην ὁ δ' ἐναντίον ὤρτο, λέων ὥς,
 130 Ἀτρείδης· τὸ δ' αὖτ' ἐκ δίφρου γναζέοντα.
 Ζῶγρει, Ἀτρέϊδε, σὺ δ' ἄξια δέξαι ἄποινα.
 Πολλὰ δ' ἐν Ἀντιμάχοιο δόμοις κειμήλια κείῳ,
 Χαλκός τε, χρυσός τε, πολύκμητός τε σίδηρος.
 Τῶν κέν τοι χαρίσαστο πατὴρ ἀπερείσι ἄποινα,
 135 Εἰ νῶϊ ζωὴς πεπύθοιτο θῆτι νηυσὶν Ἀχαιῶν.
 Ὡς τῷγε κλαίοντι προσαυδήτην βασιλῆα
 Μειλιχίοις ἐπέεσσιν· ἀμείλικτον δ' ὅπ' ἄκυσαν.

Confestimque fugit per querceta densa & sylvam
 Festinans, sudans violentæ feræ propter impetum:

- 120 Sic illis nemo potuit arcere perniciem
 Ex Trojanis, sed & ipsi ab Argivis percellabantur.
 Porro Agamemnon Pisandrumque & Hippolochum fortem,
 Filios Antimachi bellicosi, qui potissimum,
 Auro ab Alexandro accepto, splendidis scilicet donis,
 125 Non sinebat Troianos Helenam reddere flavo Menelao;
 Hujus utique duos filios cepit rex Agamemnon,
 In uno curru existentes, simulque agebant veloces equos:
 Nam iis ex manibus fugerant habenæ-artificio-factæ,
 Atque adeo turbati sunt: itaque in eos contra ruit, ceu leo,
 130 Atreides: ii vero a curru supplices orabant;
 "Vivos-cape, Atrei fili, tuque digna accipe pretia-liberationis:
 "Multæ utique in Antimachi ædibus opes reconditæ-jacent,
 "Æsque, aurumque, varioque-artificio elaboratum ferrum:
 "Ex his tibi donaverit pater infinita dona,
 135 "Si nos vivos audierit apud naves Achivorum.
 Sic hi flentes allocuti sunt regem
 Blandis verbis: non blandam vero vocem audiverunt;

Ver. 118. ——— ὕλῃ] Vide suprâ ad
 γ', 151.

Ver. 128. Ἐκ γὰρ σφέας χειρῶν φύγον.]
 Refertur istud, γὰρ, ad præcedentem λάβε,
 ver. 126. *Al.* ἐκ γὰρ σφένων χειρῶν φύγον.
 Minus venustè.

Ver. 129. ——— ἐναντίον ὤρτο]
 ——— infesta subit obvius hastâ.

Æn. X, 877.

Ver. 132. Πολλὰ δ' ἐν Ἀντιμάχοιο δόμοις]
Al. Πολλὰ δ' ἐν ἀρνείοιο πατρὸς· vel Πολλὰ
 δ' ἐν ἀρνείοιο πατρὸς. Sed malè. Nam, ut
 rectè annotavit *Barnesius*, liquet ex ver.
 138 infrâ, *Antimachum* jam hîc antea fuisse
 nominatum.

Ver. 134. ——— χαρίσαστο] Vide su-
 præ ad α', 140.

Ver.

- Εἰ μὲν δὴ Ἀντιμάχοιο δαΐφρονος
 Ὃς ποτ' ἐνὶ Τρώων ἀγορῇ Μενέ
 140 Ἀγγελίῳ ἐλθόντα, σὺν ἀνιδεύῃ
 Αὔθι κατακλίνειναι, μηδ' ἐξέμλιναι
 Νῦν μὲν δὴ τῷ πατρὸς αἰεκέα
 Ἦ, ἢ Πείσανδρον μὲν ἀφ' ἱ
 Δερεὶ βαλὼν πρὸς σῆθ' ὅ
 145 Ἴππόλοχ' δ' ἀπὸρξεσε, τὸν α
 Χεῖρας ἀπὸ ξίφει τμήξας, ἀπὸ
 Ὀλμον δ' ὡς, ἔσθ' εὖ κυλίνδεσθαι
 Τὸς μὲν ἔασ' ὅ δ', ὅθι πλεῖ
 Τῇ ῥ' ἐνόρξ' ἄμα δ' ἄλλοι
 150 Πεζοὶ μὲν πεζὺς ὄλεον φάγον
 Ἴππεῖς δ' ἱππῆας, (ὑπὸ δέ
 Ἐκ πεδίσ, τὴν ὥρσαν ἐρίγδην
 Χαλκῷ δηϊόωντες ἄταρ κρείων
 Αἰὲν ἀποκλίνων ἔπετ', Ἀργείοι
 155 Ὡς δ' ὅτε πῦρ αἰδήλον ἐν ἄλυσιν

- “ Si ergo Antimachi bellicosi filii estis,
 “ Qui quondam in Trojanorum concio
 140 “ Legatum profectum, cum divino Ul
 “ Illic interficere, neque dimittere rur
 “ Nunc certè patris indignam luetis in
 Dixit, & Pisandrum quidem ab equis
 Hasta percussum ad pectus; atque ille s
 145 Hippolochus autem defiliit, quem porro
 Manibus gladio abscissis, & cervice amp
 Mortariumque tanquam, projecit volven
 Atque hos quidem reliquit: ipse vero, u
 Illuc irruebat, simulque alii bene ocreati
 150 Pedites quidem pedites interficiebant, f
 Equites vero equites, (ab ipsis autem e
 E campo, quem excitabant grave-strepe
 Ære cadentes. At rex Agamemnon
 Semper interficiens insequabatur, Argiv
 155 Ut vero cum ignis edax in in cæduam i

Ver. 138. Εἰ μὲν δὴ Ἀντιμάχοιο.] Pronuntiabatur, Εἰ μὲν δὴ Ἀντιμάχοιο. Ut rectè observavit *Barnesius*.

Ibid. — δαΐφρονος.] Per ironiam dictum contendunt nonnulli. Sed nihil opus. Est enim epitheton & sociorum & hostium commune.

Ver. 139. — ἀνιδεύῃ.] Non a præterito, quod vocant, ἀνωγὰ· sed ab aoristo, ἀνέγρον. Alioqui non constaret Temporum ratio. Vide suprâ ad 8, 322; & ad 2, 37.

Ver. 146. — ἀπὸ τ' αὐχένα κόψας.] Ὀλμον δ' ὡς, ἔσθ' εὖ κυλίνδεσθαι.] Tum caput orantis nequicquam, & multa parantis

δαίφρονος ἕεες ἐσόν,
 γοῇ Μενέλαον ἄνωγνυ,
 τῷ ἀνιδεύῳ Ὀδυσῇ,
 ἡδ' ἐξέμην ἀψ' ἐς Ἀχαιούς·
 ῥὸς αἰεκέα τίσετε λῶβω.
 μὲν ἀφ' ἵππων ὥσε χαμαῖζε,
 ἔθ' οὐδ' ὑπὶ σφιδεῖ ἐρείσθη·
 ἔσσε, πὺν αὖ χαμαὶ ἐξενάριξε,
 ἥξας, ἀπὸ τ' αὐχένα κόψας·
 κυλίνδεσθ' δι' ὁμίλῃ.
 ὅθι πλείψαι κλονέοντο φάλαγγες,
 δ' ἄλλοι εὐκνήμιδες Ἀχαιοί.
 οὐ φάγοντας ἀνάγκη,
 ἔσπε δέ σφισιν ὥρτο κονίη
 ἐρίγδῃποι πόδες ἵππων,
 ἄρ κρείων Ἀγαμέμνων
 Ἀργείοισι κελδύων·
 λον ἐν ἀξύλῳ ἐμπέσῃ ὕλῃ,

Pro-
 Ut rectè

niam di-
 nihil opus.
 hostium

on a præ-
 b aoristo,
 temporum
 37.
 να κόψας·

& multa

Dicere, deturbat terræ; truncumque te-
 pentem
 Provolverens. — *En. X, 554.*
Ver. 148. Τὸς μὲν ἔασ'] Vide suprā ad
 δ', 42.
Ibid. — ὅθι πλείψαι κλονέοντο φά-
 λαγγες.]
 Irruit; & quā tela videt densissima, ten-
 dit. — *En. IX, 555.*
Ver. 151. — ἵππων, ὑπὸ] Vide suprā
 ad δ', 51.
Ver. 155. Ὡς δ' ὅτε πῦρ αἰδῆλον]
 Ac velut, orato ventis æstate coortis,
 Dispersa immittit sylvis incendia pastores
 Correptis subito mediis, extenditur una
 Horrida

Πάνη τ' εἰλυφόνων ἄνεμ' φέρει, οἱ δέ τε θάμνοι
 Προρρίζοι πίπτεσιν ἐπειγόμενοι πυρὸς ὄρμῃ·
 Ὡς ἄρ' ἔσπε Ἀτρείδῃ Ἀγαμέμνονι πίπτε κάρηνα
 Τρώων φάγοντων, πολλοὶ δ' ἐρλαύχενες ἵπποι
 160 Κεῖν' ὄχεα κροτάλιζον ἀνὰ πολέμοιο γεφύρας,
 Ἠνιόχης ποθέοντες ἀμύμονας· οἱ δ' ὕπνῳ γαίῃ
 Κεῖατο, γύπεσσιν πολὺ φίλτεροι, ἢ ἀλόχοισιν.
 Ἐκτορα δ' ἐκ βελέων ὕπαγε Ζῶς, ἐκ τε κονίης,
 Ἐκ τ' ἀνδροκλασίας, ἐκ θ' αἵματος, ἐκ τε κυδοιμῆ·
 165 Ἀτρείδης δ' ἔπετο, σφεδανὸν Δαναοῖσι κελδύων.
 Οἱ ᾗ παρ' Ἴλῃ σῆμα παλαιῶ Δαρδανίδαο,
 Μέσσον καππεδίων παρ' ἐρνεὸν ἐσδύοντο,
 Ἴεμνοι πόλεως· ὃ ᾗ κεκληγὼς ἔπετ' αἰεὶ
 Ἀτρείδης, λυθρῷ δ' ἐπαλάσσετο χεῖρας ἀάπτῃς.
 170 Ἀλλ' ὅτε δὴ Σκαιᾶς τε πύλας καὶ Φηγὸν ἵκοντο,

Et quoquo versus contorquens ventus differt, rami autem
 Cum stirpibus cadunt impulsu ignis impetu:
 Sic sub Atropa Agamemnone cadebant capita
 Trojanorum fugientium, multique arduis cervicibus equi
 160 Vacuos currus cum strepitu rapiabant per aciei ordines,
 Aurigas desiderantes eximios: illi vero in terra
 Jacebant, vulturibus longe gratiores, quam uxoribus.
 Hectori vero extra tela subduxit Jupiter, extraque pulverem,
 Extraque cadem, extraque sanguinem, extraque tumultum:
 165 Atreides autem insequabatur, vehementer Danaos adhortans.
 Troes autem ad Ili sepulchrum veteris Dardanidae,
 Medium per-campum juxta caprificum ruebant,
 Cupidi urbis advenia: Ac clamans sequebatur usque
 Atreides, cruore autem pulverulento foedabatur manus invictas.
 170 Quum autem jam ad Scæasque portas & fagum venissent,

Horrida per latos acies Vulcania campos.

En. X, 405.

In segetem veluti cum flamma furenti-
 bus Austris

Incidit. — *En. II, 304.*

Quo in loco, *Homerica* parabolæ dignitatem
 non implevisse *Virgilium* existimat *Macro-*
bis, lib. V, cap. 13.

Ibid. — πῦρ αἰδῆλον ἐν ἀξύλῳ ἐμπέ-
 σι ὕλῃ.] ἄξυλον ὕλην, οἱ μὲν ποδὺς αὐτὸν ἀπο-
 δίδωσιν, οἱ δὲ τὴν ἐμῶς αὐτὸν — ὥς
 — καὶ ἀλσος καὶ ἀκοίτης, ἢ ἐμῶς αὐτὸν, διὰ
 καὶ ὁμολογίας· καὶ ἄξυλος ἐν, ἢ ἐμῶς αὐτὸν, διὰ
 τὸ πυκνόν. Ἐμοὶ δὲ δοκεῖ ἄξυλον λέγειν. ἢ
 κατὰ τὴν σέσημον τὴν ἔξω, — ἀλλὰ κατὰ
 σέσημον τὴν ἐξω, — ἢ ἢ, ἄξυλος ὕλη, ἀφ'
 ἢ ἀφ' ἢ πᾶσι ἐξυλεύσατο. Καὶ ἀκοίτης δὲ καὶ ἀ-
 λσος ἐμοὶ δοκεῖ κυρίως ἢ παρθενικὴ λέγεσθαι,
 παρὰ τὸ λέγεσθαι ἐν τῇ μεταστροφῇ, μὴδὲ κοί-
 τας. — Καὶ, αἰδῆλον δὲ πῦρ, ἐκ ἐς
 τὸ μετὰ δὲ δὲ, ἀλλὰ τὸ αἰδῆλον πῦρ. *Por-*
phyrii Quaest. Homerica. 26.

Ibid. — ὕλη.] Vide suprā ad γ', 151.

Ver. 156. — φέρει] *Al. σπέρει.*

Ver. 160. — κροτάλιζεν] De hu-
 jusmodi ὀνομαστροφίᾳ, vide suprā ad β', 210;
 ad γ', 363; & ad δ', 455, 456, 504.

Ibid. — πολέμοιο γεφύρας] Vide suprā
 ad δ', 571.

Ver. 163. — ἐκ βελέων, — κονίης

— ἀνδροκλασίας, — αἵματος, —
 κυδοιμῆ.] “ Ante omnes apud Homerum,
 “ ejusdem rei atque sententiæ luculenta ex-
 “ aggeratio est. Ἐκτορα δ' ἐκ βελέων —
 “ Nam quum omnia ista — multa &
 “ continua nomina nihil plus demonstrent
 “ quàm prælium, hujus tamen rei varia fa-
 “ cies delectabiliter ac decorè multis va-
 “ riisque verbis depicta est.” *Gell. lib.*
XIII, cap. 23.

Ver. 167. — παρ' ἐρνεὸν] Vide suprā
 ad ζ', 433.

Ver. 168. — κεκληγὼς] Vide suprā
 ad β', 314.

Ver.

- Ἐνθ' ἄρα δὴ ἴσαντο, ἢ ἀλλήλῳ
 Οἱ δ' ἔτι καμμέασον πεδίον Φ
 Ἄσε λείων ἐφόβησε, μολῶν ἐλ
 Πάσας· τῇ δέ τ' ἰὴ ἀναφαίνε
 175 Τῆς δ' ἐξ αὐχέν' ἔαξε, λαβὰ
 Πρῶτον· ἔπειτα δέ θ' αἶμα
 Ὡς τὰς Ἀτρείδης ἔφεπε κρείων
 Αἰὲν Ἀπκλείων τὸν ὀπίσταν
 Πολλοὶ γ' ὠρῶντες τε καὶ ὕπτιοι
 180 Ἀτρείδεω ὑπὸ χερσὶ· πρὶν π
 Ἄλλ' ὅτε δὴ τάχ' ἔμελλεν
 Ἰξεοῖς, τότε δὴ ῥα πατὴρ ἀν
 Ἰδης ἐν κορυφῇσι καθέζετο π
 Οὐρανόθεν καταβάς· ἔχε γ' ὅ
 185 Ἴρι δ' ὄτρυνε χρυσόπτερον ἄ
 Βάσκη' ἴθι, Ἴρι ταχεῖα, τὸν
 Ὀφρ' αὖ μέν κεν ὄρῃ Ἀγαμέ
 Θιώνῳ' ἐν προμάχοισιν, ἐναί
 Τόφρ' ἀναχωρεῖτω, τὸν δ' ἄλ
 190 Μάρναοθ' δητοῖσι καὶ κρατερῶ
 Αὐτὰρ ἐπεὶ κ', ἡ δὲ δὲ τυπεῖς,

Ibi tandem confiterunt, & alii alios ex
 Alii vero adhuc per-medium campum
 Quas leo territas-fugavit, aggressus nodi

- 175 Hujus nempe cervicem frangit, corrept
 Primum; deinde etiam & sanguinem
 Sic hos Atrides insequabatur rex Agam
 Semper occidens postremum: illi autem
 Multi vero pronique & supini excideba
 180 Atridæ sub manibus: supra modum en
 At cum jam forte esset ad urbem altun
 Perventurus, tum vero pater hominum
 Idæ in cacuminibus resedit abundantis-
 De cælo delapsus; tenebatque fulgur in
 185 Irin autem excitavit aureas-alas-habent
 "Vade age, Iri velox, hoc Hectori ver
 "Quamdiu quidem videat Agamemno
 "Furibunde ruentem inter primos pug
 "Tamdiu ipse quidem pedem referat,
 190 "Pugnare cum hostibus per asperum
 "Sed postquam ipse vel hasta percussus

Ver. 172. — ὧς αἶς,] Vide suprâ ad 51.

Ver. 176. — αἶμα καὶ ἔκστατα πάντα λα-
 φύσσει.] Scaligero (Poët. lib. V, cap. 4.) vi-
 dentur plus pingere, quæ dixit Virgilius;

— manditque trahitque

Molle pecus, mutumque metu: fremit
 ore cruento. Æn. IX, 340.

ἢ ἀλλήλους ἀνέμιμνον.
 πεδίον φοβέοντο, βίες ὥς,
 μολῶν ἐν νυχλὸς ἀμολγῶ,
 ἀναφαίνετο αἰπὺς ὄλεθρος.
 ξε, λαβὼν κρατεροῖσιν ὁδῶσι,
 αἶμα ἢ ἑκατα πάντα λαφύσσει·
 πε κρείων Ἀγαμέμνων,
 πῖσατον· οἱ δ' ἐφέβοιο.
 ἢ ὑπῆλοι ἐκπεσον ἵππων,
 πρὸ γὰρ ἔλχει θυῖν.
 μελλεν ὑπὸ πτόλιν αἰπὺ τε τείχεσσι
 πατὴρ ἀνδρῶν τε θεῶν τε
 θέζετο πιδιέσσης,
 ἔχε δ' ἐστροπῶ μῆ χερσίν·
 ὅπτερον ἀγγελέεσαν·
 χεῖρα, τὸν ἔκτορα μῦθον ἐνίσσας·
 ἢ Ἀγαμέμνονα, ποιμένα λαῶν,
 σιν, ἐναίροντα σίχας ἀνδρῶν.
 τὸν δ' ἄλλον λαὸν ἀνώχθω
 κρατερῶ ὑσμίνῳ.
 εἰ τυπεῖς, ἢ βλήμεσσι ἰῶ,

et alii alios expectabant.
 in campum fugabantur, boves tanquam,
 aggressus nocte intempesta,
 apparet certum exitium:
 angit, correptam validis dentibus
 sanguinem & viscera omnia haurit:
 tur rex Agamemnon,
 m: illi autem fugiebant.
 pini excidebant curribus,
 ra modum enim ante alios hasta furebat.
 urbem altumque murum
 ter hominumque deumque
 t abundantis-scatebris,
 tque fulgur in manibus;
 as-alas-habentem, nunciaturam:
 oc Hectori verbum dic:
 t Agamemnonem, pastorem populorum,
 er primos pugnatores, perdentem ordines virorum,
 dem referat, ceteras autem copias hortetur
 per asperum praelium.
 hasta percussus, vel ictus sagitta,

e suprā ad
 πάντα λα-
 ap. 4.) vi-
 ilius;
 que
 u: fremit
 IX, 340.

Sed non rectè instituta est comparatio. Vir-
 gilio enim de ovibus sermo est, Homero de
 bubus; utrobique aptissimus.
 Ver. 179. — πρηνεῖς τε καὶ ὑπῆλοι ἐκπίσαν] *curruque volutus*
 Cædit semianimis Rutulorum calcibus
 arva. *En. X, 403.*
 Ver. 186. Βάσει ἰθι] Vide supra ad β, 8.
 Ver.

Εἰς ἵππους ἄλετο, τότε οἱ κρατὶ ἐγγυαλίζω,
 Κτείνειν, εἰσόκε νῆας εὐσέλμους ἀφίκητο,
 Δύη τ' ἠέλιος, ἢ δ' ἔπει κνέφας ἱερὸν ἔλθῃ.
 195 Ὡς ἔφατ'· ἔδ' ἀπίθησε ποδὶν ἑμῶν ὠκέα Ἴρις·
 Βῆ δ' κατ' Ἰδαίων ὄρεων εἰς Ἴλιον ἱερώ.
 Εὐρ' ἦν Πηλεΐδῃ δαΐφρονι ἔκτορα δῖον,
 Ἐσαότ' ἐν θ' ἵπποισι καὶ ἄρμασι κολλητοῖσιν·
 Ἀλχῆ δ' ἰσαμένη προσέφη πόδας ὠκέα Ἴρις·
 200 Ἐκτορ, ἦ Πηλεΐδῃ, Διὶ μῆτιν ἀτάλαντε,
 Ζεὺς με πατὴρ προέηκε τεινὴν τάδε μυθήσασθαι·
 Ὅφρ' αὖ μὲν κεν ὄρεας Ἀγαμέμνονα, ποιμένα λαῶν,
 Θυῶντι ἐν προμάχοισιν, ἐναίροντα σίχας ἀνδρῶν,
 Τόφρ' ὑπὸ πτόλιν αἰπὺ τε τείχεσσι
 205 Μάρνασθαι δηίοισι καὶ κρατερῶ ὑσμίνῳ·
 Αὐτὰρ ἐπεὶ κ', ἢ δὲ τυπεῖς, ἢ βλήμεσσι ἰῶ,
 Εἰς ἵππους ἄλετο, τότε τοὶ κρατὶ ἐγγυαλίζω
 Κτείνειν, εἰσόκε νῆας εὐσέλμους ἀφίκηται,
 Δύη τ' ἠέλιος, ἢ δ' ἔπει κνέφας ἱερὸν ἔλθῃ.
 210 Ἡ μὲν ἄρ' ὥς εἰπὼς ἀπέβη πόδας ὠκέα Ἴρις·
 Ἐκτορ δ' ἐξ ὀχέων σὺν τείχεσιν ἄλτο χαμαῖζε,
 Πάλλων δ' ὀξέα δόρυ καὶ σφαιρὸν ὥχετο πάντη,

" In currum saliet; tunc ei robur immittam,
 " Ut cædat; donec ad naves bonis-transfris-instructas pervenerit,
 " Occideritque sol, & tenebræ sacræ supervenerint.
 195 Sic dixit. Nec non obsecuta est pedibus ventosa velox Iris:
 Descendit autem de Idæis montibus Ilium versus sacram;
 Invenitque filium Priami bellicosi Hectorem nobilem,
 Stantem inque equis & curribus bene-compactis;
 Prope vero adstans allocuta est pedibus velox Iris;
 200 " Hector, fili Priami, Jovi consilio par,
 " Jupiter me pater misit tibi, ut hæc loquerer:
 " Quamdiu quidem videas Agamemnona, pastorem populorum,
 " Furibunde-ruentem inter primos-pugnatores, perdentem ordines virorum;
 " Tamdiu cede pugna, ceteras autem copias hortare
 205 " Pugnare cum hostibus per asperum praelium:
 " Sed postquam iste, vel hasta percussus, vel ictus sagitta,
 " In currum saliet, tunc tibi victoriam dabit
 " Ut cædas; donec ad naves bonis-transfris-instructas perveneris,
 " Occideritque sol, & tenebræ sacræ supervenerint.
 210 Ac quidem sic locuta abiit pedibus velox Iris:
 Hector autem de curribus cum armis defiliit in terram,
 Vibransque acutas hastas per exercitum ibat quoquoversum,

Ver. 196. Βῆ δ' —, Εὐρ' ἦν.] Ce-
 leritate Morus pulchrè depingit constructio
 ἀσύνδετος.
 Ver. 200. — Διὶ μῆτιν] Quâ ratione
 utrumque horum vocabulorum hîc ultimam
 producat, vide suprâ ad δ, 51.
 Ibid. — ἀτάλαντε.] Vide suprâ ad
 β, 627.

Ver. 201. Ζεὺς με πατὴρ προέηκε]
 Ipse Deum tibi me claro demittit Olympo
 Regnator, cœlum & terras qui numine
 torquet;
 Ipse hæc ferre jubet celeres mandata per
 auras. *En. IV, 268.*
 Ver. 211. — σὺν τείχεσιν ἄλτο χα-
 μαῖζε.] Vide suprâ ad γ, 29.
 E e
 Ver.

- Ὀτρυνών μαχέσασθαι· ἔγειρε ᾧ φ
 Οἱ δ' ἐλελίχθησαν, καὶ ἐναντίοι εἰ
 215 Ἀργεῖοι δ' ἐτέρωθεν ἐκαρτιώαντο
 Ἀρτιώθη ᾧ μάχη· σάν δ' ἀντίοι
 Πρῶτος ἔρξ· ἔθελεν ᾧ πολὺν
 Ἔσπετε νῦν μοι, Μῦσαι, Ὀλ
 Ὅσις δὴ πρῶτος Ἀγαμέμνον
 220 Ἡ αὐτῶν Τρώων, ἥε κλειτῶν δῖη
 Ἴφιδάμας Ἀντίνοορίδης, ἧς τε,
 Ὅς τρέφῃ ἐν Θρήκῃ ἐρμώλακι
 Κισσῶς πέν γ' ἔθρεψε δόμοις ἐν
 Μητροπάτωρ, ὅς τίς τε Θεανῶ κα
 225 Αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἦβης ἐρμυδὲς ἴκ
 Αὐτῇ μιν κατέρυκε· δίδῃ δ' ὄγε
 Γήμας δ', ἐκ θαλάμοιο μὲν κλέ
 Σὺν δυοκαίδεκα νηυσὶ κορωνίσιν,
 Ταῖς μὲν ἔπειτ' ἐν Περσέωπῃ λίπ
 230 Αὐτὰρ ὁ περὶ εὖν, εἰς Ἴλιον εἰ
 Ὅς ῥα τέτ' Ἀτρεΐδῃ Ἀγαμέμνον

Concitans ad pugnandum : suscitavitque p
 Illi vero conversi sunt a fuga, & adversi

- 215 Argivi etiam ex altera parte corroborarunt
 Restitutumque est praelium ; steteruntque a
 Primus irruit ; cupiit enim longe pugnare
 Dicite nunc mihi, Musæ, cœlestes domos
 Quisnam tum primus Agamemnoni obviu
 220 Seu ipsorum Trojanorum, seu inclytorum
 Iphidamas Antenorides, fortisque, magnus
 Qui fuit educatus in Thracia glebosa, matr
 Cisseus hunc educavit domi parvulum existi
 Avus-maternus, qui genuit Theano genis-
 225 Ac postquam pubertatis gloriosæ pervenit a
 Illic eum detinuit ; deditque ipse filiam su
 Ut autem duxerat, ex ipso statim thalamo i
 Cum duodecim navibus recurvis, quæ eum
 Has quidem deinde in Percope reliquit na
 230 At ipse pedestri-itinere profectus, ad Ilium
 Qui utique nunc Attriæ Agamemnoni ob

Ver. 213. Ὀτρυνών μαχέσασθαι] Vide
 suprâ ad β, 451.

Ver. 215. —ἐκαρτιώαντο] Quâ ana-
 logiâ dicitur, μαρτύρομαι, ἐμαρτύραμην, μαρ-
 τύρομαι ; κρίνομαι, ἐκρίναμην, κρίνομαι ; eâ-
 dem analogiâ dicitur, καρτύρομαι, ἐκαρτύρα-
 μην, καρτύρομαι. Vide suprâ ad α, 309,
 338.

Ver. 219. —πρῶτος Ἀγαμέμνονος]
 Quâ ratione, πρῶτος, hîc ultimam produ-
 cat ; item συγὰ τέρα, ver. 226 ; & μόλις,
 ver. 237 ; & ὥς, ver. 239 ; vide suprâ ad
 α, 51.

MS.
 Hom
 Ve
 Ve
 præ
 Ve
 ad α
 Ve
 θεν,
 tio.
 Ve
 super

εἶρε ᾧ φύλοπιν αἰνῶν.
 νανίῳ ἔσαν Ἀχαιῶν.
 ῥῶαντο φάλαγγας.
 δ' ἀνίῳι· ἐν δ' Ἀγαμέμνων
 πολὺ προμάχεσθ' ἀπάντων.
 αἰ, Ὀλύμπια δώματ' ἔχουσαι,
 μέμνοντο ἀνίῳι ἦλθεν,
 ἡτῶν ὀπικέρων.
 ἦς τε, μέγας τε,
 ῥῶακι, μητέρει μήλων.
 ὁμοῖς ἐνι τυτθὸν ἐόντα
 θεανὼ καλλιπάρηον.
 ῥῶα ἴκετο μέτρον,
 δ' ὄγε θυγατέρας ἦν.
 ῥῶα κλέῳ ἴκετ' Ἀχαιῶν,
 ῥῶανίσιν, αἱ οἱ ἐπονίῳ.
 ὥπῃ λίπε νῆας εἰσας.
 ῥῶα ἱλίου εἰληλάθει.
 ῥῶα μέμνοντο ἀνίῳι ἦλθεν.

citavitque praelium grave.
 & adversi steterunt Achivi.
 corroborarunt phalangas:
 et eruntque adversi: Agamemnon autem
 nge pugnare ante omnis.
 elles domos tenentes,
 nnoni obvius venerit,
 inclytorum sociorum.
 que, magnusque,
 giebosa, matre ovium:
 arvulum existentem
 heano genis-pulchram.
 sae pervenit ad mensuram,
 pfe filiam suam:
 tim thalamo famam secutus est Achivorum,
 vis, quæ eum sequebantur.
 pe reliquit naves æquales:
 etus, ad Ilium venerat:
 memnoni obvius venit.

Vide Ver. 222. Ὀρέκη] Ita edidit *Barneſius* ex MS. Rectè, ut opinor; Nam & ita alibi *Homerus*. *Vulg.* Ὀρέκη.
 Ver. 223. Κισσίδες] *Al.* Κισσίδες & Κισσίδες.
 Ver. 226. — θυγατέρας] Vide supra ad α', 398.
 Ver. 229. — νῆας εἰσας] Vide supra ad α', 306.
 Ver. 230. — εἰληλάθει.] Si, εἰληλάθει, dixisset; non constitisset Temporum ratio. Vide supra ad α', 37.
 Ver. 231. Ὅς ῥα] *Quæ utique.* Non enim supervacaneum est istud ῥα, sed vim habet perquam

Οἱ δ' ὅτε δὴ σχεδὸν ἦσαν ἐπ' ἀλλήλοισιν ἰόντες,
 Ἀτρείδης μὲν ἄμαρτε, ῥῶα δ' οἱ ἐτράπετ' ἔλχῳ.
 Ἰφιδάμας ᾧ κτ' ζώνῳ, θώρηκῳ ἔνερθε,
 235 Νύξ· ὅπῃ δ' αὐτὸς ἔρρισε βαρεῖν χεὶρὶ πιθήσας.
 Οὐδ' ἔτορε ζωστήρα παναίολου, ἀλλὰ πολὺ πρὶν
 Ἀργύρῳ ἀντομένη, μόλις ῥῶα ὥς, ἐτράπετ' αἰχμῇ.
 Καὶ τότε χεὶρὶ λαβὼν εὐρυκρείων Ἀγαμέμνων
 Ἐλκ' ὅπῃ οἱ, μεμαῶς, ὥς ῥα λῖς· ἐν δ' ἄρα χεὶρὸς
 240 Σπάσσατο· τὸν δ' ἄρα πλῆξ' αὐχένα, λῦσε ᾧ γῆα.
 Ὡς ὁ μὲν αὖθι πεσὼν κοιμήσατο χάλκεον ὕπνον,
 Οἰκλῶς, ἄπο μνηστῆς ἀλόχῃ, ἀσοῖσιν ἀρήγων,
 Κερειδῆς, ἥς ἔτι χάριν ἴδε, πολλὰ δ' ἔδωκε.
 Πρῶθ' ἑκατὸν βῆς δῶκεν, ἔπειτα ᾧ χίλιν ὑπέστη
 245 Αἶγας ὁμῶς καὶ οἷς, τὰ οἱ ἄσπετα ποιμαίνοντο.
 Δὴ τότε γ' Ἀτρείδης Ἀγαμέμνων ἐξενάρεξε.
 Βῆ ᾧ Φέρον ἀν' ὁμιλον Ἀχαιῶν τέλχεα καλά.
 Τὸν δ' ὥς ἔν ἐνόησε Κόων ἀειδείκετ' ἀνδρῶν,

Quum autem jam prope erant alter in alterum videntes,
 Atrides quidem aberravit, ejusque averſa eſt haſta.

Iphidamas autem ad zonam, thoracem ſubter,
 235 Percuſſit; & ipſe valide-connixus-imprimebar, robuſta manu fretus:
 Neque perforavit balteum omni-artificio-varium, ſed longe ante
 Argento occurrens, plumbum tanquam, reuſa eſt cuſpis.
 Et hanc quidem manu prehensam late-dominans Agamemnon
 Trahebat ad ſe, forti-animo, veluti leo; & ex manu ejus
 240 Evulſit: eique enſe percuffit cervicem, ſolvitque membra.
 Sic iſ quidem illic lapſus dormivit æreum ſomnum,
 Miſerandus, procul a legitima uxore, civibus auxilians,
 Quam-virginem-duxerat, cujus nondum gratiam perceperat, multa autem dolebat:
 Primum centum boves dedit, deinde autem mille promiſit
 245 Capras ſimul & oves, quæ ei multæ-admodum paſcebantur.
 Tum ſane Atrides Agamemnon eum interfectum-ſpoliavit;
 Abiitque ferens per turbam Achivorum arma pulchra.
 Hunc autem ut vidit Coon, clarus inter homines,

perquam elegantem in connectendâ ſententiâ cum eo quod præceſſit, ver. 219.

Ver. 233. — ἐτράπετ' ἔλχῳ] Notandum maximè proprius Vocis Mediæ uſus: Avertit ſe haſta. Vide ſuprà ad γ', 141. Nempe quemadmodum Latinis rectè dicitur, navis appulſit, & navis appuſa eſt; revertit quis, & reverſus eſt: Ita Græcis dictum eſt & ἐτράπετο & ἐτράπη.

Ver. 236. — παναίολου] Vide ſuprà ad β', 816.

Ver. 238. — τότε] ἔλχῳ.

Ver. 240. Σπάσσατο.] Ita edidit *Barneſius*. *Vulg.* σπάσσατο. Minus rectè. Primam enim corripit.

Ver. 241. — κοιμήσατο χάλκεον ὕπνον.]

Olli dura quies oculos & ferreus urget

Somnus, in æternam clauduntur lumina noctem. *Æn.* X, 745.

Quod non negaverim, inquit *Macrobius*, *calpurnius a Marone prolatus*. lib. V, cap. 11.

Ver. 243. — ἥς ἔτι χάριν ἴδε] *E* quâ nondum prolem ſuſceperat. Cæterum quâ ratione, χάριν, hic ultimam producat; item ἀντικρὺ, ver. 253; & τὲ, ver. 265; vide ſuprà ad α', 51.

Ibid. — πολλὰ δ' ἔδωκε.] Elegantiffimè ex adverſo apud *Euripidem* *Medea* de nubentium dote,

Πάντων δ', ὅτ' ἔς' ἐμψυχὰ καὶ γυνάμνηται,
 Γυναῖκες ἐσμέν ἀθλιότατον φυτὸν.
 Ἄς πρῶτα μὲν δεῖ χρημάτων ὑπερβολῇ
 Πίσιν πρίασθαι, διςπότην τε σώματος.

Med. 230.

Ver. 247. — καλά.] Vide ſuprà ad β', 43.

E 2 *Ver.*

- Πρεσβυγῆς Ἀντίνοειδης, κρατερὸν
 250 Ὀφθαλμὸς ἐκόλυψε, κασίγνητοιο πατρὶος
 Στῇ δ' εὐραξέ σιν δακρυῖ, λαθὼν
 Νύξε δέ μιν κτ' χεῖρα μέσσω,
 Ἀντικρὺ δ' ἐδίεχε φαεινὸν δακρυῖ αἰκνῶν
 Ῥίγησέν τ' ἄρ' ἔπειτα ἀναξ ἀνδρῶν
 255 Ἀλλ' ἔδ' ὥς ἀπέληγε μάχης ἡδὲ
 Ἀλλ' ἐπόρυσσε Κόωνι, ἔχων ἀνεμο-
 ῖησι δ' Ἰφιδάμαντα κασίγνητον ἢ
 Ἐλκε ποδὸς μεμαῶς, ἢ αὐτὴν πο-
 τὸν δ' ἔλκοντι ἀν' ὄμιλον, ἵππ' αἰ-
 260 Οὔτησε ξυστῶ χαλκήρεϊ, λῦσε δ' ἢ γ-
 τοῖο δ' ἐπ' Ἰφιδάμαντι κάρη ἀπέκ-
 ἔνθ' Ἀντίνοειδ' ἦεν ἵππ' Ἀτρεΐδ-
 Πότμον ἀναπλήσαντες, ἔδωκε δόμον
 Αὐτὰρ ὁ τῶν ἄλλων ἐπεπωλεῖτο
 265 Ἐλχέει, τ', ἀορί τε, μεγάλοισι τε
 Ὀφρα οἱ αἶμα ἔτι θερμὸν ἀνίωκε
 Αὐτὰρ ἐπεὶ τὸ μὲν ἔλκετος ἑτέρσετο
 Ὄξεαι ὀδυνᾶν διῶν μὲν ἔτι Ἀτρεΐδ-
 ἔτι

- Major-natu Antenorides, vehemens eum do-
 250 Oculos cooperuit, ob fratrem prostratum :
 Stetit itaque a latere cum hasta, latens Agamemnon
 Percussitque ei brachium medium, cubitum
 In contrariam vero partem perrupit splendidi
 Cohorruit vero tum rex virorum Agamemnon
 255 At ne sic quidem cessavit a pugna, atque pro-
 Sed irruit in Coonem, tenens ventis-auctam
 Ille quidem Iphidamanta fratrem & eodem-
 Trahebat pede festinans, & inclamabat quos-
 Illum autem trahentem per turbam, sub cly-
 260 Vulneravit [Agamemnon] hastili arato, solvit
 Ejusque super Iphidamante caput abscidit as-
 Ita illic Antenoris filii sub Atrida rege
 Fato expleto, descenderunt in domum Or-
 Sed hic aliorum obibat ordines virorum,
 265 Hastaque, enseque, magnisque saxis,
 Quamdiu ei sanguis adhuc calidus exiliebat e-
 At postquam vulnus quidem siccatum est, c-
 Acuti dolores subierunt robur Atridae.

Ver. 252. — ἐνερθεν] Al. ὑπερθεν.

Ver. 255. — μάχης ἡδὲ πολέμοιο.] Ver.

Vide suprā ad ἡ, 232 & 279.

Ver. 256. — ἀνεμοτρεφές ἔλκετος.] Τὸ

τραπὴν καὶ ἐγγυμνασθὲν τὰς ἵνας ἀνέμω, καὶ

διὰ τῆς σπέρρον καὶ ἐκ εὐθραυστον, ἀλλ' εὐτόνον

— Διὸ καὶ ἡ τῶ Ἀχιλλέως μελίσσας —

“ Πηλὸς ἐκ κορυφῆς ” — “ Ἀλλοὶ δὲ ἀνεμοτρε-
 φές φασι, τὸ κῆρον καὶ εὐκίνητον. Enstath.

Ver. 260. Οὔτησι.] Ex ἑτάω. Nam ex

ἐτάω

Ver.

terito,

ἀνένοθοι

ratio.

Ver.

duobus

& ipso

Ibid.

κλεινῇ,

κατερόν ρά ἐ πένθη
 σιλήτοιο πεσόντι
 λαθὼν Ἀγαμέμνονα δῖον
 μέσσω, ἀλκῶν ἐνεργεν,
 δαρὸς ἀκωκή.
 ἀξ ἀνδρῶν Ἀγαμέμνων
 ἄχης ἠδὲ πολέμοιο,
 ὡν ἀνεμοτρεφὲς ἔχθη.
 ἱνῆτον ἢ ὄπατρον
 αὐτὶ πάντας ἀρίστους.
 ὡς ἀπιδὼ ὀμφαλοέσσης,
 λῦσε ἢ γῆα.
 ἀρή ἀπέκοψε πρῶτος
 ὡς Ἀτρείδῃ βασιλῆϊ
 ὡς δόμον Ἀἶδῃ εἶσω
 ἐπωλεῖτο σίχας ἀνδρῶν,
 γάλοισί τε χερμαδίοισιν,
 ὡς ἀνλώθεν ἐξ ὠτειλῆς
 ἐτέρσετο, παύσατο δ' αἶμα,
 ὡς Ἀτρείδαο.

mens eum dolor
 stratum:
 latens Agamemnona nobilem;
 m, cubitum infra,
 upit splendide hastæ cuspis.
 Agamemnon:
 na, atque prælio;
 entis-auctam & firmatam hastam.
 a & eodem-patre-natum
 amabat quosque fortissimos:
 bam, sub clypeo umbone-munito,
 arato, solvitque membra;
 t abscondit astans.
 ida rege
 lomum Orci:
 virorum,
 axis,
 us exiliebat e vulnere:
 catum est, cessavitque sanguis,
 Atridae.

ἐτάξω fit ἔτασε, penultimâ correptâ.
 Ver. 266. — ἀνῆνοθεν] Non ex præ-
 terito, quod vocant, ἀνῆνοθα sed ex aoristo,
 ἀνῆνοθον. Alioqui non constaret Temporum
 ratio. Vide supra ad α', 37.
 Ver. 268. Ὀξείας ὀδύναι] Barnesius in
 duobus MSS repperit, Ὀξείας δ' ὀδύναι. Quod
 & ipsum ferri quî possit, vide supra ad α', 57.
 Ibid. — μένος Ἀτρείδαο.] Sic, βίη Ἡρα-
 κληῖν, & similia. Vide supra ad β', 658.
 Ver.

ὦς δ' ὅταν ὠδίνεσαν ἔχῃ βέλῃ ὀξὺ γυναικα,
 270 Δερμὺ, τό, τε προΐεσι μογοςόκοι Ε'λείθαι,
 ἥρης θυγατέρες, πικρὰς ὠδῖνας ἔχουσαι.
 ὦς ὅξει ὀδύναι διῶν μὲν Ἀτρείδαο.
 Ἔς δῖφρον δ' ἀνόρεσε, ἢ ἠνιόχῳ ἐπέτελλε
 Νηυσὶν ὅπῃ γλαφυρῆσιν ἐλαυνέμεν. ἤχθετο γὰρ κῆρ.
 275 Ἦυσεν ἢ Ἀλαπρῦσιον Δαναοῖσι γεγωνῶς.
 ὦ φίλοι, Ἀργείων ἠγήτορες, ἠδὲ μέδοντες,
 ὧς μὲν νῦν νηυσὶν ἀμυνέετε ποντοπόροισι
 Φύλοπιν ἀργαλέω, ἐπεὶ ἐκ ἐμὲ μετίετα Ζεὺς
 Εἶασε Τρώεσσι πανημέριον πολεμίζειν.
 280 ὦς ἔφαθ' ἠνιόχος δ' ἵμασεν καλλίτερηχας ἵππους
 Νῆας ἐπὶ γλαφυρῆς. τὼ δ' ἐκ ἀκόντε πετέοθι.
 Ἄφρεον ἢ σήθεα· ραῖνοντο ἢ νέρθε κονίη,
 Τειρόμενον βασιλῆα μάχης ἀπάνευθε φέρουτε.
 Ἐκλῶρ δ', ὡς ἐνόησ' Ἀγαμέμνονα νόσφι κύνῃα,
 285 Τρωσὶ τε ἢ Λυκίοισιν ἐκέκλετο, μακρὸν αὖσας.
 Τρῶες, ἢ Λύκιοι, ἢ Δάρδανοι ἀΐχιμαχηταί,

Ut vero cum parturientem tenet telum doloris acutum mulierem,
 270 Acerbum, quod utique immittunt partuum-præfides Ilithyæ,
 Junonis filia, amarorum dolorum arbitra:
 Sic acuti dolores subierunt robur Atridae.
 In currum igitur insiliit, & aurigæ præcepit
 Naves ad cavas currum-agere; cruciabatur enim corde:
 275 Clamavit autem intentissima-voce Danaïs vociferans;
 "O amici, Argivorum ductores, & principes,
 "Vos quidem nunc a navibus arcete pontum-transseuntibus
 "Prælium grave; quoniam non me providus Jupiter
 "Permisit cum Trojanis per-totum-diem pugnare.
 280 Sic dixit: Auriga autem flagellabat jubis-pulchros equos
 Naves versus cavas: ii autem non inviti volabant;
 Spumabantque pectoribus; aspergebanturque subitis pulvere,
 Laborantem regem a prælio seorsum ferentes,
 Hector vero, ut vidit Agamemnonem abeuntem,
 285 Trojanosque & Lycios hortabatur, alte vociferans;
 "Trojani, & Lycii, & Dardani cominus-pugnantes,

Ver. 269. — ὠδίνεσαν ἔχῃ βέλῃ ὀξὺ γυναικα, — δερμὺ, — πικρὰς ὠδῖνας.] De
 multiplici hac & compositâ verborum co-
 rriâ, Hermogenes: "Ὅταν πολλὰ ὀνόματα ἔχῃ
 τις ἰσότημα, καὶ ὁμοίως ἔχοντα ἐνάργειαν χρή-
 σιμον, ἢ ποιικιλίαν ἀρμόζει. Οἷον (Π. λ.) Ὀ-
 μικρός, — ἔχομεν " ὀξὺ, δερμὺ, πικρόν."
 Hermog. περὶ μεθόδου δεινότητος, cap. 4.
 Quando e contrario copia hæc evitari de-
 beat, vide ad Odyss. τ', 204, 205, &c. Dio-
 nysius Halycarn. de eadem varietate verba
 faciens, πῶς ἂν συναγάγῃς ἡδὺς καὶ τὴν γνώ-
 μην τέχνη, eosdem hosce versiculos exem-
 plo adducit, lib. qui inscribitur Τέχνη, cap.
 12. De iisdem verbis Plutarchus: Ταῦτα
 ἔχ' Ὀμηρον αἱ γυναῖκες, ἀλλ' Ὀμηρίδῃ γρά-
 φαι λέγεται, τεκῆσαν ἢ τίκτεσαν ἔτι, καὶ τὸ
 μέγμα τῆς ἀλγυνῆος ὁμῶς πικρόν καὶ ὀξὺ
 γινόμενον ἐν τοῖς σπλάγχνοις ἔχουσαν. Lib. de
 Amore prolis.
 Ver. 271. — θυγατέρες] Vide su-
 præ ad α', 398.
 Ver. 278. — μετίετα] Vide supra
 ad α', 175.
 Ver. 279. Εἶασε] Vide supra ad δ', 42.
 Ver. 280. — ἵμασεν] Vide supra
 ad α', 140.
 Ver. 282. Ἄφρεον δὲ σήθεα.] Pronuncia-
 batur, ἄφρεν δὲ σήθη. Quomodo & scribi
 postea cœptum est.
 Ver. 283. — ἀπάνευθε] Vide supra
 ad α', 349.
 E e 3 Ver

- Ἄνδρες ἐσὲ, φίλοι, μνήσασθε ᾗ θάελδος ἀλκῆς·
 Οἷχεται ἀνὴρ ὤριμος, ἐμοὶ δ' ἐμὲν εὖχος ἔδωκε
 Ζεὺς Κρονίδης· ἀλλ' ἰθὺς ἐλαύνετε μώνυχας ἵππους
 290 Ἰφθίμων Δαναῶν, ἵν' ὑπέρτερον εὖχος ἄρῃθε.
 Ὡς εἰπὼν ὤτρυνε μένος καὶ θυμὸν ἐκάσσε.
 Ὡς δ' ὅτε πᾶς τις θηρητὴρ κυῖας ἀργιόδοινας
 Σάβη ἐπ' ἀγροτέρῳ συὶ καπελίῳ, ἢ ἐλέοντι·
 Ὡς ἐπ' Ἀχαιοῖσιν σεῦ Τρῶας μεγαθύμους
 295 Ἐκλῶρ Πελαμίδης, βροτολοιγῷ ἴσος Ἀρηί·
 Αὐτὸς δ' ἐν πρώτοις μέγα φρονέων ἐβεβήκει·
 Ἐν δ' ἔπεσ' ὑσμίνῃ, ὑπεραῖ ἴσος ἀέλλη,
 Ἦ τε καθαλλομένη ἰσιδέα πόντον ὀρέναι.
 Ἐνθα τίνα πρῶτον, τίνα δ' ὕστατον ἐξενάραξεν
 300 Ἐκλῶρ Πελαμίδης, ὅτε οἱ Ζεὺς κῦδος ἔδωκεν ;
 Ἀσάϊον μὲν πρῶτα, καὶ Αὐτόνοον, καὶ Ὀπίτιν,
 Καὶ Δόλοπα Κλυτίδην, καὶ Ὀφέλτιον, ἢ δ' Ἀγέλαον,
 Αἴσυμνόν τ', Ὡρόν τε, καὶ Ἴππόνοον μνηχάρμην·
 Τὰς ἄρ' ὅγ' ἡγεμόνας Δαναῶν ἔλεν· αὐτὰρ ἔπειτα
 305 Πληθύν' ὥς ὅποτε Ζέφυρος νέφεα συφελίξῃ
 Ἀργέσας Νότιο βαθείῃ λαίλαπι τύπλων·
 Πολλὸν δ' ἐτρέφε κῦμα κυλίνδε', ὑψόσε δ' ἄχνη

- “ Viri estote, amici, & mementote impetuosae fortitudinis :
 “ Abiit vir ille fortissimus, mihiq̃ue magnam gl̃oriam dedit
 “ Jupiter Saturnius : sed recta impellite solidos-ungulis equos
 290 “ In fortes Danaos, ut amplioꝛem gl̃oriam referatis.
 Sic locutus, concitavit robur & animum cujusq̃ue.
 Ut vero cum aliq̃uis venator canes candidis-dentibus
 Instiget in sylvestrem suam aprum, vel leonem :
 Sic in Achivos instigabat Trojanos magnanimos
 295 Hector Priamides, hominum-perniciem par Marti :
 Ipse autem inter primos, magnos animos habens gradiebat̃ :
 Irruebatq̃ue in praelium, desuper-flanti similis procella,
 Quae utiq̃ue defiliens ferrugineum pontum concitat.
 Tunc Quem primum, quem vero ultimum interfecit
 300 Hector Priamides, quando ei Jupiter gl̃oriam dedit ?
 Asileum quidem primum, & Autonoum, & Opitem,
 Et Dolopem Clytidem, & Opheltium, & Agelaum,
 Aesymnumq̃ue, Orumq̃ue, & Hipponoum fortiter-praelium-sustinentem :
 Hos quidem ille principes Danaorum interfecit, at deinde
 305 Plebem : veluti quum Zephyrus nubes agitet
 Velocis Noti ingenti vortice-imbrifero verberans :
 Creber autem tumidus fluctus volvit̃, in altum vero spuma

Ver. 289. ——— μώνυχας ἵππους]
 ——— solido ——— ungula cornu.

Georgic. III, 88.

Ver. 291. ——— ὤτρυνε μένος καὶ θυμὸν ἐκάσσε.] Vide suprà ad 2, 451.

Ver. 295 & 300. ——— Πελαμίδης] Vide suprà ad 2, 398.

Ver. 296. ——— ἐβεβήκει.] Si, προσέβηκε, dixisset ; jam non constitisset Temporum ratio. Vide suprà ad 2, 37.

Ver. 305. ——— Ζέφυρος νέφεα συφελίξῃ Ἀργέσας Νότιο.] Ἀργέσας, ὅς' ἔσ' τὰ σιννα-ρομένα νέφη — ὁ Ζέφυρος εὐθεὶ διασπιδνάται, Eustath. ex Strabone,

Ver.

Σκίδνα), ἐξ ἀνέμοιο πολυπλάγκτοιο ἰωῆς·

“Ὡς ἄρα πυκνὰ καρήαθ’ ὑφ’ Ἐκτορὸς δάμνατο λαῶν.

310 “Ἐνθα κε λοιγὸς ἔλῃ, ἢ ἀμήχανα ἔργα γένοντο,

Καί νύ κεν ἐν νῆεσσι πέσον Φόβγοντες Ἀχαιοί,

Εἰ μὴ Τυδείδῃ Διομήδεϊ κέκλετ’ Ὀδυσσεύς·

Τυδείδῃ, τί παθόντι λελάσμεθα θέρειδος ἀλκῆς;

“Ἀλλ’ ἄγε δούρο, πέπον, παρ’ ἐμ’ ἵστασο· δὴ γὰρ ἔλειχος

315 “Ἔασε), εἴ κεν νῆας ἔλῃ κορυθαίολος Ἐκτωρ.

Τὸν δ’ ἀπαμειβόμενος προσέφη κρατερὸς Διομήδης·

“Ἡ τοι ἐγὼ μνέω ἢ τλήσομαι· ἀλλὰ μίνυνθα

Ἠμέων ἔασε) ἦδος, ἐπεὶ νεφεληγερέτα Ζεὺς

Τρῶσιν δὴ ἐθέλει δῆναι κρατὸς, ἥε περ ἡμῖν.

320 “Ἡ, ἢ Θυμβραῖον μὲν ἀφ’ ἵππων ὥσε χαμαῖζε,

Δρεὶ βαλὼν καὶ μαζὸν ἀριστερόν· αὐτὰρ Ὀδυσσεύς

Ἀντίθεον θεράποντα Μολίονα τοῖο ἀνακτος.

Τὸς μὲν ἔπειτ’ εἶσαν, ἐπεὶ πολέμῳ ἀπέπαυσαν.

Τῷ δ’ ἀν’ ὅμιλον ἰόντι κυδοίμεον, ὥς ὅτε κέπρω

325 “Ἐν κυσὶ θηρότῃσι μέγα φρονέοντε πύσσητον·

“Ὡς ὄλεον Τρῶας παλινορμένῳ· αὐτὰρ Ἀχαιοὶ

Ἀσπασίως, Φόβγοντες ἀνέπνεον Ἐκτορα δῖον.

“Ἐνθ’ ἐλέτῳ δίφρον τε ἢ ἀνέρε, δήμῳ ἀρίστῳ,

Υἱε δὴ Μέροπος Περκυσίῃ, ὃς περὶ πάντων

Spargitur venti multivago flatu:

Sic utique crebra capita ab Hectorē domabantur plebis.

310 Tum vero exitium fuisset, & ineluctabile-malum-afferentia facinora edita fuissent,

Et sane ad naves pulsū essent fugientes Achivi,

Nisi Tydidem Diomedem hortatus fuisset Ulysses;

“Tydide, quid passi obliviscimur impetuosae fortitudinis?

“Verum age, huc *adsis*, amice; prope me sta: certe enim probrum

315 “Erit, si naves ceperit pugnam-expedite-ciens Hector.

Eum autem respondens allocutus est fortis Diomedes;

“Certe ego manebo & sustinebo: sed parum

“Nostri erit usus; quoniam nubes-cogens Jupiter

“Trojanis utique mavult dare victoriam, quam nobis.

320 Dixit, & Thymbræum quidem ab equis dejecit in terram,

Hausta percussum mammam sinistram: Ulysses vero

Deo-parem famulum Moliona regis.

Atque hos quidem deinde missos-fecerunt, quando a pugna cessare-fecerant.

Ipsi autem per turbam euntes turbabant, sicut quando apri duo

325 In canes venaticos magnanimi irruunt:

Sic *hi* perdebant Trojanos cum-impetu conversi a fuga: Atque Achivi

Laxe a fugiendo respirabant, Hectorē nobilem.

Tunc *ii*dem ceperunt currumque & viros, plebis fortissimos,

Filios duos Meropis Percosii, qui supra omnes

Ver. 313. ——— τί παθόντι λελάσμεθα] *supra* ad ε', 175.

Vide *supra* ad θ', 229 & 234.

Ver. 315. ——— κορυθαίολος] Vide *su-*

pra ad β', 816.

Ver. 318. ——— νεφεληγερέτα] Vide

Ver. 323. ——— ἵστασο] Vide *supra*

ad δ', 42.

Ver. 328. ——— ἐλέτῳ] *Diomedes* &

Ulysses.

E c 4

Ver

- 330 Ἦδεε μανιοσιώας, ἔδ' ἔς παῖδας ἔασκε
 Στείχειν εἰς πόλεμον φθισιῶρα· τῷ δέ οἱ ἔτι
 Πειθέθ' ἴω· κῆρες γὰρ ἄγον μέλανος θανάτοιο.
 Τὴς μὲν Τυδείδης δεικλειπὸς Διομήδης,
 Θυμῶ κ' ψυχῆς κεκαδὼν, κλυτὰ τόλ'χε' ἀπ' ἡνέρι·
 335 Ἰππόδαμον δ' Ὀδυσσεὺς κ' ὑπείροχον ἐξενάριξεν.
 Ἐνθα σφιν κ' ἴσα μάχῃ ἐτάνυσσε Κρονίων,
 Ἐξ Ἰδης καθορῶν· οἱ δ' ἀλλήλους ἐνάρειζον.
 Ἦτοι Τυδέος υἱὸς Ἀγαστροφον ἔτασε δεικ
 Παιονίδῃ ἥρωα, κατ' ἰχθίον· ἔ γάρ οἱ ἵπποι
 340 Ἐγγυὲς ἔσαν προφυγῇ· ἀάσατο δ' ἰ μέγα θυμῷ.
 Τὴς μὲν γὰρ θεράπων ἀπάνδρ' ἔχεν· αὐτὰρ ὁ, πεζὸς
 Θυῶε Διὶ προμάχων, εἰως φίλον ὤλεσε θυμόν.
 Ἐκλωρ δ' ὁξὺ νόησε κ' εἰς ἵχας, ὥρτο δ' ἐπ' αὐτὸς
 Κεκληγώς· ἅμα δ' Τρώων εἰποντο Φάλαγγες·
 345 Τὸν δ' ἰδὼν ῥίγησε βολῷ ἀγαθὸς Διομήδης,

- 330 Nōrat vaticinandi-artes, neque suos filios sinebat
 Proficisci ad bellum viros perdens: illi vero ei neutiquam
 Paruerunt: fata enim ducebant nigræ mortis.
 Hos quidem Tydides hasta-inclytus Diomedes,
 Anima & vita privatos, inclytis armis spoliavit:
 335 Hippodamum vero Ulyssēs & Hyperochum interfecit.
 Tunc illis æquatam pugnam extendit Saturnius,
 Ex Ida despiciens: hi vero sese invicem occidebant.
 Ac quidem Tydei filius Agastrophum vulneravit hasta
 Pæonidem heroem, ad coxam: Non enim ei equi
 340 Prope erant ad effugiendum: devius utique valde fuerat animi:
 Hos enim famulus seorsum tenebat; sed ipse, pedestris
 Ruebat per primos-pugnatores, donec suam perdidit animam.
 Hæctor vero illico animadvertit per ordines, concitusque ferebatur in ipsos
 Cum clangore; simulque Trojanorum sequebantur phalanges;
 345 Illum autem conspiciatus cohorrui pugna-strenuus Diomedes,

Ver. 330. ———— ἔδ' ἔς] Ita hîc legendum existimo, quomodo & suprâ, β', 832. Sed & in uno MS ita hîc scriptum repperit *Barneſius*. Ipse tamen cum Vulgatis edit, ἔδ' ἔς· ut sit "*Anapaſtus* (inquit) in "*quarto loco*." Quod & valde est inconcinnum, & *Homero* nusquam usitatum. Cæterum quâ ratione, ἔδ', hîc ultimam producat; vide suprâ ad α', 51.

Ver. 331. ———— φθισιῶρα] Vide suprâ ad β', 833.

Ver. 333. ———— δεικλειπός] Ita edidit *Barneſius*: Rectè, uti mihi quidem videtur. *Vulg.* δεικλιπός. Quod penultimam corripit: Neque in his solet esse licentia. Vide suprâ ad ε', 55.

Ver. 337. ———— οἱ δ' ἀλλήλους ἐνάρειζον.] Ridiculus planè ad hunc locum *Spondannus*: "*Quinam Græcorum a Trojanis interficiuntur? Nodus est mihi difficillimus; quem qui dissolverit, Oedipus per me esto*." Quali

scilicet interfectos nullos oportuisset narratos, nisi *nominatim* dictos.

Ver. 338. ———— ἔτασε] Vide suprâ ad α', 140; & ad δ', 525.

Ver. 340. ———— ἀάσατο] Vide suprâ ad ι', 116.

Ibid. ———— δ'] Alii hîc scribunt, δ'. Sed nihil opus. Vide suprâ ad α', 51.

Ver. 344. Κεκληγώς] Vide suprâ ad β', 314.

Ver. 345. ———— ἰδὼν ῥίγησε.] Fuere

apud Antiquos qui legerent, ἰδὼν ἐνόησε.

Veriti nimirum, ne *timidus* videretur *Diomedes*.

Ineptè admodum. Nam & suprâ idem vir fortissimus, ver. 317, ———— ἀλλὰ

μίνυνθα Ἡμέων ἔσσεται ἦδ' ὅς, ἐπεὶ νεφεληγερέτα

Ζεὺς Τρῶσιν δὴ ἐδέλετο δῶναι κράτος, ἥπερ ἡμῖν.

Et *Agamemnon*, etiam tum cum fortissimè

se gereret, ver. 254, Πίπτεται τ' ἀρ' ἐπειτα

———, Ἄλλ' ἔδ' αἰς ἀπέληγε μάχης.

Ibid. ———— βολῇ ἀγαθός] Vide suprâ ad β', 408.

Αἶψα δ' Ὀδυσῆα προσεφώνεεν ἐγγὺς ἐόντα·
 Νῶϊν δὴ τότε πῆμα κυλίνδε' ὄβριμον· Ἐκλῶρ·
 Ἄλλ' ἄγε δὴ σέωμην, ἢ ἀλεξώμεοθα μένοντες.
 Ἦ ῥα, ἢ ἀμπεπαλὼν προΐει δολιχόσκιον ἔχθρ·
 350 Καὶ βάλεν· ἔδ' ἀφάμαρτε τιτυσκόμην κεφαλῇφιν
 Ἀκρίῳ κακκόρυθα· πλάγχθη δ' ὑπὸ χαλκῷ χαλκός,
 Οὐδ' ἴκετο χροά καλόν· ἐρύκακε γὰρ τρυφάλεια
 Τρίπλυχθ', αὐλῶπις, τίω οἱ πόρε Φοῖβ' Ἀπόλλων.
 Ἐκλῶρ δ' ὥκ' ἀπίλεθρον ἀνέδραμε, μίκτο δ' ὀμίλῳ·
 355 Στῇ γ' ἡ γνύξ ἐριπῶν, ἢ ἐρείσατο χεὶρ παχείῃ
 Γαίης· ἀμφὶ γ' ὅσσε κελαινὴ νύξ ἐκάλυψεν.
 Ὀφρα γ' Τυδείδης μὲν ὄρεατ' ὥχετ' ἐρωλῷ,
 Τῆλε λῆξ προμάχων, ὅθι οἱ καταείσατο γαίης·
 Τόφρ' Ἐκλῶρ ἀμπνυτο, ἢ ἀψ' ἐς δίφρον ὀρέσας,
 360 Ἐξέλασ' ἐς πληθύν, ἢ ἀλόδατο κῆρα μέλαιναν.
 Δαρεὶ δ' ἐπατάσων προσέφη κρατερὸς Διομήδης·
 Ἐξ αὖ νῦν ἔφυγες θάνατον, κύον· ἦ τέ τοι αἴχι
 Ἥλθε κακόν· νῦν αὖτέ σ' ἐρύσατο Φοῖβ' Ἀπόλλων,
 ὦ μέλλεις εὐχεσθ', ἰὼν ἐς δῖπον ἀκόντων.
 365 Ἦ θιὼ σ' ἐξανύω γε ἢ ὕσερον ἀντιβολήσας,

Statimque Ulyssēm allocutus est prope existentem ;

“ In nos jam pernicies volvitur, furibundus Hector :

“ Verum age quæso stemus, & arceamus sustinentes.

Dixit, & vibratam emisit prælongam hastam,

350 Et percussit ; neque aberravit colligans in caput

Summam juxta galeam : excussum autem est ab ære æs,

Neque pervenit ad cutem pulchram : prohibuit enim galea

Triplex, oblonga, quam ei dedit Phœbus Apollo.

Hector vero velociter procul recurrit, immistisque est turbæ ;

355 Constititque in genua lapsus, & sustentabat se manu robusta

Terra : oculos vero nigra nox cooperuit,

Dum vero Tydides ad petendam hastam ibat, quam emiserat.

Longe per primos-pugnatores, ubi ei defixa fuerat in terram ;

Interea Hector rediit ad se, & rursus in currum insiliens,

360 Egit in turbam, & evitavit mortem nigram.

Hasta autem irruens allocutus est fortis Diomedes ;

“ Utique nunc effugisti mortem, canis. Certe tibi prope

“ Venit malum : jam autem denuo te eripuit Phœbus Apollo,

“ Cui soles vota facere cum proficisceris in stridorem jaculorum.

365 “ At tandem sane te conficiam, quum in posterum occurrero,

Ver. 348. ———— σέωμεν] Ita edidit
 Barnesius ; quomodo & infra scriptum est,
 χ. 231. Ut scilicet pronuntiandum sit,
 σέωμεν. Al. σέομεν. Quod & ipsum more
 Ionico, ferri possit.

Ver. 350. Καὶ βάλεν ———— κεφαλῇφιν
 Ἀκρίῳ κακκόρυθα·]

apicem tamen incita summum
 Hasta tulit, summamque excussit vertice
 cristas. En. XII, 492.

Ver. 352. ———— καλόν] Vide suprâ ad
 β', 43.

Ver. 356. ———— ἀμφὶ δὲ ὅσσε.] Al.
 ἀμφὶ δ' οἱ ὅσσε.

Ver. 363. ———— ἐρύσατο.] Ita edidit
 Barnesius ; Recté. Vulgg. ἐρύσατο. Quod
 antepenultimam corripit.

Ver. 364. ———— δῖπον] Vide suprâ ad
 δ', 455.

Ver.

Εἶπε τις ἢ ἔμοιγε θεῶν ὀπιτάρροδός ἐστι
Νῦν αὖ τες ἄλλης ὀπιείσομαι, οὐ κε κίχέω.

- Ἦ, ἢ Παιονίδῳ δαρκλυτὸν ἐξενάρεξεν.
Αὐτὰρ Ἀλέξανδρος, Ἑλένης πόσις ἠϋκόμοιο,
370 Τυδείδῃ ὅπῃ πῶσα τιταίνεται, ποιμένι λαῶν,
Στήλῃ κεκλιμένῳ, ἀνδροκμήτῳ ὅπῃ τύμβῳ,
Ἴλα Δαρδανίδαο, παλαιᾷ δημογέρονι.
Ἦτοι ὁ μὲν θώρηκα Ἀγαστρόφῃ ἰφθίμοιο
Αἴνυτ' ἀπὸ σήθεσφι παναίολον, ἀπίδα τ' ὤμων,
375 Καὶ κόρυθα βελαρῶν· ὁ ἢ πῶς πῆχυν ἀνείλκε,
Καὶ βάλεν, εἰδ' ἄρα μιν ἄλιον βέλῳ ἐκφυγε χεῖρός,
Ταρσὸν δεξιτεροῦ ποδός· ἄρ' δ' ἀμπερὲς ἰὸς
Ἐν γαίῃ κατέπηκτο· ὁ ἢ μάλα ἠδὺ γελάσας,
Ἐκ λόχῃ ἀμπήδησε, ἢ εὐχόμενῳ ἔπῳ ἠΰδα·
380 Βέβληται, εἰδ' ἄλιον βέλῳ ἐκφυγῶν· ὡς ὄφελόν τοι,
Νείαπον ἐς κενεῶνα βαλὼν, ἐκ θυμὸν ἐλέσθ·
Οὕτω κεν ἢ Τρῶες ἀνέπωνδσαν κακότητος,
Οἷτε σε πεφρίκασι, λέονθ' ὡς μηκάδες αἶγες.
Τὸν δ' εἰ ταρβήσας προσέφη κρατερὸς Διομήδης·
385 Τοξότα, λωβητὴρ, κέραι ἀγλαὲ, παρθενοπίπα·

“ Si forte aliquis & mihi deorum adjutor est :

“ Nunc interim alios persequar, quemcunque deprehendere potuero.
Dixit, & Pæonidem hasta-inclytum interfectum-spoliabat.

At Alexander, Helenæ maritus comas-pulchræ,

- 370 In Tydidem arcus tendebat pastorem populorum,
Columnam sibi prætentam-habens, viri-defuncti ad sepulchrum,
Ili Dardanidæ, prisce fenis-honorati.

Ille quidem thoracem Agastrophis fortis

Detrahebat a pectore ornatum-multum-vario insignem, clypeumque ab humeris,

- 375 Et cassidem gravem : hîc vero arcus cornu traxit,
Et percussit, (nec ei irritum prorsus telum effugit manu,) Plantam dextri pedis : penitus vero sagitta
In terram defixa est. Hic autem valde suaviter ridens,
Ex insidiis exiliit, & glorians verbum dixit :

- 380 “ Vulneratus es, nec irritum telum effugit : utinam tibi,
“ Imum in ile jaculatus, vitam eripuisssem :

“ Sic enim Trojani respirassent a calamitate,

“ Qui utique te horrent, leonem velut balantes capræ.

Hunc autem non expavescens allocutus est fortis Diomedes ;

- 385 Sagittarie, convitiator, cornu clare, puellarum-observator-callide :

Ver. 369. Αὐτὰρ Ἀλέξανδρος Ἑλένης] Quâ ratione, Ἀλέξανδρος, hîc ultimam producat ; item, κεκλιμένος, ver. 371 ; & μιν, ver. 376 ; & δὲ, ver. 378 ; & εὐχόμενος, ver. 379 ; vide suprâ ad α', 51.

Ver. 371. — κεκλιμένος] Vide suprâ ad α', 309, 314.

Ver. 374. Αἴνυτ' ἀπὸ] Occupatus erat in detrahendo &c. Cæterum de profodiâ vocis αἴνυτο, vide suprâ ad γ', 260.

Ibid. — παναίολον] Vide suprâ β', 816.

Ver. 383. — πεφρίκασι] Vide suprâ β', 314.

Ver. 385. — κέραι] Alii “ αἰγῆς ” interpretantur, alii “ cincinnis.”

Ibid. — παρθενοπίπα.] “ Ἐτεροι παρθενοπία γράφουσιν, ὁ ἐστὶ παρθένοιο εἰκότος ὄψιν. Eustathius.

Ei
Ou
N
O
K
H
O
T
P
P
395
E
E
E
N
O
A
C
405
P
405
Ver. 3
atur, E
Ver. 3
Ver. 3
comment
Ver. 3
râmes,

390

390

1

Ver. 390. Καφὸν γὰρ βέλος]

Ver. 392. ————— πέλεται.] *Euseb. in*
commentar. πέτεται.

Ver. 395. ———— *περὶ πλάεις*] *Al.* *περι-*
λάεις. Minus rectè.

Ibid. ——— αὐτὸ] *Al.* ὁξύ.
Var. 101. Οὐκ ἐστὶν δ' Ὀδυσσεύς]

Jamque adeo super unus eram. — *En. II. 567.*

Ver. 402. — παρέμισεν.] Euseb. in
commentar. παρέμισεν.

Ver.

Ver.

- Μῆνος· τῆς δ' ἄλλης Δαναῆς ἐφόβησε Κρονίων.
 Ἀλλὰ τίη μοι ταῦτα φίλος διελέξατο θυμός ;
 Οἶδα γὰρ, ὅτι κακοὶ μὲν ἀποίχοντο πολέμοιο·
 Ὃς δ' ἐκ' ἀριστῶσι μάχῃ ἐνι, τόνδε μάλα χρεώ
 410 Ἐσάμψαι κρετερώς, ἢ τ' ἔβλητ', ἢ τ' ἔβαλ' ἄλλον.
 Ἔως ὁ ταῦθ' ὤρμαινε καὶ φρένα καὶ καὶ θυμόν,
 Τόφρα δ' ὅππ' Τρώων εἵχες ἤλυθον ἀπαισίων·
 Ἐλσαν δ' ἐν μέσσοισι, μὲν σφίσι πῆμα τιθέντες·
 Ὡς δ' ὅτε κάπριον ἀμφὶ κυῖες θαλεροὶ τ' αἰζυοὶ
 415 Σάοντο, ὁ δέ τ' εἴσι βαθείης ἐν ξυλόχοιο,
 Θήγων λάκκον ὀδόντα μὲν γναμπήσι γήρυσιν·
 Ἀμφὶ δέ τ' αἶσποντο· ἰππὰ δέ τε κόμπος ὀδόντων
 Γίγνετο· οἱ δ' ἐμένοντο ἀφ' ἀρ' δεινὸν περ ἐόντα·
 Ὡς ῥα τότε ἀμφ' Ὀδυσῆα, Διὶ φίλον, ἐσάμψοντο

“ Solus: ceteros quippe Danaos in-fugam vertit Saturnius.

“ Sed cur mihi hæc meus differit animus?

“ Novi enim, quod ignavi quidem recedunt a pugna:

“ Qui vero strenuus-est in pralio, hunc omnino oportet

410 “ Stare constanter, sive feriat, sive feriat alium.

Dum is hæc versabat in mente & in animo,

Interim Troium ordines supervenerunt clypeatorum;

Concluseruntque in medio, intra se pestem collocantes.

Ut vero cum in aprum undique canes florentesque-ætatæ juvenes

415 Incitate-feruntur, ille vero prodit alto ex fruticeto,

Acuens album dentem in incurvis malis;

Undique autem in eum impetum faciunt; stridor vero dentium

Suboritur: ii autem sustinent protinus, horrendum licet existentem:

Sic fane tum undique in Ulyssēm, Jovi charum, incitate-ferebantur

Ver. 408. ——— ὅτι] Vide suprâ ad α', 537.

Ibid. ——— ἀποίχονται πολέμοιο.] Al. ἀποίχοντο πολέμοιο.

Ver. 411. Ἔως ὁ ταῦθ'] Vide suprâ ad α', 193.

Ver. 412. Τόφρα δ'] Vide suprâ ad α', 57. Malè *Barnesius*, Τόφραδ'.

Ver. 413. ——— μετὰ σφίσι πῆμα τιθέντες.] Ἀμφίβολον ἔχει ἔννοια. Διότι γὰρ, ἢ ὅτι ἔλσαν ἐν σφίσι τὸν Ὀδυσσεῖα, πῆμα τιθέντες αὐτῷ· ἢ ὅτι ἔλσαν αὐτὸν, πῆμα τιθέντες σφίσι αὐτοῖς. Καὶ ἐστὶ σεμνὸς ὁ λόγος ἔπος, καὶ ὑψηλός· ὡς κρεῖττον ἐν τοῖς Τρώεσσι ἀφείναι αὐτὸν ἀκύκλωτον. *Eustath.* Homeri tamen temporibus haud credo ambiguum fuisse istam locutionem.

Ver. 414. Ὡς δ' ὅτε κάπριον ἀμφὶ]

Ac velut ille canum morfu de montibus altis

Actus aper, (multos Vesulus quem pinifer annos

Defendit, multosque palus Laurentia,) sylvâ

Pastus arundineâ; postquam inter retia ventum est,

Substitit, infremuitque ferox, & inhorruit armos;

Nec cuiquam irasci propiusve accedere virtus,

Sed jaculis tutisque procul clamoribus instant;

Ille autem impavidus partes cunctatur in omnes,

Dentibus infrendens, & tergo decurrit hastas;

Haud aliter ——— *Æn.* X, 707.

Ver. 416. ——— γναμπήσι γένυσιν.] Al. γναμπτήσι γένυσιν. Minus rectè *Barnesius* scribendum voluit, γναμπήσι γένυσιν.

Ver. 418. Γίγνεται.] Al. Γίνεταί. Quod perinde est. Nam γίνεσθαι, primam producit.

Ver. 419. ——— Διὶ φίλον.] Quâ ratione, Διὶ, hic ultimam producat; item αὐτοκασιγνητον, ver. 427; vide suprâ ad α', 51.

Ver. 421. ——— παρὶς δὲ
140.
Ver. 422. ———
Ver. 423. ———
Ibid. ———
Ver. 424. ———
Ver. 425. ———
Ver. 426. ———
Ver. 427. ———
Ver. 428. ———
Ver. 429. ———
Ver. 430. ———
Ver. 431. ———
Ver. 432. ———
Ver. 433. ———
Ver. 434. ———
Ver. 435. ———
Ver. 436. ———
Ver. 437. ———
Ver. 438. ———
Ver. 439. ———
Ver. 440. ———
Ver. 441. ———
Ver. 442. ———
Ver. 443. ———
Ver. 444. ———
Ver. 445. ———
Ver. 446. ———
Ver. 447. ———
Ver. 448. ———
Ver. 449. ———
Ver. 450. ———
Ver. 451. ———
Ver. 452. ———
Ver. 453. ———
Ver. 454. ———
Ver. 455. ———
Ver. 456. ———
Ver. 457. ———
Ver. 458. ———
Ver. 459. ———
Ver. 460. ———
Ver. 461. ———
Ver. 462. ———
Ver. 463. ———
Ver. 464. ———
Ver. 465. ———
Ver. 466. ———
Ver. 467. ———
Ver. 468. ———
Ver. 469. ———
Ver. 470. ———
Ver. 471. ———
Ver. 472. ———
Ver. 473. ———
Ver. 474. ———
Ver. 475. ———
Ver. 476. ———
Ver. 477. ———
Ver. 478. ———
Ver. 479. ———
Ver. 480. ———
Ver. 481. ———
Ver. 482. ———
Ver. 483. ———
Ver. 484. ———
Ver. 485. ———
Ver. 486. ———
Ver. 487. ———
Ver. 488. ———
Ver. 489. ———
Ver. 490. ———
Ver. 491. ———
Ver. 492. ———
Ver. 493. ———
Ver. 494. ———
Ver. 495. ———
Ver. 496. ———
Ver. 497. ———
Ver. 498. ———
Ver. 499. ———
Ver. 500. ———

20 Τρῶες· ὁ δὲ πρῶτον μὲν ἀμύμονα Δηϊοπίτῳ
 Οὔτασεν, ὦμον ὑπερθεν, ἐπάλμῳ δ' ὅξει δαρή·
 Αὐτὰρ ἔπειτα Θόωνα, καὶ Ἐννομον ἐξενάριξε·
 Χερσιδάμαντα δ' ἔπειτα, κατ' ἰσίων ἀΐξαντα,
 Δαρή, καὶ πρῶτμῳ, ὑπὸ ἀσπίδ' ὀμφαλοέσσης,
 25 Νύξεν· ὁ δ' ἐν κονίῃσι πεσὼν, ἔλε γαῖαν ἀγροῦ.
 Τὸς μὲν ἔασ'· ὁ δ' ἄρ' Ἰωπασίδῳ Χάρῳπ' ἔτασε δαρή,
 Αὐτοκασίπνητον εὐηγμέῳ Σώκοιο·
 Τῷ δ' ἐπαλεξήσων Σῶκ' κίεν, ἰσόθε' Φῶς·
 Στῇ δὲ μάλ' ἐγγὺς ἰὼν, καὶ μιν πρὸς μῦθον ἔειπεν·
 30 ὦ Ὀδυσσεύ πολύαινε, δόλων ἄτ', ἡδὲ πόνοιο·
 Σήμερον ἡ δοιοῖσιν ἐπύξεαι Ἰωπασίδῃσι,
 Τοιῷδ' ἀνδρε κατακλείνας, καὶ τούχῃ ἀπέχεαι·
 Ἥ κεν ἐμῷ ὑπὸ δαρή τυπείς· ἀπὸ θυμὸν ὀλέσσης.
 Ὡς εἰπὼν, ἔτησε κατ' ἀσπίδα πάντοσε ἴσῳ·
 35 Διὰ μὲν ἀσπίδ' ἦλθε φαεινῆς ὄβριμον ἔϊχ',
 Καὶ Δαρή θώρηκ' πολυδαίδαλα ἠρήρεισο·
 Πάντα δ' ἀπὸ πλοῦτων χροῖα ἔργαθεν· ἐδέ τ' ἔασε

420 Trojani: ille vero primum quidem egregium Deiopitem
 Vulneravit super humerum; infiliens acuta hasta:
 Deinde vero Thoonem, & Ennomum interfecit;
 Chersidamanta vero deinceps, ab equis defilientem,
 Hasta, ad umbilicum, sub clypeo umbone-munito,
 425 Vulneravit. Ille vero in pulvere delapsus,prehendit terram palma.
 Atque hos quidem missos-fecit: Hippasidem vero Charopa vulneravit hasta,
 Germanum-fratrem generosi Soci.
 Huic autem auxiliaturus Socus venit, par-deo vir:
 Stetitque valde prope cum accessisset, & eum sermone allocutus est;
 430 "O Ulyssè clarissime, dolorum infatigabilis, atque laboris;
 "Hodie vel duobus gloriabere super Hippasidis,
 "Talibus viris interfectis, & armis spoliatis;
 "Vel tu mea hasta percussus animam perdes.
 Sic locutus, percussit ad clypeum undique æqualem:
 435 Per clypeum quidem penetravit lucidum rapida hasta,
 Et per thoracem affabre-tactum infixam est;
 Omnemque a costis cutem abstulit; neque tamen fivit

Ver. 421. Οὔτασεν] Rursusque, ver. 426,
 τασε δαρή. Vide suprā ad δ', 525; & ad
 140.
 Ver. 423. —αἶξαντα] Al. αἰσσαντα.
 Ver. 425. —ἐν κονίῃσι πεσὼν.] Vide
 suprā ad α', 593.
 Ibid. —ἐλε γαῖαν ἀγροῦ.] Cubitis humum
 infabat. Ennius apud Varron. lib. IV.
 Ver. 426. —ἔασ'] Vide suprā ad
 42.
 Ver. 430. —πολύαινε,] Schol. μυθε-
 ραι, φλύαρε. Sed nihil opus. Sunt enim
 ejusmodi epitheta, laudi data, & sociorum
 hostium communia.
 Ver. 433. Ἥ κεν ἐμῷ] Al. Ἥ σὺ γ' ἐμῷ.

Quod & non inelegans. Vide suprā ad γ', 409.
 Ibid. —ὀλέσσης.] Al. ὀλέσσης. Quod
 & ipsum, si præcedat ἡ κεν, non erit inelegans:
 licet vir doctissimus, Henr. Stephanns,
 propter præcedentem ἐπύξεαι, "non dubium
 esse quin ὀλέσσης legendum sit," existimer.
 Ver. 434. —ἔτησε] Ex ἔτασε. Nam
 ex ἔτασε fit ἔτασε, penultimā correptā.
 Ver. 435. Διὰ μὲν ἀσπίδος ἦλθε] Vide
 suprā ad γ'. 357.
 Ver. 437. —ἔργαθεν] Ἀπεῖρξεν, ἀπὶ-
 γαγιν, ἀπεκόλλησε τῶν πλευρῶν τὴν ἐπιπλοήν,
 οἷα μὴ προκύβαν εἰς βλάβος. Eustath.
 Ibid. —ἔασε] Vide suprā ad δ', 42.

Ver.

- Παλλὰς Ἀθηναίη μυχθήμηναι ἔκασι φωτός.
 Γνώ δ' Ὀδυσσεύς, ὃ οἱ ἔτι βέλος κατακαίμενον ἦλθεν·
 440 Ἀψ δ' ἀναχωρήσας Σῶκον πρὸς μῦθον ἔειπεν·
 Ἄ δέηλ', ἥ μάλα δὴ σε κιχάνει αἰπὺς ὀλεθρῶς·
 Ἦτοι μὲν ῥ' ἐμὶ ἔπαυσας ὅππῃ Τρώεσσι μάχεσθαι,
 Σοὶ δ' ἐγὼ ἐνθάδε φημι φόνον ἢ κῆρα μέλαιναν
 Ἦματι τῷδ' ἔασεσθαι· ἐμῷ δ' ὑπὸ δαυρὶ δαμένῳ,
 445 Εὖχος ἐμοὶ δώσῃν, ψυχῇ δ' Ἀΐδι κλυτοπόλῳ.
 Ἦ· ἢ ὁ μὲν φύγαδ' αὐτὶς ὑπερρέψας ἐβεβήκει,
 Τῷ ᾧ μετασφρεθύνει μεταφρένω ἐν δόρῳ πῆξεν
 Ὀμῶν μεσσηγὺς, Ἄφ' ᾧ σήθεσφιν ἔλασσε·
 Δέπησεν ᾧ πεσών· ὁ δ' ἐπ' ἄλγαστο δῖος Ὀδυσσεύς·
 450 ὦ Σῶχ', Ἰππᾶσθ' ἢ δαΐφρονος ἵπποδάμοιο,
 Φθῇ σε τέλῳ θανάτοιο κιχήμηνον, ἔδ' ὑπάλυξας.
 Ἄ δέηλ', ἔ μὲν σοὶ γε πατὴρ ἢ πότνια μήτηρ
 Ὅασε καθαιρήσῃσι θανόντι περ, ἀλλ' οἰωνοὶ
 Ὀμησαί σ' ἐρύσῃσι, πρὶν πτεροῖσιν πυκνὰ βαλόντες·

Pallas Minerva misceri visceribus viri.

Sensit autem Ulysses, quod sibi nequaquam telum lethale venisset:

440 Retroque cedens Socum sermone allocutus est;

"Vah! miser, certe omnino jam te assequitur grave exitium:

"Tu quidem me cessare fecisti, ne cum Trojanis jam amplius pugnem:

"Tibi vero ego hic aio caedem & mortem nigram

"Die hoc fore: meaque hasta domitum,

445 "Gloriam mihi daturum, animam vero Plutoni equis-insigni.

Dixit: & ille quidem in-fugam retro converso gradu abibat;

Ei autem converso, tergo hastam infixit

Humerorum in medio, perque pectora trajecit:

Fragorem autem edidit cadens: insultavitque illi nobilis Ulysses:

450 "O Soce, Hippasi filii bellicosi equum-domitoris,

"Occupavit te finis mortis deprehensum, nec effugisti.

"Vah! miser, non quidem tibi pater & veneranda mater

"Oculos compriment mortuo videlicet, sed alites

"Cruda-vorantes te diripient, circum alis crebris verberatum:

Ver. 439. ———— οἱ] Vide supra ad 4, 537.

Ver. 446. ———— ἐβεβήκει.] Si vocem, βέβηκε, tulisset versus; at non confitisset Temporum ratio. Vide supra ad 4, 37.

Ver. 447. ———— μεταφρένω ἐν δόρῳ πῆξιν.] Non, πῆξιν ἐν μεταφρένω, sed, μεταφρένω ἐμπῆξιν.

Ver. 449. Δέπησιν] Vide supra ad 4, 555, 504.

Ver. 452. Ἄ δέηλ', ἔ μὲν σοὶ γε]

Δύσμερος, ἔ μὲν σοὶ γε ————

Plutarch. de Consolat ad Apoll.

Heu! terrâ ignotâ, canibus data præda Latinis

Alitibusque jaces! nec te tua funera mater

Produxit, pressive oculos, aut vulnera lavi,

Veste tegens. ———— An. IX, 485.

Istic nunc, metuende, jace; non te optima mater

Condet humi, patriove onerabit membra sepulchro.

Alitibus linquere feris, aut gurgite mersum

Unda feret, piscesque impasti vulnera lambent. An. X, 557.

Ver. 454. Ὀμησαί σ' ἐρύσῃσι.] Ita edidit Barnesius: Ex MSS, ἐρύσῃσι ex conjecturâ, σί. Vulgg. Ὀμησαί ἐρύσῃσι. Quod & ipsum ferri possit.

Ibid. ———— περὶ πτερά πυκνὰ βαλόντες.] Pulchrè depingunt hæc verba, & quasi ob oculos ponunt, aves rapaces prædam alis inter diripiendum verberantes. Ut rectè annotavit Porphyrius.

Ver.

455 Αὐτὰρ ἐπεὶ κε θάνω, κτερίσσι με δίοι Ἀχαιοί·
 ὧς εἰπὼν, Σώκοιο δαΐφρονος ὄβριμον ἔλχῃ
 Ἔξω τε χροὸς εἴλκε, ἢ ἀσπίδος ὀμφαλοέσσης·
 Αἶμα δέ οἱ σπασθέντος ἀνέασυτο, κῆδε δὲ θυμόν·
 Τρῶες δὲ μεγάθυμοι, ἐπεὶ ἶδον αἶμ' Ὀδυσῆος,
 460 Κεκλόμενοι κατ' ὀμίλον ἐπ' αὐτῷ πάντες ἔβησαν·
 Αὐτὰρ ὅγ' ἐξοπίσω ἀνεχάζετο, αὔε δ' ἑταίρους·
 Τεῖς μὲν ἔπειτ' ἤϋσεν, ὅσον κεφαλὴ χάδε Φωτὸς,
 Τεῖς δ' αἶεν ἰάχοντος ἀρηϊφίλος Μενέλαος·
 Αἶψα δ' ἄρ' Αἴαντα προσεφώνεεν, ἐγγυὲς ἐόντα·
 465 Αἴαν διοχρῆς, Τελαμώνιε, κοίρανε λαῶν,
 Ἀμφί μ' Ὀδυσῆος ταλασίφρονος ἵκετ' αὐτῇ,
 Τῷ ἱκέλῃ, ὡς εἴ ἐ βιώατο μῆνον ἐόντα
 Τρῶες λυποτμήξαντες ἐνὶ κρητερῇ ὑσμίνῃ·
 Ἀλλ' ἴομεν κατ' ὀμίλον· ἀλεξέμεναι γὰρ ἄμεινον.
 470 Δείδω, μή τι πάθῃσιν ἐνὶ Τρώεσσι μονωθεῖς,
 Ἐοθλὸς ἐών· μεγάλη δὲ ποθὴ Δαναοῖσι γῆνη·
 ὧς εἰπὼν, ὁ μὲν ἦρχ', ὁ δ' αἶμ' ἔσπετο ἰσόθεος Φῶς·
 Εὖρον ἔπειτ' Ὀδυσῆα, Διὶ φίλον· ἀμφὶ δ' ἄρ' αὐτὸν

455 " Sed ubi ego mortuus fuero, iusta-facient mihi generosi Achivi.
 Sic fatus, Soci bellicosi validam hastam
 Eque cute sua traxit, & clypeo umbone-munito :
 Sanguis autem ei extracta hasta erumpebat, angebatque illi animum.
 Trojani vero magnanimi postquam viderunt sanguinem Ulyssis,
 460 Cohortantes per turbam in ipsum omnes iverunt.
 Verum is retrocedebat, inclamabatque socios :
 Ter quidem tum clamavit, quantum caput capiebat viri ;
 Ter autem audivit clamantem bellicosus Menelaus :
 Confestimque Ajacem allocutus est prope existentem :
 465 " Ajax nobilissime, Telamonie, princeps populorum,
 " Circa me Ulyssis magnanimi venit clamor,
 " Et similis, ac si eum violenter-urgerent solum existentem
 " Trojani interclusum in acri pugna.
 " Quare eamus per turbam ; opitulari enim melius.
 470 " Timeo, ne quid patiatur humanitus inter Trojanos solus relictus,
 " Strenuus cum sit : magnum autem desiderium Danaos subeat.
 Sic fatus, ipse quidem præibat, ille vero una sequebatur par-deo vir.
 Invenerunt deinde Ulysssem, Jovi charum ; circa vero ipsum

Ver. 458. ——— κῆδε δὲ θυμόν.] Bar-
 nesijs edidit, κῆδε δ' ἐ θυμόν. Quod eodem
 credit.

Ver. 459. Τρῶες δὲ.] Quâ ratione, δὲ, hîc
 producat, vide supra ad α, 51.

Ibid. ——— ἐπὶ ἶδον αἶμ' Ὀδυσῆος,
 Κεκλόμενοι ——— ἔβησαν.]

——— Ocyus ensen
 Aeneas, viso Tyrrheni sanguine lætus,
 Eripit a femore, & trepidanti fervidus
 instat. ——— ἄν. X, 786.

Ver. 463. Τεῖς δ' αἶεν ἰάχοντος] Vide supra
 ad δ, 456.

Ver. 466. ——— ἵκετ' αὐτῇ.] Al. ἵκετε
 φωνή.

Ver. 470. ——— πάθῃσιν ἐνὶ.] Al. πᾶ-
 θῃσι μετά.

Ver. 472. ——— ὁ δ' αἶμ' ἔσπετο.]
 Aptè & ad personam Ajacis, & ad rem in
 periculo constitutam, ἄτε ἀντιφανῆ, καὶ ἄ-
 μα ἔπεται βοηθήσων. Ut rectè notavit Em-
 stathius.

Ver. 473. ——— Διὶ φίλον.] Quâ ra-
 tione, Διὶ, hîc ultimam producat ; item αἶ-
 μα, ver. 477 ; & τί, ver. 480 ; vide supra
 ad α, 51.

Ver.

- Τρῶες ἔπονθ', ὡσεί τε δαφουνοὶ θῶες ὄρεσφιν
 475 Ἄμφ' ἔλαφον κερατὸν βεβλημένον, ὃν τ' ἔβαλ' ἀνὴρ
 Ἰῶ ἀπαὶ νύρεῃς· τὸν μὲν τ' ἤλυξε πόδεσσιν
 Φόγγων, ὃφρ' αἶμα λιαρὸν, καὶ γέννατ' ὀρώρη·
 Αὐτὰρ ἐπειδὴ τόνγε δαμάσσετο ὠκύς οἰσός,
 Ὀμοφάγοι μιν θῶες ἐν ἔρεσι δαρδάρωσιν,
 480 Ἐν νέμει σκιερῶ· ὅππῃ τε λῖν ἤγαγε δαίμων
 Σίνῳ· θῶες μὲν τε διέτρεσαν, αὐτὰρ ὁ δάπλει·
 Ὡς ῥα τότε Ἄμφ' Ὀδυσῆα δαΐφρονα ποικιλομήτιν
 Τρῶες ἔπον πολλοὶ τε καὶ ἄλκιμοι· αὐτὰρ ὅγ' ἦρως
 Αἴας ὦ ἔχει ἀμυύετο νηλεὲς ἡμᾶρ·
 485 Αἴας δ' ἐγγύθεν ἦλθε, φέρων σάκος, ἥύτε πύργον,
 Στῇ δ' παρῆξ· Τρῶες δ' διέτρεσαν ἄλλυδις ἄλλος·
 Ἦτοι τὸν Μενέλαος ἀρήϊος ἔξαγ' ὁμίλῃ
 Χειρὸς ἔχων, εἰως θεράπων χερδὸν ἤλασεν ἵππους·
 Αἴας δ' Τρῶεσσιν ἐπάλμυρος εἶλε Δόρυκλον
 490 Περαιμίδην, νόθον υἱόν· ἔπειτα δ' Πάνδοκον ἔτα·
 Οὔτα δ' Λύσανδρον, καὶ Πύρρῃαν, ἠδὲ Πυλάρτην·

- Trojani simul ibant, sicut perquam-avidi-cædis thoes in montibus
 475 Circa cervum cornutum vulneratum, quem utique vulnerârit vir
 Sagitta a nervo missa: ac illum quidem evadit pedibus
 Fugiens, quamdiu sanguis tepidus, & genua moventur:
 Sed postquam hunc domuerit velox sagitta,
 Cruda-vorantes eum thoes in montibus dilaniando-vorant,
 480 In nemore umbroso: leonem autem adducit fortuna
 Exitialem: tum thoes quidem diffugiunt, atque ille eo vescitur:
 Sic tunc circa Ulysssem bellicosum versutum
 Trojani simul-ibant multique & fortes: sed ille heros
 Ruens sua hasta propulsabat crudelem diem.
 485 Ajax vero prope accessit, ferens scutum, velut turrim;
 Stetitque juxta: Trojani autem perterrefacti diffugerunt alio alius.
 Atque hunc quidem Menelaus Mavortius eduxit e turba
 Manu tenens, donec famulus prope egisset equos.
 Ajax autem Trojanis infiliens interfecit Doryclum
 490 Priamidem, nothum filium; deinde verò Pandocum vulneravit;
 Vulneravit & Lyfandrum, & Pyrasum, & Pylartem.

Ver. 475. Ἄμφ' ἔλαφον κερατὸν βεβλημέ-
 νοι,]

Qualis conjectâ cerva sagittâ,
 Quam procul incautam——fixit
 Pastor agens telis, liquitque volatile fer-
 rum

Nescius; illa fugâ sylvas saltusque pera-
 grat

Dictæos; hæret lateri letalis arundo.

Æn. IV, 69.

Ibid. ———— ὃν τ' ἔβαλ' ἀνὴρ.] Al. ὃν ῥ'
 ἔβαλ' ἀνὴρ. Quorum utrumque eandem
 habet vim; "Quem utique vulnerârit ali-
 quis."

Ver. 476. Ἰῶ ἀπαὶ νύρεῃς.] Ita edidit

Barnesius ex ver. 663, infra: Ubi & vul-
 gò scriptum est, ἀπαί. Plurimi hoc in loco
 legunt, ἀπό. Quod & ipsum ferri possit
 Vide ad α', 51.

Ver. 483. Τρῶες ἔπον πολλοὶ] Vide supra
 ad δ', 202. Nonnulli hîc malè; Τρῶες ἔπον
 το πολλοί.

Ver. 484. ———— ὃ ἔγχε.] Al. ὃ ἔγχε
 Minus rectè. Si enim divisim legatur, scri-
 bendum erat ὃ ἔγχε. Ut rectè notat
 Barnesius.

Ver. 487. ———— τὸν] Ulysssem.

Ver. 490. Περαιμίδην] Vide supra ad
 398.

Ver. 491. Οὔτα] Vide supra ad δ', 528.

- Ἦς δ' ὁπότε πλήθων ποταμὸς πεδίονδε κάτεισι
 Χειμάρρους κατ' ὄρεσφιν, ὅπαζόμεν' Διὸς ὄμβρῳ,
 Πολλὰς ἣ δρυὶς ἀζαλέας, πολλὰς δέ τε πόδας
 495 Ἐσφέρε', πολλὸν δέ τ' ἀφυσγετὸν εἰς ἄλα βάλλει·
 Ἦς ἔφεπε κλονέων πεδίον τότε Φαίδιμ' Αἴας,
 Δαΐζων ἵππους τε ἢ ἀνέρας· ἐδὲ πῶ Ἐκλῶρ
 Πάσθετ'· ἐπεὶ ῥα μάχης ἐπ' ἀριστερῇ μάρνατο πάσης,
 Ὀχθας παρ' ποταμοῖο Σκαμάνδρε· τῇ ῥα μάλιστ'
 500 Ἀνδρῶν πίπτε κάρλῳα, βοή δ' ἄσβεστος ὀρώρει,
 Νέστορα τ' ἀμφὶ μέγαν, ἢ ἀρήϊον Ἰδομηνῆα.
 Ἐκλῶρ μὲν μὲν τοῖσιν ὁμίλει, μέρμερεα ῥέζων
 Ἐλχεῖ δ', ἰσσοσιῶν τε νέων δ' ἀλάπαζε φάλαγγας.
 Οὐδ' ἂν πῶ χάζοντο κελύθε δῖοι Ἀχαιοί,
 505 Εἰ μὴ Ἀλέξανδρ' ἔλενης πόσις ἠὲ κόμοιο,
 Παῦσεν ἀριστερόν τε Μαχάονα, ποιμένα λαῶν,
 Ἰῶ τεργλῶχινι βαλὼν ἢ δέξιον ὦμον·
 Τῷ ῥα περὶ δεισαν μένεα πνεύοντες Ἀχαιοί,
 Μήπως μιν, πολέμοιο μετακλινθέντι, ἔλοιεν·
 510 Αὐτίκα δ' Ἰδομηνεύς προσεφώνεε Νέστορα δῖον·
 ὦ Νέστορ Νηληϊάδῃ, μέγα κῦδος Ἀχαιῶν,

Ut vero cum inundans flumen in campum decurrit

Torrents de montibus, urgente Jovis imbre,
 Multasque quercus aridas, multasque larices

495 Secum-rapit, multumque limum in mare projicit:

Sic insequabatur turbans per campum tunc illustris Ajax,

Concidens equosque & viros: necdum Hector

Audierat; quippe pugnae in sinistra-parte praeliabatur totius,

Ripas juxta fluvii Scamandri; ubi maximè

500 Virorum cadebant capita, clamorque immensus exortus erat,

Nestoraque circa magnum, & Mavortium Idomeneum.

Hector utique inter hos verlabatur, ardua patrans

Hastâque, equestrique virtute; juvenumque vastabat phalangas,

Necdum tamen cessissent de viâ nobiles Achivi,

505 Nisi Alexander, Helenæ maritus comas-pulchræ,

Cessare-fecisset a strenuè-pugnando Machaonem pastorem populorum,

Sagittâ tres-hamos-habente percussum ad dextrum humerum:

De hoc nempe pertimuerunt robur spirantes Achivi,

Ne fortè eum, pugna inclinâtâ, interficerent:

510 Statim autem Idomeneus allocutus est Nestora nobilem;

“ O Nestor Neleide, magna gloria Achivorum,

Ver. 492. Ἦς δ' ὁπότε πλήθων ποταμὸς]

—aut rapidus montano flumine
 torrens

Sternit agros, sternit fata læta boumque
 labores,

Præcipientesque trahit sylvas—*Æn.* II, 305.

Non sic, aggeribus ruptis cùm spumeus

amnis

Exiit, oppositasque evicit gurgite moles,

Fertur in arva furens cumulo, camposque

per omnes

Cum stabulis armenta trahit.—*ibid.* 496.

Ver. 496. — κλονέων πεδίον τότε.] *Bar-*
nesius ex conjecturâ legendum velit, πεδίου
 κάτα. Sed nihil opus. Facile enim sub-
 intelligitur istud κατὰ.

Ver. 500. — ὀρώρει.] Vide suprâ ad α',
 37; & ad β', 810.

Ver. 502. — ὁμίλει] *Al.* ὁμίλει. Quod
 & ad versum paullo numerosius.

Ver. 505. — Ἀλέξανδρος, Ἐλένης] Vide
 suprâ ad α', 51.

F f

Ver.

- Ἄγρει, σὼν ὀχέων ὀπιθέσσο· πᾶρ ᾧ Μαχάων
 Βαινέτω· ἐς νῆας ᾧ τάχισ' ἔχε μώνυχας ἵππους·
 Ἰητρός γδ' ἀνὴρ πολλῶν ἀνιάζει· ἄλλων,
 515 Ἰὲς τ' ἐπιλάμνεν, ὅππ' τ' ἥπια φάρμακα πάσσειν.
 Ὡς ἔφατ'· εὐδ' ἀπίθησε Γερώνι· ἰσώπota Νέστωρ·
 Αὐτίκα δ' ὦν ὀχέων ἐπεθήσατο· πᾶρ ᾧ Μαχάων
 Βαῖν', Ἀσκληπιὸς ὑδὲ ἀμύμον· ἰητῆρ·
 Μάσιξεν δ' ἵππους, τῷ δ' ἐκ ἄκν' ἔπετέοδ' ἰω
 520 Νῆας ὅππ' γλαφυρές· τῇ γδ' Φίλον ἐπλετο θυμῷ.
 Κεβριόνης ᾧ Τρῶας ὀρνομένους ἐνόησεν,
 Ἐκτορ παρβεβαῶς, καὶ μιν πρὸς μῦθον ἔειπεν·
 Ἐκτορ, νῶϊ μὲν ἐνθάδ' ὀμιλέμευ Δαναοῖσιν,
 Ἐχαιτῇ πολέμοιο δυσσυχέ· οἱ ᾧ δὴ ἄλλοι
 525 Τρῶες ὀρέον· ὀπμιξ' ἵπποι τε καὶ αὐτοί.
 Αἴας ᾧ κλονέει Τελαμώνι· εὐδ' ἐμιν ἔλτων·
 Εὐρὺ γδ' ἀμφ' ὤμοισιν ἔχει σάκ· ἀλλὰ καὶ ἡμεῖς
 Κεῖσ' ἵππους τε καὶ ἄρμ' ἰδυόμεν, ἐνθα μάλισα
 Ἰσώηες πεζοὶ τε κακίῳ ἔριδα προβαλόντες,
 530 Ἀλλήλους ὀλέκασιν· βοὴ δ' ἄσβεσ· ὄρωρεν.
 Ὡς ἄρ' ἐφώνησας ἵμασεν καλλίτερ' ἵππους
 Μάσιγι λιγυρῇ· τοὶ ᾧ, πληγῆς αἰόντες,

“ Age, tuos currus conscende, juxtaque Machaon

“ Ascendat: adque naves celerrimè dirige solidos-ungulis equos.

“ Medicus enim vir multis equiparandus aliis,

515 “ Sagittisque excidendis, mitibusque pharmacis inspergendis.

Sic dixit, neque non-obsecutus-est Gerenius eques Nestor:

Statim autem suos currus conscendit; juxtaque Machaon

Ascendit, Æsculapii filius eximii medici:

Scutica autem verberabat equos, hi vero non inviti volabant

520 Naves versus cavas: eo enim ire gratum erat animo.

Cebriones interea Trojanos turbatos animadvertit,

Juxta Hectorem in-currus-sedens, & ipsum verbis affatus est;

“ Hæctor, nos quidem hic versamur inter Danaos,

“ In extremitate pugnae horrifonæ: at sane cæteri

525 “ Trojanæ turbantur promiscuè equique & ipsi.

“ Ajax scilicet turbat eos Telamonius: Bene utique ipsum novi;

“ Latum enim circa humeros gerit scutum: Sed & nos

“ Illuc equosque & currum dirigamus, ubi maximè

“ Equites peditesque, pernicioso certamine strenuè-conferto,

530 “ Mutuò se occidunt; clamor autem immensus exortus est.

Sic fatus, verberavit iubis pulchros equos

Scuticâ argutâ: illi autem verbera sentientes,

Ver. 512. ——— ἐπιθέσσο.] Vide supra
ad β, 35; & ad ε, 109.

Ver. 513. ——— μώνυχας ἵππους.]

——— solido ——— ungula cornu.

Georgic. III, 88.

Ver. 516. ——— ἰσώπota.] Vide supra ad
α, 175.

Ver. 517. ——— ἐπεθήσατο.] Vulg.
ἐπιθέσσο. Vide supra ad β, 35; & ad ε,
109.

Ver. 521. ——— Τρῶας ὀρνομένους.] Ab
Ajace in dextro cornu, ver. 496.

Ver. 530. ——— ὄρωρεν.] De horum
Temporum ratione, ὀλέκασιν & ὄρωρεν: vide
supra ad α, 37.

Ver. 531. ——— ἵμασιν.] Vide supra ad
α, 140.

Ver. 532. Μάσιγι λιγυρῇ.] Quâ ratione,
μάσιγι, hic ultimam producat; item τι,
videtur

- Ῥίμφ' ἔφερον θοὸν ἄρμα μὲ Τρῶας ἢ Ἀχαιῆς,
 Στείβοντες νέκυάς τε ἢ ἀσπίδας· αἵματι δ' αἶξαν
 535 Νέρθεν ἅπας πεπάλαντο, ἢ ἀνιυγες αἱ περὶ δίφρον,
 Ἄς ἄρ' ἀφ' ἱππέων ὀπλέων ραθάμιγγες ἔβαλλον,
 Αἵ τ' ἀπ' ὀπισσώτρων· ὃ ᾗ ἴετο διῶσαι ὄμιλον
 Ἀνδρόμεον, ῥῆξαι τε, μετάλμυθ'· ἐν ᾗ κυδοιμὸν
 ἦκε κακὸν Δαναοῖσι, μίνυνθα ᾗ χάζετο δαρός.
 540 Αὐτὰρ ὁ τῶν ἄλλων ἐπέπωλεῖτο σίχας ἀνδρῶν,
 Ἐλχεῖ τ', ἄορί τε, μεγάλοισι τε χερμαδιοῖσιν·
 Αἶανθ' δ' ἀλέεινε μάχῃ Τελαμωνιάδαο.
 Ζεὺς ᾗ πατὴρ Αἴανθ' ὑψίζυγ' ἐν φόβον ὤρσει·
 Στῇ ᾗ ταφῶν, ὅππῃεν ᾗ βάλεν σάκ' ἐπλασέειον,
 545 Τρέσσει ᾗ παπλήνας ἐφ' ὀμίλῳ, θηρὶ ἰοικῶς,
 Ἐυροπαλιζόμεν'· ὀλίγον γόνυ γένος ἀμείβων.

Velociter agebant celerem currum inter Trojanos & Achivos,

Calcantes cadaveraque & scuta: Sanguine autem axis

535 Subtus totus foedabatur, & ambitus qui erant circa sellam-currus,

Quos utique ab equinis ungulis guttae aspergebant,

Atque a canthis: Ille autem cupiebat ingredi turbam

Virorum, perumpereque, insiliens; tum multumque

Immisit malum Danais, parumque cessabat ab hastâ.

540 Ac quidem aliorum obibat ordines virorum,

Hastaque, enseque, magnisque saxi:

Ajaci autem vitabat pugnam Telamonii.

Jupiter vero pater Ajaci in-alto-sedens metum incussit:

(nitum;

Sterit verò attonitus, in-tergum autem rejecit scutum septem-bubulis-pellibus-mu-

545 Pavefactus autem recedebat, circumspiciens in turbâ, feræ similis,

Subinde-se convertens, lentè genua alternans.

ver. 541; & ἐυροπαλιζόμενος, ver. 546; vide supra ad α', 51.

Ibid. ——— ἀληγῆς αἰόντες.]

——— audit currus habenas.

Georgic. I, 514.

Ver. 534. Στείβοντες νέκυάς τε ——— αἵματι δ' αἶξαν]

——— equos alacer media inter praelia

Turnus

Fumantes sudore quatit, miserabile caesis

Hostibus insultans; spargit rapida ungula rores

Sanguineos, mixtâque cruor calcatur arenâ.

Æn. XII, 337.

Quem locum Macrobius inter eos recenset, in quibus Poëtarum "par penè splendor am-
bitum est." Lib. V, cap. 12.

Ver. 536. Ἄς ἄρ'] Quos utique. Nequaquam enim hic supervacaneum est istud ἄρ'.

Ver. 537. ——— ὃ δὲ] Hector.

Ver. 539. ——— μίνυνθα δὲ χάζετο δα-
ρός.] Pugna continentem & non intermissâ in-
gebat. Eustathius reddit, οἷα δαλαδὴ ταχὺ
ἐπιδραμὲν εἰς μάχην. Scholiastes, Ὀλίγον ὑπὲρ
χάρι, ἵνα εὐκόλως τῷ δόρατι χρῶτο. Neuter
videtur remi assecutus. Utique, ἢ μίνυνθα

hic ita accipiendum sit, ut Latino, [paul-
lulum vel parumper] respondeat; tum sen-
tentia erit, "Paululum autem evitavit haf-
tam." scilicet Ajaci: Quod tamen minus
convenit cum sequente, Αὐτὰρ.

Ver. 542. Αἶαντος δ'.] Aristoteles, Rhetoric. lib. II, cap. 9, locum hunc versu al-
tero adjecto citat;

Αἶαντος δ' ἀλέεινε μάχην Τελεμωνιάδαο,
Ζεὺς γὰρ οἱ νεμέσασχ' ὅτ' ἀμείνοισι φωνὴ
μάχοντο.

Plutarchus item, de audiendis Poëtis, versum
istum posteriorem citat,

Ζεὺς γὰρ τοῖς νεμέσῃ, ὅτ' ἀμείνοισι φωνὴ
μαχοῖ.

Sed utrū ex hoc loco, an infrà ex libro
I, ver. 99; non constat.

Ver. 543. Ζεὺς δὲ πατὴρ ——— ἐν φόβον
ὤρσει· Στῇ δὲ ταφῶν ——— Τρέσσει δὲ παπλή-
νας.] Aptè hæc accommodavit Plutarchus
ad Pompeium, jam tum quum castra ejus a
Cæsare essent post praelium expugnata. Plu-
tarch. in Pompeio.

Ver. 546. ——— ὀλίγον γόνυ γένος ἀμεί-
βων.] Pedatus incessans, βιάδων.

F f 2

Γ γ

- 'Ως δ' αἶθωνα λέοντα βοῶν ὑπὸ μεσασύλοιο
 'Εοσβόνοιο κινέες τε ἢ ἀνέρες ἀγροῖω,
 Οἷτε μιν ἐκ εἰώσι βοῶν ἐκ πῖαρος ἐλέσθαι,
 550 Πάννυχτοι ἐγρήσονται· ὃ ἢ κρειῶν ἐρατίζων,
 'Ιθύει· ἀλλ' ἔτι πρήσσει· θαμέες γὰρ ἀκόντες
 'Ανῖοι αἰσασσι θρασυαίων ὑπὸ χειρῶν,
 Καϊόμεναί τε δεταί, τάς τε τρεῖ, ἐσσύμενός περ
 'Ηῶθεν δ' ὑπὸ νόσφιν ἔβη τετιηότι θυμῷ.
 555 'Ως Αἴας τότε ὑπὸ Τρώων τετιημένῳ ἦτορ
 "Ἦε πόλλ' ἀέκων· πρὶν γὰρ δῖε νηυσὶν Ἀχαιῶν.
 'Ως δ' ὅτ' ὄνῃ παρ' ἄρκεσιν ἰὼν ἐβίησατο παῖδας
 Νωθῆς, ὧ δὴ πολλὰ πρὶν ῥόπαλ' ἀμφὶς ἔαγει,
 Κείρει τ' εἰσελθὼν βαθὺ λήϊον· οἱ δέ τε παῖδες
 560 Τύπτεσιν ῥοπάλοισι· βίη δέ τι νηπιή αὐτῶν·
 Σπερδῇ τ' ἐξήλασαν, ἐπεὶ τ' ἐκορέσατο Φορβῆς.
 'Ως τότε ἔπειτ' Αἴαντα μέγαν Τελαμώνιον υἱὸν

Ut vero fervidum leonem boum a stabulo
 Abigunt canesque & viri rustici,
 Qui utique ipsum non sinunt boum pinguedinem eripere,
 550 Totam-noctem vigilantes: ille autem carniū cupidus
 Recta-irruit; sed nihil proficit: frequentia enim jacula
 Adversa volant audacibus a manibus,
 Incensaque faces, quas nempe horrens recedit, incitatus licet:
 Manē autem seorsum discedit mæsto animo:
 555 Sic Ajax tum a Trojanis tristis corde
 Abiit admodum invitus: valde enim timebat navibus Achivorum.
 Ut verò cum asinus in arvum ingressus prævalet pueris
 Tardus, in quem utique multi baculi circum fracti sunt,
 Tondetque ingressus altam segetem; pueri vero
 560 Verberant baculis; at vis infirma est ipsorum;
 Vixque expellunt, nec nisi postquam saturatus sit pabulo:
 Sic tunc dein Ajacem magnum Telamonium filium

Ver. 547. 'Ως δ' αἶθωνα λέοντα.]
 Ceu sævum turba leonem
 Cum telis premit infensis; at territus ille,
 Asper, acerba tuens, retro redit; & ne-
 que terga
 Ira dare aut virtus patitur; nec tendere
 contrà
 Ille quidem hoc cupiens potis est per tela
 virosque;

Haud aliter retrò dubius vestigia Turnus
 Improperata refert, & mens exæstuat irâ.

Æn. IX, 792.

Ver. 553. Καϊόμεναί τε δεταί, τάς τε τρεῖ,
 ἐσσύμενός περ.] Impetum subitò repressum,
 cursuque in medio identidem impeditum,
 pulchrè depingunt numeri isti quodammodo
 impediti, τάς τε τρεῖ, ἐσσύμενός περ. Ari-
 stoteles, *Hist. Animal. lib. IX, cap. 44,*
 versum hunc isto modo legit; Καϊόμεναί δα-
 δε, τάς τε τρομέϊ ἐσσύμενός περ. Nempe
 memoriter, ut sit, vericulum citavit: Uti
 annotavit *Barnesius*.

Ver. 557. 'Ως δ' ὅτ' ὄνος.] Βραδείαν σι-
 ρεῖαν, ἀήτητον ἐν τῷ καρτερῇ, ἕως ἐδύνη.
 Dionys. Halicarn. περὶ τῆς Ὀμήρου ποιήσεως,
 §. 10. Ταῖς γὰρ φύσει τῶν ζώων, [ὄνος καὶ
 Λέοντος,] καὶ τὸ ὀκνηρὸν πρὸς φύλην, καὶ τὸ
 ταχύ πρὸς μάχην, τὰ ἡρώς διδύλακεν. Schol.
 Asinus nimirum, *Homeri* temporibus, non-
 dum erat animal despectui & ludibrio ha-
 bitum.

Ver. 558. ———— ὃ δὲ.] In quem sil-
 cet; In quem utique. Ut adeo nequaquam
 supervacaneum sit istud, δὲ.

Ibid. ———— περὶ ῥόπαλ'.] Quâ ratione,
 περὶ, hîc ultimam producat; item σάκκῃ,
 ver. 571; & ἀπαινόμενον, ver. 581; vide
 suprâ ad ε', 51.

Ver. 560. ———— δέ τι.] Al. δέ τι.

Ver. 561. ———— ἐκορέσσατο.] Notandum
 maximè proprius Vocis Mediæ usus: "Post-
 quam saturaverit se." Vide suprâ ad γ'
 141.

Ver.

- Τρώες ἑπ' ἐρθυμοὶ τηλέκλειτοί τ' ὀπίκροισι,
 Νύσσοντες ξυσσοῖσι μέσον σάκος, αἶν' ἐποντο.
 565 Αἶας δ' ἄλλοτε μὲν μνησάσκετο θέρειδ' ἀλκῆς,
 Αὖτις ὑποσρεφθεὶς, ἢ ἐρητύσασκε Φάλαγγας
 Τρώων ἱπποδάμων· ὅτε ᾗ τρωπάσκετο Φόβειν·
 Πάντας ᾗ προέεργε θοὰς ὀπί νῆας ὁδῶν·
 Αὐτὸς ᾗ Τρώων ἢ Ἀχαιῶν θυῶε μεσηγὺ
 570 Ἰσάμην· τὰ δ' ὅρα θεοσειάων ἀπὸ χειρῶν,
 Ἄλλα μὲν ἐν σάκει μεγάλῳ πάγην, ὀρμηθῆα πρὸς αἶσαν·
 Πολλὰ δ' ἢ μεσηγὺ, πᾶρ' ἑλκὸς χροὸς λευκὸν ἐπαυρεῖν,
 Ἐν γαίῃ ἴσαντο, λιλαιόμηναι χροὸς ἄσαι.
 Τὸν δ' ὡς ἔν ἐνόησ' Εὐαίμον' ἀγλαὸς υἱός,
 575 Εὐρύπυλ', πυκνοῖσι βιαζόμενον βελέεσσι,
 Στῇ ῥα παρ' αὐτὸν ἰὼν, ἢ ἀκόντισε δαχρὶ φαεινῷ,
 Καὶ βάλε Φαυσιάδην Ἀπισάονα, ποιμένα λαῶν,
 Ἦπαρ ὑπὸ περσπιδῶν, εἴθαρ δ' ὑπὸ γέναι' ἔλυσεν·
 Εὐρύπυλ' δ' ἐπόρσσε, ἢ αἶνυτο τέρχ' ἀπ' ὤμων·
 580 Τὸν δ' ὡς ἔν ἐνόησεν Ἀλέξανδρ' θεοειδὴς
 Τέρχ' ἀπαινύμενον Ἀπισάον', αὐτίκα τόξον

Trojani magnanimi & e-longinquo-vocati focii,
 Percutientes hastilibus medium scutum, continenter sequebantur.

- 565 Ajax verò, nunc quidem recordabatur impetuosa fortitudinis,
 Retro conversus, & cohibebat phalangas
 Trojanorum equum-domitorum; nunc verò vertebat-se ad fugam;
 Omnibus autem se opposuit, ne celeres ad naves irent:
 Ipse verò Trojanorum & Achivorum furebat in-medio
 570 Stans: at jacula audacibus a manibus,
 Alia quidem in scuto magno figebantur, impetu-acta adversus;
 Multa verò & in medio spatio, antequam corpus candidum attingerent,
 In terrâ stabant, cupientia corpore se saturare.
 Hunc autem ut vidit Euæmonis præclarus filius,
 575 Eurypylus, crebris oppressum jaculis;
 Stetit juxta eum profectus, & jaculatus est hastâ splendidâ,
 Et percussit Phausiadem Apisaonem, pastorem populorum,
 Hepar subter præcordia; continuoque genua solvit:
 Eurypylus autem insiliit, & aufererat arma ab humeris.
 580 Hunc autem ut animadvertit Alexander divinâ-formâ-præditus
 Arma auferentem Apisaonis, statim arcum

Ver. 564. — μέσον σάκος.] ΑΙ. μέγα
 σάκος.

Ver. 571. — πάγην.] Vide suprâ ad
 d', 135.

Ver. 572. — λευκὸν ἐπαυρεῖν] ΑΙ. χαλ-
 κὸν ἐπαυρεῖν.

Ver. 573. — λιλαιόμηναι χροὸς ἄσαι.]
 Ἐν πᾶσι δὲ τὸ ἑνὲργειαν ποιεῖν, εὐδοκίμει·
 αἶν' ἐν τοῖσδε, — “ἐπιπλίσσθαι μενεαί-
 “ νων.” — καὶ, “λilαιόμηναι χροὸς ἄσαι.”
 Ἐν πᾶσι γὰρ τέτοις, διὰ τὸ ἐμφυχὰ εἶναι,
 ἐνεργῆα φαίνεται. Aristot. Rhetoric. l. b. III,
 cap. 11. Vide suprâ ad d', 126. Οἱ ποι-

ταὶ — πρὸς τὰς ἐμράσεις καὶ τὰς μι-
 μήσεις καὶ ἀνεματωποιίας, γράνται καὶ μετα-
 φοραῖς. — λέγοντες καὶ τὰ βίβη φερεσθαι
 “λilαιόμηναι χροὸς ἄσαι.” Plutarch. Sympro-
 siac. lib. IX, Probl. 15. Simili ferè Meta-
 phorâ usus est Virgilius;

Hasta — altè bibit acta cruorem.

Ann. XI, 824.

Ver. 576. — ἀκόντισε] Vide suprâ ad
 d', 140.

Ver. 579. — αἶνυτο] Vide suprâ ad
 γ', 260.

- Εἶλκεν ἐπ' Εὐρυπύλῳ, καὶ μιν βάλε μηρὸν οἷσ' αὖ
 Δεξιόν· ἐκλάοθ' ἢ δόναξ, ἐβάρυνε ἢ μηρόν.
 Ἄψ δ' ἐτάρων εἰς ἔθνη ἔχάζετο, κῆρ' ἀλεείνων,
 585 Ἦυσεν ἢ Δαπρύσιον Δαναοῖσι γεγωνίως·
 ὦ φίλοι Ἀργείων ἡγήπτερες, ἡδὲ μέδοντες,
 Στῆτ' ἐλελιχθέντες, ἢ ἀμυνέτε νηλεὲς ἦμαρ
 Αἴανθ', ὃς βελέεσσι βιάζετ'. εἰδὲ ἐ Φημί
 Φόβζεοθ' ἐκ πολέμοιο δυσηχέος· ἀλλὰ μάλ' ἀνίλω
 590 Ἴσαοθ' ἀμφ' Αἴαντα μέγαν, Τελαμώνιον υἱόν.
 ὧς ἔφατ' Εὐρύπυλ' βεβλημένος· οἱ ἢ παρ' αὐτὸν
 Πλησίοι ἔστησαν σάκε' ὥμοισι κλίναντες,
 Δέρετ' ἀναχρόμφοι· τῶν δ' ἀντίος ἤλυθεν Αἴας·
 Στῆ ἢ μετασφρεφθεῖς, ἐπεὶ ἴκετο ἔθνος ἐταίρων.
 595 ὧς οἱ μὲν μάρναντο, δέμας πυρὸς αἰδομένοιο.
 Νέσσερα δ' ἐκ πολέμοιο φέρον Νηληϊάει ἵπποι
 Ἰδρῶσαι· ἦγον ἢ Μαχάονα, ποιμένα λαῶν.
 Τὸν ἢ ἰδὼν ἐνόησε ποδάρης διὸς Ἀχιλλεύς·
 Εἰσήκει γὰρ ὅππῃ πρὺμνῃ μεγακῆτεϊ νηϊ,
 600 Εἰσορέων πόνον αἰπῶν, ἰῶνά τε δακρυόεσσαν·
 Αἶψα δ' ἐταῖρον ἐὼν Πατροκλῆα προσέειπε,
 Φθεγξάμενος ὥρεα νηὸς· ὃ ἢ κλισίῃθεν ἀκέσας

Adduxit in Eurypylum, & ei percussit femur sagittâ
 Dextrum : fracta est autem arundo, & gravi-dolore-affecit femur.
 Retro autem sociorum ad agmen recedebat, mortem evitans,

- 585 Vociferatusque est altâ-voce Danaos inclamans;
 " O amici, Argivorum ductores, & principes,
 " Consistite conversi, & arcete saxum diem
 " Ab Ajace, qui telis obruitur; nec ipsum opinor
 " Evasurum ex pugna horrifonâ: sed omnino contra
 590 " Consistite, circum Ajacem magnum Telamonium filium.
 Sic dixit Eurypylus vulneratus: Illi autem juxta ipsum
 Propinqui consisterunt, scuta humeris inclinantes,
 Hastas elevantes; His autem obvius iit Ajax:
 Stetitque conversus, ut venit ad agmen sociorum.
 595 Sic hi quidem pugnabant, instar ignis ardentis.
 Nestorem verò e praelio ferebant Neleïæ equæ
 Sudantes; ducebantque Machaonem, pastorem populorum.
 Hunc autem prospiciens agnovit pedibus-celer nobilis Achilles;
 Stabat enim in extremâ ingenti navi,
 600 Intuens laborem gravem, fugamque lachrymosam:
 Statim vero socium suum Patroclum allocutus est,
 Clamans e navi; Ille autem ex tentorio ut-audivit,

Ver. 582. Εἶλκεν] *Al.* "Ελκετ'.

Ver. 592. — ἐστησαν] Ita edidit *Bar-*
nesius ex MS. Recté. Nam ἔστασαν, quod
 habent Vulgati, penultimam corripit. Vide
 infra ad μ', 55.

Ibid. — κλίναντες.] Vide supra ad
 α', 309, 314.

Ver. 593. — ἤλυθεν.] Postulat hic
 Temporum ratio, ut sit ἤλυθεν ab Aoristo

ἤλυθεν non a Præterito, quod vocant, ἤλυ-
 θα. Vide supra ad α'. 37.

Ver. 596. Νέσσερα δ' ἐκ πολέμοιο] Suprà,
 ver. 516.

Ver. 598. — ποδάρης — Ἀχιλλεύς.]
 Vide supra ad α', 58; Item ad β', 673, 681;
 ad ε', 788; & ad η', 228.

Ver. 599. Εἰσήκει γάρ.] Vide supra ad δ',
 434, 492; & ad α', 37.

Ver.

- Ἐκμολεν ἴσθ' Ἀρηί· κακὸν δ' ἄρ' οἱ πέλεν ἀρχή.
 Τὸν πρότερον προσέειπε Μενoitίης ἄλκιμον υἱός·
 605 Τίπτε με κικλήσκεις, Ἀχιλλεῦ, τί δέ σε χρεὼ ἔμειο;
 Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς·
 Δῖε Μενoitιάδῃ, τῷ μῶν κεχαρισμένε θυγαῖ,
 Νυνὲ γὰρ πάλιν γέναιτ' ἐμὰ σῆσεσθ' Ἀχαιῶν
 Λισσομένους· χρεὼ γὰρ ἰκάνεσθαι ἐκ ἔτ' ἀνεκτός.
 610 Ἀλλ' ἴθι νυν, Πάτροκλε, Διὶ φίλε, Νέστορ' ἔραιο,
 Ὀνίνα τῶτον ἄγει βεβλημένον ἐν πολέμοιο.
 Ἦτοι μὲν τά γ' ὅπισθε Μαχάονι πάντα ἔοικε
 Τῷ Ἀσκληπιάδῃ, αἰτάρ ἐκ ἴδον ὄμματα φωτός·
 Ἴπποι γάρ με παρήϊξαν, πρόσσω μεμαυῖαι.
 615 Ὡς φάτο· Πάτροκλ' ἧ φίλῳ ἐπεπέθεθ' ἐταίρῳ·
 Βῆ ἧ θείῃ παρὰ τε κλισίας καὶ νῆας Ἀχαιῶν·
 Οἱ δ' ὅτε δὴ κλισίῳ Νηληϊάδεω Ἀφίκοντο,
 Αὐτοὶ μὲν ῥ' ἀπέβησαν ὀπὶ χθόνα παλυσέτερον·
 Ἴωπας δ' Εὐρυμέδων θεράπων λυέτοιο γέροντι·
 620 Ἐξ ὀχέων· οἱ δ' ἰδρῶ ἀπεψύχοντο χιτῶνων,
 Στάντε ποτὶ πονείῳ παρὰ θῖν' αἰλός· αὐτὰρ ἔπειτα
 Ἔς κλισίῳ ἐλθόντες, ὀπὶ κλισμοῖσι κάθίζον.

Prodiit par Marti: Mali autem ei fuit principium.

Hunc prior allocutus est Menœtii fortis filius;

- 605 "Cur me vocas, Achille; quid autem tibi opus est me?"

Hunc autem respondens allocutus est pedibus velox Achilles;

"Nobilis Menœtiade, meo carissime animo,

"Nunc puto ad genua mea futuros Achivos

"Supplices; necessitas enim urget non jam amplius tolerabilis.

- 610 "Sed i nunc, Patrocle, Jovi chare, Nestorem interroga,

"Quemnam hunc ducat vulneratum e prælio:

"Certe quidem a tergo Machaoni omnia similis-videtur

"Afclepiadæ, sed non aspexi vultum hominis:

"Equi enim me præterierunt, ulterius properantes.

- 615 Sic dixit: Patroclus verò dilecto obsecutus est socio:

Perrexit itaque currere, præterque tentoria & naves Achivorum.

Illi intecà cùm jam ad tentorium Neleidæ pervenissent,

Ipsi quidem descenderunt in terram almam;

Equas autem Eurymedon famulus solvit senis

- 620 E curru: ipsi verò se-reficiebant a calore sudorem exsiccando a tunicis,

Stantes ad ventum in littore maris: Ac deinde

In tentorium profecti, in sellis-recubitoriis federunt.

Ver. 603. Ἐκμολεν] *Al.* Ἐξέμειλ.

Ibid. — κακὸν δ' ἄρ' οἱ πέλεν ἀρχή.]

Hinc mihi prima mali labes. —

Æn. II, 97.

Notandum hîc in transcurso, quàm in hoc Poëmâte (non utique *ἐκφράσις*), *ἄρ' οἱ* & *con-*
νεκα sint omnia; quàm a capite ad calcem
 una sit & perpetua narratio.

Ver. 605. — τί δέ σε χρεὼ ἔμειο;]

Vide suprâ ad κ', 43.

Ver. 606. Τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη
 πόδας ὠκὺς Ἀχιλλεύς.] *Al.* Τὸν δ' ἠμείβετο
 ἔπειτα ποδάρης δῖος Ἀχιλλεύς.

Ver. 610. — Διὶ φίλε.] Quâ ra-
 tione, Διί, hîc ultimam producat; item *ἐυ-*
πλόκαμος, ver. 623; & *κάνον*, ver. 629;
 vide suprâ ad α', 51.

Ver. 621. Στάντε] Nestor & Machaon.

- Τοῖσι δ' ἔτ' ἔχ' κυκείῳ εὐπλόκαμῳ Ἑκαμήδη,
 Τλῷ ἄρετ' ἐν Τενέδοιο γέρον, ὅτε πέρσεν Ἀχιλλεύς,
 625 Θυγατέρ' Ἀρσινόα μεγαλήτορ, ἣν οἱ Ἀχαιοὶ
 ἔβηλον, ἔνεκα βελῆ ἀεὶ δόσκειν ἀπάντων.
 Ἡ σφῶν πρῶτον μὲν ὅππρ' ἰήλε τρεπέζαν
 Καλλίῳ, κυανόπεζαν, εὐξοον· αὐτὰρ ἐπ' αὐτῇ
 Χάλκειον κάνεον· ὅππ' ἦ, κρόμμον ποτῶ ὄψον,
 630 Ἡ δὲ μέλι χλωρόν, παρ' δ' ἀλφίτῃ ἱερᾷ ἀκίλῳ.
 Πὰρ δ' ἔπειτα περικαλλές, ὃ οἶκοθεν ἦγ' ὁ γεραίος,
 Χρυσείοις ἡλίοις πεπαρμένον· ἕατα δ' αὐτῇ
 Τέσσαρ' ἔσαν, δοιαὶ δ' ἐπελειάδες ἀμφὶς ἕκασον
 Χρύσειαι νεμέθοντο, δύο δ' ὑπὸ πυθμένες ἦσαν.
 635 Ἄλλῃ μὲν μογέων ἀποκινήσασκε τρεπέζης,
 Πλεῖον εἶον· Νέστωρ δ' ὁ γέρον ἀμογητὶ ἄειρεν.
 Ἐν τῷ ῥά σφι κύκησε γυνή, εἰκῆα θεῆσιν,

Iis autem parabat potionem-miscellaneam comas-pulchra Hecamele,
 Quam abduxit a Tenedo senex, quando eam diripuit Achilles,

- 625 Filiam Arfinoi magnanimi; quam ei Achivi
 Electam-dederunt, quoniam consilio præstabat omnibus:

Hæc eis primum quidem apposuit mensam
 Pulchram, pedes-cyaneos-habentem, politam: ac super eam
 Æream lancem; & in eâ cepam, potioni-aptum opsonium,

- 630 Atque mel recens, juxtaque farinæ sacre fructum:
 Juxta etiam poculum perpulchrum, quod domo attulerat senex,
 Aureis clavis distinctum; anse autem ejus
 Quatuor erant; binæque columbar circum singulas
 Aureæ pascebantur; duoque infra fundi erant.

- 635 Alius quidem senex non sine labore submovisset a mensâ,
 Plenum existens: Nestor vero senex sine-labore tollebat.
 In hoc utique ipsis miscuit mulier, similis deabus,

Ver. 625. Θυγατέρ'] Vide suprâ ad α', 398.

Ver. 628. Καλλὴν] Vide suprâ ad β', 43.

Ibid. — κυανόπεζαν] Vide suprâ ad α', 398.

Ver. 629. — ἐπὶ δὲ] παρὰ δὲ, citante Platone, apud Barnesium.

Ver. 630. — ἱερᾷ] Al. ἱερόν.

Ver. 632. Χρυσείοις ἡλίοις πεπαρμένον.] Πεπαρταί λέγεται τὰς ἡλίας, — ἔχ' ὅτι ἔξωθεν ἀρόσκεινται καὶ πεπαρμένοι εἰσὶν, ἀλλ' ἔτι ἐμπεπαρμένοι εἰσάσιν, ἔξω τε ὀλίγω πρᾶχτοι, μετέωροι τῆς ἄλλης ἐπιφανείας ὄντες. Athenæus, lib. XI, cap. 12.

Ver. 633. — δοιαὶ δὲ πελειάδες ἀμφὶς ἕκασον.] Οὐχ ὡς περὶ ἐν ἕκασον ἀκυσέον, γενήσονται γὰρ ὅπως ὁκτὰ τὸν ἀριθμόν· ἀλλ' ἐπεὶ περ ἔσχιται μὲν ἑκάτερον τῶν ὄντων εἰς δύο σχίσαις, τῶν δ' αὖ συνάφεια κατὰ τὴν τελευταίαν ὑπόληξιν, — κατ' ἑκατέραν τὴν σχίσιν τῶν ὄντων ἀκυσόμεθα μίαν πελειάδα. Ibid. Ubi & plura hæc de re fufius.

Ver. 634. — δύο δ' ὑπὸ πυθμένι ἦσαν.] Erat nimirum ἀμφικύπελλον· Vide suprâ ad α', 584. Aliter Athenæus, loco jam citato: Ἀκυσέον δ' πυθμένεας δύο· ἀλλ' ἔδὲ κατὰ διαίρεσιν ἀναγκασέον. [ὑπὸ πυθμένεας,] — ἀλλὰ κατὰ σύνθετον, ὑποπυθμένεας, ὅπως ἐπὶ τῶν πελειάδων ἀκυσόμεν· ἐπὶ τέσσαρες μὲν ἦσαν ἐπὶ τῶν ὄντων, δύο δ' ὑποπυθμένεας, τρεῖς δ' ὑπὸ τῇ πυθμένι, ὅλον ὑποπυθμένεας· ὥς διακρατῆσθαι τὸ δέπας ὑπὸ δυσὶν πελειάδων ὑποκειμένων τῇ πυθμένι.

Ver. 635. Ἄλλος μὲν — Νέστωρ δ' ὁ γέρον.] Rectè Athenæus: Ἄλλος μὲν γέρον μογέων, — ὁ δὲ Νέστωρ ἀμογητὶ. Nam alioqui ἄλογον ἑδόκει, Διομήδεος καὶ Αἰάντος, ἐπὶ δ' Ἀχιλλέως παρόντων, εἰσάγεσθαι τὸν Νέστορα γενναϊότερον, τῇ ἡλικίᾳ προβέβηκότα. Ibid.

Ver. 637. Ἐν τῷ ῥά] In hoc utique. Ut nequaquam hîc supervacanea sit particula, ῥα.

Ver.

640

645

650

655

640

645

650

655

Ver.

Al. κ.

in Ion.

scilicet

notav.

Ver.

terito.

ἀνωγ.

4. 37.

- Οἶνω Πραμνεΐῳ, ὅππῃ δ' αἶγειον κνή τυρόν
 Κνήσι χαλκείῃ, ὅππῃ δ' ἄλφιστα λούκα πάλυε·
 640 Πινέμῃαι δ' ἐκέλευσεν, ἐπεὶ ῥ' ὤπλισσε κυκείῳ.
 Τῷ δ' ἐπεὶ ἔν πίνοντ' ἀφείτω πολυκαλκία δίψαν,
 Μῦθοισιν τέρποντο πρὸς ἀλλήλους ἐνέποντες.
 Πάτροκλ' ὃ δ' ὀφείσειν ἐφίσατο, ἰσόθεος φῶς·
 Τὸν δ' ἰδὼν ὁ γεραῖος ἀπὸ θρόνου ὤρτο φαεινῶ,
 645 Ἔς δ' ἄγε χειρὸς ἐλὼν, κτ' δ' ἐδραμάαδ' ἄνωγε·
 Πάτροκλος δ' ἐτέρωθεν ἀναΐνετο, εἶπέ τε μῦθον·
 Οὐχ ἔδος ἐστὶ, γεραῖε διοτρεφές, εἰδὲ με πείσεις.
 Αἰδοῖος, νεμεσητὸς, ὃ με προέηκε πυθέσθαι.
 Ὅνῃνα τῶτον αἶγεις βεβλημένον· ἀλλὰ καὶ αὐτὸς
 650 Γινώσκω· ὁρώ δ' Μαχάονα, ποιμένα λαῶν.
 Νυῶ δ', ἔπος ἐρέων, πάλιν ἄγγελος εἴμι Ἀχιλῆϊ·
 Εὐ δ' σὺ οἶδα, γεραῖε διοτρεφές, οἷος ἐκείνος
 Δεινὸς ἀνὴρ· τάχα κεν καὶ ἀνάϊτιον αἰτιόωτο.
 Τὸν δ' ἡμείβετ' ἔπειτα Γερῳῖος ἱππότης Νέστωρ·
 655 Τίπτε τ' ἄρ' ὦδ' Ἀχιλῆος ὀλοφύρεθ' ἦας Ἀχαιῶν,
 Ὅσσοι δὴ βελέεσσι βεβλήαθ' ; εἰδὲ τοι οἶδε,
 Πένθεος ὅσσον ὄρωρε κτ' ἔρατόν· οἱ γὰρ ἄριστοι

Vino Pramnio, insuper autem caprinum rasit caseum

Radulâ areâ, superque farinas albas insperfit :

640 Ac bibere iussit, postquam apparâssset potionem miscellaneam.

Illi autem postquam bibentes exemissent peraridam sitim,

Sermonibus delectabantur inter se colloquentes.

Patroclus verò foribus afftitit, par-deo vir :

Hunc autem conspiciatus senex, a sede surrexit splendidâ,

645 Intrôque duxit manu prehensum, & considere iussit :

Patroclus autem contra renuebat, dixitque sermonem ;

“ Non sedendi-tempus est, senex Jovis-alumne, neque enim mihi persuadebis.

“ Verendus es, stomachosus es, qui me misit sciscitatum,

“ Quemnam hunc ducas vulneratum : quin & ipse

650 “ Agnosco ; video nempe Machaonem, pastorem populorum,

“ Nunc igitur rem dicturus, nuncius redeo Achilli :

“ Bene vero tu nôsti, senex Jovis-alumne, qualis ille

“ Difficilis vir : citò vel infontem culpaverit.

Huic autem respondit deinde Gerenius eques Nestor ;

655 “ Cur verò sic Achilles miseratur filios Achivorum,

“ Qui jam telis vulnerati sunt ? neque sane novit

“ Lucius quantum excitatum sit per exercitum ; fortissimi enim

Ver. 638. — ἐπὶ δ' αἶγειον κνή τυρόν.]
 Al. κνήε τυρόν. Quod autem hic legit Plato
 in Ione, παρὰ δὲ κρόμμον ποτὶ ὄφον citavit
 scilicet memoriter, ex ver. 629 ; ut rectè
 notavit *Barnesius*.

Ver. 641. Τῷ δ'] Nestor & Machaon.

Ver. 645. — ἀνωγε.] Non ex præ-
 terito, quod vocant, ἀνωγε· sed ex Aoristo,
 ἀνωγον. Vide suprâ ad 3, 322 ; & ad
 4, 37.

Ver. 650. Γινώσκω] Ita *Barnesius* ex
 MS. Al. γινώσκω. Quod perinde est. Nam
 γινώσκω primam producit.

Ver. 651. — ἔπος ἐρέων.] Quâ ra-
 tione, ἔπος, hic ultimam producat ; item
 ἐλαυνόμενος, ver. 673 ; vide suprâ ad 4, 51.

Ver. 653. Δεινὸς ἀνὴρ.] Vide suprâ ad 4, 2.

Ver. 654. — ἱππότης] Vide suprâ ad
 4, 157.

Ver. 656. — τοι] Al. τι, & τε.

Ver.

- Ἐν νηυσὶν κέατ' βεβλημένοι, ἑτάμενοί τε.
 Βέβλητ' μὲν ὁ Τυδείδης κρατερὸς Διομήδης·
 660 Οὐτάσαι δ' Ὀδυσσεύς δεικλυτὸς, ἡδ' Ἀγαμέμνων·
 Βέβλητ' ἧ καὶ Εὐρύπυλος κατ' μηρὸν οἰσῶ·
 Τῆτον δ' ἄλλον ἐγὼ νέον ἤγαγον ἐκ πολέμοιο,
 Ἰῶ ἀπαὶ νύμφης βεβλημένον· αὐτὰρ Ἀχιλλεύς,
 Ἑοθλὸς ἑὼν, Δαναῶν καὶ κήδεσσι, καὶ ἑλεαίρει.
 665 Ἥ μένει, εἰσόκε δὴ νῆες θοαὶ ἄλχι θαλάσσης,
 Ἀργείων ἀέκητι, πυρὸς δηϊοιο θέρωντ',
 Αὐτοὶ τε κλεινώμεθ' ὀπιγχερώ; καὶ γὰρ ἐμὴ ἴσ'
 Ἔσθ', οἷη πάρος ἔσκεν ἐνὶ γναμπτοῖσι μέλεσσι,
 Εἴθ' ὥς ἡβῶοιμι, βίη δέ μοι ἔμπεδος εἴη,
 670 Ὡς ὅπότε ἠλείοισι καὶ ἡμῖν νείκος ἐτύχθη
 Ἀμφὶ βοηλασίῳ, ὅτ' ἐγὼ κλάνον Ἴτυμονῆα,
 Ἑοθλὸν Ὑπείροχίδῳ, ὃς ἐν Ἠλιδι ναυετάασκε,
 ῥύσι' ἐλαυνόμενος· ὁ δ' ἀμύων ἥσι βόεσσιν,
 Ἔβλητ' ἐν πρώτοισιν ἐμῆς ἀπὸ χειρὸς ἀκόντι,
 675 Κάδδ' ἔπεσεν, λαοὶ δ' οὐκ εἴτρεσαν ἀγροῖω·
 Ληΐδα δ' ἐκ πεδίσσιν σινελάσσαμην ἡλιδά πολλῶν,
 Πενήκοντ' ἑοῶν ἀγέλας, πόσα πάρα οἰῶν,
 Τόσσα συῶν συβόσια, τόσσ' αἰπόλια πλατὶ αἰγῶν·

“ In navibus jacent, eminus cominusque vulnerati.

660 “ Percussus est quidem sagittâ Tydides fortis Diomedes;

“ Vulneratus est etiam Ulysses hastâ-inclytus, & Agamemnon;

“ Percussus item Eurypylus ad femur sagittâ;

“ Hunc etiam alterum ego modò abduxi e prælio,

“ Sagittâ a nervo percussum: at Achilles,

665 “ Strenuus cùm sit, Danaorum nullam curam gerit, neque misereatur.

“ An expectat, donec jam naves veloces prope mare,

“ Argivis frustra resistentibus, igne hostili comburantur,

“ Ipsique interficiamur alii super alios? non enim mea vis

“ Est, qualis antea fuit in agilibus membris.

“ Utinam sic pubescerem, roburque mihi firmum esset,

670 “ Sicut quando inter Eleos & nos certamen ortum est,

“ De boum-abactione, quando ego interfeci Itymoneum,

“ Fortem Hypirochidem, (qui in Elide habitabat,)

“ Pignora abigens: ille vero vim-propulsans a suis bobus,

“ Percussus est inter primos meâ a manu jaculo;

675 “ Concidit autem, copiarum undique-trepidæ-aufugerunt agrestes:

“ Prædam igitur ex campo coëgimus valde multam,

“ Quinquaginta boum armenta, totidem greges ovium,

“ Tot suum greges, tot greges magnos caprarum:

Ver. 658. — ἑτάμενοί τε.] Vide supra ad δ', 525.

Ver. 659. Βέβληται.] Vide supra ad α', 37.

Ver. 662. Τῆτον δ' ἄλλον] Machaonem.

Ver. 669. Εἴθ' ὥς ἡβῶοιμι.] Vide supra ad α', 249, 260; & ad β', 372.

Ver. 671. — βοηλασίῳ] Al. βοηλασίῳ, & βοηλασίῳ.

Ver. 673. ῥύσι'] Vulgò, Pignora. Sunt tamen qui vertendum contendunt, sacrificia. Vide, Histoire Critique de la République des Lettres, Tom. 1, pag. 215.

Ver. 678. — συβόσια. τόσσα] Vulgò, συβόσια, τόσσα. Sed ad numeros multò multò videtur venustius, ut binæ breves —

680

685

690

695

680

685

690

695

in unam

rox συβό

legatur

Ver. 6

ζήνηθεν,

ratio.

dicat, A

mas deli

Ver. 6

μνηστικῶ

the fin in

the fib

quidem

ammè

697

Ἰωπας ᾧ ξανθὰς ἑκατον ἢ πενήκοντα,
 680 Πάσας Θηλείας· πολλῆσι δὲ πῶλοι ὤψησαν.
 Καὶ τὰ μὲν ἡλασάμεοθα Πύλον Νηληϊόν εἶσω,
 Ἐννύχιοι προτὶ ἄστυ γεγῆθει δὲ Φρένα Νηλῶς,
 Οὐνεκά μοι τύχε πολλά νέω πόλεμόνδε κιόνη.
 Κήρυκες δ' ἐλίγαινον, ἅμ' ἡοὶ Φαινομένηφι,
 685 Τὲς ἡμῶ, οἷσι χρεῖος ὀφείλετ' ἐν Ἥλιδι δῖη·
 Οἱ δὲ συναγρόμενοι Πυλίων ἡγήτορες ἄνδρες,
 Δαίτρεδον· (πολλέσιν γὰρ Ἐπειοὶ χρεῖος ὀφείλον·
 Ὡς ἡμεῖς παῦροι κεκακωμένοι ἐν Πύλῳ ἡμῶ.
 Ἐλθὼν γάρ ῥ' ἐκάνωσε βίη Ἡρακλεΐη,
 690 Τῶν προτέρων ἐτέων· κτ' δ' ἐκλαθεν ὅσοι ἄριστοι.
 Δώδεκα γὰρ Νηλῆος ἀμύμονες υἱέες ἡμῶ,
 Τῶν οἷος λιπόμην, οἱ δ' ἄλλοι πάντες ὄλουτο.
 Ταῦθ' ὑπερηφανέοντες Ἐπειοὶ χαλκοχίτωνες,
 Ἡμέας ὑβρίζοντες, ἀτάσθαλα μηχανόωντο·)
 695 Ἐκ δ' ὁ γέρων ἀγέλλω τε βοῶν ἢ πῶϊ μέγ' οἶων
 Εἶλετο, κρινάμενός κε τριηκόσι, ἠδὲ νομῆας.

- 680 " Equasque flavas centum & quinquaginta,
 " Omnes fœminas: multis etiam pulli suberant.
 " Et hæc quidem abegimus Pylum Neleium intra,
 " Nocturni in urbem: latatus est autem animo Neleus,
 " Quod mihi contigissent multa juveni ad bellum profecto.
 " Præcones autem canorè-edixerunt, simul ac aurora apparuit,
 685 " Illos adesse, quibus debitum deberetur in Elide amplâ:
 " Congregati itaque Pyliorum principes viri
 " Dividebant: (multis enim Epei debitum debebant:
 " Quandoquidem nos pauci malis-fracti in Pylo eramus.
 " Veniens enim afflixerat vis Herculeâ,
 690 " Superioribus annis: interfecti autem fuerant, quotquot optimi.
 " Duodecim enim Nelei eximii filii eramus,
 " Quorum solus relictus sum; alii autem omnes perierunt.
 " Ob hæc animo-elati Epei ære-loricati,
 " Nos insultantes, iniqua moliti erant:)
 695 " Senex autem sibi armentumque boum & gregem magnum ovium
 " Exemit, electis trecentis, atque pastoribus,

in unam contrahantur productam; quam ut
 ποικιλοσύνη, ineleganti & difformi licentiâ,
 λεγатур ποικιλοσύνη.

Ver. 682. — γεγῆθει δὲ] Si dixisset
 γένηται, jam non constitisset Temporum
 ratio. Simile enim esset, ac si quis Anglicè
 dicat, *he is delighted*; pro eo quod est, *he*
was delighted. Vide suprâ ad α', 37.

Ver. 687 — 694. — (πολλέσιν γὰρ
 μηχανόωντο.)] Versus hosce octo in Paren-
 thesin inclusi, & ipsam aliis interjectis Pa-
 renthesibus intricatam. Consultò, ut mihi
 quidem videtur, & singulari Poëtæ alioqui
 summe perspicui artificio. Vide infrâ ad
 697 & 766; & suprâ ad ι', 553.

Ver. 689. — βίη Ἡρακλεΐη.] Vide su-
 prâ ad β', 658.

Ver. 690. — ἐκλαθεν.] *Al.* ἐκταθεν.
 Quod eodem redit.

Ver. 691. — ἀμύμονες.] *Al.* ἀμόμο-
 vos. Neutrum malè.

Ver. 694. Ἡμέας] Pronuntiabatur, ἡμάς.
 Nam ἡμέας ultimam producit.

Ver. 695. — ὁ γέρων] Neleus.

Ver. 696. — κρινάμενός κε τριηκόσι']
 De voce κρινάμενος, vide suprâ ad α', 309.
 Cæterum Editi hîc habent, κρινάμενος τρι-
 ηκόσι. Quæ & optima esset lectio, siquâ li-
 centiæ analogiâ vox τριηκόσια primam posset
 producere. *Barnesius* edidit ex conjecturâ,
 κρινάμενός

- (Καὶ γὰρ τῷ χρεῖος μέγ' ὀφείλετ' ἐν Ἡλιδι δῆ,
 Τέσσαρες ἀθλοφόροι ἵπποι αὐτοῖσιν ὄχεσφιν,
 Ἐλθόντες μετ' ἄεθλα· πρὶν τρίποδος γὰρ ἐμελλον
 700 Θύσεσθ'· τὰς δ' αὖθι ἀναξ ἀνδρῶν Αὐγείας
 Κάχεθε· πὸν δ' ἐλατῆρ' ἀφίει ἀκαχήμηνου ἵππων.
 Τῶν ὁ γέρον ἐπέων κεχολωμένος ἦδ' ἢ ἔργων,
 Ἐξέλετ' ἅπαντα πολλὰ,) τὰ δ' ἄλλ' ἐς δῆμον ἔδωκε
 Δαιτρούειν, μή τις οἱ ἀτεμβόμην' κίοι ἴσης.
 705 Ἡμεῖς μὲν τὰ ἕκαστα διείπομεν, ἀμφὶ τε ἄστυ
 Ἐρδομην ἰσθ' ἑοῖς· οἱ ᾗ τρίτῳ ἡματι πάντες
 ἦλθον ὁμῶς αὐτοῖ τε πολλοῖς ἢ μώνυχες ἵπποι
 Πασσυνδῆ· μὲν δέ σφι Μολιόνη θωρήσαντο,
 Παῖδ' ἔτ' ἐόν', ἔγω μάλα εἰδότε θέρειδ' ἀλκίης.
 710 Ἔσι δέ τις Θρυόεσσα πόλις, αἰπεῖα κολώνη,
 Τηλᾷ ἐπ' Ἀλφειῷ, νεάτη Πύλῃ ἡμαθόεντι·
 Τίω ἀμφερχατόνιο, λαρράσσαι μεμαῶτες·
 Ἀλλ' ὅτε πᾶν πεδίον μετεκίαθον, ἄμμι δ' Ἀθηνῇ
 Ἀγέλα' ἦλθε θέεσ' ἀπ' Ὀλύμπῃ θωρήσεσθ'

- “ (Nam & ipsi debitum magnum debebatur in Elide ampliā,
 “ Quatuor scilicet in cursu-victores equi cum ipsis curribus,
 “ Qui ierant ad præmia reportanda; de tripode enim erant
 700 “ Cursu-certaturi; eos autem illic rex virorum Augeas
 “ Detinuit; aurigamque dimisit tristem, equorum causā.
 “ Ob hæc senex dicta iratus atque facta,
 “ Exemit sibi admodum multa,) reliqua autem populo dedit
 “ Dividenda, ne quis ab eo fraudatus abiret aequali portione.
 705 “ Nos quidem hæc singula administrabamus, perque urbem
 “ Faciebamus sacra diis: illi verò tertio die omnes
 “ Venerunt simul ipsique multi & solidi ungulis equi,
 “ Cum universis copiis: cumque ipsis Moliones duo arma induerant,
 “ Pueri adhuc existentes, nondum perquam periti impetuosa-in-pugna-fortitudinis.
 710 “ Est autem quædam nomine Thryoessa urbs, arduo loco sita,
 “ Procul ad Alpheum, extrema Pyli arenosi:
 “ Hanc obsidebant, evertere cupidi:
 “ Sed cum torum campum transissent, nobis utique Minerva
 “ Nuntia venit currens ab Olympo, ut armaremur,

περιμένους γὰρ τρικέσι. Non malè: Quamquam vocula γὰρ vis maximè propria, locum hîc non habet. Quam alteram profert vir eruditus emendationem, τὰ τρικέσι, pessima est: Nam aliud planè est τρικέσια, aliud τὰ τρικέσια. Vocula, γὰρ, cuius vis proxima est Latino “scilicet,” satis aptè hîc quadrat. Sed & particula κέ. Quam itaque inserui, propter istud *Odyss.* v, 390, Καί κε τρικέσιοισιν.

Ver. 697—703. (Καὶ γὰρ—πολλὰ.)] Et hosce versus in *Parenthesi* inclusi, ipsam quoque aliis *interjectis Parenthesibus* implicatam. Vide infra ad *ver.* 766; item supra ad *ver.* 687; & ad *l.* 553.

Ver. 704. ————μή τις οἱ] Quâ ratione, μή τις, hîc ultimam producat; item πᾶσι, *ver.* 710; & αὖθι, *ver.* 726; vide supra ad *l.* 51.

Ver. 707. ————μόνυχες ἵπποι]
 ————solido———ungula cornu.

Ver. 708. Πασσυνδῆ.] *Al.* Πασσυνδῆ. *Uc* β', 12, 29, 66.

Ver. 712. ————μεμαῶτες] Vide supra ad β', 818; & ad ζ', 464.

Ver. 713. ————ἄμμι δ' Ἀθηνῇ] Nobis utique Minerva; vel, tum verò nobis Minerva. Vide ad *l.* 57. Pessimè hîc *Barnefin*; *To*, “δὲ,” ἀπὸ ἀλκίης. Quod nihil est.

- 715 Ἐννυχῶ, ἧδ' ἀέκοντα Πύλον κατά λαὸν ἄγειρεν,
 Ἄλλα μάλ' ἐαυμένους πολεμίζειν ἔδ' με Νηλεὺς
 Εἶα θωρήσασθ'· ἀπείκρυψεν δέ μοι ἵππους·
 Οὐ γάρ πω τί μ' ἔφη ἰδμεν πολεμῆϊα ἔργα.
 Ἄλλα ἢ ὥς ἱππῶσι μετέπρεπον ἡμετέροισι,
 720 Καὶ πεζὸς περ ἑὼν, ἐπεὶ ὥς ἄγε νεῖκῳ Ἀθλῶν.
 Ἔσι δέ τις ποταμὸς Μινυήϊ· εἰς ἅλα βάλλον,
 Ἐγγύθεν Ἀρλῶν, ὅθι μέγα μιν ἦν δῖαν
 Ἴππῆες Πυλίων, τὰ δ' ἐπέρρεεν ἔθνεα πεζῶν.
 Ἐνθεν πασσυδίῃ σιῶ τέχεσι, θωρηθέντες,
 725 Ἐνδοιοὶ ἰκόμεσθ' ἱερὸν ῥόον Ἀλφειοῖο.
 Ἐνθα Διὶ ῥέξαντες ὑπερμνείῃ ἱερὰ καλὰ,
 Ταῦρον δ' Ἀλφειῶ, ταῦρον δ' Ποσειδάωνι,
 Αὐτὰρ Ἀθλῶν γλαυκώπιδι βῆν ἀγελαίῳ·
 Δόρυπον ἔπειθ' ἐλόμεσθ' ἔχ' ἑρπὶν ἐν τελέεσσιν·
 730 Καὶ κατεκοιμήθημεν ἐν ἔνθεσιν οἷσιν ἕκαστος
 Ἀμφὶ ῥοὰς ποταμοῖο· ἀτὰρ μεγάθυμοι Ἐπειοὶ

- 715 “ Nocturna, nec invitum per Pylum populum congregavit,
 “ Sed valde incitatos-cupiditate pugnandi; neque me Neleus
 “ Sinebat armari; abscondit autem mihi equos;
 “ Nondum enim omnino me existimabat peritum esse bellicorum operum:
 “ Veruntamen & sic inter equites insignis eram nostros,
 720 “ Pedes licet existens, quandoquidem sic me duxit ad pugnam Minerva.
 “ Est autem quidam fluvius Minyeius in mare se projiciens,
 “ Prope Arenam, ubi expectabamus auroram pulchram
 “ Equites Pylorum; affluebantque interea agmina peditum.
 “ Inde cum universis copiis, armis-armati,
 725 “ Meridiani pervenimus ad sacrum fluentum Alpei.
 “ Ibi Jovi cum fecissemus præpotenti sacra opima,
 “ Taurumque Alpheo, taurum & Neptuno sacrificâssemus,
 “ Ac Minervæ oculos-casæ bovem indomitam;
 “ Cœnam deinde sumpsimus per exercitum turmatim;
 730 “ Et dormivimus in armis suis quisque
 “ Circum fluenta fluvii: At magnanimi Epei

Ver. 720. ———— νείκος.] *Barnesius* legendum conjicit, νίκας. Malé. Neque enim ea Homérica vox est, neque ea sententia.

Ver. 723. ———— τὰ δ' ἐπέρρεεν ἔθνεα πεζῶν.] *Al.* ἐπέρρεον.

——— omnique relictis
 Turba fuit castris. ———— *Æn.* XII, 443.

Ver. 724. ———— πασσυδίῃ.] Vide supra ad ver. 708.

Ibid. ———— σὺν τέχεσι, θωρηθέντες.] Vide supra ad S. 530.

Ver. 725. Ἐνδοιοί.] *Al.* Ἐνδοιοί. Sed nihil opus. Nam Ἐνδοιοί secundam producit. *Odys.* δ. 450, Ἐνδοιοί δ' ὁ γέρων ————

Ver. 726. ———— ῥέξαντες.] Vide supra ad a. 444.

Ibid. ———— ὑπερμνείῃ ἱερὰ.] Aut pronuntiabatur, ὑπερμνείῃ aut scribendum, ὑπερ-

μνείῃ. Ut rectè *Barnesius*.

Ibid. ———— καλὰ.] Vide supra ad β, 43.

Ver. 727. Ταῦρον δ' Ἀλφειῶ, ταῦρον δ' Ποσειδάωνι.]

Taurum Neptuno, taurum tibi, pulcher Apollo. *Æn.* III, 119.

“ Sed [versui] illi Homérico non sanè re parem, neque similem fecit. Esse enim videtur Homeri, simplicior & sincerior, “ Virgilii autem, νεωτερικώτερος, & quodam “ quasi ferrumine immisso fucator.” *Gell.* lib. XIII, cap. 25.

Ver. 731. ———— ἀτὰρ μεγάθυμοι Ἐπειοὶ Ἀμφίσαντο δὴν, ἄστυ διαπραΰναι μεμαῶτες.] Non satis aptè mihi videtur locum hîc habere istud, δὴν. Crediderim equidem post ἀμφίσαντο excidisse voculam τὸ, in præcedentem syllabam fortè absorptam; legendumque,

- Ἀμφίσαντο δὴ, ἄστυ διαπραΰειν μεμαῶτες·
 Ἀλλὰ σφιν προπάροιθε φάνη μέγα ἔργον Ἀρηῃ.
 Εὔτε γὰρ ἡέλιος φαέθων ὑπερέσχεθε γαίης,
 735 Συμφερόμεοθα μάχη, Διὶ τ' εὐχόμενοι καὶ Ἀθηνῇ.
 Ἀλλ' ὅτε δὴ Πυλίων καὶ Ἐπειῶν ἔπλετο νεῖκος,
 Πρῶτος ἐγὼν ἔλον ἄνδρες, κόμισσα δὲ μώνυχας ἵππους,
 Μάλιον αἰχμητὴν γαμβρὸς δ' ἦν Αὐγείας,
 Πρεσβυτάτῳ δὲ Θύγατρί' εἶχε ξανθὴν Ἀγαμήδῳ,
 740 Ἡ πῶσα φάρμακα ἤδη, ὅσα τρέφει εὐρεῖα χθών.
 Τὸν μὲν ἐγὼ προσιόντα βάλλον χαλκῆρεϊ δαεί.
 Ἦενπε δ' ἐν κονίῃσιν ἐγὼ δ' ἐς δίφρον ἐρέσας,
 Στῆν ῥα μὲν προμάχοισιν ἄταρ μεγάθυμοι Ἐπειοί.
 Ἐτρεσαν ἄλλυδις ἄλλῃ, ἐπεὶ ἶδον ἄνδρες πεσόντα,
 745 Ἠγεμόν' ἰσπηῶν, ὃς ἀριστεύσκε μάχεσθαι.
 Αὐτὰρ ἐγὼν ἐνόησα, κελαινῇ λαίλαπι ἴσθαι.
 Πενθήκοντα δ' ἔλον δίφρους, δύο δ' ἀμφὶς ἔκασον
 Φῶτες ὁδὰς ἔλον ἔδρας, ἐμῷ ὑπὸ δαεί δαμένεσ.
 Καὶ νῦν κεν Ἀκτορίωνε Μολιόνε παῖδ' ἀλάπαξαι,
 750 Εἰ μὴ σφῶε πατήρ εὐρυκρείων Ἐνοσίχθων
 Ἐκ πολέμου ἐσάωσε, καλύψας ἥερα πολλῇ.
 Ἐνθα Ζεὺς Πυλίοισι μέγα κρᾶτ' ἐγγυάλιξε.
 Τόφρα γὰρ ἔν' ἐπόμεοθα δι' ἀσπίδ' ἐπεδίωιο,

- “Circumstabant jam, urbem vastare cupidi:
 “Sed ipsis antè apparuit magnum opus Martis:
 “Quum enim sol lucidus eminuìt supra terram,
 735 “Congressi fumus pugnâ, Jovique supplicantes & Minervæ.
 “At quando jam Pyliorum & Epeorum commissum erat certamen;
 “Primus ego occidi virum, abstulique solidos-ungulis equos,
 “Mulum bellatorem: gener verò is erat Augeæ,
 “Maximamque natu filiam habebat flavam Agameden,
 740 “Quæ tot pharmaca nôrat, quot alit lata terra.
 “Hunc quidem ego accedentem percussî æratâ hastâ;
 “Prolapsusque est in pulvere: ego verò in currum insiliens,
 “Steri inter primos-pugnatores: sed magnanimi Epei
 “Territi-fugerunt aliò alius, ut viderunt virum lapsum,
 745 “Ductorem equitum, qui fortissimus erat in præliando.
 “At ego irrui, atræ procellæ par:
 “Quinquaginta autem cepi currus, duoque in unoquoque
 “Viri mordicùs prehenderunt solum, meâ hastâ domiti.
 “Et sane Actoronas Molionas juvenes interfecissem;
 750 “Nisi ipsos pater latè-dominans Neptunus
 “Ex pugnâ ereptos servâsset, tectos caligine multâ.
 “Tum Jupiter Pylis magnam victoriam dedit:
 “Tantisper enim infecuti fumus per stratum clypeis campum,

legendumque. — ἄταρ μεγάθυμοι Ἐπειοί

Ἀμοίσαντο, τὸ ἄστυ διαπραΰειν μεμαῶτες.

At sine codicibus nihil mutò.

Ver. 732. — μεμαῶτες.] Vide suprâ

ad β', 818; & ad ζ', 464.

Ver. 742. — ἐν κονίῃσι.] Vide suprâ

ad δ', 156: Item ad ε', 593.

Ver. 746. — ἐνόησα] Al. ἐπύρκατα.

Ver. 748. — ὁδὰς ἔλον ἔδρας.] Vide

suprâ ad β', 418.

Ver. 753. — δι' ἀσπίδος ἐπεδίωιο.]

Al.

Κτείνοντές τ' αὐτὰς, ἀνά τ' ἐνλεα καλὰ λέγοντες,
 755 "Οφρ' ὅππ' Βυπρασίοις πολυπύρεθ βήσαμην ἵππους,
 Πέτρης τ' Ὀλενίης ἢ Ἀλησίης, ἐνθα Κολώνη
 Κέκληται· ὅθεν αὖτις ἀπέτρεπε λαὸν Ἀθηνῶν.
 "Ενθ' ἀνδρα κτείνας πύματον λίπον· αὐτὰρ Ἀχαιοὶ
 "Αψ' ἀπὸ Βυπρασίοιο Πύλονδ' ἔχον ὠκείας ἵππους·
 760 Πάντες δ' εὐχετόωντο θεῶν Διὶ, Νέστορί τ' ἀνδρῶν.
 "Ὡς ἔον, εἴποτ' ἔλω γε, μετ' ἀνδράσιν· αὐτὰρ Ἀχιλλεύς
 Οἶσθ' τῆς ἀρετῆς ἄπονήσε· ἥ τέ μιν οἶω
 Πολλὰ μετακλαύσεσθαι, ἐπεὶ κ' ἀπὸ λαὸς ὅληται.
 "Ὡ πέπον, ἥ μὲν σοὶ γε Μενότιος ὦδ' ἐπέτελλεν
 765 "Ἡματι τῷ, ὅτε σ' ἐκ Φθίης Ἀγαμέμνονι πέμπε·
 (Νῶϊ δέ τ' ἐνδον ἐόντες, ἐγὼ ἢ διὸς Ὀδυσσεύς,
 Πᾶσι μάλ' ἐν μεγάροις ἠέκομεν, ὥς ἐπέτελλε·
 Πηληϊὸς δ' ἰκόμεθα δόμους εὖ ναιετάοντας,
 Λαὸν ἀγείροντες κατ' Ἀχαιίδα πρυμνοτέρων.
 770 "Ενθάδ' ἔπειθ' ἦρωα Μενότιον εὐρομήνῃ ἐνδον,
 "Ἡδὲ σε, παρ' δ' Ἀχιλλῆα· γέρον δ' ἰσσηλάτα Πηλεὺς
 Πίονα μηρὶ ἔκχε βοὸς Διὶ τερπικεραύνῳ,

- " Interficiētesque ipsos, armaque pulchra colligentes;
 755 " Donec ad Buprasium tritici-ferax egimus equos,
 " Petramque Oleniam & Alefium, ubi Colone
 " Vocatur: unde rursus avertit copias Minerva.
 " Ibi virum interfectum extremum reliquit; atque Achivi
 " Retrō a Buprasio Pylum-versus agebant veloces equos:
 760 " Omnes autem gratias agebant, ex diis Jovi, Nestorique ex hominibus.
 " Talis fui, si quando eram, inter viros: sed Achilles
 " Solus virtute suā fruetur: certe ipsum credo
 " Multum post doliturum, ubi exercitus perierit.
 " O amice, sane quidem tibi Menætius sis præcepit
 765 " Die illo, quo te ex Phthiā ad Agamemnonem misit:
 " (Nos autem intus existentes, ego & nobilis Ulysses,
 " Omnia sane in ædibus audiebamus, sicut præcipiebat:
 " Pelei scilicet venimus domos habitantibus commodas,
 " Copias cogentes per Achæida feracem:
 770 " Ibique tum herōem Menætium invenimus intus:
 " Atque te, juxta & Achillem: senex autem equum-agitator Peleus
 " Pinguia femora adolebat bovis, Jovi gaudenti-fulmine,

Al. διὰ σπιδίους σπιδίους. "H "ἀσπίδες,"
 — τὸ περιφερέες, δίκην ἀσπίδος —
 "σπίδες," — τὸ ἐκτεταμένον καὶ πλα-
 τὺ. Eustath. "H, ἐν ᾧ τῶν ἀνηρημένων ἀ-
 σπίδες ἐκείνου. Schol.
 Ver. 754. — καλὰ] Vide suprā ad
 43.
 Ver. 756. Πέτρης τ' Ὀλενίης καὶ Ἀλησίης,
 ἐνθα Κολώνη Κέκληται.] Strabo, lib. VIII,
 pag. 525, al. 342, legit,
 Πέτρης τ' Ὀλενίης, καὶ Ἀλεισίης ἐνθα Κολώνη.
 Ut dicatur scilicet Alefii collis.
 Ver. 757. Κέκληται.] Vide suprā ad 37.
 Ibid. — Ἀθηνῶν.] Prudenter videli-

cet cavebant, ne ultra modum progredē-
 rentur. Vide suprā ad 194; ad 169;
 & ad 92.
 Ver. 766—784. (Νῶϊ δέ — "Ἀχιλλεύς
 υἱός.)] Versus hosce novendecim in Paræ-
 thesin inclusi. Quæ res, quam sit Poëtæ not-
 vitio, sed summæ laudi danda; vide suprā
 ad ver. 687 & 697; item ad 1, 553.
 Ver. 768. — εὖ ναιετάοντας] Vide
 suprā ad 6, 648.
 Ver. 769. — πρυμνοτέρων.] Al. καλὰ
 λιγύναικα.
 Ver. 771. — ἰσσηλάτα.] Vide su-
 præ ad 1, 175.

- Αὐλῆς ἐν χόρτῳ· ἔχε δ' χρύσειον ἄλυσον,
 Σπένδων αἰδοπα οἶνον ἐπ' αἰδομένοις ἱεροῖσι.
 775 Σφῶϊ μὲν ἀμφὶ βοὸς ἔπειτον κρέα, νῶϊ δ' ἔπειτα
 Στήμῳ ἐνὶ προθύροισι· ταφῶν δ' ἀνόρεσεν Ἀχιλλεύς,
 Ἔς δ' ἄγε χεῖρὸς ἐλὼν, καὶ δ' ἐδραίασθ' ἄνωγε,
 Ξείνιά τ' εὖ παρέθηκεν, ἅτε ξείνοισι θέμις ἐστίν.
 Αὐτὰρ ἐπεὶ τάρπημῳ ἐδητύος ἠδὲ ποτῆτος,
 780 Ἦρχον ἐγὼ μύθοιο, κελύων ὑμῖ· ἄμ' ἔπειθ'·
 Σφῶ δ' ἢ μάλ' ἠθέλετον, τῷ δ' ἀμφω πόλλ' ἐπέτελλον·
 Πηλεὺς μὲν ὦ παιδὶ γέρων ἐπέτελλ' Ἀχιλλῆϊ
 Αἶεν ἀριστέρην, καὶ ὑπείροχον ἐμμεναι ἄλλων·
 Σοὶ δ' αὖθ' ὦδ' ἐπέτελλε Μενoitios, Ἀχιλλοῦ υἱός·)
 785 Τέκνον ἐμὸν, γλυκεῖ μὲν ὑπέρτερός ἐστιν Ἀχιλλεύς,
 Πρεσβύτερος δ' ἐσὶν ἐγώ· βίη δ' ὅγε πολλὸν ἀμείνων.
 Ἀλλ' εὖ οἱ φάσθ' πυκινὸν ἔπος, ἠδ' ὑποθέσθ',
 Καὶ οἱ σημαίνειν· ὃ δ' ἢ πείσει) εἰς ἀγαθὸν περ.
 Ὡς ἐπέτελλ' ὁ γέρων· σὺ δ' ἢ λήθεαι· ἀλλ' ἔτι καὶ νῦν
 790 Ταῦτ' εἴποισι Ἀχιλλῆϊ δαΐφρονι, αἶκε πείθει).
 Τίς δ' οἷδ', εἴ κέν οἱ, σὺ δαίμονι, θυμὸν ἐρίναις,

- "Aula: in septo: tenebatque aureum poculum,
 "Libans nigrum vinum super ardentia sacra.
 775 "Vos quidem bovis apparabatis carnes, nos vero tum
 "Stabamus in vestibulo: Attonitus autem exiliit Achilles,
 "Introque duxit manu prehensos, atque confidere iussit,
 "Dapeique-hospitales abundè apposuit, quas hospitibus fas est.
 "Ac postquam saturati fuimus cibo & potu,
 780 "Ordiebar ego sermonem, hortans vos simul sequi:
 "Vos autem omnino volebatis, hi vero ambo multa praeceperunt:
 "Peleus quidem suo filio senex praecepit Achilli,
 "Semper fortissimè se gerere, & virtute superiorem esse aliis:
 "Tibi verò itidem sic praecepit Menœtius, Aëtoris filius;)
 785 "Fili mi, genere quidem superior est Achilles,
 "Major natu verò tu es: viribus autem ille multò præstantior:
 "Sed bene ei da prudens consilium, & admone,
 "Et ei præcipe: ille autem obsequetur in bonum sanè.
 "Sic praecepit senex, tu vero oblivisceris: sed vel nunc
 790 "Hæc dicas Achilli bellicoso, si fortè obsequetur.
 "Quis vero scit, an ei, favente deo, animum commoveas

Ver. 773. — ἐν χόρτῳ.] Latini, vocem Græcam retinentes, villæ cohortem appellabant; indeque aves cohortales, &c. apud Columellam.

Ver. 774. — αἰδοπα οἶνον] Vide supra ad α', 462.

Ver. 775. Σφῶϊ μὲν — ἐπειτον.] Patroclus & Achilles.

Ibid. — βοὸς ἔπειτον.] Quâ ratione, βοὸς, hîc ultimam producat; item μὲν, ver. 782; & πυκινόν. ver. 787; & κέν, etiam extra cæsuras, ver. 791; vide supra ad α', 51.

Ver. 777. — ἄνωγε.] Non ex præterito, quod vocant, ἄνωγα· sed ex aoristo, ἄνωγον. Vide supra ad δ', 322.

Ver. 780. — ὑμῖ.] Patroclum & Achillem.

Ver. 781. — τῷ δ' ἀμφω.] Peleus & Menætius, patres Achillis & Patrocli.

Ver. 783. — ὑπείροχον] Vide supra ad β', 426.

Ver. 787. — ὑποθέσθαι] Al. ἐπα- κῆσαι notante Enstathio. Minus rectè.

795

800

805

810

795

800

805

810

Ver.

Ver.

Ver.

8, 43.

170

Παρεϊπών; ἀγάθῃ ᾧ παρτίφασίς ἐσιν ἐταίρῃ.
 Εἰ δέ τινα φρεσὶν ἤσι θεοπροπίῳ ἀλεείνει,
 Καὶ τινὰ οἱ παρ Ζήωδς ἐπέφραδε πότνια μήτηρ,
 795 Ἀλλὰ σέ περ προέτω· ἅμα δ' ἄλλος λαὸς ἐπέοθεν
 Μυρμιδόνων, αἴκεν τι φόως Δαναοῖσι γλῆραι·
 Καὶ τοι τούχρα καλὰ δότω πόλεμόνδε φέρεσθαι,
 Αἴ κέ σε τῷ ἴσκοντες ὑπάρχων πολέμοιο
 Τρῶες, ἀναπνύσῃσι δ' ἀρήϊοι ἦες Ἀχαιῶν
 800 Τειρόμενοι· ὀλίγη δέ τ' ἀνάπνυσις πολέμοιο·
 ῥεῖα δέ κ' ἀκμήτες κεκμηότας ἄνδρας αὐτῇ
 Ὡσαιοθε προτὶ ἄστυ, νεῶν ἄπο ἢ κλισιάων.
 Ὡς φάτο· τῷ δ' ἄρα θυμὸν ἐνὶ στήθεσσι δαίνα·
 Βῆ ᾧ θέειν παρὰ νῆας ἐπ' Αἰακίδῃω Ἀχιλλῆα.
 805 Ἀλλ' ὅτε δὴ ἤν' νῆας Ὀδυσσεὺς θείοιο
 Ἰξε θέων Πάτροκλος, ἵνα σφ' ἀγορῇ τε θέμις τε
 ἦεν, τῇ δὴ καὶ σφι θεῶν ἐτετεύχεατο βωμοί·
 Ἐνθα οἱ Εὐρύπυλος βεβλημένος ἀντιβόλησε,
 Διοχάρης Εὐαιμονίδης, ἥν' μηρὸν οἷσεν,
 810 Σκάζων ἐκ πολέμου· ἥν' ᾧ νότιος ῥέειν ἰδρῶς
 Ὡμων ἢ κεφαλῆς· ὑπὸ δ' ἔλκεος ἀργαλέοιο
 Αἶμα μέλαν κελάρυζε· νόος γε μὲν ἔμπεδος ἦεν·
 Τὸν ᾧ ἰδὼν ὤκλειρε Μενoitis ἄλκιμος υἱός,

“ Admonitum? bona utique admonitio est amici.

“ Si verò aliquod mentibus suis vaticinium evitat,

“ Et aliquod ei a Jove dixit veneranda mater, *quominus ipse cat;*

795 “ Saltem te mittat: simul autem ceteræ copiae sequantur

“ Myrmidonum, si fortè quid luminis Danaï fias:

“ Et tibi arma pulchra det ad prælium gerenda;

“ Si fortè, te illum ob-similitudinem-credentes, abstineant pugna

“ Trojani, respirentque Mavortii filii Achivorum

800 “ Afflicti jam: exigua sane respiratio in bello, profuerit:

“ Facile verò integri defessos viros prælio-aggressi

“ Repellatis ad urbem, a navibus & tentoriis.

Sic dixit; eique animum in pectoribus commovit:

Perrexerit itaque currere juxta naves ad Æacidem Achillem.

805 Sed cum jam e regione navium Ulyssis divini

Pervenisset currens Patroclus, ubi eis forumque & jus-dicendi-locus

Erat, ubi etiam eis deorum constituta erant altaria;

Illic ei Eurypylus percussus occurrit,

Generosus Euaimonides, femore sagittâ,

810 Claudicans e pugna; humidusque defluebat sudor

Ex humeris & capite: eque vulnere gravi

Sanguis niger scaturiebat: mens tamen firma erat.

Hunc autem intuitus, miseratus est Menœtii fortis filius;

Ver. 792. Παρεϊπών;] Vide suprâ ad ζ', 62.

Ver. 796. αἴκεν τι φόως

γλῆραι.] Αἴ. ἢ πρὸς τι φόως

Ver. 797. καλὰ.] Vide suprâ ad

ζ', 43.

Ver. 810. —κατὰ δὲ.] Quâ ratione,

δὲ, hic producat; item ultima vocis, ὀλο-

φιδόμενος, ver. 814; item ὑδατι, ver. 829

& 845; rursumque δὲ, ver. 845; vide suprâ

ad δ', 51:

G g

Ver.

- Καί ῥ' ὀλοφυρόμεν' ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
 815 Ἄ δειλοί, Danaῶν ἡγήτορες ἡδὲ μέδοντες·
 ὦς ἄρ' ἐμέλλετε τῆλε φίλων ἢ πατερίδ' αἷης
 ἄσιν ἐν Τροίῃ ταχέας κινέας ἀργέτι δημῶ;
 Ἄλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ, διοτρεφὲς Εὐρύπυλ' ἥρωσ,
 ἥ ῥ' ἔτι πρὶν γήσῃσι πελώριον Ἑκτόρ' Ἀχαιοί,
 820 ἥ ἤδη φθίσον' ἴσ' αὐτῶ δαυρὶ δαμένεις;
 Τὸν δ' αὖτ' Εὐρύπυλ' πεπνυμέν' ἀντίον ἤυδα.
 Οὐκέτι, διοχρῆς Πατρόκλεις, ἄλλαρ' Ἀχαιῶν
 ἔοσ' ἐστίν, ἀλλ' ἐν νηυσὶ μελαίνῃσιν πεσέον'.
 Οἱ μὲν γὰρ δὴ πάντες, ὅσοι πάρος ἦσαν ἄριστοι,
 825 ἔν νηυσὶν κέα' βεβλημένοι, ὑτάμενοί τε,
 Χερσὶν ὑπο Τρώων· τῶν δ' ὀφείλοντο ὄρνυ' αἰέν.
 Ἄλλ' ἐμὲ μὲν σὺ σάωσον, ἄγων ὅππῃ νῆα μέλαιναν·
 Μηρὶ δ' ἔκταμ' οἷσόν, ἀπ' αὐτῶ δ' αἶμα κελευνόν
 Νίζ' ὕδατι λιαρῶ· ὅππῃ δ' ἤπια φάρμακα πάσσει,
 830 ἔοθλ' αὖ, τά σε προτὶ φασὶν Ἀχιλλῆ' δεδιδάχθαι,
 ὅν Χείρων ἐδίδαξε, δικαιοτάτ' Κενταύρων.
 Ἴητροί μὲν γὰρ Ποδαλείρι', ἡδὲ Μαχάων,
 Τὸν μὲν ἐν κλισίῃσιν ὀτομαι ἔλκ' ἐχοντα,
 Χρητίζοντα ἢ αὐτὸν ἀμύμον' ἱητῆρ',

Et dolens, verbis alatis eum allocutus est;

- 815 " Ah miseri, Danaorum ductores & principes:
 " Siccine eratis procul ab amicis & patrâ terrâ
 " Satiaturi in Trojâ veloces canes albâ pinguedine?
 " Sed age mihi hoc dic, Jovis-alumne Eurypyle heros;
 " Adhucne omnino sustinebunt immanem Hectorem Achivi,
 820 " An jam conficientur ab ipso hastâ domiti?
 Huic autem Eurypylus prudens respondit;
 " Nullum amplius, nobilissime Patrocle, praesidium Achivis
 " Erit; sed in navibus nigris cadent.
 " Illi enim jam omnes, quotquot antè erant fortissimi,
 825 " In navibus jacent eminus cominusque vulnerati
 " Manibus Trojanorum: horum vero robur augefcit perpetuò.
 " At me quidem tu serva, ducens ad navem nigram;
 " Femoreque excinde sagittam; ab eoque sanguinem nigrum
 " Ablue aquâ tepidâ; & lenia medicamenta insperge,
 830 " Salubria; quæ te aiunt ab Achille doctum esse,
 " Quem Chiron docuit, justissimus Centaurorum.
 " Medici enim, Podalirius & Machaon,
 " Hunc quidem in tentoriis puto vulnus habentem,
 " Indigentem & ipsum eximii medici,

Ver. 810. — φθίσοντα] Vide suprâ ad β', 833.

Ver. 821. — πεπνυμένος] Al. βεβλημένος.

Ver. 825. — ὑτάμενοί τε] Vide suprâ ad δ', 525.

Ver. 826. — ὄρνυται.] Vide suprâ ad γ', 260.

Ver. 832. Ἴητροί — Τὸν μὲν] De elegantissimâ hâc Syntaxi ἀνακολλῶμεν, vide suprâ ad β', 353, 681; ad γ', 211; ad δ', 510; ad κ', 224 & 437. Item ad Odyss. μ', 73. Ineptissimè hîc Scholiastes; Ἴητροί, ἀντὶ τῶ, Ἰατρῶν· Ὀρδὴ, ἀντὶ γενικῆς.

835 Κεῖσε· ὁ δ' ἐν πεδίῳ Τρώων μένει ὄξυν' ἄρησε.

Τὸν δ' αὖτε προσέειπε Μενoitίς ἄλκιμος υἱός·

Πῶς τ' ἄρ' εἰσι ταῦδε ἔργα; τί ρέξομεν, Εὐρύπυλ' ἥρωες;

⁹Ἐρχομαι, ὁφρ' Ἀχιλῆϊ δαΐφρονι μῦθον ἐνίσπω,

⁴ Ον Νέσωρ ἐπέτελλε Γερλιώ, ἕρος Ἀχαιῶν.

840 Ἄλλ' ἔδ' ὥς περ σείῃ μεθήσω τειρομένοιο.

Ἡ, ἢ ὑπὸ σέριοιο λαβῶν ἄγε ποιμένα λαῶν

Ἔς κλισίῳ· θερμῶν ἢ ἰδὼν ὑπέχθε βοείας.

²¹ Ἐνθα μιν ἐπλανύσας, ἐκ μηρὸς τάννεν μαχαίρην

Ὁξὺ βέλος πεπιδυκός· ἀπ' αὐτοῦ δ' αἷμα κελαινόν

845 Νίξ' ὕδατι λιαρῷ· θπὶ ᾧ ρίζαν βάλε πικρὴν,

Χερσὶ Δατείψας, ὀδυνηφάτου, ἥ οἱ ἀπάσας

"Εχ' ὀδυῖας· τὸ μὲν ἔλκος ἐτέρσετο, παύσατο δ' αἷμα.

835 " Jacere: alter autem in campo, Trojanorum sustinet acrem Martem.

Hunc autem vicissim allocutus est Menœtii fortis filius;

“ Quomodo esse poterunt [*quo evadent*] hæc opera? quid agemus Eurypyle heros?

“ Vado, ut Achilli bellicoso nuncium referam,

“ Quem Nestor mandavit Gerenius, custos Archivorum :

840 " Attamen ne sic quidem te dimittam afflictum.

Dixit, & in sinu fufceptum ferebat pastorem populorum

In tentorium: famulus autem ut vidit, substravit pelles bubulas.

Ibi illo porrecto, e femore excidit cultro

Acutum telum peramarum : ab ipso autem sanguinem atrum

845 Abluit aquâ tepidâ; & radicem immisit amaram,

Manibus contritam, dolores adimentem, quæ ei cunctos

Sedavit dolores: Vulnus quidem ficcatum est, cessavitque sanguis.

Ver. 840. ———— ἄδ' ὡς περ τοῦ μεθ' ἡ-
 ρα.] Οἰκονομίῃ ὁ ποιητὴς τῆτο, διὰ πιθανό-
 τητα' ἵνα παραμείνας ὁ Πάτροκλος ἐμβραδύνῃ,
 ὡς τοιοχομαχία δεινὴ γίνηται· καὶ ὁ μίγας
 κίνδυνος ὁ πρὸ ὀρθαλμῶν, ἐραδίῃ μαλλὸν
 αὐτὲν ἱκετεύσας τὸν Ἀχιλλεῖα. *Eustath.*
 Ver. 847. ———— παύσατο.] Vide su-
 pra ad γ, 1414

ἐκ.] Οἰκονομεῖ ὁ ποιητής τὸτο, διὰ πιθανό-

ἵνα παραμείναις ὁ Πάτροκλος ἐμβραδύνη,

ἐν ταχισταίᾳ δυνή γίνονται καὶ οἱ μέγας

Τ Η Σ

ΟΜΗΡΟΥ ΙΛΙΑΔΟΣ

ΡΑΨΩΔΙΑ, ἢ ΓΡΑΜΜΑ, Μ'.

ὑπόθεσις τῆς ΟΜΗΡΟΥ ῥαψωδίας Μ'.

Α Ποθέντες οἱ Τρῶες τῶν ἵππων, ἀφβαίνουσι τὴν πέφρον, καὶ τοὶ ἀπαισιῶν
αὐτοῖς φανέντ' οἶονδ'· καὶ εἰς πέντε τάξεις ἀφαιρεθέντες, προσβάλλουσι τῷ
τείχει τῶν Ἑλλήνων. Ἔνθα Σαρπηδὼν ἑπάλξιν κατασπᾷ. Ἐκταρ δὲ λίθῳ βα-
λὼν πρὸς πύλας, ἐπέβη ταῖς ναυσὶ, καὶ οἱ ἄλλοι σὺν αὐτῷ πάντες Τρῶες.

Ἐπιγραφαί.

Τειχομαχία.

Ἄλλως.

Μῦ δ', μάχη πρὸς τεῖχος· ὃ δ' ἐνδορε φαιδίδιμος Ἐκταρ.

Ἄλλη.

Μῦ Τρώων παλάμῃσι κατήριπε τεῖχος Ἀχαιῶν.

Ω Σ ὁ μὲν ἐν κλισίῃσι Μενoitίς ἄλκιμος υἱὸς
Ἰᾶτ' Εὐρύπυλον βεβλημένον· οἱ δ' ἐμάχοντο
Ἀργεῖοι καὶ Τρῶες ὀμιλαδόν, καὶ ἄρ' ἐμελλε
τάφρ' ἐτι χήσιν Δαναῶν, καὶ τεῖχος ὑπερθευ
5 Εὐρύ, τὸ ποιήσαντο νεῶν ὑπερ' ἄμφι δὲ τάφρον
ἠλᾶσαν· καὶ δὲ θεοῖσι δόσαν κλειτὰς ἐκατόμβας·
Ὀφρα σφιν νῆας τε θοὰς καὶ ληΐδα πολλὰ
ἔντοσ' ἔχον ῥύοιτο· θεῶν δ' ἀέκητι τέτυκτο

S I C quidem in tentoriis Patroclus Menœtii fortis filius

Curabat Eurypylum vulneratum : verum pugnabant

Argivi & Trojani catervatim-misti, neque jam erat

Fossa amplius prohibitura Danaorum, & murus supra

5 Latus, quem fecerant ad defendendas naves ; circum autem fossam

Duxerant ; neque diis dederant inclytas hecatombas ;

Ut sibi navesque veloces & prædam multam

Intrus continens tueretur : Diis autem invictis structus erat

Ver. 8. ———— θεῶν δ' ἀέκητι τέτυκτο.]

Non ! nihil invictis fas quenquam fidere Divis. *Æn.* II, 402.

- Ἀθανάτων, τῷ κ' ἔτι πολὺν χρόνον ἔμπεδον ἦεν.
 10 Ὅφρα μὲν Ἑκλῶρ ζωὸς ἔλῃ, ἢ μὲν Ἀχιλλεύς,
 Καὶ Περίμοιο ἀνακλῶ δ' ὑπὸρρητος πόλις ἔπλε,
 Τόφρα δ' ἢ μέγα τείχε' Ἀχαιῶν ἔμπεδον ἦεν·
 Αὐτὰρ ἐπεὶ κ' μὲν Τρώων θάνατον ὄσσοι ἄριστοι,
 Πολλοὶ δ' Ἀργείων, οἳ μὲν δάμην, οἳ δ' ἐλίποντο,
 15 Πέρθετο δ' Περίμοιο πόλις δεκάτῳ ἐνιαυτῷ,
 Ἀργεῖοι δ' ἐν νηυσὶ Φίλῳ ἐς παλῆϊδ' ἔβησαν,
 Δὴ τότε μητιόωντο Ποσειδάων ἢ Ἀπόλλων
 Τείχε' ἀμαλθῶναι, ποταμῶν μὲν εἰσαγάγοντες,
 Ὅσσοι ἀπ' Ἰδαίων ὄρεων ἄλαδε περὸ ἔσσι,
 20 Ῥησός δ', Ἐπὶ ἄπορος τε, Κάρησός τε, Ῥοδίῳ τε,
 Γρῦνικός τε, ἢ Αἴσηπῳ, διὸς τε Σκάμανδρῳ,
 Καὶ Σιμόεις, ὅθι πολλὰ βοάγρια ἢ τρυφάλεια
 Κάππεσον ἐν κονίῃσι, ἢ ἡμιθέων ἥν' ἀνδρῶν·
 Τῶν πάντων ὁμόσε σόματ' ἔτρεπε Φοῖβος Ἀπόλλων,
 25 Ἐννῆμαρ δ' ἐς τείχος ἱεὶ ῥόον· ὅς δ' ἄρα Ζεὺς
 Σωεχὲς, ὅφρα κε θάσσον ἀλίπλοα τείχεα θείη.

Immortalibus; quocirca etiam nequaquam longum tempus integer mansit.

- 10 Quamdiu quidem Hector vivus erat, & irascebatur Achilles,
 Et Priami regis non-everſa urbs erat,
 Tamdiu utique & magnus murus Achivorum integer fuit:
 At postquam Trojanorum quidem mortui sunt, quotquot fortissimi,
 Multique Argivorum, partim quidem domiti sunt, partim autem superſtites,
 15 Et everſa eſt Priami urbs decimo anno,
 Argivique in navibus dilectam in patriam redierunt;
 Tum tandem inierunt-conſilium Neptunus & Apollo
 Murum abolere, fluviorum vi immiſſâ,
 Quotquot ab Idæis montibus in mare profluunt,
 20 Rheſusque, Heptaporusque, Careſusque, Rhodiusque,
 Granicusque, & Œſepus, divinusque Scamander,
 Et Simois, ubi multa ſcuta & galeæ
 Deciderant in arenis, & ſemideorum genus virorum:
 Horum omnium eodem oſtia convertit Phœbus Apollo,
 25 Perque novem dies in murum immiſit eorum curſum: pluebat interim Jupiter
 Continuò, ut citiùs mari-submerſa mœnia redderet.

Ver. 9. Ἀθανάτων] Vide ſuprà ad 2, 398.

Ibid. — τῷ κ' ἔτι] Vulgg. τῷ καὶ ἔτι. Quod eodem modo pronuntiandum.

Ver. 12. Τόφρα δ' ἐ] Tamdiu utique. Nec audiendus Barnesius, qui Τοφράδ' edidit, iſtudque "δ' ἐ" παρέλκειν contendit. Quod nihili eſt.

Ver. 17. — Ποσειδάων καὶ Ἀπόλλων.] Oceani ex alterâ parte inundantes æſtus, ex alterâ Sol calidumque pluvioſum.

Ver. 22. Καὶ Σιμόεις, ὅθι πολλὰ]

— ubi tot Simois correpta ſub undis ſcuta virum, galeæque, & fortia corpora volvit.

Æn. I, 104.

Ver. 23. Κάππεσον ἐν κονίῃσι.] Vide ſuprà

ad 2, 593. Malè hîc Scaliger: "Quid enim (inquit) ad fluvios, ſi in pulverem illa cecidere." Poët. lib. V, cap. 3. Quasi ſcilicet fluvii, loca pulverulenta inundare non poſſent.

Ver. 25. Ἐννῆμαρ.] Fuerunt apud antiquos qui hîc legerent, ἐννῆμαρ, *nonni diem*. Importunè, nullâque idoneâ de cauſâ.

Ibid. — ὅς δ' ἄρα Ζεὺς] Et mox, ver. 28, ἐκ δ' ἄρα πάντα. Utrobique vocabuli, ἄρα, ea eſt vis, ut dicat Jovem Neptunumque cum Apolline ex composito vires ſuas eodem omnes convertiſſe.

Ver. 26. Σωεχὲς.] Scribunt nonnulli, Σωεχέας, ſed nihil opus. Similis enim ferè hu-

- Αὐτὸς δ' Ἐννοσίγαιος ἔχων χεῖρας τεύχουσιν
 Ἠγεῖτ'· ἐκ δ' ἄρα πάντα θεμελίαι κύμασι πέμπε
 Φιτρῶν καὶ λᾶων, τὰ θέσαν μογέουσιν Ἀχαιοί·
 30 Λεῖα δ' ἐποίησεν παρ' ἀγάρροον Ἑλλήσποντον·
 Αὐτὶς δ' ἠϊόνα μέγαλιν φαρμάδοισι κάλυψε,
 Τείχος ἀμαλδιδύας· ποταμὸς δ' ἔτρεφε νέεσθ
 Κάρ ρόον, ἥ περ πρόσθεν ἱέν καλλιέρροον ὕδωρ.
 Ὡς ἄρ' ἐμελλον ὀπίοθε Ποσειδάων καὶ Ἀπόλλων
 35 Θησέμεναι· τότε δ' ἀμφὶ μάχῃ ἐνοπὴ τε δεδῆκε
 Τείχος εὐδμήτον, κανάχιζε δ' ὄρεα πυργῶν
 Βαλλόμεν'· Ἀργεῖοι δ' Διὸς μάστιγι δαμέντες,
 Νηυσὶν ὅπῃ γλαφυρῇσιν ἐελμένοι ἰχανόωντο,

Ipse autem Neptunus tenens manibus tridentem,
 Praebat; omniaque fundamenta undis amovit
 Stipitum & lapidum, quæ jecerant laborantes Achivi;
 30 Planaque fecit juxta rapidum Hellepontum:
 Rursusque litus magnum arenis cooperuit,
 Muro abolito: fluvius autem vertit, ut redirent
 In suum quisque alveum, quâ antè demittebant pulchrè-fluentem aquam.
 Sic sanè erant in posterum Neptunus & Apollo
 35 Facturi: tum verò circa pugna clamorque exarsit
 Murum benè-structum; sonitumque reddebant compages turrium
 Percussæ: Argivi verò Jovis flagello domiti,
 Naves ad cavas conclusi tenebantur,

jus vocis ratio est, ac suprà vocis περιπαῶν,
 ζ', 62; & λ', 792. Sed & ad pluviae vim
 subitanæ depingendam faciunt pedes hoc
 in versu dactylici omnes, isteque in primis
 tribrachys Συνεχίς. Vide suprà ad γ', 357;
 de isto, Διὰ μὲν ἀσπίδος ἦλθε———.

Ver. 27. Αὐτὸς δ' Ἐννοσίγαιος ἔχων χεῖρας—
 σι τεύχουσιν
 Ἠγεῖτ'· ἐκ δ' ἄρα πάντα θεμελίαι κύμασι
 πέμπε.]

Phurcatius, de naturâ Decorum, cap. 23, ci-
 tat; — ἐκ δ' ἄρα πάντα θεμελίαι δῆκε
 δίδουσι.

Neptunus muros, magnoque emota tri-
 denti

Fundamenta quatit, totamque a sedibus
 urbem

Eruit. ————— *Æn.* II, 610.

Ver. 31. ————— ἠϊόνα μέγαλιν.] Quâ

ratione, ἠϊόνα, hic ultimam producat; vide
 suprà ad α', 51.

Ver. 33. ————— ἱέν.] Vel ἱέν, quod est
 ἐνεμπον· vel ἱέν, quod est ἐπορεύετο. No-
 tante *Enstathio*.

Ver. 35. ————— τότε δ' ἀμφὶ μάχῃ ἐνο-
 πῇ τε δεδῆκε Τείχος εὐδμήτον.] Si δεδῆκε dix-
 isset, iam non constitisset Temporum ratio.
 Vide suprà ad γ', 37.

Interea Rutii portis circum omnibus
 instant

Sternere cæde viros, & mœnia cingere
 flammis. *Æn.* X, 118.

Ver. 36. ————— κανάχιζε δὲ ὄρεα πυρ-
 γῶν

Βαλλόμεν'.] De voce κανάχιζε, vide su-
 præ ad δ', 455. De constructione, *Ensta-*
thius; Ἀμφιβολίας (inquit) ἐστὶ σχῆμα· οὐκ
 γὰρ, ὥς ἡ κανάχιζε τὰ πολεμικὰ δῖρατα κα-
 τὰ πυργῶν βαλλόμενα, ἢ ὅτι τὰ ἐν τοῖς πυρ-
 γοῖς ἔβλα κανάχιζεν ἐν τῷ βάλ्लεσθαι. Ac
 priorem quidem constructionem præfert *Do-*
mina Dacier. Mihi e contrario nulla hic
 videtur, ne quidem ἀμφιβολία. Nam ut
 δῖρατα πυργῶν βαλλόμενα id videlicet sig-
 nificet, quod est *Enstathio* δῖρατα κατὰ πυρ-
 γῶν βαλλόμενα, nec satis Græcè quidem dic-
 tum crediderim: Multò minùs *Homericam*
 sapit perspicuitatem. At πυργῶν βαλλόμενος
 κανάχιζειν, usitatissimum est;

————— δούπος ἐράρει
 Πύργων βαλλόμενων ————— *ι*, 509.

Πύλην βαλλόμενιν καναχὴν ἔχε. ————— *π*, 105.

Et in hoc ipso libro,

————— κίμπαι χαλκίς ἐπὶ σήθεσσι φασίης

Ἀπὸν βαλλόμενων ————— *ver.* 151. Et,

Τόσος γὰρ κλύπος ἦεν, —————

Βαλλόμενων σάκειαν τε καὶ ἰπποκόμενων τρυ-

φαλειῶν,

Καὶ πυλῶν ————— *ver.* 331.

Ver. 38, ————— ἐελμένοι] *Al.* ἐερμένοι,

γῆρ,

- Ἐκτορα δειδιότες, κρατερὸν μῆσσε φόβοιο.
 40 Αὐτὰρ ὃγ', ὡς τὸ πρόθεν, ἐμάρνατο ἴσος ἄλλη.
 Ὡς δ' ὅταν ἐν τε κυέεσι καὶ ἀνδράσι θηρῶσι,
 Κάπερος, ἢ ἑλέων σρέφε', ὅθενει βλεμεαίνων,
 Οἱ δέ τε πυργηδὸν σφέας αὐτὰς ἀρτιώαντες,
 Ἀνίοι ἴσαν', καὶ ἀκονίζουσι θαρμείας
 45 Αἰχμὰς ἐκ χειρῶν· τῇ δ' ἔποτε κυδάλιμον κῆρ
 Ταρβέει, ἔδὲ φοβεῖ· ἀγλωρίῃ δέ μιν ἔκλα·
 Ταρφέα τε σρέφε', σίχας ἀνδρῶν πειρητίζων.
 Ὅππῃ τ' ἰθύσει, τῇ τ' εἴκῃσι σίχες ἀνδρῶν.
 Ὡς Ἐκτωρ ἀν' ὀμιλον ἰὼν εἰλίσσεθ', ἐταίρους
 50 Τάφρον ἐποδρωίων Διόβανέμεν· ἔδὲ οἱ ἴπποι
 Τόλμων ὠκύποδες· μάλα ᾗ χρεμέτιζον ἐπ' ἄκρῳ
 Χεῖλει ἐφεσάότες· ἀπὸ γὰρ δειδίαστο τάφρος
 Εὐρεῖ, ἔτ' ἄρ' ὑπερθορέειν χερδὸν, ἔτε περῆσαι
 Ῥηϊδίῃ· κρημνοὶ γὰρ ἐπηρεφείες περὶ πᾶσαν
 55 Ἔσασαν ἀμφοτέρωθεν· ὑπερθεν ᾗ σκολόπεσσιν

Hecstorem timentes, violentum-artificem-fugandi hostes:

- 40 Quippe ille, sicut antea, pugnabat par turbini.
 Ut verò quando interque canes & viros venatores,
 Aper, sive leo versatur, præ robore truces-oculos-volvens;
 Illi verò quadratis-agminibus quum se-ipsos instruxerunt,
 Adversî stant, & jaculantur crebra
 45 Spicula de manibus; ejus autem nunquam generosum cor
 Pavet, neque fugam-capeffit: fortitudo verò ipsum occidit:
 Crebròque se convertit, ordines virorum tentans;
 Quaque fecerit impetum, ibi cedunt ordines virorum:
 Sic Hector turbam obiens se morabat, socios
 50 Fossam adhortans transcendere: neque tamen ei equi
 Audebant, pedibus-veloces: valde autem hipniebant in summo
 Labro stantes: absterrebat enim fossa
 Lata; neque transilire in promptu erat, neque transitu
 Erat facilis: Præcipitia enim declivia circa totam
 55 Stabant utrinque: desuper autem vallis

Ver. 41. Ὡς δ' ὅταν]

Ut fera, quæ densâ venantium septa co-

ronâ

Contra tela furit, seseque haud nescia
 morti

Injicit, & saltu supra venabula fertur:
 Haud aliter juvenis medios moriturus in
 hostes

Irruit; &, qua tela vidit densissima, ten-

dit. *Æn. IX, 551.*

Ver. 43. ——— σφείας αὐτὰς.] Pronun-

tiabatur σφᾶς. Nam σφείας ultimam pro-

ducit.

Ver. 44. Ἀνίοι] *Al. Ἀνίων.*

Ver. 48. Ὅππῃ τ' ἰθύσει.] *Al. ἰθύει.*

Barnesius legendum contendit, ἰθύση. Sed

nihil opus.

Ver. 49. ——— εἰλίσσεθ'.] *Al. εἰλίσανθ'.*

Vide suprâ ad ζ, 45.

Ver. 50. ——— ἵπποτρίνων διαβαινέμεν.]

Vide suprâ ad β', 451.

Ver. 52. Χεῖλει ἐφεσάότες ἀπὸ] *Al. Χεί-*
λει ἐσάότες. Cæterum quâ ratione, ἐφεσά-
 οτες, hîc ultimam producat; vide ad α', 51.

Ver. 53. ——— περῆσαι] Vide suprâ ad
 α', 67.

Ver. 54. ——— ἐπηρεφείες.] *Barnesius,*
 ἐπὶρρῆφείες, vel ἐπὶρρῆπείες.

Ver. 55. Ἔσασαν] Videntur mihi nodum
 in scirpo quærere, qui vocem hanc ex ἐσῆ-
 κισαν nescio quâ analogiâ contractum vo-
 lunt. Reverà, quâ analogiâ factum est ex
 τίθημι, ἔδισαν ex δίδωμι, ἔδισαν eadem
 fit ex ἔσημι, ἔσασαν.

G g 4

Ver

- Ὀξέσιν ἡρήρει, τὰς ἔσασαν ἦες Ἀχαιῶν
 Πυκνὰς ἢ μεγάλας, δῆτων ἀνδρῶν ἀλεωρῶ.
 Ἐνθ' ἔ' κεν ρέα ἵππος εὐτροχὸν ἄρμα τιταίνων
 Ἐσβαίη, περὶ δ' ἢ μλυνέον, εἰ τελέσει.
 60 Δὴ τότε Πελυδάμας θρασυῶ Ἐκτορ εἶπε πορφύρεος
 Ἐκτορ τ', ἢ δ' ἄλλοι Τρώων ἀγοί, ἢ δ' Ὀπικέων.
 Ἀφραδέως Διὶ τὰφρον ἐλαύνοντι ὠκίας ἵππους
 Ἡ δ' ἢ μάλ' ἀργαλήη περθεῖαν σκόλοπες γὰρ ἐν αὐτῇ
 Ὀξέες ἔσασιν, περὶ δ' αὐτὰς τεῖχος Ἀχαιῶν.
 65 Ἐνθ' ἔ' πως ἐσὶν καταβήμηναι, ἔδ' ἢ μάχεσθαι
 Ἰσπαῶσι· σείνος γὰρ, ὅθι τρώσεσθαι οἶω.
 Εἰ μὲν γὰρ δὴ πάλιν κακὰ φρονέων ἀλαπάξει
 Ζεὺς ὑψιβρεμέτης, Τρώεσσι δ' ἢ βέλετ' ἀρήγειν,
 Ἡ τ' ἂν ἐγὼγ' ἐθέλοιμι ἢ αὐτίκα τῷτο γνέσθαι,
 70 Νωνύμης ἀπολέσθαι ἀπ' Ἀργεὺς ἐνθάδ' Ἀχαιῶν.
 Εἰ δέ χ' ὑποσφύσῃσι, παλινώξῃσι δ' ἢ γνῇ
 Ἐκ νηῶν, ἢ τὰφρῳ ἐμπλήξωμεν ὀρυκτῇ,
 Οὐκέτ' ἐπεὶ οἶω ἔδ' ἄγγελον ἀπονέεσθαι
 Ἀφορρὸν περὶ ἄστυ, ἐλιχθέντων ὑπ' Ἀχαιῶν.
 75 Ἀλλ' ἄγεθ', ὥς ἂν ἐγὼν εἶπω, πειθόμεθα πάντες.

Acutis munita erat, quos defixerant filii Achivorum
 Denfos & magnos, adversus hostes munimentum.
 Illuc non fane facile equus volubilem currum trahens
 Intrâsset; pedites verò animo-incitato-cupiebant, si perficere possent.

- 60 Tum verò Polydamas audaci Hectori dixit astans;
 “ Hectorque, & alii Trojanorum duces, atque sociorum;
 “ Temerè per fossam impellimus veloces equos:
 “ Ea quippe admodum difficilis transitu: valli enim in illâ
 “ Acuti stant, & ad ipsos murus Achivorum:
 65 “ Illuc nullo modo licet descendere, neque pugnare,
 “ Equitibus: Angustia enim sunt, ubi eos fauciatum iri puto.
 “ Quod si jam omnino animo-inimico Græcos perdit
 “ Jupiter altitonans, Trojanisque vult auxiliari;
 “ Sanè equidem ego vellem vel statim hoc effectum,
 70 “ Inglorios perire procul-ab Argis hîc Achivos:
 “ Sin verò conversi fuerint, & repulerint nos
 “ A navibus, & fossæ impegerimus profundæ;
 “ Non deinceps puto ne nuntium quidem reversurum
 “ Retrò ad urbem, elapsum, iterum-ad-pugnam-conversis ab Achivis.
 75 “ Verùm agite, sicut ego dixero, obsequamur omnes:

Ver. 58. ———— εὐτροχόν] Al. εὐζών.

Ver. 61. Ἐκτορ τ'] Al. Ἐκτορ τ'.

Ver. 64. ———— περὶ.] Al. περὶ. Quod idem est.

Ver. 66. ———— τρώσεσθαι.] Turpissimè hîc versio Barneſiana; “ fauciatos iri.” Ac si, iri, esset videlicet ex verbo, sum.

Ver. 67. Εἰ μὲν γάρ.] Refertur istud γάρ, non ad id quod proximè præcessit, sed ad id quod elegantius reticetur: Nec me, quaſo,

mihi forte animosum existimes; NAM

“ si” &c. Vide suprâ ad é, 22.

Ver. 68. ———— βέλετ' ἀρήγειν.] Al. βέλετο νίκην. Minus rectè. Multò enim hîc præstat βέλεται, quàm βέλετο.

Ver. 70. Νωνύμης ἀπολέσθαι.] Nullâ ex analogiâ produci potest istud v. Urrûmne verò νωνύμης, quomodo nonnulli ediderunt, an νωνύμης, æquè ac νανύμης, pronuntiârint Iones, non liquet.

Ver. 73. ———— ἀπονέεσθαι.] Vide suprâ ad á, 398.

- Ἰωπας μὲν θερσάποντες ἐρυκόντων ὅππῃ τάφρῳ,
 Αὐτοὶ δὲ περὶ τούχῃσι, θωρηχθέντες,
 Ἐκτορε πάντες ἐπώμεθ' ἀολλέες· αὐτὰρ Ἀχαιοὶ
 Οὐ μνέουσ', εἰ δὴ σφιν ὀλέθρου πέριτ' ἐφῆπτο].
- 80 Ὡς φάτο Πηλεδάμας· ἄδε δ' Ἐκτορ μῦθος ἀπήμων·
 Αὐτίκα δ' ἐξ ὀχέων σὺν τούχεσιν ἄλτο χαμαῖζε.
 Οὐδὲ μὲν ἄλλοι Τρῶες ἐφ' ἰωπῶν ἠγερέθοντο,
 Ἀλλ' ἀποβάντες ὄρεσαν, ἐπεὶ ἶδον Ἐκτορα δῖον.
 Ἡνιόχῳ μὲν ἔπειτα ἑὼ ἐπέτελλεν ἕκαστος,
- 85 Ἰωπας εὖ καὶ κόσμον ἐρυκέμεν αὐτὸς ὅππῃ τάφρῳ·
 Οἱ δὲ Δαρδάνεις, σφείας αὐτὰς ἀρτιώαντες,
 Πένταχα κοσμηθέντες, αἶμ' ἠγεμόνεσσιν ἔποντο.
 Οἱ μὲν αἶμ' Ἐκτορ ἴσαν καὶ ἀμύμονι Πηλεδάμαντι,
 Οἱ πλεῖστοι καὶ ἀριστοὶ ἔσαν, μέμασαν δὲ μάλιτα
- 90 Τεῖχος ῥιζάμενοι κοίλῃς ὅππῃ νηυσὶ μάχεσθαι·
 Καὶ σφιν Κεβελόνης τρίτος εἶπετο· πὰρ δ' αἶψ' ὄχεσθιν
 Ἄλλον, Κεβελόναο χειρείονα, κάλλιπεν Ἐκτορ.
 Τῶν δ' ἐτέρων Πάρις ἦρχε, καὶ Ἀλκάθοος, καὶ Ἀγνώωρ.
 Τῶν δὲ τριῶν ἔλεντο, καὶ Διήφοβος θεοειδής,
- 95 Ὡς δὲ δύο Περιάμοιο, τρίτος δ' ἰὼν Ἀσιος ἦρως,
 Ἀσιος Ὑρτακίδης, ὃν Ἀεΐσβηθεν φέρον ἰώποι

“ Equos quidem famuli contineant prope fossam,

“ Ipsi verò, pedibus, armis induti,

“ Hectorem omnes sequamur conferti : at Achivi

“ Non sustinebunt, siquidem ipsis exitii fines impendent.

80 Sic dixit Polydamas; placebatque Hectori consilium tutum :

Statim itaque de curribus cum armis desiliit in terram.

Ac ne ceteri quidem Trojani in equis convenerunt ;

Sed desilierunt cum impetu, ut viderunt Hectorem nobilem.

Aurigæ quidem deinde suo præcepit quisque,

85 Ut equos benè ex ordine coercerent illic ad fossam :

Ipsi verò in-ordines-digesti, se ipsos instruantes,

In-quinque-agmina distributi, simul duces sequebantur.

Alii quidem cum Hector eiverunt & eximio Polydamante,

Qui plurimi & fortissimi erant, cupiebantque maximè

90 Muro rupto cavas ad naves pugnare :

Et ipsos Cebriones tertius sequebatur ; apud currus autem

Alium, Cebrione deteriore, reliquit Hector.

Aliis verò Pâris præfuit, & Alcathous, & Agenor.

Tertiis autem Helenus & Deïphobus divinâ-formâ-præditus,

95 Filii duo Priami ; tertiûsque erat Asius heros,

Asius Hyrtacides, quem ab-Arisbâ vexerant equi

Ver. 77. ———— σὺν τεύχεσι, θωρηχθέν-
 τες.] Refertur istud, σὺν τεύχεσι, non ad
 θωρηχθέντες, sed ad ἐπώμεθα. Vide supra ad
 S, 530; & ad λ', 49.

Ver. 80. ———— ἀπήμων.] Al. ἀμύμων.

Ver. 81. ———— σὺν τεύχεσιν ἄλτο χα-
 μαῖζε.] Vide supra ad γ', 29.

Ver. 82. ———— ἠγερέθοντο.] Al. ἠερί-

θοντο. Sed ista vox non est, eo significatu,
 Homérica.

Ver. 86. ———— σφείας αὐτὰς.] Pronun-
 tiabatur σφᾶς. Nam σφείας ultimam pro-
 ducit.

Ver. 90. Τεῖχος ῥιζάμενοι κοίλῃς ἐπὶ νηυσὶ
 μάχεσθαι.] Al. Τεῖχος τε ῥιζαίν, καὶ ἐνι τρη-
 σιν πυρὶ νῆας. Nempe ex ver. 198 infra.

Ver.

- Αἰθωνες, μεγάλοι, ποταμῷ ἀπὸ Σελλήεντος.
 Τῶν δὲ τελεάρετων ἦρχεν εὖς πάσις Ἀρχίσαιος
 Αἰνείας· ἅμα τῷ γε δύνω Ἀντιώροσος ἦε,
 100 Ἀρχιλόχος τ', Ἀκάμας τε, μάχης εὖ εἰδότε πάσης.
 Σαρπηδὼν δ' ἠγήσατ' ἀγακλειτῶν Ὀπικέων,
 Πρὸς δ' ἔλετο Γλαῦκον, καὶ Ἀρήιον Ἀσεροπαῖον·
 Οἱ γὰρ οἱ εἴσαντο Διὰ κελδὸν εἶναι ἄριστοι
 Τῶν ἄλλων μετὰ γ' αὐτόν· ὁ δ' ἔπρεπε καὶ Διὶ πάντων.
 105 Οἱ δ' ἐπεὶ ἀλλήλους ἄεθρον τυκλῆσι βόεαςι,
 Βάν ῥ' ἰδυῖς Δαναῶν λεληημένοι, ἔδε τ' ἔφαντο
 Σχήσεσθ', ἄλλ' ἐν νηυσὶ μελαίνῃσι πεσέεσθαι.
 Ἐνθ' ἄλλοι Τρῶες, τηλέκλητοί τ' Ὀπικεοί,
 Βυλῇ Πηλεδάμαντος ἀμωμήτοιο πίθοντο·
 110 Ἀλλ' ἔχ' Ἑρτακίδης ἔθελ' Ἀσῖος, ὄρχαμος ἀνδρῶν,
 Αὔθι λιπεῖν ἵππους τε καὶ ἡνίοχον θεράποντα,
 Ἀλλὰ σὺν αὐτοῖσιν πέλασεν νήεσσι Διοῆσι,
 Νήπιος, ἔδ' ἄρ' ἐμελλε κακὰς ὑπὸ κῆρας ἀλύξας,
 Ἴπποισιν καὶ ὄχεσφιν ἀγαλλόμενος παρὰ νηῶν
 115 Ἀψ' ὑπνοσῆσιν προτὶ Ἴλιον ἠνεμόεσσαν·
 Πρόθεν γὰρ μιν μοῖρα δυσώνυμος ἀμφεκάλυψεν
 Ἐλχεῖ Ἰδομενῆος ἀγῶν Δόικαλίδας.

Rutili, magni, fluvio a Sellēente.

At quartorum ductor erat strenuus filius Anchisæ

Æneas: cumque eo duo Antenoris filii,

- 100 Archilochusque Acamasque, pugnae periti omnigenæ.

Sarpedon verò dux-erat inclytorum sociorum;

Assumpsi quoque, Glaucum & Mavortium Asteropæum:

Hi enim ei visi sunt eximie esse fortissimi

Cæterorum, post se ipsum scilicet; ipse verò antecellebat etiam omnes.

- 105 Hi igitur, postquam se firmè-aprassent affabrè-factis boum-tergoribus,

Iverunt rectà in Danaos animosi, neque ampliùs putabant

Sustenturos, sed in navibus nigris casuros.

Tum cæteri Trojani, & longè-vocati focii,

Consilio Polydamantis inculpati paruerunt:

- 110 At non Hyrtacides voluit Asius princeps virorum

Illic relinquere equos & aurigam famulum;

Sed unà-cum ipsis accedebat ad naves veloces,

Demens; neque enim erat, malo fato evitato,

Equis & curribus exultans a navibus

- 115 Retro reversurus ad Ilium ventosam:

Priùs enim eum fatum infustum circumtexit,

Ex hastà Idomenei præclari Deucalionidæ.

Ver. 100. Ἀρχίλοχος] Ita edidit *Barne-*
fins, ex β', 823. *Al.* Ἀρχέλοχος.

Ver. 103. Οἱ γὰρ οἱ εἴσαντο] Quà ratione,
 γὰρ, hîc producatur, etiam extra cæsuram;
 vide suprâ ad α', 51.

Ibid. ——— διακρίδεν.] Vide suprâ ad
 α', 309.

Ver. 106. ——— ἔδε τ'] *Al.* ἔδ' ἔτ'.

Sicuti infrâ, ver. 125, ἔφαντο γὰρ ἐκέτ' Ἀ-
 χαιεὺς Σχήσεσθ'.

Ver. 112. ——— πέλασεν] Vide suprâ
 ad α', 140.

Ver. 117. Ἐλχεῖ Ἰδομενῆος.] Infrâ ν', 387.
 Cæterum, ἔλχεῖ, numerosius hîc scribitur,
 quàm ἔλχεῖ ut rectè notavit *Barnefins*.

- Εἶσατο γὰρ νηῶν ἐπὶ ἀρίστερά, τῇ περ Ἀχαιοί
 Ἐκ πεδὶς νίασόντο σὺν ἰσποισιν ἢ ὄχεσφι.
 120 Τῇ ῥ' ἵππους τε καὶ ἄρμα διήλασεν, εἰδὲ πύλῃσιν
 Εὖρ' ὀπικεκλιμένους σανίδας καὶ μακρὸν ὀχλῆα.
 Ἀλλ' ἀναπεπλάμενους ἔχον ἄνδρες, εἴ τιν' ἐταίρων
 Ἐκ πολέμου φεύγοντα σώσειαν μὲν νῆας.
 Τῇ ῥ' ἰδυὺς φρονέων ἴσπας ἔχε· τοὶ δ' αἶμ' ἔποντο
 125 Ὀξέα κεκλήγοντες· ἐφάντο γὰρ ἐκείτ' Ἀχαιῶς
 Σχήσεσθ', ἀλλ' ἐν νηυσὶ μελαίνῃσιν πεσέεσθαι,
 Νήπιοι· ἐν γὰρ πύλῃσι δὴ ἄνδρας εὖρον ἀρίστους,
 Υἱᾶς ὑπερθύμους Λαπιθάων αἰχμητῶν,
 Τὸν μὲν, Πειριθόω ἦα, κρατερὸν Πολυποίτῳ,
 130 Τὸν γὰρ, Λεοντῆα, βροτολοιγῶ ἴσον Ἀρηϊ.
 Τῷ μὲν ἄρα περπαροῖθε πυλάων ὑψηλῶν

Irruit enim navium ad sinistram-partem, qua Achivi

Ex campo redibant cum equis & curribus:

- 120 Hac equosque & currum egit, neque in portis

Invenit occlusas januas, & longum vectem *oppressulatum*:

Sed apertas tenebant viri, si quem sociorum

E bello fugientem saluum-reciperent ad naves.

Hac utique rectà animo-elato equos dirigebat; & *sui* simul sequebantur

- 125 Acutum clamantes: Putabant enim non amplius Achivos

Sustenturos esse, sed in navibus nigris cauros;

Dementes: in portis quippe duos viros invenerunt fortissimos,

Filios animosos Lapitharum bellicosorum;

Alterum quidem, Pirithoi filium strenuum Polypættem,

- 130 Alterum verò, Leonteum, hominum-perniciem parem Marti:

Hi scilicet ante portas altas

Ver. 120 & 124. Τῇ ῥ' ἵππους, &c., Τῇ ῥ' ἰδυέ.] *Hæc utique.* Non enim vacat istud *ita*, sed sententiam cum præcedente, τῇ περ, connectit.

Ver. 121. ——— ἐπικεκλιμένους.] Vide supra ad α', 309 & 314.

Ver. 122. ——— εἴ τιν' ἐταίρων Ἐκ πολέμου φεύγοντα σώσειαν.]

Qui cursu portas primi irrupere patentes, Hos inimica super mixto premit agmine turba.

————— Pars claudere portas,

Nec focis aperire viam; ———

————— oriturque miserrima cædes

Defendentum armis aditus, inque arma ruentum. *Æn.* XI, 879.

Irrumpunt, aditus Rutuli ut videre patentes. *Æn.* IX, 683.

Ver. 125. ——— κεκλήγοντες.] Vide supra ad β', 314; & ad γ', 31.

Ver. 127—132. ——— ἐν δὲ πύλῃσι δὴ ἄνδρας, ——— ὡς ὅτε τε δρῦες.]

Pandarus & Bitias ———

Portam, quæ ducis imperio est commissa, recludunt

Freti armis; ultroque invitant mœnibus hostem.

Ipsi intus dextrâ ac lævâ pro turribus astant, Armati ferro, & cristis capita alta corusci. Quales aëriæ, liquentia flumina circum, Sive Padi ripis, Athesim seu propter amœ-

num, Confurgunt geminæ quercus, intonsaque cælo

Attollunt capita, & sublimi vertice nudent. *Æn.* IX, 675.

Quo de loco, ita *Macrobius*: "Græci milites *Polypættes* & *Leonteus* stant pro portis, & immobiles *Asium* advenientem hostem velut fixæ arbores opperiantur. Hac tenus est Græca descriptio. Verùm Virgiliana, *Bitian* & *Pandarus* portam ultrò recludere facit, oblaturus hosti quod per vota quærebat, ut compos castrorum fieret, per hoc futurus in hostium potestate. Et geminos herôas modò turres vocat, modò describit luce cristarum coruscas. Nec arborum, ut ille, similitudinem prætermisit; sed uberius eam pulchriusque descripsit." *Lib.* V, cap. II.

Ver. 131. Τῷ μὲν ἄρα.] Vocabuli, ἄρα, ea ferè hic vis est, ac si Latine scribas: "Hi quidem, ut dictum est," &c.

Ver.

- Ἔσασαν, ὡς ὅτε τε δρύες ἔρῃσιν ὑψικάρλωι,
 Αἴτ' ἀνεμον μίμνῃσι ἢ ὑετὸν ἤματα πάντα,
 ῥίζῃσιν μεγάλῃσι διλυεκέας ἀραρῆαι.
 135 Ὡς ἄρα τῷ χείρεσσιν πεποιθότες, ἠδὲ βίῃφι,
 Μίμνον ἐπερχόμενον μέγαν Ἀσιον, ἔδ' ἐφέβοιο.
 Οἱ δ' ἰδυὺς πρὸς τεῖχ' εὐδμητον, βόας αὔας
 Ὑψὸς ἀναχόμενοι, ἔκιον μέγῳ ἀλαλητῷ,
 Ἀσιον ἀμφὶ ἀνακτα, ἢ Ἰαμῦνόν, ἢ Ὀρέσιον,
 140 Ἀσιάδην τ' Ἀκάμαντα, Θῶνά τε, Οἰνόμαόν τε.
 Οἱ δ' ἦτοι εἰως μὲν εὐκνήμιδας Ἀχαιῆς
 Ὀρνυον, ἔνδον ἐόντες, ἀμυνέσθ' περὶ νηῶν.
 Αὐτὰρ ἐπειδὴ τεῖχ' ἐπεστυμένους ἐνόησαν
 Τρῶας, ἀτὰρ Δαναῶν γένετο ἰαχὴ τε φόβ' τε,
 145 Ἐκ τ' αὖτε αἰζάνῃ, πυλάων πρόθε μαχέσθ' ἰω,
 Ἀγροτέροισι σύεσσιν εἰκότε, τῷ τ' ἐν ὄρεσσιν
 Ἀνδρῶν ἠδὲ κνωῶν δέχα' κολοσσυρτὸν ἰόντα,
 Δορυμῶ τ' αἰάσοντι περὶ σφίσιν ἄλυστον ὕλῃ,
 Πρυμνίῳ ἐκλάμνοντι, ἰππαὶ δὲ τε κόμπ' ὀδόντων
 150 Γίγνεται, εἰσέκε τίς τε βαλὼν ἐν θυμὸν ἑλνῇ.

Strabant, ut quando quercus in montibus proceræ,
 Quæ quidem ventum sustinent & pluviam dies omnes,
 Radicibus magnis latè-porrectis hærentes:

- 135 Sic utique hi manibus freti atque viribus,
 Manebant advenientem magnum Asium, neque fugiebant.
 Illi verò rectà ad murum benè-structum, tergora-boum arida
 In altum elevantes, ibant magno cum fremitu,
 Asium circa regem, & Iamenum, & Orestem,
 140 Asiademque Acamanta, Thoonaque, Oenomaumque.
 Atque hi [Polyrates & Leontens] adhuc quidem benè-ocreatos Achivos
 Hortabantur, intus existentes, pugnare pro navibus:
 Sed postquam in murum ruentes animadverterunt
 Trojanos, Danaorumque ortus est clamorque fugaque;
 145 Tum tandem hi duo erumpentes, portas ante pugnabant,
 Agrestibus apris similes, qui in montibus
 Virorum atque canum excipiunt tumultum advenientem,
 Obliquoque impetu-ruentes, circa se frangunt sylvam,
 Ad radices usque excidentes, subitusque stridor dentium
 150 Oritur, donec aliquis jaculatus vitam eis eripuerit:

Ver. 132. Ἔσασαν.] Vide suprâ ad ver. 55.

Ver. 141. ——— εὐκνήμιδας Ἀχαιῆς,

—— ἐνδον ἐόντες.] Al. εὐκνήμιδες Ἀχαιοί,
 —— ἐνδον ἐόντας. Minus rectè. Opposita
 enim sunt, ἐνδον ἐόντες, &, ἐκ δὲ αἰζάνῃ.

Ver. 142. Ὀρνυον.] Barnesius emendavit,
 Ὀρνυον. Sed nihil opus.

Ver. 144. ——— γένετο ἰαχὴ τε φόβος
 τε.] De harum vocum profodiâ, vide suprâ
 ad γ', 456.

It clamor totis per propugnacula muris.

Æn. IX, 664.

Ver. 145. Ἐκ δὲ τῷ αἰζάνῃ.] Suprà, ver.
 127. Caterùm quod hic annotat Barnesius,

finis, τὸ "Δὲ" παρέλκει, absurdum est. Eam
 enim vim habet, ac quod aiunt Latini, *tum*
 verò &c. Vide suprâ ad γ', 57.

Ver. 146. ——— εἰκότε.] Ita edidit Barnesius,
 rectè. Sed & Enstathius, in Com-
 mentario, ita scripsit. Al. εἰκότες, malè.

Ver. 148. ——— ἀλυστον.] Sicut ex δι-
 δαμῖ, διδοτον ita ex ἀλυστον, ἀλυστον. Vide
 suprâ ad γ', 260. Neque in his ulla unquam
 est licentia.

Ibid. ——— ὕλην.] Vide suprâ ad γ', 151.

Ver. 150. Γίγνεται.] Al. γίνεταί. Quod
 perinde est. Nam γίνομαι primam producit.

Ver.

- Ὡς τῶν κόμπει χαλκὸς ὅππῃ σήθεσφι φαεινός,
 Ἀνὴρ βαλλομένων· μάλα γὰρ κρατερῶς ἐμάχοντο,
 Λαοῖσιν καθύπερθε πεποιθότες, ἡδὲ βίηφιν.
 Οἱ δ' ἄρα χερμαδίοισιν εὐδμήτων ἀπὸ πύργων
 155 Βάλλον, ἀμυνόμενοι σφῶν τ' αὐτῶν, ἢ κλισιάων,
 Νηῶν τ' ἀκυπόρων· νιφάδες δ' ὡς πίπτον ἔραζε,
 Ἄς τ' ἄνεμος ζαῆς, νέφεα σκιοένια δονήσας,
 Ταρφείας κατέχθεν ὅππῃ χθονὶ παλαιοτέρῃ.
 Ὡς τῶν ἐκ χειρῶν βέλε' ἔρρεον, ἡμὲν Ἀχαιῶν,
 160 Ἡδὲ ἢ ἐκ Τρώων· κόρυθες δ' ἀμφ' αὖτον αὐτόν,
 Βαλλόμεναι μυλάκεσσι, ἢ ἀσπίδες ὀμφαλόεσσαι.
 Δή ῥα τότε ὤμωξεν τε ἢ ὠ πεπλήγετο μηρῷ
 Ἄσιϑ' Ὑρτακίδης, ἢ ἀλαστήσας ἐπ' ὧν ἡῦδα·

Sic horum resonabat æs in pectoribus lucidum,
 Hinc illinc percussorum: valdè enim fortiter præliabantur,
 Copiis supernè freti, atque propriis viribus.
 Illi quippe faxis-missilibus, benè-ædificatis à turribus
 155 Jaculabantur, propugnantes sibique ipsis & tentoriis,
 Navibusque velocibus: Nives autem ut cadunt in terram,
 Quas ventus vehementer-flans, nubes opacas agitans,
 Crebras e-sublimi-effundit in terram almam:
 Sic horum e manibus tela fluebant, tam Achivorum,
 160 Quàm etiam ex Trojanorum: galeæ autem circum raucum sonabant
 Percussæ ingentibus-faxis & clypei umbonibus-muniti.
 Tum verò ingemuitque & sua percussit femora
 Asius Hyrtacides, & indignatus verbum dixit;

Ver. 153. Λαοῖσιν καθύπερθε] *Al.* Λαοῖσι.
 Quod & ferri potest. Vide ad α', 51.

Ver. 154. ————— χερμαδίοισιν —————
 ἀπὸ πύργων]

Saxa quoque infestoolvebant pondere, si
 quâ

Possent testam aciem perrumpere. ———
Æn. IX, 512.

Ver. 156. ————— νιφάδες δ' ὡς πίπτον
 ἔραζε.] Utroque modo rectè se habebit con-
 struatio: sive scribatur, νιφάδες δ' ὡς, πίπτον
 ἔραζε· ut πίπτον scilicet referatur ad χερμα-
 δία: Sive scribatur, νιφάδες δ' ὡς πίπτον ἔρα-
 ζε· ut referatur πίπτον ad νιφάδες. Tam
 enim cohærent tempora, πίπτον & κατέ-
 χεν, quàm πίπτον & βάλλον.

Sternitur omne solum telis; ———
 ————— pugna aspera surgit:

Quantus ab occasu veniens pluvialibus
 hædis

Verberat imber humum; quàm multa
 grandine nimbi

In vada præcipitant, cùm Jupiter horridus
 Austris

Torquet aquosam hyemem, & cælo cava
 nubila rumpit. *Æn.* IX, 666.

Telaque conjiciunt, proturbant eminus
 hostem

Missilibus: —————

Ac velut, effusâ siquando grandine nimbi
 Præcipitant, —————

————— sic obrutus undique telis

Æneas. ————— X, 81.

————— Fundunt simul undique tela

Crebra, nivis ritu; cælumque obtexitur

umbrâ. *XI*, 610.

Ver. 159. ————— ἐκ χειρῶν βέλε' ἔρρεον.]

————— Telorum effundere contrâ

Omne genus Teucrî. ————— *Æn.* IX, 509.

Ver. 160. ————— κόρυθες δ' ἀμφ' αὖτον
 αὐτόν.]

————— Tum scuta cavæque

Dant sonitum flictu galeæ. —————

Æn. IX, 666.

————— Injectis sic undique telis

Obruitur: Strepit assiduo cava tempora

circum

Tinnitu galea, & faxis solida æra fatif-
 cunt. *Ibid.* 807.

Ver. 161. Βαλλόμεναι μυλάκεσσι.]

————— Telis premit, omniaque arma

Advocat, & ramis vastisque molaribus in-
 stat. *Æn.* VIII, 249.

Ver. 162. ————— ὤμωξεν τε, καὶ ὠ πεπλή-
 γετο μηρῷ.] De voce πεπλήγετο, vide suprâ

ad γ, 31; & ad β', 314.

————— gemens ————— palmis percussa la-

ceratos. *Æn.* VII, 501, 503.

3 *Ver.*

- Ζεῦ πάτερ, ἥ ρά νυ καὶ σὺ φιλοφροδῆς ἐτέτυξο
 165 Πάγχυ μάλ'· ἔ γ' ἔγωγ' ἐφάμην ἥρωας Ἀχαιοὺς
 Σχῆσειν ἡμέτερόν γε μένθ' καὶ χεῖρας ἀάπτειν·
 Οἱ δ', ὥς τε σφῆκες μέσου αἰόλοι, ἢ μέλισσαι,
 Οἰκία ποιήσουσι δόῳ ἐπὶ παμπαλοέσῃ,
 Οὐδ' ἀπολείπουσιν κοῖλον δόμον, ἀλλὰ μένοντες
 170 Ἄνδρας θρηνητῆρας, ἀμυῶντι περὶ τέκνων·
 Ὡς οἷγ' ἐκ ἐθέλῃσι πυλάων, καὶ δὴ ἐόντες,
 Χάοσαοι, πρὶν γ' ἢ κατακλῆμν', ἢ αἰῶναι.
 Ὡς ἔφατ', ἔδ' Διὸς παῖδε φρένα ταῦτ' ἀγορεύων·
 Ἐκτορε γὰρ οἱ θυμὸς ἐβέλετο κῦδ' ὀρέξαι.
 175 Ἄλλοι δ' ἀμφ' ἄλλῃσι μάχῃσι ἐμάχοντο πύλῃσιν·
 Ἀργαλέον δέ με ταῦτα, θεὸν ὥς, πάντ' ἀγορεύουσαι·
 Πάντῃ γ' περὶ τείχεσσι ὀρώρει θεσπιδάες πῦρ,
 Λαῖνον· Ἀργεῖοι δ', καὶ ἀχνύμενοί περ, ἀνάγκη
 Νηῶν ἡμυῶντο· θεοὶ δ' ἀκαχέιατο θυμῷ

- “ Jupiter pater, igitur jam & tu fallax factus es
 165 “ Omnino: Non enim ego putabam herōas Achivos
 “ Sustenturos nostrum robur & manus invictas:
 “ At illi ut vespræ in medio maculosæ, aut apes,
 “ Nidos faciunt viam ad asperam,
 “ Neque relinquunt concavam domum, sed manentes
 170 “ Viros venatores, pugnant pro natis:
 “ Sic illi nolunt a portis, tantum duo licet existentes,
 “ Recedere, antequam vel interficiantur, vel capiantur.
 Sic dixit, neque Jovis flexit mentem hæc dicens:
 Hectori enim ejus animus volebat hujus diei gloriam præbere.
 175 Alii interim circa alias pugnam pugnant portas:
 Difficile verò me hæc, deum tanquam, omnia proloqui;
 Undiquaque enim circa murum excitatus est immanè-ardens ignis,
 Lapideum: Argivi autem, mœsti licet, necessitate
 Pro navibus pugnant: dii verò tristes-erant animo

Ver. 164. — ἥ ρά νυ καὶ σὺ φιλοφρο-
 δῆς ἐτέτυξο.]

Fallax haud antè repertus
 Hoc uno responso animum delusit A-
 pollo. *Æn.* VI, 343.

Ver. 167. — αἰόλοι] Εὐκίνηται, ὡς
 καὶ ἀλλαχῇ εἰσι, “ Πόδας αἰόλον ἵππον.” *Schol.*
 Τὸ μέσον συνεχῶς κινούμενοι καὶ εἰκόμενοι. *Por-
 phyr. Quæst. Homeric.* 3. Vide suprâ ad β',
 816.

Ibid. — ἢ μέλισσαι.] Ita edidit
Barneſius; Rectè. Sed & *Eustathius*, in
Commentario, ita legit. *Al.* ἢ μέλισσαι.

Ver. 168. Οἰκία ποιήσονται.] *Al.* ποιήσων-
 ται.

Ver. 171. — καὶ δὴ ἐόντες.] Suprà,
 ver. 127, 145.

Ver. 172. — ἢ κατακλῆμν', ἢ αἰ-
 ῶναι.] Versio *Wetsteniana*: vel interficiant
 alios, vel ipsi capiantur. Minus rectè.

Ver. 174. — γάρ οἱ] Quâ ratione,
 γάρ, hic producatur; item θεόν, ver. 176;
 vide suprâ ad α', 51.

Ver. 177. — περὶ τείχεσσι ὀρώρει θε-
 σπιδάες πῦρ.] De voce, ὀρώρει, vide suprâ
 ad β', 810. Est autem θεσπιδάες πῦρ, hoc
 in loco, τὸ θεμόν τῆς μάχης. Quod præ-
 ferre videtur *Eustathius*, ut ignis reverà in-
 telligatur; minùs hic aptum est. *Virgilius*,
 in re diversâ, aptè;

— Undique clamor
 Tollitur; invadunt, & fossas aggere com-
 plent:

Ardentes tædas alii ad fastigia jactant.
Æn. IX, 566.

Ver. 178. — ἀχνύμενοι.] Vide suprâ
 ad γ', 260.

Ver. 179. — ἀκαχέιατο θυμῷ.] *Al.*
 ἀκαχέιατο, & θυμῷ.

- 180 Πάντες, ὅσοι Δαναοῖσι μάχης ὀπιτάρροθοι ἦσαν.
 Σὺν δ' ἔβαλον Λαπίθαι πόλεμον ἢ δηϊοτήτα.
 *Ενθ' αὖ Πειριθόος υἱός, κρατερός Πολυποίτης,
 Δεξιὴν βάλεν Δάμασον, κυνέης Διὰ χαλκοπαρήν·
 Οὐδ' ἄρα χαλκείῃ κόρυς ἔχεθεν· ἀλλὰ Διὰ πρὸ
 185 Αἰχμὴν χαλκείην ῥῆξ' ὅσέον· ἐκέφαλ' ὃ
 *Ενδον ἅπας πεπάλαντο· δάμασσε δέ μιν μεμαῶτα·
 Αὐτὰρ ἔπειτα Πύλωνα ἢ *Ορμηον ἐξενάειξεν.
 Υἱὸν δ' Ἀντιμάχοιο Λεοντίδης, ὃζ' Ἀρη^α,
 Ἰππομάχον βάλε δεξιῇ, καὶ ζώσῃσιν τυχίσας.
 190 Αὐτὶς δ' ἐκ κολεοῖο ἐρυσάμεν' ἔξιφ' ὄξύ,
 Ἀντιφάτιον μὲν πρῶτον, ἐπαίξας δὲ ὁμίλῃ,
 Πληγὴν αὐτοχρόνῳ· ὃ δ' ἄρ' ὑπὲρ ἔδει ἐρείσθην·
 Αὐτὰρ ἔπειτα Μένωνα, καὶ Ἰαμβρόν, καὶ Ὀρέστην,
 Πάντας ἐπασυτέρως πέλασε χθονὶ παρυβοτείρῃ.
 195 *Οφρ' οἱ τὸς ἐνάειζον ἀπ' ἐνθεα μαρμαίροντα,
 Τόφρ' οἱ Παρυδάμαντι καὶ Ἐκτορι κῆροι ἔποντο,
 Οἱ πλεῖστοι καὶ ἀειστοὶ ἔσαν, μέμασαν ὃ μάλισσιν
 Τείχος τε ῥῆξαι, καὶ ἐνιπρῆσαι πυρὶ νῆας·

- 180 Omnes, quotquot Danais in prælio favebant.
 Commiserunt autem Lapithæ pugnam & prælium :
 Tum utique Pirithoi filius, fortis Polypætes,
 Hastâ percussit Damafum per galeam æreis-munitam-malis :
 Neque ærea galea prohibuit ; sed penitus
 185 Cuspis ærea perrupit os ; cerebrumque
 Intus totum fœdatum est ; domuitque ipsum ardentem :
 Deinde verò Pylonem & Ormenum interfecit.
 Filium item Antimachi Leonteus, ramus Martis,
 Hippomachum percussit hastâ, ad balteum affecutus.
 190 Deinde autem ex vaginâ extracto ense acuto,
 Antiphatem quidem primum, impetu factò per turbam,
 Percussit cominus ; atque is supinus solo allisus est :
 Tum dein Menonem, & Iamenum, & Orestem,
 Omnes alios-super-alios admovit terræ almæ.
 195 Dum ii hos interfectos-spoliabant armis coruscis,
 Interea Polydamantem & Hectorem juvenes sequebantur,
 Qui plurimi & fortissimi erant, ardebantque maximè
 Murumque perrumpere, & incendere igne naves :

Ver. 181. ——— Λαπίθαι] Suprà, ver.

128.

Ver. 183. ——— κυνέης διὰ χαλκοπαρήν·
 ——— ἐκέφαλος δὲ]

——— telumque aurata ad tempora tor-

quet :
 Olli per galeam fixo stetit hasta cerebro.

Αἰ. XII, 536.

Ver. 185. Αἰχμὴν χαλκείην.] Αἰ. Αἰχμὴν
 αἰχμῇ. Id quod, propter χαλκείην in versu
 præcedente, non videtur prorsus contem-

nendum.
 Ver. 186. ——— μεμαῶτα.] Vide su-

per ad β', 818.

Ver. 188. Υἱὸν δ' Ἀντιμάχοιο Λεοντίδης

——— Ἰππομάχον.] Vulgò, υἱός. Sed rectè
 ex MSS & ex Eustathii commentario resti-

tuit Barnesius, υἱόν. Non enim Antimachi
 filius erat Λεοντίδης, sed Coronî. Suprà, β',

745.

Ver. 190. ——— ἐρυσάμενος] Ita edidit
 Barnesius ; rectè. Nam ἐρυσάμενος, quod ha-

bent Vulgati, secundam corripit.
 Ver. 194. ——— πέλασε] Vide suprà ad

α', 140.

Ver. 198. ——— ῥῆξαι καὶ ἐνιπρῆσαι.] Αἰ.
 ῥήξιν καὶ ἐνιπρῆσιν.

Ver.

- Οἱ ῥ' ἔτι μερμήριζον, ἐφεσάότες παρὰ τάφρῳ·
 200 "Ορνις γάρ σφιν ἐπῆλθε περησέμεναι μεμαῶσιν,
 Αἰετὸς ὑψιπέτης, ἐπ' ἀριστερὰ λαὸν ἔργων,
 Φοινήμεναι δρεκόνια φέρων ὀνύχεασι πέλωρον,
 Ζῶν, ἔτ' ἀπαίρονια· ἣ ἔπω λήθετο χάρις·
 Κόψε γὰρ αὐτὸν ἔχοντα καὶ σῆθ' αὖ, παρὰ δεξιῷ,
 205 Ἰδνωθεὶς ὀπίσω· ὁ δ' ἀπὸ ἔθεν ἦκε χαμαῖζε,
 Ἀλγῆσας ὀδυῦσι, μέσῳ δ' ἐνὶ κάββαλ' ὀμίλῳ·
 Αὐτὸς ᾗ κλάγξας πέτετο πνοιῆς· ἀνέμοιο.

Hi tamen adhuc anxie-deliberabant, stantes ad fossam :

- 200 Augurium enim ipsis supervenit transire cupientibus,
 Aquila altivolans, ad sinistram copias dividens,
 Cruentatum serpentem gestans unguibus immanem,
 Vivum, adhuc palpitantem; necdum is oblitus erat pugnae;
 Percussit enim ipsam tenentem ad pectus, prope collum,
 205 Contortus retro; Illa autem a se demisit in terram,
 Dolens angoribus, mediumque dejecit in agmen:
 Ipsaque clangens avolavit flatibus venti.

Ver. 200. "Ορνις γάρ σφιν ἐπῆλθε.]

Hic Jovis altisoni subito pinnata satelles
 Arboris et trunco, serpentis faucia morsu,
 ———transfigens unguibus anguem
 Semianimum, & varia graviter cervicem
 micantem.

Quem se intorquentem lanians———

Abjicit efflantem,———

Seque obitu a solis nitidos convertit in
 ortus. Cic. de Divinat. lib. I, §. 47.

Namque volans rubra fulvus Jovis ales in
 aethra,———

Cycnum excellentem pedibus rapit im-
 probus uncis.

———donec vi victus & ipso

Pondere defecit, praedamque ex unguibus
 ales

Projecit fluvio, penitusque in nubila fugit.

Aen. XII, 247.

Utque volans altè raptum cum fulva dra-
 conem

Fert aquila, implicuitque pedes, atque un-
 guibus haesit:

Saucius at serpens sinuosa volumina ver-
 sat,

Arrectisque horret squamis, & sibilat ore

Ardus insurgens; illa haud minus urget

obunco

Luçantem rostro, simul aethera verberat

alis.

Aen. XI, 751.

De quo posteriore loco Macrobius: "Vir-

gilius solam aquilae praedam refert, nec

"Homericae aquilae omen advertit; quae &

"sinistra veniens vincensum prohibebat

"accessum, & accepto a captivo serpente

"morsu praedam dolore dejecit; factoque

"tripudio solistimo, cum clamore dolorem

"testante praetervolat: His praetermissis,

"quae animam parabolae dabant, velut ex-
 "animum in Latinis versibus corpus re-
 "manit." Lib. V, cap. 13. Verum (ut
 rectè notavit Popius) non haec omnia vitio
 erant vertenda Virgilio; quia aliam ad rem
 adduxit hanc similitudinem Virgilius, ad a-
 liam Homerus.

Ibid. ———περησέμεναι.] Vide supra ad
 α', 67.

Ibid. ———μεμαῶσιν.] Vide ad β', 818.

Ver. 201. ———ἐπ' ἀριστερά.] Ζητήται
 πῶς ὁ Ζεὺς ἐπικρατεστέρας δέλων ποιῆται τὰς
 Τρώας, σημειῶν αὐτοῖς κωλυτικὸν ἀποπέμπει
 ———καὶ ῥητόν, ὅτι νίκην μὲν ἐξέλετο
 τοῖς Τρωσίν, ἐξελεῖν δὲ τὸ δῖος τῶν Ἑλλήνων.
 Schol. Ineptè admodum. Non enim victo-
 riam erant reportaturi Trojani, sed e mani-
 bus jamjam partam dimissuri, ver. 223,
 φε. Neque hoc signum omnino viderunt
 Graeci, sed aliud & diversum, ver. 254.

Ver. 204. ———παρὰ δεξιῷ.] Al. παρὰ
 δεξιῷ.

Ver. 205. ———ἀπὸ ἔθεν.] Quà ratione
 ἀπὸ, hic ultimam producat; item τε, ver.
 198; vide supra ad α', 51.

Ver. 206. ———ἐνὶ κάββαλ' ———
 πέτετο.] Plato in Ione citat, ἐγκάββαλ' ———
 πέτετο.

Ver. 207. Αὐτὸς δὲ κλάγξας πέτετο πνοιῆς
 ἀνέμοιο.] Καὶ αὐτοὶ τε δὴ κατασκευάζουσιν
 ποιῆται ———, πρὸς χρῆμα ὁρῶντες, οἰκίαν
 καὶ δηλωτικὰ τῶν ὑποκειμένων τὰ ὀνόματα
 ———καὶ μιμητικώτατα τῶν πραγμάτων
 ὡς ἔχει ταῦτα, ———"Αὐτὸς δὲ κλάγξας π-
 "πέτετο πνοιῆς ἀνέμοιο." Dionys. Halicarn.
 περὶ συνθέσεως, §. 16. Vide supra ad β', 210
 ad γ', 363; ad δ', 455 & 504.

210

211

220

225

210

215

220

225

Ver.

supra ad

esset, ὅ

consulto

tibus se

opinatio

στη κακί

τὸ ὑποκ

τὸ Ὀμη

μῖτον α

τέρως εἰ

ὅτιν α

δινεῖς ἔ

Phaler.

Ver.

363;

- Τρῶες δ' ἑρρίγησαν, ὅπως ἴδον αἰόλον ὄφιν
 Χείρμον ἐν μέσσοισι, Διὸς τέρας αἰγίοχοιο.
- 210 Δὴ τότε Πηλεΐδης Πάριον ἔκτορ' εἶπε παρὰ Πάριον
 "Ἐκτορ, αἰεὶ μὲν πῶς μοι δῖπλήσσεις ἀγορῇσιν
 "Εὐθὺς φραζομένῳ· ἐπεὶ ἔδ' ἐμὲν ἔδ' εἰσικεν,
 Δῆμον ἐόντα παρὲξ ἀγορῶν ἐμῶν, ἔτ' ἐνὶ βελῇ,
 Οὔτε πότε ἐν πολέμῳ, σὺν ᾧ κράτ' αἰὲν ἀέξειν.
- 215 Νῦν δ' αὖτ' ἐξερέω, ὥς μοι δοκεῖ εἶναι ἄριστα.
 Μὴ ἴομεν Δαναοῖσι μαχησόμενοι περὶ νηῶν
 "Ὡδὲ γὰρ ἐκτελέεσθ' ὁτομαι, εἰ ἐτέον γε
 Τρῶσιν ὅδ' ὄρνις ἐπῆλθε περησέμεναι μεμαῶσιν,
 Αἰετὸς ὑψιπέτης, ἐπ' ἀριστερὰ λαὸν ἑργῶν,
- 220 Φοινίκηλα δρεκόνοια φέρων ὀνύχεσσι πέλαρον,
 Ζῶν' ἄφαρ δ' ἀφῆκε, πᾶρ' ὅφρα φίλα οἰκί' ἰκέσθ',
 Οὐδ' ἐτέλεσσε φέρων δόμῳ τεκέεσσιν ἐοῖσιν·
 "Ὡς ἡμεῖς, εἴπερ τε πύλας ἢ τείχε' Ἀχαιῶν
 "Ρηξόμεθα θένει μάλα, εἴξωσι δ' Ἀχαιοί,
- 225 Οὐ κόσμῳ παρὰ νῆας ἐλδόμεθ' αὐτὰ κέλευθα·

Trojani verò cohorrerunt, ut viderunt maculosum serpentem
 Jacentem in mediis, Jovis portentum Aegiochi.

- 210 Ac tum quidam Polydamas audacem Hectori allocutus est astans;
 " Hector, semper quidem ferè me increpas in concionibus,
 " Quisquam rectè monentem: uti quidem nequaquam par est,
 " Civis qui sit, præter rectum dicere, neque in concilio,
 " Neque unquam in bello, sed tuam potentiam semper augere.
- 215 " Nunc autem rursus proloquar, ut mihi videntur esse optima,
 " Ne eamus cum Danais pugnaturi de navibus:
 " Sic enim eventurum puto, si quidem verè
 " Trojanis hoc augurium advenit transire cupientibus,
 " Aquila altivolans, ad sinistram copias dividens,
- 220 " Cruentatum serpentem portans unguibus immanem,
 " Vivam; citòque dimisit, antequam ad caros nidos pervenisset,
 " Neque effecit portans ut daret pullis suis:
 " Sic nos, etiam si portas & murum Achivorum
 " Perruperimus robore magno, cesserintque Achivi;
- 225 " Non faulè a navibus revertemur per easdem vias:

Ver. 208. — ἐρρίγησαν, ὅπως ἴδον αἰόλον ὄφιν.] De voce, αἰόλος, mobilis; vide supra ad β', 816. Caterum, cum in promptu esset, ὄφιν αἰόλον εἶδον fieri non potest quin consultò dixerit, ἴδον αἰόλον ὄφιν· ut, stupentibus serpente viso Trojanis, versus ipse nec opinato quasi diviguiffe videatur. "Εστ' δ' ἡ κακοφωνία δεινότητα ποιῇ, καὶ μάλα εἰς τὸ ὑποκειμενον ἀνέγχεσθαι δὲν τοιαύτης. "Ὡς περ τὸ Ὀμηρικόν, τὸ. " Τρῶες δ' ἑρρίγησαν ὅπως ἴδον αἰόλον ὄφιν." Ἦν μὲν γὰρ καὶ ὑπερστροφῶς εἰπόντα σώσαι τὸ μέτρον, — " ὅπως ἴδον αἰόλον εἶδον." " Ἀλλ' ἔτ' ἂν ὁ λέγων ἡμῖς ἔτι εἰδὼς, ἔτι οἷς αὐτός. Demetr. Phaler. §. 267. Vide supra ad α', 342; ad β', 363; ad δ', 456; & ad λ', 36.

Ver. 209. — Διὸς τέρας αἰγίοχοιο.]

alto
 Dat signum caelo, quo non praesentius ul-
 lum. Aen. XII, 245.

Ver. 213. Δῆμον ἐόντα.] Barnesius conjicit, scribendum Δῆμιον ὄντα. Sed nullâ idoneâ auctoritate.

Ver. 215. — ἄριστα] Al. ἀριστοί.

Ver. 217. — εἰ ἐτέον γε.]

— si credere dignum est. Aen. VI, 173.

Ver. 224. — σθενεῖ μάλα.] Quâ ratione, σθενεῖ, hîc ultimam producat; item δὲ, ver. 241; & παραμένους, ver. 249; & ἔρπον, ver. 261; & οἷς, ver. 263; vide supra ad α', 51.

H h

Ver.

Πολλὰς γὰρ Τρώων καταλείψομεν, ἧς κεν Ἀχαιοί
Χαλκῷ δῆώσῃσιν ἀμυνόμενοι πρὸ νηῶν.

Ὡδὲ χ' ὑποκρίναίτο θεοπρόπτης, ὃς σάφα θυμῷ
Εἰδείη τεράων, καὶ οἱ πειθοίατο λαοί.

- 230 Τὸν δ' ἄρ' ὑπόδρα ἰδὼν προσέφη κορυθαίολος Ἑκτωρ
Πηλυδάμα, σὺ μὲν ἔκ' ἐγὼ φίλα ταῦτ' ἀγορεύεις·
Οἶσθα ἢ ἄλλον μῦθον ἀμείνονα τῷδε νοῆσαι.
Εἰ δ' ἔτεόν δὴ τῶτον ἅπ' ἀπαθῆς ἀγορεύεις,

Ἐξ ἄρα δὴ τοι ἔπειτα θεοὶ φρένας ὤλεσαν αὐτοί·

- 235 Ὅς κέλεαι Ζῆνός μὲν ἐργαδύποιο λαθέσθαι
Βυλέων, ἃς τέ μοι αὐτὸς ὑπέχετο ἢ κατένευσε.
Τιῇ δ' οἰωνοῖσι τανυπτερύγεας κελύεις
Πείθεσθαι τῶν ἔτι μετατρέπομι, ἔδ' ἀλεγίζω,
Εἴτ' ὅπ' ἰσὶ δέξι' ἴωσι πρὸς ἡῶ τ' ἡελίου τε,

- 240 Εἴτ' ἐπ' ἀριστερὰ τοίγε, ποτὶ ζόφον ἡρόεντα.
Ἡμεῖς δ' ἐμὲν μέγαλοιο Διὸς πειθώμεθα βελῇ,
Ὅς πᾶσι θνητοῖσι καὶ ἀθανάτοισιν ἀνέσσει.
Εἰς οἰωνὸς ἄριστος, ἀμυνέσθαι πρὸ πάτρης.

" Multos enim Trojanorum relinquemus, quos quidem Achivi

" Ære interfecerint pugnantes pro navibus.

" Hæc certè interpretatione responderit augur, qui verè animo

" Peritus sit prodigiorum, & ei paruerint populi.

- 230 Hunc autem torvè intuitus allocutus est pugnam-expeditè-ciens-Hæctor;

" Polydama, tu quidem non jam mihi grata hæc dicis:

" Nōsti & aliam sententiam meliorem hæc excogitare.

" Sin autem reverà jam hanc seriò dicis,

" Utique tibi jam dii mentem ademerunt ipsi:

- 235 " Qui jubes Jovis quidem altitonantis oblivisci

" Consiliorum quæ mihi ipse promissit & annuit.

" Tu verò me alitibus alas-expandentibus jubes

" Parere; quos minimè moror, neque curo,

" Sive ad dextram vadant, ad auroramque solemque,

- 240 " Sive ad sinistram isti, ad occasum obscurum.

" Nos verò magni Jovis pareamus consilio,

" Qui omnibus mortalibus & immortalibus imperat.

" Unum augurium est præstantissimum, pugnare pro patriâ.

Ver. 228. ——— ὑποκρίναίτο.] Vide supra ad α', 309.

Ver. 230. ——— κορυθαίολος] Vide supra ad β', 816.

Ver. 231. ——— ἔκ' ἐγὼ φίλα.] Indicet vocola ista, ἔτι, gratum fuisse Hæctori, & memoriâ affixum, quod antea dederat consilium Polydamas, ver. 60—80—109. Ut rectè annotavit Domina Dacier.

Ver. 236. Βυλέων.] Pronuntiabatur, βυ-
δών.

Ver. 237. ——— οἰωνοῖσι τανυπτερύγεας.] Avibus præpetibus. Gell. lib. VI, cap. 6.

Ver. 240. Εἴτ' ἐπ' ἀριστερὰ τοίγε.] Quàm non sit superfluum istud τοίγε, sed ele-

gans admodum & venustum; vide supra ad γ', 409.

Ver. 241. Ἡμεῖς δ' ἐμὲν.] Barnesius mallet hic δὴ legere. Sed nihil opus. Rectius enim hoc in loco est, Nos verò, quàm, Nos de-
mum.

Ver. 242. ——— ἀθανάτοισιν] Vide supra ad α', 398.

Ver. 243. Εἰς οἰωνὸς ἄριστος, ἀμυνέσθαι πρὸ πάτρης.] Αἱ ἀμύνεσθαι. Χρῆσθαι δὲ διὰ καὶ ταῖς τοῦ Τρολλημέναις καὶ κοιναῖς γνώμας, ἃν ὡς χρήσιμοι διὰ γὰρ τὸ εἶναι κοιναί, ὡς ὁμολογῶντων ἀπαντων, ὅρθως ἔχουν δοκῶν οἶον, παρακαλῶντι εἰς τὸ κινδυνεύειν μὴ θυ-
σαμένους, " Εἰς οἰωνὸς ἄριστος," &c. Aristot.
Rhet.

- Τίπτε σὺ δέδοικας πόλεμον ἢ δηϊοτῆτα;
- 245 Εἴπερ γὰρ τ' ἄλλοι γε περικτεινώμεθα πάντες
 Νηυσὶν ἔω' Ἀργείων, σοὶ δ' ἔδ' ἔσ' ὑπολέσθ'·
 Οὐ γάρ τοι κραδίη μινεδήϊο, ἔδ' ἔμαχίμων.
 Εἰ ᾗ σὺ δηϊοτῆτ' ἀφέξῃαι, ἢ ἔτιν' ἄλλον
 Παρθάμην ἐπέεσσιν ὑποτρέψῃς πολέμοιο,
 250 αὐτίκ' ἐμῷ ὑπὸ δαυρὶ τυπεὶς ὑπὸ θυμὸν ὀλέσῃς.
 Ὡς ἄρα φωνήσας ἠγήσατο· τοὶ δ' αἶμ' ἐποντο,
 Ἠχῇ θεαπεσίῃ· ὅππ' ᾗ Ζεὺς τερπικέρεσσιν
 ὦρσεν ἀπ' Ἰδαίων ὄρεων ἀνέμοιο θύελλαν,
 Ἥ ῥ' ἰδυς νηῶν κονίλῳ φέρεν· αὐτὰρ Ἀχαιῶν
 255 Θέλγε νόον, Τρῶσιν ᾗ ἢ ἔκτορα κῦδ' ὕπαρξ'·
 Τῷ περ δὴ τεργέαςι πεποιθότες, ἠδ' ἔβριφ'·
 Ῥήϊνυθ' μέγα τεῖχος Ἀχαιῶν περήτιζον.
 Κρόσσας μὲν πύργων ἔρπον, ἢ ἔρειπον ἐπ' ἀλξίς,
 Στήλας τε προβλήτας ἐμόχλεον, ἃς ἄρ' Ἀχαιοὶ
 260 Πρώτας ἐν γαίῃ θέσαν ἐμμελῆς ἔχματα πύργων.
 Τὰς οἶγ' αὖ ἔρπον, ἔλποντο ᾗ τεῖχος Ἀχαιῶν.
 Ῥήξιν· ἔδ' ἔνυ πω Δαναοὶ χάζοντο κελύθε·
 Ἄλλ' οἶγε ῥινοῖσι βοῶν φερέαντες ἐπ' ἀλξίς,

“ Cur tu times pugnam & praelium ?

- 245 “ Et si enim alii circum-occidamur omnes.
 “ Naves ad Argivorum ; tibi tamen non timor est pereundi :
 “ Non enim tibi est cor impetus-hostium-manens, neque pugnāxi :
 “ Si verò tu a pugnā abstinebis, vel aliquem alium
 “ Dehortatione-deceptum verbis avertes a praelio ;
 250 “ Statim meā hastā percussus animam amittes.
 Ita fatus præcessit ; hi autem unā sequebantur,
 Clamore immenso ; insuperque Jupiter gaudens fulmine
 Excitavit ab Idæis montibus venti procellam,
 Quæ rectā naves-versus pulverem ferebat ; atque Achivorum
 255 Mollebat animum, Trojanis verò & Hectori gloriam dabat :
 Hujus utique prodigiis confisi atque robore suo,
 Perfringere magnū murum Achivorum tentabant.
 Pinnae quidem turrium convellebant, & demoliebantur propugnacula ;
 Crepidinesque prominentes vestibulis-labefactabant, quas Achivi
 260 Primas in terrā posuerant, ut-essent stabilimina turrium.
 Has illi convellebant ; sperabantque murum Achivorum
 Se perrupturos : Nondum tamen Danaï cedebant de viā ;
 Sed illi scutis bubulis præmunientes propugnacula,

Rhetoric. lib. II, cap. 21. Χαίρω πολλὰ-
 ρις, — τα Δημοσθένης ἐγγὺς τῶν Ὀμή-
 ρου τιθεῖς. Οἶον, “ Εἰς οἰανὸς ἄριστος,” πρὸς
 τὸ, “ Δεῖ γὰρ τὰς ἀγαθὰς ἀνδρας, τὰς ἀγα-
 “ θὰς ὑποδεμένους ἐλπίδας” &c. Lucian.
 Encom. Demosthenis, haud longè ab initio.
 “ Augurque cū esset, dicere ausus est, op-
 “ timis auspiciis ea geri, quæ pro Reipubli-
 “ cæ salute fierent.” Cic. de senectute.
 Ver. 251. — ἠγήσατο· τοὶ δ' αἶμ' ἐ-
 πόντο.]

— campo sese arduus infert :
 Clamore excipiunt focii, fremituque fe-
 quantur
 Horrifono — — — — — A. IX, 52.
 Ver. 254. — ἰδυς νηῶν κονίλῳ φέρεν]
 Pulvis nimirum turbine collectus, Achivis
 rectā in oculos ferebatur.
 Ver. 259. — ἐμόχλεον.] Al. ἐμόχλεον.
 Ver. 261. — αὖ ἔρπον.] Vide suprā ad
 4, 459.
 H h 2

Ver.

- Βάλλον ἀπ' αὐτάων δῆϊς ὑπὸ τείχε' ἰόντας.
 265 Ἀμφοτέρω δ' Αἴαντε κελυφίσαντ' ὅππ' οὐρύγων
 Πάντοσε φοιτήτιω, μέν' ὀτρύνοντες Ἀχαιῶν.
 Ἄλλον μελιχίοις, ἄλλον σερεοῖς ἐπέεσσιν
 Νείκεον, ὄνινα πάλχῳ μάχης μεθιέντα ἴδοιεν.
 ὦ φίλοι, Ἀργείων ὅς' ἐξοχ', ὅσε μεσήμες,
 270 Ὅσε χερείοτερες· ἐπεὶ ἔγω πάντες ὁμοῖοι
 Ἀνέρες ἐν πολέμῳ· νῦν ἔπλετο ἔργον ἅπασιν.
 Καὶ δ' αὐτοὶ τόδε πρὸς γινώσκετε· μή τις ὀπίσω
 Τετραφύθῳ προτὶ νῆας ὁμοκλητῆρ' αἰκλῶν.
 Ἀλλὰ πρόσω ἴεσθε, ἢ ἀλλήλοισι κέλεσθε,
 275 Αἴκεν Ζεὺς δώξῃσιν Ὀλύμπῳ ἄσεροπῆτης,
 Νῆκ' ἀπωσαμένους, δῆϊς προτὶ ἄστυ δέεσθαι.
 Ὡς τῷγε πρὸς δῶντε μάχῳ ὤτρυνον Ἀχαιῶν.
 Τῶν δ', ὥς νιφάδες χιόν' πίπτεισι θαμναῖ
 Ἡματι χειμερίῳ, ὅτε τ' ὤρετο μητιέτα Ζεὺς
 280 Νιφέμην ἀνθρώποισι, πειθαυσκόμεν' τὰ αἰ κῆλα,
 Κοιμήσας δ' ἀνέμους χεῖρ' ἔμπεδον, ὄφρα καλύψῃ
 Ὑψηλῶν ὀρέων κορυφὰς ἢ πρῶνας ἀκρῆς,
 Καὶ πεδία λωτεῦντα, ἢ ἀνδρῶν πόνονα ἔργα,

Percutiebant ex ipsis hostes murum subeuntes.

- 265 Ambo interea Ajaces hortantes in turribus
 Quaquaversum itabant, robur excitantes Achivorum :
 Alium scilicet blandis, alium duris verbis
 Increpabant, quemcunque omnino pugnam remittentem vidissent;
 " O amici, Argivorum quique eximius, quique mediocris,
 270 " Quique deterior; quandoquidem non omnes similes
 " Viri in bello; nunc est opus omnibus :
 " Et verò ipsi hoc nimirum cognoscitis; ne quis retro
 " Vertatur ad naves, Hecloxi minitanti auscultans :
 " Sed ulterius procedite, & invicem hortamini,
 275 " Si forsitan Jupiter det Olympius fulgurator,
 " Pugnam cum repulerimus, hostes ad urbem persequi.
 Sic illi ante alios clamantes, pugnam excitabant Achivorum.
 Horum autem, sicut flocculi nivis cadunt crebri
 Die hiberno, quando orsus est providus Jupiter
 280 Ningere hominibus, ostentans sua tela;
 Sopitis verò ventis fundit constanter, donec operuerit
 Celsorum montium vertices & cacumina summa,
 Et campos florentes, & hominum pingua culta;

Ver. 266. — φοιτήτιν.] *Al.* φοιτεί-
 την.

Ibid. — μένος ὀτρύνοντες Ἀχαιῶν.]
 Vide supra ad β', 451.

Ver. 270. — χερείοτερος· ἐπι.] Quā
 ratione, χερείοτερος, hic ultimam producat;
 item ὥς, ver. 278; & πεδία, ver. 283; &
 Ἰρῶας, ver. 288; vide supra ad α', 51.

Ver. 278. Τῶν δ', ὥς νιφάδες.] Vide su-
 pra ad ver. 156.

Ver. 279 & 292. — μητιέτα Ζεὺς.]
 Vide supra ad α', 175.

Ver. 280. Νιφέμην ἀνθρώποισι.] Dicitur
 νῖφειν & νιφάδες, non quod syllaba *νι* sic
 communis: sed simili analogiā, ac κρῖνα,
 κρῖσις; μαρτύρομαι, μαρτυρέμαι, μάρτυρες,
 φίλομαι, φιλοσθαι, φίλεμαι, φίλότης: Et si-
 milia innumera. Vide supra ad α', 309,
 314, 338.

Ver.

- Καί τ' ἐφ' αἰλὸς πολλῆς κέχυτο λιμίσσω τε καὶ ἀκλαῖς,
 285 Κῦμα δὲ μιν προσπλάζον ἐρυκετο, ἅλλα τε πάντα
 Εἰλύατο καθύπερθε, ὅτ' Ὀπβείσῃ Διὸς ἑμβροτο.
 Ὡς τῶν ἀμφοτέρωσθε λίθοι πωτῶντο θαμναί,
 Αἱ μὲν ἄρ' ἐς Τρῶας, αἱ δ' ἐν Τρώων ἐς Ἀχαιῶν
 Βαλλομένων· τὸ δ' οὐ τεῖχος ὑπὲρ πάνθ' ἔπλετο ἰρώρει.
 290 Οὐδ' ἂν πω τότε γε Τρῶες καὶ Φαίδιμος Ἐκτωρ
 Τείχεσσι ἐρρήξαντο πύλας καὶ μακρὸν ὀχῆα,
 Εἰ μὴ ἄρ' ὕον ἐὼν Σαρπηδόνα μητιέτα Ζῶς
 Ὄρσεν ἐπ' Ἀργείοισι, λείονθ' ὡς βρῆσιν ἔλιξιν.
 Αὐτίκα δ' ἀσπίδα μὲν πρόσθε ἔχετο πάντοσε ἴσλι,
 295 Καλῶ, χαλκεῖω, ἐξήλατον· ἦν ἄρα χαλκῶς
 Ἥλασεν, ἐνποθεν δ' βοείας ῥάψε θαμναί,
 Χρυσείης ῥάβδοισι διωκεῖσιν περὶ κύκλον·
 Τῶ ἄρ' ὅγε πρόσθε χόμηντο, δύο δ' ἄρα τινάσσων
 Βῆ ῥ' ἱμῶ, ὥςτε λέων ὀρεσίτροφος, ὅς' Ὀπιδόλης
 300 Διὸς ἐν κρείων, κέλετο δὲ ἐ θυμὸς ἀγλῶος,

- Et super maris cani funduntur portubusque & littoribus,
 285 Fluctus autem eos adventans prohibet, aliaque omnia
 Operiuntur desuper, quum ingruat Jovis imber:
 Sic horum utrinque lapides volitabant crebri,
 Hi quidem in Trojanos, illi autem a Trojanis in Achivos
 Jaculantibus: Murum autem supra totum strepitus ortus est.
 290 Haudquaquam tamen tunc Trojani & illustris Hector
 Muri perrupissent portas & longum vestem,
 Nisi filium suum Sarpedona providus Jupiter
 Excitasset in Argivos, leonem veluti in boves cornibus-camuros
 Statim verò clypeum quidem ante se ferebat undique æquale,
 295 Pulchrum, æneum, laminâ-ductili-tectum: quod faber
 Ductili-artificio-fecerat, inter verò pelles-bubulas confuerat spissas,
 Aureis virgis perpetuis circa orbem:
 Hoc utique ille ante-se objecto, duas hastas vibrans
 Perrexerat ire, sicut leo in montibus-nutritus, qui indigus
 300 Diu fuerit carni, jubet autem ipsum animus magnus,

Ver. 286. ——— ἐπιβρίσων.] Vide supra
 ad h. 343.

Ver. 289. ——— δ' ἔπος.] Vide supra ad
 δ', 455.

Ibid. ——— ὀρώρει.] Vide supra ad β',
 810.

Ver. 293. Ὄρσεν ἐπ' Ἀργείοισι, λείονθ' ὡς.]
 Vide supra ad β', 451.

Ver. 295. Καλῶν.] Vide supra ad β', 43.

Ibid. ——— χαλκεῖω.] Al. χρυσείω.

Ver. 297. Χρυσείης ῥάβδοισι.] Ita rectè edi-
 dit Barnesius, ex MSS & Edit. vet. Al.
 χρυσείας ῥάβδοισι. Quod Homerus minùs
 sapit.

Ver. 298. Τὴν ἄρ' ὅγε.] Hoc utique ille.
 Sic ver. 307, Ὡς ῥα τότε.

Ibid. ——— δύο δ' ἄρα τινάσσων.]

Bina manu lato crispans hastilia ferro.

Æn. I, 317.

Ver. 299. ——— ὥςτε λέων ——— ἐπιδεύης
 ——— κρείων.]

quos improba ventris

Exegit cæcos rabies, ———

per tela, per hostes.

Æn. II, 356.

Impastus ceu plena leo per ovilia turbans,

Suadet enim vesana fames, — IX, 339.

Impastus stabula alta leo ceu sæpe pera-
 grans,

— si fortè fugacem

Conspexit capream, aut surgentem in cor-
 nua cervum;

Gaudet hians immane, comasque arrexit,
 & hæret

Visceribus super accumbens; lavit impro-
 ba teter

Ora cruor. ——— X, 723.

H h 3 ——— iter.

- Μήλων περιήσοιτα, ἢ ἐς πυκινὸν δόμον ἐλθεῖν.
 Εἴπερ γὰρ χ' εὖρησι παρ' αὐτοῖσι βώτορας ἄνδρας
 Σιωῦσι καὶ δάρεσι φυλάσσοντας παρὶ μήλα,
 Οὐδέ γὰρ τ' ἀπείρητον μέμονε σταθμοῖο δέεσθαι.
 305 Ἀλλ' οὐ γὰρ ἢ ἤρπαξε μετάλμυτον, ἢ ἐν αὐτοῖς
 ἔβλητ' ἐν πρῶτοις Δοῆς ἀπὸ χειρὸς ἄκουσι.
 Ὡς γὰρ τότε ἀντίθεον Σαρπηδόνα θυμὸς ἀνῆκε
 Τέχον ἐπαίξαι, Διὶ τε ρήξασθαι ἐπάλξεις.
 Αὐτίκα δὲ Γλαῦκον προσέφη, παῖδ' Ἰππολόχοιο.
 310 Γλαῦκε, τίη δὴ νῶϊ τετιμήμεθα μάλισσά
 ἔδρη τε, κρέασιν τε, ἰδὲ πλείοις δεπάρεσσιν,
 Ἐν Λυκίῃ; πάντες δὲ, θεὸς ὧς, εἰσορόωσι;
 Καὶ τέμνεται νεμόμεθα μέγα Ξάνθοιο παρ' ὄχθας,
 Καλὸν, φυταλιῆς καὶ ἀρόρης πυροφόροιο;
 315 Τῷ νῦν χρὴ Λυκίοισι μὲν πρῶτοις ἐόντας,
 Ἐσάμην, ἢ δὲ μάχης καυσερῆς ἀντιβόλησαι.
 Ὄφρα τις ᾧδ' εἴπῃ Λυκίων πύκα θωρηκτέων,
 Οὐ μὲν ἀκλειεῖς Λυκίῳ κατακοιρανέουσιν
 Ἡμέτεροι βασιλῆες, ἔδωσί τε πύονα μήλα,
 320 Οἶνον τ' ἔξαιτον, μελιιδέα· ἀλλ' ἄρα καὶ ἰς
 Ἑσθλὴν, ἐπεὶ Λυκίοισι μὲν πρῶτοις μάχων.

Oves tentaturum, etiam ad benè-munitam caulam ire :
 Et si enim invenerit illic pastores viros
 Cum canibus & hastis custodiam-agentes circa oves,
 Haud tamen re-non-tentatâ sustinet a stabulo pelli;

- 305 Sed is aut rapuit infiliens, aut & ipse
 Vulneratus est inter primos veloci ex manu jaculo :
 Sic tunc divinum Sarpedonem animus impulit
 Murum invadere, perque rumpere propugnaculâ.
 Statim autem Glaucum allocutus est, filium Hippolochi ;
 310 “ Glauce, curiam nos honoribus affecti-sumus maximè,
 “ Sedeque, carnibusque, & plenis poculis,
 “ In Lyciâ, omnes autem, deos tanquam, nos aspiciunt,
 “ Et agri-portionem possidemus magnam Xanthi ad ripas,
 “ Amcenam, vitifero solo & frugifero ?
 315 “ Quamobrem nunc oportet, Lycios inter primos existentes,
 “ Stare, & pugnae ardenti interesse ;
 “ Ut aliquis sic dicat Lyciorum benè-armatorum :
 “ Nequaquam inglorii Lyciam administrant
 “ Nostri reges, eduntque pingues oves,
 320 “ Vinumque eximium; dulce: verum utique & robur iis est
 “ Præstans, quandoquidem Lycios inter primos pugnant.

Ver. 308. — δια τε ρήξασθαι.] Vide
 Suprà ad α', 51.

Ver. 310. — τίν δ' ἢ] Curiam, obsecro,
 &c. Vide suprà ad β', 158.

Ver. 311. — κρέασιν τε, ἰδὲ.] Al.
 κρέασιν τ', ἰδὲ.

Ver. 313. Καὶ τέμνεται νεμόμεσθα.]

Insuper, id campi quod rex habet ipse La-
 tinus, An. IX, 274.

Ver. 314. Καλόν.] Vide suprà ad β', 43.

Ibid. — ἀρόρης.] Vide suprà ad ζ', 142.

Ver. 320. Οἶνον τ' ἔξαιτον.] Ita rectè edi-
 dit Barnesius, ex MS & Enslathio. Vulg.
 Οἶνον δ' ἔξαιτον.

Ver.

- ὦ πέπον, εἰ μὲν γὰρ πόλεμον περὶ τόνδε φυγόντες,
 Αἰεὶ δὴ μέλλοιμεν ἀγέρω τ' ἀθανάτω τε
 Ἔασεοδ', ἔτε κεν αὐτὸς ἐνὶ πρῶτοισι μαχοίμεν,
 325 Οὔτε κέ σε σέλλοιμι μάχῃ ἐς κυδιάνειραν.
 Νῦν δ', ἔμπης γὰρ κῆρες ἐφесаῖσιν θανάτιο
 Μυρίαί, ἃς ἔκ ἐσι φυγεῖν βροτὸν, ἔδ' ὑπαλύξαι,
 Ἴομβ', ἥε τῷ εὖχῃ ὀρέζομεν, ἥε τις ἡμῖν.
 ὦς ἔφατ'· ἔδ' ἔ Γλαῦκ' ἀπετράπετ', ἔδ' ἀπίθησε.
 330 Τῷ δ' ἰθύς βήτην Λυκίων μέγα ἔθνη ἄγοντε.
 Τῆς ᾗ ἰδὼν ῥίγησ' ὑὸς Πετewο Μενεωδός.
 Τῷ γὰρ δὴ πρὸς πύργον ἴσαν κακότηλα φέροντες.
 Πάπληνεν δ' ἀνὰ πύργον Ἀχαιῶν, εἴτιν' ἰδοῖτο
 Ἠγεμόνων, ὅσις οἱ ἀρλὴ ἐτάροισιν ἀμύμῃ.

- "O amice; si quidem enim, bello hoc evitato,
 "Perpetuò porro essemus expertesque senii immortalesque
 "Futuri, nec ipse quidem inter primos pugnarem,
 325 "Neque te mitterem pugnam in gloriolam:
 "Nunc verò, (nihilominus quippe fata instant mortis
 "Plurima, quæ non licet effugere hominem, neque evitare,)
 "Eamus; vel alicui gloriam dabimus, vel aliquis nobis.
 Sic dixit: neque Glaucus aversus est, neque non-obsecutus est.
 330 Hi itaque rectà ibant Lyciorum magnam gentem ducentes.
 Hos autem conspicatus cohorrui filius Petei Menestheus:
 Hujus enim jam ad turrim ibant, malum ferentes.
 Circumspexit autem per agmen Achivorum, si quem videre-posset
 Ducorum, qui sibi malum a fociis arceret:

Ver. 322. — εἰ μὲν γὰρ — μέλλοι-
 μεν] Refertur istud, γὰρ, ad id quod ele-
 gantissimè reticebatur; *Neu me, quæso, in-
 cuses temeritatis; NAM si &c.* Vide su-
 præ ad 1, 22. Cæterum locum hunc pul-
 cherrimum omnis laudavit atque imitata est
 antiquitas. Καίρω πολλάκις — τὰ Δημο-
 σθένος ἐγγὺς τῶν Ομήρου τιθείς οἶον, —
 "Εἰ μὲν μέλλοιμεν ἀγέρω τ' ἀθανάτω τε
 "ἔσσεσθαι," πρὸς τὸ, "Πέρας μὲν γὰρ ἀπα-
 "ειν ἀνθρώποις τὴ βίη θάνατος," [Clemens
*Alexandrinus, Strom. 6, locum eundem ci-
 tans legit, Πᾶσι μὲν γὰρ ἀνθρώποις τέλος τῆ
 βίης θάνατος,]* "κἀν ἐν οἰκίῳ τις αὐτὸν κα-
 "θεύξας τηρῇ." *Lucian. Encom. Demosthe-
 nis, haud longè ab initio.* Εἰ μὲν γὰρ ἦν, τὸν
 παρόντα διαφυγόντας, ἀδελφὸς διαζυν-τὸν ἐπί-
 λοιπον χρόνον, ἔκ ἂν ἦν θαυμαστὸν φιλοφυχεῖν.
 οὐν δὲ τοσαῦται κῆρες τῷ βίῳ παραπεφύκασιν,
 ὥστε τὸν ἐν ταῖς μάχαις θάνατον αἰρετώτερον
 εἶναι δοκεῖν. *Theopompus apud Clem. Alexan-
 drin. Strom. 6.* "Quòd si immortalitas con-
 "sequeretur præsentis periculi fugam, — :
 "Cum verò dies & noctes omnia nos un-
 "dique fata circumflent, non est viri —
 "dubitare eum spiritum, quem naturæ
 "debeat, patriæ reddere," *Cic. Philippic.*
 40.

Stat sua cuique dies, breve & irreparabile
tempus

Omnibus est vitæ; sed famam extendere
factis,

Hoc virtutis opus. — *Æn. X, 467.*

Ver. 328. — ἥε τῷ εὖχος ὀρέζομεν.]
 Ita edidit *Barnesius* ex tribus MSS, & ex
Plutarcho, & ex sequente libro 1, ver. 327,
 ubi & editi habent, ἥε τῷ εὖχος ὀρέζομεν.
 Adde quod *Clemens Alexandrinus*, laudatâ
 hâc Sarpedonis oratione, legit & hîc εὖχος
 ὀρέζομεν; loco jam suprà citato, Nec tamen
 ferri non potest & quod in Vulgatis est, ἥε
 τῷ κῦδος ὀρέζομεν id quod pronuntiabatur
 scilicet, ἥ τῷ κῦδος ὀρέζομεν.

Aut spoliis ego jam raptis laudabor opimis,
Aut leto insigni, — *Æn. X, 449.*

Ver. 329. — ἀπ' τράπετ'] Notandus
 hîc maximè proprius & significantissimus vo-
 cis mediæ usus: *Neque avertit se Glaucus.*
 Vide suprà ad γ', 141; & ad κ', 45.

Ver. 333. Πάπληνεν δ' ἀνὰ πύργον.] Ἡ
 πᾶπληνεν ἀνὰ πύργον τῷ τέχευς, — εἰ πᾶς ἴδωι
 Ἀχαιῶν τινα· ἢ πᾶπληνεν ἀνὰ πύργον Ἀχαιῶν
 (ἦγεν ἀνὰ παρατάξιν αὐκνήν), εἰ πᾶς ἴδωι τῶν
 τινα ἠγεμόνων. *Eusebius.*

Ver. 334. — ὅσις οἱ] Vide suprà ad α', 51.

Ibid. — ἀμύμῃ.] *Al. ἀμύμη.*

H h 4

Υα;

- 335 Ἐς δ' ἐνόησ' Αἴαντε δύω πολέμῳ ἀκορήτω
 Ἐσαότας, Τευκρόν τε νέον κλισίῃθεν ἰόντα
 Ἐγγύθεν· ἀλλ' ἔπως οἱ ἔλω βώσαντι γεγωνεῖν·
 Τόσσ' ὃ κλύπ' ἦεν· αὐτὴ δ' ἔρανον ἴκε,
 Βαλλομένων σακέων τε ἢ ἵπποκόμων τρυφαιῶν
 340 Καὶ πυλέων· πάσας ὃ ἐπώχατο· τοὶ δ' καὶ αὐτάς
 Ἰσαμφοὶ περῶντο βίῃ ῥήξαντες ἐσελθεῖν.
 Αἶψα δ' ἐπ' Αἴαντα προΐει κήρυκα Θωῶτιω·
 Ἐρχεο, δῖε Θωῶτα, θέων Αἴαντε κάλεασον,
 Ἀμφοτέρω μὲν μᾶλλον· ὃ γάρ κ' ὄχ' ἄριστον ἀπάντων
 345 Εἴη, ἐπεὶ τάχα τῇδε τέλδ' ἔξει· αἰπὺς ὄλεθρος·
 Ὡδὲ ὃ ἔβρισαν Λυκίων ἄγοι, οἱ τοπαῖρος περ
 Ζαχρηεῖς τελέθουσι καὶ κρατερὰς ὑσμίνας·
 Εἰ δέ σφιν ἢ κείδ' ὀνόος ἢ νείκ' ὄρωρεν,
 Ἀλλὰ περ οἷος ἴτω Τελαμώνιος ἄλκιμος Αἴας,
 350 Καὶ οἱ Τευκρ' αἶμι ἐπέοθ' ὅπως εὖ εἰδώσ.
 Ὡς ἔφατ'· ἔδ' ἄρα οἱ κήρυξ ἀπίθυσεν ἀκέσας,
 Βῆ δ' ὅθ' ἰέναι παρὰ τείχεσσι· Ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων·
 Στῆ δ' ὅθ' ἰέναι παρὰ τείχεσσι· Ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων·
 Στῆ δ' ὅθ' ἰέναι παρὰ τείχεσσι· Ἀχαιῶν χαλκοχιτώνων·

- 335 Animadvertit autem Ajaces duos praelii insatiabiles
 Stantes, Teucrumque modò e tentorio profectum
 Propè: sed nullo modò ei licebat, si clamaret, exaudiri:
 Tantis enim strepitibus erat: sonitusque ad cælum perveniebat,
 Percussorum scutumque & fetis-equinis-comartium galearum,
 340 Et portarum. Ad omnes enim accesserant; hostesque ad ipsas
 Stantes ritel' actur vi perruptas ingredi.
 Statim itaque ad Ajacem misit praconem Thooteum;
 "I, nobilis Thoote, currens Ajaces voca,
 "Ambos quidem potius: hoc enim longè optimum omnium
 345 "Esset, nam mox hîc fiet gravis cades:
 "Iuc enim magnâ-mole feruntur Lyciorum ductores, qui & antea
 "Magno-impetu irruere solent in acribus pugnis:
 "Si verò ipsis etiam illic labor & certamen ortum est,
 "At saltem solus veniat Telamonius fortis Ajax,
 350 "Et cum Teucer simul sequatur, arcum peritus.
 Sic dixit; neque ei praeo non-obsecutus-est, ut audivit;
 Perrexit autem currere praeo murum Achivorum ære-loricatorum:
 Stetitque juxta Ajaces profectus, statimque allocutus est;

Ver. 338. ———— αὐτὴ δ' ἔρανον ἴκε.]

It clamor caelo. ———— Ἐν. V, 451.

——— Sequitur clamor, cælumque re-
 mugit. IX, 504.

It clamor totis per propugnacula muris.

IX, 664.

Ver. 340. ———— πάσας γὰρ ἐπώχατο.]

Alii ab ὄζω deducunt, alii ab οἶχομαι. In-
 terpretanturque (notante Eustathio,) vel,
 ἀπωγόμεναι ἦσαν· quod ferri omninò non
 potest: Vel, δι' ὄζων ἡσφαλισαντο κλισίαις,

scilicet Achivis; Vel, ἐπεπορεύθησαν, scilicet
 Trojanis: Vel ἀπώχετο (fuerunt enim qui &
 ita legerent, scilicet ο κλύπος. Postero-
 rum duarum interpretationum altera, vera
 erit; quia & aliàs apud Homerum vox ἐπώ-
 χετο eundem habet intellectum.

Ver. 343. ———— Αἴαντε] Αἰ. Αἴαντα.

Ver. 350. ———— τόξων εὖ εἰδώς.] Vide
 suprâ ad β, 718.

Ver. 353. Στῆ δ' ὅθ' ἰέναι] Αἰ. Στῆ δ' ὄρ'
 ἐπ'.

Ver.

- Αἶανί', Ἀργείων ἡγήπερ χαλκοχιτώνων,
 355 Ἡνώγει Πετewο διοτρεφέw φίλw υἱός
 Κεῖσ' ἱμν, ὄφρα πόνιοιο μίνωθά περ ἀντιάσῃτον·
 Ἀμφοτέρw μὲν μάλλον· ὁ γάρ κ' ὄχ' ἄριστον ἀπάντων·
 Εἴη, ἐπεὶ τάχα κείθι τετάρτῃ αἰπὺς ὀλεθρw·
 Ὡδε γ' ἔβρισαν Λυκίων ἀγοί, οἱ τοπάρw περ
 360 Ζαχρηῆς τελέθουσι κ' κρατερὰς ὑσμῖνας·
 Εἰ γ' ἢ ἐνθάδε περ πόλεμw ἢ νεκρw ὄρωρεν,
 Ἀλλὰ περ οἷος ἴτω Τελαμώνιος ἄλκιμος Αἴας,
 Καὶ οἱ Τεῦκρος ἄμ' ἐσπέσθω, τόξων εὖ εἰδώς.
 Ὡς ἔφατ'· ἔδ' ἀπίθῃσε μέγας Τελαμώνιος Αἴας.
 365 Αὐτίκ' Οἰλιάδῃ ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
 Αἴαν, σφωῖ μὲν αὖθι, σὺ ἢ κρατερὸς Λυκομήδης,
 Ἐσαότες Δαναὸς ὀτρύνετον Ἴφι μάχεσθ·
 Αὐτὰρ ἐγὼ κείσ' εἰμι, ἢ ἀντιόω πολέμοιο·
 Αἴψα δ' ἐλδύσομαι αὖτις, ἐπὶν' εὖ τοῖς ἐπαμύνω.
 370 Ὡς ἄρα Φωνήσας ἀπέβη Τελαμώνιος Αἴας,
 Καὶ οἱ Τεῦκρος ἄμ' ἦε κασίδητος ἢ ὀπατρος·
 Τοῖς δ' ἄμα Πανδίων Τόκρῃ φέρε καμπύλα τόξα.
 Εὖτε Μενεσθῆος μεγαθύμου πύργον ἵκοντο,

- “ Ajaces, Argivorum ductores are-loricatorum,
 355 “ Efflagitat vos Petei Jovis-alumni charus filius
 “ Illuc ire, ut laboris vel paululum participes sitis:
 “ Ambo quidem potius: hoc enim longè optimum omnium
 “ Esset, nam mox ibi fiet gravis cædes;
 “ Illuc enim magnâ-mole-feruntur Lyciorum ductores, qui & antea
 360 “ Magno impetu irruere-solent in acribus pugnis:
 “ Si verò & hîc etiam bellum & certamen ortum est,
 “ At saltem solus veniat Telamonius fortis Ajax,
 “ Et eum Teucer simul sequatur, arcuum peritus.
 Sic dixit: neque non-obsecutus est magnus Telamonius Ajax.
 365 Statim Oilidem verbis alatis allocutus est;
 “ Ajax, vos quidem hîc, tu & fortis Lycomedes,
 “ Stantes, Danaos excitate ad fortiter pugnandum:
 “ Sed ego illuc ibo, & interero pugnae:
 “ Protinus autem revertar, postquam benè ipsis auxiliatus fuero.
 370 Sic utique fatus abiit Telamonius Ajax,
 Et cum eo Teucer ibat frater & eodem-patre-natus:
 Unâ cum istis verò Pandion Teucris ferebat curvos arcus.
 Quando Menesthei magnanimi ad turrim venerunt,

Ver. 356. — ἀντιάσῃτον.] Vide suprâ ad a. 67.

Ver. 359, & suprâ 346. Ὡδε γάρ ἐβρισαν.] Producit penultimam ἔβρισαν, quoniam ex ἐβρίθω est, quæ iota habet productam. Ideoque non sequitur analogiam verborum in ἴω, quæ, cum iota plerumque brevem habeant, in Præsentibus & Imperfectis positione solâ producuntur.

Ver. 365. Αὐτίκ'] Alacritatem & festina-

tionem rectè depingit syntaxis hæc asyndetos.

Ver. 369. — ἐπαμύνω.] Al. ἐπιτείνω. novante Eustathio. Sed majorem habet vim, ἐπαμύνω

Ver. 372. — Πανδίων Τεῦκρῃ φέρε καμπύλα τόξα.]

— arcumque manu celeresque sagittas

Corripuit, fidus quæ tela gerebat Achares.

Æn. I, 191.

Ver.

- Τείχεος ἐνὶ ὄσιν ἰόντες ἐπειγομένοισι δ' ἱκόντο·
 375 Οἱ δ' ἐπ' ἐπάλξεις βαῖνον, ἐρεμνὴ λαίλαπι ἴσοι,
 "Ιφθίμοι Λυκίων ἡγήτορες ἡδὲ μέδοντες.
 Σωὶ δ' ἐβάλοντο μάχεσθ' ἐναντίον, ὦρτο δ' αὐτῇ.
 Αἴας ᾧ πρῶτος Τελαμώνιος ἀνδρᾶ κατέκτα
 Σαρπηδόνης ἐταῖρον, Ἐπικλῆα μεγάθυμον,
 380 Μαρμάρῳ ὀκρυόεντι βαλὼν, ὃ ῥα τείχεος ἐνὶ ὄσιν
 Κεῖτο μέγας παρ' ἐπαλξιν ὑπέρτατος· ἔδὲ κέ μιν ῥέα
 Χείρεσιν ἀμφοτέρῃς φέροι ἀνὴρ, ἔδὲ μάλ' ἠβῶν,
 Οἷοι νυῖ βροτοί εἰς· ὃ δ' ἄρ' ὑψόθεν ἔμβαλ' αἰέρας·
 Θλάσσε ᾧ τετράφαλον κυνέϊω, σωὶ δ' ὅσιν ἄραξε
 385 Πάνι' ἄμυδις κεφαλῆς· ὃ δ' ἄρ' ἀρνέτῃρι εἰοικώς,
 Κάππεσ' ἀφ' ὑψηλῆς πύργου, λίπε δ' ὅσιν θυμός.
 Τεύκρος ᾧ Γλαῦκον, κρατερὸν παῖδ' Ἴππολόχοιο,
 Ἰῶ, ἐπεασύμῃον βάλε τείχεος ὑψηλοῖο,
 Ἥ ῥ' ἰδε γυμνωθέντα βραχίονα· παῦσε ᾧ χάρμης.
 390 Ἀψ δ' ἀπὸ τείχεος ἄλτο λαθὼν, ἵνα μή τις Ἀχαιῶν
 Βλήμῃον ἀθρήσειε, ἢ εὐχέοιτο' ἐπέεσσιν.

Murum intrā euntes, laborantibus utique supervenerunt.

- 375 Quippe ad pinnas ascendebant, obscuro turbini similes,
 Fortes Lyciorum ductores atque principes:
 Congressi sunt autem ad pugnandum ex-adverso, ortusque est clamor.
 Ajax verò primus Telamonius virum interfecit
 Sarpedonis socium, Epiclem magnanimum,
 380 Saxo aspero percussum, quod murum intra
 Jacebat magnum ad pinnam summum: neque id facile
 Manibus ambabus sustulisset vir, ne ætate quidem maximè florens,
 Quales nunc homines sunt: ille verò ex alto immisit sublatum;
 Perrupitque quatuor-conos-habentem galeam, ossaque confregit
 385 Omnia simul capitis: is autem urinatori similis,
 Decidit ab excelsâ turri, liquitque ossa anima.
 Teucer verò Glaucum, fortem filium Hippolochi,
 Sagittâ irruentem percussit ex muro alto,
 Quâ vidit nudatum brachium; cessareque fecit a pugna,
 390 Retro itaque a muro defiliit latens, ut ne quis Achivorum
 Vulneratum videret, & insultaret verbis.

Ver. 374. — δ' ἱκόντο] *Al.* δ' ἱκόνον. Caterum de vi istius δὲ, vide suprâ ad 4, 57.

Ver. 379. — Ἐπικλῆα μεγάλθυμον.] Quâ ratione, Ἐπικλῆα, ultimam hîc producat; vide suprâ ad 4, 51.

Ver. 380. — ὀκρυόεντι] *Al.* ὀκρυόεντι.

Ver. 381. — ἔδὲ κέ μιν ῥέα.] Vide infrâ ad ver. 446.

Ver. 382. Χείρεσιν ἀμφοτέρῃς φέροι ἀνὴρ.] Antiquè legebatur, Χείρι γε τῇ ἑτέρῃ φέροι ἀνὴρ. Sed eos qui ita scripserunt, rectè reprehendit Aristarchus, ὡς ἔδ-ν τι μέγα εἰπόν-τας παρὶ τῷ Αἰάντορ. Vulgati habent, Χείρεσιν ἀμφοτέρῃσι φέροι ἀνὴρ. Sed duriusculum est, ut vox, φ-ροι, diphthongum elidat. Si

scripsit Homerus, φέρ' ἀνὴρ non utique φέροι voluit dicere, sed φέρε, quod est idem scilicet ac φέρον ἀν. Barnesius, unâ voce transpositâ, edidit, Χείρεσιν ἀμφοτέρῃσιν ἀνὴρ φέροι. Enstatius, in Commentario, videtur legisse, Χείρεσσ' ἀμφοτέρῃσι φέροι ἀνὴρ. Ad vulgatos proximum est, si scribamus, Χείρεσιν ἀμφοτέρῃς φέροι ἀνὴρ. Quæ autem demùm verior sit lectio, non constat.

Ver. 384. Θλάσσει] *Al.* Θραῦσει.

Ver. 385. — ὃ δ' ἄρ' ἀρνέτῃρι εἰοικώς Κάππεσ']

— Excutitur, pronusque magister Volvitur in caput. — *Æn.* I, 119.

Ver,

- Σαρπήδονι δ' ἄχος γένετο, Γλαῦκ' ἀπιόντος,
 Αὐτίκ' ἐπεὶ τ' ἐνόησεν· ὅμως δ' ἔλθ' ετο χάρμης·
 Ἄλλ' ὅγε Θεστορίδῳ Ἀλκμάονα δαυὲ τυχήσας
 395 Νύξ', ἐκ δ' ἔσπασεν ἔλχος· ὁ δ' ἐσπόμμος πῆσε δαυὲ
 Πρῶτης, ἀμφὶ δὲ οἱ βράχε τεύχεα ποικίλα χαλκῶ.
 Σαρπηδὼν δ' ἄρ' ἐπαλξιν ἐλὼν χερσὶ σιβαρῆσιν,
 Ἐλχ', ἢ δ' ἔσπετο πᾶσα Δαμπερές· αὐτὰρ ὕπερθε
 Τείχος ἐγυμνώθη, πολέεσσι ᾗ θῆκε κέλδυσον.
 400 Τὸν δ' Αἴας ἢ Τεῦκρος ὁμαρτήσανθ', ὁ μὲν ἰῶ
 Βελήκει τελαμῶνα πρὶ σῆθεσφι φαεινὸν
 Ἀσπίδος ἀμφιβρότης· ἀλλὰ Ζῶς κῆρας ἄμυνε
 Παιδὸς ἐξ, μὴ νηυσὶν ἐπὶ πρύμνησι δαμείη.
 Αἴας δ' ἀσπίδα νύξεν ἐπάλμμος· ἢ ᾗ Δαμπερὸ
 405 Ἦλυθεν ἐλχέη, συφέλιξε δὲ μιν μεμαῶτα·
 Χώρησεν δ' ἄρα τυτθὸν ἐπ' ἀλξίος, ἔδ' ὅγε πᾶμπαν
 Χάζετ', ἐπεὶ οἱ θυμὸς ἐέλπετο κῦδος ἀρέσθ'.
 Κέκλετο δ' ἀντιθέοισιν ἐλιζάμμος Λυκίοισιν·
 ὦ Λύκιοι, τί δ' ἄρ' ὥδε μεδίετε θύριδος ἀλκῆς;
 410 Ἀργαλέον δέ μοι ἐστὶ, ἢ ἰφθίμῳ περ ἐόντι,

Sarpedoni autem dolor fuit, propter Glaucum abeuntem,
 Protinus ut animadvertit; attamen non oblitus est pugnae;
 Sed is Thestoridem Alcmaonem hastâ assequutus

- 395 Vulneravit, extraxitque hastam: ille autem secutus hastam, cecidit
 Pronus, circaque ipsum sonitum-dedere arma varia ære.
 Sarpedon verò pinnam prehensam manibus robustis,
 Trahebat, illa autem secuta est tota prorsus; & desuper
 Murus nudatus est, multisque fecit viam.
 400 Illum verò Ajax & Teucer simul-affecuti, hîc quidem sagittâ
 Percussit lorum circa pectora splendidum
 Clypei ingentis; sed Jupiter fata arcuit
 A filio suo, ne navium ad puppes interficeretur.
 Ajax autem clypeum percussit infiliens; atque penitus
 405 Transiit hasta, asperèque-repulit ipsum ardentem.
 Cessit itaque paululum a propugnaculo, neque is tamen in-totum
 Recessit, quoniam ei animus sperabat gloriam reportare.
 Adhortatus est autem divinos conversus Lycios;
 "O Lycii, quid ita remittitis impetuofam fortitudinem?
 410 "Difficile autem mihi est, etiam fortissimo existenti,

Ver. 393. Αὐτίκ' ἐπεὶ τ' ἐνόησεν.] Ità om-
 ninò scribendum existimo, pro eo quod ha-
 bent Vulgati, Αὐτίκ' ἐπαιτ' ἐνόησεν. Nam
 ἐπαιτα locum hîc non habet.

Ver. 396. — ἀμφὶ δὲ οἱ βράχε τεύχεα.]
 Vide suprâ ad δ', 455, 504; & ad β', 210.

Corruit in vulnus, sonitum super arma
 dedere. *Æn. X.*, 488.

Ver. 398. Ἐλχ', ἢ δ' ἔσπετο πᾶσα]

— labat ariete crebro
 Janua, & emoti procumbunt cardine postes.
 Fit via vi: rumpunt aditus, primosque
 trucidant

Immissi. — *Æn. II.*, 492.

Ver. 401. Βελήκει.] Si dixisset, βέλκεν
 jam non constitisset Temporum ratio. Vide
 suprâ ad δ', 492; & ad α', 37.

Ver. 405. Ἦλυθεν.] Vide suprâ ad γ', 205.

Ibid. — μεμαῶτα.] Vide suprâ ad β', 818.

Ver. 406. — ἔδ' ὅγε πᾶμπαν.] De
 vi & elegantia istius, ὅγε vide suprâ ad γ',
 409.

Ver. 407. — ἐέλπετο.] *Al.* ἐέλδοτε.

Ver. 408. — ἀντιθέοισιν ἐλιζάμενος]
Al. ἀντιθέοισι καθ' ἀπλόμενος.

- Μένω ρήξαμένω, θέδω πρὸ νηυσὶ κέλδουτον·
 Ἄλλ' ἐφομαρτῆτε· πλεόνων δέ ποι ἔργον ἄμεινον.
 Ὡς ἔφασθ'· οἱ ᾗ ἀνακτος ὑποδδείσαντες ὁμοκλήν,
 Μᾶλλον ἐπέβρισαν βεληφόρον ἀμφὶ ἀνακτα.
 415 Ἀργεῖοι δ' ἐτέρωθεν ἐκαρτυῦαντο φάλαγγας
 Τείχεος ἐνδοθεν, μέγα δέ σφισι φαίνεται ἔργον.
 Οὔτε γὰρ ἰφθίμοι Λύκιοι Δαναῶν ἐδυῶντο
 Τείχεος ρήξάμενοι θέδω πρὸ νηυσὶ κέλδουτον·
 Οὔτε ποτ' αἰχμηταὶ Δαναοὶ Λυκίης ἐδυῶντο
 420 Τείχεος ἀψ' ὥσαδω, ἐπεὶ τὰ πρῶτα πέλασθεν.
 Ἄλλ' ὥς' ἀμφ' ἔροισι δύ' ἀνέρε δηλιάσθεν,
 Μέτρ' ἐν χερσὶν ἔχοντες, ὅππῃ ἐν ἀρρῇ,
 Ὡς τ' ὀλίγῳ ἐνὶ χώρῳ ἐρίζητον περὶ ἴσης·
 Ὡς ἄρα τὰς διέεργον ἐπάλξεις· οἱ δ' ὑπὲρ αὐτέων
 425 Δῆκν ἀλλήλων ἀμφὶ σήθεσι βοείας
 Ἀσπίδας εὐκύκλεις, λαισῆιά τε πτερόεντα.
 Πολλοὶ δ' ἐτάζοντο καὶ χροῶ νηλεὲς χαλκῷ,
 Ἥμην ὅτῳ σρεφθέντι μετὰ φρενα γυμνωθεῖν

“ Soli, cum *μικρὸν* perruperim, facere ad naves aditum :

“ Sed unā sequimur : Multorum utique opus melius.

Sic dixit : Illi autem regis reveriti adhortationem,

Valid us incubuerunt consiliarium circa regem.

415 Argivi autem ex alterâ parte corroborabant phalanges

Murum intra, magnum quippe ipsis obtulit se opus.

Neque enim fortissimi Lycii, Danaorum poterant

Muro rupto facere ad naves viam :

Neque unquam bellatores Danaï Lycios poterant

420 A muro retro repellere, postquam primum accessissent.

Sed sicut de finibus duo viri contendunt,

Mensuras in manibus tenentes, communi in arvo,

Qui utique exiguo in loco litigant de suo jure :

Sic quidem hos distinebant pinnæ ; hi autem super ipsis

425 Cadebant alii aliorum circa pectora bubulâ-pelle-factos

Clypeos rotundos, parmasque leves.

Multi autem vulnerabantur corpus sacro ære,

Sive cui verso terga nudarentur

Ver. 412. — ἐφομαρτῆτε.] Scho-
 liaſtes, & Codices nonnulli, ἐφομαρτῆτον.
 Quod est absurdum. Vide suprâ ad α',
 566.

Ver. 414. — ἐπέβρισαν] Vide suprâ
 ad ver. 359.

Ver. 415. — ἐκαρτυῦαντο.] De hu-
 jus vocis profodiâ, vide suprâ ad ver. 280.

Ver. 417. Οὔτε γὰρ — Λύκιοι Δαναῶν
 —, ὅτε — Δαναοὶ Λυκίης.]
 — expellere tendunt

Nunc hi, nunc illi : certatur limine in
 ipso

Aufoniæ : Magno discordes æthere venti
 Prælia ceu tollunt, animis & viribus æ-
 quis ;

Non ipsi inter se, non nubila, non mare
 cedit :

Anceps pugna diu, stant obnixa omnia
 contrâ :

Haud aliter Trojanæ acies, aciesque La-
 tinæ

Concurrunt ; hæret pede pes, densusque
 viro vir. *Æn. X.* 354.

Ver. 422. — ἀρρῇ] Vide suprâ ad
 ζ', 142.

Ver. 423. Ὡς τ'] Qui utique. Item, ver.
 434, Ἥ τε. Quæ utique.

Ver. 428. — ὅτῳ.] *Barnesius* scri-
 bit ὅτῳ. Ut infrâ, ὁ 664. Neutrum malé.

Ver.

- Μαρναμένων, πολλοὶ δ' Ἀχαιπερὲς ἀσπίδος αὐτῆς.
 430 Πάνη δὴ πύργοι καὶ ἐπ' αἰλίξιος αἵματι Φωτῶν
 Ἐρράδατ' ἀμφοτέρωθεν ἀπὸ Τρώων καὶ Ἀχαιῶν.
 Ἀλλ' ἔδ' ὥς ἐδυῶντο φόβον ποιῆσαι Ἀχαιῶν·
 Ἀλλ' ἔχον, ὥς τε τάλαντα γυνὴ χερνῆτις ἀληθῆς,
 Ἡ τε σαθρόν ἔχυστα καὶ εἶριον, ἀμφὶς ἀνέλκει
 435 Ἰσάζεσθ', ἵνα παισὶν ἀεικέα μισθὸν ἄρῃ].
 Ὡς μὲν τῶν ὅππ' ἴσα μάχῃ τέτατο πόλεμός τε·
 Περὶ γ' ὅτε δὴ Ζεὺς κῦδος ὑπερτέρον Ἐκτορι δῶκε
 Πελαμίδῃ, ὃς πρῶτος ἐσήλατο τείχος Ἀχαιῶν·
 Ἦυσεν δ' Ἀχαιεύσιον Τρώεσσι γεγωνώς·
 440 Ὅρνυθ', ἰππώδαμοι Τρῶες· ῥήγνυθε δ' εἰς τείχος
 Ἀργείων, καὶ νηυσὶν ἐνίετε θεσπιδάες πῦρ.
 Ὡς φάτ' ἐποτρύνων· οἱ δ' ἔασι πάντες ἄκρον,
 Ἰθυσαν δ' ὅππ' εἰς τείχος ἀλλέες· οἱ μὲν ἔπειτα

Pugnantium; multi item penitus per clypeum ipsum.

- 430 Ubique verò turres & pinnæ sanguine virorum
 Perfusæ-erant utrinque a Trojanis & Achivis.
 Sed ne sic quidem poterant in fugam vertere Achivos:
 Sed se ita habebant, ut lances mulier lanificio-victum-quæritans iusta,
 Quæ stateram tenens & lanam, utrinque appendit
 435 Exæquans, ut liberis tenuem mercedem ferat.
 Sic quidem horum æqualiter pugna intendebatur bellumque;
 Usque dum tandem Jupiter gloriam superiorem Hæctori daret
 Priamidæ, qui primus irrupit murum Achivorum:
 Clamavit autem intentissimâ-voce Trojanis vociferans;
 440 "Ingruite, equûm domitores Trôes: perrumpite autem murum
 " Argivorum, & navibus immitte immanè-ardentem ignem.
 Sic dixit incitans: illi autem auribus omnes audiverunt,
 Rectâque irruebant in murum frequentes: Iique deinde

Ver. 430. Πάνη δὴ.] Haud scio annon
 hic reponendum sit, πάντῃ δὲ, ubique verò;
 potius quàm, πάντῃ δὴ, ubique sanè.

Ver. 433. ὥς τε γυνὴ χερνῆ-
 τις — ἵνα παισὶν ἀεικέα μισθὸν ἄρῃται.]
 Ἰνα δὲ πολὺ μᾶλλον αἰσθῆται, ὅσον ἔχει ῥά-
 μιν ἢ συνδετική δύναμις ἐν τε ποιήμασι καὶ
 λόγοις, λήφομαι τινος εὖ ἔχειν δυνάσας λέξεις·
 ὧν τὰς ἀρμονίας μεταδίδωμι, ἀλλοῖα φανερῶσαι
 ποιῶσιν καὶ τὰ μέτρα καὶ τὰς λόγους. Λαμ-
 βανέσθαι δὲ πρῶτον ἐκ τῶν Ὀμηρικῶν ταυτί·
 " Ἀλλ' ἔχον, ὥς τε τάλαντα γυνὴ χερνῆτις ἀλ-
 " θῆς, — ἵνα παισὶν ἀεικέα μισθὸν ἄρῃ-
 " ται." Dionys. Halicarn. περὶ Συνδέσεως,
 §. 4.

— cum fœmina primùm,
 Cui tolerare colo vitam tenuique Mi-
 nervâ;
 — famulasque ad lumina longo
 Exercet penso; castum ut servare cubile
 Conjugis, & possit parvos educere natos.
 Æn. VIII, 408.

Ver. 436. — μάχῃ — πόλεμός τε.]

Vide suprâ ad ἡ. 232, 279.

Ver. 438. Πελαμίδῃ.] Vide suprâ ad ἡ. 398.

Ver. 440. Ὅρνυθ'.] Ita restituit Bannestius
 ex d', 509, suprâ; & ex MSS duobus. Op-
 timè. Quod enim habent Vulgati, "Ὅρνυθ'",
 ferri omnino non potest. Quippe & Ἀσπί-
 νον est, ὀρνυτε; & penultimam necessariò
 corripit. Quâ enim analogiâ sit δίδωμι, δι-
 δοτε; eâdem sit ὀρνύμι, ὀρνύτε. Neque in
 his ullus unquam est licentiæ locus.

Ibid. — ῥήγνυθε δὲ τείχος.]
 Sed vos, ô lecti; ferro quis scindere
 vallum

Apparat, & mecum invadit trepidantia
 castra? Æn. IX, 146.

Ver. 443. Ἰθυσαν δ' ἐπὶ τείχος.]
 Accelerant actâ pariter testudine Volsci,
 Et fossas implere parant, ac vellere vallum:
 Quærit pars aditum, & scalis ascendere
 muros, Æn. IX, 505.

- Κροσσάων ἐπέβαινον, ἀκαχμένα δέρας ἔχοντες.
 445 Ἐκλῶρ δ' ἀρπάξας λαῶν φέρεν, ὅς ῥα πυλάων
 Εἰσήκει πρόσθεν, πρυμνός, παχύς, αὐτὰρ ὕπερθεν
 Ὀξύς ἔλω· τὸν δ' ἔκε δὴ ἀνέρε δῆμῳ ἀείσω
 Ῥηϊδίως ἐπ' ἄμαξαν ἀπ' ἔδεος ὀχλίσειαν,
 Οἷοι νῦν βροτοὶ εἰς· ὁ δέ μιν ῥέα πάλῃ κῆ οἷος.
 450 Τὸν οἱ ἐλαφρὸν ἔθηκε Κρόνος παῖς αἰκυλομήτεω.
 Ὡς δ' ὅτε ποιμὴν ῥεῖα φέρει πύκον ἄρσενος οἶος,
 Χερὶ λαβὼν ἐτέρῃ, ὀλίγον δέ μιν ἄχθος ἐπείγει·
 Ὡς Ἐκλῶρ ἰδυὺς σανίδων φέρε λαῶν αἰείας,
 Αἷ ῥα πύλας ἔρρωτο πύκα σιβαρῶς ἀεσθήας,
 455 Δικλίδας, ὑψηλὰς· δοιοὶ δ' ἐνδοθεν ὀχῆες
 Εἶχον ἐπημοῖβοι, μία ἧ κληῖς ἐπαρήρει.
 Στῇ ἧ μάλ' ἐγγὺς ἰὼν, κῆ εἰσεσάμηνος βάλε μέσσας,
 Εὖ Δαβὰς, ἵνα μὴ οἱ ἀφαιρότερον βέλος εἴη·
 Ῥῆξε δ' ἀπ' ἀμφοτέρων θαιρῆς· πέσσε ἧ λίθος εἴσω
 460 Βελδοσιῶν, μέγα δ' ἀμφὶ πύλαι μύκον· ἔδ' ἄρ' ὀχῆες
 Ἐχέθειν, σανίδες ἧ διέτμαλιν ἀλλυδὶς ἄλλη

Pinnae ascendebant, acutas hastas tenentes.

- 445 Hector verò correptum lapidem ferebat, qui portas
 Stabat ante, extremus, crassus; & desuper
 Acutus erat: quem ne duo quidem viri ex populo fortissimi
 Facile in plaustrum a solo movere possent,
 Quales nunc homines sunt: ille verò ipsum facile vibrabat etiam solus.
 450 Hunc scilicet ei levem reddiderat Saturni filius versuti.
 Sicut autem quando opilio facile portat vellus arietis,
 Manu prehensum alterâ, exiguumque ipsum pondus urget:
 Sic Hector rectâ in tabulas ferebat lapidem sublatum,
 Quæ portas muniabant valdè spissè coagmentatas,
 455 Bifores, altas: duo autem intus vectes
 Firmabant invicem-transversi, una verò clavis accommodata erat.
 Stetit verò valdè propè profectus, & adnixus percussit medias,
 Firmiter divaricatis-cruribus-stans; ne ei imbelle telum esset:
 Rupitque ambos cardines: cecidit autem lapis intrò
 460 Magno pondere, immanè verò circa portæ crepuerunt: neque vectes
 Sustinuerunt, tabulæ verò disruptæ sunt aliò alia,

Ver. 446. Εἰσήκει πρόσθεν.] Si ἔσηκεν dixisset, jam non constitisset Temporum ratio.

Vide supra ad δ', 434, 492; & ad α', 37.

Ibid. πρυμνός, παχύς· ————
 ἔκε δὴ ἀνέρε.]

Saxum circumspicit ingens,
 Saxum antiquum, ingens; campo quod forte jacebat

Limes agro positus, litem ut discerneret arvis.

Vix illud lecti bis sex cervice subirent

Qualia nunc hominum producit corpora tellus.

Ille manu raptum trepidâ torquebat in hostem

Altior insurgens. ———— *Æn.* XII, 896.

Ver. 448. ———— ἐπ' ἄμαξαν] *Al.* ἐφ' ἄμαξαν.

Ibid. ———— ὀχλίσειαν.] *Al.* ὀχλίσειαν. Malè. Secunda enim corripitur. Vide supra ad α', 140.

Ver. 450. Τὸν οἱ] *Al.* Τὸν ῥ' οἱ. Quod perinde est. Vide ad α', 51.

Ver. 459. ———— πέσσε δὲ λίθος] Vide supra ad α', 51.

Ver. 460. ———— μύκον] Vide supra ad β', 314.

Ver. 461. ———— διέτμαλιν] *Al.* διέτμαλιν.

- Λᾶος ὑπαὶ ῥιπῆς· ὁ δ' ἄρ' ἔοθρε φαίδιμος Ἑκτωρ,
 Νυκτὶ θοῇ ἀτάλαντος ὑπώπια· λάμπε δ' χαλκῷ
 Σμερδαλέω, τὸν ἔεσο πρὶ χροῖ· δοιὰ δ' ἔχει
 465 Δεῖρ' ἔχεν· ἔκ' ἂν τις μιν ἐρυκάκοι ἀντιβολήσας,
 Νόσφι θεῶν, ὅτ' ἐσᾶλτο πύλας· πυρὶ δ' ὅσπερ δεδήει.
 Κέκλετο δ' Τρώεσσιν ἐλιξάμενος κατ' ὄμιλον,
 Τείχος ὑπερβαίνειν· τοὶ δ' ὀτρυνόντι πύθοντο·
 Αὐτίκα δ' οἱ μὲν τείχος ὑπέρβασαν, οἱ δ' κατ' αὐτὰς
 470 Ποιητὰς ἐσέχωντο πύλας· Δαναοὶ δ' ἐφόβηθεν
 Νῆας ἀνὰ γλαφυράς· ὄμαδος δ' αἰλίαςος ἐτύχθη.

Lapidis ex impetu: Infiliit autem illustris Hector,
 Nocti veloci similis aspectu: fulgebatque ære
 Terribili, quo indutus erat circa corpus: duas autem manibus
 465 Hastas tenebat: Haud quis illum inhibere-potuisset occurrens,
 Præter deos, quando infiliit in portas; igne verò oculi ardebant.
 Hortabatur autem Trojanos conversus ad agmen,
 Murum transcendere: Illi autem hortanti paruerunt:
 Protinusque alii quidem murum transcenderunt, alii verò per ipsas
 470 Affabrè-factas infundebantur portas: Danaï autem diffugerunt
 Naves ad cavas: tumultusque vehemens consecutus est.

Ver. 462. ——— ὑπαὶ] *Al.* ὑπό.

Ver. 463. ——— ἀτάλαντος] Vide supra ad β, 627.

Ver. 464. Σμερδαλέω.] *Al.* Σμερδαλέον.

Ver. 466. ——— πυρὶ δ' ὅσπερ δεδήει.]

Vide supra ad α, 37 & 104.

Ver. 469. ——— ὑπέρβασαν.] Fit ὑπέρβασαν simili analogiâ, ac ἔδισαν, ἔσασαν, ἔδισαν.

Ver. 471. ——— ἐτύχθη] *Al.* ὁράει.

II, 896.
Al. ἐφ'

γλίστιαν.
Vide su-

Quod

] Vide

suprà ad

Al. διέτ-

Ver.

**BOOKS written by SAMUEL CLARKE, D. D. late Rector
of St. James's, Westminster; and sold by JAMES, JOHN, and
PAUL KNAPTON.**

A Discourse concerning the *Being and Attributes of God*, the Obligation of Natural Religion, and the Truth and Certainty of the *Christian Revelation*: Being Sixteen Sermons, preached in the Years 1704, and 1705, at the Lecture founded by the Honourable Robert Boyle, Esq; The Eighth Edition.

A Paraphrase on the Four *Evangelists*. In two Vols. The Fourth Edition.

Three Practical Essays on Baptism, Confirmation, and Repentance. The Fifth Edition.

A Letter to Mr. *Dodwell*: Wherein all the Arguments in his *Epistolary Discourse* against the Immortality of the Soul, are answered. Together with four Letters to the Author of some Remarks, &c. The Sixth Edition. In this Edition are inserted the Remarks on Dr. Clarke's Letter to Mr. *Dodwell*, and the several Replies to the Doctor's Defences thereof.

10 DE 62

A Collection of Papers which passed between the late learned Mr. *Leibnitz* and Dr. *Clarke*, in the Years 1715 and 1716, relating to the Principles of Natural Philosophy and Religion.

Eighteen Sermons on several Occasions. The Third Edition.

Jacobi Robaulti Physica. Latine vertit, recensuit, & uberioribus jam Annotationibus ex illustrissimi Isaaci Newtoni Philosophia maximam partem hausit; amplificavit & ornavit S. Clarke, S. T. P. Accedunt etiam in hac Quarta Editione, nova aliquot tabulae aeri incisae, & Annotationes multum sunt auctae, 8vo.

Is. Newtonci Optice. Latine reddidit S. Clarke, S. T. P.

C. Julii Caesaris quae extant, accuratissime cum Libris editis & MSS. optimis collata, &c. Accesserunt Annotationes S. Clarke, S. T. P.

The *Scripture Doctrine* of the Trinity. In three Parts. Wherein *ALL* the Texts in the New Testament relating to that Doctrine and the principal Passages in the Liturgy of the Church of *England* are collected, compared, and explained. The Third Edition. *pr. 6 s.*

A Letter to the Reverend Dr. *Wells*, Rector of *Cotesbach* in *Leicestershire*. In Answer to his Remarks, &c. *pr. 1 s.*

A Reply to the Objections of *Robert Nelson*, Esq; and of an Anonymous Author, against Dr. Clarke's Scripture-Doctrine of the Trinity, &c.

Observations on Dr. *Waterland's* Second Defence of his Queries. 8vo.

The *Modest Plea*, &c. Continued: Or, A brief and distinct Answer to Dr. *Waterland's* Queries, &c.

An Explication of the Church Catechism. By *Samuel Clarke*, D. D. Published from the Author's MSS. by *John Clarke*, D. D. Dean of *Sarum*. The Third Edition.

Sermons on several Subjects. In Ten Volumes By *Samuel Clarke*, D. D. Published from the Author's MSS. by *John Clarke*, D. D. Dean of *Sarum* With a Preface giving some Account of the Life, Writings, and Character of the Author. By *Benjamin* Lord Bishop of *Sarum*. The Second Edition.

Robault's System of Natural Philosophy: Illustrated with Dr. *Samuel Clarke's* Notes taken mostly out of Sir *Isaac Newton's* Philosophy: With Additions. Done into English by *John Clarke*, D. D. In two Vols. 8vo.

Rector
, and

Natu-
Being
founded

e Fifth

e against
Author
emarks
r's De-

and Dr.
ilosophy

onibus ex
ornavit
ri incisae

ata, &c

he Texts
the Li
e Third

Answer

Author,

aterland's

ned from
on.

Published
Preface
y Benja

's Notes
ato Engli

